

אוניברסיטת חיפה
לבלוט בנוף האקדמי

שנתון תשע"א

2010/2011

המערכת: אגף מינהל תלמידים, אוניברסיטת חיפה
עורכת: מיכל כרמלי
עריכה גרפית: שרה ניצן, סטודיו לגרפיקה, אוניברסיטת חיפה
הדפסה וכריכה: דפוס דיגיטלי, אוניברסיטת חיפה

אמת — 0810-יג-003

הזראות האוניברסיטה ותקנותיה נתונות לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי שיעשה במרוצת השנה יחול על כל התלמידים או על חלקם, הכל על-פי העניין וזאת מבלי שתוטל אחריות או חבות כלשהי על האוניברסיטה בקשר לכך.

מוסדות האוניברסיטה יהיו רשאים במשך שנת הלימודים, לקבל החלטה להפעלה חלקית של האוניברסיטה או לסגירתה לחלוטין, לביטול שרות, חוג, יחידה כלשהם, לתקופה כלשהי, מחמת נסיבות בלתי צפויות ו/או אילוצים ענייניים ו/או תנאים מיוחדים שאינם תלויים באוניברסיטה, אשר ימנעו המשך קיום פעילותה הסדירה של האוניברסיטה כמתוכנן (כגון קיצוץ בתקציב האוניברסיטה) ולא יראו בקבלת החלטה כזו משום הפרת התחייבות כלשהי של האוניברסיטה כלפי תלמידיה.

הנהלת האוניברסיטה שומרת לעצמה זכות להכניס שינויים בתכנית הלימודים וברשימת השיעורים, וכן להודיע על ביטול קורסים, לגביהם יהיה מספר קטן של נרשמים.

האוניברסיטה תשתדל לקיים את שנת הלימודים האקדמית בהתאם ללוח הזמנים המפורט בשנתון. למרות זאת, שומרת לעצמה האוניברסיטה את הזכות להאריך את שנת הלימודים או לשנות את מועדי הסמסטרים והחופשות ו/או להכניס כל שינוי אחר בלוח הזמנים של כל שנת הלימודים מכל סיבה, טכנית או אקדמית, לפי שיקול דעתה.

נתקבלה החלטה כאמור, תודיע על כך האוניברסיטה לתלמידיה הנוגעים בדבר בציון התוצאות הנובעות מן ההחלטה.

הערה: כל האמור בשנתון זה מתייחס לנשים ולגברים והשימוש בלשון זכר הינו לשם הנוחות בלבד.

תוכן עניינים

173	הפקולטה למדעי הרוח	7	נושאי משרות
	211 אופקים: תכנית המצטיינים:	12	פקולטות, בתי-ספר
175	תכנית לימודים	15	רשות מחקר
	111 תולדות האמנות:	16	מכוני מחקר ומרכזים
177	תכנית לימודים	19	קתדרות
	113 אמנות יצירה:	20	מעבדות וארכיונים
186	תכנית לימודים	27	הספריה
196	—אמנות בקמפוס	29	אגף מחשוב ומערכות מידע
	119 ארכיאולוגיה:	36	היחידה להוראה נתמכת מחשב
197	תכנית לימודים	37	מוזיאון הכט
	123 בית-הספר להיסטוריה:	39	תקנון משמעת
214	תכנית לימודים	53	תקנות חניה
	108 היסטוריה כללית:	58	סמכויות עובדי בטחון ובטיחות
224	תכנית לימודים	59	דיקנאט הסטודנטים
	106 היסטוריה של המזרח התיכון:	80	הטרדה מינית
257	תכנית לימודים	81	יה"ל — אבחון לקויי למידה
	104 היסטוריה של עם-ישראל:	83	אגודת הסטודנטים
	(ראה תולדות ישראל)	89	פר"ח
	115 לימודי ארץ-ישראל:	90	אגף מינהל תלמידים
284	תכנית לימודים	90	— הרשמה
	125 לימודי אסיה:	91	— רישום
303	תכנית לימודים	93	— תקנון שכר הלימוד
	212 לימודים רב-תחומיים:	105	— ביטוח לאומי
328	תכנית לימודים	105	— חדרי לימוד
336	תוכנית לימודים מוסדית (תל"ם)	106	— בחינות
	103 לשון עברית:	106	— אישורים
343	תכנית לימודים	107	— בוגרים
	124 מוסיקה:	109	— שירותים שונים
362	תכנית לימודים	111	תקנון לימודים לתואר ראשון
	116 מחשבת ישראל:	122	תקנון לימודים לתואר שני/שלישי
	(ראה תולדות ישראל)		
	101 מקרא:		
366	תכנית לימודים		

207	סטטיסטיקה:
610	תכנית לימודים
202	פסיכולוגיה:
632	תכנית לימודים
208	תקשורת:
655	תכנית לימודים
209	בית-הספר לניהול:
668	תכנית לימודים
218	ניהול מידע וידע:
681	תכנית לימודים
213	ניהול משאבי טבע וסביבה:
684	תכנית לימודים
693	הפקולטה למדעי הטבע
223	ביולוגיה:
696	תכנית לימודים
221	ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית:
702	תכנית לימודים
225	ביולוגיה של האדם:
713	תכנית לימודים
717	בית הספר למדעי הים
227	ביולוגיה ימית
718	תכנית לימודים
224	מדעים גיאואימיים
721	תכנית לימודים
226	ציוויליזציות ימיות:
725	תכנית לימודים
210	מתמטיקה:
732	תכנית לימודים
222	נירוביולוגיה ואתולוגיה:
750	תכנית לימודים
	המחלקה להוראת המדעים –
758	ביולוגיה (קמפוס אורנים):

122	ספרות עברית והשוואתית:
377	תכנית לימודים
107	פילוסופיה:
397	תכנית לימודים
109	שפה וספרות אנגלית:
409	תכנית לימודים
105	שפה וספרות ערבית:
427	תכנית לימודים
110	שפה וספרות צרפתית:
437	תכנית לימודים
104, 116	תולדות ישראל –
104	היסטוריה של עם ישראל:
440	תכנית לימודים
116	מחשבת ישראל:
445	תכנית לימודים
475	המכינה לתלמוד
118	תיאטרון:
476	תכנית לימודים
481	הפקולטה למדעי החברה
205	בית-הספר למדעי המדינה:
482	תכנית לימודים
201	גאוגרפיה ולימודי סביבה:
514	תכנית לימודים
215	התפתחות הילד:
536	תכנית לימודים
206	כלכלה:
540	תכנית לימודים
203	מדעי המחשב:
564	תכנית לימודים
214	מערכות מידע ניהוליות:
574	תכנית לימודים
204	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה:
591	תכנית לימודים

308	לקויות למידה:
1137	תכנית לימודים
316	מנהיגות ומדיניות בחינוך:
1156	תכנית לימודים

הפקולטה לחינוך

300	ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות:
1177	תכנית לימודים

תכניות מיוחדות לתואר ראשון

1186	חבצלות
216	לימודי גרמניה ואירופה
1189	המודרנית

תכניות מיוחדות לתואר שני

216	לימודי גרמניה ואירופה
1189	המודרנית

לימודי תעודה

130	לימודי מידענות וספרנות:
1193	תכנית לימודים
140	מוזיאולוגיה:
1196	תכנית לימודים

יחידות אחרות

1198	המחלקה ללימודי שפות
	היחידה ללימודי המשך –
1200	הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
1201	המחלקה לימודי המשך בחינוך

תכניות לימוד מיוחדות

1202	היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ
1204	המכינה האוניברסיטאית
1208	מרכז הספורט
1209	ביה"ס לתלמידי חו"ל
1210	לוח שנת הלימודים תשע"א
1211	לוח חופשות של העדות הלא-יהודיות
1212	ראשי תיבות וקיצורים

המחלקה להוראת המדעים –

763	מדעים מדויקים (קמפוס אורנים):
250	הפקולטה למשפטים
767	תכנית לימודים

הפקולטה למדעי

831	הרווחה והבריאות
286	בית-הספר לבריאות הציבור:
835	תכנית לימודים
288	בית-הספר לעבודה סוציאלית:

845	תכנית לימודים
285	בריאות נפש קהילתית:
865	תכנית לימודים
292	הפרעות בתקשורת:
872	תכנית לימודים

287	מדעי הזיקנה-גרונטולוגיה:
882	תכנית לימודים
290	סיעוד:
891	תכנית לימודים
295	פיזיותרפיה:

908	תכנית לימודים
320	ריפוי בעיסוק:
922	תכנית לימודים
289	שירותי אנוש:
945	תכנית לימודים

הפקולטה לחינוך

319	חינוך מיוחד:
959	תכנית לימודים
317	חינוך מתמטי:
1006	תכנית לימודים
318	ייעוץ והתפתחות האדם:
1027	תכנית לימודים
313	למידה, הוראה והדרכה:
1073	תכנית לימודים

מידע כללי

אוניברסיטת חיפה הוקמה בשנת תשכ"ג בחסות משותפת של האוניברסיטה העברית בירושלים ועיריית חיפה. החל משנת תש"ל נהנית האוניברסיטה מעצמאות מוסדית ובשנת תשל"ב זכתה להכרה אקדמית מטעם המועצה להשכלה גבוהה עפ"י חוק המועצה להשכלה גבוהה (תשי"ח).

תכנית ההוראה האקדמית מתנהלת במסגרת החוגים בפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה למדעים והוראתם, הפקולטה למשפטים, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות והפקולטה לחינוך. רוב חוגי האוניברסיטה מציעים לימודים לתואר ראשון ולתואר שני. **תואר שלישי** הונהג בחוגים לשפה וספרות אנגלית, לשפה וספרות צרפתית, לתולדות ישראל, להיסטוריה כללית, לפסיכולוגיה, למתמטיקה, לחינוך מיוחד, לייעוץ והתפתחות האדם, ללמידה, הוראה והדרכה, למנהיגות ומדיניות בחינוך, ללקויות למידה, לביה"ס למדעי המדינה, לכלכלה, לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, להיסטוריה של המזה"ת, לספרות עברית השוואתית, לפילוסופיה, לגאוגרפיה ולימודי סביבה, לעבודה סוציאלית, ללימודי א"י, ללשון עברית, לציוליציות ימיות, לביולוגיה אבולוציונית, לתקשורת, לסטטיסטיקה, בבית-הספר להיסטוריה, לשפה וספרות ערבית, לארכיאולוגיה, למקרא, למדעי זיקנה, לניהול משאבי טבע וסביבה, לנוירוביולוגיה ואתולוגיה, לחינוך מתמטי ולמשפטים.

פעילות המחקר מתנהלת בפקולטות ובבתי-ספר במסגרת המכונים ומרכזי המחקר. רשות המחקר מעודדת, יוזמת, מפתחת ומתאמת את המחקר באוניברסיטה.

אוניברסיטת חיפה רואה בפעולות השירות למען הקהילה אחד מיעדיה החשובים. לכן פיתחה כלים ותכניות, הנובעים מתוך מצבור הידע, הנסיון והכוחות האנושיים, הפועלים במוסד.

יו"ר הוועד המנהל	יו"ר חבר הנאמנים
ד"ר יוסי בכר	מר ליאון צ'רני
רקטור	נשיא
פרופ' דוד פרג'י	פרופ' אהרן בן זאב
סגן נשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים	סגן נשיא למינהל
מר עמוס גבר	מר ברוך מרזן
משנה לרקטור	סגן נשיא ודיקן למחקר
פרופ' בתיה לאופר*	פרופ' מאג'ד אלחאג'
מזכיר אקדמי	מנהל כספים ופיתוח עסקי
גב' שושי לנדמן	מר יהושע (שוקי) שי

* בכפוף לאישור הסנאט

נושאי משרות, מוסדות מנהלים ויחידות האוניברסיטה

חבר הנאמנים

חבר הנאמנים הוא הרשות העליונה של האוניברסיטה, ובמסגרת סמכויותיו, עפ"י החוקה והתקנון הכללי, מלווה את ניהולה, ענייניה, עסקיה ונכסיה.

חבר הנאמנים דן בקווי היסוד לפעולתה הכספית של האוניברסיטה, בתקציב השנתי, במאזנים ובדו"חות הכספיים השנתיים שלה.

חבר הנאמנים פועל למימון תקציבי האוניברסיטה, ולצורך זה עושה כל שבידו כדי לגייס בארץ ומחוצה לה, תרומות, קרנות, נכסים ואמצעים כספיים אחרים על מנת לסייע במילוי מטרות האוניברסיטה.

יו"ר חבר הנאמנים נבחר מבין נציגי הציבור בחבר הנאמנים לתקופת כהונה בת 3 שנים, וניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת.

חברי חבר הנאמנים הם נציגי ציבור מהארץ ומהעולם הפעילים בתחומי העשייה הציבורית, הכלכלית, החברתית, התרבותית, החינוכית והמדעית; נציגי הסנאט והסגל האקדמי; נציגי אגודות יזידי האוניברסיטה; נציגי הסגל המינהלי; נציגי הסטודנטים ונציגי הבוגרים.

הוועד המנהל

הוועד המנהל הינו הרשות המבצעת של האוניברסיטה, הוא אחראי על התוויית מדיניות האוניברסיטה, קביעת האסטרטגיה שלה, פיקוח על המבנה הארגוני תאגידי שלה, ופיקוח על ענייניה ונכסיה.

הוועד המנהל הינו גוף אוברטיבי, פעיל וזמין.

לוועד המנהל הסמכות השירותית בכל ענייני האוניברסיטה שלא הוקנו במפורש בחוקה או בתקנון, לרשות אחרת של האוניברסיטה, למעט הסמכות השירותית האקדמית שהינה ברשות הרקטור.

יו"ר הוועד המנהל נבחר על-ידי הוועד המנהל מבין נציגי הציבור החברים בוועד המנהל, לתקופת כהונה של 3 שנים עם אפשרות לכהן 3 תקופות כהונה נוספות. חברי הוועד המנהל נבחרים מבין חברי חבר הנאמנים.

הנשיא

הנשיא עומד בראש האוניברסיטה; הוא נושא המשרה הבכיר ביותר מבין נושאי המשרות באוניברסיטה, והוא מנהל את ענייני האוניברסיטה במסגרת הסמכויות שהוענקו לו בחוקה ובתקנון הכללי, ונושא באחריות כלפי הוועד המנהל לניהולה, רמתה ואיכותה של האוניברסיטה. הנשיא אחראי על ייצוגה של האוניברסיטה. הוא מופקד על מכלול תחומי פעילותה ועל השגת מטרותיה ויעדיה. הנשיא נושא באחריות כוללת לייזום, לתכנון ולהוצאה

לפועל של תכנית לגיוס המשאבים הכספיים והתרומות ושל תכניות לקידום האוניברסיטה ולפיתוחה.

הנשיא נבחר על ידי הוועד המנהל לתקופת כהונה בת 4 שנים ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים.

הרקטור

הרקטור עומד בראש המערכת האקדמית של האוניברסיטה, ואחראי לכל תכניותיה לקידום ההוראה והמחקר, לפעילות המחקרית והלימודית המתנהלת בין כתליה ולניהול ענייניה האקדמיים. הוא מכהן בתוקף תפקידו כיושב ראש הסנאט והוועדה המתמדת. הרקטור נבחר על ידי הסנאט מבין הפרופסורים מן המניין של האוניברסיטה לתקופת כהונה בת שלוש שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת אחת של שלוש שנים.

סגן הנשיא למינהל נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על מינהל האוניברסיטה ותשתיותיה, לרבות הפיתוח הפיזי, התיכנון וההוצאה אל הפועל של מכלול הפעולות והאמצעים שמטרתם להבטיח תשתית הולמת לפעילות המתנהלת במוסד.

סגן הנשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על מערכת הקשרים של האוניברסיטה בארץ ובחו"ל, ועל הייזום, התכנון וההוצאה לפועל של התכניות לגיוס משאבים ותרומות.

סגן נשיא ודיקן למחקר נבחר על ידי הסנאט כדיקן מחקר ועל-ידי הוועד המנהל כסגן נשיא למחקר. תפקידו לסייע ולטפח את המחקר האקדמי תוך הרחבת המחקר הממומן על-ידי קרנות מחקר (ראה פרק רשות המחקר, עמ' 15).

המשנה לרקטור

המשנה לרקטור מופקד מטעם הרקטור על פיתוח וקידום תחומים אקדמיים חדשים.

עוזר הרקטור

מסייע לרקטור בטיפול בעניינים האקדמיים השוטפים.

מנהל כספים ופיתוח עסקי נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על נתקציבי האוניברסיטה וכספיה, מיזמים כלכליים ותהליכי תכנון ובקרה.

המזכיר האקדמי מופקד מטעם הרקטור על הטיפול בהיבטים המנהליים של ביצוע המדיניות האקדמית של האוניברסיטה. המזכיר האקדמי הוא גם מזכיר הסנאט.

ההנהלה

חברי ההנהלה הם הנשיא, הרקטור, סגן הנשיא למינהל, סגן הנשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים, מנהל כספים ופיתוח עסקי, סגן נשיא ודיקן למחקר והמשנה לרקטור. הנשיא מכנס את ההנהלה באופן סדיר לצרכי הניהול השוטף של האוניברסיטה וענייניה הכספיים.

בין יתר תפקידיה דנה ההנהלה ומעבדת נושאים שונים שבסמכותה בטרם יועברו לטיפול בוועד המנהל.

הסנאט

הסנאט הינו הרשות האקדמית העליונה של האוניברסיטה. הוא מנהל את ענייניה האקדמיים של האוניברסיטה ומשתתף בקביעת תכניות פיתוחה ותפקידיה הציבורי. הסנאט מפקח על קיום רמה נאותה של הוראה, חינוך ומחקר ואחראי למשמעת האקדמית באוניברסיטה. הסנאט דן ומחליט בדבר הקמתם של פקולטות, מרכזים, מכוני מחקר, חוגים וכל מסגרת לימודית ומחקרית אחרת, ומביא את החלטותיו לאישור הוועד המנהל או חבר הנאמנים. הסנאט קובע את הרשויות האקדמיות לניהול יחידות הלימוד והמחקר. הסנאט מאשר תכניות להענקת תארים ולימודי תעודה חדשים. הזכות לבחור ולהיבחר לסנאט נתונה לחברי סגל, שמשרתם העיקרית באוניברסיטת חיפה, להוציא אורחים לשנה. הרקטור הינו יו"ר הסנאט. הסנאט מורכב מחברים נבחרים ומחברים בתוקף תפקידם. הסנאט מאציל מסמכיותיו לוועדות הנבחרות מטעמו.

הוועדה המתמדת

הוועדה המתמדת הינה וועדה קבועה של הסנאט ומופקדת על ניהול העניינים האקדמיים השוטפים אשר בתחום הסמכויות של הסנאט, לפי המדיניות וההחלטות שנתקבלו על ידו. לוועדה המתמדת סמכויות ותפקידים שהסנאט מאציל לה מעת לעת. הוועדה המתמדת פועלת בשם הסנאט ומדווחת אליו. חברי הוועדה המתמדת הינם הרקטור (יושב ראש), הנשיא, דיקני הפקולטות, הדיקן ללימודים מתקדמים, דיקן למחקר ודיקן הסטודנטים בתוקף תפקידם ועוד שמונה חברי סנאט – לפי בחירתו ובלבד שאחד מהם יהיה נציג הסטודנטים.

הפקולטות

הפעילות הלימודית של האוניברסיטה מתנהלת בפקולטות.

תכנית ההוראה האקדמית לתואר ראשון ולתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) מופעלת במסגרת בתי-הספר והחוגים המעוגנים בשש פקולטות: הפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, הפקולטה למשפטים, הפקולטה לחינוך והפקולטה למדעים והוראתם. לכל חוג ראש חוג, הנבחר על-ידי מועצת החוג ואחראי לכל פעולות החוג.

דיקני הפקולטות נבחרים על-ידי מועצות הפקולטות לתקופת כהונה של ארבע שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בהם לתקופת כהונה נוספת של שנתיים (כעבור הפסקה בת שנתיים ניתן לבחור בהם שוב). הם יושבים בראש מועצת הפקולטה, אחראים לפעילות בפקולטות, מנהלים את ענייני ההוראה והמחקר בפקולטות ומייצגים את הפקולטות בפני הרקטור והרשויות האחרות של האוניברסיטה.

ראשי מינהל הפקולטות מופקדים על הטיפול בהיבטים המנהליים של פעילות הפקולטות.

דיקן הסטודנטים

דיקן הסטודנטים נבחר על-ידי הסנאט בהמלצת הנשיא והרקטור ומופקד על רווחת הסטודנטים והטיפול בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

הרשות ללימודים מתקדמים

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור על הלימודים לתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) במוסד. היא האחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי, קביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי ובפתיחת חוגי לימוד, תכניות ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים. הרשות מפקחת על ביצוע התקנונים והנהלים המסדירים את הלימודים לתארים מתקדמים במוסד ומופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידי תואר שני ושלישי.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים, הנבחר על ידי הסנאט על פי המלצת הרקטור. הדיקן הוא יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים, המורכבת משמונה חברי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה.

ראש מינהל הרשות ללימודים מתקדמים מופקד על הטיפול בהיבטים המנהליים של פעילות הרשות.

רשות המחקר

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפול המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על הטיפול בקשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם ועל איסוף, אירגון והפצה לחברי הסגל של המידע על מקורות מימון למחקר (ראה פרק רשות המחקר בעמוד 15).

הרשות ללימודים מתקדמים

פרופ' יצחק הרפז, דיקן
גב' סיגלית רג'ואן, ראש מינהל

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור ללימודי תואר שני ותואר שלישי. היא אחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי בפקולטות ובבתי-הספר, לפתיחת חוגי לימוד ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים, לקביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי.

הרשות מפקחת על ביצוע הלכה למעשה של התקנונים והנהלים הנוגעים לתארים המתקדמים. היא מופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידים ומסייעת במימון חלקי של הוצאות הקשורות בביצוע פרויקטים ועבודות מחקר.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים הנבחר על-ידי הסנאט, בהמלצת הרקטור.

הדיקן הוא גם יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים בה חברים אנשי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה בדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה ללימודים מתקדמים נקבע בתקנון האקדמי.

פקולטות ובתי-ספר

דיקני הפקולטות וראשי בתי-הספר אחראים לכל פעולות הפקולטות ובתי-הספר. דיקני הפקולטות נבחרים בידי מועצות ויושבים בראשן. ראשי בתי-הספר ממונים בידי הנשיא והרקטור ויושבים בראש מועצותיהם. ראשי חוגים נבחרים בידי מועצות החוגים למשך שלוש שנים. ראש חוג אחראי לכל פעולות החוג.

הפקולטה למדעי הרוח

החוגים וראשיהם

פרופ' ראובן שניר, דיקן
מר אהרן רפטר, ראש מינהל

ד"ר דנאל קאהן
פרופ' חיה בר-יצחק
ד"ר עירית מאיר
מר יובל שקד
פרופ' שולמית ולר
ד"ר ירון פרי

מקרא – ב"א, מ"א, ד"ר
ספרות עברית והשוואתית – ב"א, מ"א, ד"ר
לשון עברית – ב"א, מ"א, ד"ר
מוסיקה – ב"א
תולדות ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר
לימודי ארץ-ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר

ד"ר איילת גלבוע
 ד"ר אבראהים טאהא
 ד"ר מיכאל אפל
 ד"ר מאיר חמו
 פרופ' חיה שפייר-מקוב
 פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן
 ד"ר סוניה קלינגר
 גב' שרון פוליאקין
 ד"ר דורית ירושלמי
 ד"ר זהר שגב
 פרופ' אפרים לב
 ד"ר נמרוד ברנוביץ'
 פרופ' מינה עברון
 פרופ' אריה כוכבי, ראש ביה"ס
 ד"ר רחל בן כנען
 ד"ר אירית מילר
 גב' באני בן ישראל

פרופ' אבי שגיא-שורץ, דיקן
 גב' אורה ווגשי, ראש מינהל
 פרופ' דבורה שמואלי
 פרופ' דוד אופנהיים
 פרופ' אלק וינשטיין
 ד"ר מאיר יעיש
 פרופ' ערן ויגודה-גדות,
 ראש ביה"ס
 פרופ' דן פלד
 פרופ' אסתר פרוסטיג
 ד"ר עוזי אליעד
 ד"ר מור פלג
 ד"ר תרצה יואלס

פרופ' שיוף רפאלי, ראש ביה"ס
 טרם נקבע
 פרופ' אברהם חיים

ארכיאולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות ערבית – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה של המזה"ת – ב"א, מ"א, ד"ר
 פילוסופיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה כללית – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות אנגלית – ב"א, מ"א, ד"ר
 אמנות – מדור תולדות – ב"א, מ"א
 אמנות – מדור יצירה – ב"א, M.F.A.
 תיאטרון – ב"א
 לימודים רב-תחומיים – ב"א
 תוכניות תל"ם – ב"א
 לימודי אסיה – ב"א, מ"א
 אופקים: תוכנית המצטיינים – ב"א
 בית-ספר להיסטוריה – מ"א, ד"ר
 לימודי מידענות וספרנות – תעודה
 מוזיאולוגיה – תעודה
 שפות זרות

הפקולטה למדעי החברה

גאוגרפיה ולימודי סביבה – ב"א, מ"א, ד"ר
 פסיכולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 מדעי המחשב – ב"א, מ"א, ד"ר
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 בית-הספר למדעי המדינה – ב"א, מ"א, ד"ר
 כלכלה – ב"א, מ"א, ד"ר
 סטטיסטיקה – ב"א, מ"א, ד"ר
 תקשורת – ב"א, מ"א, ד"ר
 מערכות מידע ניהוליות – ב"א, מ"א
 תכנית בינתחומית להתפתחות הילד – מ"א

בית-הספר לניהול – מ"א

ניהול מידע וידע – מ"א
 ניהול משאבי טבע וסביבה – מ"א, ד"ר

הפקולטה למדעי הטבע

פרופ' גל ריכטר-לויין, דיקן
מר נמרוד להב, ראש מינהל

פרופ' אדי ברקאי

פרופ' ולדימיר חנינץ

פרופ' ריקרדו טרומפר

ד"ר אורי שיינס

טרם נקבע

פרופ' קובי רוזנבלום

פרופ' אבי קרני

פרופ' צבי בן-אברהם

ד"ר דן צ'רנוב

ד"ר אורי שטרנר

טרם נקבע

פרופ' ניבה אלקין-קורן, דיקן
גב' תמר קרקוביץ, ראש מינהל

פרופ' שי לין, דיקן

גב' טובה גרימברג, ראש מינהל

פרופ' פייסל עזאיזה,

ראש ביה"ס

פרופ' מנפרד גרין, ראש ביה"ס

ד"ר ריטה מנו

ד"ר דורית פוד

ד"ר שרה רוזנבלום

פרופ' מירי כהן

פרופ' רות דיקשטיין

פרופ' יוסף אטיאס

פרופ' דיויד רועה

פרופ' עפרה מייזלס, דיקן

גב' קורונה הרשקוביץ,

ראש מינהל

ד"ר מרק לייקין

ביולוגיה – B.Sc.

מתמטיקה – M.Sc., B.Sc., ד"ר

המחלקה להוראת המדעים – מדעים מדויקים B.Sc.

תעודת הוראה ממשלתית (קמפוס אורנים)

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה B.Sc.

תעודת הוראה ממשלתית (קמפוס אורנים)

ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית – M.Sc., ד"ר

נירוביולוגיה ואתולוגיה – M.Sc., ד"ר

ביולוגיה של האדם – M.Sc.

ביה"ס למדעי היס

ביולוגיה ימית – M.Sc.

מדעים גיאומימיים – M.Sc.

ציוויליזציות ימיות – מ"א, ד"ר

הפקולטה למשפטים LL.B, LL.M, ד"ר**הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות**

ביה"ס לעבודה סוציאלית – ב"א, מ"א, ד"ר

ביה"ס לבריאות הציבור – מ"א

שירותי אנוש – ב"א, מ"א

סיעוד – ב"א, מ"א

ריפוי בעיסוק – ב"א, מ"א, ד"ר

מדעי הזיקנה-גרונטולוגיה – מ"א, ד"ר

פיזיותרפיה – ב"א, מ"א

הפרעות בתקשורת – ב"א, מ"א

בריאות נפש קהילתית – מ"א

הפקולטה לחינוך

חינוך מיוחד – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה

פרופ' אנה ספרד	חינוך מתמטי – מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
פרופ' ציפורה שכטמן	ייעוץ והתפתחות האדם – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
ד"ר לילי אורלנד-ברק	למידה, הוראה והדרכה – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
פרופ' דוד שר	לקויות למידה – מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
פרופ' רבקה איזיקוביץ'	מנהיגות ומדיניות בחינוך – ב"א, מ"א, ד"ר

הפקולטה לחינוך והפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות – מ"א
פרופ' רחל לביזיל, ראש ביה"ס

מרכז חיפה לחקר לימודי גרמניה ואירופה

תכנית בלימודי גרמניה ואירופה המודרנית – מ"א
פרופ' בנימין בנטל

רשות המחקר

סגן נשיא ודיקן למחקר: פרופ' מאג'ד אלחאג'

מנהל הרשות: מר שרון לינק

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפוח המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על-ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על טיפוח והעמקה של קשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם, איסוף ואירגון מידע על מקורות המימון באתר רשות המחקר והפצה של מידע לחוקרים בדבר גופי מימון זמינים. הרשות מרכזת ומנהלת את המערך הלוגיסטי של צרכי המחקר; עריכה אנגלית; סיוע כספי בפרסום מאמרים בכתבי-עת; סיוע ברכישת ציוד תשתיתי למעבדות מחקר, מכוני מחקר ומרכזי מחקר; סיוע בדליית מידע ממאגרי מידע ממוחשבים; מענקים מקרן רשות המחקר; הענקת מלגות בתר-דוקטורליות; ייעוץ וסיוע בהכנת הצעות מחקר למימון חיצוני, וניהול כספי של חוזי ותקציבי המחקר.

סגן נשיא ודיקן למחקר, נבחר ע"י הסנאט כדיקן למחקר וע"י הוועד המנהל כסגן נשיא למחקר, מעורב בתוקף תפקידו בהליכי הקמת מכוני ומרכזי מחקר חדשים ומעבדות חדשות, חבר בהנהלות מכונים ומרכזים ובוועדות המחקר של הפקולטות ובתי-הספר. מכוני המחקר ומרכזי המחקר באוניברסיטה מעוגנים ברשות המחקר.

כמו כן, מופקדת רשות המחקר על הקשרים הבינאוניברסיטאיים, ועל הפעלתם של הסכמים לחילופים אקדמיים עם אוניברסיטאות בחו"ל. כמו כן, משמש סגן נשיא ודיקן למחקר מתוקף תפקידו, כיו"ר הנהלת הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה.

שעות קבלה ברשות המחקר: ימים א'-ה' בין השעות 08:00-16:00.

טל': 04-8240622/5, פקס: 04-8249865

מכוני מחקר, מרכזי מחקר, מעבדות וארכיונים וראשיהם

ראש המכון: פרופ' אברהם קורול	המכון לאבולוציה
ראש המרכז: טרם נקבע	המרכז לחקר לחץ פסיכולוגי ע"ש ר. ד. וולף
ראש המכון: פרופ' אשר קוריאט	המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות
ראש המרכז: פרופ' שולמית אלמוג	המרכז היהודי-ערבי
ראש המוסד: פרופ' יואב גלבר	מוסד הרצל לחקר הציונות ולימודה
ראש המכון: פרופ' אריה כוכבי	המכון ללימוד ולחקר השואה ע"ש שטרוכליץ
ראש המכון: ד"ר יעקב כהנוב	המכון ללימודי ים ע"ש ליאון רקנאטי
ראש המכון: פרופ' ארתור סג"ל	המכון לארכיאולוגיה ע"ש זינמן
ראש המכון: פרופ' דני גוטויין	המכון לחקר תולדות הבונד
ראש המכון: ד"ר ירון פרי	מכון גוטליב שומאכר לחקר קשרי אירופה וארץ-ישראל במאה ה-19 וראשית המאה ה-20
ראש המכון: ד"ר שלמה גץ	המכון לחקר ולימוד הקיבוץ והרעיון השיטופי
ראש המרכז: פרופ' מרדכי שכטר	המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה
יו"ר מועצת המנהלים: פרופ' יהודה חיות	מכון וידרא לחקר הספנות והתעופה
מנהל המרכז: פרופ' מאג'ד אלחאג'	המרכז לרב-תרבותיות וחקר החינוך הערבי
ראש המרכז: פרופ' חנן אלכסנדר	המרכז לחינוך יהודי בישראל ובתפוצות
ראש המרכז: ד"ר זהבה רוזנבלט	המרכז למינהל ולהערכה בחינוך
ראש המרכז: פרופ' מיכל ירושלמי	המרכז לאלטרנטיבות בחינוך
ראש המרכז: ד"ר אילנה דובדבני	המרכז לחקר השיקום והתפתחות האדם
ראש המרכז: פרופ' אריאלה לבנשטיין	המרכז לחקר ולימוד הזיקנה

ראש המרכז: פרופ' יואב לביא	המרכז לחקר ולימוד המשפחה
ראשי המרכז: פרופ' צבי איזיקוביץ ופרופ' גדעון פישמן	המרכז לחקר החברה
יו"ר הוועד המנהל: פרופ' יעקב מעוז מנהל המכון: פרופ' משה ראובני	המכון לחקר הגולן
ראש המרכז: פרופ' אבי שגיא-שורץ	המרכז לחקר התפתחות הילד
ראשי המרכז: פרופ' רותי קמחי ופרופ' עידו ערב	מרכז מינרבה לחקר תהליכים קוגניטיביים וביצועי אנוש
ראש המרכז: פרופ' אמנון כרמי	המרכז הבינלאומי לבריאות, משפט ואתיקה
ראש המרכז: פרופ' יוסף שיטרית	המרכז לחקר התרבות היהודית בספרד ובארצות האסלאם
ראשי המרכז: ד"ר שלמה הראלי	המרכז לחקר בין-תחומי של רגשות
ראש המרכז: פרופ' יואל מנספלד	המרכז לחקר תיירות, צליינות ונופש
ראשי המרכז: פרופ' אריה רטנר פרופ' עלי זלצברג	המרכז לחקר פשיעה, משפט וחברה
ראש המרכז: ד"ר דן שיפטן	המרכז לחקר הבטחון הלאומי
ראש המרכז: פרופ' אילנה זינגר	המרכז לחקר תרבות צרפת
ראש המרכז: פרופ' אלק ויינשטיין	המרכז הבין-תחומי למדעי המחשב
ראש המרכז: ד"ר חגי קופרמינץ	מרכז לחקר החינוך לשלום
ראש המרכז: פרופ' שיזף רפאלי	מרכז שגיא לחקר האינטרנט
ראש המרכז: פרופ' יצחק הרפז	המרכז לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי
ראש המרכז: פרופ' אודי מקוב	המרכז למחקר באקטואריה
ראשי המרכז: פרופ' שולמית ולר ופרופ' אברהם מלמד	המרכז לחקר התרבות היהודית
ראש המכון: ד"ר עמוס מוריס-רייך	המכון ע"ש גרד בוצריוס לחקר ההיסטוריה והחברה הגרמנית בת זמננו

ראש המכון: פרופ' מרטין גולומביק	המכון קיסריה-רוטשילד למחקר בין-תחומי במדעי המחשב
ראש המרכז: ד"ר רפאל למפרט	המרכז לחקר מוח והתנהגות
ראש המרכז: פרופ' מיכל סובל	המרכז לחקר ארה"ב (הוקפא)
ראש המרכז: פרופ' יאיר צנזור	המרכז למתמטיקה חישובית וחישוב מדעי
ראש המרכז: פרופ' ניבה אלקין-קורן	מרכז למשפט וטכנולוגיה
ראש המרכז: פרופ' רפי כהן-אלמגור	המרכז לחקר הדמוקרטיה
מ"מ ראש המרכז: ד"ר סולי שאהור	מרכז מאיר ומרים עזרי לחקר איראן והמפרץ הפרסי
ראש המרכז: פרופ' אמציה ברעם	המרכז לחקר עיראק
ראש המרכז: פרופ' ערן ויגודה-גדות	המרכז לניהול מדיניות ציבורית
ראשי המרכז: פרופ' מנחם מור וד"ר גור אלרואי	המרכז לחקר הספורט
ראש המרכז: ד"ר ברנדה שפר	המרכז לחקר האנרגיה המתקדמת (הוקפא)
ראשי המכון: פרופ' גל ריכטר-לוי פרופ' יורם יובל	מכון המוח לחקר הרגשות
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז הבינתחומי לחקר האנטישמיות וחינוך נגד הגזענות ע"ש אליזבט וטוני קומפר
ראשי המרכז: פרופ' בנימין בנטל	מרכז ללימודי גרמניה ואירופה
ראש המרכז: פרופ' רוזה לייקין	המרכז האינטרדיספלינארי לחקר מחוננים והצטיינות (חמ"ה)
ראש המרכז: פרופ' קובי רוזנבלום	המרכז לשינויים גנטיים מקומיים בתאי עצב המוח הבוגר
ראש המרכז: פרופ' צביה ברזניץ	מרכז אדמונד י' ספרא לחקר המוח בלקויות למידה

ראש המרכז: פרופ' דיויד רועה	המרכז להכשרה ולחקר שירותים ומדיניות בתחום בריאות הנפש הקהילתית
ראש המרכז: פרופ' עדו יצחקי	מרכז אקולוגי למחקר והוראה של הכרמל בלקויות למידה
ראש המרכז: פרופ' שמשון רובין	מרכז בינלאומי לחקר אובדן, שכול וחוסן נפשי
ראש המרכז: ד"ר ג'ריס ג'אדון	מו"פ הגליל
ראש המרכז: פרופ' נורית קליאוט	המרכז לחקר חיפה והצפון
ראש המרכז: פרופ' אברהם חיים	המרכז הארצי למחקר בין-תחומי בכרונו-ביולוגיה

קתדרות

בראשותו של פרופ' מנחם קלנר	הקתדרה למורשת ההגות היהודית ע"ש סר אייזיק וליידי אדית וולפסון
בראשותה של פרופ' דבורה דימנט	הקתדרה ליהדות בעולם העתיק ע"ש ג'ורג' ופלורנס וייז
ברישו של פרופ' אריה כוכבי	הקתדרה לצינונות והיסטוריה ע"ש ראובן הכט
בראשותו של ד"ר עמוס מגד	הקתדרה ללימודים לטינו-אמריקאיים ע"ש פרופ' הלנה לזין
בראשותו של פרופ' דוד קושניר	הקתדרה לחקר פעילות העולם הנוצרי בא"י במאה ה-19 ע"ש גוטליב שומאכר
טרם נקבע	הקתדרה ע"ש ליידי דייזיס למרכז יישומי של לחץ פסיכולוגי
בראשותו של פרופ' אבי שגיא-שורץ (בתוקף תפקידו)	הקתדרה לספנות מיסודה של "אל ים"
בראשותו של פרופ' אבי שגיא-שורץ (בתוקף תפקידו)	הקתדרה למינהל עסקים ע"ש בנימין ה. סוויג
בראשותה של פרופ' שונית רייטר	הקתדרה לחינוך מיוחד ע"ש קונין-לוננפלד

בראשותו של פרופ' עפרה שינמן	הקתדרה לחינוך וחברה ע"ש חנן בר נצר
בראשותו של פרופ' אריק רימרמן	הקתדרה לרווחה ולתכנון חברתי ע"ש ריצ'רד קרוסמן
בראשותו של פרופ' אביתר נבו	הקתדרה לביולוגיה אבולוציונית ע"ש בנק דיסקונט
בראשותו של פרופ' ג'ורג' קנאזע	הקתדרה לחקר ולטיפוח השפה והספרות הערבית ע"ש בן-חביב
בראשותו של פרופ' ארנון סופר	הקתדרה לגיאואסטרוטגיה

ארכיונים, מעבדות ויחידות אחרות

יו"ר ועדת ההיגוי: פרופ' אהוד מקוב	קרן צימרמן למחקר בבנקאות ומימון
ראש המוקד: פרופ' אביבה זורון	המוקד לחקר תרבויות ספרד והקתדרה של אונסקו לדיאלוג בין תרבותי
ראש הארכיון: ייקבע	הארכיון ע"ש אבא חושי
ראש הארכיון: פרופ' חיה בר-יצחק רכות מדעית: ד"ר עידית פיטל-גינסברג	ארכיון הסיפור העממי בישראל (אסע"י) מיסודה של עיריית חיפה
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז לתיעוד היסטורי של מרכז מזרח אירופה מיסודו של מכון שטרוכליץ לחקר השואה
ראש המעבדה: פרופ' אדיר כהן	המעבדה לספרות ילדים
ראש המעבדה: ד"ר בילי עילם	המעבדה ללמידה ולהוראה של הפקולטה לחינוך (מל"ה)
ראש המעבדה: ד"ר אירית פלד	המעבדה לחשבון
ראש המעבדה: פרופ' רות לין	מעבדה לחקר מוסר ומנהיגות ע"ש רודולף ורבה

ראש המעבדה: פרופ' יוסף שימרון	המעבדה למחקר ניסויי בחינוך
ראשי המעבדה: ד"ר אורית חצרוני וד"ר פול מילר	מעבדה לתקשורת תומכת וטכנולוגיה מסייעת
ראש המעבדה: פרופ' רבקה איזיקוביץ	המעבדה לחקר הלמידה התרבותית והבינתרבותית
ראש המעבדה: ד"ר בילי עילם	המעבדה לחקר תהליכים קוגניטיביים של למידה
ראשי המעבדה: פרופ' דויד שר, ד"ר מרק לייקין, ד"ר אורן לם וד"ר פול מילר	מעבדה לחקר הקריאה, השפה וליקוי למידה
ראשי המעבדות: פרופ' ענת שר, פרופ' עפרה מייזלס וד"ר מירי שרף	מעבדת תצפיות לחקר התפתחות האדם וחינוך
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז לתיעוד היסטורי של מרכז מזרח אירופה מיסודו של מכון שטרוכליץ לחקר השואה
ראש המעבדה: פרופ' צביה ברזניץ	המעבדה לחקר נירוקוגניטיבי
ממונה על המעבדה: פרופ' אמנון בהם	המעבדה להפקות אור-קוליות ע"ש אלכסנדר וסופי גודמן
ראש המעבדה: פרופ' דוד פרג'י	המעבדה ליעוץ סטטיסטי
ראש המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן ראש אקדמי: ד"ר אלינור אבינור	מעבדה לשונית ממוחשבת (מל"מ)
ראש המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן ראש אקדמי: גב' באני בן-ישראל	מעבדה לשונית אור-קולית
ראש המעבדה: ד"ר תמר אלמוג	המעבדה למולטימדיה
ראש המעבדה: מר אלון חלוצי	המעבדה לכרטוגרפיה אנליטית
ראש המעבדה: פרופ' דוד נבון	המעבדה לקשב ותפיסה

ראש המעבדה: פרופ' גל ריכטר-לוינ	המעבדה לחקר המוח וההתנהגות
ראש המעבדה: פרופ' אבי קרני	המעבדה לדימות המוח ולמידה
ראש המעבדה: פרופ' קובי רוזנבלום	המעבדה לניורוביולוגיה של למידה וזכרון
ראש המעבדה: פרופ' אדי ברקאי	המעבדה לניורוביולוגיה מולקולרית
ראש המעבדה: ד"ר מונא מארון	המעבדה לניורוביולוגיה של רגשות
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	מעבדת תלמידים החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית
ראש המעבדה: ד"ר משה אלמגור	מעבדת MMPI
ראש המעבדה: פרופ' רמזי סלימאן	מעבדה חברתית
ראש המעבדה: ד"ר ריצ'רד שוסטר	המעבדה ללמידה בבעלי-חיים
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	המעבדה לגיאומורפולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' חיים קותיאל	המעבדה לאקלים
ראש המעבדה: פרופ' סם רקובר	המעבדה לזיהוי פרצופים
ראשי המעבדה: פרופ' יהודית הראל/ ד"ר ג'ני קורמן/ ד"ר לילי רוטשילד/ ד"ר אורי דן	המעבדה החינוכית
ראש המעבדה: פרופ' עפרה נבו	המעבדה לחקר ייעוץ וטיפול
ראש המעבדה: פרופ' אמציה פלד	המעבדה למערכות מידע גיאוגרפיות – לחישה מרחוק
ראש המעבדה: פרופ' ברי ברגר	המעבדה לפרמקולוגיה פסיכולוגית
ראש המעבדה: פרופ' ברוך נבו	המעבדה לחקר האינטליגנציה והערכתה

ראש המעבדה: פרופ' וונדי סנדלר	המעבדה לחקר שפת הסימנים בלשנות וקוגניציה
ראש המעבדה: פרופ' משה זיידנר	המעבדה לחקר בין-תרבותי של גורמי אישיות והבדלים אינדיבידואליים
ראש המעבדה: פרופ' שפרה שיינמן	המעבדה לחקר זרמה ותיאטרון בחינוך
ראש המעבדה: ד"ר שרה רוזנבלום	המעבדה לתפקוד אנושי מורכב והשתתפות
ראש המעבדה: ד"ר דליה זק"ש	המעבדה ע"ש קארטן
ראש המעבדה: פרופ' סם רקובר	המעבדה לפחד והימנעות
ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם	המעבדה לפסיכולוגיה התפתחותית
ראש המעבדה: ד"ר זוהר אביתר	המעבדה הקוגניטיבית
ראשי המעבדה: פרופ' אבי שגיא-שורץ/ פרופ' דוד אופנהיים	המעבדה להתפתחות הילד
ראש המעבדה: פרופ' אמציה פלד	מעבדה למערכות מידע ג"ג
ראש המעבדה: פרופ' ציפורה שכטמן	המעבדה לפיתוח דרכי הערכה ומחקר
ראש המעבדה: ד"ר איתן שטיינברג	מעבדה אלקטרו-אקוסטית
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לביולוגיה של אוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של בע"ח ואוכלוסיות אנושיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' ציון פחימה	המעבדה לגנומיקה של צמחים ועמידות למחלות
ראש המעבדה: פרופ' גיורא חת	המעבדה להתנהגות ולתקשורת כימית של בע"ח
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה להתנהגות בע"ח

ראש המעבדה: פרופ' אמוץ דפני	המעבדה לאקולוגיה של האבקה
ראש המעבדה: פרופ' סלומון ואסר	המעבדה לצמחים קריפטוגמיים ופטריית
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה למגוון המינים
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה מתמטית ואוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה של דרוזופילה (זבוב הפירות)
ראש המעבדה: פרופ' ליאון בלאושטיין	המעבדה לאיקולוגיה קהילתית
ראש המעבדה: ד"ר אלכס בהרב	המעבדה לביוסטטיסטיקה
ראש המרכז: ד"ר אלכס בהרב	מרכז מידע לבנק הגנים של אם החיטה, אם השעורה, אם החסה, פטריות וחולדים
ראש המעבדה: ד"ר ילנה יבניצקי	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית ואבולוציה של בע"ח
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר בלאייב	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' אלכסנדר בולשוי	המעבדה לביואינפורמטיקה
ראש המרכז: פרופ' אדוארד טריפונוב	מעבדת מגוון הגנים
ראש המעבדה: פרופ' מינה עברון	המעבדה לפלינוולוגיה וכימיה
ראש המעבדה: ד"ר דני נדל	המעבדה לפרהיסטוריה
ראש המעבדה: ד"ר איילת גלבוע	המעבדה המקראית
ראש המעבדה: פרופ' ארתור סג"ל	המעבדה הקלאסית
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר צצקין	המעבדה לגיאולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' ולנטין קרסילוב	המעבדה לבוטניקה
ראש המעבדה: פרופ' תמר וייס	המעבדה לחידושים בטכנולוגיות השיקום
ראש המעבדה: ד"ר אורי שטנר	המעבדה לפיענוח סייסמי

ראש המעבדה: ד"ר רויטל בוקמן	מעבדת סדימנטים ותיארוך בעופרת 210
ראש המעבדה: ד"ר גיא בר-עוז	מעבדה ארכיזואולוגיה
ראש המעבדה: ד"ר ליזה ברק-הרינגטון	מעבדה לביולוגיה של רצפטורים
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	מעבדה לאינטראקציות בין בע"ח לצמחים
ראש המעבדה: פרופ' פואד פארס	מעבדה לגנטיקה מולקולרית
ראש המעבדה: ד"ר שלמה וגנר	מעבדה לנוירוביולוגיה של תקשורת חברתית
ראש המעבדה: ד"ר עמירם אריאל	מעבדה לחקר מנגנונים מולקולרים בהחלמה מדלקת
ראש המעבדה: פרופ' אברהם חיים	מעבדה לפיזיולוגיה אקולוגית וכרונוביולוגיה
ראש המעבדה: ד"ר רפאל למפרכט	מעבדה לנוירוביולוגיה מולקולארית של זיכרון
ראשי המעבדה: ד"ר רחל תומר ד"ר סימון שמאי-צורי ד"ר אסף גלבווע	מעבדה לנוירופסיכולוגיה קלינית
ראשי המעבדה: פרופ' יהודית הראל/ ד"ר ג'ני קורמן/ ד"ר לילי רוטשילד/ ד"ר אורי דן	מעבדה קלינית-חינוכית
ראש המעבדה: ד"ר משה אלמגור	מעבדה להערכת האישיות (מעבדת MMPI)
ראש המעבדה: פרופ' שמשון רובין	מעבדה לאובדן
ראש המעבדה: פרופ' רות שרבני	מעבדה ליחסים קרובים
ראש המעבדה: פרופ' דני קרן	מעבדה לזיהוי והתערבות מוקדמים
ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם	מעבדה לתיאבון למלח
ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם	מעבדה לטעם
ראש המעבדה: ד"ר אירית עקירב	מעבדה לחקר למידה וזיכרון

ראש המעבדה: פרופ' מיכל ארצי

מעבדת סר מוריס ואיירין האטר
לארכיאולוגיה חופית ונמלים

ראש המעבדה: פרופ' דני קרן

המעבדה לעיבודים ויזואליים

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה

יו"ר הוועד המנהל: פרופ' מאג'ד אלחאג'

עורכת ראשית: פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן

מנהל הוצאת הספרים: מר שרון לינק

ממונה על ההוצאה: גב' שרון חנוכה בן-שימול

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה מוציאה לאור ספרי עיון איכותיים המשלבים רמה מדעית גבוהה עם כתיבה רהוטה ונגישות לקהל המשכיל הרחב. ההוצאה פועלת בשני ערוצים עיקריים: שותפויות עם מו"לים מובילים בארץ; ומפעל ספרים עצמאי של אוניברסיטת חיפה, הכולל גם סדרות מדעיות בתחומים שונים.

ה ס פ ר י ה

מר אורן וינברג, מנהל
גב' חומי רקס, ראש מינהל

שעות פעילות הספרייה

ימים א'-ה' 08.00–20.00

ימי שישי וערבי חגים 08.00–13.00

(בימי שישי הספרייה פועלת במתכונת מצומצמת)

שירותי הספרייה ניתנים מ-08.30 ונפסקים רבע שעה לפני סגירת הספרייה.

הודעות על שינויים בשעות הפעילות, הסדרי הכניסה ונהלים מפורטים מפורטים בדף הבית של הספרייה: <http://lib.haifa.ac.il>.

הספרייה באוניברסיטת חיפה ממוקמת בבניין הראשי והינה כללית ומרכזית.

במהלך השנה תעבור הספרייה שיפוץ נרחב. עם סיומו תהיה הספרייה מקום ידידותי יותר, ומותאם לצרכי המחקר וההוראה המשתנים.

הספרייה משרתת את מורי האוניברסיטה, תלמידיה ועובדיה בתחומי המחקר והלימוד שלהם. הגישה לרוב החומר הספרייתי חופשית.

באוסף הספרייה כשני מליון פריטים ספריים ולא ספריים. האוסף הכללי עומד לרשות לקוחות הספרייה וכן האוספים המיוחדים: שמורים, משפטים, מדיה, כתבי-עת, כלי אבחון במדעי ההתנהגות, ספרים נדירים, ואוסף ספרי ילדים.

באוסף **שמורים** (מול הספרייה), מצויים ספרים שהם קריאת חובה בקורסים שונים. באוסף זה נמצא עותק אחד מכל עבודת גמר של תלמידים לתארים מתקדמים באוניברסיטה וכן ספרי יעץ בסיסיים.

תדפיסים אלקטרוניים (תו"ת) – כל תלמיד יכול לצפות באמצעות האינטרנט בתדפיסים שהוכנו עבור הקורסים אליהם הינו רשום.

באוסף **כתבי-עת** מרוכזים כל כתבי-העת והעתונים העבריים והלועזיים במגוון צורות: בדפוס, בפורמט מזוהר וכן כתבי-עת אלקטרוניים. כתבי-עת בתחום המשפטים נמצאים באוסף המשפטים. ניתן לצפות בכתבי העת האלקטרוניים במחשבים בספרייה, בבית וברחבי האוניברסיטה.

באוסף **המשפטים** מרוכז כל החומר בתחום זה: ספרים, כתבי-עת ומאגרי מידע ממוחשבים, הכוללים הפניות לפסקי-דין ולמאמרים משפטיים מהארץ ומהעולם.

באוסף **המדיה** נמצא החומר הלא-ספרי של הספרייה ואמצעי השימוש בו: אוסף סרטים ועמדות צפייה, תוכנות מחשב ותוכנות מולטימדיה ואוסף מוסיקה.

כמו כן, קיים מבחר של מפות ואטלסים, תצלומי אויר ולווין ועמדת ממ"ג. במקום אוסף נבחר של ספרים בנושאי אמונות, ארכיאולוגיה, גיאוגרפיה ולימודי ארץ-ישראל ואוסף התווים של הספרייה.

לרשות הלקוחות עומד **המרכז למדיה דיגיטלית**, מאגר של תמונות ואובייקטים דיגיטליים אחרים שמשמשים להוראה ולשימור המורשת התרבותית. באוסף **ספרי הילדים**, מקיימים פעילויות ומחקרים הקשורים בילדים, ספרים וספרות.

שירות **היעץ** מסייע לקוראים להשתמש במשאבי המידע.

לרשות הקוראים עומדות תחנות עבודה לחיפושים במאגרי מידע אלקטרוניים בתחומים רבים, באמצעותם ניתן לקבל ביבליוגרפיות מעודכנות ומאמרים בטקסט מלא. אל רוב המאגרים הללו קיימת גם גישה מהמחשב הביתי וממחשבים בקמפוס.

איתור כל סוגי החומר בספריה מתבצע באמצעות מערכות מתקדמות מאתר האינטרנט של הספריה.

השאלת ספרים בספריה היא אישית בלבד ומתבצעת עם הצגת כרטיס תלמיד או כרטיס סגל. ניתן לשאול מספר בלתי מוגבל של ספרים מרוב אוספי הספריה. משך זמן ההשאלה נקבע בהתאם לסוג החומר המושאל ובהתאם למעמד הלקוח.

מומלץ לשים לב לכללי ההשאלה בטרם ביצוע השאלה, ובעיקר חשוב לזכור להאריך תוקף ההשאלה ולהחזיר ספרים במועד, על מנת למנוע חסימת זכויות השאלה וקנסות על איחורים.

זכויות ההשאלה של קורא ייחסמו במקרים הבאים: איחור בהחזרת ספרים, חוב לספריה או לאוניברסיטה ואי החזרת ספרים מוזמנים – עד להסדרת העניין.

זכויות ההשאלה של תלמידי האוניברסיטה תקפות עד מועד סיום כל חובותיו לתואר, ואישור הספריה על כך שתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספריה הינו תנאי הכרחי לקבלת אישור זכאות לתואר.

לרוב מתארכים הספרים הארכה אוטומטית. ניתן להאריך ספרים באמצעות מחשב הספריה, ברחבי האוניברסיטה ומהבית.

חשוב! אנא קראו בתשומת לב את הודעות ההשאלה ששלחות אליכם לחשבון הדוא"ל שלכם באוניברסיטה. הדבר יעזור לכם להחזיר בזמן ספרים שדרושים לקוראים אחרים, ולקבל את הספרים שהזמנתם וממתניים לכם.

שירות **ההשאלה הבין-ספריתית** מאפשר ללקוחות הספריה להזמין בתשלום ספרים וצילומים מאוספי ספריות אחרות בארץ ובעולם, וכן לקבל הביתה באמצעות שליח ספרים מאוספי הספריה.

במרכז הצילום ניתן להשתמש במכונות צילום בשחור לבן ובצבע, במכונה לצילום ולסריקה מוזיעורים, בצורב ובסורק. מכונות נוספות לצילום בשחור-לבן ומדפסות פזורות בספריה. כרטיסים לצילום ולהדפסה ניתן לרכוש במרכז הצילום ובחדר הצילום בשמורים.

לקוחות הספריה מתבקשים למלא אחר **תקנון הספריה**, הנמצא באתר האינטרנט של הספריה. אי-ציות לכללים המפורטים בתקנון, התייחסות בלתי הולמת לפניות הספרנים ופגיעה ברכוש הספריה, יחשבו כעבירות חמורות על המשמעת ויידונו בהתאם לתקנות המשמעת של האוניברסיטה.

השימוש במכשירי טלפונים סלולריים אסור בספריה!

כתובתנו באינטרנט: <http://lib.haifa.ac.il>

אגף מחשוב ומערכות מידע

מר אורי ארליך, ראש האגף

<http://cc.haifa.ac.il>

לאגף מחשוב ומערכות מידע באוניברסיטת חיפה מספר **תפקידים עיקריים**:

- אספקת סביבת מיחשוב זמינה, יעילה ומתקדמת לצרכי אוכלוסיית האוניברסיטה: חוקרים, סטודנטים ומינהל.
- הפעלת מערך המחשבים המרכזי של האוניברסיטה.
- הפעלת כיתות מחשבים אישיים לצרכי הוראה.
- טיפול בתשתית התקשורת בקמפוס.
- אבטחת מידע בתשתיות התקשוב המרכזיות בקמפוס.
- מתן ייעוץ למשתמשי קצה בשימוש בתוכנות ובפתרון בעיות מיוחדות.
- ייוזם ועידוד תוכניות לשימוש מחקרי של יחידות באוניברסיטה.
- מתן ייעוץ ליחידות באוניברסיטה בנושאי מחשוב ותקשורת מחשבים.
- תכנון, יישום והטמעה של מערכות מידע מינהליות.

לצרכי הוראה מספק אגף מחשוב ומערכות מידע:

- תוכנות מגוונות המותקנות במחשבים.
- כלי חיפוש במאגרי המידע ברשת האינטרנט.
- כלי מולטימדיה.
- תשתיות לקורסים מתוקשבים.
- שיעורים מוקלטים בשרת הווידאו.
- שירותי דואר אלקטרוני.
- כלים שונים לצורך תרגול והכנת עבודות.

אוניברסיטת חיפה רואה חשיבות בשיפור מתמיד של שירותי המיחשוב לסטודנטים, כדי לאפשר הערכות התואמת את הדרישות הקיימות והחזויות מבוגר מוסד להשכלה גבוהה.

המשאבים העומדים לרשות הסטודנטים:

- כיתות מחשבים אישיים** פרוסות במספר בניינים בקמפוס ועומדות לרשות כלל הסטודנטים, רובן מרוכזות בקומת ה-500 בניין הראשי. כ"כ פוזרו "בקתות" מחשבים במספר נקודות מרכזיות בקמפוס, כולל מעונות הסטודנטים, לצורך עבודה חופשית. בכל כיתה יש מדפסת לייזר המשרתת אותה. השימוש במדפסות הינו בתשלום, באמצעות כרטיס הצילום של אותו בניין. המחשבים האישיים מחוברים לרשת מקומית, שבמרכזה מחשב המשמש כשרת לדיסקים והדפסות. בכיתות מותקן מגוון רב של תוכנות.

- **שרתי קורסים מתוקשבים**, המכילים מצגות, סיכומי הרצאות, הרצאות מוקלטות, סרטי וידאו, תרגול אינטראקטיבי, מבחנים ועוד. וכן, פורומים – תקשורת א-סינכרונית בין המרצה לסטודנטים, צ'ט וכדומה.
- **שרת Unix**, בשם Study, המשמש את ציבור הסטודנטים לצרכי לימוד. הגישה למערכת ה-Unix היא באמצעות כיתות מחשבים אישיים או התקשרות בגישה מרחוק.
- **מערכת דואר אלקטרוני** (דוא"ל), אליה שולחת אוניברסיטת חיפה את התכתובת שלה עם הסטודנטים.
- **אולפן וידאו** משוכלל, המאפשר לתלמידים בכיתות מרוחקות לראות את מהלך ההרצאה ולהשתתף באופן פעיל במהלך השיעור, הודות לטכנולוגיית ועידת וידאו ולמערכת תקשורת משוכללת המקשרת את האולפן לכיתות המרוחקות, בארץ ובעולם.
- **רשת אוניברסיטאית ובין-אוניברסיטאית**
רשת הכיתות ו"בקות" המחשבים מחוברת לרשת מקומית של האוניברסיטה HALAN, העובדת בפרוטוקול תקשורת TCP/IP. ניתן להגיע באמצעות הרשת לכל אחד ממחשבי האוניברסיטה המספקים שירותים לסטודנט. כן ניתן להגיע, לשימושים מורשים בלבד, לרשת האינטרנט.
- **רשת אלוטית** פרוסה באזורים רבים בקמפוס ומאפשרת לבעלי מחשב נייד, הכולל כרטיס רשת אלוטית, להתחבר לרשת ובאמצעותה לרשת האינטרנט ולכל אחד ממחשבי האוניברסיטה, שיש להם שם הרשאת גישה.
- **התקשרות בגישה מרחוק**
סטודנט יכול להתקשר מהמחשב האישי בביתו אל מחשבי האוניברסיטה ולרשת האינטרנט, באינטרנט מהיר (כבלים/ADSL) דרך ספק חיצוני, או בעזרת מודם וקו טלפון, חיים באמצעות האוניברסיטה.
- ההתקשרות מאפשרת גם גישה למאגרי המידע של הספרייה הזמינים למשתמשי האוניברסיטה בלבד ומתבצעת באמצעות הגדרות בדפדפן האינטרנט ושימוש בשם משתמש וסיסמה.
- **מעונות הסטודנטים**.
בנוסף לבקתות המחשבים הציבוריות במעונות, בכל חדר בבניינים 700 ו-800, קיים חיבור לרשת הקמפוס.

פתיחת חשבון מחשב:

- כל סטודנט שעבר רישום לקורסים, יהיה זכאי לשירותי מחשב.
- לפורטל הסטודנטים, לקורסים המתוקשבים ולתדפיסי הספרייה ניגשים באמצעות מספר ת.ז. וסיסמה, דרך מערכת ההזדהות האחידה (SSO).
- בכיתות המחשבים האישיים אין צורך במספרי חשבון, אך לעיתים ידרש הסטודנט להזדהות, על-כן, יש להיות מצויד בתעודה מתאימה.
- לכל סטודנט שעבר רישום לקורסים, יפתח אוטומטית חשבון דוא"ל. כתובת זו תשרת את הסטודנט למשך כל שנות לימודיו באוניברסיטה.

□ בנוסף, סטודנט שעבר רישום, זכאי לחשבון בשרת ה־Unix של הסטודנטים, Study. הסטודנט יבצע בעצמו את הכנסת החשבון לתוקף, עפ"י תהליך המופיע במדריכי השימוש באתר אגף המיחשוב.

סטודנט הזכאי לחשבון מחשב, ימצא בלשונית "מידע ושירותים" בפורטל הסטודנטים (מנועים מדף הבית של האוניברסיטה, מתפריט לסטודנט, תחת "מידע ושירותים לסטודנט") – את רישום כתובת הדוא"ל שלו ב־campus.haifa.ac.il; את קוד המשתמש למחשב הסטודנטים Study; ואת מספר החשבון להתקשרות מרחוק. על משתמשי המחשב לעמוד בתנאי **ההתחייבות לשימוש נאות במחשב**, המפורטים בהמשך.

שימוש בדואר אלקטרוני:

עם הרישום לאוניברסיטה, נותן הסטודנט את הסכמתו לקבלת דוא"ל ממנה. כתובת הדוא"ל שהאוניברסיטה פותחת לסטודנט תהיה מהצורה שם@campus.haifa.ac.il שם_משתמש סטודנטים בעלי כתובת דואר אלקטרוני חיצונית יוכלו לקבל את הדואר לכתובתם החיצונית ע"י ביצוע Forward. הוראות לניהול תיבת הדואר האישי ניתן למצוא במדריכי השימוש באתר אגף המיחשוב.

באחריות הסטודנט לדאוג לכך שתיבת הדואר האלקטרוני שלו לא תתמלא יתר על המידה, כדי שלא ידחה קבלת דוא"ל חשוב. מומלץ לסטודנטים לבדוק את תיבת הדוא"ל שלהם מדי יום.

כיתות מחשבים ובקתות

הוראה בכיתות

כיתות המחשבים משמשות הן להוראה והן לעבודה עצמית. בכניסה לכל כיתה מצויה רשימה של השעות בהן תפוסה אותה כיתה לצורך שיעור. באותן שעות לא תתאפשר עבודה חופשית בכיתה, ואין להפריע במהלך השיעור.

התנהגות בכיתות

- השימוש בכיתות המחשבים הוא למטרות אקדמיות בלבד.
- אין להפעיל משחקי מחשב ואין להציג חומר פורנוגרפי.
- אין לפגוע בחומרה ו/או תוכנה המותקנים במחשבים.
- אין להכניס לכיתות המחשבים אוכל ו/או שתיה, ואין לעשן בכיתות!
- אין להשתמש בטלפון סלולרי בכיתות או בפרוודור.
- אי שמירה על כללי ההתנהגות הנ"ל הינה עבירת משמעת!

בקתות מחשבים

בקתות המחשבים הם פינות עבודה באזורים ציבוריים ברחבי הקמפוס, העומדות לשימוש הסטודנטים בשעות הפעילות של האוניברסיטה. במחשבי הבקתות מותקנות מירב התוכנות המותקנות בכיתות המחשבים.

אחראי הכיתות

אחראי כיתות המחשבים נמצא בחדר 566 בבניין הראשי, או בחדר 7040 בבניין רבין. הוא דואג לתקינות תפקוד הכיתות והבקתות, ומהווה את איש הקשר בין הסטודנטים ואגף מחשוב ומערכות מידע.

ייעוץ לסטודנטים

הייעוץ לסטודנטים ניתן בחדרים 567 ו-568 בבניין הראשי.

הייעוץ ניתן בתחומים הבאים:

1. יישומי PC ו-UNIX.
  2. שימוש בחבילות התוכנה הסטטיסטיות SAS ו-SPSS.
  3. ייעוץ בשימוש באינטרנט וחיוג מהבית.
  4. גישה לקורסים המתוקשבים.
  5. סיוע לשימוש במחשבי מקינטוש או בתוכנות מולטימדיה ניתן בחדר 003
  6. נושאים נוספים.
  7. בנוסף, פועל פורום לעזרה הדדית של סטודנטים בנושאי מחשוב.
- בתחילת כל שנת לימודים מקיים אגף מחשוב ומערכות מידע הדרכה לסטודנטים על השימוש בשירותיו.

שירותים באמצעות אתר האינטרנט

- באתר אגף המיחשוב <http://cc.haifa.ac.il> ניתן למצוא פירוט של השירותים הניתנים ע"י האגף ודפי הסבר לשימושים השונים.
- פורטל הסטודנטים <https://stud.haifa.ac.il/irj/portal> מכיל מידע ושירותים לסטודנט.
- אתרי הקורסים המתוקשבים מאפשרים גישה Online לסטודנטים הרשומים באותם קורסים בלבד.
- אתר "פורומים 24 שעות" מאפשר פניה Online בשאלות לגורמים שונים באוניברסיטה. בנוסף, קיים פורום לעזרה הדדית של סטודנטים בנושאי מחשב.

קיום ולת"ם באמצעות מערכת ועידת וידאו

אגף מחשוב ומערכות מידע בשיתוף עם דיקנאט הסטודנטים, מפעילים שירות מיוחד של השתתפות בולת"ם באמצעות ועידת וידאו, המונעת את הצורך לנסוע לתל השומר לשם כך.

סטודנטים, המבקשים להשתתף בולת"ם יפנו בבקשה באמצעות דיקנאט הסטודנטים.

תקציר חוק המחשבים, התשנ"ה 1995 –

החוק מטפל ב-4 תחומים בעיתיים:

- 1. עבירות מחשב:**
קביעת עונשי מאסר למי שמשבש את פעילותו התקינה של המחשב, מוחק, משנה, מציג מידע כוזב, או מפריע לשימוש בחומר מחשב.
כך גם לגבי חדירה לא מורשית למחשב (אף אם לקבלת מידע בלבד), או החדרת "וירוס" למחשב.
- 2. עוולות נזיקיות:**
קביעת הפעולות הבאות כעוולה לפי פקודת הנזיקין המקנה לנפגע זכות לתבוע פיצויים ממי שבצע העוולה:
הפרעה שלא כדין לשימוש במחשב או בחומר מחשב, בכל דרך שהיא, לרבות ע"י גזילת דבר המגולם חומר מחשב, מחיקת חומר מחשב, גרימת שינוי בו או שיבושו בכל דרך אחרת.
- 3. קבילות פלט מחשב כראיה בבית משפט:**
פלט מחשב מוסדי יהיה קביל כראיה בבית משפט אם נתקיימו מספר תנאים לגבי תקינות הטיפול במידע במסגרת המוסד.
- 4. דיני חיפוש ותפיסה:**
חדירה למחשב ע"י רשות מוסמכת (כגון משטרה) לצורך "חיפוש" מותרת עפ"י צו שופט בלבד.
קבלת מידע מתקשורת מחשבים תוך כדי חיפוש כנ"ל לא תחשב כהאזנת סתר.

הסבר כללי לחוק הגנת הפרטיות תשמ"א - 1981

פרק ב' בחוק עוסק בהגנה על הפרטיות שבמאגרי המידע:

- החוק מחייב לרשום אצל רשם מאגרי המידע במשרד המשפטים כל מאגר מידע.
- 1. "מידע" – נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו.
- 2. "מאגר מידע" – נתונים המוגדרים כמידע על-פי משמעותו בחוק, ומאוחסנים במחשב, בין אם מחשב מרכזי/תחנת עבודה ובין אם מחשב אישי (על כל מדיה שהיא).
- לכל מאגר יש למנות מנהל שיהיה אחראי עליו.
- החוק מחייב בעליו של מאגר מידע לרשום את המאגר אצל רשם מאגרי המידע שבמשרד המשפטים. הרישום יעשה באמצעות דיווח לאגף מחשוב ומערכות מידע, אשר ידאג מצידו לרישום המאגר במשרד המשפטים ולהנחיית בעל המאגר בהתאם לחוק.

- בעל מאגר המידע אחראי לקיום הגנה פיסית ולוגית (בתוכנה) על מאגר המידע, לשם שמירה הן על שלמות המידע והן על חסיונו.
- החוק מחייב לאפשר לכל אדם עיון במידע המתייחס אליו, המוחזק במאגר.
- החוק אוסר על שימוש במידע שבמאגר, שלא למטרה שלשמה הוקם המאגר, או למטרה שלשמה נועד המידע.

התחייבות לשימוש נאות במשאבי המיחשוב

- חוק המחשבים התשנ"ה - 1995, חוק הגנת הפרטיות תשמ"א - 1981 וכן נהלי האוניברסיטה קובעים את כללי העבודה במחשבי האוניברסיטה.
- פירסום זה בא על-ימנת למנוע פעולות חריגות הסותרות את החוק ו/או את הנהלים.
- תשתית המיחשוב והתקשורת באוניברסיטה ישמשו אך ורק לצרכי לימודים ו/או מחקר ו/או עבודה באוניברסיטת חיפה, ולא לשום מטרת פרטיות, מסחריות ו/או גורמים אחרים.
- השימוש במשאבי המיחשוב של האוניברסיטה יהיה כפוף למגבלות החוק ולנהלי האוניברסיטה. אסורות בהחלט פעולות המפרות את חוקי המדינה, כגון הורדה/העלאה של חומר המוגן בזכויות יוצרים; כניסה לא מורשית למחשבים; ו/או פרסום מידע פוגע, מיני או גזעני, שיכול לפגוע בכל אדם, תאגיד ו/או קבוצה כלשהי.
- הפרסום ברשת האינטרנט ובדואר אלקטרוני יהיה לצרכי התפקיד בלבד ולא לצרכי פרסום מסחרי או פוליטי, ויהיה כפוף לשמירה על דיני המדינה ונהלי האוניברסיטה, לרבות השימוש בשם האוניברסיטה ובסמלה.
- אין להפיץ מכתבי שרשרת בדואר אלקטרוני.
- אין למסור את קוד השימוש (שם משתמש וסיסמה) לכל גורם אחר. המשתמש איננו רשאי/ת להעביר את זכות השימוש במחשבי האוניברסיטה לצד ג' ללא נטילת הסכמה מראש ובכתב מראש אגף מחשוב ומערכות מידע.
- בכל מחשבי האוניברסיטה מותר להשתמש רק בתוכנות שנרכשו כחוק.
- כל מידע חלקי או מלא על תוכניות מחשב, נתונים, קבצים וכו' אשר אינם שייכים למשתמש ו/או שלא הורשה במפורש להשתמש בהם, ואשר יגיע אליו תוך כדי השימוש במחשבי האוניברסיטה, מהווה מידע חסוי. המשתמש מתחייב לא להעתיק ו/או לשנות ו/או להשתמש במידע כזה או בחלק ממנו ו/או להעביר מידע כנ"ל לצד שלישי כלשהו ללא אישור מפורש ובכתב מהגורם שהמידע שייך לו.
- חדירה שלא כדין לחומר מחשב מהווה עבירה.
- לא ישנה/י ויסף/י/ימחוק/יעתיק משתמש נתונים בשטחים שאינם מוגדרים כשייכים לו אישית.
- אין לאחסן מידע כוזב במחשב או לבצע פעולה לגבי מידע, שתוצאתה תהיה מידע או פלט כוזב.

- פגיעה בנתונים, תוכנה או חומרה של מערכות המחשב ושיבוש פעולתו התקינה של מחשב או תפקודה של הרשת האוניברסיטאית, דינה כדין פגיעה ברכוש האוניברסיטה, והינה בניגוד להוראת החוק. האוניברסיטה תהא רשאית למנוע מהמשתמש המשך שימוש בשירותי המחשב.
  - האמור לעיל מתייחס לכל מחשב שהוא רכוש האוניברסיטה ו/או המחובר לרשת האוניברסיטה.
  - כל המפר התחייבות כלשהי על פי כתב זה, יהיה אחראי לכל נזק ישיר או עקיף אשר ייגרם לאוניברסיטה ו/או לצד שלישי כלשהו כתוצאה מכך.
- הפרת התחייבות כלשהי מההתחייבויות המנויות לעיל תחשב גם לעברת משמעת, אשר תגרור העמדה לדין משמעתי בפני רשויות המשמעת של האוניברסיטה, וזאת מבלי לגרוע מן העובדה כי הפרה כאמור עשויה להחשב אף כעבירה על החוקים הנ"ל על כל המשתמע מכך.

היחידה להוראה נתמכת מחשב

ד"ר דני בן-צבי, ראש היחידה

<http://online.haifa.ac.il>

היחידה להוראה נתמכת מחשב הוקמה באוגוסט 2000 במסגרת לשכת הרקטור, כדי לקדם את שילובם של כלים וטכנולוגיות מחשוב חדשניים בהוראה. היחידה אחראית על קידום ההוראה המתקשבת באוניברסיטת חיפה ומציעה שורה של כלים ושירותים לקהילת המרצים והסטודנטים. צוות היחידה מודריך ומלווה את סגלי ההוראה בכל שלבי הפיתוח של אתרי הקורסים המתוקשבים.

זכות פועלה של היחידה, למרבית הקורסים הנלמדים כיום באוניברסיטת חיפה יש גם אתר מלווה לקורס, אשר מאפשר בניית קהילה לומדת באמצעות כלי תקשורת מתקדמים ולמידה עצמית ומונחת ביחידים ובקבוצות.

הזרוע הביצועית של היחידה היא "מרכז התמיכה בהוראה מתוקשבת", הממוקם בקומה 10 במגדל אשכול. מרצים ועוזרי הוראה מוזמנים לפנות לצוות ההדרכה והתמיכה של היחידה כדי לתאם הדרכה אישית בטלפון: 8288253, או בדוא"ל: support_online@univ.haifa.ac.il

מערך התמיכה המקוון של היחידה משלים את פעילויות ההדרכה והתמיכה הישירות באמצעות שלושה אתרים. אתר היחידה (<http://online.haifa.ac.il>) מרכז את כל נושאי ההוראה המתקשבת באוניברסיטת חיפה, ושני אתרי תמיכה – אחד למרצים (<http://online.haifa.ac.il/lecturers>) ואחד לסטודנטים (<http://online.haifa.ac.il/>) (students) – מספקים מגוון רחב של מדריכים וסרטוני הדרכה.

היחידה עובדת בשיתוף פעולה הדוק עם שורה של גורמים אוניברסיטאיים כולל אגף המחשוב, הספרייה, מתאמי-מחשוב בפקולטות, מנהלי מעבדות מקצועיות ומנהלי מעבדות סטודנטים, במטרה לקדם את איכות ההוראה המתקשבת באוניברסיטת חיפה.

מוזיאון הכט

גב' עפרה רימון, מנהלת ואוצרת המוזיאון

מוזיאון ראובן ועדית הכט נחנך ב-1984 ביוזמתו של ד"ר ראובן הכט ז"ל, מייסד 'ממגורות דגון' וממייסדי חבר הנאמנים של אוניברסיטת חיפה.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה מבוססת על האוסף הפרטי של מייסד המוזיאון, אותו תרם לאוניברסיטה. שני עקרונות הונחו ביסוד תכנון המוזיאון ואופן הצגת אוסף הכט: ראשית, התערוכה תוצג באופן דידקטי וברצף כרונולוגי; שנית, שישמר אופיו של אוסף הכט, המדגיש את התקופה הישראלית.

במוזיאון מצוי גם אגף לאמנות, בו מוצגות, בתצוגת הקבע, יצירות האמנות מאוסף משפחת הכט. האוסף מציג זרמים חשובים באמנות החל מאמצע המאה התשע-עשרה, עם דגש על האימפרסיוניזם ועל עבודות אמנים יהודים מהאסכולה של פריז. בין היתר מוצגות עבודותיהם של ואן גוך, מאנה, מונה, פיסארו, סטיין ומודליאני.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה:

- ◆ ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – מהתקופה הכלקוליתית ועד שלהי התקופה הביזנטית.
- ◆ נושאים נבחרים בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – חותמות שמיים מערביים; מטבעות היהודים; משקלות; שבעת המינים; תכשיטים; ממצאי חפירות הר הבית ועוד.
- ◆ פניקים בחוף הצפוני של ארץ-ישראל בתקופת המקרא.
- ◆ תעשיות ומלאכות קדומות – מלאכת הזכוכית, המתכת, האבן, הפסיפס, העץ, מלאכת הכתב ומלאכת הרופא.
- ◆ הספינה העתיקה ממעגן מיכאל.

תערוכת הקבע באמנות:

- ◆ ציור צרפתי 1830-1930
- ◆ אסכולת ברביון, אימפרסיוניזם, פוסט-אימפרסיוניזם ואסכולת פריז.
- ◆ אמנות יהודית מאמצע המאה התשע-עשרה וראשית המאה העשרים. אמנים מהולנד, גרמניה ומזרח אירופה.

במוזיאון מוצגות תערוכות מתחלפות בארכיאולוגיה ובאמנות.

המוזיאון משמש כמרכז לימוד ומחקר לסטודנטים ולסגל האקדמי ומהווה מוקד חינוכי ותרבותי לתלמידי בתי-הספר והציבור הרחב. בין הפעילויות המתקיימות במוזיאון: ימי עיון, הרצאות והשתלמויות, קונצרטים, הצגות, סדנאות יצירה לילדים, ועוד.

המוזיאון מוציא לאור כתב-עת מדעי לארכיאולוגיה בשם "מכמנים" וקטלוגים המלווים תערוכות בארכיאולוגיה ובאמנות.

- מדי שנה מקיים המוזיאון שתי תחרויות – לזוכים מעניקה קרן הכט מלגות לימוד:
1. מלגות לימוד לסטודנטים בחוג לאמנות יצירה הזוכים **בתחרות ליוצרים צעירים בתחומי האמנויות הפלסטיות (ציור, רישום, פיסול וצילום)**. מלגות כספיות ניתנות גם לחיילים וחיילות בשירות סדיר ולתלמידי תיכון מצפון הארץ, המשתתפים בתחרות זו.
  2. מלגות לסטודנטים לתארים מתקדמים מהחוגים: ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות, לימודי ארץ-ישראל, תולדות ישראל, מקרא ותולדות האמנות, אשר **עבודת המחקר שלהם עוסקת בתחומים הנוגעים לארכיאולוגיה, ארץ-ישראל ועם ישראל**.

שעות הביקור במוזיאון:

ימים א', ב', ד', ה' – 16:00-10:00; ג' 19:00-10:00; ו' 13:00-10:00; שבת 14:00-10:00
 הכניסה וההדרכה ללא תשלום
 הדרכה בתיאום מראש – טלפון 04-8257773, 2308, 04-8249927
 E-mail: mushecht@research.haifa.ac.il
 אינטרנט: <http://mushecht.haifa.ac.il>

תקנון משמעת תלמידים

- א. פתיחה
- ב. הגדרות
- ג. כללי משמעת
- ד. עבירות משמעת
- ה. עונשים
- ו. רשויות המשמעת
- ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת
- ח. החלטות ביניים
- ט. הדיון בערעור
- י. פרסום

א. פתיחה

1. הלימודים באוניברסיטה מבוססים על אמון רב בין המוסד לבין הלומדים בו ומחייבים התנהגות ההולמת את כבוד האוניברסיטה ואת המעמד של תלמיד.
2. תקנון משמעת תלמידים (להלן: "התקנון"), נכנס לתוקפו לאחר אישורו על-ידי הסנאט ובמועד פרסומו, שאז יפקע תוקפו של תקנון המשמעת שקדם לו. על עבירות שנעברו לפני כניסת התקנון לתוקפו יחולו הוראות תקנון המשמעת שהיה בתוקף בזמן שנעברה העבירה.

ב. הגדרות

3. בתקנון זה תהא למונחים הרשומים להלן המשמעויות הרשומות לצד כל אחד מהם.
בתקנון זה האמור בלשון זכר אף לשון נקבה במשמעו, וכן להיפך. בתקנון זה האמור בלשון יחיד אף לשון רבים במשמעו, וכן להיפך.
- 3.1 "**האוניברסיטה**" אוניברסיטת חיפה, לרבות גוף או מוסד הנמצא בשליטתה או בפיקוחה או מסונף אליה.
- 3.2 "**דיקן פקולטה**" לרבות ראש בית-ספר של האוניברסיטה וראש יחידה אקדמית שאיננה כלולה במסגרת פקולטה.
- 3.3 "**עובד אקדמי**" מי שממלא תפקיד הוראה, הדרכה, תרגול או מחקר בכל המסלולים והדרגות באוניברסיטה או מטעמה.
- 3.4 "**עובד בטחון**" עובד מינהלי או מי שמועסק על-ידי חברת שמירה חיצונית והוסמך בכתב על-ידי הממונה על הביטחון והבטיחות לשמש כעובד בטחון.
- 3.5 "**עובד מינהלי**" עובד האוניברסיטה, או אדם המועסק מטעם האוניברסיטה (אף בהעדר יחסי עובד מעביד עם האוניברסיטה) ואיננו עובד אקדמי.
- 3.6 "**רשויות משמעת**" ראש רשות המשמעת, הממונה על המשמעת, הפוסקים, יו"ר ועדת הערעורים וחברי ועדת הערעורים.

3.7 "תלמיד" (א) מי שנרשם ללימודים באוניברסיטה, בין אם ללימודים לתואר ובין אם ללימודים שאינם מקנים תואר, לרבות תלמידי המכינה האוניברסיטאית, ותלמידי ביה"ס לתלמידי חו"ל, ונתקבל על ידה כתלמיד, מעת הרשמתו וכל עוד הוא רשום כתלמיד, כולל בחופשות לימודים. (ב) מי שביקש להתקבל כתלמיד, וטרם נתקבלה החלטה בבקשתו, מעת הגשת בקשתו ועד קבלת החלטה בה, נדחתה בקשתו – מעת הגשתה ועד קבלת ההחלטה. (ג) מי שסיים את חוק לימודיו אך טרם קיבל תעודה. (ד) מי שהיה תלמיד במועד העבירה. (ה) תלמיד המתפקד כעובד אקדמי אלא אם כן יובא לדין משמעתי לפני בית הדין המשמעתי לסגל האקדמי. (ו) תלמיד בתר דוקטורט לא ייחשב כ"תלמיד" לצורך תקנון זה ויחול בעניינו תקנון משמעת אקדמי.

3.8 "תחומי קריית האוניברסיטה" חצרי האוניברסיטה, בנייניה ומתקניה, לרבות שיכונים, מעונות סטודנטים ומתקנים של האוניברסיטה בין בבעלותה, בין אם מוחכרים או מושכרים לה גם אם הם נמצאים מחוץ לתחומי הקריה, ולרבות שטחים ומבנים אשר בבעלות האוניברסיטה, בחכירתה, מושכרים לה או בחזקתה ובשימוש גורמים אחרים.

ג. כללי משמעת

4. תלמיד חייב למלא אחר כללי המשמעת הבאים:

4.1 לשמור על כבוד האוניברסיטה ועל כבוד עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, מוריה, תלמידיה ואורחיה, להימנע מלפגוע בשלומם, בגופם וברכושם, ולהתנהג בצורה ההולמת את היותו תלמיד במוסד להשכלה גבוהה ואת עקרונות החוק והמוסר הציבורי.

4.2 למלא בנאמנות את כל החובות הלימודיות, המשמעטיות והאחרות, כפי שהן חלות על התלמידים לפי חוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.

4.3 לצייט להוראות רשיות האוניברסיטה, עובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, ושליחיה, הניתנות עקב ובקשר למילוי תפקידם בהתאם לחוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.

4.4 לשמור על רכוש האוניברסיטה ועל הניקיון והסדר בתחומיה.

4.5 על התלמידים להקפיד על משמעת והתנהגות נאותה בתחומי הפעילות השונים, באוניברסיטה ומחוצה לה, ומעשה או מחדל ייחשבו כעבירה משמעטית במקרים כגון:

- אי-ציות לתקנונים ונהלים, הנקבעים על-ידי רשיות האוניברסיטה או אי-מילוי הוראות עובדיה האקדמיים או עובדיה המינהליים;
- אי-הקפדה על כללי היושר וההגינות החלים על כתיבת בחינות, עבודות-בית, עבודות סמינריוניות, עבודות גמר ואחרות; וכן אי-הקפדה על כללי יושר והגינות בעת פניה בכתב או בעל-פה לרשיות האוניברסיטה;

- התנהגות הפוגעת במהלך שיעורים ובחינות וכן בעובדים אקדמיים ועובדים מינהליים;
- התנהגות הפוגעת בתלמידים אחרים;
- התנהגות הפוגעת במתקנים ובטיפול בציוד וברכוש האוניברסיטה.

ד. עבירות משמעת

5. עבירת משמעת היא אחת העבירות דלקמן שנעברה על-ידי תלמיד.
  - 5.1 התנהגות הפוגעת בכבוד האוניברסיטה, ברכושה או בפעולותיה
  - 5.2 התנהגות הפוגעת בכבודם, בגופם או ברכושם של עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, תלמידיה או אורחיה של האוניברסיטה אם נעשתה בקשר למעמדם של הנפגעים כעובדים אקדמיים, כעובדים מינהליים, כתלמידים או כאורחים.
  - 5.3 התנהגות שאיננה הולמת תלמיד, בין בהימצאו בתחומי קריית האוניברסיטה או בכל מקום אחר שבו יימצא בתוקף היותו תלמיד (כגון: פעילויות המיועדות להכשרת עובדים אקדמיים או תלמידים; תכניות להכשרה מעשית בעבודה סוציאלית; אתרי חפירה; סיורים לימודיים; לימודי שדה; פעילות ספורטיבית ציבורית; פעילות בלשכות משפטיות וכד').
  - 5.4 הפרעה להוראה, למחקר או לעבודה באוניברסיטה, או הפרעה לכל פעילות אחרת שנאשרה על-ידי המוסדות המתאימים באוניברסיטה, וכן סיוע לכל הפרעה כזו.
  - 5.5 הונאה בבחינה, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לכתיבה או להתנהגות במשך הבחינה או סיוע לתלמיד אחר במעשה כזה, ובכלל זה החזקת חומר אסור, העתקה מתלמיד אחר או מתן אפשרות לתלמיד אחר להעתיק, התנהגות בניגוד להוראות המשגיח, או תקשורת כלשהי עם נבחן אחר.
  - 5.6 הדברות או נסיון הדברות עם גורם חוץ בעת הבחינה. הכנסת שינוי כלשהו בבחינה לאחר תום מועד הבחינה.
  - 5.7 הונאה או מצג שווא בעבודת בית, בעבודה סמינריונית או בעבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לביצוע אותה עבודה, וכן סיוע לאחר לעשות מעשה כזה.
  - 5.8 הונאה בבחינת כניסה לאוניברסיטה, בין במטרה להתקבל כתלמיד ובין במטרה לסייע לאחר להתקבל כתלמיד באוניברסיטה.
  - 5.9 מעשה תרמית אחר כלשהו, או מצג שווא שנעשה לשם קבלת זכויות באוניברסיטה או בקשר ללימודים בה, אם לטובת עצמו, אם לטובת אחר וכן סיוע בעשיית כל מעשה כאמור.
  - 5.10 אי-ציות להוראות של רשויות האוניברסיטה ובכלל זה לעובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, שניתנו במסגרת מילוי תפקידיהם, וכן אי-ציות להוראות כאמור גם אם ניתנו מחוץ לתחומי קריית האוניברסיטה.

- 5.11 עשיית מעשה שיש בו משום מרמה, הונאה או זיוף, בין אם הניב המעשה טובת הנאה ובין אם לאו, ובכלל זה:
 – מסירת ידיעה כוזבת ביודעין לאוניברסיטה, הימנעות ביודעין ממסירת מידע נדרש, חיבור מסמך כוזב ו/או הגשתו לרשויותיה, לעובדיה האקדמיים או לעובדיה המינהליים לשם קבלת זכויות באוניברסיטה, או בקשר ללימודים באוניברסיטה, אם לטובת מוסר הידיעה, מחבר המסמך או המגיש אותו כאמור, ואם לטובת אחר.
- הכנסת שינוי בכל מסמך, תעודה או רשומה מטעם האוניברסיטה, ללא הרשאה מרשויותיה המוסמכות.
- 5.12 פגיעה ברכוש ספריות האוניברסיטה ובכלל זה גניבת ספרים, תדפיסים, חומר דיגיטלי, חומר אודיו-ויזואלי או חומר אחר, הסתרתם, הוצאתם ללא רשות, השחתתם, הפרת תקנון או נהלי ספריות האוניברסיטה, וכל עבירה אחרת הקשורה בשימוש בספריות.
- 5.13 הפרת תקנות, הוראות ונהלי האוניברסיטה, ובכלל זה – הפרה של תקנות, הוראות והסכמים המתייחסים:
 א. לנוהל פעילות ציבורית בקמפוס;
 ב. לעישון במקום האסור לישון;
 ג. לשימוש במתקני האוניברסיטה כולל ספריות, חדרי מעבדות, אולמות, מעונות ושיכונים, מועדונים, משרדים, מתקני ספורט ושטחים פתוחים;
 ד. לעבירות חניה;
 ה. למעשה או מחדל שגרם או שעלול היה לגרום למניעת מימוש זכותם של תלמיד, עובד אקדמי, עובד מינהלי או אורח האוניברסיטה, מגישה למתקנים הנ"ל, לספרים, לאמצעי הוראה ולמידה אחרים או כל זכות אחרת המוקנית להם כדין.
- 5.14 סרוב להזדהות בפני עובד אקדמי או עובד מינהלי במסגרת מילוי תפקידם.
- 5.15 אי הופעה לפני רשויות המשמעת, או סירוב להעיד בפניהן.
- 5.16 מתן עדות שקר או העלמת עובדות בדיון בפני רשויות המשמעת.
- 5.17 אי מילוי חלקי או מלא של החלטה שניתנה על-ידי רשויות המשמעת.
- 5.18 התנהגות הנוגדת את החוק או את עקרונות המוסר הציבורי, וכן כל התנהגות שיש עמה קלון.
- 5.19 התנהגות פרועה, הקמת שאון ומהומה, השתתפות בתגרה או התנהגות אלימה, בתחומי קריית האוניברסיטה.
- 5.20 שימוש ברכוש האוניברסיטה לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך, ובכלל זה שימוש בזמן מחשב לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך. פריצה או הסגת גבול לאוניברסיטה או לרכושה.

ה. עונשים

6. תלמיד שנמצא אשם בעבירת משמעת, צפוי לאחד או יותר מן העונשים המנויים להלן:
- 6.1 אזהרה.
  - נזיפה.
  - נזיפה חמורה.
  - 6.2 פסילת התלמיד מקבלת פרס לימודים, הנחה בשכר לימוד, הלוואה או מלגה או ביטול הזכות לקבלם לתקופה שתיקבע. ביטול זכויות או הישגים שנרכשו כתוצאה ממרמה.
  - 6.3 מניעת כניסה ושימוש במתקני האוניברסיטה וברכושיה כולל מעבדות, ספריות, מחשבים, שייכונים ומעונות סטודנטים, מועדונים, מתקני ספורט ומגרשי חניה למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.4 פסילת בחינה שהתלמיד נבחן בה, וכן פסילת תרגיל, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר, עבודת דוקטור, או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו.
  - 6.5 איסור השתתפות או ביטול קורסים שנתיים או סמסטריאליים מסויימים שהתלמיד השתתף בהם.
  - 6.6 איסור להיבחן בבחינה או בבחינות מסויימות במועד מסויים או במועדים מסויימים.
  - 6.7 עיכוב מתן כל מסמך מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים.
  - עיכוב מתן תעודה או אישור המעידים על לימודי התלמיד או סיום לימודיו, למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.8 ביטול מסמך, תעודה, תואר או אישור מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים, בכפוף לאישור הרקטור.
  - 6.9 קנס כספי בשעור שלא יעלה על מחצית משכר הלימוד המלא השנתי לתלמיד מן המניין. כל קנס יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
  - 6.10 ביטול שנת הלימודים השוטפת או חלקה. ביטול בדיעבד של שנת לימודים או חלקה.
  - 6.11 הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לתקופה מוגדרת לרבות איסור כניסת התלמיד, במשך תקופת ההרחקה, לתחומי קריית האוניברסיטה.
  - 6.12 הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לצמיתות, לרבות איסור כניסת התלמיד לתחומי קריית האוניברסיטה.
  - עונש הרחקה לצמיתות מן האוניברסיטה טעון אישורו של הרקטור.
  - 6.13 מניעת הרשמה או מניעת חידוש לימודים.

- 6.14 נמצא תלמיד אשם בעבירת משמעת ועקב העבירה נגרם נזק חומרי לרכוש האוניברסיטה, ובכלל זה הספרייה, או לעובדי האוניברסיטה או לתלמידיה, ניתן לחייבו בפיצוי כספי.
- כל פיצוי יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
- 6.15 חיוב התלמיד לעשות שירות לאוניברסיטה או מטעמה או לציבור בתנאים ובמועדים שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת.
- 6.16 גרירת רכב ו/או סינדולו.
- 6.17 מניעת העסקה של התלמיד באוניברסיטה, בכל תפקיד או בתפקיד מסויים כלשהו, בין אם בשכר ובין אם ללא שכר, לתקופה קצובה או עד גמר לימודיו באוניברסיטה.
- 6.18 עונש על תנאי.
- רשויות המשמעת רשאיות להורות כי עונש שהוטל על-ידן יהיה, כולו או מקצתו, על תנאי. התנאי הוא שתלמיד לא יעבור עבירה או עבירות שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת בתקופה מוגדרת.
- 6.19 תלמיד שנדון לעונש על תנאי לא ישא את עונשו, אלא אם עבר תוך התקופה שנקבעה אחת העבירות שנקבעו והורשע בגין עבירה כאמור תוך תקופת התנאי או אחריה. תקופת התנאי תתחיל מיום ההחלטה אלא אם נקבע בגוף ההחלטה אחרת.
- 6.20 הורשע תלמיד כאמור, יופעל התנאי על-ידי רשויות המשמעת ולא יהא בכך כדי לגרוע מסמכויות רשויות המשמעת להטיל על התלמיד, בחופף או במצטבר, עונש או עונשים בגין העבירה החדשה שביניה הופעל התנאי.
- 6.21 תמצית ההחלטה וגזר הדין ירשמו בתיקו האישי של התלמיד שהורשע, המנוהלה ביחידה האקדמית בה הוא לומד ובמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל.

א6.

- א6.1 תלמיד שנמצא אשם בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יורחק הרחקה בפועל לתקופה שתיקבע על-ידי הפוסק בהתאם לחומרת העבירה.
- א6.2 תלמיד שנמצא אשם פעם נוספת בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, בתוך שלוש שנים מיום שהורשע לראשונה בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יורחק מן האוניברסיטה לצמיתות, אלא אם מצא הפוסק נסיבות מיוחדות, אותן יפרט בהחלטתו, המצדיקות עונש קל יותר. הוראות סעיף 6.20 יחולו על סעיף זה.
- א6.3 נמצא תלמיד אשם בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יחליט הממונה על המשמעת בהתיעצות עם ראש רשויות המשמעת, על דיווח המקרה ליועץ המשפטי לממשלה.

1. רשויות המשמעת

7. רשויות המשמעת ובעלי תפקידים אחרים:
  - א. רשויות המשמעת באוניברסיטה הינן:
    1. ראש רשות המשמעת.
    2. הממונה על המשמעת והפוסקים.
    3. יו"ר ועדת הערעורים וחברי הוועדה.
  - ב. בעלי תפקידים אחרים: התובע הראשי, התובעים והמרכז כהגדרתם בתקנון.

ראש רשות המשמעת

7.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את ראש רשות המשמעת. ראש רשות המשמעת אחראי על ארגון, ניהול והפעלה של רשויות המשמעת.

7.2 הממונה על המשמעת והפוסקים

7.2.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את הממונה על המשמעת וכן ימנה מבין העובדים האקדמיים, העובדים המנהליים, התלמידים ואישי ציבור את הפוסקים, במספר שייקבע מדי פעם בפעם ע"י הסנאט. המנוי יהיה לתקופה קצובה.

7.2.2 הממונה על המשמעת ידון ויחליט – כדן יחיד – בתלונות על עבירות משמעת.

7.2.3 כל סמכות המסורה לממונה על המשמעת על פי תקנון זה – פרט לסמכויותיו לפי סעיף 7.2.4 להלן – נתונה גם לכל אחד מהפוסקים. דין החלטה של פוסק כדן החלטה של הממונה על המשמעת לכל דבר ועניין.

7.2.4 חלוקת התיקים בין הממונה על המשמעת לפוסקים וקביעת מועדי הדיון תעשה על-פי הנחיות כלליות שיקבע הממונה על המשמעת מעת לעת, או על פי קביעתו לענין או לעניינים מסויימים. על אף האמור בסעיף 7.2.2 לעיל, לממונה על המשמעת הסמכות לקבוע בהתאם לשיקול דעתו, כי בתלונות מסויימות יתקיים הדיון על-ידי מותב של שלושה המורכב מן הממונה על המשמעת ושניים מבין הפוסקים שייקבעו על-ידו.

7.2.5 הממונה על המשמעת רשאי לאצול סמכויותיו על-פי סעיף 7.2.4 לעיל לפוסק או לפוסקים.

7.2.6 משתמה תקופת המינוי של הממונה על המשמעת או של אחד מהפוסקים, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל תלונה שהוגשה בפניהם קודם לכן, וכן בתלונות חדשות עד למינוי מחליפיהם.

7.3 ועדת ערעורים

7.3.1 חברי ועדת הערעורים יהיו שמונה עובדים אקדמיים שימונו על-ידי סנאט האוניברסיטה, ארבעה תלמידים שימונו על-ידי ועד אגודת הסטודנטים של האוניברסיטה וארבעה אישי ציבור שימונו על-ידי נשיא האוניברסיטה.

יו"ר ועדת הערעורים ימונה על-ידי הסנאט בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא מתוך שמונת העובדים האקדמיים או מבין ארבעת אישי הציבור כאמור. המינוי יהיה לתקופה קצובה.

7.3.2 ועדת הערעורים תדון בהרכב של שלושה עובדים אקדמיים, תלמיד אחד ואיש ציבור אחד.

7.3.3 הרכב ועדת הערעורים לדיון בכל ערעור ייקבע על-ידי יו"ר ועדת הערעורים מבין חברי ועדת הערעורים, וכן יקבע יו"ר ועדת הערעורים את יו"ר המותב.

7.3.4 משתמה תקופת המינוי של יו"ר ועדת הערעורים או של חברה, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל ערעור שהוגש בפניהם קודם לכן וכן בערעורים חדשים עד למינוי מחליפיהם.

7.4 מרכז ותובע

7.4.1 הרקטור ימנה עובד מינהלי שימשש כמרכז של רשויות המשמעת (להלן – "המרכז").

7.4.2 הנשיא והרקטור, ימנו עובדי אוניברסיטה מינהליים, עובדים אקדמיים ותלמידים שימשו כתובע ראשי וכתובעים בדיון המשמעתי (להלן – כל אחד מהם "התובע"). מינוי התלמידים יהיה בהתייעצות עם אגודת הסטודנטים ובשיתוף דיון הסטודנטים.

8. שמירת סמכויות

8.1 סמכותן של רשויות המשמעת לדון ולפסוק בעבירות משמעת אינה שוללת סמכותם של עובד אקדמי או עובד מינהלי לתת הוראות או לנקוט צעדים – שבגדר סמכותם – לשם מניעת הפרעות מצד תלמיד למהלך תקין של לימודים, בחינות או פעילות אחרת באוניברסיטה.

8.2 אין בהוראות התקנון כדי לפגוע בסמכויות הנתונות לעובד אקדמי או לעובד מינהלי על-פי תקנונים אחרים באוניברסיטה.

ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת

9. הסמכות לקיים הליכים משמעתיים לפי תקנון זה איננה נשללת על-ידי קיום

חקירה משטרתית, הליכים פליליים או פסק דין בגין אותו מעשה.

9.1 תלונה בדבר עבירה על המשמעת תוגש על-ידי המתלונן בכתב בשני עותקים לתובע.

9.2 התובע יטפל בתלונה סמוך ככל האפשר לאחר קבלתה, והוא רשאי לבקש הסברים מהמתלונן, מהתלמיד הנתבע, אם הלה חפץ לתת הסבר, ומכל מקור אחר.

9.3 הגיע התובע להחלטה שאין מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, רשאי הוא לגנוז את התלונה. התובע יודיע למתלונן ולנתבע על החלטת הגניזה, ועל זכות המתלונן לערער על החלטה זו בפני הרקטור והנשיא תוך ארבעה עשר (14) ימים מיום קבלת הודעה זו. הערעור יתקבל אם הרקטור והנשיא החליטו

- על כך. החלטת הרקטור והנשיא תהא סופית. אחת לשנה יגיש התובע דווח מפורט לוועדה המתמדת על התלונות שנגזו.
- 9.4 החליט התובע שיש מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, יכין את טופס התביעה ויעבירו לממונה על המשמעת תוך ציון הפרטים הבאים:
- פרטי המתלונן ותאורו.
  - תאור המעשים או המחדלים המיוחסים לתלמיד הנתבע.
  - פרוט סעיפי עבירות המשמעת המיוחסות לנתבע.
  - רשימת עדי התביעה ומסמכים.
- 9.5 הממונה על המשמעת באמצעות המרכז, ישלח לנתבע, לתובע, למתלונן, וליו"ר אוגודת הסטודנטים, בהקדם האפשרי, הזמנה בכתב על המקום והמועד שנקבע לדיון בתלונה, בצירוף טופס התביעה ועותק של התקנון. טופס ההזמנה יבהיר לנתבע:
- את הברירה, הטענה הסכמת שני הצדדים, בין דיון בדרך של גישור לבין דיון משמעתי.
  - כי הינו רשאי להיעזר במייצג שהינו תלמיד אחר או עובד אקדמי או עורך-דין, בניהול טיעונו לפני הממונה על המשמעת וכי עליו ליפות כוחו בכתב לכך.
  - מי מיועד לייצג את התביעה בדיון המשמעתי – עורך-דין או אחר.
  - כי עליו להודיע לממונה על המשמעת, לא יאוחר מחמישה ימי עבודה מהיום שבו נמסרה לו ההזמנה את הפרטים המצויינים בסעיף 9.5 א' להלן.
- 9.5 א. הנתבע יודיע לממונה על המשמעת, לא יאוחר מחמישה ימי עבודה מהיום שבו נמסרה לו ההזמנה:
- על בחירתו בדרך של גישור או בדרך של דיון משמעתי.
  - אם בחר להסתייע במייצג,
- א. האם יש באפשרותו למנות לעצמו מייצג או שהוא מעוניין להפנות את הבקשה למנות לו מייצג לממונה על המשמעת.
- ב. אם מינה לעצמו מייצג – את שמו ומענו של המייצג.
- 9.6 כל הודעה, הזמנה או מסמכים שישלחו לנתבע ולמתלונן בדואר רשום לפי כתובתו שבמדור לרישום ומעקב באוניברסיטה או כתובתו בחוג לימודיו, או שנמסרו לידי הנתבע באמצעות שליח ייחשבו כאילו נמסרו לנתבע שבעה (7) ימים לאחר שגורם – אם נשלחו בדואר כאמור או ביום מסירתם בפועל לידי הנתבע – אם נמסרו על-ידי שליח כאמור.
- 9.7 המועד שייקבע לתחילת הדיון בתלונה יהיה לא מאוחר מאשר שלושים (30) ימי עבודה מיום שנתקבלה התלונה על-ידי התובע ובמקרה של חופשות בהן אין פעילות באוניברסיטה מאה (100) ימים, ולא מוקדם משבעה (7) ימים מהיום בו נמסרה ההזמנה לפי סעיף 9.5 לעיל לנתבע. תובע או נתבע,

המבקש לדחות את מועד הדיון, יודיע על כך לממונה על המשמעת, בצירוף נימוקים, תוך שלושה (3) ימים מיום שנמסרה לו ההזמנה. החלטת הממונה על המשמעת בבקשת הדחייה תימסר לנתבע, לתובע, למתלונן וליו"ר אגודת הסטודנטים או מי שימונה על ידו, בהקדם האפשרי.

9.7 א. לתלמיד הנתבע, או לבא כוחו, תהיה זכות לעיין בהחלטות שניתנו במקרים דומים ושפורסמו על-ידי רשויות המשמעת בעילום שם, במהלך השנתיים שקדמו לדיון באמצעות אתר האינטרנט של הרשות.

9.8 הדיון בתלונה יכול שיתנהל בהעדר הנתבע אם זה לא יופיע במועד שנקבע למרות שהזמן כראוי. נתקיים דיון שלא במעמד הנתבע בנסיבות כמתואר לעיל, יהיה הממונה על המשמעת רשאי ליתן כל החלטה אף שלא בפני הנתבע. ניתנה החלטה שלא בפני הנתבע ימציא לו המרכז עותק ממנה והנתבע יהיה רשאי לעתור לביטול תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו הומצא לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני הממונה על המשמעת שיהיה מוסמך לבטל החלטתו או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו ולקיים דיון חוזר בתלונה בנוכחות הנתבע.

9.9 **בשעת הדיון בתלונה יהיו נוכחים התובע, המתלונן, הנתבע ומייצג – בהתאם להודעת הנתבע כאמור בסעיף 9.5'א' וכן תלמיד משקיף, המתמנה על-ידי הרקטור מתוך רשימת משקיפים שתגיש אגודת הסטודנטים. הנתבע יהיה רשאי להיעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בנייהול טיעונו בפני הממונה על המשמעת, וליפות כוחם בכתב לכך. נוכחותו של מייצג הנתבע בדיון אינה פוטרת את הנתבע מהתייצבות לדיון על פי ההזמנה שקיבל.**

9.10 המרכז יזהר את הנתבע ויצג בפניו את כל הנוכחים בשםם ותפקידם.

9.11 הממונה על המשמעת יקרא את טופס התביעה בפני הנתבע ויסביר לו, אם יתבקש לכך – את האמור בו. הממונה על המשמעת יסביר לנתבע ולתובע את האפשרות של קיום הדיון בדרך של גישור. בהעדר הסכמה הדדית של הצדדים בדבר קיום הדיון בדרך של גישור, יתקיים הדיון המשמעותי.

9.12 לא הודה הנתבע, יציג התובע את גירסתו, וראיותיו, וירצה את טיעונו. משסיים, יציג הנתבע או בא כוחו את גירסתו וראיותיו, וירצה את טיעונו.

9.13 בתום דיון זה, ובהקדם האפשרי, יכריע הממונה על המשמעת בכתב על דבר זיכוי או הרשעתו של הנתבע. הודה הנתבע בביצוע העבירה, יכריע הממונה על המשמעת בהקדם האפשרי על דבר הרשעתו.

הורשע הנתבע בביצוע העבירה, יציג התובע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש. משסיים, יציג הנתבע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש.

9.14 היושב או היושבים בדיון, הנתבע והתובע, רשאים לחקור את העדים, לרבות המתלונן והנתבע. היושבים בדיון ידאגו להגן על העדים מפני פגיעה והטרדה במהלך הדיון וימנעו שאלות בלתי רלוונטיות או חוזרות תוך ניצול לרעה של הדיון.

- 9.15 הממונה על המשמעת ינהל את הדיון ויקבל ראיות בדרך שנראית לו צודקת ויעילה, תוך הקפדה על כללי הצדק הטבעי.
- 9.16 במהלך הדיון יירשם בידי המרכז פרוטוקול שיחתם בידי הממונה על המשמעת.
- 9.17 הדיון המשמעותי יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם הממונה על המשמעת יחליט אחרת, על-פי בקשת התובע או הנתבע.
- 9.18 סמוך ככל האפשר לסיום גביית הראיות והשמעת טענות הצדדים, יתן הממונה על המשמעת החלטה מנומקת, בכתב.
- 9.19 המרכז ישלח עותקים של ההחלטה לתובע, לדיקן הפקולטה שבה לומד הנתבע, למתלונן, לנתבע, לאגודת הסטודנטים וכן לגורמים אחרים באוניברסיטה הנוגעים בדבר. עותק אחד מההחלטה יתויק בתיקו האישי של הנתבע.
- 9.20 המצאת החלטה לידי התלמיד הנתבע תהיה במשלוח עותק ממנו לתלמיד בדואר רשום לפי כתובתו של התלמיד כפי שרשומה במחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באוניברסיטה או בחוג לימודיו, או במסירת עותק של ההחלטה לידי התלמיד באמצעות שליח, ויראו את ההחלטה כאילו הומצאה לידי התלמיד כאמור שבעה ימים לאחר שיגורה אם נשלחה בדואר, או ביום מסירתה בפועל לידי התלמיד אם נמסרה על-ידי שליח כאמור.
- 9.21 תחולתה של ההחלטה היא ממועד הקראתה לנתבע, ואם לא נכח הנתבע במועד זה, ממועד מסירתו לנתבע.
- א. בקשה לדחיית מועד ביצוע העונש בכתב למרכזות רשויות המשמעת, תוך 20 יום מיום שיועד המבקש על העונש.
- ב. הוגשה בקשה לדחות מועד ביצוע העונש, רשאי הממונה על המשמעת לדחות את ביצועו למועד אחר ולהתנות את הדחייה בתנאים שיימצא לנכון.
- 9.22 לא הוגש ערעור, תהיה ההחלטה של הממונה על המשמעת סופית. אולם אם הטיל הממונה על המשמעת עונש של הרחקה, או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור, או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, או להחליפו בעונש קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.

ח. החלטות ביניים

10. הרקטור או הדיקן (בהתייעצות עם הממונה על המשמעת) או הממונה על המשמעת רשאים, לאחר שהוגשה תלונה לתובע, לתת החלטות ביניים (כגון: דחיית בדיקה של בחינה, איסור לגשת לבחינה, הפסקת לימודים, איסור להשתמש במתקני האוניברסיטה וכד').
- החלטות ביניים אלה תהיינה תקפות עד מתן החלטה בתלונה, או מועד מוקדם יותר כפי שיקבע על-ידי נותן ההחלטה אך בכל מקרה תוקפה של החלטת ביניים לא יעלה על שלושה שבועות, כפוף לאמור בסעיף 10.1 להלן.

- 10.1 ביקש התלמיד הנתבע לדחות המועד הקבוע לדיון נגדו, והממונה על המשמעת נעתר לבקשת הדחייה, יהא הממונה על המשמעת רשאי להאריך תוקפה של החלטת הביניים עד למתן ההחלטה.
- 10.2 העתקים מהחלטות הביניים יישלחו לנתבע, לתובע, למתלונן, לדיקן הפקולטה ולראש החוג שבהם לומד הנתבע ולאגודת הסטודנטים.
- 10.3 החלטת ביניים תינתן במידת האפשר לאחר שנותן ההחלטה איפשר לתלמיד או לבא-כוחו להשמיע טענותיו.
- 10.4 ניתנה החלטת ביניים בהעדר התלמיד, יהיה התלמיד רשאי לבקש מן הממונה על המשמעת דיון חוזר בהחלטה בנוכחותו. אישר הממונה על המשמעת קיום דיון חוזר, ייערך דיון זה לא יאוחר מאשר תוך שבוע ימים ממועד הבקשה.
- 10.5 החלטת הממונה על המשמעת בדיון חוזר כאמור תהיה סופית.
- 10.6 החלטות ביניים אינן ניתנות לערעור בפני ועדת הערעורים.
- 10.7 הממונה על המשמעת מוסמך לבטל או לשנות בכל עת, החלטת ביניים שנתן, בין ביוזמתו ובין ביוזמת התלמיד או המתלונן.

ט. הדיון בערעור

11. החלטה ניתנת לערעור בזכות.
- 11.1 הודעת ערעור תוגש אל מרכז ועדת הערעורים בשלושה עותקים, תוך עשרים יום מיום שהודעה למערער ההחלטה.
- 11.2 המרכז יעביר עותק מהודעת הערעור אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המשיב. המשיב רשאי להגיש תשובתו להודעת הערעור בשלושה עותקים אל מזכיר ועדת הערעורים תוך שבועיים מיום שהומצאה לידי הודעת הערעור.
- מרכז ועדת הערעורים יעביר עותק של תשובת המשיב אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המערער.
- 11.3 יו"ר ועדת הערעורים יקבע את הדיון בערעור במועד מוקדם ככל האפשר, ויודיע לצדדים על מועד זה בהקדם. כללי המצאת ההחלטה יחולו על המצאת הודעה זו.
- 11.4 צד המבקש לדחות את מועד הדיון יודיע על כך ליו"ר ועדת הערעורים, בצרף נימוקים, תוך שלושה ימים מיום שנמסרה לו ההודעה. החלטת יו"ר ועדת הערעורים בבקשת הדחייה תימסר לצדדים בהקדם האפשרי.
- 11.5 בשעת הדיון בערעור יהיו נוכחים המערער והמשיב. התלמיד יהא רשאי להעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בניהול טיעוניו לפני ועדת הערעורים, וליפות כוחו בכתב. מתן יפוי כוח כאמור אינו פוטר את התלמיד מהתייצבות לדיון על-פי ההזמנה שקיבל. אי הופעת העובד

- האקדמי או התלמיד האחר כאמור לדיון בערעור לא תעכב הדיון בערעור או תגרע מתוקפו.
- 11.6 הדיון בערעור יכול שיתנהל בהעדר התלמיד שהוא צד לערעור (בין כמערער ובין כמשיב) אם הוא לא יופיע במועד שנקבע למרות שהוזמן כראוי. נתקיים הדיון שלא במעמד התלמיד בנסיבות כמתואר לעיל, תהיה ועדת הערעורים רשאית ליתן כל החלטה אף שלא בפניו. ניתנה החלטה שלא בפני התלמיד, ימציא לו המרכז עותק ממנה והתלמיד יהיה רשאי לעתור לביטולם תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו נמסר לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני ועדת הערעורים שתהיה מוסמכת לבטל החלטתה או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו ולקיים דיון חוזר בערעור בנוכחות התלמיד.
- 11.7 סדר הדיון בערעור יהא כך: המערער יטען ראשון, המשיב לאחריו.
- 11.8 הדיון בערעור יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם יו"ר ועדת הערעורים יחליט אחרת, על-פי בקשת המערער או המשיב.
- 11.9 ועדת הערעורים תנהל הדיון בערעור בדרך שנראית לה צודקת ויעילה.
- 11.10 סמוך ככל האפשר לאחר שמיעת הצדדים תתן ועדת הערעורים החלטה מנומקת בכתב.
- 11.11 ועדת הערעורים רשאית בהחלטתה לעשות אחת מאלה:
- לקבל את הערעור, כולו או מקצתו, ולשנות את ההחלטה של הממונה על המשמעת, או לבטלה וליתן אחרת במקומה, או להחזיר את הדיון עם הוראות אל הממונה על המשמעת.
  - לדחות את הערעור.
  - ליתן בקשר להחלטה כל החלטה אחרת שהממונה היה מוסמך לתיתה.
- 11.12 ההחלטה של ועדת הערעורים תהיה סופית. אולם אם החליטה ועדת הערעורים על עונש של הרחקה או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, להחליפו בעונש אחר קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.
- היה העונש טעון אישור של הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, יהיה הנתבע רשאי להגיש לנשיא או לרקטור השגותיו בכתב, תוך שבועיים מיום שהומצאה לו ההחלטה.
- 11.12 אישורו הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, עונש של הרחקה הנתבע מן האוניברסיטה לצמיתות, רשאי הנתבע לפנות אל הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה לא לפני תום 3 שנים מיום הוצאת הנתבע

מהאוניברסיטה בבקשה לאפשר לו לחדש את לימודיו באוניברסיטה. אם ימצאו זאת לנכון רשאים הנשיא או הרקטור לחון אותו, ואז יעבירו את הבקשה ליחידה האקדמית הנוגעת בדבר, לדיון ענייני בדבר תנאי חידוש הלימודים.

י. פרסום

הפך פסק הדין להיות סופי, יפורסם פסק הדין כולל שמו של הנתבע, על גבי לוחות המודעות של החוגים בהם לומד הנתבע וכן באתר רשויות המשמעת באינטרנט, אלא אם מצא הפוסק נסיבות מיוחדות המצדיקות אי פרסום.

תקנות חניה

הנחיות להגשת בקשה לקבלת תווית חניה לסטודנטים וסגל זוט

ההנחיות להלן מפרטות את כללי הזכאות לקבלת תווית חניה; תהליך הגשת הבקשה לקבלת תווית חניה, אופן השימוש בתווית החניה, וכן תקנות בדבר עבירות חניה – וסנדול רכב.

1 הזכאים לקבלת תווי חניה – ללא תשלום

א. סגל זוט / סטודנטים העונים על הקריטריונים הרשומים מטה:

- (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי הזכאים למלגה מהרשות ללימודים מתקדמים.
- (2) סטודנטים שהינם עוזרי הוראה ומחקר במינוי מאגף משאבי אנוש.
- (3) עמיתי הוראה / מורה מן החוץ במינוי מאגף משאבי אנוש או ע"פ החלטת הנהלה.
- (4) סטודנטים בעלי תו נכה ממשרד הרישוי, נכים מעל 60% נכות בהצגת אישור ממשרד הביטחון או מביטוח לאומי.

2. הזכאים לקבלת תווי חניה – בתשלום

א. סגל זוט / סטודנטים העונים על הקריטריונים הרשומים מטה:

- (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי.
- (2) סטודנטים שהינם עוזרי הוראה / מחקר ללא מינוי מאגף משאבי אנוש.
- (3) עמיתי הוראה / מורים מן החוץ / מרצים ללא מינוי מאגף משאבי אנוש.
- (4) סטודנטים הלומדים לתואר שני בתכנית מלאה, שנה ראשונה ומגישי תזה.
- (5) סטודנטים הלומדים שנה ד' משפטים / ראית חשבון.
- (6) סטודנטים נכים שברשותם: תו נכה ממשרד הרישוי שהונפק החל מה-

1/1/2010.

רכב שירות רפואי מטעם מוסדות מוסמכים כגון משרד הביטחון וביטוח לאומי ואחרים (עליהם להציג תעודת נכה).

סטודנטים הסובלים מבעיות רפואיות מיוחדות אשר אינם נכים לפי המוגדר בסעיף 1 לעיל, יחייבו להציג מסמך עדכני מרופא מומחה. המסמך ייבדק ותתקבל החלטה לפי שיקול הגורם המוסמך באוניברסיטה. את המסמכים הרפואיים יש להגיש למשרדי אגף בטחון ובריאות מיום 5/7/2010 ועד יום 5/10/2010 לאחר מועד זה לא ניתן יהיה לטפל בבקשות.

(7) סטודנטים בני 60 שנה ומעלה, זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.

(8) סטודנטיות בהיריון בכפוף לאישור **מרופא נשים**.

(9) סטודנטים בני עובדים, זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.

(10) סטודנטים נפגעי פעולות האיבה ובני משפחות שכולות. (עם הצגת אישור מהרשויות), זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.

(11) ניתן לשלם בכרטיס אשראי במשרדי אגף הביטחון והבטיחות.

ב. תנאי קבלת התו:

(1) הצגת אישור קבלה ללימודים לתואר שלישי / שני.

(2) הצגת אישור קבלה ללימודים לתואר שני ומגישי תזה.

(3) רישיון נהיגה בתוקף על שם המבקש/ת.

(4) הצגת רישיון רכב של הסטודנט. סטודנט/ית נשוי/אה שבבעלותו/ה הרכב או בבעלות בעל/אישה/ הורים.

ג. מועדי חלוקת תוויות חניה:

(1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי, עמיתי הוראה (מורים מן החוץ) – החל מה- 25/8/2010 במשך כל השנה.

(2) סטודנטים הלומדים לתואר שני שנה א' ומגישי תזה – החל מה- 5/7/2010 ועד 6/10/2010 בין הימים א'-ה' בין השעות 09:00-14:30.

(3) סטודנטים עוזרי הוראה ומחקר במינוי מטעם משאבי אנוש החל מה- 25/8/2010 במשך כל השנה.

(4) שעות קבלה באגף הביטחון והבטיחות: בימי א'-ה' בין השעות 09:00-14:30.

לא תתקיים חלוקת תוויות בימי ו', בחגים ובערבי חג ובפגרת הקיץ מה- 24/8/2010 ועד 15/8/2010.

ד. אופן הגשת בקשה לזכאים

הבקשות תוגשנה לאגף הביטחון והבטיחות של האוניברסיטה (ע"ש מגיש הבקשה) כמפורט בסעיף 1 ו-2.

ה. אישור הבקשה והנפקת התווית

(1) הבקשות תועברנה לאישור אגף הביטחון והבטיחות. סטודנטים שבקשותיהם אושרו, יקבלו תווית חניה באגף הביטחון לאחר שישלמו את האגרה.

(2) בעת מסירת התווית, יידרש מגיש הבקשה להציג רישיון נהיגה ורכב תקפים על שמו או על שם הוריו/ בן/בת זוגם (מחייב קיומו של רישום בתעודת זהות, מסמך

- מהרבנות או הצהרה חתומה ע"י נוטריון). כן עליו להציג שובר תשלום וכן מסמכים רפואיים ואחרים כמתחייב מסעיף 2 א' (1) ו-(2), דלעיל.
- (3) סטודנטים שברשותם רכב של "חברה / קיבוץ" נדרשים להציג אישור "ממקום העבודה / קיבוץ" שאכן הרכב משמש את הסטודנט/ית במשך כל השנה.
- (4) כל רוכש תו חניה יאשר בחתימת ידו שקרא את הכתוב בטופס ההתחייבות לקבלת תו חניה.

3. הגרלת תוויות חניה

- א. מקומות החניה הפנויים שיוותרו לאחר חלוקת התוויות לזכאים כאמור בסעיף 1 דלעיל, יוגרלו בין כלל ציבור הסטודנטים לתואר שני שנה שנייה ומעלה שאינם מגישי תזה, תואר ראשון ותלמידי מכינה.
- ב. בהגרלה רשאים להשתתף סטודנטים בעלי רישיון נהיגה ורישיון רכב תקפים על שם או על שם הוריהם, בן/בת זוגם. (כמפורט בסעיף 2 ג')
- ג. סטודנטים המעוניינים להשתתף בהגרלה יעשו זאת באמצעות אתר האינטרנט <http://security.haifa.ac.il> החל מיום ראשון, ה'5/7/2010 ולא יאוחר מיום חמישי ה'5/10/2010.
- ד. סטודנטים שיזכו בהגרלה יתחייבו לקבל את התווית מיום 13/10/2009 בשעה 12.00 ועד יום 5/11/2009 עד שעה 14:30 הזכאים יציגו רשימות נהיגה ורכב בעת קבלת התווית; לאחר מועד זה תבוטל זכאותם ואפשרי שתיערך הגרלה נוספת בין הנרשמים שלא זכו בהגרלה הראשונה.
- ה. לאחר סקר מקומות פנויים במגרשים יוחלט באם לבצע הגרלה נוספת בין הנרשמים שלא זכו בהגרלה ראשונה.
- ו. ניתן לקבל את תוצאות ההגרלה מתאריך 11/10/2010 משעה 12:00 באתר האינטרנט <http://security.haifa.ac.il>.
- סטודנטים שאין ברשותם מחשב אישי יוכלו להיכנס לאתר האינטרנט בכיתות מחשבים של האוניברסיטה. כמו כן תפורסם רשימת הזוכים בלוח המודעות באגף הביטחון והבטיחות.

4. דמי חניה

- א. יגבו דמי חניה מכל זכאי לצורך השתתפות בבניית מגרשי חניה חדשים ובאחזקתם של המגרשים הקיימים, כפי שייקבע מדי שנה ע"י הנהלת האוניברסיטה.
- ב. פטור לתשלום יינתן לנכים בעלי נכות 60% ומעלה ונכים אחרים שברשותם רכב שירות רפואי.
- ג. ניתן לרכוש תו חניה לאחזה"צ משעה 14:00 לכל התארים ללא הגרלה.

טבלת מחירי תווי חניה

אוכלוסיה זכאית	מחיר התו לשנה	מחיר התו לסמסטר	הערות
סטודנטים הלומדים לתואר שלישי	300 ש"ח	170 ש"ח	
סטודנטים הלומדים לתואר שני	600 ש"ח	300 ש"ח	
סטודנטים נכים	600 ש"ח	300 ש"ח	בעל תו נכה או מעל 60% נכות זכאי לתו ללא תשלום
סטודנטים חולים במחלות כרוניות	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת מכתב מרופא מומחה
סטודנטים בני 60 ומעלה	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת תעודת זהות
סטודנטיות בהריון	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת מכתב מרופא נשים
סטודנטים בני עובדים קבועים	300 ש"ח	150 ש"ח	בעל תו נכה או מעל 60% נכות זכאי לתו ללא תשלום
תוויית אחה"צ משעה 14:00	280 ש"ח	150 ש"ח	סמסטר ב' בלבד

קנסות לפי נוהל סינדול מיום 30.10.2005

סינדול במקום אסור לחנייה: 75 ש"ח

סינדול במקום חנייה לנכים: 300 ש"ח

5. אחריות

האוניברסיטה לא תחשב כמי שנטלה על עצמה לשמור בשכר או שלא בשכר על רכבו של מקבל האישור לחנות בשטח האוניברסיטה.

האוניברסיטה לא תהיה אחראית בשום מקרה לרכב, אביזריו והחפצים שהיו בו, ו/או לנוק שייגרם לנ"ל מכל סיבה שהיא לרבות גניבה, מכה, תקר וכיוצא בזה.

6. תשלום הקנסות

- שיעורי הקנסות בגין: סינדול רכב לפי הראות סעיף 3.5 לתקנות ייקבעו על ידי הנהלת האוניברסיטה. תעריפים אלה יעודכנו מדי פעם ויפורסמו על גבי לוחות המודעות בתחום הקמפוס.
- קנסות על פי תקנות אלה ישולמו בסוכנות הדואר באמצעות שובר תשלום של הדואר או באמצעות כרטיס אשראי באגף הבטחון והבטיחות.
- המרת הקנס לאזוהרה בסמכותו של כונן בכיר / הממונה על החניה / ראש אגף ביטחון ובטיחות בלבד.
- לבירורים לאחר תשלום הקנס ניתן לפנות לממונה על החניה.

נספח "1"

עבירות חניה שבגין ביצוען יסונדל הרכב על-פי תקנות אלה

- א. חניה במקום המיועד לחניית רכב נכים.
- ב. חניה כפולה החוסמת כניסת רכב או יציאתו ממקום חניה מוסדר.
- ג. חניה הגורמת לחסימת ציר תנועה או חוסמת כניסה ויציאה למגרש חניה מוסדר.
- ד. חניה בתחום תחנות אוטובוסים.
- ה. חניה במקומות המסומנים בתמרור "אין חניה" או "אין עצירה" או מסומנים בשפת המדרכה בצבעים אדום-לבן או אדום-צהוב או תמרור ד.61, סימון על הכביש אין חניה.
- ו. חניה על מדרכות או מדשאות.
- ז. חניה במגרשים המיועדים לחברי הסגל בלבד.
- ח. חניה שמורה לרכב יחידות האוניברסיטה.
- ט. חניה על מעבר חציה.
- י. חניה במקום המיועד לרכב חירום או הצלה.
- יא. חניה בחניוני האוניברסיטה ללא תו חניה או אישור חניה.
- יב. תפיסת שני מקומות חניה.
- יג. מספר תו החניה של הרכב אינו זהה למספר הרכב.
- יד. רכב הנכנס לאוניברסיטה וחונה בחניונים ללא אישור חניה.
- טו. כל מקום שאינו מסומן בסימני חניה.

סמכויות עובדי אגף הביטחון והבטיחות

עובד אגף ביטחון ובטיחות נושא בסמכויות כלהלן, לצורך ביצוע מכלול תפקידיו (וזאת מבלי לגרוע מהוראות הנוהלה המתייחסות לתפקידיהם וסמכויותיהם של ראש אגף ביטחון ובטיחות, מ"מ"ח הביטחון, מ"מ"ח הבטיחות, הממונה על החנייה, עוזריהם והכוונן הבכיר):

1. בדיקת זהותו של כל אדם, בין בכניסות לשטח האוניברסיטה ובין בתחומי שטחה. מניעת כניסה של כל אדם המסרב להזדהות לשטח האוניברסיטה ו/או לכל בנין, חדר, ומתקן אחר שבתחומה ו/או הוצאת אדם כאמור משטח האוניברסיטה.
2. עיכוב חשוד עד לבוא משטרת ישראל.
3. עריכת בדיקות וחיפושים בחפציו של כל אדם ובכלי הרכב שברשותו, הן בכניסות לשטח והן בתחומי שטח זה, לרבות בכניסות לבניינים, חדרים ומתקנים אחרים, כולל יציאות.
4. מניעת כניסת כל אדם המסרב לאפשר חיפוש בחפציו ו/או ברכבו לשטח האוניברסיטה ו/או לאחד המקומות הנכרים בסעיף 3 דלעיל.
5. מניעת הוצאת רכוש האוניברסיטה משטח האוניברסיטה ע"י מי שאין בידו אישור לעשות כן, כולל חיפוש ברכב יוצא או בתיקים.
6. סגירת שטחים משטחי האוניברסיטה בפני כלי רכב ו/או בני אדם לצורכי ביצוע טכסים ו/או עבודות ו/או לצורכי פעולות מנע, חילוץ והצלה, לפי הוראת מ"מ"ח הביטחון/מ"מ"ח הבטיחות.
7. הפסקת פעילות פוליטית, ציבורית ואחרת שלא קיבלה אישור משלטונות האוניברסיטה או המתקיימת שלא בהתאם לאישור שנתקבל משלטונות האוניברסיטה.
8. מניעת כניסת רכב לשטח האוניברסיטה ללא אישור המתיר – על פי הוראות האוניברסיטה ונוהליה – כניסתו לשטח זה.
9. מניעת כניסה ו/או חניית רכב במקום בו אין הוא רשאי לחנות.
10. לפעול ע"פ נוהל "סיגנול רכב" לכל אותן מכוניות החונות במקומות אסורים לחנייה.
11. הוצאת רוכלים ואנשים אחרים – שפעולתם בשטח האוניברסיטה לא הותרה מפורשות ע"י רשויות האוניברסיטה, על ציודם, משטח זה.
12. הגשת תלונות – כגון עבירות משמעת ועבירות אחרות כפי שמפורט בתקנון המשמעת.

דיקנאט הסטודנטים

דיקן הסטודנטים: פרופ' יואב לביא
ראש מינהל הדיקנאט: מר מיכה רב
מרכזת מזכירות הדיקנאט: גב' רות רוז בן-ברק
מזכירת דיקן הסטודנטים: גב' רוית נחתומי

לשכת דיקן הסטודנטים

חדר 317, קומה 3, בית הסטודנט, טל' 04-8240335, 04-8240334, פקס: 04-8240319
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 8.00-15.00.

דיקנאט הסטודנטים הוא הרשות המרכזית באוניברסיטה הפועלת לרווחת הסטודנטים והמטפלת בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

תפקידי דיקן הסטודנטים ומערכת הדיקנאט כוללים בין היתר:

- ♦ מתן עזרה וייעוץ לסטודנטים בבעיות אקדמיות, אישיות וכלכליות. סטודנטים יכולים לפנות לדיקן הסטודנטים במסגרת "דלת פתוחה" במהלך שנת-הלימודים (לא בחופשות) בימי ג' בין השעות 9.00-12.00 או לפי תיאום מראש. ניתן לפנות גם בכתב, תוך ציון שם מלא וכתובת לתשובה. פניות אנונימיות לא יטופלו. על-פי בקשת הסטודנטים, יישמר חיסיון השם בפניה לרשות המוסמכת.
- ♦ קיום קשר שוטף בין אגודת הסטודנטים ואוכלוסיות הסטודנטים לבין הנהלת האוניברסיטה והמערכת האקדמית והמינהלית שלה.
- ♦ ייזום, תכנון וביצוע פעילות לרווחת הסטודנטים, בין היתר בענייני מלגות, מעונות, הלואות, ייעוץ אקדמי, ייעוץ פסיכולוגי, ייעוץ והכוון לימודי-עסוקת, ולת"ס, וסיוע לסטודנטים בעלי קשיים פיזיים רפואיים.
- ♦ תכנון וקיום פעולות בתחומי החברה והתרבות בקמפוס, תוך שיתוף אגודת הסטודנטים.
- ♦ ייזום, תכנון וביצוע פעילות של מעורבות חברתית של סטודנטים בקהילה.
- ♦ ריכוז הטיפול בקבילות סטודנטים.
- ♦ ריכוז הטיפול בבקשות לעריכת פעילות ציבורית באוניברסיטה.
- ♦ ריכוז הפניות לוועדת חריגי שכר לימוד.

פעילות ציבורית

הפעילות הציבורית של חברי קהיליית האוניברסיטה בין כתליה מהווה חלק משלים של פעילותה האקדמית של האוניברסיטה. האוניברסיטה רואה את עקרון חופש הביטוי כעקרון יסודי שלה, ואת החינוך לתרבות של חופש הביטוי כאחת ממטרותיה.

עם זאת, על־מנת להבטיח קיומם של חיים אקדמיים תקינים נקבע, כי כל פעילות ציבורית המתקיימת בין כתלי הקמפוס תידרש לעמוד בתנאים הבאים:

- א. שמירת דיני מדינת ישראל.
  - ב. שמירה על תקנות האוניברסיטה, נהליה ורכושה.
  - ג. אי שיבוש מהלכם התקין של פעולות ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס.
- את נוהל הפעילות הציבורית ונהלים אחרים החלים בעניין ניתן לקבל בלשכת דיקן הסטודנטים.

התנדבות תמורת נקודות זכות אקדמיות – ולפ"ח

סטודנטים לתואר ראשון בלבד אשר יעסקו בפעילות חברתית, על פי הקריטריונים המוגדרים, יהיו רשאים לקבל נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד – 4 נקודות, באופן חד פעמי במהלך כל התואר. סטודנטים בתכנית משותפת בפקולטה למשפטים יקבלו 2 נקודות.

ההתנדבות במשך 4 שעות שבועיות במהלך כל שנה"ל.

מועדון "שיח ושיג"

המועדון מקיים הכשרה ותחרויות רטוריות. הפעילות מקנה לסטודנטים מיומנויות בדיבור בפני קהל, כישורי הקשבה וחשיבה ביקורתית. המצטיינים ייצגו את האוניברסיטה בתחרויות ארציות ובינלאומיות. אין צורך בניסיון קודם. לרישום ופרטים נא לפנות למר אורי זכאי, טל' 8324158.

א. מדור מלגות

ראש המדור: **גב' אורלי עמר**

בניין בית הסטודנט, חדר 313 (קומה 3)

טל' 8288034, 8240669, 8240306, 8240330, פקס: 8249174

קבלת קהל בימי א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

מרכזת מלגות: **גב' ענת אבוטבול**

מלגות

אוניברסיטת חיפה מעניקה מלגות לסטודנטים חדשים וותיקים במעמד מן המניין הלומדים באוניברסיטת חיפה בלבד, לפי מדיניות הנקבעת על-ידי הרשויות המוסמכות של האוניברסיטה.

מלגות סיוע כלכלי לסטודנטים בתארים ראשון ושני ומלגות הצטיינות לסטודנטים בתואר ראשון בלבד.

בקשה למלגת סיוע תוגש ביוזמת הסטודנטים על-גבי טופס המיועד לכך החל מחודש אוגוסט ועד שבוע לאחר תחילת שנת הלימודים. טופס בקשה למלגה ניתן לרכוש בחנות אקדמון באוניברסיטה.

סטודנטים המתחילים לימודים בסמסטר ב' יגישו בקשה למלגה עד יום תחילת לימודי סמסטר ב'.

סטודנטים זכאים למלגת הצטיינות יאותרו על-ידי האוניברסיטה, ותישלח להם הודעה על כך בדואר בשבועות הסמוכים לאחר תחילת שנת הלימודים.

א. קריטריונים בסיסיים לזכאות למלגה

1. סטודנטים חדשים וותיקים **מן המניין**, הלומדים במסגרת מספר השנים התקניות בחוגי לימודיהם.
2. סטודנטים שהיקף שכר הלימוד שלהם בשנת הלימודים השוטפת הינו 75% לפחות, למעט סטודנטים בקטגוריות הבאות: סיעוד שנה ד' ופיזיותרפיה שנה ד' – 60%, משפטים תוכנית משולבת שנה ד' – 50%, הפרעות בתקשורת שנה ד' ומשפטים חד-חוגי שנה ד' – 37%, ריפוי בעיסוק שנה ד' – 16%, סטודנטים המתחילים את לימודיהם בסמסטר ב' - 37% (לרבות בשנת-הלימודים האחרונה, אם מסתיימת בסמסטר א').
3. סטודנטים **ותיקים לתואר ראשון** שדווחו להם למחשב ציונים על קורסים בהיקף של 30 נקודות זכות משנה קודמת ולא פחות מ-12 נקודות זכות באחד החוגים. סטודנטים הלומדים במסלול חד-חוגי או באחת התוכניות המשולבות בפקולטה למשפטים יידרשו לצבור ציונים בהיקף של 30 נ"ז כולל משנה קודמת. סטודנטים הלומדים לימודי ערב יידרשו לצבור ציונים על קורסים משנה קודמת בהיקף של 22 נ"ז ולא פחות מ-8 נקודות זכות באחד החוגים. סטודנטים שהחלו את לימודיהם בסמסטר ב' אשתקד יידרשו לצבור ציונים על קורסים משנה קודמת בהיקף של 15 נ"ז לפחות.

- סטודנטים ותיקים לתואר שני** שדווחו להם ציונים על קורסים בהיקף של 16 שש"ס בלימודי המוסמך משנה קודמת (לא כולל לימודי השלמה).
4. סטודנטים שממוצע ציוניהם **בכל אחד מחוגי לימודיהם** נמנה עם 80% הגבוהים בחוג או 75 לפחות.

אי עמידה בכל הקריטריונים הבסיסיים תפסול זכאות למלגה.

ב. סוגי מלגות

ב.1. מלגה על הישגים אקדמיים (הצטיינות) – מלגת הצטיינות תוענק לסטודנטים חדשים וותיקים הלומדים לתואר ראשון בלבד על סמך הישגים אקדמיים ותותנה בפעילות חברתית בהיקף של שעתיים שבועיות במהלך שנת הלימודים (סה"כ 56 שעות שנתיות). בבדיקת הזכאות למלגת הצטיינות לא ייבחן מצבם הכלכלי/משפחתי של הסטודנטים אולם תהיה התחשבות במלגות נוספות שהם מקבלים מגורמים בתוך האוניברסיטה ומחוצה לה. לא יהיו זכאים למלגה סטודנטים מקבלי מלגות שכר לימוד מלא כגון: חבצלות, חובלים, קרן אימפקט, מלט"ק, רווה-רביד, מנהל הסטודנטים, קרן מפעל הפיס, קרן הישג ועוד למעט סטודנטים המקבלים מימון לימודים הנכלל במסגרת הטבה ממקום עבודה המגולמת במס.

סטודנטים הזכאים למלגת הצטיינות יאותרו על-ידי האוניברסיטה ותישלח להם הודעה על כך בדואר במהלך השבועות הסמוכים לאחר תחילת שנת הלימודים בצירוף רשימת פרויקטים חברתיים מוכרים על ידי ועדת המלגות.

מלגת הישגים אקדמיים לסטודנטים חדשים – תוענק על סמך הציון הפסיכומטרי הגולמי. סטודנטים בעלי ציון 730 ומעלה יהיו זכאים למלגה בגובה שכר הלימוד הבסיסי עד 100% ללא תשלומים נלווים.

סטודנטים עם ציון פסיכומטרי בין 700 ל-729 (למעט בחוגים: ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה והפרעות בתקשורת) יהיו זכאים למלגה בגובה עד 50% משכר הלימוד הבסיסי ללא תשלומים נלווים על-פי התנאים שפורטו במכתב הנלווה להודעת הקבלה לאוניברסיטה. מלגה זו אינה מתייחסת לסטודנטים הלומדים באוניברסיטה כיום, או היו רשומים בעבר ללימודים לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה ולא השלימו את לימודיהם.

מלגת הישגים אקדמיים לסטודנטים ותיקים – תוענק לסטודנטים העומדים בקריטריונים הבסיסיים כמפורט בסעיף א' אשר ממוצע ציוניהם משנה קודמת נכלל באחוזונים העליונים בחוג/ לימודיהם כמפורט להלן:

לסטודנטים הלומדים במסלול דו-חוגי הדרישה הינה: ממוצע ציונים בחוג אחד נכלל בין ה-5% הגבוהים בחוג ובחוג השני בין ה-10% הגבוהים.

לסטודנטים הלומדים במסלול חד-חוגי הדרישה הינה: ממוצע ציונים הנכלל ב-5% הגבוהים בחוג.

לסטודנטים הלומדים בתוכניות המשותפות במסגרת הפקולטה למשפטים: לצורך הצטיינות במשפטים הדרישה הינה ממוצע ציונים במשפטים בין ה-5% הגבוהים בפקולטה

וממוצע ציונים בחוג המשני נכלל ב-20% העליונים. לצורך הצטיינות בחוג האחר: ממוצע ציונים בחוג בין ה-5% הגבוהים בחוג, וממוצע ציונים בפקולטה למשפטים בין ה-10% הגבוהים בפקולטה.

סטודנטים ותיקים בתוכנית אופקים העומדים בכל התנאים הבאים יהיו זכאים למלגת שכר לימוד בסיסי עד 100% ללא תשלומים נלווים :

(א) צברו ציונים על קורסים משנה קודמת בתוכנית בהיקף של 14 נ"ז לפחות ובחוג השני צברו ציונים על קורסים בהיקף של 16 נ"ז.

(ב) ממוצע ציונים 86 לפחות בתוכנית.

(ג) המלצת ראש התוכנית.

2. מלגת סיוע כלכלי

המלגה תוענק לסטודנטים חדשים וותיקים הלומדים לתואר ראשון או שני העומדים בקריטריונים הבסיסיים כמפורט בסעיף א'. סטודנטים הממומנים בשכר לימוד בהיקף 40% ומעלה או פטורים משכר לימוד מסיבה כלשהי לא יהיו זכאים למלגת סיוע, למעט סטודנטים עולים עד 10 שנים בארץ וסטודנטים יוצאי אתיופיה.

הזכאות למלגת סיוע כלכלי תיקבע על סמך הניקוד שהסטודנט צובר בהתאם לנתוניו בשני פרמטרים: (1) מצב כלכלי 0-50 נקודות (2) נתונים מיוחדים 0-25 נקודות. כמפורט להלן:

מצב כלכלי: הניקוד על מצב כלכלי ייקבע על סמך גובה ההכנסה ברוטו לנפש במשפחה בהתאם למצב המשפחתי של מבקשי המלגה.

לסטודנטים רווקים: ההכנסה לנפש תחושב על-פי הכנסותיהם והכנסת הוריהם. סטודנטים רווקים שאינם נתמכים על ידי הוריהם המתגוררים בדירה שכורה ומפרנסים עצמם יחושבו כבודדים רק אם יגישו הצהרה חתומה על-ידי נוטריון או פקיד בית-משפט על אי קבלת תמיכה מהוריהם ויצרפו חוזה שכירות + מקורות הכנסה וחסכונות. סטודנטים מעל גיל 25 פטורים מהגשת הצהרה בלבד. לסטודנטים נשואים: ההכנסה לנפש תחושב על-פי הכנסותיהם והכנסות בן/בת הזוג.

יילקחו בחשבון הכנסות נוספות מכל סוג, לרבות: קצבאות ילדים/נכות/שארים/זקנה/השלמת הכנסה, הבטחת הכנסה, הכנסה מקרנות פנסיה, דמי מזונות, השכרת נכסים וכד'. סך כל ההכנסות יחולק במספר הנפשות הנתמכות (אחים/ילדים מתחת לגיל 18, אחים/ילדים חיילים בשרות סדיר, אחים/ילדים רווקים עד גיל 25 שהם סטודנטים).

הכנסה ברוטו לנפש בסך 6,000 ₪ ומעלה תפסול על הסף זכאות למלגת סיוע כלכלי.

נתונים מיוחדים: להלן נתונים נוספים שיילקחו בחשבון ויזכו סטודנטים בניקוד לצורך קביעת זכאות למלגת סיוע כנגד הגשת אישורים:

שרות צבאי סדיר או שרות לאומי (לפי אורך השירות), שרות מילואים אשתקד העולה על 10 ימים רצופים או 35 ימים מצטברים (לסטודנטים ותיקים). עבודת הסטודנט, מספר נפשות נתמכות בבית הסטודנט, עולים חדשים עד 10 שנים בארץ, עולים חדשים עד 4 שנים

בודדים בארץ, סטודנטים בודדים, קרובי משפחה מדרגה ראשונה החולים במחלה קשה (בעלת השלכה על המצב הכלכלי של המשפחה), בן/בת-זוג סטודנט/ית לתואר ראשון או חייל/ת בשירות סדיר.

3.3. מלגות ייעודיות: הכוונה לכל מלגה המוענקת לסטודנטים לפי החלטת גורמים בתוך האוניברסיטה או מחוצה לה המבקשים להעניק מלגה לסטודנט באמצעות האוניברסיטה או במישרין לסטודנט בתיאום עם האוניברסיטה.

להלן עקרון מניעת כפל מלגות שקבעה הנהלת האוניברסיטה לגבי סטודנטים זכאי מלגה/ות ל פי הקריטריונים של ועדת המלגות ולמלגה/ות ייעודית (הצטיינות או סיוע):

1. ככלל קבלת מלגה ייעודית בגובה 100% שכ"ל ומעלה לא תאפשר קבלת מלגה או פרס על הצטיינות עפ"י הקריטריונים של ועדת המלגות. לזכאים לפרס על הצטיינות תוענק תעודת הצטיינות בלבד בטכס מצטיינים, לזכאי מלגת הצטיינות ישלח בדואר מכתב המאשר את עמידתם בקריטריוני הצטיינות שנקבעו על ידי ועדת המלגות בלבד.

2. **סטודנטים הזכאים למלגה ייעודית שגובהה נמוך מהיקף שכ"ל וזכאים לפרס הצטיינות** על-פי הקריטריונים של ועדת המלגות, יקבלו את שתי המלגות במלואן ובתנאי שסכומן לא יעלה על גובה שכר הלימוד.

3. **סטודנטים הזכאים למלגה ייעודית שגובהה נמוך מהיקף שכ"ל ולמלגת הצטיינות** על-פי הקריטריונים של ועדת המלגות, יקבלו את המלגה הגבוהה מבין שתי המלגות, ומחצית המלגה השנייה ובתנאי שסכומן לא יעלה על גובה שכר הלימוד.

4. **סטודנטים הזכאים למלגה ייעודית ולמלגת הצטיינות וסיוע כלכלי** על-פי הקריטריונים של ועדת המלגות, יקבלו המלגה הגבוהה מבין שתי המלגות ומחצית המלגה השנייה (סכום 2 המלגות מטעם דיקנאט הסטודנטים יחשב כמלגה אחת בהפעלת עקרון מניעת כפל המלגות) ובתנאי שסכומן לא יעלה על גובה שכר הלימוד.

5. **סטודנטים הזכאים למלגה ייעודית ולמלגת סיוע כלכלי** עפ"י הקריטריונים של ועדת המלגות, יקבלו המלגה הגבוהה מבין שתי המלגות בלבד. יוצאים מכלל זה סטודנטים שזכרו בפרמטרים הסוציו-אקונומיים ניקוד סוציו-אקונומי 50 נק' ומעלה המועמדים למלגה ייעודית שגובהה עד 150% ממלגת הסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, לגביהם ננהג כדלהלן :

לבעלי ניקוד 60 ומעלה יוענקו 2 המלגות במלואן.

לבעלי ניקוד 59-50 תוענק המלגה הגבוהה מבין 2 המלגות ומחצית המלגה השנייה.

ג. סייגי זכאות למלגה

1. סטודנטים סטודנטים ותיקים שהתחילו לימודיהם בסמסטר ב' בשנה הקודמת, לא יהיו זכאים למלגת הישגים אקדמיים על-סמך ממוצע ציוניהם בסמסטר ב'.
2. סטודנטים שהתקבלו לשנת לימודים מתקדמת על סמך לימודים קודמים במוסד לימודים אחר לא יהיו זכאים למלגת הישגים על הישגיהם במוסד האחר, אך יוכלו להיות זכאים למלגה לפי ציון פסיכומטרי גולמי.
3. בבדיקת תקינות הלימודים יילקחו בחשבון כל השנים שבהן הסטודנטים רשומים ללימודים לתואר ראשון או שני. זאת גם במקרים של החלפת חוג/ לימוד במהלך הלימודים לתואר.
4. סטודנטים הממומנים בשכר לימוד בהיקף 40% ומעלה או פטורים משכר לימוד מסיבה כלשהי לא יהיו זכאים למלגת סיוע, למעט סטודנטים עולים עד 10 שנים בארץ וסטודנטים עולים מאתיופיה.
5. סטודנטים הזכאים למלגת סיוע כלכלי ולמלגת הישגים אקדמיים יקבלו את שתי המלגות במלואן.

תשובת ועדת המלגות באשר לזכאות למלגה תשלח בדואר עד סוף סמסטר א'. סטודנטים אשר ימצאו זכאים למלגה יזוכו בה בחשבון שכר הלימוד. גובה המלגה עפ"י הקריטריונים של ועדת המלגות (סיוע/הצטיינות), ייקבע ביחס להיקף שכר הלימוד של הסטודנט.

ד. המלגה תבוטל במקרים הבאים:

- הפסקת הלימודים באוניברסיטה, מכל סיבה שהיא (לרבות לפי החלטת האוניברסיטה).
- דיווח פרטים כוזבים בשאלון המלגה.
- לפי הנחיית רשות המשמעת (ראו תקנון המשמעת, פרק ה' סעיף 6.2).
- הפסקת פעילות חברתית.
- שינוי בנתונים רלוונטיים במהלך שנת הלימודים (היקף שכר לימוד, ממוצע ציונים וכד').
- סטודנטים שמלגתם בוטלה יחויבו להחזיר את המלגה בשיעורים ובמועדים שייקבעו על-די האוניברסיטה.

ה. ועדת ערעורים

ניתן להגיש ערעור על החלטת ועדת המלגות לא יאוחר מ-10 ימים מיום קבלת תשובתה. ערעור יוגש רק במידה וישנם נתונים נוספים או פרטים חדשים שלא הובאו בפני ועדת המלגות.

החלטת ועדת הערעורים הינה סופית.

יתכנו שינויים בקריטריונים לקראת שנת הלימודים תשע"ב

ב. מעונות

מנהלת המעונות: **גב' דליה מורג**

— גב' חוה נאמני	אם בית ראשית
— גב' רעות זריי	עוזרת אם בית
— גב' אבלין ענתבי	אם בית מעונות שקמה
— גב' ירונה דוד	מרכזת הרשמה
— גב' דלית אוסטר	רכזת גביית שכ"ד
— מר מימון עטיאס	מנהל תפעול המעונות
— טרם נקבע	מרכזת מעונות
— מר ניסים יחזקאל	עובדי אחזקה
מר ליאור לוי	
מר חוסיין חוסיין	
מר שרון בן סימון	
— מר מיכה גולן	עובד אחזקה מעונות שקמה
— מר איציק אביב	קב"ט בטחון

טל': 04-8288219, 04-8249931, 04-8240621

פקס: 04-8256335, 04-8261017

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 08:30-14:00

שעות קבלה משרד הרשמה: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00

אתר האינטרנט: www.haifa.ac.il (בקטגוריית שירותים לסטודנט)

<http://hudorms.haifa.ac.il>

באוניברסיטת חיפה מעונות לכ-1000 סטודנטים.

בשל הגידול במספר הסטודנטים הלומדים באוניברסיטה והביקוש הרב למגורים במעונות אין האוניברסיטה יכולה להבטיח מגורים לכל מבקשי הדיוור.

אישור קבלה למעונות ניתן על-ידי ועדת מעונות, המתבססת על קריטריונים שהאוניברסיטה קבעה. בין הקריטריונים: הישגים אקדמיים (לרבות נתוני קבלה של סטודנטים חדשים), מצב כלכלי, מרחק מגורים מן האוניברסיטה. יובאו בחשבון נתונים מיוחדים כמו: עבודה, נכות, משפחה חד-הורית, משפחה שכולה מקרב אנשי הביטחון ונפגעי פעולות איבה, אחים/אחיות סטודנטים, שירות צבאי/לאומי ועתודה, שירות מילואים, נשים בנות מיעוטים, לימודי ערב.

זכאים לדיוור במעונות ללא דיון (אך חייבים בהרשמה בצירוף האישורים הרלוונטיים):

- ◆ סטודנטים בודדים השוהים בארץ מעל שנתיים ויתומים.
- ◆ סטודנטים עם נכות מעל 45% או 35% נכות גפיים תחתונות.
- ◆ סטודנטים בעלי ציון פסיכומטרי או סכס מעל 700 (מובטחים מגורים במעונות "טליה" לשנה א' בלבד).
- ◆ סטודנטים לתואר שני ושלישי (מובטחים מגורים במעונות "טליה").
- ◆ סטודנטים מצטיינים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים (מובטחים מגורים במעונות "טליה").

הרשמה למעונות לשנת הלימודים תשע"א הסתיימה בתאריך 30.6.2010.

מועמדים שבקשתם נדחתה יכללו באופן אוטומטי ברשימת המתנה, וזכאותם תיבחן על בסיס מקומות שיתפנו לפני או במהלך שנת הלימודים. רשימת המתנה תכלול גם מועמדים שלא הספיקו להירשם במועד. מועמדים כאלה יוכלו להירשם למעונות עם פתיחת שנת הלימודים ויתקבלו על בסיס מקום פנוי ובהתאם לזכאותם על פי הקריטריונים.

תוענק מלגת דיוור לסטודנטים שנה א' עם פסיכומטרי מעל 700. המלגה תינתן למשך 3 שנים, בתנאי שהסטודנטים יהיו מצטייני חוגים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים בשנים ב' ו-ג'. כמו כן, תוענק מלגה לסטודנטים ותיקים, מצטייני חוגים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים.

במעונות מספר סוגי מגורים:

מעונות "פדרמן" – דירות בנות 3 חדרים, 2 סטודנטים בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, מקלחת ושירותים משותפים.

מעונות "בריטניה" – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון, 2 מקלחות ו-2 שירותים משותפים.

מעונות "טליה" – מגורים מרווחים ומעוצבים ברמה גבוהה.

מעונות לסטודנטים לתואר ראשון – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר.

מעונות לסטודנטים לתואר שני ושלישי – דירות בנות 3 חדרים, סטודנט בחדר.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים. לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים.

הערה: במידה ומספר הסטודנטים לתארים מתקדמים גבוהה ממספר הדירות ל-3 חדרים, יתגוררו בדירות בנות 6 חדרים.

מעונות "בני חיפה" – אחד מבנייני מעונות "טליה", שנבנה בסיוע עיריית חיפה, לסטודנטים תושבי חיפה בלבד.

הדירות בנות 5 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים.

לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים.

מעונות "שקמה" – ממוקמים בשכונת רוממה החדשה בחיפה, כ-20 דקות נסיעה מהאוניברסיטה.

דירות חדר הכוללת מטבחון מאובזר, מקלחת ושירותים משותפים. בכל דירה שני סטודנטים.

מעונות לזוגות נשואים – במעונות "טליה" – דירות בנות 2 חדרים מרווחות ומעוצבות ברמה גבוהה.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון מקלחת ושירותים.

מעונות לסטודנטים נכים – במעונות "פדרמן" ו"טליה" קימות דירות המותאמות לסטודנטים נכים עפ"י חוק.

במעונות שבמחחס הקמפוס ניתנים השירותים הבאים: חניה, חדרי מחשבים, חדרי כביסה, פעילויות תרבות, מועדון, מכונות צילום, כיתת עיוורים, בית כנסת, חיבור לאינטרנט מהיר בתשלום, חיבור לשירותי הטלויזיה בכבלים בתשלום ועוד. כמו כן קיים מינימרקט.

במעונות שקמה: חדר כביסה לשימוש דיירי המעונות.

* השיבוץ לסוגי המעונות ייעשה לפי ותק בלימודים תוך התחשבות בבקשת הסטודנט.

ג. מרכז ברמן ליעוץ פסיכולוגי והכוון לימודי תעסוקתי

רכזת מינהלית: קרן שפע-בריל

1. המדור ליעוץ והכוון לימודי-תעסוקתי

ראש המדור: ד"ר קרלוס פיזר

מרכזת המדור: לימור אינדיבו

חדר 228 קומה 2, בית הסטודנט, טל' 8249508, פקס' 04-8240664

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9:00-14:00

חלק מהשירותים במדור זה כרוכים בתשלום ובתיאום מראש.

היעוץ הינו תהליך המורכב משלוש עד ארבע פגישות עם יועץ/ת פסיכולוג/ית, שיחות, שאלונים, שימוש במערכות ממוחשבות תומכות החלטה, ומבחנים אשר מסייעים בקבלת החלטה לגבי המשך הדרך המקצועית.

יעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה:

1. תלמידי המכינה המתלבטים בבחירת חוגי לימוד.
2. סטודנטים אשר שוקלים בחירת חוג נוסף, או החלפת חוגים.
3. סטודנטים אשר עומדים לסיים את לימודיהם, וזקוקים להדרכה בתכנון המשך הקריירה המקצועית, כולל הסבה מקצועית. כמו כן, עזרה בכתיבת קורות חיים והדרכה לקראת מבחני קבלה לעבודה.
4. עולים חדשים אשר מתלבטים בבחירת מסלול לימודים או המשך לימודים בארץ. יעוץ זה ניתן בשפות זרות רבות.

הייעוץ כרוך בתשלום. קיים תעריף מוזל לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה.

המדור מציע שירותים גם לפונים מן הקהל הרחב.

לרשות הפונים עומדת ספריית מקצועות, הכוללת מידע על מקצועות לימוד, תיאור מפורט של חוגי הלימוד השונים הנלמדים באוניברסיטה, תכניות הלימוד בשנה הנוכחית, תחומי התמחות שונים ואפשרויות תעסוקה לאחר הלימודים.

בספריה ישנם מאגרי מידע ממוחשבים:

- ◆ במדק: מערכת ממוחשבת, שתפקידה לעזור למשתמשים לקבל החלטה בבחירת מקצוע, לארגן שיקולים שונים לפי סדר חשיבותם בעיניהם, ולמצוא את המקצועות השונים העונים על שיקולים אלה.
- ◆ מאגר סרטים בנושא לימודים ותעסוקה שמטרתם להמחיש את אופי הלימודים והתעסוקה במקצועות השונים.
- ◆ מאגר התמחות במשפטים.
- ◆ מידע ממוחשב על התעסוקה של בוגרי האוניברסיטה ואפשרות להתייעץ עם בוגרי חוגים שונים.

ניתן לעיין בספריית המקצועות בשעות הקבלה. השימוש לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה ללא תשלום. עם זאת, השימוש בחלק מהתוכנות כרוך בתשלום ובתאום מראש.

תעסוקת סטודנטים ובוגרים

- ◆ אתר משרות וקורות חיים של אוניברסיטת חיפה <http://jobresume.haifa.ac.il> (בלי www). האתר כולל הצעות עבודה במגוון תחומים. סטודנטים ובוגרים של אוניברסיטת חיפה יכולים לפרסם באתר קורות החיים שלהם ולקבל הודעות על משרות מתאימות לדוא"ל.
  - ◆ סדנאות הכנה לראיונות עבודה וכתובת קורות חיים.
- ייעוץ לימודי, פיתוח הרגלי למידה והתמודדות עם חרדת מבחנים
ייעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה ותלמידי המכינה, וכולל:
1. ייעוץ אישי בטכניקות למידה, שמטרתו שיפור הרגלי הלמידה.
  2. ייעוץ והדרכה אישית בהפחתה של חרדת מבחנים.
  3. סדנאות להגברת יכולת הלמידה. בסדנה נלמדות אסטרטגיות למידה, ומטרתה לאפשר לסטודנטים לרכוש כלים חדשים ויעילים בהתמודדות עם הלימודים.
- הייעוץ כרוך בתשלום. קיים תעריף מוזל לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה.

2. מדור טיפול פסיכולוגי קליני

ראש המדור: **מר חיים קפלן**

מרכזת המדור: **מיכל קסטרו**

חדר 160ה', הבניין הרב-תכליתי
שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9:00-14:00.
המדור פעיל לאורך השנה, כולל בחופשות.
סטודנטים יכולים לקבל טיפול פסיכולוגי במגוון תחומים:

- ◆ מצבי משבר ומצוקה רגשית.
  - ◆ בעיות של דימוי עצמי וחוסר בטחון.
  - ◆ קשיים ביצירת קשר עם בן/בת הזוג.
  - ◆ בדידות חברתית.
  - ◆ קשיי הסתגלות ללימודים ומיצוי הפוטנציאל האישי.
  - ◆ המדור מעניק טיפול במגוון צורות:
    - טיפול דינמי.
    - טיפול קוגניטיבי ממוקד.
    - טיפול קבוצתי.
    - טיפול זוגי.
    - יעוץ פסיכיאטרי.
    - אבחון דיאגנוסטי.
- הטיפול כרוך בתשלום.

ניתן לתאם טלפונית עם המזכירות בטלפון 8249334 או לדוא"ל: mcclini@univ.haifa.ac.il
לאחר השעה 16:00 ניתן לפנות לכונן בכיר ביחידת הביטחון, טל' 2340, 2360.

ד. המדור למעורבות חברתית

ראש המדור: **גב' איריס פסלר**

גב' לילך ברקת – מרכזת תכניות מעורבות ותרבות בקהילה.

גב' מירב שחר – מרכזת פרויקטים קהילתיים.

מר איאז קיזל – רכז התכנית למנהיגות דרוזית.

חדר 311 קומה 3, בית הסטודנט, טל' 04-8240665

פקס': 04-8240743

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-15:30.

מטרות המדור:

1. גיוס קבוצות של מועמדים לאוניברסיטה וסטודנטים לכל התארים, בעלי מודעות חברתית גבוהה ומוכנים לפעילות חברתית, במטרה להביא לשינוי חברתי ואישי.

2. יצירת מסגרות תמיכה כלכליות, חברתיות ואקדמיות ייחודיות לאוכלוסייה זו.
3. הפעלת פרויקטים חברתיים על-ידי סטודנטים.

מטרות אלה מתבצעות באמצעות התכניות שלהלן:

- 1) התכנית למעורבות חברתית, טל' 04-8240665
- 2) התכנית למנהיגות דרוזית, טל' 04-8288322
- 3) התכנית למנהיגות קהילתית יהודית-ערבית, טל' 04-8240665
- 4) התכנית למצויינות אקדמית וחברתית בתמיכת קרן ידידי רוהר-ריבד, טל' 04-8240665
- 5) דירות פתוחות, טל' 04-8240745
- 6) מעו"ף, טל' 04-8240745
- 7) אתגר, טל' 04-8240745
- 8) גן-הילד, טל' 04-8240745
- 9) תכניות מלגות של קרן רש"י, טל' 04-8240745
- 10) תכנית אקדמיה, טל' 04-8240665

המדור למעורבות חברתית קולט סטודנטים לאחר מיון מיוחד. בכל התכניות מושם דגש על הפוטנציאל האקדמי של המועמדים ומעורבותם החברתית. הסטודנטים המתקבלים לפעילות במדור זוכים במלגה למימון חלקי של שכר לימוד. בחלק מן התוכניות ניתנים גם שיעורי עזר וייעוץ אישי על-ידי צוות המדור. הסטודנטים משולבים בפרויקטים חברתיים ומשתתפים במערך של מפגשים חברתיים המאורגנים על-ידי המדור.

הקריטריונים לקבלה הם:

1. רקע חברתי-כלכלי
  2. הישגים לימודיים
  3. איזור מגורים
  4. מודעות ומעורבות חברתית
  5. קריטריונים ייחודיים לתכניות החברתיות אשר יופעלו בתשע"א.
- יוכלו להגיש מועמדות לפעילות בתוכניות המדור מועמדים לחוגים וסטודנטים לתואר ראשון משנה א' ו-ב', ומועמדים לתואר שני ותואר שלישי משנה א', שנרשמו או לומדים באוניברסיטת חיפה.

אופן ההרשמה וקבלה:

1. **מועדי ההרשמה:** הרשמה לתוכניות המדור לקראת שנת הלימודים תשע"א תחל בתאריך 1.8.2010 ותסתיים ב-17.10.2010. לחלק מן התכניות יפורסמו מועדים אחרים.
2. **טופס הרשמה:** ניתן לקבלו במדור למעורבות חברתית – חדר 311, קומה 3 בבית הסטודנט במזכירות המדור החל מה-1.8.2010.
3. **תהליך הקבלה:** קבלתם של המועמדים לאחת מן התכניות המופעלות על-ידי המדור מותנית בעמידה בקריטריונים, בראיון אישי, מרכז הערכה קבוצתי ובהחלטת הגורם המממן.
4. התשובה לסטודנטים תישלח בדואר עד תום סמסטר א'.

ה. המדור לסיוע אקדמי ואישי

ראש המדור: **גב' אתי פישר**

רכזת אקדמית: **גב' מרים קוטן-פלג**

רכזת קידום מצויינות אקדמית: **גב' רויטל לוינזון**

חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט טל' 04-8249964

שעות קבלה מזכירות המדור: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-15:00

המדור לסיוע אקדמי ואישי פועל למען קידום האקדמי של הסטודנטים באוניברסיטת חיפה ומגיש שירותי ייעוץ ותמיכה אקדמיים ואישיים לכל הסטודנטים. השירות במדור ניתן חינם, למעט השתתפות סמלית בעלות של פעילויות ייחודיות.

סיוע אקדמי ייחודי ניתן לסטודנטים הבאים:

1. סטודנטים דוברי שפת אם עברית ועולים עד 10 שנים בארץ –

יועצת אקדמית: **גב' מורן וענונו-הוכמן.**

2. סטודנטים ערבים – יועצת אקדמית: **גב' רנא סמעאן וגב' גוהיינא בדר.**

3. סטודנטים יוצאי אתיופיה – יועצת אקדמית: **גב' עדי בן מנחם.**

השירותים המוצעים:

1. **ייעוץ אקדמי:** סטודנטים מוזמנים לבוא למשרדי המדור, בשעות הקבלה של היועצות האקדמיות ולהתייעץ בכל נושא ובעיקר בנושאים אקדמיים: בניית מערכת לימודים, ארגון הלימודים, התלבטויות ובעיות אחרות.

2. **שיעורי עזר:** סטודנטים המתקשים בקורסים שונים בלימודיהם מוזמנים להיעזר במערך שיעורי העזר. השיעורים ניתנים ע"י סטודנטים מצטיינים משנים מתקדמות או מתארים מתקדמים.

3. **קורסי תגבור לקורסים אקדמיים:** במהלך שנה"ל מתקיימים קורסי תגבור בשיתוף חוגי לימוד. הקורסים ניתנים בנוסף להרצאות ולשעות התרגול הניתנים מטעם חוגי הלימוד.

4. **חונכות אישית** – סטודנטים הזקוקים לליווי אקדמי ואישי רצוף במהלך שנת- הלימודים והמאותרים על-ידי צוות המדור, מקבלים סיוע של חונכות אישית הניתן על-ידי סטודנטים מצטיינים באוניברסיטה בהתאם לחוגי הלימוד השונים.

5. **פעילויות תרבות לסטודנטים המקבלים סיוע על-ידי מינהל הסטודנטים:** הסטודנטים מוזמנים לקחת חלק בפעילויות החברתיות השונות יחד עם מדריכי המינהל, כגון: יציאה לטיולים, מסיבות, ימי עיון ועוד.

שירותים ייחודיים המוצעים לסטודנטים עולים ולסטודנטים יוצאי אתיופיה:

1. חלוקת כרטיס צילום: סטודנטים עולים זכאים לקבל שני כרטיסי צילום בשנה (אחד בסמסטר).

2. **ייעוץ בנושא שכר לימוד:** מימון שכר לימוד ע"י מנהל הסטודנטים מותנה בעמידה בדרישות אקדמיות. סטודנטים אשר לא עמדו בדרישות האקדמיות ונקלעו לקשיים במימון שכר הלימוד יוכלו לקבל המלצה וסיוע, אך אין המדור יכול להבטיח את מימון שכר הלימוד.

טיפול בפניות סטודנטים

רכזת רווחה ופניות סטודנטים, **גב' שרון סיני**

שעות הקבלה: א', ב', ד', ה', בין השעות 10.00-14.00

ג' 9.00-12.00, במסגרת "דלת פתוחה" אצל הדיקן

חדר 318, קומה 3, בית הסטודנט

טלפון: 04-8240629

סטודנטים הפונים ומביעים אי שביעות רצון מטיפול חוג הלימוד בנושאים אקדמיים או מינהליים או מטיפול של יחידה מינהלית באוניברסיטה, ייענו על-ידי רכזת רווחה ופניות סטודנטים שתמציא להם את המידע המבוקש או תעביר את פנייתם לגורם מטפל תוך עדכון הפונה בסטטוס הטיפול.

ניתן גם להיפגש עם דיקן הסטודנטים במסגרת "דלת פתוחה", במועד הנ"ל ללא תיאום מראש.

שירותי רווחה

תפקידי היחידה:

א. הפעלת מערכת סיוע ושירותי תמיכה לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים הנובעים מלקויות פיזיות/ רפואיות (עיוורים וכבדי ראייה, בעלי לקויות שמיעה, נכי גפיים וכו') או מלקויות למידה.

ב. ריכוז הפניות לבחינות בתנאים מיוחדים לבעלי לקויות כאמור (ראו בהמשך, סעיף תנאים מיוחדים בבחינות).

ג. טיפול בנושא ולת"ם סטודנטים (לרבות ערעורים).

ד. ריכוז הפניות לנציב קבילות הסטודנטים (ראו בהמשך, סעיף נציב קבילות הסטודנטים).

תנאים מיוחדים בבחינות לסטודנטים בעלי לקויות למידה

זכאותם של סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה תיקבע לפי חוות-דעת של יה"ל – יחידת התמיכה ללומדים לקויי למידה באוניברסיטה. ככלל, חוות-דעת זאת תינתן לפי אבחון שיערך על-ידי יה"ל. האבחון כרוך בתשלום.

סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה נדרשים לפנות מיד עם הודעת הקבלה ללימודים ולא יאוחר משבועיים לאחר כל תחילת סמסטר למרכזת יה"ל בימים: א', ב', ג', ה', בין השעות 10.00-13.00 טלפון 8249022.

תנאים מיוחדים בבחינות לסטודנטים בעלי לקויות רפואיות

1. סטודנטים המבקשים תנאים מיוחדים בנין לקות רפואית יגישו בקשה לרכזת רווחה ופניות בדיקנאט הסטודנטים עם קבלתם ללימודים ולא יאוחר משבועיים לאחר כל תחילת סמסטר. לבקשה יצורפו האישורים הבאים:
  - א. סטודנטים המוכרים כנכים על-ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד הביטחון – אישור על נכות ואישורים כפי שהוגשו למוסד לביטוח לאומי או למשרד הביטחון לקביעת הנכות.
  - ב. סטודנטים שאינם מוכרים כנכים על-ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד הביטחון – אישור רפואי עדכני של רופא מומחה במערכת הבריאות הציבורית, המפרט את הלקות הרפואית בציון השלכותיה התפקודיות על מהלך הלימודים.
2. הוועדה ללקויות רפואיות תאשר את הזכאות להתאמות, כשכל מקרה ייבחן לגופו, ותפרט את התנאים המיוחדים להם זכאים הסטודנטים.
3. החלטות הוועדה ישלחו לסטודנטים, לחוגים ולמינהל התלמידים לפני תקופת המבחנים.
- ג. סטודנטים בעלי הפרעות קשב וריכוז יגישו בקשה להתאמות בצירוף חוות דעת **מפורטת** מרופא מומחה, רופא נויורולוג/פסיכיאטר.

סטודנטים עיוורים וכבדי ראייה וכן סטודנטים בעלי נכויות פיזיות, בעלי אישורים רפואיים על לקויותיהם, זכאים לסיוע מדיקנאט הסטודנטים. הסיוע כולל:

- כרטיסי צילום, קלטות שמע והשאלת ציוד מיוחד.
  - שירות הקראה.
  - מרכז למידה לעיוור בספריה (קומה 1 בספריה) המצויד בעזרים מותאמים.
  - חדר הקראה לעיוורים במעונות הסטודנטים לדיירי מעונות (מעונות פדרמן).
- סוג הסיוע והיקפו ייקבע על-פי צרכי הסטודנטים לאחר מפגש היכרות עם רכזת רווחה ופניות ויילקח בחשבון הסיוע המוענק על ידי המוסד לביטוח לאומי ו/או עמותת על"ה.
- סטודנטים כבדי שמיעה** המבקשים פטור מלימודי אנגלית יגישו בקשה לוועדת חריגים של ועדת הקבלה האוניברסיטאית באגף מינהל תלמידים. לבקשה תצורף המלצת ראשי החוגים בהם לומדים הסטודנטים וכן חוות-דעת מקצועית של ראש המחלקה לשפות זרות. את הבקשה יש להעביר למחלקת ההרשמה באגף מינהל התלמידים, בניין ראשי, קומה 2.
- מועמדים חדשים אשר אינם עומדים בתנאי הקבלה באנגלית יגישו בקשה לוועדת חריגים של ועדת הקבלה האוניברסיטאית באגף מינהל התלמידים. בקשתם תועבר לחוג הרלוונטי לאישור קבלה חריגה.
- את הבקשות יש להעביר למחלקה להרשמה באגף מינהל התלמידים, בניין ראשי, קומה 2.

פרויקט – סיוע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים

אודות הפרויקט

במטרה לסייע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים להשתלב במסגרת הלימודית האקדמית, דיקנאט הסטודנטים מעמיד לרשותם מערך סיוע רחב הכולל בין היתר סיוע ותמיכה בלימודים. לביצוע משימה חשובה זו אנו מסתייעים בסטודנטים זכאי מלגות המותנות בפעילות חברתית על-ידי הפעלתם כחונכים בקרב האוכלוסייה הנצרכת.

אופי הפעילות

סטודנטים הפעילים בפרויקט יחנכו סטודנטים בעלי צרכים מיוחדים (עיוורים, כבדי ראייה, כבדי שמיעה, נכים וכו') באוניברסיטת חיפה ויסייעו להם בביצוע משימות לימודיות שונות כגון: הוצאת חומר לימודי מהספרייה, הקראת מבחנים ושכתובם, הקראת טקסטים ו/או הקלדתם, הסבר החומר הנלמד וכו'... מקום הפעילות ושעות הפעילות ייקבעו בתיאום בין החונכים למקבלי הסיוע.

הרשמה לפרויקט

טופס הרשמה ניתן להוריד מאתר האינטרנט או להשיג אצל רכות רווחה ופניית חדר 318, בית הסטודנט, טל 04-8240629. את הטופס יש להגיש למרכזת רווחה ופניית. הודעת שיבוץ לפרויקט תינתן על ידי רכות רווחה ופניית.

מידע לסטודנטים המשרתים במילואים

1. כללי

- סטודנטים הלומדים לתואר ראשון ותלמידים במכינה חייבים לדווח על כך, בליוויית אישור, לקצינת/קישור ביחידתם.
- **בהתאם לפקודת מטכ"ל שירות מילואים של סטודנט בתואר ראשון לא יעלה על 12 יום ושל תלמיד מכינה לא יעלה על 21 יום בשנה אקדמית** כפי שהיא מוגדרת על-ידי צה"ל – מ'1.10.2010 עד 31.7.2011.
- סטודנטים הלומדים לימודי קיץ, לא חלה עליהם מגבלה במספר הימים לשירות מילואים, אך באפשרותם להגיש בקשה לולת"ם, שתידון לגופה.
- סטודנטים לתואר מתקדם (שני או שלישי) אינם רשאים להגיש בקשה לולת"ם.
- ולת"ם סטודנטים מטפל בבקשות הדנות בתקופת מילואים של 6 ימים ומעלה בלבד.
- סטודנטים הנקראים לשירות מילואים לתקופה קצרה יותר יפנו ליחידתם.
- ולת"ם לא ידון בבקשות לדחיית שירות מילואים מטעמים אישיים או רפואיים, אלא מנימוקים אקדמיים בלבד.
- סטודנטים ייקראו לשירות מילואים (6 ימים ומעלה) לא יותר מפעם אחת במהלך סמסטר.

2. מידע על הגשת ולת"ם

ניתן להגיש בקשה לביטול, קיצור, דחייה או פיצול של שירות מילואים או לחופשה מן השירות במקרים הבאים:

- א. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 12 יום ומבקש לשרת רק 12 יום על-פי פקודת מטכ"ל יפנה ישירות לקצינת/ת הקישור ביחידתו לתיקון הצו.
- ב. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 12 יום ומבקש לקצר, לבטל או לדחות את השירות לתקופה של פחות מ-12 יום יגיש שתי בקשות – אחת באופן אישי לקצינת/ת קישור ביחידתו לתיקון הצו, והשנייה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.
- ג. סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה של 12 יום ומעוניין לקצר, לבטל או לדחות את השירות יגיש בקשה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.

בקשת ולת"ם תוגש מייד עם קבלת צו הקריאה, ולא יאוחר מ-45 יום לפני מועד היציאה לשמ"פ. אין לעכב את הגשת הבקשה גם אם אין תאריכי בחינות. ניתן לציין מועדים משוערים לבחינות ולצרף במועד מאוחר יותר אישור על המועדים.

בקשת ולת"ם תוגש בדיקנאט הסטודנטים – חדר 318, קומה 3, בית הסטודנט, בימים א'-ה' בין השעות 11.00-13.00, טל' 04-8240629, פנימי 2629.

ניתן להשתמש בתיבות השרות המוצבות בסמוך ללוחות המודעות של המדור, לקבלת טפסי ולת"ם ומסירתם בכל שעות היום. **הטופס ישלח באמצעות הדיקנאט בלבד.**

ניתן להשיג את הטופס באינטרנט בכתובת: <http://www/idf.il/valtam>

- סטודנט יקבל הודעה על מועד הדיון בבקשתו, ויהיה רשאי להשתתף בדיון באמצעות ועידת וידאו מהאוניברסיטה מבלי להגיע לבקו"ם. פרטים בדיקנאט. סטודנט שאינו מעוניין להשתתף בדיון יוכל להתקשר למדור ולת"ם ביום הדיון לקבלת תשובה לבקשתו בטלפון 03-7379500.
- החלטת ולת"ם תישלח לבית הסטודנט כשבועיים וחצי לפני מועד היציאה למילואים.
- ערעור על החלטת ולת"ם ניתן להגיש מייד עם קבלת תשובת ולת"ם, **ובכל מקרה לא יאוחר מ-7 ימים ממועד הדיון בבקשת ולת"ם.** הערעור יוגש רק במקרה שנוספו פרטים או נימוקים חדשים שלא צוינו בבקשת ולת"ם המקורית.

3. סיוע לסטודנט החוזר משירות מילואים פעיל

האוניברסיטה עושה את מירב המאמצים להקל על סטודנטים השבים משירות מילואים להשתלב בהמשך לימודיהם. השירותים ניתנים באמצעות אגודת הסטודנטים, מינהל התלמידים ודיקנאט הסטודנטים.

השירותים יינתנו עם הצגת אישור על שירות מילואים.

3.1 אגודת הסטודנטים – משרד אקדמים

- כרטיסי צילום – קבלת 40 צילומים, עבור כל יום לימודים בתקופת השרות במילואים.

- שיעורי עזר פרטניים – שיעור אחד ליום לימודים, ועד שלושה שיעורים לשבוע. השיעורים יינתנו באמצעות המדור לסיוע אקדמי ואישי בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת אישור על זכאות מאגודת הסטודנטים.
- החזר דמי ביטוח לאומי – יש לגשת למשרד הראשי באגודת הסטודנטים.
- תלושי אקדמון – יינתנו לסטודנטים אשר שרתו במילואים מ-7 ימים ומעלה, תלוש אקדמון (בסך 30 ₪) אחת לשבוע, מקסימום 6 תלושים.

3.2 חוגים / פקולטות

- א. זכאי מועד חריג (מבחנים)
  1. זכאים למועד חריג סטודנטים שנבצר מהם לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים פעיל. "נבצר מתלמיד לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים" פירושו לצורך זה: שרת במילואים ביום הבחינה, או ששרת במילואים תקופה רצופה של 12 יום לפחות ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבועיים מעת השחרור משרות או שרת תקופה רצופה של 8-20 יום, ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבוע מעת השחרור.
  2. אישור לגשת לבחינה במועד חריג בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה (כמפורט לעיל) יינתן על-ידי ועדה של הפקולטה או בית-הספר. תלמידים המבקשים להיבחן במועד חריג יציאו לוועדה באמצעות מזכירות החוג או הפקולטה אישור מצה"ל על שירות מילואים פעיל.
  3. לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:
    - לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.
    - לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
    - אם מהווה הקורס בו אושר מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם במעמד של תלמיד על-תנאי. המשך ההשתתפות יורשה רק לאחר עמידה בבחינה במועד החריג בקורס המהווה דרישת-קדם.

דחיית מועד להגשת עבודה

- סטודנטים ששירתו במילואים תקופה מצטברת מעל 7 ימים במהלך סמסטר אחד זכאים להארכה של 30 יום בהגשת עבודה (בתיאום עם מורה הקורס ומרכזת החוג).
- הימנעות מפגיעה בתהליך הרישום – לסטודנטים שבעת הרישום לקורסים נמצאים בשירות מילואים פעיל ונבצר מהם מחמת השירות להירשם לקורס או צומצם מרחב אפשרויות הבחירה שלהם (יחסית לסטודנטים שלא שירתו במילואים) יינתן אפשרות לרישום מאוחר יותר לקורס/ים.

3.3 אגף מינהל התלמידים

- פטור משכר לימוד נוסף – סטודנט ששירת במילואים במשך תקופה של 12 יום או יותר במהלך סמסטר, הפסיק בשל כך לימודיו בקורס ונאלץ להירשם לאותו קורס וללמדו בשנית, לא יחויב בשכר לימוד נוסף.

על הסטודנט להודיע בכתב למדור שכר לימוד על הפסקת לימודיו בקורס לא יאורח משבוע לפני מועד א' של הבחינה בקורס.

3.4. דיקנאט הסטודנטים

- **מלגות:** ועדת המלגות מעניקה תוספת ניקוד לזכאות למלגת סיוע לסטודנט שנה ב' ומעלה ששירת שירות מילואים של 01 ימים רצופים או 53 יום מצטברים לפחות בשנת הלימודים הקודמת. יש לצרף אישור מתאים בעת הבקשה למלגה.
- **שיעורי עזר פרטניים** – שיעור אחד ליום לימודים, ועד שלושה שיעורים לשבוע. השיעורים יינתנו באמצעות המדור לסיוע אקדמי ואישי בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת אישור על זכאות מאגודת הסטודנטים. השיעורים ניתנים על-ידי סטודנטים מצטיינים משנים מתקדמות בחוג. לאחר בירור הזכאות באגודת הסטודנטים, יש לגשת למדור לסיוע אקדמי ואישי, חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט, לקבלת הפנייה למורה מתאים.
- **שיעורים מצולמים בוידאו** ניתן לצפות בקורסי מבוא מצולמים, הנמצאים במחלקת המדיה בספרייה.
- **הכרה בשירות מילואים כפעילות חברתית המזכה ב"אקדמיות** – האוניברסיטה מכירה בשירות מילואים העולה על 35 יום בשנה אקדמית כפעילות חברתית-התנדבותית, המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות לתואר. שנה אקדמית לצורך זה תחשב מה-1.10.10 ועד 30.9.11. פרטים בדיקנאט הסטודנטים, רכות רווחה ופניות סטודנטים. סטודנטים שנתקלו בעייה הנובעת משירות מילואים שלא הצליחו להתגבר עליה, יוכלו לפנות לשיחה עם דיקן הסטודנטים או אל נציב המילואים פרופ' חיים שצקר.

נציב קבילות סטודנטים

פרופ' ויקטור הרניק

נציב קבילות הסטודנטים מטפל בפניות של סטודנטים שלא נפתרו לאחר שהתבררו בכל הרמות המופקדות על הפעלת המערכות באוניברסיטה (כולל דיקן הסטודנטים) נציב קבילות הסטודנטים שואב את סמכותו מהנשיא והרקטור. סטודנטים המעוניינים לפנות אל נציב קבילות הסטודנטים יפנו בקשתם במכתב מנומק אל **גב' אהובה בולגניס**, חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט, טל' 8249964.

תוכנית השכלה אקדמית נתמכת

רכות התוכנית: **גב' רות שוהם**, מרפאה בעיסוק

מסגרת תמיכה לסטודנטים בעלי מגבלות עקב בעיה נפשית. התוכנית כוללת ליווי ותמיכה אישית לסטודנטים במהלך לימודיהם. הליווי והתמיכה הינם דיסקרטיים, נבנים באופן אישי לכל סטודנט ומתמקדים בשלושה מישורים:

- ◆ אסטרטגיות למידה: כיצד לקרוא טקסט באופן יעיל, איך לסכם הרצאה, ארגון זמן וכו'.
- ◆ תמיכה רגשית וחברתית.
- ◆ סיוע בהתמצאות ובסידורים שונים בתוך האוניברסיטה: עבודה בספרייה פניה למרצים וכו'.

התוכנית מיועדת לסטודנטים הלומדים בהיקף של לפחות חצי תוכנית, העומדים בקריטריונים של סל שיקום. התוכנית אינה כוללת סיוע בשכר הלימוד.

לבירור פרטים נוספים וקביעת פגישה אישית ודיסקרטית ניתן ליצור קשר עם רכות התוכנית, טל' 04-8288616 או 050-6819209 או בדוא"ל reut@univ.haifa.ac.il.

כדאי ורצוי להשאיר הודעה בנייד ונשתדל לחזור בהקדם.

קרן אייסף

בניין ציבורי מעונות

טל' 04-8240307, פנימי 2307

קרן אייסף – הקרן הבינלאומית לחינוך, נוסדה בשנת 1977 על-ידי הבנקאי אדמונד ספרא ז"ל ורעייתו לילי ספרא בשיתוף גב' נינה ווינר, המכהנת כנשיאה העולמית של הקרן מיום היווסדה. הקרן קמה במטרה לתרום לשיויון הזדמנויות אמיתי ולצמצום הפערים החברתיים בחברה הישראלית.

יעדים להשגת מטרותיה של הקרן:

1. ייזום פרויקטים חינוכיים בקרב תלמידי עיירות פיתוח ושכונות שיקום.
2. קרן אייסף מעניקה מלגות לסטודנטים ע"פי הקריטריונים המפורטים בהמשך.
3. פיתוח מנהיגות חברתית אקדמאית החוזרת אל כור מחצבתה ותורמת לקהילה.
4. בוגרי הקרן מצטרפים לארגון הבוגרים ופועלים לצמצום הפערים החברתיים בישראל.

זכויות חברי הקרן:

1. חברי הקרן זוכים במלגה למימון חלקי של שכר הלימוד.
2. הקרן מהווה קבוצה חברתית מגובשת ומכוונת במתן סיוע אקדמי וכלכלי תוך קיום קשר הדוק עם גופים אקדמיים באוניברסיטה.

הקריטריונים לקבלה:

רקע חברתי כלכלי, הישגים אקדמאים, מעורבות ומודעות חברתית, פעילות שבועית קבועה והשתתפות בפעילות עיונית בקרן.
 יוכלו להגיש מועמדות לקרן אייסף אך ורק מועמדים בשנה הראשונה לתואר ראשון, לתואר שני, ולדוקטורט מאוניברסיטת חיפה.
 מועדי הגשת הבקשה הם: המיונים מתקיימים במהלך חודשי הקיץ. פרטים נוספים ניתן לקבל החל מחודש יולי 2010.

הטרדה מינית באוניברסיטה?

אל תהססו לפנות:

נציב הקבילות, טל' (8045) 8288045

או לסגן/ית נציב קבילות, טל' (2809) 8204809

או ליועצת לנושא ההטרדות המיניות, טל' (3021) 8249021

או למרכזת הוועדה, טל' (2629) 8240629

מעוניינים/ות במידע?

תוכלו לעיין בנוהל למניעת הטרדה מינית של האוניברסיטה

<http://hr.haifa.ac.il/html/hatrada.doc>

עותקים לעיונכם/ן נמצאים במשרדי דיקנאט הסטודנטים

בבית הסטודנט

יה"ל – יחידת האבחון והתמיכה ללומד לקוי למידה

ראש אקדמי: ד"ר מיכל שני

מנהלת היחידה: גבי מיכל לרנר

1. אבחון לאיתור לקויות למידה

בניין חינוך ומדעים, קומה 2, חדר 206

טלפון: 04-8249022 או פנימי 3022

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 9.00-12.00

סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה מחויבים לעבור אבחון מטעם האוניברסיטה. האבחון מתבצע ביה"ל – יחידת התמיכה ללומד לקוי למידה שבאוניברסיטת חיפה, לאחר תיאום מראש. האבחון כרוך בתשלום שנקבע על ידי המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה) והינו אחיד בכל המוסדות בארץ.

לגבי המצאת דוחות אבחון שבוצעו שלא על ידי יחידת יה"ל:

**יתקבלו רק אבחונים שנערכו באמצעות מת"ל –
על ידי מוסדות המורשים לעבוד עם מערכת זו**

לגבי אבחוני מת"ל שלא נערכו ביה"ל – כל אבחון יבדק ביה"ל על ידי מאבחנת מומחית במטרה:

- 1) לבחון את מידת הצורך בהעמקת הבדיקה
- 2) לבחון את היכולת ליישם את ההתאמות באוניברסיטת חיפה.

מת"ל היא מערכת ממוחשבת של מבחנים ושאלונים שפותחה לצורך אבחון מועמדים להשכלה הגבוהה ותלמידים הלומדים במסגרתה, המבקשים התאמות בבחינות וסיוע בלימודים בגין לקות למידה או הפרעת קשב וריכוז. מטרת האבחון היא קביעת זכאות להתאמות בבחינות האקדמיות וקביעת סוג ההתאמות.

האבחון באמצעות מת"ל מתאים לצעירים העונים על המאפיינים הבאים:

- ◆ גיל 16 עד 30.
- ◆ מועמדים להשכלה הגבוהה או תלמידים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה
- ◆ מי שאובחנו בעבר כבעלי לקות למידה או הפרעת קשב וריכוז;
- או יש להם קשיים ניכרים באחד או יותר מהתחומים הבאים: קריאה, כתיבה, אנגלית, חשבון, תפקודי קשב וריכוז.

- ◆ שולטים בעברית ברמה של שפת-אם (ילידי הארץ או מי שעלה ארצה לפני גיל 6)*.
  - ◆ שאינם בעלי מוגבלות פיזית הצפויה להפריע לביצוע מטלות המבחנים בסוללת האבחון (למשל, כבדות ראייה, כבדות שמיעה, בעיות מוטוריות).
- * סטודנטים עולים, אשר הגיעו לארץ לאחר גיל 7 ואשר שפת אימם אינה עברית, **מחוייבים** לעבור גם אבחון בשפת האם.

תהליך האבחון באמצעות מת"ל

תהליך האבחון כולל שלוש פגישות. שתי פגישות בנות כשלוש שעות כל אחת המיועדות לביצוע מבחני מת"ל, ומפגש אישי עם מאבחן מומחה לצורך העמקת הברור ומתן הסבר לפונה על תוצאות האבחון והשלכותיו.

גיבוש האבחנה הסופית בנוגע ללקות למידה מבוסס על:

1. תוצאות הביצוע במבחנים הכלולים במת"ל.
  2. ההיסטוריה ההתפתחותית והלימודית של הפונה, כפי שהיא מתועדת במסמכים המצורפים לפניה ובשאלון האישי שמולא על ידי הפונה.
  3. המידע שנאסף במפגש האישי עם המאבחן המומחה.
- מבחנים נוספים מועברים במידה ויש צורך בהעמקה.

אבחון לסטודנטים שאינם עומדים בקריטריונים לאבחון באמצעות מערכת המת"ל

יועבר אבחון בסיס, הנערך בשפת האם של הסטודנט, והבודק מספר יכולות: יכולת הקריאה והכתיבה, יכולות הקשב והריכוז וכן את הכישורים האקדמיים. האבחונים נערכים בשפות עברית, רוסית וערבית.

סטודנט ששפת אימו אינה עברית **מחוייב** לעבור גם אבחון בעברית.

לאחר כשלושה שבועות, בתום תהליך האבחון, והיה ונמצא כי הסטודנט הינו לקוי למידה הוא יהא זכאי להתאמות לימודיות התקפות לאורך כל שנות לימודיו לתואר

מערך תמיכה וייעוץ

סטודנט הלומד באוניברסיטת חיפה, אשר עבר אבחון ביה"ל ונמצא כבעל לקות למידה, זכאי לקבלת סיוע באמצעות שירותי הייעוץ והתמיכה של היחידה.

היחידה מסייעת במגוון תחומים כגון: אסטרטגיות למידה, טכנולוגיה מסייעת, שפות זרות, חונכויות אישיות ועוד.

הסיוע לסטודנטים הינו בתשלום.

אגודת הסטודנטים

משרדי האגודה ממוקמים בבית הסטודנט, טלפון: 04-8288923; פקס: 04-8288926

שעות קבלה: 16:45-08:30

אתר אינטרנט: www.haifastudent.net

מרכזת האגודה: גב' אהובה חייט

אגודת הסטודנטים הינה עמותה שמטרתה לסייע לסטודנטים/ות באוניברסיטה במישור האקדמי, החברתי והתרבותי. האגודה מספקת שירותי עזר שונים לסטודנטים/ות החברים/ות בה ומטפלת ברווחתם/ן, מייצגת את ציבור הסטודנטים/ות בכל בעיותיהם/ן בפני הנהלת האוניברסיטה ומוסדות חיצוניים אחרים.

כל תלמיד/ה המעוניין/ת להיות חבר/ה באגודת הסטודנטים, ימלאו טופס הצטרפות הנמצא במזכירות אגודת הסטודנטים או בדוכני האגודה אשר נמצאים כשלושה שבועות בקומת ה-600 בבניין הראשי וברחבת קפה דשא.

מבנה אגודת הסטודנטים

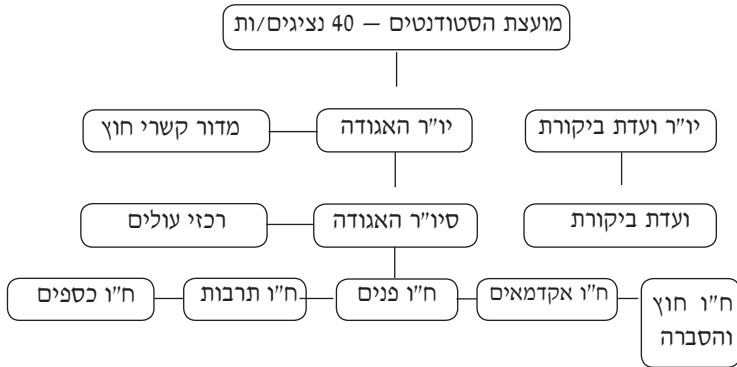
האגודה מורכבת מהמועצה שבה חברים 40 נציגים/ות. נציגים/ות אלו נבחרים/ות מתוך החוגים, כשכלל חוג מספר נציגים/ות פרופורציונאלי למספר התלמידים/ות בחוג. נציגים/ות החוגים ידאגו עבורם/ן להפקת מקראות, תרגומים, ייעוץ בבעיות אקדמיות, שיעורי עזר, ארגון ימי עיון, טיולים, מסיבות ועוד...

כל חברי/ות אגודת הסטודנטים זכאים/ות לבחור ולהיבחר למועצת אגודת הסטודנטים. המועצה קובעת את קווי הפעולה של האגודה. הדיונים בה מתקיימים אחת לחודש, והם פתוחים לקהל הסטודנטים/ות.

מועצת אגודת הסטודנטים בוחרת את חברי/ות ועד אגודת הסטודנטים: יו"ר, ס. יו"ר, ח"ו כספים, ח"ו תרבות, ח"ו פנים, ח"ו חוץ והסברה, ח"ו אקדמים, יו"ר ועדת ביקורת וחברי/ות ועדת ביקורת.

ועד האגודה הוא הרשות המבצעת של אגודת הסטודנטים והוא מייצג אותה כלפי כל גוף שמחוץ לה. חברי/ות הוועד נבחרים על ידי המועצה במכרז פתוח לכל ציבור הסטודנטים/ות שהינם/ן חברי/ות אגודה.

נושאי תפקידים נוספים באגודה הם: רמ"ד תכנון וקשרי חוץ, רכזי עולים, רכזים של משרד פנים, תרבות, ואקדמי, יועץ מס, תגמולי מילואים וארנונה, רכז חברתי, רכז צרכים מיוחדים, רכז סגנונה, רכזת פרוייקטים לקידום מעמד האישה. עובדים/ות אלו נבחרים/ות במכרז אחת לשנה ע"י ועדת מכרזים.

בעלי תפקידים באגודה

טלפון: 04-8240569

יו"ר הוועד

משמש/ת כסמכות העליונה בייצוג האגודה בפני רשויות האוניברסיטה ובפני כל רשות ו/או גוף ו/או אדם אחר מחוץ לאוניברסיטה. יפקח/תפקח על פעולות הוועד וכל אחד מחבריו/מחברותיו, מדריך/ה את חברי/ות הוועד, אחראי/ת לפעולותיהם וממונה על ביצוע החלטות המועצה והוועד.

טלפון: 04-8240569

ס. יו"ר הוועד

ממלא/ת מקום היו"ר בהעדרו/ה, מסייע/ת ליו"ר בפיקוח על הוועד. מופקד/ת על הפיקוח בכל נושאי העסקת גופים חיצוניים על-ידי האגודה, כמו כן אחראי/ת על עובדיו/ות האגודה.

טלפון: 04-8288923

ח"ו אקדמי

מטפלת/ת בבעיות אקדמיות של הסטודנטים/ות, עומדת/ת בקשר עם הגורמים האקדמיים באוניברסיטה, מסייע/ת לסטודנטים/ות המתקשים/ות בלימודיהם/ן עקב שירות מילואים, אישפוזים, הריונות וכו'. מייצג/ת את האגודה בפורומים אקדמיים באוניברסיטה, בסנאט, בספרייה ובוועדות השונות. מייעץ/ת בבעיות משמעת, מטפלת/ת בבעיות שכר לימוד.

טלפון: 04-8288916

ח"ו חוץ והסברה

מתפקדי המשרד לקיים קשר רציף עם אמצעי התקשורת ולהוות צינור ביטוי לסטודנטים; לקיים אירועי אקטואליה שונים וימי הסברה בנושאים רלוונטיים, ליצור קשר עם גורמי חוץ שונים בארץ ובחו"ל וכן הוצאת עיתון הסטודנטים "פסק זמן".

ח"ו כספים   טלפון: 04-8288907

אחראיות על ניהול תקין של מערכת הכספים של האגודה. באחריותו/ה הכנת תקציב מפורט ופיקוח על הוצאות והכנסות הכספים במסגרת האגודה.

ח"ו פנים פרוייקטים   טלפון: 04-8288917

באחריותו/ה פיקוח על מזוננים, מנזות, מעונות, הכנת פרוייקטים שונים לרווחת הסטודנט ועריכת בזארים ברחבי הקמפוס.

ח"ו תרבות   טלפון: 04-8288929

אחראיות על פעילות הכוללת נשפים ומסיבות, הרקדות, חוגים, הקרנת סרטים, מופעי תאטרון ובידור, מופעי רוק, יום הסטודנט ועוד.

ועדת ביקורת   טלפון: 04-8288927

ועדת ביקורת מורכבת מ-5 חברים/ות: יו"ר וארבע/ה חברים/ות נוספים/ות. תפקידי הוועדה לפקח על תפקודן התקין של רשויות האגודה ועל פעילותן היעילה וההוגנת. הוועדה דנה בכל קובלנה של רשות או חבר/ת אגודת הסטודנטים נגד כל רשות או חבר/ת אגודה בכל הנוגע למילוי תפקידיהם/ן באגודה.

נושאי/ות תפקידים נוספים באגודה

רמ"ד תכנון וקשרי חוץ   טלפון: 04-8288930

בין תפקידי/וה: הגדלת מאגר פוטנציאל התורמים לאגודה, ייזום פרוייקטים שונים לטווח ארוך, חיזוק תדמיתה ומעמדה של אגודת הסטודנטים בארץ ובעולם, ארגון משלחות סטודנטים מאוניברסיטת חיפה לחו"ל.

רכז/ת צרכים מיוחדים   טלפון: 04-8288932

מטפל בבעיות ובנושאים ספציפיים הקשורים בסיוע לסטודנטים לקויי למידה במהלך לימודיהם.

רכז/ת חברתית   טלפון: 04-8288932

מטפל בכל הפעילויות החברתיות שהאגודה מארגנת – התנדבות תמורת נקודות זכות, מלגות האגודה, עזרה לנזקקים ועוד.

רכז/ת עולים   טלפון: 04-8288932

רכז/ות עולים מטפלים/ות בבעיות הקשורות לסטודנטים/ות יוצאי חבר העמים, מיעוטים ואתיופיה ובכל הבעיות והנושאים הספציפיים הקשורים בהתאקלמותם/ן של סטודנטים/ות עולים/ות.

שירותי האגודה ופרוייקטים מיוחדים

1. **תרבות יום ד'** – במהלך שנת תשע"א יתקיימו אירועי תרבות בימי רביעי, בין השעות 11.45-12.30 בשעות אלו לא יתקיימו לימודים לתלמידי התואר הראשון.
2. **מלגות לסטודנטים** – אגודת הסטודנטים מעניקה בכל שנה מלגות סיוע לסטודנטים/ות, מתוך מודעות לבעיותיהם/ן הכלכליות. במסגרת קרן המלגות שהוקמה לשם כך, הוענקו בשנה החולפת מלגות בסכום של 1,000 ש"ח ללמעלה מ-200 סטודנטים/ות! מטרתה של אגודת הסטודנטים הינה הרחבת קרן המלגות, על מנת שסטודנטים/ות רבים/ות ככל האפשר יוכלו להנות מסיוע כספי גדול ככל הניתן. במהלך הקיץ שלפני תחילת שנת הלימודים שוקדת אגודת הסטודנטים על הכנת חוברת מלגות המכילה מגוון מלגות המיועדות לסטודנטים/ות הלומדים/ות לתארים השונים באוניברסיטת חיפה. החוברת מחולקת חינם לסטודנטים/ות בתחילת כל שנה.
3. **ספריית השאלה** – ממוקמת במשרדי האגודה. במסגרתה ניתן להשאיל ספרים לתקופה של **סמסטר שלם** ולתקופת הבחינות (בעוד שבספריית השמורים ההשאלה היא לתקופה של שלושה ימים בלבד!) תמורת תשלום סמלי אותו יש לשלם במשרד אקדמי. פרטים נוספים ניתן לקבל בטלפון: 04-8288923.
4. **סיוע בלימודים** סטודנטים/ות לקויי/יות למידה או כאלה שנעדרו תקופה ממושכת מהלימודים בשל מילואים, לידה או אשפוז ממושך זכאים/יות ל**כרטיסי צילום חינם ושיעורי עזר חינם**; האגודה מארגנת **שיעורי עזר קבוצתיים** לסטודנטים/ות המתקשים/יות בלימודים; במשרד אקדמי קיים גם **מאגר מתרגמים/ות, מדפיסים/ות ומורי/ות עזר** בהם יכולים/ות הסטודנטים/ות להיעזר. פרטים נוספים במשרד אקדמי.
5. **בנק בחינות ממוחשב** באגודה קיים מאגר בחינות משנים קודמות, אשר יסייעו לסטודנטים/ות להתכונן כראוי לבחינות. מאגר זה הינו ממוחשב והשירות בו ניתן לחברי/ות אגודה **בחינם**!
6. **ייעוץ משפטי** ייעוץ משפטי ראשוני ומתן הצהרות **חינם** מוענק לסטודנטים/ות על ידי עורך דין במשרדי האגודה. פרטים והרשמה במשרדי האגודה.
7. **ייצוג בפני רשויות המשמעת** אגודת הסטודנטים מעניקה ייצוג בוועדות המשמעת חינם לחברי האגודה. פרטים נוספים במשרד אקדמי.
8. **נציג/ת מס הכנסה, תגמולי מילואים וארנונה** במשרדי אגודת הסטודנטים ניתן לקבל שירותי מס הכנסה שונים כגון: פטור ממס הכנסה, תגמולי מילואים, תיאום מס – כל אלה על מנת לחסוך לסטודנטים/ות את הטרחה שבהגעה למס הכנסה. כמו כן סטודנטים אשר שוכרים דירה יכולים לקבל סיוע בקבלת הנחות בארנונה. פרטים במשרד רכזים טלפון 04-8288932

9. **חוגים**

אגודת הסטודנטים מפעילה חוגים שונים להנאתכם/ן: חוג יוגה, תנועה, מחול, סלסה, רישום ואיפור.

* החוגים עשויים להשתנות בהתאם לביקוש.

10. **אירועים חברתיים ותרבותיים**

אגודת הסטודנטים מארגנת לחבריה/חברותיה אירועים שונים – נשף פתיחת שנה, מסיבות חוגים, פאנלים בנושאים שונים, באזורים, מסיבות לעולים, נשפים, מופעי צהריים בקמפוס וגולת הכותרת נשף יום הסטודנט.

11. **פעילות חברתית**

אגודת הסטודנטים מעוניינת לחזק את הקשר בין ציבור הסטודנטים/ות לבין הקהילה באמצעות פעילות חברתית, על מנת לטפח נורמה חברתית של עזרה הדדית והתייחסות למצוקות הפרט והחברה. לצורך כך יזמה האגודה פרויקטים חברתיים שונים, שהמרכזי בהם הוא **"פעילות חברתית בתמורה לנקודות זכות"** – סטודנטים/ות אשר יעסקו בפעילות חברתית, על פי קריטריונים מוגדרים, יהיו רשאים/יות לקבל בגינה 4 נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נק' זכות. פרטים נוספים באתר האגודה.

12. **"חודשי חופשי" סמסטריאלי/שנתי לבעלי תעודת סטודנט הנחה של 50%.**

פרטים במשרדי אגודת הסטודנטים.

א. **יוזמה – מפעלי אגודת הסטודנטים אוניברסיטת חיפה בע"מ**

"יוזמה", מפעלי אגודת הסטודנטים הינה החברה הכלכלית של אגודת הסטודנטים.

"יוזמה" מנוהלת ע"י אגודת הסטודנטים.

"יוזמה" מציעה לסטודנטים:

◆ **בית דפוס – ממוקם בבית הסטודנט ומנוהל ע"י זאב סבירסקי.**

טלפון: 04-8288923; פקס: 04-8288926

שירותי דפוס מגוונים, מתמחה בהוצאה לאור של עבודות סמינריוניות, תיזות, עבודות דפוס שונות וכריכות. בית הדפוס מוציא לאור חוברות, מקראות וספרי תרגול אשר נמכרים בחנות הספרים "אקדמון". ברשות בית הדפוס מכונות הדפסה ומכונות צילום חדשות ומשוכללות המאפשרות ביצוע עבודות ברמה גבוהה, איכותית ובזמן קצר.

◆ **פרוייקט מקראות**

נציגי החוגים השונים עורכים מידי סמסטר חוברות עזר לקורסים. חוברות המכילות מאמרי חובה, תרגומים למאמרים, תרגילים לדוגמא ועוד. המקראות נמכרות לסטודנטים/ות במשך כל השנה באגודת הסטודנטים ובמחיר מוזל לחברי/ות האגודה.

◆ **לוח "סטודנטים"** – לוח מכירות הכולל דירות להשכרה ומכירה, מכוניות, הצעות

עבודה, מוצרי יד שניה ועוד. פרטים באתר האגודה www.haifastudent.net

- ◆ **קפה ריגר** – קפיטריה הממוקמת במרכז האוניברסיטה, ברחבת קפה דשא.
- ◆ **מחלקת שיווק** – אחראית למציאת נותני חסויות לאגודה.

ב. שירותי כח אדם – טלפון: 04-8240689, 04-8341042

מחלקת כח אדם של "יוזמה" מנוהלת ע"י חברת כח האדם "דנאל" שנבחרה במכרז. מטרת פעילותה: סיוע, ייעוץ והכוונת סטודנטים לצורך מציאת עבודה. ל"דנאל" קשרים עם מאות מעסיקים במגוון רחב של תחומים בסקטור הפרטי והציבורי בכל רחבי הארץ. העבודות המוצעות מתאימות לסטודנטים/ות ובוגרים/ות הנמצאים/ות לקראת סיום לימודיהם/ן. ב"דנאל" מתנהל מאגר המרכז נתונים על הסטודנטים/ות המעוניינים/ות לעבוד בתחומים שונים ומתוכו מופנים עובדים/ות למעסיקים.

ג. איסתא ליינס – טלפון: 04-8253951, פנימי: 2934 ממוקם בשדרת החנויות

חברת הנסיעות של הסטודנטים בישראל נוסדה בשנת 1956 כגוף המטפל בחילופי הסטודנטים/ות.

לאחר זמן מה הוכפפה להתאחדות הסטודנטים בישראל והיא מעניקה שירותי תיירות לסטודנטים/ות ולבני משפחותיהם במחירים זולים. באסתא ליינס – כל שירותי התיירות לסטודנטים/ות תחת קורת גג אחת.

אגודת הסטודנטים - כאן בשבילך

פר"ח - זה יותר מכסף!!

פר"ח - פרוייקט חונכות, החל את דרכו לפני 30 שנים, ומונה כיום למעלה מ-30,000 סטודנטים מכל רחבי הארץ, ומכל גווני האוכלוסייה. מטרת הפרוייקט הן להעניק לכל ילד הזדמנות לממש את הפוטנציאל הטמון בו, ולתת סיוע כלכלי לסטודנטים במימון של כמחצית משכר הלימוד.

ומה פר"ח כולל?

ניתן לבחור בין שני מסלולים: חונכות אישית – סטודנט וחניך, או חונכות קבוצתית – סטודנט וקבוצת ילדים בתחום חברתי, לימודי או בתחומים כמו אמנות, טבע, מדעים וכדומה. (לחונכויות אלו יבחרו סטודנטים בעלי הכישורים המתאימים, ועל בסיס מקום פנוי בלבד).

החונכויות מתקיימות פעמיים בשבוע (כל מפגש בן שעתיים), והן נערכות במקום ובזמן הנוחים לחונך ולחניכו. החונכויות כוללות פעילויות שמטרתן להעשיר את עולמו של הילד, לחזק את ביטחונו העצמי, ולסייע לו בתחום הלימודים.

לרשות החונך עומדים ייעוץ, הדרכה, אמצעי עזר, משחקיה וספריה.

מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה פועלת בישובים הבאים: חיפה, נהריה, עכו, מעלות, עפולה, נצרת עילית, מגדל העמק, קרית חיים, קרית ים, קריית מוצקין, שלומי. ובמגזר הערבי והדרוזי: אבו סנאן, ג'דידה, מכר, ג'וליס, ירכא, מזרעה, עכו העתיקה, ריינה, חיפה, נצרת, עילוט, יפיע, עין מאהל.

כיצד נרשמים?

באתר פר"ח באינטרנט www.perach.org.il (נמצא גם בקישור מאתר האוניברסיטה).

במידה והינך מתגורר בישוב אחר, שאינו באחריות מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה, תוכל להכנס לאתר האינטרנט של פר"ח ולמלא את הטופס בהתאם למקום מגוריך.

בכל שאלה, ניתן לפנות למשרדי פר"ח אוניברסיטת חיפה, בית הסטודנט, חדר 204, או בטלפון מס' 04-8288895.

מידע נוסף ומפורט נמצא באתר האינטרנט: www.perach.org.il

חשוב לציין, כי מלגת פר"ח אינה פוגעת בזכויותך לקבלת מלגות נוספות, ובמרבית המקרים, ההשתתפות בפרוייקט אף מקנה עדיפות רבה בקבלת מילגות האוניברסיטה, ומלגות ברשויות מקומיות שונות.

אגף מינהל תלמידים

גב' רותי רבינוביץ', ראש האגף

אגף מינהל התלמידים מארגן ומנהל את הפעילות הקשורה במהלך הלימודים של תלמידי האוניברסיטה לכל התארים וכולל את השירותים הבאים: הרשמה וקבלת תלמידים; מרכז מידע למועמדים; בחינות, אישורים, בוגרים; שכר לימוד; שנתון האוניברסיטה ומדריך לנרשמים, חדרי לימוד; תיקיית התלמידים.

אתר האגף באינטרנט: <http://students.haifa.ac.il> – מידע למתעניינים, לסטודנטים ולבוגרים.

המחלקה להרשמה

מנהלת: גב' ריטה לובי

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 09:00-10:30, 13:00-14:30 ובימי ג' גם בין 16:00-18:00 (בניין ראשי, קומה 2, חדר 6).

בימי ששי, בערבי חג ובחול המועד לא מתקיימת קבלת קהל.

מרכז מידע למועמדים: קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 09:30-13:00, 13:30-15:00 ובימי ג' עד 18:00, בניין ראשי, קומה 2, חדר 3, טלפון: 04-8249688, 04-8249689, 1-800-300-032.

פניה בטלפון:

תואר ראשון – טלפון: 04-8240324/5/6

תארים מתקדמים – טלפון: 04-8249103

פנייה בכתב: בפניות בכתב יש להקפיד לציין את כל הפרטים המזהים: שם משפחה, שם פרטי, מספר זהות, מספר טלפון וכתובת מעודכנת הכוללת מיקוד.

מען למכתבים: המחלקה להרשמה

בניין ראשי, קומה 2

אוניברסיטת חיפה

הר הכרמל

חיפה 31905

סדרי הרשמה וקבלה

הרשמת מועמדים נעשית באמצעות האינטרנט או באמצעות ערכת הרשמה. פרטים מדויקים על נהלים ומועדי הרשמה לאוניברסיטה מתפרסמים בעיתונים, ב"מדריך לנרשמים" ובאתר האינטרנט <http://harshama.haifa.ac.il>.

המחלקה להרשמה מטפלת בפניותיהם של:

1. מועמדים חדשים המבקשים להתקבל לאוניברסיטה לתואר ראשון, שני, שלישי, לימודי תעודה ולימודי השלמות.
2. תלמידים אשר הפסיקו ומחדשים לימודיהם.
3. תלמידי מוסדות אקדמיים אחרים המבקשים להעתיק לימודיהם לאוניברסיטת חיפה ללימודי התואר הראשון או לתארים מתקדמים.
4. תלמידי האוניברסיטה, תלמידים בפועל, המבקשים להחליף ו/או להוסיף חוג לימודים, או להתקבל ללימודי תעודה ו/או ללימודים מתקדמים (תארים שני ושלישי).

תנאי הקבלה הכלליים ללימודים לתואר ראשון, לתואר שני, לתואר שלישי וללימודי תעודה מפורסמים מדי שנה ב"מדריך לנרשמים", באתר האינטרנט, וכן ניתן לקבלם במרכז המידע למועמדים.

מחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד

מנהלת: גב' נורית יונס

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 09:00-10:30, 13:00-14:30

בניין ראשי, קומה 2, טלפון 04-8240320.

רישום לשנה"ל תשע"א

רישום מערכת השיעורים נערך פעם אחת בשנה לקראת תחילת שנת הלימודים ע"י התלמיד, ומהווה תנאי למעמדו כתלמיד באותה שנת לימודים, להבטחת מקומו בקורסי הלימוד המועדפים על-ידו וכן לקיום מעקב אקדמי מסודר. **על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).**

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב', מעדכנת אוטומטית את שכ"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית החל מהתשלום השני ואילך, כולל חיובי הצמדות וריביות.

קורס שהתלמיד נרשם אליו, ולא הודיע על ביטולו במועד השינויים ייחשב לתלמיד כקורס שלא השלימו (גם אם לא השתתף בו) ויידרש לשלם עבורו.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

הנחיות לביצוע הרישום מתפרסמות באיגרת לתלמיד שתפורסם באתר מינהל התלמידים <http://students.haifa.ac.il> החל מ-1.8.10.

יש לערוך רישום לפני יום תחילת הלימודים (17.10.2010). רישום מערכת השיעורים אחרי תאריך זה מותנה באישור ראש החוג ובתשלום דמי איחור בסך 118 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2010. לתשומת לבכם, בכל מקרה אחרי 15/04/2011 לא ניתן יהיה לערוך רישום לשנה"ל תשע"א.

כל תלמיד פיקך תדפיס מערכת השיעורים שלו ויתבקש לבדוק אם הוא תואם את התוכנית שהגיש.

לתשומת לבכם: ניתן לקבל מידע על מערכת שיעורים מעודכנת באמצעות האינטרנט, באתר האוניברסיטה – "מידע ושירותים לסטודנט".
קורס אשר לא ייכלל בתדפיס, לא יוכר לתלמיד והוא לא יורשה לגשת לבחינה או להגיש עבודה באותו קורס.

הערה:

תלמיד החייב שכ"ל משנים קודמות יהא מנוע מעריכת רישום עד לפירעון החוב. היה ומסיבה כלשהי הצליח לערוך רישום, למרות קיום חוב קודם, רשאית האוניברסיטה להפסיק את לימודיו ו/או למנוע ממנו שירותים כלשהם כגון בחינות, אישורים, ציונים, וכד' עד לסילוק החוב.

שינויים במערכת השיעורים

ניתן לערוך שינויים במערכת השיעורים לגבי שני הסמסטרים, בין התאריכים 10.10.10 – 24.10.10. שינויים לגבי קורסי סמסטר ב' ניתן לערוך גם בין התאריכים 15.02.2011 – 02.03.2010 בסמסטר ב'.

שינויים בחוגי הרישום הממוחשב ייתבצעו אך ורק באמצעות האינטרנט.

שינויים בחוגים/תארים שאינם ממוחשבים יערכו בתאריכים הנ"ל בין השעות 13.00-9.00 במזכירויות החוגים. שינויי קורסים חייבים להעשות במועדים הנקובים לעיל.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

כל תלמיד יכול לקבל ייעוץ אקדמי בכל הנוגע ללימודיו וכן הדרכה בהרכבת תכנית הלימודים השנתית. המבקש ייעוץ כזה, יפנה למזכירות החוג.

תעודת תלמיד

כל תלמידי האוניברסיטה זכאים לקבל תעודת תלמיד עם תמונה. תלמידים החברים באגודת הסטודנטים מקבלים תעודה אחת, משותפת לאוניברסיטה ולאגודה.

1. תלמידים חדשים בתשע"א – רשאים לקבל תעודה לאחר ביצוע רישום מערכת לימודים.

כרטיס סטודנט לחברי אגודת הסטודנטים יונפקו בעמדות הנפקה שיוקמו ברחבת קומת ה-600 בבנין ראשי החל מיום 17.10.10 ועד 28.10.10 בין השעות 08:00-18:00. המעוניינים להיות חברים באגודת הסטודנטים צריכים להרשם כחברי אגודה לפני הנפקת הכרטיס.

לתלמידים שאינם חברי אגודה – יונפקו תעודות תלמיד במפעל השכפול, קומה 0 (קומת החניה) בבניין הראשי, החל מיום 17.10.10.

2. תלמידים ותיקים בתשע"א

חברי אגודת הסטודנטים יוכלו לקבל תיקוף לכרטיס שברשותם לאחר עריכת רישום מערכת הלימודים לתשע"א. לשם תיקוף הכרטיס יש להגיע עם כרטיס הסטודנט לעמדת הנפקה של האגודה, שתמוקם בקומת ה-600 בבנין הראשי, ליד קפה דשא, בין התאריכים 17.10.10 ועד 28.10.10.

תלמידים שאינם חברי אגודה, יוכלו לקבל מדבקות תיקוף במחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל, בשעות הקבלה א'-ה' בין השעות 9.00-10.30; 13.00-14.30, לאחר עריכת מערכת השיעורים לתשע"א.

תלמיד שמשנה את סטטוס החברות או אי החברות באגודת הסטודנטים, צריך להגיע עם הכרטיס הישן לעמדת ההנפקה, ברחבת קומת ה-600 – בנין ראשי, לשם הנפקת כרטיס חלופי.

הערה: הנפקת תעודת תלמיד נוספת (במקרה של אובדן) תהיה כרוכה בתשלום של 25 ש"ח.

תקנון שכר לימוד

- א. גובה שכר הלימוד באוניברסיטת חיפה לשנת תשע"א 2010/2011 הוא בהתאם להחלטות של הוועדה הציבורית לקביעת גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. החלטות אלה תקפות הן לגבי תלמידים חדשים והן לגבי תלמידים ותיקים. כל תלמיד ישלם את שכר הלימוד בהיקף, במועדים ובתנאים כפי שייקבעו על-ידי האוניברסיטה.
- ב. גובה שכר הלימוד ותנאי התשלום לקורסים באוניברסיטה, אשר אינם נכללים במסגרת הלימודים לתואר אקדמי (ב"א, מ"א, ד"ר), ייקבעו בנפרד על-ידי האוניברסיטה.
- ג. נוסף על שכר הלימוד חייב התלמיד בתשלומים לאוניברסיטה, כמפורט להלן, בשיעורים ובתנאים המפורטים בתקנון זה.
- ד. גובה שכר הלימוד, התשלומים הנוספים, וקנה המידה לחישובם ניתנים לשינוי עפ"י הוראות ועדה ציבורית, החלטות המועצה להשכלה גבוהה, החלטות הוועדה לתכנון ותקצוב, הודעות ממשלה, החלטות האוניברסיטה וכיו"ב, בכל עת, גם לפני תחילת שנת הלימודים, גם במהלכה וגם בסיומה.
- ה. כל תשלום על חשבון שכר הלימוד ו/או תשלומים נוספים, אשר לא שולמו במועד ובמלואם, ישאו ריבית פיגורים מהמועד הקבוע לתשלום ועד מועד תשלום בפועל. כל זאת כפי שייקבע על-ידי האוניברסיטה בתחילת שנת הלימודים תשע"א.
- ו. שילם תלמיד תשלום כלשהו מהתשלומים המצויינים לעיל בהמחאה או בהוראת קבע אשר חזרה בלא שנפרעה והאוניברסיטה חוייבה בסכום ההמחאה/הוראת קבע – ישלם התלמיד, מיד, מלוא סכום ההוצאות בהן תישא האוניברסיטה כתוצאה מכך, על-פי קביעתה, בתוספת קנס בסך 35 ש"ח.
- ז. **כל התלמידים, כולל תלמידים בתכניות לימודים חלקיות, לרבות תלמידים הרשומים להגשת עבודות בלבד, חייבים "תשלומים נלווים", נוסף על שכר הלימוד הבסיסי.**

חישוב שכר לימוד

להלן הכללים לחישוב שכ"ל כפי שהיו בתש"ע

שכר לימוד מלא לשנה"ל תש"ע חושב על-פי שני תעריפים:

- 100% שכר לימוד לתלמיד המשלם את שכה"ל בעצמו (12,636 ש"ח צמוד למדד יולי 2009).

- 125% שכר לימוד לתלמיד הממומן מלא ע"י צד שלישי וכן תלמיד אזרח חו"ל (15,795 ש"ח צמוד למדד יולי 2009).
- תלמיד הממומן חלקית על-ידי צד שלישי ישלם 100% שכ"ל על החלק שלו ו-125% על החלק של צד שלישי.

הערה: לתלמידי התואר הראשון

תשלום שכ"ל לאוניברסיטה לשנה"ל תש"ע הופחת בשיעור של 26% לעומת שכה"ל שהיה נהוג בשנה"ל תשס"א, וזאת על-פי החלטת הוועדה להורדה הדרגתית של שכה"ל במוסדות להשכלה גבוהה.

* ההפחתה בשכ"ל כפופה להחלטות הממשלה ויישומן ולחוק התקציב כפי שיאושר לשנת 2010. ההחלטה מבוססת על התחייבות הממשלה לממן ההפחתה כתנאי לביצועה.

לפיכך, היה ולא תקבל האוניברסיטה מהממשלה את כיסוי ההפחתה האמורה, ישלמו תלמידי התואר הראשון את מלוא שכר הלימוד במועד עליו תודיע האוניברסיטה. סטודנט שנה א' אשר ירשם בשנה"ל תשע"א להיקף הנמוך מ-18 נ"ז, ישלם שכר לימוד מלא (לא מופחת). עם השלמת 18 נ"ז יזכה הסטודנט בתעריף המופחת. שכר הלימוד בשנה"ל תשע"א יחושב כדלקמן:

א. תואר ראשון

- ככלל, תלמיד לתואר ראשון משלם שכ"ל יחסית להיקף לימודיו.
- 100% שכ"ל ישלם תלמיד הלומד תוכנית לימודים של 40 נקודות זכות בשנה (120 נקודות צבירה לתואר ראשון המתחלקות על פני שלוש שנות לימוד; בפקולטה למשפטים 142 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד; בחוג לסיעוד ובחוג לפיזיותרפיה 160 נקודות על פני 4 שנים; בחוג לריפוי בעיסוק 153 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד ובחוג להפרעות בתקשורת — 120 נ"ז על פני 3.5 שנים).
- תלמיד הלומד תכנית לימודים בהיקף של 20 נקודות זכות **ומעלה** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות).
לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 25 נ' ישלם 62.5% עפ"י החישוב הבא:
 $62.5\% = 25 \times 2.5\%$

בהתאם לכך תלמיד הלומד למעלה מ-40 נקודות זכות בשנה ישלם למעלה מ-100% שכ"ל באותה שנה.

- תלמיד הלומד פחות מ-20 נ' זכות בשנה ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות), בתוספת תקורה בשיעור 10% משכר הלימוד המלא. לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 19 נ' ישלם 57.5% עפ"י החישוב הבא:

$$57.5\% = 10\% (\text{תקורה}) + 47.5\% = 19 \times 2.5\%$$

- תלמיד המושך את לימודיו מעבר למספר שנות הלימוד התקניות הרגילות בתחום לימודיו (שלוש שנים בחוגי התואר הראשון, למעט הפקולטה למשפטים,

החוג לריפוי בעיסוק והחוג להפרעות בתקשורת – 3.5 שנים והחוגים לסיעוד ולפיזיותרפיה – 4 שנים), משלם כל שנה תוספת בשיעור 10% משכר הלימוד המלא וזאת בנוסף לשכר הלימוד שישלם בהתאם להיקף לימודיו.

הערה: סטודנט זכאי להשעות לימודיו לתואר הראשון לתקופה שלא תעלה על שתי שנות לימוד מבלי שתקופה זו תימנה לו במניין שנות לימודיו לתואר וזאת בתנאי שהודיע בכתב על כוונתו להפסיק לימודיו למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל.

– תלמיד שהשלים את חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/ השלים מכסת סיורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר צריך להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגישן עד תחילת שנה"ל הבאה (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

– תלמיד כנ"ל, שהשלים חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/השלים מכסת סיורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר בגין קורסים שלמד בסמסטר הקיץ האחרון ללימודיו, צריך להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגישן עד תום סמסטר א' של שנה"ל הבאה (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה האחרונה.

– תלמיד שיחל את לימודיו **בסמסטר ב' תשע"א** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% לכל נקודת זכות). אם ילמד פחות מ-10 נקודות זכות בשנת תשע"א ישלם תוספת תקורה בשיעור של 10% משכר לימוד מלא.

– **מינימום שכר לימוד תואר ראשון (ב"א) (ללא תקורות) – 300%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי הפקולטה למשפטים לתואר ראשון (ללא תקורות) – 350%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לריפוי בעיסוק (ללא תקורות) – 350%**
 – **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג להפרעות בתקשורת (ללא תקורות) – 350%**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי התוכניות המשותפות של הפקולטה למשפטים (ללא תקורות) – 400%**, למעט התוכנית המשולבת משפטים וסיעוד אשר **בה מינימום שכ"ל (ללא תקורות) – 450%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לסיעוד (ללא תקורות) – 400%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לפיזיותרפיה (ללא תקורות) – 400%.**

הכרה אקדמית בלימודים קודמים איננה גוררת באופן אוטומטי הפחתה ממינימום בשכר הלימוד. הפחתה ממינימום בשכר לימוד ניתנת אך ורק לגבי הכרות בקורסים שנלמדו במוסדות להשכלה גבוהה אחרים המוכרים ע"י המועצה להשכלה גבוהה (להבהרות נא לפנות למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל).

למען הסר ספק, קורסים אשר נלמדו במסגרות לימודים שלא לתואר ואשר בגינם ניתן לתלמיד פטור אקדמי באוניברסיטת חיפה, לא יינתן בגינם זיכוי בשכר לימוד בין אם קורסים אלה נלמדו במוסדות אחרים ובין אם נלמדו באוניברסיטת חיפה.

ב. תואר שני

עפ"י תקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים המקובל לסיום חובות השמייעה לתואר שני הוא שנתיים.

תלמיד תואר שני ישלם שכ"ל לפי השעות הרשומות בתכנית הלימודים שלו וזאת יחסית לתכנית הנורמטיבית* (סה"כ השעות הנדרשות לתואר שני בחוג ובמסלול מסויים חלקי שנתיים).

מינימום שכ"ל שנתי בכל מקרה הינו 50% משכ"ל מלא בכל אחת מארבע השנים הראשונות, כל עוד לא השלים התלמיד תשלום 200% שכ"ל לתואר.

התכנית הנורמטיבית השנתית מהווה 100% שכ"ל ובהתאם לכך מחושבת החלקיות.

לדוגמא, בחוג בו מחויב התלמיד ללמוד 40 שעות לתואר שני, ייחשבו 20 כתכנית נורמטיבית מלאה לשנה ועבורה ישלם התלמיד 100% שכ"ל. החלקיות תגור בהתאם.

תלמיד כנ"ל אשר בשנתו הראשונה לתואר שני ילמד 20 שעות (ישלם 100% שכ"ל), ובשנתו השנייה לומד 15 שעות (ישלם 75% שכ"ל), ישלם בשנתו השלישית מינימום של 50% שכ"ל בגין 5 השעות הנותרות.

— תלמיד מ"א שמיסיים תשלום 200% בשנתיים** ועדיין נותרו לו חובות שמייעה*** ישלם בשנתו השלישית או הרביעית יחסית לחלקיות לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) אך לא פחות מ-10%.

— תלמיד מ"א שטרם סיים את חובות השמייעה*** בתום ארבע שנות לימוד, ישלם שכ"ל יחסי (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

— תלמיד מ"א שיסיים את חובות השמייעה*** ונותרה לו בחינת גמר או הגשת תיזה, חייב בתשלום 200% שכ"ל לפחות**, ובנוסף חייב להירשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל המלא כל שנה עד גמר כל חובותיו לתואר.

כלל זה חל גם על תלמיד שחזר לאחר הפסקת לימודים.

תלמיד מסלול א' בשנה"ל תש"ע שיגיש את התיזה עד 30/11/10 לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"א. תלמיד מסלול ב' שיסיים את כל לימודיו לתואר (כולל הגשת עבודות) בשנה"ל תש"ע לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"א, בתנאי שיעמוד בבחינת הגמר עד ליום 30/11/10.

* קורסי שפות זרות אינם נכללים בחישוב סה"כ של התכנית הנורמטיבית. תלמיד אשר לומד רק קורסי שפות זרות, אחרי תשלום 200%, יחוייב ב-2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית.

*** "חובות שמייעה" פירושו רישום לקורס כלשהו מלבד "הגשת עבודות" או "בחינת גמר".

תלמיד מסלול א' בשנה"ל תש"ע, שבמסגרת לימודיו בשנה זו היה רשום לקורס בסמסטר קיץ, המחייב הגשת עבודה סמינריונית ויגיש העבודה והתיזה עד ליום 16/1/2011 לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"א.

תלמיד מסלול ב' בשנה"ל תש"ע, שבמסגרת לימודיו בשנה זו היה רשום לקורס בסמסטר קיץ, המחייב הגשת עבודה סמינריונית, לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"א בתנאי שיגיש העבודה ויעמוד בבחינת הגמר עד ליום 16/1/2011.

מעבר לתאריכים אלה יחוייב התלמיד בסך 10% משכ"ל מלא בגין הגשת עבודה/בחינה באיחור, **גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור.**

הערה: תאריך הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) שהוחזרה לתלמיד לתיקון, יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

מינימום שכר לימוד לתואר שני – 200%.**

מסלול מואץ למ"א

א. עבור קורסי המ"א שילמד התלמיד בשנה ג' של הב"א יחוייב בתשלום של 2.5% לשש"ס משכה"ל הרגיל.

ב. במידה ויעמוד התלמיד בתנאי המסלול המואץ (ראה תקנון לימודים לתואר שני) יחושב שכר הלימוד עבור קורסי המ"א שלמד בשנה ג' כחלק מהתשלום עבור לימודי המ"א.

ג. שכר הלימוד שייגבה מתלמיד שיסיים את המסלול המואץ עם בחינת גמר (4 שנות לימוד) יהיה 100%, זאת במידה ועמד בכל תנאיו האקדמיים של המסלול

ד. תלמיד במסלול כתיבת תיזה ישלם בשנתו הרביעית 100% שכ"ל (שכה"ל בגין קורסי המ"א שלמד בשנה ג' יחושב כחלק מה-100% שכ"ל בהם חייב התלמיד) ובשנתו החמישית ירשם כתלמיד וישלם 10% משכ"ל בתוספת התשלומים הנלווים בגין הגשת עבודת התיזה שה"כ שכ"ל מסלול המואץ עם כתיבת תיזה הינו 110%, זאת במידה ועמד בכל תנאיו האקדמיים של המסלול.

ה. במידה והתלמיד לא יעמוד בתנאים האקדמיים של המסלול המואץ, הוא יעבור למסלול לימודים רגיל וישלם כמקובל מינימום 200% שכ"ל. במקרה כזה, יחושב שכה"ל בגין קורסי המ"א שלמד בשנה ג' של הב"א כחלק מה-200% שכ"ל לתואר שני.

ג. תואר שלישי

דוקטורנט מחוייב בכל שנה מהשנתיים הראשונות ללימודים – 40% שכ"ל. החל בשנה השלישית – ועד גמר חובותיו לתואר – 10% שכ"ל כל שנה.

** תלמידי תואר שני בחוג ל"לקוינות למידה" ותלמידי החוג לחינוך במסלול ייעוץ חינוכי ישלמו מינימום של 250% שכ"ל למשך לימודים של 2.5 שנים.

ד. הכשרת מורים

1. התוכנית הדו-שנתית:

כל שנה מהשנתיים הראשונות – 50% שכ"ל. החל בשנה השלישית ואחרי תשלום 100% שכ"ל לפחות – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

2. התוכנית החד-שנתית:

100% שכ"ל בשנת הלימודים הראשונה. החל בשנה השניה – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

מינימום שכ"ל להכשרת מורים – 100%.

תלמיד שהשלים את חובות השמיעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגיש עד תחילת שנה"ל העוקבת (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

ה. ספרנות

תלמיד ספרנות משלם 100% שכ"ל בכל שנה מהשנתיים הראשונות.

החל מהשנה השלישית ואחרי תשלום 200% ישלם התלמיד 2.5% משכ"ל מלא לכל נקודה/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

מינימום שכ"ל לתלמידי ספרנות – 200%.

תלמיד שהשלים את חובות השמיעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכ"ל השנתי אם לא יגיש עד תחילת שנה"ל העוקבת (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

ו. אנגלית שפה זרה

הקורסים ברמות בינוני 1 (במכינה האוניברסיטאית), טרום מתקדמים ומתקדמים 1, חייבים בתשלום שכר לימוד נפרד:

– "בינוני 1" – עפ"י כללי שכ"ל של המכינה האוניברסיטאית.

– "טרום מתקדמים" ו"מתקדמים 1" ישלם התלמיד 7.5% משכ"ל מלא עבור כל קורס.

ביטול רישום לקורסי אנגלית

1. "בינוני 1" עפ"י כללי שכ"ל של המכינה האוניברסיטאית.

2. תלמיד המבטל רישום ברמת "טרום מתקדמים" או "מתקדמים 1" לפני תחילת הסמסטר או במהלך תקופת השינויים הרשמית, זכאי להחזר התשלום.

ז. חריגים

1. ככלל, תלמיד משלם שכ"ל בכל מסגרת לימודים לחד, כגון: בצרוף של השלמות למיניהן ולימודים לתואר ולתעודה. השלמות משולמות לפי חשבון אחד ולימודי תואר ותעודה – לפי חשבון אחר. כך לגבי לימודי חשבונאות שנה ד' וכל צרוף שהוא, וכך לגבי כל הצרופים שאינם נזכרים בסעיפים אחרים בתקנון זה.
2. תלמיד חשבונאות שנה ד' שילם בשנה"ל תש"ע 18,995 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2009 ללא תלות בהיקף לימודיו. תלמיד חשבונאות שנה ד' שלא מסיים לימודיו בשנה אחת, מחויב החל מהשנה השניה ב-2.5% משכ"ל מלא בתכנית זו לכל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית.
3. **תלמיד בתוכניות הלימוד המיוחדות הבאות: תוכנית בין-תחומית בהתפתחות הילד; מינהל ציבורי למנהלים; מוזיאולוגיה; אקטואריה; משפט וטכנולוגיה; דיני בריאות ואתיקה; משפט ובריאות; תורת השפיטה וההליך הפלילי; התמחות בעריכת פטנטים; תכנית לשופטים; התמודדות עם מצבי חירום; מינהל אזרחי לעובדי מדינה; תכנית MBA בשפה האנגלית; התמחות בניהול נדל"ן ושמאות מקרקעין; ניהול אסטרטגי של משאבי אנוש; ניהול מדיניות אנרגיה; פיתוח ארגוני מערכת; לימודי שלום וניהול סכסוכים; ניהול משא ומתן וקבלת החלטות וטיפול באמנויות למטפלים מנוסים ישלם שכ"ל גבוה משכ"ל רגיל לתואר.**
4. **תלמיד מ"א שמתקבל לשנת הלימודים השניה על סמך לימודיו לתואר שני באוניברסיטה אחרת משלם מינימום 100% שכר לימוד.**
5. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד ברמת "מתקדמים 2" משלם 10% משכ"ל מלא.**
6. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד ברמת "מתקדמים 1" או "טרור מתקדמים", משלם 10% משכ"ל מלא. במידה ולומד את שתי הרמות משלם 15% משכ"ל המלא. תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 1" ו"מתקדמים 2" משלם 15% משכ"ל המלא.**
7. **תלמיד השלמות לחשבונאות משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.**
8. **תלמיד לימודים מיוחדים משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.**
9. **תלמיד הלומד במסלול השלמות למ"א משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית עד לתקרה של 100% שכ"ל לשנה.**
10. **תלמיד הלומד קורסי השלמה במקביל ללימודי מ"א משלם 2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית בקורסי ההשלמה.**
11. **תלמיד השלמות לד"ר משלם 2% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.**
12. **תלמידי החוגים למזה"ת חד-חוגי, לימודי א"י, גיאוגרפיה, ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות וניהול משאבי טבע וסביבה מחויבים בשכר הלימוד שלהם גם בתשלום דמי סיוורים.**

הערות

1. במידה והאוניברסיטה תחליט לקיים **קורסי קיץ** בחוגים כלשהם, ייקבע שכר לימוד לקורסים אלה בנפרד – כפי שנהוג באוניברסיטה – **ולא יכלול במסגרת מינימום שכ"ל הנדרש לתואר**.
2. שכר הלימוד צמוד למדד. אם האוניברסיטה תידרש לשלם מע"מ על ההצמדה וריבית הפיגורים, יחול המס הזה על התלמיד.

תשלומים נוספים

להלן התשלומים הנילוויים כפי שהיו בתש"ע:
 דמי שירותים כוללים * 359 ש"ח
 דמי אבטחה 410 ש"ח

תשלומי שכר הלימוד בשנה"ל תשע"א

להלן המועדים לפרעון שכר לימוד תשע"א**:
 תשלום ראשון*** עד 14.09.2010
 תשלום שני עד 14.11.2010
 תשלום שלישי עד 14.12.2010
 תשלום רביעי עד 14.02.2011
 תשלום חמישי עד 14.03.2011
 תשלום שישי עד 14.04.2011

* "דמי שירותים כוללים" – הינו תשלום רשות לאוניברסיטה עבור שנתון, כרטיס תלמיד, שירותי המרפאה, השאלת ספרים וכן תשלום רשות לאגודת הסטודנטים בגין שירותי רווחה הניתנים על-ידי האגודה לכלל הסטודנטים והכוללים בין השאר, שירותים אלה: הקמת חוות מחשבים; סקרי איכות הוראה; שיעורי תגבור במגוון קורסים; יצוג בועדות משמעת; מאבקים למען הסטודנטים; הופעות של אומנים מהשורה הראשונה בכל יום ד'; פרסום עיתון אחת לחודש; פרסום מודעות חינוך באתר האינטרנט של האגודה; פרסום באתר האגודה של הודעות שוטפות של נציגי החוגים; פרסום באתר האגודה של מאגר מורי עזר ומתרגמים במחירים מוזלים לסטודנטים וכדומה.

ניתן לוותר על תשלום זה לאוניברסיטה או לאגודה (לפי הענין) על ידי הודעה בכתב על ויתור עד ליום 15.12.2010. תלמיד שיבחר לא לשלם דמי שרותים לאוניברסיטה יהיה מנוע מהשאלת ספרים. תלמיד שיבחר לא לשלם דמי רווחה לאגודת הסטודנטים יהיה מנוע מקבלת שרותי הרווחה של האגודה. ההחזר לסטודנט שחתם על טופס ויתור כאמור יבוצע על ידי האוניברסיטה ו/או האגודה לפי הענין.

** איחור בתשלום מעבר למועדים הנקובים לעיל, יגרור חיוב בריבית פיגורים צמודה של 0.625% לחודש פיגור. גם איחור בתשלום אשר נובע מרישום מאוחר יגרור אחריו חיוב בריבית כמפורט לעיל.

*** רישום ממוחשב באמצעות האינטרנט יתאפשר רק לאחר שהתלמיד ישלם את התשלום הראשון.

תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 100% ומעלה ישלם שכ"ל ב-6 תשלומים. תלמיד המחוייב בשכ"ל נמוך יותר ישלם בפחות תשלומים.

לדוגמא, תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 50% משלם ב-3 תשלומים כדלקמן:

תשלום I	14.09.2010	—	25% משכ"ל מלא
תשלום II	14.11.2010	—	15% משכ"ל מלא
תשלום III	14.12.2010	—	10% משכ"ל מלא

על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).

תלמיד בעל מימון חלקי – יחוייב לשלם את החלק שלו בתחילת השנה.

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב', מעדכנת אוטומטית את שכ"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית כולל חיובי הצמדות וריביות.

אישורים

כל תלמיד רשאי להזמין עד 6 אישורים בשנה אקדמית ללא תשלום מתוך האישורים הבאים:

אישור תלמיד, אישור ציונים, אישור גובה שכ"ל, אישור מערכת שיעורים ואישור בחינות (מלבד זה הנשלח לפני כל מועד בחינות ומלבד אישור בחינות המופק באמצעות פורטל הסטודנטים).

עבור כל אישור נוסף מהאישורים הללו או כל אישור אחר יחוייב התלמיד ב-31 ש"ח.

קנסות

◆ אי הופעה למועד מיוחד

תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה, מבלי להודיע על כך לפחות 5 ימים מראש, יוטל עליו קנס כספי בגובה 105 ש"ח צמוד למדד יולי 2009.

◆ הקלדת מערכת באיחור

תלמיד אשר יקליד את מערכת השיעורים שלו לאחר תחילת שנה"ל (17.10.2010 ואילך) ישלם דמי איחור בסך 117 ש"ח צמוד למדד יולי 2009.

חברות באגודת הסטודנטים

תשלום דמי חברות באגודת הסטודנטים הינו תשלום רשות לאגודת הסטודנטים בגין שירותים הניתנים על ידה: שירות עו"ד – ייעוץ ומתן הצהרות, שירות רכז מס הכנסה תגמולי מילואים וארנונה, עזרה במתן הלוואות, הנחות במנזות האוניברסיטה, הנחות בקניית מקראות, שיעורי עזר וחוגים מסובסדים, כרטיסי צילום, הנחות והטבות, כניסה מוזלת ליום הסטודנט ולכל אירועי האגודה, ייצוג בוועדות משמעת, ספריית השאלה של ספרי לימוד, משלחות, מלגות ועוד.

תלמיד המבקש להיות חבר באגודת הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה חייב לתתם על הצהרה ברוח זו באגודת הסטודנטים. חיוב דמי החברות ייעשה באמצעות חשבון שכ"ל.

סטודנט רשאי לבטל חברותו ע"י חתימה על טופס ויתור במזכירות האגודה עד לתאריך 01.12.2010.
בשנה"ל תש"ע היו דמי חברות באגודה 99 ש"ח.

תהליך תשלום שכר לימוד שנתי

- א. **תשלום מראש** – תלמיד שישלם שכ"ל מלא (100% שכ"ל) מראש עד 14.09.2010 יהיה זכאי להנחה בשיעור 2.5% משכ"ל השנתי הבסיסי המלא בלבד. הנחה זו תבוטל אם היקף הלימודים יחייב בסופו של דבר שכ"ל נמוך מ-100%. כמו כן תבוטל ההנחה לתלמיד ממומן.
- ב. **תשלום מראש באמצעות כרטיס אשראי** – אפשרות זו לתשלום מלוא שכר לימוד, ניתנת ללומד בתכנית לימודים בהיקף של 100% שכ"ל לפחות. ניתן לשלם את מלוא שכר הלימוד באמצעות כרטיס אשראי (ויזה/ישראכארט) בתשלום אחד או בתשלומים בתכנית קרדיט. בהצטרפות להסדר זה, יוכל התלמיד לפרוס את תשלום שכר הלימוד במספר תשלומים גדול בצירוף ריבית כמקובל בחברות האשראי ועפ"י ההסדרים הנהוגים איתם.

לא תינתן הנחת תשלום מראש למשלמים בכרטיס אשראי.

- תלמיד המעוניין לשלם את שכה"ל המלא באמצעות כרטיס אשראי ייצור קשר עם המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל בטלפון: 04-8240395.
- ג. **תשלום באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק** – תלמיד המעוניין לשלם את שכר הלימוד באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק, יחתום על טופס ההרשאה שניתן להורידו באתר מינהל התלמידים <http://students.haifa.ac.il>. יש להחתים את טופס ההרשאה בבנק ולהעבירו למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל בהקדם האפשרי. את התשלום הראשון צריכים לשלם גם תלמידים אשר מבקשים לשלם את שכ"ל באמצעות ההרשאה.
- ד. **תשלום באמצעות שוברים** – לתלמיד אשר לא בחר באפשרות א' או ב' ישלח שובר תשלום לכתובתו כ-10 ימים לפני כל מועד תשלום ובהתאם לתאריכים המפורטים לעיל.
אי קבלת שובר אינה פוטרת מתשלום במועד. תלמיד אשר מסיבה כלשהי לא קיבל שובר תשלום, מתבקש להגיע למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לקבל שובר לפני מועד התשלום. ר' עמ' 100.

מענק לחיילים משוחררים

תלמיד אשר עומד לזכותו מענק חיילים משוחררים ממשרד הבטחון, זכאי להשתמש בסכום המענק לתשלום שכ"ל באוניברסיטה. סטודנט המעוניין לשלם את שכ"ל בכספי המענק, יפנה למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, יודיע את גובה המענק המעודכן ויקבל שובר מיוחד על כל סכום המענק, אך בשום מקרה לא בסכום הגבוה מסה"כ שכ"ל שלו לאותה שנה. הסטודנט ישלם את השובר בבנק בו מתנהל חשבון המענק.

ביטול הרשמה / הפסקת לימודים – תשלום שכר לימוד

- א. 1. מועמד ללימודים באוניברסיטת חיפה המחליט לבטל את הרשמתו לאוניברסיטה, יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת הרשמה. תלמיד הלומד באוניברסיטת חיפה והמחליט להפסיק ללמוד בה יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל שבאגף מינהל התלמידים.
2. היום שבו תתקבל הודעת התלמיד באגף מינהל התלמידים ייחשב לו כיום הפסקת לימודיו או ביטול הרשמתו.
- הודעה שנמסרה בטלפון ו/או בע"פ לא תחשב כקובעת לגבי הפסקת לימודים.
- ב. תלמידים ומועמדים המבטלים את הרשמתם ישאו בתשלום שכר לימוד כולו או מקצתו בהתאם לקביעת האוניברסיטה כמפורט להלן:
  1. מועמד שיוודיע על ביטול הרשמתו עד 15.08.2010 ולא ערך תכנית לימודים, יהיה זכאי למלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  2. מועמד שיוודיע על ביטול הרשמתו מ-16.08.2010 ועד ה-15.09.2010 ולא ערך תכנית לימודים יהיה זכאי להחזר מחצית המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  3. מועמד שיוודיע על ביטול הרשמתו לאחר ה-15.09.2010 ולא ערך תוכנית לימודים יחוייב במלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  4. מועמד אשר שילם תשלום ראשון, לא ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודיו לאחר 16.09.2010, יחוייב במלוא התשלום הראשון.
  5. תלמיד אשר ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודים עד 31.10.2010, יחוייב במלוא התשלום ששילם.
  6. תלמיד שיוודיע על הפסקת לימודים מ-1.11.2010 ועד 5.12.2010 וערך תוכנית לימודים יחוייב ב-35% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  7. תלמיד שיוודיע על הפסקת לימודים מ-6.12.2010 ועד 2.1.2011 יחוייב ב-50% משכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  8. תלמיד שיוודיע על הפסקת לימודים מ-3.1.2011 ועד 13.3.2011 יחוייב ב-75% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  9. תלמיד שיוודיע על הפסקת לימודים לאחר 14.3.2011 יחוייב במלוא שכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים.

הערה: תלמיד המבטל לימודיו בתום סמסטר א' – מינימום שכר הלימוד שיחוייב בו לא יפחת ממכפלת סך הנקודות/שעות הרשומות לזכותו באחוז שכ"ל לנק' /שעה.

ג. מועמדים ותלמידים המתחילים לימודיהם בסמסטר ב' תשע"א והודיעו על הפסקת הלימודים ישאו בתשלום שכר לימוד, כולו או מקצתו, בהתאם לקביעת האוניברסיטה להלן:

תשלום	מועד קבלת ההודעה
900 ש"ח	עד 16.01.2011
מחצית התשלום הראשון	מ-17.01.2011 עד 13.02.2011
מלוא התשלום הראשון	מ-14.02.2011 עד 13.03.2011
50% משכ"ל + תשלומים נלווים או התשלום הראשון לפי הגבוה מבין השניים	מ-14.03.2011 עד 24.04.2011
100% משכ"ל + תשלומים נלווים	מ-25.04.2011

ד. הפסקת לימודים של תלמידי אופקים: תוכנית המצטיינים

תלמיד אופקים: תכנית המצטיינים קיבל בשנה"ל תש"ע מלגת לימודים בגובה שכ"ל מלא.

1. תלמיד התוכנית שהפסיק כליל את לימודיו באוניברסיטה לא חוייב להחזיר את המלגה שקיבל.
2. תלמיד שעבר מן התכנית לחוג אחר במרוצת סמסטר א' – שילם שכ"ל מלא בהתאם למה שלמד.
3. תלמיד שהפסיק את לימודיו בתכנית במרוצת סמסטר א' אך המשיך בחוג השני שלו, שלם שכ"ל בהתאם למה שלמד.
4. תלמיד שעבר מן התוכנית לחוג אחר בתחילת סמסטר ב', שילם 75% שכ"ל ממה שלמד.

ה. הפסקת לימודים של תלמיד תואר שלישי

1. תלמיד דוקטורט הרשום ללימודים ומפסיק את לימודיו ביוזמתו עד תום הסמסטר הראשון, ישלם לאוניברסיטה רק את התשלומים הנלווים.
2. תלמיד דוקטורט המפסיק את לימודיו ביוזמתו לאחר תום הסמסטר הראשון – ישלם לאוניברסיטה 50% משכר הלימוד השנתי שלו.
3. תלמיד דוקטורט שהחל לימודיו בסמסטר ב' והפסיק במרוצת אותו סמסטר את לימודיו – ישלם רק את התשלומים הנלווים.
4. אם לימודיו של תלמיד דוקטורט הופסקו ע"י המוסד מסיבות אקדמיות – לא יידרש לשלם שכ"ל.

1. הפסקת לימודים עקב בעיות משמעת או סיבות אקדמיות

תלמיד אשר לימודיו הופסקו מסיבות אקדמיות ו/או משמעתיות, יחוייב בתשלום שכר לימוד והתשלומים הנלווים עד ליום הפסקת לימודיו ובהתאם למועדים המצויינים לעיל.

פתיחת שנת הלימודים תשע"א: יום א', כ"ט בתשרי תשע"א - 17.10.2010.

תשלומי ביטוח לאומי

- א. כתלמיד הינך חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי, ודמי בריאות בשיעור המינימלי שנקבע לגבי תלמיד במוסד להשכלה גבוהה.
  - ב. דמי הביטוח ייגבו ממך באמצעות פנקסי תשלומים שישלחו אליך בדואר, ע"י המוסד לביטוח לאומי.
  - ג. התשלום ייעשה ארבע פעמים בשנה, בכל מועד בעבור שלושת החודשים שקדמו לו: 25 בפברואר, 15 באפריל, 15 ביולי, 15 באוקטובר.
  - ד. תלמיד שיעבוד בתקופת לימודיו יהיה פטור מתשלום דמי הביטוח ודמי ביטוח בריאות בהם חוייב על-פי פנקס התשלומים, בעד כל אחד מן החודשים בהם נוכח משכרו דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.
- לשם קבלת הפטור יחזיר התלמיד למוסד לביטוח לאומי את האישור הכלול בפנקס כשהוא ממולא וחתום על-ידי מעסיקו.

המחלקה לשירותי הוראה ובוגרים

מנהלת: גב' רחל פלונסקי מרמור

א. מדור חדרים

תלמיד יכול לוודא את מספרי החדרים בהם נערכים הקורסים באתר האוניברסיטה באינטרנט – תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – מערכת שעות. כמו כן יכול תלמיד לברר את מספרי החדרים בהם הוא לומד, ברשימות מעודכנות המתפרסמות עם תחילת כל סמסטר על גבי לוחות המודעות של החוגים. שינויים במערך החדרים במשך הסמסטר מפורסמים על גבי אותם לוחות.

ביטול שיעורים

ביטול שיעורים יומי ניתן לברר:

באתר האוניברסיטה באינטרנט תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – שיעורים מבוטלים.

ב. מדור בחינות וציונים

בניין ראשי, חדר 794, טלפון 2-8240711

זכאות להבחן

תלמיד זכאי להבחן אם מילא את התנאים הבאים:

1. הקורס רשום בתוכנית הלימודים שלו.
2. מילא את כל החובות האקדמיות ושמו מופיע ברשימת הזכאים להבחן.
3. הציג לפני תחילת הבחינה תעודה מזהה רשמית עם תמונה ואישור כניסה לבחינות הניתן על-ידי המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לאחר שהתלמיד הסדיר את תשלום שכ"ל.

בכל מקרה לא יורשה התלמיד להבחן ללא תעודה מזהה רשמית עם תמונה!

לוח בחינות

תאריכי הבחינה וחדרי הבחינה של מועדי א' ו-ב' וחריג מופיעים בלוחות הבחינות הנמצאים באתר האוניברסיטה באינטרנט, תחת סטודנטים – "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – לוח בחינות אישי או לוח בחינות חוגי.

ביום הבחינה מתפרסמים כל חדרי הבחינות על גבי לוחות המדעות של מדור בחינות בכניסה לבניינים.

שימו לב: על הנבחן להבחן אך ורק בחדר בו הינו רשום!

מדור בחינות לא ימסור בשום מקרה את חדרי הבחינות בטלפון!

פרסום ציונים

הציונים מתפרסמים על גבי לוחות המודעות של החוגים ובאינטרנט. הציונים הסופיים של הקורסים מתפרסמים באתר האוניברסיטה באינטרנט תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל", לאחר מועד הערעורים של כל בחינה.

מדור בחינות וציונים לא ימסור ציונים בטלפון. בכל מקרה של בירור ציון שלא נקלט/עודכן/שונה, יש לפנות למזכירות החוג.

שימו לב: תקנון בחינות וציונים מפורט נמצא בשנתון בתקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א.

ג. מדור אישורים

קבלת קהל בימים א'-ה' בשעות 9.00-10.30; 13.00-14.30

בניין ראשי, חדר 798, טלפון 8240713

כל סטודנט זכאי לקבל בחינם במהלך שנת לימודים אקדמית 6 אישורים בסך הכול, מתוך האישורים הבאים: אישור תלמיד, אישור ציונים, אישור גובה שכר לימוד, אישור מערכת שיעורים.

כמו כן ניתן לקבל אישורים מיוחדים בעברית ובאנגלית כגון: שנות לימודים לתואר, תחומי לימוד, זכאות לתואר, תרגום תעודה וכו'. אישורים אלה ניתנים תמורת תשלום לפי הנוהל הקיים באוניברסיטה.

את הבקשות לקבלת כל האישורים יש להגיש דרך הפורטל, באינטרנט, תחת "מידע ושירותים לסטודנט" הזמנת אישורים. אישורים אלה יישלחו בדואר לכתובת הסטודנט. כמו כן ניתן לקבל אישורים בשעות הקבלה במשרדי מדור אישורים. הערה: האישור יהווה מסמך רשמי רק אם ניתן ע"י מדור אישורים והוחתם בחותמת האוניברסיטה.

ד. מדור בוגרים

קבלת קהל בימים א'-ה' בשעות 10.30-9.00; 14.30-13.00
בניין ראשי, חדר 797, טלפון 8240668

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיים על-פי דרישות החוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

– בתואר ראשון:

א. עמד בתנאי המעבר של חוגי לימודיו והשיג ממוצע ציונים סופי של 60 לפחות בכל אחד מחוגי לימודיו.

ב. למד במסלול הדו-חוגי: 60 נ' זכות

במסלול החד-חוגי: לפחות 120 נ' זכות (או לפי דרישות החוג)

ג. סיום חובות אנגלית שפה זרה.

– בתואר מוסמך:

בהתאם לתקנות הרשות ללימודים מתקדמים והתקנונים החוגיים.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר ראשון

א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד, במסלול הדו-חוגי לרבות התוכניות המשותפות עם משפטים או בחוג אחד במסלול החד חוגי), זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.

ב. על התלמיד לפנות למזכירות החוג/חוגי לימודיו לא יאוחר מתאריך 15 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס. התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו-כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד שלו בתעודת הגמר.

לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.

ג. האוניברסיטה תיזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור זכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).

לתלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור.

לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי, ולא ניתן יהיה לעדכן או לשנות אישור הזכאות.

ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסיום החובות הכספיים ליחידות האוניברסיטה.

1. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.

2. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.

3. אינו חייב כל חוב אחר לאוניברסיטה.

ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו ע"י מדור בוגרים, כשבועיים לאחר קבלת האישור ממזכירות החוג/ים ולאחר מילוי התנאים לעיל.

- ו. באישור הזכאות מפורטים: החוג/ים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.

- ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, שיפור או החזרה על הקורס.

- ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 15 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד **1 ביוני** של אותה שנה.

- ט. **עדכון/שינוי פרטים אישיים** – פרטי התלמיד בתעודת הבוגר הינם פרטי התלמיד המופיעים ברישומי האוניברסיטה בתאריך סגירת המחזור (15 באפריל כל שנה).

שינוי בפרטים אלה יעשה על-ידי שינוי פרטים המופיעים ברישומי האוניברסיטה (על-ידי הצגת/צילום תעודת זהות עם הפרטים המתוקנים) במחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד. רק שינוי שיבוצע עד למועד סגירת המחזור יתבטא בתעודות של אותו מחזור.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר שני ושלישי

ראה בתקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי.

הענקת תעודות

טקסי חלוקת תארים לב"א, מ"א ותעודת הוראה מתקיימים בסוף שנת הלימודים. בוגרים אשר נבצר מהם ליטול חלק בטקסים, יוכלו לקבל את התעודות חודש לאחר הטקסים, בתיקון שבאגף מינהל תלמידים.

תיקון תלמידים

בניין ראשי, חדר 7, טלפון 04-8240033

תלמיד המבקש לקבל צילום של מסמך מתיקו האישי, ישלם עבורו לפי הנוהל הקיים באוניברסיטה.

שנתון האוניברסיטה

ממונה: **גב' מיכל כרמלי**

שנתון האוניברסיטה לשנה"ל תשע"א מפורסם, על כל חלקיו, באתר האוניברסיטה באינטרנט. השנתון כולל הנחיות כלליות, תקנונים למיניהם והסברים על מתכונת הלימודים של החוגים. מערכת שיעורים מפורטת (כולל סילבוס), ניתן למצוא באתר בחיפוש ב"קטלוג הקורסים" <http://www.haifa.ac.il>.

מניעת שירותים

לא שילם תלמיד או תלמיד לשעבר, חוב כלשהו לאוניברסיטה, תהיה האוניברסיטה רשאית למנוע ממנו שירותים כלשהם, לרבות שירותי ספרייה, תעודות, אישורים, בחינות, החלפת קורסים ושירותים נוספים, עד שיסולק חובו.

טלפונים סלולריים

התלמידים מתבקשים לכבות את מכשירי הטלפון הסלולריים שברשותם בעת השיעורים.

יש לך בעיה?

בעיה בקורס מסוים – פנה למורה הקורס. כל חוג מפרסם את שעות הקבלה של המורים.

בעיה אקדמית־חוגית – התקשר לחוג ומזכירות החוג תפנה אותך לאדם המוסמך לטפל בבעייתך.

בעיה אקדמית בפקולטה – פנה למזכירות הפקולטה.

בעיה אקדמית בתחום לימודים מתקדמים – פנה למזכירות הרשות ללימודים מתקדמים, טל. 2214, 2109.

בעיה כלל-אוניברסיטאית – התקשר אל מרכזיית אוניברסיטת חיפה, טל' 8240111 ויפנו אותך לכתובת המתאימה.

בעיה אישית אחרת – פנה לדיקן הסטודנטים, טל' 2335.

הודעות שוטפות וביטול שיעורים יומי – באתר האינטרנט.

הודעות של החוגים – לוחות המודעות של החוגים באינטרנט ובאוניברסיטה.

יש לך שאלה?

באתר מינהל תלמידים קיימת מערכת ממוחשבת של שאלות ותשובות. שאל ותענה!

עניינים שונים

מבקש להחליף חוג? – מחלקת ההרשמה, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2324/5/6.

שינוי שם, כתובת – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.

אבדה לך תעודת תלמיד? במפעל השכפול, בניין ראשי, קומת המנהרה, טל' 2937.
 ברורים בעניין שכר לימוד – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.

זקוק לאישור לימודים? – במדור אישורים, בניין ראשי, קומה 2, טל. 2713.
 ענייני מלגות? – בניין רב־תכליתי, חדר 160, טל' 2669.
 ענייני מעונות? – במעונות הקמפוס, טל' 2365, 2621.
 זקוק למסמך מתיקך האישי? תיקיון התלמידים, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2033.
 זקוק לעזרה ראשונה? – בניין ראשי, חדר 520, טל' 2703, 2237.
 אבד לך משהו/מצאת משהו/ראית חפץ חשוד? בטחון ובטיחות, בניין התחנה, טל' 2360, 2386.

הנך חבר באגודת הסטודנטים? אתה יכול להיעזר בה בדברים רבים. טל' האגודה 2519.
 – פרטי החוג כתובים בשנתון, מיד אחרי הסגל האקדמי, בעמוד הראשון של כל חוג.
 – הפקולטה למדעי הרוח – טל. 2125; הפקולטה למדעי החברה – טל' 2332; הפקולטה לחינוך – טל' 2893; הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות – טל' 2368; הפקולטה למשפטים – טל' 2633; הפקולטה למדעי הטבע – טל' 8077/8/9.

שרותים לנוחותך

בנק (תחתית המגדל), **בנקומט** (בכניסה לבניין המדרגות), **חנות ספרים** "אקדמון" (בניין ראשי), **מיני־מרקט** (על יד מעונות הסטודנטים), **מכונות צילום** (בכל הבניינים). **מסעדות** (בניין ראשי, בניין המדרגות, בניין רבין, **מזנונים** (בכל בניין), **סוכנות דואר** (בניין ראשי, בשרדת החנויות).

אמנות: מוזיאון הכט.

טלפונים פנימיים: בכניסה לכל בניין ובבניין הראשי גם ליד המסעדה, בכניסה למעליות המגדל, בבניין רבין, בבניין חינוך ובמשכן לאומנויות.
 מדריך לטלפונים פנימיים נמצא במקום.

טלפונים ציבוריים: בבניין הראשי – קומת ה־600 ליד כיתה 628.

בבניין המדרגות – בקומת הכניסה.

בבניין הרב־תכליתי – במסדרון הראשי.

במגדל – בקומת הכניסה (קומה 4).

בבניין רבין – קומת ה־5000.

לידיעתך: לכל מספר טלפון "פנימי" באוניברסיטה אפשר להתקשר מן החוץ על־ידי החלפת הספרה 2 שבראש המספר ה"פנימי" ב־8240.

(לדוגמה: ה"פנימי" 765–2 הוא "חיצוני" 765–8240).

אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 8, יש להחליף את הספרה 8 ב־8288 בחיג מן החוץ.

אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 3, יש להחליף את הספרה 3 ב־8249 בחיג מן החוץ.

לימודים לתואר ראשון (ב"א)

תקנון לימודים

השנה האקדמית מחולקת לשני סמסטרים: סמסטר חורף (א) וסמסטר אביב (ב). כל הקורסים באוניברסיטה מתנהלים במתכונת סמסטריאלית, להוציא סמינריוני מ"א וחלק מקורסי העבודה המעשית. לקראת סיום שנת הלימודים מפרסמת האוניברסיטה רשימת קורסים ולוח זמנים של לימודי קיץ מרוכזים.

לימודים לתואר ראשון (ב"א)

משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון הוא שלוש שנים. משך הלימודים בפקולטה למשפטים (לתואר LL.B) ובחוגים ריפוי בעיסוק והפרעות בתקשורת הוא שלוש וחצי שנים. משך הלימודים בחוג לסיעוד ופיזיותרפיה הוא ארבע שנים. תלמיד אשר לא סיים לימודיו לקראת תואר ראשון שנתיים לאחר משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון בחוגי הלימוד שלו, ראש החוג יבדוק, ידון ויחליט באשר להמשך לימודיו. לא סיים לימודיו, לאחר שש שנים יופסקו לימודיו. התלמיד יוכל לפנות בבקשה להתקבל מחדש לאוניברסיטה **רק שנה לאחר מכן**. הדיקן ישקול ויחליט על המשך לימודיו.

לימודי התואר הראשון מתנהלים לפי שיטת הצבירה, בה ניתן לכל קורס משקל בנקודות זכות בהתאם למקומו במערכת השיעורים של החוג. כדי לקבל תואר, על התלמיד לצבור מספר קבוע של נקודות זכות (נ'), ומכאן השם "שיטת הצבירה". שיטה זו הונהגה על-מנת לאפשר לכל תלמיד גמישות מירבית בתכנון קצב הלימודים.

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, בתקופת הלימודים התקנית כמפורט לעיל.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר הראשון (ב"א) מתנהלים בשני מסלולים, הנתונים לבחירתו של התלמיד: מסלול דו-חוגי (בכל החוגים) ומסלול חד-חוגי (בחלק מן החוגים). שני המסלולים שווים-ערך, והיקף הלימודים בהם מגיע ל-120 נקודות זכות. תלמיד צריך לצבור 120 נקודות זכות כדי לקבל תואר ראשון, למעט לימודי משפטים בהם צריך תלמיד לצבור 142 נקודות זכות, בחוג לריפוי בעיסוק צריך תלמיד לצבור 152 נקודות זכות, ולימודי סיעוד ופיזיותרפיה בהם צריך תלמיד לצבור 160 נקודות זכות.

המסלול הדו-חוגי מבוסס על לימודים בהיקף שווה בשני חוגים. כל חוג מחייב צבירת מכסה של 60 נ' במשך כשלוש שנות לימוד. מכסה זו כוללת את כל לימודי החוג, לרבות דרישות מיוחדות, כגון לימודי-עזר ושפות.

המסלול החד-חוגי מבוסס על מכסת לימודים בחוג אחד בהיקף 72 נ' ועל שניים-שלושה מיקבצי לימוד במכסה כוללת של 48 נ', על-פי הנחיות החוג.

המיקבץ הוא מיקבץ קורסים, בנושא מסויים, הלקוחים מחוגים שונים. מטרת המיקבץ היא לתת מימד נוסף ללימודי התלמיד שבחר במסלול החד-חוגי, ולאפשר לו התמקדות

בתחום אקדמי מוגדר. המיקבצים במערכת השיעורים מופיעים במרוכז בפרק "מיקבצים".
ליד כל מיקבץ רשום החוג שבו הוא מעוגן, ובתכנית הלימודים של אותו חוג נמצא הסבר
על מהות המיקבץ.

ככלל, מוצעים הלימודים במסלול החד-חוגי החל משנת הלימודים השנייה. בחוגים מסויימים
ניתן להתחיל במסלול זה מיד עם הקבלה לחוג. תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי מפורטים
בתכנית הלימוד של החוגים.

יכול חוג להציע לימודים ביותר מאשר מגמת לימודים אחת (מגמה הינה מקבץ קורסים
המיועד לתלמידי החוג בלבד, ולא לתלמידי חוגים אחרים); מגמות הלימודים עשויות להתקיים
במסלול הדר-חוגי או במסלול החד-חוגי.

קורסי התואר הראשון בחוגים ממויינים ל-3 דרגים בסדר עולה (3.2.1). תנאי המעבר
ההכרחיים מדרג נמוך לדרג מתקדם יותר מתבססים על דרישות מיוחדות לכל קורס. השלמת
קורס וצבירת נקודות הזכות שהוא מקנה מותנות במלוי דרישות אלה. הערכת הישגי התלמיד
נעשית בידי מורה הקורס עם סיום הקורס, על סמך עבודות, בחינות וכו'. נוסף על תנאי
המעבר הכלליים רשאים החוגים לקבוע תנאי מעבר מיוחדים משנה לשנה או מדרג לדרג.
תנאים אלה יפורסמו בשנתון האוניברסיטה.

בתחילת הקורס ימסור המורה לתלמידיו את תיאור מהלך הקורס, הדרכים להערכת הישגי
התלמיד, רשימה ביבליוגרפית, דרישותיו להגשת תרגילים וכן דרישותיו לנוכחות. תלמיד
המשרת במילואים רשאי במהלך שירותו להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה.
סטודנטית יולדת רשאית להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה במהלך שלושה שבועות
לאחר הלידה. סטודנטית הנמצאת בשמירת הריון רשאית להעדר בכל התקופה לגביה יש
אישור על שמירת הריון.

תלמיד רשאי לצבור בשנת לימודים אחת עד 44 נקודות זכות. במקרים מיוחדים רשאי ראש
החוג לאשר למעלה ממספר זה, לפי שיקוליו. חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר ב"א עד 2
נ"ז בכל חוג בתקופת לימודים, עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים בשנתיים של כנסים
מדעיים/ימי עיון. סטודנטים אשר יעסקו בפעילות חברתית התנדבותית על-פי הקריטריונים
שאושרו על-ידי הוועדה לפעילות חברתית (וולפ"ח), יהיו רשאים לקבל בגינה, 4 נקודות זכות
אקדמיות בהיקף של קורס אחד, למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים
ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נקודות זכות, שיקבע בתיאום עם ראש החוג על-פי
בחירתו של הסטודנט. שירות מילואים ממושך (למי שמשרת מעל 35 יום) יוכר כפעילות
חברתית-התנדבותית המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות, באישור הוולפ"ח. פרטים נוספים
ניתן לקבל בדיקנט הסטודנטים. תלמיד לא יוכל לקבל הכרה מעל 4 נ"ז במכלול לימודים
(כולל לימודים במסלול חד-חוגי), גם אם ישתתף ביותר מפעילות אחת.

בחינת ידע בעברית

מועמדים שלא כתבו את בחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית או מועמדים הפטורים
מן הבחינה הפסיכומטרית והינם בוגרי בתי-ספר תיכוניים ששפת ההוראה בהם לא היתה
עברית, יידרשו להיבחן בבחינת ידע בעברית. מועמדים החייבים בבחינה בעברית ואשר לא
עמדו בה, לא יתקבלו לאוניברסיטה.

מועמד החייב בבחינת ידע בעברית ולא עמד בה, לא יתקבל לאוניברסיטה, אלא אם כן השיג ציון גבוה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. במקרה כזה יתקבל על תנאי – זכאותו לתואר תותנה בעמידתו בבחינה בעברית עד סוף השנה השניה ללימודיו באוניברסיטה; חליפית, בוגר מכינת העולים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית שיקבל ציון 85 ומעלה בקורס השלמה בעברית, שיתקיים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית, לאחר תום לימודיו במכינת העולים, יוכל לקבל פטור מהבחינה בידע בעברית. הבחינה בידע בעברית נערכת לפחות פעמיים בכל שנה; המועדים מובאים לידיעת המועמדים במדריך לנרשמים.

אנגלית כשפה זרה

א. כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. החלק האנגלי בבחינת הכניסה הפסיכומטרית ישמש למיון התלמידים על-פי רמות כדלהלן:

8 (פטור מלימודי אנגלית)

7 (מתקדמים 2); 6 (מתקדמים 1); 5 (טרומ מתקדמים) – במסגרת המחלקה לשפות זרות.

4 (בינוני 1) – במסגרת המכינה האוניברסיטאית.

הערה: מועמד שלא יגיע לפחות לרמה 4 לא יתקבל לאוניברסיטה.

מועמד אשר לא נבחן בבחינה הפסיכומטרית חייב להיבחן בנפרד בבחינת המיון באנגלית לשם סיווג לרמות (בחינת אמ"ר).

ב. תלמיד יקבל פטור מלימוד אנגלית כשפה זרה במקרים הבאים:

1. תלמיד בעל תעודת סיום בית-ספר על-יסודי או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו אנגלית (חובת ההוכחה חלה על התלמיד).

2. תלמיד שמוין לרמה 8 לפי בחינת הכניסה הפסיכומטרית.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

א. תלמיד המבקש להתקבל לאוניברסיטת חיפה על-סמך לימודים קודמים במוסד אחר, יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד שבו למד. באישור יפורטו לימודיו וציוניו.

ב. ועדת הקבלה של החוג שבו מבקש המועמד ללמוד, תחליט, על-סמך אישור הלימודים שהמציא, על תנאי קבלתו, על הצורך בחיובו בעמידה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. כמו כן תחליט הוועדה על היקף ההכרה בלימודיו הקודמים ותקבע את תכנית לימודיו באוניברסיטת חיפה.

ג. ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.

ד. החוג יעביר סיכום החלטותיו בכתב לאגף מינהל התלמידים ולידיעת התלמיד. הסיכום יכלול את תנאי הקבלה וכן את פירוט הקורסים שהוכרו, חישוב נקודות הזכות עבורם ומכסת הלימודים הנדרשת לקבלת התואר.

- ה. לימודים שהוכרו על-ידי החוגים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- ו. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה לפחות 40 נקודות זכות.
- ז. הכרה בלימודים קודמים אינה פוטרת אוטומטית משכר לימוד.

הכרה בלימודים אקדמיים במוסד להשכלה גבוהה אחר

תלמידי שנה ג' רשאים להגיש בקשה ללמוד את חובות השנה השלישית באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל ולקבל את התואר מאוניברסיטת חיפה. ראש החוג ידון ויחליט בכל מקרה לגופו.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- א. החליט תלמיד להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לחוגי לימודיו ולאגף מינהל התלמידים.
- ב. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- ג. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה באחד מחוגי לימודיו, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים, למרות שהמשיך בלימודים סדירים בחוגו השני.
- ד. אם התקופה שבין הפסקת לימודי התלמיד לבין חידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני ההפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.
- ה. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים, רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים שכבר שמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות (לימודי רענון) לקראת קבלת התואר.

הפסקת לימודים ביוזמת החוג

תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת ציון של שלוש שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

נוהל בחינות וציונים

1. נוהל בחינות

- 1.1 נוהל זה מתייחס לבחינות כדלקמן:
  - בחינות מעבר (חורף, אביב, קיץ) – מועד בחינה רגיל (מועד א') ומועד בחינה נוסף (מועד ב').
  - כל יתר הבחינות תיערכנה בהתאם להסדרים פנים-חוגיים, כפי שיובאו לידיעת התלמידים בתחילת הקורס.
- 1.2 נוהל בחינות וציונים אינו חל על בחינות כניסה חוגיות אלא אם החוג יחליט אחרת.
- 1.3 הבחינות ירוכזו בתקופה העוקבת את סמסטר א' וב' (ייתכנו בחינות יום אחרי יום ואף שתיים ביום).

- 1.4 רשאי להיבחן תלמיד אשר:
- 1.4.1 נרשם לקורס;
- 1.4.2 מלא את כל החובות האקדמיות של הקורס, ושמו מופיע ברשימת הזכאים שאושרה ע"י המורה.
- 1.5 מועדי הבחינות יפורסמו בשנתון האוניברסיטה או במקביל לתחילת הפצת שנתון האוניברסיטה. כשבויעיים לפני מועד הבחינה יישלחו לתלמידים, הזכאים להיבחן, אישורי כניסה לבחינות.
- 1.6 לפני חלוקת השאלון לבחנים יזוהו התלמידים לפי תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות.
- 1.7 הנבחן יגיע לחדר הבחינה רבע שעה לפני תחילתה כשברשותו תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות. תלמיד שאין ברשותו אחד מאלה, וכן תלמיד ששמו אינו מופיע ברשימת הנבחנים, יוכל להיבחן עם הצגת אישור מיוחד מהמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באגף מינהל התלמידים, התקף אך ורק לבחינה מסויימת, בתאריך ובשעה הנקובים בו.
- 1.8 משך הבחינה הוא כזמן המצויין על השאלון, אך לא יעלה על שעתיים וחצי (150 דקות). בכל בחינה תתאפשר הארכה של עד חצי שעה לכל היותר, על פי שיקול דעתו של המרצה (במקרה כזה יאשר זאת בדו"ח הפיקוח בחתימת ידו). כמו כן תתאפשר תוספת זמן לאוכלוסיות מיוחדות: לתלמידים אשר שפת אמם אינה עברית, ושלא למדו בשפה זו כשפה ראשית בבי"ס תיכון או במוסד אקדמי מוכר, יוארך משך הבחינה, בקורסי חובה, דרג אחד, שנה א', ברבע שעה לכל שעת בחינה ולא יותר מחצי שעה לכל זמן הבחינה; חוגים רלוונטים המעוניינים בשינוי ההחלטה לגבי הארכת זמן בבחינות, יעבירו את בקשתם לדיקן הסטודנטים. על התלמידים לקרוא בעיון את תקנון החוג בשנתון זה ולבדוק באלו קורסים לא תינתן הארכת זמן.
- 1.9 השימוש בחומר עזר בבחינה הוא בהיתר המורה בלבד, ואם כתוב הדבר בשאלון הבחינה. כ"כ אסור לתלמיד להשתמש בנייר כתיבה שלא סופק ע"י מדור הבחינות.
- 1.10 במועד חוזר (מועד ב' או מועד מיוחד) יוכל התלמיד, המחליט לא לכתוב את הבחינה, לציין זאת על גבי המחברת ולעזוב את חדר הבחינה כעבור חצי שעה מתחילתה.
- בחינה שהסטודנט ויתר על השתתפותו בה היא מועד לכל דבר ועניין.
  - אין זכות ויתור לתלמיד שניגש לבחינה בפעם הראשונה (ויתור על בחינה במועד ראשון פירושו נכשל).
  - בתום חצי שעה מתחילת הבחינה לא ייכנס תלמיד לבחינה.
  - אחרי תחילת הבחינה לא יעזוב הנבחן את חדר הבחינה עד לסיימה, אלא באישור מפורש של המורה או המשגיח, ולא לפני תום חצי שעה מתחילת הבחינה.
  - במידה וקיבל אישור לעזוב על התלמיד להחזיר למשגיחות את השאלון ואת מחברת הבחינה טרם צאתו.

1.11 בבחינה הנמשכת יותר משעתיים, אין לצאת מחדר הבחינה בשעה הראשונה של הבחינה ובחצי השעה האחרונה של הבחינה; יציאה מחדר הבחינה מחוץ למועדים אלה תתאפשר בבחינות הנ"ל רק במקרים בהם אושר הדבר מראש, על ידי מדור הבחינות, אחרי שהתלמיד הציג אישור רפואי מתאים. לא תותר יציאה מחדר הבחינה של יותר מנבחן אחד בו זמנית.

1.12 בבחינה יהיה נוכח המורה או מי שהוסמך מטעמו לכך באישור החוג.

1.13 במקרה של חשש לפגיעה בטוהר הבחינה, דיקן הפקולטה על דעת הרקטור, רשאי לבטל בחינה ולהורות על בחינה חוזרת.

2. סדרי בחינות ופרסום ציונים

2.1 בחינות סוף סמסטר תהינה בחופשת הסמסטר; בהסכמת המורה ובאישור הדיקן ניתן לקיים בחינות סוף סמסטר בשיעור האחרון.

2.2 עם גמר הבדיקה ולא יאוחר מעשרה ימי עבודה ממועד הבחינה, יעביר המורה את התוצאות על-גבי רשימת התלמידים בשני העתקים למזכירות החוג. מזכירות החוג תפרסם מיד את תוצאות הבחינות על לוח המודעות של החוג, ולא יאוחר מלמחרת קבלת הציונים.

2.3 מורה שלא יוכל למסור את הציונים במועד (מפאת מחלה, שירות מלאים וכד') ימסור את הציונים לא יאוחר מאשר עשרה ימים מיום שובו לעבודה.

2.4 לא נמסר ציון במועד, ידאג דיקן הפקולטה לכך שהתלמיד לא יינזק ויוכל להמשיך בלימודיו.

2.5 על כל אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן, ידווח מיד לראש החוג.

במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור ראש החוג: על-ידי בחינה מחדש; או על-ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או עפ"י ממוצע הציונים של כל לימודיו באותו סמסטר או באותה שנה.

3. מועדי הבחינות

3.1 בכל קורס בו מתקיימת בחינה יקבע מועד בחינה רגיל ומועד בחינה נוסף. זכאים להבחן במועד הנוסף:

— תלמידים שנכשלו במועד הרגיל או מבקשים לשפר את ציונם.

— תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל.

בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.

3.2 קיומם של שני המועדים אינו מקנה זכות להבחן בקורס מחוץ למועד הרגיל ולמועד הנוסף, בתאריכים בהם נקבעו. דהיינו, רק תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת נבצרות (כמפורט בסעיף 5 להלן) יהיו זכאים למועד חריג.

4. זכות העיון במחברת הבחינה

תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. ניתן לעיין במחברת תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

5. מועד חריג

זכאי למועד חריג תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים פעיל, כמפורט בהמשך.

כמו כן, זכאי למועד חריג:

— מי שנקבעה לו בחינה חופפת או שתי בחינות באותו יום, כאשר הפרש השעות בין סיום הראשונה ותחילת השנייה הינו פחות מ-4 שעות.

— תלמיד במתכונת דו-חוגית שנקבעו לו שתי בחינות בקורסי חובה בשני ימים עוקבים.

— תלמידה אשר נבצר ממנה לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בגין לידה, ותלמיד אשר בת זוגו ילדה ביום הבחינה.

— תלמידה אשר נבצר ממנה לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בגין שמירת הריון.

— תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל מחלה ממושכת ביום הבחינה או אשפוז.

— תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל פטירת קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה.

"נבצר מתלמיד לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים" פרושו לצורך זה: שרת במילואים ביום הבחינה, או ששרת במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבועיים מעת השחרור משרות או שרת תקופה רצופה של 20-8 יום, ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבוע מעת השחרור.

5.1 אישור לגשת לבחינה במועד החריג בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה,

(כמפורט לעיל), יינתן ע"י ועדה מיוחדת שתוקם לצורך זה בפקולטה/ביה"ס. התלמיד המבקש להיבחן במועד חריג ימציא לוועדה באמצעות מזכירות החוג אישור מצה"ל

על שירות מילואים. ועדה זו תדון גם בבקשות למועד חריג במקרים חריגים שאינם קשורים בשירות מילואים, שבגללם נבצר מן התלמיד לגשת למועד רגיל או למועד

נוסף. טופס הבקשה יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד תום לימודיו.

אישור לגשת למועד חריג יינתן על סמך אישורים תקפים כדלקמן:

— אישור על שירות מילואים פעיל.

— אישור אשפוז של בית-חולים או מוסד מקביל לו.

— אישור משרד הפנים על מקרי לידה או מוות.

— צילום טופס מועדי הבחינות הנשלח לכל תלמיד ממינהל התלמידים.

— אישור של רופא (רק אם הנבצרות מצוינת על גבי האישור).

— אישור על שמירת הריון.

5.2 לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:

5.2.1 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.

- 5.2.2 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
- 5.2.3 אם מהווה הקורס בו נקבע לתלמיד מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם. המשך ההשתתפות תוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס.
- 5.3 תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה מבלי להודיע על כך למזכירות החוג חמישה ימים מראש יוטל עליו קנס כספי.

6. ציונים, כישלונות וכללי מעבר

- 6.1 הציונים יירשמו במספרים מ-0 עד 100 או בקורסים מסויימים במלים "עובר/נכשל".
- 6.2 תלמיד יקבל נקודות זכות בקורס בו השיג ציון 51 ומעלה. חוג רשאי לקבוע ציון גבוה יותר כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.
- 6.3 ככישלון במקצוע ייחשב ציון "נכשל" קרי, ציון נמוך מהציון שקבע החוג כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.
- 6.4 כישלון בקורס חובה מחייב חזרה על הקורס. נכשל התלמיד פעמיים, יופסקו לימודיו באותו מסלול/חוג שבו הקורס הינו חובה.
- 6.5 כל ציוני הקורסים שהתלמיד צבר במהלך לימודיו, כולל מועדי א', ב', קורסים חוזרים וכו', יישמרו במאגר הממוחשב של אגף מינהל התלמידים.
- 6.6 קורס שתלמיד חזר עליו ותיקן ציון נכשל, יופיע הקורס בגליון הציונים רק פעם אחת עם הציון החדש (ללא סימון מיוחד).
- 6.7 קורסים עודפים לתואר לא יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל של ציוני התלמיד ויסומנו בגליון הציונים בכוכבית.
- 6.8 ציון "נכשל" ישוקלל ויישאר רשום בגליון הציונים כל עוד לא השלים התלמיד את מכסת לימודיו לתואר וכל עוד לא תיקן את ציונו באותו הקורס שבו נכשל. תיקן התלמיד את ציון ה"נכשל" – יימחק הציון מגליון הציונים. השלים התלמיד את מכסת לימודיו לתואר, יימחקו מגליון הציונים כל ציוני ה"נכשל".
- 6.9 בגליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון, לא יופיעו קורסים שיש בהם ציון נכשל ולא יופיעו סימונים מיוחדים (כגון "ח").
- 6.10 הציון "נפסל", שנרשם לתלמיד עקב החלטת רשויות המשמעת לבטל לו קורס/בחינה, יופיע בתדפיס הציונים שיקבל התלמיד במהלך לימודיו, אך לא יופיע בגליון הציונים, שיקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון.
- 6.11 תלמיד שנרשם לקורס ולא עמד בדרישות הקורס יירשם לו ציון "לא השלים". ציון זה לא יופיע בגליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון ובלמודי תעודה.
- 6.12 בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.

7. נוהל ערעורים על ציונים

א. נוהל ערעורים על ציוני בחינת

- 7.1 תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך עשרה ימים מפרסומו. הערער יופנה בכתב למורה הקורס באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערער ידווחו למערער באמצעות מזכירות החוג. טופס הערער על ציון יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד סוף לימודיו.
- 7.2 מחברת הבחינה תישמר חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו תושמד. במידה שלא ניתן לבדוק את הערער עד למועד הבא של הבחינה, במקרה זה, אם ניגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.
- 7.3 תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- 7.4 תוצאות הערער של התלמיד על ציון בחינה הן סופיות ומחייבות.

ב. נוהל ערעורים על ציוני עבודות

- 7.5 זכות ערעור תחול על ציון עבודה שבגינה נקבע ציון הקורס.
- 7.6 ערער על ציון עבודה יוגש תוך חודש מיום הזנת הציון במערכת הממוחשבת. המרצה יבדוק את הערער תוך חודש מיום הגשתו. ניתן יהיה להאריך מועדים אלה משיקולים ראויים, בעיקר כאשר הציון פורסם או הערער הוגש בתקופת חופשה.
- 7.7 הערער יהיה מנומק בכתב.
- 7.8 המרצה יהיה רשאי לבדוק את העבודה כולה מחדש, ויהיה רשאי גם להפחית את הציון. הציון בתום הערער יהיה ציון סופי ולא ניתן יהיה לערער עליו שנית. החלטת המרצה תהיה מנומקת.

8. שיפור ציונים

תלמיד המבקש לשפר השגיו בקורס על-מנת להעלות את ממוצע ציוני הב"א, יוכל לעשות זאת באישור החוג עד לקבלת התואר, ע"י הרשמה מחדש לקורס שבו הוא מבקש לשפר ציון ועמידה בכל החובות האקדמיות של הקורס; זאת, אם התלמיד לא שמע בינתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא. במקרה זה קובע הציון האחרון.

9. תרגילים ועבודות לא סמינריוניות

משך הזמן לבדיקת תרגילים ועבודות לא-סמינריוניות יהיה 30 יום ממועד מסירתן.

10. עבודות סמינריוניות

- א. עבודה בכתב, המוטלת על התלמיד במסגרת סמינריון, מהווה חלק בלתי נפרד מהסמינריון והגשתה היא תנאי לצבירת נקודות הזכות. התלמיד חייב לקבל ציון 60 לפחות בעבודה סמינריונית כדי שהציון יישקלל במניין נקודות הזכות.
- ב. על התלמיד להגיש את העבודה הסמינריונית למורה, המנהל את הסמינריון, לפי דרישת המורה ולפי הכללים הנהוגים במקצוע הנלמד. כתיבת העבודה תיעשה בהדרכת המורה.

- ג. עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. התלמיד רשאי, בהסכמת המורה, להגיש את העבודה במהלך הסמסטר העוקב ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה. (אם ישהה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- ד. לא הגיש תלמיד את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון. במקרה זה ייעשה רישומו רק עם אישור בכתב מהמורה והוא יחוייב בתשלום בהתאם לתקנון. בנסיבות מיוחדות ובהסכמת המורה תינתן לו דחייה נוספת (לתקופה של סמסטר) להגשת העבודה. החוג רשאי להגביל את מספר הפעמים שניתן לחזור על סמינריון.
- ה. המורה יסיים בדיקתה של העבודה הסמינריונית תוך 60 יום מיום שנמסרה למזכירות החוג, דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון, 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.
- ו. עבודה סמינריונית תוגש למורה בשני עותקים, כשהיא מודפסת ברווח כפול. עותק אחד יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד. רשאי המורה לפטור תלמיד מחובת ההדפסה, אם כתב-ידו ברור וקריא.
- ז. אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה בלבד.
- ח. סטודנט ששירת במילואים תקופה מצטברת מעל שבעה ימים במהלך סמסטר אחד זכאי להארכה של שלושים יום בהגשת עבודתו (סמינריונית ולא-סמינריונית).

11. ציון גמר לקבלת תואר

- 11.1 לכל תלמיד באוניברסיטה ייקבע ציון גמר לתואר על בסיס ממוצע משוקלל של ציוניו במקצועות הלימוד הכלולים בתכנית הלימודים של החוג. הממוצע יתבסס על כל ציוני התלמיד, כולל ציונים נמוכים שמתחת ל-51. ציון נכשל יושמט מחישוב הממוצע, רק לאחר שתוקן. החוג יקבע את מרכיבי ציון הגמר ושיקולולם. דרך השיקולול תובא לידיעת התלמידים.
- 11.2 החוג/הפקולטה/ביה"ס – רשאים לדרוש ציון גמר הגבוה מציון המעבר במקצוע בודד.

סיום הלימודים לתואר ראשון

- תלמיד רשאי לזיום פניה לקבלת אישור על זכאותו לתואר בשלב שבו עמד בכל דרישות הלימודים לתואר לרבות קבלת ציון עובר בכל הקורסים כנדרש ובתנאי שאיננו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.
- תלמיד שסיים את כל חובותיו בחוג, אך טרם ביקש אישור זכאות לתואר יוסמך באופן חד-סטרי על ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות, בכל אחד מהחוגים.

תאריך הזכאות לתואר

תאריך הזכאות לתואר יהיה תאריך הבחינה האחרונה או תאריך הגשת העבודה האחרונה, המאוחר מבין השניים.

זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

- א. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו בעשירון העליון של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג, יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות, הינו 85 ומעלה.
- ב. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו ב-3% העליונים של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג (ובלבד שהמספר לא יעלה על 20% מכלל המצטיינים בחוג), יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות יתרה, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, הינו 90 ומעלה.
- ג. מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מנ"ז לתואר בחוג בו למדו באוניברסיטת חיפה.
- ד. על יסוד המלצה מנומקת של ראש החוג רשאי הדיקן/ראש ביה"ס לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בכל הקריטריונים האמורים בסעיף א-ג.

חוג לאחר תואר

א. "חוג לאחר תואר" בתכנית דו-חוגית

בעלי תואר "בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה", המבקשים ללמוד חוג לימודים נוסף מתוך תכניות דו-חוגיות לקראת התואר הראשון, ידרשו לעמוד בדרישות של לפחות שני שליש ממכסת הנקודות של תכנית הלימודים הדו-חוגית. פטור יינתן משליש נוסף על סמך הישגים וקורסים רלוונטיים ובאישור ועדת ההוראה של החוג.
עם סיום הלימודים יקבל התלמיד אישור גמר על סיום חובותיו שיאפשר לו להציג מועמדותו ללימודים לתואר שני בחוג הלימודים הנוסף אותו למד.

ב. תעודת "בוגר אוניברסיטה" נוספת

בעלי תואר "בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה", המבקשים ללמוד לתואר "בוגר אוניברסיטה" נוסף, ידרשו ללמוד לפחות שני שליש מתכנית הלימודים המלאה (חד או דו חוגית) פטור יינתן משליש נוסף על סמך הישגים וקורסים רלוונטיים ובאישור ועדת ההוראה של החוג.

לימודים לתואר שני ולתואר שלישי

מידע לתלמידי התואר השני והתואר השלישי הרשות ללימודים מתקדמים

דיקן ללימודים מתקדמים: פרופ' יצחק הרפז
ראש מינהל הרשות ללימודים מתקדמים: גב' סיגלית רג'ואן

תקנון לימודי תואר שני

פרק א' - הקדמה

- 1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון (בוגר), ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.
- 1.2 הלימודים לתואר שני (מוסמך) מגמתם להרחיב ולהעמיק את הידע ואת ההבנה של התלמיד בתחומי הלימוד שאותם למד במסגרת התואר הראשון (בוגר) ולהכשירו לקראת התמחות ומחקר.
- 1.3 התואר השני מוענק מטעם אוניברסיטת חיפה (ולא מטעם יחידת לימודים כלשהי).
- 1.4 לימודי התואר השני מופקדים באחריות הרשות ללימודים מתקדמים הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר ע"י הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
- 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
- 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.

הערה כללית: התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' - ארגון וחלוקת סמכויות

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השני באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, על ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות לתואר שני.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן (יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר לפחות. הרכבה של המועצה נקבע בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן ללימודים מתקדמים שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגעות בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהונה נוספת לפני הפסקה בת שנה.
- 2.3 תפקידיה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שני, המונחית על-ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:
- א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.
  - ב) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שני ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.
  - ג) המלצה לרקטור או לסנאט, על-פי העניין, לפתיחה או לסגירה של חוגי לימוד, של מסלולי לימוד ושל מגמות לימוד בתואר שני.
  - ד) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שני.
  - ה) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי תואר שני באמצעות הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.
  - ו) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי תואר שני באוניברסיטה ומחוצה לה.
  - ז) אישור קבלת תלמידים לתואר שני בכל מסלולי הלימוד, תנאי קבלתם או הפסקת לימודיהם.
  - ח) מתן פטור מקורסי חובה ורשות על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, ובהתבסס על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
  - ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי תואר שני.
  - י) אישורי חופשות מלימודים על-סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמלצת המנחה, במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית.
  - יא) אישורי הארכות לימודים מעבר למשך הלימודים הנורמטיבי בהסתמך על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני (והמלצת המנחה במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית).

- (ב) הפסקת לימודים של תלמיד (ראה סעיף 17.1).
- (ג) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתארים מתקדמים על החלטות הוועדות החוגיות לתואר שני.
- (ד) וידוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1)
- (ט) קביעת קריטריונים באשר לאנשי סגל בתוך האוניברסיטה ומחוצה לה המורשים ללמד במסגרת לימודי תואר שני והמורשים להנחות ולשפוט עבודות גמר מחקריות (תיזות).
- (ז) בקרה על מינוי מנחים לעבודות גמר מחקריות (תיזות), וחברי סגל המורשים ללמד בתכניות לתואר שני ומתן אישור למקרים חריגים.
- (ז) אישור סיום לימודי תואר שני בכל מסלולי הלימוד וקביעת זכאותם של מקבלי התואר "מוסמך האוניברסיטה" ברמות הצטיינות שונות.
- (ח) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "מוסמך האוניברסיטה" וטקסים אחרים שבהם מעורבת הרשות ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שני

3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לתואר שני יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שני. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' אוניברסיטה. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. מינוי חבר שאינו עומד בתנאים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תימנה לפחות שלושה חברים.

3.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון ותפקח על מהלך הלימודים של תלמידי תואר שני בכל המסלולים.

3.3 תפקידיה העיקריים של הוועדה הם:

(א) השתתפות בהכנתן של תכניות לימוד לתואר שני ומעקב אחר ביצוען, פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.

(ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שני, בכפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה פרק נהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).

(ג) דיון בבקשות מועמדים להתקבל ללימודי תואר שני בכל אחת מהתכניות הקיימות בחוג, והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או נסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו יובאו בחשבון מספר המקומות בחוג והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הגמר במסגרת החוג.

(ד) פניה לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר בקשה לקבלה חריגה של תלמיד ללימודי תואר שני, אשר אינו עומד בתנאי הקבלה החוגיים/האוניברסיטאיים.

- (ה) החלטה בדבר דחיית מועמד ללימודי תואר שני.
- (ו) דיון בבקשתו של תלמיד לקבלת פטור מקורסי חובה או רשות, על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, והעברת המלצה לרשות ללימודים מתקדמים.
- (ז) קביעת יועץ אקדמי לתלמיד אשר ידרכו בהרכבת תכנית לימודים, יאשרה ויעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.
- (ח) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השני.
- (ט) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכת לימודים.
- (י) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו.
- (יא) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השני.
- (יב) אישור מנחים העומדים בקריטריונים להנחית עבודות גמר מחקריות (תיזה) (ראה סעיף 4.1-4.5).
- (יג) מתן המלצה מנומקת לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר אישור מנחים או שופטים לעבודת גמר מחקרית ופרוייקט גמר מחקרי אשר אינם עומדים בקריטריונים.
- (יד) הוועדה החוגית ללימודי תואר שני רשאית לקבוע מכסה למספר התלמידים אשר יונחו ע"י איש סגל אחד.
- (טו) אישור הצעות המחקר לעבודות גמר מחקריות (תיזה).
- (טז) קביעת שופטים נוספים העומדים בקריטריונים לשיפוט, בנוסף למנחי העבודה, לעבודות הגמר המחקריות ופרוייקט גמר מחקרי (ראה סעיף 5.1-5.2).
- (יז) אישור בדבר השלמת החובות לתואר שני וסיכום ציונו הסופי המשוקלל של התלמיד.
- (יח) עריכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והעברתו למזכירות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא תתועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

מנחה / מנחים שותפים

- 4.1 כל תלמיד לתואר שני במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ, שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית, יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף, או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאשרו סופית על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והרשות ללימודים מתקדמים.

4.2 הסמכות להנחית עבודת גמר מחקרית (תיזה) כדלהלן:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה או במוסד אקדמי מוכר אחר. אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים, חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

במקרים חריגים ומנומקים ע"י הוועדה החוגית לתואר שני, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש מנחה יחיד לעבודת הגמר המחקרית.

4.3 למנחה יהיה מינוי בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאינו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.

4.4 הוועדה החוגית לתואר שני תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

4.5 המנחים יאשרו ע"י הוועדה החוגית לתואר שני לאחר שהתלמיד המונחה קיבל את הסכמתם בכתב להדרכתו.

4.6 תפקידיו העיקריים של המנחה/המנחים הם:

א) ייעוץ לתלמיד בשלבים השונים של תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת מחקר כתובה, עיבוד תוצאות המחקר והכנת הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית.

ב) קיום קשר שוטף עם התלמיד במהלך המחקר.

ג) אישור הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית המוגשת לשיפוט.

ד) שיפוט עבודת הגמר המחקרית, בנוסף על שופט או שופטים נוספים.

4.7 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון בהחלפת מנחה/מנחים באחד מן המקרים הבאים:

א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.

ב) אם אחד מהם מבקש לבטל את מינויו כמנחה.

ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה או אחד מן המנחים השותפים.

שופטים לעבודת גמר מחקרית

5.1 הסמכות לשפוט עבודת גמר מחקרית (תיזה) כדלהלן:

כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מינוי שופט שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

- חבר סגל שאינו עומד בקריטריונים להנחיה (ראה סעיף 4.2) וקיבל אישור הנחיה קבוע, מוסמך גם לשפוט באופן קבוע עבודות גמר מחקריות.
- 5.2 הוועדה החוגגית לתואר שני תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים.
- 5.3 כל אחד מקוראי עבודת הגמר המחקרית יחווה את דעתו על העבודה וימסור את דו"ח השיפוט ישירות ליו"ר הוועדה החוגגית ללימודי תואר שני. נוסח דו"ח השיפוט ייקבע על-ידי הוועדה החוגגית ללימודי תואר שני ויכלול:
- סיכום תוצאות המחקר.
  - הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
  - הצעות לשינויים, תיקונים, או השלמות במידת הצורך.
  - ציון מספרי (בשיטה המאונית).
  - המנחה יוסיף הערכה לגבי יכולתו של התלמיד והתאמתו להמשך לימודים לתואר שלישי.

הוראת קורסים בלימודי תואר שני

- 6.1 הסמכות להורות קורסים ברמת מ"א (דרג 4 ומעלה) היא כדלהלן:
- כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  - כל איש סגל בדרגת מרצה ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה.
  - כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת עמית הוראה א' ומעלה, אשר יש לו גם מינוי באוניברסיטה אחרת בדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  - כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת מורה בכיר.
- מינוי חבר סגל שאינו עומד בתנאים אלו חייב באישור דיקן הפקולטה והדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ג' - נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

- 7.1 ההרשמה ללימודי תואר שני מתקיימת במועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על-ידי האוניברסיטה.
- 7.2 **תנאי קבלה**
- לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין:
- קבלה כתלמיד "מן המניין"
  - קבלה כתלמיד "על תנאי"
- הוועדה החוגגית לתואר שני תדון בדבר מעמד הקבלה של התלמיד.
- 7.3 **תלמיד במעמד "מן המניין"**
- א) מועמד המבקש להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד מן המניין, חייב למלא את התנאים הבאים:

(1) בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.

(2) מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל אשר למד במסלול דו חוגי ובאחד החוגים השיג ציון משוקלל הנמוך מ-76 ולא פחות מ-70, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין רק אם השיג ציון משוקלל של 80 לפחות בחוג אחד.

(3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.

(4) מילא דרישות נוספות שנקבעו על-ידי החוג.

(ב) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, ואולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 2 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל-8 ש"ס), יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד מן המניין. אישור הזכאות למ"א של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי השלמה.

7.4 תלמיד במעמד "על תנאי"

(א) תלמיד אשר למד במסלול דו-חוגי או חד-חוגי ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד על-תנאי בתנאים הבאים:

(1) התלמיד סיים את כל חובות השמיעה לתואר "בוגר".

(2) היקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר על-פי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ושיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים להשלימים עד תום הסמסטר הראשון ללימודי התואר השני.

(3) לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשיך ללימודי תואר שני.

(4) התלמיד המציא גיליון ציונים מעודכן ומפורט.

(5) התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.

(6) לאחר סיום כל החובות לתואר "בוגר", ממוצע הציונים חייב למלא אחר הדרישות האוניברסיטאיות ו/או החוגיות לקבלה ללימודי תואר שני.

(7) תלמיד על תנאי יעבור למצב של תלמיד מן המניין אם סיים את כל חובותיו לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של שנת לימודיו הראשונה לתואר שני. תלמיד שלא עמד בתנאי זה יופסקו לימודיו.

(ב) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אך נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של 4 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל-16 ש"ס) יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד "על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. קורסי השלמה לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי מ"א.

חריגה מתנאים אלה, המנוגדת לתקנון, טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.5 תנאי קבלה למסלול אישי

- א) מסלול לימודים אישי מתקיים בחלק מן החוגים המקיימים תכנית לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). על המועמד לוודא מול הוועדה החוגית לתואר שני את קיום המסלול בחוג בו הוא מעוניין ללמוד.
- ב) המועמד יתקשר עם חוג אשר מקיים לימודי תואר שני הקרוב ביותר לתחום בו הוא מעוניין להתמחות ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולקבל את הסכמתו ללמוד במסלול זה במסגרת החוג.
- ג) יתקבל תלמיד אשר הנו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של **80 לפחות** בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ד) לכל תלמיד שיתקבל למסלול זה ימונה יועץ אקדמי מטעם החוג, אשר ינחה אותו וידריכו בקביעת תכנית לימודים, המורכבת מקורסים הנלמדים בחוגים שונים והקשורים בנושא המרכזי שבו רוצה התלמיד להתמחות.
- ה) החוג יעביר לרשות ללימודים מתקדמים את תכנית הלימודים האישית, תחום ההתמחות ושמות המנחה/ים.
- ו) קבלתו של מועמד ללימודים במסלול זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.6 תנאי קבלה למסלול מואץ למ"א

ראה סעיף 9.3 בהמשך.

תנאים אקדמיים למסלול מואץ למ"א

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ולמעומדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע של 90 לפחות.
3. תלמיד שזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (לא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. התלמיד כתב לפחות עבודה סמינריונית אחת והשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

7.7 תנאי קבלה למסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:

(א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר.

(ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

(ג) המציא בזמן את המסמכים הבאים:

טופס בקשת קבלה ללימודים,

גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד, הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד, אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחייה, קורות חיים,

שתי המלצות מאנשי אקדמיה.

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני **השונה** מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

(א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

(ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

(ג) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הדיון במועמדים למסלול הישיר לדוקטורט יתקיים במסגרת הוועדה החוגית לתואר שלישי. בחוגים בהם לא קיימת תכנית לימודים לתואר שלישי יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לאישור הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר (ראה סעיף 4.2 בתקנון לימודי תואר שלישי).

הערות:

(א) אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.

(ב) הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.

(ג) תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר שני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.

(ד) חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

הרשמה וייעוץ לכל מסלולי הלימוד

- 8.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שני ימציא למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארזי ההרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומעודכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו, מגמות הלימודים, תכניות לימודים, בחינות מ"א וכיו"ב) ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נזקק לו.
- 8.2 מועמד ללימודי תואר שני ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד. לקראת דיון זה תרכז העוזר המינהלי לראש החוג את כל המידע הרלבנטי על המועמד משני חוגי הלימודי לב"א. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- 8.3 תיק המועמד לקבלה לכל מסלולי הלימוד יכלול:
- ◆ טופס בקשת קבלה ללימודים.
  - ◆ ציוני גמר לתואר "בוגר" בחוגי הלימוד השונים ובמקבצים.
  - ◆ גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר".
  - ◆ גיליון ציונים מלימודים אקדמיים נוספים.
  - ◆ המלצת קבלה של הוועדה החוגית ללימודי תואר שני וחתומת ראש החוג ויו"ר הוועדה החוגית לתואר שני בדבר תנאי הקבלה (טופס החלטה).
- 8.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, נסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה וכל דרישה אחרת שתסייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.
- 8.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד על-ידי הרשות לאגף מינהל תלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על-פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 8.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות לאגף מינהל תלמידים, אשר ישלח את הודעת הדחייה.
- 8.7 החלטה על קבלת תלמיד ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני תועבר לאגף מינהל תלמידים, לאחר אישור הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 8.13 א') אשר ישלח את הודעת הקבלה, בציון חובות הלימודים הנדרשות.
- 8.8 הוועדה החוגית לתואר שני תמנה לכל תלמיד יועץ אקדמי שהתקבל ללימודי תואר שני. תפקידו של היועץ האקדמי לעזור לתלמיד בהרכבת תכנית הלימודים, לאשר את תכנית הלימודים ולעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.
- 8.9 כל תלמיד לתואר שני חייב בייעוץ וברישום בכל שנה במהלך לימודיו. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום תישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על-ידי אגף מינהל תלמידים.

8.10 בדיקה בעברית

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה. כל חוג יקבע אם התלמידים יעמדו בבחינה זו כתנאי לקבלתם ללימודים, או את מועד ביצועה תוך כדי לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר וזאת באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מועמדים שסיימו בית ספר תיכון ששפת ההוראה בו עברית, או מועמדים המבקשים ללמוד בחוג לשפה וספרות אנגלית ובחוג לשפה וספרות צרפתית פטורים מבדיקה זו.

8.11 בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל

א. מועמדים ללימודי תואר שני אשר הינם בוגרים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יבחרו באחת מן האפשרויות הבאות כאחד מתנאי הקבלה ללימודים:

1) לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן. המועמד יצרף את תוצאת המבחן לערכת ההרשמה וכן אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא בוגר שלוחה). לאחר קבלת כל המסמכים הנ"ל, יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן על המשך הליך הקבלה, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות.

2) להציג מועמדות למסלול לימודי השלמה לקראת מ"א (במסגרת התואר הראשון), ולהשלים לפחות ארבעה קורסים בהיקף כולל של 16 שש"ס בציון ממוצע של 80 לפחות. אחד מתוך הקורסים יהיה בדרג 3 ויחייב כתיבת עבודה סמינריונית. במידה ותמליץ הוועדה החוגית על קבלת המועמד למסלול זה, יועבר תיקו, בצירוף אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת האוניברסיטה מחו"ל בארץ, לאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. בנוסף, יצורף לתיק נספח להודעת קבלה המפרט את היקף הקורסים הנדרש, שמות הקורסים וציון שיש להשיג בהם. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו התלמידים מחדש ויצגו מועמדותם ללימודי תואר שני, במסלול ב' בלבד. מועמדים ללימודי תואר שני במסלול א' (עם כתיבת עבודת תזה) יחוייבו בבחינת GRE. כל חריגה מכללים אלו טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

ב. מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעם הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

8.12 תלמיד השלמות לקראת הצגת מועמדות ללימודי תואר שני

א) מועמדים אשר עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורטים בסעיף 7.3), אולם הוועדה החוגית לתואר שני הטילה עליהם קורסי השלמה בהיקף העולה על 16 שש"ס, יוכלו, באישור ראש החוג והוועדה

החוגית לתואר שני, להתקבל ללימודי השלמות לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. עם סיום ההשלמות בציון הנדרש ע"י החוג, יירשמו מחדש ויציגו מועמדותם ללימודי תואר שני. (הערה: תלמידים אלה אינם מטופלים ע"י הרשות ללימודים מתקדמים.)

ב) מועמדים שאינם עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורטים בסעיף 7.3), אולם השיגו בלימודי התואר הראשון ציון סופי הנע בין 70 ל-75 בשני חוגי הלימוד, יוכלו להציג מועמדותם ללימודי השלמות לקראת לימודי תואר שני (במסגרת התואר הראשון).

במידה והוועדה החוגית ללימודי תואר שני תמליץ על קבלתם, יועבר תיק המועמדות לאישור הדיקן ללימודים מתקדמים בצרוף היקף הקורסים הנדרש והציון שיש להשיג בהם. **המינימום הנדרש להשלמות במסגרת זו הוא שלושה קורסים בהיקף כולל של 12 שש"ס, אותם יש להשלים בציון ממוצע של 80 לפחות.**

לאחר אישור הדיקן, ניתן יהיה לבצע את הקבלה. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו התלמידים מחדש ויציגו מועמדותם ללימודי תואר שני.

במידה ותחליט הוועדה החוגית ללימודי תואר שני על דחייה, יועבר התיק ישירות לאגף מינהל תלמידים.

מועמדים אשר השיגו בלימודי התואר הראשון ציון נמוך מ-70 לא יוכלו להתקבל למסלול השלמות לקראת לימודי תואר שני.

כל חריגה מכלל זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, וזאת בתנאי שדרישות הקבלה הנוספות פורטו במארו ההרשמה ואושרו על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' - דרישות אקדמיות ללימודים לתואר שני

מסלולי לימוד לתואר שני

הערה: כל חוג רשאי להחליט אילו מסלולי לימוד לתואר שני שאושרו כמקובל ע"י מוסדות האוניברסיטה יפתחו בכל שנת לימודים. תלמידים אשר החלו לימודיהם במסלול כלשהו בלימודי תואר שני יסיימו לימודיהם במסלול זה גם אם המסלול לא נפתח בשנים שלאחר מכן.

9.1 מסלול א'

מסלול זה מורכב משעורי חובה ושעורי בחירה בהיקף שלא יפחת מ- 28 שש"ס, לצד כולל לימודי עזר ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

החוג יקבע את היקפי שעורי הבחירה המרביים שתלמיד רשאי ללמוד מחוץ לחוג. קורסים אלה חייבים להיות בדרג 3 לפחות.

9.2 מסלול אישי

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום אינטרדיסציפלינרי, אותו הוא מעוניין לחקור ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולכן מחייב לימוד קורסים מחוגים שונים. תוכנית הלימודים תבנה בהתאם לתחום המחקר, ותכלול לכל הפחות ארבעה קורסים מתחום ההתמחות הספציפי של התלמיד. התכנית תיבנה על-ידי התלמיד ומנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה), ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.

במסלול זה מחויב התלמיד במכסת שעות לימוד כמו במסלול א'

דרישות לימודיות

- א) התלמיד חייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' בתוספת קורסי עזר והשלמות על-פי הצורך.
- ב) לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יכולים להיות בדרג 3 אך לא בדרג נמוך יותר.
- ג) התלמיד חייב ללמוד לכל הפחות ארבעה קורסים, בהיקף 4 ש"ס כל אחד, בתחום ההתמחות.
- ד) התלמיד חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

תעודת מוסמך האוניברסיטה

בתעודת המוסמך יצוין שם החוג בו סיים התלמיד את לימודיו במסלול אישי וכן תחום ההתמחות.

9.3 מסלול מואץ למ"א**תנאים אקדמיים**

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ולמעומדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע של 90 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (לא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. התלמיד כתב לפחות עבודה סמינריונית אחת והשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תיזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום שנה רביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

9.4 מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

- א) השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב) הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך שנקבעה על ידי החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ג) תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד) הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלה הוא שנתיים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יוכל לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

תלמיד אשר יוגדר במצב אקדמי לא תקין, כמפורט להלן, יועבר למסלול לימודים רגיל לתואר שני:

1. לא השלים את חובות המסלול הישיר לדוקטורט בתום שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות).
2. לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'.
3. לא אושרה לו הצעת המחקר לדוקטורט.

9.5 מסלול ב'

מסלול זה מורכב משעורי חובה ושעורי בחירה בהיקף שלא יפחת מ- 36 ש"ס, או 25% יותר ממכסת שעות ההוראה של מסלול א' (תיזה) באותו תחום. מכסת הלימודים אינה כוללת לימודי עזר ולימודי השלמה. מסלול זה כולל עמידה בבחינת גמר. מתכונת הבחינה תיקבע ע"י החוג. החוג רשאי להחליט על כתיבת פרויקט שיהיה בנוסף או במקום בחינת הגמר.

החוג יקבע את היקפי שעורי הבחירה המרביים שתלמיד רשאי ללמוד מחוץ לחוג. קורסים אלה חייבים להיות בדרג 3 לפחות.

זכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת המשך לימודים ישיר לקראת תואר שלישי.

9.6 לימודי שפה זרה

אם תכנית הלימודים בחוג כוללת לימודי שפה זרה, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שני להכיר במחצית מלימודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתכנית הלימודים של התלמיד, ולא יותר מ-8 ש"ס, עפ"י הפירוט הבא:

א) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 16 ש"ס שפה זרה (מתחילים ומתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-8 ש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.

ב) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 8 ש"ס שפה זרה (מתחילים/מתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-4 ש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.

חובות אקדמיות נוספות במסלולי הלימוד

10.1 במסלול א', מסלול אישי, מסלול מואץ עם כתיבת תיזה, מסלול ישיר לדוקטורט, יש לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בלבד או מטלות שוות ערך.

10.2 במסלול ב' יש לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בלבד או מטלות שוות ערך.

10.3 קורסי עזר שהחוג מחייב בהם את התלמיד אינם נמנים במנין השעות לתואר ואינם משתקלים בציון הסופי.

10.4 תכנית הלימודים בכל מסלולי הלימוד לתואר שני חייבת לכלול לפחות סמינריון מחקר או סמינר סטטיסטי, או מתודולוגי אחד, המקנה מיומנויות מחקר בהיקף של 4 ש"ס. תוכנו ומטלותיו ייקבעו ע"י החוג.

10.5 מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, אך יוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הישן כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

באישור הוועדה החוגית לתואר שני יוכרו לימודיו של התלמיד במסלול הישן כמילוי חלקי של תכנית הלימודים במסלול החדש.

שינוי מסלול לימודים יתאפשר לא יאוחר מתום סמסטר א' של השנה השנייה ללימודים.

הוועדה החוגית תיידע את הרשות ללימודים מתקדמים בדבר מעבר של כל תלמיד ממסלול למסלול.

10.6 א) במסלולי לימוד עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזיה), יורשה התלמיד להגיש את התזיה לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.

ב) במסלולי לימוד ללא כתיבת תזיה, יורשה התלמיד לגשת לבחינה/להגיש את מטלות הסיום רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.

10.7 בנוסף לקורסי עזר, רשאי החוג להטיל על תלמידי תואר שני בכל מסלולי הלימודים חובת עבודה מעשית (פרקטיקום) כתנאי לקבלת התואר. היקף ההתמחות במסגרת העבודה המעשית טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

10.8 חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר שני עד 2 ש"ס זכות בתקופת לימודיו עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים במשך שנתיים של כנסים מדעיים/ימי עיון. כל חוג ובית ספר יחליט האם לאמץ הסדר זה וכיצד ליישמו.

הערה: תלמידי מסלול ישיר לדוקטורט אינם זכאים להסדר זה.

10.9 א) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים אקדמיים (חובה, בחירה, שפה זרה) שנלמדו במוסד אחר להשכלה גבוהה ושעבורם לא קיבל תואר.

קורסים ממוסד אחר, שהוכרו ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה, ציוניהם ישוקללו בממוצע הציונים הסופי.

ב) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים שנלמדו במסגרת היחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה בהיקף כולל של עד 8 ש"ס. זאת בתנאי והתמלאו הקריטריונים הבאים:

1. היקף הקורס עומד על לפחות 28 שעות אקדמיות.

2. קיימת תכנית לימודים כתובה המתארת את תכני הקורס, מבנהו ודרישות הלימוד.

3. בתום הקורס עמד התלמיד במטלות כגון: בחינה, תרגיל מסכם או עבודה. על מטלות אלה חייב התלמיד לקבל ציון.

4. מרצה הקורס הינו בעל תואר שלישי מאוניברסיטה מוכרת, ושעיקר עיסוקו באוניברסיטה מוכרת, או לחילופין הינו איש מקצוע בעל תעודת מ"א לפחות ממוסד מוכר להשכלה גבוהה (כגון: משפטן, רואה חשבון, עיתונאי, רופא או כל מומחה בתחומו).

5. ניצול השעות בגין לימודי קורסים ביחידה ללימודי המשך ניתן למימוש תוך מקסימום 4 שנים.

ג) תלמיד יקבל תואר "מוסמך" מטעם אוניברסיטת חיפה רק אם למד באוניברסיטת חיפה לפחות את לימודי שנה ב' (או הלימודים המתקדמים של התכנית לתואר שני) ולא פחות ממחצית מכסת הלימודים לתואר שני (לפי המסלולים הנהוגים באוניברסיטת חיפה), לרבות כתיבת שתי עבודות סמינריוניות לפחות, עבודת גמר מחקרית/בחינת גמר. חריגה מתת-סעיף זה טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

נהלים חוגיים, המוסיפים על התקנון הכלל אוניברסיטאי, אך לא גורעים ממנו, יפורסמו בפרד ע"י החוגים.

10.10 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תוכל להמליץ לפני הדיקן ללימודים מתקדמים על הכרה בהצעת תיזה או בעבודת תיזה לצורך מעבר למסלול ב' כקורסי בחירה. ההכרה והיקפה טעונים אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

משך לימודים נורמטיביים

11.1 משך הלימודים לתואר שני במסלולים הדורשים כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) הוא שלוש שנים.

11.2 משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.

11.3 משך הלימודים במסלול מואץ למ"א עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) הוא חמש שנים (ללימודי התואר הראשון והשני).

11.4 משך הלימודים במסלול מואץ למ"א ללא כתיבת תיזה הוא ארבע שנים (ללימודי התואר הראשון והשני).

11.5 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא ארבע שנים.

חריגה ממשך הלימודים בכל מסלולי הלימוד טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ה' - בחינות, ציונים ועבודות

12.1 א) בכל קורס (חובה, בחירה, השלמה או קורס עזר) ייתן המורה בסיום הקורס ציון לכל תלמיד המשתתף בו. הציונים יינתנו במספרים לפי השיטה המאונית (1-100). כלל זה מתייחס לסוגי הקורסים הבאים: שיעור, תרגיל, פרוסמינר, סמינר, בחינת גמר, עבודת גמר מחקרית (תיזה).

ב) המורה רשאי לתת בסיום הקורס את הערכתו לתלמיד בציון "עובר/השלים" או "לא עובר/לא השלים" רק במסגרת הלימודים הבאות: לימודי שדה, פרקטיקום,

סיוורים, עבודת שטח, סדנאות והתנסות מעשית. על אותו בסיס ניתן יהיה להכיר בציוני "עובר" של קורסים במסגרות לימודים דומות מאוניברסיטאות אחרות כאשר הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני ממליצות להעניק בעבורן שעות זכות.

12.2 ציונים

- (א) ציון המעבר המינימלי בקורס הנלמד במסגרת לימודי תואר שני הוא 60.
(ב) ציון ממוצע מינימלי למעבר משנה א' לשנה ב' הוא 65. (מלבד תלמידי המסלול הישיר לדוקטורט, ראה סעיף 9.4).
(ג) ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).
(ד) ציון המעבר המינימלי לבחינת הגנה על התיזה במסלול א' הוא 76.

(ה) ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.

(ו) ציון המעבר המינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70.

(ז) תלמיד שנכשל בבחינת הגמר וקיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה, יורשה להיבחן פעם אחת נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה.

(ח) תלמיד יהא חייב להיבחן פעם אחת נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר שכתב וקיבל ציון נמוך מ-70.

(ט) הבחינה החוזרת חייבת להיערך בתוך שנים עשר חודשים לאחר בחינת הגמר שבה השתתף התלמיד. מועד הבחינה החוזרת ייקבע על ידי יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמיד שנכשל בבחינת גמר פעמיים יופסקו לימודיו.

כל חוג רשאי לדרוש ציון מעבר גבוה יותר מן האמור לעיל.

12.3 ציון סופי בקורס ייקבע כדלקמן:

(א) המורה רשאי לקבוע את הציון הסופי בהתחשב במרכיבים הבאים או בחלק מהם: תרגילים, עבודות, פרויקטים, בחנים, השתתפות בכיתה, בחינת מעבר.

(ב) המורה יודיע לתלמידיו בשבועיים הראשונים להוראת הקורס על מרכיבי הציון הסופי בקורס.

(ג) המורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה סמינריונית אם התלמיד אינו נוכח בשיעורים, איננו מגיש תרגילים ועבודות או איננו מעבד פרויקט או סמינר כנדרש בקורס, ובלבד שהודיע על כך המורה בתוך השבועיים הראשונים ללימודי הקורס. תלמיד שלא יוגש לבחינה יקבל ציון "נכשל".

12.4 דרישות מעבר בקורסים

(א) בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינות מעבר.

(ב) תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני (מילואים, אשפוז בבית חולים, אישור על מחלה ממושכת, לידה, או אבל), יהיה רשאי להגיש בקשה להיבחן במועד מיוחד לוועדה החוגית לתואר שני.

(ג) בחינות סמסטר חורף תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר א'.

- ד) מועד מיוחד של בחינות סמסטר חורף יתקיים במרוצת סמסטר ב' או בתיאום עם המורה.
- ה) בחינות סמסטר אביב תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר ב'.
- ו) מועד מיוחד של בחינות סמסטר אביב יתקיים בסוף חופשת הקיץ או בתיאום עם המורה.
- ז) ניתן לשפר ציון בקורס על ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה קובע הציון האחרון.
- ח) תלמיד שנכשל בקורס רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה זה יירשם הציון "נכשל" בגליון הציונים, אך לא יחושב בממוצע הכללי.
- ט) תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שני באותו קורס מחייב הפסקת לימודים.
- י) מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך עשרה ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו על-ידי ראש החוג.

12.5 הגשת עבודות סמינריוניות ומטלות סיום קורס

- א) מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית במסגרת קורס שנלמד בסמסטר א' הינו סוף סמסטר ב'.
- ב) מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית במסגרת קורס שנלמד בסמסטר ב' הינו סוף חופשת הקיץ (תחילת שנת הלימודים העוקבת).
- ג) מורה הקורס חייב למסור את ציון העבודה תוך ארבעה שבועות מיום קבלתה.
- ד) למעט עבודות סמינריוניות יש לסיים כל מטלת סוף קורס עד תום מועד בחינת א' וב' של הסמסטרים.
- ה) מורה הקורס חייב למסור את ציון העבודה תוך ארבעה שבועות מיום קבלתה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו על-ידי ראש החוג (בתנאי שהעבודה הוגשה במועד).
- ו) משקלו של כל קורס בחישוב ממוצע הציונים הסופי לתואר ייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

12.6 ציון סופי לתואר

- חישוב הציון הסופי לתואר ייעשה בנפרד על-ידי כל חוג. יש לקבוע משקל לקורסי חובה, קורסי בחירה, סמינרים, סדנאות והתמחות מעשית. לימודי עזר ולימודי השלמה לא יכללו במנין השעות לתואר ולא ישוקללו בממוצע הציונים.
- א) ציון עבודת גמר מחקרית (במסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי) לא יקטן מ-**35%** בשקלול הציונים.
- ב) ציון בחינת הגמר/עבודה מסכמת/פרויקט גמר (במסלול ב') יעמוד על **30%-20%** בשקלול הציונים.
- אופן שקלול הציונים בכל חוג יפורסם בשנתון האוניברסיטה.

12.7 זכאות לתואר

(א) תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר שני כפי שמפורטים בתקנון זה, בהנחיות החוגיות ובנוהלי אגף מינהל תלמידים, זכאי לקבל אישור זכאות לתואר:

1. לתלמידי מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א במסלול עם תיזה, תאריך הזכאות לתואר יהיה זהה לתאריך הגשת התיזה לשיפוט, ובתנאי שהיון הסופי של התיזה (בין שהיה צורך בתיקונים ובין שלא) הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.

2. לתלמידי מסלול ב' (בחינת גמר/עבודה מסכמת/פרויקט) תאריך הזכאות לתואריהיה זהה לתאריך מועד הבחינה/הגשת עבודה מסכמת, ובתנאי שהתקבל ציון חיובי ומולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.

3. במקרים חריגים בלבד, כאשר יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני מאשר הגשת עבודה סמינריונית או בחינה בקורס מסוים, לאחר הגשת התיזה לשיפוט/ בחינת הגמר למסלול ב', תאריך הזכאות ייקבע לפי מתן הציון לעבודה או לבחינה.

4. תאריך הגשת עבודת תיזה לשיפוט שהוחזרה לתלמיד לתיקון ייחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

(ב) על מזכירות החוג להעביר את שקלול הציונים לאישור הרשות ללימודים מתקדמים לא יאוחר מהתאריך שייקבע על ידי רשויות האוניברסיטה.

(ג) תלמיד אשר שקלול ציוניו לא יעבר ממזכירות החוג לרשות ללימודים מתקדמים עד מועד זה, לא ייכלל ברשימת המוסמכים ולא יוכל להשתתף בטקס הענקת התואר שיתקיים באותה שנה.

(ד) עם סיום לימודיו, על התלמיד לפנות למזכירות החוג בבקשה לקבל אישור זכאות לתואר וקבלת הציונים על כל מטלות הלימודים, לרבות קבלת ציון בעבודת הגמר המחקרית (תזה) או בבחינת הגמר. התלמיד יבדוק ויאשר במזכירות החוג את פרטי האישיים, ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו ותאריך הזכאות לתואר. האוניברסיטה תיזום סגירת תואר לתלמיד שלא פנה למזכירות החוג להסדרת אישור הזכאות. לתלמיד זה ניתנת האפשרות לערער על פרטי אישור הזכאות שנשלח אליו עד 30 יום מתאריך קבלת האישור בדואר. חוסר תגובה יתקבל כאישור והסכמה.

(ה) זכאות לתואר באחת מדרגות ההצטיינות תקבע עפ"י המפורט בסעיף 12.8.

12.8 הענקת תעודת מוסמך בדרגות הצטיינות שונות

להלן דרגות ההצטיינות בסדר עולה:

(1) **מוסמך בהצטיינות** – יוענק למוסמכים אשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא בין 90-92.

(2) מצטיין הדיקן ללימודים מתקדמים – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ) ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא בין 93-95.

(3) מוסמך בהצטיינות יתרה – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם

- כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ) ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא **96 ומעלה**.
- 12.9 קבלת מוסמך בדרגת הצטיינות כלשהי תותאם למשך תקופת הלימודים (ראה סעיף 11) על-פי הפירוט הבא:
- א) תלמידים במסלולים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א) שמשך לימודיהם **לא עלה על 3 שנים**.
- ב) תלמידים במסלול ב' (בחינת גמר/עבודה מסכמת/פרויקט גמר) שמשך לימודיהם **לא עלה על שנתיים**.
- 12.10 הרשות ללימודים מתקדמים תדאג להעביר לכל חוג את רשימת המוסמכים שלו במחזור נתון ובתוכה רשימת זכאים לקבלת התואר השני בדרגות הצטיינות השונות. כל חוג ימליץ על 10% מצטיינים מכלל מוסמכי החוג על-פי רשימת הזכאים. הרשות ללימודים מתקדמים תקבע בתוך 10% האלה מהו אחוז התלמידים בכל דרגת הצטיינות.
- 12.11 **תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:**
- א) נכשל בשני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, שמהם אחד, לכל היותר, הוא במסגרת לימודי החובה החוגיים (ראה סעיף 12.4 י')
- ב) נכשל פעמיים בקורס בלימודי התואר השני (ראה סעיף 12.4 ט').
- ג) לא סיים את חובות השמייעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו.
- ד) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא אושרה לו הצעת התיזה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השנייה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ.
- ה) תלמיד במסלול ב' אשר לא סיים את כל חובות השמייעה, למעט עמידה בבחינת גמר/הגשת עבודה מסכמת/הגשת פרויקט גמר, תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו.
- ו) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו הארכת לימודים.
- ז) לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- ח) לא השיג ציון מינימלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה)/בחינת גמר.
- ט) לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 17.4) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.
- י) נכשל פעמיים בבחינת גמר בלימודי התואר השני.
- יא) תלמיד שלא הציג את אישור הזכאות לתואר "בוגר" במועד שנקבע לו עם קבלתו ללימודי תואר שני.
- יב) תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו ולא אושרה לו הארכת מעמד "על תנאי".
- יג) תלמיד שלא ביצע רישום כנדרש לשנת הלימודים.
- תלמיד אשר ימצא במצב אקדמי לא תקין, יופסקו לימודיו.**

12.12 ערעורים על ציוני קורסים, בחינות גמר, עבודות גמר מחקריות (תיזות)

א) ערעור על ציון קורס לתואר שני ייעשה כמפורט להלן:

תלמיד רשאי לערער על ציון סופי בקורס לתואר שני תוך עשרה ימים מפרסומו. הערעור יופנה בכתב ליו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, וזה יעביר את הפניה למורה הקורס. עותק מן הערעור יועבר גם לרשות ללימודים מתקדמים. יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ידווח על תוצאות הערעור למערער ולרשות ללימודים מתקדמים לא יאוחר מאשר שבועיים מיום הגשת הערעור. התלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה או העבודה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מן המקורי. תוצאות הערעור תהיינה סופיות ומחייבות.

ב) ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור ימונה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית (תיזה) יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

ג) לא ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) במקרה שהציון הוא חיובי (76 ומעלה).

ד) לא ניתן לערער על ציון בחינת הגנה על התיזה במסלול א'.

ה) תינתן אפשרות לערער על ציון בחינת גמר במסלול ב'. כל חוג יקבע את נוהלי הערעור שלו ויפרסמם בשנתון הלימודים וידווח על כך לתלמידים.

פרק ו' - עבודת גמר מחקרית (תיזה)

13.1 מנחה לעבודת גמר מחקרית

כל תלמיד הלומד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי), שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית, יבחר לפחות מנחה אחד מבין חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה (ראה סעיפים 4.1-4.7 בתקנון זה).

הכנת עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

14.1 מטרת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) היא להביא את התלמיד לידיעה מעמיקה בתחום ידע מסוים, לשימוש בשיטות מחקר הנהוגות בתחום זה, וכן לבחון את כושרו לחקור בעיה מסוימת, לנתח ממצאי מחקר בצורה עצמאית, להסיק מסקנות ולכתוב עבודת גמר מחקרית בצורה ובסגנון נאותים.

14.2 **הצעת תיזה:** הצעת התיזה תכלול את נושא המחקר, מטרת המחקר, תיאור שיטות המחקר ורשימת מקורות. הצעת התיזה תוגש באישור המנחה/ים לוועדה החוגית ללימודי תואר שני. הוועדה רשאית לאשר את ההצעה, להפנות את ההצעה לקורא חיצוני, לדרוש תיקונים או לדחותה לאחר התייעצות עם המנחה/ים. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה בדבר האישור לרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים הנוגעים למבנה התכנית, לסעיפיה, להיקפה ולנוהל אישורה בחוג ייקבעו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ויופצו בין תלמידי החוג.

- 14.3 הצעת התיזה, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה/ים להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים, והיו זמינים לעיון על-פי החלטת ראש החוג.
- 14.4 תלמיד רשאי לשנות את מחקרו ואת תכנית המחקר בהסכמת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמנחה/ים, או לבקש את החלפה המנחה/ים.
- 14.5 תלמיד במסלול א' או מסלול אישי, אשר לא אושרה לו הצעת התיזה עלידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השניה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, ולא אושרה לו הארכה, יהיה במצב לימודים לא תקין.
- 14.6 תלמיד אשר לא יגיש את עבודת הגמר המחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו הארכת לימודים, יהיה במצב לימודים לא תקין.
- 14.7 תלמיד חייב לשמור את הנתונים והמקורות עליהם התבססה עבודת הגמר המחקרית שלו לתקופה של שלוש שנים לפחות, לצורך עיון הציבור בהם על-פי דרישה.

שיפוט עבודת הגמר המחקרית

- 15.1 עם סיום לימודיו לקראת התואר השני, יגיש תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) את עבודתו לוועדה החוגית ללימודי התואר השני, מודפסת לפי נוהל הכנה והגשה של עבודת גמר מחקרית, שנקבע על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- 15.2 עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על ידי:
- (א) מנחה/י העבודה.
- (ב) שופט נוסף לפחות מהחוג או מחוצה לו, עפ"י החלטת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
- (ג) מינוי שופט שאינו חבר סגל באוניברסיטת חיפה ו/או אינו עומד בקריטריונים לשיפוט עבודת גמר מחקרית, טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 15.3 הליכי השיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו חסויים.
- 15.4 העברת חוות דעתו של השופט בחלקה או בשלמותה לידיעת התלמיד תעשה תוך עילום שם או שלא בעילום שם, בהתאם לבקשתו של השופט. בכל מקרה שקיים חשש לזיהוי של אחד מהשופטים בניגוד לרצונו, יהא השיפוט כולו חסוי.

ציון עבודת הגמר המחקרית

- 16.1 הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים: ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף וציון השופט הנוסף.
- 16.2 כאשר הפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט לעבודה עולה על 15 נקודות, ימנה יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני שופט נוסף, לאחר שיוועץ עם המנחה/ים. הציון של עבודת הגמר המחקרית יחושב אז כממוצע של ציוני כל השופטים.
- 16.3 דו"ח השיפוט יימסר על ידי השופט לא יאוחר מאשר חודש מיום שנמסרה העבודה

- לידיו. אם תקופת השיפוט חופפת את חופשת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.
- 16.4 אם כעבור תקופת השיפוט לא התקבל דו"ח השיפוט, תעביר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני את הנושא לטיפול הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 16.5 פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר המחקרית לפני הגשתה לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד יקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף להם או לחלקם. לאחר שיפוט עבודת הגמר המחקרית, זכאי מחברה לפרסמה, אלא אם כן חלות עליה הגבלות כמפורט בנוהל זכויות יוצרים.
- 16.6 תלמיד המפרסם את עבודת הגמר המחקרית או חלק ממנה יציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מדרישות לקבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה".
- 16.7 במידה ונמסרה העבודה לשיפוט ונתקבל ציון סופי, לא תינתן אפשרות לתלמיד לתקן את עבודתו.
- 16.8 לנושא ערעור על ציון עבודת גמר מחקרית ראה סעיף 12.11 ב', ג', וד'.
- 16.9 במקרים חריגים, ולאחר התייעצות עם מנחה/י העבודה, רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים שלא להעביר את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) לפרסום בספרייה. הדיקן ללימודים מתקדמים יחליט האם לאשר המלצה זו.

פרק ז' - שונות

17.1 הפסקת לימודים

- א) תלמיד המעוניין להפסיק את לימודיו יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים ויידע בעותק גם את החוג.
- ב) תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית ע"י הוועדה החוגית לתואר שני ו/או ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 12.10), יופסקו לימודיו. כל הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.2 חידוש לימודים

- א) תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על שובו ללימודים ועל התנאים לאישור בקשתו.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.
- ג) תלמיד שלא סיים חובותיו לתואר שני, לאחר שקיבל הארכת לימודים (בהתאם לסעיף 17.3 א') ובשל כך הופסקו לימודיו, יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני

בבקשה לחדש את לימודיו בתום שנה מיום הפסקת הלימודים. תלמיד זה יורשה לסיים את לימודיו בתנאים הבאים:

1) על תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) להגיש את העבודה לשיפוט בעת חידוש לימודיו.

2) על תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת) להגיש את כל העבודות על קורסים ששמע בעבר במסגרת תכנית הלימודים בעת חידוש לימודיו, על מנת שלא יידרש לשמוע את הקורסים בשנית.

ד) תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים יהיה רשאי לחדש לימודיו על סמך תנאי הקבלה האוניברסיטאיים והחוגיים שלמד בהם בעבר. כל הקורסים שנלמדו בעבר ועליהם קיבל ציון יזקפו לזכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני.

ה) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. מומלץ כי במקרה זה תטיל הוועדה החוגית לתואר שני על התלמיד לימודי רענון.

ו) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תטיל על התלמיד לימודי רענון.

תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש לימודים.

כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.3 הארכת לימודים

א) תלמיד לתואר שני אשר לא סיים את לימודיו במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר (ראה סעיף 11.5-11.1) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים:

1) תלמיד במסלול לימודים המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ד' לצורך סיום כתיבת עבודת התיזה רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה, הגיש את כל העבודות, וקיבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני על הצעת התיזה.

2) תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ג' רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוו תקופה.

ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים, לא יוכל להמשיך בלימודיו (ראה סעיף 12.10).

ד) לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

17.4 חופשת לימודים

א) תלמיד לתואר שני המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.

ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים לצורך חישוב משך הזמן הנורמטיבי בלימודי התואר השני (עפ"י סעיף 11).

ד) בזמן חופשת הלימודים לא ניתן להגיש עבודות על קורסים שנלמדו בסמסטר קודם

ה) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 12.10 ט').

17.5 זכויות יוצרים

בזיקה לעבודות גמר מחקריות

מבוא

מוסמך של אוניברסיטת חיפה, שעבודת הגמר המחקרית שלו אושרה ע"י המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו כולן או חלקן, תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות לקבלת התואר. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיועדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.

א) מוסמך שעבודתו אושרה כנ"ל, רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויצייין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנדון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש; בכל מקרה, עליו לסייג את החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש. האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות גמר במסגרות שתראה לנכון.

ב) לגבי העבודות אשר עשויות לשמש נושא לפטנט ו/או נושא להפקת רווחים- מחבר העבודה, מנחיו (אם העמידו לרשות המודרך חומר שעשוי היה לשרת אותו) והאוניברסיטה הם בעלי עניין. כמו כן, עשויים גורמים חיצוניים שהשתתפו במימון

- המחקר להיות בעלי עניין, אם הותנה הדבר מפורשות בעת הענקת המימון. על טיב העניין יחליט הדיקן ללימודים מתקדמים בהתייעצות עם הגורמים המוסמכים לכך.
- ג) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות גמר מחקריות לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים.
- המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.
2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) לשיפוט.
3. חובת האישור המוקדם אינה חלה לאחר שעבודות גמר מחקריות נשפטו ואושרו על-ידי האוניברסיטה.
- ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים או אינפורמציה הקשורים בעבודת הגמר המחקרית, טעון כל פרסום של העבודה או חלקה הסכמת המנחה והתלמיד גם יחד. המנחה יחתים את התלמיד עוד בשלב אישור נושא המחקר. בפרסום מוקדם זה קיימת חובה לציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר השני. לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי המוסמך לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לתואר שני. במקרה זה זכויות היוצרים הספרותיות עומדות במלואן לזכות המחבר.
- ה) תלמיד הכותב עבודת גמר מחקרית (תיזה) הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הגמר שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.
- ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג', ד' יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת ברורות לעניין זה על פי שיקול דעתו. החלטת ועדת הברורות היא סופית.

מידע נוסף

תאריך הזכאות לתואר "מוסמך האוניברסיטה"

1. לתלמידי מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ עם כתיבת תיזה. תאריך הזכאות זהה לתאריך הגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, ובתנאי שהציון הסופי של עבודת הגמר (בין שהיה צורך בתיקונים ובין שלא) הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.
2. לתלמידי מסלול ב' תאריך הזכאות זהה לתאריך בחינת הגמר/עבודה מסכמת, ובתנאי שהציון הסופי של בחינת הגמר/עבודה מסכמת הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.
3. במקרים חריגים כאשר יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני מאשר הגשת עבודה סמינריונית או בחינה בקורס מסוים לאחר הגשת עבודת הגמר המחקרית או לאחר בחינת הגמר/עבודה מסכמת, תאריך הזכאות ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה או הבחינה.
4. תאריך הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) שהוחזרה לתלמיד לתיקון, יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה, רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

תשלום שכ"ל

תלמיד מ"א חייב בשכ"ל במשך כל תקופת לימודיו לתואר, אפילו אם אינו חייב בשמיעת קורסים. ראה תקנון שכר לימוד בפרק אגף מינהל תלמידים בשנתון זה.

מלגות פרסים ותמיכות

מידע ופרטים בדבר מלגות, פרסים ותמיכות לתלמידי תואר שני ניתן למצוא בתקנון מלגות לתלמידי מ"א, אשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שירותי ספרייה

הספרייה מציעה מבחר מגוון של משאבים לתלמידי תואר שני. כדי להפיק תועלת מרבית משירותי הספרייה, מומלץ מאד להשתתף בהדרכות הניתנות מטעם הספרייה:

1. כל תלמיד חדש מוזמן להדרכה בסיסית בספרייה בשבוע שלפני תחילת הלימודים.
  2. בהדרכות המתקדמות לומדים: חיפוש מאמרים בעברית ובאנגלית, חיפוש ספרים ועבודות תואר שני ושלישי לפי נושא בקטלוג הספרייה, כיצד לגשת למאגרי מידע של הספרייה מהבית וכיצד להשתמש באינטרנט.
- הדרכות בסיסיות והדרכות מתקדמות מתקיימות במהלך כל שנת הלימודים. מידע על מועדי ההדרכה ניתן לקבל בטלפון: 8240588 (פנימי 2588).

קורס לכתובה מדעית באנגלית

בקורס זה תינתן הדרכה בכתבת תקצירים, מאמרים, הצעות מחקר ומחקר בשפה האנגלית. הקורס יאפשר לכל תלמיד לקבל הדרכה אישית בנושא שבו הוא עוסק בד בבד עם הדרכה כללית בעקרונות הכתיבה המדעית. הקורס הוא סמסטריאלי וניתן בחלקו בשיעור פרונטלי וגם בצורת למידה מרחוק. פרטים ניתן לקבל במחלקה לשפות זרות.

תקנון לימודי תואר שלישי

פרק א' - הקדמה

- 1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון ("בוגר") ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.
  - 1.2 לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום חידוש ותרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר שבו השתלם, ולכתוב חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצוע. חיבור זה ייקרא להלן - עבודת דוקטור.
כמו כן, חייב תלמיד המחקר להוכיח כי הוא שולט בחומר הרקע ובספרות המקצועית בתחום ההתמחות, ולעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו (ובכללם לימודי השלמה ולימודי שפות) ובכל יתר החובות שחלות על פי תקנון זה.
  - 1.3 "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) הוא תואר המוענק מטעם אוניברסיטת חיפה.
  - 1.4 לימודי התואר השלישי מופקדים בידי הרשות ללימודים מתקדמים, הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר על ידי הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
  - 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
  - 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.
- הערה כללית:** התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' - ארגון וחלוקת סמכויות

בהתייחס ללימודי תואר שלישי ומסלול ישיר לדוקטורט.

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השלישי באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, ועל ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן ללימודים מתקדמים (יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה נקבע בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן

ללימודים מתקדמים, שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגע בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהן בה פרק זמן נוסף לפני הפסקה בת שנה.

2.3 תפקידיה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שלישי, המונחת על פי העניין על ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:

א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.

ב) פיקוח ומעקב אחר הליך אישור תכניות דוקטור חדשות.

ג) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שלישי ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.

ד) המלצה לרקטור או לסנאט, על פי העניין, לפתיחה או סגירה של חוגי לימוד לתואר שלישי.

ה) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שלישי.

ו) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי התואר השלישי באמצעות פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.

ז) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי התואר השלישי באוניברסיטה ומחוצה לה.

ח) אישור המלצת הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי וקבלת תלמידים למסלול ישיר לד"ר ותנאי קבלתם, או הפסקת לימודיהם.

ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי התואר השלישי.

י) אישור חופשות מלימודים על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.

יא) אישור הארכות לימודים (שלב א' ושלב ב') על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.

יב) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתואר שלישי על החלטות הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.

יג) וידוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1).

יד) מינוי חברי הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

טו) המלצה לגופים המוסמכים באוניברסיטה לקביעת הקריטריונים באשר לאנשי סגל באוניברסיטה ומחוצה לה, המורשים להנחות ולשפוט עבודות דוקטור.

טז) בקרה על מינוי מנחים לעבודות הדוקטור או החלפתם, ומתן אישור למקרים חריגים. כמו גם, בקרה על מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר סגל אקדמי אחד.

ז) בקרה על מינוי ועדות מלוות לעבודת הדוקטור או החלפתן, ומתן אישור למקרים חריגים.

ח) אישור הצעות מחקר לתואר שלישי על בסיס המלצת הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

ט) מינוי שופטים לעבודת הדוקטור על בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כ) וידוא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 8.3).

כא) אחריות על הליך השיפוט של עבודות הדוקטור.

כב) אישור או אי אישור עבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כג) אישור הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור על סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת, ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כד) אישור סיום הלימודים לתואר שלישי והזכאות לתואר "דוקטור לפילוסופיה".

כה) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" וטקסים אחרים בהם מעורבת הרשות.

הערה: במקרים של חריגה תקנונית נדרש אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי

הערה: כל המתייחס ללימודי תואר שלישי מתייחס גם ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט.

3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לימודים לתואר שלישי יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי באוניברסיטה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג המתאים. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי תימנה לפחות שלושה חברים. מינוי חבר שאינו עומד בקריטריונים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

3.2 תפקידיה העיקריים של הוועדה הם:

א) פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.

ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שלישי, כפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה להלן פרק ג': נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).

ג) דיון בבקשות להתקבל ללימודי תואר שלישי והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או ניסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו ייבדקו

- ויאושרו המסמכים המפורטים בסעיף 10.3 להלן. כמו כן, תיבדק התאמת נושא המחקר המוצע על ידי התלמיד לתחומי המחקר של חבר הסגל האקדמי המיועד להנחתו, מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר הסגל האקדמי המיועד להנחה והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הדוקטור במסגרת החוג.
- (ד) החלטה בדבר דחיית קבלה של מועמד ללימודי תואר שלישי.
- (ה) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השלישי.
- (ו) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכות לימודים (שלב א' ושלב ב').
- (ז) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו ואשר נמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1).
- (ח) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השלישי.
- (ט) אישור מנחה/ים העומדים בקריטריונים להנחה לכתיבת עבודת הדוקטור (ראה סעיפים 5.2-5.3) או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (י) יודוא מניעת יחסי תלות בין המנחה לבין התלמיד המונחה במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 5.3).
- (יא) החלטה האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד, בתיאום עם מנחה/י העבודה.
- (יב) אישור חברי הוועדה המלווה העומדים בקריטריונים, במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה (ראה סעיף 6.4), או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (יג) קביעה ופרסום של קריטריונים חוגיים וקווים מנחים אחידים להגשת בקשות קבלה ללימודי תואר שלישי, הצהרת כוונות לתואר שלישי, לבחירת מנחה/ים, ולהכנת הצעת המחקר ולהגשתה.
- (יד) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על אישור הצעת המחקר או דחייתה והעברת עותק מדו"חות השיפוט על הצעת המחקר אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- (טו) המלצה על מינוי שופטים חיצוניים לשיפוט עבודת הדוקטור העומדים בקריטריונים, בנוסף למנחי/י עבודת הדוקטור וחברי הוועדה המלווה (כמפורט בסעיפים 8.2-8.3).
- (טז) פיקוח על הכנתם של תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים.
- (יז) אישור בדבר השלמת חובות הלימוד לתואר שלישי.
- (יח) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הדוקטור או לדחותה בתום הליך השיפוט ועל סמך חוות דעת השופטים.
- (יט) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור בתום הליך השיפוט ועל סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת.

כ) עריכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי והעברתו למזכירות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא תתועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

4.1 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים ללימודי התואר השלישי במסגרת מחקר בין-תחומי או לחילופין בדיסציפלינה מובהקת אשר אין לה עדיין עיגון במסגרת אחת מתכניות הדוקטור החוגיות הקיימות באוניברסיטה. כל האמור לעיל נוגע גם לאישור המנחה/ים של עבודת הדוקטור, חברי הוועדה המלווה, מהלך הלימודים והמחקר, שופטי עבודת דוקטור ואישור הזכאות לתואר.

4.2 הוועדה הכלל אוניברסיטאית תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים למסלול הישיר לדוקטורט בכל אותם חוגים אשר לא מתקיימים בהם לימודי תואר שלישי ותטפל בכל הקשור למהלך לימודיהם, מעקב ובקרה, אישור עבודת הדוקטורט לשיפוט, דיון בחוות דעת השיפוט ואישור התואר דוקטור לפילוסופיה.

4.3 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר מפוצלת לשתי תת ועדות: האחת – לתחום מדעי החברה והרוח, והשנייה – לתחום המדעים המדויקים. כל אחת מתתי הוועדות תורכב מלפחות שלושה חברי סגל אקדמי בדרגת פרופ' מן המניין, אשר ימונו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים. הדיקן ללימודים מתקדמים משמש בשתי הוועדות כיו"ר מתוקף תפקידו.

4.4 המניין החוקי הנדרש לישיבת הוועדה יהיה של שלושה חברים נוכחים לפחות.

4.5 מרכז לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים ירכז את עבודת הוועדות הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר. באמצעותו יתקבלו פרוטוקולים של דיוני הוועדות, דו"חות השיפוט וכל חומר רלוונטי שיידרש.

מנחה/מנחים שותפים

5.1 כל מועמד ללימודי התואר השלישי יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאושרו סופית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והרשות ללימודים מתקדמים.

5.2 הסמכות להנחית עבודת דוקטור כדלהלן:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', בעל מינוי רגיל בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי (או באוניברסיטה, עבור חבר סגל המנחה תלמיד מחקר במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר). הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה וכל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', לרבות חבר סגל שפרש לגמלאות.

5.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

5.4 תפקידיו העיקריים של המנחה/ים הם:

(א) מתן ייעוץ בשלבי תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת המחקר, עיבוד תוצאות המחקר והכנת נוסח סופי של הצעת המחקר.

(ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

(ג) קיום קשר שוטף עם תלמיד המחקר במשך לימודיו לתואר שלישי.

(ד) תיאום בין חברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, לגבי תרומתו של כל אחד מהם להתקדמותו של תלמיד המחקר.

(ה) כינוס הוועדה המלווה, במידה והוקמה, מעת לעת ובהתאם לצורך.

(ו) הודעה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בכל מקרה שבו לא שמר תלמיד המחקר על קשר עמו במשך תקופה של ששה חודשים.

(ז) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.

(ח) העברת המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי על מינוי שופטים אפשריים לשיפוט עבודת הדוקטור.

(ט) שיפוט עבודת הדוקטור.

(י) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אישור עבודת הדוקטור, בהתאם לחוות דעת השופטים.

(יא) סיוע ופיקוח על הכנסת שינויים, תיקונים או השלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים, ואישור ביצועם.

ועדה מלווה

6.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, בתיאום עם המנחה/ים יחליטו האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד.

6.2 במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה, תמונה הוועדה עם הגשת הצעת המחקר.

6.3. הוועדה המלווה תורכב משלושה חברים לפחות:

(א) מנחה/ים אשר נתן/ו הסכמתו/ם להנחות את התלמיד. המנחה יהיה איש סגל באוניברסיטת חיפה בעל מינוי רגיל במסלול א' מדרגת מרצה בכיר ומעלה, בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.

(ב) חבר סגל אקדמי הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מבין חברי הסגל המכהנים באוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים, ואשר אינו נמנה על חברי הסגל האקדמי בחוג בו רשום התלמיד או בחוג בו מועסק המנחה.

(ג) חבר סגל אקדמי, הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מחוץ לאוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים.

6.4. המנחה ישמש כיו"ר הוועדה המלווה. הוא ימונה על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. כאשר תלמיד המחקר מונחה על ידי יותר ממנחה אחד, המנחים יחליטו ביניהם מי מהם ישמש כיו"ר הוועדה המלווה.

6.6. תפקידיה העיקריים של הוועדה המלווה הם:

(א) שיפוט הצעת המחקר.

(ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

(ג) חברי הוועדה המלווה יתרמו להנחיית התלמיד בהתאם ליכולתם, לעניינם וליחסי העבודה שייקבעו בינם לבין התלמיד.

(ד) השתתפות בכינוסי הוועדה המלווה מעת לעת בהתאם לצורך, עפ"י תאום עם המנחה.

(ה) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.

(ו) שיפוט עבודת הדוקטור בנוסף לשופט נוסף שימונה על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

(ז) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אישור עבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים.

(ח) סיוע ופיקוח על הכנסת תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות הדעת ואישור ביצועם.

החלפת מנחה/ים / חברי ועדה מלווה

7.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בהחלפת מנחה/ים/חבר ועדה מלווה באחד מן המקרים הבאים:
(א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.
(ב) אם אחד מהם מבקש לבטל את מינויו כמנחה/חבר ועדה מלווה.
(ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה ו/או אחד מהמנחים השותפים ו/או אחד מחברי הוועדה המלווה.

7.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת המנחה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מהמנחה הנוכחי, מהמנחה המיועד ומחברי הוועדה המלווה. אם נעתרה הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לבקשת התלמיד, יהיה המנחה הקודם רשאי לדרוש כי יוחלף נושא המחקר, והדיקן ללימודים מתקדמים יחליט באם למלא את דרישתו.

7.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת חבר הוועדה המלווה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מחבר הוועדה הנוכחי, מחבר הוועדה המיועד ומשאר חברי הוועדה המלווה.

שופטים לעבודת הדוקטור:

8.1 הדיקן ללימודים מתקדמים יקבע את שופטי עבודת הדוקטור בהתחשב בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

8.2 כל השופטים יהיו בעלי מינוי רגיל במוסד אקדמי מוכר אחר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'.

8.3 לא יוכל להתמנות שופט אשר יש לו יחסי תלות עם התלמיד אשר עבודתו הוגשה לשיפוט.

8.4 בכל מקרה בו לא מונתה ועדה מלווה לתלמיד המחקר, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. שני שופטים מחוץ לאוניברסיטת חיפה.

8.5 במקרה שלתלמיד המחקר מונתה ועדה מלווה, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. חברי הוועדה המלווה.

ג. שופט נוסף, אשר אינו משמש כחבר בוועדה המלווה, ואינו נמנה על חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

8.6 כאשר מתפתחות נסיבות מיוחדות, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים למנות שופט נוסף בכל שלב בתהליך השיפוט.

8.7 תפקידי השופטים הם: (ראה גם סעיפים 20.1-22.4)

- א. להעריך את העבודה וללוות הערכתו בהנמקה ובהדגמה במידת הצורך, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר יישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- ב. להעביר את חוות הדעת לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.
- ג. שיפוט חוזר של עבודת הדוקטור המתוקנת, במידה והשופט דרש ביצוע תיקונים כהתניה לאישור העבודה, ובמידה שהשופט ביקש לקבל לידיו את העבודה המתוקנת, בטרם אישור העבודה.

פרק ג' - נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

9.1 הרשמה ללימודי תואר שלישי מתקיימת בהתאם למועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על ידי האוניברסיטה.

9.2 תנאי קבלה ללימודי תואר שלישי

- א) מועמד המבקש להירשם כתלמיד לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:
  - (1) הינו בעל תואר "מוסמך" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר השני ציון משוקלל של 80 לפחות.
  - (2) כתב עבודת גמר והשיג ציון של 86 לפחות בעבודה זו.
- ב) במקרים מיוחדים יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, לאשר חריגה מן הציונים המינימליים לנוכח הישגים לימודיים ומחקריים מיוחדים של המועמד.
- ג) אין קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי במעמד "על תנאי".

9.3 תנאי קבלה ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט

- מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי. (ראה גם תקנון לימודי תואר שני סעיף 7.7).
- מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:
- (1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
  - (2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

3) המציא בזמן את המסמכים הבאים:

- א. טופס בקשת קבלה ללימודים
- ב. גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ג. הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
- ד. אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחיה.
- ה. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
- ו. שתי המלצות מאנשי אקדמיה.
- ז. תקציר נושא המחקר המוצע באנגלית.

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני השונה מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הערות:

- א. אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
- ב. הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.
- ג. לתלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.
- ד. חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

9.4 לימודי מחקר מקדים:

- מועמד המבקש להירשם ללימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר חייב למלא את התנאים הבאים:
- א) ישלים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
  - ב) ימציא אישור בכתב ממנחה אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
  - ג) במידת הצורך, יעמוד בתכנית הלימודים אשר תוטל עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.5 מועמד המבקש להירשם ללימודי התואר השלישי בחוג השונה מחוג לימודיו לתואר "מוסמך" וכתב עבודת גמר מחקרית, יידרש לעמוד בכל תכנית השלמות ובדרישות אקדמיות אשר תוטלנה עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.6 סיום הלימודים כמפורט בסעיפים 9.4-9.5, אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד גייש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי

תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

9.7 משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

הרשמה וייעוץ ללימודי התואר השלישי ומסלול ישיר לדוקטורט

10.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימציא למחלקת ההרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארזי ההרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומועדכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו ותחומי התמחותם, תכניות הלימודים, וכיוב') ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נזקק לו.

10.2 המועמד ללימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד בוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. לקראת דיון זה תרכז מרכזת החוג את כל המידע הרלוונטי על המועמד. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.

10.3 תיק המועמד לקבלה יכלול:

- טופס בקשת קבלה ללימודים.
- צילומי תעודות גמר לב"א ומ"א.
- גיליונות ציונים מאושרים לב"א ומ"א.
- העתק מעבודת הגמר ומאמרים שהמועמד פרסם בספרות המקצועית.
- אישור בכתב על הסכמת מנחה/ים לעבודת הדוקטור.
- לפחות שני מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה, אשר יישלחו ישירות על ידי הממליצים אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. אחד ממכתבי המלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
- הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
- קורות חיים של המועמד בעברית ובאנגלית.
- תקציר נושא המחקר באנגלית.

הערה: בקשות הקבלה ללימודי התואר השלישי או המסלול הישיר לדוקטורט בחוגים שאין בהם תכנית לימודים לתואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תוגשנה ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, עפ"י הפירוט בסעיף 10.3 לעיל.

- 10.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד הכוללות: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, ניסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה נוספים וכל דרישה אחרת שתיסייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.
- 10.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד למחלקת הרשמה באגף מינהל התלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 10.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים אשר ישלח את הודעת הדחייה.
- 10.7 מועמדים שיתקבלו ללימודי תואר שלישי יוכלו להתחיל את לימודיהם בתחילת סמסטר החורף או בתחילת סמסטר האביב.
- 10.8 כל תלמיד ללימודי תואר שלישי ומסלול ישיר לדוקטורט חייב בייעוץ וברישום בכל שנה משנות הלימוד. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום תישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על ידי אגף מינהל התלמידים.
- 10.9 בחוגים בהם אין עדיין הרשאה להעניק תואר שלישי, יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לטיפול של הוועדה הכלל אוניברסיטאית.

10.10 מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל

מועמדים ללימודי תואר שלישי אשר הינם מוסמכים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן. עמידה במבחן זה מהווה אחד מתנאי הקבלה ללימודים. המועמד יצרף את תוצאות מבחן ה-GRE לערכת ההרשמה וכן אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא מוסמך שלוחה). לאחר קבלת האישורים הנ"ל יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי/בוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר. מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעמו של הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, בתנאי שתנאי הקבלה הנוספים פורטו במארוז ההרשמה ואושרו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' - מהלך הלימודים והמחקר

הערה: כל האמור להלן בפרקים ד' ו-ה' לתקנון, המתייחס למנחה/י עבודת הדוקטור, מתייחס גם לחברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, עפ"י תפקידיה כמפורט בסעיף 6.6

11.1 מסלול ישיר לדוקטורט:

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים:

א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך שנקבעה ע"י החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.

ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.

ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

11.2 תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהא עליו להשלים את מכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין אם במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט תוך שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

11.3 לימודי התואר השלישי

משך הלימודים לתואר השלישי הוא ארבע שנים, והוא מחולק לשני שלבים:

שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

11.4 **שלב מחקר א':** משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

11.5 **שלב מחקר ב':** משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים מהסמסטר בו אושרה הצעת המחקר (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

11.6 אם יתבקש, יידרש תלמיד לתואר שלישי להעמיד לרשות מנחה העבודה את החומר הגולמי למחקר, אם במהלך הכנת העבודה ואם בהגשתה. לאחר אישור עבודת הדוקטור, חייב התלמיד להשאיר את חומר הגלם של המחקר זמין למנחה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים.

11.7 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא 4 שנים (ראה סעיף 11.1)

מכסת הלימודים

12.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי, בהתייעצות עם מנחה העבודה, תקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. היקף התכנית לא יעלה על 16 ש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

12.2 הוועדות החוגיות ללימודי התואר השלישי רשאיות לדרוש ידיעת שפות זרות בהתאם לתחום התמחותו ומחקרו של תלמיד המחקר.

הגשת הצעת המחקר ואישורה

13.1 הצעת עבודת הדוקטור, הכוללת את נושא העבודה, תכנית מפורטת של המחקר וביבליוגרפיה רלוונטית, תוגש בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר עם חוות דעתו של המנחה/ים. חוות דעת זו תתייחס להצעת המחקר ולכושרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת.

13.2 בדיקת ההצעה נתונה בידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, הרשאית לאשר את ההצעה, לדחותה, או לדרוש תיקונים ושינויים, לאחר התייעצות עם המנחה וחוקרים נוספים באוניברסיטת חיפה ומחוצה לה.

- 13.3 תלמיד רשאי לשנות את נושא מחקרו, לצמצמו או להרחיבו בהסכמת המנחה ובאישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.
- 13.4 הצעות מחקר לתואר שלישי, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים ויהיו זמינים לעיון על פי החלטת ראש החוג.

דו"ח התקדמות

- 14.1 כל תלמיד לתואר שלישי חייב להגיש לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר דו"ח התקדמות שנתי מאושר על ידי המנחה/ים בראשית כל שנת לימודים. עותק מן הדו"ח יישלח אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- 14.2 תלמידי מחקר הזכאים למלגת השתלמות (שלב א' ושלב ב') נדרשים להגיש בנוסף דו"ח התקדמות על פי תנאי המלגה.
- 15.1 תלמיד יוגדר במצב אקדמי לא תקין באחד מהמקרים הבאים:
- א) תלמיד אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תום השנה הראשונה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.
  - ב) תלמיד אשר אושרה לו אורכה והצעת המחקר שלו לא אושרה עד תום השנה השנייה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ).
  - ג) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תחילת הסמסטר הרביעי ללימודיו.
  - ד) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא השלים תוך שנתיים את חובות המסלול כמפורט בסעיף 11.1.
  - ה) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' כמפורט בסעיף 11.1 (ג)
  - ו) תלמיד מחקר שלב ב' אשר לא הגיש דו"ח התקדמות שנתי בראשית כל שנת לימודים.
  - ז) תלמיד אשר לא הגיש את עבודת הדוקטורט לשיפוט תוך ארבע שנים מיום תחילת לימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.
  - ח) תלמיד אשר לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 24.5) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
  - ט) תלמיד אשר לא ביצע ייעוץ ורישום ללימודים במועד בכל אחת משנות הלימודים לתואר.
  - י) בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד אשר נמצא במצב אקדמי לא תקין.
  - יא) תלמיד במצב אקדמי לא תקין יופסקו לימודיו.

פרק ה' - הגשת עבודת הדוקטור והליכי שיפוטה

פרסום תוצאות המחקר

16.1 תלמיד המחקר חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט. חובת האישור אינה חלה לאחר הגשת העבודה לשיפוט.

ביצוע עבודת הדוקטור

17.1 עבודת הדוקטור תבוצע באוניברסיטת חיפה. במקרים מיוחדים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לאחר המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, להתיר ביצוע עבודת הדוקטור או חלקה במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, בתנאי שהמנחה/ים סומך ידו על עריכת המחקר ומקפיד על פיקוח מתאים. תקופת הלימודים במוסד האחר תיזקף על חשבון התקופה הכוללת הנדרשת לסיום לימודי התואר השלישי.

17.2 תלמיד מחקר שירשה לבצע את עבודת הדוקטור במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, יהיה חייב לשהות באוניברסיטת חיפה במשך שנה אחת לפחות.

הגשת עבודת הדוקטור

18.1 עם סיום הלימודים והמחקר לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יגיש תלמיד המחקר לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר את עבודת הדוקטור, שהוכנה במתכונת שנקבעה על ידי הרשות ללימודים מתקדמים בצרוף אישור המנחה בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של העבודה לשיפוט.

18.2 עבודת הדוקטור תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף אישור בכתב מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי כי העבודה מוכנה לשיפוט ובצירוף שמות של ארבעה-חמישה חברי סגל אקדמי המורשים לשיפוט עבודת דוקטור (ראה סעיפים 8.2-8.3), אשר אינם נמנים על חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

18.3 הרשות ללימודים מתקדמים תשלח את עבודת הדוקטור למספר שופטים (ראה לעיל סעיפים 8.4-8.5), אשר הומלצו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים

19.1 תלמיד המעוניין להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים, יוכל בכל שלב במהלך לימודיו להגיש בקשה לכך.

19.2 בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים תוגש אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

19.3 בקשתו של התלמיד תכלול את הפרטים הבאים:

- ◆ נימוקי הבקשה (מהן הסיבות המצדיקות הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים).
- ◆ עותק של כל אחד מן המאמרים שפורסמו או התקבלו לפרסום, כמו גם מקום הפרסום, ופירוט לגבי פרקים נוספים של תוצאות המתוכננים להיכלל בעבודה.
- ◆ דברי הסבר של התלמיד על תרומתו הייחודית לכל אחד מן המאמרים המצורפים.
- ◆ אישור המנחה בדבר תרומתו הייחודית של התלמיד לכל אחד מן המאמרים המצורפים.
- ◆ אישור המחברים האחרים של המאמרים (במידה וקיימים) על תרומתו הייחודית של התלמיד למאמרים והסכמתם להכללת המאמרים בעבודת הדוקטור.
- ◆ תקציר העבודה.
- ◆ הצהרת התלמיד כי הוא מתחייב שכל פרסום של עבודת הדוקטור ייעשה תוך הקפדה על זכויות יוצרים של המחברים הנוספים של המאמרים וכן של הבימות בהן יופיע הפרסום.

19.4 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, תדון בבקשתו של התלמיד ותחליט אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם לאשרה, לאור הקריטריונים הבאים:

- ◆ נושאי העבודה קשורים לנושא מרכזי קוהרנטי אחד.
- ◆ התלמיד כלל בבקשתו לפחות שלושה מאמרים אשר כולם התקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה (לא יכללו דו"חות כינוס).
- ◆ התלמיד כלל בבקשתו מאמרים אשר פורסמו/התקבלו לפרסום לאחר שהתלמיד התקבל כתלמיד מחקר שלב א'.
- ◆ במקרה של מאמרים עם מספר מחברים - חלקו של התלמיד ניתן להבחנה ברורה והוא חלק מרכזי, והתלמיד הוא כותב ראשון במאמרים (להוציא מקרים בהם סדר הופעת המחברים הוא אלפביתי).

19.5 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תעביר את המלצתה לעיונו ואישורו של הדיקן ללימודים מתקדמים. והיה והדיקן ללימודים מתקדמים אישר את בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים, ישולבו המאמרים בעבודה באופן הבא:

- ◆ התלמיד יידרש לכתוב פרק מבוא אשר יספק את התשתית המדעית למאמרים. המבוא יכלול רקע מדעי ותיאור שיטות המחקר.
- ◆ פרק הממצאים יהיה מורכב מן המאמרים אשר יסודרו עפ"י רצף הצגת המחקר או בהתאם למבנה המחקר. המאמרים ישוכפלו לגודל ופורמט אחידים - זהה לאלו של המבוא והסיכום האינטגרטיביים.
- ◆ התלמיד יידרש לכתוב סיכום אינטגרטיבי למאמרים ובו דיון נרחב בתוצאות ובמשמעותן, הבלטת החידושים ותרומתם למחקר.

דו"ח השיפוט

- 20.1 כל אחד מן השופטים יחווה את דעתו על עבודת הדוקטור וימסור את דו"ח השיפוט ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, מבלי שקרא קודם המסירה את דו"חות השופטים האחרים, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר יישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. דו"ח השיפוט יכלול:
- א) סיכום תוצאות המחקר, בהדגשת החידושים שבעבודה.
  - ב) הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
  - ג) הצעות לשינויים, תיקונים או השלמות.
  - ד) אם ימצא השופט שהעבודה עונה על הדרישות, יציין במפורש כי החיבור ראוי לאישור כעבודת דוקטור. ראשי השופט המליץ, אם ימצא לנכון, על הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" לעבודת הדוקטור.
  - ה) אם ימצא השופט כי העבודה אינה עונה על הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יציין זאת במפורש.

הדיון בדו"ח השיפוט

- 21.1 חוות הדעת על עבודת הדוקטור יועברו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים אל יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לצורך דיון בדו"חות השיפוט.
- 21.2 אם נכללו בחוות דעתו של אחד השופטים דרישות לתיקונים, שינויים או השלמות בעבודת הדוקטור אשר יציין בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם להטיל על תלמיד המחקר את ביצוע הדרישות הנ"ל, כולן או מקצתן, לאחר שנועצה במנחה/ים.
- 21.3 אם יידרש התלמיד בהכנסת תיקונים, שינויים או השלמות אשר הינם בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, יהיה עליו להגיש עבודה מתוקנת בהתאם לדרישות. במידה ויידרש, בהתאם לחוות דעת השופטים, תישלח עבודת הדוקטור המתוקנת לשופט או לשופטים המקוריים לצורך שיפוט חוזר, על מנת שיחוו דעתם אם העבודה, במתכונתה החדשה, ראויה להתקבל כעבודת דוקטור. משך הזמן המקסימלי לביצוע התיקונים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 21.4 עם תום הליך השיפוט והדיון בחוות הדעת, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם ראוי תלמיד המחקר לקבלת התואר. אם **כל** השופטים המליצו על מתן תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" (Summa cum Laude) לעבודת הדוקטור, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר להמליץ על כך בפני הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 21.5 הדיקן ללימודים מתקדמים יאשר את הענקת התואר "דוקטור לפילוסופיה" מטעם אוניברסיטת חיפה.
- 21.6 לא יינתנו ציונים מספריים לעבודת הדוקטור.

אי אישור עבודת הדוקטור

- 22.1 אם מצא אחד השופטים כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יידרש תלמיד המחקר, על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים לתקן את העבודה בהתאם לחוות הדעת. עבודת הדוקטור המתוקנת תישלח לשיפוט נוסף, בהתאם להחלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 22.2 אם אישר השופט הנוסף בחוות דעתו כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יימשך הליך השיפוט כמפורט בסעיף 21.5-21.2.
- 22.3 במידה ונמצא גם בשיפוט הנוסף כי העבודה אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, לא תאושר עבודת הדוקטור על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר ישלח הודעה בכתב אל התלמיד.
- 22.4 אם הוחלט על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים ובהמלצת הוועדה החוגית לילמודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, על סמך חוות דעת השופטים, לא לאשר את עבודת הדוקטור, יהיה תלמיד המחקר רשאי לערער בכתב על ההחלטה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים תוך ששה חודשים מתאריך ההודעה על אי אישור העבודה. הדיון בערעור ייערך על ידי ועדה אד-הוק שיקבע הדיקן ללימודים מתקדמים מקרב חברי המועצה ללימודים מתקדמים. החלטת ועדה זו לגבי הערעור הינה סופית.

משך השיפוט

- 23.1 דו"ח השיפוט יימסר על ידי השופט לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.
- 23.2 אם כעבור תקופת השיפוט הנ"ל לא יתקבל דו"ח השיפוט, יטופל הנושא על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ו' - שונות

24.1 הפסקת לימודים

- (א) תלמיד המעוניין להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים ויידע בעותק גם את החוג.
- (ב) תלמיד שנקלע למצב אקדמי לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי (ראה סעיף 15.1), תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תבוצע ותאושר על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- (ג) תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד במסלול לימודי מחקר מקדים שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

תלמיד מחקר שלב ב' שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

ד) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.

ה) הדיקן ללימודים מתקדמים רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד הנמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1), גם אם לא ניתנה המלצה מפורשת על כך מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

24.2 **חידוש לימודים**

תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד במסלול לימודי מחקר מקדים המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

תלמיד מחקר שלב ב' המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יפנה אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי, אשר תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לחידוש לימודיו.

24.3 **הארכת לימודים (שלב מחקר א')**

א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את הצעת המחקר לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר א' (ראה סעיף 11.2) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוזו תקופה.

ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב א', לא יוכל להמשיך בלימודיו.

24.4 **הארכת לימודים (שלב מחקר ב')**

א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את עבודת הדוקטור לשיפוט במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר ב' (ראה סעיף 11.3), ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת לרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוזו תקופה.

ג) תלמיד אשר לא אושרה לא הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב ב', לא יוכל להמשיך בלימודיו.

24.5 חופשת לימודים

- (א) תלמיד לתואר שלישי המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומי"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. חופשת לימודים תינתן רק לתלמיד במצב אקדמי תקין ובטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית ללימודי תואר שלישי.
- (ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.
- (ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים.
- (ד) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1(ה)).

25.1 זכויות יוצרים

בזיקה לעבודות דוקטור

מבוא:

דוקטור של אוניברסיטת חיפה, שעבודת המחקר שלו אושרה על ידי המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו כולן או חלקן, תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות לקבלת התואר. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיועדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.

(א) תלמיד דוקטור שעבודתו אושרה כנ"ל, רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויצייין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנדון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש; בכל מקרה, עליו לסייג את החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש. האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות דוקטור במסגרות שתראה לנכון.

(ב) לגבי העבודות אשר עשויות לשמש נושא לפטנט ו/או נושא להפקת רווחים - מחבר העבודה, מנחיו (אם העמידו לרשות המודרך חומר שעשוי היה לשרת אותו) והאוניברסיטה הם בעלי עניין. כמו כן, עשויים גורמים חיצוניים שהשתתפו במימון המחקר להיות בעלי עניין, אם הותנה הדבר מפרשות בעת הענקת המימון. על טיב העניין יחליט הדיקן ללימודים מתקדמים בהתייעצות עם הגורמים המוסמכים לכך.

- (ג) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות דוקטור לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.
2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט.

3. חובת האישור המוקדם אינה חלה לאחר שעבודות הדוקטור נשפטו ואושרו על ידי האוניברסיטה.

- ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים או אינפורמציה, הקשורים בעבודת הדוקטור, טעון כל פרסום של העבודה או חלקה הסכמת המנחה והתלמיד גם יחד. המנחה יחתים את התלמיד עוד בשלב אישור נושא המחקר. בפרסום מוקדם זה קיימת חובה לציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי הדוקטור לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". במקרה זה, זכויות היוצרים הספרותיות עומדות במלואן לזכות המחבר.
- ה) תלמיד הכותב עבודת דוקטור הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הדוקטור שלו, איסופם ומהימנות הצנתם, על כל המשתמע מכך.
- ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג', ד', יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת בורות אד-הוק על פי שיקול דעתו. החלטת ועדת הבורות היא סופית.

מידע נוסף

תשלום שכ"ל

תלמיד לתואר שלישי חייב בשכ"ל במשך כל תקופת לימודיו לתואר. ראה תקנון שכר לימוד בפרק אגף מינהל תלמידים בשנתון זה.

מלגות פרסים ותמיכות

מידע ופרטים בדבר מלגות, פרסים ותמיכות לתלמידי תואר שלישי ניתן למצוא בתקנון מלגות לתלמידי תואר שלישי, אשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שירותי ספרייה

הספרייה מציעה מבחר מגוון של משאבים לתלמידי תואר שלישי. כדי להפיק תועלת מרבית משירותי הספרייה, מומלץ מאד להשתתף בהדרכות הניתנות מטעם הספרייה:

- 1) כל תלמיד חדש מוזמן להדרכה בסיסית בספרייה בשבוע שלפני תחילת הלימודים.
  - 2) בהדרכות המתקדמות לומדים: חיפוש מאמרים בעברית ובאנגלית, חיפוש ספרים ועבודות תואר שני ושלישי לפי נושא בקטלוג הספרייה, כיצד לגשת למאגרי מידע של הספרייה מהבית וכיצד להשתמש באינטרנט.
- הדרכות בסיסיות והדרכות מתקדמות מתקיימות במהלך כל שנת הלימודים. מידע על מועדי ההדרכה ניתן לקבל בטלפון: 8240588 (פנימי 2588).

קורס לכתיבה מדעית באנגלית

בקורס זה תינתן הדרכה בכתיבת תקצירים, מאמרים, הצעות מחקר ומחקר בשפה האנגלית. הקורס יאפשר לכל תלמיד לקבל הדרכה אישית בנושא שבו הוא עוסק בד בבד עם הדרכה כללית בעקרונות הכתיבה המדעית. הקורס הוא סמסטריאלי וניתן בחלקו בשיעור פרונטלי וגם בצורת למידה מרחוק. פרטים ניתן לקבל במחלקה לשפות זרות.

השאלת ספרים

הארכה אוטומטית של ספרים מושאלים: עם הפעלת אלף 500 יושאלו ספרים מהאוסף הכללי לפרק זמן של 14 ימים לכל אוכלוסיית הקוראים - סגל, סטודנטים כולל דוקטורנטים, חוקרים עם מינוי במכוני מחקר, עוזרי הוראה שהם סטודנטים וכו'.

הארכת הספרים תעשה כדלקמן:

לחברי הסגל האקדמי והמינהלי ולדוקטורנטים תוארך תקופת ההשאלה באופן אוטומטי, למעט לספרים שהוזמנו על ידי קורא אחר. אם ספר מושאל יידרש על ידי קורא אחר, יקבל חבר הסגל והדוקטורנט הודעה על כך באמצעות הדוא"ל או במכתב על פי בחירתו, והוא יידרש להחזיר את הספר עד למועד שייקבע.

אי החזרת הספר בזמן, תגרור עיכוב אוטומטי בזכויות ההשאלה, והפסקת ההארכה אוטומטית של ספרים אחרים בברשות הקורא עד להחזרת הספר הנדרש.

השינוי איפוא, הוא במעבר לתקופות השאלה אחידות של 14 יום שתחודש באופן אוטומטי.

כיוון שדוקטורנטים חייבים בקנס על ספרים מאחרים, הם מתבקשים לשים לב במיוחד לפניית הספרייה ולהחזיר ספרים נדרשים, כתבי עת ופריטי ספרייה אחרים בזמן, כדי למנוע הפסקת ההארכה האוטומטית, שכעבור שבועיים תגרור צבירת קנסות על כל הפריטים המושאלים לתלמיד.

תלמידים אשר הגישו את עבודת המחקר לשיפוט, ומבקשים להשתמש בשרותי הספרייה, יפקידו המחאת ערבות במדור ההשאלה עד קבלת הזכאות לתואר.

תווית חנייה

תלמידי התואר השלישי זכאים לקבל תווית חנייה תמורת הנחה ניכרת מעלות התווית לסטודנט אחר. תלמידים המעוניינים בתווית חנייה מתבקשים לפנות לאגף הביטחון והבטיחות מצוידים באישור על היותם רשומים כתלמידי תואר שלישי באוניברסיטה.

מעונות

לכל תלמיד שיתקבל ללימודי תואר שלישי ויהיה מעוניין בכך מובטח דיוור במעונות בסטנדרט גבוה בתנאי שיחל לימודיו במסמטר הראשון של השנה האקדמית. תלמיד שיחל לימודיו במהלך שנת הלימודים יזכה בדיוור במעונות על בסיס מקום פנוי.

הפקולטה למדעי הרוח

<http://hcc.haifa.ac.il>

דיקן הפקולטה: פרופ' ראובן שניר

ראש מינהל הפקולטה: מר אהרן רפטר

הפקולטה למדעי הרוח עוסקת בתרבות האדם, בהיסטוריה של החברה האנושית, ברוח האדם ובביטוייה בתחומי ההגות הפילוסופית, הספרות, הבלשנות והאמנות, על ענפיהם השונים. בצד היסודות ההומניסטיים הכלליים, מוצאים ביטוי בולט בפקולטה גם יסודות היהדות – תולדות עם ישראל ותרבותו, וכן לימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה המבטאים את הגוון המקומי של מדעי הרוח.

הכיוון ההומניסטי של הפקולטה מלווה בהקניית ידע, כלים, גישות ומתודות מחקר בכל התחומים, תוך שימוש אינטנסיבי בשיטות הוראה אקדמיות חדישות (במסגרת מעבדה לשונית ממוחשבת, מעבדת מולטימדיה, סדנאות, סיורים לימודיים, כנסים, סמינריונים בין-תחומיים, ועוד).

בפקולטה מעוגנים חוגים ותכניות מתחומי ההיסטוריה והארכיאולוגיה, הפילוסופיה, הספרויות והשפות השונות, האמנויות, לימודים רב-תחומיים ולימודים אזורים:

בתחום ההיסטוריה והארכיאולוגיה: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, מקרא, ארכיאולוגיה (החוג ללימודי א"י הוא רב-תחומי, עם דגש על הצד ההיסטורי או הארכיאולוגי).

במסגרת הפקולטה פועל גם בית-ספר להיסטוריה, שנועד לשמש כמסגרת גג לחוגים: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, לימודי ארץ-ישראל, לימודי אסיה והמדור לתולדות האמנות. המטרות המרכזיות של בית-הספר הן להעשיר את לימודי התואר השני והשלישי, מתוך מגמה להכשיר את תלמידי המחקר בשיטות מחקר בינתחומיות, ולהעמיק את הטיפול בקידום המחקר ההיסטורי באוניברסיטה, כתבי העת ההיסטוריים, כנסים והרצאות.

הלימודים האזוריים: כוללים את החוגים ללימודי ארץ-ישראל, ההיסטוריה של המזרח התיכון וללימודי אסיה.

בתחום הפילוסופיה, ספרויות ולשונות: פילוסופיה, ספרות עברית והשוואתית, לשון עברית, שפה וספרות אנגלית, שפה וספרות צרפתית, שפה וספרות ערבית.

בתחום האמנויות: תולדות האמנות, אמנות-יצירה, לימודי תיאטרון, לימודי מוסיקה.

לימודים רב-תחומיים: תכנית אופקים למצטיינים, לימודים רב-תחומיים.

המחלקה לשפות זרות: משרתת את כל הסטודנטים באוניברסיטה.

כמו כן מקיימת הפקולטה לימודי תעודה בשני תחומים: מידענות וספרנות ומוזיאולוגיה.

מתכונת הלימודים בפקולטה

1. מתכונת הלימודים בפקולטה למדעי הרוח חופפת את תקנון הלימודים הכללי.
2. התלמיד בפקולטה יהיה רשאי, במסגרת תכנית "האשכולות" ולשם הרחבת השכלתו מעבר לתחומי לימודיו, לבחור קורסים מחוץ לחוגו במקום שיעורים המוצעים בתכנית החוג.
3. הלימודים מחוץ לחוג ייבחרו מתוך מאגר הקורסים של חוגי הפקולטה ובאישור ראשי החוגים.
4. קורסים מחוץ לחוג יוכלו להחשב במקום שיעורי בחירה בלבד ובשום מקרה לא יפטרו את התלמיד מקורסי חובה שהוא חייב בהם בחוגו.

אופקים: תכנית המצטיינים

תכנית לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש התכנית: פרופ' מינה עברון

חברי הסגל האקדמי

עמית הוראה: פרופ' אילן גור-זאב, ד"ר גל גרזון, פרופ' יונתן יובל, ד"ר מחמוד יעזבק, ד"ר סדריק כהן סקלי, ד"ר דניס סובולב, פרופ' מינה עברון, ד"ר אמה פנר-מעייין, ד"ר דפנה רבן, פרופ' רות רולנד, ד"ר ברנדה שפר.

מזכירות התכנית

עוזר מנהלי לראש התכנית: **גב' יהב רוזן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00

קומה 20 חדר 2012

טלפון: 04-8240909 פקס: 04-8249836

אתר התכנית: <http://ofakim.haifa.ac.il>

א. כללי

תכנית אופקים מאפשרת לתלמידים בעלי פוטנציאל אישי גבוה וסקרנות אינטלקטואלית יוצאת דופן לחוות ולהתמודד עם מגוון גדול של תפישות עולם אקדמיות, באווירה תומכת ומאתגרת. לשם כך אנו מציעים מגוון קורסים, שתכליתם לעודד חשיבה ביקורתית, כתיבה מדעית והכרת כלי המחקר הנהוגים בתחומים השונים של מדעי הרוח והחברה. לצד שעורים ייעודיים הניתנים לתלמידי אופקים על-ידי טובי המרצים באוניברסיטה, התכנית מאפשרת חופש בבחירת קורסים מכל החוגים ובכל הדרגים.

התלמידים נהנים מהרצאות העשרה הניתנות על-ידי אנשי מחקר, תרבות וספרות במסגרת הסמינר המחלקתי.

התלמידים בתכנית זוכים ליחס אישי, ליווי והדרכה צמודים לאורך שלוש שנות לימודיהם.
 כל תלמידי שנה א' נהנים ממלגה עד גובה 100% שכ"ל. הזכאות למלגה לתלמידי השנים ב' ו-ג' מותנית בעמידה בקריטריונים של הצטיינות.
 התכנית נלמדת במסגרת דו־חוגית.

ב. תנאי הקבלה

1. לתכנית מתקבל מדי שנה מספר מצומצם של תלמידים בעלי ציון סכם גבוה ולאחר ראיון אישי.
2. תלמידים ותיקים (מחוגים אחרים) אשר סיימו את לימודי שנה א' בהצטיינות יוכלו להציג את מועמדותם לשנה ב'. לאחר בדיקת ציון הסכם שלהם, ובהתחשב במספר המקומות הפנויים הם יוזמנו לראיון אישי. לתלמידים ותיקים שיתקבלו לתכנית ייחשבו נקודות הזכות שצברו בחוג לימודיהם הקודם בהיקף של עד 20 נקודות זכות.

ג. תכנית הלימודים

1. היקף הלימודים הוא 60 נקודות זכות.
2. לתלמידים ניתן חופש בחירה מכסימלי ממיירב הקורסים הנלמדים באוניברסיטה בכל הדרגים. בכל מקרה תלמיד לא יצבור מעל 20 נ"ז בחוג אחד ולא יוכל לקחת קורסי בחירה מהחוג השני בו הוא לומד (אלא אם קיבל היתר מיוחד מראש התכנית).
3. בשנה א' ו-ב' על התלמידים להשתתף לפחות בשלושה קורסים של התכנית (בכל שנת לימוד), וכן להשתתף במפגשי הסמינר המחלקתי.
4. בשנה ג' על התלמידים לבחור לפחות שני קורסי בחירה מתוך התכנית ולכתוב פרויקט מחקרי.
5. על התלמידים ללמוד במהלך לימודיהם שפה זרה (מלבד אנגלית) במהלך שני סמסטרים לפחות, עד רמה של מתקדמים.
6. על התלמידים לסיים לימודיהם בתכנית בציון סופי משוקלל של 86 לפחות.

תולדות האמנות

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג לימודים למ"א

ראש החוג: **הדיקן** (בתוקף תפקידו)
ראש מדור תולדות האמנות: **ד"ר סוניה קלינגר**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אברהם קאמפף (אמריטוס).
פרופסור חבר:	פרופ' אסתר לוינגר (אמריטוס), פרופ' ענת צ'ריקובר.
מרצה בכיר:	ד"ר יוחנן אשר, ד"ר רון פוקס, ד"ר סוניה קלינגר, ד"ר איילת שפר (אמריטוס).
מרצה:	ד"ר עדי ארליך, ד"ר ניסים גל, ד"ר אמה מעין-פנר, ד"ר יוחאי רוזן.
עמית הוראה:	גב' בלהה מור.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' סיגל בן יאיר חן**
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9.00-12.00
קומה 17, חדר 1708, מגדל אשכול
טלפון: 04-8240567
פקס: 04-8288644
דוא"ל: art-history@univ.haifa.ac.il
אתר האינטרנט: <http://art.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד לבחור בין שני המדורים עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב', קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

לימודי הב"א בתולדות האמנות נועדו להעשרת עולמו התרבותי של התלמיד, וניתן ליישם במסגרות תרפיה באמנות, חינוך, מוזיאונים, גלריות, תיירות ותקשורת. המקצוע מתאים גם כלימוד מקביל למקצועות אחרים כגון: "היסטוריה, ארכיאולוגיה, ספרות, תקשורת וכל מקצוע העוסק בביטוי חזותי של תרבות וחברה.

תנאי קבלה

למסלול דו-חוגי: עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

למסלול חד-חוגי: רשאים לפנות תלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

מבנה הלימודים במסלול הדו-חוגי (01-10-111101)

קורסים בהיקף של 49 נ"ז:

(לא כולל את תלמידי תכנית "פסיכודאלי" אשר ילמדו 60 נ"ז בחוג)

1. **5 שיעורי מבוא:** אמנות עתיקה וקלאסית, אמנות ימי-הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית ואמנות האסלאם. מטרתם של שיעורי המבוא להקנות לתלמידים מסגרת ראשונית של קורות האמנות בהקשר היסטורי וחברתי.
2. **תרגילים:** התרגילים מקנים כישורים בסיסיים של לימוד אקדמי עצמאי. במסגרת התרגילים קיימת חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות.
3. **2 שו"ת (שיעור ותרגיל):** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות בשתי תקופות שונות, לפי בחירת התלמיד. מטרת שיעורים אלה היא להקנות לתלמיד כישורי לימוד עצמאי ברמת מתקדמים. חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות בהיקף שייקבע על ידי המורה.
4. **1 סמינריון:** לתלמידי דרג 3 (שנה ג'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות, בתקופה שונה מאלו שנבחרו בקורסי השו"ת (דרג 2). דגש על ניצול כישורי הלימוד העצמאי שנקנו בדרגים המוקדמים. בסמינר תוגש עבודה בהיקף שייקבע על ידי המורה.

5. **4 ש"מ (שיעור למתקדמים):** בתקופות שונות. הש"מ מוקדשים לנושאים נבחרים במסגרת תקופה זו או אחרת ומיועדים לתלמידי דרג 2 ו-3 (שנה ב' ו-ג').
6. **סדנה:** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), הכרת חומרים וטכניקות.
7. **שפה זרה:** כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.
- שפה זרה שניה מבין:** צרפתית, גרמנית – רמה א', בהיקף של 8 שש"ס (4 שש"ס בכל סמסטר), במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.
8. **סיוורים:** התלמידים חייבים להשתתף בסיוורים ובביקורים במוזיאונים, עפ"י קביעת המורים.
9. יתר הנקודות (11) להשלמת מכסת 60 הנקודות ייבחרו מבין קורסים בדרג 1 או 2 בחוגים להיסטוריה, ארכיאולוגיה, מקרא וספרות. במקרים מיוחדים ניתן יהיה לאשר גם לימודים מחוגים אחרים, ובכל מקרה כאלה שאינם מהחוג השני ללימודים.

מבנה הלימודים במסלול החד-חוגי: (11102-10-01)

קורסים בהיקף של 120 נ"ז:

- בנוסף על הלימודים במסלול הדו-חוגי, חייב התלמיד בשיעורים נוספים כדלקמן:
10. **2 שו"ת:** בתקופות שונות (בנוסף לאלו שבסעיף ג'). סה"כ 4 ש"ת, אחד בכל תקופה.
11. **3 סמינרים:** בשלוש תקופות שונות
12. **שפה זרה:** תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להמשיך בלימודי אותה שפה זרה שנייה, בה החלו בדרג 1 או 2, ברמת מתקדמים – בהיקף 8 שש"ס (2 סמסטרים).
13. **מקבצים:** מתוך השיעורים הניתנים בחוגים אחרים, ירכיב התלמיד 2-3 מקבצי לימוד בחוגים שונים, ובערך כולל של 47 נ"ז. על מקבץ אחד לפחות לכלול פרוסמיניריון. מומלץ מקבץ כזה בהיסטוריה כללית באחת התקופות בהן לומד התלמיד שו"ת בחוג. כמו-כן מומלץ מקבץ ביצירה, וזאת לתלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של מדור יצירה. מקבץ אחר יכול לכלול מבחר שיעורים מחוגים שונים (כגון: ארכיאולוגיה, פילוסופיה וספרות) הנוגעים להיבטים אחרים של תרבות הארצות והתקופות השונות הנלמדות בחוג. מקבץ זה יכול גם לכלול שפה זרה נוספת ברמת מתחילים.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

שנה א' (דרג 1)

מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות ימי-הביניים	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות הרנסנס	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות מודרנית	4 שש"ס	3 נ"ז
כלי מחקר בתולדות האמנות	2 שש"ס	2 נ"ז
תרגיל בניתוח יצירות אמנות	2 שש"ס	2 נ"ז
סה"כ	20 שש"ס	16 נ"ז

שנה ב' (דרג 2)

3 נ"ז	4 שש"ס	מבוא לאמנות האסלאם
8 נ"ז	8 שש"ס	2 שו"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ"ז)
6 נ"ז	4 שש"ס	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
2 נ"ז	2 שש"ס	סדנה להכרת חומרים וטכניקות
19 נ"ז	18 שש"ס	סה"כ

שפה זרה שניה

2 נ"ז	8 שש"ס	צרפתית או גרמנית (רמה א')
		במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר

2 נ"ז	8 שש"ס	סה"כ
--------------	---------------	-------------

שנה ג' (דרג 2, 3)

6 נ"ז	4 שש"ס	1 סמינר (6 נ"ז)
		(סמינר באחת מהתקופות השונה מאלו שנלמדו בשו"ת)
6 נ"ז	4 שש"ס	2 ש"מ (בקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
12 נ"ז	8 שש"ס	סה"כ
49 נ"ז	54 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי (01-10-111102)

שנה א' (דרג 1)

כמו במסלול הדו חוגי (20 שש"ס, 16 נ"ז)
מומלץ להתחיל את לימודי השפה הזרה כבר בשנה א'.

שנה ב' (דרג 2)

3 נ"ז	4 שש"ס	מבוא לאמנות האסלאם
16 נ"ז	16 שש"ס	4 שו"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ"ז)
2 נ"ז	2 שש"ס	סדנה להכרת חומרים וטכניקות
6 נ"ז	4 שש"ס	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
2 נ"ז	8 שש"ס	שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה א')
29 נ"ז	34 שש"ס	סה"כ

לימודי מקבצים – כנדרש

שנה ג' (דרג 2, 3)

18 נ"ז	8 שש"ס	3 סמינרים (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 6 נ"ז)
6 נ"ז	4 שש"ס	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)

4 נ"ז	8 שש"ס	שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה ב')
28 נ"ז	24 שש"ס	סה"כ
73 נ"ז	78 שש"ס	סה"כ

תכנית "פסיכודאלי" (212115-10-01 – 111115-10-01)

מטרת הלימודים

תכנית זו משותפת לחוג לתולדות האמנות והחוג ללימודים רב תחומיים במסלול דו-חוגי. זהו מסלול לימודים ייחודי המאפשר לבוגריו להתקבל ללא השלמות ללימודי המשך של תרפיה באמנות.

תנאי קבלה

בהתאם לתנאי הקבלה של החוגים תולדות האמנות ולימודים רב-תחומיים וראיון אישי. משך הלימודים הוא שישה סמסטרים שיתפרסו על פני שנתיים בלבד (כולל שני סמסטרי קיץ).

תכנית הלימודים:

החוג ללימודים רב-תחומיים: 60 נק'

מקבצי חובה:

1. מקבץ בפסיכולוגיה הכולל את הקורסים הבאים: מבוא לפסיכולוגיה; פסיכולוגיה התפתחותית; תיאוריות אישיות; פסיכופתולוגיה; פסיכולוגיה חברתית; סמינר.
2. מקבץ באמנות יצירה: סדנאות רישום, ציור, פיסול, צילום ו/או הדפס וקרמיקה פיסולית).
3. מקבץ בחירה חופשי (מומלץ ללמוד את המקבץ בחינוך, אולם ניתן גם ללמוד מקבצים אחרים בחוג כגון: קולנוע, כלכלה וחברה, ספרות, קרימינולוגיה, משפטים, ומקבצים רבים אחרים).

שימו לב: כחלק מתכנית הלימודים חובה על הסטודנט לקחת במסגרת המקבץ החופשי קורס בשיטות מחקר

החוג לתולדות האמנות: 48 נק'+12 נק' מקורסים בחוגים אחרים על פי בחירת התלמיד/ה

שנה א', 5 מבואות, 2 תרגילים – סה"כ 19 נ"ז
שנה ב', 5 ש"מ, 2 שו"ת, 1 סמינר. סה"כ 29 נ"ז
סה"כ: 48 נ"ז

ובנוסף 12 נ"ז קורסים מחוגים אחרים

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

מסלולי הלימודים המוצעים:

מסלול א': כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה).

מסלול ב': כולל בחינה בתום שנתיים של לימודים, ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית.

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמיד כלים להתמחות ולמחקר בתחום נבחר בתולדות האמנות ולהרחיב ידע בתחומים נלווים בחוג ומחוצה לו.

אשכולות לבחירה: אמנות העת העתיקה, אמנות ימי הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית, תולדות הארכיטקטורה.

משך הלימודים

על התלמיד להשלים את כל חובות הקורסים תוך שנתיים מתחילת הלימודים לתואר. במסלול א' יגיש התלמיד את עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, לא יאוחר מתום השנה השלישית ללימודים.

מבנה הלימודים

לתכנית הלימודים ארבעה מרכיבים עיקריים:

1. שיעורי חובה מתודולוגיים: נלמדים בסדר קבוע, מכוונים למעבר מונחה מחקרה עובדתית וניתוח ממצאים לסינתזה תאורטית.
2. שיעורי בחירה בתולדות האמנות: תוך הדגשת האשכול הנבחר.
3. שיעורי בחירה משלימים מחוגים אחרים: בדרג 3 ומעלה, בנושאים רלוונטיים לאשכול הנבחר.
4. לימודי עזר: שפה זרה נבחרת על-פי האשכול הנבחר. לימודי העזר אינם נחשבים במניין השעות לתואר.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בתחום תולדות האמנות בציון 80 לפחות, ובחוג השני 76 לפחות.
2. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
3. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

4. ניתן לעבור ממסלול א' למסלול ב' ולהיפך, בתנאי שהסטודנט מצהיר בכתב על כוונתו לעבור מסלול ליועץ המ"א ולמזכירות החוג עד לסוף סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה. בכל מקרה, ועדת המ"א החוקית תאשר לימודים במסלול א' על-פי הישגי התלמיד בשנת לימודיו הראשונה.
5. החוג אינו מתחייב לקבל את כל מי שעומד בתנאי הקבלה.

לימודי השלמה לקראת לימודי התואר השני

(11150-10-01)

ועדת המ"א של המדור לתולדות האמנות תקבע לכל תלמיד את מערכת לימודי ההשלמה, בכפוף לתקנון לימודי התואר השני, ובהתאם ללימודים האקדמיים של התלמיד בתואר הראשון.

בוגרי חוגים אחרים ובוגרי יצירה במסלול דו-חוגי בעלי תואר בוגר בציון 80 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד, ידרשו לידע בתולדות האמנות ברמת ב"א הכולל: 3 מבואות, תרגילים, 1 שיעור למתקדמים (ש"מ), 1 סמינר ושפה זרה (מלבד אנגלית) בהיקף של 8 שש"ס. משך לימודי ההשלמה לא יותר משנה.

הוועדה החוגית ללימודי התואר השני אינה מתחייבת לקבל ללימודים מן המניין תלמידים שנרשמו ללימודי השלמות.

מסלול א': מסלול עם עבודת גמר מחקרית (תזה)

(11201-10-01)

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת תזה הוא עד 3 שנים.

מבנה והיקף הלימודים

היקף הלימודים הוא 30 שש"ס

שעות	מעמד	סוג הקורס	
6 שש"ס	חובה	ש"ת מתודולוגי	3
2 שש"ס	חובה	ש"מ (מ"א)	1
8 שש"ס	בחירה	סמינר אשכול	2
4 שש"ס		סמינר אשכול אחר	1
2 שש"ס	חובה	סמינר מחקר	1
8 שש"ס		*לימודים משלימים	
30 שש"ס		סה"כ	

שפות זרות

התלמיד חייב בלימודי שפה זרה ברמת מתחילים ומתקדמים (שנתיים), 8 שש"ס בכל שנה. **הבחירה תהא על פי דרישות אשכול הבחירה ובאישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.** שעות הלימוד בשפה זרה אינן נכללות במניין השעות ללימודי התואר השני.

(* לימודים משלימים

שיעורים בדרג 3 עד 5 מ החוג לתולדות האמנות או מחוגים אחרים באוניברסיטה בהיקף של 8 שש"ס. חובה ללמוד 2 שש"ס לפחות, מתוך 8 שש"ס, במסגרת החוג לתולדות האמנות (בתחום אחר מאשכול הבחירה), וכל זאת באישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.

עבודות ובחינות

1. עבודות סמינריוניות: התלמיד חייב בשתי עבודות כתובות בהיקף סמינריוני, לבחירתו מבין הסמינרים בהם השתתף.
2. ציוני קורסים: בכל קורס יינתן ציון על פי דרישות הקורס.
3. עבודת גמר מחקרית (תזה): לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד בהתייעצות עם המנחה, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר תובא לאישור ועדת המ"א של החוג. היקף העבודה הכתובה לא יעלה על 20,000 מילים, שהם כ-80 עמוד (מלבד ביבליוגרפיה, תמונות וכדו'). העבודה תוגש לחוג לשיפוט, לאחר אישור המנחה. ההתקשרות עם המנחה, הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר יהיו ע"פ הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה.

שקלול הציונים

עבודת גמר (תזה)	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
לימודי החוג האחרים	20%
לימודים משלימים	10%

מסלול ב': מסלול עם בחינת גמר (01-10-111202)

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

**מבנה והיקף הלימודים

היקף הלימודים הוא 38 שש"ס.

א. בחוג לתולדות האמנות – 28 שש"ס

ב. לימודים משלימים – 10 שש"ס

**תלמיד במסלול ב' פטור מחובת שפה זרה שנייה.

בסוף לימודיהם, חייבים התלמידים במסלול זה, בבחינת גמר (במקום כתיבת עבודת גמר מחקרית).

מבנה והיקף הלימודים

שעות	מעמד	סוג הקורס	
4 שש"ס	חובה	ש"ת מתודולוגי	2
2 שש"ס	חובה	ש"מ (מ"א)	1
8 שש"ס	בחירה	סמינר אשכול	2
8 שש"ס		סמינר אשכול אחר	2
6 שש"ס		שיעורים מתקדמים	3
10 שש"ס		*לימודים משלימים	
38 שש"ס		סה"כ	

(* לימודים משלימים)

שיעורים בדרג 3 עד 5 מהחוג לתולדות האמנות או מחוגים אחרים באוניברסיטה בהיקף של 10 שש"ס. חובה ללמוד 4 שש"ס לפחות, מתוך 10 שש"ס, במסגרת החוג לתולדות האמנות (בתחום אחר מתחום ההתמחות), וכל זאת באישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.

עבודות ובחינות

עבודות סמינריוניות: התלמיד חייב בשלוש עבודות בהיקף סמינריוני וחובת שמיעה בסמינריון נוסף

שקלול הציונים

30%	בחינת גמר
40%	3 עבודות סמינריוניות
30%	שיעורים אחרים ולימודי השלמה

אמנות – יצירה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.F.A.

ראש החוג: **הדיקן** (בתוקף תפקידו)

ראש מדור יצירה: **גב' שרון פוליאקין**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יעקב דורצ'ין, פרופ' אבנר כץ (אמריטוס).	
פרופסור חבר אמן: פרופ' מיכה אולמן (חל"ת), פרופ' אבישי אייל, פרופ' ציבי גבע, פרופ' הלנה מרקסון (אמריטוס), מר אורי קצנשטיין*, פרופ' פיליפ רנצר.	
מרצה בכיר: גב' רות כהן (אמריטוס).	
מרצה בכיר אמן: גב' בתיה איזנוסר-ג'אנקור (אמריטוס), מר יצחק גולומבסק, גב' פסי גירש, מר יהודה יציב, גב' שרון פוליאקין.	
עמית הוראה ומורה מן החוץ: מר שי איגנץ, ד"ר אפרת ביברמן, גב' איה בן רוך, גב' אפרת גלנור, גב' רותי דירקטור, מר מיכאל חלאק, גב' ליהי חן, מר שרון יערי, מר אסף משולם, גב' הדס ניר-רוזנברג.	

* דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טל לנדסהוט**

דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il

a-m-t@univ.haifa.ac.il

גב' רלי יוריסט – ryurist@univ.haifa.ac.il

המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10-13.

טלפון: 8288484, 8249231, 8249242

פקס: 8249717

אתר אינטרנט: [http:// artcreat.haifa.ac.il](http://artcreat.haifa.ac.il)

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד **לבחור בין שני המדורים** עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב' קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

הלימודים נועדו להקנות מושגי יסוד ועקרונות חשיבה לאדם העוסק ביצירה האמנותית. השילוב בין עבודה מעשית בסדנאות לבין לימוד תיאורטי בשיעורים מאפשר לתלמיד לפתח את יכולת העשייה יחד עם פיתוח הכישורים הביקורתיים.

תנאי הקבלה

למסלול דו-חוגי:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. בחינה מעשית הכוללת ראיון אישי, הצגת תרגיל שהוכן על ידי המועמד על פי הנחיות שנשלחו אליו במכתב הזימון לבחינה ותיק עבודות. תיק העבודות יכיל בין 10-15 עבודות אמנות, משלוש השנים האחרונות. העבודות יכולות להיות בתחום אחד או יותר כגון: רישום, ציור, פיסול, צילום, הדפס, קרמיקה ועוד. ניתן להציג גם צילומי עבודות ו/או שיקופיות ו/או תקליטור (CD), של עבודות אשר לא ניתן לנייד או שלא קיימות יותר.

למסלול חד-חוגי:

רשאים לפנות לתלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

משנה"ל תש"ע, ניתן ללמוד במסלול חד חוגי הכולל מקבץ (40 נקודות זכות) קורסי הקדם הנדרשים ללמודי התואר השני בבית הספר לטיפול באמצעות אמנויות.

מסלולי הלימוד

הלימודים במדור מתנהלים בשני מסלולים:

- א) המסלול הדו-חוגי (60 נ' במדור ו-60 נ' בחוג אחר).
  - ב) המסלול החד-חוגי (80 נ' במדור ו-40 נ' במקבצים, מתוכם מקבץ אחד חובה בתולדות האמנות) (80 נ' במדור ו-40 נ' מקבץ קורסי הקדם).
- שנה א' זהה במתכונתה בשני המסלולים.

מבנה הלימודים

הלימודים במדור ליצירה מורכבים מהשיעורים הבאים:

במדור ליצירה:

- הקורסים במדור ליצירה הינם קורסים שנתיים.
- א) **סדנאות** – שיעורים בעבודה מעשית.
1. כל 2 שש"ס בפועל בסדנה = 1 שש"ס אקדמי.
  2. קיימות שני סוגי סדנאות:
    - ◆ סדנאות שנתיות של 4 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 4 נ'
    - ◆ סדנאות שנתיות של 2 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 2 נ'
- ב) **החובה העכשווית** – קורס חובה שנתי, המרכז את כל תלמידי המחזור של אותה שנת הלימודים בה החל התלמיד את לימודיו. שיעור עיוני הנושא אופי היסטורי מודרני שמטרתו לחשוף את התלמידים לעשייה האמנותית העכשווית בארץ ובעולם. (כל 2 שש"ס בקורס זה = 1 שש"ס אקדמי).
- ג) **עבודת גמר (תערוכה)** – הינה עבודה עצמאית, המתבצעת במסגרת הקורס "סדנת פרוייקטים", המסכמת ומקיפה את תחום לימודיו של התלמיד.
1. עבודת הגמר, הליווי וההנחייה, יתקיימו במסגרת הקורס "סדנת פרוייקטים".
  2. רק תלמידים שהגיעו לדרג 3 (שנה ג') והשלימו את לימודיהם או נרשמו להשלמת כל תכנית הלימודים במדור ליצירה באותה שנה, יורשו להשתתף ב"סדנת פרוייקטים" ולהגיש עבודת גמר.
  3. מגישי עבודת הגמר, יהיו רשאים לבחור במנחה נוסף על מנחה/י הקורס "סדנת פרוייקטים".
  4. תלמידי **המסלול החד-חוגי** יחוייבו במסגרת עבודת הגמר **להגיש גם עבודה בכתב** (בין 800-1000 מילים), עבודה העוסקת בבעיות העקרוניות ובתקדימים (אם קיימים) ההיסטוריים של עבודת הגמר. העבודה תוגש מודפסת בשני עותקים, עותק אחד ישאר בחוג.
  5. עבודת הגמר תוגש בסוף שנה"ל במסגרת פומבית של כל החוג, מורים, תלמידים ואמנים אורחים הקשורים למדיה בה הגיש התלמיד את עבודתו. תלמיד שבחר לא להציג את עבודתו בפומבי, יקבל ביקורת עבודות בסוף יום הביקורות, על ידי אותם מורים ומבקרים שנכחו באותו היום.
  6. הציון הסופי של עבודת הגמר בהיקף של 4 נ' ייקבע על ידי מנחה/י "סדנת הפרוייקטים" וממוצע ציוני המורים והאמנים האורחים שנכחו בזמן הביקורות.
  7. וועדת ההוראה של המדור רשאית לדחות בשנה הצעה לעבודת גמר, אם תמצא שעבודה זו אינה ראוייה להגשה.

במדור לתולדות האמנות:

הקורסים במדור לתולדות האמנות הינם קורסים סמסטריאליים. לשם איתור רשימת השיעורים יש לעיין ברשימת הקורסים של המדור לתולדות האמנות (מלבד קורסי הש"ת).

א) **מבוא לתקופה** – שיעור שמטרתו הכרת המסגרת הכוללת של תקופה בתולדות האמנות.

ב) **תרגיל** – לבחירה אחד מתוך שניים, כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות. התרגיל מקנה כישורים בסיסיים של לימוד אקדמי עצמאי. במסגרת התרגילים קיימת חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות.

ג) **ש"ת (שיעור ותרגיל)** – שיעור ברמה אקדמית של דרג 2 (שנה ב'), העוסק בנושא נבחר במסגרת תקופה זו או אחרת בתולדות האמנות. (קדם דרישה לקורס זה: מבוא באותה תקופה ותרגיל.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי:

שנה א' (דרג 1)

סדנת רישום א'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
סדנת ציור א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת פיסול א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת צילום א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
החובה העכשווית של שנה א'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
מבוא לתקופה המודרנית	(סמסטר ב')	4 שש"ס	3 נ'
מבוא בחירה	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	3 נ'

(מבין: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם)

24 שש"ס אקדמי

סה"כ

22 נ'

שנה ב' (דרג 2)

12 נ' בסדנאות דרג 2	(12 שעות שנתיות)	24 שש"ס	12 נ'
החובה העכשווית של שנה ב'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
תרגיל (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות)	(סמסטר א' או ב')	2 שש"ס	2 נ'
ש"ת	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	4 נ'

(קדם דרישה לש"ת: מבוא באותה תקופה ותרגיל)

20 שש"ס אקדמי

סה"כ

20 נ'

			שנה ג' (דרג 3)
12 נ'	24 שש"ס	(12 שעות שנתיות)	12 נ' בדרג 2 ו-3 (לפחות 4 נ' מתוך ה-12 חייבות להיות בדרג 3)
2 נ'	4 שש"ס	(2 שעות שנתיות)	החובה העכשווית של שנה ג'
4 נ'	8 שש"ס	(4 שעות שנתיות)	סדנת פרוייקטים (תערוכה)
18 נ'	18 שש"ס	סה"כ	
	אקדמי		
60 נ'	62 שש"ס	סה"כ לב"א	
	אקדמי		

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי:

			שנה א' (דרג 1)
22 נ'	24 שש"ס		זוהה למסלול הדו-חוגי
	אקדמי		

			שנה ב' (דרג 2)
24 נ'	8 שש"ס	(24 שעות שנתיות)	24 נ' בדרג 2
2 נ'	4 שש"ס	(2 שעות שנתיות)	החובה העכשווית של שנה ב'
6 נ'	8 שש"ס	(סמסטר א' או ב')	2 מבואות בחירה
			(מבין אלה שלא נלמדו בדרג 1)
32 נ'	34 שש"ס		סה"כ
	אקדמי		

			שנה ג' (דרג 3)
20 נ'	40 שש"ס	(20 שעות שנתיות)	20 נ' בדרג 2-3 (לפחות 4 נ' מתוך ה-20 חייבות להיות בדרג 3)
2 נ'	4 שש"ס	(2 שעות שנתיות)	החובה העכשווית של שנה ג'
4 נ'	8 שש"ס	(4 שעות שנתיות)	סדנת פרוייקטים (תערוכה)
			(כולל הגשת עבודה בכתב בנושא עבודת הגמר)
26 נ'	26 שש"ס		סה"כ
	אקדמי		

			סה"כ במדור ליצירה
80 נ'	84 שש"ס		יש להתחיל את לימודי המיקבצים בשנה ב'.
	אקדמי		

מקבץ מס' 1 – בתולדות האמנות (חובה)

2 נ'	2 שש"ס		תרגיל
------	--------	--	-------

(לבחירה 1 מבין 2 : כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות)

ש"ת (קדם דרישה: מבוא באותה תקופה ורגיל) 4 שש"ס 4 נ'

סמינריון (או 3 שיעורים למתקדמים לפי בחירה, וזאת,

רק במידה והתלמיד כתב עבודה סמינריונית בכל אחד

ממקבצים מס' 2 ו-3) 6-4 שש"ס 9-6 נ'

סה"כ בתולדות האמנות 12-10 שש"ס 15-12 נ'

מקבצים מס' 2 ו-3

המקבצים בנויים ממבוא, תרגיל וסמינר (או פרוסמינריון).

מקבץ אחד יכול להיות מהחוג השני של התלמיד אשר בו למד בדרג 1.

סה"כ מקבצים 25-28 נ'

סה"כ לב"א 120 נ'

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי עם מקבץ קורסי הקדם לקראת לימודי תואר שני בביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות, זהה לתכנית הלימודים של המסלול החד-חוגי, השינוי הוא במקבצים. הסטודנט נדרש ללמוד מקבץ קורסי קדם לקראת תואר שני בביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות.

סדר הלימודים

סדר הלימודים במהלך שנות לימודיו של התלמיד לב"א נקבעים על-פי הכללים הבאים:

1. המדור אינו מתיר לימודיו של תלמיד במידה **ולא נרשם** ל-4 קורסים לפחות בשנה, על פי הפרוט הבא: 2 סדנאות שנתיות, קורס אחד של החובה העכשווית ושיעור עיוני אחד בתולדות האמנות. **כלל זה תקף לאורך כל לימודי התואר.**
2. ניתן להרשם לקורס מתקדם (דרג 2, 3) אך ורק אם יש לתלמיד ציון עובר בכל קורסי הקדם הנדרשים לאותו קורס. לא ניתן ללמוד שיעור קדם ומתקדם באותו סמסטר ולא ניתן ללמוד קדם אחרי מתקדם.
3. תלמיד שלא למד את כל הקורסים המוטלים עליו בדרג 1, 2 או 3, יחוייב להשלים בשנה"ל העוקבת. תלמיד כזה חייב להרשם תחילה אל הקורסים שעליו להשלים, אחרת המערכת לא תאפשר לו להרשם לקורסים בדרג מתקדם.
4. בשנה א' (דרג 1) יוכל התלמיד ללמוד מקסימום 24 נ'.
5. **קורסים במסגרת המדור ליצירה: -**

א. סדנאות:

שנה א' – מומלץ מאוד לסיים כבר בשנה א' (דרג 1), את כל ה-14 נ' בקורסי הסדנאות (רישום א', ציור א', פיסול א' וצילום א'),

שנה ב' – ניתן ללמוד 12 נ' בדרג 2 מכל תחום.

שנה ג' – יש ללמוד 12 נ' מכל תחום כשלפחות 4 נ' מתוך ה-12 חייבות להיות בדרג 3. לא ניתן יהיה להרשם לסדנאות בדרג 3 במידה והתלמיד לא קיבל ציון עובר לפחות ב-4 נ' בדרג 2.

ב. החובה העכשווית:

בשנה א', ב' ו-ג' חובה ללמוד את הקורס "החובה העכשווית" הרלוונטי לאותו הדרג (אחד מתנאי מעבר לשנה הבאה).

ג. עבודת גמר (פרוייקט תערוכה):

◆ יש להרשם לקורסים "סדנת פרוייקטים" והחובה העכשווית של דרג 3 בו זמנית. (113.3101+113.3102), בו זמנית.

◆ לא ניתן יהיה להרשם לקורסים אלה, במידה והתלמיד לא עבר בהצלחה ו/או לא נרשם לכל חובותיו בלימודי התואר (סך של 56 נ').

6. קורסים במסגרת המדור לתולדות האמנות: -

◆ במסגרת לימודי תולדות האמנות, מחוייבים תלמידי יצירה ללמוד 4 קורסים המקנים 12 נ' (14 שש"ס).

◆ מומלץ ללמוד קורסים אלה במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.

◆ פרוט הקורסים: מבוא באמנות מודרנית, מבוא אחד לבחירה (מבין התקופות: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם), תרגיל (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות האמנות או תרגיל בנייתו יצירות אמנות) וש"ת אחד לבחירה (באותה תקופה בה נלמד המבוא).

◆ חובה ללמוד מבוא אחד לפחות, מבין שני המבואות, בשנה אקדמית א' (אחד מתנאי המעבר לשנה ב').

◆ ניתן ללמוד את התרגיל, כבר בשנה א' (לקורס זה אין דרישות קדם).

◆ קדם דרישה לש"ת בתקופה מסויימת, ציון עובר בקורסים הבאים: מבוא באותה תקופה ותרגיל.

תנאי מעבר

1. ציון עובר בכל הקורסים הוא 60.

2. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

א. ממוצע ציונים שווה או גדול מ-65 בכל הקורסים בהם למד התלמיד (כולל ציון "נכשל").

ב. ציון עובר בקורסים הבאים:

מינימום 6 נ' בקורסי הסדנאות

◆ החובה העכשווית של דרג 1

◆ מבוא אחד לפחות בתולדות האמנות

3. תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':

א כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.

ב. ציון עובר בקורסים הבאים :

- ◆ מינימום 14 נ' בקורסי הסדנאות של שנה א'
- ◆ החובה העכשווית של דרג 2
- ◆ מבוא באמנות מודרנית

4. המדור ליצירה שומר לעצמו את הזכות לדון בהישגיו של כל תלמיד ולא לאפשר את המשך לימודיו באם נכשל במקצוע אחד או יותר.

הערות:

1. החוג דורש נוכחות חובה בכל השיעורים. **3 העדויות מהוות אי-השתתפות בקורס.**
2. סדנאות החוג לאמנות פתוחות לעבודה עצמית של הסטודנטים במשך ימי השבוע, למעט השעות שמתקיימים בהן שיעורים.
3. אירועים – המדור ליצירה מצפה מתלמידי השתתף בכל האירועים שהוא יזום במשך השנה.
4. ארכיון עבודות – המדור ליצירה שומר לעצמו זכות לבחור מספר עבודות מכל תלמיד. כמו כן רשאי המדור לבחור עבודה אחת מכל עבודת גמר. עבודות אלה ישמרו בארכיון המדור לתיעוד נושאים לימודיים ויוכלו להיות מוצגות בהתאם לשיקולי המדור ליצירה.
5. תלמידי החוג לאמנות, המדור ליצירה, אינם רשאים במהלך שנות לימודיהם, להצטרף לאגודה אמנותית מקצועית. כמו כן אסור להם להציג את עבודותיהם מחוץ לכותלי האוניברסיטה ללא אישור בכתב מראש המדור ליצירה ולפי מדיניות המדור.

חובות כלל-אוניברסיטאיות

כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. כמו כן על התלמיד להשתתף בשיעורי חינוך גופני, בהתאם לדרישות האוניברסיטה.

הוראה

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם להוראת האמנות חייבים בהשלמות, במסגרת לימודיהם בחוג לאמנות, בקורסים הבאים:

- ◆ 2 מבואות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 שש"ס
  - ◆ תרגיל – (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות
  - האמנות או תרגיל בניתוח יצירות אמנות) 2 שש"ס
  - ◆ סמינר באחת מארבע התקופות 4 שש"ס
- (התלמיד חייב לעמוד בדרישות של מבוא ותרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הלימודים לתואר שני (M.F.A)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: **מר אורי קצנשטיין**

מטרת הלימודים

תכנית ללימודי אמנות עכשווית להכשרת אמנים צעירים. מטרת הלימודים לפתח ולהעשיר את אישיותו האמנותית של הסטודנט, תוך העמקת והרחבת עולמו התרבותי. תכנית לימודי ה-M.F.A מבוססת על עבודה בסדנאות אישיות תוך דגש מיוחד על ליווי אישי של כל סטודנט על-ידי אמן מתוך צוות המורים של החוג לאמנות או אמן אורח ומפגשים עם אמנים ומרצים אורחים.

תנאי קבלה

1. הליך הקבלה החוגי:

- שלב א'** – דיון של חברי הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתיק העבודות של המועמד, שלא בנוכחותו.
(תיק העבודות יכיל קורות חיים מעודכנים ותיעוד יצירות שנעשו בשנתיים האחרונות ו/או כל חומר רלוונטי אחר)
- שלב ב'** – מועמד ראוי יוזמן לראיון אישי והצגת תיק עבודות, בוועדה החוגית ללימודי התואר השני.
- שקלול ציונים בלימודי התואר הראשון בחוג לאמנות יצירה בציון 80 לפחות, ובחוג השני 76 לפחות.
- בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות**, בוגרי מכללות ובתי-ספר לאמנויות אחרים, אשר בשלב א' ימצאו כמועמדים מתאימים וראויים ושציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (בשני החוגים) עומד על 80 לפחות, ידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני ובכפוף לתקנון לימודי תואר שני.
- מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

לימודי השלמה

- בוגרי המדור ליצירה באוניברסיטת חיפה, במסלול הדו-חוגי, אשר החלו לימודיהם לפני שנה"ל תשס"ג, ידרשו בהשלמת הקורס "תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב" (מהחוג לתולדות האמנות).
  - בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות ובוגרי מכללות ובתי ספר לאמנויות אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני, בכפוף לתקנון לימודי התואר השני.
- הוועדה החוגית ללימודי התואר השני אינה מתחייבת לקבל ללימודים מן המניין תלמידים שנרשמו ללימודי השלמות.

משך הלימודים

על התלמיד להשלים את כל חובות הקורסים תוך שנתיים מתחילת הלימודים לתואר. התלמיד יגיש את פרויקט הגמר לשיפוט במועד שייקבע על ידי החוג ולא יאוחר מתום השנה השלישית ללימודים (כולל חופשת הקיץ).

היקף הלימודים

- א. לימודי יצירה - 36 ש"ס
 ב. לימודים עיוניים - 8 ש"ס
 סה"כ - 44 ש"ס

מבנה הלימודים

1. לימודי יצירה - 36 ש"ס (40% מן הציון)

הקורסים ביצירה הם קורסים שנתיים.

שנה א' – 18 ש"ס

- סדנה לניתוח עבודות, ביקורות, דיאלוג ואמנים אורחים - 8 ש"ס
  - הנחייה אישית - 4 ש"ס
  - סדנת בחירה - 2 ש"ס
  - סמינר תיאוריה וביקורת - 4 ש"ס
- סה"כ - 18 ש"ס**

שנה ב' – 18 ש"ס

- סדנה לניתוח עבודות, ביקורות, דיאלוג ואמנים אורחים - 8 ש"ס
  - הנחייה אישית - 4 ש"ס
  - סדנת בחירה - 2 ש"ס
  - סמינר תיאוריה וביקורת - 4 ש"ס
- סה"כ - 18 ש"ס**

2. לימודים עיוניים - 8 ש"ס (20% מן הציון)

2 סמינריוני בחירה עיוניים מכלל חוגי האוניברסיטה, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות. מומלץ לבחור אחד מהם בתולדות האמנות והשני מכלל חוגי האוניברסיטה.

3. פרויקט גמר (תערוכה) עם עבודה בכתב (40% מן הציון)

הפעילות האמנותית של תלמידי התואר השני תתקיים בסטודיו האישי של הסטודנט ובגלריה הלימודית. פרויקט הגמר הוא למעשה נקודת השיא בתכנית הלימודים, והוא מהווה את החשיפה הציבורית והפומבית המשמעותית ביותר עבור הסטודנט. פתיחת התערוכה תלווה בביקורת פומבית של מורי התואר השני, אמנים אוצרים ומבקרי

אמנות מרכזיים, אשר יוזמנו על-ידי הבוגרים. כל משתתף יידרש ללוות את תערוכת הסיכום שלו, בטכסט כתוב, בהיקף של 10-15 עמודים (כ-10,000 מילים), בנושא המתייחס ויוצר רקע והקשר ליצירתו האמנותית. דרכי המחקר, בחירת הנושא ואופן כתיבת העבודה ילוו על ידי המנחה האישי ויהוו תנאי לקבלת התואר.

שקלול הציונים

1. לימודי יצירה (36 שש"ס)

40%

על פי הפירוט הבא:

- ◆ סדנה לניתוח עבודות, דיאלוג וביקורת ואמנים אורחים: 18%
- ◆ הנחיה אישית 4%
- ◆ סדנת בחירה 2%
- ◆ סמינר תיאוריה וביקורת: 16%

20%

2. לימודים עיוניים (8 שש"ס)

40%

3. פרויקט גמר עם עבודה בכתב

לפרטים בדבר תקנון לימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה יש לעיין באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

יצירות אמנות ברחבי הקמפוס

ברחבי הקמפוס מוצגות יצירות אמנות גדולות ממדים:

במעבר בין הבניין הרב תכליתי למעונות הסטודנטים, ברחבת הדשא, מוצב "עץ הדמעות" של האמן הגרמני **הרברט קוהן**, פסל המתנוסס לגובה של 3 מ'.

על הדשא, סמוך לבניין הרב תכליתי מוצב הפסל "אם וילד", של האמנית **אילנה גור**. ציור הקיר המונומנטלי של **אברהם אופק**, "ישראל – חלום ושברו" מוצג בחלל המבוא לבניין הראשי. ציור הקיר "אליהו ונביאי הבעל על הר הכרמל" של **אריק בראואר** מוצג בלובי מול מוזיאון הכט וציור הקיר "מחזוריות של גירוש ושיבה", של **יוסל ברגנר** מוצג על קיר קומות ה-600 וה-700 שבבניין הראשי. קיר קרמי של הצייר **מרסל ינקו** מעטר את לובי הבניין הרב תכליתי. בבניין הראשי, במסדרון שעל יד הספרייה, תלויים שני חיתוכי לינול של הצייר והמאייר **אבנר כץ**. ובקומת ה-700 ישנם עוד שני חיתוכי לינול של האמן. בקומת ה-700 תלויה גם עבודתה של **טל אמיתי**, "פאזל נוף", ציור נוף המורכב מ-2,600 חלקי פזאל. שלושת פסליו המונומנטליים מסדרת "באר אטומה" של הפסל **יעקב דורצ'ין** מוצבים מול הבניין למדעי החברה ע"ש יצחק רבין ובגן ריגד, ליד הגשר המחבר בין הבניין הראשי לבניין רבין, מוצב פסלו של האמן **נחום טבת**, "ללא כותרת".

ארכיאולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר איילת גלבוש

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכל ארצי, פרופ' רחל חכלילי (אמריטוס), פרופ' ארתור סג"ל, פרופ' מינה עברון, פרופ' אברהם רוני (אמריטוס), פרופ' רוני רייך.

פרופסור חבר: פרופ' גיא בר-עוז, פרופ' אדם זרטל (אמריטוס), פרופ' דניאל קאופמן.

מרצה בכיר: ד"ר אדריאן בועז, ד"ר איילת גלבוש, ד"ר דני נדל, ד"ר אלכסנדר צצקין-חוקר בכיר (קמ"ע), פרופ' שריאל שלו.

עמית הוראה: ד"ר מיכאל אייזנברג, ד"ר עדי ארליך, ד"ר רון בארי, ד"ר שי בר, ד"ר רחל בר-נתן, ד"ר אסתי דבורז'צקי, ד"ר רוית לין, ד"ר יוסי מזרחי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' גלית אגיון**

שעות קבלה: ימים א'-ד' 9.30-11.30. ביום ה' מזכירות החוג סגורה.

טלפון: 04-8240234 פקס: 04-8249342

דואר אלקטרוני: gaghion@univ.haifa.ac.il

אתר האינטרנט של החוג: <http://archlgy.haifa.ac.il/> או דרך אתר האוניברסיטה.

מזכירות החוג: הבניין הרב-תכליתי, חדר 104.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ לתואר ראשון: ד"ר דני נדל

מטרת הלימודים

מטרת החוג לארכיאולוגיה היא להקנות לתלמידו ידע רחב ומקיף במגוון הנושאים הקשורים לארכיאולוגיה ולתרבות החומרית של ארץ ישראל, של הארצות השכנות ושל אגן הים התיכון. בוגרי החוג הרוצים בכך מקבלים הכשרה לעבודה ארכיאולוגית בחפירות, בסקרים ובמעבדות, בהתאם לבחירת מסלול הלימודים. הבוגרים יכולים להשתלב בעבודה במוזיאונים לארכיאולוגיה, בהוראה בבתי ספר (למשל, שיעורי של"ח, תנ"ך, היסטוריה, גיאוגרפיה - בשילוב עם תעודת הוראה), בתיירות בארץ ובעולם ובתחום השימור.

בחוג ניתן ללמוד מגוון רחב מאוד של נושאים, בהתאם למספר הגדול של נושאי המחקר בהם מתמחה הסגל האקדמי. התרבות החומרית הקדומה של א"י בפרט ואגן הים התיכון בכלל נלמדת בשני מישורים שונים. הראשון הוא כרונולוגי, ובו נלמדים העולם הפרהיסטורי, העולם של תקופות המקרא (תקופות הברונזה והברזל), תרבויות יוון ורומי (החל בתקופה הארכאית, דרך התקופות הקלאסית וההלניסטית וכלה בתקופות הרומית והביזנטית), והעולם של ימי הביניים מראשיתו בכיבוש המוסלמי של האזור ועד ימי ממלכות הצלבנים. בלימודים ניתן דגש מיוחד לשיטות המחקר החדשניות, ובהתאם לכך המישור השני הוא מישור נושאי, ובו נלמדים תחומים המשולבים במחקר הארכיאולוגיה המודרני. אלה כוללים בין השאר (לפי סדר א"ב): ארכיאולוגיה (חקר עצמות בעלי חיים עתיקים), ארכיאולוגיה מטלורגיה (חקר מתכות) וחקר חומרים וטכנולוגיות עתיקות, גיאולוגיה וארכיאולוגיה, נמלים ואתרי חוף, פלינוולוגיה (חקר אבקות פרחים מאובנות), שיטות לשיחזור הסביבה והאקלים ושיטות תיארוך. כמו כן החוג מקיים תכנית ייחודית בתחום שימור אתרים ארכיאולוגיים ומורשתם.

ניתן ללמוד במסלול חד-חוגי (החל משנה ב'), או במסלול דו-חוגי עם כל חוג אחר באוניברסיטה. אנו ממליצים על שילוב עם חוגים קרובים כגון: אנתרופולוגיה וסוציולוגיה, ביולוגיה ומדעים, גיאוגרפיה ולימודי הסביבה, היסטוריה, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ ישראל ומקרא, אך ניתן לשלב גם עם חוגים אחרים כגון לימודי מחשב וסטטיסטיקה.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג. החוג מקבל בברכה מועמדים המבקשים לעבור מאוניברסיטאות אחרות, ממכללות וחוגים אחרים. החוג רשאי לדרוש ממועמדים אלה לימודי השלמה בהתאם לנסיבות. בנוסף אנו ממליצים לכל התלמידים והמועמדים לבוא ליעוץ אישי אצל יועץ הב"א של החוג או אצל ראש החוג. תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי שנה א' בחוג לארכיאולוגיה בממוצע משוקלל של 80 לפחות, ועמד בתנאי המעבר של שנה א' בחוג השני. לכל מועמד למסלול החד-חוגי יערך ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של כל תלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

במסלול הדו-חוגי יתקיימו שני אפיקי לימוד:

1. **אפיק כללי:** התלמיד יצבור בחוג 54 נקודות במשך שנות לימודיו במסלול הדו-חוגי. 6 נקודות נוספות תילמדנה בחוגים אחרים בתיאום עם ראש החוג/יועץ לתואר ראשון. החוג מגלה גמישות רבה באפשרויות הפתוחות בפני הלומדים. בהתאם, ניתן לבחור בהרכב שיעורים כללי, או (כפי שאנו ממליצים) להתמחות בתקופות / נושאים מצומצמים יותר: העידן הפרהיסטורי, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה יס-תיכונית, מדעי הארכיאולוגיה (עם מגוון אפשרויות וביניהן ארכיאולוגיה-זואולוגיה, תרבות ואוכל, ארכיאולוגיה, שיחזור סביבה ואקלים, חומרים בארכיאולוגיה, טכנולוגיות עתיקות ושימור אתרים ארכיאולוגיים).

6 מבואות	24 נ"ז
שיעור "הזמנה לארכיאולוגיה"	2 נ"ז
פרו"ס תמטי	2 נ"ז
כלי חרס של תקופות המקרא	4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)
כלי צור	4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)
סמינריון	6 נ"ז
סמינריון מחלקתי (שנה ג' חובה)	0 נ"ז
קורסי בחירה בחוג	12 נ"ז
<u>בחירה מחוגים אחרים (מתוך רשימה)</u>	<u>6 נ"ז</u>
סה"כ	60 נ"ז

בתחילת שנה ב' על התלמיד לבחור את כיוון הלימודים שלו: כללי או התמחות בתקופה / נושא מן הרשימה לעיל. בהתאם, ובהתייעצות עם סגל המורים בחוג / יועץ ב"א, יבחר התלמיד את הקורסים בהם ישתתף. ההתמחות תתבטא בהשתתפות במירב הקורסים הרלוונטיים הניתנים בשנים הנדונות. לא ניתן לבצע הרשמה לשנה ב' או ג' ללא יעוץ מוקדם ומפורט בחוג. מומלץ לתלמידים הרוצים להמשיך לתואר שני לבחור בתקופת התמחות / נושא כבר בשנה ב'.

2. **אפיק מקצועי:** במסגרת אפיק זה ילמדו התלמידים קורסים אשר יעניקו להם בסוף התואר תעודת חופר (תעודה זו מוכרת על ידי רשות העתיקות וחשובה למי שמתעתד לעסוק בארכיאולוגיה). התלמידים ילמדו 54 נקודות בחוג שמתוכן חובה לקחת 6 נקודות נוספות המורכבות משיעורים טכניים הנדרשים ל"תעודת החופר". 6 נקודות נוספות מורכבות משיעורים בחוגים אחרים שהתלמיד יבחר מתוך רשימת קורסים שתוצע על ידי החוג. רשימה זו תכלול קורסים מחוגים כגון: מקרא, תולדות האמנות, גיאוגרפיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל, מדעי המחשב ועוד.

24 נ"ז	6 מבואות
2 נ"ז	שיעור "הזמנה לארכיאולוגיה"
2 נ"ז	פרו"ס תמטי
4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)	כלי חרס של תקופות המקרא
4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)	כלי צור
6 נ"ז	סמינריון
0 נ"ז	סמינריון מחלקתי (שנה ג' חובה)
6 נ"ז (ניתנים פעם בשנתיים)	3 קורסי תעודת חופר
6 נ"ז	קורסי בחירה בחוג
6 נ"ז	בחירה מחוגים אחרים (מתוך רשימה)
60 נ"ז	סה"כ

תלמידים הרוצים לקבל הסמכה כארכיאולוגים חופרים (תעודת חופר בנוסף לתעודת בוגר החוג) חייבים לבחור באפיק הלימודים המקצועי וללמוד את קורסי תעודת החופר. מומלץ כי בתחילת שנה ב' יבחר התלמיד את כיוון הלימודים שלו: כללי או התמחות בתקופות / נושאים. בהתאם, ובהתייעצות עם סגל המורים בחוג / יועץ ב"א, יבחר התלמיד את הקורסים בהם ישתתף. ההתמחות תתבטא בהשתתפות במרב הקורסים הרלוונטיים הניתנים בשנים הנדונות. מומלץ לבצע הרשמה לשנה ב' או ג' לאחר יעוץ מוקדם ומפורט בחוג. מומלץ לתלמידים הרוצים להמשיך לתואר שני לבחור בתקופת התמחות / נושא כבר בשנה ב'.

תכנית הלימודים

שנה א' (שיעורי חובה)

4 נ"ז	תולדות האדם הקדמון – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות המקראיות – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה יוונית-רומית – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה ומדעי הטבע – מבוא
2 נ"ז	הזמנה לארכיאולוגיה – שיעור חובה
	חובה: הדרכה בספריה (יש להביא אישור לחוג)
18 נ"ז	סה"כ

שנה ב' (שיעורי חובה)

4 נ"ז	מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית בארץ ישראל
4 נ"ז	המזרח הקדמון: הציויליזציות הראשונות בסהר הפורה
2 נ"ז	פרו"ס תמטי
10 נ"ז	סה"כ

שנים ב'-ג'

כלי צור למתחילים (חובה, ניתן אחת לשנתיים)	4 נ"ז
כלי חרס של תקופות המקרא (חובה, ניתן אחת לשנתיים)	4 נ"ז
שיעורי תעודת חופר (חובה לאפיק המקצועי, ניתנים אחת לשנתיים)	6 נ"ז
שיעורי בחירה מהחוג	6 או 12 נ"ז*
שיעורי בחירה מחוץ לחוג	6 נ"ז
* בהתאם לאפיק הלימודים	

סה"כ

26 נ"ז

שנה ג'

סמינריון	6 נ"ז
סמינריון מחלקתי (שנתי)	0 נ"ז

סה"כ

6 נ"ז

סה"כ לתואר

60 נ"ז

בשנה ג' חלה חובה על כל סטודנט להשתתף במשך שני סמסטרים בסמינריון המחלקתי. בסמינריון יינתנו כ-10 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה ומוסדות מחקר אחרים.

תנאי מעבר

1. תנאי המעבר מדרג 1 לדרג 2 – בתום כל סמסטר יידרש התלמיד להשיג ציון (מספרי) עובר בכל אחד מהקורסים במדורים השונים. עליו להשיג ציון של 60 לפחות וכן ממוצע ציונים מצטבר של 60 לפחות. תלמיד שנה א' שממוצע ציוניו יהיה נמוך מהנדרש ו/או שנכשל בשני קורסי מבוא המהווים תנאי מעבר, יופסקו לימודי בחוג. תלמיד הנכשל פעמיים באותו קורס לא יורשה לחזור עליו פעם נוספת. במידה והקורס הינו חובה, יופסקו לימודיו בחוג. תנאי השתתפות בשיעורי דרג 2 הוא הצלחה במבוא של אותה תקופה.
2. פרוסמינריון דרג 2 – פרוסמינריון הוא כיתת לימוד קטנה בה לומדים שיטות ניתוח וכתובה מדעית כהכנה לסמינריון. בכל מסלולי הלימוד חייב התלמיד להשתתף בפרוסמינריון אחד, בשנה ב'.
3. סמינריונים דרג 3 – תנאי ההרשמה לקורסי דרג 3 הם סיום חובת אנגלית. במסגרת הסמינריון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה, ברפרט ובהגשת עבודה סמינריונית בתום הקורס. התלמיד ישתתף בסמינריון אחד בתקופת התמחותו. הסמינריון יוגש למזכירות החוג. דרישת קדם לסמינריון – ציון עובר בפרוסמנריון.

סיורים וחפירות

1. **סיורים** – בשנת הלימודים הראשונה יש חובת השתתפות בכל ימי הסיור של קורסי המבוא. בשנת הלימודים השנייה והשלישית יחויב התלמיד להשלים ימי סיור נוספים, עד מניין כולל של 15 ימי סיור. יצויין כי ימי הסיור נערכים בימי חמישי. **מכסה זו הינה תנאי לקבלת התואר הראשון** (לא ניתן להמיר ימי חפירה בימי סיור ולהפך!) תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיור במשך התואר הראשון. יש להירשם לכל סיור באופן אישי דרך האינטרנט או דרך המזכירות. יש לשים לב כי ביטול השתתפות שלושה ימי עבודה (או פחות) לפני יום הסיור עלול לגרום קנס כספי אשר גובהו 101 ש"ח. בתום כל סמסטר תועבר רשימה של תלמידים עליהם הוטל הקנס למדור שכ"ל והם יחוייבו דרך תשלומי שכר הלימוד. אי תשלום הקנס עשוי להביא לביטול הקורס ו/או לעיכוב זכויות אחרות בחוג.
2. **חפירות** – במשך לימודי התואר הראשון על התלמיד להשתתף ב-30 ימי חפירה הן במסלול הדו-חוגי, הן במסלול החד-חוגי. מטרת החפירה הלימודית היא להכשיר את התלמיד בעבודת השדה, להכיר לתלמיד את עבודת השדה הארכיאולוגית ולהכינו לניהול חפירה. חובה על כל תלמיד להשתתף ב-10 ימי חפירה בכל אחד מהתחומים: פרהיסטורי, מקראי וקלאסי. חפירה לימודית תאורגן במתכונת קמפוס לימודי. במסגרת הקמפוס ישתתפו התלמידים בחפירה, ברישום, מדידה, מיון הממצאים ושאר ההיבטים של ניהול חפירה. לא יוכרו חפירות שלא במסגרת החוג. יש לשים לב כי ביטול ההשתתפות עשרה ימי עבודה (או פחות) לפני תחילת החפירה עשוי לגרום קנס כספי אשר גובהו 101 ש"ח. בתום כל סמסטר תועבר רשימה של תלמידים עליהם הוטל הקנס למדור שכ"ל והם יחוייבו דרך תשלומי שכר הלימוד. אי תשלום הקנס עשוי להביא לביטול קורסים ועיכוב מתן תעודת הבוגר. **מכסת ימי החפירה הינה תנאי לקבלת התואר הראשון** (לא ניתן להמיר ימי חפירה בימי סיור ולהפך!)

שפות

1. אנגלית – כל התלמידים חייבים לעמוד בחובות הכלל-אוניברסיטאיות באנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי מעבר לקורסים בדרג 3.
2. שפה עתיקה – החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א בחוג להתחיל בלימודי שפה עתיקה על פי תחום ההתמחות כבר בלימודי הב"א.
3. שפה זרה שנייה – החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א בחוג להתחיל בלימודי שפה זרה שנייה (שפה מודרנית מעבר לאנגלית) כבר בלימודי הב"א. נקודות אלו **אינן נכללות** במסגרת 60 נקודות החובה לתואר הראשון.

הכשרה מעשית בארכיאולוגיה ("תעודת חופר")

לפי הודעת רשות העתיקות ובתאום עם החוגים לארכיאולוגיה במוסדות האקדמיים בישראל, בוגרי החוג לארכיאולוגיה החל משנת הלימודים תשס"ה שיבקשו להשתלב בעבודה מעשית כמנהלי חפירות ארכיאולוגיות (כלומר לקבל רשיון חפירה על שמש), יוכלו לעשות כן רק אם המוסד האקדמי שהכשירם יאשר את כשירותם לעבודת שדה מעשית.

מובא בזה לידיעת התלמידים כי אישור כזה (נספח לתעודת הבוגר) יינתן רק למי שיעמוד בתנאים הבאים:

1. תלמיד שסיים את המסלול הדר-חוגי או החד-חוגי בחוג.
2. תלמיד שלמד ונבחן בשיעורים העוסקים בארכיאולוגיה מעשית, שלושה קורסים בתחומי (1) סטרטיגרפיה שיטות מדידה וכלי עזר בארכיאולוגיה, (2) סקר ארכיאולוגי, (3) ניתוח וכתובת דו"ח חפירה. שיעורים אלו ניתנים אחת לשנתיים (סה"כ 6 נ"ז).

נוכחות בשיעורים

היעדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות התלמיד בקורס.

חלה חובת השתתפות פעילה (שתהווה חלק מן הציון הסופי) בכל התרגילים לסוגיהם, בפרוסמינירון ובסמינירון.

בסמינירון המחלקתי יינתנו 10-12 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה וממוסדות מחקר אחרים. בסמינירון זה חלה חובת השתתפות מלאה על כל תלמידי שנה ג' וכל תלמידי התואר השני (בשנתיים הראשונות). אין להיעדר מן המפגש ללא סיבה מוצדקת וללא תיאום מראש או הסבר מספק לאחר מכן. יש למלא את דף הנוכחות בצורה מלאה, כולל שם, מספר זהות וחתימה.

המסלול החד-חוגי

למסלול החד-חוגי ניתן להצטרף רק בשנה ב' עם ממוצע ציונים של 80 לפחות. במסלול החד-חוגי התלמיד יצבור 74 נקודות בלימודים החוגיים ו-46 נקודות מחוגים אחרים (**קורסים הקשורים לתחום ההתמחות**). כמו כן יכללו הקורסים מהחוג השני בשנה א'.

תלמידי המסלול יכולים להתמחות בתקופה או נושא: התקופה הפרהיסטורית, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה יס-תיכונית, מדעי הארכיאולוגיה (עם מגוון אפשרויות וביניהן ארכיאולוגיה זואולוגיה, תרבות ואוכל, ארכיאולוגיה גיאולוגיה, שיחזור סביבה ואקלים, חומרים בארכיאולוגיה, טכנולוגיות עתיקות) ושימור אתרים ארכיאולוגיים.

תלמידי המסלול החד חוגי מחויבים להגיע לליעוץ בחוג.

סדר הלימודים

שנה א':	4 שיעורי מבוא (חובה)	16 נ"ז
	שיעור חובה: הזמנה לארכיאולוגיה	2 נ"ז
שנה ב':	2 שיעורי מבוא (חובה)	8 נ"ז
	פרו"ס תמטי (חובה)	2 נ"ז
שנה ב'-ג':	מבוא לכלי צור (חובה – ניתן אחת לשנתיים)	4 נ"ז
	כלי חרס של תקופות המקרא (חובה – כנ"ל)	4 נ"ז
	שיעורי בחירה בחוג	32 נ"ז*

שנה ג':	סמינריון בחוג	6 נ"ז
	סמינריון מחוץ לחוג	6 נ"ז
	סמינריון מחלקתי (חובה 2 סמסטרים)	0 נ"ז
שנה ב'-ג':	שיעורים מחוגים אחרים	40 נ"ז
	סה"כ	120 נ"ז

* לתלמידי האפיק המקצועי נקודות אלו חייבות לכלול את הנקודות הכלולות בתעודת חופר.

בשנה ג' חלה חובה על כל סטודנט להשתתף במשך שני סמסטרים בסמינריון המחלקתי. בסמינריון יינתנו כ-10 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה ומוסדות מחקר אחרים.

תוכנית הלימודים

1. שיעורי מבוא ושיעורי חובה כמו במסלול הדו-חוגי.
2. במסלול החד-חוגי ייקחו התלמידים פרוסמינריון בחוג ו-2 סמינריונים אחד בחוג ואחד מחוץ לחוג וכן שיעורי בחירה בהיקף של 32 נ"ז בחוג.
3. התלמידים ישלימו 46 נ"ז (כולל סמינריון מחוץ לחוג) בחוגים אחרים (כולל הקורסים שלמד בחוג השני בשנה א'). עדיף כי קורסים אלו יהיו קשורים לתחום ההתמחות (בתיאום עם יועץ הב"א).

תנאי מעבר

ראו במסלול הדו-חוגי.

סיוורים וחפירות

1. סיוורים: תלמידים במסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיור בחוג במשך התואר הראשון.
2. חפירות: תלמידי המסלול החד-חוגי ישתתפו ב-30 ימי חפירה לימודית במשך התואר הראשון (10 ימים בכל תקופה).

שפות:

ראו לימודי שפות במסלול הדו-חוגי.

תוכנית ב"א דו-חוגית למורי דרך מוסמכים (בשיתוף עם החוג לגיאוגרפיה ולימודי הסביבה)*

החוג לארכיאולוגיה והחוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה מקיימים תוכנית משותפת במסלול דו-חוגי לתואר ראשון המיועד למורי דרך מוסמכים. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם ליכות בתעודה אקדמית לצד רישיון

העיסוק בהוראת דרך. התוכנית כוללת הכרה של 30 נ"ז מתוך 120 נ"ז לתואר ב"א מלא. ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגיאוגרפיה בקורס מורי דרך. לימודי התוכנית מרוכזים לשנתיים וחצי כולל 2 סמסטרי קיץ.
* ייתכנו שינויים קטנים בתוכנית.

תנאי הקבלה לתוכנית

תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים לחוגים אלה. בחוג לארכיאולוגיה תנאי הקבלה יהיו ללא בחינה פסיכומטרית. כל המועמדים יצטרכו לעבור ועדת קבלה. לפירוט נוסף על תנאי הקבלה ותוכנית הלימודים יש לפנות למזכירות החוג.

תעודת הוראה לתלמידי החוג לארכיאולוגיה

תלמידי החוג לארכיאולוגיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בשל"ח ובידיעת הארץ. לפרטים ניתן לפנות למזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה, 04-8249086.

מסלול מואץ למ"א בארכיאולוגיה

החוג לארכיאולוגיה מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך 4 שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול דו-חוגי או חד-חוגי). הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים לתואר ראשון במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי ולתואר השני. התלמיד יקבל תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א בתום השנה השלישית ללימודיו ותואר מוסמך בתום השנה הרביעית ללימודיו. המסלול פתוח למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב'). פרטים על תנאי הקבלה ומבנה הלימודים יש לברר במזכירות החוג.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דניאל קאופמן

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים השונים של הארכיאולוגיה: לימודי העידן הפרהיסטורי, ארכיאולוגיה של ארץ ישראל והמזרח הקדום בתקופה המקראית, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בתקופה הקלאסית, הארכיאולוגיה של יוון ורומא, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בימי הביניים, ארכיאור-זאולוגיה, חקר חומרים וטכנולוגיות עתיקות, חקר פולן, גיאור-ארכיאולוגיה. מטרה נוספת היא להקנות לסטודנט כלים למחקר עצמאי, תוך עבודה מעשית בחפירות ובמעבדות. תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה, וגיבוש הידע בתחומי ההתמחות.

לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולי לימוד:

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר-תיזה) ומסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר).

תנאי הקבלה

ללימודי תואר שני במסלול א' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד ולמסלול ב' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים. בשל אופיו הבינתחומי של החוג, יכולים להתקבל ללימודי תואר שני גם תלמידים שיש להם תואר ראשון או תואר שני בתחומים אחרים. תלמידים אלה יידרשו לשיעורי השלמה בארכיאולוגיה בהתאם להשכלתם האקדמית ולנושא התיזה שלהם, לפי החלטת יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני וראש החוג.

מסלול א'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול א', כולל הגשת עבודת גמר מחקרית-תיזה, הינו עד שלוש שנים. תכנית הלימודים כוללת 32 שש"ס – 26 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה ו-6 שש"ס שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים אחרים (ובאישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א). שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר. ראש החוג ויו"ר וועדת המ"א רשאים לאשר לתלמיד ללמוד יותר שיעורים מחוץ לחוג על חשבון השיעורים בתוך החוג במידה והם משרתים את התמחותו של התלמיד. תכנית הלימודים תאפשר לסטודנט להפוך בכך מעבר ממסלול למסלול.

שיעור חובה "התפתחות המחשבה הארכיאולוגית המודרנית" (ייתן פעם בשנתיים)	2 שש"ס
שיעור חובה "שיטות לניתוח כמותי בארכיאולוגיה" (ייתן פעם בשנתיים)	2 שש"ס
2 סמינריונים (אחד לפחות בתחום ההתמחות)	8 שש"ס
שיעורים וסדנאות בתחום ההתמחות + כלליים	14 שש"ס
שיעורי בחירה בחוגים אחרים (דרג 3-5)	6 שש"ס
סמינר מחלקתי (חובה בשנתיים הראשונות)	0 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

דרישות נוספות:

1. סקר וחפירות, בהיקף של שבועיים לפחות, בתיאום עם מנחה התיזה.
  2. שפה זרה אירופאית מודרנית (בנוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'.
  3. שפה עתיקה בהתמחות המקראית או הקלאסית ברמת מתחילים א' וב'.
  4. למתמחים במדור הפרהיסטורי או בארכיאוזואולוגיה: שפות מחשב, תוכנות מחשב, קורסים במודלים וסטטיסטיקה (בייעוץ עם מנחה התיזה).
- לימודי השפה ו/או קורסי הסטטיסטיקה וכו' למדור הפרהיסטורי ולמתמחים בארכיאוזואולוגיה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר.

עבודת הגמר המחקרית-תיזה

לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד, בהתייעצות עם המנחה, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר המחקרית תובא לאישור הוועדה החוגית לתואר שני. הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו על פי הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה.

התלמיד יכול לבחור, בהתייעצות עם המנחה, שיעורי בחירה (דרג 3-5) בכל חוג אחר באוניברסיטה כגון: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מקרא, גיאוגרפיה, ציוויליזציות ימיות, פסיכולוגיה, ביולוגיה, היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה כללית, תולדות האמנות, מדעי המחשב.

מסלול ב'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול ב', כולל בחינת גמר, לא יותר משנתיים.

תכנית הלימודים כוללת 36 שש"ס – 32 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה ו-4 שש"ס שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים אחרים (ובאישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר. ראש החוג ויו"ר וועדת המ"א רשאים לאשר לתלמיד ללמוד יותר שיעורים מחוץ לחוג על חשבון השיעורים בתוך החוג במידה והם משרתים את התמחותו של התלמיד.

8 שש"ס	2 סמינריונים (אחד לפחות בתחום ההתמחות)
4 שש"ס	1 סמינריון מחוץ לחוג
20 שש"ס	שיעורים וסדנאות בתחום ההתמחות + כלליים
4 שש"ס	שיעורי בחירה בחוגים אחרים (דרג 3-5)
0 שש"ס	סמינר מחלקתי (חובה במהלך כל התואר)
	בחינת גמר בכתב

סה"כ 36 שש"ס

דרישות נוספות:

1. סקר וחפירות, בהיקף של שבועיים לפחות, בתיאום עם יועץ המ"א.
  2. שפה זרה אירופאית מודרנית (בנוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'. לימודי השפה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר.
- בסוף לימודיהם התלמידים במסלול זה חייבים לעמוד בבחינת גמר. שיעורי הבחירה יהיו כמקובל במסלול א' (מן החוגים שהוזכרו לעיל ובהתייעצות עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). תלמידי מסלול ב' יהיו פטורים מחובת שפה עתיקה. שפה זרה שנייה (מודרנית), ימי חפירה וסיוור, יהיו בהתאם לנדרש מתלמידי מסלול א'.
- תכנית הלימודים תאפשר לסטודנט החפץ בכך מעבר ממסלול למסלול עד תום שנה א'.

תוכניות נוספות בחוג:

מסלול לימודים אישי – "מורשת וארכיאולוגיה ציבורית"

התחום כולל שימור וניהול אתרים, אוצרות, קהילה, חינוך ותיירות. יתקבלו למסלול א' תלמידים שציונתם המשוקלל לתואר ראשון הוא 80 לפחות. הדרישות הן בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שני במסלול א', כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה.

מסלולים אישיים אחרים – מכיוון שהחוג משיק לדיסציפלינות רבות אחרות ותלמידי המוסמך שלו מגיעים מתחומים רבים, יש בחוג גמישות בהתאמת תוכניות לימודים אישיות.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים למקרא וארכיאולוגיה – "המקרא בראי הארכיאולוגיה / הארכיאולוגיה בראי המקרא"

התוכנית מיועדת להרחבת ידיעות התלמיד בתחום הארכיאולוגיה ככלי עזר לחקר המקרא ותרבויות המזרח הקדום. בשיעורים ישולבו סיורים אשר ימחישו את הקשר בין הטקסט המקראי לבין האתרים הארכיאולוגיים, וכן תערכנה הדרכות בתצוגות רלוונטיות במוזיאונים. התוכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א': תכנית הלימודים כוללת 32 שש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'.

התלמיד יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר שני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד. התלמיד יכתוב עבודת גמר בנושא משותף לשני החוגים ובהנחיית שני חוקרים, האחד מהחוג למקרא והשני מהחוג לארכיאולוגיה.

מסלול ב': התלמיד ישתתף בשיעורים המוצעים על ידי החוג למקרא ועל ידי החוג לארכיאולוגיה. תכנית זו מחייבת 36 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג האם והשלישית בחוג השני. הלימודים יסתיימו בבחינת גמר. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר שני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד

תנאי הקבלה

למסלול ב' (עם בחינת גמר) יתקבלו בעלי תואר ראשון בחוג למקרא או בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל חוג. למסלול א' יתקבלו בעלי תואר ראשון כמפורט לעיל שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות בכל חוג. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.ed יתקבלו לתוכנית בתנאים שייקבעו על ידי ראש החוג למקרא וראש החוג לארכיאולוגיה.

תעודת סיום

סטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מוסמך האוניברסיטה בחוג שבו הוא נרשם לתוכנית הלימודים (החוג למקרא או החוג לארכיאולוגיה).

שקלול ציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)
40%	שיעורים
10%	שתי עבודות סמינריוניות

מסלול ב'

30%	בחינת גמר בכתב
55%	שיעורים
15%	שלוש עבודות סמינריוניות

לימודי תואר שני בשימור מורשת התרבות החומרית*

תכנית חדשה וייחודית מסוגה בישראל בשימור מורשת התרבות החומרית. שימור מורשת התרבות החומרית (Conservation of Material Culture Heritage) מהווה מזה שנים רבות תחום לימודים ומחקר מבוסס באוניברסיטאות בעולם והוא חלק אינטגרלי בדיונים על מורשת התרבות העולמית והשיח האקדמי. במקביל לגידול המשמעותי במודעות לשימור ערכי תרבות ישראל והדרישה לאנשי מקצוע בתחום זה, אנו פותחים מגמה לתואר שני ברמה אקדמית גבוהה אשר ייחודה הוא בשילוב מחקר אקדמי בצד כישורים מעשיים הנדרשים בשימור. סגל ההוראה בתכנית מורכב ממומחי שימור מהארץ ומחו"ל, אנשי מחקר יישומי של חומרים וטכנולוגיות, וממרצים באוניברסיטת חיפה שתחומי התמחותם קשורים לנושאי שימור ולמחקר בנושאי תרבויות ומורשתן.

מטרת התכנית

תכנית הלימודים נועדה להכשיר את בוגריה להתמודדות עם המגוון הרחב של נושאים הכלולים בדיסציפלינת השימור. המוסמכים יהוו עתודה של אנשי מקצוע בשימור, בעלי רמה מקצועית גבוהה ויכולת לשלב מחקר עם עבודה מעשית. הם יוכלו לעבוד הן כמשמרים פעילים, הן בתפקידים שונים הדורשים יכולת ניתוח וקבלת החלטות בנושאים השונים הקשורים בשימור מורשת התרבות החומרית.

נושאי הלימוד העיקריים

- ◆ תיאוריה, אתיקה, היסטוריה ופילוסופיה של דיסציפלינת השימור.
  - ◆ בסיס מדעי להכרות עם חומרים ותכונותיהם.
  - ◆ רקע במקצועות ההומניסטיים והיכרות עם מרכיבי מורשת התרבות החומרית.
  - ◆ שיטות מחקר בשימור ויישומן.
  - ◆ שיטות תיעוד.
  - ◆ שיטות טיפול ושימור מעשי.
- בלימודים ישולבו סיורים רבים וסדנאות בהוראת מומחים בשימור, כמו כן יחויב כל סטודנט בביצוע עבודה מעשית מונחית (סטאז') אשר תתבצע במסגרת פרויקט או מעבדת שימור פעילים.

קהל היעד

המגמה פתוחה לבעלי תואר ראשון הבאים מרקעים שונים ומגוונים. יתקבלו בעלי תואר ראשון במקצועות רלוונטיים כגון לימודי שימור, גיאוגרפיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה כללית, מזרח התיכון, אדריכלות, תולדות האמנות, אמנות יצירה, כימיה, אקולוגיה, מדעים וכל תחום אחר שיש לו זיקה לשימור. כמו כן יתקבלו אנשי

רשויות ומוסדות ציבוריים אשר עובדים בשימור: משמרים ואנשי תכנון, אנשי ניהול ותיעוד של שימור.

תנאי הקבלה לתכנית

- ◆ תואר ראשון ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל במקצועות רלוונטיים (לעיל)
- ◆ ציון סופי של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון
- ◆ ראיון אישי
- ◆ ניסיון בשימור יהווה יתרון

הרכב הקורסים

במהלך הלימודים יצבור הסטודנט, במסלול א', קורסים שווים ערך ל-32 ש"ס ובמסלול ב', קורסים שווי ערך ל-40 ש"ס, לפי הפירוט הבא:

- א. קורסי ליבה – 16 ש"ס, חובה בשנה א'.
- ב. קורסי התמחות – 10 ש"ס, חובה בשנה ב'.
- ג. קורסי בחירה – 6 ש"ס (במסלול א'). קורסים אלו ייבחרו מחוגים שונים באוניברסיטה (לאחר ייעוץ ותאום), חלקם מתקיימים על ידי החוגים וחלקם הותאמו במיוחד לצורכי התכנית. במסלול ב' יילמדו הסטודנטים 14 ש"ס ממגוון קורסי הבחירה.
- ד. התמחות מעשית מונחית (סטאז') - הסטאז' יתבצע על ידי הסטודנטים בפרויקט שימור מוכר תוך כדי הנחיה. במסגרת הסטאז' יאסוף הסטודנט שעות התנסות מעשית שיהוו תנאי הכרחי לקבלת התואר. הסטאז' יתבצע במהלך הלימודים או לאחר סיום כל הקורסים. הסטודנטים יידרשו להגיש דו"ח מפורט על עבודתם בסטאז'.

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה): 32 ש"ס שבהן כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, ועבודת גמר מחקרית (תיזה). התיזה תהווה 50% מהציון הסופי לתואר.

בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים עד שלוש שנים.

מסלול ב' (מסלול ללא תיזה): 40 ש"ס שבהן כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, והגשת פרויקט סיום שיהווה 15% מהציון הסופי לתואר. בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים.

*מותנה באישור רשויות האוניברסיטה

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דניאל קאופמן

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטור כל בעלי תואר שני (מ"א) בארכיאולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיהם לתואר שני, וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית למ"א.

בשל אופיו הבינתחומי של החוג, יכולים להתקבל ללימודי תואר שלישי גם תלמידים שיש להם תואר שני בתחומים משיקים ומשלימים לארכיאולוגיה. תלמידים אלה יידרשו לשיעורי השלמה בארכיאולוגיה בהתאם להשכלתם האקדמית ולנושא עבודת הדוקטורט, לפי החלטת יו"ר הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי וראש החוג.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי נחלקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול את המסמכים הבאים בשני העתקים:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
2. העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך".
3. גליונות ציונים מאושרים לב"א ומ"א.
4. שתי המלצות מאנשי אקדמיה כאשר אחת מהן ממדריך התיזה למ"א (ההמלצות יישלחו ישירות למוזכרות החוג).
5. אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטורט.
6. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע מאושרת על ידי המחיה המיועד.
7. תקציר נושא המחקר באנגלית.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה חוגית לתואר שלישי. בסמכותו של המנחה להחליט אם למנות לתלמיד וועדה מלווה. אישור סופי יינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'. המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התכנית.

יצוין כי גם בוגרי החוג לארכיאולוגיה יכולים להידרש לשיעורי השלמה על פי החלטת המנחה או יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי.

הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה.

תלמיד אשר במסגרת הלימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זו.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. הוועדה תדון בעבודה ותחליט אם לאשרה לשיפוט או לדרוש תיקונים. לאחר אישור העבודה לשיפוט תערך בדיקה אם אכן מולאו כל החובות כנדרש על פי התקנון. העבודה תועבר לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט בהתאם לנהלים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמיד נדרש ללמוד קורסים מתוכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 שש"ס. פרטים נוספים ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני ושלישי בשנתון זה ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים. המועמדים המעוניינים במסלול זה יפנו ליו"ר וועדת הדוקטורט או לראש החוג. יש לעיין בפרק על לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון.

בית-הספר להיסטוריה

תכנית לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית הספר: פרופ' אריה כוכבי

מזכירות ביה"ס

עוזר מינהלי לראש ביה"ס: גב' מריה לבובסקי

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 14.30-15.30

קומה 20, חדר 2005 מגדל אשכול

טלפון: 04-8240124; דוא"ל: mlvovsky@univ.haifa.ac.il

ביה"ס להיסטוריה מאגד בתוכו את חמשת החוגים ההיסטוריים: היסטוריה כללית, היסטוריה של מזה"ת, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל ותולדות האמנות.

מטרת ביה"ס להגביר את שיתוף הפעולה בין החוגים להיסטוריה תוך העשרת תכניות הלימודים לתארים מתקדמים. בד בבד עם פעילות ההוראה, ביה"ס מקיים פעילות אקדמית ענפה לחברי סגל ולתלמידי מחקר בשיתוף מכונים וקתדראות. הפעילות כוללת: כנסים, ימי עיון, סימפוזיונים, סמינרי מחקר, סדנאות והרצאות אורח מהארץ ומחור"ל.

ביה"ס מקיים מספר תכניות לימודים ייחודיות:

תכנית התמחות במלחמה ושלום

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס (היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת ותולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית יהיו שני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תזה	32 שש"ס
מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר	36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	10 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	14 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	12 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	16 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

שקלול הציונים:

מסלול א':	מסלול ב':
תזה	50%
עבודות סמינריוניות	20%
קורסים ללא עבודות סמינר	30%
סה"כ	100%
בחינה	30%
עבודות סמינריוניות	30%
קורסים ללא עבודות סמינריוניות	40%
סה"כ	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלוש" יהיו זכאים לתואר מוסמך באוניברסיטה בחוג בו הם לומדים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית לימודים לתואר שני

היבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה

משותפת לביה"ס להיסטוריה ולחוג לגרונטולוגיה

(הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות)

מטרת הלימודים

לימוד ופיתוח מתודולוגיות בינתחומיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. סטודנטים המתעניינים בהיבט הטיפולי בניצולי השואה ובבני הדור השני והשלישי, ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ובכך יוכלו לספק טיפול הוליסטי ומושכל יותר. סטודנטים המתעניינים בהיסטוריה של השואה ובמלחמת העולם השנייה, ילמדו את ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי.

דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה והתמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבתר-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקומם האישי.

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל מתחומי שתי הפקולטות שציונם הסופי בתואר עומד על 80 לפחות.

מבנה הלימודים

1. הלימודים יתקיימו בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית -תזה (32 ש"ס), כולל כתיבת 2 עבודות סמינריוניות

מסלול ב' – עם בחינת גמר (40 ש"ס), כולל כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.

מסלול א'

אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של 12 ש"ס

אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של 12 ש"ס

אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של 8 ש"ס

32 ש"ס

סה"כ

מסלול ב'

אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של 12 ש"ס

אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של 16 ש"ס

אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של 12 ש"ס

40 ש"ס

סה"כ

שקלול הציונים:

מסלול א'

עבודת גמר מחקרית-תזה	50%
עבודות סמינריוניות	30%
קורסי בחירה	20%
סה"כ	100%

מסלול ב'

בחינת גמר/עבודה מסכמת	30%
עבודות סמינריוניות	45%
קורסי בחירה	25%
סה"כ	100%

תכנית לימודים לתואר שני

בהתמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: פרופ' אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. לתלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה,

יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 שש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 שש"ס):

מבוא למדעי הדתות

פסיכולוגיה של הדת

מבוא לפילוסופיה של הדת

סוגיות בפילוסופיה של הדת

טבע האלוהות

ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 שש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:

דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)

דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)

יהדות (החוג לתולדות ישראל)

אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 שש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 שש"ס*

2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס

*סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

20%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	ממוצע הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תזה)

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

45%	שלוש עבודות סמינריוניות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחנית גמר

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תזה) במסלול א'.

בסיום התואר הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר הסטודנט ללימוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

לתכנית לימודים לתואר שני

בהתמחות בלימודים צלבניים*

(מותנה באישור רשויות האוניברסיטה)

ראש התכנית: פרופ' סופיה מנשה

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של מסעי הצלב, להקנות לתלמידים את הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של מסעי הצלב, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של מסעי הצלב ולאפשר העמקה באחד התחומים והכנה לקראת מחקר בו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של נושאים הקשורים במסעי הצלב, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה

הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של מסעי הצלב. מטרה כללית יותר היא יצירת תשתית של משכילים וחוקרים בתחום מסעי הצלב בלימודים לתואר שני ושלישי, ובכך לפתח תחום אקדמי מרכזי במדעי הרוח שאינו קיים בצורה מסודרת בשום אוניברסיטה אחרת בארץ ואף למשוך תלמידים חדשים המעוניינים להתמקד בתחום זה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי ההשלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (לטינית, ערבית, שפות מדיאבליות) של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)
  2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר
- ייעשה מאמץ לרכז חלק גדול מהקורסים בשני ימי לימוד שבועיים כדי ליצור אפשרות של תוכנית מובנית בשני המסלולים.

מסלול א'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 28 שש"ס (לא כולל לימודי שפות זרות)

1. קורסי ליבה – חובה 8 שש"ס
2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות בחוג אליו רשום התלמיד 12-16 שש"ס
3. לימודי בחירה 8-4 שש"ס
4. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, אחת מהן במסגרת קורסי החובה והשנייה בתחום ההתמחות.
5. לימודי שפה זרה (כמפורט להלן):

לימודי שפה זרה

1. תלמידים שאינם שולטים בשפת מקורות ברמת מכינה, ונושא המחקר של עבודת התזה ידרוש זאת, יתבקשו לעשות זאת במהלך לימודיהם, בהתאם להנחית המנחה.
2. תלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום התמחותם לא יידרשו ללמוד שפת מקורות.

3. לימוד שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

מסלול ב'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 36 שש"ס

8 שש"ס	1. קורסי ליבה – חובה
	2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
20-16 שש"ס	בחוג אליו רשום התלמיד
12-8 שש"ס	3. לימודי בחירה
	4. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן אחת במסגרת קורסי החובה ולפחות אחת בתחום ההתמחות.
- בחירת גמר:** בתום שנת הלימודים השנייה תתקיים בחינת גמר בכתב.

שקלול ציונים

מסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

20%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	ממוצע הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

45%	שלוש עבודות סמינריוניות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחירת גמר

**לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני
בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה
בשיתוף החוג לחינוך ובית הספר להיסטוריה
(במסגרת החוגים ההיסטוריים):**

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

התכנית ללימודי יוון

המקבץ ללימודי יוון המודרנית

הקורסים בתכנית ללימודי יוון המודרנית מציעים גישות שונות מקיפות ורב תחומיות בשפה, ספרות, תרבות, היסטוריה ומדיניות של יוון, מנפילת האימפריה הביזנטית עד ימינו. באמצעות מבחר רחב של קורסים, מתמודדים הסטודנטים מול מגוון רחב של נקודות מבט להבנת המציאות ההיסטורית, חברתית, פוליטית ודתית של יוון בת זמננו. הקורסים מאפשרים להכיר את הדרכים בהן יוון הטמיעה את השלבים השונים שאירעו במהלך התהוותה כמדינה עצמאית והפכה אותם למציאות אחידה בתרבותה. כמו כן, במסגרת הלימודים נחשפים התלמידים למסורות ספרותיות ואומנותיות של ארץ הנחשבת בעיני העולם המערבי לערש התרבות.

המקבץ ללימודים ביזנטיים

במסגרת תכנית ללימודי יוון המודרנית (תחת חסות קרן אונסיס) מתקיים מקבץ חדש של לימודים ביזנטיים במטרה למלא את הפער שנוצר בין לימודי יוון העתיקה ולימודי יוון המודרנית. המקבץ נועד להפגיש את הסטודנטים עם תרבות עשירה אשר השפעתה מורגשת בתחומים רבים בתולדות ובנוף א"י, כפי שאף השפיעה בצורה משמעותית על התפיסות המודרניות הן ביוון ובעולם האורתודוקסי והן במערב. לפי שעה מוצעים שיעורים בתולדות ביזנטיון והאימפריה הרומית המזרחית מהקמת קונסטנטינופול ועד נפילתה בסוף המאה ה-15. כמו כן מוצעים שיעורים בספרות, ארכיאולוגיה ובאומנות ביזנטית. במסגרת בית הספר להיסטוריה ניתנת לתלמידים לתארים מתקדמים הזדמנות ללמוד קורסים בתחומי מחקר שונים הקשורים ללימודי ביזנטיון, יוון וסביבתה.

הקורסים פתוחים לסטודנטים ולקהל הרחב.

פרטים והרשמה לשנת הלימודים

מרכזת התכנית ללימודי יוון, **גב' לימור פרדיאן-מדר**, טלפון 04-8240851

פקס 04-8249010

דוא"ל: flimor@univ.haifa.ac.il

היסטוריה כללית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' חיה שפייר-מקוב

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אפרים דוד, פרופ' מרים ירדני (אמריטוס), פרופ' אריה כוכבי, פרופ' סופיה מנשה, פרופ' מיכל סובל (אמריטוס), פרופ' חנוך צ'ייק, פרופ' רון רובין (חל"ת).

פרופסור חבר: פרופ' דוד גולן (אמריטוס), פרופ' בן-ציון פינצ'וק (אמריטוס), פרופ' יוסי ציגלר, פרופ' חיה שפייר-מקוב.

מרצה בכיר: ד"ר עוזי אלידע, ד"ר יגאל וגנר (אמריטוס), ד"ר מנחם לוז, ד"ר עמוס מגד, ד"ר גלעד מרגלית, ד"ר נירה פנסר.

מרצה: ד"ר אורי אמיתי, ד"ר צור שלו, ד"ר ערן שלו.

עמית הוראה: ד"ר יהודית ברונשטיין, ד"ר נועם כוכבי, ד"ר איריס סולימני, ד"ר נטע שטיינברג.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אתי מרום**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

קומה 13, חדר 1302

טלפון: 04-8240907 פקס: 04-8249195

דוא"ל: emarom@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים בחוג מיועדים להקנות לתלמידים ידע וכלים להבנת תהליכים היסטוריים עם דגש על אירופה ואמריקה היונקות מן המורשת של יוון, רומא והתרבות הנוצרית. תכנית הלימודים מציעה מגוון קורסים העוסקים בסוגיות בתחומי ההיסטוריה הפוליטית, החברתית, הכלכלית, התרבותית והמגדרית. הלימודים מכשירים את התלמידים לחשיבה עצמאית ולגישה ביקורתית.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולי הלימוד

הלימודים מתקיימים במסלול הדו-חוגי ובמסלול החד חוגי ומקיפים ארבע תקופות – העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה והעת החדשה. במסגרת כל תקופה נלמדים שיעורים (הרצאות פרונטליות), תרגילים, שפה זרה ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב'), סדנא למיומנויות מחקריות, פרוסמינרים וסמינרים.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

שנה א'

מערכת הלימודים מורכבת מ-4 שיעורים למתחילים (2 שש"ס 2 נ"ז כל אחד); 4 תרגילים (4 שש"ס 4 נ"ז כל אחד) וכן סדנא למיומנויות מחקריות (2 שש"ס 2 נ"ז).
שפה זרה – ראה שנה ב'.

שנה ב'

מערכת הלימודים מורכבת מ-3 פרוסמינרים (4 שש"ס 5 נ"ז כל אחד).

שפה זרה

כל תלמידי החוג ילמדו בשנה השנייה ללימודיהם לטינית או שפה אחרת שאינה שפת-אמם ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב' בהיקף של 4 שש"ס 4 נ"ז). ניתן להשלים חובה זו בשנה א'.

שנה ג'

מערכת הלימודים כוללת 2 סמינרים בשתי תקופות שיבחרו על-פי תחומי העניין של התלמיד (4 שש"ס 6 נ"ז כל אחד) וכן שיעור היסטוריוגרפי (2 שש"ס 3 נ"ז).
* הערה: ניתן לדחות שיעור ותרגיל משנה א' לשנה ב' (ראה דרישות מעבר).

שנה אקדמית	שעות סמסטריאליות	נקודות זכות	העת העתיקה
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
ימי הביניים			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
העת החדשה			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
העת החדשה			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
(ג)	2	3	שיעור היסטוריוגרפי
(ג)	4	6	סמינר א'
(ג)	4	6	סמינר ב'
(א)	2	2	סדנא למיומנויות מחקריות
(ב)	4	8	לטינית או שפה אחרת שאינה שפת-אם
56 שש"ס 60 נ"ז			סה"כ

* יש לבחור 3 פרוסמינרים מבין 4 הפרוסמינרים המוצעים, אחד בכל תקופה.

דרישות מעבר

- כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון חל על תלמידי החוג.
- קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
- תלמיד שלא השלים לימודי שיעור ותרגיל בתקופה מסויימת לא יוכל להשתתף בפרוסמינר של אותה תקופה.
- על התלמיד לסיים לימודי אנגלית כשפה זרה טרם ירשם לקורסים מדרג 3 (סמינרים ושיעור מתקדם).

5. תלמיד יתקבל לשנה ג' לאחר שמילא את כל חובותיו בשנה ב', כולל סדנא למיומנויות מחקריות ולימודי שפה זרה.
6. עבודה סמינרית תוגש למזכירות החוג בשני עותקים. עותק אחד יועבר למרצה, ועותק שני ישלח בדוא"ל ויישמר במזכירות החוג. תאריך אחרון להגשת העבודה הוא תחילת שנת הלימודים העוקבת בין אם נלמד הקורס בסמסטר א' או בסמסטר ב'.
7. **סיום חובות לתואר:** לאחר שהשלימו חובותיהם האקדמיות לתואר ראשון, יפנו התלמידים למרכזת החוג אשר תעביר את שקלול ציוניהם למדור בוגרים, בתנאי שאישרו בחתימת ידם את ממוצע ציוניהם הסופי. לאחר סגירת התיק לא ניתן לשפר ציונים.

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להרחיב את השכלתם ההיסטורית של התלמידים, ולהעמיק את ידיעותיהם בנושאים ספציפיים לפי בחירתם. מסגרת זו מאפשרת לתלמידים לבחור מקבצי לימוד מחוגים אחרים ומפקולטות אחרות, ובכך מספקת להם גישה רב תחומית.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

מבנה הלימודים

על מכסת הקורסים של המסלול הדר-חוגי מתווסף סמינר (6 נ"ז) בתחום ההתמחות בו בחר התלמיד וכן שפה זרה נוספת ברמת מתחילים ומתקדמים (8 נ"ז), סה"כ 74 נ"ז במסגרת החוג.

כמו כן, יבחר התלמיד במסלול החד-חוגי 3 מיקבצים אותם ירכיב בהתייעצות עם יו"ר ועדת ב"א. שניים מבין שלושת המקבצים יבחרו מבין רשימת המקבצים ההיסטוריים הקיימים. קיימות אפשרות להרכבת מקבץ שלישי על בסיס לימודים קודמים (מותנה באישור יו"ר ועדת ב"א).

דרישות מעבר

דרישות המעבר במסלול החד-חוגי זהות לאלו הנהוגות במסלול הדר-חוגי. באשר למיקבצים: התלמידים יעמדו במטלות הנדרשות בקורסים בהם למדו. כמו כן, גישו עבודה סמינרית באחד מהסמינרים בהם ישתתפו במיקבץ.

הקלה לבוגרי ביה"ס לתיירות של אוני' חיפה

בוגרי ביה"ס לתיירות של אוניברסיטת חיפה המעוניינים ללמוד בחוג לתואר ראשון, יקבלו הכרה של 20 נ"ז במסלול החד-חוגי, ושל 9 נ"ז במסלול הדר-חוגי.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה. מועמדים מעל גיל 30 יוכלו להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית על סמך הישגי תעודת הבגרות (ממוצע של 75 לפחות).
 החל משנה"ל תש"ע יוכל כל סטודנט בחוג ללמוד קורסים הניתנים בחוגי ביה"ס להיסטוריה (תולדות ישראל, לימודי א"י, תולדות האמנות, היסטוריה של מזה"ת). הקורסים הניתנים להמרה הם: סדנא (2 נ"ז) ו/או פ"ס (5 נ"ז) ו/או היסטוריוגרפי (3 נ"ז).

הוראת ההיסטוריה

מסלול מואץ ואישי לתואר ראשון ושני (כולל תעודת הוראה).

מטרת הלימודים

התוכנית משותפת לחוג להיסטוריה כללית ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה. המסלול ייחודי ומאפשר לימודים לתואר ראשון ושני בשמונה עד עשרה סמסטרים. במהלכו ילמדו התלמידים לתואר ראשון במסלול דו-חוגי בחוג להיסטוריה כללית ובחוג ללמידה הוראה והדרכה (כולל תעודת הוראה בהיסטוריה). בשנה השלישית, במידה ויעמדו בדרישות, יוכלו התלמידים להתקבל למסלול מואץ ואישי בנושא הוראת ההיסטוריה.

מטרת הלימודים היא הרחבה והעמקה בתחומי הדעת הייחודיים לכל חוג לצד רכישת ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה, הקניית כלים הדרושים לחקר סוגיות פדגוגיות העולות מהוראת ההיסטוריה ולעיסוק בהן.

תנאי הקבלה לב"א

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. ראיון אישי.
3. קבלת מועמדים לב"א שלא עמדו ברמת הסף של החוג ללמידה, הוראה והדרכה תישקל על סמך הראיון האישי, ותותנה בציון ממוצע של 85 בסוף שנה א' בשני החוגים.

תנאי הקבלה למ"א

- ללימודי התואר השני יתקבלו מועמדים שסיימו לפחות ארבעה סמסטרים במסגרת לימודי התואר הראשון בתוכנית המשולבת, ושיעמדו בקריטריונים הבאים:
1. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
  2. ראיון אישי.
  3. תלמיד שלא יעמוד בתנאי הסף למ"א יסיים בתום שנה ג' את לימודיו בתוכנית, ויהיה זכאי לתואר בוגר בחוגים היסטוריה כללית ולמידה, הוראה והדרכה, וכן לתעודת הוראה בהיסטוריה.
  4. התלמיד יסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון במהלך שנה ג', ויצגי את אישור הזכאות לתואר ראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני (סמסטר א' של שנה ד'), כתנאי להמשך לימודיו בסמסטר ב'.

5. ללימודי המוסמך במסגרת התוכנית יוכלו להצטרף גם בוגרי חוגים היסטוריים אחרים, שיעמדו בתנאי הסף הנוכריים למ"א. תלמידים אלה יחויבו בהשלמות על פי הרקע האקדמי שלהם.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון ושני יהיה שמונה עד עשרה סמסטרים (כולל תעודת הוראה).

ב"א ותעודת הוראה

הלימודים יתקיימו במתכונת דו-חוגית במסגרת החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויכללו גם הכשרה לתעודת הוראה.

משך הלימודים הוא שישה סמסטרים. בסמסטר החמישי (שנה ג') יוכל התלמיד להתחיל בלימודי המוסמך בהיקף של 4-8 שש"ס מבין קורסי הבחירה למ"א, על סמך הישגיו האקדמיים, ובהתאם לעמידה בדרישות הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי המ"א

הלימודים לתואר מוסמך יתקיימו בשני המסלולים: במסלול א' (כתיבת תזיה) ובמסלול ב' (בחינת גמר).

במסלול א' יכתוב התלמיד שתי עבודות סמינריות, אחת בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, וכן עבודת תזיה בהוראת ההיסטוריה. משך הלימודים במסלול זה יהיה עד ארבעה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 30 שש"ס ויגיש את עבודת הגמר לשיפוט.

במסלול ב' יכתוב התלמיד שלוש עבודות סמינריות, שתיים בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויבחן בבחינת גמר. משך הלימודים במסלול זה עד שלושה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 36 שש"ס ויבחן בבחינת הגמר.

תוכנית הלימודים

שנה א'

החוג להיסטוריה כללית

שוג	שעות	נקודות
4 שיעורים תקופתיים	8	8
3 תרגילים תקופתיים	12	12
תרגיל ייעודי	4	4
סדנא למיומנויות מחקר	2	2
סה"כ	26	26

החוג ללמידה הוראה והדרכה

9	9	3 מבואות בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה, בפילוסופיה
3	3	קורס מבוא במחקר כמותי א'
6	6	3 מבואות בלמידה והוראה
2	2	2 מבואות לייעוץ וחינוך מיוחד
20	20	סה"כ

שנה ב'

החוג להיסטוריה כללית

נקודות	שעות	סוג
10	8	2 פרוסמינרים
4	4	שיעור משלים-שיעור מבוא בחוג לתוע"י/לימודי א"י
4	8	שפה זרה ברמת מתחילים
18	20	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

3	3	קורס במחקר כמותי ב'
3	3	קורס במחקר איכותני
8	8	4 קורסים בלמידה והוראה
4	4	קורס בהוראת המקצוע א'
3	8	התנסות מעשית
21	26	סה"כ

שנה ג'

החוג להיסטוריה כללית

נקודות	שעות	סוג
12	8	2 סמינרים
3	2	שיעור היסטוריוגרפי
15	10	סה"כ קורסים לב"א
-	4-8	קורסי בחירה למ"א (*)
-	4-8	סה"כ קורסים למ"א
	14-18	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

4	4	סמינריון מחקרי
4	4	סטודיו
4	4	שיעור משלים
4	6	סמינר דידקטי
3	8	התנסות מעשית
19	26	סה"כ

* הערה: קורסי הבחירה למ"א יילקחו מבין הקורסים מדרג 3-4 של החוג ללמידה, הוראה והדרכה ו/או מבין קורסים בדרגים אלו, התואמים את תוכנית הלימודים בבתי הספר, והניתנים בחוגים ההיסטוריים.

לימודי המ"א: שנה ד'-ה'

מסלול א'	מסלול ב'	
סמינר התמחות 4 שש"ס	2 סמינרי התמחות 4 שש"ס כ"א 8 שש"ס	החוג להיסטוריה כללית
2 סמינרים מתודולוגיים 2 שש"ס כ"א 4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגיים אב סמינר מתודולוגי וק"מ 2 שש"ס כ"א. 4 שש"ס	
ק"מ 2 שש"ס	קורסי בחירה בחוג 4 שש"ס	
קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	
סמינר בחקר הוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	קורס דידקטי מתקדם 4 שש"ס	החוג ללמידה, הוראה והדרכה
לימודים בהוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	-	
קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	לימודים בחקר הוראת תחום הדעת ההיסטורי 8 שש"ס	
קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	
30 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ

(*) ניתן להשלים את מכסת לימודי הבחירה בחוג להיסטוריה כללית (8-4 שש"ס) כבר בשנה ג'.

שקלול ציונים במסלול א':

כלל הקורסים בשני החוגים – 50%

שתי עבודות סמינריות – 25%

עבודת הגמר המחקרית (תיזה) – 25%

שקלול ציונים במסלול ב':

כלל הקורסים בשני החוגים – 35%

שלוש עבודות סמינריות – 35%

בחינת הגמר – 30%

זכאות לתואר

תלמיד שיעמוד בכל המטלות והחובות יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה "בהוראת ההיסטוריה" המשותף לפקולטה למדעי הרוח ולפקולטה לחינוך.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות החוג להיסטוריה כללית טל: 04-8240907

ולמזכירות החוג למלידה, הוראה והדרכה טל: 04-8249086

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

תלמידי המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי השלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתוכנית הלימודים של החוג למלידה, הוראה והדרכה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי הכולל פירוט ציוניו מהמוסד בו למד למזכירות החוג.

י"ר ועדת ב"א ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה, בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

המסלול למצטיינים – מיועד לתלמידים שממוצע ציוניהם בסוף שנה ב' עומד על 87 ומעלה. במסגרת מסלול זה ישתתפו התלמידים בקורס שיכשירם לקראת לימודי המ"א.

המסלול המואץ למ"א – מיועד לתלמידי שנה ג' בתואר ראשון. אנא הסתכלו בפרק העוסק בלימודי מ"א.

שקלול ציונים

במסלול הדו-חוגי

10%	4 שיעורים
18%	4 תרגילים
5%	סדנא למיומנויות מחקריות
2%	שפה זרה
30%	3 פרוסמינרים
30%	2 סמינרים
5%	שיעור היסטוריוגרפי
100%	סה"כ

במסלול החד-חוגי

8%	4 שיעורים
12%	4 תרגילים
4%	סדנא למיומנויות מחקריות
2%	שפה זרה מתחילים
4%	שפה זרה מתחילים + מתקדמים
20%	4 פרוסמינרים
20%	3 סמינרים
5%	שיעור היסטוריוגרפי
25%	מקבצים
100%	סה"כ

פרטים נוספים באתר החוג באינטרנט: www.history.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני היא להעמיק את ההשכלה ההיסטורית של התלמידים ולהקנות להם את הכלים הדרושים לעיסוק במחקר היסטורי. לשם כך מתמחים התלמידים בתקופה אחת (העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה או העת החדשה), או בנושא מסוים שאינו מוגבל לתקופה מסוימת, ומשתתפים בלימודים אינטגרטיביים, המשותפים לכל התקופות.

תנאי קבלה

- א. למסלול א' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם בו הוא 80 לפחות, והשיגו ציון של 80 לפחות בחוג השני.
- ב. למסלול אישי רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם הסופי בלימודי תואר ראשון בשני החוגים הוא 80 לפחות.
- ג. למסלול ב' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם בו הוא 80 לפחות, והשיגו ציון 76 לפחות בחוג השני.
- ד. בוגרי חוגים אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת ועדת המ"א החוגית.
- ה. בחינת ידע בעברית – מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו כתנאי לזכאותו לתואר.
- ו. במידת הצורך ראיון עם יו"ר ועדת מ"א.
- ז. מעבר בין מסלולים: כל תלמיד במסלול ב' יוכל בתום שנה א' לבקש לעבור למסלול א'. תנאי המעבר:
  1. ממוצע ציונים (מינימום של 14 שש"ס, כולל עבודה סמינריונית אחת) הוא 86.
  2. הציון המינימאלי של העבודה הסמינרית 90.
  3. מכתב ממורה בחוג המאשר את התאמתם למחקר ואת נכונותו להנחותם.

מסלולי הלימוד

הלימודים מתנהלים באחד מארבעה מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.
3. מסלול אישי – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
4. מסלול מואץ – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' ובמסלול אישי הוא שנתיים-שלוש.
משך הלימודים במסלול ב' הוא 3 עד 4 סמסטרים.
משך הלימודים במסלול מואץ הוא 4 שנים (תואר בוגר ותואר מוסמך).

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 ש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 שש"ס	סמינר התמחות	4 שש"ס	סמינר התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'	2 שש"ס	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת
4 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג	4 שש"ס	קורסי בחירה בחוג
14 שש"ס	סה"כ	14 שש"ס	סה"כ

הערות

- א. קורסי בחירה – לפחות 4 שש"ס ילמדו במסגרת החוג (דרג 3 ומעלה).
- ב. כל תלמיד חייב ללמוד לפחות סמינר אחד בתקופת התמחותו.
- ג. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת בתקופת התמחותו. העבודות תעשנה במסגרת קורסים של 4 שש"ס.
- ד. לימודי שפה זרה – תלמיד שידקק ללימודי שפה זרה לצורך מחקר, יוכל להשתתף בלימודי שפה זרה במקום קורסי בחירה. תלמיד שילמד שפה זרה ברמת מתחילים ו/או מתקדמים (8 או 16 שש"ס) יקבל הכרה במחצית משעות קורסי הבחירה (4 או 8 שש"ס).
- ה. הארכת משך הלימודים טעונה אישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

תלמיד מסלול א' או אישי יבחר את נושא העבודה תוך התייעצות עם המנחה/ים. במסגרת הקורס סמינר מחקר א' תוגש טיוטה של הצעת המחקר כחלק מדרישות הקורס. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א החוגית עד סוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה, בחתימת המנחה ובשלושה עותקים. עם תום לימודיו יגיש התלמיד את עבודת התיזה לשיפוט בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת גמר של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 שש"ס	סמינר התמחות	8 שש"ס	2 סמינרי התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת
4 שש"ס	קורסי בחירה בחוג	4 שש"ס	קורסי בחירה בחוג
4 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג	4 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
16 שש"ס	סה"כ	20 שש"ס	סה"כ

הערות

- א. קורסי בחירה – לפחות 4 ש"ס מקורסי הבחירה בחוג יהיו מדרג 4 ואת היתר ניתן לקחת מדרג 3.
- קורסי הבחירה מחוץ לחוג יורכבו מקורסים מדרג 3 ומעלה באישור ועדת המ"א החוגית.
- ב. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות. 2 עבודות תוגשנה במסגרת סמינרי ההתמחות ואחת במסגרת קורסי הבחירה.
- בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם המנחה ובאישור ועדת המ"א החוגית.

מסלול אישי

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 ש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 ש"ס	סמינר התמחות	4 ש"ס	סמינר התמחות
2 ש"ס	סמינר מתודולוגי	2 ש"ס	סמינר מתודולוגי
2 ש"ס	סמינר מחקר ב'	2 ש"ס	סמינר מחקר א'
2 ש"ס	קריאה מודרכת	2 ש"ס	קריאה מודרכת
4 ש"ס	קורסי בחירה	4 ש"ס	קורסי בחירה
14 ש"ס	סה"כ	14 ש"ס	סה"כ

המסלול האישי הינו מסלול לימודים הבנוי סביב תחום התמחות מרכזי הנבחר ע"י התלמיד והחוצה דיסציפלינות. היקף הלימודים זהה למסלול א' אך ניתן לקחת יותר קורסים מחוגים אחרים בהתאם לתחום ההתמחות. שאר הקורסים להשלמת מכסת הלימודים ייקבעו בתאום עם ועדת המ"א החוגית. תכנית הלימודים חייבת את אישור ועדת המ"א החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות

מעבר ממסלול א' למסלול ב' ולהיפך אפשרי באישור ועדת המ"א החוגית. במקרה זה יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, ויוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הקודם כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

המסלול המואץ לתואר שני

מטרת הלימודים

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. מסלול זה מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א, תוך כדי הלימודים לתואר שני. תלמיד שיזוהה כמצטיין יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון להתחיל ללמוד קורסים לתואר שני (לא יותר מ-12 שש"ס) במעמד "תלמיד על תנאי", ויהיה עליו להשלים את כל חובות התואר הראשון עד לסוף השנה השלישית ללימודיו. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתוכנית הלימודים למ"א. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. על התלמיד במסלול א' יהיה להגיש את הצעת התיזה בתחילת השנה הרביעית. עם השלמת כל החובות לתואר שני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה או בחינת הגמר, יהיו זכאים תלמידי המסלול המואץ לקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג להיסטוריה כללית.

היקף הלימודים והחובות במסלול זה זהים לאלו במסלול א' או מסלול ב' של החוג.

מסלולי הלימוד

1. מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

יתקבלו לתכנית תלמידים שסיימו את לימודי שנה ב' בחוג בציון 90 לפחות ולאחר ראיון עם יו"ר ועדת המ"א החוגית במהלך הקיץ שבין שנה ב' ל-ג'. לתוכנית יתקבלו סטודנטים שכתבו לפחות עבודת פרוסמינר אחת והשיגו בה ציון 90 לפחות. תכנית הלימודים תיקבע בתאום עם ועדת המ"א החוגית.

מסלול הלימודים

שנה א' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ב' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ג' – על-פי תכנית הלימודים לב"א, וכן קורסים מתכנית הלימודים למ"א, לפי הפירוט הבא:

4 שש"ס	סמינר התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס (מסלול א' בלבד)	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת
2 שש"ס (מסלול ב' בלבד)	קורסי בחירה בחוג
10 שש"ס	סה"כ

שנה ד' – סיום חובות התואר השני בשני המסלולים	
סמינר התמחות	4 שש"ס (במסלול א' בלבד)
סמינר התמחות	8 שש"ס (במסלול ב' בלבד)
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס (במסלול א' בלבד)
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
<u>קורסי בחירה בחוג</u>	<u>6 שש"ס (במסלול ב' בלבד)</u>
סה"כ	18 שש"ס (מסלול א') / 26 שש"ס (מסלול ב')

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות:

1. השנה החמישית במסלול א' תוקדש לכתיבת התיזה.
2. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול כתיבת התיזה יעמוד על חמש שנים.
4. במסלול ב' יגיש הסטודנט את כל עבודותיו עד תום שנת הלימודים הרביעית ויגש לבחינת הגמר בתום שנה זו, כולל חופשת הקיץ.
5. משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תכניות לימודים מיוחדות למ"א

א. התמחות בלימודי אירופה המודרנית

ראש התכנית: פרופ' חיה שפייר-מקוב

התמחות זו מיועדת להקנות לסטודנטים ידע וכלים להבנת התהליכים שאפיינו את אירופה במאה העשרים והמסבירים את מצבה כיום. התכנית תחשוף את המשותף והמפריד בין המדינות השונות מבחינה פוליטית, חברתית, כלכלית, תרבותית וצבאית ותדגיש אספקטים הקשורים להתגבשות האיחוד האירופי ותודעה אירופאית.

מסלולי הלימוד

1. מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.

משך הלימודים

מסלול א' – ארבעה עד שישה סמסטרים.
מסלול ב' – שלושה עד ארבעה סמסטרים.

תנאי קבלה

למסלול א' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה או מדעי המדינה שציונם בו הוא 80 לפחות, ושהשיגו ציון של 80 לפחות בחוג השני. למסלול ב' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה או מדעי המדינה שציונם הסופי בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות ובחוג השני 76 לפחות. בוגרים שאינם בעלי תואר בהיסטוריה או במדעי המדינה יהיו חייבים בקורסי השלמה בהיקף שיקבע על ידי ועדת המ"א של החוג להיסטוריה כללית, על פי המקובל בתקנון מוסמכים.

מבנה הלימודים

מסלול א'

שנה א'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	14 שש"ס

מסלול ב'

שנה א'

2 סמינר התמחות	8 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	4 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	14 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס

הערות:

- ניתן לקחת את קורסי הבחירה בחוגים אחרים המציעים קורסים על אירופה במאה העשרים.
- במסלול א' חייב הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת במסגרת סמינר התמחות בחוג. במסלול ב' חייב הסטודנט להגיש 3 עבודות סמינריות, לפחות שתיים במסגרת סמינרי התמחות בחוג.
- למסיימים תוענק תעודת מ"א בחוג להיסטוריה כללית עם ספח המציין התמחות בלימודי אירופה המודרנית.

ב. מסלול משולב לתואר ראשון במשפטים ולתואר שני בהיסטוריה כללית, LL.M + LL.B ב-4 שנים ראש התכנית: ד"ר עמוס מגד

מטרת התכנית במשפטים עם מסלול מואץ לתואר שני בהיסטוריה כללית היא לאפשר לתלמידים מצטיינים במשפטים המתעניינים בהיסטוריה לרכוש השכלה היסטורית מעמיקה שתרחיב את אופקיהם במסגרת שיעורי הבחירה החוץ-פקולטטיים. התכנית תספק כלים להבנת הזיקה בין תהליכים היסטוריים לבין עיצובן ותפקודן של מערכות משפט בתרבות המערב למן העולם הקלאסי ועד ימינו אנו. כמו כן, ילמדו התלמידים לפרש ולנתח טכסטים מורכבים באופן ביקורתי ויעשירו את הבנתם המשפטית.

הלומדים בתכנית זו יהיו חייבים בלימוד קורסים מדרגים א' ב' ו-ג' של התואר הראשון בחוג להיסטוריה כללית בהיקף של 20 ש"ס. לפי הפירוט הבא:

2 שיעורים למתחילים	2 שש"ס, 2 נ"ז כל אחד
תרגיל שנה א' בתקופה שלא נלמדה בשיעור	4 שש"ס, 4 נ"ז
סדנה למיומנויות כתיבה היסטורית מחקרית	2 שש"ס, 2 נ"ז
פרוסמיניון	4 שש"ס, 5 נ"ז
סמינר	4 שש"ס, 6 נ"ז
שיעור היסטוריוגרפי	2 שש"ס, 3 נ"ז

לאחר סיום הקורסים ובמקביל ללימודיהם בשנה ג' ו-ד' בפקולטה למשפטים, יוכלו התלמידים ללמוד את הקורסים הנדרשים לתואר שני בחוג להיסטוריה כללית.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

1. לתכנית יתקבל תלמיד שהשלים לפחות 70 נ"ז בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע 80.
2. המועמד השלים קורסים בתואר ראשון בהיסטוריה בסך 20 שש"ס כמפורט להלן.
3. המעבר לסמסטר רביעי בחוג להיסטוריה יותנה באישור זכאות לתואר הראשון במשפטים בציון סופי של 80 לכל הפחות.

מבנה הלימודים במ"א

למסלול א' ולמסלול ב' ראה פירוט בעמ' 234-235.

ג. התמחות במלחמה ושלום

ראש התכנית: פרופ' אריה כוכבי

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה וביה"ס למדעי המדינה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לבית הספר להיסטוריה (היסטוריה כללית, היסטוריה של ע"י, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת, תולדות האמנות); קורסים ייחודיים שיתנו במסגרת ביה"ס להיסטוריה; וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית ההתמחות שני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריות ועבודת תיזה	32 שש"ס
מסלול ב' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריות ובחינת גמר	36 שש"ס

שתי התכניות כוללות שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	10 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	14 שש"ס

סה"כ 32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	12 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	16 שש"ס

סה"כ 36 שש"ס

שקולול הציונים

מסלול א':		מסלול ב':	
תזיה	50%	בחינה	30%
עבודות סמינריות	20%	עבודות סמינריות	30%
קורסים ללא עבודות סמינריות	30%	קורסים ללא עבודות סמינריות	40%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלוש", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

ד. היבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה משתפת לביה"ס להיסטוריה ולחוג לגרונטולוגיה (הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות)

ראש התכנית: פרופ' אריה כוכבי

מטרת הלימודים

לימוד ופיתוח מתודולוגיות בינתחומיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. סטודנטים המתעניינים בהיבט הטיפולי בניצולי השואה ובבני הדור השני והשלישי, ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ובכך יוכלו לספק טיפול הוליסטי ומושכל יותר. סטודנטים המתעניינים בהיסטוריה של השואה ובמלחמת העולם השנייה, ילמדו את ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי.

דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה והתמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבתר-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקומם האישי.

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל מתחומי שתי הפקולטות שציונם הסופי עומד על 80 לפחות.

מבנה הלימודים

1. הלימודים יתקיימו בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזיה (32 שש"ס), כולל כתיבת 2 עבודות סמינריות.

מסלול ב' – עם בחינת גמר (40 שש"ס), כולל כתיבת 3 עבודות סמינריות.

מסלול א'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של
12 שש"ס	אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של
<u>8 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
32 שש"ס	סה"כ

מסלול ב'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של
16 שש"ס	אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של
<u>12 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
40 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
30%	עבודות סמינריות
<u>20%</u>	<u>קורסי בחירה</u>
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר/עבודה מסכמת
45%	עבודות סמינריות
<u>25%</u>	<u>קורסי בחירה</u>
100%	סה"כ

ה. התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: פרופ' אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 ש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 ש"ס):
  - מבוא למדעי הדתות
  - פסיכולוגיה של הדת
  - מבוא לפילוסופיה של הדת
  - סוגיות בפילוסופיה של הדת
  - טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 ש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:
  - דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)
  - דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)
  - נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
יהדות (החוג לתולדות ישראל)
אסלאם (החוג להיסטוריה של המזרח)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 12-4 ש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) – סה"כ 28 ש"ס*
2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 ש"ס

* סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 ש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

20%	שתי עבודות סמינריות
30%	ממוצע הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

שקלול ציונים במסלול ב'

45%	שלוש עבודות סמינריות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחינת גמר

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) במסלול א'.

בסיס התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר התלמיד ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

1. מסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף הפקולטה לחינוך ובית-הספר להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים):

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תיזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

ז. התמחות בלימודים צלבניים*

(מותנה באישור רשויות המוסד)

ראש התכנית: פרופ' סופיה מנשה

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של מסעי הצלב, להקנות לתלמידים את הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של מסעי הצלב, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של מסעי הצלב ולאפשר העמקה באחד התחומים והכנה לקראת מחקר בו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של נושאים הקשורים במסעי הצלב, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של מסעי הצלב. מטרה כללית יותר היא יצירת תשתית של משכילים וחוקרים בתחום מסעי הצלב בלימודים לתואר שני ושלישי, ובכך לפתח תחום אקדמי מרכזי במדעי הרוח שאינו קיים בצורה מסודרת בשום אוניברסיטה אחרת בארץ ואף למשוך תלמידים חדשים המעוניינים להתמקד בתחום זה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי ההשלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (לטינית, ערבית, שפות מדיאבליות) של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
  2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר
- ייעשה מאמץ לרכז חלק גדול מהקורסים בשני ימי לימוד שבועיים כדי ליצור אפשרות של תוכנית מובנית בשני המסלולים.

מסלול א'

- הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 28 שש"ס (לא כולל לימודי שפות זרות)
1. קורסי ליבה – חובה 8 שש"ס
  2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
  3. בחוג אליו רשום התלמיד 16-12 שש"ס
  4. לימודי בחירה 8-4 שש"ס
  5. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, אחת מהן במסגרת קורסי החובה והשנייה בתחום ההתמחות.
  5. לימודי שפה זרה (כמפורט להלן):

לימודי שפה זרה

1. תלמידים שאינם שולטים בשפת מקורות ברמת מכינה, ונושא המחקר של עבודת התיזה ידרוש זאת, יתבקשו לעשות זאת במהלך לימודיהם, בהתאם להנחית המנחה.
2. תלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום התמחותם לא יידרשו ללמוד שפת מקורות.
3. לימוד שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

מסלול ב'

- הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 36 שש"ס
1. קורסי ליבה – חובה 8 שש"ס
  2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
  3. בחוג אליו רשום התלמיד 20-16 שש"ס
  4. לימודי בחירה 12-8 שש"ס
  4. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן אחת במסגרת קורסי החובה ולפחות אחת בתחום ההתמחות.

בחינת גמר: בתום שנת הלימודים השנייה תתקיים בחינת גמר בכתב.

שקלול ציונים

מסלול א'

20%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	ממוצע הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

45%	שלוש עבודות סמינריוניות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחינת גמר

ח. תכנית לתואר שני בתרבות קלאסית

ראש התכנית: פרופ' אפרים דוד

מטרת התכנית

להפגיש את התלמיד עם התחומים השונים של התרבות הקלאסית (היסטוריה, פילולוגיה, פליאוגרפיה, תיאטרון, פילוסופיה, ספרות, אמנות וארכיאולוגיה) ולהקנות לו כלים מתודולוגיים ודיסציפלינאריים. כמו כן נועדה התכנית לאפשר לתלמיד התמחות באחד מהתחומים האלה, תוך העמקה באמצעות גישה מרתקת ומאתגרת אל הטקסטים הקלאסיים-היווניים והרומיים.

מסלולי הלימודים

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה הכלליים לחוג. באישור ראש החוג וראש התכנית יתקבלו גם בוגרי חוגים אחרים בפקולטה העומדים בתנאים הכלליים של החוג.

מבנה הלימודים

התכנית המוצעת מתבססת על שתי התמחויות מרכזיות: התמחות היסטורית-ארכיאולוגית והתמחות היסטורית-פילוסופית/ספרותית.

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא **28 שש"ס** לא כולל לימודי שפות, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

4 שש"ס	סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגיים
2 שש"ס	סמינר מחקר א'
6 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
16 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
2 שש"ס	סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'
4 שש"ס	קורסי בחירה
12 שש"ס	סה"כ

על אלה יש להוסיף את לימודי השפה הזרה ברמת מתקדמים 8 שש"ס. ניתן ללמוד שפה זרה במקום קורסי בחירה (ראה הערה ד' בעמוד 235).

הערה: סמינרי התמחות יוכלו להיות גם בארכיאולוגיה קלאסית. במקרים אלה סמינרים משלימים יהיו בהיסטוריה.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

4 שש"ס	סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
4 שש"ס	סמינר משלים בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגיים
6 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
18 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
2 שש"ס	סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
12 שש"ס	קורסי בחירה
18 שש"ס	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"תרבות קלאסית", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית.

ט. תכנית לתואר שני בלימודי ארה"ב

מטרת התכנית

להפגיש את התלמידים עם לימודים בין תחומיים בהיסטוריה של ארה"ב ותרבותה. התכנית משלבת קורסים בהיסטוריה, גיאוגרפיה, ספרות, אמנות, סוציולוגיה, משפטים, תקשורת ופוליטיקה של ארה"ב. המטרה לאפשר לתלמידים ליצור מעין תכנית לימודים אישית באמצעות קורסים העוסקים בארה"ב בחוגים השונים.

תנאי קבלה

זהים לתנאי הקבלה לחוג.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

היקף הלימודים

במסלול א' – 28 שש"ס

במסלול ב' – 36 שש"ס

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	6 שש"ס
סה"כ	16 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	12 שש"ס

הערות

1. ניתן לקחת את קורסי הבחירה מחוגים אחרים בנושאים הקשורים ללימודי ארה"ב. החוג יפרסם רשימת קורסי בחירה רלבנטיים מחוגי הלימוד באוניברסיטה.
2. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת במסגרת סמינר התמחות של החוג להיסטוריה כללית.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

2 סמינרי התמחות	8 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	20 שש"ס

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס	קריאה מודרכת
8 שש"ס	קורסי בחירה
16 שש"ס	סה"כ

הערות

במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות, לפחות שתיים במסגרת סמינר התמחות של החוג להיסטוריה כללית. בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם ועדת המ"א החוגית. התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"לימודי ארצות הברית", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

י. תוכנית המיועדת למורים בבתי הספר התיכוניים

התכנית מיועדת לענות על הצרכים של המורים להיסטוריה ולאזרחות בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות, ומותאמת לנושאי הלימוד בבתי הספר. לצד לימודי הליבה בחוג יוצעו קורסי בחירה ממגוון תחומי הדעת, לפי עניין אישי. הלימודים מוכרים לצורך גמול השתלמות על-ידי משרד החינוך.

תנאי קבלה

- למסלול א' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מהחוגים ההיסטוריים שציונם בשני החוגים 80 לפחות.
- למסלול ב' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מהחוגים ההיסטוריים שציונם בו הוא 80 לפחות, ושהשיגו ציון של 76 לפחות בחוג המשני.
- בוגרי חוגים שאינם היסטוריים או בעלי תואר B.ed יוכלו להתקבל לתכנית על פי החלטת ועדת המ"א החוגית.

מסלולי הלימוד

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.
3. מסלול אישי – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול א' הוא ארבעה-חמישה סמסטרים.

משך הלימודים במסלול ב' הוא עד ארבעה סמסטרים.

הערה

ניתן לרכז את הלימודים ביום בשבוע (יום ב') או להרכיב מערכת גמישה של שיעורים בשעות אחר הצהריים.

מבנה הלימודים

בשלושת המסלולים יהא מבנה הלימודים זהה למבנה הלימודים לתואר שני הנהוג בחוג, כפי שמופיע בראשית פרק זה.

שקלול ציונים

שקלול הציונים בתוכנית זו זהה לשקלול הציונים במסלול א' ובמסלול ב' בהתאמה.

שקלול ציוני מ"א בחוג להיסטוריה כללית

מסלול א' ומסלול מואץ

50%	עבודת גמר
42%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה או שפות
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחירת גמר
36%	3 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 ק"מ
22%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול אישי

50%	עבודת גמר
42%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים

6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התכנית ללימודים קלאסיים

מסלול א'

50%	עבודת גמר
20%	2 סמינרי התמחות עם עבודות
10%	קורסים עם עבודות
12%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
8%	קריאת טכסטים קלאסיים
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
20%	סמינרי התמחות
30%	קורסים עם עבודות
20%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

התכנית ללימודי ארה"ב

מסלול א'

50%	עבודת גמר
24%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
36%	3 סמינרי התמחות

6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 ק"מ
22%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התכנית ללימודי אירופה המודרנית

מסלול א'

50%	תיזה
24%	2 סמינרי התמחות עם עבודות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 קריאות מודרכות
8%	קורסי בחירה או שפות
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחירת גמר
36%	קורסים עם עבודות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 קריאות מודרכות
22%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

הלימודים לקראת תואר שלישי (ד"ר)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אריה כוכבי

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה כללית מאוניברסיטה בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון "טוב מאוד" (90) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

א) תלמיד מחקר שלב א', לא יעלה על 12 חודשים.

ב) תלמיד מחקר שלב ב'.

מועמד שאושרה קבלתו, ואחד ממורי החוג המוסמכים לכך הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב מחקר א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. עם אישור ההצעה ע"י ועדת הד"ר החוגית יתקבל כתלמיד מחקר שלב ב'.

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה, ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל־פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינרים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כן יוכיח התלמיד ידיעה של שפות רלוונטיות לתחום מחקרו. לקראת סיום כתיבת העבודה ירצה התלמיד על התיזה שלו בפני חברי החוג. עם סיום עבודת המחקר, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים ליו"ר ועדת הד"ר החוגית. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על־פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

בכל אחד משני השלבים ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה.

מסלול ישיר לד"ר

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר, חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

מבנה הלימודים

התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג בהיקף של 26 שש"ס לפחות. במסגרת לימודים אלה יהיה על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90 לפחות.

תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים והצעת המחקר שלו תאושר על ידי ועדת הד"ר החוגית עד תום השנה השנייה ללימודיו במסלול זה, יעבור למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת "מוסמך האוניברסיטה".

היסטוריה של המזרח התיכון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר מיכאל אפל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גד גילבר, פרופ' יוסף נבו, פרופ' אמציה ברעם (אמריטוס),

פרופ' גבריאל ורבורג (אמריטוס), פרופ' קייס פירו, פרופ' דוד קושניר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' אבנר גלעדי, פרופ' עמליה לבנוני, פרופ' אורי קופרשמידט, פרופ' בוטרוס אבו-מנה (אמריטוס), פרופ' און וינקלר.

מרצה בכיר: ד"ר מיכאל אפל, ד"ר יאיר הירשפלד, ד"ר יצחק ויסמן, ד"ר פרומה זקס, ד"ר מחמוד יזבק, ד"ר יהושע פרנקל.

מרצה: ד"ר יובל בן-בסט, ד"ר סולי שאהוור.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' קרן סנטו**

מזכירה: **גב' נויה פרלמן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00 בלבד

חדר 1502, קומה 15, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249165; 04-8249322, פקס: 04-8249712

לימודים לתואר הראשון (ב"א)

בחוג חמישה מסלולי לימוד מוצעים:

1. מסלול דו-חוגי, הכולל 5 רמות בערבית ספרותית (אין צורך בידע מוקדם של השפה) או 3 רמות בשפה הפרסית.
2. מסלול דו-חוגי, הכולל 2 רמות בערבית ספרותית, ובנוסף אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
3. מסלול דו-חוגי, ללא לימודי ערבית – לכל מי שאין לו ידע/רקע בשפה, עם אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
4. מסלול דו-חוגי ללא לימודי ערבית – לדוברי ערבית שפת-אם.
5. מסלול דו-חוגי, לבעלי פטור חלקי מערבית, עם אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.

המסלול הדו-חוגי

מטרת הלימודים

החוג מבקש להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבוחר נושאים בתחומי ההיסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. החוג מציע גם קורסים בלשונות המזרח התיכון: ערבית, תורכית ופרסית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מבנה הלימודים

לימודי התואר הראשון נמשכים שלוש שנים, במהלכן על התלמידים להשתתף בקורסים הבאים:

בחוג ארבעה מסלולי לימוד אפשריים:

בכל המסלולים שאינם כוללים לימודי ערבית ספרותית בשלימותם, יתבקש התלמיד ללמוד קורסי בחירה.

שנה א'	סוג	שש"ס	נ"ז
מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה	שעור	4	3
מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה	תרגיל	4	3
תרגיל מתודולוגי	תרגיל (מתקשב)	2	2
מבוא לדת האסלאם	שעור + תרגיל	4	4

5	4/6	ערבית ספרותית (רמות א'+ב')
4	4	או פרסית מתחילים
4	4	אילו הלומדים פרסית חייבים בקורס אחד מתוכנית אשכולות
		<u>אילו שאינם לומדים ערבית / פרסית</u>
8	8	<u>חייבים בשני קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול שעות/תרגיל</u>
		מכלל חוגי ההיסטוריה

הערות

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה

1. ציון המבוא כולו יחושב על-פי השקלול הבא:

- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר א' 15%
- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר ב' 15%
- הבחינה על חומר "תרגיל המבוא" – 20%
- התרגיל המתודולוגי 20%
- העבודה המסכמת 20%
- השתתפות פעילה ב"תרגיל המבוא" 10%

הציון המשוקלל כנ"ל יירשם בכל שלושת קורסי המבוא

2. ציון 60 לפחות בכל אחד ממרכיבי המבוא, וציון משוקלל של כל המרכיבים – 65 לפחות – הינם תנאי להצלחה במבוא ולהמשך הלימודים בחוג.
ציון "עובר" בעבודה המסכמת הינו – 65.

שנה ב'

ש"ס	ש"ס	ני"ז	סוג	
5	4		פרו"ס	היסטוריה מודרנית של אחת מארצות המזה"ת
4	4		תרגיל	המדינה המוסלמית בימי הביניים
4	4		תרגיל	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
4	4		שעות/תרגיל	תרגיל היסטורי או תרגיל מתוכנית אשכולות
4	6/4			ערבית ספרותית (רמות ג'+ד')
4	4			או פרסית מתחילים ב'

4	4	אילו הלומדים פרסית חייבים בקורס אחד מתוכנית אשכולות
		<u>אילו שאינם לומדים ערבית / פרסית</u>
8	8	<u>חייבים בשני קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול</u> שעור/תרגיל
		מכלל חוגי ההיסטוריה
20	סה"כ	

שנה ג'

נ"ז	שש"ס	סוג	
6	6	סמינריון	סוגיות בהיסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
4	4	שעור+תרגיל	כלכלת המזרח התיכון
4	4	שעור + תרגיל	היסטוריה חברתית של המזה"ת
	4	תרגיל	טכסטים בערבית להיסטוריה של המזה"ת
3	3		ערבית ספרותית (רמה ה')
4	4		<u>או</u> טקסטים היסטוריה בפרסית(פרסית מתקדמים)
6	6/8		<u>או</u> קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול
			מכלל חוגי ההיסטוריה
			תלמידים הלומדים שפה ערבית או 5 יחידות או פרסית ילמדו
2	2/4		קורס מתוך תוכנית אשכולות
20	סה"כ		

הערות חשובות לתוכנית הנ"ל

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית, ילמדו את השעור "מבוא לדת האסלאם" במסגרת החוג לשפה וספרות ערבית, חובה עליהם ללמוד את התרגיל במסגרת החוג שלנו. במקום השעור חייבים בלימוד קורס שיבחרו מההיצע של תוכנית אשכולות מכלל חוגי ההיסטוריה, למעט שפה וספרות ערבית, בהיקף של 2 נ"ז.
2. לימודי השפה הערבית (במלוואה או בחלקה), כמפורט בסעיף נפרד להלן.
3. תלמיד **לא** ילמד פרוסמינריון וסמינריון אצל אותו מורה. לא ניתן להירשם לסמינריון לפני סיום הפרוסמינריון בהצלחה.
4. הקורס בסמסטר א' מיועד אך ורק לתלמידים הפטורים מלימוד השפה הערבית (ראה סעיף נפרד להלן) – טכסטים ברמה א'.
5. הקורס בסמסטר ב' מיועד אך ורק לתלמידים הרוכשים את ידיעתם בשפה במשך לימודיהם בחוג (רמות א'-ה') – טכסטים ברמה ב'.
5. תלמיד שבחר במסלול 2,3,5 יקח קורסי בחירה להשלמת מכסת הנקודות (במקום ערבית) במסגרת אשכולות.

שפות

השפה הערבית הספרותית או פרסית

1. תלמיד החוג שבחרו במסלול 1 – ילמדו ערבית ספרותית בהיקף של חמש רמות (א'-ה') או פרסית ברמות.
    - 1.א. הציון המינימאלי הנדרש, כתנאי מעבר מרמה לרמה, הינו 51.
    - 2.א. מעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השפה מותנה בסיום מוצלח של רמה ב'.
    - המעבר משנה ב' לשנה ג' בלימודי השפה מותנת בסיום מוצלח של רמה ד'.
    - 3.א. במקרה של כשלון באחת הרמות, יש לחזור שנית על הקורס באותה הרמה.
  2. תלמידי החוג בחרו במסלול 2 – ילמדו ערבית ספרותית ברמות א'-ב' – 5 נ"ז סה"כ. בנוסף, ניתנת אפשרות בחירה בערבית המדוברת (מתחילים ומתקדמים) או קורסי בחירה בהיקף של 8 נ"ז. בשנה ג' ילמדו תרגיל היסטורי נוסף במקום תרגיל טכסטים.
  3. תלמידי החוג שבחרו במסלול 3 – רשאים ללמוד ערבית מדוברת (מתחילים ומתקדמים) (סה"כ 8 נ"ז) ובנוסף קורס בחירה מחוץ לחוג. תלמידים החוג ששפת אמם הינה ערבית ובוגרי תיכון בחו"ל ששפת ההוראה בו הייתה ערבית, חייבים ללמוד במסלול 4 – יש לבחור קורסים מחוץ לחוג בהיקף של 10 נ"ז מתוך היצע של חוגים אחרים או במסגרת תוכנית אשכולות, למעט מחוגם השני ללימודי התואר, שפה וספרות ערבית ומדע המדינה. חובה ללמוד תרגיל טכסטים במסמטר א' של שנה ג'.
  4. מסלול 5 מיועד לתלמידים שרכשו ידעתם בשפה הערבית לפני בואם לאוניברסיטה, ו/או חוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית. התלמידים יופנו, על סמך בדיקה מיוחדת עליה יקבלו הודעה מראש, ללימודים בהתאם לתוצאות המבדק. בהתאם להיקף ה"פטור" יבחרו קורסי בחירה מחוץ לחוג או במסגרת תוכנית אשכולות. בשנה ג' ילמדו תרגיל טכסטים.
  5. השפה הפרסית – תלמידים שבחרו פרסית (12 נקודות) ילמדו בנוסף 4 נקודות מתוכנית אשכולות מכלל חוגי ההיסטוריה.
- * ניתן ללמוד קורס ערבית מדוברת במסגרת נקודות בחירה.

השפה האנגלית

כל התלמידים חייבים לסיים אנגלית ברמת "מתקדמים", כתנאי מעבר לקורסי דרג 3.

נוכחות בשיעורים

העדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות התלמיד בקורס.
חלה חובת השתתפות פעילה (שתהווה חלק מהציון הסופי) בכל התרגילים לסוגיהם בפרוסמיניריונים ובסימינריונים.

שיפור ציונים

1. בקורסי חובה – יש לחזור על הקורס (שעור + תרגיל) כולל כל המטלות (מותנה במספר המקומות הפנויים באותו קורס).

2. בקורסי בחירה – יש לבחור קורס אחר ברמה מקבילה, לא ניתן לחזור על אותו נושא או אצל אותו מורה שנית. (מותנה במספר המקומות באותה קורס).
3. לא ניתן לחזור על קורס חובה או בחירה אלא פעם אחת בלבד.
4. רישום לקורס למטרת שיפור ציון אפשרי בקורסי החובה ובאישור החוג בלבד, ומחייב השלמות (כולל תרגול, אם יש) עד השגת ציון סופי שמבטל את הציון הקודם. במידה ותלמיד לא השלים את הקורס, יופיע ציון ל"ה שמבטל כל ציון קודם באותו קורס.

זכאות לתואר

◆ תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישות הפקולטה והחוגים/ים מבחינת הקיף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

1. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
2. בבקשות לאישור זכאות, יש למלא בכתב ברור את הטופס המיועד לכך במזכירות החוג. במקרה של קורסי בחירה עודפים, יש לציין במופרש אילו קורסים ייכללו בציון הסופי.
3. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר, תאריך סיום החובות לתואר בחוג ייקבע לפי תאריך המטלה האחרון (גם אם יהיה זה תיקון לעבודה), ובהתאם לתקנון "אגף מינהל התלמידים" הופיע בשנתון זה.
4. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר.

שקלול וציונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכאות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (60 נ"ז דר-חוגי, 120 חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

לימודי שנה א' (דרג 1)

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה

א. המבוא מורכב מ-3 קורסים:

1. הרצאה משותפת לכל תלמידי שנה א' (2 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 3 נ"ז).
2. קריאה ונתוח תעודות היסטוריות (להלן "תרגיל מבוא" – 2 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 3 נ"ז).
3. מתודולוגיה היסטורית (להלן "תרגיל מתודולוגי" – 1 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 2 נ"ז).

ב. התלמידים יגישו למורי "תרגיל המבוא" עבודת תרגיל מסכמת בנושא שינתן בתחילת הקורס. ההזדרכה בכתובת העבודה תינתן ע"י מורי קבוצות "תרגיל המתודולוגי" מועד האחרון להגשת עבודת תרגיל המסכמת הינו **1.08.2011**.

ג. **בחינות בקורס המבוא**

1. הרצאה: בתום כל סמסטר תתקיים בחינה על חומר ההרצאות ועל חומר הקריאה הנוסף, על-פי רשימה שתחולק בתחילת כל סמסטר.
2. תרגיל המבוא: בתום שנת הלימודים תתקיים בחינה על החומר הנלמד.
3. ציון "התרגיל המתודולוגי" יורכב מתרגילים שיוגשו במהלך כל סמסטר.

ציון המבוא כולו יחושב על-פי השקלול הבא:

- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר א' 15%
- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר ב' 15%
- הבחינה על חומר "תרגיל המבוא" – 20%
- התרגיל המתודולוגי 20%
- העבודה המסכמת 20%
- השתתפות פעילה ב"תרגיל המבוא" 10 %

הציון המשוקלל כנ"ל יירשם בכל שלושת קורסי המבוא

- ד. ציון **60** לפחות בכל אחד ממרכיבי המבוא, כמפורט בסעיף ד' לעיל, וציון **משוקלל של כל המרכיבים – 65 לפחות** – הינם תנאי הצלחה במבוא ולהמשך הלימודים בחוג.
- ה. ציון "עובר" בעבודה המסכמת הינו – 65.

מבוא לדת האסלאם

1. הקורס מורכב משעור (2 ש"ס) ותרגיל (2 נ"ז)
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. תלמידים שחוגם השני הינו שפה וספרות ערבית, יירשמו לשעור במסגרת החוג לערבית ואילו לתרגיל ירשמו כחלק מתוכנית החוג שלנו. עליהם ללמוד 2 נ"ז קורס בחירה מחוץ לחוג.
5. ציון "עובר" הינו 51.

ערבית ספרותית (רמות א' + ב') או קורס בחירה לתוכנית ללא ערבית.

1. לבחורים בתוכנית הכוללת ערבית (בין אם חלקי ובוודאי מלא), יש להירשם לרמה א' בסמסטר א' (6 ש"ס) ולרמה ב' בסמסטר ב' (6 ש"ס).
2. תנאי המעבר מרמה א' לרמה ב' – ציון של 51 לפחות.
3. לבחורים בתוכנית ללא ערבית, לבעלי פטור ולדוברי השפה ברמת שפת-אם – יש לבחור קורס בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 3 או 4 נ"ז לשנה זו.

לימודי שנה ב' (דרג 2)

פרוסמיניריונים

1. הפרוסמיניריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ב'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של קורס המבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה, על כל מרכיביו.
  2. החובות בפרוסמיניריון הם: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה, הגשת עבודה פרוסמיניריונית (הנושאים יימסרו בתחילתה הקורס) ובחינה בסיומו.
  3. היקף העבודה יהיה 15-20 עומדים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במזכירות החוג בשני עותקים.
עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג.
- אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!**
4. מועד הגשת העבודה מסמסטר א' 01.03.2011, ומסמסטר ב' 27.07.2011, אלא אם כן המורה הודיע על מועד מוקדם יותר.
  5. הציון הסופי של הפרוסמיניריון יחושב עפ"י השקלול הבא:

— עבודה פרוסמיניריונית	50%
— בחינה	30%
— השתתפות פעילה	20%

 ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בפרוסמיניריון.
ציון "עובר" בעבודת הפרוסמיניריון הינו 65.
  6. הצלחה בפרוסמיניריון, על כל מרכיביו, הינה תנאי להשתתפות בסמיניריון שנה ג'.

תרגיל היסטורי

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגיל היסטורי או מתוך חוגי היסטוריה (במסגרת תוכנית אשכולות).
2. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים / תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה, השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.

הקיסרות העות'מאנית

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס)
2. השיעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל — יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

המדינה המוסלמית בימי הביניים

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס).
2. השיעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל — יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

לימודי שנה ג' (דרג 3)

סמינריונים

1. הסמינריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ג'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של הפרוסמיניריון, וכן בסיום אנגלית מתקדמים 2 (בהתאם לתקנון האוניברסיטה).
  2. חובות התלמידים בסמינריון הם: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה והגשת עבודה סמינריונית.
  3. נושא העבודה ייבחר ע"י התלמידים בראשית הסמסטר.
  4. היקף העבודה יהיה 25 עד 30 עמודים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במזכירות החוג בשני עותקים.
עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג.
- אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!**
5. מועד הגשת העבודה, מסמסטר א' **15.06.2011**, ומסמסטר ב' **07.10.2011**, אלא אם כן המורה הודיע על מועד מוקדם יותר, ובכפוף לתקנון "שכר הלימוד" בנושא זה.
  6. הציון הסופי של הסמינריון יחושב עפ"י השקלול הבא:

עבודה סמינריונית	70%
השתתפות פעילה	30%

ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בסמינריון.
ציון "עובר" בעבודת הסמינריון הינו 65.

היסטוריה חברתית

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס).
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

כלכלת המזה"ת

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס).
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

תרגיל קריאת טכסטים בערבית או בפרסית

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגילים בקריאת טכסטים היסטוריים בערבית.
2. התרגילים ניתנים בשתי רמות, בהתאם לשליטת התלמידים בשפה הערבית.
רמה א' – מיועד לתלמידים ששפת אמם הינה ערבית ו/או שחוגם השני שפה וספרות ערבית ו/או תלמידי הסלול החד-חוגי. תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה במסמטר א' בלבד.

- רמה ב' – מיועדת לתלמידים שידיעותיהם בשפה הערבית מבוססת על לימודי השפה ב־5 רמות בחוג.
- תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה בסמסטר ב' בלבד. ההשתתפות בתרגיל הטכסטים מותנית בסיום רמה ה' בלימודי הערבית בחוג, בציון של 60 לפחות.
3. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים/תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.
  4. תלמידי מסלול 4 לא ילמדו קורס זה. במקומו ילמדו בשנה זו תרגיל היסטורי נוסף (מתוך ההיצע של תרגילים אלה המופיעים ברשימת קורסי שנה ב').
  5. סטודנטים הלומדים פרסית ילמדו בשנה ג' קורס טקסטים היסטוריים בפרסית (פרסית מתקדמים)

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי נועד להקנות לקבוצה מצומצמת של תלמידים מצטיינים ידע מקיף ומעמיק בלימודי המזרח התיכון, תוך שימת דגש על הסטוריה מודרנית וקונטמפורנית ולהקנות להם כישורים בשפה הערבית על רבדיה השונים.

התלמידים מתחילים את לימודיהם במסלול בשנת הלימודים השנייה (במהלך החופשה שבין שנה א' ל-ב', יש לפנות בכתב בבקשה להתקבל ללימודים במסלול זה ולצרף תדפיס לימודי החוג השני מהשנה הראשונה ללימודים).

תכנית הלימודים במסלול כוללת, בנוסף לקורסים הניתנים במסלול הדו-חוגי, סדנת אקטואליה, קורסים בלימודי החברה והתרבות הערבית, כגון: אמנות האסלאם, מערכת היחסים הבינלאומיים, המיעוט הפלסטיני בישראל ותולדות החוק והמשפט בארצות האסלאם. מרכיב חשוב בתכנית הוא לימוד מוגבר של הלשון הערבית הספרותית. ניתן לבחור גם בלשון הערבית המדוברת.

* ניתן לקחת במקום תרגיל היסטורי קריאה מודרכת (פרופ' קייס פירו)

* ערבית מדוברת – בתיאום עם מזכירות החוג.

תנאי הקבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תערך בחופשת הקיץ שלאחר שנת הלימודים הראשונה. תלמידים אשר השיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בלימודי שנה א', והמעוניינים בלימודי המסלול, רשאים לפנות בכתב, בבקשה מנומקת לראש החוג, והם יוזמנו לראיונות אישיים. הקבלה אינה מותנית בידיעה קודמת של הלשון הערבית.

מבנה הלימודים

ש"ס	ש"ס	סוג	הקורס
נ'			שנה א'
3	4	שעור	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
3	4	תרגיל	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
2	4	תרגיל	תרגיל מתודולוגי
4	4	שעור+תרגיל	מבוא לדת האסלאם
5	6	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמות א'+ב')
20			הכרה בלימודי החוג השני

סה"כ 37

שנה ב'

5	4	פרו"ס	הסטוריה מודרנית של אחת מארצות המזה"ת
4	4	שעור+תרגיל	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
4	4	שעור+תרגיל	המדינה המוסלמית בימי הביניים
4	4	תרגיל	תרגיל היסטורי או קורסים מתוכנית אשכולות
4	6	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמות ג'+ד')
4	4	תרגיל/שעור	תחום "חברה ומדינה" (מפורט לעיל)
6	4	תרגיל	ערבית שימושית: עיתונות א'+ב
3	4	סד'	סדנאת אקטואליה
1			השתתפות בסיום

סה"כ 35

שנה ג'

6	4	סמינריון	סוגיות בהסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
6	4	סמינריון	סוגיות בהסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
4	4	שעור+תרגיל	הסטוריה חברתית של המזה"ת
4	4	שעור+תרגיל	כלכלת המזרח התיכון
4	4	תרגיל	טכסטים בערבית להיסטוריה של המזה"ת
3	4	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמה ה')
3	4	סד'	סדנאת אקטואליה
	8	שעור	תרגילי בחירה מהחוג או קורסים מתוכנית אשכולות

סה"כ 39

ערבית שימושית:

		תרגיל	פרוזה מודרנית
3	4	תרגיל	טכסטים חברתיים
3	4	תרגיל	טכסטים היסטוריים
120		סה"כ לתואר	

מידע לתלמידים המועידים עצמם להוראה

תלמידים המועידים עצמם להוראת היסטוריה, חייבים בשיעורי השלמה במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה. היקף ותוכן שיעורי ההשלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה, בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מחמוד יזבק

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה בתחום ההיסטוריה של המזרח התיכון, ולשפר את יכולת השימוש בכלים ובשיטות הדרושים ללימוד ולמחקר עצמאיים של ההיסטוריה של המזה"ת. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת סמינריונים ותרגילים.

תנאי הקבלה

- בעלי תואר ראשון בחוג להיסטוריה של המזה"ת/ היסטוריה של ארצות האסלאם שציונם המשוקלל הסופי הוא 80 לפחות, ולא פחות מ-76 בחוגם השני. (בוגרי החוג להיסטוריה של המזה"ת/ היסטוריה של ארצות האסלאם אשר ציונם נע בין 76-80 תדון ועדת המ"א בבקשתם להתקבל ללימודי התואר השני.
- מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, אשר למדו במסלול דו-חוגי ובאחד החוגים ציונם הסופי נע בין 76-70, יוכלו להתקבל כתלמידים מן המניין רק עם ציונם המשוקלל בחוג בעל הזיקה ללימודי המזה"ת הוא 80 לפחות, בכפוף להחלטת ועדת המ"א.
- ידיעת השפה הערבית הספרותית או פרסית או תורכית. מועמדים/ות שלא למדו בבי"ס ערביים ולא סיימו לימודי ערבית (חמש רמות) במסגרת לימודי התואר הראשון בחוג יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת פטור בערבית.

4. כל המועמדים/ות יעברו ראיון אישי בפני ועדת קבלה לתואר השני. לועדת הקבלה זכות לדחות מועמדים/ות גם ציוניהם/ן עונים על דרישות הקבלה.
5. בעל תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, עד סוף שנת הלימודים הראשונה.

לימודי השלמה לקראת התואר השני

1. בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל לתואר הראשון בכל אחד מהחוגים 76 לפחות, יתקבלו לתוכנית השלמות מלאה (28 שש"ס). תלמידים אלה יחוייבו בלימוד השפה הערבית הספרותית, בהיקף של חמש רמות, אלא אם יעמדו בהצלחה בבחינת פטור.
2. ציון של 80 לפחות בכל אחד מקורסי תוכנית ההשלמות (לא כולל ערבית) וראיון אישי, הינם תנאי קבלה ללימודי התואר השני בחוג.

מבנה הלימודים ומסלולי לימוד

תלמידי מסלול א' והמסלול האישי יעמדו בדרישות של תוכנית השיעורים (כולל שפות זרות וקורס בחירה מחוץ לחוג בדרג 3-5) ויכתבו עבודת גמר מחקרית (תיזה).
תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות של תוכנית השיעורים (כולל השפה הזרה ושני קורסי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3-5) וייבחנו בחינת גמר.
התמחות בלימודי מלחמה ושלום (עם עבודת תיזה ובלי עבודת תיזה).
אודות המסלול הישיר לדוקטורט, ראו דף המידע על לימודי התואר השלישי.

לימודי שפות

תלמידי מסלול א' ומסלול אישי חייבים בלימודי השפות הבאות:

שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית – תורכית או פרסית (מתחילים ומתקדמים) - בהיקף של 16 שש"ס (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי) או אותם הסטודנטים היודעים פרסית ללמדו ערבית או תורכית בהיקף של 16 שש"ס, על-פי הנחית המנחה.

שפה אירופית, נוספת לאנגלית – צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 שש"ס (אינה נכללת בשקלול הסופי, אלא מהווה "לימודי עזר"). ניתן להכיר בלימודים אלה כקורס הבחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4 שש"ס. השפה האירופית תילמד בהתאם לצורך, בתיאום עם מנחה עבודת התיזה. סטודנטים אשר ילמדו שתי שפות (מזרח תיכונית ואירופאית), יהיו פטורים מלבחור קורסי בחירה מחוץ לחוג.

הערה: תלמידי מסלול א' חייבים לפחות בלימוד שפה אחת (אירופית או מזרחית), בהתאם להנחיות המנחה.

תלמידי מסלול ב' אינם חייבים בלימודי שפות. תלמיד שבחר ללמוד שפה נוספת (ברמת מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 שש"ס, יוכרו לימודיו אלה כשני קורסי בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4 שש"ס על אחד, אשר יכללו בשקלול הציון הסופי.

היקף הלימודים

מסלול א' ובמסלול אישי - 32 שש"ס, לא כולל שפות, עפ"י החלוקה הבאה:

20 שש"ס	סה"כ:	5 סמינר/תרגיל (ס"ת) – כ"א 4 שש"ס (מתוכם 2 סמינריונים ו-3 תרגילים) תרגיל בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה סמינר מחקר קורס בחירה מוחף לחוג (מדרג 3 עד 5) הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
4 שש"ס		
4 שש"ס		
4 שש"ס		
במסלול ב' - 36 שש"ס , לא כולל שפות, עפ"י החלוקה הבאה:		
24 שש"ס	סה"כ:	6 סמינר/תרגיל (ס"ת) – כ"א 4 שש"ס (מתוכם 3 סמינריונים ו-3 תרגילים) תרגיל בהסטוריה והיסטוריוגרפיה (סה"כ 28 שש"ס בחוג)
4 שש"ס		
8 שש"ס	סה"כ:	קורסי בחירה 2 קורסים – כ"א 4 שש"ס (מדרג 3-5) <u>א</u> ן השפה האירופית, שתענה על דרישת לימוד 2 קורסים מקטיגוריה זו – סה"כ 8 שש"ס
		בחינת גמר

סדר הלימודים, דרישות אקדמיות ולוח זמנים

תלמידי כל המסלולים

- א. **בשנה א'** חובה להשתתף בשלושה ס"ת לפחות, בקורס ההיסטוריוגרפיה ולהתחיל בלימודי השפה/ות הזרה/ות (רמות מתחילים א'+ב').
- ב. קורס (ס"ת) ייחשב כסמינר או כתרגיל בתיאום עם מורה הקורס.
- ג. בסמינר – חובה להגיש עבודה סמינריונית.
- ד. בתרגילים ניתן לבחור בין עבודה לבין בחינה (בתיאום עם מורה הקורס).
- ה. עבודות סמינריוניות ועבודות תרגיל יוגשו לא יאוחר מן היום הראשון לשנת הלימודים העוקבת.

תלמידי מסלול א' והמסלול האישי

- א. **בשנה א'** חובה להשתתף, בנוסף לקורסים הנ"ל, בסמינר המחקר.
- ב. במהלך סמסטר א' של השנה הראשונה יש להתייעץ עם מורי סמינר המחקר, סמינר ההיסטוריוגרפיה ויו"ר הוועדה ללימודי התואר השני, לגבי בחירת נושא לעבודת הגמר המחקרית (תיזה) ומנחה.
- ג. "הצהרת הכוונות" בעניין התיזה תיכתב כמטלת סיום בסמינר המחקר ותוגש עד סוף שנת הלימודים הראשונה למורה הקורס ולוועדה החוגית ללימודי התואר השני.
- ד. **הצעת התיזה** תוגש לוועדה החוגית ללימודי התואר השני לא יאוחר מסוף חופשת הסמסטר הראשון בשנת הלימודים השנייה. על התלמידים להיוועץ לגבי המחקר הצפוי

עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר השני שימליץ על מנחה. ההצעה תוגש במזכירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובארבעה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השני. הצעת התיזה תקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר, ותוגש לאישור הוועדה לא יאוחר מסמסטר א' של השנה השנייה ללימודים.

ה. כתיבת עבודת הגמר המחקרים (תיזה) תחל עם קבלת האישור מהוועדה החוגית לתואר השני.

ו. יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל לימודי השפות ולהגיש את העבודות הסמינריוניות, עבודות התרגיל ואת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, תוך שלוש שנים לכל היותר.

ז. קורס בחירה מחוץ לחוג - במסגרת תוכנית הלימודים יבחרו התלמידים, באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, קורס אחד מחוץ לחוג, בהיקף של 4 שש"ס, בדרג 3 עד 5 ובאישור מזכירות החוג הרלוונטי

תלמידי מסלול ב'

א. מבחן הגמר ייערך רק לאחר השלמת כל החובות בתוכנית הלימודים, בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.

ב. יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל לימודי השפה וקורסי הבחירה, להגיש את העבודות הסמינריוניות ועבודות התרגיל ולעמוד בבחינת הגמר תוך שנתיים לכל היותר.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' ומסלול אישי:	מסלול ב':
סמינריוניים 30%	סמינריוניים 35%
תרגילים + קורס בחירה 20%	תרגילים בחוג 20%
עבודת גמר 40%	קורסי בחירה 15%
תורכית/פרסית 10%	בחינת גמר 30%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

כתיבת עבודת גמר מחקרית לאחר השלמת לימודי התואר השני במסלול ב'

המעוניינים לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה) לאחר סיום לימודיהם במסלול ב', יש לימו את לימודי השפה המזרח-תיכונית השנייה (פרסית או תורכית) ויעמדו בדרישות החלות על תלמידי מסלול א' בכל הנוגע לעבודת הגמר המחקרית.

תכניות לימודים מיוחדות:

תכנית לימודים למ"א ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית הספר: פרופ' אריה כוכבי

ביה"ס להיסטוריה מאגד בתוכו את חמשת החוגים ההיסטוריים: היסטוריה כללית, היסטוריה של מזה"ת, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל ותולדות האמנות. מטרת ביה"ס להגביר את שיתוף הפעולה בין החוגים להיסטוריה תוך העשרת תכניות הלימודים לתארים מתקדמים. בד בבד עם פעילות ההוראה, ביה"ס מקיים פעילות אקדמית ענפה לחברי סגל ולתלמידי מחקר בשיתוף מכונים וקתדראות. הפעילות כוללת: כנסים, ימי עיון, סימפוזיונים, סמינרי מחקר, סדנאות והרצאות אורח מהארץ ומחו"ל.

ביה"ס מקיים מספר תכניות לימודים ייחודיות:

התמחות במלחמה ושלום

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס (היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת ותולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית ההתמחות שני מסלולים:

שש"ס 32	מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תיזה
שש"ס 36	מסלול ב' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ובחינת גמר

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

שש"ס 8	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
שש"ס 10	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של
שש"ס 14	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
שש"ס 32	סה"כ

מסלול ב'

שש"ס 8	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
שש"ס 12	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של
שש"ס 16	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
שש"ס 36	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א':		מסלול ב':	
50%	תיזה	30%	בחינה
20%	עבודות סמינריוניות	30%	עבודות סמינריוניות
30%	קורסים ללא עבודות סמינריוניות	40%	קורסים ללא עבודות סמינריוניות
100%	סה"כ	100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלוש" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג בו הם לומדים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית לימודים לתואר שני

היבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה משותפת לביה"ס להיסטוריה ולחוג לגרונטולוגיה (הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות)

מטרת הלימודים

לימוד ופיתוח מתודולוגיות בינתחומיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. סטודנטים המתעניינים בהיבט הטיפולי בניצולי השואה ובבני הדור השני והשלישי, ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ובכך יוכלו לספק טיפול הוליסטי ומושכל יותר. סטודנטים המתעניינים בהיסטוריה של השואה ובמלחמת העולם השנייה, ילמדו את ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי.

דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה והתמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבת-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקומם האישי.

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל מתחומי שתי הפקולטות שציונם הסופי בתואר עומד על 80 לפחות.

מבנה הלימודים

1. הלימודים יתקיימו בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (32 שש"ס), כולל כתיבת 2 עבודות סמינריוניות

מסלול ב' – עם בחינת גמר (40 שש"ס), כולל כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.

מסלול א'

אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של 12 שש"ס

אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של 12 שש"ס

אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של 8 שש"ס

32 שש"ס

סה"כ

מסלול ב'

אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של 12 שש"ס

אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של 16 שש"ס

12 שש"ס אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
40 שש"ס סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
30%	עבודות סמינריוניות
20%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר/עבודה מסכמת
45%	עבודות סמינריוניות
25%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

תכנית לימודים לתואר שני

התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: ד"ר אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.

3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 שש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 שש"ס):
- מבוא למדעי הדתות
  - פסיכולוגיה של הדת
  - מבוא לפילוסופיה של הדת
  - סוגיות בפילוסופיה של הדת
  - טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 שש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:
- דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)
  - דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)
  - נצרות (החוג להיסטוריה כללית)
  - דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
  - דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
  - יהדות (החוג לתולדות ישראל)
  - אסלאם (החוג להיסטוריה של המזרח"ת)
- ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 שש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 שש"ס*
  2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס
- * סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

20%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	ממוצע הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

45%	שלוש עבודות סמינריוניות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחינת גמר

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) במסלול א'.

בסיס התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר הסטודנט ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני

בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף החוג לחינוך ובית-הספר להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים):

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

- מסלול אישי:** הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תזה.
- התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.
1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
  2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
  3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
  4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
  5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

לתכנית לימודים לתואר שני

בהתמחות בלימודים צלבניים*

(מותנה באישור רשויות האוניברסיטה)

ראש התכנית: פרופ' סופיה מנשה

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של מסעי הצלב, להקנות לתלמידים את הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של מסעי הצלב, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של מסעי הצלב ולאפשר העמקה באחד התחומים והכנה לקראת מחקר בו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של נושאים הקשורים במסעי הצלב, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של מסעי הצלב. מטרה כללית יותר היא יצירת תשתית של משכילים וחוקרים בתחום מסעי הצלב בלימודים לתואר שני ושלישי, ובכך לפתח תחום אקדמי מרכזי במדעי הרוח שאינו קיים בצורה מסודרת בשום אוניברסיטה אחרת בארץ ואף למשוך תלמידים חדשים המעוניינים להתמקד בתחום זה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי ההשלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. לתלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (לטינית, ערבית, שפות מדיאבליות) של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)
  2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר
- ייעשה מאמץ להכין חלק גדול מהקורסים בשני ימי לימוד שבועיים כדי ליצור אפשרות של תוכנית מובנית בשני המסלולים.

מסלול א'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 28 שש"ס (לא כולל לימודי שפות זרות)

1. קורסי ליבה -חובה 8 שש"ס
2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
3. בחוג אליו רשום התלמיד
לימודי בחירה 8-4 שש"ס
4. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, אחת מהן במסגרת קורסי החובה והשנייה בתחום ההתמחות.
5. לימודי שפה זרה (כמפורט להלן):

לימודי שפה זרה

1. לתלמידים שאינם שולטים בשפת מקורות ברמת מכינה, ונושא המחקר של עבודת התזה ידרוש זאת, יתבקשו לעשות זאת במהלך לימודיהם, בהתאם להנחית המנחה.
2. לתלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום התמחותם לא יידרשו ללמוד שפת מקורות.
3. לימוד שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

מסלול ב'

- הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 36 שש"ס
1. קורסי ליבה- חובה
  2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
  3. בחוג אליו רשום התלמיד
  4. לימודי בחירה
  5. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן אחת במסגרת קורסי החובה ולפחות אחת בתחום ההתמחות.
- בחינת גמר:** בתום שנת הלימודים השנייה תתקיים בחינת גמר בכתב.

שקלול ציונים

מסלול א'

- ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:
שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

מסלול ב'

- ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:
שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

המקבץ ללימודי יוון המודרנית

הקורסים בתכנית ללימודי יוון המודרנית מציעים גישות שונות מקיפות ורב תחומיות בשפה, ספרות, תרבות, היסטוריה ומדיניות של יוון, מנפילת האימפריה הביזנטית עד ימינו. באמצעות מבחר רחב של קורסים, מתמודדים הסטודנטים מול מגוון רחב של נקודות מבט להבנת המציאות ההיסטורית, חברתית, פוליטית ודתית של יוון בת זמננו. הקורסים מאפשרים להכיר את הדרכים בהן יוון הטמיעה את השלבים השונים שאירעו במהלך התהוותה כמדינה עצמאית והפכה אותם למציאות אחידה בתרבותה. כמו כן, במסגרת הלימודים נחשפים התלמידים למסורות ספרותיות ואומנותיות של ארץ הנחשבת בעיני העולם המערבי לערש התרבות.

המקבץ ללימודים ביזנטיים

במסגרת תכנית ללימודי יוון המודרנית (תחת חסות קרן אונסיס) מתקיים מקבץ חדש של לימודים ביזנטיים במטרה למלא את הפער שנוצר בין לימודי יוון העתיקה ולימודי יוון המודרנית. המקבץ נועד להפגיש את הסטודנטים עם תרבות עשירה אשר השפעתה מורגשת בתחומים רבים בתולדות ובנוף א"י, כפי שאף השפיעה בצורה משמעותית על התפיסות המודרניות הן ביוון ובעולם האורתודוקסי והן במערב. לפי שעה מוצעים שיעורים בתולדות ביזנטיון והאימפריה הרומית המזרחית מהקמת קונסטנטינופול ועד נפילתה בסוף המאה ה-15. כמו כן מוצעים שיעורים בספרות, ארכיאולוגיה ובאומנות ביזנטית. במסגרת בית הספר להיסטוריה ניתנת לתלמידים לתארים מתקדמים הזדמנות ללמוד קורסים בתחומי מחקר שונים הקשורים ללימודי ביזנטיון, יוון וסביבתה.

לפרטים לתכניות מיוחדות:

הקורסים פתוחים לסטודנטים ולקהל הרחב.

פרטים והרשמה לשנת הלימודים

מרכזת התכנית, גב' לימור פרדיאן-מדר, טלפון 04-8240851

פקס: 04-8249010

דוא"ל: flimor@univ.haifa.ac.il

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' מריה לבובסקי

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 15:30-14:30

טלפון: 04-8240124 (קומה 20 במגדל אשכול, חדר 2005)

דוא"ל: mlvovsky@univ.haifa.ac.il

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' קייס פירו

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם לתלמידים לתואר דוקטור, כל בעלי תואר שני (מ"א) מסלול א', בהיסטוריה של המזרח התיכון, מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ-לארץ, שהשיגו ציון של 85 לפחות בלימודיהם לתואר השני, וציון של 86 (טוב מאוד) בעבודת הגמר המחקרית.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

א. תלמיד/ת מחקר שלב א', שלא יעלה על שנה.

ב. תלמיד/ת מחקר שלב ב', שלא יעלה על 3 שנים.

עם ההרשמה ללימודים, יש להגיש במזכירות החוג כדלקמן: הצהרת כוונות מחקר, תקציר נושא המחקר באנגלית, קורות-חיים בעברית ובאנגלית, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", תדפיסי ציונים לתארים ב"א ו-מ"א, שני מכתבי המלצה ממרצים מתארים קודמים, אחד מהם ממנחה תזת ה-מ"א, הסכמה בכתב ממנחה העומד בקריטריונים.

לאחר הודעת קבלה ללימודים, יעסוק התלמיד בשלב א' בהכנת הצעת המחקר המפורטת. אישור הצעת המחקר יינתן ע"י המנחה/ים, והוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור כזה, יעבור להיות כ"תלמיד/ת מחקר שלב ב'".

מדרך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית ובלבד שלא תעלה על 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם, בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כמו כן, יש להוכיח ידיעה של שלוש שפות רלוונטיות לתחום המחקר. בכל מקרה נדרשים תלמידי הדוקטוראט להשלים שני קורסים מביה"ס להיסטוריה בהיקף של 4 שש"ס כל-אחד (אחד בשלב א' ואחד בשלב ב').

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה באישור המנחה/ים לוועדת הדוקטוראט, אשר תדון במוכנות העבודה לשיפוט. לאחר אישור סופי של ועדת הדוקטוראט, תועבר העבודה לרשות ללימודים מתקדמים שתטפל בסדרי תהליך השיפוט.

לימודים במסלול הישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להתקבל למסלול הישיר לדוקטורט, חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי תואר זה, בשני החוגים בהם למד, ציון משוקלל של 90 לפחות.

תלמידי המסלול הישיר יעמדו בדרישות השעורים במשך שתי שנות לימוד ויגישו הצעת מחקר לדוקטורט. (פרטים על המסלול – בתקנון לימודי תואר שני ושלישי של הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה).

היקף הלימודים

28 ש"ס, עפ"י החלוקה הבאה:

2 סמינריונים – כ"א 4 ש"ס סה"כ 8 ש"ס

1 תרגיל בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה 4 ש"ס

סמינר מחקר 4 ש"ס

3 תרגילים כ"א 4 ש"ס סה"כ 12 ש"ס

תלמידי המסלול חייבים בלימודי שפות:

– שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית, (מתחילים ומתקדמים) – תורכית או פרסית (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי).

– שפה אירופית, נוספת לאנגלית – צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 ש"ס (אינה נכללת בשקלול הסופי, אלא מהווה "לימודי עזר"). (לימודי השפה הזרה אינם נכללים במניין 28 הש"ס).

על תלמידי המסלול הישיר לקבל ציון של 90 לפחות בכל אחת מהעבודות הסמינריוניות שיגישו.

תלמידי המסלול הישיר יגישו את הצעת המחקר לדוקטורט לא יאוחר מסוף סמסטר א' של השנה השנייה ללימודיהם.

תלמידי המסלול הישיר – ישלימו את תוכנית הלימודים בחוג, כולל הגשת העבודות הסמינריוניות, התרגילים, לימודי השפות, הגשת הצעת המחקר ואישורה, תוך שנתיים לכל היותר. תלמיד מסלול זה, אשר יעמוד במטלות הלימודים בציונים הנדרשים, ויגיש את הצעת המחקר לתואר השלישי, שתאושר ע"י ועדת ה-ד"ר בתום שנתיים לכל היותר, יעבור למעמד "תלמיד מחקר שלב ב'" ויקבל תעודת "מוסמך".

הערות:

1. את לימודי השפות יש להתחיל בשנה הראשונה (רמות מתחילים א'+ב').
2. הצעת המחקר - הצעת המחקר תוגש במזכירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובחמישה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השלישי.
3. הצעת המחקר תתקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר.
4. הצעת המחקר תוגש לאישור הוועדה לא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה.

לימודי ארץ-ישראל

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר ירון פרי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסי בן-ארצי, פרופ' יעקב ברנאי (אמריטוס), פרופ' יעקב

גולדשטיין (אמריטוס), פרופ' יואב גלבר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' עוז אלמוג, פרופ' מוטי גולני, פרופ' יחיעם ויץ, פרופ' נתן

ינאי (אמריטוס), פרופ' אפרים לב, פרופ' גדעון פוקס, פרופ' אריה קופסקי.

מרצה בכיר: ד"ר גור אלרואי, ד"ר אדריאן בועז, ד"ר ירון פרי, ד"ר יהושע פרנקל,

ד"ר רפאל פרנקל (בגמלאות).

מרצה : ד"ר נורית שטובר, ד"ר צור שלו.

עמית הוראה: ד"ר אסף זלצר.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' אורלי מיכאל**

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00.

טלפון: 04-8249414, 04-8249296

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ ב"א: ד"ר נורית שטובר

מטרת הלימודים

החוג ללימודי ארץ ישראל בנוי במתכונת המקובלת של לימודים אזוריים (Area studies) רב תחומיים. במסגרת תכנית הלימודים מעניק החוג לתלמידיו ידע בהכרת הארץ, הבנת הכוחות והגורמים אשר עיצבו את גורלה במרוצת הדורות ויכולת להתמודד עם סוגיות אקטואליות בעזרת ידע מעמיק הכרוך בהכרת העבר. במוקד תשומת הלב של החוג מצויים העניין המיוחד בארץ עצמה, בתושביה, במאפייניה הנופיים, בתולדותיה ובייחודה האנושי.

הלימודים בכל התחומים כוללים מבואות, שיעור- תרגיל (שו"ת) וסמינריונים. הלימודים מועשרים בסיוורים ובעבודות שדה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה.
על המועמדים להמציא אישור רפואי, המעיד על כושרם להשתתף בסיוורים.

רישום הקורסים

פרטים לגבי הרישום לקורסים יישלח בדואר.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

תוכנית הלימודים לתואר ראשון מסתכמת ב-60 נ"ז, והיא כוללת 64 שש"ס, ובנוסף סיוורים ובעבודות שדה. התוכנית מורכבת מ-3 סוגי קורסים: שיעור, שיעור ותרגיל (שו"ת) וסמינריון. מתוך 60 נ"ז לתואר, ניתן לצבור עד 16 נ"ז בחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח (קורסי דרג 2 ו-3 בהתאם למפורט מטה).

א. שיעורים (דרג 1):

בשנה א' יילמדו 6 שיעורי מבוא. 5 חובה: הדרכה מתודולוגית 4 נ"ז, החברה הישראלית 4 נ"ז, המאה ה-19 4 נ"ז, המאה ה-20 4 נ"ז, גיאוגרפיה פיסית+ תרגול 4 נ"ז. מבוא נוסף בחירה מבין שני המבואות הבאים: עת עתיקה 4 נ"ז, ימי הביניים 4 נ"ז.

סה"כ 24 נ"ז.

ב. שו"ת (דרג 2):

בשנה ב' ו-ג' יבחרו התלמידים 6 שו"ת.

סה"כ 24 נ"ז.

ג. סמינריונים (דרג 3):

יילמדו בשנה ג' 2 סמינריונים. ניתן לקחת סמינריון אחד מחוץ לחוג ללימודי ארץ ישראל.

סה"כ 12 נ"ז.

מבנה תכנית הלימודים

שנה א' מבואות חובה:	שנה ב' בחירה:	שנה ג' בחירה:
<p>הדרכה מתודולוגית 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור חברה ישראלית 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור מאה 19 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור מאה 20+תרגול 6 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור פיסית+תרגול 6 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p>
<p>מבוא בחירה:</p> <p>שיעור עתיקה 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור ביניים 4 שש"ס 4 נ"ז</p> <p>סה"כ: 28 שש"ס 24 נ"ז</p>	<p>20 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>סמינריונים:</p> <p>סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153_____01</p> <p>סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153_____01</p> <p>12 שש"ס 16 נ"ז</p>

סידורים

על התלמיד להשתתף ב-8 עד 10 ימי סיור, בהתאם לתוכנית הלימודים שבחר במשך 3 שנות לימודיו. התלמיד יגיש דו"ח על כל סיור והוא ייכלל בחישוב הציון של הקורס שבמסגרתו נערך הסיור. סיורים שנערכו בחוגים אחרים לא ייחשבו (אלא במקרים חריגים ולפי אישור מוקדם של יועץ ב"א).

דרישות מעבר

תנאי מעבר לשנה אקדמית ב':

ציון נמוך מ-55 בכל אחד מהקורסים לא יאפשר מעבר לשנה ב'.

הערות

1. תלמיד אשר חוג לימודיו השני הוא תולדות ישראל או ארכיאולוגיה, ושמע בחוגים אלה קורסים זהים לאלה הנלמדים בחוג ללימודי ארץ-ישראל, יהיה פטור משמיעת קורסים אלה בשנית, אך תוטל עליו חובה לשמוע קורסים אחרים באותו היקף שעות.
  2. **תעודת הוראה:** תלמידי החוג יכולים ללמוד לתעודת הוראה בהיסטוריה ובשל"ח. **פרטים ניתן לקבל בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.** טלפון 04-8240890/89.
  3. **קורס מורי דרך:** בוגרי קורס מורי דרך יקבלו הכרה בקורסים ונקודות זכות לתואר ראשון בהתאם לתוכנית הלימודים המיוחדת להם המפורסמת באתר החוג.
  4. ללומדים במסגרת ההסדר המיוחד שבין האוניברסיטאות לבין כוחות הביטחון, תורכב תוכנית לימודים כדלקמן:
שנה א' ילמדו על פי מתכונת שנה א', ובנוסף לכך 2 שו"ת (8 נ"ז) או סמינריון (בסמסטר ב') ושו"ת (10 נ"ז).
- לא ניתן יהיה לצבור יותר מ-30 נ"ז במהלך השנה הראשונה ללימודים. יתרת השיעורים תלמד בשנה ב'.

שקלול הציונים

הדרכה	4 נ"ז*1	סה"כ 4/60
שיעורים דרג 1	4 נ"ז*5	סה"כ 20/60
שיעורים דרג 2	4 נ"ז*6	סה"כ 24/60
שיעורים דרג 3	6 נ"ז*2	סה"כ 12/60

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להעמיק את ידיעותיהם בכל הקשור לארץ-ישראל, וכן לשלב במהלך לימודיהם לתואר ראשון מקבצים הקשורים ללימודים אלה או המשלימים אותם. כל אלה כדי להגיע, בתום לימודי התואר הראשון, לידע מקיף יותר על ארץ-ישראל.

תנאי קבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תעשה בשתי דרכים:

- א. ביוזמת ראש החוג, אשר יזמן לראיון אישי מועמדים שנרשמו לחוג והשיגו ציון גבוה במיוחד בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. לאחר הראיונות, שיתקיימו בחופשת הקיץ הקודמת לשנה"ל הראשונה, תפורסם רשימת התלמידים שהתקבלו למסלול זה.

ב. תלמידים שסיימו בהצלחה את שנת הלימודים הראשונה של לימודיהם בחוג (ובחוג נוסף באוניברסיטה) ועברו סף כניסה, שייקבע מפעם לפעם ע"י ועדת ההוראה החוגית, יוכלו להצטרף למסלול החד חוגי. בשנת הלימודים תשס"ג סף הכניסה היה 80.

מבנה הלימודים

1. בנוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 44 נ"ז) ילמד התלמיד במסלול החד-חוגי קורסים בהיקף של 16 נ"ז לפי הפירוט הבא:
ש"ת (8 נ"ז)
קריאה מודרכת (2 נ"ז)
סמינריון (6 נ"ז)
2. כן ילמד התלמיד, לפי כללי האוניברסיטה, בנוסף ללימודי החוג עוד שני מקבצים או שלושה בהיקף כולל של 60 נ"ז

סיוורים

תלמיד המסלול החד-חוגי יהיה חייב בהיקף רחב יותר של סיוורים לימודיים: 10-15 ימי סיוור במשך שלוש שנות לימודיו.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אריה קופסקי

החוג מקיים מספר מסלולי לימוד והתמחות לתואר שני:
מסלול א' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.
מסלול ב' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.

כללי

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים האלה: היסטוריה, גיאוגרפיה היסטורית, אנתרופולוגיה ונושאי חברה ומדינה של ארץ-ישראל ומדינת ישראל; לבסס, לשפר ולהרחיב את השיטות והכלים הדרושים למחקר עצמאי של ארץ-ישראל ומדינת ישראל.
לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת שיעורים וסמינריונים.

תנאי קבלה

מספר המקומות בלימודי מ"א מוגבל. בוגר החוג ללימודי ארץ-ישראל שציונו המשוקלל 80 ושציונו המשוקלל בחוג הלימודים השני לתואר בוגר אינו נופל מ-76, זכאי להתקבל ללימודים לתואר השני באישורה של ועדת הקבלה.

בוגר החוג שציונו המשוקלל בין 76 ל-80, בקשתו תישקל על-ידי ועדת הקבלה.

בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטת חיפה יתקבלו על בסיס אותם התנאים כמו בוגרי החוג, בתוספת קורסי השלמה בהם יחויבו על-פי ייעוץ אישי של יו"ר ועדת המ"א.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל אשר למד במסלול דו-חוגי ובאחד החוגים השיג ציון משוקלל הנמוך מ-67 ולא פחות מ-70, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין רק אם בחוג בעל הזיקה ללימודי ארץ ישראל השיג ציון משוקלל של 80 לפחות.

בעלי תואר B.Ed בציון הנדרש (ראה לעיל) יחויבו ב-16 ש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

בוגרי האוניברסיטה הפתוחה במסלול מדעי הרוח בציון הנדרש (ראה לעיל), יחויבו ב-12 עד 16 ש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

מבנה הלימודים בעת-החדשה

ללימודים בעת-החדשה שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

תלמידי מסלול א' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ויכתבו עבודת גמר.

זכאי להימנות על מסלול א' ולהגיש הצעת מחקר לעבודת גמר, תלמיד שממוצע ציוניו 85 ושכתב 2 עבודות סמינריוניות עליהן קיבל ציון שאינו נמוך מ-85.

תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה זרה (ברמת מתקדמים) מלבד אנגלית.

תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ובבחינות הגמר כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

תלמידי מסלול א' ו-ב' ישתתפו במסגרת שנה א' לימודיהם לקבלת התואר בקמפוס מ"א בן 2-4 ימים.

תוכנית הלימודים בעת החדשה

מסלול א'

6 קורסים (24 ש"ס) – מתוכם יכתוב התלמיד 2 עבודות סמינריוניות.

קורס בהדרכה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 ש"ס).

קמפוס מ"א בשנה א' (4 ש"ס).

שפה זרה שניה בהיקף של 8 ש"ס (ברמה למתחילים ולמתקדמים).

עבודת גמר.

מסלול ב'

8 קורסים (32 ש"ס) – מתוכם יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות. קמפוס מ"א בשנה א' (4 ש"ס). בחינת גמר.

עבודת הגמר

- א. נושא עבודת הגמר יוצע על ידי התלמיד ויאושר על ידי המדריך מן החוג ללימודי ארץ-ישראל במהלך שנת הלימודים הראשונה.
- ב. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א של החוג במהלך שנת הלימודים השניה. לפני אישור הצעת המחקר על הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריוניות, ולקבל עליהן ציון שאינו נמוך מ-85.
- ג. עבודת הגמר תוגש לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת הלימודים. לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על פי האמור בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

בחינת גמר

- א. תלמיד מסלול ב' ייבחן בבחינת גמר נושאית שתכלול מטלה אינטגרטיבית. נושאי הבחינות ייקבעו על-ידי יו"ר ועדת מ"א.
- ב. בהתאם לתקנון תואר שני, ציון מעבר מינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70. תלמיד שנכשל בבחינת הגמר (קיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה) יורשה להיבחן פעם אחת נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה. תלמיד יהא חייב להיבחן פעם אחת נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר, שבהם קיבל ציון נמוך מ-70.
- ג. בכל שנה יתקיימו שני מועדים לבחינות הגמר. ניתן לגשת לבחינה בכל מועד, לאחר הגשת כל העבודות, על סמך הרשמה מוקדמת במזכירות. הבחינות ייערכו במחצית חודש נובמבר ובמחצית חודש מאי.

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'
עבודת גמר 60%	בחינת גמר 50%
2 עבודות סמינריוניות 24%	3 עבודות סמינריוניות 36%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים 16%	השתתפות פעילה בשאר השיעורים 14%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

לימודי התואר השני (מ"א) בעת העתיקה

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אריה קופסקי

מבנה הלימודים בעת העתיקה

ללימודים בעת העתיקה שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

תלמידי מסלול א' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ויכתבו עבודת גמר. זכאי להימנות על מסלול א' ולהגיש הצעת מחקר לעבודת גמר, תלמיד שממוצע ציוניו 85 ושכתב 2 עבודות סמינריוניות עליהן קיבל ציון שאינו נמוך מ-85. תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה זרה (ברמת מתקדמים) הרלוונטית למחקרם מלבד אנגלית. תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ובבחינות הגמר כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

תוכנית הלימודים בעת העתיקה

העת העתיקה מתחלקת לשתי תקופות: תקופת המקרא ותקופת בית שני, המשנה והתלמוד. התלמיד יתמחה באחת מהן לפי בחירתו.

מסלול א':

6 קורסים (24 ש"ס) בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).

קורס בהזרחה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 ש"ס).

קמפוס מ"א (4 ש"ס).

שפה זרה רלוונטית למחקר בהיקף 8 ש"ס (למתחילים ולמתקדמים).

עבודת גמר.

מסלול ב':

6 קורסים (24 ש"ס) בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).

2 שיעורי בחירה מדרג 3, באישור יועץ מ"א (8 ש"ס).

קמפוס מ"א (4 ש"ס).

בחינת גמר.

תלמידי מסלול א' ו-ב' ישתתפו במסגרת שנה א' ללימודיהם לקבלת התואר בקמפוס מ"א בן 4-2 ימים.

עבודת הגמר

- א. נושא עבודת הגמר יוצע על ידי התלמיד ויאושר על ידי המדריך מן החוג ללימודי ארץ-ישראל במהלך שנת הלימודים הראשונה.
- ב. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א של החוג במהלך שנת הלימודים השנייה. לפני אישור הצעת המחקר על הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריוניות, ולקבל עליהן ציון שאינו נמוך מ-85.
- ג. עבודת הגמר תוגש לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת הלימודים. לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על פי האמור בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

בחינת גמר

בתום לימודיו ייבחן התלמיד במסלול ב' בבחינת גמר נושאית שתכלול מטלה אינטגרטיבית.

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'	
עבודת גמר	בחינת גמר	60% / 50%
2 עבודות סמינריוניות	3 עבודות סמינריוניות	24% / 36%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים	השתתפות פעילה בשאר השיעורים	16% / 14%
סה"כ	סה"כ	100% / 100%

תוכניות מיוחדות למ.א.

א. התמחות בתיירות בישראל למורי דרך (בשיתוף עם משרד התיירות)

מטרת הלימודים

מטרת ההתמחות היא להרחיב ולהעמיק את ההשכלה האקדמית הנוגעת לארץ ישראל של ציבור מורי הדרך בהיבטים ההיסטוריים, היסטוריים-גיאוגרפיים, גיאוגרפיים-פיסיים וסוציולוגיים. התוכנית תקנה הכשרה אקדמית ומקצועית מתקדמת בתחום התיירות ולימודי ארץ-ישראל. הלימודים יעסקו בהיבטים שונים ומגוונים של תחום זה, כגון שימור אתרים, תולדות הישוב בארץ בתקופות שונות, ארכיאולוגיה, מדעי הדתות (נצרות, יהדות, ואסאלם), גיאומורפולוגיה, חי וצומח בארץ ישראל, תולדות הרעיון הציוני (הגירה ועלייה, מדינת ישראל), הסכסוך היהודי הערבי, תקופת המנדט והחברה הישראלית.

התוכנית המוצעת ייחודית מסוגה ואינה קיימת בשום מוסד אקדמי מוכר. היא מאפשרת ניצול מירבי של המומחיות האקדמית והניסיון המקצועי הקיים בחוג ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת חיפה, שעם חבריו נמנים מרצים מדיסציפלינות שונות.

תנאי קבלה

לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת בארץ ובעולם, בעלי ציון ממוצע של 76 לפחות ובעלי תעודת "מורה דרך מוסמך" מוכרת ממשרד התיירות.

מבנה הלימודים

ללימודים בחוג שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

היקף תוכנית הלימודים במסלול ב' (ללא תיזה) עומד על 36 ש"ס = 9 קורסים. מורה דרך שממוצע ציוניו בתום השנה הראשונה יעמוד על 85 ומעלה, יוכל לעבור למסלול א' (עם כתיבת תיזה) באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. היקף הלימודים במסלול א' עומד על 32 ש"ס = 8 קורסים, כולל קורס הדרכה מתודולוגית, ובנוסף לימודי שפה זרה שנייה בהיקף של 8 ש"ס.

תוכנית הלימודים למורי הדרך כוללת ארבעה קורסי חובה:

1. שימור אתרים.
2. תיירות במאה ה-21.
3. מדע הדתות.
4. קמפוס מ"א (קורס שטח מרוכז בן שלושה ימים באחד האזורים בארץ).

מסלול א'	מסלול ב'
עבודת גמר 60%	בחינת גמר 50%
2 עבודות סמינריוניות 24%	3 עבודות סמינריוניות 36%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים 16%	השתתפות פעילה בשאר השיעורים 14%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים למורי הדרך יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה ויקבלו ספח התמחות.

ב. התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: פרופ' אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 ש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 ש"ס):
- מבוא למדעי הדתות
  - פסיכולוגיה של הדת
  - מבוא לפילוסופיה של הדת
  - סוגיות בפילוסופיה של הדת
  - טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 ש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:

דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
יהדות (החוג לתולדות ישראל)
אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. **קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 שש"ס
(בהתאם למסלול הלימודים)**

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 שש"ס*
2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס

* סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תזה)	50%

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תזה) במסלול א'.

בסיס התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר הסטודנט ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

ג. תכנית התמחות במלחמה ושלום

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה בשלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס (היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת ותולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

התכנית מוצעת בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תזה	32 שש"ס
מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר	36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות **לפי הפירוט הבא:**

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	10 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	14 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	12 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	16 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

שקלול הציונים:

מסלול א':		מסלול ב':	
תזה	50%	בחינה	30%
עבודות סמינריוניות	20%	עבודות סמינריוניות	30%
קורסים ללא עבודות סמינר	30%	קורסים ללא עבודות סמינריוניות	40%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלום" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג בו הם לומדים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

ד. היבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה

משותפת לביה"ס להיסטוריה ולחוג לגרונטולוגיה (הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות)

ראש התכנית: פרופ' אריה כוכבי

מטרת הלימודים

לימוד ופיתוח מתודולוגיות בינתחומיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. סטודנטים המתעניינים בהיבט הטיפולי בניצולי השואה ובבני הדור השני והשלישי, ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ובכך יוכלו לספק טיפול הוליסטי ומושכל יותר. סטודנטים המתעניינים בהיסטוריה של השואה ובמלחמת העולם השנייה, ילמדו את ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי.

דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה והתמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבתר-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקומם האישי.

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל מתחומי שתי הפקולטות שציונם הסופי בתואר עומד על 80 לפחות.

מבנה הלימודים

1. הלימודים יתקיימו בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה (32 ש"ש), כולל כתיבת 2 עבודות סמינריוניות

מסלול ב' – עם בחינת גמר (40 ש"ש), כולל כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.

מסלול א'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף - 4 קורסים בהיקף של
12 שש"ס	אשכול חובה חוגי - קורסים בהיקף של
<u>8 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
32 שש"ס	סה"כ

מסלול ב'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף - 4 קורסים בהיקף של
16 שש"ס	אשכול חובה חוגי - קורסים בהיקף של
<u>12 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
40 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית-תזה
30%	עבודות סמינריוניות
<u>20%</u>	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר/עבודה מסכמת
45%	עבודות סמינריוניות
<u>25%</u>	קורסי בחירה
100%	סה"כ

ה. התמחות בלימודים צלבניים*

(מותנה באישור רשויות המוסד)

ראש התכנית: **פרופ' סופיה מנשה**

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של מסעי הצלב, להקנות לתלמידים את הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של מסעי הצלב, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של מסעי הצלב ולאפשר העמקה באחד התחומים

והכנה לקראת מחקר בו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של נושאים הקשורים במסעי הצלב, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של מסעי הצלב. מטרה כללית יותר היא יצירת תשתית של משכילים וחוקרים בתחום מסעי הצלב בלימודים לתואר שני ושלישי, ובכך לפתח תחום אקדמי מרכזי במדעי הרוח שאינו קיים בצורה מסודרת בשום אוניברסיטה אחרת בארץ ואף למשוך תלמידים חדשים המעוניינים להתמקד בתחום זה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. לתלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (לטינית, ערבית, שפות מדיאבליות) של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. **מסלול א'** – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)
  2. **מסלול ב'** – כולל עמידה בבחינת גמר
- ייעשה מאמץ לרכז חלק גדול מהקורסים בשני ימי לימוד שבועיים כדי ליצור אפשרות של תוכנית מובנית בשני המסלולים.

מסלול א'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 28 שש"ס (לא כולל לימודי שפות זרות)

1. קורסי ליבה-חובה 8 שש"ס
2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
3. בחוג אליו רשום התלמיד
4. לימודי בחירה 8-4 שש"ס
5. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, אחת מהן במסגרת קורסי החובה והשנייה בתחום ההתמחות.
5. לימודי שפה זרה (כמפורט להלן):

לימודי שפה זרה

1. תלמידים שאינם שולטים בשפת מקורות ברמת מכינה, ונושא המחקר של עבודת התזה ידרוש זאת, יתבקשו לעשות זאת במהלך לימודיהם, בהתאם להנחית המנחה.
2. תלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום התמחותם לא יידרשו ללמוד שפת מקורות.

3. לימוד שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 ש"ס.

מסלול ב'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 36 ש"ס

1. קורסי ליבה-חובה 8 ש"ס
2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות בחוג אליו רשום התלמיד 20-16 ש"ס
3. לימודי בחירה 12-8 ש"ס
4. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן אחת במסגרת קורסי החובה ולפחות אחת בתחום ההתמחות. בחינת גמר: בתום שנת הלימודים השנייה תתקיים בחינת גמר בכתב.

שקלול הציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית-תזה
30%	עבודות סמינריוניות
20%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר/עבודה מסכמת
45%	עבודות סמינריוניות
25%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

ו. לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף הפקולטה לחינוך ובית-הספר להיסטוריה
(במסגרת החוגים ההיסטוריים):

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 שש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 שש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 שש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 שש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 שש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) בעת החדשה

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' עוז אלמוג

תנאי הקבלה

ועדת הדוקטורט החוגית תפקח על קבלת התלמידים לתכנית הדוקטורט ותמליץ על קבלתם בפני הרשות ללימודים מתקדמים. רשאים להגיש מועמדותם כל מי שסיימו תואר שני בלימודי א"י באוניברסיטת חיפה או באוניברסיטה מוכרת אחרת בארץ ובחו"ל, אשר למדו במסלול המחקרי (א') לתואר השני, ואשר השיגו ציון טוב מאוד (86 ומעלה) בעבודת הגמר המחקרית וציון טוב (80 ומעלה) בשאר לימודיהם. מוסמכי חוגים אחרים שעומדים בתנאים אלה, יתקבלו לאחר דיון בוועדת הדוקטורט אשר תתאים חובות השלמה בכל מקרה לגופו, ולאחר שתבחן את מהלך לימודיו ואת מידת התאמתם לתכני הלימוד בחוג. מוסמכים במסלול ב' אשר סיימו בממוצע 90 לפחות ויכלו להתקבל לתכנית הדוקטורט רק לאחר שישלמו כתיבתה של עבודת גמר מחקרית, הכל על-פי תקנון לימודי תואר שלישי. על כל המתקבלים לתכנית הדוקטורט יהיה לעמוד בתנאי השלמת לימודי שפה שניה (לבד מאנגלית) ברמת מתקדמים. הקבלה לתכנית מותנית בהסכמה בכתב של אחד ממורי החוג המוסמכים להנחות עבודת דוקטורט, בה יביע נכונותו להדריך את המועמד/ת בנושא המוצע.

מבנה הלימודים

הלימודים נחלקים לשני שלבים:

1. תלמיד/ת מחקר שלב א' – שלא יעלה על 12 חודשים.
2. תלמיד/ת מחקר שלב ב'.

שנת הלימודים הראשונה תוקדש בעיקרה להכנת תכנית מחקר מפורטת, שתוגש לוועדת הדוקטורט החוגית באישורו של מנחה העבודה. עם אישורה יעברו המועמדים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

בכל שלב ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה (סה"כ שני סמינרים).

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. תוכנית הלימודים תכלול קורסים בהיקף של עד 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

עם סיום חובות הלימוד ובגמר עבודת המחקר, יגישו התלמידים את עבודותיהם בחתימת המנחים לוועדת הדוקטורט החוגית. לאחר שתבחן את מהלך הלימודים ואת העבודה שבפניה, תמליץ הוועדה על מינוי השופטים ותעבירה לרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי אסיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר נמרוד ברנוביץ'

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יצחק שיחור (ראש מגמת סין).

פרופסור חבר: פרופ' רותם קובנר.

מרצה בכיר: ד"ר נמרוד ברנוביץ'.

מרצה: ד"ר מיכל דליות-בול (ראש מגמת יפן), ד"ר יורם עברון, ד"ר גיא פודולר, ד"ר שחר רהב, ד"ר ארנית שני (ראש מגמת הודו).

מורה: גב' סיגל שניידר.

עמית הוראה: גב' נטעלי אדמון, גב' סוזי דה-לו, גב' חאוּ-לאן וו, גב' עפרה ויינשטיין-ארבל, גב' ריקה טאקאקי-עיני, ד"ר גדי ישי, ד"ר אלון לבקוביץ, ד"ר אייזיק לובלסקי, מר אלכס צ'רניאק, גב' מינג'ונג קו, ד"ר איתמר תיאודור.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' עדי למדן**

מגדל אשכול קומה 11, חדר 1102

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00.

טלפון: 04-8288501

פקס: 04-8288539

דואר אלקטרוני: asian-studies@univ.haifa.ac.il

אתר האינטרנט של החוג: <http://asia.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועצת ב"א: ד"ר ארנית שני

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להקנות ידע אקדמי מעמיק ומקיף בלימודי אסיה, תוך התמקדות בסין, יפן או הודו. בד בבד, שואף החוג להקנות לתלמידיו ידע גם על מדינות נוספות כגון קוריאה ומדינות מרכז אסיה, והוא מציע ראייה אינטגרטיבית של אסיה כמכלול. תחומי הלימודים כוללים תרבות, היסטוריה, חברה, כלכלה, פוליטיקה, ביטחון, יחסים בינלאומיים, תקשורת, פילוסופיה ואמנות - עם דגש מפורש על התקופה המודרנית והעכשווית. בנוסף, החוג מקנה לתלמידיו יכולת תקשורת שימושית בכתב ובעל-פה בסינית, יפנית והינדי. החוג שם לו למטרה להכשיר את דור המחר הן בתחום המחקר האקדמי של אסיה המודרנית והעכשווית והן בתחומים מעשיים כגון כלכלה ומסחר, אנרגיה, פוליטיקה, ביטחון, מדיניות חוץ, משפט, תיירות, ותעשיית התרבות. מורי החוג הם מהחוקרים המובילים בישראל בתחום אסיה המודרנית והעכשווית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. השכלה והכשרה קודמת תובא בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת

תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת בחוג יוזמן לראיון עם יועצת הב"א של החוג. כמו כן, התלמיד יידרש להציג תעודות המעידות על לימודיו הקודמים ולעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. תלמיד בעל ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג, שברצונו להצטרף לקורס שפה מתקדם, יידרש לעבור מבחן סיווג על מנת לקבוע את רמתו.

תנאי מעבר ממוסד אחר או מחוג אחר

הכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תתאפשר בהתאם לרלבנטיות של הקורסים לתוכנית הלימודים של החוג ובתנאי שהמוסד הוא מוסד אקדמי מוכר. קורס קודם שנמצא רלבנטי יוכר רק בתנאי שהציון שהושג בו הוא 70 לפחות. ההחלטה בנוגע להכרה תתקבל על-ידי ראש החוג.

מסלולים

המסלול הדו-חוגי (125101-10-01)

ניתן לשלב את הלימודים בחוג עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים). במסגרת זו נדרשות 120 נ"ז (נקודות זכות) לקבלת התואר, מתוכן 60 נ"ז במסגרת החוג.

מומלץ לא לקחת קורסים בחוג ללימודים רב-תחומיים בשנה א'. מומלץ שהחוג השני יהיה חוג דיסציפלינארי (מדע המדינה, היסטוריה, כלכלה, משפטים, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה וכד').

המסלול החד-חוגי (125102-10-01)

הלימודים במסלול החד-חוגי אפשריים החל משנת הלימודים השנייה ומותנים בציון ממוצע של 85 ומעלה לפחות ב-15 נ"ז שנלמדו בשנה א' במסגרת החוג, וציון ממוצע של 75 ומעלה לפחות ב-15 נ"ז שנלמדו בשנה א' במסגרת החוג השני. במסלול זה יכול התלמיד להתמקד בלימודי אסיה ולשפר את שליטתו בשפה שבחר ללמוד. התוכנית העיונית הבסיסית במסגרת המסלול החד-חוגי זהה לזו של המסלול הדו-חוגי, ועליה נוספים קורסי בחירה עיוניים וקורסי שפה. במסגרת המסלול החד-חוגי נדרשות 120 נ"ז לקבלת התואר, מתוכן 80 נ"ז במסגרת החוג ו-40 נ"ז בשני מקבצים, האחד מובנה והשני כללי.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתחלקים לשלוש מגמות התמחות אזוריות: סין, יפן והודו, ועל כל תלמיד לבחור את מגמת ההתמחות שלו עם הצטרפותו לחוג. במהלך לימודיו לתואר יילמד כל תלמיד את השפה של האזור שבו הוא מתמחה (סינית, יפנית או הינדי), וקורסים עיוניים שנוגעים לאזור התמחותו. יחד עם זאת, החוג מבקש להקנות לתלמידיו מושגי יסוד גם על אזורים אחרים באסיה ולכן נדרשים כל התלמידים ללמוד גם קורסים על אזורים אחרים. בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג התלמידים לומדים קורסי מבוא שמוקדשים לתקופה הטרום-מודרנית וקורסי שפה ברמת מתחילים. החל מהשנה השנייה התלמידים לומדים קורסי מבוא המתמקדים בתקופה המודרנית והעכשווית, מגוון קורסי בחירה בנושאים כגון פוליטיקה, חברה, כלכלה, תרבות, צבא ובטחון, ולימודי שפה מתקדמים. בשנה ב' אמור כל תלמיד ללמוד פרו"ס (פרו-סמינר) מתודולוגי אחד, ובשנה ג' סמינר אחד. הפרו"ס והסמינר ייבחרו על-ידי התלמיד מתוך מגוון פרו"סים וסמינרים שיוצעו באותה שנה, כאשר לפחות אחד מהם חייב להיות בתחום ההתמחות של התלמיד (סין, יפן או הודו).

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

שנה א' (דרג 1)

קורסי חובה לכל המגמות

קורסים עיוניים

מבוא לציוויליזציה הסינית 4 נ"ז 4 שש"ס

או

מבוא לציוויליזציה היפנית 4 נ"ז 4 שש"ס

או

מבוא לציוויליזציה ההודית 4 נ"ז 4 שש"ס

(חובה ללמוד את המבוא של המגמה שבה התלמיד מתמחה ומבוא נוסף של אחת משתי המגמות האחרות בחוג)

2 שש"ס	2 נ"ז	מבוא לגיאוגרפיה של מזרח אסיה
1 שש"ס	1 נ"ז	אוריינות אקדמית
קורסי שפה		
4-2 שש"ס	4-2 נ"ז	יפנית א'/סינית א'/הינדי א'
4-2 שש"ס	4-2 נ"ז	יפנית ב'/סינית ב'/הינדי ב'
19-15 שש"ס	19-15 נ"ז	סה"כ קורסי חובה

קורסי בחירה		
לתכנית המלאה: http://asia.haifa.ac.il		
5-2 נ"ז	סה"כ בחירה מומלץ	
20 נ"ז	סה"כ תכנית מומלצת לשנה א'	

שנה ב' (דרג 2)
קורסי חובה לפי מגמות

מגמת סין		
קורסים עיוניים		
מבוא לגיאוגרפיה של מזרח אסיה		
2 שש"ס	2 נ"ז	(השלמה משנה שעברה)
4 שש"ס	4 נ"ז	מבוא לסין המודרנית
4 שש"ס	4 נ"ז	מבוא לסין בת-זמננו
4 שש"ס	6 נ"ז	פרו"ס מתודולוגי*

קורסי שפה		
4 שש"ס	4 נ"ז	סינית ג'
4 שש"ס	4 נ"ז	סינית ד'
22 שש"ס	24 נ"ז	סה"כ קורסי חובה

קורסי בחירה		
לתכנית המלאה: http://asia.haifa.ac.il		
0 נ"ז	סה"כ בחירה מומלץ	
24 נ"ז	סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'	

מגמת יפן

קורסים עיוניים

מבוא לגיאוגרפיה של מזרח אסיה

(השלמה משנה שעברה)

2 נ"ז 2 שש"ס

מבוא ליפן המודרנית

4 נ"ז 4 שש"ס

חברה ותרבות ביפן המודרנית

4 נ"ז 4 שש"ס

א/א

תרבות פוליטית ביפן

6 נ"ז 4 שש"ס

(פרו"ס מתודולוגי)*

(תלמיד שלא ילמד את הקורס "תרבות פוליטית ביפן" יידרש לבחור פרו"ס מתודולוגי אחר)

קורסי שפה

יפנית ג'

4 נ"ז 4 שש"ס

יפנית ד'

4 נ"ז 4 שש"ס

סה"כ קורסי חובה

24-20 שש"ס 24-20 נ"ז

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ

0 נ"ז

סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'

24-20 נ"ז

מגמת הודו

קורסים עיוניים

מבוא לגיאוגרפיה של מזרח אסיה

(השלמה משנה שעברה)

2 נ"ז 2 שש"ס

מבוא לציוויליזציה ההודית

4 נ"ז 4 שש"ס

(השלמה משנה שעברה)

מבוא להודו המודרנית

4 נ"ז 4 שש"ס

חברה ומדינה בהודו (פרו"ס מתודולוגי)*

6 נ"ז 4 שש"ס

(הפרו"ס חברה ומדינה בהודו הוא בגדר חובה לתלמידי מגמת הודו)

4 נ"ז 4 שש"ס

מבוא ליפן המודרנית

אז

מבוא לסין המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא לסין בת-זמננו	4 נ"ז	4 שש"ס
(חובה ללמוד מבוא מודרני נוסף של אחת משתי המגמות האחרות בחוג)		
סה"כ קורסי חובה	20 נ"ז	18 שש"ס

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	0 נ"ז	
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'	20 נ"ז	

* תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד (סין, יפן או הודו).

שנה ג' (דרג 3)

קורסי חובה לפי מגמות

מגמת סין

מבוא ליפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא להודו המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
(חובה ללמוד מבוא מודרני נוסף של אחת משתי המגמות האחרות בחוג)		
סמינר*	6 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	10 נ"ז	8 שש"ס

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	6 נ"ז	
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ג'	16 נ"ז	

מגמת יפן

מבוא לסין המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
אנ		
מבוא לסין בת-זמננו	4 נ"ז	4 שש"ס
אנ		
מבוא להודו המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
(חובה ללמוד מבוא מודרני נוסף של אחת משתי המגמות האחרות בחוג)		
סמינר*	6 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	10 נ"ז	8 שש"ס

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	10-6 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ג'	10-16 נ"ז

מגמת הודו

סמינר*	6 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	6 נ"ז	4 שש"ס

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	14 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ג'	20 נ"ז

*תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד (סין, יפן או הודו).

על מנת להשלים את חובותיו לתואר ראשון במסלול הדו-חוגי במסגרת החוג, על התלמיד לצבור בשנים א'-ג' סה"כ 60 נ"ז במסגרת החוג.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסים במסגרת החוג (80 נ"ז)

קורסים עיוניים

בנוסף לקורסי החובה העיוניים של המסלול הדו-חוגי, על התלמיד במסלול החד-חוגי ללמוד מבוא מודרני שלישי. כמו כן עליו ללמוד קורסי בחירה עיוניים בתחום התמחותו בהיקף של 8 נ"ז, כאשר אחד מן הקורסים הללו יהיה פרו"ס נוסף או סמינר נוסף.

קורסי שפה

בנוסף לקורסי החובה בשפה של המסלול הדו־חוגי, על התלמיד במסלול החד־חוגי ללמוד קורסי בחירה בשפה בהיקף של 8 נ"ז.

מקבצים מחוגים אחרים (40 נ"ז)

על התלמיד ללמוד מקבץ כללי אחד ומקבץ מובנה אחד כמפורט להלן:

- א. מקבץ כללי שיורכב מקורסים על-פי בחירת התלמיד.
- ב. מקבץ מובנה שיבחר מתוך הרשימה הבאה:
  1. מקבץ בהיסטוריה כללית – העת החדשה.
  - המקבץ כולל: קורסי בחירה, סדנא למיומנויות מחקר וסמינר.
  2. מקבץ במדעי המדינה – יחסים בינלאומיים.
  - המקבץ כולל: מבוא לממשל ופוליטיקה, מבוא ליחסים בינלאומיים, קורסי בחירה וסמינר.
  3. מקבץ בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.
  - המקבץ כולל: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, קורסי בחירה וסמינר.
  4. מקבץ במשפטים (בהתאם לדרישות החוג ללימודים רב־תחומיים).
  5. ניתן לבנות מקבצים נוספים בחוגים לגיאוגרפיה, כלכלה ועוד, באישור יועצת ב"א בלבד.

תלמיד במסלול החד־חוגי ישלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד ושני סמינרים או שני פרו"סים וסמינר אחד ויכתוב סה"כ שלוש עבודות פרו"ס/סמינר במסגרת החוג. לפחות שניים מהקורסים הללו יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד (סין, יפן או הודו). התלמיד יילמד סמינר נוסף (רביעי) ויגיש עבודה נוספת (רביעית) במסגרת המקבץ המובנה. על מנת להשלים את חובותיו לתואר ראשון במסלול החד־חוגי במסגרת החוג, על התלמיד לצבור בשנים א'-ג' 80 נ"ז במסגרת החוג, עוד 40 נ"ז בשני מקבצים, וסה"כ 120 נ"ז.

מעבר מדרג אחד לדרג הבא

1. תלמיד יעבור מדרג אחד לבא אחריו בתנאי שממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת הוא 60 לפחות.
2. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ־51) באחד ממבואות החובה בשנה א' יהיה חייב להשלים את המבוא עד סוף שנה ב'. במידה ולא יעמוד בתנאי זה יופסקו לימודיו בחוג.
3. על התלמיד לעמוד בתנאי המעבר הנוגעים ללימודי השפה (ראה "שפות" להלן).
4. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ־51) בשני קורסים עיוניים או יותר לא יוכל להמשיך את לימודיו בחוג.

5. תלמיד יוכל לקחת סמינרים רק בשנה ג', וזאת לאחר שהשלים את כל לימודי החובה בדרג 1 ו-2 כולל פרו"ס.
6. על התלמיד לסיים את כל לימודי האנגלית כשפה זרה לפני לימוד קורסים מדרג 3.
7. ציון עובר בקורס שהוא פרו"ס/סמינר הוא 60 לפחות. ללא קשר למרכיבי הציון האחרים בקורס שהוא פרו"ס/סמינר, תלמיד חייב לקבל ציון של 60 לפחות על עבודת הפרו"ס/סמינר על מנת לעבור את הקורס.
8. על התלמיד להשלים את כל לימודי החובה באותו דרג.

שפות

1. על כל תלמידי החוג ללמוד סינית/יפנית בהיקף של ארבע רמות (רמה א' - שנה א' סמסטר א', רמה ב' - שנה א' סמסטר ב', רמה ג' - שנה ב' סמסטר א', רמה ד' - שנה ב' סמסטר ב') או הינדי בהיקף של שתי רמות (רמה א' - שנה א' סמסטר א', רמה ב' - שנה א' סמסטר ב').
2. הציון המינימלי הנדרש כתנאי מעבר מרמה לרמה בקורסי השפה הוא 65. לא ניתן יהיה לחזור על קורס שפה.
3. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ-65) בבחינה הסופית בקורס השפה, נכשל בקורס כולו גם אם מילא את שאר החובות כגון: נוכחות, בחנים והכתבות, מוכנות לשיעור והגשת שיעורי-בית.
4. מורי השפה רשאים להפסיק את לימודיו של תלמיד בקורס במהלך הסמסטר, או לא להגישו לבחינה הסופית, במידה והתלמיד אינו ממלא את חובות הקורס (נוכחות, בחנים והכתבות, מוכנות לשיעור והגשת שיעורי-בית). לתלמיד שנעדר ארבע פעמים משיעורי השפה, או לא יעמוד ארבע פעמים בדרישות האחרות של הקורס, יישלח במהלך הסמסטר מכתב אזהרה בדואר אלקטרוני ודואר רגיל. במידה והתלמיד ימשיך להיעדר מהשיעורים ו/או לא יחול שיפור בביצועיו, יישלח לו מכתב נוסף שיודיע לו על הפסקת לימודיו ו/או על כך שהוא אינו זכאי לגשת לבחינה הסופית. תלמיד שהוחלט שלא להגישו לבחינה הסופית ונשלחה אליו הודעה, לא יוכל לגשת לבחינה הסופית גם אם לא קיבל את ההודעה.
5. ציון הבחינה הסופי בסינית יהיה מורכב מחמישים אחוז בחינה בכתב וחמישים אחוז בחינה בעל-פה.
6. תלמיד שנכשל בקורס שפה יוכל להמשיך את לימודיו לקורס שפה ברמה הבאה כ"תלמיד שלא מן המניין" בכפוף לאישור מורה השפה ויועצת הב"א של החוג ורק אם ציונו המשוקלל בקורס עולה על 51. בתור "תלמיד שלא מן המניין" יהיה התלמיד זכאי להיכנס לשיעורי השפה ברמה המתקדמת יותר אך לא יורשה להשתתף בשיעורים באופן פעיל. בסוף הקורס יהיה התלמיד זכאי לגשת למבחן הסיכום של אותו קורס פעם אחת בלבד במועד א' או ב'. במידה ויעבור את המבחן, הוא יקבל פטור מקורס השפה ברמה שעליה הוא נבחן וגם מהקורס ברמה הקודמת, שבו הוא נכשל. מכאן ואילך יוכל התלמיד להמשיך את לימודי השפה שלו כתלמיד רגיל. מאחר ופטור מקורס

חובה אינו מזכה בנקודות זכות, יידרש התלמיד להירשם לקורסים נוספים בחוג במקום קורסי השפה שעליהם הוא קיבל פטור, וזאת על מנת לצבור מספיק נקודות זכות לתואר. תלמיד יוכל ללמוד קורס שפה כ"תלמיד שלא מן המניין" פעם אחת בלבד במהלך לימודיו לתואר.

7. כדי להתקבל לקורסי הבחירה בשפה הסינית יהיה על התלמיד לעמוד בציון של 85 לפחות בקורסי החובה שנלמדו עד לאותו שלב.

הצטיינות בלימודים

במטרה לעודד הצטיינות בלימודים, החוג מעניק מדי שנה תעודות הצטיינות לעשרת התלמידים המצטיינים בכל שנתון מבין מסיימי שנה א' ו-ב'. תעודות הצטיינות מוענקות בסוף חופשת הקיץ במהלך יום האוריינטציה שנערך מדי שנה לתלמידים החדשים שמצטרפים לחוג. התנאים לקבלת התעודה:

1. ציון ממוצע של 85 ומעלה בקורסים בהיקף של 15 נ"ז לפחות אשר נלמדו בשנה החולפת במסגרת החוג.
2. ציון ממוצע של 75 ומעלה בקורסים בהיקף של 15 נ"ז לפחות אשר נלמדו בשנה החולפת במסגרת החוג השני.
3. תלמידים אשר תרמו תרומה מיוחדת לחוג יקבלו תעודת הצטיינות מבלי לעמוד בתנאי המצויין בסעיף 2.
4. היעדר בעיות משמעות והתנהגות.

זכאות לתואר, סגירת תואר וציון הגמר

1. תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.
2. תלמידים המעוניינים לקבל אישור זכאות לתואר יתבקשו לחתום על טופס סגירת תואר ולהעבירו למזכירות החוג.
3. באישור הזכאות מצויינים החוגים שבהם התלמיד למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך הזכאות לתואר ייקבע על-פי תאריך השלמת המטלה האחרונה לתואר.
4. על גבי אישור הזכאות יופיע גם ציון הגמר לתואר. ציון זה הוא ממוצע משוקלל של ציוני כלל הקורסים שנלמדו במהלך הלימודים לתואר. משקל כל קורס נגזר ממספר נקודות הזכות שמוענקות עבורו.
5. במקרה שהתלמיד למד קורסים בהיקף שחורג ממכסת נקודות הזכות הנדרשת להשלמת התואר (קורסים עודפים לתואר), הוא יהיה רשאי לבחור אילו קורסים יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל אך ורק מבין קורסי הבחירה. התלמיד יתבקש לציין במפורש אילו קורסי בחירה ברצונו לכלול בשקלול ציון הגמר לפני שהוא חותם על טופס סגירת התואר.
6. לאחר החתימה על טופס סגירת התואר לא יאושרו תיקוני ציונים.

איסור חפיפה

1. תלמיד אינו רשאי ללמוד קורס שניתן בשעות החופפות את השעות שבהן ניתן קורס אחר שאותו הוא מבקש ללמוד, אלא אם כן קיבל בתחילת הקורס אישור מפורש בכתב ממרצה הקורס. בשום מקרה לא יינתן אישור ללמוד קורס ששעות הוראתו חופפות באופן מלא את שעות ההוראה של קורס אחר.
2. התלמיד אינו רשאי לבחור קורס בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר שאותו הוא למד במהלך לימודיו לתואר. במקרה של אי-בהירות, חובה על התלמיד לברר עם מרכזת החוג ו/או מרצה הקורס את זכאותו להשתתף באותו קורס.

נקודות זכות שלא בגין לימוד קורס

1. ראש החוג, בהמלצת מרצה, רשאי לאשר לתלמיד לכתוב עבודת מחקר במקום קורס בחירה. העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המרצה הממליץ, ותקנה לתלמיד עד 2 נ"ז לפי החלטת המרצה, ועד 4 נ"ז לפי החלטת המרצה בהתייעצות עם ראש החוג. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נ"ז לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי ראש החוג לאפשר צבירה של מספר נקודות זכות גדול יותר.
2. תלמיד המשתתף במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה, או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה במהלך שנה אקדמית מלאה זכאי לפטור בהיקף של 2 נ"ז. פטור זה יינתן פעם אחת בלבד במהלך הלימודים לתואר. אישור על השתתפות במסגרות הנ"ל יימסר לחוג על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.
3. תלמיד המשתתף בפעילות חברתית התנדבותית על-פי הקריטריונים שאושרו על-ידי הוועדה לפעילות חברתית יהיה רשאי לקבל בגינה עד 4 נ"ז. כלל זה אינו חל על תלמידים בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נ"ז, שייקבע בתיאום עם ראש החוג על-פי בחירתו של התלמיד.
4. תלמיד יוכל לקבל עד 2 נ"ז במהלך תקופת לימודיו לתואר על נוכחות בכנסים ופעילות מאושרת אחרת של החוג, תוך תאום עם יועצת הב"א של החוג.
5. תלמיד רשאי לצבור במהלך לימודיו לתואר לא יותר מ-6 נ"ז בגין הפעילויות הנוכרות בסעיפים 1-4 לעיל.

תכנית משותפת לתואר ראשון בלימודי אסיה ותואר ראשון במשפטים (מס' תכנית 10-02-125101)

א. התכנית

1. תלמיד רשאי ללמוד בתכנית המשותפת לחוג ללימודי אסיה ולפקולטה למשפטים החל משנת הלימודים הראשונה שלו אם הוא עומד בתנאי הקבלה של החוג ללימודי אסיה ושל הפקולטה למשפטים ובתנאי שאינו בעל תואר "בוגר" בלימודי אסיה או במשפטים.
2. התלמיד ילמד במקביל את תכנית הלימודים של החוג ללימודי אסיה והפקולטה למשפטים במסגרת המסלול הדו-חוגי לתואר ראשון בחוג ללימודי אסיה.

3. תלמיד הלומד בתכנית המשותפת פטור מהקורסים הבאים בפקולטה למשפטים: קורסי בחירה לא-משפטיים (20 נ"ז) וחלק מהסדנאות וקורסי הבחירה המשפטיים (10 נ"ז).
4. תלמיד הלומד בתכנית המשותפת פטור מחלק מקורסי הבחירה (8 נ"ז) בחוג ללימודי אסיה.

ב. סיום הלימודים במסגרת התכנית

1. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" בלימודי אסיה ותעודת "בוגר" במשפטים.
2. תלמיד התכנית המשותפת יסיים את לימודיו בפקולטה למשפטים ויקבל תעודת "בוגר" במשפטים אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים אלה וצבר 112 נ"ז בפקולטה למשפטים ו-30 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (סה"כ 142 נ"ז). עם השלמת חובותיו בחוג ללימודי אסיה, יקבל התלמיד תעודת "בוגר" גם בלימודי אסיה.
3. תלמיד התכנית המשותפת יסיים את לימודיו בחוג ללימודי אסיה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה ותכנית הלימודים הנדרשת על-ידי החוג וצבר 60 נ"ז בחוג ללימודי אסיה. מתוך 60 נ"ז, ניתן ללמוד קורסי בחירה בהיקף של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. על קורסים אלה להיות בעלי עניין משותף לשני התחומים. נקודות הזכות הללו תוכרנה בחוג ללימודי אסיה ללא צורך בהשלמתן בקורסי בחירה חלופיים. רשימת קורסי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג ללימודי אסיה. לא יינתנו פטורים מקורסי חובה בחוג ללימודי אסיה.
4. סך כל נקודות הזכות הנדרשות לקבלת תעודת "בוגר" בלימודי אסיה ובמשפטים הינו 164 נ"ז (112+52).

ג. אי-סיום הלימודים במסגרת התכנית

1. אם הפסיק תלמיד את לימודיו בחוג ללימודי אסיה במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, יחשבו הקורסים בהם קיבל ציונים בחוג כקורסי בחירה לא-משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז).
2. אם הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, יחשבו הקורסים בהם קיבל ציונים בפקולטה למשפטים במסגרת לימודיו במסלול החד-חוגי בלימודי אסיה עד למכסה של 44 נ"ז. לשם קבלת תעודת "בוגר" בחוג ללימודי אסיה, יחויב התלמיד להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג ללימודי אסיה בהיקף של 76 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר. לא ניתן יהיה להכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה למשפטים כקורסי בחירה במסגרת החוג ללימודי אסיה אלא אם כן הם בעלי זיקה לתכנית הלימודים בלימודי אסיה.

השתתפות והכרה בתכניות לימודים באוניברסיטאות בחו"ל

החוג מעודד את תלמידיו להשתתף בתכניות לימודים שמוצעות על-ידי אוניברסיטאות בחו"ל לתקופות שבין מספר שבועות (במקרה של קורסים אינטנסיביים) ועד שנת לימודים שלמה. תלמיד רשאי להשתתף בתכנית לימודים של אוניברסיטה בחו"ל במסגרת לימודיו לתואר בחוג, אם תכנית זו אושרה על-ידי ראש החוג. ההחלטה האם להכיר בקורסים שנלמדו בחו"ל וכמה נקודות זכות להעניק עבורם תתקבל על-ידי ראש החוג. מידע על תכניות לימודים באוניברסיטאות בחו"ל המאושרות על-ידי החוג יובא לידיעת התלמידים במהלך שנת הלימודים.

עמידה בדרישות הקורסים

חובת נוכחות ודרישות קורס נוספות

1. במידה ובקורס נדרשת נוכחות חובה של תלמידים בשיעורים, על המרצה לציין זאת בצורה מפורשת בכתב בסילבוס של הקורס.
2. בקורסי שפה, פרו"סים וסמינרים הנוכחות של התלמידים בשיעורים היא בגדר חובה בכל מקרה. בקורסים אלה המרצה יבדוק ויוודא נוכחות בכל שיעור ושיעור.
3. במידה והתלמיד יודע מראש כי לא יוכל להשתתף בשיעור, עליו להודיע למרצה על היעדרותו הצפויה לפני השיעור האמור. במידה ומדובר בהיעדרות מסיבה רפואית או מילואים, על התלמיד להעביר למרצה אישור בכתב בשיעור הראשון שלאחר ההיעדרות. במידה ומדובר בהיעדרות בלתי צפויה, חובתו של התלמיד להסביר למרצה את סיבת היעדרותו בשיעור הראשון שלאחר ההיעדרות.
4. במידה ובקורס מסוים נדרשות דרישות נוספות כגון הגשת מטלות כתובות (שיעורי-בית שוטפים ו/או משימות כתובות אחרות), הכנה לשיעורים, בחנים ומבחנים במהלך הסמסטר (בכתב ובעל-פה), או כל דרישה אחרת שתיקבע על-ידי המרצה, על המרצה לציין זאת בצורה מפורשת בכתב בסילבוס של הקורס.
5. על התלמיד מוטלת החובה לעמוד בכל הדרישות של הקורס כפי שהוגדרו בסילבוס של אותו קורס.

הפרת חובת נוכחות ואי-עמידה בדרישות הנוספות של הקורס

1. מרצה רשאי שלא להגיש תלמיד למבחן המסכם, להפסיק את לימודיו של תלמיד בקורס במהלך הסמסטר, למנוע מתלמיד להגיש עבודה, ו/או להפחית מציון התלמיד, אם זה הפר את חובת הנוכחות ו/או לא עמד בדרישות האחרות של הקורס כפי שהוגדרו בסילבוס. כלל זה נכון גם לקורסי השפה וגם לקורסים העיוניים.
2. הודעה על ההחלטה לנקוט בכל אחת מהפעולות שהוזכרו בסעיף 1 תימסר למזכירות החוג וזו תמסור לתלמיד הודעה בנדון באמצעות דואר אלקטרוני ודואר רגיל. אי-קבלת ההודעה על-ידי התלמיד לא תמנע את יישום ההחלטה.
3. תלמיד רשאי לערער בפני ראש החוג על החלטתו של מרצה לנקוט בכל אחת מהפעולות שהוזכרו בסעיף 1 תוך שבוע מיום שליחת ההודעה אודות ההחלטה.

בחינות

1. מטרת הבחינה כפולה: חזרה על החומר הנלמד והערכת התלמידים. על הבחינה להיות מהימנה ותקפה.
2. ככלל מתקיימות הבחינות בכתב, למעט חלק מקורסי השפה, שבהם מתקיימות גם בחינות בעל-פה. בחינות לא יתקיימו בשיעור האחרון של הקורס אלא באישור ראש החוג.
3. בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמיד לא יבצע כל פעולה העלולה לחשוף את זהותו בפני בודק הבחינה.
4. מרצה רשאי לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסר הודעה מוקדמת על כך לראש החוג. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על-ידי התלמידים להבטחת קיום הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם כולה או חלקה במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקאית").
5. מרצה רשאי לקבוע שבחינה תתקיים כבחינת בית או לדרוש עבודה קצרה במקום בחינה באישור ראש החוג. את בחינות הבית או העבודות יש להגיש תוך 72 שעות ממועד מסירת הבחינה.
6. מתכונת ורמת הבחינות, כמו גם אופן בדיקתן, יהיו דומים ככל האפשר בכל המועדים.
7. מרצה יודיע לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר, ולא יאחר משבועיים לפני סוף הסמסטר, מה החומר שייכלל בבחינה.
8. המרצה יודיע לתלמידים לקראת הבחינה מה משך הבחינה, מתכונת הבחינה, אופן חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה.
9. במועד א' ו-ב' המרצה או עוזר הוראה מטעמו יהיו נוכחים באולם הבחינה לפחות למשך מחצית השעה הראשונה של הבחינה על מנת להשיב לשאלות הבהרה של התלמידים הנבחרים. לאחר מכן המרצה או עוזר הוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה למקרה שיהיו שאלות נוספות.
10. לבחינה יוכלו לגשת רק תלמידים הזכאים להיבחן. מרצה רשאי למונע מתלמיד לגשת לבחינה אם התלמיד לא עמד בדרישות הקורס. במקרה כזה יודיע המרצה למוזכירות החוג מי מהתלמידים הרשומים לקורס אינו רשאי לגשת לבחינה ומוזכירות החוג תודיע על כך לתלמיד ולמדור בחינות, שידאג להעביר את שם התלמיד למשגיחות בבחינה.
11. הבחינות במועדים א' ו-ב' מתקיימות בתאריכים שפורסמו בלוח הבחינות. בנסיבות מיוחדות ובאישור ראש החוג ישונה מועד הבחינה והודעה על המועד החדש תפורסם על-ידי מוזכירות החוג מבעוד מועד.
12. הארכת זמן מיוחדת בבחינה ייתן לתלמידים אשר שפת אימם אינה עברית ולתלמידים לקויי למידה אך ורק אם ההארכה אושרה מראש ונתקבל אישור מתאים בכתב.

13. מרצה רשאי למנות עוזר הוראה לבדיקת הבחינות, אך האחריות על הבדיקה ומתן הציונים מוטלת על המרצה.
14. בדיקת הבחינות תסתיים תוך עשרה ימי עבודה לכל היותר מיום הבחינה. עם סיום בדיקת הבחינות על המרצה או עוזר הוראה להעביר את ציוני הבחינה למזכירות החוג ללא דיחוי. הארכת משך בדיקת הבחינות ו/או איחור במסירת הציונים מחייבים את אישור ראש החוג.
15. המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישורו של המרצה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.
16. המזכירות תודיע לתלמידים על הארכת משך בדיקת הבחינות ו/או איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לקבלת הציונים ופרסומם.
17. הציונים יפורסמו בעילום שם לצד מספרי הזיהוי של התלמידים על לוח המודעות של החוג ובאתר האינטרנט של החוג. ציונים לא יימסרו בטלפון או בדואר אלקטרוני. הציונים הסופיים מתפרסמים גם באתר האינטרנט של האוניברסיטה תחת "מידע ושירותים לסטודנט - פורטל".
18. תוך עשרה ימים לכל היותר מיום פרסום ציוני הבחינה, ידאג כל מרצה לקיים "פתיחת מחברות", שבה יוכלו תלמידים לעיין בבחינות שלהם ולשאול שאלות אודות הבחינה והציון שקיבלו.
19. בקורסים בהם הציון הסופי מורכב מנתונים נוספים פרט לציון הבחינה, יפורסמו ציון הבחינה והציון הסופי.
20. לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

ערעור על בחינה

תלמיד רשאי לערער על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:

1. ערעור על ציון יעשה באמצעות טופס רשמי שיימסר לתלמיד במזכירות החוג ולא בפנייה ישירה למרצה. הערעור הכתוב יועבר למרצה על-ידי מזכירות החוג.
2. תלמיד רשאי לערער על ציון שקיבל בבחינה תוך עשרה ימים מפרסום הציון.
3. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
4. במקרה של ערעור על ציון, תיבדק הבחינה על-ידי מרצה הקורס. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המרצה עלול להיות נמוך מהציון המקורי.
5. תלמיד יוכל לערער על ציון שניתן במסגרת החוג מכסימום שלוש פעמים במהלך לימודיו לתואר.

מועד חריג

מועד זה מיועד למי שנבצר ממנו להיבחן במועד הרגיל (מועד א') או במועד הנוסף (מועד ב') בהתאם לקריטריונים שמפורסמים בתקנון הלימודים לתואר ראשון של האוניברסיטה. עם פרסומם של ציוני בחינות מועד ב', תפרסם מרכזת החוג הודעה על תאריכי ההרשמה

למועדים חריגים לבחינות. המועד האחרון להרשמה יהיה לא יאוחר משבעה ימים לאחר סיום תקופת הבחינות (מועדי ב'). על התלמידים להירשם לבחינה במועד חריג בחוג אליו שייך הקורס שבו הם מבקשים להיבחן. תלמיד המעוניין להיבחן במועד חריג ימלא טופס בקשה למועד חריג אשר ניתן להורידו מאתר הפקולטה למדעי הרוח. התלמיד ימלא את הטופס ויעבירו למרכזת החוג יחד עם האישורים הרלבנטיים. יש למלא טופס נפרד (כולל העתקי האישורים) לכל בחינה בה התלמיד מבקש להיבחן. ההחלטה האם לאשר לתלמיד מועד חריג לבחינה מתקבלת על-ידי וועדה פקולטתית מיוחדת שתפקידה לדון בבקשות לבחינה במועד חריג. תלמיד שבקשתו לבחינה במועד חריג אושרה ולא הופיע לבחינה מבלי לבטל את בקשתו חמישה ימים מראש באמצעות טופס הבקשה שמופיע באתר הפקולטה, ייקנס בהתאם לתקנון.

הגשת עבודות פרו"ס ועבודות סמינר

עבודות פרו"ס ועבודות סמינר יוגשו למזכירות החוג בשני עותקים יחד עם טופס הצהרה חתום וטופס הגשת עבודות. את הטפסים יש להוריד מבעוד מועד מאתר האינטרנט של החוג. תלמידים אשר למדו פרו"ס/סמינר בסמסטר א' רשאים להגיש את עבודת הפרו"ס/סמינר עד סוף סמסטר ב', ואלו שלמדו פרו"ס/סמינר בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. למרות האמור לעיל, מרצה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש עד סוף הסמסטר שבו מתקיים הפרו"ס/סמינר בתנאי שהדרישה מופיעה בסילבוס של הקורס.

סמינר מחלקתי וזכאות למלגות הצטיינות מטעם החוג

תלמיד יהיה זכאי לקבל מלגת הצטיינות ומלגת לימודים בחו"ל מטעם החוג רק אם השתתף שני סמסטרים לפחות בסמינר המחלקתי של החוג.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רותם קובנר
יועץ מ"א: ד"ר גיא פודולר

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בחוג ללימודי אסיה מיועדים להרחבת והעמקת הידע וההבנה בתחום לימודי אסיה המודרנית והעכשווית. התכנית שואפת להקנות לתלמידים מיומנויות וכלים ברמה מתקדמת לביצוע מחקר עצמאי שעוסק באסיה המודרנית והעכשווית, ובמקביל, להכשיר מומחים לאסיה המודרנית והעכשווית, שיוכלו להשתלב בתחומי עיסוק מעשיים שונים כגון כלכלה ומסחר, פוליטיקה, בטחון ומדיניות חוץ, משפטים, אנרגיה, תיירות, ותעשיית התרבות. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמאית במסגרת כיתות קטנות תוך דגש על השתתפות פעילה של התלמידים בתהליך הלמידה.

כללי

1. במסגרת תכנית המ"א מציע החוג חמש התמחויות שונות, מתוכן שלוש אזוריות (סין, יפן או הודו) ושתיים תמאטיות (פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית או חברה ותרבות באסיה המודרנית), כמפורט בהמשך. התלמיד יידרש לבחור את תחום ההתמחות שלו עם הצטרפותו לתכנית.
2. החוג מציע שני מסלולי לימודים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ומסלול ב' (עם בחינת גמר), כמפורט בהמשך.
3. מעבר מתחום התמחות אחד למשנהו וממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.
4. במידת האפשר ומתוך התחשבות בסטודנטים עובדים, הלימודים לתואר שני יתקיימו פעמיים בשבוע (בימי שני וחמישי) במשך הסמסטר הראשון ללימודים, ופעם אחת בשבוע (בימי חמישי) בשאר הסמסטרים.

תנאי הקבלה

1. מבוגרי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות בחוג ללימודי אסיה/מזרח-אסיה, ו-76 לפחות בחוג השני/מקבצים. מבוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות.
2. ממועמדים המבקשים להתקבל למסלול א' נדרש בנוסף ציון של 80 לפחות בסמינר ב"א אחד לפחות.
3. ההחלטה על קבלת המועמד ללימודים במסלול א' או ב' תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני לפני תחילת הלימודים. במהלך השנה הראשונה ללימודים ניתן לפנות ליו"ר הוועדה ולבקש העברה ממסלול ב' ל-א' ולהיפך.

4. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת האם בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי קבלה לתכנית.
5. תלמיד שסיים את כל חובות השמיעה לתואר הראשון אך עדיין לא סיים את כל החובות לתואר יוכל להגיש את מועמדותו לתכנית כתלמיד על-תנאי אם עמד בתנאים הנזכרים בתקנון הלימודים לתואר השני של האוניברסיטה. ההחלטה האם לקבל את התלמיד לתכנית המ"א כתלמיד על-תנאי תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני.

לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים

1. בוגרי חוגים אחרים יידרשו להשלים עד סוף שנת הלימודים הראשונה בין שניים לארבעה קורסים עיוניים מתכנית הב"א של החוג בהיקף כולל של 8-16 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות). ההחלטה כמה ואיזה קורסי השלמה צריך התלמיד ללמוד תתקבל ע"י הוועדה החוגית לתואר שני.
2. בוגרי חוגים אחרים שהתקבלו (על-תנאי) למסלול א' יידרשו בנוסף לקורסי ההשלמה העיוניים הנ"ל להשלים עד סוף שנת הלימודים הראשונה גם שתי רמות של קורסי שפה על-פי אזור התמחותם (סינית/יפנית/הינדי א' ו-ב').
3. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה במעמד של תלמיד על-תנאי בתכנית המ"א עד להשלמת הקורסים הללו.
4. תלמיד החייב בלימוד קורסי השלמה יידרש להשלים את כל קורסי ההשלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה במסגרת תכנית המ"א בממוצע של 80 לפחות. תלמיד שלא יעמוד בשני התנאים האלה לא יוכל להמשיך את לימודיו במסגרת התכנית.
5. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה רשאי ללמוד במקביל גם קורסים מתכנית הלימודים לתואר שני. לימודים אלה, עם זאת, לא ישנו את מעמדו כתלמיד על-תנאי בתכנית המ"א עד שיעמוד בתנאים הנזכרים בסעיף 4.
6. לימודי ההשלמה אינם נכללים בשקלול השעות והציונים של לימודי התואר השני.

התמחויות אזוריות ותמאטיות

- בנוסף לשלוש ההתמחויות האזוריות (סין, יפן או הודו) מציע החוג שתי התמחויות תמאטיות כמפורט להלן:
1. **פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המזרחית** – התמחות זו עוסקת בתהליכים הפוליטיים המתרחשים במדינות אסיה, ביחסי החוץ של מדינות אלה ובתפקידן במערכת הבינלאומית, בכלכלה האסיאנית ובבעיות אנרגיה, במשברים על רקע אתני, במדיניות הבטחון, בצבא ובטרור.
  2. **חברה ותרבות באסיה המזרחית** – התמחות זו עוסקת בתהליכים החברתיים והתרבותיים המתרחשים במדינות אסיה, בשינויים דמוגרפיים ותהליכי עיוור, בשינויים בתחום המשפחה והמגדר, במערכת החינוך, בתחום האמנות, הספרות והתרבות הפופולארית, בתחום ההגות והזירה האקדמית, ובתחום התקשורת.

תכנית אישית

בנוסף לחמש ההתמחויות הנזכרות לעיל, החוג מאפשר לתלמידיו ליצור לעצמם תכנית אישית תוך התייעצות עם יועץ המ"א של החוג ובאישורו.

היקף הלימודים הנדרש לקבלת התואר בהתאם למסלול הלימודים

מסלול א': 24-32 שש"ס של לימודים עיוניים + 8-16 שש"ס של לימודי שפה (היקף לימודי השפה הנדרש במסגרת מסלול זה יקבע על-פי הקריטריונים המפורטים בהמשך).

מסלול ב': 32-36 שש"ס של לימודים עיוניים.

מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד

כללי

כל תלמידי התכנית יידרשו ללמוד בסמסטר הראשון את קורס הליבה: סוגיות מרכזיות בחקר אסיה המודרנית (4 שש"ס).

מסלול א'

1. תלמידי מסלול א' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שישה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ שבעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 28 שש"ס) ולכתוב עבודות סמינר בשניים מהם לפי בחירתם. לפחות ארבעה קורסים מבין השישה, ולפחות עבודת סמינר אחת מתוך השתיים יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.
2. תלמידי מסלול א' בעלי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם בתכנית את קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב', הינדי ג'-ד'). בוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם לפחות סינית/יפנית/הינדי א'-ד'.
3. תלמידי מסלול א' הלומדים הינדי יידרשו ללמוד קורס עיוני נוסף למ"א, דהיינו, שמונה קורסים עיוניים סה"כ (32 שש"ס של קורסים עיוניים).
4. תלמידי מסלול א' אשר למדו במסגרת התכנית למ"א (לא כולל את לימודי ההשלמה) 16 שש"ס של לימודי שפה יהיו פטורים מקורס עיוני אחד למ"א ויידרשו ללמוד שישה קורסים עיוניים סה"כ (24 שש"ס של קורסים עיוניים).
5. התלמידים במסלול א' יכתבו עבודת גמר מחקרית (תזה).
6. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול א' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

מסלול ב'

1. תלמידי מסלול ב' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שמונה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ תשעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 36 שש"ס) ולכתוב עבודות סמינר בשלושה מהם לפי בחירתם. לפחות חמישה קורסים מבין השמונה, ולפחות שתי עבודות סמינר מתוך השלושה יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.
2. תלמידי מסלול ב' אשר למדו במסגרת התכנית למ"א 16 שש"ס של לימודי שפה יהיו פטורים מקורס עיוני אחד למ"א ויידרשו ללמוד שמונה קורסים עיוניים סה"כ (32 שש"ס של קורסים עיוניים).
3. התלמידים במסלול ב' ייבחנו בחינת גמר.
4. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול ב' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

לימודי שפה

כל תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה אסיאנית, אלא אם כן הם סיימו ללמוד את כל קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב', הינדי ג'-ד'). תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא אזורי יילמדו את שפת האזור שבו הם מתמחים. תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא תמאטי יילמדו את אחת משלוש השפות הנלמדות בחוג לפי בחירתם ועל-פי הדרישות המוזכרות בסעיף הקודם. במקרים מיוחדים יאשר יועץ המ"א לתלמיד במסלול א' ללמוד שפה שאינה שפת האזור שבו הוא מתמחה, בתנאי ששפה זו היא אחת משלוש השפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג. תלמיד במסלול א' בעל ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג ואשר אינו בוגר החוג יידרש לעבור מבחן סיווג בשפה על מנת לקבוע את רמתו. תלמידי מסלול ב' אינם חייבים בלימודי שפה אך מומלץ שינצלו את תקופת לימודיהם ללימוד אחת מהשפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג.

משך הלימודים

תלמידי מסלול א' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל הגשת עבודת הגמר המחקרית, תוך שנתיים-שלוש שנות לימוד (ארבעה עד שישה סמסטרים).
תלמידי מסלול ב' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל בחינת הגמר, תוך שנתיים (ארבעה סמסטרים). את הלימודים במסלול ב' ניתן להשלים גם תוך שלושה סמסטרים.

הגשת הצעת מחקר לתזה

כתיבת הצעת מחקר לתזה היא אחד השלבים החשובים בהכנות לבצוע עבודת התזה. כתיבת ההצעה מחייבת את התלמיד לגבש את המחקר לפרטי, לאחר קריאה מעמיקה ומקיפה של הספרות הרלבנטית. ההצעה מאפשרת למנחה העבודה ולחברי הוועדה החוגית לתואר שני לבחון את תכנית המחקר בביקורתיות על מנת לגלות ולתקן נקודות תורפה קודם לביצוע המחקר. הגשת הצעת מחקר הינה שלב מחייב לתלמידי מסלול א' ואי-קיומה

במועד גורר העברה אוטומטית של התלמיד למסלול ב'. הצעת המחקר תוגש לוועדה החוגית לתואר שני תוך שלושה סמסטרים ממועד תחילת הלימודים של התלמיד בתכנית.

מועד הגשת עבודת הגמר המחקרית וציון מעבר

על התלמיד להגיש את עבודת התזה שלו תוך שלוש שנים (שישה סמסטרים) ממועד תחילת הלימודים בתכנית. על התלמיד להיות רשום לשנת הלימודים בה הוא מגיש את עבודת הגמר, ולהשלים את כל חובותיו בכל הקורסים הנדרשים לקבלת התואר, כולל עבודות סמינר, לפני הגשת העבודה לשיפוט.

ציון מעבר לתזה: 76.

בחינת הגמר

תלמיד יהיה זכאי לגשת לבחינת הגמר רק בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ורק לאחר שהשלים את כל חובותיו האחרים בתכנית הלימודים (קורסים עיוניים ועבודות סמינר).

ציון מעבר לבחינת גמר: 76.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' (עם תזה)

35%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
20%	2 עבודות סמינר
*35%	7 קורסים עיוניים
**10%	2 קורסי שפה
100%	סה"כ

מסלול ב' (עם בחינת גמר)

15%	בחינת גמר
30%	3 עבודות סמינר
*** 55%	9 קורסים עיוניים
100%	סה"כ

* 40% ללומדי הינדי (8 קורסים עיוניים); 30% ללומדים 16 שש"ס לימודי סינית **א** יפנית.

** 5% ללומדי הינדי (4 שש"ס); 15% ללומדים 16 שש"ס לימודי סינית **א** יפנית.

*** במקרה של לימוד שני קורסי שפה לפחות – ציונם יהיה 10% מהשקלול ואילו משקל הקורסים העיוניים יהיה 45% מהציון הסופי.

לימוד ארבעה קורסי שפה (4 שש"ס כ"א) מאפשר הפחתת מספר הקורסים העיוניים לשמונה.

תכנית משותפת לתואר שני בלימודי אסיה ותואר ראשון במשפטים

כללי

עלייתה הכלכלית והפוליטית של יבשת אסיה בעשורים האחרונים הינה חלק ממגמה ארוכת טווח של מעבר הדרגתי של כוח והשפעה מהמערב למזרח. אוכלוסיית אסיה מהווה כיום כשלוש חמישיות מאוכלוסיית העולם, ושלוש ממדינותיה - סין, יפן והודו - הינן מעצמות כלכליות מהשורה הראשונה. בשנים האחרונות, על רקע התחזקות והתרחבות הקשרים העסקיים, הבטחוניים, התרבותיים והפוליטיים בין ישראל למדינות אסיה, גדל מאוד הצורך במשפטנים המכירים את התרבות ואת המערכת הכלכלית, הפוליטית והמשפטית של מדינות אלה. התכנית המשותפת משלבת בין תחום המשפט ולימודי אסיה ומטרתה להכשיר משפטנים מומחים לאסיה שיוכלו להשתלב בגופים ציבוריים ופרטיים במגוון תחומים או לעסוק במחקר במסגרת האקדמיה. מדובר בתכנית ייחודית בישראל, המשלבת את השאיפה לרב-תחומיות שמאפיינת את הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה יחד עם האוריינטציה המודרנית והיישומית שמאפיינת את החוג ללימודי אסיה באוניברסיטת חיפה.

תנאי הקבלה לתכנית

התכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון בפקולטה למשפטים, אשר טרם סיימו את לימודיהם. הקבלה לתכנית ללימודי תואר שני בחוג ללימודי אסיה תהיה במעמד של תלמיד על-תנאי. מעמד זה יהיה בתוקף כל עוד לא סיים התלמיד את חובותיו לתואר ראשון בפקולטה למשפטים. תלמידים מצטיינים בפקולטה למשפטים יהיו רשאים ללמוד בתכנית אם בשנתיים הראשונות ללימודי התואר הראשון שלהם צברו 72 נ"ז (נקודות זכות) משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה מלאים וכן אופציה ללימודי שפה), וממוצע ציוניהם בלימודים האלה בכל אחד משני החוגים יהיו 85 לפחות.

מבנה הלימודים

בשנה השנייה ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים". בשנים השלישית והרביעית ילמדו התלמידים בחוג ללימודי אסיה באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד".

לתכנית המשותפת יהיו רשאים להתקבל גם תלמידי הפקולטה למשפטים אשר השיגו בלימודיהם בשלוש השנים הראשונות ללימודי התואר הראשון ציון ממוצע של 80 לפחות בכל אחד משני החוגים, וצברו 112 נ"ז משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה

מלאים וכן אופציה ללימודי שפה). בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה ובשנים הרביעית והחמישית את קורסי המ"א באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג.

פרטים נוספים

1. תלמידים בתכנית המשותפת יהיו פטורים מהקורסים הבאים בפקולטה למשפטים: קורסי בחירה לא-משפטיים בהיקף של 20 נ"ז; חלק מהסדנאות ושיעורי הבחירה המשפטיים בהיקף של 10 נ"ז.
2. תלמידים בתכנית המשותפת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיהם וצברו 112 נ"ז בפקולטה למשפטים (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ו-30 ש"ס לפחות בחוג ללימודי אסיה (כולל לימודי השלמה).

סיום הלימודים במסגרת התכנית המשותפת

1. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר מוסמך בלימודי אסיה. קבלת התואר השני בלימודי אסיה מותנית בקבלת התואר הראשון במשפטים.
2. אם הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית לתואר שני בחוג לימודי אסיה מבלי לסיים, יחשבו הקורסים שבהם קיבל ציון בחוג ללימודי אסיה כקורסי בחירה לא-משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז/ש"ס).
3. התלמידים יעמדו בכל הדרישות הנוספות הנזכרות בתקנון הלימודים לתואר שני בלימודי אסיה.

מסלול מואץ למ"א

תנאים אקדמיים

כללי

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים במסלול עם תזה (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול עם בחינת גמר (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 87 לפחות.
3. תלמיד שיווהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. תלמיד המעוניין להתקבל למסלול חייב להשלים טרם קבלתו לפחות עבודת פרו"ס אחת ולהשיג בה ציון של 90 לפחות.

5. על התלמיד לסיים את חובות השמיעה שלו לתואר הראשון במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התזה.
3. עבודת התזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד ייגש לבחינת הגמר בתום השנה הרביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מבנה הלימודים על-פי מסלולי לימוד

מסלול עם כתיבת תזה

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:
1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
  2. 1-2 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
  3. 2 קורסי שפה ברמת מתקדמים.
- בנוסף, יידרש התלמיד במהלך שנה זו למצוא לו מנחה לעבודת התזה.

בשנה ד' ללימודיו (השנייה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. 5-4 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
2. להגיש עבודות סמינר בשניים מהקורסים הנ"ל.
3. 2 קורסי שפה ברמת מ"א.

מסלול עם בחינת גמר

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
2. 2-1 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.

בשנה ד' ללימודיו (האחרונה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. 7-6 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
2. להגיש עבודת סמינר בשלושה מהקורסים הנ"ל.

לימודים רב-תחומיים

חוג לימודים לב"א

ראש החוג: ד"ר זהר שגב

חברי הסגל האקדמי

מרצה בכיר: פרופ' עוז אברהם, ד"ר ג'ני הורביץ, ד"ר חסן חליילה, ד"ר עמוס מגד.

מרצה: ד"ר שרון הלוי.

עמית הוראה: ד"ר דן אורי, ד"ר קרן אור-חן, השופט משה אלטר, מר שלום אראל, השופט מרדכי ארגמן, ד"ר באום דלית, עו"ד בן-חיים יצחק, מר צחי ברונשטיין, ד"ר גבריאל ברזל, ד"ר גורני עדנה, השופט עודד גרשון, עו"ד חיים דרש, השופט אבי הבר, ד"ר אפרת הדר, השופטת שולמית וסקרוג, ד"ר טל טובי, ד"ר צבי טל, ד"ר שרה כהן שבוט, ד"ר חיים כלב, מר ראובן כרמל, ד"ר יניב לויתן, השופט ערן נוה, ד"ר עלי נוהאד, השופט חיים סומך, פרופ' נועם סוקר, מר יהודה סתיו, ד"ר עומרי קרן, ד"ר עזאם פאיז, פרופ' קייס פירו, ד"ר סלמאן פלאח, ד"ר עופר פרצ'ב, השופט רחמים צמח, ד"ר חיים קאופמן, ד"ר איבון קוזלובסקי-גולן, מר אמנון קומלוש, ד"ר אלון רוז, פרופ' גל ריכטר-לוי, ד"ר עינת תומר, ד"ר מרי תותרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טובה גולן**

מזכירת החוג: **גב' עדי מושטקל**

חדר 1202, קומה 12, מגדל אשכול

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-13:00

טלפון: 8240456, 04-8240358

פקס: 04-8249155

דואר אלקטרוני: tgolan@univ.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://multiba.haifa.ac.il/index.htm>

מטרת הלימודים

מטרתה של תכנית הלימודים בחוג ללימודים רב־תחומיים היא להרחיב את ההשכלה האקדמית הכללית של התלמיד בתחומים שונים במדעי הרוח, החברה והטבע, ולאפשר צירופי לימודים מיוחדים על־פי נטיותיו ושטחי התעניינותו של התלמיד, בהתאם לאפשרויות החוג.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על־ידי החוג. השכלה קודמת טובה בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת: תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת יציג את לימודיו הקודמים ויעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. במידה והתלמיד מבקש להתקבל לשנה ג' – עליו להציג "פטור" באנגלית.

תנאי מעבר מחוג אחר:

ההכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תהיה בהתאם למבנה הלימודים בחוג ההכרה בקורסים תהיה בהתאם לציון הקורס, ולא פחות מציון 70.

מסלולים

הלימודים בחוג הם לתואר ראשון, במסלול דו־חוגי בלבד.

מבנה הלימודים

על התלמיד לשלב לימודים בחוג ללימודים רב־תחומיים עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף. יש לצבור בחוג 60 נקודות זכות מתוך 120 הדרושות לתואר ראשון. 60 נקודות בחוג מתחלקות שלושה מקבצים בני 20 נקודות כל אחד: על הסטודנט ללמוד:

20 נקודות	(1) מקבץ נושאי* כולל סמינריון
20 נקודות	(2) מקבץ נושאי* כולל סמינריון
<u>20 נקודות</u>	(3) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 נקודות	

או

40 נקודות	(1) מקבץ נושאי* מורחב כולל 2 סמינריונים (בחוגים המציעים מיקבץ מורחב – ראה רשימה)
<u>20 נקודות</u>	(2) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה**
60 נקודות	

***מקבץ נושאי** הוא קובץ שיעורים בהיקף כולל של כ־20 נ' המרוכזים סביב נושא אחד וכוללים שיעורים ו/או תרגילים וסמינריון.

שיעוריו של התלמיד בחוג ללימודים רב־תחומיים **לא** יהיו מחוג לימודיו הנוסף.

מעבר משנה לשנה

- א) מעבר לשנה ב' מותנית ב־12 נקודות זכות לפחות. ממוצע הציונים במעבר משנה לשנה חייב להיות 65 לפחות. תלמיד רשאי לסיים את לימודיו עם ציון אחד בלבד מתחת ל־60.
- ב) על התלמיד להגיע לרמת פטור באנגלית לפני לימודיו בשנה ג' ולא ניתן ללמוד סמינריונים ללא פטור זה.

מיקבצים

להלן רשימת המיקבצים:

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בלימודי האשה
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ במשפטים
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בלימודי קולנוע ותקשורת
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בלימודי פסיכולוגיה
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בדתות, מסורת, רוחניות ומיסטיקה
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בקרימינולוגיה
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ באתיקה בעסקים ובמנהל
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בתרבות הספורט
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בלימודים ביזנטיים
212	ללימודים רב־תחומיים	מיקבץ בתרבות יוון
710	ביולוגיה אבולוציונית	מיקבץ במדעי החיים (ביולוגיה)
104	בתולדות ישראל	מיקבץ במגמות חדשות בחקר העולם המודרני
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בתרבות יהודית
101	למקרא	מיקבץ בלימודי המזרח הקדום
101	למקרא	מיקבץ במקרא
101	למקרא	מיקבץ במורשת המקרא בעולם ההומניסטית
103	ללשון העברית	מיקבץ בלשון עברית
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בהיסטוריה של עם ישראל
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בלימודי השואה
104	בתולדות ישראל	מיקבץ במגילות מדבר יהודה
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בלימודי יהדות ספרד וארצות האיסלאם
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מצומצם) 20 נ'
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מורחב) 40 נ'

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בלימודי האסלם(טעון אישור)20 נ'
107	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מצומצם) 20 נ'
107	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מורחב) 40 נ'
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מצומצם) 20 נ'
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים אמירקאיים
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים לאטינו-אמריקאיים
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בלימודי רוסיה ומזרח אירופה
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בתרבות ומורשה קלאסית
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מורחב) 40 נ'
109	לשפה וספרות אנגלית	מיקבץ בשפה וספרות אנגלית
110	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת (מצומצם)20 נ'
110	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת(מורחב) 40 נ'
111	לאומנות	מיקבץ לתולדות האומנות (מצומצם) 20 נ'
111	לאומנות	מיקבץ לתולדות האמנות (מורחב) 40 נ'
113	לאומנות	מיקבץ באומנות יצירה (מורחב) 40 נ'
115	ללימודי ארץ-ישראל	מיקבץ בלימודי ארץ ישראל
116	לתולדות ישראל	מיקבץ במחשבת ישראל
118	החוג לתאטרון	מיקבץ בתאטרון (מצומצם) 20 נ'
118	החוג לתאטרון	מיקבץ בתאטרון מורחב) 40 נ'
119	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי ארכיאולוגיה
119	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי מצרים הקדומה
120	לציוויליזציות ימיות	מיקבץ בציוויליזציות ימיות
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי הדרמה
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ לפולקלור
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מצומצם) 20 נ'
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מורחב) 40 נ'
124	למוסיקה	מיקבץ בלימודי מוסיקה
125	ללימודי אסיה	מיקבץ ללימודי מזרח אסיה
130	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מצומצם) 20 נ'
130	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מורחב) 40 נ'
201	לגאוגרפיה ולימודי סביבה	מיקבץ ללימודי נמלים, ספנות וים

הלימודים הרב-תחומיים מתחלקים כדלהלן:

1. **שנה א':** על התלמיד לבחור בקורסים מתוך כלל המיקבצים שהחוג מציע, כולל המיקבץ הכללי. על התלמיד לצבור בקורסים הללו 20 נ'.
2. **שנה ב':** על התלמיד להתמקד בשני מיקבצים (או מיקבץ מורחב אחד) שהוא חפץ ללמוד, מתוך רשימת המיקבצים הנ"ל.
3. **שנה ג':** על התלמיד לסיים את שני המיקבצים ולכתוב 2 עבודות סמינריוניות במיקבצים הנושאים אותם למד. וכן לסיים את המיקבץ הכללי. על התלמיד לצבור 60 נקודות זכות.

* **כל שנה ילמד התלמיד במסלול הדו-חוגי כ-20 נ'.**

הערה

בעת בחירת המיקבץ קרא בעיון את מבנהו על-מנת להבטיח שיתמלאו כל הדרישות לפני ההרשמה לקורסים מתקדמים ולסמינריון.

תקנון לימודים

1. כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון הכללי חל על תלמידי החוג. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים או במערכת ה-high-learn במהלך השנה. מחובתו של התלמיד לעקוב אחר המידע המתפרסם מעל גבי לוח החוג, בקומת ה-600.
2. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
3. תלמידי החוג חייבים בכתיבת 2 עבודות סמינריוניות.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד:

- א. השתתפות פעילה.
- ב. **הגשת עבודה:** תוגש עבודה מקיפה ב-2 עותקים מודפסים למזכירות החוג בצירוף טופס הגשת עבודה על כל פרטיו.
- ג. החוג לא מאשר כתיבת עבודה משותפת.

תאריכי הגשת עבודות: סמינריון הנלמד בסמסטר א' – תאריך אחרון להגשת עבודה: היום האחרון ללימודים של חופשת אותו סמסטר, אלא אם הודיע המורה על מועד מוקדם יותר.

מסירת עבודה באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד, גם אם אושרה הדחייה על-ידי החוג.

נוסף על הדרישות הנ"ל, רשאי כל מורה בכל יחידת לימוד בחוג להטיל חובות נוספות לפי הבנתו.

על התלמיד לעמוד בכל דרישות הקורס כפי שנדרש ע"י החוג בו הקורס מעוגן. כמו כן עליו לעמוד בציון העובר הנדרש בקורס.

בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית, אין להמירה בעבודה.

פרסום ציונים

הציונים בקורסים של החוג יתפרסמו ב־internet ב"מידע ושירותים לסטודנט". חובת הסטודנט לבדוק את ציוניו סמוך למועד פירסומם, ושכל הציונים מעודכנים במערכת הממוחשבת.

התקשורת בין המרצים לתלמידים ובין החוג לתלמידים תתבצע באמצעות המערכת הממוחשבת high-learn בכתובת <http://online.haifa.ac.il>

סילבוסים: בקורסים של החוג הסילבוסים יתפרסמו אך ורק במערכת המתוקשבת. על התלמיד לבדוק לפני כל שיעור הנחיות המרצה או החוג.

ערעורים על ציוני הבחינות

תלמיד רשאי לערער על ציונו עד 10 ימים מיום פרסום הציונים. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך. תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי. תוצאות הערעורים ידווחו ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

מחברות הבחינה נשמרות במזכירות החוג חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו הן מושמדות.

דרישות אוניברסיטאיות:

אנגלית כשפה זרה

כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לסמינריונים.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר יגייש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

יועץ החוג ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

שקלול וציונים לב"א וזכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה. ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה.

משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד, ובכל מקרה בהתאם להיקף הנקודות שהחוג הכיר לכל קורס.

לא ניתן לסיים את התואר בהיקף נקודות נמוך מ-60.

תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר, יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר, בהתאם למבנה הלימודים הנדרש בחוג.

לאחר שישלים חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, יפנה התלמיד למרצות החוג אשר תעביר

את שקלול ציוניו למדור בוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימת ידו את ממוצע ציוניו הסופיים.
תאריך הזכאות לתואר יהיה מיום קבלת הציון האחרון, ולא יאוחר מחודשיים מיום הגשת העבודה או המטלה האחרונה לתואר.
בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

שינויים וחריגות

כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.
רישום למקצועות בחירה תוך חריגה ללא אישור החוג עלול לגרום ביטול הרישום למקצועות העודפים גם אם התלמיד למד בינתיים מקצועות אלה. מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

תוכנית "פסיכולוגית" – מסלול דו-חוגי משותף, החוג הרב תחומי + תולדות האומנות.

החוג ללימודים רב תחומיים בשיתוף עם החוג לתולדות האומנות ואומנות יצירה מציע מסלול ייחודי המאפשר לבוגריו להמשיך ללימודי המשך ל"תרפיה באומנות"
תלמיד המעוניין בתוכנית זו חייב ללמוד במסלול דו-חוגי, החוג לימודים רב תחומיים והחוג לתולדות האומנות. משך הלימודים הוא שישה סמסטרים שיתפרסו על פני שנתיים בלבד (כולל שני סמסטר קיץ).

תנאי הקבלה למסלול זהים לתנאי הקבלה לחוג.

מבנה לימודים:

על התלמיד לשלב לימודים בחוג ללימודים רב-תחומיים עם לימודים בהיקף שווה בחוג תולדות האומנות. בחוג יש לצבור בחוג 60 נקודות זכות מתוך 120 הדרושות לתואר ראשון.
60 נקודות בחוג מתחלקות לשלושה מקבצים בני 20 נקודות כל אחד:

על הסטודנט ללמוד:

22 נקודות	1) מקבץ בפסיכולוגיה כולל סמינריון
20 נקודות	2) מקבץ אומנות יצירה פרויקט גמר
18 נקודות	3) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 נקודות	

מקבצי חובה:

מיקבצים בפסיכולוגיה וכן באומנות יצירה כוללים את הקורסים הדרושים להמשך ללימודי תרפיה:

♦ **מבוא לפסיכולוגיה**, פסיכולוגיה התפתחותית, תיאוריות אישיות, פסיכופתולוגיה; סמינריון.

- ◆ **מיקבץ באומנות יצירה**, הכולל את הסדנאות היצירה (רישום, ציור, פיסול, וצילום)
- ◆ **מקבץ כללי** על התלמיד לבחור 18 נקודות, מומלץ ללמוד את הקורסים במוסיקה, קולנוע, תיאטרון או ממבחר הקורסים בחוג ע"פ התעניינותו של הסטודנט.

תכנית לימודי ערב – מסלול דו-חוגי

(ראש התכנית: ד"ר זהר שגב)

תכנית לימודי ערב מעניקה תואר אקדמי ופותחת אפשרויות לימוד חדשות ומגוונות בפני אוכלוסייה עובדת בפרט, ולמעוניינים לרכו את לימודיהם בשעות אחה"צ והערב בכלל.

משך הלימודים: הלימודים נפרסים על פני שלוש עד ארבע שנים (שלושה סמסטרים בשנה כולל לימודי קיץ). על התליד לבחור קורסים, המתקיימים בין השעות 16:15-22:00, ממגוון המיקבצים המוצעים בלימודי ערב.

תכנית זו מקבילה במתכונתה ללימודי בוקר למעט שעות הלימוד ומשך הלימודים. מבחר הקורסים והמיקבצים הוא בהתאם להיצע הקורסים הניתנים על ידי החוגים המקיימים לימודי ערב, ומכלול הקורסים המתקיימים בשעות אחה"צ והערב ופתוחים בפני משתתפי התכנית.

תוכנית לימודי ערב להנדסאים מסלול חד-חוגי להשלמה לתואר ראשון

(ראש התכנית: ד"ר זהר שגב)

תוכנית מיוחדת להשלמה לתואר ראשון שנבנתה עבור בעלי תעודת ההנדסאים, התכנית ריכזה הלימודים בשעות אחה"צ והערב. התוכנית מקנה ידע בתחומים מתפתחים, הקשורים לשינויים החלים בעולם העבודה הציבורי והעיסקי. ופותח אפשרויות לימוד חדשות ומגוונות, **תחומי הלימוד:** ניהול משאבי אנוש, אתיקה וכלכלה, משפטים, מדעי החברה וסוציולוגיה.

משך הלימודים: הלימודים ימשכו כשנתיים (6 סמסטרים) בכל שנה 3 סמסטרים – קיץ: יולי-ספטמבר, סתיו: אוקטובר-ינואר, אביב: מרץ-יוני.

ימי הלימוד יהיו פעמיים בשבוע (אחה"צ) בין השעות 21:30-16:30 וביום שישי בין השעות 11:00-08:00. הקורסים באנגלית (למי שחייב) יתקיימו בימי שישי בין השעות 11:00 עד 14:00.

פתיחת קבוצה חדשה מותנית במספר מועמדים.

תנאי קבלה: ◆ תעודת הנדסאי ◆ תעודת בגרות ◆ בחינת סיווג באנגלית

מועמדים ללא תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יחויבו במכינה.

מועמדים בעלי תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יתקבלו על תנאי (חובה לעמוד בממוצע 70 בשנה הראשונה ללימודים על מנת לעבור לשנה שנייה).

לימודי המכינה למי שזקוק יש לסיים לפני תחילת הלימודים. לפרטים בנוגע למכינה נא לפנות לטלפון 04-8240176.

תוכנית לימודים מוסדית - תל"ם

ראש התוכנית: פרופ' אפרים לב

אחראית תוכנית:	גב' הלמר-הרמן חגית
מרכזת תלמידים:	גב' מיכל הלמן
מרכזת תוכנית קציני משטרה:	גב' לירון זולדן
מרכזת תוכנית חובלים ומזכירה:	גב' ענת אוג'לבו
מזכירה:	גב' מסדה פרחי-קדוש

שעות קבלה מזכירות תלמידים:

ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 14:00-16:00

יום ג': 09:00-13:00 ו-14:00-16:00

מייל חוגי: telm@univ.haifa.ac.il

סמסטר חורף (א' תשע"א) – יום ראשון, ב' חשוון, תשע"א, 17.10.2010

סמסטר אביב (ב' תשע"א) – יום שלישי, י"ח אדר א', תשע"א, 22.2.2011

סמסטר קיץ תשע"א – יקבע בהמשך

פתיחת שנה"ל תשע"ב – 30.10.2011

אתר החוג באינטרנט: בתוך אתר החוג ללימודים רב תחומיים.

בחברה הנמצאת כיום בשלב מעבר מכלכלה שהייתה עתירת ידיים עובדות לכלכלה עתירת ידע, הדורשת מספר גדל והולך של בעלי תואר אקדמי, אנו עדים ללחץ חברתי להרחבת הנגישות והצורך להשכלה גבוהה. החוג ללימודים רב-תחומיים באוניברסיטת חיפה מציע לימודים מרוכזים לתואר ראשון לעובדי מדינה. לימודים אלה מותאמים הן לעובד (גמישות, גיבוש...) והן מקום עבודה (תכנים, שיפור השירות...)

התוכנית

◆ הלימודים ירוכזו ליום וחצי בשבוע במשך 7 סמסטרים (בכל שנה 3 סמסטרים - קצץ: יולי-ספטמבר, סתיו: אוקטובר-ינואר, אביב: מרץ-יוני).

◆ פתיחת קבוצה חדשה מותנית במספר מועמדים.

ימי לימוד מרוכזים, קיימות מספר אפשרויות:

◆ יום אחד בשבוע יום ג' – בין השעות 8:00-20:00 ובימי ו' בין השעות 8:00-11:00, לאחר מכן ילמדו קורסי האנגלית עפ"י הרמה עליה יסווגו הסטודנטים בבחינות אישיות שיעשו באופן עצמאי.

יפתחו רק בסמסטר א' תשע"א (כפוף למס' הנרשמים) התכניות הבאות:

- ◆ פעמים בשבוע בשעות אחר הצהריים - ימים א' + ד' – בין השעות 15:15-20:00, ובימי ו' בין השעות 8:00-11:00, לאחר מכן ילמדו קורסי האנגלית עפ"י הרמה עליה יסווגו הסטודנטים בבחינות אישיות שיעשו באופן עצמאי. (התוכנית תיפתח רק במידה ויהיו מספיק נרשמים בסמסטר א' תשע"א).
- ◆ יום ה' – בין השעות 16:00-22:00, יום ו' בין השעות 08:00-11:00. לאחר מכן ילמדו קורסי האנגלית על-פי הרמה עליה יסווגו הסטודנטים בבחינות אישיות. התכנית מתקיימת במשך 9 סמסטרים (התכנית תיפתח במידה ויהיו מספיק נרשמים בסמסטר א' תשע"א).
- ◆ הקורסים באנגלית, בכל האופציות, (למי שחייב) מתקיימים בימי ו' מ-11:00 עד 14:15.

התכנים:

◆ **מקצועות הלימוד:** התוכנית נבנתה בהתאם לצרכים של העובדים על מנת להקנות להם ידע חדש ועדכני בתחומים מתפתחים, הקשורים לשינויים החלים בעולם העבודה הציבורי והעיסקי. תחומי הלימוד מגוונים ומותאמים לצרכי האוכלוסיות עבורן מיועדות התוכניות השונות. בין תחומי הלימוד, המחולקים למקבצים, ניתן למצוא: ניהול המשאב האנושי, תקשורת מחשבים וניהול המידע, משפטים, מדינת ישראל – היסטוריה וחברה וסוציו-פסיכולוגיה. נושאים אלו ניתנים להתאמה לפי צרכי קהלי היעד.

* קיימת תכנית ייחודית לעובדי מערכות הבטחון בעלת מקבצים שונים (מורחב קרימינולוגיה).

ניהול המשאב האנושי	תקשורת, מחשבים וניהול מידע
משפטים	סוציו-פסיכולוגיה
מקבץ מדעי הרוח	

בכל אחד מהתחומים ילמד התלמיד כ-24 נקודות (סה"כ 120 נקודות). רוב הקורסים בני 4 שעות סמסטריאליות ושווים 4 נקודות. חובה להשתתף במהלך התואר ב-4 סמינריונים (כל סמינר בן 4 שעות סמסטריאליות ושווה 6 נקודות).

חובה לתלמידי שנה א' – הקורס שיטות מחקר – הקורס הינו קורס מתוקשב, חובה לסיימו בסמסטר הראשון ללימודים עפ"י הסמסטר בו החל הסטודנט את לימודיו באוניברסיטה!!!!

אנגלית: כל מועמד לתוכניות תל"ם חייב לעבור לפני תחילת לימודיו בחינת סיווג רמת אנגלית. את קביעת הסיווג ניתן לעשות בשני אופנים:

- ◆ בחינת אמיר"ם (בחינה ממוחשבת) או אמיר"ר נעשית במספר תאריכים מרוכזים בשנה. יש לבדוק ולהירשם לבחינה או דרך המרכז הארצי להערכת בחינות בטל: 02-6750647 או דרך המחלקת לשפות זרות קומה 10, מגדל אשכול טל: 04-8249522.

- ◆ בחינת סיווג פנימית של אוניברסיטת חיפה דרך המכינה הקדם אקדמית.
- ◆ אנגלית שחרור מחובת שפה זרה – סטודנט אשר הופנה למערך התמיכה לסטודנטים לקויי למידה של אוניברסיטה חיפה – יה"ל – (הגוף היחי' המורשה להענקת הקלות לסטודנטים באוניברסיטת חיפה) עבר איבחון מסודר ע"י היחידה, חייב לסיים את תוכנית הכשרת האנגלית הנקבעת ע"י יה"ל. על הסטודנט במקביל לסיים את כל חובותיו האקדמיים כולל הגשת עבודות, מבחנים וכל חובה אחרת לתואר ראשון במסגרת תוכנית לימודיו האקדמיים כולל הזנת ציוניו במלואם. אחרי סיום כל החובות כולל הזנת הציונים ינפיק הסטודנט אישור על סיום חובותיו חתום מהחוג ואותו יציג ביה"ל. מערך יה"ל רק לאחר ההצגה יעביר מכתב בקשה מסודר ללשכת המשנה לרקטור לבקשה לשחרור מחובת אנגלית, רק בתום הליך זה במידה ולשכת המשנה לרקטור תאשר את הפטור, תעביר יה"ל בקשה מסודרת למחלקת שכר לימוד ושירותי תלמיד להזנת שחרור מחובת אנגלית לסטודנט.

תכני הלימוד

תוכנית הלימודים הינה מובנית!!

תנאי מעבר שלב

על כל סטודנט לסיים במסגרת לימודיו בשנה א' 16 שש"ס בכדי לעבור לשנה ב'.
סטודנט אשר לא סיים או לומד באותו הסמסטר אנגלית ברמה B לפחות לא יורשה להירשם לסמינרים באותו הסמסטר ויאלץ להשלים את הקורסים החסרים בתום התואר.

הערות חשובות:

1. כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון הכללי חל על תלמידי החוג. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים או במערכת ה-High-learn במהלך השנה.
2. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים, השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד:

- א) השתתפות פעילה במהלך הקורס, חובת נוכחות של 80% לפחות, הגשת מטלות עפ"י דרישות המרצה וכל מטלה נוספת הנדרשת במסגרת הקורס ע"י המרצה.
- ב) **הגשת עבודה:** תוגש עבודה מקיפה בעותק אחד/שניים עפ"י דרישת המרצה, מודפסים למזכירות החוג בצירוף טופס הגשת עבודה על כל פרטיו, הטופס נמצא ליד דלת מזכירות מערך תל"מ. חובה לצרף מעטפה מבוילת ועליה יש לכתוב את תוכנת מגיש העבודה.
- ג) את העבודה חובה למסור במזכירות מערך תל"מ ולא ישירות למרצה. העבודות מרוכזות למעקב במזכירות.
- ד) החוג לא מאשר כתיבת עבודה משותפת, אלא במידה ומרצה הקורס קיבל אישור אקדמי מיוחד.

תאריכי הגשת עבודות:

עפ"י נהלי אוניברסיטת חיפה, אותם ניתן למצוא באתר האינטרנט של האוניברסיטה www.haifa.ac.il הגשת עבודה בסמינר תתאפשר עד תום הסמסטר העוקב בו נלמד הקורס. כלומר, קורס שנלמד בסמסטר א' יש להגיש את העבודה בקורס עד יום הלימודים האחרון של סמסטר ב' העוקב. מסירת עבודה באיחור גוררת קנס, גם אם אושרה הדחייה על-ידי החוג או המרצה אין הדבר פותר מדרשה מינהלית של אוניברסיטת חיפה. על התלמיד לעמוד בכל דרישות הקורס כפי שנדרש ע"י החוג בו הקורס מעוגן. כמו כן עליו לעמוד בציון העובר הנדרש בקורס. בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית, אין להמירה בעבודה.

פרסום ציונים

הציונים בקורסים של החוג יתפרסמו במערכת ה-High-learn בכתובת <http://online.haifa.ac.il>. רק לאחר מועד ב' והעברת ציון סופי בקורס ע"י המרצה, יועבר הציון לעדכון במדור בחינות. בשלב זה לאחר הזנת הציונים ע"י מדור בחינות למחשבי האוניברסיטה תוכלו לראות את ציוניכם דרך ה-internet תחת תיקיית "מידע ושירותים לסטודנט" בכתובת <http://enrolment.haifa.ac.il>

חובת הסטודנט לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם, ולוודא שכל הציונים מעודכנים במערכת הממוחשבת.

הציון הסופי בקורס הוא הקובע, ציון בקורס יכול להיות מורכב מכמה פרמטרים עפ"י החלטת המרצה. ניתן להוריד ציון על אי הגשת מטלות, על חוסר בנוכחות ועל גורמים נוספים שיוחלטו ע"י המרצה. חובה לעבור את הבחינה בכדי לעבור את הקורס. התקשורת בין המרצים לתלמידים ובין החוג לתלמידים תתבצע באמצעות המערכת הממוחשבת.

סילבוסים: בקורסים של החוג הסילבוסים יתפרסמו אך ורק במערכת ה-High-learn. על התלמיד לבדוק לפני כל שיעור הנחיות המרצה או החוג. סילבוסים ישמרו באתר הקורסים המתוקשבים רק עד תום הסמסטר בהם נלמדו.

ערעורים על ציוני בחינות

ערעור על ציון יעשה באופן מסודר מול מרצה הקורס ורק מולו, במסגרת נוהל פתיחת מחברות מסודר. המרצה יודיע על תאריך מועד פתיחת המחברות באתר הקורס דרך מערכת ה-High-learn. פתיחת מחברות תתקיים בין מועד א' לב', ובמידת הצורך בלבד גם לאחר מועד ב' או לאחר מועד חריג. מזכירות המערך לא תקיים פתיחת מחברות. תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהציון המקורי. תוצאות הערעורים ידווחו ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות. לא ניתן לערער על בחינה אמריקאית או על בחינה מתוקשבת שנערכה מול מחשב.

מחברות הבחינה נשמרות במזכירות החוג במהלך הסמסטר העוקב לבחינה, לאחר מועד מסירת הציון ובתום התקופה הן מושמדות.

דרישות אוניברסיטאיות

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

הכרה בלימודים קודמים תיבדק באופן פרטני ע"י ועדה אקדמית בלתי תלויה. יש להגיש את הניירת הרלוונטית בצירוף טופס מתאים במזכירות החוג רק לאחר הרשמה וקבלה לחוג במהלך הסמסטר הראשון ללימודים.

◆ הכרה בלימודים קודמים תיבדק באופן פרטני ע"י ועדה אקדמית חיצונית לחוג, הכפופה להוראות המל"ג.

◆ מוסד להשכלה גבוהה רשאי, אך לא חייב, להעניק פטור מלימודים אקדמיים ברמת התואר הראשון על בסיס לימודים לא אקדמיים (לרבות לימודי חוץ במוסד אקדמי), עד להיקף מקסימאלי של 30 נ"ז, על בסיס ענייני ולגבי קורסים רלוונטיים בלבד, שקיימת הלימה בתכנים בינם לבין קורסים מקבילים בתכנית האקדמית. לא יינתן פטור ממקצועות יסוד/ליבה/מבואות שבתכנית האקדמית.

◆ לימודים לא אקדמיים לעניין זה הם לימודים במוסד על-תיכוני הנפרשים על פני שנתיים לפחות או לימודי חוץ במוסד אקדמי.

◆ מתן פטור בהיקף המקסימאלי המותר (30 נ"ז) אפשרי רק לגבי מי שסיים את הלימודים הלא אקדמיים וקיבל תעודה המעידה על סיום לימודיו.

◆ לא יינתן פטור בעבור לימודים לא-אקדמיים שנלמדו שש שנים ויותר לפני מועד תחילת הלימודים האקדמיים.

◆ מוסדות יידרשו לדווח למועצה מדי שנה על יישום ההחלטה, אם הם מעניקים פטורים על יסוד לימודים לא-אקדמיים.

◆ החלטה זו מבטלת את החלטות המועצה הקודמות בנושא (המלצות ועדת ניסים מ-1991 וההחלטה בנושא "הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה-אקדמיטציה לקורסים שנלמדו במוסדות על תיכוניים לא אקדמיים" מ-2002) ומחליפה אותן.

◆ לא תינתן הכרה על קורסים שאינם רלוונטיים ללימודים האקדמיים אותם לומד הסטודנט במסגרת אוניברסיטת חיפה.

◆ קורסים הקשורים למערכות הביטחון של מדינת ישראל תינתן הכרה רק על סמך החלטות פורום כוחות הביטחון של אוניברסיטת חיפה.

◆ הכרה בלימודים לא אקדמיים אינם פוטרים מתשלום שכר לימוד עבורם בסוף התואר. פטור על תשלום עבור הכרה בלימודים קודמים ניתנת רק על קורסים אשר נלמדו במסלול ללימודי תואר ראשון/שני במוסד אקדמי מוכר ע"י המל"ג והנמצא ברשימת המוסדות המוכרים לצורכי הכרה בלימודים קודמים.

שקלול וציונים לב"א וזכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה. ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד, ובכל מקרה בהתאם להיקף הנקודות שהחוג הכיר לכל קורס. ניתן לסיים את התואר במינימום של 120 נ"ז.

לאחר שישלים חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, כולל חובת אנגלית ברמת הפטור, באחריות התלמיד לפנות למרכז החוג אשר תעביר את שקלול ציוניו למדור בוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימת ידו את ממוצע ציוניו הסופיים. תאריך הזכאות לתואר יהיה מיום הגשת המטלה האחרונה לתואר (עבודה/בחינה/אנגלית).

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

1. תלמיד אשר ממוצע ציוניו בחוג הינו בעשירון העליון של הישגי התלמידים במחזור שלו בחוג, יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג הוא 85 ומעלה, בכפוף לאחוזים אשר יוקצו ע"י מדור בוגרים בשנה"ל המסוימת.
2. תלמיד שממוצע ציוניו בחוג הינו ב-3% העליונים של הישגי התלמידים במחזור שלו בחוג (ובלבד שהמספר לא יעלה על 20% מכלל המצטיינים בחוג), יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות יתרה, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, הינו 90 ומעלה.
3. מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מנ"ז לתואר בחוג בו למדו באוניברסיטת חיפה.
4. על יסוד המלצה מנומקת של ראש החוג רשאי הדיקן/ראש ביה"ס לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בכל הקריטריונים האמורים בסעיפים א-ג'.

מידע כללי

הרישום בראשית השנה הוא לתוכנית לימודים שלמה, לא ניתן לעבור בין קבוצות.

תנאי קבלה

ניתן להגיש מועמדות לחוג מתחת לגיל 30 רק למי שבידו תעודת בגרות מלאה/תחליף בגרות ועמד בבחינה הפסיכומטרית. הקבלה למועמדים אלו תהיה לפי חתך הקבלה החוגי והאוניברסיטאי.

תנאי קבלה למערך תל"מ במסגרת תוכניות רגילות:

- ◆ מועמדים מעל גיל 30 בעלי תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יתקבלו על תנאי (חובה לעמוד במוצע 70 בשנה הראשונה ללימודים על מנת לעבור לשנה שנייה).
- ◆ על מועמד מתחת לגיל 30 חלה חובת מבחן פסיכומטרי.
- ◆ מועמדים ללא תעודת בגרות וללא פסיכומטרי מעל גיל 30 יחויבו במכינה +30. את המכינה יש לסיים לפני תחילת הלימודים לא יהיו קבלות על-תנאי. לפרטים נא לפנות לטלפון 04-8240176.
- ◆ תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים אקדמאים קודמים יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד, ובו פירוט ציוניו למזכירות החוג.

לשון עברית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר עירית מאיר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יצחק אבישור (אמריטוס), פרופ' משה אזר (אמריטוס), פרופ'

אילן אלדר, פרופ' אהרון דולגופולסקי (אמריטוס), פרופ' יעקב מנצור

(אמריטוס), פרופ' יוסף שיטרית (אמריטוס).

פרופ' מיכל אפרת, פרופ' תמר צבי.

פרופסור חבר:

ד"ר סילביה אדלר, ד"ר סול אזואלוס-אטיאס, ד"ר יעקב גרונטפסט

מרצה בכיר:

(גימלאי), ד"ר יהודית הנשקה*, ד"ר עירית מאיר, ד"ר משה מורגנשטרן,

ד"ר יעל משלר, ד"ר אריה פילובסקי (גימלאי).

ד"ר אסנת ארגמן, ד"ר חיה פישרמן, גב' דנה רייד, ד"ר אסיה שרון.

עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מיינהלי לראש החוג: **גב' לאה בטש**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8249281

פקס: 04-8249732

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

העברית היא שפה חיה, פעילה ותוססת, עם שורשים עתיקים והיסטוריה ארוכה וייחודית. מטרת החוג היא להקנות לסטודנטים בסיס עיוני ומתודי מקיף ומעמיק לחקר השפה העברית נלמדת ונחקרת בחוג מנקודות מבט שונות: חקר המשמעויות בלשון (סמנטיקה), חקר הצירופים והמשפטים (תחביר), חקר צלילי השפה (תורת ההגה), חקר מבנה המילה (מורפולוגיה) וכן חקר השיח תוך הדגשת חקר העברית הדבורה וחקר השימוש הלשוני (פרגמאטיקה). כמו כן לומדים תלמידי החוג להכיר את העברית על תקופותיה: לשון המקרא, לשון חכמים, לשון תקופת הביניים והעברית בת-ימינו. ההיבט ההיסטורי של השפה מועשר בקורסים העוסקים בשפות שמיות אחרות כגון: ערבית, ארמית ואתיופית קלאסית, ובמקומה של העברית במשפחת השפות השמיות. בנוסף, נחקרת העברית ממבט רב-תחומי בקורסים העוסקים בנקודות ההשקה בין השפה ככלי תקשורתי בסיסי לבין תחומים שונים, כגון לשון וחברה, לשון ותקשורת, לשון ופסיכולוגיה, לשון ומשפט.

תנאי הקבלה לשנה א'

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת ידע בעברית (יע"ל) בציון 120 (לתלמידים שלא נבחנו בבחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית).

המסלול הדו-חוגי (60 נ"ז)

מבנה הלימודים

התלמיד חייב ללמוד לימודי חובה בדרגים 1, 2 ו-3 בהיקף של 28 נ"ז ולימודי בחירה בהיקף של 32 נ"ז, לימודי הבחירה כוללים שני סמינריונים בהיקף כולל של 8 נ"ז. במסגרת קורסי הבחירה ניתן ללמוד עד 12 נ"ז באשכול השפות בפקולטה. התלמיד ידרש למלא את חובותיו באנגלית כשפה זרה, ובמידת הצורך ללמוד לימודי עזר.

להלן פירוט השיעורים לפי דרגים:

לימודי עזר של החוג (דרג מכין שנה א')

2 נ'	4 שש"ס	(מכ')	תורת הניקוד
			(ראו "בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים", סעיף 1 להלן).
2 נ'	4 שש"ס	(מכ')	ערבית
			או
2 נ'	2 שש"ס	ש"ת	עיונים בטקסטים עבריים
			(ראו "בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים", סעיף 2 להלן).

הדרכה ביבליוגרפית ת' 0 שש"ס 0 נ' 0
 במהלך סמסטר א' ימלאו התלמידים באופן עצמאי את חובת השתתפות בהדרכה ביבליוגרפית וימציאו לחוג אישור על כך.

שנה א' (דרג 1)

8 שש"ס	4 נ'	לימודי הדרג המכין
4 שש"ס	4 נ'	תורת ההגה של הלשון העברית א + ב
2 שש"ס	2 נ'	סמנטיקה של העברית
4 שש"ס	4 נ'	תחביר הלשון העברית
2 שש"ס	2 נ'	העברית בת-ימינו
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לבלשנות כללית
2 שש"ס	2 נ'	שיעור בחירה- דרג 1 ומעלה
24 שש"ס	20 נ'	סה"כ שש"ס

שנה ב' (דרג 2)

2 שש"ס	2 נ'	תורת הצורות של העברית החדשה
4 שש"ס	4 נ'	לשון המקרא
2 שש"ס	2 נ'	לשון חכמים – א'
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לבלשנות שמית
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לפרגמטיקה ולשיח
4 שש"ס	4 נ'	שיעורי בחירה
4 שש"ס	4 נ'	סמינריון
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

שנה ג' (דרג 2, 3)

2 שש"ס	2 נ'	לשון חכמים – ב'
14 שש"ס	14 נ'	שיעורי בחירה
4 שש"ס	4 נ'	סמינריון
20 שש"ס	20 נ'	סה"כ

לימודי עזר מחוץ לחוג (שפות זרות)

אנגלית כשפה זרה 4 שש"ס 0 נ'

עיין בתכנית הלימודים של המחלקה ללימודי שפות.

הערה: פטור מלימודי אנגלית – עיין בשנתון זה בפרק "תקנון הלימודים" בסעיף "אנגלית כשפה זרה".

בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים

1. **תורת הניקוד:** בחינת פטור ב"תורת הניקוד" תיערך בתחילת סמסטר א'. הבחינה היא רשות ולא חובה והיא מיועדת למי ששולט בחומר הלימוד, ומעוניין להיבחן כדי להיות פטור מהקורס. ציון המעבר בבחינה – 75. עיין להלן בסעיף "תנאי מעבר".
2. **ערבית (מכ):** פטור מלימודי הערבית יינתן לתלמידים הבאים: תלמידים שסיימו בית-ספר ששפת ההוראה בו היא ערבית, תלמידים שנבחנו בחינת גרות בערבית ותלמידי החוגים: שפה וספרות ערבית והיסטוריה של המזרח התיכון (למעט מסלול דו-חוגי, אשר אינו כולל לימוד השפה הערבית כלל).
תלמידים שסיימו בית ספר ששפת ההוראה בו היא עברית ופטורים מהמכינה בערבית (כמפורט לעיל) חייבים ללמוד שיעור בחירה בחוג בהיקף 2 נ"ז במקום המכינה בערבית.
3. **עיונים בטקסטים עבריים:** תלמידים שחוייבו בבחינת יע"ל חייבים בלימוד הקורס "עיונים בטקסטים עבריים" בהיקף 2 נ"ז.
4. **תרגיל בהדרכה ביבליוגרפית:** במהלך סמסטר א' ישתתפו התלמידים באופן עצמאי בסיוור ההדרכה הביבליוגרפית בספרייה וימציאו לחוג אישור על כך.

עבודות סמינריוניות

1. **השתתפות בקורסי סמינריון:** התלמידים ישתתפו השתתפות פעילה בקורס סמינריון אצל שני מורים שונים ובשני תחומי מחקר שונים, ובמסגרתם יחויבו בכתבת עבודות סמינריוניות. יש לקבל ציון 60 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות כדי שהציון ישוקלל במניין נקודות הזכות. בנוסף, המורה רשאי להטיל בחינה על חומר ביבליוגרפי הקשור בנושא הסמינריון.
2. **הגשת עבודות סמינריוניות:** תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב'; אלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת.
3. **תלמידי שנה שלישית שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות** רשאים, במידה והם מעוניינים, ללמוד במסגרת לימודי ב"א סמינריון מלימודי מ"א.
תלמידי שנה שלישית שציונם המשוקלל הוא 90 לפחות, ואשר צברו לפחות 30 נ"ז בחוג, רשאים להשתתף בפרויקט מחקרי אישי בהדרכת אחד ממורי החוג בהיקף של 4 נ"ז (במקום שני שיעורי בחירה). ההשתתפות בפרויקט מותנית בהסכמת המנחה. הציון יינתן ע"י המנחה על סמך הגשת דו"ח מחקרי.

תנאי מעבר

1. **ציון עובר**
ציון המעבר הרגיל הנדרש לסיים קורס הוא 51, אך קיימים קורסים שבהם נדרש ציון מעבר גבוה יותר, והם:
א. תורת הניקוד: 75

- ב. 1. תורת ההגה של הלשון העברית – א': 60
  2. תורת ההגה של הלשון העברית – ב': 60
  - ג. עבודות סמינריוניות: 60
2. **המעבר משנה א' לשנה ב'** מותנה בעמידה בקורסים הבאים: תורת ההגה של הלשון העברית (א' ר-ב'), תורת הניקוד, ובהשגת ממוצע 60 לפחות בכל קורסי דרג 1.
3. **השתתפות בסמינריון דרג 3:** תלמיד אינו רשאי להשתתף בסמינריון דרג 3 אלא אם כן סיים חובותיו באנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 2".

שקלול הציונים

ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים (למעט "תורת הניקוד" ו"מכינה בערבית") מהווה 80% מהציון הסופי לתואר. הציון של שתי עבודות סמינריוניות מהווה 20% מהציון הסופי לתואר.

המסלול החד-חוגי (120 נ"ז)

על התלמיד להשלים תכנית לימודים של 120 נ"ז. על התוכנית לכלול שלוש עבודות סמינריוניות בחוג אצל שלושה מורים שונים ועבודה סמינריונית אחת במקבץ הלימוד שמחוץ לחוג.

מנחה מלווה של המסלול החד-חוגי

החוג ימנה מורה מבין מוריו הבכירים שישימש מנחה מלווה של המסלול החד-חוגי.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

1. סיום כל חובות לימודי שנה א' בשני החוגים.
2. ממוצע של 80 בלימודי שנה א' בחוג.
3. ממוצע של 75 בלימודי שנה א' בחוג השני.
4. ריאיון עם המנחה המלווה של המסלול החד-חוגי.

מבנה הלימודים

בנוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדר-חוגי (בהיקף 60 נ'), ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים מדרגים 2-3 בהיקף של 20 נ' (8 שיעורי בחירה¹ בחוג וכן סמינריון). את יתרת הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג, על-פי החלוקה הבאה:

1. מקבץ אחד מתוך המקבצים הקיימים² בהיקף של 20-24 נ', לפי דרישת המקבץ המסוים. במקבץ זה יכתוב עבודה סמינריונית.
2. לימודיו בשנה א' בחוג האחר יוכרו כ-12-20 נ'³.
3. את יתרת הנקודות ילמד לפי בחירתו בקורסי בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4-8 נ' (לפחות אחד מהם בדרגים 2-3).

תוכנית הלימודים חייבת באישורו של המנחה המלווה מהחוג. אין לקחת יותר מ-36 נ' מאותו החוג.

עבודות סמינריוניות

התלמיד יכתוב 3 עבודות סמינריוניות בקורסי החוג (עבודות אלו ייכתבו אצל מורים שונים), ועבודה סמינריונית נוספת במסגרת המקבץ.

הבטחה בפני כפילות קורסים

כל קורס ייזקף לזכות התלמיד פעם אחת בלבד. לדוגמא, קורס שלמד התלמיד כלימודי שנה א' בחוג האחר ייזקף כחלק מתוך 12-20 נ"ז ללימודי שנה א' או כקורס מקבץ. קורס לא ייזקף ליותר מקטגוריה אחת.

שקלול הציונים (120 נקודות זכות)

ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים (למעט "תורת הניקוד" ו"מכינה בערבית") מהווה 80% מהציון הסופי לתואר. הציון של ארבע העבודות הסמינריוניות מהווה 20% מהציון הסופי לתואר.

מסלול מואץ

החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע או חמש שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט בלימודים לתואר השני).

¹ תלמידי המסלול החד-חוגי יהיו רשאים להשתתף בסמינריון (דרג 3 בחוג) במקום שיעור בחירה בהיקף 4 שש"ס (ולא כסמינריון).

² היצע המקבצים מסתמך על רשימת המקבצים בחוג ללימודים רב-תחומיים שבשנתון (עמ' 330-331). להלן כמה הצעות למקבצים אפשריים: ארכיאולוגיה, אנגלית, צרפתית, ערבית, ספרות, מקרא, פילוסופיה, מתמטיקה, מחשבים, לימודי אסיה, סוציולוגיה, משפטים.

³ התלמיד יכול לבחור להמשיך את לימודיו בחוג השני – החוג הנוסף שלמד בשנה א' – כלימודי מקבץ. או לבחור במקבץ שלא במסגרת חוג זה. אם בחר התלמיד באפשרות הראשונה, יהיה עליו להשלים קורסים נוספים במקבץ (דרג 2 ומעלה) עד ל-20 נ'. בנוסף ללימודיו בשנה א' בחוג (20-12 נ'). אם בחר התלמיד באפשרות השנייה, תיזקפנה לזכותו 12-20 נ' שנה א' בלימודים שבחוג השני והוא ילמד 20-24 במקבץ מחוג אחר.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יעל משלר

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון בחוג ללשון העברית. תכליתם להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה בהיבטים השונים של חקר הלשון העברית: הלשון העברית לתקופותיה, הלשונות השמיות, המגוון הלשוני של העברית החדשה, הבלשנות הכללית, הפרגמטיקה וחקר השיח ובכלל זה דגש מיוחד על חקר העברית הדבורה, וכן תחומים משיקים יחודיים. לימודי התואר השני שואפים לבסס ולהרחיב את השימוש בשיטות המחקר ובכלי המחקר הנהוגים בתחומי הפילולוגיה העברית והבלשנות העברית על-מנת להכשיר את התלמידים למחקר עצמאי בתחום, וכבסיס עיוני להוראה בכיתות הגבוהות של בית-הספר התיכון.

מסלולי הלימוד והיקפם

הלימודים לתואר השני מתנהלים במסלולים הבאים:

מסלול א' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית.

היקפם הכולל של הלימודים 32 שש"ס.

מסלול ב' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב בחינת גמר.

היקפם הכולל של הלימודים 36 שש"ס.

בתוך מסלולים אלו קיימות כמה תוכניות:

מסלול א'

מסלול רגיל

מסלול אישי

מסלול מואץ

מסלול ב'

מסלול רגיל

מסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית

תוכנית למורי לשון עברית בעלי ותק בהוראה (מסלול א' או ב')

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול אישי – מטרתו של המסלול לאפשר לתלמידים מצטיינים ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הם מעוניינים להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים שונים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמידים נדרשים ללמוד 32 שש"ס ולכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול מואץ – החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע עד חמש שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרשים התלמידים לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט להלן).

מסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית – התוכנית משלבת קורסים מתחומי חקר הלשון העברית ברמת תואר שני עם לימודים בעריכה לשונית. תוכנית זו מקנה לתלמיד את התואר מוסמך בלימודי הלשון העברית וכן ספח המציין את תחום התמחותו בעריכה לשונית. במסלול זה נדרש התלמיד ללמוד 36 שש"ס ולכתוב בחינת גמר ולהגיש עבודת עריכה לשונית.

תוכנית למורי לשון עברית בעלי ותק בהוראה – התוכנית מיועדת למורי לשון עברית בעלי ותק של 5 שנות הוראה שסיימו לימודי לשון עברית בציון משוקלל של 80 ומעלה. לימודי המסלול ירוכזו בימי ראשון. התוכנית מכוונת למסלול א' (עם תיזה) ולמסלול ב' (מבחני גמר).

מסלול ישיר לדוקטורט: מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמיד נדרש ללמוד קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 שש"ס. ולסיים בציון משוקלל של 90 לפחות.

פרטים נוספים על תכנית הלימודים ומבנה הלימודים במסלול זה ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני ושלישי בשנתון זה ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

הערה בדבר בחירת הקורסים הניתנים על-ידי מורי החוג: בכל המסלולים הכלל הוא שהתלמיד לא ילמד יותר משיעור אחד (4 שש"ס) המוגדר כ"שיעור וסמינריון" אצל אותו מורה. תלמיד במסלול א' רשאי לבחור ב"שיעור וסמינריון" אחד נוסף בנושא שונה אצל מנחה עבודת המ"א שלו. אין הערה זו חלה על תלמידי המסלול האישי ואין היא חלה על קורסי חובה הניתנים על-ידי המורה.

משך הלימודים

מסלול א' והמסלול האישי – שלוש שנים.

מסלול ב' ומסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית – שנתיים.

מסלול מואץ – ארבע-חמש שנים לשני התארים (תואר ראשון ותואר שני).

מסלול ישיר לדוקטורט – ארבע שנים.

תנאי קבלה

ללימודי התואר השני בלשון העברית יוכלו להתקבל בעלי תואר ב"א בחוג ללשון העברית באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי המשוקלל לתואר הוא 76 לפחות.

למסלול א' יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 80 לפחות. כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג ללשון העברית הוא 85 לפחות.

למסלול אישי יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 85 לפחות. כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג ללשון העברית הוא 85 לפחות.

למסלול מואץ יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בחוג הוא 90 ומעלה, והם עומדים בכל התנאים המפורטים להלן.

למסלול ב' – תכנית בעריכה לשונית יתקבלו תלמידים:

- א. בעלי תואר ראשון בחוג ללשון העברית באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי המשוקלל הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני (בתואר הראשון) הוא 76 לפחות.
- ב. עמדו בהצלחה (ציון עובר) בבחינת הכניסה שמקיים החוג לתוכנית.
- ג. עמדו בהצלחה בראיון הקבלה שלאחר הבחינה.
- ד. תלמידים הנדרשים ללמוד לימודי השלמה (ר' להלן) ואשר לא סיימו חוק לימודיהם בבית ספר ששפת ההוראה בו עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית (יע"ל) ולעמוד בה **בציון 130** לפחות.

בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות שציונם הסופי המשוקלל בכל אחד מן החוגים שבהם למדו הוא 76 לפחות, יוכלו להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותם לתואר שני. התלמידים יחוייבו בקורסי השלמה במסגרת תכנית הב"א בלשון עברית (במשך שנה אקדמית אחת) בהיקף שייקבע על-ידי הוועדה החוגית. הציון המשוקלל בלימודי השלמה יהיה 80 לפחות (למסלול א' ולמסלול ב' התמחות בעריכה לשונית) ו-76 לפחות (למסלול ב'). מעמדם של התלמידים במקרה זה הוא של תלמידים הלומדים לקראת הצגת מועמדות למ"א. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו מחדש ויצגו מועמדותם ללימודי תואר שני.

ידע בעברית: מועמדים בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים. מועמדים למסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית (יע"ל) ולעמוד בה **בציון 130** לפחות.

מעבר ממסלול ב' למסלול א': תלמיד הלומד במסלול ב' ומבקש לעבור למסלול א' יתקבל אם ממוצע ציוניו בשלושה קורסי דרג 4 הוא 85 ומעלה או במידה וקיבל ציון של 85 ומעלה בעבודה סמינריונית בחוג ללשון העברית בלימודי המ"א ויש איש סגל מקרב מורי החוג המסכים להנחתו.

מבנה הלימודים

מסלול א'

א. לימודים עיקריים (28 ש"ס)

קורס חובה למ"א	4 שש"ס
שיטות מחקר הלשון העברית	4 שש"ס
שפה שמית עתיקה/שפה יהודית	4 שש"ס
2 סמינריונים	8 שש"ס
2 שיעורי בחירה	8 שש"ס

ב. שיעורי בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

על התלמיד לבחור ב-4 שש"ס מחוץ לחוג, מקורסים בדרג 3 עד 5, באישור מדריך עבודת הגמר ויו"ר הוועדה החוגית לתואר השני. קורסים אלו יהיו בזיקה ישירה לנושא עבודת הגמר שבחר. ניתן להשתתף בקורסים מחוץ לחוג רק לאחר שהתלמיד בחר בנושא לעבודת הגמר ונתמנה לו מדריך.

ג. לימודי עזר

מדריך עבודת הגמר רשאי לחייב את התלמיד (לפי הצרכים הספציפיים של עבודת הגמר) ללמוד שפה זרה מודרנית במקום קורס אחד משיעורי הבחירה (לצורך עניין זה בלבד לימודי שפה זרה בהיקף של 8 שש"ס יחשבו כקורס בחירה בהיקף של 4 שש"ס).

ד. עבודות ובחינות

- על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם (כולל קורסי השפות), וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
- התלמיד ייבחן, לפי החלטת המרצה, בכתב או בעל-פה או יכתוב עבודה בהיקף מצומצם (רפראט) בכל אחד מהקורסים שהוא משתתף בהם.
- התלמיד יגיש שתי עבודות סמינריוניות.
- לאחר שהוגשה עבודה סמינריונית אחת, ולא יאוחר מהיום האחרון לחופשת הסמסטר השלישי ללימודי המ"א, על התלמיד להגיש הצעת תזיה לעבודת הגמר המחקרית, מאושרת ע"י אחד ממורי החוג, שישמש כמדריך.
- הצעת העבודה טעונה אישורה של הוועדה החוגית ללימודי מ"א.
- במידה והצעת התזיה לא תאושר ע"י הוועדה החוגית לתואר שני עד 1 לאוקטובר של סוף השנה השניה ללימודיו, יאלץ לעבור למסלול ב' (ללא הגשת תזיה).
- עבודת הגמר המחקרית תישפט על-ידי המדריך וקורא נוסף והציון הממוצע שלהם ייקבע כציון עבודת הגמר המחקרית.

ה. שיקול הציונים

עבודת הגמר המחקרית	40%
שתי עבודות סמינריוניות	20%
קורסים ותרגילים	40%
סה"כ	100%

מסלול א' – אישי

התכנית תכלול קורסים בסיסיים ומתקדמים המוצעים בחוגים השונים של הפקולטות השונות בהיקף כולל של 32 ש"ס. על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית אחת אצל מדריכו בחוג ללשון העברית והשניה באחד הקורסים שבחר. לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.

שיקול הציונים כמו במסלול א'.

ראה מסלול לימודים אישי – נוהל הרשמה ודרישות לימודיות בפרק לימודים לתואר שני – מידע כללי.

מסלול ב'

א. לימודים עיקריים (32 ש"ס)

קורס חובה למ"א	4 שש"ס
שיטות מחקר הלשון העברית	4 שש"ס
שפה שמית עתיקה/שפה יהודית	4 שש"ס
3 סמינריונים	12 שש"ס
2 שיעורי בחירה	8 שש"ס

ב. שיעור בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

שיעור בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 עד 5 בהיקף 4 שש"ס.

ג. בחינת גמר מ"א

במסלול זה נדרש התלמיד להיבחן בחינת גמר. תלמיד רשאי להיבחן רק לאחר שסיים את כל חובות הקורסים ובכלל זה הגשת כל העבודות הסמינריוניות. מועדי הבחינה - ינואר, מאי, נובמבר. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76.

ד. עבודות ובחינות

1. על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
2. על התלמיד לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בחוג.

ה. שיקלול הציונים

30%	בחינת הגמר
30%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים בחוג ומחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול ב' - התמחות בעריכה לשונית

א. לימודים עיקריים (32 שש"ס)

4 שש"ס	קורס חובה למ"א
4 שש"ס	יסודות העריכה הלשונית והטקסטואלית
4 שש"ס	שפה שמית עתיקה/שפה יהודית
8 שש"ס	2 סמינריונים
4 שש"ס	1 סמינריון ייעודי לתלמידי תכנית ההתמחות
8 שש"ס	4 סדנאות בעריכה לשונית

ב. שיעור בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

שיעור בחירה מחוץ לחוג בעלי זיקה לעריכה לשונית בדרג 3 עד 5 בהיקף 4 שש"ס.

ג. בחינת גמר מ"א

במסלול זה נדרש התלמיד להיבחן בחינת גמר בסמינריון הייעודי שבחר ואשר כתב בו עבודה סמינריונית. תלמיד רשאי להיבחן רק לאחר שסיים את כל חובות הקורסים ובכלל זה הגשת כל העבודות הסמינריוניות. מועדי הבחינה – ינואר, מאי, נובמבר. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76.

ד. הגשת עבודת עריכה לשונית של טקסט עברי

התלמיד יגיש עבודת עריכה לשונית של טקסט עברי (מקורי או מתורגם) לאחד המורים בתכנית העריכה הלשונית. ציון המעבר בעבודה הוא 76.

ה. בחינות בקורסים ובסדנאות

1. התלמיד ייבחן, לפי החלטת המרצה, בכתב או בעל־פה או יכתוב עבודה בהיקף מצומצם (רפראט) בכל אחד מהקורסים שהוא משתתף בהם.
2. על התלמיד לכתוב 3 עבודות סמינריוניות, שאחת מהן לפחות תעסוק בחקר הטקסט העברי או בתורת הסגנון והרטוריקה.
3. בסדנאות העריכה התלמיד יגיש עבודה מעשית על אחד הטקסטים שיתבקש לערוך.

1. שיקול הציונים

30%	בחינה ועבודת גמר
30%	2 עבודות סמינריוניות וסמינריון ייעודי
40%	קורסים בחוג ומחוץ לחוג
100%	סה"כ

המסלול המואץ לתואר שני

מטרת הלימודים

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע-חמש שנים (עד 10 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. תלמיד שיזוהה כמצטיין יוכל בשנה השלישית ללימודיו לתואר הראשון ללמוד קורסים לתואר שני (לא יותר מ-12 ש"ס) במעמד "תלמיד על תנאי" ויהיה עליו להשלים את כל חובות התואר הראשון עד לסוף השנה השלישית ללימודיו. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתוכנית הלימודים למ"א. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. עם השלמת כל חובות לימודי התואר הראשון, יהיה התלמיד זכאי לתואר "בוגר האוניברסיטה". המסלול המואץ מיועד לסטודנטים הכותבים עבודת תזה במסלול א' (מסלול א' רגיל, מסלול אישי). על הסטודנט יהיה להגיש את הצעת התזה עד תום השנה הרביעית ללימודיו. עם השלמת כל החובות לתואר שני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה, יהיה זכאי תלמיד המסלול המואץ לקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג ללשון העברית. היקף הלימודים והחובות במסלול זה זהים לאלו במסלול א' של החוג.

תנאי קבלה

- לתוכנית יתקבל תלמיד בשנת לימודיו השלישית לתואר הראשון וזאת אם עמד בתנאים הבאים:
- בסיום שנה ב' ללימודיו סיים את כל קורסי החובה של שנים א' ו-ב' לתואר ראשון בשני החוגים.
  - סיים את הקורסים של החוג בשנים א' וב' בציון ממוצע של 90 ומעלה.
  - סיים סמינריון אחד בחוג וציונו 90 ומעלה.
  - המציא אישור מראש-החוג האחר (לא החוג ללשון העברית שבו הוא מבקש להמשיך למ"א), המציין כי יוכל לסיים את כל חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.
  - יציג מכתב מאת מורה מדרגת מרצה בחוג המוכן להנחותו בעבודת התזה וללוותו במסלול. המנחה יציין במכתבו את הנושא המוצע לתזה.
  - הומלץ על-ידי מורי החוג לועדת המ"א החוגית.

ועדת המ"א החוגית (באישור הדיקן ללימודים מתקדמים) היא הגוף שיחליט על קבלת סטודנטים למסלול. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

עם השלמת חובות הב"א יהיה התלמיד זכאי לתואר "בוגר האוניברסיטה" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת חובות המ"א – כולל עבודת המ"א (תיזה) יהיה התלמיד זכאי לתואר "מוסמך" בחוג ללשון העברית.

תלמיד שלא יסיים את כל חובותיו לתואר בוגר בתום השנה השלישית ואשר לא יגיש הצעת תיזה – מאושרת על-ידי מדריכו (חבר סגל החוג הרשאי להדריך לתיזה) - עד לתום השנה הרביעית ללימודיו, לא יורשה להמשיך במסלול המואץ למ"א.

במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשים על ידי החוג.

מסלול הלימודים

שנה א' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ב' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ג' – על-פי תכנית הלימודים לב"א, וכן קורסים מתכנית הלימודים למ"א:

4 שש"ס שיטות מחקר הלשון העברית

4 שש"ס קורס חובה

4 שש"ס שפה שמית

12 שש"ס סה"כ במ"א

שנה ד' – סיום חובות התואר השני במסלול א'

4 שש"ס סמינריון

4 שש"ס סמינריון

4 שש"ס קורס בחירה

4 שש"ס קורס בחירה

שיעור בחירה מוחץ לחוג

4 שש"ס דרג 3 עד 5 באישור מנחה התיזה

20 שש"ס (מסלול א')

סה"כ

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות:

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה עד תחילת הסמסטר השני של שנה ד' ללימודיו. עליו לקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד' ללימודיו.
2. השנה החמישית במסלול א' תוקדש לכתיבת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ לא יעלה על חמש שנים.

כפיפות

המסלול המואץ והלומדים בו יהיו באחריות הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

נוהל

תוכנית המסלול, מבנה ותנאיה מותאמים וכפופים לדרישות תקנון לימודי תואר שני באוניברסיטה (בכלל זה "זכאות וחובות כספיות", ר' תקנון לימודי תואר שני).

תכנית לימודי מ"א בחוג ללשון העברית למורים בעלי תעודת הוראה וותק בהוראת לשון עברית

מטרת הלימודים

התכנית מבקשת להקנות הכשרה אקדמית מתקדמת בלשון העברית ברמת התואר השני למורים ללשון העברית בעלי תואר ראשון ובעלי תעודת הוראה אוניברסיטאית בלשון העברית. התכנית המיוחדת מיועדת לענות על הצרכים של ציבור המורים ללשון העברית בחטיבה העליונה וכוללת קורסים מתחומים שונים של חקר הלשון העברית, תחומים המקיפים נושאים שהם חלק מתכנית הלימודים בבתי הספר בכלל ובמתכונת הבגרות החדשה בפרט. הלימודים בתכנית מרוכזים ביום הוראה אחד (יום א').

4 שש"ס מתוך לימודי התכנית (מסלול א' ומסלול ב') יינתנו במסגרת מיוחדת של קורס קריאה מודרכת. תלמידי מסלול א' בתכנית ימלאו את חובת קורס זה עם מנחה התיזה שלהם בקריאה מודרכת בתחום התיזה. תלמידי מסלול ב' בתכנית ימלאו חובת קורס זה בקורס מודרך שיינתן על ידי אחד ממורי החוג ויעסוק בהשקה שבין תחומי המחקר הלשוני והבלשני הנלמדים והנחקרים בחוג לבין הוראת העברית. תלמידי התכנית יידרשו לכתוב עבודת רפראט בקורס.

נדגיש כי מסלול ב' בתכנית זו אינו כולל את מסלול העריכה.

תנאי קבלה לתכנית

אוכלוסיית היעד

מורים בעלי תעודת הוראה בלשון עברית, ובעלי ותק של למעלה מחמש שנות הוראת לשון במוסד לימודי המוכר על ידי משרד החינוך, ואשר הם בעלי תואר בוגר בלשון עברית.

סף קבלה (ציונים מינימליים בתואר ראשון)

לתכנית יתקבל מי שהוא בוגר החוג ללשון העברית באוניברסיטאות שציונו הסופי (משוקלל) בלשון עברית הוא 80 ומעלה (ציונו בחוג השני הוא 76 ומעלה כנדרש לקבלה למ"א). למסלול א' בתכנית יתקבל מועמד אשר קיבל ציון 85 ומעלה בשתי עבודות סמינריוניות שכתב בחוג ללשון עברית בלימודי התואר הראשון שלו.

הערה בדבר לימודי השלמה

תכנית זו אינה מכוונת למי שנוזקק ללימודי השלמה.

מסלולי הלימודים

מסלול א' (עם תיזה): 32 שש"ס (מתוכן 4 שש"ס קריאה מודרכת). משך הלימודים 3 שנים כולל הגשת תיזה.
מסלול ב' (בלא תיזה): 36 שש"ס (מתוכן 4 שש"ס קריאה מודרכת). משך הלימודים שנתיים כולל בחינות גמר.

מבנה הלימודים

מסלול א'

- א. לימודי חובה:
קורס חובה למ"א 4 שש"ס
סמינר מחקר מחלקתי 4 שש"ס
שפות שמיות / שפות יהודיות 4 שש"ס
לימוד חובה במסלול:
קורס קריאה מודרכת (מנחה התיזה) 4 שש"ס;
ג. לימודי בחירה בחוג:
2 סמינריונים 8 שש"ס
שיעור בחירה 4 שש"ס
ד. השלמת 4 שש"ס (מדרג 3 ומעלה):
שיעור מחוץ לחוג (לפי נושא התיזה)
או שיעור בחירה נוסף בחוג 4 שש"ס
סה"כ 32 שש"ס

מסלול ב'

- א. לימודי חובה:
קורס חובה למ"א 4 שש"ס
שפות שמיות / שפות יהודיות 4 שש"ס
לימוד חובה במסלול:
קורס קריאה מודרכת (מורי החוג) 4 שש"ס
ג. לימודי בחירה בחוג:
3 סמינריונים 12 שש"ס
2 שיעורי בחירה 8 שש"ס
ד. השלמת 4 שש"ס (מדרג 3 ומעלה):
שיעור מחוץ לחוג 4 שש"ס
סה"כ 36 שש"ס

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' אילן אלדר

לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום תרומה לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר, ולכתוב חיבור מדעי לפי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית שבתחומי הבלשנות וחקר הלשון העברית. כמו כן חייב תלמיד המחקר לעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו ובכל החובות שחלות על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים. משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים.

הלימודים נחלקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה אחת (שני סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים.

את הצעת המחקר (ראו להלן בסעיף "מהלך הלימודים") יש להגיש בתום השנה הראשונה מתחילת הלימודים.

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר "מוסמך" בלשון עברית ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל, שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג לפחות ציון סופי משוקלל "טוב" (80) בלימודיו לתואר השני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים (בלשניים או ספרותיים עם מגמה בלשנית) המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. ההשלמות תיקבענה בהמלצת המנחה לפי נתוני המועמד ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. בעלי תואר שני שלמדו במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת חובות מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת). ראו להלן "מסלול לימודי מחקר מקדים".

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE. ראו עמ' 161 בשנתון.

נדרשות שתי המלצות של אנשי סגל אקדמי בכירים, אשר לימדו בעבר את המועמד והיכולים להעיד על כישוריו המחקריים (אחת מהן של מנחה התיזה). על המועמד לציין בבקשה את תחום המחקר שבו הוא רוצה להתמחות או את נושא המחקר שעליו הוא מבקש לכתוב את הדוקטורט, ולצרף העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים ל-ב"א ול-מ"א, קורות חיים בעברית ובאנגלית, שם נושא המחקר באנגלית ועותק מעבודת הגמר למ"א. אם יש למועמד פרסומים בספרות מקצועית – עליו לצרפם לבקשה.

בדיקה בעברית

מועמדים בעלי תואר שני ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית כתנאי לקבלתם ללימודים. הרמה הנדרשת תיקבע על-ידי הוועדה ללימודי תואר שלישי.

מהלך הלימודים

כל מועמד ללימודי תואר שלישי יבחר מנחה או מנחה בצירוף מנחה שותף מחברי הסגל הבכירים של החוג. על המועמד לקבל בכתב את הסכמתו של המנחה או את הסכמתם של המנחים המיועדים. המנחים יאושרו על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית. ועדת הדוקטורט תחליט האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד. הוועדה המלווה, שתכלול שלושה חברים ובכללם המנחה שנתן את הסכמתו להנחות את התלמיד, תמונה עם הגשת הצעת המחקר.

בשלב הלימודים הראשון, שיימשך שנה אחת, יעסוק התלמיד בהכנת הצעת מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה או המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט החוגית. הוועדה החוגית, בהתייעצות עם מנחה העבודה, תקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. היקף התכנית לא יעלה על 16 ש"ס ולא יותר מ-4 קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. הוועדה החוגית רשאית לדרוש ידיעת שפות זרות. עם אישור ההצעה על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יתקבל המועמד כתלמיד מחקר שלב ב'. עם סיום עבודת המחקר יגיש התלמיד את חיבורו באישור המנחה או הוועדה המלווה לוועדת הדוקטורט החוגית.

עם סיום חובותיו של תלמיד המחקר כנדרש על-פי התקנון, ועדת הדוקטורט החוגית תמליץ על העבודה לשיפוט. בתום הליך השיפוט תמליץ הוועדה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הד"ר או לדחותה.

למידע נוסף נא לעיין בתקנון לימודים לתואר השלישי בשנתון האוניברסיטה.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון בלשון העברית ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים שבהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. תיק המועמד לקבלה יכלול את המסמכים הבאים (המסמכים הבאים יוגשו בשבעה העתקים לא כרוכים):

טופס בקשת קבלה ללימודים

צילום תעודת גמר לב.א.

גליונות ציונים מאושרים לב.א.

המלצות משני אנשי אקדמיה

קורות חיים בעברית ובאנגלית

הצהרת כוונות

תקציר נושא המחקר באנגלית

אישור בכתב על הסכמת מנחה

מבנה הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט:

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג בעבודות אלו ציון של 90 לפחות.
- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטורט יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך. משך הלימודים לכתיבת הדוקטורט הוא שנתיים. יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון (או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

מסלול לימודי מחקר מקדים לקראת התואר השלישי

מועמד המבקש להירשם ללימודי מסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר, שהשיג בלימודי התואר השני ציון סופי משוקלל 80 לפחות (וכמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בתואר השני בחוג לא היה נמוך מ-85), חייב למלא את התנאים הבאים:

- א. לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), כמקובל במסלול א', ולהשיג בה ציון 86 לפחות.
- ב. להמציא אישור בכתב ממנחה אשר יסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית (לעניין הסמכות להנחות עבודת תיזה ראו בתקנון לימודים לתואר השני, סעיף 13.1).
- ג. במידת הצורך, יעמוד המועמד בתכנית הלימודים שתיקבע לו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

סיום לימודי מסלול לימודי מחקר מקדים אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים, אם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מוסיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש החוג: **מר יובל שקד**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר (אמן):	פרופ' עודד זהבי, פרופ' אריק שפירא.
חוקרת בכירה:	ד"ר אדה דוברובצקי.
מרצה בכיר:	ד"ר איתן שטיינברג.
מרצה:	מר יובל שקד*.
עמית הוראה	מר אלברט ברג, ד"ר ענבל גוטר אלכסנדרון, ד"ר שושנה וייך-שחק,
ומורה מן החוץ:	מר תייסיר חדאד, גב' אירנה פרידלנד, מר אסף תלמודי.

*דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טל לנדסהוט**

דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il

a-m-t@univ.haifa.ac.il

גב' רלי יוריסט — ryurist@univ.haifa.ac.il

המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 8249242, 8249231, 8288484

פקס: 8249717

אתר אינטרנט: <http://music.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות את הידע האקדמי והמקצועי בדיסציפלינות מוסיקליות, תוך שימת דגש על רב-גוניתה של המוסיקה ונקודות ההשקה בין סוגי מוסיקה שונים לבין עצמם ובין מוסיקה לאמנויות אחרות.

לשם השגת המטרה הזו יוטל על התלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של החוג להכשיר את עצמם:

1. במרכיבים הבסיסיים של תורת המוסיקה: הרמוניה, סולפג', קונטרפונקט, תורת הכלים ותורת הצורות (לרבות בדיסציפלינות הפופולאריות) ברמה שתאפשר גישה עיונית ומחקרית לחומרים מוסיקליים נרחבים.
2. במיומנויות טכנולוגיות הנדרשות מהמוסיקאי בן המאה ה-21 תוך שימת דגש על לימוד השימוש במחשבים לצרכי יצירה, הוראה והפקת מערכות מידע ממוחשבות.
3. ברכישת ידע שיטתי בתולדות המוסיקה המערבית מחד והמזרח תיכונית מאידך תוך התמקדות על המוסיקה של עדות ישראל ועמי האזור.
4. ביכולת לקיים דיאלוג אינטלקטואלי עם מערכות אקדמיות מתחום מדעי הרוח והחברה.

מסלולים ומגמות: בחוג למוסיקה מסלול דו-חוגי (לימודים בחוג למוסיקה לצד לימודים בכל מסלול דו-חוגי אחר במסגרת האוניברסיטה).

בשנה"ל תש"ע נפתחה תכנית ייחודית במסלול דו חוגי משותפת לחוג למוסיקה ולחוג ללימודים רב תחומיים, התכנית מציעה הרחבה והעמקה של לימודי המוסיקה באמצעות מקבץ קורסי הקדם הנדרשים ללימודי התואר השני לטיפול באמצעות אמנויות. כלומר, השלמת הלימודים במסלול זה מכשירה את הסטודנטים ללימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה בתחום התראפיה באמנויות.

חלוקת נ"ז במסלול זה היא כדלקמן:

60 נ"ז בחוג למוסיקה

60 נ"ז בחוג ללימודים רב תחומיים

תנאי קבלה

מועמד ללימודים שעומד בתנאי הקבלה של האוניברסיטה יוזמן לראיון אישי בחוג למוסיקה. תוצאות ראיון הקבלה יהיו מרכיב עיקרי בשיקולים לקראת ההחלטה על קבלת המועמד לחוג. על המועמד להפגין ידע בתיאוריה ושליטה במיומנויות מוסיקליות ולהשמיע קטע נגינה או שירה.

מבנה הלימודים

לתלמידי החוג מוצע מבחר קורסים, מקבצים וסמינריונים המשקפים מגוון רחב בתחומי המוסיקה, בתיאוריה, באנליזה בהיסטוריה וביצירה שלה, ואשר יש להם זיקה אינטרדיסציפלינרית למקצועות הנלמדים במסגרת חוגים אחרים במדעי הרוח. עוד מוצעים קורסים בתחום המוסיקה של המזרח התיכון, מוסיקה של עדות ישראל, מוסיקה אלקטרונית ומוסיקה למדיה.

סדר הלימודים

השיעורים בחוג מחולקים לשלושה "דרגים": מבואות, שיעורים מתקדמים וסמינריונים. תלמיד הזכאי לפטור משיעורי החובה ב"דרג 1" (מבואות) יכול להמירם בשיעורי בחירה המוצעים באותו דרג. לתלמידים בעלי הכשרה מוסיקלית קודמת במוסדות מוכרים, תיבדק האפשרות לאשר השתתפות בקורסים מתקדמים כבר עם תחילת לימודיהם בחוג.

תנאי מעבר משנה לשנה:

1. ממוצע ציונים 70 בשנה א' ללימודים
2. מבוא אחד לפחות בתולדות המוסיקה
3. צבירה של 12 נ"ז לפחות.
4. עמידה במבחן האזנה שנתי.

שיעורים בדרג 1 (חובה ובחירה)

שיעורים בתורת המוסיקה:

- קונטרפונקט א+ב
- פיתוח שמיעה א+ב
- הרמוניה א+ב
- מבוא לשימושי מחשב במוסיקה
- מבוא לאתנומוסיקולוגיה
- מוסיקה ישראלית א+ב
- מבואות היסטוריים
- מבוא למוסיקה ערבית
- מבוא והיסטוריה של הג'אז

שיעורים בדרג 2 (חובה ובחירה)

- קונטרפונקט מתקדמים
- פיתוח שמיעה מתקדמים
- הרמוניה מתקדמים
- תזמור ותורת הכלים
- אסטרטגיות אנאליטיות
- באך וחשיבתו הקונטרפונקטית

מוסיקה של עדות ישראל
מוסיקה ישראלית
נושאים בספרות קנונית
סוגיות במוסיקה ממוחשבת
אלתור
סגנונות במוסיקה ערבית
מוסיקה לתיאטרון
הפקה של מוסיקה פופולרית

שיעורים בדרג 3 (חובה ובחירה)

סמינריונים אינטרדיסציפלינריים
סוגיות נבחרות בניתוח מוסיקלי
סוגיות תיאורטיות במוסיקה פופולרית
סוגיות מתקדמות בהלחנה
סוגיות במוסיקה של עדות ישראל
ביבליוגרפיה מתקדמת

סטודיו אלקטרוני, ספריה וחדרי אימון

לרשות תלמידי החוג חדרי אימון ובהם פסנתרים, חדר מחשבים וחדר ובו כלי נגינה שונים. הוצאת כלי נגינה מהמחסן תתאפשר רק באישור צוות החוג. השימוש בחדר המחשב של החוג למטרות לימוד ויצירה באישורו של המרצה הממונה. אגף המדיה בספריית האוניברסיטה מעמיד לרשות תלמידי החוג אוסף נכבד של חומרים (הקלטות, תווים), עמדות האזנה ומאגרי מידע רלוונטיים.

מקרא

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר דנאל קאהן

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור מן המניין:** פרופ' דבורה דימנט (אמריטוס), פרופ' מאיר מלול.
פרופסור חבר: פרופ' איתן לוי (אמריטוס), פרופ' גרשון גליל, פרופ' ישעיהו מאורי (אמריטוס), פרופ' ברוך מרגלית (אמריטוס), פרופ' בנימין קדר (אמריטוס), פרופ' נחום רוזל (אמריטוס), פרופ' נילי שופק.
מרצה בכיר: ד"ר יונתן בן דב, ד"ר טרי פנטון (בגמלאות), ד"ר דנאל קאהן.
מרצה: ד"ר איתמר כסלו.
עמית הוראה ומורה מן החוץ: ד"ר אילן אבקסיס, ד"ר יעל אברהמי, גב' יפה אנגלרד, פרופ' עודד בוסתנאי, ד"ר שלמה בכר, ד"ר אלי ברוך, מר אמיתי ברוכי-אונא, פרופ' עתליה ברנר, ד"ר עידן ברייר, ד"ר ליאורה גולדמן, ד"ר שמאי גלנדר, ד"ר אפרים זאנד, ד"ר רות פידלר, ד"ר יצחק פלד.
תלמיד מחקר ב': גב' שירלי יולזרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' שרה מרדכי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 04-8240748

מייל: smordec1@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות לתלמיד את ידיעת המקרא והבנתו באמצעות הכלים והשיטות של מחקר המקרא המודרני. בנוסף לכך מבקש החוג לאפשר לתלמיד, לפי בחירתו, להרחיב את ידיעותיו ברקע התרבותי של עולם המקרא כמו גם בהשפעת ספר המקרא על היצירה היהודית במרוצת הדורות. הלימודים כוללים: חקר הספרות המקראית בעת החדשה; היסטוריה של תקופת המקרא (ישראל ועמי המזרח הקדום); לשון המקרא ולשונויות קרובות; אמונות ודעות; נוסח המקרא; תרגומים עתיקים; פרשנות יהודית; מקומו של המקרא בתולדות ישראל ובתרבותו.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. מועמד שאינו עומד בתנאי הקבלה, יוכל להגיש בקשה לראש החוג ובקשתו תידון לגופה.

המסלול הדו-חוגי

במסלול הדו-חוגי ילמד התלמיד לפי התכנית שבהמשך. התכנית גמישה מאוד והתלמיד יכול לקבוע במידה רבה את הסדר שבו ילמד את הקורסים, אך חשוב שילמד את הקורסים – הדרכה ביבליוגרפית, חטיבה טקסטואלית א' (דרג 1) "מבוא לנוסח המקרא" בשנה הראשונה ללימודיו ואת הסמנריונים (א'+ב') לאחר מכן. כל הקורסים הינם קורסי חובה. בנוסף לקורסי החובה, על התלמיד ללמוד 12 שש"ס מאשכול הקורסים בתולדות עם ישראל הניתנים בחוג, או לחילופין יבחר קורסים מחוגים קרובים (כגון: מחשבת ישראל, ארכיאולוגיה, ספרות עברית, לימוד א"י).

תכנית הלימודים

קורסי חובה

השיעורים בדרג 1

מבוא לנוסח המקרא	2 שש"ס	2 נ'
הדרכה ביבליוגרפית	2 שש"ס	2 נ'
חטיבה טקסטואלית א'	2 שש"ס	2 נ'
המקרא על רקע המזרח הקדום	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לתולדות ע"י בתקופת המקרא	4 שש"ס	4 נ'
בקיאות- חטיבת התורה		1 נ'

השיעורים בדרג 2

מבוא ללשון המקרא	4 שש"ס	4 נ'
קריאה בפרשנות היהודית למקרא	4 ש"ס	4 נ'
חטיבה טקסטואלית ב'	4 שש"ס	4 נ'

שמיניון א'	2 שש"ס	נ'3
בקיאות-חטיבת נביאים		נ'1
השיעורים בדרג 3		
חטיבה טקסטואלית ג'	4 ש"ס	נ'4
שמיניון ב'	4 שש"ס	נ'6
סוגיות במקרא ועולמו	2 שש"ס	נ'2
מגילות מדבר יהודה	2 שש"ס	נ'2

אשכול קורסים בתולדות ישראל

תולדות ע"י בתקופת המקרא	4 שש"ס	נ'4
מלכים ונביאים בתקופת המקרא	4 שש"ס	נ'4
מקורות לתולדות ע"י בתקופת המקרא	4 שש"ס	נ'4

ימי עיון, מלגות וסיורים

- מדי שנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
- מדי שנה יארגן החוג סיור אחד לפחות באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסף אור על הכתוב המקראי.
- השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה אותו ב-2 נ' בתוכנית הלימודים. פרטים והרשמה במזכירות החוג.

הערות:

- היקף הלימודים במסלול הדו-חוגי הינו 60 נ.ז.
- תלמיד הלומד אחד מקורסי החובה של החוג למקרא בחוג השני שלו, יחוייב להשלים את נקודות הזכות החסרות בקורס בחירה חלופי בחוג למקרא, עד להשלמת 60 נ.ז.
- ניתן להגיש את העבודות הסמינריוניות על פי המועדים שלהלן: בקורס אשר התקיים בסמסטר א', ניתן להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' העוקב. בקורס שהתקיים בסמסטר ב', ניתן להגיש עד תחילת שנת הלימודים העוקבת.
- קיימת חובת נוכחות בכל השיעורים. השתתפותו של תלמיד תבוטל באם ייעדר במעל 20% מהשיעורים.

המסלול החד-חוגי

במסלול החד-חוגי יכול התלמיד להתמחות באחד מהנושאים הבאים: תרגומי המקרא השונים, תרבות והסטוריה של המזרח התיכון הקדום, המקרא בספרות היהודית הבתר-מקראית.

התלמיד לומד גם שפה עתיקה – אכדית, מצרית או יוונית – בהתאם לתחום התמחותו. התלמיד ילמד על פי תכנית הלימודים של המסלול הדו-חוגי בתוספת קורסים בהיקף של 60 נ.ז. נוספות:

חטיבה טקסטואלית נוספת (מהחוג למקרא)

שפה עתיקה: מתחילים-מתקדמים.

2 מקבצי לימוד (כולל שני סמינריונים)

קורסי בחירה

הלימודים במסלול זה: 120 נ.ז.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי, החל משנה ב' ללימודיו בחוג ורק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי דרג 1 בחוג למקרא. הקבלה למסלול זה תהיה בהתאם להישגי התלמיד במשך לימודי דרג 1 ולאחר ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של התלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' מאיר מלול

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בדרכי חקר המקרא ולהקנות לו כלים להתמחות ולמחקר. בנוסף לאמור להלך על לימודי התואר השני בחוג למקרא, יש לעיין גם במידע הכללי על לימודים מתקדמים המופיע בחלקו הראשון של שנתון זה.

תנאי קבלה

מועמדים לקבלה הם בוגרי מוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ, בחוג למקרא, או בחוג אחר עם השלמות, שהשיגו ציון סופי משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד. כל מועמד יוזמן לראיון אישי.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד. מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית), בהיקף של 32-34 ש"ס. מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) כולל חוג ראשי בהיקף של 26 ש"ס ושיעורי בחירה בהיקף של 10 ש"ס (השיעורים יבחרו מרשימת הקורסים של החוג למקרא מדרג 4 ומעלה וקורסים מחוגים אחרים מדרג 3 ומעלה, באישור יועץ מ"א).

מסלול א'

ש"ס	
4 (או 2 ו-2)	סדנה טקסטואלית
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ו-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
12-4	שיעורי בחירה (שיעורים בחוג / בחוגים אחרים)
8-4	שפה עתיקה מתחילים (אכדית/מצרית/יוונית)
4	שפה עתיקה מתקדמים (אכדית/מצרית/יוונית)
34-32 סה"כ:	סמינר מחלקתי (במשך שנתיים)

בנוסף לכך על תלמידי מסלול א' ללמוד את השפה הגרמנית (או שפת מחקר לועזית אחרת, וזאת באישור המנחה) ברמה המאפשרת קריאת ספרות מדעית בתחום חקר המקרא. התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות.

מסלול ב'

ש"ס	
4 (או 2 ו-2)	טקסט מקראי
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ו-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
12	סוגיות מקראיות
12-4	שיעורי בחירה
36 סה"כ:	

התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת החוג למקרא ובמילוי כל החובות במסגרת שיעורי הבחירה, כולל הגשת עבודה סמינריונית נוספת, במסגרת זו. סה"כ 3 עבודות סמינריוניות לסיום התואר.

תלמיד שלמד שפה זרה עתיקה: מצרית/אכדית/יוונית ואינו רשום במסלול א' יזוכה בשעות כאילו למד שעורי בחירה.

סדר הלימודים

- א. הוועדה החוגית לתואר שני תחליט לגבי תלמיד המעוניין ללמוד במסלול א', אם לאפשר לו לימודים במסלול זה, לקראת שנת הלימודים השנייה ללימודיו.
- ב. תלמיד מסלול א' יקבע במשך השנה הראשונה ללימודיו את נושא עבודת הגמר המחקרית שלו, יבחר מדריך, ובתוך פרק זמן הקבוע בתקנון יגיש לוועדת המ"א הצעת מחקר וביבליוגרפיה בהתייעצות עם המדריך ובאישורו וזו תאשר את הצעת המחקר. יש להגיש את עבודת הגמר המחקרית לא יאוחר מתום שלוש שנים מתחילת הלימודים.
- ג. תלמיד מסלול א' יסיים את לימודיו עם הגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט. תלמיד במסלול ב' חייב לעמוד בבחינות גמר.
- ד. משך הלימודים:
  - מסלול א' - עד שלוש שנים.
  - מסלול ב' - שתיים.

שיקול הציון הסופי לתואר מ"א

מסלול א'

עבודת הגמר המחקרית	40%
ציוני השיעורים	40%
סמינריונים	20%

מסלול ב'

מבחן הגמר	30%
ציוני השיעורים	40%
סמינריונים	30%

מסלול מואץ לתואר שני בחוג למקרא (מסלול א')

החוג למקרא מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך 5 שנים (10 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי).

הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים של התואר הראשון (120 נקודות) ושל התואר השני (34 ש"ס) בפרק זמן זה.

תנאים אקדמיים

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ולמעומדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע של 90 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (לא יותר מ-12 שש"ס) וזאת על פי אישורו של יו"ר וועדת המ.א.בחוג. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. התלמיד כתב לפחות עבודה סמינריונית אחת והשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תיזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום שנה רביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תנאי קבלה

המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 90 לפחות. בשנה ב' ללימודי הבוגר יתאפשר לתלמיד ללמוד תוכנית רחבה יותר כפי שפורט לעיל. על התלמיד לכתוב לפחות עבודה סמינריונית אחת אשר בה יקבל ציון 90 לפחות. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את כל חובות השמיעה

שלו לתואר. התלמיד יכול להתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי" במידה ונותרה לו רק חובת הגשת עבודות בב"א. על התלמיד להגיש את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. במהלך שנה ד' ללימודיו על התלמיד להשלים את מכסת הקורסים הנדרשת ע"י החוג.

קבלה למסלול מואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מעמד תלמיד מ"א מן המניין יושג רק על ידי השלמת כל החובות לתואר הראשון ולא יאוחר מתום שנה ג' ללימודי תואר בוגר (תלמיד המסלול הדו-חוגי, חייב להציג אישור על סיום חובותיו לתואר ראשון גם מחוגו השני).

הנחיות לכתיבת תזיה

1. על התלמיד להגיש הצעת תזיה ולקבל את אישור הועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנת הלימודים עוקבת.
2. השנה החמשית תוקדש לכתיבת התזיה.
3. עבודת התזיה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ יעמוד על 5 שנים.

הסדרים כספיים

הטבות כספיות ושכר לימוד – ראה תקנון שכר לימוד ותקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

תארים

עם השלמת מיכסת הלימודים לתואר הראשון במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי, יקבל הלומד בתוכנית תואר "בוגר" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת החובות לתואר השני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית, יהיה הלומד בתוכנית זכאי לקבלת תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג למקרא.

סדר הלימודים

תואר שני – "המקרא ועולמו"

המטרה

מטרת הלימודים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם של הסטודנטים במקרא ובהיסטוריה של עם ישראל ושל שכניו בתקופת המקרא. התוכנית מיועדת בראש ובראשונה לענות על הצרכים של ציבור המורים למקרא בבתי הספר התיכוניים המתמודדים עם הוראת המקרא ותולדות עם ישראל בתקופת המקרא, אך היא תהיה פתוחה גם לסטודנטים אחרים המבקשים להרחיב את ידיעותיהם בתולדות עם ישראל

בעת העתיקה ובתרבויות המזרח הקדום. הקורסים שיוצעו במסגרת התוכנית יקיפו תחומים שונים בחקר המקרא ועולמו, ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר.

סדר הלימודים

הסטודנטים ילמדו תשעה קורסים שנתיים בני שתיים כל אחד (36 שש"ס), מהם ארבעה קורסים במקרא (16 שש"ס), ארבעה קורסים בהיסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא (16 שש"ס), וקורס אחד משותף לשני התחומים או לחלופין קורס נוסף מאחד משני התחומים (4 שש"ס). הלימודים יימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יום לימודים אחד בשבוע – יום ב'. התוכנית קיימת רק במסגרת מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים או בחוגים של מדעי היהדות שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים שייקבעו על-ידי החוג.

חובות הלימוד

התלמידים יכתבו שלוש עבודות סמינריוניות (לפחות אחת מהן בתחום מקרא ולפחות אחת בתחום היסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא). בכל אחד מששת הקורסים הנותרים יעמדו התלמידים במטלות שייקבעו על ידי המורה. כמו כן יחויבו כל התלמידים להבחן בבחינת גמר (שתהיה משותפת לתחום מקרא ולתחום היסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא). ציון עובר בבחינת הגמר הוא לפחות 76.

שקלול הציונים

30% סמינריונים (10% לכל אחד).

40% קורסים אחרים.

30% בחינת גמר.

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים/השלמות שייקבעו על-ידי ראש החוג וועדת המ.א.

חובות הלימוד

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בשאר הקורסים, התלמיד יבחן או יגיש רפראט בכתב. כמו כן יחוייב כל תלמיד להבחן בבחינות הגמר.

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה כדלהלן:

30% – סמינריונים (10% לכל אחד).

40% – קורסים אחרים.

30% – בחינת גמר.

המקרא בראי הארכיאולוגיה/הארכיאולוגיה בראי המקרא:

(תכנית משותפת לחוגים למקרא ולארכיאולוגיה)

התכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א': תכנית הלימודים כוללת 32 שש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית). התלמיד יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר השני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד. התלמיד יכתוב עבודת גמר בנושא משותף לשני החוגים בהדרכת שני חוקרים – האחד מהחוג למקרא והאחר מהחוג לארכיאולוגיה

מסלול ב': תכנית הלימודים כוללת 36 שש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג אחד ועוד אחת בחוג השני (לפי בחירתו). הלימודים יסתיימו בבחינת גמר. התוכנית היא אישית ותבנה לכל תלמיד לפי תחומי העניין/ההתמחות שלו.

סדרי הרשמה

הסטודנט יוכל להרשם לאחד משני החוגים: החוג למקרא או ארכיאולוגיה.

תעודת הסיום

הסטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מ"א בחוג שבו הוא נרשם לתכנית הלימודים.

ימי עיון, מלגות וסיוורים

1. מדי שנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
2. מדי שנה יארגן החוג סיור באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסך אור על הכתוב המקראי.
3. השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיוורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה את התלמיד ב-2 שש"ס בתוכנית הלימודים. פרטים והרשמה אצל מרכזת החוג.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' נילי שופק

תנאי קבלה

רשאי להגיש את מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במקרא ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שהשיג לפחות ציון "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

1) תלמיד מחקר שלב א' (לא יעלה על 12 חודשים)

2) תלמיד מחקר שלב ב'

תלמיד שאושרה לו הרשמה לאחר שעמד בתנאי הקבלה, ואחד ממורי החוג הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת.

הצעת מחקר תוגש בחתימת המנחים לוועדת הדוקטורט של החוג.

אם תאושר ההצעה על ידי כל הגורמים יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. תוכנית לימודיו של הסטודנט תיבנה באופן אינדיבידואלי, לפי הנחיות המדריך ובאישור ועדת הד"ר החוגית, בהתאם לנושא המחקר. כל סטודנט יהיה מחויב להשתתף בסמינר מחקר מתודולוגי. סטודנט אשר עדיין לא השתתף בשיעור "ארמית מקראית" מחויב לעשות כן במסגרת לימודיו לתואר שלישי.

הוועדה רשאית להטיל על הסטודנט חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהסטודנט נדרש להשתתף בהם.

עם סיום עבודת המחקר, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים, לאישור הוועדה המלווה, וליו"ר ועדת הדוקטורט. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

ספרות עברית והשוואתית
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג לימודים למ"א
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה
ראש החוג: פרופ' חיה בר-יצחק

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רוברט אלבו, פרופ' ניצה בן-דב, פרופ' חיה בר-יצחק, פרופ' יואל הופמן (אמריטוס), פרופ' יוסף טובי (אמריטוס), פרופ' א"ב יהושע (אמריטוס), פרופ' צפורה כגן (אמריטוס), פרופ' ראובן שהם (אמריטוס), פרופ' עליזה שנהר (חל"ת).

פרופ' חבר: פרופ' לאה הדומי (אמריטוס), פרופ' מאיר ויזלטיר (אמריטוס), פרופ' שרלוט ורדי (אמריטוס), פרופ' נתן זך (אמריטוס), פרופ' אברהם עוז, פרופ' בלומה פינקלשטיין (אמריטוס), פרופ' גבריאל צורן, פרופ' טוביה ריבנר (אמריטוס), פרופ' חיה שחם.

מרצה בכיר: ד"ר שחר ברם (חל"ת), ד"ר ישראל המאירי, ד"ר ורד לב כנען, גב' רונית מטלון, ד"ר יוסף מילמן (אמריטוס), ד"ר רות עמר, ד"ר לריסה פיאלקובה, ד"ר אריה פילובסקי (אמריטוס), ד"ר ולדימיר פפרני.

מרצה: ד"ר יוליה מטבייב, ד"ר דניס סובולב, ד"ר רות ראופמן, ד"ר דינה שטיין, ד"ר הדי שייט.

עמית הוראה: ד"ר אילת אטינגר, ד"ר אראלה בריפמן, ד"ר צפי זבה-אלרן, ד"ר אסתר יוהס, ד"ר רחל צורן, ד"ר אילת שמיר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל ליבסטר**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8249564

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שתי מגמות לימוד: א. ספרות עברית; ב. ספרות השוואתית.
2. תלמיד יכול ללמוד בכל אחת מן המגמות בנפרד בתוספת חוג נוסף או לשלבן למסגרת חד-חוגית משנה ב'.

מטרת הלימודים

- א. להקנות לתלמידים יסודות של ידע הספרות, יכולת ניתוח ודרכי גישה ליוצרים וליצירות המופת בספרות העברית ובספרות העולם לדורותיהן; להורות זיקות גומלין בין יצירות אלו לבין עצמן ובין לבין יצירות הספרות בנות זמננו, העברית והעולמית; להקנות יסודות של תורת הספרות והתרבות, לפתח גישה לז'אנרים, זרמים ותקופות בתולדות הספרות.
- ב. להקנות לתלמידים כלים נאותים לביקורת ושיפוט של יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן; לטפח בהם תודעת הזיקה הרצויה בין השכלה רחבה בספרות לבין ביקורת הספרות ומחקרה, לעודד את קריאתם העצמית ואת התעניינותם במתרחש בספרות ההווה.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה של האוניברסיטה ברמה הנדרשת עלידי החוג.
2. לתלמידים שלא סיימו בית-ספר תיכון עברי:
  - א. עמידה בבחינת יע"ל ברמה הנדרשת בחוג (125)
  - ב. בחינת כניסה חוגית

המגמה לספרות עברית

1. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית:

במדור הספרות העממית נלמדות יצירות מן הספרות העממית לדורותיה. נבחנת הפואטיקה של הספרות העממית והסוגות השונות כמו המיתוס, האגדה, המעשיה ועוד. כמו כן, נידונות גישות מחקר שונות כמו הגישה השוואתית, הגישה הפורמליסטית, הגישה הסטרוקטורליסטית ועוד.

במדור האגדה נלמדות היצירות הספרותיות של תקופת חז"ל, מן המאות הראשונות לספירה. אלה כוללות קטעי פרשנות קדומה למקרא (המדרש), וכן סיפורים, משלים ודברי חכמה (האגדה) שנדרשו ונלמדו בבית הכנסת ובבית המדרש. מטרת הלימודים במדור היא להקנות לתלמידים את הכרת צורותיה ותכניה של ספרות זו, תוך הערכה של מקומה בתהליכים היסטוריים, ספרותיים ומחשבתיים של תרבות עם ישראל "בעת העתיקה".

2. **ספרות ימי הביניים:**

מדור ימי הביניים כולל את הספרות העברית שנוצרה בספרד ובארצות המזרח על רקע התרבויות שבקרבתן היא פעלה.

הקורסים עוסקים בז'אנרים השונים, ביוצרים המרכזיים ובזיקות שבין הספרות למציאות החברתית וההיסטורית.

3. **הספרות העברית החדשה:**

במדור הספרות העברית החדשה נכללות יצירות שנכתבו החל משלהי המאה התשע-עשרה ועד ימינו. מדובר בספרות שנכתבה תחילה באירופה ואחר-כך בארץ, ספרות אשר מצד אחד ליוותה בשירה, בפרוזה ובדרמה לסוגיהן את תהליך התחייה הלאומית, ומן הצד האחר נתנה ביטוי ללבטי הנפש של היחיד.

המגמה לספרות השוואתית

עניינה של מגמה זו הוא לעסוק בספרות באשר היא, ולהבין אותה באופן שיטתי, מעבר לגבולות לשוניים ולאומיים, כתחום שניתן לזהות בו חוקים מובהקים משל עצמו.

אל הספרות מנקודת ראות זו נבקש להיכנס מחמישה פתחים:

1. **הפתח ההיסטורי** כאן נבקש לחקור פרקים מרכזיים בתולדות ספרות המערב, נכיר יצירות ספציפיות בהקשרן ההיסטורי, זרמים מרכזיים בתולדות הספרות, מוקדים של השפעה חיקוי גומלין בין ספרויות לאומיות, תקופות ויצירות ספציפיות.

2. **הפתח הסוגי** כאן נבחן את הסוגים הספרותיים, השירה, הסיפור והדרמה וסוגי המשנה שלהם כגון רומן, טרגדיה, אפוס וכו', ונבקש להכירם, הן כמערכות שיטתיות, והן כמערכות היסטוריות, דינאמיות ומתפתחות.

3. **הפתח התיאורטי** לאורך כל תולדות הספרות וגילוייה השונים, הלשוניים והסוגיים, היא מלווה גם בעיונים הגותיים, הצהרות פואטיות, ביקורתיות ואסתטיות. תחום זה התפתח לקראת תיאוריה עצמית, המקיפה תחומי עיון שונים ומתפלגת לזרמים ולגישות, המכוונים, כל אחד על פי דרכו, להציע כלים מחשבתיים תיאורטיים ומחקריים לשם ניתוח והבנה של תופעות ספרותיות מכל הסוגים.

4. **הפתח התרבותי** הספרות היא תחום תרבותי העומד בזיקה דינאמית לתחומי תרבות אחרים, היא מקיימת יחסים מסועפים עם האומנויות האחרות, כגון ציור, פיסול, מוסיקה; עם שדות תרבותיים אחרים, כגון פילוסופיה, מדעים, דתות; עם מערכות חברתיות, כגון פוליטיקה ומשפט; ועם מכלול הפעילות והיצירה בתחומי הפולקלור והתקשורת.

5. **הפתח העברי** בהיות המגמה חלק מחוג שעניינו בספרות עברית, בדרך הטבע יוקצה מקום מיוחד לספרות העברית וללשון העברית במסגרת כלל הדיונים בתולדות הספרות, סוגיה ומעמדה התרבותי. תשומת לב מיוחדת תוקדש למגעייה של הספרות העברית עם ספרויות אחרות, וכן לתחומים הגובלים בתרבות ובלשון העברית, כגון ספרות יידיש.

תוכנית הלימודים לתואר הראשון תציע קורסים הנוגעים בכל דרכי הכניסה האלה, ומגמת הלימודים היא להקנות לתלמיד היכרות בסיסית עם תחומה של הספרות, שתביא בחשבון את כל הפתחים הללו

המסלול הדו-חוגי – ספרות עברית

משך הלימודים 3 שנים ובמהלכן חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה

מבוא לפרוזה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לדרמה ולתיאטרון	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לספרות עממית או מבוא למדרש ואגדה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה העברית בימי הביניים	4 שש"ס	4 נ'
הדרכה ביבליוגרפיה	2 שש"ס	0 נ'
תחנות בספרות העברית החדשה (בשנה ב')	4 שש"ס	4 נ'
גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית במאה ה-20	4 שש"ס	4 נ'
(בשנה ב' או ג')	4 שש"ס	4 נ'

שיעורי בחירה

שיעורי בחירה בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות עברית	8 שש"ס	8 נ'
שיעור בחירה בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות השוואתית	8 שש"ס	8 נ'
שיעורי בחירה מחוץ לחוג (מתוך רשימה מוצעת)	8 שש"ס	8 נ'

2 סמינריונים במגמה לספרות עברית:

אחד בספרות עברית חדשה,	8 שש"ס	8 נ'
והשני במדור האגדה או הספרות העממית או מדור ימה"ב)		
תנאי קדם לסמינריון: שמיעת קורס מבוא במדור.		

המסלול החד-חוגי ספרות עברית

למסלול החד-חוגי יתקבלו תלמידים בשנה השנייה ללימודיהם בחוג לספרות עברית והשוואתית, שסיימו לימודיהם בשנה א' בממוצע 80 לפחות. תלמיד הבוחר במסלול זה יתקבל אך ורק אם הוא עמד בכל תנאי המעבר בסוף שנה א', ולמד קורסים בהיקף של 8 נ' לפחות בחוג השני (נקודות אלו יאושרו כלימודי מיקבץ).

על התלמיד ללמוד מכסה של 120 נקודות כדלקמן:

קורסים במגמה לספרות עברית בהיקף של	60 נ'
קורסים במגמה לספרות השוואתית בהיקף של	40 נ'
שיעורים מתוך מקבצים	20 נ'
סה"כ	120 נ'

תוספת השעות במסלול החד-חוגי תתחלק לפי הפירוט הבא:

א. במגמה לספרות עברית

4 שש"ס נ' 4	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס נ' 16	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
20 שש"ס נ' 20	סה"כ

ב. במגמה לספרות השוואתית

4 שש"ס נ' 4	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס נ' 16	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
20 שש"ס נ' 20	סה"כ

ג. במיקבצים

על התלמיד להירשם למקבץ אחד או שניים בהיקף של 20 נ'. התלמיד רשאי לבחור את הקורסים מבין המקבצים הבאים: המקבץ לפולקלור, המקבץ לדרמה או מקבץ אחר שיאושר ע"י יועץ החוג.

תנאי המעבר ובחינות – כמו במסלול הדו-חוגי.

עבודות סמינריוניות

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות במגמה לספרות עברית (אחת בכל מדור). בנוסף לכך יגיש התלמיד עבודה סמינריונית רביעית במגמה לספרות השוואתית. **התלמיד לא יכתוב שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.**

המגמה לספרות השוואתית

תחומי הלימודים

א. הדרמה; ב. הפרוזה; ג. השירה; ד. לימודים במגמה לספרות עברית.

המסלול הדו-חוגי

משך הלימודים 3 שנים ובמהלכן חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה

4 שש"ס נ' 4	מבוא לפרוזה
4 שש"ס נ' 4	מבוא לדרמה ולתיאטרון
4 שש"ס נ' 4	מבוא לשירה
2 שש"ס נ' 0	הדרכה ביבליוגרפית
4 שש"ס נ' 4	עיון בזרמים ומגמות בספרות עולם
	גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית
4 שש"ס נ' 4	במאה ה-20 (בשנה ב' או ג')

שיעורי בחירה

שיעורים מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות השוואתית שש"ס 16 נ' 16	שיעור מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות עברית שש"ס 8 נ' 8
שיעורי בחירה מחוץ לחוג מתוך רשימה מוצעת שש"ס 8 נ' 8	2 סמינריונים במגמה לספרות השוואתית בשני תחומים שונים שש"ס 8 נ' 8

תנאי קדם לסמינריון: שמיעת קורס מבוא בתחום.

המסלול החד-חוגי ספרות השוואתית

תנאי הקבלה: ראה המגמה לספרות עברית.

על התלמיד ללמוד מכסה של 120 נקודות כדלקמן:

קורסים במגמה לספרות השוואתית	60 נ'
קורסים במגמה לספרות עברית	40 נ'
שיעורים מתוך מקבצים	20 נ'
סה"כ	120 נ'

תוספת השעות במסלול החד-חוגי תתחלק לפי הפירוט הבא:

א. במגמה לספרות השוואתית

1 סמינריון כתיבה נוסף	4 שש"ס 4 נ'
4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה	<u>16 שש"ס 16 נ'</u>
סה"כ	20 שש"ס 20 נ'

ב. במגמה לספרות עברית

1 סמינריון כתיבה	4 שש"ס 4 נ'
4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה	<u>16 שש"ס 16 נ'</u>
סה"כ	20 שש"ס 20 נ'

ג. מקבצים: ראה פירוט במגמה לספרות עברית.

תנאי מעבר, עבודות ובחינות (בשתי המגמות).

1. תנאי לגשת לבחינה או להגשת עבודה – נוכחות של 80% לפחות בשיעורים (תנאי כלל אוניברסיטאי).

2. מעבר מדרג 1 לדרג 2

א. המעבר מדרג 1 לדרג 2 אינו חייב להיות בו זמנית בכל המדורים. התלמידים יתקבלו ללימודים בדרג 3 לאחר שהשלימו את המבוא (או המבואות) באותו מדור.

ב. יש להשלים שני שיעורי חובה לפחות ולא פחות מ-12 שש"ס בסה"כ ובממוצע שנתי 60. ציון מינימום במבואות פרוזה ושירה הינו 60.

הערה: תלמיד שיכשל פעמיים בשיעור חובה לא יוכל להמשיך לימודיו בחוג.

3. הגשת עבודות סמינריוניות:

תלמיד חייב לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, להוציא המסלול החד חוגי, שבו התלמיד חייב לכתוב ארבע עבודות סמינריוניות. תלמידים במגמה לספרות עברית יכתבו עבודה סמינריונית אחת במדור הספרות העברית החדשה, והשניה במדור ספרות האגדה והספרות העממית או במדור ימה"ב. תלמידים במגמה לספרות השוואתית יכתבו שתי עבודות סמינריוניות בשני תחומים נפרדים מתחומי הלימוד במגמה. תלמידים במסלול החד-חוגי יכתבו 3 עבודות סמינריוניות במגמה הראשית ועבודה סמינריונית אחת במגמה המשנית.

מועד הגשת עבודות סמינריוניות: תלמידים שלמדו בסמסטר א' יגישו את העבודה עד סוף סמסטר ב', ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את העבודה עד סוף חופשת הקיץ.

הערה: לא ניתן להגיש שתי עבודות אצל אותו מרצה.

שקלול הציון הסופי:

25% ממוצע ציוני הסמינריונים.

75% ממוצע ציוני השיעורים.

המקבץ ללימודי הדרמה

מטרות המקבץ: להפגיש את התלמיד עם תולדות הדרמה והתיאטרון, עם מרכיבי המדיום, אמצעיו ותחומי מפגשיו עם דיסציפלינות אחרות (ויזואליות, אקוסטיות ולשוניות), ולהעניק לו כלים להתמודדות עם אמנות זו. המיקבץ אינו מיועד להכשרה מעשית במקצועות התיאטרון.

המקבץ בפולקלור

מטרות המקבץ: להקנות לתלמידים ידיעה והבנה בתחומים השונים של הפולקלור היהודי וההשוואתי – תרבות עממית, ספרות עממית, אמונות ומנהגים, אתנולוגיה, אתנוגרפיה ועוד. ליצור מפגש אינטרדיסציפלינרי בין תחומי הדעת השונים – ספרות, אמנות, היסטוריה, אנתרופולוגיה, חינוך ועוד. להכשיר תלמידים לעבודת שדה בתחום.

מבנה הלימודים: התלמיד יצבור 20 נקודות זכות כדלקמן:

מבוא לספרות עממית	4 נ'
שיעורי בחירה במקבץ לפולקלור	12 נ'
סמינריון	4 נ'

תעודת הוראה

תלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית יכולים ללמוד לתעודת הוראה:

1. בספרות – מיועד לתלמידים העתידים להורות ספרות במגזר היהודי. מידע על ההשלמות הנדרשות ניתן לקרוא בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה. ניתן לשלב את ההשלמות במסגרת הב"א. הציון הנדרש בכל שיעור השלמה הוא 75 לפחות.
2. בעברית כשפה שנייה – מיועד לתלמידים העתידים ללמד עברית במגזר הערבי. מידע על השלמות ניתן לקרוא בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה. הציון הנדרש בכל שיעור השלמה הוא 75 לפחות.

הערה: התלמידים שבהם מדובר בסעיף 2 לעיל חייבים לקבל ציון של 125 בבחינת יע"ל.

פרטים בחוג ללמידה, הדרכה והוראה בטל. 8240890

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים: פרופ' גבריאל צורן

הלימודים בחוג לספרות עברית והשוואתית מתקיימים בשתי מגמות התמחות: בספרות עברית ובספרות השוואתית. כמו כן כוללים הלימודים תכנית מיוחדת בכתיבה יוצרת; תכנית בתרבות ישראל: ספרות, מחשבה והסטוריה; ותכנית אישית בספרות ולימודי תרבות.

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בשתי המגמות מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, ומטרתם להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בחקר הספרות העברית לדורותיה, ובקשרים שבין ספרויות שונות. מטרת הלימודים במסגרת התכנית לכתיבה יוצרת היא לשכלל את יכולת הכתיבה האישית ואת המודעות לקשר שבין יצירה ומחקר.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – לימודים בהיקף של 32 שש"ס: 28 שש"ס בלימודי החוג ו-4 שש"ס בלימודי בחירה מתוך החוג או מחוצה לו. בנוסף לכך חייב התלמיד 8 שש"ס שפה זרה ברמת מתקדמים ולימודי השלמה לפי הנדרש. במסלול זה התלמיד מחוייב לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – לימודים בהיקף של 40 שש"ס: 28 שש"ס בלימודי החוג ו-12 שש"ס שיעורי בחירה מתוך החוג או מחוצה לו. בנוסף לכך חייב התלמיד בלימודי השלמה לפי הנדרש. במסלול זה התלמיד מחוייב להיבחן בבחינת גמר בכתב ובע"פ, פירוט בהמשך.
תכנית הלימודים בכתובה יוצרת – לימודים בהיקף 44 שש"ס, פירוט בהמשך.

תנאי הקבלה

לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין: א. קבלה כתלמיד מן המניין. ב. קבלה כתלמיד על תנאי.

תלמיד במעמד "מן המניין":

1. מועמד המבקש להרשם ללימודי התואר השני חייב למלא אחר התנאים הבאים:
 הינו בעל תואר ראשון בספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי כלשהו, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד שלו לתואר ראשון.
 הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
 מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין, אישור הזכאות למ"א של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי ההשלמה.

תלמיד במעמד "על תנאי":

1. תלמיד שלמד במסלול דר-חוגי או חד-חוגי בחוג לספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי אחר, ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להרשם ללימודי תואר שני כתלמיד על תנאי בתנאים הבאים:
 התלמיד סיים את את כל חובות השמיעה במסלול הדו/חד-חוגי לתואר בוגר.
 היקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר להשלים במשך סמסטר החורף של שנת הלימודים הראשונה לתואר שני.
 לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשך ללימודי תואר שני.
 התלמיד המציא גליון ציונים מעודכן ומפורט.
 התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
 לאחר סיום כל החובות לתואר בוגר, ממוצע הציונים חייב למלא אחר דרישות האוניברסיטה והחוג לקבלה ללימודי תואר שני.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון שלא בחוג ספרותי, בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, ושנדרש לקורסי השלמה בהיקף עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד "על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי ההשלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין.

תלמיד השלמות לקראת הצגת מועמדות לקראת תואר שני

מועמד שאינו עומד בקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני, או שנדרש לתכנית השלמות מעבר ל-8 שש"ס יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים, להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני. במקרה כזה, מעמדו של התלמיד הוא כשל תלמיד לתואר בוגר. עם סיום ההשלמות, כנדרש, יירשם מחדש ויצג מועמדותו ללימודי התואר השני. תלמידים אלה אינם מטופלים על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בדיקה בעברית

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי החוג (יע"ל 125) כתנאי לקבלתו ללימודים.

המגמה לספרות עברית: מסלול א'

הקבלה למסלול א' מותנית באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. תכנית הלימודים מורכבת ממדורים, קורס כללי, שיעורי בחירה ולימודי עזר.

השיעורים מלימודי החוג חייבים להיות בדרג 4.

בתכנית שלושה מדורים: ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ספרות ימי-הביניים; הספרות העברית החדשה.

מבנה הלימודים

מדור ראשון	3 יחידות לימוד של	4 שש"ס
מדור שני	2 יחידות לימוד של	4 שש"ס
מדור שלישי	1 יחידת לימוד של	4 שש"ס
קורס במתודולוגיה ותיאוריה		4 שש"ס
סה"כ		28 שש"ס

לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה 4 שש"ס
סה"כ בתכנית 32 שש"ס

עבודות סמינריוניות

הסטודנט חייב להגיש עבודה סמינריונית בכ"א משני המדורים הראשונים (שתי עבודות סמינריוניות בסה"כ) ועבודת רפרט בכל אחד מן הקורסים האחרים.

לימודי עזר

שפה זרה שניה ברמת מתקדמים 8 שש"ס

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים במהלך הלימודים)

פורום

הערה: לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים לתואר.

המגמה לספרות עברית: מסלול ב'

תכנית הלימודים מורכבת ממדורים, קורס כללי, שיעורי בחירה ולימודי עזר.

השיעורים מלימודי החוג חייבים להיות בדרג 4.

בתכנית שלושה מדורים: ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ספרות ימי-הביניים; הספרות העברית החדשה.

מבנה הלימודים

12 שש"ס	מדור ראשון
8 שש"ס	מדור שני
4 שש"ס	מדור שלישי
4 שש"ס	קורס במתודולוגיה ותיאוריה
12 שש"ס	לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה
40 שש"ס	סה"כ

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים חובה במהלך שנות הלימוד)
פורום

הערה: הזכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת לימודים ישירים לקראת תואר שלישי.

המגמה לספרות השוואתית: מסלול א'

הקבלה למסלול א' מותנית באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. תכנית הלימודים מורכבת מקורסים בספרות עברית, קורס כללי, שיעורי העשרה ולימודי עזר.

הקורסים מלימודי החוג חייבים להיות מדרג 4.

מבנה הלימודים

16 שש"ס	4 קורסים של 4 שש"ס בספרות השוואתית
8 שש"ס	2 קורסים של 4 שש"ס בספרות עברית
4 שש"ס	קורס במתודולוגיה ותיאוריה
4 שש"ס	לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה
32 שש"ס	סה"כ

לימודי עזר

שפה זרה שניה ברמת מתקדמים 8 שש"ס

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים במהלך שנות הלימוד)
 פרום

הערה: לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים.

המגמה לספרות השוואתית: מסלול ב'

כל הקורסים על-פי המודל של מסלול א'. בתוספת של עוד 12 שש"ס בלימודי בחירה. באחד מקורסי הבחירה יגיש הסטודנט עבודה סמינריונית. המתמחים במסלול ב' פטורים מלימודי שפה זרה שניה. הזכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת לימודים ישירים לקראת תואר שלישי.

שיקלול הציונים

מסלול א'

עבודות גמר מחקרית (תיזה)	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
ציוני קורסים שאינם סמינריון כתיבה	30%

מסלול ב'

בחינת גמר	20%
3 עבודות סמינריוניות	45%
ציוני קורסים שאינם סמינריון כתיבה	35%

מסלול אישי

מטרתו של מסלול זה לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ומחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות כמו במסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר המחקרית ותקבל אישור יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

תוכנית אישית בספרות ולימודי תרבות

הספרות היא תחום תרבותי העומד בזיקה לתחומי תרבות אחרים. הספרות מקיימת יחסים עם האמנויות האחרות, עם שדות תרבות אחרים ועם מערכות חברתיות. התוכנית תאפשר למעוניינים בכך לשלב בין לימוד ספרות ללימודי תרבות כמכלול. בהיותה תוכנית אישית, תורכב המערכת מצירוף של שעורים מן החוג לספרות (בעיקר אלה העוסקים בזיקה בין הספרות לתרבות) ושעורים בחקר התרבות מחוגים אחרים. הרכבת תוכנית הלימודים ואישורה יעשו עם יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. התכנית מתקיימת במסלול א' בלבד. הרכבת התכנית תיעשה בשיתוף המנחה, לאור נושא המחקר.

שיקול הציונים

עבודות גמר מחקרית – תיזה	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים האחרים	30%

תוכנית לתואר שני בכתיבה יוצרת

תאור התוכנית

התוכנית לכתיבה יוצרת מיועדת לתלמידים המעוניינים להרחיב את השכלתם האקדמית ולשפר את יכולת הכתיבה היצירתית. מטרת התוכנית להקנות מיומנויות כתיבה ולשפרן, לפתח חשיבה יצירתית וקריאה ביקורתית, לעורר רגישות כלפי השפה ולסייע ביצירה באמצעות המדיום הלשוני. התכנית מציעה התנסות בסדנאות יצירה בתחומים מגוונים: שירה, פרוזה, מחזאות ותרגום.

תנאי קבלה

1. יתקבלו תלמידים העומדים בקריטריון הקבלה לתואר שני כרשום לעיל.
2. הגשת כתב־יד באחד התחומים שבהם נערכות סדנאות היצירה, בהיקף של 3-4 עמ', שייבחן על־ידי ועדת קבלה.
3. ראיון קבלה.
4. תלמידים שהתואר הראשון שלהם אינו בספרות יחויבו בהשלמות כנדרש בחוג. תלמידים אלה יוכלו להתחיל לימודיהם בתוכנית, וללמוד בקורסי ההשלמה במהלך השנה הראשונה ללימודים.

מבנה הלימודים

במהלך 2 שנות הלימוד ילמדו התלמידים קורסים לפי הפירוט הבא:

12 שש"ס	3 סדנאות מכלל הסדנאות המוצעות בתכנית
20 שש"ס	5 שיעורים עיוניים מכלל שיעורי המוסמך
4 שש"ס	סמינריון הניתן ע"י יוצר בחוג
8 שש"ס	2 סדנאות נוספות או שיעורי בחירה מלימודי המוסמך
44 שש"ס	סה"כ

חובות התלמידים

1. במהלך לימודיהם יכתבו התלמידים שתי עבודות סמינריוניות עיוניות
2. במקום עבודה סמינריונית שלישית יגישו עבודת יצירה מורחבת באחת הסדנאות
3. התלמידים יגישו פרויקט סיום בתחום יצירה לבחירתם, שיתחלק לשני חלקים: יצירה ועיוני.

שיקולול הציונים

פרויקט סיום	30%
שלוש סדנאות	25%
שתי עבודות סמינריוניות	20%
ציונים בקורסים אחרים	25%

תוכנית לתואר שני ב"תרבות ישראל – ספרות, מחשבה והסטוריה"

של החוגים לספרות עברית והשוואתית ותולדות ישראל

עקרונות התוכנית:

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. התרבות היהודית היא תרבות רב-קולית ורב שכבתית ומשך תקופה ארוכה נוצרו יצירותיה כתגובה לאלו שקדמו להן. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מגוונות להבנת תהליכים אלה.

התוכנית תפרוס לפני הלומדים את תרבות ישראל תפיסה פנורמית. לצורך זה ינחו אותנו העקרונות הבאים:

- השיעורים יעסקו במפגש בין דיסציפלינות שונות סביב נושא לימודי ספציפי.
- השיעורים יציגו את ההשתלשלות של תרבות ישראל לאורך ההסטוריה.
- מורים מדיסציפלינות שונות ישתפו פעולה בהנחיית עבודת גמר ובהוראה.

הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולתולדות ישראל על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. יוצע מיגוון של שעורים סמינריוניים לבחירה.

בנוסף לשעורים אלה יוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים, שבו ייחשפו הסטודנטים לטקסטים מן הספרות העברית לדורותיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 32 שש"ס, לא כולל לימודי השלמה. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 ש"ס לא כולל לימודי השלמה.

מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להרשם למגמה באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 ש"ס בתכנית, ואת הקורס "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 ש"ס) סה"כ 28 ש"ס.

במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו תלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית יחידה של 4 ש"ס מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר

קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 ש"ס

עבודות ובחינות

1. שתי עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

לימודי מגמה 28 ש"ס. 8 ש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית בחוג לתולדות ישראל.

לימודי עזר

קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 ש"ס

עבודות ובחינות

1. שלוש עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. בחינת גמר.

עבודות גמר

על פי הכלול בתקנון הלימודים הכללי – הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול מואץ למ"א

תנאים אקדמיים

תלמיד לתואר ראשון שזוהה כמצטיין על פי הקריטריונים של החוג יוכל להירשם ללימודי מסלול מואץ לקראת השנה השלישית ללימודי הב"א שלו. לתכנית יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודיהם בחוג בשנים א'-ב' בציון ממוצע 90 ומעלה, יומלצו על ידי מורי החוג לוועדה החוגית ללימודים מתקדמים ויעמדו בראיון קבלה אצל ראש החוג או יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

תלמיד במסלול דו-חוגי יציא אישור מראש החוג, שבו אין הוא ממשיך למ"א, המציין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו. משך הלימודים לתואר ראשון ושני במסלול המואץ הינו 4 שנים למסלול ב' ו-5 שנים למסלול א'.

התלמיד יחויב בכל מכסת הלימודים של התואר הראשון והשני.

קבלתו של תלמיד במסלול המואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

תלמיד שלא יסיים כל חובותיו לתואר בוגר בתום שנה ג' במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי לא יוכל ללמוד במסלול המואץ למ"א.

זכאות וחובות כספיות

ראה תקנון לימודי תואר שני.

מבנה הלימודים למסלול המואץ

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ.א.) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך כדלקמן:

- קורס ב"ביקורת ומתודולוגיה".
- 2-3 קורסים מתוכנית המ.א. לפי מגמת התמחות: 1. ספרות השוואתית או 2. ספרות עברית, ולפי תחומי לימודי בספרות עברית: א. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ב. ספרות ימי הביניים; ג. הספרות העברית החדשה, ו/או שעורי בחירה (כולל סמינר אחד בו יגיש עבודה סמינריונית), סה"כ 8-12 שש"ס.
- תלמיד מסלול א יתחיל לימודיו בשפה זרה שניה: 8 שש"ס מתחילים, (כאשר לימודי המתקדמים בשנה ד), או 8 שעות מתקדמים.
- תלמיד מסלול א חייב בשנה זו למצוא לו מנחה לעבודת הגמר מתוך מורי החוג שיהיה גם היועץ שלו להכוונת לימודיו לשנה ד' של לימודיו.
- בשנה ד' ללימודיו (השניה ללימודי המ.א.) ישלים התלמיד את חובותיו בלימודי המ.א.

- עד לסך של 32 שש"ס במסלול א ו-40 או 44 שש"ס במסלול ב על פי תחום התמחותו. שיעורים אלה יכללו לימודים בחוג ולימודי בחירה בהתאם לתחום ההתמחות.
- בשנה ד' ישלים התלמיד הגשת 2 עבודות סמינריוניות במסלול א או 3 עבודות סמינריוניות במסלול ב.
- התלמיד ימשיך בשנה זו בשמיעת הסמינר המחלקתי ותלמיד מסלול א שטרם השלים את רמת המתקדמים בשפה זרה שנייה ישלימה בשנה זו.
- לגבי תלמידי מסלול א, הצעת התיזה חייבת לעבור אישור של הועדה החוגית ללימודים מתקדמים, ועד סוף השנה החמישית ללימודיו, חייב התלמיד לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.
- לגבי תלמידי מסלול ב, בתום השנה הרביעית יהיה עליהם לעמוד בבחינות גמר למ"א כנדרש בחוג.
- ההיקף הכולל של שעות הלימוד הנדרשות לתואר זהה לזה שבתוכניות הרגילות בהתאם למגמת ההתמחות.

עבודות ובחינות (כללי)

התלמידים צריכים לקבל ציונים על השתתפותם בכל הקורסים.

מסלול א' התלמיד יכתוב ויגיש שתי עבודות סמינריוניות בלימודי החוג בהתאם למגמה בה הוא לומד. במגמה לספרות עברית יכתוב את העבודות במדור הראשון והשני של לימודיו במסגרת המגמה. במגמה לספרות השוואתית יכתוב את שתי העבודות בספרות השוואתית או אחת בספרות השוואתית ואחת בספרות עברית.

מסלול ב' התלמיד יכתוב ויגיש שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בלימודי החוג (כמו במסלול א) ואחת בלימודי הבחירה. במקרים חריגים ניתן לכתוב עבודה סמינריונית שניה בלימודי בחירה בחוג אחר אך ורק באישור המנחה או באישור יושב ראש הועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

ראה בתקנון לימודי תואר שני – ברשות ללימודים מתקדמים.

בחירת גמר (מסלול ב')

בחירת גמר המורכבת משתי יחידות:

- א. מבחן בתיאוריה וביקורת שיתקיים בכתב על פי רשימה ביבליוגרפית קבועה המופיעה באתר החוג.
- ב. התמחות מונוגרפית (יוצר או נושא ספציפי): בחינה בעל פה שתתקיים עם אחד ממורי החוג על פי תוכנית שתקבע בין המורה לתלמיד באישור יו"ר ועדת המ"א.
- במקרים מיוחדים ניתן יהיה להמיר אחת משתי הבחינות בפרויקט סיום. תלמידי המגמה לכתובה יוצרת יחויבו בפרויקט סיום במקום המבחן בתיאוריה. תלמידים אחרים יוכלו באישור מיוחד להמיר את בחינת ההתמחות בפרויקט סיום על פי ההנחיות שלהלן.

פרוייקט סיום (מסלול ב')

תלמיד מסלול ב' שציוני העבודות הסמינריוניות שלו הן מ-86 ומעלה וכך גם ממוצע ציוני האחרים, רשאי במקום בחינת ההתמחות להגיש פרוייקט סיום.

פרוייקט הסיום יבוצע בהדרכתו של מורה מלווה ומתכונתו כשל עבודה סמינריונית מורחבת. על מנת להגיש פרוייקט סיום חייב התלמיד לקבל אישור מן המורה המלווה ומיו"ר וועדת המ"א החוגית. הפרוייקט ייבדק על ידי המורה המלווה.

בתוכנית לכתובה יוצרת פרוייקט הסיום הוא חובה, והוא עומד על הכנת עבודה יצירתית הכוללת חלק עיוני.

תלמיד מסלול ב' שהגיש פרוייקט יחוייב בבחינה התיאורטית בלבד.

בפרוייקט הסיום של תלמידי כתיבה יוצרת החלק העיוני שקול כנגד בחינת ההתמחות השנייה ובהתאם לכך יקבל ציון נפרד. תלמיד המסלול הזה לא יחויב בכל בחינה נוספת מעבר לפרוייקט הגמר על שני מרכיביו.

תלמיד שאינו מגיש פרוייקט סיום יחוייב בשתי הבחינות כמצויין לעיל.

הלימודים לקראת תואר ד"ר (Ph.D.) בספרות עברית והשוואתית

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר שני בחוג ספרותי כלשהו באוניברסיטה מוכרת בארץ ובחו"ל שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג ציון 80 (טוב) לפחות במהלך לימודיו ו-86 (טוב מאוד) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. מוסמכים במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE. ראה תקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

תיק מועמד לקבלה יכלול:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית
  2. הצהרת כוונות (תקציר טנטאטיבי של נושא המחקר) בעברית ובאנגלית חתומה ע"י המנחה המיועד
  3. אסמכתאות על תואר ראשון, כולל תדפיס קורסים וציונים
  4. אסמכתאות על תואר מוסמך, כולל תדפיס קורסים וציונים
  5. שתי המלצות מאנשי אקדמיה, אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה למוסמך
  6. הסכמה בכתב של המנחה המיועד
- משך הלימודים: 4 שנים (שנה ראשונה – שלב מחקר א' – כתיבת הצעת מחקר ואישורה. שנה שנייה, שלישית ורביעית – כתיבת עבודת המחקר).

מבנה הלימודים

בשלב הלימודים הראשון שימשך שנה אחת יעסוק התלמיד בהכנת תוכנית מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה והוועדה המלווה (במידה ותוקם) ליו"ר ועדת הדוקטוראט החוגית. עם אישור ההצעה יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

מדריך עבודת הד"ר/הוועדה המלווה (במידה ותוקם), יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; וועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת השתתפות בשיעורים בהתאם לצורך. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה ובלמודי השלמה ושיעורי עזר, כגון שפות זרות, התלמיד כפוף לדרישות הרגילות באותם קורסים. תכנית הלימודים תיקבע בידי ועדת הדוקטוראט עם קבלת התלמיד לשלב ראשון של לימודיו. המעבר משלב ראשון לשלב השני מותנה בהשלמה של לפחות שליש מן התכנית.

עם סיום עבודת במחקר יגיש התלמיד את עבודתו בחתימת המנחים ובאישור והועדה המלווה במידה ותוקם לועדת הדוקטוראט החוגית. לאחר שתיערך בדיקה שתאשר כי אמנם סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הועדה על העבודה לשיפוט ותעביר אותה לרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. תיק המועמד לקבלה יכלול את המסמכים הבאים (המסמכים הבאים יוגשו בשבעה העתקים לא כרוכים):

טופס בקשת קבלה ללימודים

צילום תעודת גמר לב.א.

גליונות ציונים מאושרים לב.א.

המלצות משני אנשי אקדמיה

קורות חיים בעברית ובאנגלית

הצהרת כוונות

תקציר נושא המחקר באנגלית

אישור בכתב על הסכמת מנחה

מבנה הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט:

א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג בעבודות אלו ציון של 90 לפחות.

ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.

ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטור יעבור התלמיד לשלב ב' – משך הלימודים לכתובת הדוקטור הוא שנתיים.

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון (או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

פילוסופיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר מאיר חמו

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אהרון בן-זאב, פרופ' עמיהוד גלעד, פרופ' דניאל סטטמן,

פרופ' שאול סמילנסקי (שבתון), פרופ' יואל הופמן (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' עודד בלבן, פרופ' גיורא הון (חל"ת, סמסטר א'), פרופ' רות

לורנד (שבתון, סמסטר א'), פרופ' עדו לנדאו (שבתון), פרופ' מיכאל

שטראוס (אמריטוס), פרופ' עזרא תלמור (אמריטוס)

מרצה בכיר: ד"ר מייקל אנטוני, ד"ר יונתן ברג, ד"ר מאיר חמו, ד"ר מנחם לוז,

ד"ר אפרים נבון (גמלאי), ד"ר דן נשר (גמלאי).

מרצה: ד"ר אריאל מירב, ד"ר ארנון קרן.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אמבר בן-שושן**

מגדל אשכול, קומה 19, חדר 1902

שעות הקבלה: ימים א'-ה', 10:00-12:00

טלפון: 04-8240903/2 - פקס: 04-8249735

דוא"ל: ashushan@univ.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://philo.haifa.ac.il>

לוחות המודעות: בקומת ה-600 ובקומה 19 ליד מזכירות החוג.

נהלים ופרטים כללים

1. לוחות המודעות של החוג ממוקמים בקומת ה-600, בקומה 19 ליד מזכירות החוג ובאתר החוג תחת הקישורית: "הודעות". לוחות אלה הינם המקור הרישמי למידע מטעם החוג גם לציונים וגם להודעות. על התלמידים להתעדכן לפי הצורך.
3. על כל תלמיד למסור למזכירות החוג כתובת דוא"ל שבה יהיה נגיש, ולהיות מנוי על רשימת התפוצה האלקטרונית של החוג, PHILOS.
3. לשיעורים מסוימים ישנם תנאי קבלה – דרישות קדם או אישור המורה. חריגה מתנאי הקבלה תתקבל רק באישור המורה. רישום לא מורשה יבוטל.
4. המועד האחרון לסיום כל חובות ההגשה (עבודות סמינריוניות, עבודות רגילות, וכל מטלה אחרת בקורס) הנו כדלקמן:
  - ◆ לשיעורים של סמסטר א' – עד סוף סמסטר ב' (תאריך מדויק יפורסם בתחילת שנה"ל).
  - ◆ לשיעורים של סמסטר ב' – עד תחילת סמסטר א' העוקב.

מורה הקורס רשאי להחמיר בתאריכים אלו. העבודה תוגש **למזכירות החוג** בצירוף שני טפסים: טופס "הגשת עבודות" שימולא על ידי התלמיד, וטופס "הצהרת יושר" שייחתם על ידי התלמיד. עבודה תתקבל באיחור רק באישור מיוחד על בסיס טופס בקשה שיוגש למזכירות. במקרה שאושרה הבקשה, הסטודנט מחויב בבירור מול מדור שכר לימוד בכל הנוגע לאיחור.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ תלמידי תואר ראשון: **ד"ר מייקל אנטוני**

מטרת הלימודים

הלימודים לקראת התואר הראשון מיועדים להקנות לתלמידים ידע בשיטות הפילוסופיות העיקריות, כושר לקרוא באופן עצמאי טקסט פילוסופי ויכולת לבחון שיקולי-דעת פילוסופיים.

סדר הלימודים במסלול הדו-חוגי

על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של 60 נקודות זכות, מתוכם 48 נקודות בחוג לפילוסופיה ו-12 נקודות מחוץ לחוג לפילוסופיה (לפחות בשני חוגים שונים), ולהגיש **שתי עבודות** סמינריוניות בחוג לפילוסופיה אצל שני מורים שונים.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

נקודות זכות (נ"ז)	דרג	
4	1	מבוא לפילוסופיה יוונית
8	1	רציונליזם ואמפיריציזם

4	1	לוגיקה פורמלית
2	2	כתיבה פילוסופית
4	2	תורת ההכרה
4	2	מבוא לאתיקה
22	2-3	שיעורי בחירה/סמינריונים*
<u>12</u>		שיעורי בחירה מחוץ לחוג
60		סה"כ

* **לפחות 16 נ"ז** בדרג 3, לרבות לפחות שיעור אחד בהיסטוריה של הפילוסופיה.

נ"ז	מבנה לימודים מומלץ
4	שנה א' מבוא לפילוסופיה יוונית
8	רציונליזם ואמפיריציזם
4	לוגיקה פורמלית
2	שיעורי בחירה בחוג, בדרג 2
2 או 4	שיעורי בחירה מחוץ לחוג
2	שנה ב' כתיבה פילוסופית
4	תורת ההכרה
4	מבוא לאתיקה
6	שיעורי בחירה/סמינריונים בחוג
4	שיעורי בחירה מחוץ לחוג
16	שנה ג' שיעורי בחירה/סמינריונים בחוג
4	שיעורי בחירה מחוץ לחוג

עבודות סמינריוניות

בנוסף לתוכנית הלימודים, על התלמידים להגיש עבודות סמינריוניות, במשקל כולל של 20% מציון הגמר. עבודה סמינריונית יכולה להיכתב במסגרת שיעור כלשהו (לא בהכרח סמינריון) בדרג 3 או 4, מעל ומעבר לדרישות הכלליות של השיעור, ובאישור ובהנחיית המרצה.

ציון העבודה אינו בהכרח זהה לציון הסופי בשיעור.

סדר הלימודים במסלול החד-חוגי

ניתן להתקבל למסלול החד-חוגי משנה ב' ואילך. אפשר גם להתקבל למסלול החד-חוגי החל משנה א', באישור מיוחד של יועץ הב"א. על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של 120 נקודות זכות, הכוללת 72-90 נקודות בפילוסופיה, מהן לפחות 26 בדרג 3, ו-30-48 נקודות בלפחות שני חוגים אחרים. בדרך כלל (אבל לא בהכרח) הלימודים בחוגים אחרים יהיו במסגרת מקבצים מהחוג ללימודים רב-תחומיים. בנוסף לשיעורים, התלמידים יגישו ארבע עבודות סמינריוניות, שלוש בחוג (אצל לפחות שני מרצים שונים) ואחת בחוג אחר.

חובות נוספות לתלמידי תואר ראשון

1. הרישום לפחות מ-16 נקודות זכות לשנה טעון אישור יועץ הב"א של החוג.
2. תנאי להמשך הלימודים בחוג הוא ממוצע ציונים של לפחות 65.
3. על התלמידים להשלים חובותיהם באנגלית כשפה זרה כתנאי קדם לסמינריונים בדרג 3.

מקבצים בפילוסופיה

מקבץ מצומצם (20 נ"ז):

שיעורים בדרג 1	10 נ"ז
שיעורים בדרג 2-3	10 נ"ז
עבודה סמינריונית אחת (במסגרת שיעור בדרג 3)	

מקבץ מורחב (40 נ"ז):

שיעורים בדרג 1	15 נ"ז
שיעורים בדרג 2-3	25 נ"ז
שתי עבודות סמינריוניות (במסגרת שיעורים בדרג 3)	

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דני סטטמן

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מיועדים להעמיק את ידיעותיו של התלמיד בפילוסופיה, ולאפשר התמחות בתחומים מסוימים בפילוסופיה הלימודים כוללים כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה (במסלול א') או בחינות גמר (במסלול ב').

תנאי קבלה

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה). תואר ראשון בפילוסופיה מאוניברסיטה מוכרת, בציון סופי של 85 לפחות, ציון סופי של 80 לפחות בחוג השני, ואישור הוועדה החוגית לתואר שני. המועמדים יגישו בקשה לקבלה במזכירות החוג.

מסלול ב' (ללא תיזה) תואר ראשון בפילוסופיה מאוניברסיטה מוכרת, בציון סופי של 80 לפחות, וציון סופי של 76 לפחות בחוג השני.

השלמות לתואר שני

מועמדים לתואר שני, שיש להם תואר ראשון מחוג אחר שאינו פילוסופיה, חייבים בלימודי השלמה של 12 שעות לימוד, הכוללים את הקורסים הבאים: פילוסופיה יוונית, פילוסופיה חדשה, ומבוא לתחום כלשהו בפילוסופיה.

הוועדה החוגית לתואר שני תוכל להוסיף או לגרוע מדרישות השלמה בהתאם לנסיבותיו של כל תלמיד.

תנאי קבלה להשלמות

ציון סופי של 80 לפחות בתואר הראשון וקבלה על ידי הוועדה החוגית לתואר שני. מועמדים שיש להם תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים במבחן בעברית כתנאי קבלה להשלמות. פטורים ממבחן מועמדים שסיימו תיכון בשפה העברית.

מסלולים לתואר שני

הלימודים לתואר שני מתקיימים בשני מסלולים: מסלול א', הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, ומסלול ב', הכולל עמידה בבחינות גמר. משך הלימודים בשני המסלולים הוא שנתיים. תלמידי מסלול א' זכאים לכתוב את עבודת הגמר המחקרית-תזה בשנה ג'.

מסלול א'

היקף השיעורים התלמידים ילמדו שיעורים בהיקף כולל של 28 שש"ס מתוכם לכל היותר 6 שש"ס בדרג 3 והיתרה בדרג 4. סדנת עבודות הגמר היא שיעור חובה. ניתן לקחת עד 6 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). ניתן להשתתף בקולוקווים החוגי במשך שנה אחת (2 שש"ס). הוועדה החוגית לתואר שני יכולה לחייב את התלמידים בלימודי שפה זרה שנייה בהתאם לנושא עבודת הגמר המחקרית.

עבודות סמינריוניות בנוסף לתנאי המעבר של כל שיעור, התלמידים יגישו שתי עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים מדרג 4.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'. התלמידים חייבים לצבור 16 שש"ס בשנה א' בציון ממוצע של לפחות 90 ולמצוא מדריך לתזה. תלמידים שלא עמדו בתנאים אלה, יעברו בשנה ב' ללימודים למסלול ב'. במקרים מיוחדים הוועדה החוגית לתואר שני רשאית לחרוג מכללים אלה בהתאם לשיקול דעתה.

עבודת גמר מחקרית התלמידים נדרשים לכתוב עבודת גמר מחקרית בהדרכת חבר סגל. על התלמידים למצוא מדריך לעבודתם ביוזמתם. עליהם להגיש הצעת המחקר לעבודה לאישור המנחה, ואחר כך לאישור הוועדה החוגית לתואר שני עד תום הסמסטר הראשון בשנה ב'.

שקלול ציון סופי

עבודת גמר מחקרית – תזה 50%
שתי עבודות סמינריוניות (במשקל שווה) – 20%
שיעורי בחירה וסמינרים – 30%

מסלול ב'

היקף השיעורים התלמידים ילמדו שיעורים בהיקף כולל של 36 שש"ס מתוכם לכל היותר 10 שש"ס בדרג 3 והיתרה בדרג 4. ניתן לקחת עד 6 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). ניתן להשתתף בקולוקווים החוגי במשך שנה אחת (2 שש"ס).

עבודות סמינריוניות בנוסף לתנאי המעבר של כל שיעור, התלמידים יגישו שלוש עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים מדרג 4.

בחירות גמר בתום השנה השנייה ללימודיהם ולאחר שעמדו בכל חובות השיעורים (כולל העבודות הסמינריוניות) יעמדו התלמידים בבחינת גמר או יכתבו פרויקט גמר, הכול התיאום עם יו"ר הוועדה החוגית.

שקלול ציון סופי

שתי בחינות גמר (במשקל שווה) – 30%
 שלוש עבודות סמינריוניות (במשקל שווה) – 30%
 שיעורי בחירה וסמינרים – 40%

תוכנית לימודים לתואר שני בפילוסופיה לתלמידי משפטים

תכנית לימודים ייחודית לתלמידים מצטיינים במשפטים. התכנית מאפשרת להתחיל ללמוד לקראת תואר שני בפילוסופיה בזמן לימודי התואר הראשון במשפטים. התלמידים ישלימו את חובות השמיעה בפילוסופיה במסלול זה בסוף השנה הרביעית ללימודיהם באוניברסיטה.

מבנה התכנית

הדרישות לתואר שני בפילוסופיה בתכנית זו זהות לדרישות במסלול הרגיל. התלמידים יוכלו ללמוד את שיעורי ההשלמה בפילוסופיה החל משנה א' ללימודיהם במשפטים, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת הלימודים הנדרשים לתואר הראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").

תנאי קבלה

שנה ג' בחוג למשפטים, לפחות 70 נ"ז בלימודי התואר הראשון במשפטים במוצע של לפחות 80, וסיום לימודי ההשלמה בפילוסופיה במוצע של לפחות 80 (מסלול ב') או לפחות 90 (מסלול א'). קבלת התואר השני בפילוסופיה מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים עד תום הסמסטר השלישי בלימודי התואר השני.

תוכנית לימודים לתואר שני בהתמחות בפילוסופיה של המדע ורציונאליות

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה)

מסלול ב' (ללא תזה)

התכנית בפילוסופיה של המדע ורציונאליות היא תכנית לימודים בינתחומית לתואר שני בפילוסופיה, המשלבת דיון בשאלות פילוסופיות העוסקות בתכניהם של המדעים השונים, מדעי הטבע ומדעי החברה ואופן התקדמותם, במתודולוגיה המדעית שלה ובשאלת ההצדקה הרציונאלית של התיאוריות של המדע המודרני. בעשרים השנים האחרונות ישנה התעניינות מואצת במיוחד בשאלות הקשורות לביסוס היסודות המושגיים של התיאוריות המרכזיות במדעי הטבע והחברה ובשאלת ההצדקה הרציונאלית של תיאוריות אלה. התכנית תקנה הבנה רחבה וידע עמוק בפילוסופיה של המדע וביסודות המחשבה המדעית המודרנית. היא נבנתה כתכנית מיוחדת בפילוסופיה של המדע ורציונאליות בעלת אופי בינתחומי מתוך כוונה לשלב בין שאלות פילוסופיות במדעי הרוח לבין שאלות יסוד במדעי הטבע

והחברה. התכנית נועדה בראש ובראשונה לטפח מחשבה יצירתית וביקורתית המעוגנת בידע מדעי מבוסס, להצביע על הדרכים השונות לביסוס של מדעי הטבע והחברה ועל השאלות הפתוחות בתחום זה, לבנות עתודה של תלמידי מחקר בתחומים הנ"ל, ולספק מענה גם למתעניינים בתחום שאין בכוונתם לעסוק במחקר תיאורטי.

התכנית היא יחידה מסוגה בארץ בכך שהיא מציעה התמחות כבר בלימודי התואר השני בפילוסופיה של המדעים השונים (מדעי הטבע ומדעי החברה) ובעיקר בשאלת הרציונאליות של המדע. התלמידים יסיימו את כל חובות השמייעה של התואר השני ב 3 או 4 סמסטרים. תלמידים שימשיכו את לימודיהם במסלול המחקרי (מסלול א') יכתבו עבודת גמר מחקרית (תזה) בשנה השנייה ללימודיהם. מוסמכי התוכנית יקבלו תואר שני במדעי הרוח בחוג לפילוסופיה, וכן ספח התמחות המעיד על סיום לימודי ההתמחות בפילוסופיה של המדע ורציונאליות.

תנאי קבלה

תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת בציון גמר של 80 לפחות וראיון אישי.

הלימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' שאול סמילנסקי

1. המסלול ללימודי תואר שלישי

תנאי קבלה

החוג מקבל בקשות ממועמדים אשר קבלו תואר שני בפילוסופיה במוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון סופי של 85 לפחות, ובציון עבודת הגמר המחקרית של 90 לפחות. על המועמדים למצוא מנחה לדוקטורט מבין מורי החוג המוסמכים לכך ולבקש מהמנחה להעביר בכתב לוועדת הדוקטורט את הסכמתו לשמש כמנחה של המועמד.

תהליך הגשת בקשות

- א. יש להגיש בקשה לקבלה ללימודים, ביחידה להרשמה וקבלת תלמידים.
  - ב. יש להגיש למזכירות החוג את המסמכים שלהלן:
  - ג. טופס בקשה לקבלה ללימודים לדוקטורט בחוג לפילוסופיה;
- ◆ הצהרת כוונות קצרה לגבי נושא המחקר המוצע (הכוונה אינה להצעת מחקר לדוקטורט, שתוגש עד סוף שנת הלימודים הראשונה);

- ◆ גיליונות ציונים מאושרים לכל הלימודים האקדמיים של המועמד וצילומי תעודות הגמר (בתוספת תרגומים במקרה שהמסמכים אינם כתובים בעברית או באנגלית);
  - ◆ העתקים מעבודת התזה ומכל הפרסומים הפילוסופיים של המועמד (במידה והעבודות הללו לא נכתבו בעברית או באנגלית, יש להגיש דוגמה אחרת של כתיבה פילוסופית של המועמד בעברית או באנגלית, כגון עבודה סמינריונית בפילוסופיה);
  - ◆ קורות חיים בעברית ובאנגלית, המציגים בקצרה פרטים על חינוכו וניסיונו האקדמי של המועמד ופרטים רלבנטים נוספים;
  - ◆ תקציר נושא המחקר באנגלית;
  - ◆ אישור בכתב מהמנחה המעיד על הסכמתו להנחות את התלמיד במחקר.
- ג. על המועמדים לבקש משני ממליצים לשלוח מכתבי המלצה עדכניים ישירות למוזכרות החוג לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה 31905, עבור יו"ר ועדת ד"ר החוגית. על אחד הממליצים להיות מנחה עבודת הגמר המחקרית, אבל רצוי שההמלצה תהיה נפרדת מחוות הדעת על עבודת הגמר המחקרית.

תוכנית הלימודים

בתחילת לימודי הדוקטורט יקבעו המנחים לתלמידים, באישור ועדת הדוקטורט, תוכנית לימודים אישית של 8 שש"ס לפחות (עם שני מורים לפחות), בהן על התלמידים למלא חובת נוכחות. במסגרת 8 שש"ס אלו על התלמידים להשתתף בסדנת מחקר לדוקטורנטים (2 שש"ס). ניתן להשתתף בפגישות הקולוקוויום החוגי במשך שנה אחת (2 שש"ס) כחלק מחובת 8 השש"ס.

מהלך כתיבת העבודה

מהלך כתיבת העבודה נמשך עד ארבע שנים ונחלק לשני שלבים. בשלב א', שאורכו יכול להיות לכל היותר שנה (אך בהחלט יכול להיות קצר מזה) מכינים התלמידים הצעת מחקר לדוקטורט. בשלב ב' כותבים התלמידים את העבודה עצמה.

שלב א'

מטרת הצעת המחקר לדוקטורט להוכיח שהתלמידים אכן מוכנים להתחיל בכתיבת עבודת הדוקטורט. ההצעה תהיה באורך של כעשרה עד עשרים עמודים ותכלול את הנושאים הבאים:

- ◆ שם העבודה בעברית ובאנגלית
- ◆ הסבר והגדרת הנושא
- ◆ פירוט העבודה המחקרית שנעשתה עד כה על הנושא, והסבר מה החידוש והתרומה במחקר המוצע
- ◆ רשימת פרקי העבודה ותוכנם
- ◆ ביבליוגרפיה

לאחר שיאשרו המנחים את ההצעה, יגישו אותה התלמידים לוועדה הד"ר החוגית, וזו תשלח את ההצעות לשיפוט. לאור חוות הדעת של השופטים תחליט הוועדה אם לאשר את ההצעות כמות שהן, לדחותן, או לאשר אותן בכפוף לשינויים ותיקונים. אושרו ההצעות כמות שהן, או שתיקנו התלמידים את הטעון תיקון לשביעות רצונה של הוועדה, יעברו התלמידים לשלב ב'.

שלב ב'

בשלב ב' התלמידים יכתבו את עבודת הדוקטור, בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי. קצב ההתקדמות יילקח בחשבון בבקשות להמלצות עבור מענקים. העבודה תוגש לשיפוט תוך ארבע שנים ממועד תחילת שלב א'. אם כתיבת העבודה לא תסתיים תוך הזמן המוקצב, על התלמידים להגיש בקשה להארכה, שתידון על ידי ועדת הדוקטורט החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים. העבודה תישפט בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי.

ב. מסלול ישיר לדוקטורט

במסלול זה משולבים לימודי תואר שני ושלישי, עבור תלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי הדוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים מתאימים לכך. המועמדים למסלול זה חייבים להיות בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהשיגו בלימודי התואר הראשון בפילוסופיה ציון ממוצע של 92 לפחות ובחוג השני ציון ממוצע של 90 לפחות.

על המועמדים לבקש משני ממליצים לשלוח מכתבי המלצה עדכניים ישירות למוכרות החוג לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה, חיפה 31905. הקבלה למסלול זה טעונה אישור ועדת הדוקטורט החוגית.

הלימודים במסלול זה מותנים בנכונותם של מורים בחוג להנחות את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט. מוטל על התלמידים למצוא מנחה לפני כתיבת הצעת המחקר. על המועמדים ללמוד את מכסת השיעורים של לימודי התואר השני במסלול עם תזה ולהשיג ציון של 90 או יותר על שתי עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים.

פרטים נוספים על המסלול הישיר נמצאים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון.

מסלול לימודי מחקר מקדים

א. מסלול לימודי מחקר מקדים למסיימי תואר שני בפילוסופיה ללא עבודת גמר מחקרית (תיזה).

על המועמדים למסלול זה להשלים כתיבת תיזה בציון 90 לפחות, ולהשתתף בסדנה לעבודות גמר, תוך תיאום עם ועדת המ"א של החוג. משך הלימודים במסלול זה הינו לכל היותר שנה. חריגה מכלל זה טעונה המלצות ואישורים של המנחה, הוועדה החוגית, והדיקן ללימודים מתקדמים.

עם סיום הלימודים במסלול המועמדים יגישו את מועמדותם ללימודי תואר שלישי, והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט מותנית בנכונותם של מורים בחוג להנחות את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

ב. מסלול לימודי מחקר מקדים למסיימי תואר שני בפסיכולוגיה המעוניינים ללמוד פילוסופיה של הפסיכולוגיה.

מסלול זה מיועד לתלמידים בעלי תואר מ"א בפסיכולוגיה ממוסד אקדמי מוכר בציון של 85 לפחות וציון תיזה 90 לפחות, המעוניינים לכתוב דוקטורט בפילוסופיה, תוך שילוב דיון בנושאים פסיכולוגיים.

תוכנית הלימודים תכלול כ-22 ש"ס לימודי השלמה בפילוסופיה. בתום הלימודים, המועמדים יגישו את בקשתם ללימודי תואר שלישי והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט מותנית בנכונותם של מורים בחוג להנחות את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

ג. מסלול לימודי מחקר מקדים לבעלי תואר מ"א בחוג שאינו פילוסופיה או פסיכולוגיה.

מסלול זה מיועד לתלמידים בעלי תואר מ"א ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל בציון של 85 לפחות וציון תיזה 90 לפחות, המעוניינים לכתוב עבודת דוקטורט בפילוסופיה.

תוכנית הלימודים תכלול כ-26 ש"ס לימודי השלמה בפילוסופיה. בתום הלימודים המועמדים יגישו את מועמדותם ללימודי תואר שלישי והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי. הקבלה לדוקטורט

מותנית בנכונותם של מורים בחוג להנחות את התלמידים בכתיבת עבודת הדוקטורט.

קולוקוויום חוגי (סמינר מחלקתי)

החוג לפילוסופיה מקיים קולוקוויום (סמינר מחלקתי), הפתוח לסטודנטים ולציבור הרחב ושבמסגרתו ניתנות הרצאות בנושאי מחקר פילוסופיים עכשוויים, לעיתים קרובות על ידי מרצים אורחים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובעולם. לאחר הרצאות אלה ישנה הזדמנות לדון עם המרצה בהרחבה על עבודתו ורעיונותיו. פגישות הקולוקוויום מתקיימות בדרך כלל אחת לשבועיים. רשימה עדכנית המפרטת את שמות המרצים המתוכננים, את נושאי הרצאותיהם, ואת זמני ההרצאות, תפורסם באתר החוג ועל גבי לוחות המודעות של החוג לאחר פתיחת שנת הלימודים. בדרך כלל ההרצאות מתקיימות בימי ג' אחת לשבועיים, בין השעות: 16:00-18:00, בחדר 1919, קומה 19, מגדל אשכול.

כנס חוגי שנתי

כל שנה, באמצע הסמסטר השני, החוג מקיים כנס בהשתתפות תלמידי ומורי החוג.

שפה וספרות אנגלית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן

חברי הסגל האקדמי

פרופ' מרטין אורקין (אמריטוס), פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן, פרופ' בתיה לאופר, פרופ' ג'ון מייהל, פרופ' ונדי סנדלר, פרופ' ויליאם פרידמן (אמריטוס), פרופ' דניס קורזון.	פרופסור מן המניין:
פרופ' אליוט סימון, פרופ' נעם פלינקר.	פרופסור חבר:
ד"ר שרה גלעד, ד"ר רון כוזר, ד"ר בנט קרביץ.	מרצה בכיר:
ד"ר אילת בן ישי, ד"ר עמית יהב.	מרצה:
ד"ר לין ברזילי, ד"ר שרה מאיר, ד"ר ברנדה מלכיאל, ד"ר מרים סיון, ד"ר קרן עמרי, ד"ר לאוניד שטרמל.	עמית הוראה ומורה מן החוץ:

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' מורן שורצר

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8249803

פקס: 04-8249711

דואר אלקטרוני: english@research.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות ידע בסיסי בתולדות התרבות והספרות האנגלית והאמריקאית, מיומנויות קריאה, ניתוח, חשיבה ביקורתית וכתובה אקדמית באנגלית. החוג מקנה גם ידע בסיסי וכלי עבודה בבלשנות יישומית, השוואתית ופורמאלית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת ע"י החוג.
2. מועמדים בעלי 5 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 204 במבחן אמי"ר.
3. מועמדים בעלי 4 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 120 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 220 במבחן אמי"ר.
4. מועמדים בעלי תעודת בגרות ממוסד לימודים בחו"ל נדרשים לציון של מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או 204 במבחן אמי"ר.
5. כל המועמדים לחוג לאנגלית חייבים בבחינת כניסה חוגית בכתב מלבד מועמדים אשר למדו בבית ספר תיכון בארצות דוברות אנגלית וקיבלו תעודת בגרות באותה מדינה.
6. קבלה למסלול החד-חוגי אפשרית בשנה א', אך מותנית בהמלצה משותפת של בודקי בחינת הכניסה.
7. נדרשת עמידה בבחינת הכניסה החוגית גם מתלמידי החוג הרב תחומי המבקשים להשתתף בקורס, או בקורסים בחוג כמקבצים או כבחירה.

תנאי הקבלה לשנה מתקדמת

תלמידים ממוסדות אחרים להשכלה גבוהה המעוניינים להמשיך לימודיהם באוניברסיטת חיפה, מתבקשים להגיש למזכירות החוג את המסמכים הרלוונטיים, לאחר שנרשמו לאוניברסיטה ולחוג. החוג שומר לעצמו את הזכות לדרוש בחינת כניסה. כמו כן, הכרה בלימודים קודמים טעונה דיון בועדת ההוראה החוגית.

הלימודים בחוג מתנהלים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי (60 נ' בחוג ובקורסים השייכים לאשכולות שפות וספרויות ו-60 נ' בחוג אחר), והמסלול החד-חוגי (78 נ' בחוג ו-42 נ' במקבצים).

המסלול הדו-חוגי (סה"כ 60 נ')

מבנה הלימודים

שנה א'

חיבור וסגנון *	4 שש"ס	3 נ'
חיבור וסגנון **	4 שש"ס	3 נ'

2 נ'	2 שש"ס	מבוא לבלשנות (מאשכול שפות)
2 נ'	2 שש"ס	מבוא לפונטיקה
2 נ'	2 שש"ס	מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה
2 נ'	2 שש"ס	מבוא לתחביר
<u>4 נ'</u>	<u>4 שש"ס</u>	מבוא לצורות ספרותיות
18 נ'	20 שש"ס	סה"כ

*חובה ללמוד בסמסטר א' את הקורס "חיבור וסגנון א'" ורק בסמסטר ב' את הקורס "חיבור וסגנון ב'".

** הקורס "חיבור וסגנון ב'" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר.

שנה ב'

4 נ'	4 שש"ס	סקירת הספרות האנגלית במאות 14-18
4 נ'	4 שש"ס	סקירת הספרות האנגלית במאות 18-19
<u>8 נ'</u>	<u>8 שש"ס</u>	3*** שיעורי בחירה
20 נ'	20 שש"ס	סה"כ

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו, בתנאי שקיבל ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון ב'".

לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את ארבעת קורסי המבוא בבלשנות. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורס המבוא לצורות ספרותיות.

*** אחד מקורסי הבחירה יהיה קורס מהאשכולות מחוץ לחוג (שפות או ספרויות), כגון: מבוא לתיאוריה ספרותית.

שנה ג'

4 נ'	4 שש"ס	סקירת הספרות האמריקאית
4 נ'	4 שש"ס	סקירת ספרות המאה ה-20
8 נ'	8 שש"ס	2 שיעורי בחירה
<u>6 נ'</u>	<u>4 שש"ס</u>	1 סמינריון
22 נ'	20 שש"ס	סה"כ

**המסלול החד-חוגי (סה"כ 78 נ')
מבנה הלימודים**

שנה א'

4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון א'*
4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון ב**
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לבלשנות
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לפונטיקה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לתחביר
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 14-18
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 18-19
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לצורות ספרותיות א'
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לצורות ספרותיות ב'
<u>2 שש"ס</u>	<u>2 נ'</u>	
28 שש"ס	26 נ'	סה"כ

*חובה ללמוד את הקורס "חיבור וסגנון א'" בסמסטר א ואת הקורס "חיבור וסגנון ב'" בסמסטר ב'

** הקורס "חיבור וסגנון ב'" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר

שנה ב'

4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האמריקאית
4 שש"ס	4 נ'	סקירת ספרות המאה ה-20
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לתיאוריה ספרותית (אשכול ספרויות)
<u>16 שש"ס</u>	<u>16 נ'</u>	4 שיעורי בחירה
28 שש"ס	28 נ'	סה"כ

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו, בתנאי שקיבל ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון ב'".

לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את קורסי המבוא בבלשנות. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורס המבוא לצורות ספרותיות.

שנה ג'

12 שש"ס נ'	3 שיעורי בחירה
8 שש"ס נ'	2 סמינריון
20 שש"ס נ'	סה"כ

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, התאמתה לתקנות ולחובות של תכנית הלימודים, מוטלת על התלמיד.

הערות לתלמידי המסלול החד-חוגי

1. תלמידי המסלול החד-חוגי לומדים 78 נ"ז בחוג לאנגלית ו-42 נ"ז מחוץ לחוג.
2. התלמיד רשאי להשלים את כל 42 הנקודות הנדרשות מחוץ לחוג במקבץ אחד מוגדר וקורסים נפרדים או בשני מקבצים.
  - א. התלמיד חייב ללמוד 20 נ"ז לפחות במקבץ אחד מוגדר (מתוך רשימת המקבצים). במקבץ זה על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית.
  - ב. את יתרת נקודות הזכות (22 נ"ז) יבחר התלמיד מתוך הקורסים המוצעים בחוגים השונים בכפוף לדרישות החוג בו ניתן הקורס ובהסכמת יועץ ב.א בחוג לאנגלית. 18 נ"ז לפחות חייבות להיות בדרג 2 או 3.
  3. חובה על תלמיד במסלול החד-חוגי, הלומד את מרבית קורסי הבחירה בספרות (4 ומעלה) ללמוד קורס אחד בנושא תיאוריה/ חשיבה ספרותית וקורס אחד ברומן במסגרת שיעורי הבחירה, וכן קורס בהיסטוריה של אנגליה או אמריקה במסגרת לימודים מחוץ לחוג.
  4. תלמיד במסלול החד-חוגי יכול לבחור בשפה זרה נוספת במסגרת לימודיו מחוץ לחוג (עד 8 שש"ס שעבורן יזוכה בלא יותר מ-4 נקודות זכות).
  5. השקלול של הקורסים בחוג לאנגלית מהווה 80% מהציון הסופי ולימודי המקבצים מהווים 20% מהציון הסופי.

בחירות ותנאי מעבר לתלמידי שני המסלולים

1. ציון סופי בקורס ייקבע על סמך השתתפות פעילה בשיעורים, הישגים בבחינה/ בחינות, בתרגילים או בעבודה או שילוב בין כל הדרישות הללו.
2. תלמיד שנכשל בקורס חובה חייב לחזור עליו, אולם לא יורשה לעשות זאת יותר מפעם אחת (בהתאם לתקנון ב"א של האוניברסיטה).
3. תלמיד שנה א' שנכשל בשני קורסים, המשך לימודיו בחוג יישקל מחדש. תלמיד שנה א' שנכשל בשלושה קורסים לא יוכל להמשיך בלימודיו. תלמיד שנכשל בארבעה קורסים במשך במהלך לימודיו לב"א לא יורשה להמשיך בלימודיו.
4. תלמיד שנכשל בשיעור בחירה יחזור על אותו קורס או ילמד קורס אחר במקומו. אין להירשם לאותו קורס בחירה יותר מפעמיים.

5. ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60. בקורס "חיבור וסגנון" ציון המעבר הוא 65.
6. הציון העובר בקורס "חיבור וסגנון א'" ירשם כ-"השלים".
7. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הוא ממוצע משוקלל של 65 לפחות למסלול הדו-חוגי ו-75 לפחות למסלול החד-חוגי. על תלמידי המסלול החד-חוגי לשמור על ממוצע ציונים של 75 לפחות, במשך כל שנות לימודיהם בחוג.
8. ועדת ההוראה החוגית תחליט בעניין המשך לימודיו בחוג של תלמיד שנכשל בקורס "חיבור וסגנון".
9. החוג ישקול מחדש המשך לימודיו של תלמיד אשר לא יסיים חובות שנה א' תוך שנתיים מיום התחלת הלימודים.
10. הקורס "חיבור וסגנון ב'" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר.
11. בקורסים בדרג 1 ו-2 יסיימו התלמידים את כל חובותיהם (תרגילים, עבודות, בחינות אמצע סמסטר) לפני הבחינה המסכמת של הקורס.
12. בקורס דרג 3 (סמינריון) יסיימו התלמידים את חובותיהם לפני הגשת העבודה הסמינריונית. תאריך הגשת העבודה הוא בהתאם לתקנון הלימודים הכללי המופיע בשנתון זה.

חיבור וסגנון

כל תלמיד חייב לעבור את הקורסים "חיבור וסגנון א'" ו"חיבור וסגנון ב'" בציון של 65 לפחות. תלמיד שלא עבר את הקורס "חיבור וסגנון א'" חייב לחזור עליו ולהשיג בו את הציון הנדרש. דרישה זו חלה גם על "חיבור וסגנון ב'". תלמיד אשר לא עבר בהצלחה את שני הקורסים האלה לא יוכל ללמוד קורסים כלל בשנה ב'.

אנגלית שפה זרה

תלמיד החוג לשפה וספרות אנגלית חייב לסיים את חובותיו באנגלית שפה זרה ולהגיע לרמת פטור עד סוף שנה א'. חובה זו מהווה תנאי להמשך לימודיו בחוג, ולמעבר לשנה מתקדמת.

הערות כלליות לתכנית הלימודים לתואר הראשון (ב"א)

1. קורסי הסמינריונים מיועדים לתלמידי שנה ג' בלבד. עבודה סמינריונית תוגש למרכזת החוג בשני עותקים, עם מעטפה מבוללת, כאשר עותק אחד יכול להישלח בדואר האלקטרוני או על גבי תקליטור. התקליטור/הגרסה האלקטרונית יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד.
2. במסגרת שיעורי הבחירה והסמינריונים לא יוכל תלמיד במסלול הדו חוגי ללמוד אצל אותו מרצה יותר משני קורסים, ותלמיד במסלול החד-חוגי לא יוכל ללמוד אצל אותו מרצה יותר משלושה קורסים.
3. תלמיד שכבר למד קורס מתקדם בדרג 2 או דרג 3 לא יוכל לחזור על קורס בדרג 1 באותו התחום על מנת לשפר את ממוצע ציוניו בתואר הב"א.

4. החוג דורש נוכחות חובה של 80% לפחות בקורסים השונים.
 5. החוג אינו מאפשר לתלמידים להירשם לקורסים חופפים (מבחינת שעות הוראה).

סגירת התואר – סיום החובות לתואר ראשון

לאחר שישלים את חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, חייב התלמיד לפנות למרכזת החוג בבקשה "לסגור את התואר". מרכזת החוג תעביר שקלול למדור הבוגרים לאחר שהתלמיד אישר בחתימתו את ממוצע ציוניו הסופי.

מידע לתלמידים המייעדים עצמם להוראה

תלמידים המבקשים ללמוד לתעודת הוראה (להורות אנגלית בבית-הספר העל-יסודי) חייבים ללמוד במסגרת לימודיהם בחוג לאנגלית את הקורסים הבאים (דרישה של החוג להוראה):

מבוא לבלשנות	(באשכול שפות)	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לפונטיקה		2 שש"ס	2 נ'
מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה		2 שש"ס	2 נ'
מבוא לתחביר		2 שש"ס	2 נ'
הדקדוק הפדגוגי		4 שש"ס	4 נ'
2 שיעורי בחירה או סמינריונים בבלשנות		8 שש"ס	8 נ'

הציון הנדרש בכל אחד משיעורים אלה הוא 75 לפחות.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר שרה גלעד

מטרת הלימודים

להעמיק ולהעשיר את ידיעותיהם של הסטודנטים בתרבות ובספרות אנגלית או בבלשנות ולצייד אותם בכלים ובמיומנויות למחקר וכתיבה אקדמית בנושאים אלה.

תנאי קבלה

1. יתקבלו בעלי תואר ב"א בציון סופי משוקלל של 80 לפחות בשפה ו/או בספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל ובציון 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר. יתקבלו גם תלמידים בעלי תואר ב"א בחוגים אחרים, אשר סיימו בציון משוקלל של 80 לפחות. תלמידים אלו יתקבלו למסלול לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות למ"א בהתאם להחלטת ועדת המ"א של החוג.
  2. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב*, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לריאיון אישי.
- *מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.

משך הלימודים

- משך הלימודים התקני במסלול א', כולל הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה), הוא עד שלוש שנים.
- משך הלימודים התקני במסלול ב', כולל בחינת גמר, הוא עד שנתיים (בהתאם לתקנון האוניברסיטה ללימודי תואר שני).

נושאי הלימוד

תכנית הלימודים מציעה שלושה נושאי לימוד עיקריים:

1. ספרות – לימוד מעמיק של תחומי ספרות ויצירות מתקופת הרנסנס ועד לספרות פוסט-מודרנית, תיאוריות ספרותיות ושיטות מחקר וביקורת.
2. בלשנות – לימוד מעמיק של תחומי הבלשנות הפורמאלית והיישומית ברמה מתקדמת.
3. מסלול משולב של התמחות בלשנית-ספרותית.

קיימת אפשרות לתכנית לימודים אישית בינתחומית, החייבת באישור ראש החוג והדיקן ללימודים מתקדמים.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 ש"ס

מבנה הלימודים

על התלמיד ללמוד שבעה קורסים במסגרת החוג (4 ש"ס כל אחד), וכן סדנה מתודולוגית בתחום ההתמחות הרלוונטי.

◆ שני קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות, על פי החלטת המרצה).

◆ שישה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.

◆ סדנה מתודולוגית לשיפור מיומנויות המחקר והכתיבה האקדמית בתחום הספרות או בתחום הבלשנות בהיקף של 4 ש"ס. תלמידי המסלול המשולב יוכלו לבחור את הסדנה שבה ישתתפו.

◆ שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית בהיקף של שני 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).

◆ תלמידים המתמחים בספרות יחוייבו ללמוד את הקורס: "תיאוריה/ חשיבה ספרותית", אם לא למדו קורס מקביל במסגרת התואר הראשון. (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).

◆ הסטודנטים הלומדים בשני המסלולים חייבים להגיע לפחות ל-4 הרצאות לפי בחירתם במסגרת הסמינר המחלקתי הנערך בימי ד' בין 12:00 ל-13:30.

◆ הגשת עבודת גמר מחקרית (תזה).

◆ בתחום הבלשנות תינתן אפשרות להשתתף בסדנה מתודולוגית למ"א במסגרת החוג ללשון עברית בשנים שבהן לא תוצע סדנה מתודולוגית במסגרת החוג.

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת מחקר לתיזה בהתייעצות עם המנחה המיועד ולקבל עליה אישור עד תחילת שנה ג' ללימודיו. כמו כן עליו לסיים את כל חובות השמיעה עד תום שנה ב' ללימודיו. החוג ידווח על אישור הצעת המחקר לתיזה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים. הנחיות לכתיבת הצעת התיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של מוכירות החוג. הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' – עם בחינת גמר

היקף הלימודים במסלול זה הוא 40 שש"ס.

מבנה הלימודים

- על התלמיד ללמוד שבעה קורסים במסגרת החוג (4 שש"ס כל אחד) וכן סדנה מתודולוגית בהיקף של 4 שש"ס בתחום ההתמחות הרלוונטי.
- ◆ שלושה קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות), על פי החלטת המרצה).
- ◆ שישה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.
- ◆ סדנה מתודולוגית לשיפור מיומנויות המחקר והכתיבה האקדמית בתחום הספרות או בתחום הבלשנות.* תלמידי המסלול המשולב יוכלו לבחור את הסדנה שבה ישתתפו.
- ◆ שפה זרה אירופאית: מודרנית או קלאסית בהיקף של 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
- ◆ הסטודנטים הלומדים בשני המסלולים חייבים להגיע לפחות ל-4 הרצאות לפי בחירתם במסגרת הסמינר המחלקתי הנערך בימי ד' בין 12:00 ל-13:30.
- ◆ עמידה בבחינת גמר.
- * בתחום הבלשנות תינתן אפשרות להשתתף בסדנה מתודולוגית למ"א במסגרת החוג לשון עברית בשנים שבהן לא תוצע סדנה מתודולוגית במסגרת החוג.

בחינת גמר

- התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד ייבחן בנושא מסוים על סמך ביבליוגרפיה מוגדרת, שתוכן לפי בקשתו ע"י אחד או שניים ממורי החוג.
- בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל פה.
- על התלמיד להבחן עד ה-30 לנובמבר של השנה השנייה ללימודיו.

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

- ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות.
- אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והשיגו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים ו/או קצב התקדמותו בלימודיו.
- תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר המחקרית לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות.
- אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו מרצה במסלול א'.
- אין ללמוד יותר משלושה קורסים אצל אותו מרצה במסלול ב'.

שקלול ציונים

מסלול א'

25%	2 עבודות סמינריוניות
35%	קורסים אחרים
40%	עבודת גמר מחקרית-תזה

מסלול ב'

35%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים אחרים
25%	בחינת הגמר

הוראת האנגלית כשפה זרה
תכנית משותפת לחוג ללמידה, הוראה והדרכה
ולחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני:

פרופ' בתיה לאופר ופרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בהוראת האנגלית כשפה זרה היא להעמיק את השכלת התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות והבלשניות המנחות תהליכים אלו ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקרי ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת האנגלית כשפה זרה ולמחקר בסוגיות הרלוונטיות של התחום.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת האנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר בשפה וספרות אנגלית ובלמידה, הוראה והדרכה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי ב"א בשפה וספרות אנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה באנגלית בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לשפה וספרות אנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 בחוג לשפה וספרות אנגלית במידה והם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסוימים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת האנגלית בביה"ס על יסודי.
5. במקרים מסוימים יידרשו התלמידים להשלמות.
6. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, יחויבו בהשלמה בתחום זה.

7. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לריאיון אישי.
8. מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.
9. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. הם יחויבו בבחינת כניסה בחוג לשפה וספרות אנגלית. במידה ויעמדו בה, יחויבו בתכנית ההשלמות שתתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
10. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
11. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

משך הלימודים

- במסלול א' הוא עד שלוש שנים.
במסלול ב' הוא שנתיים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ובו צובר התלמיד 32 שש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה ואחד בחוג לשפה וספרות אנגלית) ומסלול ב' הכולל בחינת גמר ובו צובר התלמיד 40 שש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אחד בחוג לשפה וספרות אנגלית והשלישי לפי בחירת התלמיד).

מסלול א' :

- א. קורס חובה מתודולוגי לשנה א' – 4 שש"ס
313.4106 טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר
- ב. קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית (יש לבחור שניים מתוך שלושה)
מתוך הרשימה הבאה) 8 שש"ס
109.4431 רכישת מילים בשפה זרה (שיעור)
109.5431 רכישת מילים בשפה זרה (סמינריון)
109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)
109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
109.4551 תורת התרגום או 109.4019 חקר השיח

- ג. **קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (יש לבחור שניים מתוך שלושה)
 308.4092 מבוא לפסיכולוגיה – קריאה וליקויי קריאה
 308.4113 מבוא לשפה
 308.4086 אנגלית כשפה זרה – פרספקטיבה קלינית
 313.4800 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
- ד. **2 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמתי
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
- ה. **קורס בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים
- ס"ב 32 שש"ס

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לועדת המ"א של החוג בו בחר לכתוב את עבודת הגמר המחקרית שלו, במהלך השנה השנייה, ועליה להיות מאושרת עד תחילת שנה ג'. נושא העבודה צריך להיות רלוונטי לתחום הוראת האנגלית כשפה זרה. ההצעה תוגש בשלושה עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. הנחיות לכתובת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים ובאתר של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול ב':

- א. **קורס חובה לשנה א' –** 4 שש"ס
 313.4106 טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר
- ב. **קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית** 8 שש"ס
 109.4431 רכישת מילים בשפה זרה
 109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)
 109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
 109.4019 חקר השיח או 109.4551 תורת התרגום
- ג. **קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה** 8 שש"ס
 (יש לבחור שניים מתוך שלושה)
 308.4092 מבוא לפסיכולוגיה – קריאה וליקויי קריאה
 308.4113 מבוא לשפה
 308.4086 אנגלית כשפה זרה – פרספקטיבה קלינית
 313.4092 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
- ד. **3 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית** 12 שש"ס
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמת
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולינגוויסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולינגוויסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
- ה. **2 קורסי בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה** 8 שש"ס
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים
- סה"כ 40 שש"ס

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד יבחן לפי ביבליוגרפיה שיקבל מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה ומהחוג לשפה וספרות אנגלית. תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

שקול ציונים

מסלול א'

25%	2 עבודות סמינריוניות
35%	קורסים אחרים
40%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

35%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים אחרים
25%	בחינת הגמר

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות.

הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני.

תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות.

אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו.

הרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בתיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית ופרופ' פרימה אלבז-לוביטש בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דניס קרוזון

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במסלול עם תיזה בחוג לשפה וספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיג ציון סופי של לפחות "טוב מאוד" (86) בלימודיו לתואר שני, וציון של לפחות "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית.

קבלת המועמד מותנית במציאת מנחה מתאים מקרב סגל החוג, אשר יביע נכונות להדריך את המועמד בעבודת הדוקטורט ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית. המועמד יגיש לוועדת הקבלה:

1. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (הגדרת תחום ונושא המחקר, שאלות מחקר, רקע תיאורטי וכו').
2. הסכמת המנחה המיועד בכתב.
3. 2 מכתבי המלצה ממרצים במוסד אקדמי שבו למד. אחד ממכתבי ההמלצה יכתב על-ידי מנחה עבודת הגמר המחקרית.
4. גליונות ציונים.
5. ציון והערכות של עבודת המ.א (תזה).
6. עותק של עבודת המ.א.
7. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
8. תקציר נושא המחקר באנגלית.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים בשני שלבים:

שלב א' – שנה ראשונה:

1. מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו בחוג ו/או בחוגים אחרים וועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית. בקורסי הסמינריונים בהם התלמיד נדרש להשתתף, נדרשת חובת נוכחות והשתתפות פעילה, אך המרצה רשאי להטיל על התלמיד גם חובת בחינה (בכתב או בע"פ), לפי שיקול דעתו.
2. התלמיד יכין הצעת מחקר מפורטת, שתאושר ע"י המנחה/ים וועדת הדוקטורט.
3. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

שלב ב' – שנה שנייה שלישית ורביעית:

כתיבת עבודת הדוקטורט –

עם סיום עבודת המחקר והכתיבה, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת בחתימת המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט. לאחר שתיערך בדיקה אשר תוודא כי אכן סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הוועדה על מינוי שופטים.

הערות:

- ◆ תלמיד שלא השלים חובת "שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית" במסגרת התואר השני, יצטרך להשלים זאת בלימודי הדוקטורט.
- ◆ תלמיד אשר כותב את עבודת הדוקטורט שלו בספרות אנגלית ולא למד את הקורס "תיאוריה ספרותית" במסגרת לימודי התואר השני, יהא חייב להשלים קורס זה בשנה הראשונה ללימודי הדוקטורט.

מסלול ישיר לדוקטורט

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. על התלמיד להגיש הצהרת כוונות לעבודת הדוקטורט ולהשיג הסכמת מנחה. החוג רשאי לדרוש ראיון אישי או בחינת כניסה.

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול זה הינו 4 שנים.

מבנה הלימודים

בשנתיים הראשונות התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 28 ש"ס. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90 לפחות. תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים, יגיש הצעת מחקר בסוף הסמסטר השלישי ללימודיו והיא תאושר על ידי הגורמים האקדמיים. בתום שנתיים מתחילת הלימודים יעבור למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך. בשנתיים האחרונות יכתוב התלמיד את עבודת הדוקטורט.

שפה וספרות ערבית
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)
חוג לימודים למ"א
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה
ראש החוג: ד"ר אברהם טאהא

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' ג'ורג' קנאזע (אמריטוס), פרופ' ראובן שניר.
פרופסור חבר:	פרופ' שמעון בלס (אמריטוס), פרופ' ורדית ריספלר-חיים.
מרצה בכיר:	ד"ר אהרן גבע-קלינברגר (שבתון, סמסטר ב'), ד"ר אברהם גרייס (שבתון, סמסטר ב'), ד"ר מסעוד חמדאן, ד"ר אברהם טאהא, ד"ר עפר לבנה.
מרצה:	ד"ר עלי חוסין, ד"ר ג'לאל עבד אלגני.
מורה בכיר:	ד"ר שושנה בן-ארי.
מורה:	מר אברהם בוקעי.
עמית הוראה:	ד"ר ערין סלאמה-קודסי, ד"ר קלרה סרוגי-שג'ראוי.

מזכירות החוג:

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' עדנה קדרון**
 שעות הקבלה: ימים א'-ג' בין השעות 11.00-13.00
 ימים ד'-ה' בין השעות 10.00-12.00
 מגדל אשכול, קומה 15, חדר 1518
 טלפון: 8240061; פקס: 04-8249710

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- להרחיב ולהעמיק את ידע התלמידים בלשון הערבית על תקופתיה ורבדיה, בתולדות הספרות הקלאסית והמודרנית, ובתרבות האיסלאם.
- להכשיר את התלמידים להבנת מכלול הגישות המסורתיות והמודרניות לתולדות הלשון הערבית ודקדוקה.
- להקנות לתלמידים כלים לניתוח יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן ולפתח בהם גישה מתודולוגית לז'אנרים ולזרמים בתולדות הספרות היפה והעיונית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת כניסה חוגית. דרישה זו חלה גם על תלמידי חוגים אחרים המבקשים להשתתף בקורס או בקורסים שאינם פתוחים לתלמידי חוגים אחרים.

תוצאת בחינת הכניסה תקפה רק לאותה השנה שבה נבחן המועמד.

מבנה הלימודים

החל משנת תש"ע שונתה מתכונת הלימודים והתלמידים נדרשים ללמוד 48 נ"ז מלימודי החוג ו-12 נ"ז מתוך קורסי האשכולות מהחוגים ספרות עברית והשוואתית, היסטוריה של המזרח התיכון, והחוג ללשון העברית, מתוך רשימה שתיקבע.
 (תלמידים ותיקים בחוג יהיו רשאים להמשיך במתכונת הקודמת, או לחילופין, להשתלב בתוכנית החדשה).

ה ק ו ר ס

נ'	לימודי שנה א'
0	מיומנויות השפה והבנת הנשמע לבוגרי בתי"ס עבריים*
4	בחירה מקורסי האשכולות**
3	הבעה ותרגום
3	תולדות הספרות הערבית חלק א'
2	דקדוק א' וניקוד
3	מבוא לדת האסלאם
3	טקסט מודרני
3	טקסט קלאסי/פרוזה קלאסית
21	סה"כ

לימודי שנה ב'

	דקדוק ב'	2
3 (2 שש"ס)	תולדות הספרות הערבית חלק ב'	3
3	קוראן ופרשנות	3
2	מבוא לבלשנות ערבית	2
4	קורסי בחירה מקורסי האשכולות**	4
2	קורס בחירה בחוג	2
2 (מאשכול לשון עברית)	שפות העולם (מתקשב)	2
2 (מאשכול לשון עברית)	מבוא לבלשנות שמית	2
20	סה"כ	

לימודי שנה ג'

2	נתוח דקדוקי מתקדם	2
3	שירה קלאסית	3
4 (מ-2 תחומים נוספים)	קורסי בחירה בחוג	4
10	סמינריון*** (אחד בכל סמסטר)	10
19	סה"כ	

בכל מקרה, תלמיד לא יקח סמינריון מודרני לפני הקלסי.

האחריות להרכבת המערכת והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים וחובותיה מוטלת על התלמיד. החוג יוכל לבטל קורסים שהתלמיד לא היה רשאי להירשם אליהם.

* רק לבוגרי בתי"ס עבריים. קורס עזר והשלמה בדקדוק ובהבעה.

** בשנים א'-ג' יש ללמוד 4 נ"ז בכל אחד משלושת חוגי האשכולות.

*** על הסמינריונים להיות משני תחומים שונים (ואצל מורים שונים). תלמיד הבוחר ללמוד

סמינריון קלסי וסמינריון מודרני, חייב ללמוד בסמסטר א' את הסמינריון הקלסי.

אין לקחת יותר מ-2 קורסים אצל אותו מורה (לא כולל קורסי חובה בהם מתקיימת קבוצה אחת בלבד).

חלוקת הקורסים לפי תחומים

(הכוונה למסיפור המופיע לאחר הדרג)

ממספר 002 עד 250	קורסי חובה
ממספר 251 עד 450	קורסי בחירה בתחום הספרות הקלאסית
ממספר 451 עד 650	קורסי בחירה בתחום הספרות המודרנית
ממספר 651 עד 850	קורסי בחירה בתחום הלשון
ממספר 851 עד 950	קורסי בחירה בתחום התרבות והדת

תנאי מעבר

לשנה ב' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. ציון ממוצע 60 לפחות בכל קורסי דרג 1
  2. ציון 60 לפחות בקורס "דקדוק א' וניקוד" (תלמיד אשר ייכשל פעמיים בקורס זה יופסקו לימודיו בחוג). לא ניתן להירשם לאף קורס בדרג 2 לפני סיום קורס זה.
- תלמידים לא יורשו להשתתף בקורסים בדרג 2 בחוג לפני שסיימו חובותיהם בלפחות 20 נקודות בדרג 1.**

לשנה ג' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. השלימו את כל קורסי דרג 1.
  2. השיגו ציון עובר בקורס "דקדוק ב'" ו"קוראן ופרשנות".
  3. סיימו לפחות 4 סמסטרים בחוג (35 נ"ז).
  4. השלימו חובותיהם באנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 2".
- הערה:** תלמידים משנים קודמות אשר לומדים פרוסמינריון בתשע"א/סמסטר א' חייבים להגיש את העבודה הפרוסמינריונית עד לתאריך 1.3.2011, בתנאי שאינם נרשמים לקורסי דרג 3 בסמסטר ב'. תלמיד שאושר לו להירשם לקורסי שנה ג' בסמסטר ב', חייב להגיש את העבודה עד סוף סמסטר א'.

בחינות וציונים

בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות **בכתב** בכל הקורסים כולל בסמינריונים. החוג אינו מאפשר בחינה בעל-פה או הגשת עבודה במקום בחינה סופית בקורס. ניתן לעיין במחברת בחינה ו/או לערער על הציון עד 10 ימים מיום פרסומו וזאת על גבי טופס מיוחד המיועד לכך. עיון במחברות הבחינות – בנוכחות המורה ובשעת קבלה שתקבע לשם כך עם פרסום הציונים. המבקש לשפר ציונו בקורס מסוים יוכל להבחן שנית במועד ב'. באישור החוג יוכל התלמיד לחזור על אותו קורס בסמסטר שלאחריו (אם הקורס מתקיים), או בשנה"ל העוקבת, אך לא יאוחר מכך, בתנאי שלא למד בינתיים קורס מתקדם באותו נושא. ניתן לחזור על קורס חובה פעם אחת בלבד.

עבודות סמינריוניות

על כל תלמיד להכין עבודות סמינריוניות אישיות, אין אפשרות להגיש עבודה משותפת לשני תלמידים או יותר. את העבודות הסמינריוניות (משני תחומים שונים) יש למסור אך ורק במזכירות החוג, בשני עותקים מודפסים. (עותק אחד יוחזר לתלמיד לאחר בדיקתו), בצירוף טופס הצהרה על הכנתה העצמית (נמצא באתר החוג).

להלן המועדים הסופיים להגשת העבודות:

עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. תלמידים אשר למדו את הסמינריון בסמסטר א' רשאים (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה הסמינריונית **עד סוף סמסטר ב'** ואלה שלמדו אותה בסמסטר ב' יוכלו (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה **עד סוף חופשת הקיץ, לפני תחילת שנה"ל הבאה.**

היקף העבודה כ-30 עמודים, לפחות 3 מקורות בשפה אירופית.

במקרים מיוחדים בלבד, ניתן לבקש דחיה מראש החוג (בכתב), תוך ציון הסיבה ומועד המסירה המבוקש. מסירת עבודה סמינריונית באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד (ראה תקנון שכר לימוד), **גם אם הדחיה אושרה על-ידי החוג.**

תלמיד שלא יגיש את העבודה הסמינריונית במועד יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון.

לא ניתן לערער על ציוני העבודות הסמינריוניות.

תיקון ציון עבודה יתאפשר רק ע"י כתיבת עבודה חדשה בנושא שונה, בהסכמת המורה. חישוב הציון הסופי בסמינריון – 35% הבחינה 65% העבודה

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים (כולל שיעורים). השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל והוא לא יורשה לגשת לבחינה אם נוכחותו לא תהיה לפחות 80%.
לא תשלח התראה.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול למדור בוגרים על-פי בקשת התלמיד ואישורו בכתב. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשפר ציונים.

חידוש לימודים לאחר הפסקה

ראה תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אברהם ג'רייס

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, בעיקר בהכשרת התלמידים למחקר עצמאי בתחומי הלימוד השונים בחוג. דגש מיוחד מושם על הכרת התיאוריות ושיטות המחקר בכל תחום והקניית יכולת איסוף נתונים, ניתוחם והכנת חיבור מדעי המיועד לפרסום באכסניות מדעיות.

תנאי קבלה

- ציון משוקלל 80 ומעלה בלימודי התואר הראשון (ב"א) בחוג לשפה וספרות ערבית וציון ממוצע 76 ומעלה בשני חוגי לימודיו לתואר הראשון (ב"א).
  - עמידה בבדיקת יכולת הבנת טכסט מדעי באנגלית.
  - כל המועמדים שאינם בוגרי החוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה חייבים לעמוד בבחינה חוגית הכוללת דקדוק, חיבור ו/או הבנת הנקרא. הבחינה תכלול גם חלק בהבנת הנקרא באנגלית. תלמידים אשר לא יעברו את חלק האנגלית בבחינת הכניסה, אך יעמדו בכל יתר התנאים, יהיו חייבים ללמוד את הקורס "אנגלית מתקדמים 2" (במסגרת המחלקה לשפות) בשנה הראשונה ללימודיהם.
  - ראיון אישי, על-פי שיקול הוועדה החוגית לתואר שני.
- מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר, כתנאי לזכאותו לתואר.
- לגבי מועמדים מאוניברסיטאות מוכרות מחו"ל יש לעיין בתקנון לימודי תואר שני.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (ב"א) הוא 85 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית השלמות לאחר שעמדו בבחינת הכניסה החוגית המיועדת לתלמידי תואר שני באחד המועדים המפורטים ב"מדריך לרשמים".

להלן פירוט ההשלמות:

מבוא לבלשנות ערבית	2	שש"ס
תולדות הספרות הערבית (חלק א' ו-ב')	4	שש"ס
קוראן ופרשנות	4	שש"ס
שירה קלסית	4	שש"ס
קורסי בחירה מתחום הספרות הקלסית	4	שש"ס
קורס בחירה בלשון	2	שש"ס
סמינריון קלסי (כולל עבודה סמינריונית)	4	שש"ס
סמינריון מודרני (כולל עבודה סמינריונית)	4	שש"ס
סה"כ	28	שש"ס

ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים הנ"ל, בדיקה באנגלית (או סיום הקורס "אנגלית מתקדמים 2") וראיון אישי (במידת הצורך) הינם תנאי להרשמה כמועמד ללימודי התואר השני.

עמידה בתנאי ההשלמות אינה מהווה קבלה אוטומטית לתואר השני.

מבנה הלימודים

הלימודים מתנהלים באחד משני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. מסלול זה כולל בחינת גמר.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול ב' – שנתיים.

1. **מסלול א'** (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה) – היקף הלימודים במסלול זה

הוא 32 ש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 16 ש"ס

סמינריון מחקר (חובה בשנה ראשונה) – 4 ש"ס

קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 12 ש"ס (בדרג 3 לפחות)*

(ככלל, מחוגי הספרות, לשון והיסטוריה של המזה"ת, בהתאם לנושא התמחות של

התלמיד).

אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה.

קורסי עזר – בנוסף לנ"ל רשאי החוג להטיל על תלמידיו להשתתף בקורסי עזר ובשפה

מזרחית לפי הצורך.**

שפה אירופית שנייה – צרפתית או גרמנית, או שפה אחרת על-פי הנחיות יועץ המ"א,

ברמת "מתחילים" ו"מתקדמים". את לימודי השפה הזרה יש להתחיל בשנת הלימודים

הראשונה*.

עבודת גמר מחקרית – על התלמיד להגיש למנחה שיאושר ע"י ועדת המ"א החוגית

הצעה לנושא עבודת התיזה החל מסמסטר ב' ללימודי **ולא יאוחר מסוף הסמסטר**

השלישי ללימודיו.

ציון המעבר בעבודת הגמר המחקרית הוא 76.

כתיבת העבודה והגשתה לפי הנוהל הקבוע בתקנון לימודי התואר השני. (ראה פרק זה

בתקנון לימודי תואר שני בשנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

(* רמת המתקדמים (שני הסמסטרים) תחשב כ- 4 ש"ס קורסי בחירה מחוץ לחוג.

(** קורסים אלה לא ייחשבו במנין השעות לתואר השני.

2. **מסלול ב'** (עמידה בבחינת גמר) – היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:
 קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 20 שש"ס
 סמינריון מחקר (חובה בשנה ראשונה) – 4 שש"ס
 קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 12 שש"ס (בדרג 3 לפחות)***
 (ראה פירוט במסלול א')
 שפה אירופאית שנייה – צרפתית או גרמנית, או שפה אחרת על-פי הנחיות יועץ המ"א, ברמת "מתחילים" ו"מתקדמים". במקום רמת "מתקדמים", ניתן ללמוד קורס נוסף מחוץ לחוג בדרג 3 לפחות, בהיקף 4 שש"ס.
 את לימודי השפה הזרה יש להתחיל בשנת הלימודים הראשונה.
 (***) רמת המתחילים (שני הסמסטרים) תחשב כ-4 שש"ס קורסי בחירה מחוץ לחוג.

מסלולים א' וב'

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל והוא לא יורשה לגשת לבחינה אם נוכחותו לא תהיה לפחות 80%.
 לא תשלח התראה.

עבודות, בחינות וצינונים

התלמידים ייבחנו בכתב או יגישו עבודה בכל אחד מהקורסים, על-פי דרישות המרצה, כולל בקורסים בהם יבחרו להגיש גם עבודה סמינריונית.
 עבודת סיום הקורס תוגש עד השבוע האחרון של הסמסטר.
 ציון המעבר בכל קורס הנלמד במסגרת לימודי מ"א הוא 60, כולל בקורסים מחוץ לחוג (אלא אם כן נקבע ציון גבוה יותר).
 יורשה להבחן, או להגיש עבודה, רק תלמיד הרשום לקורס, היה נוכח לפחות ב-80% מהשעורים ומלא את כל החובות האקדמיות של הקורס.
 תלמידי מסלול א' יגישו במשך לימודיהם שתי עבודות סמינריוניות. תלמידי מסלול ב' יגישו שלוש עבודות סמינריוניות. את העבודות בשני המסלולים יש לכתוב בהדרכת מורים שונים.
 אין לכתוב יותר מעבודה סמינריונית אחת בסמסטר.
 ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק במסגרת קורס שנלמד ובאישור המורה. התלמיד יודיע למורה הקורס לא יאוחר מחודש מתחילת הסמסטר על רצונו לכתוב עבודה סמינריונית.
 העבודה הסמינריונית תוגש בזמכירות החוג, בשני העתקים מודפסים (בצירוף הצהרה על הכנתה העצמית), בנוסף לבחינה או לעבודה המוגשת במקום בחינת סיום הקורס. היקף העבודה הסמינריונית עד 30 עמודים, לפחות 3 מקורות בשפה אירופית.

המועד האחרון להגשת העבודות הסמינריוניות הוא סוף חופשת הסמסטר שבו נלמד הקורס.

לא ניתן לערער על ציון עבודה סמינריונית. בהסכמת המורה יתאפשר תיקון הציון רק על-ידי כתיבת עבודה סמינריונית חדשה בנושא שונה.

סמינרי סגל

החוג מקיים סמינרי סגל שמטרתם להציג את פרי מחקרם של מרצים אורחים, מורי החוג ותלמידי המחקר שלו. הסמינרים יתקיימו אחת לשלושה שבועות, בימי רביעי בשעות 12.00-14.00.

מומלץ לכל תלמידי ה"מ"א בחוג להשתתף בסמינרי הסגל.

בחינת גמר (מסלול ב')

עם סיום לימודיו ולאחר הגשת כל העבודות וקבלת כל הציונים יעמוד תלמיד מסלול ב' בבחינת גמר מסכמת בכתב בהתאם להתמחותו. הבחינה תכלול גם חלק כללי שבו יידרש התלמיד לנקד קטע ולהסביר מספר בתי שירה קלסית. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76. ככלל, תערך הבחינה פעמיים בשנה – באפריל ובאוקטובר. על התלמיד להבחן לא יאוחר מה-30.11 בשנה בה הוא רשום.

ההרשמה לבחינה תעשה ע"י פנייה בכתב למזכירות החוג, בציון תחום ההתמחות, לא יאוחר מחודש לפני מועד הבחינה.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול לרשות ללימודים מתקדמים רק לאחר אישור התלמיד. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשינויים או לשיפור ציונים.

שקלול הציונים

20%	2 עבודות סמינריוניות בחוג	1. מסלול א':
35%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
45%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)	
100%	סה"כ	
30%	3 עבודות סמינריוניות בחוג	2. מסלול ב':
40%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
30%	בחינת גמר	
100%	סה"כ	

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שני המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' ורדית ריספלר-חיים

תנאי קבלה

רשאים להציג את מועמדותם בעלי תואר שני (מ"א) במסלול א' בשפה וספרות ערבית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו ציון 85 ומעלה בלימודיהם לתואר השני, וציון 86 לפחות בעבודת הגמר המחקרית למ"א.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

יש להרשם במחלקה להרשמה ובמקביל להעביר את המסמכים הבאים לוועדה החוגית: קורות חיים בעברית ובאנגלית, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים לב"א ולמ"א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התיזה למ"א, העתק מעבודת הגמר, אישור בכתב על הסכמת איש סגל בכיר בחוג להנחות את עבודת הדוקטור. כן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על-ידי המנחה המיועד ותקציר נושא המחקר באנגלית.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התוכנית. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה. כל סטודנט לתואר שלישי חייב בקורס "כתיבה מדעית באנגלית" מטעם המחלקה לשפות זרות.

תלמיד אשר במסגרת לימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זאת.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה, למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על-פי התקנון, תשלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שפה וספרות צרפתית

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

בשנת הלימודים תשע"א לא תתקיים הרשמה ללימודים לתואר ראשון בחוג לשפה וספרות צרפתית.

המיקבץ לתרבות צרפת

המיקבץ מיועד לתלמידים ללא ידיעה מוקדמת בצרפתית. במיקבץ זה ירכוש התלמיד ידע בתרבות הצרפתית על היבטיה העיקריים: מושגי יסוד בתרבות הצרפתית לדורותיה, ספרות ואמנויות עם רקע כללי בהיסטוריה וכן הרחבת הידיעה בתולדות צרפת. כמו כן, הקניית ידע ביסודות השפה הצרפתית. שפת ההוראה במיקבץ (כולל עבודות ובחינות) היא עברית במשך כל הלימודים. המיקבץ מעוגן בחוג ללימודים רב-תחומיים.

להרשמה למיקבץ נא לפנות למזכירות החוג ללימודים רב-תחומיים: טל: 04-8240358

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

מטרת לימודי התואר השני היא העמקה והעשרת לימודי התואר הראשון בספרות הצרפתית, הכשרה לפרש ולערוך ביקורת עצמאית של טקסט או קורפוס ספרותי והכשרה למחקר בנושא התמחותו של התלמיד.

תנאי הקבלה

תלמיד יתקבל ללימודי התואר השני על סמך שני קריטריונים:

1. ציון סופי משוקלל בלימודי התואר הראשון בחוג של 76 לפחות וציון של 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר, כשבעבודת הסמינריון שנה ג' קיבל את הציון 80 לפחות, וציון סופי בלימודי לשון 70 לפחות.
2. ראיון אישי עם יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים בחוג לספרות עברית והשוואתית. במקרה הצורך, יוטלו על התלמיד השלמות כתנאי לקבלתו.
3. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE-ה או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

מסלול אישי

לימודי התואר השני בשפה וספרות צרפתית, במסגרת החוג לספרות עברית והשוואתית, יתאפשרו רק במסלול אישי. המסלול מאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד בספרות צרפתית, שבו הוא מעוניין להתמחות. בנוסף על התלמיד ללמוד קורסים בספרות עברית והשוואתית וקורסים מחוגים אחרים. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' למ"א בחוג לספרות עברית והשוואתית ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (לא מחוייב שתכתב בשפה הצרפתית). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי יו"ר הוועדה החוגית של החוג לספרות עברית והשוואתית בשיתוף מנחה עבודת הגמר המחקרית, ותקבל את אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. הטיפול המנהלי בתלמידים ייעשה באמצעות החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

תנאי קבלה

כל בעל תואר שני (מ.א.) בשפה וספרות צרפתית או בלשנות צרפתית מאוניברסיטה בארץ או מכל אוניברסיטה מוכרת בחו"ל רשאי להגיש את מועמדותו לוועדת הדוקטורט של החוג לספרות עברית והשוואתית, בתנאי שהמוצג הכולל בתחום לימודי הספרות או הבלשנות הצרפתית הוא 82 לפחות ובתנאי שסיים את עבודת הגמר בציון 86 לפחות. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

ועדת הדוקטורט החוגית תקבע לכל מועמד את תכנית לימודיו בהתאם להישגיו הקודמים ולתחומים שהוא כיסה בלימודי המ.א. שלו. התלמיד יחויב במיכסת לימודים בהתאם לדרישות המנחה ויו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול: מהלך חיים, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גיליונות ציונים מאושרים לב.א ולמ.א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התזה למ.א, העתק מעבודת הגמר, אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטור וכן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי בחוג לספרות עברית והשוואתית.

אישור סופי ינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה, למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים.

לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על פי התקנון, תישלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

116, 104

תולדות ישראל

היסטוריה של עם ישראל - מחשבת ישראל

שני החוגים משולבים תוך שמירה על מסגרות נפרדות
של תכניות לימודים והענקת תארים בהתאם

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' שולמית ולר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יעקב ברנאי (אמריטוס), פרופ' דבורה דימנט (אמריטוס),
פרופ' שרה הלר וילנסקי (אמריטוס), פרופ' אהוד לוז (אמריטוס),
פרופ' אברהם מלמד, פרופ' קנת סטאו (אמריטוס), פרופ' בוסתנאי
עודד (אמריטוס), פרופ' מרדכי פכטר (אמריטוס), פרופ' מנחם קלנר,
פרופ' אוריאל רפפורט (אמריטוס), פרופ' מינה רוזן, פרופ' חיים שצקר
(אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' דניאל גוטוויין, פרופ' שולמית ולר, פרופ' מנחם מור, פרופ' גדעון
פוקס.

מרצה בכיר: ד"ר שרה בנדר, ד"ר מרקוס זילבר, ד"ר יוסף חיות, ד"ר עמוס מוריס-
רייך, ד"ר הלל ניומן, ד"ר אסי פרבר-גינת, ד"ר זהר שגב.

מרצה: ד"ר סדריק כהן-סקלי, ד"ר משה לביא.

מורה בכיר: ד"ר חיים ליכט (אמריטוס).

עמית הוראה ומורה מן החוץ: גב' דורותה בורדה-פישר, פרופ' עתליה ברנר, ד"ר אלה באואר, ד"ר
אייל בן-אליהו, גב' גילת גופר, ד"ר יוסף ג'אברין, ד"ר אליזבט גולדווין,
ד"ר גילה הדר, ד"ר עמי וטורי, ד"ר אלכס טל, ד"ר שי סרוגו, ד"ר
עופר פרצ'ב, ד"ר אביהו רוני, גב' חנה שפיר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ברכה צימרמן

מזכירת החוג: גב' חן (ז'אנה) חנוכוב

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות: 10.00-13.00

טלפון: 04-8249930; 04-8240560

פקס: 04-8288812

דואר אלקטרוני: bzimmer@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

החוג לתולדות ישראל משלב בין המסלול להיסטוריה של עם ישראל לבין המסלול למחשבת ישראל. שילוב ייחודי זה מאפשר לחוג להציע תכניות גמישות, מגוונות וחדשניות, המתמקדות בהיסטוריה ובמחשבה היהודית מאז תקופת המקרא ועד ימינו.

הלימודים בתואר ראשון מתקיימים בשני מסלולים נפרדים:

- ◆ היסטוריה של עם ישראל
- ◆ מחשבת ישראל

א. היסטוריה של עם ישראל (104)

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידי החוג ידיעה והבנה של התהליכים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים והפוליטיים בתולדות עם ישראל, מראשיתו ועד ימינו. כמו־כן – לתת בידי התלמידים כלים, שיאפשרו גישה ביקורתית אל המקורות. הדבר נעשה בעיקר בעזרת תרגילים וסמינריונים. המשתתפים בסמינריון נדרשים להוכיח את יכולתם ביישום הידע והכלים הביקורתיים והביבליוגרפיים, העומדים לרשותם (בכלל זאת ספרייה עשירה) לשם כתיבת עבודה ממצה בנושא הסמינריון.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על־ידי החוג.

מסלולים ומגמות: מסלול דו־חוגי, מסלול חד־חוגי.

מבנה הלימודים

לימודי החוג מחולקים לארבע תקופות:

מראשיתו של עם ישראל עד שיבת ציון.	תקופת המקרא
משיבת ציון עד הכיבוש הערבי.	תקופת בית שני, המשנה והתלמוד
מהכיבוש הערבי עד המשבר השבתי.	תקופת ימי הביניים
מאמצע המאה ה-17 ועד ימינו.	העת החדשה

המסלול הדו-חוגי (10-01-104101)

במשך שנות לימודיו לקראת התואר הראשון חייב כל תלמיד להשתתף ב-7 שיעורים (לפחות 1 מכל תקופה), ב-4 תרגילים (1 מכל תקופה), ב-2 סמינריונים (מ-2 תקופות שונות) ובמכינה בתלמוד, ולצבור סך הכל 60 נקודות.

החל משנה"ל תש"ע יוכל כל תלמיד להרשם ל-3 קורסים ברמה של שיעור/תרגיל בהיקף של 12 נ' מחוגים אחרים, השייכים לפקולטה למדעי הרוח ונכללים במערכת הלימודים. רישום לקורס מחוג אחר, שאינו נכלל במערכת הלימודים, כרוך באישור יועץ הב.א.

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (לכל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי). להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים ומשקלן

28/60	בסה"כ	4 נ' כל אחד	7 שיעורים	בציון הסופי:
16/60	בסה"כ	4 נ' כל אחד	4 תרגילים	
12/60	בסה"כ	6 נ' כל אחד	2 סמינריונים	
4/60	בסה"כ	4 נ'	מכינה בתלמוד	
60/60	סה"כ			

המסלול החד-חוגי (10-01-104102)

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את לימודיהם בתולדות ישראל ולשלב במהלך לימודיהם לימודי מקבצים הקשורים או המשלימים לימודים אלה. הקבלה באישור יועץ ב"א.

מבנה הלימודים

נוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ') ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים בהיקף של 12 נ'. סה"כ במסלול זה: $72 = 12 + 60$ נ'.

את יתרת 48 הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג וזאת במסגרת של שני מקבצים מתוך המקבצים הקיימים באוניברסיטה או במסגרת של מקבצים אישיים. ניתן להכיר במסגרת זו בלימודים קודמים. בכל אחד מן המקבצים ילמד התלמיד סמינריון ויגיש בו עבודה סמינריונית.

מקבצים מומלצים: מדע המדינה, קרימינולוגיה, משפטים, סוציולוגיה-אנתרופולוגיה, גיאוגרפיה.

תכנית הלימודים מחוץ לחוג חייבת באישורו של יועץ הב.א.

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד. להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים:

7 שיעורים	4 נ' כל אחד	בסה"כ 28
7 תרגילים	4 נ' כל אחד	בסה"כ 28
2 סמינריונים	6 נ' כל אחד	בסה"כ 12
מכינה בתלמוד	4 נ'	<u>בסה"כ 4</u>

סה"כ 72

כמו כן ישוקללו שני המקבצים על פי אותו עיקרון, משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד לתואר.

ניתן להתאים בחוג תוכנית אישית הנוגעת לתחומי העניין של הסטודנט באישור יועץ הב.א.

תוכנית אקדמיזציה למורים בכירים ולהנדסאים בעלי תעודת הוראה

התכנית מתקיימת במסגרת המסלול החד-חוגי, ומיועדת לבוגרי מכינות להוראה. בתכנית זו לימודי הסמינר ולימודים קודמים מוכרים לצורך צבירת נקודות. התלמידים מתקבלים לשנה ב' ולפיכך פטורים מן הבחינה הפסיכומטרית.

* סטודנטים המעוניינים ללמוד בתכנית במסגרת החוג למחשבת ישראל, תבנה עבורם תכנית ייחודית.

תנאי הקבלה

1. תעודת הוראה תלת-שנתית (ממכללה/מדרשה מוכרת ע"י משרד החינוך והתרבות).
2. תעודת בגרות מלאה.
3. תעודת מורה בכיר.
4. עמידה בבחינת המיון באנגלית (אמי"ר), ברמה "בינוני 1". מועמדים שיתקבלו לתכנית יהיו חייבים לסיים כל חובותיהם באנגלית כשפה זרה עד תחילת לימודיהם בדרג 3.

5. עמידה בבחינת ידע בעברית (יע"ל), זאת, למועמדים אשר שפת ההוראה בבית-הספר התיכון בו למדו לא היתה עברית (ראה עמ' 54 במדריך לנרשמים).

לכל מסלולי הלימודים

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

מכינה בתלמוד

תלמיד החוג חייב ללמוד במכינה לתלמוד בהיקף של קורס סמסטריאלי אחד בן 4 שש"ס. עליו להשלים קורס זה באחד מארבעת הסמסטרים הראשונים ללימודיו בתואר הראשון.

סדר הלימודים

תכנית הלימודים נקבעת בידי התלמיד בהתאם לתקנות ולסדרי הלימוד בחוג ומקבלת תוקף עם אישורה על-ידי החוג. הדרכה לצורך זה תינתן במסגרת הליכי הייעוץ, כפי שייקבעו.

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודות סמינריוניות) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

סמינריונים

תלמיד רשאי להשתתף בסמינריון רק לאחר שלמד ועמד בדרישות בשיעורים ובתרגיל מאותה תקופה. תלמיד אינו רשאי להשתתף ביותר מסמינר אחד בסמסטר. תלמיד אינו רשאי להשתתף ב-2 סמינריונים מאותה תקופה. כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית בשנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת הקיץ.

העבודות יוגשו בשני עותקים בצירוף מעטפה גדולה מבוילת למזכירות החוג.

הערה: תלמידי החוג המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי השלמה תלויים בחוג השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

ב. מחשבת ישראל (116)

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידים ידיעה שיטתית בהתפתחותם של הרעיונות העיוניים, הדתיים, החברתיים והלאומיים של העם היהודי, בכיווניהם הפילוסופיים וההיסטוריים, ובקשריהם עם ההשקפות הפילוסופיות, הדתיות והחברתיות הכלליות. הלימודים בחוג מתנהלים מתוך גישה פילוסופית והיסטורית, ומטרתם לפתוח אשנב לעולם הרוחני של העם היהודי, להקנות ידע בסיסי רחב במחשבת ישראל ולהכשיר את התלמידים למחקר ולהוראה בתחום זה.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
מסלולים: מסלול דר-חוגי, מסלול חד-חוגי

המסלול הדו-חוגי (116101-10-01)

מבנה הלימודים

הלימודים כוללים שלושה מדורים, שהם גם מדורים להתמחות:

- א) ספרות חז"ל
- ב) פילוסופיה יהודית
- ג) קבלה וחסידות

◆ ספרות חז"ל

שיעור במדרש ובאגדה	4 שש"ס	4 נ'
תרגיל במדרש ובאגדה	4 שש"ס	4 נ'
מכינה בתלמוד*	4 שש"ס	4 נ'
תרגיל בטקסטים תלמודיים	4 שש"ס	4 נ'
סה"כ	16 שש"ס	16 נ'

◆ פילוסופיה יהודית

4 נ'	4 שש"ס	שיעור בימי הביניים
4 נ'	4 שש"ס	תרגיל בימי הביניים
4 נ'	4 שש"ס	שיעור בעת חדשה
4 נ'	4 שש"ס	תרגיל בעת חדשה
16 נ'	16 שש"ס	סה"כ

◆ קבלה וחסידות

4 נ'	4 שש"ס	שיעור בקבלה קלאסית
4 נ'	4 שש"ס	תרגיל בקבלה קלאסית
4 נ'	4 שש"ס	שיעור בקבלה מאוחרת
4 נ'	4 שש"ס	תרגיל בקבלה מאוחרת
16 נ'	16 שש"ס	סה"כ

◆ סמינריונים

6 נ'	4 שש"ס	סמינריון
6 נ'	4 שש"ס	סמינריון
12 נ'	8 שש"ס	סה"כ
60 נ'	56 שש"ס	סה"כ כללי

* המכינה בתלמוד היא קורס חובה בשנה א'.

אם החוג השני של התלמיד מחייב קורס בתלמוד, יהיה התלמיד חייב בתרגיל נוסף. החל משנה"ל תש"ע יוכל כל תלמיד להרשם ל-3 קורסים ברמה של שיעור/תרגיל בהיקף של 12 נ' מחוגים אחרים, השייכים לפקולטה למדעי הרוח ונכללים במערכת הלימודים. רישום לקורס מחוג אחר, שאינו נכלל במערכת הלימודים, כרוך באישור יועץ הב.א. ניתן ללמוד בתוכנית אישית באישור יועץ הב.א.

המסלול החד-חוגי (116102-10-01)

מבנה הלימודים

נוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ'), ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים בהיקף של 12 נ'. סה"כ במסלול זה $12+60 = 72$ נ'. את יתרת 48 הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג וזאת במסגרת של שני מקבצים מתוך המקבצים הקיימים באוניברסיטה במקבצים אישיים. כן, ניתן להכיר במסגרת זו בלימודים קודמים. החוג ממליץ לקחת מיקבץ אחד בחוג לפילוסופיה ומיקבץ אחר באחד החוגים למדעי היהדות.

במסגרת המיקבצים יחויב התלמיד ללמוד שיעורים, תרגילים וסמינריונים לפי הנחיית יועץ הב.א.

בחירת המיקבצים תעשה באישור יועץ הב.א.

מכסת הלימודים במסלול הדור-חוגי	60 נ'
הוספות בחוג (3 תרגילים במדורים שונים)	12 נ'
2 מקבצים בחוגים אחרים	48 נ'
סה"כ	120 נ'

תכנית אקדמיזציה למורים בכירים מוסמכים להנדסאים בעלי תעודת הוראה
יש לעיין במידע תחת החוג להיסטוריה של עם ישראל.

לכל מסלולי הלימודים

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

בחינות, תנאי מעבר וסמינריונים

- בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות בכתב בכל השיעורים והתרגילים. הרשות להיבחן מותנית בנוכחות ב-80% מהשיעורים בכל קורס.
- בסמינריון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית.
- התלמיד חייב להגיש למזכירות החוג את העבודות הסמינריוניות בשני עותקים בצירוף מעטפה גדולה מבוללת.

כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית בשנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת הקיץ.

שיקול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (כל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי).

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר הלל ניומן

החוג לתולדות ישראל

החוג לתולדות ישראל הוא שילוב של החוג ההיסטוריה של עם ישראל והחוג למחשבת ישראל, היוצר מסגרת בין-תחומית למחקר וללימוד של תולדות ישראל על גילוייהן השונים. עם זאת, שני החוגים שומרים על מסגרות נפרדות של תוכניות לימודים ושל הענקת תארים.

א. היסטוריה של עם ישראל

החוג לתולדות ישראל מציע מגוון תוכניות המאפשרות התמחות בהיבטים שונים של תולדות ישראל. כן מוצעות תוכניות ייחודיות המותאמות לצרכים המקצועיים של ציבורים שונים בכלל וציבור המורים בפרט.

תנאי קבלה

המועמדים ייבחרו על-ידי ועדת קבלה מבין התלמידים שסיימו לימודי ב"א בהיסטוריה ובמדעי היהדות. יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים אם יאשרו על-ידי ועדת הקבלה החוגית. תלמידים שסיימו תואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית, חייבים לעבור מבחני ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה. מלוי תנאי זה הכרחי לקבלת זכאות לתואר.

מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

1. קבלה למסלול מ"א עם כתיבת עבודת גמר מחקרית: בציון 80 לפחות בכל אחד מן החוגים, אשר ממלאים אחרי תנאי הקבלה הכלליים ללימודי מ"א.
2. קבלה למסלול מ"א עם בחינת גמר כולל תכניות מובנות: בציון 76 לפחות בכל אחד מן החוגים, אשר ממלאים אחרי תנאי הקבלה הכלליים ללימודי מ"א.

מבנה הלימודים

מסלולי לימוד:

מסלול א' – 104201-10-01 (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – 28 ש"ס):
מתקבלים למסלול זה מועמדים שסיימו לימודי ב"א בציון סופי 80 לפחות. תלמידים במסלול ב' יכולים לפנות בבקשה לעבור למסלול א' בתחילת שנת הלימודים השנייה, או לאחר שהגישו עבודה סמינריונית אחת לכל הפחות. את בקשתם יגישו בכתב למזכירות החוג.

5 קורסים בדרג 4	סמינריון בשניים מהם 4 שש"ס X 5 = 20 שש"ס
2 קורסים בחוגים אחרים	רפראטים 4 שש"ס X 2 = 8 שש"ס
בדרג 3 לפחות	סה"כ 28 שש"ס

שפה זרה: רמה א' ורמה ב', סה"כ 4 סמסטרים (עד רמת פטור)

שפה זרה לתלמידי מסלול א' (נוסף על האנגלית שלמד בלימודי התואר הראשון)

סטודנט שבחר את תקופת הבית השני, המשנה והתלמוד כתקופת התמחות, חייב ללמוד יוונית למתחילים ולמתקדמים. סטודנט שבחר את ימי הביניים, או העת החדשה כתקופת התמחות, יכול לבחור את השפה הזרה (ברמה ב' או מקבילה) בהתאם לתחום התמחותו באישור החוג. סטודנט המוכיח ידיעה בשפה זרה הנדרשת לתחום ההתמחות, פטור מלימודי שפה זרה. לימודי שפה זרה הם חובה אך לא נחשבים בשקלול הציונים. ניתן להכיר במחצית מלמודי השפה הזרה כקורסי בחירה בחוגים אחרים בתוכנית הלימודים של התלמיד, וזאת בתאום בין מנחה העבודה והתלמיד.

♦ ניתן להכיר בקורסי שפה (לא אנגלית) שנלמדו במסגרת תואר ראשון או במסגרות מוכרות אחרות מחוץ לאוניברסיטה.

הסטודנט חייב להגיש שתי עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

תלמיד שהתקבל למסלול א' יבחר נושא לעבודת גמר מחקרית, תוך התייעצות עם המרצה אשר ידריכו בעבודתו. הצעת התיזה חייבת להיות מאושרת בתחילת שנה ג' ללימודים. העבודה תודפס ותוגש בהתאם לנוהלי הכנה והגשה של עבודת גמר מחקרית שנקבעו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. העותקים שיוגשו לא יוחזרו למחבר. ניתן לפרסם פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר לפני הגשתה באישור חברי ועדת המ.א. החוגית והמנחה.

שקלול הציונים – מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

מסלול ב' – 104202-10-05 (מסלול עם בחינת גמר – 36 שש"ס):

במסגרת לימודי המ"א, יתמחה התלמיד בתקופה היסטורית אחת או שתיים.

7 קורסים בדרג 4	סמינריון בשלושה מהם	4 שש"ס X 7 = 28 שש"ס
2 קורסים בחוגים אחרים	רפראטים	4 שש"ס X 2 = 8 שש"ס
בדרג 3 ומעלה		סה"כ 36 שש"ס

עבודות ובחינות

הסטודנט חייב לקבל ציון בכל אחד מהקורסים בהם השתתף. בסמינריון – הסטודנט חייב בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית. הציון העובר הוא 60. במהלך לימודיו יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות. עם תום לימודיו ייבחן התלמיד בבחינת גמר ב-2 נושאים בתקופת התמחות. הבחינות נתקיימו בשני מועדים – בסתיו ובאביב – על-פי ביבליוגרפיות שיוכנו בחוג. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

שקלול הציונים – מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
<u>40%</u>	קורסים
100%	סה"כ

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

מסלול אישי – 104206-10-01

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחויב באותה מכסת שעות לימוד כבמסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר ותאושר על-ידי יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

מסלול מואץ לתואר שני

למסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), יש להירשם לתוכנית

מס' 104240-10-01

למסלול ב' ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית, יש להירשם לתוכנית

מס' 104241-10-01

כללי

המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) וגם למועמדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').

המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 90 לפחות וכתבו לפחות עבודה סמינריונית אחת, שבה השיגו ציון של 90 ומעלה. תלמיד שיווהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס) מותנה בקבלת אישור בכתב מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.

והיה והתלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מחובותיו בלימודי המ"א.

במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר זה.

תלמיד שסיים את כל חובותיו לתואר ראשון בשנה ג' יוכל להתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד'. במקרה בו נותרה לתלמיד חובת הגשת עבודות לתואר הראשון, הוא יתקבל במעמד "על תנאי".

על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עם תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.

במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מבנה הלימודים

מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת מחקר לעבודת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.

השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.

עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.

משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול ב' עם בחינת גמר

התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.

התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום השנה הרביעית, כולל חופשת הקיץ.

משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תואר שני מסלול ב' - תוכניות מובנות

תוכנית לימודים בתולדות עם ישראל בעת החדשה

ימי לימוד א' או ג' - *ראש תוכנית: פרופ' דני גוטוויין

(*ליום א' יש להירשם לתוכנית מס' 104202-10-02, *ליום ג' יש להירשם לתוכנית מס'

104202-10-03)

תולדות ישראל במאות התשע-עשרה והעשרים משמשות נושא למחקר היסטורי רב-תחומי וחדשני מצד אחד, ומצד שני הן מעצבות את הזיכרון הקיבוצי ומהוות ציר לדיון הציבורי בישראל. ככאלו הן גם נושא מרכזי בלימודי ההיסטוריה ובפעילות החינוכית במערכת החינוך.

במוקד תכנית המ.א. בתולדות ישראל בעת החדשה עומדים התהליכים המרכזיים שעיצבו את דמותו של העם היהודי בתפוצותיו השונות במאתיים השנים האחרונות ובהם: היציאה מן הגיטו ואתגרי ההשתלבות בחברות הרוב; ההגירה הגדולה, בעיקר לארה"ב ולארגון-ישראל; האנטישמיות המודרנית והשואה; התנועה הלאומית היהודית והציונות; החיים היהודיים במזרח אירופה ובארצות האיסלאם; ועוד. נושאים אלו נלמדים מתוך מגוון של נקודות מבט: חברתית, כלכלית, פוליטית, תרבותית, הגותית ומגדרית.

בקורסים השונים נפרשת בפני הלומדים תמונה עדכנית של מצב המחקר, תוך התמקדות במחלוקות ובזרמים המניעים את המחקר ההיסטורי בן זמננו.

ניתן להרכיב תכנית לימודים המתמקדת בתולדות ישראל בעת החדשה וביהדות זמננו.

תנאי קבלה

קבלה לתכנית זו מותנית באישור ועדת המ"א החוגית ומסלול הלימודים בה זהה למסלול הלימודים בתכנית הרגילה במסלול ב'. ניתן יהיה ללמוד יום בשבוע במשך שנתיים.

במהלך לימודיו חייב הסטודנט בהגשת 3 עבודות סמינריוניות ו-6 עבודות רפראט. עם סיום הלימודים, לאחר הגשת כל העבודות ייבחן הסטודנט בבחינות גמר.

שקלול הציונים

בחינות גמר	30%
3 סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

העם היהודי וישראל: עידן הגלובליזציה

התוכנית מתקיימת ביום א' – ראש התוכנית: פרופ' דני גוטוויין

(יש להירשם לתוכנית מס' - 104202-10-09)

התוכנית עוסקת במערכת יחסי הגומלין המורכבת בין התפוצה היהודית ומדינת ישראל על רקע השתנות המציאות הגלובלית. יידונו סוגיות הנוגעות לעם היהודי בתפוצות: המבנים המוסדיים, הגילויים התרבותיים והאתגרים הפוליטיים של הקהילות היהודיות בארצותיהן ויחסייהן עם מדינת ישראל. בחינת יחסי הגומלין המורכבים בין התפוצה היהודית, התנועה הציונית ומדינת ישראל מספקים מקרה מבחן מרתק המאיר את מורכבותם של תהליכים בין לאומיים מצד אחד ותהליכים העוברים על החברה הישראלית מצד שני. ראוי להדגיש שעובדת היותה של מדינת ישראל מדינת הגירה ומדינת לאום, הופכת את הדיון בנושא הפזורה היהודית לאמצעי ראשון במעלה לבדיקת סוגיות יסוד איתן מתמודדת החברה הישראלית במהלך שנות קיומה החל מדפוסי קליטתם של עולים דרך הבנייתם של נכסי תרבות משותפים ועד לדרכי תפקודו של "המגור השלישי". התוכנית תתמקד בבחינת היחסים הפוליטיים והמוסדיים.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 36 שש"ס (שעות סמסטריאליות), כלומר 9 קורסים במשך שנתיים.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר בתיאום ובהסכמת המרצה). בשאר הקורסים יגיש עבודות רפראט.
- ◆ לימודי השלמה (במקרה הצורך) יקבעו על פי ייעוץ אישי.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר (ציון עובר 76).

תנאי הקבלה

- ◆ בוגרי תואר ראשון בתחומי מדעי היהדות ו/או היסטוריה ובחוגים המשלימים של התוכנית.
- ◆ בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יחויבו בקורסי השלמה (מקורסי התואר הראשון של החוג) במקביל לשנה א' של תוכנית התואר השני. יש לסיים את קורסי ההשלמה עד תום שנה א' ללימודים.
- ◆ ממוצע ציונים של 76 לפחות בכל אחד מהחוגים שנלמדו בתואר הראשון.

שקלול הציונים

בחינות גמר	30%
3 סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

העת החדשה – תולדות יהודי פולין ומזרח אירופה התוכנית מתקיימת ביום ג' - ראש התוכנית: ד"ר מרקוס זילבר (יש להירשם לתוכנית מס' - 104202-10-01)

מסלול זה מתמקד בתולדות יהודי פולין ומזרח אירופה ותרבויותיהם, מראשיתן ועד לעידן הקומוניסטי בשנות החמישים והשישים של המאה העשרים. מטרת התוכנית לחשוף את הסטודנטים אל העושר העצום בתולדותיהם של יהודי פולין ומזרח אירופה, אל גישות היסטוריוגרפיות שונות ולפולגותות המחקריות העיקריות הנוגעות להן, תוך הענקת כלים לצריכה ביקורתית נבונה של המחקר ההולך ורב, הן בארץ והן מחוצה לה, על תולדותיהם ותרבויותיהם של יהודי פולין ומזרח אירופה. התוכנית תפרוס בפני הלומדים את תולדות יהודי פולין ומזרח אירופה בתפיסה פנואמית. השיעורים והסמינרים יינתנו על ידי מומחים בתחומם, תוך שיתוף מרצים אורחים מהארץ ומחול"ל, בימי עיון ובהרצאות אורח מיוחדות. בסמינרים יעסוק הסטודנט בנייתן אספקטים שונים של החוויה היהודית בפולין ובמזרח אירופה, תוך חשיפת הסטודנט לגישות מחקריות מגוונות, בהתאם לתפיסות הרב-תחומיות העומדות בבסיס החוג לתולדות ישראל.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 36 ש"ס (שעות סמסטריאליות), כלומר 9 קורסים במשך שנתיים.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר בתיאום ובהסכמת המרצה). בשאר הקורסים יגיש עבודות רפראט ו/או ייבחן, בהתאם לדרישות הקורס.
- ◆ לימודי השלמה (במקרה הצורך) יקבעו על פי ייעוץ אישי.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר (ציון עובר 76).

תנאי הקבלה

- ◆ בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר שסיימו בציון 76 לפחות בשני החוגים בתואר הראשון בתחומים הבאים: מדעי היהדות, היסטוריה, מקרא וספרות.
- ◆ בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יחוייבו בקורסי השלמה (מקורסי התואר הראשון של החוג) במקביל לשנה א' של תוכנית התואר השני. יש לסיים את קורסי השלמה עד תום שנה א' ללימודים.
- ◆ ראיון אישי.
- ◆ המעוניינים בתוכנית זו מבקשים לשלוח את המסמכים הבאים בטרם הרישום לאוניברסיטה:
- ◆ טופס מועמדות לתואר מ.א. במסלול יהודי פולין ומזרח אירופה (ניתן לקבל במזכירות החוג).
- ◆ העתק של תעודת הב.א. (או ה-B.Ed.) בצירוף רשימת הקורסים והציונים.

- ◆ לאחר אישור ראש התוכנית יוזמן המועמד לראיון אישי. לאחר שעבר בהצלחה שלבים אלו יוכל המועמד להירשם לאוניברסיטה.

תלמידי המסלול יוכלו לעבור בתום שנה א' (בלבד!) למסלול מחקרי (עם כתיבת תיזה) בתנאי שעמדו בציון ממוצע של 80 לפחות (זאת לאחר שהגישו את כל העבודות של שנה א' ובהם עבודת סמינריון אחת לפחות) וקיבלו את אישור ראש התוכנית בכתב.

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

אזרחות

התוכנית מתקיימת ביום ה' – ראש התוכנית: ד"ר מרקוס זילבר
(יש להירשם לתוכנית מס' 104202-10-06)

תוכנית זו משלבת לימודי קורסים מתחום האזרחות עם קורסים מתחום היסטוריה של עם ישראל בעת החדשה בהתאם לתוכנית הלימודים הנלמדת בבתי-ספר. הקורסים באזרחות מקנים מבט רחב על החברה והפוליטיקה הישראלית מנקודת מבט של הסוציולוגיה ומדעי המדינה. הקורסים מתחום ההיסטוריה עוסקים בתהליכים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ואידיאולוגיים שחלו בחברה היהודית בעת החדשה.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 36 ש"ס (שעות סמסטריאליות), כלומר 9 קורסים במשך שנתיים. התלמיד ילמד 6 קורסים באזרחות ו-3 קורסים בהיסטוריה.
- ◆ השתתפות ביום עיון בכל שנה.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר בתיאום ובהסכמת המרצה), בשאר הקורסים יגיש עבודות רפראט.
- ◆ לימודי השלמה (במקרה הצורך) יקבעו על פי ייעוץ אישי.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר (ציון עובר 76).
- ◆ בעלי תעודת הוראה המעוניינים בהרחבת רישיון הוראה באזרחות, יידרשו לעבור סדנא דידקטית. משך הסדנא 4 ש"ס.

תנאי הקבלה

- ◆ בוגרי תואר ראשון בתחומי מדעי היהדות ו/או היסטוריה ובחוגים המשלימים של התוכנית.
- ◆ על בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוטלו בשנת הלימודים הראשונה למ"א קורסי השלמה מקורסי התואר הראשון של החוג שיהיה עליהם לסיים עד תום השנה.
- ◆ ממוצע ציונים של 76 לפחות בכל אחד מהחוגים שנלמדו בתואר הראשון.

שקלול הציונים

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"כ

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

תוכניות ייחודיות

תרבות ישראל – ספרות, מחשבה והיסטוריה בשיתוף החוג לספרות עברית והשוואתית

ראשי התוכנית: פרופ' שולמית ולר, פרופ' חיה בר-יצחק

עקרונות התוכנית

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. התרבות היהודית היא תרבות רב-קולית ורב שכבתית ומשך תקופה ארוכה נוצרו יצירותיה כתגובה לאלו שקדמו להן. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מגוונות להבנת תהליכים אלה.

התוכנית תפרוס לפני הלומדים את תרבות ישראל תפיסה פנורמית. לצורך זה ינחו אותנו העקרונות הבאים:

- השיעורים יעסקו במפגש בין דיסציפלינות שונות סביב נושא לימודי ספציפי.
- השיעורים יציגו את ההשתלשלות של תרבות ישראל לאורך ההסטוריה.
- מורים מדיסציפלינות שונות ישתפו פעולה בהנחיית עבודת גמר ובהוראה.

הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולתולדות ישראל על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. יוצע מיגוון של שעורים סמינריוניים לבחירה.

בנוסף לשעורים אלה יוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים, שבו ייחשפו הסטודנטים לטקסטים מן הספרות העברית לדורותיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – 104201-10-13 (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – 32 שש"ס)

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 28 שש"ס, לא כולל לימודי השלמה ולימודי שפות. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – 104202-10-13 (מסלול עם בחינת גמר – 36 שש"ס)

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 שש"ס לא כולל לימודי השלמה.

מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להרשם לתכנית באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 שש"ס בתכנית, ואת הקורס "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 שש"ס) סה"כ 28 שש"ס.

במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו תלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית יחידה של 4 שש"ס מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר: קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

- 1) שתי עבודות סמינריוניות.
- 2) ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
- 3) עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב':

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 28 שש"ס בתכנית. ו-8 שש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית בחוג לתולדות ישראל.

לימודי עזר: קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

1. שלוש עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. בחינת גמר.

עבודות גמר

על פי הכלול בתקנון הלימודים הכללי – הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית לימודים במשפט עברי – היבטים היסטוריים ותרבותיים (בשיתוף הפקולטה למשפטים)

ראש תוכנית: פרופ' שולמית ולר

למסלול א' - עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יש להירשם לתוכנית

מס' 104204-10-01

למסלול ב' - ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יש להירשם לתוכנית

מס' 104205-10-01

מטרת הלימודים

התרבות היהודית העתיקה על גלגוליה ההלכתיים, המטה־הלכתיים והספרותיים, נמצאת ביסודן של דילמות רבות המעסיקות את החברה הישראלית והיהודית בימינו. הקיטוב והמתח הנוצרים במהלך הדיון בדילמות אלה נובעים במקרים רבים מהבורות במקורות היהודיים של חלק מהציבור ומהבקיאות, ללא ביקורת, של החלק האחר.

מטרת התוכנית היא לספק כלים לרכישת ידע במקורות התרבות היהודית והמשפט העברי, ולפתח יכולת ללמוד ולחקור אותם בדרך ביקורתית, ועל פי מתודה המדגישה את ההתפתחות ההיסטורית של ההלכה. התכנית תשלב לימוד משפטים, לימוד תולדות ישראל ולימוד טקסטים תלמודיים והלכתיים. ההוראה תעשה תוך הקפדה על הבנת הקשר בין המציאות ההיסטורית, השתלשלות ההלכה, והתפתחות היצירה התרבותית.

תנאי קבלה

כדי להתקבל ללימודים בתכנית המוצעת על התלמידים לעמוד בתנאי הקבלה הבסיסיים של אוניברסיטת חיפה לתואר שני. תואר ראשון במדעי היהדות, או במשפטים, ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל, בממוצע ציונים משוקלל שאינו נופל מ-80, תשקל קבלה של מועמדים בעלי ממוצע נמוך מ-80 אך שלא נמוך מ-76.

בוגרי תואר ראשון במדעי היהדות ירשמו ללימודי תואר שני בחוג לתולדות ישראל.

בוגרי תואר ראשון במשפטים ירשמו ללימודי תואר שני בפקולטה למשפטים.

לימודי השלמה

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי משפטים יידרשו להשלים שני קורסים:

מקורות במשפט ישראלי ומבוא למשפט עברי

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי היהדות יידרשו להשלים 2 קורסים של טקסטיים תלמודיים (4 ש"ש).

חובה לסיים את לימודי השלמה עד תום השנה הראשונה ללימודים.

חובות הלימוד

משך הלימודים בתכנית – שנתיים.

היקף הלימודים

לבוגרים של תולדות ישראל הלימודים יהיו בהיקף של 28 ש"ס במסלול עם כתיבת תיזה (מסלול א') ובהיקף של 36 ש"ס במסלול עם בחינת גמר (מסלול ב')
 לבוגרי הפקולטה למשפטים הלימודים יהיו בהיקף של 28 ש"ס במסלול עם כתיבת תיזה ו-32 ש"ס במסלול ללא תיזה.
 כל התלמידים ידרשו לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסי החובה, אחת בתולדות ישראל ואחת במשפטים.
 תלמידי מסלול ב' (ללא כתיבת תיזה) יכתבו עבודה סמינריונית נוספת במסגרת קורסי הבחירה.

היקף הלימודים יהיה כדלקמן:

מסלול ב' (לא מחקרי)		מסלול א' (מחקרי)		
בוגרי מדעי הרוח	בוגרי משפטים	בוגרי מדעי הרוח	בוגרי משפטים	לימודי חובה
16 שש"ס (4 קורסים)	20 שש"ס (5 קורסים)	16 שש"ס (4 קורסים)	20 שש"ס (5 קורסים)	
20 שש"ס (5 קורסים)	12 שש"ס (3 קורסים)	12 שש"ס (3 קורסים)	8 שש"ס (2 קורסים)	לימודי התמחות
סה"כ 36	סה"כ 32	סה"כ 28	סה"כ 28	

שקלול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	50%
שאר הקורסים	50%
סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בתולדות ישראל או במשפטים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

בחינת גמר	30%
שאר הקורסים	70%
סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית התמחות במלחמה ושלום

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

ראש התוכנית: פרופ' אריה כוכבי

סטודנט הנרשם לתוכנית עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית

מס' 104201-10-03

סטודנט הנרשם לתוכנית ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית

מס' 104202-10-08

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית תיתן ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא תקבע את היקפם של לימודי ההשלמה להם ידרשו.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בחוג לתולדות ישראל, קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

התכנית מוצעת בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תזה 32 שש"ס

מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר 36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של 8 שש"ס

אשכול חוגי – קורסים בהיקף של 10 שש"ס

אשכול בחירה – קורסים בהיקף של 14 שש"ס

סה"כ 32 ש"ס

מסלול ב'

8 שש"ס	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
12 שש"ס	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של
<u>16 שש"ס</u>	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
36 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול ב'		מסלול א'	
30%	בחינה	50%	תיזה
30%	עבודות סמינריוניות	20%	עבודות סמינריוניות
<u>40%</u>	<u>קורסים ללא עבודות סמינריוניות</u>	<u>30%</u>	<u>קורסים ללא עבודות סמינר</u>
100%	סה"כ	100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושולם" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית היבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

משותפת לביה"ס להיסטוריה ולחוג לגרונטולוגיה (הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות)

ראש התוכנית: פרופ' אריה כוכבי

סטודנט הנרשם לתוכנית עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס' 104201-10-07

סטודנט הנרשם לתוכנית ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס' 104202-10-07

מטרת הלימודים

לימוד ופיתוח מתודולוגיות בינתחומיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. סטודנטים המתעניינים בהיבט הטיפולי בניצולי השואה ובבני הדור השני והשלישי, ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ובכך יוכלו לספק טיפול הוליסטי ומושכל יותר. סטודנטים המתעניינים בהיסטוריה של השואה ובמלחמת העולם השנייה, ילמדו את ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי.

דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה על התמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבתר-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקומם האישי.

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל מתחומי שתי הפקולטות שציונם הסופי בתואר עומד על 80 לפחות.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (32 שש"ס), כולל כתיבת 2 עבודות סמינריוניות.

מסלול ב' – עם בחינת גמר (40 שש"ס), כולל כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.

מסלול א'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של
12 שש"ס	אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של
<u>8 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
32 שש"ס	סה"כ

מסלול ב'

12 שש"ס	אשכול חובה משותף – 4 קורסים בהיקף של
16 שש"ס	אשכול חובה חוגי – קורסים בהיקף של
<u>12 שש"ס</u>	אשכול קורסי בחירה משתי הפקולטות בהיקף של
40 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
30%	עבודות סמינריוניות
<u>20%</u>	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר/עבודה מסכמת
45%	עבודות סמינריוניות
<u>25%</u>	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות בהיבטים פסיכ-חברתיים והיסטוריים של השואה יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית התמחות במדעי הדתות

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

ראש התכנית: ד"ר אריה קופסקי

סטודנט הנרשם לתוכנית עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס'
104201-10-04

סטודנט הנרשם לתוכנית ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס'
104202-10-04

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים ידע על הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים להעמיק באחת הדיסציפלינות להכין את עצמם לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי ההשלמה כדי להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כדי לעבור לשנה ב'.

תכנית הלימודים

א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 ש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 ש"ס):

מבוא למדעי הדתות

פסיכולוגיה של הדת

מבוא לפילוסופיה של הדת

סוגיות בפילוסופיה של הדת

טבע האלוהות

ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 ש"ס
(בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י

הנושאים הבאים:

- דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)
- דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)
- נצרות (החוג להיסטוריה כללית)
- דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה*)
- דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
- יהדות (החוג לתולדות ישראל)
- אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 שש"ס
(בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) – סה"כ 28 שש"ס*

2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר - סה"כ 36 שש"ס

*סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחיינת גמר	20%

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) במסלול א'.

בסיום התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג לתולדות ישראל עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

לימודים בין חוגיים במסלול אישי בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

מעוגן בביה"ס להיסטוריה בשיתוף החוג לחינוך

ראש תוכנית: פרופ' אריה כוכבי

יש להירשם לתוכנית מס' 104201-99-01 (ניתן להירשם לתוכנית זו גם דרך החוגים
ההיסטוריים האחרים ודרך הפקולטה לחינוך)

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתוכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא תקבע את היקפם של לימודי השלמה להם ידרשו.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתוכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תיזה. התלמיד מחויב במסכת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תוכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. התלמיד יחויב בלימודי השלמות במידת הצורך.
2. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
3. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמיד החוגים ההיסטוריים ילמד קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
4. תלמיד התוכנית ילמד קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
5. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
6. התלמיד יחוייב בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתוכנית זו.

תכנית התמחות בלימודים צלבניים*

(מותנה באישור מוסדות האוניברסיטה)

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

ראש התכנית: פרופ' סופיה מנשה

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של מסעי הצלב, להקנות לתלמידים את הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של מסעי הצלב, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של מסעי הצלב ולאפשר העמקה באחד התחומים והכנה לקראת מחקר בו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של נושאים הקשורים במסעי הצלב, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של מסעי הצלב. מטרה כללית יותר היא יצירת תשתית של משכילים וחוקרים בתחום מסעי הצלב בלימודים לתואר שני ושלישי, ובכך לפתח תחום אקדמי מרכזי במדעי הרוח שאינו קיים בצורה מסודרת בשום אוניברסיטה אחרת בארץ ואף למשוך תלמידים חדשים המעוניינים להתמקד בתחום זה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזיה) ואינם שולטים בשפת המקורות (לטינית, ערבית, שפות מדיאבליות) של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. **מסלול א'** – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזיה)
2. **מסלול ב'** – כולל עמידה בבחינת גמר ייעשה מאמץ לרכז חלק גדול מהקורסים בשני ימי לימוד שבועיים כדי ליצור אפשרות של תוכנית מובנית בשני המסלולים.

מסלול א'

הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 28 ש"ס (לא כולל לימודי שפות זרות)

8 ש"ס

1. קורסי ליבה – חובה

2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
 בחוג אליו רשום התלמיד   16-12 שש"ס
3. לימודי בחירה
 8-4 שש"ס
4. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, אחת מהן במסגרת קורסי החובה והשנייה בתחום ההתמחות.
5. לימודי שפה זרה (כמפורט להלן):

לימודי שפה זרה

1. תלמידים שאינם שולטים בשפת מקורות ברמת מכינה, ונושא המחקר של עבודת התיזה ידרוש זאת, יתבקשו לעשות זאת במהלך לימודיהם, בהתאם להנחית המנחה.
2. תלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום התמחותם לא יידרשו ללמוד שפת מקורות.
3. לימוד שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

מסלול ב'

- הלימודים יכללו קורסים בהיקף של 36 שש"ס
1. קורסי ליבה – חובה   8 שש"ס
  2. קורסי ליבה מכלל לימודי בחירה בתחום התמחות
 בחוג אליו רשום התלמיד   20-16 שש"ס
  3. לימודי בחירה
 12-8 שש"ס
  4. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, מהן אחת במסגרת קורסי החובה ולפחות אחת בתחום ההתמחות.
- בחינת גמר:** בתום שנת הלימודים השנייה תתקיים בחינת גמר בכתב.

שקלול ציונים

מסלול א' – ציון הגמר

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:	
שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

מסלול ב' – ציון הגמר

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:	
שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

ב. מחשבת ישראל

מטרת הלימודים

מטרות החוג להעמיק את הידיעה בתרבות ובמחשבה היהודית ובהתפתחות הרעיונות התיאולוגיים, המשפטיים, החברתיים והלאומיים הגלומים בהן, וכן להקנות דרכים לחקירת היסודות הפילוסופיים וההיסטוריים בתרבות ובמחשבה היהודית וזיקתם לתרבות ולפילוסופיה הכללית.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יתקבלו סטודנטים שסיימו את לימודי ב"א בחוג למחשבת ישראל ובחוג הנוסף בציון משוקלל 76 לפחות. יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים באישור ועדת הקבלה החוגית.

קיימים שני מסלולי לימוד:

מסלול א' מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

יש להירשם לתוכנית מס' 116201-10-01

חוג ראשי (5 קורסים)	20 שש"ס
מכינה בתלמוד	4 שש"ס
לימודים בחוגים אחרים בדרג 3 עד 5 (קורס 1)	4 שש"ס
סה"כ	28 שש"ס

כמו כן ילמדו התלמידים שפה זרה ברמה א' וב'.

מלימודים אלה ייפטרו סטודנטים שיוכיחו בבדיקה ידיעה בשפה זרה. לימודי השפה הזרה אינם נחשבים בשקלול הציונים. ניתן להכיר במחצית מהם כקורסי בחירה בתוכנית הלימודים של התלמידים, וזאת בתאום בין מנחה העבודה והתלמיד. הסטודנטים חייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתפו.

שקלול הציונים – מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
2 סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל.

מסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר)

יש להירשם לתוכנית מס' 116202-10-01

חוג ראשי (7 קורסים)	28 שש"ס
מכינה בתלמוד	4 שש"ס
לימודים בחוגים אחרים (קורס 1) בדרג 3 לפחות	4 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

הסטודנט חייב להגיש שלוש עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

בחינת גמר

בתום לימודיו יבחן הסטודנט בבחינת גמר בכתב בחוגו הראשי. בחינת הגמר מורכבת מבחינה בתחומי הלימוד שבהם כתב עבודות סמינריוניות. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

שקלול הצינונים – מסלול ב'

בחינות גמר	30%
סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל.

תוכנית לימודים מובנית

יהדות: תולדות ותרבות

ימי לימוד: שנה א' – יום ד', שנה ב' – יום ב'

ראשי התוכנית: פרופ' שולמית ולר, פרופ' אברהם מלמד

יש להירשם לתוכנית מס' 116202-10-02

תוכנית זו היא מובנית הלימודים בה מרוכזים ביום אחד בשבוע. לימודי הליבה יהיו בספרות חז"ל, ובלמודי בחירה והתמחות ניתן יהיה לבחור בספרות חז"ל או במחשבת ישראל. תלמיד שאינו מעוניין להתמחות בתחום אחד יוכל לבחור קורסים מכל התחומים. התוכנית תכלול מגוון רחב של קורסים בתחומים שונים של התרבות היהודית – ספרות חז"ל והיסטוריה של תקופת חז"ל כלימודי ליבה, מקרא, פילוסופיה יהודית, קבלה וחסידות כלימודי בחירה. הלימודים הנלמדים במסלול זה מתאימים למורים למקצועות היהדות, למחנכי כיתות, למורים המלמדים מורשת ישראל ולמתעניינים בתרבות היהודית.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 9 קורסים, היינו 36 ש"ס (שעות סמסטריות) במשך שנתיים.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר לעשות זאת בהסכמת המרצים), בשאר הקורסים יגיש עבודות רפראט או יבחן על פי תיאום עם המרצים.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

תנאי הקבלה

- ◆ בוגרי תואר ראשון בתחומי מדעי היהדות ו/או היסטוריה.
- ◆ ממוצע ציונים של 76 לפחות בכל אחד מהחוגים שנלמדו בתואר הראשון.
- ◆ בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יחויבו בקורסי השלמה (מקורסי התואר הראשון של החוג) בשנת הלימודים הראשונה לתואר השני. יש לסיים את קורסי השלמה עד תום שנה א' ללימודים.

שקלול ציונים - מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	סמינריונים
<u>40%</u>	קורסים
100%	סה"כ

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל וספח התמחות המציין את תחום התמחותם.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דני גוטוויין

לימודים לתואר שלישי (ד"ר)

יש להירשם לתוכנית מס' 104301-10-01

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה או במחשבת ישראל או באחד ממקצועות מדעי היהדות מאוניברסיטה (מוכרת) בארץ או בחוץ-לארץ, שהשיג לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

- א. תלמיד מחקר שלב א', לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד כולל חופשת סמסטר (קיץ)
- ב. תלמיד מחקר שלב ב', לא יעלה על 3 שנים

מועמד שעמד בתנאי הקבלה, ואחד ממורי החוג המוסמך לכך הסכים להנחות את עבודתו וקבלתו אושרה – יעסוק בשלב מחקר א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. הצעת המחקר תוגש לוועדת הדוקטוראט של החוג. עם אישור ההצעה על-ידי הוועדה ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

תלמיד התואר השלישי יחויב במכסת לימודים על-פי המלצת המנחה וועדת הדוקטוראט (עד 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים). כמו כן ילמד שפה זרה רלבנטית לתחום המחקר. עם סיום עבודת המחקר, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים לוועדת הדוקטוראט של החוג. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, יתמנו שופטים לעבודה, בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי.

מסלול ישיר לדוקטורט

לשלב א' יש להירשם לתוכנית מס' 104315-10-02

תנאי קבלה

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) המציא בזמן את המסמכים הבאים:
  - א. טופס בקשת קבלה ללימודים
  - ב. גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד.
  - ג. הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד כמו גם תקציר נושא המחקר באנגלית.
  - ד. אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחיה.
  - ה. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
  - ו. שתי המלצות מאנשי אקדמיה

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני השונה מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הערות:

- א. אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
- ב. הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים
- ג. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, אם יעמדו בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.

מבנה הלימודים

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה על-ידי החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.

ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהא עליו להשלים את מכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין אם במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט תוך שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

לימודי מחקר מקדים

יש להירשם לתוכנית מס' 104350-10-01

מסלול זה נועד לבעלי תואר שני ללא תיזה.

מועמד המבקש להירשם ללימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" בהיסטוריה או בתחומים אחרים ללא עבודת גמר אשר השיג ציון ממוצע "טוב מאוד" (86) בלימודי המ"א חייב למלא את התנאים הבאים:

- א. ימציא אישור בכתב ממנחה אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
  - ב. במידת הצורך יעמוד בתוכנית הלימודים אשר תוטל עליו על-ידי הוועדה החוגית לתואר שלישי.
  - ג. ישלים כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) וילמד שפה זרה רלבנטית לתחום המחקר.
- משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

* כל קבלה למסלול זה תידון ותאושר בוועדת דוקטורט, אין חובה אוטומטית לקבלה למסלול זה גם לסטודנטים הממלאים אחרי תנאי המסלול.

סיום הלימודים במסלול זה אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי.

המכינה לתלמוד - ב"א ומ"א

מטרת הלימודים

המכינה נועדה לשרת את החוגים למדעי היהדות. תפקידה להקנות לתלמידים את הידע והכלים הבסיסיים הנחוצים כדי להתמודד עם מקורות תלמודיים.

הלימודים במכינה עוסקים בהתפתחותה של הספרות התלמודית על מרכיביה ורבדיה השונים. התלמיד לומד לקרוא מקורות מן הספרות התלמודית ולהשתמש בספרי העזר העומדים לרשותו.

מבנה הלימודים

ברמת ב"א: ילמד התלמיד על-פי דרישות החוג.

ברמת מ"א: ילמד התלמיד את הקורס: טקסטים תלמודיים. הקורס ניתן במסגרת מסלול ה"מ"א ביהדות: תולדות ותרבות.

תיאטרון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי, חד-חוגי)

ראש החוג: ד"ר דורית ירושלמי

חברי הסגל האקדמי

פרופ' מרטין אורקין (אמריטוס).	פרופסור חבר:
ד"ר מסעוד חמדאן, ד"ר דורית ירושלמי*, מר יניב מינצר, ד"ר איזבל מרטין, ד"ר אלה סוסנובסקיה, ד"ר עתי ציטרון.	מרצה בכיר:
גב' אתי רוניק.	מרצה:
	עמית הוראה
מר רועי בירן, גב' אתי בן-זקן, מר יניב מינצר, גב' מיכל מירון, מר משה מלכא, ד"ר כנרת נוי, גב' שרה סיבוני, מר משה פרלשטיין, גב' דפנה קרון, מר ארי רמז.	ומורה מן החוץ:

*דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' טל לנדסהוט

דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il

a-m-t@univ.haifa.ac.il

גב' רלי יוריסט — ryurist@univ.haifa.ac.il

המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10-13.

טלפון: 8249242, 8249231, 8288484

פקס: 8249717

אתר אינטרנט: <http://theatre.haifa.ac.il>

מטרת הלימודים

החוג לתיאטרון מקנה לתלמידיו ידע, הבנה והתנסות בתחומי אמנות התיאטרון. הוא מיועד לאלה המעוניינים ללמוד משחק ובימוי ולהתפתח כיוצרי תיאטרון עצמאיים, בעלי ידע מקיף בתחומי התיאטרון ואופק אינטלקטואלי ואמנותי רחב; לאלה המעוניינים להכיר את התיאטרון כמניע שינוי חברתי; וכן לשוחרי תיאטרון המבקשים ללמוד ולהתנסות באמנות שהיא אבן יסוד בתולדות תרבות המערב והמחשבה ההומניסטית. במהלך שלוש שנות לימודיהם יתוודעו התלמידים אל השפה התיאטרונית, תולדות התיאטרון העולמי והמקומי, אמנות המופע ומקומו של התיאטרון בתרבות. כמו כן, יתנסו התלמידים בשיעורי מעבדה במשחק, בימוי, תנועה, סדנאות, פרויקטים ויצירות בימתיות.

משנה"ל תשס"ט ניתן להתמחות במסלול ליצנות רפואית במסגרת לימודים דו-חוגית. חוג שני: לימודים רב-תחומיים. מסלול זה משלב לימודים עיוניים בתיאטרון, חברה, פסיכולוגיה וסיעוד, יחד עם הכשרה מעשית בליצנות.

משנה"ל תש"ע, ניתן ללמוד במסלול חד-חוגי תיאטרון חברתי-טיפול, הכולל מקבץ (40 נקודות זכות) קורסי הקדם הנדרשים ללימודי התואר השני בבית הספר לטיפול באמצעות אמנויות.

סטודנטים המתמחים במקצועות התיאטרון יתנסו בשיעורים מקצועיים, סדנאות, פרויקטים והפקות. סטודנטים המתמחים בתיאטרון חברתי-טיפולי ישתתפו בסדנאות כתיבה ובימוי, פרויקטים חברתיים ועבודת שטח בקהילות מגוונות, פרויקט הסיום של תלמידי שנה ג' במסלול זה יוצג במסגרת פסטיבל נווה יוסף לתיאטרון קהילתי ו/או במסגרת מתאימות נוספות.

תכנית הלימודים מדגישה את נושא איש התיאטרון היוצר, החוקר, היוזם, שיוכל לבחור בסוף תהליך הכשרתו המקצועית בין השתלבות בתיאטרות הקיימים לבין פיתוח עצמאי של יצירתו.

מבנה הלימודים

בחוג לתיאטרון קיימים שני מסלולים: **מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי.**

הלימודים בחוג כוללים לימודים עיוניים אקדמיים בצד לימודי התנסות מעשיים.

גישת החוג היא בין-תרבותית ובינתחומית ומשלבת לימודי עיון והתנסות יחד עם חוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח (לדוגמא, עם החוגים למוסיקה, צרפתית, אמנות-יצירה וספרות).

במהלך כל שנת לימודים מעלה החוג 3-4 הפקות ומספר תרגילי בימוי של הסטודנטים. הגישה היא אישית, כולל שעות הנחיה לתלמידי עיצוב ובימוי.

ניתן ללמוד במסלול הדו-חוגי תיאטרון עם "טעימות" בסדנאות, תיאטרון חברתי-טיפולי, ליצנות רפואית עם לימודים רב-תחומיים או במסלול החד-חוגי משחק, בימוי, תיאטרון חברתי-טיפולי, עפ"י בחירת התלמיד ובהתאם לעמידתו בתנאי הקבלה.

הערות:

1. לימודי משחק ובימוי אפשריים במסלול חד-חוגי **בלבד**.
2. במהלך שנות הלימודים יחויבו כל התלמידים בהשתתפות בפעילויות החוג השונות, בהפקות החוג ובפרוייקטים מעשיים לפי מגמת הלימוד **כתנאי מעבר** לשנה מתקדמת.
3. מערכת הלימודים נקבעת בתקופת הייעוץ והרישום לפי ההתמחות.
4. החל מהשנה השלישית ניתן לשלב לימודי תעודת הוראה בחוג להוראה.
5. לרשות הסטודנטים עומדים אולם תיאטרון ניסיוני מצויד ומשוכלל, חדרי חזרות מרווחים, סדנאות תנועה ועיצוב.

חובות הסטודנטים

בתחילת כל שנת לימודים מתפרסם תקנון התנהגות ומשמעת בשיעורים המעשיים ובחזרות. דגש מיוחד מושם על נוכחות בשיעורים מעשיים.

כל פעילות מקצועית של החוג (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימת לפי נוהל התנהגות ומשמעת בכפוף לתקנון החוג והחלטות ראש החוג, ראשי מגמות, מורי החוג, מנהלת ההפקות ומרכזת החוג.

פעילויות החוג (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימות מעבר לשעות הלימודים, לעיתים עד השעה 22:00, כולל ימי חופשה, חופשת הסמסטר וחופשת הקיץ. ההתנסות בזמן זה מהווה חלק בלתי נפרד מתכנית ההתמחות המעשית של התלמיד בעבודת התיאטרון וחיונית ללימודיו.

כל תלמידי החוג חייבים לקחת חלק פעיל ביצירות הבימתיות ובפרוייקטים השונים.

נושאים כלליים

לתלמידי החוג יוצעו כרטיסי תיאטרון להצגות תיאטרון נבחרות מתוך הרפרטואר השוטף של כל תיאטראות ישראל – חלקם חינם וחלקם בהנחות גדולות. מספר מצומצם של הצגות אלה הינו **צפיית חובה** במסגרת תכנית הלימודים. שאר ההצגות תוצענה לתלמידים כצפיית רשות מומלצת.

הצפייה בהצגות שמעלה החוג היא חובה לכל תלמידי החוג בכל המגמות.

תלמידי החוג אינם רשאים לעסוק במקצוע התיאטרון בכל עבודה מקצועית או לקבל על עצמם התחייבות מקצועית מלבד במסגרת הלימודים. במקרים חריגים יוכל התלמיד לבקש אישור בכתב מראש החוג.

שעות קבלה ראש החוג

בתיאום מראש.

תנאי קבלה

א. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

ב. המועמדים למשחק, בימוי, תיאטרון חברתי-טיפולי וליצנות רפואית יתקבלו רק לאחר השתתפות בסדנת קבלה משולבת בראיון אישי. מועמדים לתיאטרון (דו חוגי) ישתתפו בסדנת קבלה משולבת בראיון אישי.

תכנית הלימודים

תנאי מעבר, עבודות, בחינות וציונים

1. המעבר משנה א' ל-ב' מותנה בציון ממוצע מינימלי של 70.
2. **המעבר משנה לשנה במסלולים המוגברים (משחק ובימוי) נתון לשיקולי וועדת ההוראה של החוג: יילקחו בחשבון נוכחות, משמעת, התקדמות התלמיד, ציונים ועוד.**
3. כל סטודנט שנה א' חייב להשתתף בצוות טכני של הפקה אחת לפחות. ללא השלמת חובה זו, לא יתאפשר מעבר לשנה ב'. לתלמידי שנה ב' יוצעו תפקידי עוזר במאי/מנהל הצגה. סטודנט שימלא את התפקיד באופן משביע רצון יקבל עבור עבודתו 2 נק"ז.
4. תלמיד ימשיך לשנה ג' רק לאחר שהשלים את חובותיו בהצלחה בכל המקצועות של שנה ב' וסיים את לימודי האנגלית כשפה זרה כנדרש בתקנון האוניברסיטה.
5. במסלול **דו-חוגי** חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמינריון בשנה ב' ללימודיו ובעבודה סמינריונית בשנה ג'. במסלול **חד-חוגי** חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמינריון בשנה ב' ללימודיו ובשתי עבודות סמינריוניות בשנה ג' ללימודיו.
6. **קיימת חובת נוכחות של התלמיד בכל הקורסים והסדנאות!!** השתתפותו של תלמיד בקורס **תבוטל** אם נוכחותו לא תהיה מספקת (80% לפחות!). **הקפדה מיוחדת תיעשה בשיעורים המעשיים ובסדנאות במסלולים המוגברים, בהם הנוכחות חייבת להיות מלאה.**
7. **ההרשמה לכל השיעורים תעשה באמצעות הרישום הממוחשב, בהתאם לשנת הלימוד ולמגמה בה לומד הסטודנט.**

הכשרת מורים לתיאטרון

תעודת הוראה

אוניברסיטת חיפה החוג ללמידה, הוראה והדרכה

מטרת תעודת ההוראה בתיאטרון לאפשר לסטודנט ללמוד להורות תיאטרון בחטיבת הביניים, בבית הספר התיכון ובמסגרת חינוכיות שונות חוץ בית ספריות. לבד מקורסי ההוראה הכללים הניתנים במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה יינתנו קורסים מיוחדים להוראת התיאטרון. הסטודנטים ילמדו ליישם את הידע הדיספלינרי שרכשו במסגרת החוג לתיאטרון ויתנסו בעבודה מעשית במוסדות חינוך שונים.

דרמה ותיאטרון בחינוך מהווים תחום מורכב ועשיר הכולל התנסות אומנותית והתנסות גם במצבי חיים – התנסות רגשית, חושית והכרתית בכלים של תיאטרון. בעשר השנים האחרונות, קיימת תופעה מעניינת של התפשטות הולכת וגוברת בעולם כולו של כניסת התיאטרון כתחום חינוך והוראה לבתי הספר, למוסדות חינוך קהילתיים, לעבודה טיפולית ולעבודה סוציאלית, לגלריות ולמוזיאונים. הכשרת מורים לתיאטרון באוניברסיטת חיפה מזמינה את הסטודנט להצטרף לזרם הזה בחינוך כדי להיות חלק פעיל ויוצר בפתוח מערכות חינוך מגוונות בכלים של תיאטרון.

שאלות בעניין מתכונת הלימודים הכללית יש להפנות לגב' כרמלה שמר מרכזת החוג ללמידה, הוראה והדרכה, טלפון 8240890.

שאלות על אופי הקורסים המיוחדים לתיאטרון יש להפנות לפרופ' שפרה שינמן באמצעות הכתובת: shifras@construct.haifa.ac.il

הפקולטה למדעי החברה

דיקן הפקולטה: פרופ' אבי שגיא-שורץ

ראש מינהל הפקולטה: גב' אורה ווגשי

תוכניות הלימוד המגוונות במדעי החברה מעמידות במרכז את האדם ואת החברה ומקנות לסטודנט ידע וכלים להבנת התופעות השונות הקשורות הן להתנהגות של האדם הבודד והן לחברה בה הוא חי ולארגונים השונים הפועלים במסגרות החברתיות והתרבותיות בהם חיים ופועלים בני אדם. הלימודים בחוגים השונים משלבים ידע תיאורטי ומעשי ומיועדים להקנות לסטודנט כלים ליישום הידע במגוון רחב של מקצועות ועיסוקים. לימודים בתחומי כלכלה, פסיכולוגיה, תקשורת, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדעי המדינה, גאוגרפיה ולימודי סביבה והתפתחות הילד מיועדים להקנות לסטודנטים ידע בסיסי רחב ביותר בתחומים אלה. בנוסף לכך גם כלים להבנה וביצוע עצמאי של מחקר. הלימודים בתחומי סטטיסטיקה, מערכות מידע ניהוליות ומדעי המחשב מקנים ידע וכלים המיושמים כיום בתחומי תעשיית ההיי-טק, ובתחומים בהם נעשה שימוש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות לצרכי מחקר-חברתי, רפואי, אפידמיולוגי ובקרת איכות.

הלימודים בפקולטה למדעי החברה מתבצעים על ידי מרצים וחוקרים, העוסקים באופן שוטף במחקר אמפירי, תוך שימוש במיגוון של שיטות מחקר – כמותיות ואיכותיות – אשר באמצעותן נוצר, מצטבר ומתגבש הידע המדעי המוקנה לסטודנטים. הלימודים מתבצעים בכיתות פרונטליות ובמעבדות בהם מתרגל הסטודנט את החומר הנלמד ולומד לעשות בו שימוש באופן עצמאי לצורכי מחקר. הפקולטה למדעי החברה שמה דגש על שילוב בין-תחומי ומאפשרת לסטודנטים לימודים, הן במסלולים חד-חוגיים והן במסלולים דו-חוגיים, שבהם קיימים שילובים שונים בין תחומי הלימוד. במסגרת הלימודים לתארים המתקדמים מושם דגש על מחקר עצמאי, המשלב את הידע התיאורטי עם כלי המחקר השונים לצורך בדיקת תופעות והסקת מסקנות.

בפקולטה למדעי החברה קיימים שמונה חוגים, בית ספר ותכנית לימודים בינתחומית אחת.

בית הספר למדעי המדינה

חוג ללימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א M.A. ו-M.P.A.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש ביה"ס: פרופ' ערן ויגודה-גדות

– המחלקה לממשל ומחשבה מדינית

ד"ר אנבל הרצוג, ראש המחלקה

– המחלקה ליחסים בינלאומיים

פרופ' מייקל גרוס, ראש המחלקה

– המחלקה למינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

ד"ר יאיר זלמנוביץ, ראש המחלקה

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אשר אריאן (אמריטוס), פרופ' צבי בטשא (אמריטוס), פרופ'

אבי בן צבי, פרופ' גבריאל בן-דוד, פרופ' מיכאל גרוס, פרופ' יעל ישי

(אמריטוס), פרופ' בני מילר, פרופ' דן סגרה (אמריטוס), פרופ' דן

פלזנטל (אמריטוס), פרופ' יצחק שיחור.

פרופ' אורי בר-יוסף, פרופ' אברהם בריכטה (אמריטוס), פרופ' ערן

ויגודה-גדות, פרופ' נתן ינאי (אמריטוס), פרופ' אהרון כהן, פרופ'

אהרון כפיר (אמריטוס).

פרופסור חבר:

ד"ר אסעד גאנס, ד"ר גל גרזון, ד"ר אנבל הרצוג, ד"ר יאיר זלמנוביץ,

ד"ר מיכאל זוהר (גימלאי), ד"ר זק לוי (חל"ת), ד"ר בן מור, ד"ר רנן

קופרמן, ד"ר דפנה קנטי-נסיים, ד"ר דן שיפטן (מומחה), ד"ר ברנדה

שפר.

מרצה בכיר:

ד"ר איתי בארי, ד"ר פיטר ואן-האוסה, ד"ר דנה ושדי, ד"ר ישראל

ויסמל-מנור, ד"ר דורון נבות, ד"ר אנדרי עשת' ד"ר אביעד רובין.

מרצה:

עמית הוראה בכיר: ד"ר אריה הכט, ד"ר הרצל כהן.

מזכירות ביה"ס

טל' 04-8249082	גב' מאירה ירון	מינהלנית:
טל' 04-8240561	גב' ענת דויד	מרכזת ב"א המחלקה למימשל ורעיון מדיני:
טל' 04-8249096	גב' בלה בוטניק	מרכזת המחלקה ליחב"ל:
טל' 04-8249089	גב' דבי מישור	מרכזת מ"א והמחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית:
טל' 04-8249081	גב' אנונה וובר	מזכירת מ"א והמחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית:
טל' 04-8240152	גב' בת אל שטיין	מרכזת לימודי כוחות הביטחון:
טל' 04-8240082	גב' אפרת קורן	מרכזת דוקטורט:
טל' 04-8240704	גב' אורלי משה	מזכירות ביה"ס ולימודי ערב:
טל' 04-8240599		

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00, קומה 4, בניין המדרגה

לוח ביה"ס: בניין המדרגה, קומה 4

פקס: 04-8257785

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://poli.haifa.ac.il/~poliweb>

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בביה"ס, מידע הנוגע לקבלה למסלולים השונים ביה"ס ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ לתלמידי ב"א: ד"ר אנבל הרצוג

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בביה"ס היא להקנות לתלמידים ידע שיטתי על העולם המדיני, המבנים והמוסדות המרכיבים אותו והתהליכים הפוליטיים, הפועלים בו. יילמדו ארבע הדיסציפלינות הבאות:

- מימשל:** חקר משווה של מוסדות ותהליכים פוליטיים, ניתוח מערכות פוליטיות באזורי עולם שונים, התנהגות פוליטית (הצבעה, מחאה ואלמות), פסיכולוגיה פוליטית, מפלגות פוליטיות, קבוצות אינטרס ופוליטיקה ישראלית.
- מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית:** תורת המינהל, ניהול משאבי אנוש, בירוקרטיה ופוליטיקה, קביעת מדיניות ציבורית, כלכלה פוליטית, מבנה מערכת המינהל בישראל, ביקורת ציבורית והתנהגות ארגונית.
- יחסים בינלאומיים:** היסטוריה ותיאוריה של היחב"ל, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה, דיפלומטיה ומשא ומתן, צדק בינ"ל ופתרון קונפליקטים, כלכלה פוליטית בינ"ל.

ד. **מחשבה מדינית:** יסודות הפילוסופיה הפוליטית, היסטוריה אינטלקטואלית, מוסר ופוליטיקה, תיאוריה דמוקרטית, מחשבה פוליטית יהודית וישראלית.

תנאי קבלה

הקבלה לביה"ס מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי ביה"ס.

המסלול החד-חוגי

מתקבלים לתכנית תלמידים החל משנה ב' אשר:

1. השיגו ציון ממוצע של 82 לפחות בכל שיעורי המבוא של שנה א' וציון 80 לפחות בקורס "מבוא למימשל ופוליטיקה".
  2. עמדו בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' בחוג השני.
  3. קבלתם אושרה על-ידי יועץ תואר ראשון של ביה"ס.
- תלמיד המעוניין להתקבל למסלול החד-חוגי יגיש בקשה בכתב ליועץ תואר ראשון של ביה"ס מיד עם פרסום תוצאות מועד ב' של בחינות הסמסטר השני.

מבנה הלימודים

הלימודים בביה"ס למדעי המדינה מתקיימים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי והמסלול החד-חוגי.

המסלול הדו-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף: 60 נקודות זכות בכל אחד מהחוגים.

המסלול החד-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס. לימודים אלה כוללים: 75 נקודות בביה"ס למדעי המדינה ו-45 נקודות לימודי קטגוריות בחוגים אחרים מחוץ למדעי המדינה (למסלול זה ניתן להתקבל בהתאם לתנאי הקבלה, משנת הלימודים השניה בלבד).

תכנית הלימודים

הלימודים בביה"ס למדעי המדינה כוללים בתוכם שלושה סוגי קורסים.

- א. קורס מבוא הניתן במתכונת של 6 שש"ס (4 שעות שיעור ושעתיים תרגיל).
  - ב. חובות קורסי המבוא הן כתיבת תרגיל (ים) ועמידה בבחינה (ות).
  - ב. כתיבה מדעית ושימושי מחשב (2 שש"ס).
  - ג. שיעור מתקדם במתכונת של 4 שש"ס. חובות השיעור נקבעות ע"י המורה.
  - ד. סמינריון, במתכונת של 4 שש"ס.
- חובות הסמינריון כוללות כתיבת עבודה סמינריונית או כל חובה אחרת שתוטל ע"י המורה.

מסלול דו-חוגי

שנה א'

1. מבוא למימשל ופוליטיקה (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא למימשל ופוליטיקה – תרגיל (סמסטר א') ת' 0 נ'

2. מבוא למחשבה פוליטית (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא למחשבה פוליטית – תרגיל (סמסטר א') ת' 0 נ'
3. מבוא למינהל ציבורי (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- מבוא למינהל ציבורי – תרגיל (סמסטר ב') ת' 5 נ'
4. מבוא ליחסים בינלאומיים (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- מבוא ליחסים בינלאומיים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
5. כתיבה מדעית ושימושי מחשב (סמסטר א') ת' 1 נ'

שנה ב'

1. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל(סמסטר א') ת' 0 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
3. שיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ב') ש' 4 נ'
- שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
4. שיעור מתקדם ש"מ 5 נ'

שנה ג'

1. 2 שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'
2. 2 סמינריונים ס' 10 נ'

סה"כ 60 נ'

מסלול חד-חוגי (החל משנה ב')

שנה ב'

1. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר א') ש' 5 נ'
- מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל(סמסטר א') ת' 0 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר ב') ש' 5 נ'
- המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
3. שיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ב') ש' 4 נ'
- שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
4. שני שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'

שנה ג'

1. שלושה שיעורים מתקדמים ש"מ 15 נ'
2. שלושה סמינריונים ס' 15 נ'
3. לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס 45 נ'

במסגרת חוגים אחרים ילמד התלמיד במסלול החד-חוגי קורסים בהיקף של 45 נקודות.

הקורסים שילמד התלמיד יהיו קורסים אקדמיים בלבד, יכללו לפחות סמינריון אחד בדרג 3 ובו יגיש עבודה סמינריונית. תלמיד שלמד בשנתו הראשונה בחוג אחר, יוכרו לו הקורסים שלמד בחוג השני, כמילוי חלקי או שלם של הנקודות מחוץ לביה"ס. השתתפותו של התלמיד בקורסים אלה תהיה טעונה את אישורם של אותם חוגים שבמסגרתם הם מתקיימים. שאר התנאים והדרישות במסלול החד חוגי זהים לאלה שבמסלול הדו-חוגי.

תנאי מעבר

משנה א' לשנה ב'

- 1) כדי לעבור לשנה ב' על התלמיד לעבור לפחות שלושה מתוך ארבעת המבואות הנלמדים בשנה א'.
- 2) בציוני שיעורי המבוא משתקללים מטלות הקורס ומבחן מסכם. ציון מעבר במבחן המסכם הינו 51 בכל המבואות. ציון עובר בקורס הינו 51 בכל המבואות מלבד מבוא לממשל פוליטיקה שבו הציון העובר הינו 60. ציון נכשל בבחינה גורר ציון נכשל בקורס.

משנה ב' לשנה ג'

- 1) תלמיד שלא נרשם לקורס "מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית" לא יורשה ללמוד את הקורס "שיטות מחקר ועיבוד נתונים".
- 2) השתתפות בשיעורים מתקדמים מותנית בעמידה בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'.
- 3) השתתפות בסמינריונים מותנית בהשלמת כל קורסי שנה א', בעמידה בקורס מבוא לשיטות מחקר וכן השגת פטור באנגלית.

לתלמידי שנה ג'

- 1) לא ילמד תלמיד יותר מסמינריון אחד אצל אותו מרצה. חריגה מהנחיה זו טעונה אישורו המפורש של יועץ תואר ראשון של ביה"ס.
- 2) בכדי לעמוד בדרישות הסמינריונים, יהיה על התלמיד להשיג ציון 60 לפחות בכל אחד מהם.
- 3) עבודה אחרונה לתואר תעבור דרך מזכירות תלמידים לצורך רישום ההגשה.
- 4) עם קבלת כל הציונים לתואר על התלמיד לדאוג לחתום על טופס סגירת תואר.

תקנון לימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודיו בביה"ס וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח ביה"ס במהלך השנה. ביה"ס רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינויים וחריגות

1. בכל בקשה לחריגה מתוכנית הלימודים יש לפנות ליועץ הב"א.
2. מילוי דרישות קדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות.

מזכירות ביה"ס בודקת את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס שאינו רשאי ללמוד אותו עקב אי עמידה בדרישות המוקדמות או בתנאי מעבר משנה לשנה יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון, ציונו זה לא יוכר.

ערעורים ופרסום ציונים

- מחובת התלמיד לבדוק ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסומו. כל הערעורים הם בכתב ע"ג טופס מיוחד המיועד לכך.
- תלמיד המערער על הציון מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- במידה שלא ניתן לבדוק את הערעור עד למועד הבא של הבחינה, תהיה ההתייחסות לציון כאילו לא תוקן. במקרה זה, אם נגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.
- תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה זכאי לכך רק אם קיבל ציון נכשל ובלבד שציונו מעל 41. כלל זה חל על כל מקצועות הלימוד פרט ל"מבוא לממשל ופוליטיקה" שבו הציון המזכה לצורך עיון במחברת הבחינה הינו 50 לפחות.
- הזכאים לעיין במחברת הבחינה יוכלו לעשות זאת במועד הערעורים בלבד כמצויין לעיל.
- תלמיד יכול לערער על ציונו בעבודה סמינריונית, אך באם נדחה ערעורו לא יוכל להגיש עבודה מתוקנת מכל סוג שהוא לצורך תיקון הציון.
- תוצאות הערעורים הן סופיות ומחייבות.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים או מקבילים.

1. תלמיד המבקש להתקבל לביה"ס על סמך לימודים קודמים ממוסד אקדמי מוכר אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות ביה"ס.
  2. ועדת הקבלה של ביה"ס תדון בבקשת המועמד ותחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.
  3. תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות.
  4. תלמידים שחוגם האחר הוא פסיכולוגיה או סוציולוגיה יהיו פטורים מן הקורסים מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית ושיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לפטור זה הם יחוייבו בשני שיעורים מתקדמים.
- תלמידים שחוגם האחר הוא חינוך, כלכלה או סטטיסטיקה יהיו פטורים מן הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית. בתמורה לפטור זה יהיו חייבים הם בשיעור מתקדם נוסף.

תלמידים שחוגם האחר הוא תקשורת, יוכלו לבחור אם ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה בביה"ס למדעי המדינה או בתקשורת ויהיו פטורים מהקורס מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לכל פטור, ידרשו להשלים את מכסת הנקודות בקורסי בחירה מביה"ס למדעי המדינה.

5. תלמיד לא יוכל ללמוד קורס חופף, כלומר, תלמיד הלומד בחוג לסטטיסטיקה מבוא לסטטיסטיקה, לא יוכל ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית בביה"ס למדעי המדינה.

הפסקת לימודים

תלמיד שקיבל אישור על הפסקת לימודים, תשמרנה כל זכויותיו במשך חמש שנים מיום ההפסקה.

חידוש לימודים

1. תלמיד המבקש לחדש לימודיו לאחר הפסקה, יגיש בקשה בכתב ליועץ ה-ב.א. של ביה"ס.
2. חידוש לימודים תוך חמש שנים מיום הפסקתם לא יחייב כל השלמות כנ"ל.
3. חידוש לימודים לאחר תקופה של למעלה מ-5 שנים, יחוייב התלמיד לחזור על הקורס מבוא למערכת פוליטית ישראלית, גם אם למד אותו בעבר.

זכאות לתואר

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים עפ"י דרישות הפקולטה, חוגו הנוסף ו/או ביה"ס מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למוזכרות ביה"ס על סיום לימודיו לתואר – באחריותו לדווח למוזכרות ביה"ס מועד הגשת עבודה סמינריונית אחרונה לתואר. עם קבלת הציון האחרון תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר.

התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במוזכרות ביה"ס לפני קבלת אישור הזכאות. הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

לימודי ערב

ביה"ס למדעי המדינה מקיים מסגרת לימודי ערב: תכנית הלימודים במסגרת זו נפרסת על פני ארבע שנים, ביום לימודים אחד בשבוע. בכל שנת לימודים ילמד התלמיד שלושה סמסטרים על-פי תוכנית הלימודים הבאה:

שנה א'

1. מבוא לממשל ופוליטיקה (סמסטר א') ש"ת 5 נ'
2. מבוא למחשבה מדינית (סמסטר ב') ש"ת 5 נ'
3. מבוא ליחסים בינלאומיים (סמסטר ק') ש"ת 5 נ'
4. כתיבה מדעית ושימושי מחשב (סמסטר א') ת' 1 נ'

שנה ב'

1. מבוא למינהל ציבורי (סמסטר א') ש"ת 5 נ'
2. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר ב') ש"ת 5 נ'
3. מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ק') ש"ת 4 נ'

שנה ג'

1. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר א') ש"ת 5 נ'
2. שיעור מתקדם (סמסטר ב') ש"מ 5 נ'
3. שיעור מתקדם (סמסטר ק') ש"מ 5 נ'

שנה ד'

1. שיעור מתקדם (סמסטר א') ש"מ 5 נ'
  2. סמינריון (סמסטר ב') ס' 5 נ'
  3. סמינריון (סמסטר ק') ס' 5 נ'
- 60 נ' סה"כ**

תעודת הוראה באזרחות ובמדע המדינה

תלמידי ביה"ס למדעי המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדע המדינה". הסטודנטים יחוייבו ללמוד במסגרת לימודי ההשלמה קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל.

בנוסף יחוייבו בקורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" או "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים הניתנים בחוג ללימודים רב-תחומיים).

תלמידים שלמדו קורסים אלה במסגרת לימודי הב"א, יהיו פטורים מהשלמות (בתאום עם מזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה).

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הלימודים לתואר שני (MA ו-MPA)

יו"ר הוועדה הבית ספרית לתואר שני: ד"ר גל גרזון

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בביה"ס למדעי המדינה ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בכל אחת מהמחלקות: ממשל ורעיון מדיני, יחסים בינלאומיים, מנהל ומדיניות ציבורית. התלמידים במחלקה לממשל ורעיון מדיני יוכלו להתמחות בשני תחומים: פוליטיקה השוואתית או רעיון מדיני.

א. המחלקה לממשל ורעיון מדיני – תחום התמחות מחשבה מדינית

הלימודים עוסקים בהתפתחות הרעיון המדיני, פילוסופיה, מדיניות מודרנית, מושגי יסוד פוליטיים. במסגרת תחום זה מתמקדים בנושאים כגון: צדק, חרות, שוויון, מהות המדינה והמחויבות המדינית.

ב. המחלקה לממשל ורעיון מדיני – תחום התמחות פוליטיקה השוואתית

הלימודים מתמקדים בפוליטיקה השוואתית (כולל התנהגות פוליטית, כלכלה פוליטית, תורת הבחירה החברתית). בנוסף לכך כולל התחום שורה רחבה של תחומי משנה של פוליטיקה רגיונאלית (פוליטיקה ישראלית, פוליטיקה מזרח-תיכונית, פוליטיקה אירופית, מזרח אסיה, אפריקה, אמל"ט ואזורים אחרים) וכן התמחות בנושאים ספציפיים כגון: מפלגות, קבוצות אינטרסים, סוציאליזציה פוליטית, גיוס פוליטי, בחירות, שיטות בחירות, משטרים דמוקרטים, נשיאותיים ופרלמנטרים.

ג. המחלקה ליחסים בינלאומיים

הלימודים עוסקים במערך היחסים שבין המדינות במערכת הבינ"ל בעבר ובהווה, תוך התמקדות בארבעה תחומים עיקריים: תיאוריה של היחסים הבינ"ל; מדיניות חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה; דיפלומטיה ופתרון קונפליקטים; ויחב"ל של המזרח התיכון. תחומים אלו ונושאים ספציפיים אחרים (צדק בינ"ל, כלכלה פוליטית בינ"ל, מדיניות חוץ אמריקאית, לאומיות ורב-תרבותיות ביחב"ל ועוד) נלמדים בשילוב מתודולוגיות מחקר מגוונות, הכוללות שיטות איכותיות-היסטוריות וטקסטואליות, שיטות כמותיות, בניית מודלים וסימולציות מחשב.

ד. המחלקה למינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

הלימודים מתמקדים בממשק שבין פוליטיקה, קביעה ועיצוב מדיניות והמערכת הארגונית-ציבורית ופרטית – במדינה המודרנית. בנוסף לחקר סוגיות עיצוב וקביעת מדיניות ציבורית, עוסק התחום במדעי הניהול תוך הדגשת הקשרים בין התליכים ומסדות פוליטיים לבין פעילות ארגונית.

בין הנושאים שילמדו: התנהגות ארגונית, ניהול משאבי אנוש, יחסי עבודה, מדיניות ציבורית, תיאוריה מנהלית, ניהול ציבורי והקשר בין אזרחים והמנהל.

תנאי הקבלה לתוכניות מ"א (לא כולל תוכניות מיוחדות)

יהיו מועמדים לקבלה כתלמידים מן המניין בעלי תואר ראשון אשר:

1. למסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) –

במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני –

ציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 82 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

עמידה בראיון קבלה (כולל מכתבי המלצה אקדמיים).

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית-

ציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

2. למסלול ב' הכולל בחינת גמר / פרויקט גמר

בכל המחלקות – מועמדים שציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

3. הוועדה ללימודים מתקדמים המליצה לקבלם.

4. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו.

5. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, ראה עמ' 130 במדריך לנרשמים.

כמו כן, ובהתאם לתקנון תואר שני, יהיו מועמדים לקבלה בעלי תואר ראשון **שלא למדו מדע המדינה** בלימודי התואר הראשון ואשר:

1. ציונם הממוצע בכל לימודי התואר הראשון היה 80 לפחות ולא פחות מ-76 בכל חוג.

2. למדו קורסי השלמה בהיקף של 30 נק' מתוך לימודי תואר ראשון, סיימו לימודי השלמה אלה תוך שנה אחת, והשיגו בהם ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות. קורסי השלמה הם:

* מבוא לממשל ופוליטיקה, * מערכת פוליטית ישראלית, * מבוא למנהל ציבורי או מבוא למחשבה מדינית או מבוא ליחסים בינלאומיים, * קורס ברמת סמינר או שעור מתקדם מתכנית הב"א, * שיטות מחקר, * סטיסטיקה הסקתית ותיאורית.

3. נדרשים לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 16 שש"ס ולא יותר מ-4 קורסים, ויכולו להתקבל כתלמידים "על תנאי". עליהם לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. לימודי השלמה או דרישות בית ספריות למעבר לתלמיד מן המניין לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי תואר שני.

4. הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס המליצה לקבלם. מידע על קורסי השלמה לקראת לימודי תואר שני במחלקה ליחסים בינלאומיים – ניתן לפנות למזכירות המחלקה ליחב"ל.

מסלולי לימוד

בלימודי תואר שני קיימים שני מסלולים עיקריים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה): במסלול זה חייב התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית במחלקות: ממשל ורעיון מדיני – בתחום התמחות: פוליטיקה השוואתית או מחשבה מדינית, יחסים בינלאומיים או מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית.

תלמיד במסלול זה פטור מבחינת הגמר. משך הלימודים הוא עד שלוש שנים.

2. מסלול ב' – בחינת גמר/פרקטיקום: במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני חייב התלמיד לעמוד בבחינת גמר. במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית יחוייב התלמיד בביצוע פרקטיקום.

משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

תלמידים העומדים בכל המטלות והחובות של תואר המוסמך בביה"ס למדעי המדינה על כל תכניות הלימוד שבו יהיו זכאים לתואר מוסמך לפי הפירוט הבא:
 המחלקה ליחסים בינלאומיים מעניקה תואר מוסמך – (M.A.) ביחסים בינלאומיים, בביה"ס למדעי המדינה.

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית מעניקה תואר מוסמך – (M.P.A.) במנהל ומדיניות ציבורית, בביה"ס למדעי המדינה.

המחלקה לממשל ומחשבה מדינית מעניקה תואר מוסמך – (M.A.) במדעי המדינה עם ספח התמחות:

פוליטיקה השוואתית או מחשבה מדינית.

מסלול א' – כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

המחלקה לממשל ורעיון מדיני

בתחום ההתמחות: פוליטיקה השוואתית ובתחום ההתמחות: רעיון מדיני

ישתתף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 ש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):

א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.

ב. סדנת מחקר א – (שנה א', 4 שש"ס).

ג. סדנת מחקר ב – (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 16 שש"ס):

התלמיד ישתתף בסה"כ בארבעה קורסי בחירה מלימודי המ"א במחלקה בהיקף כולל של 16 שש"ס.

במחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית

ישתתף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 שש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.
 ב. סדנת מחקר א' (שנה א', 4 שש"ס).
 ג. סדנת מחקר ב' (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי חובה בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 12 שש"ס)

- תיאוריה ארגונית – 4 שש"ס
 כלכלה פוליטית – 4 שש"ס
 קביעת מדיניות ציבורית – 4 שש"ס
 * ייתכנו שינויים בקורסים המוצעים.

3. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 4 שש"ס):

קורס בחירה מהקורסים המוצעים.

במחלקה ליחסים בינלאומיים

ישותף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 שש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.
 ב. סדנת מחקר א' (שנה א', 4 שש"ס).
 ג. סדנת מחקר ב' (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 16 שש"ס):

התלמיד ילמד ארבעה קורסי בחירה מהקורסים המוצעים במחלקה.

מתכונת הלימודים

- ◆ על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזו מהמחלקות הוא מעוניין ללמוד. על פי החלטתו, ילמד את קורסי החובה של אותה מחלקה. במידה ויחליט לעבור ממחלקה אחת לשנייה יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים למחלקה החדשה. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.
- ◆ כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."
- על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. תלמידי מסלול א' מחוייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות במהלך לימודיהם.
- ◆ תלמידים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') חייבים להשתתף בסמינרים המחלקתיים הקשורים למחלקתם. במחלקה לממשל ורעיון מדיני – נוכחות של 80% בסמינרים המחלקתיים במהלך השנה. במחלקה ליחסים בינלאומיים – לא פחות מ-2 סמינרים בכל סמסטר.
- במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית – 80% נוכחות בסמינרים המחלקתיים במהלך השנה.

לימודים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

למסלול א' יוכל להתקבל תלמיד עם תחילת לימודיו בהתאם לתנאי הקבלה. המשך לימודיו לשנה ב' במסלול זה מותנה בתנאים הבאים:

1. סיים את קורס החובה "גישות ואסכולות" בציון 86 לפחות.
2. סיים את קורס החובה "סדנת מחקר" בציון 80 לפחות.
3. סיים לפחות שני קורסי בחירה והשיג בהם ציון ממוצע של 80 לפחות.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מעבר לחובת השתתפות בקורסים הנ"ל, חייב תלמיד במסלול א' בכתיבת עבודת גמר מחקרית. בעניין עבודת הגמר המחקרית על התלמיד לנהוג ע"פ תקנון לימודי תואר שני. תלמיד לא יוכל להגיש הצעה לכתיבת עבודת גמר מחקרית בטרם למד לפחות שני קורסי בחירה בנושא שברצונו לכתוב בו את העבודה. תלמיד יוכל להגיש עבודת גמר מחקרית לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה לתואר והגיש את כל מטלות הקורסים. כללים מנחים מפורטים בכל הקשור למבנה הצעת עבודת הגמר המחקרית, סעיפיה, היקפה ונוהל אישורה בביה"ס, ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

חישוב הציון הסופי במסלול א'

40% עבודת הגמר המחקרית (תיזה). ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).

60% לפי החלוקה:

25% קורסי חובה

15% ציוני 2 עבודות סמינריוניות

20% ציוני שאר קורסי הבחירה

הערה: הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול ב' – בחינת גמר / פרויקט גמר

במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 36 ש"ס כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך למחלקתו.

ב. סדנת מחקר א' (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בשנים א-ב (סה"כ 28 שש"ס):

התלמיד ישתתף בסה"כ 9- קורסי בחירה בהיקף של 28 שש"ס מתוך קורסי המ"א המוצעים כדלקמן:

א. לפחות ארבעה קורסי בחירה ממחלקתו או תחום התמחותו המתוכנן (סה"כ 16 שש"ס).

ב. עד שלושה קורסי בחירה נוספים (12 שש"ס) מהמחלקות השונות.

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 36 שש"ס:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך למחלקתו.

ב. סדנת מחקר א (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי חובה בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 12 שש"ס)

תיאוריה ארגונית – 4 שש"ס

כלכלה פוליטית – 4 שש"ס

קביעת מדיניות ציבורית – 4 שש"ס

* ייתכנו שינויים בקורסים המוצעים.

3. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 24 שש"ס):

ארבעה קורסי בחירה – לפחות שני קורסים מהמחלקה למנהל ומדיניות ציבורית.

פרויקט גמר – (4 שש"ס)

לסיום חובותיו לתואר שני במסלול ב' יבצעו התלמידים פרויקט גמר (פרקטיקום) במוסדות ציבור מרכזיים ויגישו פרויקט גמר.

מתכונת הלימודים

* על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזה מהמחלקות הוא מעוניין ללמוד.

על פי החלטתו ילמד את קורסי החובה של אותה מחלקה. במידה ויחליט לעבור ממחלקה אחת לשנייה יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים למחלקה החדשה. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.

* כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."

על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. תלמידי מסלול ב' מחוייבים להגיש שלוש עבודות סמינריוניות במהלך לימודיהם.

בחירת גמר/ פרויקט גמר

במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני תתקיים בחינת גמר

לסיום הלימודים-

מעבר לחובת השתתפות בקורסים כנ"ל, יהיה כל תלמיד במסלול ב' במחלקות אלה חייב בבחינת גמר.

לבחירת הגמר יוכל לגשת רק תלמיד שהשלים את כל חובותיו בקורסים.

בחירת הגמר תתקיים פעמיים בשנה: בחודשים יוני ונובמבר. פרטים נוספים על בחינת הגמר ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית יבצעו הסטודנטים פרויקט גמר-

התלמידים במסלול זה ישתלבו החל מסמסטר ב' של השנה השנייה ללימודיהם בפרויקטים במוסדות ציבור מרכזיים ויגישו פרויקט גמר לפי הנהלים הקיימים בביה"ס.

קביעת הציון הסופי במסלול ב'

30% – ציון בחינת גמר או פרויקט גמר. ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר או פרויקט גמר הוא 76.

70% לפי החלוקה הבאה:

25% קורסי חובה

15% ציוני 3 עבודות סמינריות.

30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הערה: הציון הסופי לא יתקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול אישי, מסלול מואץ למ.א ומסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות לקביעת תכנית לימודים במסלול אישי, מואץ למ.א. או מסלול ישיר לדוקטורט. מידע כללי על מסלולים אלה מצוי בפרק "לימודים לתואר שני ולתואר שלישי" בשנתון זה.

מעבר בין מסלולים

תלמיד המבקש לעבור ממסלול ב' למסלול א' מתבקש להגיש בקשה ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס בצירוף גליון ציוניו של שנה א', בתום סמסטר ב' של אותה שנה. לאחר אישור יו"ר הוועדה יחויב בכל דרישות המסלול החדש תוך התאמה והתחשבות בדרישות המסלול הישן אותן מילא כבר.

הפסקת לימודים

תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין, על פי נהלי הרשות ללימודים מתקדמים (פרק הרשות ללימודים מתקדמים), יופסקו לימודיו.

תכנית לימודים לתואר מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית (MPA) לתלמידי הפקולטה למשפטים

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית במשותף עם הפקולטה למשפטים מציעות תכנית לימודים משותפת שתעניק תואר ראשון במשפטים (LLB) ותואר שני במנהל ומדיניות ציבורית (MPA). מטרת התכנית לאפשר לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אשר יעמדו בדרישות ההשלמה ללימודי התואר השני בבית הספר למדעי המדינה לרכוש ידע והתמחות במנהל ומדיניות ציבורית ולשלבן הן בהשכלתם והן ככלי מעשי בפיתוח קריירה. התכנית מבוססת על תשתית הלימודים במסלול המואץ לתואר שני באוניברסיטת חיפה ועל תכנית ה-MPA.

תנאי קבלה

תלמידים שהתקבלו לתואר ראשון במשפטים.

עליהם יהא להשלים במהלך שנתיים ראשונות בלימודי המשפטים את קורסי ההשלמה כפי שנקבעו על ידי ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה. הקורסים הינם: מבוא למנהל ציבורי, מבוא לממשל ופוליטיקה ומערכת פוליטית ישראלית. השלמת קורסים אלה בציון ממוצע של 76 לפחות.

באישור ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה יתקבלו ללימודי המוסמך של המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית וילמדו את מכסת השעות למוסמך במסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. בלימודים אלה ישתלבו התלמידים החל משנה ג' בלימודי המשפטים.

לימודי המוסמך ימשכו שנתיים – 4 סמסטרים.

* תלמידים שיבקשו להתקבל ללימודי המוסמך בתכנית מחקרית יידרשו להשלים קורס נוסף – שיטות מחקר.

קבלת תואר המוסמך במנהל ומדיניות ציבורית (M.P.A.) מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרטים נוספים במזכירות המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית.

תכניות מיוחדות

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית:

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות בביקורת ציבורית ופנימית

מנהל התכנית: ד"ר יאיר זלמנוביץ

יועץ אקדמי: ד"ר הצל כהן

מטרת הלימודים

לימודי התמחות בביקורת ציבורית ופנימית מתקיימים במסגרת ביה"ס למדעי המדינה מתקיימים במסלול ב' בלבד. מטרת הלימודים הנה הרחבת והעמקת הידע וההשכלה של התלמידים בתחומי הביקורת הציבורית והפנימית, בתחומים משיקים ובנושאי רקע. הלימודים ייחשבו כקריטריוניים לתואר מוסמך, לאחר שהתלמיד יעמוד במכלול התנאים הנדרשים לקבלת התואר.

תכנית זו הוכרה ע"פ חוק הביקורת הפנימית, סעיף 3 (א) (5).

תנאי קבלה

ללימודים אלו רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במדע המדינה או במקצועות קרובים העונים לדרישות הבאות:

א. בעלי ניסיון בתחומי המינהל ו/או הביקורת המקצועית.

ב. ציונם הסופי לתואר הראשון הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

- ג. עמדו בראיון אישי.
 ד. אושרו ע"י ועדת קבלה.

מועמדים שהתקבלו לתכנית ואינם בוגרי החוג למדע המדינה, חייבים בשלשה קורסי השלמה, הכרוכים בתשלום נפרד והמתקיימים בקיץ לפני תחילת שנת הלימודים. קורסי ההשלמה הם:

1. מבוא למנהל ציבורי
  2. מבוא לממשל ופוליטיקה
  3. מערכת פוליטית ישראלית
- עליהם לעמוד בממוצע של 76 לפחות כתנאי קבלתם.

תנאים מיוחדים

- א. תכנית הלימודים בנויה במתכונת קורסים סמסטריאליים ותימשך שנתיים. בהיקף כולל של 48 שעות סמסטריאליות. התכנית מרוכזת ביום אחד בשבוע, יום ה'.
  - ב. ההשתתפות בקורסים אלו היא חובה;
  - ג. בקורסים בתחומים משיקים ובתחומי רקע, יודגשו ההקשרים ויילמדו נושאים השזורים בתחומי הביקורת המקצועית.
- תלמיד שלומד בתכנית זו (לאחר שעמד בדרישות לצורך לימודים במסלול), ישתתף בסה"כ בקורסים בהיקף של 48 ש"ס כדלקמן:

1. שנה א'

- א. ביקורת המדינה בישראל ובעולם (4 שש"ס).
- ב. יסודות הביקורת הפנימית א'+ב' (4 שש"ס).
- ג. ביקורת מערכות מידע (4 שש"ס).
- ד. השלטון המקומי בישראל – בקרה, ביקורת ופיקוח כספי (4 שש"ס).
- ה. סדנת מחקר (4 שש"ס).
- ו. גישות ואסכולות במינהל הציבורי (4 שש"ס).

2. שנה ב'

- א. תאוריה ארגונית (4 שש"ס)
- ב. ביקורת במגזר העסקי (4 שש"ס).
- ג. ביקורת חשבונאית (4 שש"ס).
- ד. היבטים ארגוניים במגזר הציבורי (4 שש"ס).
- ה. היבטים משפטיים בביקורת (4 שש"ס)
- ו. סוגיות ביישומי ביקורת (4 שש"ס)

פרויקט גמר

בסמסטר השני של השנה השניה יבצע התלמיד, במקביל ללימודיו, פרויקט גמר- מטלה מונחית של ביקורת בתנאי אמת המשלבת גם את הידע התאוריתי שנלמד בתכנית. נושא המטלה יאושר על-ידי מנהל התכנית. ציון המעבר המינימלי לפרויקט הגמר הוא 76.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר – 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
  - 25% קורסי חובה
  - 15% ציוני 3 עבודות סמינריות.
  - 30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

הפסקת הלימודים

כפי שנקבע בתקנון לימודי התואר השני, ימליץ החוג בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תיקון.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות במנהל השלטון המקומי

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: ד"ר איתי בארי

מטרת הלימודים

תכנית לימודי ההתמחות לתואר שני במנהל השלטון המקומי מכוונת להקנות לתלמידים ידע רחב בנושאי ניהול ומנהל השלטון המקומי בישראל תוך הבנת מאפייניו, מרכיביו, תפקותיו, והסביבה בה הוא פועל. התכנית תשלב ידע תיאורטי בנושאי ממשל ומנהל עם בסיס מתודולוגי ואמפירי המהווה חלק בלתי נפרד מהמחקר והידע בתחום. התכנית הינה בין-דיסציפלינארית ומשלבת קורסים בפוליטיקה עירונית, מנהל ציבורי, ניהול והתנהגות ארגונית, משאבי אנוש, תכנון ארגוני וניהול כספי, גאוגרפיה עירונית, ניהול משאבי טבע וסביבה, חוק ומשפט עירוני, ביקורת ציבורית, וכיו"ב. התכנית מיועדת לקבוצה מצומצמת של ראשי עיריות, ראשי רשויות מקומיות, ובכירים הנושאים בתפקידים מנהליים שונים בגופים אלה. כמו כן תקלוט התכנית מדי שנה מספר מצומצם של סטודנטים צעירים בעלי כישורים גבוהים שאינם עובדים במערכות ממשל מקומי אך רואים בו פוטנציאל תעסוקתי והתמחותי בעתיד. בכך מתכוונת התכנית לפתח עתודה רעננה, משכילה ואיכותית שתתרום לשיפור השלטון המקומי בשנים הבאות. התכנית נלמדת במסגרת מסלול ב' בלבד ונבנתה בשיתוף מלא עם מרכז השלטון המקומי.

תנאי קבלה

1. ציון של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ולא פחות מציון 76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
2. עמידה בהצלחה בלימודי השלמה לאלו שאינם בוגרי מדעי המדינה.
3. ראיון אישי על ידי ועדה אקדמית מטעם החוג ונציג המרכז לשלטון מקומי.
4. מסמכים המעידים על נסיון או רקע ניהולי הולם בתחום מנהל השלטון המקומי (למעט לסטודנטים צעירים).

למועמדים לתכנית יחושב ציון סכם קובע על פי מכלול נתוניהם והוא זה שיקבע

באם יתקבלו לתכנית.

משך הלימודים שנתיים.

לימודי השלמה

תלמידים שחסרי רקע במדעי המדינה יחויבו בהשלמת הקורסים הבאים כתנאי לקבלתם לתכנית:

1. מבוא למנהל ציבורי
  2. מערכת פוליטית בישראל
  3. מבוא לממשל ופוליטיקה
- לימודי השלמה יתקיימו במרכז בסמסטר הקיץ הקודם לפתיחת שנת הלימודים (בחודשים יולי-ספטמבר) וכרוכים בתשלום נפרד.

תכנית הלימודים

התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ג' ותמשך ארבעה סמסטרים שהם שתי שנות לימוד אקדמיות. התכנית מועברת במסלול לימודים עם פרויקט גמר ותכלול 11 קורסים בני 4 שעות כל אחד (44 שש"ס) + 4 שש"ס פרויקט גמר על פי הפירוט הבא:

שנה א'

סמסטר א' – 2 קורסי חובה וקורס בחירה אחד

סמסטר ב' – קורס חובה אחד ו-2 קורסי בחירה

שנה ב'

סמסטר א' – 3 קורסי בחירה

סמסטר ב' – 2 קורסי בחירה (מתוכם קורס הכולל הנחיה לפרויקט הגמר)

פרויקט גמר

בתום הלימודים ידרשו התלמידים להגיש פרויקט גמר מסכם על פי הנוהלים. עמידה בהצלחה בפרויקט הגמר בציון 76 לפחות הנה תנאי לזכאות לתואר.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר – 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
40% קורסי חובה (יסוד) וציוני 3 עבודות סמינריות.
30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות במינהל ומדיניות ציבורית למנהלים

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: פרופ' אהרון כהן

מטרת הלימודים

ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה מציע תכנית לימודים לתואר שני במדעי המדינה – התמחות במינהל ומדיניות ציבורית המתוכננת ומותאמת באופן מיוחד למנהלים.

מטרת מסגרת לימודים זו להרחיב ולהעמיק את הידע של המנהל על מופעי המינהל הציבורי ועל פעילותם של ארגונים ציבוריים, ולהקנות למשתתפים כלי חשיבה וניתוח בתחום המינהל והמדיניות הציבורית.

התכנית מכוונת למנהלים, בעלי תואר אקדמי וניסיון ניהולי מעשי, הרוצים בהעמקה ובפיתוח הידע ובהגברת המיומנות הניהולית שלהם.

הידע שיירכש יאפשר למנהל הבנה טובה יותר של הכוחות הפנימיים הפועלים בארגון וההיבטים החיצוניים של סביבת הארגון, המשפיעים על תפקודו בסביבה המודרנית מהירת השינויים.

תכנית המוסמך למינהל ומדיניות ציבורית למנהלים, מהווה הזדמנות עבור המנהל וארגונו לרתום לצדם את יתרונותיו של ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה, את הידע והתנאים בהם מצוייד החוג, לשם השבחתם של כישורי הניהול והחדרתם של ידע ורעיונות חדשים לארגון.

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו מי שעומד בתנאים הבאים:

1. בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" (ב"א) בציון 76 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד (עם אישור זכאות לתואר רשמי).
2. עדיפות לבעלי ניסיון ניהולי של 5 שנים לפחות.
3. ממלא תפקיד ניהולי בכיר.
4. אישור היועץ האקדמי .

שכר לימוד

תלמידים בתכנית הלימודים הייחודית "מינהל ציבורי למנהלים" ישלמו שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר שני. (כפי שמצוין במדריך לנרשמים לאוניברסיטת חיפה, סעיף תקנון שכר לימוד).

מועמדים שיתקבלו, והם בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בתחום שאינו מדעי המדינה, יהיו במעמד של תלמידים על-תנאי ויחויבו במספר קורסי השלמה, שיילמדו בקיץ שלפני תחילת הלימודים בחודשים יולי-ספטמבר. תשלום ייגבה עבור קורס מבוא למנהל ציבורי בלבד. קורסי השלמה הם:

1. מבוא למינהל ציבורי.
2. מבוא לממשל ופוליטיקה.
3. המערכת הפוליטית הישראלית.

בתוכנית לימודים זו, הלימודים מתקיימים במסלול ללא תיזה בלבד (מסלול ב'). התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ה'. התלמיד ילמד את מסגרת הלימודים המלאה המפורטת להלן הכוללת 44 שש"ס קורסים, ובנוסף לכך יבצע פרקטיקום ניהולי (4 שש"ס).

המעבר משנת הלימודים הראשונה לשנת הלימודים השנייה מותנה בהשגת ציון ממוצע של 65 לפחות בכל קורסי שנה א'. משך הלימודים שנתיים.

נושאי הלימוד בחלוקה לשנים וסמסטרים*

שנה א'

סמסטר א'

1. גישות ואסכולות במינהל הציבורי 4 שש"ס
2. שיטות מחקר במנהל 4 שש"ס
3. קביעת מדיניות ציבורית 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. התנהגות ארגונית במנהל ציבורי 4 שש"ס
2. תכנון ותקצוב במנהל ציבורי 4 שש"ס
3. ביקורת ואתיקה ציבורית 4 שש"ס

שנה ב'

סמסטר א'

1. ניהול ופיתוח משאבי אנוש במנהל הציבורי 4 שש"ס
2. רפורמות ושינוי במנהל הציבורי בישראל 4 שש"ס
3. תכנון אסטרטגי/ או קבלת החלטות 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. פיתוח מנהיגות ניהולית / או ניהול קונפליקטים 4 שש"ס
  2. משפט מנהלי 4 שש"ס
- מגוון הקורסים יכול להשתנות בהתאם לצרכים וזמינות.

פרויקט גמר

כל תלמיד יחויב להשתתף בפרקטיקום ניהולי ולבצע פרויקט לימודי יישומי - עבודה מעשית בארגון ציבורי. מטרת הפרקטיקום לסייע ביישום מסגרות ניתוחיות תיאורטיות לקטע של מציאות ניהולית מורכבת. לכל תלמיד ייקבעו המסגרת הניתוחית והארגון הציבורי, בו יעסוק בסמסטר האחרון של השנה השנייה ובסמסטר הקיץ. הפרקטיקום הניהולי מהווה את פרויקט הסיכום למסלול לימודי זה.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר - 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
  - 25% קורסי חובה (יסוד)
  - 15% ציוני 3 עבודות סמינריות.
  - 30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הערה: לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות במינהל ומדיניות ציבורית למנהלים בכירים

מנהלי התכנית ויועצים אקדמיים: **פרופ' ערן ויגודה-גדות**

פרופ' אהרון כהן

מטרת הלימודים

תכנית זו מכוונת לקהל יעד מיוחד, הכולל את נושאי המשרות הבכירות ביותר במגזר הציבורי בישראל ביניהם ראשי אגפים בכירים במשרדי ממשלה או מועמדים לתפקידים אלה, ראשי זרועות ביצועיות בסוכנויות ממשלתיות אחרות, או מועמדים לתפקידים אלה המעוניינים לשפר את ידיעותיהם וכושר תחרותם, פורשים ממערכות ציבוריות שמילאו תפקידים בכירים בעבר ומעוניינים להשלים השכלה פורמאלית גבוהה, מנהלים בכירים בחברות ממשלתיות ותאגידים, מנהלים בכירים בשלטון המקומי ובעלי תפקידים בכירים בצבא ובשירותי הביטחון.

משך הלימודים – שלושה סמסטרים. יומיים לימודים בשבוע, יום ה' ויום ו'.

תנאי קבלה

יתקבלו מי שסיימו לימודיהם לתואר ראשון בתחום מדעי המדינה או בתחום מקביל וקיבלו התואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה. המועמדים יעמדו בקריטריונים שונים הכוללים:

1. ממלאי תפקידים בכירים במיוחד במגזר הציבורי בישראל
2. ממוצע ציונים של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון.
3. עמידה בלימודי השלמה אם נדרשו להם (ללימודי השלמה ידרשו תלמידים שאין להם תואר ראשון בתחום מדעי המדינה או ממשל. כל תיק יבחן בנפרד לקביעת זכאותו, אם קיימת, לפטור מלימודי השלמה).
4. בקיאות באנגלית
5. המלצות על פי דרישה.
6. ראיון אישי על ידי ועדה אקדמית מטעם המחלקה.

מועמדים לתוכנית שלא למדו מדעי המדינה במסגרת לימודיהם לתואר ראשון, יחויבו ללמוד את שיעורי ההשלמה הבאים בסמסטר הקיץ שלפני תחילת לימודיהם בתוכנית:

1. מערכת פוליטית ישראלית.
2. מבוא לממשל ופוליטיקה.
3. מבוא למנהל ציבורי.

קורסים מוצעים בתכנית:

- סדנת מחקר במנהל ציבורי
- גישות ואסכולות במנהל ומדיניות ציבורית
- תיאוריה ארגונית בעידן הידע
- משפט מנהלי
- כלכלה פוליטית ותקצוב במנהל ציבורי
- מדיניות ציבורית בישראל: קביעה, יישום והערכה
- סוגיות נבחרות בניהול המגזר הציבורי
- ביקורת המדינה וביקורת פנימית
- גלובליזציה, שיווק וכלכלה בינלאומית
- גישות ניהול חדשות, רפורמה והפרטה במנהל ציבורי

*הערה: מגוון הקורסים יכול להשתנות על פי זמינות וצרכים

פרויקט גמר

בתום הלימודים ידרשו התלמידים להגיש פרויקט גמר מסכם (פרקטיקום) על פי הנוהלים. עמידה בהצלחה בפרויקט הגמר בציון 76 לפחות הנה תנאי לזכאות לתואר.

קביעת ציון סופי:

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% - ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר - 76
2. 70% - לפי החלוקה הבאה:
25% קורסי חובה (יסוד).
15% ציוני 3 עבודות סמינריות.
30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

שכר לימוד

תלמידים בתכנית זו ישלמו שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר שני. (כפי שמצוין במדריך לנרשמים לאוניברסיטת חיפה, סעיף תקנון שכר לימוד).

המחלקה ליחסים בינלאומיים:

M.A. - מוסמך ביחסים בינלאומיים

לימודי התמחות בנהול משא ומתן וקבלת החלטות ביחסים הבינלאומיים (M.A.)

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: פרופ' אבי בן צבי

מטרת הלימודים

ההתמחות המוצעת שואפת, בראש ובראשונה, להקנות לתלמידיה הבנה מעמיקה של טבעה וקווי אפיונה הייחודיים של הסביבה הבינלאומית העכשווית ויכולת התמודדות עם צרכיה ואילווציה באמצעות המדע והאמנות של ניהול משא ומתן וקבלת החלטות. נדבך מרכזי בהתמחות זו יהווה לימוד טקטיקות ושיטות לניהול משא ומתן בתהליכי קבלת החלטות, תוך התמקדות בשני קטבים: הקוטב השיתופי, המושתת בעיקרו על צעדים בוני אמון, מחוות וחיפוש מכנה משותף (כשהשימוש במנופי לחץ הינו שולי); והקוטב הכפייתי, המושתת בעיקרו על מהלכים כוחניים של הרתעה, אכיפה ולחץ, ותוך כדי בחינת יתרונותיהם וחסרונותיהם היחסיים של שתי הטקטיקות. במסגרת זאת יושם דגש מיוחד על קשת האתגרים במישורים הדיפלומטיים והאסטרטגיים שבפניהם ניצבת היום ישראל - כבסיס לימודי מרכזי וכמקור להפקת לקחים ויישום רפורמות. עם זאת, ההתמחות חורגת ביסודה מהקשר אזורי או תחומי בודד ומוגדר, והיא נועדה להעשיר ולספק כלים מחשבתיים וניתוחיים, תובנות וידע מקיף, מגוון ורב-תחומי.

התמחות זו כוללת מספר עוגנים ומוקדי לימוד והתמחות מרכזיים (משא ומתן, קבלת החלטות, אסטרטגיה ודיפלומטיה); וזאת תוך כדי שיקוף ההווה הבינלאומית בעידן שלאחר המלחמה הקרה, ותוך ראייה אינטגרטיבית של התהליכים המתרחשים בה. היא איננה חותרת לפיתוח מיומנויות, תובנות או בסיס ידע במתחם מוגדר וספציפי בודד, אלא להרחבת האופקים במכלולים ותחומים שונים ומגוונים המטופלים בהקשר מערכתי כולל, כמו-גם לפיתוח כלים ותובנות שנועדו להעניק פרספקטיבה חדשה לטיפול במגוון רחב של סוגיות המשפיעות או מעוצבות בסביבתה הדיפלומטית והאסטרטגית של ישראל.

קהל היעד

בוגרי תכניות לימוד במדעי החברה, בעלי ניסיון ניהולי הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי, שיש להם עניין לעגן את פעילותם השוטפת בהקשר מושגי, אזורי והשוואתי רחב, ושהינם בעלי ניסיון ניהולי בהקשר בינלאומי של שלוש שנים לפחות – קהלי היעד המרכזיים הם אלו הנדרשים לנהל משא ומתן מעשי ולקבל החלטות מעשיות – הן בשירות הציבורי-ממשלתי והן במגזר העסקי, כמו גם בארגונים בינלאומיים, שבפניהם אופק של פעילות מעשית ענפה בסביבה אסטרטגית מקומית, אזורית וגלובלית מורכבת ורב-תפנים.

תנאי קבלה

זכאים להגיש מועמדותם לתוכנית בעלי תואר "בוגר" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל שהשיגו ציון סופי של 80 לפחות.

- ניסיון ניהולי בהקשר בינלאומי של שלוש שנים לפחות (לא חובה).
- מועמדים לתוכנית שלא למדו מדע המדינה במסגרת לימודיהם לתואר ראשון, יחויבו ללמוד את שיעורי ההשלמה הבאים בסמסטר הקיץ שלפני תחילת לימודיהם בתוכנית:
- מבוא ליחסים בינלאומיים.
- מבוא לממשל ופוליטיקה.
- מבוא למנהל ציבורי.

על המועמדים להשיג ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בשלושת שיעורי ההשלמה הללו כתנאי לקבלתם כתלמידים מ המניין לתואר שני בתוכנית ההתמחות.

תכנית הלימודים

בנוסף לסמסטר הקיץ המקדים שנועד לשיעורי ההשלמה, תכלול התוכנית 3 סמסטרים רצופים שיימשכו שנה מלאה והיא תורכב מיום וחצי של לימודים מרוכזים בשבוע (יום ו' בבוקר ויום נוסף).

בסמסטר א' של הלימודים בתוכנית ילמדו התלמידים **ב** את קורסי היסוד מלימודי החובה (12 שש"ס). בסמסטר ב' ילמדו התלמידים את קורסי החובה היישומיים (12 שש"ס). בסמסטר ג' ילמדו התלמידים את קורסי הבחירה (12 שש"ס).

תנאי סיום הלימודים בתוכנית

התוכנית תכלול מסלול לימודים אחד, שאינו כולל עבודת גמר מחקרית אך מחייב הגשת פרויקט גמר בהיקף של עבודה סמינריונית מורחבת (כ-40 עמודים).

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% - ציון פרויקט הגמר.

2. 70% - לפי החלוקה הבאה:

30% ציוני 3 עבודות סמינריות.

40% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הציון המינימאלי הנדרש בפרויקט הגמר הינו 80.

כל השיעורים בתוכנית יהיו קורסי סמינר בדרג מ"א, בהיקף 4 ש"ס.

המחלקה לממשל ורעיון מדיני:

M.A - מוסמך במדעי המדינה

התמחות בלימודי דמוקרטיה

ראש התכנית ויועצת אקדמית: ד"ר דפנה קנטי

מטרת הלימודים

התוכנית מקנה למשתתפים בה תואר שני במדעי המדינה, והתמחות באחת התופעות הבולטות ביותר בזמננו: הדמוקרטיה. בין השאר עוסקת התכנית במשטר הדמוקרטי, יסודותיו התיאורטיים, תולדותיו, במופעי במדינות השונות. לצד זאת עוסקת התכנית בכל התחומים הקשורים לקידום הדמוקרטיה כולל הוראה, מעניקה כלים עיוניים ומעשיים להתמודד עם חולשותיה של דמוקרטיה, וקושרת בין תיאורה למעשה, וכמובן, מרחיבה אופקים ומפתחת חשיבה ביקורתית ועצמאית. תוכנית הלימודים שמה דגש על נושאים המשיקים לתחום הדמוקרטיה כגון: היסטוריה, חברה, תקשורת וכלכלה. בתוכנית ישולבו סדנאות, ימי קמפוס, הרצאות אורח של פוליטיקאים ואנשי תקשורת, וכן ביקור במוסדות השלטון ובמכוני מחקר לקידום הדמוקרטיה.

תנאי קבלה

יתקבלו לתוכנית בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל במדעי המדינה ותחומים משיקים, שממוצע ציוניהם 80 לפחות. ניתן יהיה לקבל בעלי ממוצע נמוך יותר או בעלי תארים אחרים באישור ועדת הקבלה. יתקבלו גם תלמידים שאינם בוגרי מדעי המדינה אך הם יהיו חייבים בלימודי השלמה של שניים מתוך שלושה קורסים בקיץ לפני תחילת שנת הלימודים. קורסי ההשלמה הם:

1. מבוא למנהל ציבורי
2. מבוא לממשל ופוליטיקה
3. מערכת פוליטית ישראלית

מבנה הלימודים

קורסי התוכנית לתלמידי מסלול ללא תיזה יתקיימו בימי חמישי ושישי בסמסטר א', בסמסטר ב' ובסמסטר קיץ. בתוכנית יש קורסים סמסטריאליים וניתן לסיימם תוך שלושה סמסטרים רצופים, שהם שנה קלנדארית אחת. הלימודים במסלול עם תיזה יתקיימו בימי חמישי ושישי במהלך סמסטר נוסף, ובסך הכול ארבעה סמסטרים.

התוכנית מבוססת על 9 קורסים סמסטריאליים בהיקף 4 ש"ס כל אחד ובסה"כ 36 ש"ס.*

סמסטר א' – 12 ש"ס

2 קורסי מבוא – 8 ש"ס:

גישות ואסכולות לחקר משטרים דמוקרטיים

סדנת מחקר

1 קורס מתקדם – 4 ש"ס

סמסטר ב' – 12 ש"ס

1 קורס מבוא – 4 ש"ס משטרים דמוקרטיים בני זמננו.

2 קורסים מתקדמים – 8 ש"ס

סמסטר ג' – 12 ש"ס

3 קורסים מתקדמים – 12 ש"ס

סיום התואר

שלושה קורסי מבוא 30%

שלושה קורסים מתקדמים בהם מגישים עבודות סמינריוניות 25%

שלושה קורסים מתקדמים 15%

פרוייקט גמר 30%

נדרש ציון עובר של 60 בכל קורסי החובה, וכן ממוצע 80 בתכנית כולה.

*במקרים מיוחדים יתאפשר מסלול מחקרי בתיאום עם ראש התוכנית.

תכנית מ"א לתלמידי המכללה לביטחון לאומי

יועץ אקדמי: פרופ' גבריאל בן-דור

כללי

תכנית זו מיועדת לתלמידי המכללה לביטחון לאומי של צה"ל ולממלאי תפקידים בכירים בכוחות הביטחון.

תנאי הקבלה

לתכנית יתקבלו תלמידי המכללה לביטחון לאומי (להלן – קורסי מב"ל) שיעמדו בתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאים לתואר השני. כמו כן, יתקבלו תלמידים מקרב כוחות הביטחון (להלן – תכנית תל"ם) בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון 76 לפחות בכל אחד מהחוגים ואשר עברו ראיון אישי.

מסלולי לימוד

1. **תלמידי המכללה לביטחון לאומי** (תכנית מב"ל) ילמדו במסלולים א' ו-ב': חוג ראשי (במסגרת האוניברסיטה) ושיעורי בחירה הניתנים במסגרת תכנית הלימודים של המכללה לביטחון לאומי. במקרים מיוחדים כאשר הסטודנט השיג ציון משוקלל של 90 לפחות ובהמלצת ועדת הדוקטורט הבית ספרית, יורשה לכתוב עבודת גמר מחקרית-תיזה. תלמיד כזה יחוייב בשני הקורסים הבאים:

1. גישות ואסכולות במדע המדינה

2. סדנת מחקר

תלמידי תכנית המב"ל במסלול ב' יידרשו לכתוב עבודה שנתית.

2. **תלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל)** ילמדו במסלול ב' וישתתפו בקורסים בהיקף כללי של 36-44 שש"ס כדלקמן:

1. שלושה קורסי חובה בנושאים מתודולוגיים ובסוגיות מרכזיות הנוגעות לנושא של ביטחון לאומי.

קורסי החובה כוללים:

א. שיטות מחקר למ"א 4 שש"ס

ב. גישות ואסכולות במדע המדינה 4 שש"ס

ג. סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל 4 שש"ס

2. שלושה קורסי בחירה במינהל ובביטחון לאומי ובינלאומי – 4 שש"ס כל אחד

3. שיעורי בחירה במסגרת המכללה לביטחון לאומי לתלמידי קורס מב"ל או במסגרת האוניברסיטה לתלמידי תכנית תל"ם בדרג 3 לפחות.

תלמידי תכנית תל"ם ידרשו לעמוד בבחינת גמר או בהגשת פרויקט גמר.

תינתן אפשרות בחירה בין בחינת גמר לבין פרויקט גמר. (פרטים על פרויקט גמר ניתן לקבל במזכירות התכנית לביטחון לאומי).

קביעת ציון סופי

לתלמידי מב"ל:

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. ממוצע הציונים בכל הקורסים (80%).
2. ציון העבודה השנתית (20%).

לתלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל):

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. ממוצע הציונים בכל הקורסים (70%) לפי הפירוט:

25% קורסי חובה (יסוד)

15% ציוני 3 עבודות סמינריות.

30% ציוני שאר הקורסים.

2. ציון בחינת גמר/פרויקט הגמר (30%).

הערה: לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

לימודים לקראת תואר דוקטור (Ph.D.)

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' אבי בן צבי

מס' תוכנית 205301-10-01

תנאי קבלה לשלב א'

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במדע המדינה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון טוב (80) בלימודיו לתואר שני וציון טוב מאד (90) בעבודת גמר מחקרית.

בקשת הקבלה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הבאים:

1. תקציר קורות חיים (בעברית ובאנגלית).
2. תעודת זכאות לתארים ראשון ושני, כולל גיליונות ציונים (במידה ולא למד באוניברסיטת חיפה)/
3. שתי המלצות של מרצים המעידות על כישורים מחקריים של המועמד/ת (אחת מהן ממנחי התיזה).
4. העתק אחד מעבודת התיזה שכתב המועמד.

5. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית שלא תעלה על שני עמודים (חתומה ע"י המנחה) שתכלול:

- א. נושא העבודה.
- ב. מיפוי תמציתי של שדה המחקר הרלבנטי
- ג. שאלת המחקר המרכזית.
- ד. פירוט של המסגרות והכלים התיאורטיים הרלוונטיים שבהם יעשה המחקר שימוש ושל השערות המחקר הספציפיות שלו.
- ה. שנים שלושה פרטי ביבליוגרפיה מרכזיים לנושא.
- ו. הצגת שיטות המחקר שבהן ישתמש כדי להוכיח את השערותיו.
- ז. הבהרה של פוטנציאל תרומותיו המושגיות והאמפיריות המשוערות של המחקר.
- ח. מכתב מחבר סגל בביה"ס המאשר את הסכמתו להדריך את המועמד בנושא הנידון.

הוועדה תקבל את תיק המועמד ותוכל לבקש כל חומר נוסף (כולל בקשה לפגישה עם המועמד) ותקבל החלטה על קבלה או אי קבלה. ללא אישור הוועדה, לא יוכל המועמד להתקבל לשלב א' בלימודי התואר השלישי. תלמיד שיתקבל לשלב א' יחויב בהשתתפות ובציון עובר בסדנת מחקר לתלמידי שלב א'. התלמיד לא יוכל לעבור לשלב ב' ללא ציון בקורס וללא אישור הצעת המחקר שלו.

מעבר לשלב מחקר ב'

- א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב ב', יגיש התלמיד הצעת מחקר שאושרה על ידי המנחה/ים לוועדה ללימודי התואר השלישי. ההצעה תתבסס על כל הפרמטרים של הצהרת הכוונות, אך תרחיב ותעמיק בכל אחד ממרכיביה. היקפה לא יעלה על 25 עמוד (לא כולל רשימה ביבליוגרפית, שתוגש כנספח להצעה) והיא תוגש לא יאחר משנה אחרי קבלתו של התלמיד לשלב א'. ועדת הדוקטורט תוציא את הצעת המחקר לשיפוט חיצוני ופנימי.
- ב. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים בה, תתבסס על חוות דעת השופטים. משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר התלמיד לשלב מחקר ב'.
- לאחר אישור ההצעה ע"י וועדת הדוקטורט, יעבור המועמד לשלב מחקר ב' במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.
- ג. בנוסף לחובות הקורסים (במידה ויידרשו) יחויבו כל תלמידי שלב ב' בהשתתפות בסמינר המחלקתי, שבו אף יצטרכו להציג את טיוטת עבודת הדוקטורט שלהם לפני השלמתה ושליחתה לשיפוט.
- ד. פרק הזמן הרגיל להשלמת החובות ולביצוע עבודת המחקר מיום אישור ההצעה הוא שלוש שנים.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים. שנה א' מיועדת לכתיבת הצעת המחקר (שלב א'). שנה ב' ג' ו-ד' מיועדות לכתיבת עבודת המחקר (שלב ב'). לצורך הארכה מעבר לתקופה זו, נדרשת המלצת המנחה, יו"ר ועדת הד"ר בביה"ס ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי הדוקטורט

מדרך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; ועדת הד"ר בביה"ס תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. תכנית הלימודים לא תעלה על 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. דרישות אקדמאיות נוספות (כגון שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי קבלה

לתואר שלישי אפשר להתקבל פעמיים בשנה: מ-15 בינואר עד 15 בפברואר ומ-15 בספטמבר עד 15 באוקטובר.

מדע המדינה מסלול ישיר לדוקטורט

205315-10-02

המסלול הישיר לדוקטורט בביה"ס למדעי המדינה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי התואר השלישי ושביה"ס רואה בהם מועמדים מבטיחים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה למסלול הישיר לדוקטורט

יכולים להגיש בקשות לקבלה מועמדים העונים על התנאים הבאים:

- בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, אשר השיגו בלימודי התואר הראשון בחוג או בשני החוגים בהם למדו ציון משוקלל של 90 לפחות.
- תלמידים אשר סיימו את השנה הראשונה ב-מ.א. בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ניתן להתקבל רק בראשית שנה אקדמית.

בקשת הקבלה המועמדות למסלול הישיר תוגש בכתב ליור ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הבאים:

1. תקציר קורות חיים (בעברית ובאנגלית).
2. תעודת זכאות לתואר ראשון, כולל גיליונות ציונים.
3. שתי המלצות של מרצים המעידות על כישורים מחקרניים של המועמד/ת.

4. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית (חתומה ע"י המנחה) שתכלול:
  - נושא העבודה.
  - מיפוי תמציתי של שדה המחקר הרלבנטי
  - שאלת המחקר המרכזית.
  - פירוט של המסגרות והכלים התיאורטיים הרלוונטיים שבהם יעשה המחקר שימוש ושל השערות המחקר הספציפיות שלו.
  - שנים שלושה פרטי ביבליוגרפיה מרכזיים לנושא.
  - הצגת שיטות המחקר שבהן ישתמש כדי להוכיח את השערותיו.
  - הבהרה של פוטנציאל תרומותיו המושגיות והאמפיריות המשוערות של המחקר.
5. מכתב מחבר סגל בביה"ס המאשר את הסכמתו להדריך את המועמד בנושא הנידון.

מבנה התוכנית

משך הזמן לסיום חובות המסלול הוא 4 שנים.

התלמיד יידרש לשמוע קורסים מתכנית ה-מ.א. של החוג במסלול א' בהיקף של 28 שש"ס לפחות. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד יהיה לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90. התלמיד יידרש להגיש במהלך השנתיים הראשונות ללימודיו, אך לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודיו את הצעת המחקר לוועדת הדוקטורט שהיקפה לא יעלה על 25 עמוד (לא כולל רשימה ביבליוגרפית, שתוגש כנספח להצעה). ועדת הדוקטורט תוציא את הצעת המחקר לשיפוט חיצוני ופנימי. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים בה, תתבסס על חוות דעת אלה. משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר התלמיד לשלב מחקר ב'.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט. בנוסף, יהיה עליו להשתתף בסמינר המחלקתי ואף להציג בו את טיוטת עבודת הדוקטורט שלו לפני השלמתה ושליחתה לשיפוט.

משך הלימודים לכתובת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

תלמיד שלא יעמוד בתנאים הללו, יעבור למסלול הרגיל בלימודי המוסמך ויידרש להשלים את כל החובות לקבלת התואר השני.

גאוגרפיה ולימודי סביבה
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג לימודים למ"א
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה
ראש החוג: פרופ' דבורה שמואלי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יורם בר-גל (אמריטוס), פרופ' סטנלי ווטרמן (אמריטוס), פרופ' יהודה חיות (אמריטוס), פרופ' יעקב מעוז (אמריטוס), פרופ' יוסי מרט (אמריטוס), פרופ' ארנון סופר (אמריטוס), פרופ' משה ענבר (אמריטוס), פרופ' חיים קותיאל, פרופ' ברוך קיפניס (אמריטוס), פרופ' נורית קליאוט (אמריטוס), פרופ' אהרן קלרמן (אמריטוס).

פרופ' ראסם ח'מאייסי (מומחה), פרופ' יואל מנספלד, פרופ' מעוז עזריהו, פרופ' אמציה פלד (מומחה), פרופ' מיכה קליין, פרופ' דבורה שמואלי.

פרופסור חבר:

ד"ר ארנון גולן, ד"ר נועם גרינבאום, ד"ר לאה ויטנברג, ד"ר שלומית פז, ד"ר יגאל צ'רני, ד"ר נוגה קולינס-קריינר.

מרצה בכיר:

ד"ר דן מלקינסון.

מרצה:

מר אורבך ניקולא, גב' שרון אחדות, מר אילן אור, ד"ר דורית באום, ד"ר סיגל בלומנפלד, מר שלום בן-אריה, ד"ר מיכל בן-גל, ד"ר דלית גסול, ד"ר יצחק דואר, גב' איריס האן, ד"ר יובל הדס, ד"ר זאב וינר, ד"ר באשיר חאג' יחיא, ד"ר תמר טרופ, ד"ר עליזה יונס, ד"ר חזי ישראל, ד"ר אלכס כהן, מר עמוס כהן, ד"ר לי כהנר, פרופ' מולי להד, מר יגאל מאור, ד"ר דורון מרקל, ד"ר דן נדלר, גב' גבי נוימן, ד"ר אריה פיסטיני, מר בני פירסט, מר ניר פפאי, מר יחיאל קופרשטיין, מר אורן קידר, גב' טליה רחבי, ד"ר ירדנה שאול, גב' סיגלית שחר, ד"ר נורית שטובר, ד"ר אבי שפירא.

עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' ישראלה מינס** – דוא"ל: imines@univ.haifa.ac.il
מזכירות: **גב' ברכה גרשון** – דוא"ל: bgershon@univ.haifa.ac.il
גב' דורית מזרחי – דוא"ל: dmizrahi@univ.haifa.ac.il
מיקום: בניין רבין, קומה 8 חדר 8007
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
טלפון: 04-8249619, 04-8240020
אתר האינטרנט: <http://geodep.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- לימוד וחקר עקרונות הארגון המרחבי של תופעות על פני כדור הארץ של נופים שעוצבו על-ידי הטבע ועל-ידי האדם. במסגרת מטרה זו פועל החוג בכיוונים הבאים:
- הרחבת בסיס הידע העובדתי, מיונו וארגונו.
  - הקניית הידע התיאורטי ומערכת המושגים בו.
  - פיתוח כלים ומיומנויות מחקר גאוגרפי בסיסי ויישומי בתחומי הגאוגרפיה ולימודי הסביבה.
  - לימוד מגמות המחשבה הגאוגרפית והסביבתית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולי הלימוד

בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי, שניהם ניתן ללמוד משנה א'. מבנה הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה הינו פועל יוצא ממטרות הלימודים. החוג מאפשר לתלמידיו להתמחות בתחומים מסוימים.

מבנה הלימודים במסלול דו-חוגי

התלמידים במסלול הדו-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות, מתוכן 60 נקודות בתוך החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה על מנת לסיים את החובות לתואר הראשון.

שיעורי חובה

נושא הקורס	ש"ס	נקודות	סוג
שנה א'			
מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב	4	4	ש'
מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב – תרגיל	2	2	ת'
מבוא לגאומורפולוגיה	2	2	ש'

ת'	1	1	מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לגאולוגיה
ת'	1	1	מבוא לגאולוגיה – תרגיל
ש'	4	4	מבוא ליחסי אדם סובב
ש'	4	4	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
ת'	1	1	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לאקלים
ת	1	1	מבוא לאקלים – תרגיל

24 נקודות

סה"כ

נושא הקורס
שנה ב'

ש'	2	2	שיטות מחקר כמותיות
ת'	1	1	שיטות מחקר כמותיות – תרגיל
ש'	2	2	שיטות מחקר איכותניות
ת'	1	1	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל
ש'	2	2	גאוגרפיה עירונית
ש'	2	2	גאוגרפיה פוליטית
ש'	2	2	גאוגרפיה כלכלית

חובת בחירה 1 (4 נק' מתוך 16 נק')

ש'	4	4	קורס בחירה בתחום הסביבתי
ש'	4	4	מבוא לגאוגרפיה של הפנאי
ש'	4	4	מבוא לתורת התכנון
ש'	4	4	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (קורסים הכוללים ימי סיור)

ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית

20 נקודות

סה"כ שנה ב'

שנה ג'

ס'	6	4	סמינר מחקרי
ש'	10	10	קורסי בחירה

16 נקודות

סה"כ שנה ג'

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן **לפחות 90 נקודות** בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.

שיעורי חובה

ש"ס	נקודות	סוג	נושא הקורס	שנה א'
4	4	ש'	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב	
2	2	ש'	מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב – תרגיל	
2	2	ש'	מבוא לגאומורפולוגיה	
1	1	ת'	מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל	
2	2	ש'	מבוא לגאולוגיה	
1	1	ת'	מבוא לגאולוגיה – תרגיל	
4	4	ש'	מבוא ליחסי אדם סובב	
4	4	ש'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה	
1	1	ת'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל	
2	2	ש'	מבוא לאקלים	
1	1	ת	מבוא לאקלים – תרגיל	

סה"כ 40 נקודות

ש"ס	נקודות	סוג	נושא הקורס	שנה ב'
2	2	ש'	שיטות מחקר כמותיות	
1	1	ת'	שיטות מחקר כמותיות – תרגיל	
2	2	ש'	שיטות מחקר איכותניות	
1	1	ת'	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל	
4	4	ש"ת	איסוף ועיבוד נתונים	
2	2	ש'	גאוגרפיה עירונית	
2	2	ש'	גאוגרפיה פוליטית	
2	2	ש'	גאוגרפיה כלכלית	

חובת בחירה 1 (8 נק' מתוך 16 נק')

4	4	ש'	קורס בחירה בתחום הסביבתי
4	4	ש'	מבוא לגאוגרפיה של הפנאי
4	4	ש'	מבוא לתורת התכנון
4	4	ש'	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (8 נק' מקורסים הכוללים ימי סיום)

4	4	ש'	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
4	4	ש'	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית
8	8	ש'	קורסי בחירה מחוץ לחוג

סה"כ 40 נקודות

שנה ג'

			סמינרים מחקריים
ס'	12	8	מבוא למערכות מידע גאוגרפיים GIS
ש"ת	4	4	קמפוסים
ק"פ	4	4	קורסי בחירה בחוג (לפחות 4 נק' מדרג 3)
ש'	16	16	קורסי בחירה מחוץ לחוג
ש'	4	4	

סה"כ 40 נקודות

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' (בשני המסלולים)

התלמיד נדרש להשיג ציון עובר בכל אחד מהקורסים בהם השתתף וכן ממוצע ציונים של 65 לפחות. תנאי זה מהווה אישור להשתתף בקורסי חובה שנה ב'.
תלמיד שנה א' אשר עם סיום הסמסטר השני ללימודיו בחוג, לא יגיע לממוצע של 65, לפחות בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה או נכשל בשני קורסים משנה א', רשאי החוג להפסיק את לימודיו לצמיתות.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' (בשני המסלולים)

סיום שיעורי חובה של שנים א' וב' הוא דרישת קדם לשיעורי החובה של שנה ג'.

חידוש לימודים

תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך למעלה משנתיים ומבקש לחדשם, תובא בקשתו לדיון בפני ועדת ההוראה של החוג, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הוועדה.

הפסקת לימודים

תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש, אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

שינויים וחריגות

- כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.
- מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות ברשימות השנתון והן מחייבות.
- תלמיד אשר נרשם לקורס למרות שלא עמד בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

פרסום ציונים וערעורים על הציונים

- ציוני בחינות וציונים סופיים יפורסמו ע"ג לוח המודעות של החוג ובאתר האוניברסיטה. לא יימסרו ציונים באמצעות הטלפון!

- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים. הערעור יוגש ע"ג הטופס המתאים, אותו ניתן לקבל במזכירות החוג.
- ערעור על ציון בחינה עשוי לגרום להורדת הציון המקורי. הציון האחרון הוא הקובע.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.
- ועדת הקבלה החוגית תדון בבקשת התלמיד ותחליט על קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו.
- תלמיד יהא זכאי לקבלת תואר רק במידה וצבר 80 נקודות זכות במוסדו.
- ועדת הקבלה רשאית להחליט אילו קורסים ידווחו כ"פטור" ולא יוכנסו לממוצע המשוקלל ואילו קורסים ידווחו עם ציון וישוקללו.

ציון סופי בחוג

- הציון הסופי של התלמיד בחוג ישוקלל מציוני הקורסים שלמד.
- התלמיד אשר ציונו הסופי יהא נמוך מ-65 לא יהא זכאי לתואר ב"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה.
- בקשות לאישור זכאות לתואר ניתן לקבל במזכירות החוג וזאת רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- יש לצרף לבקשה גליון ציונים עם סימון של כוכבית (*) לצד קורסים עודפים ו/או קורסים עם ציון נמוך ואשר אינם קורסי חובה לתואר.
- על התלמיד לשים לב שכל הציונים נקלטו ולא, עליו לסמנם בעפרון.
- עם קבלת הבקשה תבדק זכאותו לתואר, יחושב ציון הגמר וידווח למדור בוגרים.
- אישור הזכאות יישלח לביתו לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה כחודש מיום הגשת הבקשה למזכירות החוג.
- תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה האחרונה.
- לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

מיקבץ ללימודי נמלים, ספנות וים

המיקבץ מעוגן בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה ומטרתו לתרום להרחבת ההוראה, להעמקת הידע ולפיתוח המודעות בנושאי הנמלים, הספנות ומגוון של נושאים הקשורים לים.

המיקבץ במהותו הוא תכנית לימודים בין-תחומית המשלבת היבטים גאוגרפיים, כלכליים, היסטוריים, משפטים ופוליטיים של פעילויות בתחום הים ואזורי החפיפה בין הים והיבשה. המיקבץ מיועד להוות מסגרת לימודים משלימה (מיקבץ השלמה) לתלמידי המסלולים החד-חוגיים לתואר ב"א באוניברסיטה.

הערות כלליות

1. נדרש ידע בהפעלת תוכנות מחשב Office, Excel, Power Point, Word לתלמידים שאין ידע בתוכנות הנ"ל החוג מציע קורס "יישומי Excel בסיסיים בגאוגרפיה". מומלץ ללומדו בסמסטר א' שנה ראשונה. הידע נדרש כבסיס לקורס שיטות מחקר כמותיות בשנה ב'.
2. החוג שומר לעצמו את הזכות לבצע שינויים בהיצע הקורסים ובתכנית לימודים, ויודיע על כך לתלמידים.
3. תלמיד המבקש תנאים מיוחדים בלימודיו באוניברסיטה בגין לקות למידה, יגיש בקשה, בצירוף אישור על איבחון לקויות למידה.
4. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, אלא אם צוין אחרת.
5. ציון מעבר בסמינריון ובקורסי דרג 3-4 הוא 61, ציון המעבר בכל יתר השיעורים הוא 51.

תעודת הוראה

תלמידי החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בגאוגרפיה או בשל"ח וידיעת הארץ או בשני המקצועות. מידע בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול לימודי ערב – לימודים לתואר הראשון (ב"א)

החוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה מקיים מסלול לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים ארבע שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ) יום אחד בשבוע. מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים העובדים בעיקר בשעות היום ללמוד בשעות הערב.

תכנית הלימודים זהה למתכונת לימודי היום על כל דרישותיה כמפורסם בשנתון. הסיוורים במסגרת הקורסים השונים יתקיימו בהתאם לדרישות הקורס.

להלן מבנה תכנית הלימודים:

נושא הקורס	ש"ס	נקודות	סוג
שנה א'			
מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב	4	4	ש'
מבוא לגאוגרפיה של אדם, חברה ומרחב – תרגיל	2	2	ת'
מבוא לגאומורפולוגיה	2	2	ש'
מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל	1	1	ת'
מבוא לגאולוגיה	2	2	ש'
מבוא לגאולוגיה – תרגיל	1	1	ת'
מבוא ליחסי אדם סובב	4	4	ש'
מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה	4	4	ש'

ת'	1	1	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לאקלים
ת'	1	1	מבוא לאקלים – תרגיל

סה"כ שנה א' 24 נקודות

שנה ב'

ש'	2	2	שיטות מחקר כמותיות
ת'	1	1	שיטות מחקר כמותיות – תרגיל
ש'	2	2	שיטות מחקר איכותניות
ת'	1	1	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל
ש'	2	2	גאוגרפיה עירונית
ש'	2	2	גאוגרפיה פוליטית
ש'	2	2	גאוגרפיה כלכלית

חובת בחירה 1 (4 נק' מתוך 16 נק')

ש'	4	4	קורס בחירה בתחום הסביבתי
ש'	4	4	מבוא לגאוגרפיה של הפנאי
ש'	4	4	מבוא לתורת התכנון
ש'	4	4	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (קורסים הכוללים ימי סיור)

ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית

סה"כ שנה ב' 19 נקודות

שנה ג'

ס'	6	4	סמינר מחקרי
ש'	10	10	קורסי בחירה

סה"כ שנה ג' 16 נקודות

סה"כ ישלים התלמיד לתואר 60 נק'

הערה: ציון מעבר בשיעורי החובה בכל השנים הוא 51.

ציון מעבר בסמינריון הוא 61.

מסלול לימודי ערב מיוחד למורי דרך מוסמכים בשיתוף החוג ללימודי ארץ-ישראל לימודים לתואר הראשון (ב"א)

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה והחוג ללמודי ארץ ישראל באוניברסיטת חיפה מציעים מסלול דו-חוגי לתואר ב.א. ערב המיועד למורי דרך מוסמכים. זאת על מנת להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התכנית כוללת הכרה של 32 נקודות זכות מתוך 120 נקודות לתואר ב.א. מלא. ההכרה מבוססת על לימודי א"י, הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגאוגרפיה בקורס מורי דרך. תוכנית זו מותאמת למורי דרך עובדים, ולכן היא בנויה על ריכוז הלימודים במפגש שבועי אחד בלבד בכל סמסטר. התוכנית נערכת בשיתוף עם בית הספר לתיירות בישראל, הגוף המכשיר את מירב מורי הדרך בארץ מזה כמעט 40 שנה. תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים אחרים לחוגים אלה. תנאים אלה מאפשרים למועמדים מעל גיל 30 להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית. מועמדים מתחת לגיל 30 יוכלו להתקבל ללימודים רק לאחר בחינה פסיכומטרית והשגת סכם הנדרש לסף קבלה בחוג לב.א.

תוכנית הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

	שנה א'	(הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)
נק' 4		מבוא לגאוגרפיה של אדם חברה מרחב וחברה
נק' 2		מבוא לגאוגרפיה של אדם חברה מרחב וחברה - תרגיל
נק' 3		מבוא לגאומורפולוגיה + תרגיל
נק' 3		מבוא לגאולוגיה + תרגיל
נק' 4		מבוא ליחסי אדם סובב
נק' 3		מבוא לאקלים + תרגיל
נק' 19		סה"כ שנה א'
שנה ב' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)		
נק' 5		מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה + תרגיל
נק' 3		שיטות מחקר כמותיות + תרגיל
נק' 3		שיטות מחקר איכותניות + תרגיל
נק' 5		קורסי בחירה
נק' 4		קמפוס מחקר
נק' 20		סה"כ שנה ב'
שנה ג' (הסמינר יתקיים בסמסטר א')		
נק' 6		סה"כ שנה ג'
נק' 45		סה"כ
נק' 15		מורי דרך
נק' 60		סה"כ לתואר החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

מסלול לימודי ערב מיוחד למורי דרך מוסמכים בשיתוף החוג לארכיאולוגיה לימודים לתואר הראשון (ב"א)

מטרת התוכנית

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה והחוג לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה פותחים מסלול דו-חוגי לתואר ב.א. המיועד **למורי דרך מוסמכים**. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התכנית כוללת הכרה של 31 נקודות זכות מתוך 120 נקודות לתואר ב"א מלא. ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגאוגרפיה בקורס מורי דרך. תוכנית זו מותאמת למורי דרך עובדים, ולכן היא בנויה על ריכוז הלימודים בשנתיים וחצי, כולל 2 סמסטרי קיץ. מתוכם בשישה סמסטרים הלימודים הם ביום אחד בשבוע בלבד (יום ג') ובסמסטר אחד בשנה השנייה הלימודים הם ביומיים (ימים ב' ו-ג'). התוכנית ניתנת בשיתוף בית הספר לתיירות בישראל, הגוף המכשיר את מירב מורי הדרך בארץ מזה כמעט 40 שנה.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים לחוגים אלה. בחוג לארכיאולוגיה תנאי הקבלה יהיו ללא בחינה פסיכומטרית. תנאי הקבלה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה מאפשרים למועמדים מעל גיל 30 להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית. מועמדים מתחת לגיל 30 יוכלו להתקבל ללימודים רק לאחר בחינה פסיכומטרית ובמידה והגיעו לסכם הנדרש לסף קבלה בחוג לב.א. ערב. בכל מקרה כל המועמדים יצטרכו לעבור ועדת קבלה.

פירוט תכנית הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה יתקיימו במהלך 7 סמסטרים במסגרת תוכנית לימודי ערב בחוג (כולל שני סמסטרי קיץ).

הלימודים במסלול זה מתקיימים **ביום ג' בשבוע** בין השעות 16:00-22:00.

התוכנית הינה תוכנית מובנית הכוללת קורסי מבוא, קורסים נושאים, קמפוס וסמינריון. במסגרת קורסי המבוא יחויבו התלמידים בימי סיור. מועדי הסיורים ויעדיהם יובאו לידיעת התלמידים במהלך שנת הלימודים.

שנה א' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)

מבוא לגאוגרפיה של אדם חברה מרחב וחברה 4 נק'

מבוא לגאוגרפיה של אדם חברה מרחב וחברה - תרגיל 2 נק'

מבוא לגאומורפולוגיה + תרגיל 3 נק'

מבוא לגאולוגיה + תרגיל 3 נק'

4 נק'	מבוא ליחסי אדם טוב
3 נק'	מבוא לאקלים + תרגיל
19 נק'	סה"כ שנה א'
	שנה ב' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)
5 נק'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה + תרגיל
3 נק'	שיטות מחקר כמותיות + תרגיל
3 נק'	שיטות מחקר איכותניות + תרגיל
5 נק'	קורסי בחירה
4 נק'	קמפוס מחקר
20 נק'	סה"כ שנה ב'
6 נק'	שנה ג' (הסמינר יתקיים בסמסטר א')
6 נק'	סה"כ שנה ג'
45 נק'	סה"כ
15 נק'	מורי דרך
60 נקודות	סה"כ לתואר בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' ראסם ח'מאייסי

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בגאוגרפיה ובלימודי הסביבה יתמקדו בתחומי המחקר של חברי הסגל כגון: גאוגרפיה ואיכות הסביבה, גאומורפולוגיה, אקלים, גאוגרפיה פוליטית תרבותית וחברתית, גאוגרפיה כלכלית, גאוגרפיה עירונית, גאוגרפיה של תיירות ופנאי, גאוגרפיה יישומית ותכנון. תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה הגאוגרפית, לגיבוש הידע התיאורטי בתחומי ההתמחות, להקניית שיטות מחקר וכלים יישומיים-מקצועיים. לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולים ובכמה תוכניות:

מסלול א': חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת תיזה.

מסלול עם בחינת גמר: חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת בחינת גמר.

תוכנית מ"א: גאוגרפיה סביבתית למורים.

תוכנית מ"א: תכנון ופיתוח משאבי תיירות.

תוכנית מ"א: התמודדות עם מצבי חירום.

תוכנית מ"א: לימודי מים.

תנאי הקבלה

למסלול א' יתקבלו תלמידים שסיימו לימודיהם לתואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 87 לפחות והשיגו ציון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

למסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר לא מחקרי יתקבלו תלמידים אשר סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 82 (טוב) לפחות, ובציון ממוצע כללי בלימודי התואר הראשון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

לתכנית המורים יתקבלו מורים לגאוגרפיה, של"ח, או מקצועות קרובים בעלי תואר ראשון העומדים בתנאי הקבלה של האוניברסיטה.

במקרים גבוליים יזומנו התלמידים לוועדת קבלה. החלטה על קבלתם ללימודים תתקבל גם ע"ס ראיון אישי. ועדת הקבלה רשאית, על-פי שיקוליה להחמיר או להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה לאוניברסיטה.

יתקבלו ללימודים גם תלמידים שלא סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה. תלמידים אלה יתקבלו אם סיימו תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בכל לימודיהם לתואר ראשון ולא פחות מ-76 בכל חוג. במידת הצורך, רשאית ועדת הקבלה החוגית לדרוש לימודי השלמה עד 16 שש"ס. מועמד בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

ועדת הקבלה החוגית ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הקבלה ללימודים. ההחלטה הסופית על קבלה ללימודים היא בידי הדיקן ללימודים מתקדמים, שהחלטתו סופית.

תלמיד אשר יתקבל ללימודי מסלול ב' יוכל להגיש, בתום שנת לימודיו הראשונה, בקשה לעבור למסלול א'. הבקשה תוגש ליו"ר ועדת המ"א החוגית. זכאית) להגיש בקשה לעבור למסלול א' הוא סטודנטיות) שסיימה) בממוצע של 87 לפחות את כל לימודי החובה המוטלים בשנת הלימודים הראשונה, ובתנאי שיגדיר נושא לעבודת המחקר לתיזה, ושיהא מדריך אשר יהא מוכן להדריכו(ה) בנושא המוגדר.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול עם בחינת גמר – עד שנתיים.

תכנית הלימודים

1) מסלול א'

קורסי חובה

פילוסופיה ומחשבה גאוגרפית – תאוריה ויישום	4 שש"ס
ארגון מחקר בגאוגרפיה	2 שש"ס
סמינרי מ"א ומחקר	8 שש"ס
שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני)	4 שש"ס

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות בסמינר המחלקתי במשך שנתיים)

18 שש"ס

סה"כ קורסי חובה

קורסי בחירה

ניתן לשמוע קורסים בדרג 3 הפתוחים גם ללימודי מ"א 6 שש"ס

קורסי בחירה מחוץ לחוג

קורסים מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה באישור יו"ר ועדת מ"א 4 שש"ס

28 שש"ס

במסלול א' התלמיד ילמד בסה"כ

ניתן לבחור בקורסי קריאה מודרכת בהיקף של 2 שש"ס.

התלמידים במסלול א' חייבים להרצות בסמינר המחלקתי על עבודת התיזה שלהם.

שקלול ציונים במסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	ציון עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

(2) מסלול עם בחינת גמר

קורסי חובה

פילוסופיה ומחשבה גאוגרפית – תאוריה ויישום 4 שש"ס

ארגון מחקר 2 שש"ס

שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני) 4 שש"ס

סמינר מ"א ומחקר (3 עבודות סמינריוניות) 8 שש"ס

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות בסמינר המחלקתי במשך שנתיים)

18 שש"ס

סה"כ קורסי חובה

קורסי בחירה

קורסים מדרג 3 ומעלה בהיקף של 18 שש"ס מתוכם לפחות 12 שש"ס בחוג לגאוגרפיה

ולימודי סביבה.

36 שש"ס

סה"כ

התלמיד במסלול זה יחוייב בכתיבת בחינת גמר או פרויקט גמר לא מחקר. (ראה פירוט

בתקנון "הרשות ללימודים מתקדמים").

שקלול ציונים למסלול עם בחינת גמר

30%	בחינת גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

גאוגרפיה סביבתית למורים

התכנית מיועדת למורים לגאוגרפיה ו/או לימודי סביבה, ולפעילי ארגונים סביבתיים בעלי תואר ראשון, המעוניינים להרחיב את השכלתם במקצוע ונבנתה בהתייחס לצרכי ההוראה בבתי הספר ולפעילות בשטח. התוכנית מרוכזת ביום אחד בשבוע.

הקבלה לתכנית הלימודים מותנית בציון גמר של 82 ומעלה בתואר הראשון. ועדת קבלה חוגית תראיין את המועמדים על-פי הצורך ותאשר את זכאותם ללימודים בתכנית.

תלמיד שישלים את מכסת לימודיו שש"ס ויעמוד בכל דרישות הקורסים ובכתיבת עבודה מסכמת, יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה במדעי החברה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.

הלימודים יתקיימו בימי ב' בשבוע.

תכנית הלימודים

שנה ראשונה

2 שש"ס	הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה – תאוריה ויישום
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות / איכותניות
2 שש"ס	משאבי מים בישראל
2 שש"ס	סביבה ברשת – מתודולוגיה וטכנולוגיה
2 שש"ס	ניהול חופים
2 שש"ס	חינוך סביבתי
2 שש"ס	סוגיות נבחרות במדעי הסביבה
2 שש"ס	תכנון סביבתי
2 שש"ס	מדיניות סביבתית, רגולציה והיישום בפועל

שנה שניה

4 שש"ס	פוליטיקה ומדיניות סביבתית – גלובלי, אזורי ארצי
4 שש"ס	יישוב סכסוכים סביבתיים
2 שש"ס	אקולוגיה נופית
2 שש"ס	פסיכולוגיה סביבתית
2 שש"ס	שטחים פתוחים
2 שש"ס	מדיניות ניהולית סביבתית
4 שש"ס	פרויקט גמר: קמפוס – אקולוגיה וסביבה
40 שש"ס	סה"כ

שקלול ציונים למסלול

30%	בחינת גמר
20%	סמינריונים
50%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

התמחות מ"א:

תכנון ופיתוח משאבי תיירות

מטרת התוכנית להכשיר את מוסמכיה בהיבטים מרחביים תיאורטיים ויישומיים של תכנון ופיתוח משאבי תיירות, נופש ופנאי. תוכנית הלימודים מבוססת על גרעין לימודי החובה של מ"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה, וכן מקורסי התמחות. במרכז ההתמחות מצויים הסמינרים, הסדנאות והקמפוסים שבהם יתורגלו בעיות בתכנון ופיתוח משאבים אלה. ניתן ללמוד תוכנית זאת בשני המסלולים המקובלים בתואר השני.

קהל היעד להתמחות זו:

מתכננים וגאוגרפים המעוניינים להשתלב בתחום עיסוק ממוקד. בוגרי החוגים לגאוגרפיה, לכללה, סוציולוגיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה, תכנון עיר ואזור, לימודי סביבה ועוד.

עובדי גופים ציבוריים כגון: משרד התיירות, החברה הממשלתית לתיירות, קק"ל, הסוכנות היהודית, מנהל מקרקעי ישראל, המשרד לאיכות הסביבה, רשות שמורות הטבע, החברה להגנת הטבע, עובדי עמותות תיירות עירוניות ואזוריות, עובדי רשויות מקומיות (תכנון אסטרטגי ומידע) ועוד, אשר כולם עוסקים כיום בצורה זו או אחרת בפיתוח ותכנון תיירות.

תנאי קבלה לתוכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה. המועמדים יעברו ועדת קבלה, ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

תוכנית הלימודים

קורס	מסלול א	תאור	מסלול ב	תאור
שנה ראשונה				
הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה –				
תאוריה ויישום	2	חובה	2	חובה
ארגון מחקר	2	חובה	2	חובה
שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני)				
סוגיות עכשוויות בחקר מערכות תיירות	4	חובה	4	בחירה
סמינר – תיירות וסביבה	4	חובה	4	חובה
קמפוס עירוני – איזורי א' – סדנת פיתוח				
תיירות באילת	4	חובה	4	חובה
הסמינר החודשי של המרכז לחקר התיירות –				
"מועדון התיירנים" + סמינר מחלקתי	0	חובה	0	חובה
(חובת השתתפות במשך שנתיים)				
סה"כ ילמדו בשנה ראשונה	20		20	

שנה שניה

חובה	4	חובה	4	ניהול אינטגרטיבי של אתרי תיירות
חובה	4	חובה	4	קמפוס תיירות – תכנוני: נגב צפוני
חובה	4			קורס בחירה – 1
חובה	4			קורס בחירה – 2
	16		8	סה"כ ילמדו בשנה שניה
	36		28	סה"כ שעות נצברות בשתי השנים

שקלול ציונים במסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

שקלול הציונים במסלול עם בחינת גמר

30%	בחינת גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג
100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים עם התמחות "בתכנון ופיתוח משאבי תיירות", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

התמחות מ"א:

התמודדות עם מצבי חירום

מטרת התוכנית להקנות לבוגריה הכשרה בהתמודדות עם מצבי חירום ע"י הנחלת ידע בסיסי ומעשי וכלי ניתוח מגוונים בתחומים אלה.

התוכנית מיועדת להכשיר תלמידיה למילוי תפקידי מפתח בהתמודדות מצבי חירום בשירות הציבורי ובארגונים גדולים.

הלימודים ירוכזו בימים רביעי ושישי.

קהל היעד למגמה זו:

בוגרי תואר ראשון בתחום מדעי החברה, מדעי האדמה, מדעי החיים, מדעים מדויקים, מדעי הרוח, כולל נושאי תפקידים בתחומים שונים של קביעת מדיניות, ניהול ופיקוד, במסגרות ציבוריות, אזרחיות וצבאיות: אנשי מל"ח, פיקוד העורף, משטרה, מד"א, כיבוי אש, קציני בטחון בגופי חינוך ומפעלים וכד'.

תנאי קבלה לתכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה. המועמדים יעברו ועדת קבלה ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

מבנה הלימודים

שנה א'

	הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה
2 שש"ס	וסביבה – תאוריה ויישום
2 שש"ס	שיטות מחקר
2 שש"ס	מצבי חירום בהיבט ישראלי
2 שש"ס	מבוא להערכת סיכונים
2 שש"ס	מדיניות סביבתית בדגש על חירום ואסון
2 שש"ס	סמינר מחקר – מחוללי נזק טבעיים
2 שש"ס	סדנת הערכת סיכונים
2 שש"ס	מדיניות ניהול סיכונים בראיה גאוגרפית
2 שש"ס	טכנולוגיה ככלי למניעת ובלימת סיכונים
20 שש"ס	סה"כ שנה א'

שנה ב'

	תחבורה ולוגיסטיקה במצבי חירום
2 שש"ס	יסודות מערכות מידע גאוגרפי
2 שש"ס	תקשורת במצבי חירום
2 שש"ס	ניהול בריאותי במצבי חירום
2 שש"ס	קבלת החלטות בחירום ואסון
2 שש"ס	תחקירים והפקת לקחים מאסונות ומצבי חירום – מקרי בוחן
2 שש"ס	טיפול באדם ובקהילה במצבי חירום
2 שש"ס	היערכות לרעידת אדמה
2 שש"ס	פרויקט גמר – מיפוי אזורי אסון בישראל
20 שש"ס	סה"כ שנה ב'
40 שש"ס	סה"כ לתואר

שקלול ציונים במסלול עם פרויקט גמר

פרויקט גמר	30%
עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)	20%
קורסים בחוג	50%
סה"כ	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים "התמודדות עם מצבי חירום" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

התמחות מ"א:

לימודי מים*

* מותנה באישור סופי של מוסדות האוניברסיטה

שילוב של תחומי הידע הפיסיים והאנושיים של משאבי המים לסוגיהם בהיבטים של מדיניות, ניהול ותכנון. התוכנית נועדה לענות על חסר בתוכנית רבת-תחומית ברמה גבוהה, שאינה מוצעת בארץ. התוכנית תקנה לבוגריה הסתכלות רבת-תחומית רחבה על המימד האסטרטגי ועל האספקטים השונים של סוגיית המים בישראל. התובנות שירכשו בתחום זה יקנו לבוגרים כלי עבודה שיפרו את מקצועיותם ויאפשרו להם התקדמות במקום עבודתם.

קהל היעד

בוגרי תואר ראשון במדעי החברה, הטבע וההנדסה וכן אנשי מקצוע בתחומים השונים של משק המים כגון, עובדי המים, ארגוני סביבה וטבע, תאגידי מים, ועוד.

אפשרויות תעסוקה

ארגונים ציבוריים וממשלתיים העוסקים בנושאי מים כגון: מקורות, ת.ה.ל., תאגידי מים, מועצות מקומיות ועיריות, יחידות במשרד להגנת הסביבה ומשרד התשתיות, מכונים לטיהור שפכים, רשויות ניקוז, רשויות נחלים וארגונים ללא מטרת רווח (NGOs).

תנאי הקבלה לתוכנית

בוגרי תואר ראשון במדעי החברה, הטבע, החקלאות, וההנדסה.

סף הקבלה למסלול א' – יתקבלו בעלי תואר ראשון עם ממוצע ציונים של 87 ומעלה

למסלול יישומי – יתקבלו בעלי תואר ראשון עם ממוצע ציונים של 82 ומעלה

לימודי השלמה

מאחר והתוכנית מיועדת לתלמידים מדיסציפלינות שונות, יקבעו השלמות על פי הצורך ולפי הרקע של כל תלמיד, על פי קביעה של ועדת הקבלה של התכנית. לימודי השלמה יושלמו במהלך שנת הלימודים הראשונה.

מסלול א'

שש"ס	קורסי חובה
2	הסטוריה ופילוסופיה של ג'ג וסביבה
4	שיטות מחקר בהידרולוגיה
2	ארגון מחקר
4	סמינר מים
12 שש"ס	סה"כ קורסי חובה

קורסי ליבה

2	אקלים וגשם
3	הידרולוגיה של מים על קרקעיים
3	הידרולוגיה של מי תהום
4	המים בישראל
2	כלכלת משאבי מים
14 שש"ס	סה"כ קורסי ליבה

קורסי בחירה

2 שש"ס	סה"כ קורסי בחירה
28 שש"ס	סה"כ במסלול א'

שקלול ציונים מסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

מסלול ב'

שש"ס	קורסי חובה
2	הסטוריה ופילוסופיה של ג'ג וסביבה
4	שיטות מחקר בהידרולוגיה
2	ארגון מחקר
4	פרוייקט משולב בגאוגרפיה של מים
12	סה"כ קורסי חובה
	קורסי ליבה
2	אקלים וגשם

3	הידרולוגיה של מים על קרקעיים
3	הידרולוגיה של מי תהום
4	המים בישראל
2	כלכלת משאבי מים
14	סה"כ קורסי ליבה

קורסי בחירה

10	קורסי בחירה
10 שש"ס	סה"כ קורסי בחירה
36 שש"ס	סה"כ במסלול ב'

שקלול ציונים מסלול ב'

30%	פרוייקט גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג
100%	סה"כ

קורסי בחירה – חלקם לא ינתנו כל שנה

3	משק מים – מדיניות ותכנון
4	ישומי GIS וחישה מרחוק בנושאי מים
2	פוליטיקה ומים
2	צומח ומים
2	איכות וזיהום מים
2	ניהול אגני ניקוז ושיקום נחלים
2	מים וקולחים בישראל
2	התפלת מים
4	ניהול סכסוכים בסוגיות של מים
4	ניהול משאבי ים וחופים
2	קריאה מודרכת
	סיום – ארכיאו-הידרולוגיה
	ללא ניקוד

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים עם התמחות "לימודי מים" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אמציה פלד

תכנית הדוקטורט בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה היא בכל תחומי הגאוגרפיה. רשאי להגיש מועמדות כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ.א.) מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ-לארץ אשר סיים במסלול עם תיזה בציון כללי של 87 לפחות כאשר הציון בתיזה יהיה 86 לפחות. תלמידים שסיימו לימודיהם במסלול ב' (ללא עבודת גמר) יוכלו לפנות לוועדת הדוקטורט החוגית הרשאית להטיל על התלמיד הכנת עבודת גמר או עמידה בתנאים שקולים, ולאשר את בקשתו לאחר שעמד בתנאים אלה. בזמן ביניים זה לא ייחשב התלמיד כתלמיד דוקטורט*.

עבור תלמידים שלא סיימו לימודי גאוגרפיה לתואר ראשון או שני תקבע ועדת הדוקטורט החוגית את תכנית ההשלמות הרצויה.

משך הלימודים לתואר שלישי הוא 4 שנים ומחולק לשני שלבים:

שלב מחקר א' – שנה ראשונה

שלב מחקר ב' – שנה שנייה, שלישית ורביעית

תנאי קבלה לתלמיד מחקר שלב א'

בקשת הקבלה לשלב זה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הדרושים על-פי תקנון לימודי תואר שלישי לאחר ביצוע ההרשמה לאוניברסיטה. ועדת הדוקטורט החוגית תדון במסמכים ותמליץ על קבלתו או אי-קבלתו של המועמד.

משך תקופת שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מיום תחילת הלימודים. במהלך תקופת שלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין הצעת מחקר, לקבל אישור מהמנחים וועדת הדוקטורט להצעה ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו. תלמיד המתקבל ללימודים ולמחקר לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ייקרא תלמיד מחקר שלב א' עד לאישור הצעת המחקר ע"י הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, ותלמיד מחקר שלב ב' לאחר אישורה.

* כל המועמדים יוזמנו לראיון בוועדת קבלה.

תנאי קבלה לשלב המחקר

על מנת לעבור מתלמיד מחקר שלב א' לתלמיד מחקר שלב ב' על התלמיד להגיש הצעת מחקר הכוללת את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר המתוכנן. ההצעה תישלח לשיפוט לשני קוראים שלפחות האחד מהם יהיה חבר סגל מחוץ לחוג לגאוגרפיה ולפחות קורא אחד מחוץ לאוניברסיטה. במידה ויתקבלו הערות תיקון יתקן התלמיד בסיוע המנחים את ההצעה ויגיש הצעה מתוקנת בלווית מכתב קצר המצביע על התיקונים לוועדת הדוקטורט. ועדת הדוקטורט החוגית, תדחה או תאשר את הצעת המחקר המתוקנת ותעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. במקרים מסויימים, רשאית וועדת הדוקטורט החוגית לזמן את התלמיד ואת המנחה או המנחים לדיון.

לאחר אישור ההצעה יעבור התלמיד לשלב מחקר ב'. פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע המחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" (לא כולל את תקופת הכנת הצעת המחקר) הוא שלוש שנים. הארכה לשנה נוספת טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית לימודי דוקטורט

- א. מזריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים ואת היקפה.
- ב. כל סטודנט נדרש ללמוד קורסים במכסה של 8 ש"ס או בחוג 1/או מחוץ לחוג מדרג 3 שיקבעו בתיאום עם המנחה ובאישור ועדת ד"ר.
- ג. את הקורסים האלה עליו לעבור בציון המעבר של הקורס.
- ד. כל סטודנט רשאי לקחת את הקורסים לעיל במהלך שתי שנות לימודיו הראשונות.
- ה. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני סיימו את לימודי הדוקטורט.

הרשמה ללימודי הדוקטורט

המועמדים ללימודי דוקטורט מתבקשים לצרף את המסמכים הבאים לערכת ההרשמה:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
2. תעודת M.A. כולל ציונים.
3. תעודת B.A. כולל ציונים.
4. הצהרת כוונות לעבודת דוקטורט מאושרת וחתומה ע"י המנחה המיועד.
5. כתב הסכמת המנחים להנחייה.
6. 2 מכתבי המלצה מחברי סגל אקדמי אחד מהם יהיה מנחה עבודת התיזה.
7. 2 טפסי המלצה למועמד להשתלמות כתלמיד דוקטורט.
8. תקציר קצר של העבודה בעברית ובאנגלית.
9. פרסומים (במידה ויש) בקשות קבלה והחומר הנלווה אליהם יש להפנות אל: ועדת הדוקטורט של החוג.
10. תמונה.

תכנית בהתפתחות הילד

תכנית לימודים למ"א

ראש התכנית: ד"ר תרצה יואלס

חברי סגל אקדמי :

פרופסור מן המניין: פרופ' אבי שגיא-שורץ.

פרופסור חבר: פרופ' דוד אופנהיים.

מרצה בכיר: ד"ר נינה קורן-קריא, ד"ר אורה אביעזר.

מרצה: ד"ר תרצה יואלס, ד"ר אפרת שר.

עמית הוראה: גב' ענת אופנהיים, ד"ר שרית אלקלעי, ד"ר סמדר דולב, ד"ר סרינה

ווידר, גב' הלית סגיב, גב' רינת פניגר-שאל, גב' אירית קושילביץ.

מזכירות התכנית:

מרכזת התכנית: **גב' אורלי דובנוב**

מיקום: קומה 6 חדר 6034 בניין רבין

טלפון: 04-8249074, 04-8240534 פקס: 04-8253896

דוא"ל: odubnov@univ.haifa.ac.il, childdev@psy.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני בהתפתחות הילד (מ"א)

רקע

מזה שנים משמש המרכז לחקר התפתחות הילד באוניברסיטת חיפה מוקד מדעי בינלאומי בתחומים רבים הקשורים להתפתחותם ורווחתם של ילדים ונוער.

המרכז לחקר התפתחות הילד יצר וצבר ידע משמעותי בארץ ובעולם ומוכר במיוחד במומחיותו בחקר נושאים הקשורים להתפתחות רגשית-חברתית של ילדים ויחסי הורים-ילדים בהקשרים חברתיים ותרבותיים שונים. במהלך השנים רכש המרכז מוניטין מדעי ויישומי בתחומים כגון:

- הערכת איכותם של מעונות יום ומשפחתונים ואופנים לשיפור רמתם ואיכותם
- ילדים, גירושין ומשפט
- אומנה ואימוץ
- חשיפה לטראומות שונות בתוך המשפחה ומחוצה לה
- ילדים עם לקויות התפתחותיות (במיוחד אוטיזם)

מטרת הלימודים

התכנית תרחיב ותעמיק את הידע בתיאוריה ובמחקר בנושאים הקשורים בהתפתחות הילד, תוך פיתוח כישורים מתאימים ליישום הידע, ובכך תאפשר לבעלי מקצוע שעובדים או רוצים לעבוד עם ילדים – למשל, עובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פיזיותרפיסטים, אחיות בריאות הציבור ואחיות במחלקות ילדים, שופטי משפחה ונוער ועורכי דין בתחום המשפחה, להיחשף לידיע בסיסי ועדכני בתחום התפתחות הילד ולשדרג באופן משמעותי את איכות עבודתם ומעמדם המקצועי.

תנאי קבלה

תואר ראשון לפחות ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל במקצוע רלוונטי עבודה סוציאלית, ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, סיעוד, חינוך, משפטים, פיזיותרפיה, פסיכולוגיה, וכל תחום אחר שניתן יהיה להראות את הרלוונטיות שלו ליעדי התכנית.

– שלוש שנות ניסיון בעבודה הקשורה עם ילדים

– ציון סופי של 85 לפחות בלימודי התואר הראשון

– ראיון אישי

– מבחן כניסה באנגלית

* ועדת הקבלה תשקול לגופו של עניין מועמדים שאינם עומדים באופן מלא בכל תנאי הקבלה.

בנוסף על המועמדים:

1. למלא קורות חיים

2. לצרף תיאור עצמי

משך הלימודים

משך הלימודים בתכנית הוא שנתיים, הלימודים יתקיימו יום אחד בשבוע ביום חמישי. עבור תלמידים במסלול עם תיזה עשויה להידרש שנה שלישית.

מבנה תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסי ליבה-חובה וקורסי בחירה שמייצגים את שלושת המוקדים, בהתאם לצרכים של התלמיד והתעניינותו. כל קורסי הליבה נלקחים בשנה א' למעט סמינריון פרויקט סיום שנלקח בשנה ב'. קורסי בחירה נלקחים בשנה א' או ב'.

קורסי ליבה-חובה

4 שש"ס	פסיכולוגיה התפתחותית למתקדמים
4 שש"ס	מתודולוגיה במחקר התפתחותי
4 שש"ס	שיטות התערבות התפתחותיות
4 שש"ס	שיטות אבחון והערכה עם ילדים
2 שש"ס	פסיכופתולוגיה התפתחותית (שנה ב')
4 שש"ס	שיטות תצפית עם הורים וילדים
4 שש"ס	סמינריון פרויקט סיום (לתלמידים ללא תיזה שנה ב')
26 שש"ס	סה"כ

קורסי חובת בחירה

תלמידים עם תיזה יבחרו ב-3 קורסים ותלמידים ללא תיזה ב-7 קורסים. תלמידים שייבחרו קורסים מתכניות אחרות באוניברסיטה עם הרכב שונה מ-4 שש"ס יוודאו שמכסת השש"ס הנדרשת מתמלאת.

2 שש"ס	ילדים, משפחה, ומשפט
2 שש"ס	ילדים בסיכון
2 שש"ס	שיטות אבחון והערכה עם ילדים
2 שש"ס	שיטות התערבות עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים
2 שש"ס	שיטות תצפית התפתחותיות בגיל הרך
2 שש"ס	הערכת מסגרות טיפול עם ילדים צעירים
2 שש"ס	טכניקות הערכה של יחסי הורה-ילד

תנאי סיום הלימודים בתכנית

מסלול א': מסלול עם כתיבת עבודת תיזה – 32 שש"ס* ועבודת גמר מחקרית-תיזה המהווה 50% מהציון הסופי לתואר.

מסלול התיזה מיועד לסטודנטים מצטיינים בלבד.

התאמתו של הסטודנט למסלול תיבדק במהלך השנה הראשונה. ומותנית באישור ועדת מ"א.

על סטודנט במסלול זה ללמוד קורס בסטטיסטיקה ברמת מ"א.

מסלול ב': מסלול ללא תיזה – 40 שש"ס* כולל פרויקט סיום המהווה 25% מהציון הסופי לתואר.

בסיום הלימודים ולאחר מילוי כל הדרישות יוענק התואר מוסמך האוניברסיטה במדעי החברה (MA) בתכנית הבינתחומית בהתפתחות הילד.

פרויקט סיום

במסגרת מסלול ללא תיזה נכתבת עבודה מסכמת ביקורתית ("פרויקט סיום") על בסיס שילוב בין הניסיון המעשי שהתלמידים מביאים מתחומם והידע ההתפתחותי אותו הם רוכשים בתכנית. הפרויקט מותאם לכל סטודנט באופן אישי בהתבסס על ניסיונו ותחומי העניין שלו. התכנית בנויה על ניסיון מעשי קודם ועכשווי במקום עבודה קיים. יתרונה הגדול של התכנית בהישענותה על הנגישות שיש לסטודנט למקום עבודה, כך שבמסגרת התכנית הוא יכול להתבסס על הידע ההתפתחותי החדש שהוא לומד כדי לשפר את מקצועיותו. מטרתו של פרויקט הסיום לאפשר את החיבור בין הידע הנרכש בתכנית לבין העיסוק בשדה. הסטודנטים מתמקדים גם ביישום ידע מחקרי הנוגע לעבודת השטח שלהם במסגרות כגון בתי משפט, מעונות- יום, מכוניס להתפתחות הילד ומסגרות טיפוליות שונות.

כלכלה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דן פלד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' עופר ליברמן, פרופ' מיכאל לנדסברגר (אמריטוס), פרופ' אריה מלניק (אמריטוס), פרופ' בנימין שיטוביץ, פרופ' מרדכי שכטר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' בנימין בנטל, פרופ' אבנר בר-אילן, פרופ' אברהם סובוטניק (אמריטוס), פרופ' דן פלד, פרופ' משה קים.

מרצה בכיר: ד"ר אייל בהרד, ד"ר דורון קליגר, ד"ר טוד קפלן.

מרצה: ד"ר גבי גייר, ד"ר ברוך גליקסברג, ד"ר אנה רובינשיק, ד"ר אלן מילר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' רחל גולן

לימודי מוסמכים: גב' נורית כהנא

מזכירות תלמידים: גב' הינדה פריידלמן, גב' לירון פרידס

מיקום: בניין רבין, קומה 7

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8240086-8

אתר האינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/econ/index.html>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מהו מדע הכלכלה?

תורת הכלכלה עוסקת בחקר הבעיות הכרוכות בסיפוק הצרכים האנושיים באמצעות מוצרים ושירותים, בהקצאתם של משאבים לצורך השגת התפוקות הטובות והיעילות ביותר ובמנגנונים המביאים לחלוקתם המיטבית של מקורות מוגבלים.

לימודי הכלכלה

מטרת לימודי הכלכלה להקנות ידע עיוני וכלים לניתוח ולהבנה של בעיות כלכליות, הן ברמת הפירמה והצרכן והן ברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. במסגרת החוג אפשר לשלב התמחות משנית בשטחים ספציפיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג ישמיר את הסטודנט לעבודה מקצועית בסקטור הפרטי והציבורי וכן להמשך לימודים לתואר מתקדם בכלכלה או במינהל עסקים.

אפשרויות תעסוקה

בוגרי החוג בכל מסלולי הלימוד והמגמות משתלבים בכל תחומי המשק, הן הממשלתיים והן הפרטיים. ניתן למצוא את בוגרי החוג בחברות הביטוח, בבנקים, בחברות הטכנולוגיה העילית וכן במשרדי האוצר, הרשויות וכדומה.

מסלולי לימוד

- ◆ מגמה למינהל עסקים
- ◆ מגמה לחשבונאות
- ◆ כלכלה דו-חוגי
- ◆ כלכלה – משפטים

מתכונת הלימודים

בחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה מתקיימים לימודים לתואר ראשון, שני ושלישי. הלימודים לתואר ראשון מתנהלים בשני מסלולים – מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי. במסלול החד-חוגי שתי מגמות:

- ◆ המגמה למינהל עסקים מכוונת להרחיב את ההכשרה המקצועית בנושאי כלכלת עסקים, ניהול, שיווק ומימון. בנוסף על הקורסים המשותפים לכל תלמידי המסלול הדר-חוגי, כוללים הלימודים במגמה נושאים כגון: חשבונאות, תמחיר, שיווק ומימון.
- ◆ המגמה לחשבונאות משלבת לימודי חשבונאות ומשפט עסקי עם לימודי כלכלה. הלימודים כוללים גם נושאים החופפים את הבחינות המקצועיות של מועצת רואי חשבון, אך אין הם מקנים תואר נוסף על ב"א בכלכלה. עם סיום תואר ב"א מקבל הסטודנט אישור לסטז'. תלמיד המגמה אשר ישלים שנת לימודים נוספת בנושאי חשבונאות יהיה זכאי לאישור על גמר הלימודים, המקנה פטור מבחינות סופיות א' וחלק מבחינות סופיות ב' של מועצת רואי חשבון.

במסלול הדו־חוגי שתי מגמות:

- ◆ מסלול דו־חוגי מטרתו שילוב הלימודים בכלכלה עם לימודים בהיקף שווה (מותנה בעמידה בתנאי הקבלה לכל אחד מהם) בחוג נוסף, כגון: כלכלה ומדעי המחשב, כלכלה ופסיכולוגיה, כלכלה ופילוסופיה וכיו"ב.
- הלימודים כוללים קורסי חובה ובחירה בכלכלה, וכן לימודי יסוד כמותיים לסטודנטים שבוכותם להמשיך לתואר שני בכלכלה, במינהל עסקים או בסטטיסטיקה.
- ◆ תכנית הלימודים המשותפת לכלכלה דו־חוגי ומשפטים
- תכנית זו הינה ייחודית ומשלבת בתוכה לימודי כלכלה ומשפטים. הלומדים חייבים לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה. תלמיד שסיים את לימודיו בחוג לכלכלה ובפקולטה למשפטים יקבל תואר בוגר במשפטים ותואר בוגר בכלכלה בתכנית המשותפת בכלכלה ומשפטים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

הלימודים משלבים קורסים מתקדמים בתיאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים ומקצועות יישומיים בתחומים רלוונטים. התכנית נועדה להכשיר כלכלנים למחקר ולתפקוד בתחומים שונים של הפעילות המשקית (ראו פרטים בפרק: "תוכנית הלימודים לתארים מתקדמים" באתר החוג).

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה חוקר היבטים כלכליים של איכות משאבי הטבע (אוויר, מים, נוף וכד'), ניצול יעיל של משאבי טבע מתכלים (אנרגיה ומחצבים) ואת הקשרים בין שני תחומים אלה. המרכז תומך בלימודים מתקדמים של סטודנטים המעוניינים בנושאי.

תכנית הלימודים במסלול דו־חוגי

זרישות קדם		1 לימודי חובה בסיסיים:	
		מבוא לכלכלה א'	ש"ת
	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	ש"ת
		יסודות החשבונאות	ש"ת
	מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	מיקרו כלכלה א'	ש"ת
	מיקרו א'	מיקרו כלכלה ב'	ש"ת
	מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	מאקרו כלכלה א'	ש"ת
	מאקרו א'	מאקרו כלכלה ב'	ש"ת
	מבוא לכלכלה ב'	יסודות המימון	ש'
	מיקרו ב', מאקרו ב'	כלכלת ישראל	ש'
	מיקרו ב', מאקרו ב'	סמינריון	ס'

(2) לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפיניטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפיניטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' — חשבון אינפי א'
מבוא לסטטיסטיקה והסתברות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'

(3*) קורסי בחירה ממקצועות החוג:

קורסי בחירה מקבוצה א' / 1	ש'	3 שש"ס	3 נ'
קורסי בחירה מקבוצה א' / 2	ש'	2 שש"ס	3 נ'
סה"כ כללי			60 נ'

*בקורסי הבחירה יש לשים לב לקדם בשנתון.

הערות:

1) תלמידים בתוכנית המתואמת עם החוג למתמטיקה פטורים מלימוד המקצועות אינפי א' ואינפי ב'.

א. לזכות תלמידים אלה עומדות 61 נקודות בחירה ייעודיות (בשני החוגים). במסגרת נקודות אלה, על כל תלמיד לבחור לפחות 4 נ"ז מתוך הקורסים המוצעים בפקולטה למדעים ו-4 נקודות זכות מתוך הקורסים המוצעים בפקולטה למדעי החברה.

קורסי הבחירה טעונים אישור של יועץ התואר הראשון בשני החוגים.

ב. על התלמידים בתוכנית המתואמת לייחס מקצועות בחירה לכל אחד החוגים כך שסך הנקודות בכל חוג יהיה 60 לפחות.

2) תלמידים שחוגם השני הוא סטטיסטיקה יקחו במקום חשבון אינפיניטיסמלי א' + ב' ומבוא לסטטיסטיקה והסתברות את הקורסים הבאים: מבוא למודלים לינארים בסטטיסטיקה, מבוא לאקונומטריקה ושני קורסי בחירה נוספים מקבוצה א'. (3 נ') מקבוצה א' / 1 ו-3 נ' מקבוצה א' / 2. (סה"כ כללי 61 נ').

3) תלמידים שחוגם השני הוא מדעי המחשב ילמדו את הקורסים אינפי א' + ב' בחוג למדעי המחשב.

תכנית הלימודים בתכנית המשותפת לכלכלה ומשפטים

(1) לימודי חובה בסיסיים:

דרישות קדם

מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' — מבוא לכלכלה א'
יסודות החשבונאות למשפטים	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' — מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' — מיקרו א'
מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' — מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' — מאקרו א'

יסודות המימון	ש'	4 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס'	6 שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
(2) לימודי יסוד כמותיים:			
חשבון אינפניטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפניטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – אינפי א'

(3) קורסי בחירה ממקצועות החוג:

קורסי בחירה מקבוצה א' / 1	3 שש"ס	3 נ'
סה"כ כללי		54 נ'

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – מינהל עסקים

זרישות קדם

(1) לימודי חובה בסיסיים:

מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – מבוא לכלכלה א'
יסודות החשבונאות	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
מבוא לחשבונאות ניהולית	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'
מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מיקרו א'
מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מאקרו א'
מבוא לאקונומטריקה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – מבוא למודלים ליניאריים
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס' 6	שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'

זרישות קדם

(2) לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפניטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפניטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – אינפי א'
מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא להסתברות
מבוא להסתברות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
מבוא למודלים לינאריים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ב'

3) לימודי חובה במגמת ההתמחות:

מבוא לניהול	ש'	3 שש"ס	3 נ'
מבוא לשיווק	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב',
משפט עסקי	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
יסודות המימון	ש'	4 שש"ס	3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
מבוא לחקר ביצועים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
שוק ההון וניתוח ני"ע	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', יסודות המימון

4) קורסי בחירה ממקצועות החוג:

2 מקצועות בחירה מקבוצה א' / 1	ש'	6 שש"ס	6 נ'
3 מקצועות בחירה מקבוצה א' / 2	ש'	9 שש"ס	9 נ'
4 מקבוצות בחירה מקבוצה ב'	ש'	12 שש"ס	12 נ'

5) קורסי בחירה מחוגים אחרים*

סה"כ כללי			<u>12 נ'</u> 120 נ'
------------------	--	--	-------------------------------

* מטרת קורסי הבחירה מחוגים אחרים הינה השכלה כללית בתחומים שונים. אי לכך ניתן ללמוד מקסימום 6 נ' מאותו חוג ואין לקחת קורסים מתחומי הכלכלה. כמו כן ניתן ללמוד קורס אחד בלבד בעל הכרה אקדמית מהיחידה לחינוך גופני.
לחילופין תינתן הכרה בהשתתפות פעילה באחת מנבחרות האוניברסיטה בהיקף של עד 4 נ'.

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – חשבונאות

1) לימודי חובה בסיסיים:

מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – מבוא לכלכלה א'
מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מיקרו א'

דרישות קדם

מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס	5 נ' – מאקרו א'
מבוא לאקונומטריקה ש"ת	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' – מבוא למודלים לינאריים
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס'	6 שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'

2 לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפיניטסימלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפיניטסימלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' — אינפי א'
מבוא להסתברות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' — מבוא להסתברות
מערכות מידע ניהוליות	ש"ת	3 שש"ס	3 נ'
מבוא למודלים לינאריים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' — מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ב'

3 לימודי חובה במגמת ההתמחות:

הערות:

* ציון המעבר בקורסי חשבונאות בכל השנים הוא 60 למעט פיננסית א' וב'.

יסודות המשפט	ש'	3 שש"ס	3 נ'
דיני מסחר א'	ש'	3 שש"ס	3 נ' — יסודות המשפט
מבוא לדיני מיסים	ש'	2 שש"ס	2 נ' — יסודות המשפט, פיננסית א'
מבוא לחשבונאות פיננסית א' {שנתי ש"ת	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
דיני מסחר ב'	ש'	4 שש"ס	3 נ' — דיני מסחר א'
שיטת השווי המאזני	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' — חשבונאות פיננסית ב'
דוחות מאוחדים הרחבה	ש"ת	4 שש"ס	3 נ' — שיטת השווי המאזני
יסודות בקורת חשבונית א' {שנתי ש"ת	ש"ת	5 שש"ס	2 נ' — שיטת השווי המאזני
יסודות בקורת חשבונית ב'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ' — בקורת חשבונאות א'
חשבונאות ניהולית לחשבונאים	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' — שיטת השווי המאזני
דיני מיסים א'	ש"ת	2 שש"ס	2 נ' — מבוא לדיני מיסים
דיני מיסים ב'	ש"ת	2 שש"ס	2 נ' — דיני מיסים א'
סוגיות במיסים א'	ש'	3 שש"ס	2 נ' — יסודות המשפט, מבוא לדיני מיסים
סוגיות במיסים ב'	ש'	3 שש"ס	1 נ' — סוגיות במיסים א'
סוגיות במדידה א'	ש'	2 שש"ס	3 נ'
סוגיות במדידה ב'	ש'	2 שש"ס	3 נ' — סוגיות במדידה א'
סוגיות מיוחדות בחשבונאות	ש"ת	5 שש"ס	3 נ' — מאוחדים הרחבה

חשבונאות ניהולית מתקדמת ש"ת 5 שש"ס 4 נ' – מבוא לחשבונאות ניהולית לחשבונאים

מיסוי בינלאומי ש' 3 שש"ס 0 נ'

מיסוי ניירות ערך ש' 3 שש"ס 0 נ'

(4) מקצועות רקע בניהול:

יסודות המימון ש' 4 שש"ס 3 נ' – מבוא לכלכלה ב'

ניהול פיננסי ש' 3 שש"ס 3 נ' – מיקרו ב', יסודות המימון

(5) קורסי בחירה:

מקצועות בחירה מקבוצה א' / 1 ש' 3 שש"ס 3 נ'

מקצועות בחירה מקבוצה ב' ש' 3 שש"ס 3 נ'

סה"כ כללי: 120 נ'

לימודי חשבונאות – שנה ד' (שנת השלמה)*

לקבלת פטור מבחינות מועצת רואי חשבון**

בקורת חשבונות מתקדמת ש' 4 שש"ס 2 נ'

תאגידים ובעיות מיסוי ש' 5 שש"ס 3 נ'

דוחות מאוחדים ובעיות בחשבונאות ש"ת 9 שש"ס 4 נ'

סוגיות בחשבונאות ודוח ענפי ש"ת 3 שש"ס 2 נ'

ישומי ע.ג.א. חשבונאיים ש"ת 2 שש"ס 2 נ'

בעיות מיוחדות בבקורת חשבונות ש' 4 שש"ס 2 נ'

ביקורת מערכות מידע ממוחשבות ש' 3 שש"ס 2 נ'

דיני מיסים וחוקים נלווים ש' 5 שש"ס 3 נ'

חוקים אחרים ש' 2 שש"ס 2 נ'

הצגת דוחות כספיים ש"ת 9 שש"ס 4 נ'

תיאוריה פיננסית ש"ת 3 שש"ס 2 נ'

דוחות כספיים המתפרסמים לציבור ש' 5 שש"ס 2 נ'

ביקורת ענפית א+ב ש' 4 שש"ס 5 נ'

סה"כ 35 נ'

* לימודי מקצועות חשבונאות – שנה ד' (שנת השלמה) מותנים בעמידה בכל החובות הנדרשים לקבלת תואר בכלכלה וחשבונאות.

ציון עובר בכל מקצוע של שנה ד' הוא 60.

** פטור מבחינות מועצת רואי החשבון

קבלת פטור מבחינות הביניים חלק א' וב' המקנה זכות להתחלת התמחות מותנית בסיום מוצלח של תכנית הלימודים התלת־שנתית וקבלת תואר בוגר בכלכלה. לבוגרים שייסימו בהצלחה חשבונאות שנה ד' (שנת השלמה) תעניק המועצה פטור מבחינות סופיות א' וסופית ב' למעט שתי בחינות, עליהן נבחנים במסגרת מועצת רואי החשבון. בכפוף לתקנון מועצת רואי חשבון.

מקצועות בחירה בחוג לכלכלה

מקצועות הבחירה מחולקים כדלקמן:

קבוצה ב' (מימון ניהול ושיווק)	קבוצה א' (כלכלה)
א' 1/ מקצועות ליבה בכלכלה 3 נ'	א' 1/ מקצועות ליבה בכלכלה 3 נ'
ב' 2 שש"ס	ב' 2/ מקצועות הרחבה בכלכלה 3 נ'
3 נ' 3 שש"ס	א' 2/ מקצועות הרחבה בכלכלה 3 נ'
2 או 3 שש"ס	

על התלמיד לבחור בהיקף ובהתאם לדרישות המסלול ומגמת ההתמחות המפורטים בתכנית הלימודים של כל מגמה.

כל מקצוע בחירה מזכה את התלמיד ב־3 נקודות זכות. מקצועות הבחירה מקבוצה א' /1 ינתנו בהיקף של 3 שש"ס ומיתר הקבוצות בהיקף של 2 או 3 שש"ס. רשימת מקצועות הבחירה איננה סופית וסגורה. מקצועות נוספים עשויים להתווסף לתכנית, ומקצועות המופיעים ברשימה יושמטו מסיבות שונות. ניתן להמיר קורס בחירה אחד מקבוצה ב' בקורס בחירה מקבוצה א'. תלמיד שנכשל במקצוע בחירה, לא יחויב לחזור על המקצוע ויוכל לבחור מקצוע אחר מהרשימה המתאימה.

לימודי בחירה לתואר ראשון בחוג לכלכלה

ניקוד	דרישות קדם	קבוצה א' 1/ מקצועות ליבה בכלכלה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	שיטות מתמטיות בכלכלה
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	תורת המשחקים
3 נק'	מבוא לאקונומטריקה + מיקרו ב' + מאקרו ב'	אקונומטריקה יישומית
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	שיווי משקל כללי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	מסחר בינלאומי ריאלי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	כלכלה ומשפט
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	ארגון תעשייתי
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	שווקים משחקים והתנהגות ארגונית
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	כלכלת אי־ודאות
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	בנקאות ומוסדות פיננסיים
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	נושאים בקבלת החלטות
3 נק'	מיקרו ב' + מאקרו ב'	מדיניות מאקרו כלכלית

קבוצה א' / 2 מקצועות הרחבה בכלכלה

מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת סביבה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מודלים סטוכסטיים במימון
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת מזרח תיכון
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	נושאים נבחרים בהיסטוריה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת מיקום
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת איכות
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלה התנהגותית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	שווקי מעוף ואופציות

קבוצה ב' מקצועות במנהע"ס: תורת המימון, ניהול ושיווק

מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	הכרת דוחות כספיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניהול הלכה למעשה
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	מבוא לביטוח
מיקרו ב' + מאקרו לשיווק + מאקרו ב'	3 נק'	פרסום, קידום מכירות
מיקרו ב' + מאקרו ב' + יסודות המימון	3 נק'	הגבלים עסקיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלה אזוירית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	ניהול מוכרנים ואמנות מכירה
מיקרו ב' + מאקרו ב' +	3 נק'	מבוא יזמות עסקית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	השקעות – היבטים משפטיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת תיירות
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	קניין רוחני
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלת מיגור השירותים

יש לשים לב לרשימת הקורסים הסופית שתפורסם באינטרנט.

תכניות לימודים ותנאי מעבר

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן שינויים המתפרסמים בהודעות ובחוזרים על לוח המודעות של החוג במהלך השנה.

החוג אינו מאפשר לימוד של קורסים הניתנים באותו יום ובאותה שעה, אם על ידי החוג ואם ביחידה אחרת.

סטודנט שירשם לקורסים הניתנים בשעות חופפות צפוי לביטול ההרשמה לאחד מהקורסים, על-פי בחירת החוג.

שינוי מסלולים/מגמות

תלמיד יוכל לשנות מסלול/מגמה בהתאם לתנאים להלן:

- ◆ מעבר ממגמה למגמה יעשה רק על-ידי פניה בכתב לוועדת ב"א של החוג ובאישורה.
- ◆ ניתן לעבור ממגמה למגמה רק בתום שנת לימודים ראשונה.
- ◆ תלמידים העוברים ממגמת התמחות אחת לשנייה יחוייבו ללמוד לפי תכנית הלימודים התקפה של המגמה הקולטת בעת המעבר (ולא בתחילת לימודיהם באוניברסיטה).
- ◆ תלמיד העובר ממגמת התמחות אחת לשניה חייב לסיים את לימודי התואר הראשון תוך 5 שנים ממועד תחילת לימודיו באוניברסיטה.

◆ מעבר בין מגמות במסלול החד-חוגי

1) מעבר למגמת חשבונאות: ניתן יהיה לעבור למגמת חשבונאות בתום שנה א' וזאת בתנאי שהתלמיד **למד שנה אקדמית מלאה** (ראה פירוט להלן) וציונו הממוצע בתום שנה זו יהיה 91 לפחות. הממוצע המשוקלל (עפ"י הניקוד) יחושב עפ"י המקצועות להלן ובכל מקרה על מכסה שלא תפחת מ-25 נקודות זכות. תינתן עדיפות למועמדים בעלי ההישגים הגבוהים.

מבוא לכלכלה א'	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי א'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	3 נ'
מבוא להסתברות	3 נ'
יסודות החשבונאות	3 נ'

מספר המתקבלים בפועל למגמת החשבונאות, ייקבע על-פי מספר המקומות הפנויים בכל שנה אקדמית.

2) מעבר ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי

מעבר למגמת חשבונאות: ניתן יהיה לעבור למגמת חשבונאות בתום שנה א' בלבד, וזאת לאחר השלמתה של **שנה אקדמית מלאה** (ראה פירוט להלן) בציון ממוצע של 91 לפחות. הממוצע המשוקלל (עפ"י הניקוד) יחושב עפ"י ציוני הגמר בקורסים להלן:

מבוא לכלכלה א'	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי א'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה והסתברות	3 נ'
יסודות החשבונאות	3 נ'

סטודנטים שיאושר להם מעבר ממסלול דו-חוגי לחד-חוגי חייבים להשלים בשנה הראשונה למעבר את הקורסים מהמסלול החד-חוגי השייכים לשנה"ל הראשונה.

מספר המתקבלים בפועל למגמת החשבונאות, ייקבע על-פי מספר המקומות הפנויים בכל שנה אקדמית.

3) מעבר למגמת חשבונאות על בסיס נתוני קבלה

בנוסף לאמור בסעיפים 1 ו-2 – המעבר לא יתאפשר על בסיס נתוני הקבלה בלבד (חתך קבלה), אלא גם על פי החלטת ראש החוג, על סמך הישגי הסטודנט בשנת הלימודים הראשונה על-פי רשימות הקורסים בסעיף 1 או 2 לפי העניין.

המעבר למגמת מינהל עסקים במסלול החד-חוגי: ייקבע בהתאם לציוניו של התלמיד ומספר המקומות הנותרים.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- א. תלמיד המבקש להתקבל לחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה על סמך לימודים קודמים במוסד להשכלה גבוהה (כולל חוג אחר באוניברסיטת חיפה), חייב לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכלכלה.
- ב. תלמיד המקיים תנאי א' להלן, יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד. באישור יפורטו הקורסים אותם למד והציונים בהם.
- ג. לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו על-ידי החוג לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- ד. בכל מקרה ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.
- ה. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שליש מלימודיו באוניברסיטה, כלומר לפחות 40 נקודות זכות במסלול דו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול חד-חוגי.

קבלה על סמך הישגים בלימודים אקדמיים בחוגים אחרים:

קבלתו של תלמיד תישקל על סמך לימודים אקדמיים קודמים רק אם למד באחד החוגים בפקולטה למדעי החברה וציוניו הממוצע בתום שנה א' הינו 91 לפחות. המעבר יהיה למסלולים כלכלה דו-חוגי, כלכלה – מינהל עסקים.

הממוצע יחושב על סמך כל המקצועות הרלוונטים ללימודים בחוג לכלכלה, שיכללו בכל מקרה את המקצועות הבאים: אינפי א', אינפי ב', מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה ולאגברה לינארית. תיתן עדיפות למועמדים בעלי הישגים הגבוהים.

דרישות קדם

מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה.

תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על פי סעיף 7.1 של תקנות לימודים לתואר ראשון במקצועות הבאים:
 מבוא לסטטיסטיקה
 מבוא להסתברות
 מבוא לסטטיסטיקה והסתברות
 אינפיניטיסימלי א'
 אינפיניטיסימלי ב'
 במקצועות החובה הנותרים של השנה הראשונה הארכת זמן על פי אותו סעיף תהיה בת חצי שעה בלבד.

ציוני המעבר

ציון המעבר בקורסי חשבונאות בכל השנים הינו 60.
 ציון המעבר בכל המקצועות האחרים הינו 51, בהתאם לתקנון האוניברסיטה, פרט למקצועות הבאים:

ציון מעבר

70	1. מבוא לכלכלה א'
70	2. מבוא לכלכלה ב'
70 { קורס שנתי	3. מבוא לחשבונאות פיננסית א' – 30%
70	4. מבוא לחשבונאות פיננסית ב' – 70%
60	5. סמינריון ב"א בכלכלה

שיפור ציון

לא ניתן לשפר ציון בקורס המהווה דרישת קדם לקורס אחר שכבר נלמד גם הוא.

פרסום ציונים

- ◆ הציונים יפורסמו בעילום שם בלוח המודעות האלקטרוני של החוג לכלכלה.
- ◆ בלוח זה מתפרסמת הן רשימת מועדי הבחינות והן רשימת מועדי פרסום הציונים.
- ◆ מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- ◆ אין קבלת ציונים בטלפון.

ערעורים על ציוני הבחינות

- ◆ תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך.
- ◆ תלמיד זכאי לערער על תוצאות הבחינה, ובלבד שציונו 41 לפחות. (פרט למבוא לכלכלה א' וב'. שם הציון המזכה לצורך הגשת ערעור הוא 51 לפחות).
- ◆ תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.

- ◆ תוצאות הערעורים יפורסמו בלוח ההודעות באתר החוג.
- ◆ תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

הפסקות לימודים

- ◆ שני כשלונות במקצוע חובה אחד גוררים הפסקת לימודים בחוג.
- ◆ תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.
- ◆ תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לוועדת ב"א של החוג. ועדת ב"א של החוג תחליט באם לאפשר את המשך לימודיו. במקרה של חזרתו ללימודים יכולה הוועדה לחייבו ללמוד קורסים נוספים או לחזור על קורסים שכבר נלמדו גם אם כתוצאה מכך יידרש הסטודנט לצבור מעל 120 נקודות.

* הארכת לימודים מעבר לשנה השלישית תעשה באישור ראש החוג בלבד. בכל מקרה, לימודים יופסקו אוטומטית בתום חמש שנות לימוד בחוג. רק שנה לאחר שהופסקו לימודיו של תלמיד יוכל התלמיד לפנות לדיקן הפקולטה בבקשה לחדש את לימודיו. דיקן הפקולטה יחליט אם התלמיד ראוי להמשיך את לימודיו ורק לאחר ההחלטה יוכל להירשם מחדש ללימודים.

סמינריון ב"א בכלכלה

- א. במהלך לימודי דרג 3 (ולאחר מילוי דרישות הקדם הרלוונטיות) חייבים התלמידים להשתתף בסמינריון ב"א ולהגיש עבודה סמינריונית במסגרת זו.
  - ב. תלמיד יוכל להירשם לקבוצה סמינריונית רק לאחר שסיים בהצלחה את המקצועות: מיקרו כלכלה ב' ומאקרו כלכלה ב'.
  - ג. העבודה תוגש על-פי ההנחיות לכתיבת עבודה סמינריונית שיחולקו לתלמידים בסמסטר א'. ניתן להגיש עבודה סמינריונית משותפת באישור המרצה בלבד.
  - ד. הנוסח הסופי המודפס של העבודה חייב להיות מוגש למזכירות החוג עד 13 לאוגוסט של שנה"ל השוטפת, אלא אם כן קבע המרצה מועד מוקדם יותר.
- אי עמידה בתנאי זה תגרור מתן ציון ל"ה ותחייב את התלמיד ברישום מחדש לסמינריון ובתשלום שכ"ל.
- ה. לצורך שקלול ציון הב"א ייחשב הציון הסופי של העבודה במשקל 6 נ'.
  - ו. ציון מעבר בסמינריון הוא 60.

זכאות לתואר

- ◆ תנאי זכאות:
תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד במסלול הדו-חוגי או בחוג אחד במסלול החד-חוגי) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. על התלמיד לפנות למזכירות חוג לימודיו, דרך אתר החוג, לא יאוחר מתאריך 1 בנובמבר בשנה בה למד.
- התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד שלו בתעודת הגמר.
- ג. האוניברסיטה תיזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור הזכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).
לתלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי.
- ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסידורים הבאים:
  1. בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, חינוך גופני ועברית).
  2. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.
  3. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.
- ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו על-ידי מדור בוגרים, עד שבועיים לאחר קבלת האישור ממרכזות החוגים ולאחר מילוי התנאים לעיל.
  - ו. באישור הזכאות מפורטים: החוגים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
  - ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה (בחניה, הגשת עבודה וכו') ובתנאי שאינו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.
לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.
- ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד 1 ביוני של אותה שנה.

שקלול וציונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (59–62 נ' דו-חוגי, 120 נ' חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאשרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למדור בוגרים במינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול דו-חוגי (קורסי חובה)

חשבון אינפי א'	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'
חשבון אינפי ב'	חשבון אינפי ב'	מבוא לכלכלה ב'
מאקרו כלכלה א'	מאקרו כלכלה א'	מיקרו כלכלה א'
מאקרו כלכלה ב'	מאקרו כלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'
	כלכלת ישראל	סמינריון

◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המסכה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.

◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול משולב כלכלה ומשפטים

מבוא לכלכלה א'			
מבוא לכלכלה ב'			
חשבון אינפי א'			
חשבון אינפי ב'			
מיקרו כלכלה א'	יסודות החשבונאות למשפטים		
מיקרו כלכלה ב'	מאקרו כלכלה א'		
סמינריון	מאקרו כלכלה ב'	יסודות המימון	
סמינריון	כלכלת ישראל		

- ◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המכסה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-חדד.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול חד-חוגי מינהל עסקים (קורסי חובה)

		שנה א'		שנה ב'		שנה ג'	
קורסי בחירה מחוגים אחרים	מבוא לניהול	החשבונאות יסודות	מבוא להסתברות	חשבון אינפי א'	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים	קורסי בחירה מחוגים אחרים	מבוא לחשבונאות ניהולית	מבוא לסטטיסטיקה	מבוא לחשבונאות	חשבון ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'
קורסי בחירה מחוגים אחרים	קורסי בחירה מחוגים אחרים	מבוא לשיווק	מבוא למודלים ליניאריים	מבוא לחקר ביצועים	מאקרו א'	מיקרו א'	מיקרו א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים	קורסי בחירה מחוגים אחרים	מבוא לאקונומטריקה		מבוא לחקר ביצועים	מאקרו ב'	מיקרו ב'	מיקרו ב'
קורסי בחירה מחוגים אחרים	קורסי בחירה מחוגים אחרים	יסודות המימון			כלכלת ישראל	סמינריון	סמינריון
קורסי בחירה מחוגים אחרים	קורסי בחירה מחוגים אחרים	משפט עסקי			שוק ההון וגיתוח נ"ע		

- ◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המכסה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול חד-חוגי חשבונאות

		שנה א'			שנה ב'			שנה ג'			
מערכות מידע ניהוליות	מבוא לדניי מיסים	יסודות המשפט	מבוא לחשבונאות פיננסית א'	מבוא להסתברות	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'	יסודות המשפט	מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לכלכלה ב'
	סוגיות במיסים א'	דניי מסחר א'	דניי מיסים א'	דניי מסחר ב'	מבוא לחשבונאות פיננסית א'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	דניי מיסים א'	דניי מסחר ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה
	סוגיות במיסים ב'	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה
יסודות המימון	סוגיות במיסים ב'	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	דניי מיסים ב'	דניי מיסים ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לחשבונאות לסטטיסטיקה
מיסוי בינלאומי	סוגיות במיסים א'	יסודות ביקורת חשבונאות א'	יסודות ביקורת חשבונאות א'	מאורחים הרחבה	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מאורחים הרחבה	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות
מיסוי עוד	סוגיות במיסים ב'	יסודות ביקורת חשבונאות ב'	יסודות ביקורת חשבונאות ב'	סוגיות מיוחדות בחשבונאות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	סוגיות מיוחדות בחשבונאות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות	מבוא לחשבונאות ניהוליות

- ◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המסמך הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

חשבוונאות שנה ד' (שנת השלמה)

1

ביקורת ענפית 'א	תיאוריה פיננסית	יישומי ע.ג.א.	סוגיות בחשבוונאות ודוח ענפי	סוגיות בחשבוונאות ודוח ענפי	דוחות מאוחדים ובעיות נבחרות בחשבוונאות	ביקורת חשבוונאות מתקדמת
-----------------------	--------------------	------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--	-------------------------------

2

ביקורת ענפית 'ב	חוקים אחרים	דיני מיסים וחוקים נלווים	ביקורת מערכות מידע ממוחשבות	הצגת דוחות כספיים המתפרסמים לציבור	הצגת דוחות כספיים וניתוח דוחות	בעיות מיוחדות בביקורת
-----------------------	----------------	-----------------------------------	--------------------------------------	--	--	-----------------------------

הלימודים לתואר שני ושלישי

יושב ראש הוועדה החוגית לתארים מתקדמים: פרופ' בני בנטל

כללי

תכנית המוסמך בכלכלה משלבת מקצועות בתאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים, ומקצועות יישומיים בשטחים רלוונטיים שונים. המטרה היא להכשיר מוסמכים הן למחקר ברמה אקדמית והן ככלכלנים בכירים בתחומים שונים של הפעילות העסקית והציבורית במשק. כמו כן קיימת תכנית לימודים בכלכלה עם התמחות במימון לחשבונאים (להלן מסלול מל"ח).

החוג לכלכלה מציע מדי שנה לתלמידים מצטיינים לתארים מתקדמים מספר מלגות ומשרות של עוזרי הוראה.

מסלול מל"ח

מטרת המסלול היא להכשיר מוסמכים למחקר ברמה אקדמית, לתפקידים כלכליים בכירים ובפרט לתפקידי מימון וניהול השקעות.

תכנית לימודים זו מציעה:

- ◆ רכישת תואר מתקדם בעל זיקה מקצועית לתחום ההכשרה כרואי חשבון.
  - ◆ העמקת הידע המחקרי/אקדמי בכלכלה.
  - ◆ קבלת הכשרה המשלבת אופי אקדמי ועסקי.
  - ◆ הכרות מעמיקה עם תכנים הנדרשים לייעוץ השקעות, לשיווק השקעות ולניהול תיקי השקעות,
  - ◆ אפשרות לשלב לימודים עם עבודה או התמחות בראיית חשבון.
- למוסמכי המסלול מוענק התואר "מוסמך בכלכלה" עם התמחות במימון.

תנאי קבלה לתכנית המוסמך בכלכלה

ישקלו מועמדים שהם בוגרי תואר ראשון בכלכלה ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה, אשר ממוצע ציוניהם בתואר הראשון הוא 80 לפחות ובעלי ציונים נאותים במקצועות היסוד בכלכלה ותחומי יסוד אחרים.

מועמדים מתאימים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהיקף לימודיהם בכלכלה אינו מאפשר המשך ישיר ללימודים לתואר שני בכלכלה, עשויים להידרש, לפי שיקול דעת הוועדה, להשלים מקצועות יסוד בכלכלה או במקצועות תומכים. השלמות אלה יעשו במסגרת תכנית המוסמך בכלכלה או מחוצה לה בהתאם להיקף השלמות הנדרש, ועל פי תקנות האוניברסיטה.

מועמדים שאינם בעלי תואר ראשון בכלכלה חייבים להשלים את מקצועות היסוד הבאים בטרם תישקל מועמדותם לתכנית המוסמך בכלכלה: מבוא לכלכלה, מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה, מבוא למודלים לינאריים או מבוא לאמידה סטטיסטית, חשבון

דיפרנציאלי ואינטגרלי (אינפי) א' ו-ב', מיקרו כלכלה 1 ו-2, מאקרו כלכלה 1 ו-2, ומבוא לאקונומטריקה. ועדת הקבלה של התכנית יכולה לפטור את התלמיד ממקצועות מסויימים מרשימה זו, או להוסיף עליה, בהתאם לנסיבות.

מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

מועמד שסיים תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

תנאי קבלה לתכנית המל"ח

ישקלו מועמדים שהם בוגרי תואר ראשון בכלכלה במגמת חשבונאות אשר ממוצע ציוניהם בתואר הראשון הוא 78 לפחות, או תואר דו חוגי בכלכלה וחשבונאות, בציון משוקלל של 78 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

דרישות הלימוד לתואר מוסמך בכלכלה

התכנית בנויה משלד של מקצועות חובה ומקצועות התמחות שונים. תלמיד העומד בדרישות הקדם של התכנית יחוייב במקצועות חובה ובחירה בהיקף התלוי במסלול לימודיו, כמתואר להלן. ניתן לעבור ממסלול למסלול לאחר אישור ועדת המ"א החוגית, ועמידה בדרישות החובה במסלול המבוקש. בנוסף, חייב כל תלמיד להשלים את מקצוע הבחירה מלימודי הב"א, "שיטות מתמטיות בכלכלה", בציון 75 ומעלה, אם לא לקח מקצוע זה או דומה לו בלימודיו לתואר הראשון. מקצועות הבחירה ילקחו ממקצועות המ"א המוצעים ע"י החוג, או מתחומי לימוד אחרים, על-פי אישור שיש לקבל מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.

מסלולי לימוד

קיימים שני מסלולים בלימודי תואר מוסמך בכלכלה:

1. **מסלול א':** מסלול זה מחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית, (תיזה), בהנחיית חבר סגל בכיר מהחוג ולימודים בהיקף של 29 שש"ס (מקצועות חובה בהיקף 23 שש"ס – ראה פירוט להלן, ומקצועות בחירה בהיקף של 6 שש"ס).

מקצועות החובה במסלול א':

- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 שש"ס)
- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 2, (4 שש"ס)
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 שש"ס)
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 2, (4 שש"ס)
- ◆ סמינר באקונומטריקה מתקדמת, (4 שש"ס)
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 שש"ס)

2. **מסלול ב':** מסלול זה מחייב כתיבת "פרויקט בכלכלה" בהיקף 4 שש"ס ולימודים נוספים בהיקף של 37 שש"ס (מקצועות חובה בהיקף 19 שש"ס, ראה פירוט בהמשך, ומקצועות בחירה וסמינריונים בהיקף של 18 שש"ס).

מקצועות החובה במסלול ב':

- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ סמינר באקונומטריקה מתקדמת, (4 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 שש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ נושאים במימון (מסלול מ"ח: דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית), (4 שש"ס)

פרוייקט בכלכלה

- ◆ ההיקפו של הפרוייקט ינוע בין היקפה של עבודה סמינריונית לבין היקפה של עבודת גמר מחקרית.
  - ◆ ציון המעבר המינימאלי לפרוייקט הוא 76.
  - ◆ המקצוע "פרוייקט בכלכלה" יהיה חסום בפני המשתלמים במסלול הכולל תזה.
- על מנת להמשיך ללימודי תואר שלישי יוכל התלמיד להרחיב את פרויקט הגמר המחקרי להיקף של עבודת גמר מחקרית (תזה) כנהוג במסלול א'.

מסלול לימוד לתואר בכלכלה עם התמחות במימון

מסלול מל"ח מחייב קורסים בדיווח חשבונאי ובניהול תיקי השקעות אשר יילמדו במקום מקצועות הבחירה. הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להפחית מדרישות הלימוד 1) לבוגרי תואר ראשון ארבע שנותי בכלכלה. 2) לבוגרי תואר ראשון בכלכלה במסלול חשבונאות או בכלכלה וחשבונאות (דו-חוגי) על בסיס לימודי שנה ד'. מסלול ב' אינו מאפשר המשך לימודים ישיר לתואר שלישי (דוקטורט).

בנוסף למקצועות החובה, כולל מסלול מל"ח את הקורסים הבאים:
קורסים בדיווח חשבונאי:

- ◆ דו"חות מאוחדים ובעיות נבחרות בחשבונאות 5 שש"ס 5 שש"ס
  - ◆ הצגת דו"חות כספיים המתפרסמים לציבור 3 שש"ס
  - ◆ ניתוח דו"חות כספיים ויחסים חשבונאיים 0 5 שש"ס
- 5 שש"ס 13 שש"ס**

קורסי התמחות בניהול תיקי השקעות:

- ◆ סמינריון בניתוח ניירות ערך ומכשירים פיננסיים 4 שש"ס 4 שש"ס
  - ◆ בנייה וניהול תיקי השקעות 4 שש"ס 4 שש"ס
- 8 שש"ס 8 שש"ס**

הוועדה החוגית לתואר שני תוכל לפטור תלמידים אשר עמדו בהצלחה בלימודי המקצועות "דוחות מאוחדים ובעיות נבחרות בחשבונאות" (5 שש"ס) ו"הצגת דו"חות כספיים המתפרסמים לציבור" (3 שש"ס), הניתנים במסגרת שנה ד', ממקצועות אלו. הפטור יותנה בממוצע ציונים תקין, כפי שייקבע ע"י הוועדה, ובאישור הרשות ללימודים מתקדמים. במקרה זה יימנו השעות, אך לא הציונים, במניין הכשרת התלמיד.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שני במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים.
משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.
משך הלימודים הפרונטאליים במסלול מ"ח הוא שלושה סמסטרים.

הלימודים לתואר דוקטור

לתכנית הדוקטורט יכולים להגיש מועמדות סטודנטים בעלי תואר שני עם תיזה בכלכלה או בשטחים קרובים, ממוסד השכלה גבוה מוכר, אשר ממוצע ציוניהם בתכנית התואר השני הוא לפחות 80 במקצועות הלימוד וציון 86 בתיזה. מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

מדעי המחשב

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אלק וינשטיין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרטין גולומביק, פרופ' אלק וינשטיין, פרופ' מנחם גד לנדאו,

פרופ' אילן נוימן.

פרופסור חבר:

פרופ' יוסי בן-אשר, פרופ' דן גורדון, פרופ' דניאל קרן.

מרצה בכיר:

ד"ר חגית הל-אור, ד"ר שולי וינטנר, ד"ר לרי מנביץ, ד"ר בני פנקס,

ד"ר אורי רבינוביץ, ד"ר רונן שאלתיאל.

מרצה:

ד"ר ריטה אוסדצ'י, ד"ר רחל קולודני.

עמית הוראה:

ד"ר ענת אהרוני, מר שי בושינסקי, מר אלון גלוסקא, ד"ר רוני סיון,

מר נמרוד פלג, ד"ר דניאל קרת, ד"ר איתן רון, ד"ר אורן שרון.

תלמידי מחקר

המועסקים בהוראה: מר חננאל חזן, מר גנאדי למברסקי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' דפנה שטרן**

מזכירת החוג: **גב' קרן כהנוביץ**

מזכירת החוג: **גב' נטלי לנדר**

מזכירת החוג: **גב' שירן פרץ**

מיקום: חדר: 406, קומה 4, בניין ג'ייקובס

טלפון: 04-8240259, פקס: 04-8249331

דואר אלקטרוני: info@cs.haifa.ac.il

כתובתנו באינטרנט: <http://cs.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

מטרת תכנית הלימוד המוצעת היא הכשרת הסטודנטים למגוון אפשרויות העומדות בפני הבוגרים:

- ◆ עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).
- ◆ לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.
- ◆ עבודה בנושאים בין-תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

מסלולי הלימוד

א. **התכנית החד-חוגית** מכילה לימודים במדעי המחשב בהיקף נרחב יותר. היא מיועדת לסטודנטים הרואים את עתידם בחזית המחקר והפיתוח של תחום המחשבים. בוגרי המסלול החד-חוגי יוכלו להשתלב בקבוצות מחקר ופיתוח בתעשייה או להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים במדעי המחשב.

ב. **התכנית הדו-חוגית** מיועדת להקנות לסטודנט את יסודות מדעי המחשב בשילוב עם תחום אקדמי נוסף באוניברסיטת חיפה.

ג. **התכנית המשותפת משפטים ומדעי המחשב** מיועדת להכשיר למגוון אפשרויות אשר תעמודנה בפני הבוגרים והבוגרות של התכנית, כגון ייעוץ משפטי בתחום המחשבים, עבודה בנושאים בין-תחומיים, וכן התמחות או לימודים מתקדמים המשלבים משפטים עם מדעי המחשב (ראה מדריך לנרשם, הפקולטה למשפטים).

תנאי הקבלה

תנאי הקבלה לכל מסלולי הלימוד זהים.

הקבלה לשנה הראשונה מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
  - ברמה של 5 יחידות – בציון 75 ומעלה.
  - ברמה של 4 יחידות – בציון 90 ומעלה.

כדי להתקבל לתכנית המשותפת משפטים-מדעי המחשב, על התלמיד לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ובתנאי הקבלה של החוג למדעי המחשב. לא יתקבלו סטודנטים בעלי תואר במשפטים או במדעי המחשב.

הקבלה לשנה מתקדמת מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה לשנה א', כמפורט לעיל.
  2. זכאות לפטור מקורסים של החוג למדעי המחשב בהיקף מתאים.
- הזכאות לפטור תיקבע ע"י החוג על סמך טופס בקשה לפטורים ותדפיס ציונים רשמי ומקורי, בצרוף סילבוסים מפורטים של הקורסים שנלמדו. החלטת החוג לגבי זכאות לפטור היא סופית ואינה ניתנת לערעור.

3. היקף ההכרה בלימודים קודמים (אקדמאיים), כפוף להחלטת ועדת ההוראה החוגית:
- ◆ בעלי תואר ממוסד אקדמי מוכר יינתן פטור מקסימלי עד $1/3$ מתוכנית הלימודים. כלומר, הסטודנט חייב להשלים לפחות $2/3$ מתוכנית הלימודים.
  - ◆ לסטודנט אשר פרש/הפסיק את תוכנית הלימודים במוסד אקדמי מוכר יינתן פטור מקסימלי עד $2/3$ מתוכנית הלימודים. כלומר, הסטודנט חייב להשלים לפחות $1/3$ מתוכנית הלימודים.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, מקצועות חובה במתמטיקה וכן קורסי בחירה חופשיים (מכל חוג באוניברסיטה, כולל החוג למדעי המחשב).

◆ מקצועות חובה במדעי המחשב

4 נ"ז	מבוא למדעי המחשב
4 נ"ז	מבוא לחמרה
3 נ"ז	תכנות מונחה עצמים
2 נ"ז	ארגון המחשב ושפות סף
5 נ"ז	מבני נתונים
4 נ"ז	מערכות הפעלה
5 נ"ז	תכנון וניתוח אלגוריתמים
5 נ"ז	שיטות הסתברותיות
5 נ"ז	מבנה מהדרים
5 נ"ז	מודלים חישוביים
4 נ"ז	רשתות תקשורת / תכנות Web
4 נ"ז	פרויקט במדעי המחשב או מעבדה מתקדמת
<u>2 נ"ז</u>	סמינריון
52 נ"ז	סה"כ חובה במדעי המחשב:

◆ מקצועות חובה במתמטיקה

4 נ"ז	אלגברה לינארית
4 נ"ז	חדו"א 1
4 נ"ז	אלגברה ב'
4 נ"ז	חדו"א 2
4 נ"ז	מתמטיקה דיסקרטית
<u>5 נ"ז</u>	מבוא ללוגיקה
25 נ"ז	סה"כ במתמטיקה:
30 נ"ז	מקצועות בחירה במדעי המחשב:
13 נ"ז	מקצועות בחירה חופשיים:
120 נ"ז	סה"כ לתואר:

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, וכן מקצועות חובה במתמטיקה.

◆ מקצועות חובה במדעי המחשב

מבוא למדעי המחשב	4 נ"ז
מבוא לחמרה	4 נ"ז
תכנות מונחה עצמים	3 נ"ז
ארגון המחשב ושפות סף	2 נ"ז
מבני נתונים	5 נ"ז
מערכות הפעלה	4 נ"ז
תכנון וניתוח אלגוריתמים	5 נ"ז
מבנה מהדרים	5 נ"ז
מודלים חישוביים	5 נ"ז
סה"כ חובה במדעי המחשב:	37 נ"ז
מקצועות בחירה במדעי המחשב:	7 נ"ז
סה"כ במדעי המחשב:	44 נ"ז

◆ מקצועות חובה במתמטיקה

אלגברה לינארית	4 נ"ז
חדו"א 1	4 נ"ז
חדו"א 2	4 נ"ז
מתמטיקה דיסקרטית	4 נ"ז
סה"כ במתמטיקה:	16 נ"ז
סה"כ:	60 נ"ז

הערות:

- סטודנט במסלול דו-חוגי עם מתמטיקה ילמד את כל קורסי המתמטיקה בחוג למתמטיקה. בחוג למדעי המחשב ילמד קורסי חובה במדעי המחשב (בהיקף 37 נ"ז) וקורסי בחירה במדעי המחשב (בהיקף 23 נ"ז).
  - סטודנט במסלול דו-חוגי עם כלכלה או סטטיסטיקה או מערכות מידע ניהוליות, ילמד את כל קורסי המתמטיקה במסגרת החוג למדעי המחשב. החוג יכיר עד שני קורסי מתמטיקה בלבד. שני הקורסים המתמטיים הנותרים יכולים להשתקלל בחוג השני (כפוף לאישור החוג השני). על הסטודנט החובה להשלים את מניין הנ"ז בחוג למדעי המחשב ל-60 ע"י צבירת נ"ז נוספות בקורסי בחירה במדעי המחשב.
- * הערה לתלמידי דו-חוגי עם כלכלה בלבד: הקורסים חדו"א 1 + חדו"א 2 מחליפים את הקורסים אינפי א' + אינפי ב' בחוג לכלכלה בהיקף של 8 נ"ז.
- * הערה לתלמידי דו-חוגי עם מערכות מידע ניהוליות: הקורסים אלגברה לינארית וחדו"א 1 ישוקללו בסוף התואר בחוג לתואר בחוג למערכות מידע ניהוליות בהיקף של 8 נ"ז.

בנוסף לכך, חל איסור על סטודנטים השייכים למסלול הדו-חוגי מע' מידע ניהוליות ומדעי המחשב ללמוד את הקורסים: מסדי נתונים (203.3330) ורשתות תקשורת (203.3210) בחוג למדעי המחשב. הקורסים הללו נחשבים לקורסי חובה במערכות מידע ניהוליות.

3. סטודנט במסלול דו-חוגי אחר (לא כולל הערות 1,2 לעיל) ילמד את תוכנית הלימודים המפורטת לעיל **במלואה** (כל קורסי המתמטיקה ישתקללו לצורך סגירת התואר).

תכנית הלימודים הדו-חוגית עם משפטים

תכנית לימודים משותפת לחוג למדעי המחשב והפקולטה למשפטים. תלמידים אשר יעמדו בדרישות התכנית יקבלו תעודת בוגר במשפטים, ותעודה של בוגר במדעי המחשב בתכנית המשותפת עם הפקולטה למשפטים. בחוג למדעי המחשב, התכנית זהה למסלול הדו-חוגי. הערות:

1. משך הלימודים הנורמטיבי בתוכנית המשותפת הוא ארבע שנים.
2. סה"כ נקודות לתואר המשותף – 172 נקודות זכות (60 נ"ז בחוג למדעי המחשב ו-112 נ"ז בפקולטה למשפטים).
3. ראה פרטים נוספים בתכנית הפקולטה למשפטים.

הערות כלליות:

1. בימים ג', 12:00-14:00 ויום ד', 14:00-16:00 יתקיימו פעילויות חוגיות (שיעורי חזרה, בחינות אמצע, אירועים וכו'). הסטודנטים מתבקשים לא להירשם לקורסים מחוגים אחרים בשעות הללו. אין צורך להירשם למפגש החוגי.
2. תשומת לב התלמידים מופנית לתקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון (ב"א), החל על כל התלמידים באוניברסיטה.
3. מקצועות הבחירה החופשיים במסלול החד-חוגי (13 נ"ז) טעונים אישור החוג (כדי לוודא שאינם חופפים או מוכלים במקצועות החוג).
4. לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם ו/או קורסים או תרגילים צמודים. יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם יש רקע אקדמי המצדיק חריגה.
5. שיטת הלימוד באוניברסיטת חיפה היא לפי שיטת הצבירה, וניתן ללמוד את הקורסים בהתאם לנוחיות התלמיד תוך הקפדה על דרישות הקדם של כל קורס.
6. ציון "עובר" למקצוע בודד בחוג הוא 51, אולם דרוש ממוצע של לפחות 60 בחוג כדי לקבל זכאות לתואר (בכל מסלולי הלימוד).
7. בקורסים בהם יש בחינות סוף סמסטר, משקל הבחינה בהרכב הציון הסופי יהיה 50% לפחות. כמו כן, סטודנט שלא עבר את בחינת סוף הסמסטר (בציון 51 לפחות) לא יקבל ציון עובר בקורס. כל זאת תקף אלא אם המרצה ציין אחרת בדף הסילבוס.
8. הארכות זמן בבחינות יינתנו לסטודנטים עם לקויות, בתיאום עם דיקנאט הסטודנטים.

9. על פי החלטת ועדת המומחים בנושא הארכת זמן בבחינות, לא תינתן הארכת זמן בבחינות בחוג למדעי המחשב לסטודנטים אשר שפת אמם אינה עברית.
10. החל משנה"ל תשס"ו, לא ניתנת אפשרות לשפר ציוני קורסים (חובה או בחירה) בסמסטר השביעי ואילך ללימודים.
11. בקורסים רבים יש תרגילים ו/או פרויקטים חובה. קבלת ציון על עבודות אלו עשויה להיות מותנית בהגנה של הסטודנט על העבודה בפני המרצה ו/או המתרגל. העתקת עבודות היא עבירת משמעת, גם של המעתיק וגם של הסטודנט שאפשר את ההעתקה.
12. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, **שני כישלונות במקצוע חובה אחד גורמים הפסקת לימודים בחוג.**
13. סטודנט שלא קיבל ציון עובר באף קורס במשך 4 סמסטרים רצופים, לימודיו בחוג יופסקו ולא תינתן לו הכרה בעתיד עבור הקורסים אותם למד. (ראה הערה בנושא הפסקת לימודים וחיידושם מתוך תקנון לימודים לתואר ראשון).
14. החל משנה"ל תשס"ט, קורס הבחירה: "ניהול פרויקט תוכנה" (203.3910) יהיה פתוח אך ורק לתלמידי החד-חוגי וייחשב במסגרת קורסי הבחירה החופשית בלבד (ולא במסגרת קורסי הבחירה במדעי המחשב).

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' אילן נוימן

תחום מדעי המחשב מאופיין בדינמיות רבה, הנובעת מהתקדמות מדעית וטכנולוגית מהירה במחשבים, ומצרכים והתפתחות בתחומים אחרים המחייבים פתרונות בעזרת המחשב. התכנית נועדה לענות על הצורך במדעני מחשב ברמה גבוהה, בעלי ידע נרחב ומעמיק, ויכולת ניתוח מדעי.

מטרת הלימודים

החוג למדעי המחשב מקיים 2 תוכניות לימודים:

- ◆ **מסלול א'** – סטודנטים המבקשים להשתתף במחקר בהנחיית חברי הסגל של החוג. חלקם יפנו בהמשך ללימודי דוקטורט. תלמידים אלה ילמדו במסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
- ◆ **מסלול ב'** – סטודנטים המבקשים להעמיק, להרחיב ולחדש את השכלתם, מעבר להיקף הלימודים לתואר ראשון. תלמידים אלה ילמדו במסלול ב', הכולל פרויקט גמר.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון (B.Sc. או B.A.) במדעי המחשב ממוסד אקדמי מוכר, בתכנית לימודים המוכרת ע"י המועצה להשכלה גבוהה כתכנית במדעי המחשב.
- ◆ ממוצע ציונים 80 לפחות בתואר ראשון. אם התואר הראשון הוא דו-חוגי, ממוצע 80 לפחות במדעי המחשב.
- ◆ המלצת ועדת קבלה חוגית ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.
- ◆ בוגרים של תוכניות לימודים מסוימות (כגון הנדסת מחשבים, הנדסת תוכנה, הנדסת מערכות מידע, מתמטיקה) עשויים להתקבל בכפוף לדרישת השלמות.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.
- ◆ התנאים שלעיל הם תנאי מינימום ואינם מבטיחים קבלה באופן אוטומטי.

תכניות הלימודים

- ◆ **מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)** – תוכנית זו מבוססת על לימודים תיאורטיים ועבודה מחקרית. בסיום לימודיו יגיש הסטודנט תיזה ויעמוד בבחינת הגנה עליה.
- ◆ **מסלול ללא תיזה** – תוכנית זו מבוססת על לימודים בהיקף רחב וכתיבת פרוייקט גמר.
- ◆ **מסלול מואץ** – התוכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון שיזוהו כמצטיינים ע"פ קריטריונים של החוג. הקבלה לתוכנית הזאת כפופה לאישור החוג והרשות ללימודים מתקדמים. הלימודים במסלול המואץ יהיו אך ורק במסלול עם תיזה. פרטים נוספים על מסלול זה, ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני – הרשות ללימודים מתקדמים.

הערות:

1. מועמדים חדשים יתקבלו לאחד המסלולים על פי קביעת וועדת הקבלה. ניתן לעבור ממסלול למסלול. המעבר למסלול עם תיזה מותנה במציאת מנחה לתיזה. המעבר למסלול ללא תיזה נתון לשיקול התלמיד.
2. אנו ממליצים לסטודנטים להקדיש זמן מלא ללימודיהם. למרות זאת, אנו נעשה כל מאמץ לאפשר לסטודנטים לעבוד במקביל ללימודיהם במידה ומעוניינים בכך.

משך הלימודים

בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים הרגיל הוא עד שלוש שנים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), ושנתיים במסלול ללא תיזה. במסלול המואץ, משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני הינו ארבע שנים. עמידה בלוחות הזמנים היא באחריותו הבלעדית של הסטודנט. ניתן להגיש בקשה מנומקת היטב להארכת לימודים, שתידון על ידי ועדת מ.א. חוגית ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים. בשום מקרה לא מובטחת הארכת לימודים.

מבנה הלימודים

בכל המסלולים, על הסטודנט ללמוד קורסים מסוגים שונים ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה) במסלול א' ופרויקט גמר במסלול ב'. רוב הקורסים הם בהיקף של 3 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס), אם כי יתכנו גם קורסים בהיקף של 2 שש"ס. חלק מהקורסים הם במתכונת מעבדה (בדרך כלל, פרויקט תכנות מעשי). כמו כן מוצעים סמינרים שהם בהיקף של 2 שש"ס.

היקף הלימודים

תלמיד במסלול ב' (ללא תיזה) נדרש להשלים 36 שש"ס.

תלמיד במסלול א' (עם תיזה) נדרש להשלים 32 שש"ס (לבוגרי תואר ראשון דו-חוגי) או 28 שש"ס (לבוגרי תואר ראשון חד-חוגי במדעי המחשב). בקשה נוספת להקלה לבוגרי תואר ראשון ארבע-שנתי במדעי המחשב תתבצע באופן פרטני, באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.

כל נושאי הלימוד מחולקים ל-3 תחומים:

1. תיאוריה של מדעי המחשב.

2. יישומים מתקדמים.

3. מערכות חמרה ותוכנה.

תלמידים במסלול א' (עם תיזה) נדרשים ללמוד לפחות קורס אחד (מדרג 4 בהיקף 3 שש"ס) מכל תחום, וכן שני סמינרים בדיוק. תלמידים במסלול ב' (ללא תיזה) נדרשים להשלים לפחות שני קורסים (מדרג 4 בהיקף 3 שש"ס) מכל תחום, וכן שלושה סמינרים בדיוק. במשך הלימודים לתואר שני, סטודנט במסלול עם תיזה רשאי ללמוד עד 3 קורסי בחירה מדרג 3 (תואר ראשון). סטודנט במסלול ללא תיזה רשאי ללמוד עד 4 קורסים כאלו.

תלמידי תואר שני חייבים להשתתף לפחות ב-6 הרצאות אורח בסמינרים המחלקתיים **כל שנה**. רשימת הסמינרים הרלוונטים תפורסם בנפרד בכתובת:

<http://cs.haifa.ac.il/colloq>

בכל מקרה של ספק, יחולו הוראות תקנון הלימודים לתואר שני, ראה:

<http://research.haifa.ac.il/~graduate>

שקלול הצינון הסופי

מסלול א':

◆ 50% ציון עבודת גמר מחקרית + התיזה (כולל החיבור ובחינת ההגנה על התיזה)

◆ 50% ציוני הקורסים

מסלול ב':

◆ 20% ציון פרויקט הגמר

◆ 80% ציוני הקורסים

עבודת הגמר

הסברים לגבי עבודת גמר מחקרית (תיזה) ופרוייקט גמר

התיזה חייבת להיות עבודת מחקר העומדת בקריטריונים המדעיים המקובלים, כלומר ראויה לפרסום כמחקר מקורי בכנס מדעי בינלאומי עם שיפוט, ו/או ראויה לפרסום בעיתון מדעי עם שיפוט. הכנס או העיתון חייבים להיות בתחום מדעי המחשב או בנושא בינתחומי המשלב מדעי המחשב עם תחום מדעי אחר. תיזה שאינה עומדת בתנאים אלה עשויה אף היא להתקבל, אולם ציונה יהיה נמוך מהסף הדרוש להתקבל ללימודי דוקטורט באוניברסיטת חיפה (ציון 86). התיזה תעבור שיפוט ע"י שלושה בוחנים (או יותר), שמהם אחד לפחות יהיה מאוניברסיטה אחרת.

במסלול ב' (ללא תיזה), פרוייקט הגמר צריך להיות חלק ממחקר תיאורטי או יישומי במדעי המחשב או בנושא בינתחומי המשלב מדעי המחשב עם תחום מדעי אחר.

מציאת מנחה והגשת הצעת מחקר

במהלך השנה הראשונה ללימודים, על התלמידים במסלול עם תיזה למצוא מנחה ולגבש הצעת מחקר. כל אנשי הסגל בחוג יכולים להנחות תזות. שמותיהם ופרטי הקשר של מנחים פוטנציאליים נוספים, חיצוניים, מפורטים באתר החוג וטעונים אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. האחריות למציאת מנחה מוטלת על התלמיד. המועד האחרון למציאת מנחה הוא תום שלושה סמסטרים. בתוך שלושה סמסטרים, על הסטודנט להגיש טופס הסכמה להנחיה, חתום על ידי המנחה. סטודנט במסלול עם תיזה שלא ימצא מנחה במהלך שלושת הסמסטרים הראשונים ללימודיו יועבר אוטומטית למסלול ללא תיזה. המועד האחרון להגשת הצעת מחקר הוא תום ארבעה סמסטרים. סטודנט שלא יגיש הצעת מחקר, מאושרת על ידי המנחה, תוך ארבעה סמסטרים יועבר אוטומטית למסלול ללא תיזה.

הצעת המחקר צריכה להיות קצרה ועניינית. עליה לכלול את מטרת המחקר, סקר המצב הנוכחי בתחום, הבעיות הקיימות ושיטות הפתרון המוצעות, ותוצאות ראשוניות (אם יש כאלה). ההצעה צריכה להיות מובנת לקורא בעל השכלה כללית במדעי המחשב (שאינו מומחה בתחום המחקר). אורך טיפוסי של הצעות מחקר הוא 3-4 עמודים. ניתן להגיש את ההצעה בעברית או באנגלית.

במסלול ללא תיזה, על הסטודנט למצוא מנחה לפרוייקט הגמר במהלך השנה השנייה ללימודיו. האחריות למציאת מנחה מוטלת על התלמיד, והחוג אינו יכול לסייע בכך.

לוחות זמנים

סיום חובות הלימודים (קורסים): תוך ארבעה סמסטרים

מציאת מנחה לתיזה: תוך שלושה סמסטרים

הגשה הצעת תיזה: תוך ארבעה סמסטרים

סיום כל החובות: שנתיים במסלול ללא תיזה, שלוש שנים במסלול עם תיזה.

הלימודים לתואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי: פרופ' דניאל קרן

בחוג למדעי המחשב מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר לפילוסופיה) בתחומים שונים. תנאי הקבלה הם בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי – הרשות ללימודים מתקדמים. תכנית הלימודים של כל תלמיד תכלול בד"כ 4 קורסים מתקדמים בהיקף של 12 שש"ס לפחות. ע"פ הצורך יידרש התלמיד ללמוד גם קורסי השלמות. התלמיד יידרש לבצע מחקר מקורי אשר יסתיים בכתיבת עבודת ד"ר. החוג מצפה לעבודת מחקר אשר תניב פרסומים בכנסים ובכתבי עת מובילים.

תוכנית הלימודים של התלמיד תיקבע ע"י המנחה ותאושר ע"י הוועדה החוגית. ניתן לקבל את רשימת חברי הסגל ותחומי ההתמחות העיקרים שלהם בכתובת:

http://hevra.haifa.ac.il/~cs/he/academic_people.php

מרבית תלמידי המחקר בחוג ממומנים ע"י הרשות ללימודים מתקדמים והן ע"י תקציבי המחקר של חברי הסגל.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לימודיהם לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים פוטנציאליים ללימודי תואר שלישי. ניתן לעיין בתנאי הקבלה, מבנה לימודים בתקנון לימודי תואר שני ושלישי – הרשות ללימודים מתקדמים.

מערכות מידע ניהוליות

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר מור פלג

חברי הסגל האקדמי

פרופ' אילן שמשוני: פרופסור חבר:
 ד"ר פנינה סופר, ד"ר מור פלג, ד"ר צביקה קופליק: מרצה בכיר:
 ד"ר עירית הדר, ד"ר רן וולף, ד"ר עינת מינקוב, ד"ר איריס ריינהרץ-ברגר: מרצה:

מר רמי אבירם, ד"ר מאירה איצקוביץ, רו"ח גיא אלמוג, מר שלום אראל, ד"ר ניצה ברקן, ד"ר שרה לב, ד"ר יואל לניר, ד"ר אבי נוי, גב' אדוה עבדי-קרסיקוב, ד"ר טליה פורת, ד"ר איתן פרחי, גב' כרמית קולמן-מאיר, ד"ר אלכס קופרמן, פרופ' איגור קנובסקי, מר ארי רוזנטל, ד"ר אלי רון, ד"ר יוסף רם.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

תלמיד מחקר

גב' ליהי רייכלסון: המועסק בהוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' אילנה קדוש
 מזכירת החוג: גב' מירב כהן
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
 טלפון: 04-8288509
 פקס: 04-8288522
 מזכירות החוג: בניין רבין, קומה 7 חדר 7049
 אתר החוג: <http://mis.hevra.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: ד"ר צביקה קופליק

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום מערכות המידע הניהוליות. תפקידם של אנשי מערכות המידע הוא לנתח ולאפיין את צרכי מערכות המידע של הארגון, לתרגמם לפתרונות טכנולוגיים, ולעסוק במימוש, הטמעה, וניהול של פתרונות אלה. אנשי מערכות המידע פועלים הן במסגרת מחלקות ייעודיות בארגון, הן במסגרת מחלקות המשתמשים, והן כיועצים.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.
2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
ברמה של 5 יחידות בציון של 70 ומעלה.
ברמה של 4 יחידות בציון של 80 ומעלה.
- דרישה חלופית לסעיף 2 לעיל היא עמידה בבחינת המיון הארצית במתמטיקה בציון 90 ומעלה.
3. קבלה לתוכנית המשותפת משפטים-מערכות מידע ניהוליות – היא עמידה בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ובתנאי הקבלה של החוג למערכות מידע ניהוליות. לא יתקבלו לתוכנית סטודנטים בעלי תואר במשפטים או במערכות מידע ניהוליות.

מסלולי הלימוד

- בחוג למערכות מידע ניהוליות שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי.
1. **במסלול הדו-חוגי** ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים). צירופים שונים של חוגים מאפשרים לתלמיד התמחויות בתחומי יישום שונים של מערכות מידע. שילוב עם חוגים דומים (מדעי המחשב, כלכלה, סטטיסטיקה, מתמטיקה) מאפשר לסטודנטים לקחת קורסי בחירה חוגיים ובכך להעמיק את הידע שלהם במערכות מידע.
  2. **במסלול החד-חוגי** ניתנת לתלמיד הזדמנות לרכישת רקע נוסף בנושאים עסקיים וניהוליים. להעמיק את הידע הנרכש במסגרת מקצועות מערכות מידע ייעודיים ולהרחיב את תחומי הידע באמצעות לקיחת מקצועות בחירה.
  3. **התכנית המשותפת משפטים ומערכות מידע ניהוליות** מיועדת להכשיר בוגרים למגוון אפשרויות:
– רקע ליישום טכנולוגי מידע בתחום המשפט, ניהול ידע משפטי.

– התמחות בהיבטים משפטיים של טכנולוגיות המידע כגון: קניין רוחני והבנת נושא הפרטיות בעידן האינטרנט.

צירופים דו-חוגיים

ניתן לצרף לימודי מערכות מידע ניהוליות עם לימודים בכל חוג שהוא. במספר חוגים קיימים מקצועות לימודים חופפים או דומים לחלק מדרישות החוג. חוגים אלה כוללים בפרט האמור לכללה, מדעי המחשב, מתמטיקה וסטטיסטיקה. עבור צירופי לימודים עם חוגים אלה קיימות תכניות מומלצות (ראה להלן).

מבנה תכנית הלימודים

התכנית משלבת ארבעה סוגי ידע: ידע אנליטי, רקע הנדרש להבנת ארגונים, ידע טכני הדרוש לצורך פיתוח יישומים וידע אינטגרטיבי ייחודי למערכות מידע. מסלול הלימודים כולל ארבע קבוצות של מקצועות, מהן שלוש הראשונות מהוות את קורסי חובה:

- 1) **מקצועות כמותיים** מתמטיקה, הסתברות, סטטיסטיקה.
- 2) **מקצועות ארגוניים** המספקים רקע כללי בנושאים כלכליים, ניהוליים ועסקיים.
- 3) **מקצועות ליבה** הכוללים ידע טכנולוגי, טכני, וידע ייחודי למערכות מידע ניהוליות.
- 4) **קורסי בחירה** המאפשרים העמקה והרחבה של הידע בנושאי מערכות מידע ובנושאים קשורים.

במסלול הדו-חוגי ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים), תלמיד נדרש ללמוד את כל קורסי החובה, אלא אם כן נלמדו קורסים תואמים במסגרת החוג השני (ראה "פטור מקורסים" בהמשך). במקרה זה יידרש התלמיד להשלים את מכסת הנקודות הנדרשות בחוג מתוך קורסי הבחירה בחוג. קיימות תוכניות מומלצות בתיאום עם החוגים לכללה, מדעי המחשב, מתמטיקה, סטטיסטיקה ומשפטים.

פטור מקורסים: תלמיד יכול, באישור יועץ התוכנית, לקבל פטור מקורסי החובה בגין קורסים חופפים או דומים ברמה מקבילה לפחות. מספר נקודות הפטור יהיה המינימום בין נקודות הקורס עליו יתקבל הפטור ונקודות הקורס שנלמד במקומו. על התלמיד יהיה להשלים נקודות זכות מתוך קורסי הבחירה.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

קורסי חובה

מקצועות כמותיים

שם הקורס

1 חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע

2 חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע

אלגברה ליניארית

מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים

הסתברות למערכות מידע

סטטיסטיקה למערכות מידע

מקצועות ארגוניים

כלכלה למערכות מידע
מבוא לניהול למערכות מידע
חשבונאות למערכות מידע
תפעול ושרשרת האספקה

מקצועות ליבה

מבוא לטכנולוגית מידע בארגון
מבוא למחשבים ותכנות
תכנון ותכנות תוכנה
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
תכן של מסדי נתונים
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
ניתוח מערכות מידע
סמינריון פרויקט במערכות מידע – 1

קורסי בחירה

קורסי הבחירה נועדו לתלמידים הזכאים לפטורים עקב קורסים דומים הנלמדים במסגרת החוג השני (ראה להלן). מידע על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג. מוצע במיוחד לשקול בחירת המקצועות הבאים: (1) מבני נתונים למערכות מידע (2) הנדסת תוכנה ואבטחת איכות (3) סמינר: בניית דרישות.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסי חובה

מקצועות כמותיים

שם הקורס

- 1 חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע
  - 2 חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) למערכות מידע
- אלגברה ליניארית
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
הסתברות למערכות מידע
סטטיסטיקה למערכות מידע

מקצועות ארגוניים

כלכלה למערכות מידע

מבוא לניהול למערכות מידע

חשבונאות למערכות מידע

תפעול ושרשרת האספקה

מבוא לשיווק

קורסים ארגוניים: בחירה של 2 מתוך 3

ניהול משאבים פיננסיים

ניהול משאבי אנוש

מקצועות ליבה

מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון (כולל מעבדה)

מבוא למחשבים ותכנות (כולל מעבדה)

תכנון ותכנות תוכנה

מבני נתונים למערכות מידע

עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות

תכן של מסדי נתונים

תקשורת נתונים ושימושיה בארגון

ניתוח מערכות מידע

הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע

פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט

העסק האלקטרוני

יישומים מתקדמים: בחירה של 1 מתוך 2

מערכות כוללות לניהול משאבי הארגון

ניהול מערכות מידע

סמינר במערכות מידע

סמינריון פרויקט במערכות מידע – 1

סמינריון פרויקט במערכות מידע – 2

קורסי בחירה

מידע על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג .

תכניות לימודים מומלצות

בכל אחת מהתוכניות המומלצות על התלמיד להשלים 60 נקודות בחוג למערכות מידע

מתוך מקצועות הבחירה.

מסלול דו-חוגי

מבנה הלימודים במסלול דו-חוגי ללא פטורים

מסלול זה מיועד לתלמידים אשר אינם זכאים לפטורים ממקצועות חובה. בפרט האמור בסטודנטים אשר החוג השני שלהם אינו מתמטיקה, סטטיסטיקה, כלכלה או מדעי המחשב. תלמידים במסלול זה חייבים ללמוד 60 נקודות חובה בחוג למערכות מידע ניהוליות. להלן פירוט המקצועות.

שנה א

שם הקורס	ש"ס	נקודות
אלגברה ליניארית	5	3
חדו"א 1	5	3
מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון	5	3
מבוא למחשבים ותכנות	6	4
חדו"א 2	5	2
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים	5	3
תכנון ותכנות תוכנה	6	4
סה"כ נקודות		22

שנה ב

שם הקורס	ש"ס	נקודות
הסתברות	5	3
כלכלה למערכות מידע	5	3
מבוא לניהול למערכות מידע	3	3
ניתוח מערכות מידע	6	4
סטטיסטיקה	5	3
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	6	4
תכן של מסדי נתונים	6	4
סה"כ נקודות		24

שנה ג

שם הקורס	ש"ס	נקודות
חשבונאות למערכות מידע	3	3
סמינריון – פרויקט במערכות מידע 1	4	4
טיפול ושרשרת האספקה	6	4
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	5	3
סה"כ נקודות		14
סה"כ נקודות חובה לתואר		60

תוכניות לימודים מומלצות

הערות:

1. התוכניות להלן הינן בבחינת המלצה ותואמו עם החוגים האחרים. הקורסים המצויינים עשויים להתקיים במועדים אחרים, באחריות הסטודנט לבדוק את רשימת הקורסים הניתנים בפועל.
2. **נקודות בחירה** בתוכניות המומלצות (כלכלה, מדעי המחשב, סטטיסטיקה ומתמטיקה) יש לקחת רק מרשימת מקצועות הבחירה במערכות מידע, רשימה זו עשויה לכלול מקצועות מחוגים אחרים.

תכנית לימודים משותפת עם משפטים

שנה א

ש"ס נקודות			שם הקורס
3	5	ש"ת	אלגברה ליניארית
3	5	ש"ת	חדו"א 1
3	5	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות
2	5	ש"ת	חדו"א 2
3	5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים
4	6	ש"ת	תכנון ותכנות תוכנה
22		סה"כ נקודות	

שנה ב

ש"ס נקודות			שם הקורס
3	5	ש"ת	הסתברות
3	3	ש	מבוא לניהול למערכות מידע
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
21		סה"כ נקודות	

שנה ג

ש"ס נקודות			שם הקורס
4	4	ש	סמינריון – פרויקט במערכות מידע 1
4	6	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
3	5	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
11		סה"כ נקודות	
סה"כ נקודות חובה			
54		לתואר	

הערה:

תלמידים בתוכנית המשותפת עם משפטים ילמדו את הקורסים הבאים בפקולטה למשפטים:

יסודות בכלכלה למשפטיים, חשבונאות למשפטיים. (קורסים אלה מקבילים למקצועות: כלכלה ויסודות החשבונאות במערכות מידע ניהוליות)

תכנית הלימודים במסלול דו־חוגי עם כלכלה

שנה א

נקודות	ש"ס	ש"ת	שם הקורס
3	5	ש"ת	אלגברה ליניארית
3	5	ש"ת	הסתברות
3	5	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות
3	5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ואלגורתמים
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
4	6	ש"ת	תכנון ותכנות תוכנה
23	סה"כ נקודות		

שנה ב

נקודות	ש"ס	ש"ת	שם הקורס
3	3	ש"ת	מבוא לניהול למערכות מידע
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ועיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
4	6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
19	סה"כ נקודות		

שנה ג

נקודות	ש"ס	ש"ת	שם הקורס
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 1
3	5	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 2
11	סה"כ נקודות		
53	סה"כ נקודות חובה לתואר		

הערה: תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו־חוגי עם כלכלה ילמד 53 נקודות חובה ו7 נקודות בחירה במערכות מידע (סה"כ 60 נקודות).

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם סטטיסטיקה

שנה א

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
אלגברה ליניארית	5	ש"ת	3
מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון	5	ש"ת	3
מבוא למחשבים ותכנות	6	ש"ת	4
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים	5	ש"ת	3
תכנון ותכנות תוכנה	6	ש"ת	4
סה"כ נקודות			17

שנה ב

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
כלכלה למערכות מידע	5	ש"ת	3
מבוא לניהול למערכות מידע	3	ש'	3
ניתוח מערכות מידע	6	ש"ת	4
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	6	ש"ת	4
תכן של מסדי נתונים	6	ש"ת	4
תקשורת נתונים ושמושיה בארגון	5	ש"ת	3
סה"כ נקודות			21

שנה ג

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
סמינריון פרויקט במערכות מידע 1	4	ש'	4
חשבונאות למערכות מידע	3	ש'	3
תיפעול ושרשרת האספקה	6	ש"ת	4
סמינריון פרויקט במערכות מידע 2	4	ש'	4
סה"כ נקודות			15
סה"כ נקודות לתואר			53

הערה: תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו חוגי עם סטטיסטיקה ילמד 53 נקודות חובה ו-7 נקודות בחירה במערכות מידע (סה"כ 60 נקודות).

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם מדעי המחשב

שנה א

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
אלגברה ליניארית למדעי המחשב	6	ש"ת	4
הסתברות	5	ש"ת	3

4	6	ש"ת	חדו"א 1 למדעי המחשב
3	5	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
3	3	ש'	מבוא לניהול למערכות מידע
3	5	ש"ת	סטטיסטיקה
20		סה"כ נקודות	

שנה ב

	ש"ש	ש"ס	שם הקורס
3	5	ש"ת	כלכלה למערכות מידע
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
3	5	ש"ת	תקשורת נתונים ושמושיה בארגון
18		סה"כ נקודות	

שנה ג

	ש"ש	ש"ס	שם הקורס
3	3	ש'	חשבונאות למערכות מידע
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 1
4	6	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 2
15		סה"כ נקודות	
53		סה"כ נקודות לתואר	

הערות:

(1) במקצועות בחירה מסוימים במערכות מידע ניהוליות (לדוגמא "הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע" ו"פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט", "תקשורת") נדרשת שפת תכנות JAVA. על התלמידים להשלים את ידיעותיהם בשפה זו.

(2) תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו חוגי עם מדעי המחשב ילמד 53 נקודות חובה ו-7 נקודות בחירה במערכות מידע (סה"כ 60 נקודות).

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם מתמטיקה

שנה א

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון	5	ש"ת	3
מבוא לניהול למערכות מידע	3	ש'	3
תכנון ותכנות תוכנה	6	ש"ת	4
סה"כ נקודות			10

שנה ב

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
הסתברות	5	ש"ת	3
כלכלה למערכות מידע	5	ש"ת	3
ניתוח מערכות מידע	6	ש"ת	4
סטטיסטיקה	5	ש"ת	3
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	6	ש"ת	4
תכן של מסדי נתונים	6	ש"ת	4
סה"כ נקודות			21

שנה ג

שם הקורס	ש"ס	ש"ת	נקודות
חשבונאות למערכות מידע	3	ש'	3
סמינריון פרויקט במערכות מידע 1	4	ש'	4
תפעול ושרשרת האספקה	6	ש"ת	4
תקשורת נתונים ושמושיה בארגון	5	ש"ת	3
סמינריון פרויקט במערכות מידע 2	4	ש'	4
סה"כ נקודות			18
סה"כ נקודות לתואר			49

(1) מומלץ לתלמידים הלומדים בתוכנית זו לבדוק בעיון את ההערות לתוכנית זו כפי שהן מופיעות תחת המידע של החוג למתמטיקה.

(2) תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו חוגי עם מתמטיקה ילמד 49 נקודות חובה ו-11 נקודות בחירה במערכות מידע (סה"כ 60 נקודות).

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן:

- (1) 90 נקודות חובה במערכות מידע ניהוליות.
- (2) 18 נקודות בחירה במערכות מידע ניהוליות.
- (3) 12 נקודות בחירה חופשית (מחוגים אחרים).

הערות:

- (1) **חובת בחירה יישומים מתקדמים:** יש לבחור בין הקורסים "העסק האלקטרוני" או "מערכות כוללות לניהול משאבי האירגון"
- (2) **חובת בחירה קורסים ארגוניים:** יש לבחור שני קורסים מבין השלושה: "ניהול משאבי אנוש", "מבוא לשיווק", "ניהול משאבים פיננסיים" (לא ניתן ללמוד את שלושת הקורסים).
- (3) **חובת בחירה סמינר:** יש לבחור סמינר אחד מבין רשימת הסמינרים המוצעים.

שנה א

שם הקורס	ש"ש	נקודות
אלגברה ליניארית	ש"ת	5
הסתברות	ש"ת	5
חדו"א 1	ש"ת	5
חשבונאות למערכות מידע	ש'	3
מבוא לטכנולוגיות מידע בארגון	ש"ת	5
מבוא למחשבים ותכנות	ש"ת	6
חדו"א 2	ש"ת	5
מבוא לניהול למערכות מידע	ש'	3
מתמטיקה דיסקרטית ואלגוריתמים	ש"ת	5
סטטיסטיקה	ש"ת	5
תכנון ותכנות תוכנה	ש"ת	6
סה"כ נקודות		34

שנה ב

שם הקורס	ש"ש	נקודות
חובת בחירה: יישומים מתקדמים	ש"ת	5
כלכלה למערכות מידע	ש"ת	6
מבני נתונים למערכות מידע	ש"ת	6
חובת בחירה: קורסים ארגוניים	ש'	3

4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות
4	6	ש"ת	תיפעול ושרשרת האספקה
4	6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
3	5	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
33		סה"כ נקודות	

שנה ג

ש"ש	נקודות	ש"ת	שם הקורס
5	3	ש"ת	הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע
4	4	ש'	חובת בחירה: סמינר
3	3	ש'	ניהול טכנולוגית מידע בארגון
3	3	ש'	חובת בחירה: קורסים ארגוניים
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 1
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 2
5	3	ש'	פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט
24		סה"כ נקודות	
		סה"כ נקודות לתואר 90	

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

1. תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשותו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.
2. ועדת הקבלה החוגית תדון בבקשת התלמיד ותחליט על קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו.
3. לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו ע"י החוג לצורך המשך לימודים ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
4. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שלישים מלימודיו באוניברסיטה, כלומר 40 נקודות זכות במסלול דו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול חד חוגי.

תנאי מעבר (לכל המסלולים)

1. תנאי מעבר משנה ראשונה לשנה שנייה הוא ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים: מבוא לטכנולוגית מידע בארגון, מבוא למחשבים ותכנות, תכנון ותכנות תוכנה.
2. לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם, יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם נתקבל אישור מהחוג.
3. תנאי מעבר משנה שנייה לשנה שלישית הוא ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים:

ניתוח מערכות מידע; עיצוב ופיתוח של מערכות מידע; תכן של מסדי נתונים.

מעבר בין מסלולים

1. מעבר בין מסלולים מותנה בביקוש, החוג עשוי לקבוע תנאי מעבר למסלול החד-חוגי. פרטים במזכירות החוג.
2. קיים דמיון ניכר בלימודי שנה א' בין התכניות המומלצות הדר-חוגיות והתוכניות במסלול החד-חוגי. דבר זה מאפשר לסטודנט לעבור ממסלול למסלול בתום שנה א' בדרך כלל ללא צורך בהשלמות מיוחדות.
3. במעבר למסלול החד-חוגי ניתן להשתמש בנקודות שנצברו בחוג השני כנקודות בחירה חופשית.

פרסום ציונים

- ◆ ציוני בחינות וציונים סופיים יפורסמו על לוח המודעות של החוג ובמענה הקולי של האוניברסיטה.
- ◆ מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- ◆ לא ימסרו ציוני מבחנים בטלפון.

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שסיים את כל חובותיו האקדמיים ע"פ דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- ◆ התלמיד יודיע למזכירות החוג על הגשת עבודה אחרונה ויידרש לחתום על טופס בדבר הסכמתו לשקלול ציונו הסופי לצורך סגירת תיקו.
- ◆ התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים במזכירות החוג לפני קבלת אישור הזכאות.
- ◆ עם קבלת הציון על העבודה יחושב ציון הגמר וידווח למדור בוגרים.
- ◆ הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר פנינה סופר

תחום מערכות המידע מתפתח בשנים האחרונות בקצב מואץ בעקבות הפיכת המידע למרכיב מרכזי בחיינו. הדבר נובע בעיקר מהתקדמות הטכנולוגיה המאפשרת אחסון זול ועיבוד מהיר של כמויות עצומות של נתונים בקצב גובר והולך ומזמינות המידע ברשת האינטרנט. כדי להפיק תועלת מן המידע הזמין יש לנהלו. בשל כך, מתפתחים נושאי מחקר רבים הקשורים בניהול מידע. נושאים אלו הופכים להיות מורכבים יותר ויותר ונושאים חדשים נוספים חדשות לבקרים: החל בייצוג של מידע וידע, שמירתו במסדי נתונים ובמחשני נתונים, אחזור מידע וכריית מידע והתאמתו לדרישות צרכני המידע ברמות הפשטה שונות, ניתוח צרכים ארגוניים למידע ולמערכות תומכות החלטה, פיתוח מערכות מידע שתתמוכנה בצרכים ארגוניים (החל משלבי איסוף דרישות הלקוח, דרך שלבי ניתוח הדרישות, תכן (design) ומימוש, וכלה בהטמעת המערכת בשטח), התאמת מערכות המידע כדוגמת מערכות כוללות (Enterprise Resource Planning, ERP) למשתמשים, התאמת שיטות הפיתוח לאנשי הפיתוח המפתחים אותן, ניהול גישה למידע מבוזר, אבטחת מידע והגנה על פרטיות המידע, ונושאים רבים אחרים. קהילת החוקרים בתחום מערכות המידע בעולם גדלה מאוד בשנים האחרונות. גם קהילת החוקרים הישראלים בתחום מערכות המידע גדלה, וחבריה הולכים ותופסים מקום מרכזי באקדמיה בישראל, באגודות הבינלאומיות לחקר מערכות המידע, במערכות כתבי העת המובילים ובקרב קהילת חוקרי מערכות המידע בעולם.

מטרת הלימודים

תוכנית הלימודים תאפשר לבוגרי תואר ראשון להעשיר את ידיעותיהם בתחום מערכות המידע, תוביל אותם לקריירה מקצועית או למחקר והוראה בתחום, ותאפשר את השתלבותם בדרגים הבכירים בתחום מערכות המידע בארץ ובעולם.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל במערכות מידע או בתחום קרוב.
- ◆ ממוצע ציונים לתואר – 82 לפחות.
- ◆ אישור הוועדה החוגית לתואר שני

לימודי השלמה:

כל מועמד שיתקבל לתואר שני ואינו בעל ידע מספיק במערכות מידע, יידרש ללמוד קורסי השלמה, אשר ייקבעו ע"י ועדת הקבלה החוגית. הקבלה לתוכנית מותנית בסיום ההשלמות בממוצע 80 לפחות. הוועדה תקבע את מכסת ההשלמות (שלא תעלה על 16 שש"ס), לפי הרקע של המועמד ולפי שיקול דעתה (פירוט להלן). משך זמן ההשלמות לא יעלה על שנה אחת.

מדיניות קורסי השלמה מבוססת על הדרישה החוגית כי כל תלמיד לתואר שני נדרש לעמוד בקורסי היסוד שמקנים ידע וכלים בסיסיים של הדיסציפלינה:

מס' קורס	שם קורס	נקודות	הערות
214.1900	תכנון ותכנות תוכנה	4	או קורס תכנות מקביל
214.2200	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע ניהוליות	4	
214.2700	ניתוח מערכות מידע	4	
214.2800	תכן של מסדי נתונים	4	

תנאי המעבר משנה לשנה

מצב אקדמי תקין מוגדר קבלת ציון עובר בכל מקצוע אליו נרשם וציון ממוצע 75 לפחות. סטודנט שאינו במצב תקין גם בתום שנה בה נקבעו לו תנאים כאמור לעיל, יובא לדיון במסגרת הוועדה החוגית לתואר שני.

תכניות הלימודים

◆ מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית- תיזה): לימודי החובה בתכנית ועבודת הגמר המחקרית (תיזה) מכוונים להכשיר את התלמיד למחקר ולתת לו התנסות ראשונית במחקר מדעי ברמה הגבוהה ביותר. כמו כן, מכוונת התכנית לחשוף את התלמיד לתחומי העיסוק והמחקר העיקריים במערכות מידע. מכיוון שלא ניתן להקיף את כל הנושאים בלימודי התואר השני, התכנית תאפשר לכל סטודנט לבחור, בהתאם לנטיותיו ולהנחיית המנחה, מבין מספר רב של קורסים. אלו מחולקים לשתי רמות. תחומי המחקר העיקריים מקובצים ברשימת הבחירה החוגית המתקדמת. אולם הסטודנט יוכל לקחת גם קורסים בתחומי העיסוק מתוך רשימת הבחירה החוגית המשותפת (לתואר ראשון ושני).

◆ מסלול ב' (עם פרויקט גמר): במסלול עם פרויקט גמר יושם דגש על אסטרטגיות ניהול מערכות מידע.

היקף הלימודים

- ◆ מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א'): 28 שש"ס וכתיבת תיזה.
- ◆ מסלול עם פרויקט גמר (מסלול ב'): 40 שש"ס ופרויקט גמר.
- ◆ משך הלימודים הוא שנתיים. שנה נוספת תאושר לתלמיד מסלול א' בלבד, לצורך סיום עבודת התיזה.

מבנה הלימודים

מסלול א' – עם תיזה:

קורסי חובה – 14 שש"ס (5 קורסים)

קורסי בחירה חוגית משותפת (תחומי עיסוק) – עד 7 שש"ס (עד 2 מקצועות)

קורסי בחירה מתקדמת (תחומי מחקר) – השלמת קורסי הבחירה ל-14 שש"ס (כלומר, 7 עד 14 שש"ס, בהתאם למספר השש"ס שנלקחו מהבחירה החוגית המשותפת). ניתן ללמוד גם עד 2 קורסים מחוגים אחרים באישור ועדת מ"א ובתנאי שלוקחים לפחות 2 קורסי בחירה מתקדמת מהחוג.

מסלול ב' – ללא תיזה:

קורסי חובה – 17 שש"ס (6 קורסים, 5 קורסים כמו במסלול א' + אסטרטגית ניהול מערכות מידע)

קורסי בחירה חוגית משותפת (תחומי עיסוק) – עד 7 שש"ס (עד 2 מקצועות)
 קורסי בחירה מתקדמת (תחומי מחקר) – השלמת קורסי הבחירה ל-23 שש"ס (כלומר 16 עד 23 שש"ס). ניתן ללמוד גם עד 2 קורסים מחוגים אחרים באישור ועדת מ"א ובתנאי שלוקחים לפחות 2 קורסי בחירה מתקדמת מהחוג.

מקצועות החובה במסלול א' ו-ב':*

- ◆ קורס מתקדם בסטטיסטיקה (3 שש"ס)
- ◆ אנגלית כתיבה מדעית (0 שש"ס)
- ◆ לוגיקה ומפרטים פורמליים (3 שש"ס)
- ◆ סמינר – הגישה המחקרית במער' מידע (4 שש"ס)
- ◆ סמינר – שיטות מחקר (4 שש"ס)

* תלמידים במסלול ב' יילמדו בנוסף את הקורס: אסטרטגיית ניהול מערכות מידע (3 שש"ס)

שקלול הציון הסופי

מסלול א':

קורסים	50%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

מסלול ב':

קורסים	80%
פרויקט גמר	20%

הערות:

1. שני קורסי בחירה יקבעו לפי המלצת המנחה.
2. עד 7 שש"ס של קורסי הבחירה המשותפים, מותנים בכך שלא נלמדו בתואר ראשון.

משך הלימודים

- ◆ משך הלימודים לתואר שני במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים.
- ◆ משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר מאיר יעיש

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ב"א: טרם נקבע

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מאג'ד אלחאג', פרופ' יצחק הרפז, פרופ' גבריאל וימן, פרופ' יהודה מטרס (אמריטוס), פרופ' צבי סובל (אמריטוס), פרופ' יצחק סמואל (אמריטוס), פרופ' סמי סמוחה, פרופ' גדעון פישמן (אמריטוס), פרופ' ורד קראוס (שבתון), פרופ' מנחם רוזנר (אמריטוס), פרופ' אריה רטנר.

פרופסור חבר: פרופ' דבורה ברנשטיין, פרופ' נורית בירד-דוד, פרופ' מרים דורנשטיין (אמריטוס), פרופ' יורם כרמלי (אמריטוס), פרופ' אורי ליתן (אמריטוס), פרופ' גוסטבו מש, פרופ' מיכאל סולטמן (אמריטוס), פרופ' רבקה רייכמן, פרופ' אילן תלמוד.

מרצה בכיר: ד"ר שאול אורג, ד"ר אורי בן-אליעזר, ד"ר אסף דר, ד"ר מאיר יעיש, ד"ר יובל יונאי (שבתון), ד"ר טלי כץ-גרו, ד"ר עליזה לוין, ד"ר עמליה סער.

מרצה: ד"ר אסף לבנון, ד"ר ציפי עברי, ד"ר קרול קדרון, ד"ר טלי קריסטל.

עמית הוראה ומורה מן החוג: מר גיורא אילון, גב' אתי בן-זיו, ד"ר הילה הופשטר, ד"ר מאיר חובב, גב' דליה יזרעאלי, ד"ר טל ישראל, גב' מיכל כץ, ד"ר אורה מורזומרפלד, ד"ר דני נוה, מר אורי צורף, ד"ר דלית שמחאי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' קלרה פרוקופף**

מרכזת תארים מתקדמים: **גב' שלומית כהן**

מזכירת החוג: **גב' שירלי דגן, גב' זהבית בן-דוד**

מיקום: בניין רבין, קומה 7, חדר 7006

שעות קבלה: ימים א'–ה', בין השעות 11.00–13.00.

טלפון: 8240995, 8249506, 8249643; פקס: 8240819

אתר החוג באינטרנט: hevra.haifa.ac.il/soc

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

חברה ותרבות הם מושגים מופשטים המעצבים אותנו ואת יכולתנו להעניק משמעות לקיומנו. הלימודים לתואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מעוצבים להעניק לסטודנטים כלים לניתוח ביקורתי של מערכות חברתיות ותרבותיות. קורסי החובה והבחירה, הסמינרים העיוניים והמחקריים יעניקו לסטודנטים כלים בסיסיים למחקר חברתי ותובנות על החברה הישראלית על מורכבותה החברתית, כמו גם על תרבויות וחברות מרוחקות בהודו, דרום אמריקה, האיים הקריביים ועוד. בוגרי החוג יוכלו להסתייע בידע שרכשו לניתוח תופעות חברתיות שונות. העיסוק המקצועי בתחום מותנה בלימודים מתקדמים. לימודי התואר הראשון מכשירים את הסטודנטים ללימודים המתקדמים, המיועדים לרכישת מקצוע והרחבת הידע. הלימודים בחוג מתנהלים הן במסלול החד-חוגי, והן במסלול דו-חוגי לפי בחירת הסטודנטים.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
הערה: תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי ודו-חוגי זהים.

ב.א.למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מפעיל תוכנית לימודים במתכונת חד-חוגית למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. התוכנית מאפשרת רוחב רב יותר בלימודי התואר הראשון, מסגרת מאתגרת לסטודנטים בעלי יכולות גבוהות והתאמת חלק מהלימודים להתעניינות האישית של הסטודנט. לתוכנית יתקבלו כ-20 סטודנטים בכל שנתון במטרה לאפשר לימוד מעמיק ואינטנסיבי יותר עבור קבוצה קטנה של סטודנטים בעלי פוטנציאל טוב להמשך לימודים לתארים מתקדמים באוניברסיטה.

הקבלה לתוכנית הלימודים תהיה בסוף שנת הלימודים הראשונה, ולמסיימי התוכנית בהצלחה יצורף לתעודת הבוגר ספח המעיד על כך.

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג.

חובות הסטודנט בחוג במסלול חד-חוגי

שנה א' (דרג 1)

1.	מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א')	ש'	4 שש"ס	5 נ'
	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א')	ת'	2 שש"ס	0 נ'
2.	מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א')	ש'	4 שש"ס	5 נ'
	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א')	ת'	2 שש"ס	0 נ'
3.	יסודות המחקר החברתי – שיעור (סמסטר א')	ש'	4 שש"ס	5 נ'
	יסודות המחקר החברתי – תרגיל (סמסטר א')	ת'	2 שש"ס	0 נ'

4. שיטות מחקר איכותניות – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
 שיטות מחקר איכותניות – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 5. שני שיעורי בחירה בחוג (סמסטר ב') ש' 8 שש"ס 8 נ' 8
 6. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 13 נ' 13
סה"כ 40 נ'

שנה ב' (דרג 2)

1. תיאוריות סוציולוגיות (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 3 נ' 3
 2. תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב') ש' 2 שש"ס 3 נ' 3
 3. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
 סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 4. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
 סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 5. ארבעה קורסי בחירה בחוג ש' 16 שש"ס 16 נ' 16
 6. פרו-סמינריון בחוג פ"ס 5 נ' 5
 7. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 5 נ' 5
סה"כ 80 נ'

שנה ג' (דרג 3)

1. מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
 מבנה חברתי של ישראל – תרגיל (סמסטר א') ת' 1 שש"ס 0 נ' 0
 2. 3 סמינרים מחקריים ס"מ 21 שש"ס 15 נ' 15
 3. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 21 נ' 21
סה"כ 120 נ'

חובות הסטודנט בחוג במסלול דו-חוגי

(שנה א' (דרג 1)

1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ' 5
 מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 2. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ' 5
 מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 3. יסודות המחקר החברתי – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ' 5
 יסודות המחקר החברתי – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 4. שיטות מחקר איכותניות – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
 שיטות מחקר איכותניות – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 0
 5. שיעור בחירה אחד לשנה א' (סמסטר ב') ש' 4 שש"ס 4 נ' 4
סה"כ 23 נ'

שנה ב' (דרג 2)

1.	תיאוריות סוציולוגיות (סמסטר א')	ש'	4 שש"ס	3 נ'
2.	תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב')	ש'	2 שש"ס	3 נ'
3.	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א')	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א')	ת'	2 שש"ס	0 נ'
4.	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב')	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב')	ת'	2 שש"ס	0 נ'
5.	שיעור בחירה	ש'	4 שש"ס	4 נ'
6.	פרו-סמינריון בחוג	פ"ס	4 שש"ס	5 נ'
	סה"כ		48 שש"ס	46 נ'

שנה ג' (דרג 3)

1.	מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א')	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	מבנה חברתי של ישראל – תרגיל (סמסטר א')	ת'	1 שש"ס	0 נ'
2.	2 סמינרים מחקריים	ס"מ	8 שש"ס	10 נ'
	סה"כ		60 שש"ס	60 נ'

שיעורי בחירה

סטודנט הלומד במסלול דו-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שיעור בחירה אחד (מתוך ההיצע לשנה זו) והנתור – בשנים ב'-ג' (דרג 2). סטודנט הלומד במסלול חד-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שני שיעורי בחירה (מתוך ההיצע לשנה זו) והנתרים – בשנים ב'-ג' (דרג 2). במסגרת שיעורי בחירה רשאי הסטודנט לבחור לא יותר משיעור אחד מסוג "הדרכה אישית". במהלך הלימודים בחוג רשאי סטודנט ללמוד שיעור בחירה אחד בלבד לשיפור ציון.

תנאי המעבר

תנאי מעבר לשנה ב' (דרג 2)

כדי לעבור לשנה ב' על סטודנט להשיג:
ציון סופי 70 ומעלה בקורסים הבאים:

מבוא לסוציולוגיה

מבוא לאנתרופולוגיה

יסודות המחקר החברתי

שיטות מחקר איכותניות

סטודנט יוכל לעבור לשנה ב' על תנאי, אם עבר בציון 70 את הקורס "מבוא לסוציולוגיה" ושני קורסי חובה נוספים של שנה א'. על סטודנט לחזור על קורס החובה של שנה א', בו הוא נכשל, ולהשיג בו ציון 70 ומעלה. כמו כן, הוא לא יורשה ללמוד קורסי חובה של שנה ב', הממשיכים את קורס החובה, אותו לא עבר.

סטודנט שלא עבר את הקורס "מבוא לסוציולוגיה", יוכל ללמוד קורס זה בלבד בסמסטר א' של שנה ב'. סטודנט שלא עבר שני קורסי חובה של שנה א' בציון 70 ומעלה, לא יורשה לעלות לשנה ב'.

תנאי מעבר לשנה ג' (זרג 3)

כדי לעבור לשנה ג' על סטודנט להשיג:

ציון סופי 51 ומעלה בקורסים:

תיאוריות סוציולוגיות

תיאוריות אנתרופולוגיות

ציון סופי 60 ומעלה בקורסים:

סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'

סטודנט לא יוכל להתחיל שנה ג', גם לא על תנאי, בלי להשלים את כל קורסי החובה של שנה א'.

ציון עובר בקורס בחירה בחוג הוא 51. סטודנט שלא עמד בדרישות קורס בחירה, יחויב לחזור על לימוד מקצוע זה או לבחור מקצוע בחירה אחר תחתיו. סטודנט המבקש פטור מקורסי סטטיסטיקה על סמך לימודיו בחוגים:

סטטיסטיקה, פסיכולוגיה, הוראה וחינוך, חייב להשלים את הנקודות בקורסי בחירה בחוג, אך אינו רשאי ללמוד את אותה הקורס בשני החוגים.

סטודנט שנכשל באחד מקורסי הסטטיסטיקה יהיה חייב לחזור על הקורס בחוג לסוציולוגיה ולא יוכל ללמוד את הקורס בחוג אחר.

ציון עובר בסמינר מחקרי בחוג הוא 60.

דרישות קדם

- ◆ קורס "מבוא לסוציולוגיה" מהווה קדם לקורס "תיאוריות סוציולוגיות" ולקורסי בחירה בסוציולוגיה.
- ◆ קורס "מבוא לאנתרופולוגיה" מהווה קדם לקורס "תיאוריות אנתרופולוגיות" ולקורסי בחירה באנתרופולוגיה.
- ◆ קורס "תיאוריות אנתרופולוגיות" מהווה קדם לסמינרים בנושאים אנתרופולוגיים.
- ◆ קורס "תיאוריות סוציולוגיות" מהווה קדם לסמינרים בנושאים סוציולוגיים ולקורס "מבנה חברתי של ישראל".
- ◆ קורס "יסודות המחקר החברתי" מהווה קדם לקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'".
- ◆ סטודנט שלא עבר את הקורסים "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'", יוכל ללמוד במקביל לקורס בו נכשל, סמינר לא כמותני אחד בלבד.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

סטודנט הבוחר במסלול החד-חוגי החל משנה ראשונה ללימודיו נדרש לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

כמו-כן סטודנט יכול לבחור במסלול החד-חוגי החל משנה ב' ללימודיו.

היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 80 נקודות זכות בחוג בתוספת 40 נקודות מכלל

חוגי הלימוד באוניברסיטה לפי בחירת הסטודנט. סטודנט המצטרף למסלול החד-חוגי החל משנה ב', יזכה במיניין הנקודות שנצברו בחוג השני במהלך שנה א' ללימודיו. במסגרת 80 הנקודות הנלמדות בחוג, סטודנט חד-חוגי יכול להתמקד באחד ממוקדי הידע הבאים הקיימים בחוג: לימודי עבודה וארגון, לימודי עבריינות וסטייה חברתית, לימודי תרבות ולימודי אי-שוויון בחברה הישראלית ובעולם. קורסים בתחומים אלה ניתנים בחוג בכל שנת לימודים. סטודנטים הלומדים במסלול חד-חוגי ומבקשים להתמקד באחד ממוקדי הידע הללו, יהיו זכאים לעדיפות בהרשמה לקורסים במוקד שיבחרו. בכל שנה תפורסם באתר האינטרנט של החוג רשימת הקורסים הנכללים בכל אחד ממוקדי הידע לאותה שנת לימודים.

סוגי הקורסים בחוג

כמקובל בלימודים אוניברסיטאיים, מציע החוג סוגים שונים של קורסים (כגון: שיעורים, תרגילים, סמינריונים), כמפורט ברשימה של חובות הסטודנט לעיל. להוציא הסמינריונים (רובם או כולם), כל הקורסים הללו הם סמסטריאליים, כשחלקם ניתנים במתכונת של שיעור + תרגיל. לעומת זאת, הסמינריונים ניתנים ברוב המקרים בשני חלקים: חלק א' בסמסטר ראשון וחלק ב' בסמסטר השני. במקרים אלה אין כל אחד משני החלקים עומד ברשות עצמו, וכשלעצמו אינו מזכה את הסטודנט בנקודות זכות. אלה ניתנים רק כאשר הסטודנט עומד בדרישות הסמינריון על שני חלקיו. מכאן, סטודנט אשר הפסיק השתתפותו בסמינריון לאחר החלק הראשון שלו (הסמסטר הראשון), אין ההשתתפות מוכרת לו. בסמינריון מחקרי העבודה תושגת על איסוף ועיבוד נתונים, בנוסף לסקירת פרסומים מדעיים. **מספר מועט של סטודנטים לב"א בשנה ג' יוכלו להירשם לסמינר מ"א באישור מרצה ולאחר שעמדו בדרישות קדם.**

חלק משיעורי הבחירה ניתן במתכונת של "הדרכה אישית", דהיינו קורס בקריאה מודרכת של חומר עיוני ומחקרי בתחום מסוים. על הסטודנט להשתתף בפגישות אישיות עם המרצה, לשוחח על חומר הקריאה ולקבל ייעוץ בכתבת העבודה. **במהלך התואר יכול סטודנט ללמוד קורס אחד מסוג "הדרכה אישית".**

הגשת עבודות סמינריוניות

תלמידים אשר למדו סמינריון בסמסטר א', יגישו את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את העבודה עד סוף הקיץ, דהיינו עד תחילת שנת הלימודים. במידה והמרצה ביקש להגיש עבודה סמינריונית קודם לכן, חייב התלמיד בהגשה לפי דרישת המרצה. תלמיד שלא עמד בתנאים אלה, ידרש ללמוד סמינר אחר, במקום סמינר שלמד.

מידע לסטודנטים בחוג לסטטיסטיקה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא סטטיסטיקה, יהיו פטורים מקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'" בחוגינו. במקום הקורסים הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורסי בחירה נוספים להשלמת נקודות (מדרג 2). סטודנט אינו רשאי ללמוד את אותו הקורס בשני החוגים.

מידע לסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, יהיו פטורים מקורס: "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'" בשנה ב'. במקום הקורס הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורס בחירה נוסף להשלמת נקודות בחוג (מדרג 2).

מידע לסטודנטים בחוג לחינוך

סטודנט הלומד בחוגים סוציולוגיה וחינוך יכול לפי בחירתו ללמוד את הקורס סטטיסטיקה לסוציולוגים א' באחד משני החוגים. בחוג השני הוא ישלים נקודות מתוך קורסי הבחירה. (סטטיסטיקה לסוציולוגים א' זהה בתכניו לקורסים של סטטיסטיקה הסקתית ותיאורית יחדיו).

תעודת הוראה בסוציולוגיה

תלמידי החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בסוציולוגיה. פרטים ניתן לקרוא בדפי מידע בשנתון של החוג למידה, הוראה והדרכה.

תוכנית לימודי ערב

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקיים תוכנית לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים שלוש שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ). מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים עובדים במשרות מלאות ללמוד במשך שעות הערב.

הלימודים מתקיימים במתכונת זהה לתוכנית לימודי היום. מבנה תכנית הלימודים הנו כדלקמן:

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול דו-חוגי)

שנה א'

5 נ'	4 שש"ס	ש'	1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור
0 נ'	2 שש"ס	ת'	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל
5 נ'	3 שש"ס	ש'	2. יסודות המחקר החברתי – שיעור
0 נ'	2 שש"ס	ת'	יסודות המחקר החברתי א' – תרגיל
4 נ'	3 שש"ס	ש'	3. שיטות מחקר איכותניות – שיעור
0 נ'	2 שש"ס	ש"ת	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל
5 נ'	4 שש"ס	ש'	4. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור
0 נ'	2 שש"ס	ת'	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל
4 נ'	4 שש"ס	ש'	5. קורס בחירה

שנה ב'

נ' 3	ש' 4	ש' 4	ש' 4	1. תיאוריות סוציולוגיות	סמסטר א':
נ' 4	ש' 3	ש' 3	ש' 3	2. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור	
נ' 0	ש' 2	ש' 2	ש' 2	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל	
נ' 4	ש' 3	ש' 3	ש' 3	3. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור	סמסטר ב':
נ' 0	ש' 2	ש' 2	ש' 2	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל	
נ' 5	ש' 4	ש' 4	ש' 4	4. פרוסמיניון	
נ' 3	ש' 2	ש' 2	ש' 2	5. תיאוריות אנתרופולוגיות	סמסטר קיץ:
נ' 4	ש' 4	ש' 4	ש' 4	6. קורס בחירה	

שנה ג'

נ' 4	ש' 4	ש' 4	ש' 4	1. המבנה החברתי של ישראל – שיעור	סמסטר א':
נ' 0	ש' 1	ש' 1	ש' 1	המבנה החברתי של ישראל – תרגיל	
נ' 5	ש' 4	ס"מ 4	ס"מ 4	2. סמינר מחקרי	
נ' 5	ש' 4	ס"מ 4	ס"מ 4	3. סמינר מחקרי	סמסטר ב':

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול חד-חוגי)*:

שנה א'

נ' 19				זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)	
נ' 8				שיעורי בחירה במסגרת החוג (שני קורסי בחירה)	
נ' 13				שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג	

נ' 40

סה"כ

שנה ב'

נ' 14				זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)	
נ' 12				שיעורי בחירה במסגרת החוג	
נ' 5				פרוסמיניון	
נ' 9				שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג	

נ' 80

סה"כ

שנה ג'

נ' 4				זהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)	
נ' 4				שיעורי בחירה במסגרת החוג	
נ' 15				3 סמינרים מחקריים	
נ' 17				שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג	

נ' 120

סה"כ

* פתיחתו של מסלול חד-חוגי בתוכנית לימודי ערב מותנית במספר הנרשמים. פרטים בדבר תנאי קבלה ניתן לקבל במזכירות החוג או במזכירות ההרשמה.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: **טרם נקבע**

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה הינה הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתחומי הלימוד השונים. הלימודים יתקיימו בחמש מגמות ההתמחות הבאות: סוציולוגיה עיונית, סוציולוגיה ארגונית-יישומית, קרימינולוגיה וחוק, מחקר חברתי-שימושי, ואנתרופולוגיה.

תנאי קבלה

לתוכנית המ"א בחוג, יכולים להגיש מועמדות בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה שהשיגו ציון 82 לפחות בלימודי התואר הראשון בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובחוג השני. תהליך המיון, לכל מגמות ההתמחות, ייעשה על-ידי ועדת מ"א של החוג, בהסתמך על הישגיו הלימודיים של המועמד בחוגים בהם למד, ראיון אישי עם המועמד, ומבחן באנגלית. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקבל מועמדים בוגרי חוגים אחרים ללימודי השלמה למ"א לקראת הצגת מועמדות ללימודי מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. זכאים להירשם ללימודים אלו מועמדים שהשיגו ציון 82 בתואר ב"א בשני החוגים. לימודים אלה אינם מקנים תואר ואינם מבטיחים קבלה ללימודי מ"א.

1. המועמדים להשלמות יעברו ראיון קבלה ושקלול בטרם יתקבלו להשלמות. במהלך הראיון יובהרו להם הסיכויים להתקבל לחוג בכלל ולמגמות השונות בפרט.
2. אלה שיתקבלו להשלמות יחוייבו להשיג ממוצע של 82 בקורסי ההשלמה שנקבעו להם.
3. עם התקבלותם להשלמות יבחרו הסטודנטים לפחות בשתי מגמות אלטרנטיביות ויחתמו על הצהרה לפיה, הם מודעים לכך שתנאי הקבלה לתואר שני לחוג הוא ציון 82 בקורסי השלמה, וכי החוג אינו מתחייב לקבל אותם למגמה מסויימת, אלא לאחת מבין שתי המגמות שבחרו.

מסלולי לימודים

החוג מקיים שני מסלולי לימוד: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול ללא כתיבת עבודת גמר – בכל המגמות ותוכניות התמחות.

1. מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 30 שש"ס וכן הגשת עבודת גמר מחקרית. משך הלימודים עד 3 שנים. מסלול זה מהווה תנאי להמשך לימודים לתואר שלישי.

2. מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 38 ש"ס ובחינת גמר שתבדוק ידע והבנה בספרות סוציולוגית ואנתרופולוגית עדכנית. סטודנטים הלומדים במסלול זה אין באפשרותם להמשיך לימודים לתואר שלישי. משך הלימודים במסלול זה עד שנתיים. תלמיד חייב לגשת לבחינת גמר עד 30.11 בתום שנת הלימודים השנייה ללימודיו. כדי לגשת לבחית גמר, תלמיד חייב לסיים את כל חובות השמיעה ולקבל ציונים בכל המקצועות, אשר למד, חודש לפני מועד הבחינה.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון המעבר משנה א' לשנה ב' בכל המגמות יהיה 76 לקורסי החובה וציון ממוצע כללי של 80, בכל הקורסים בשנה א'.
2. המעבר ממגמה למגמה אפשרי באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. במקרה של מעבר ממגמה למגמה יחויב הסטודנט בכל הדרישות של המגמה החדשה, אך יכול לקבל "פטור" עבור לימודיו במגמה אשר בה למד, כמילוי חלקי של הדרישות למגמה החדשה.

מגמה לסוציולוגיה עיונית

מגמת הסוציולוגיה העיונית תעסוק בסוציולוגיה כתחום מדעי – עיוני ומחקרי. המגמה תשלב עיסוק בסוגיות היסוד של הסוציולוגיה, בהתפתחויות העכשוויות ובמוקדי עניין של תלמידי המגמה. כוונת התוכנית להקנות הכשרה תיאורטית ומתודית שתאפשר התמודדות עם סוגיות מרכזיות, עם פולמוסים תיאורטיים עכשוויים, ועם היבטים שונים של המחקר הסוציולוגי. תוכנית הסוציולוגיה העיונית תתמקד בנושאי השליטה והריבוד בחברה, בהגדרתם הרחבה – תופעות של קונפליקט ושינוי חברתי, דפוסי דומיננטיות ויחסי המבנה החברתי והאנשים הנוטלים בו חלק.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 ש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 ש"ס	סוגיות נבחרות בחברה ישראלית
4 ש"ס	סוגיות מרכזיות בסוציולוגיה עכשווית
	יש לבחור קורס מתודולוגי אחד מבין הקורסים הבאים:
4 ש"ס	– סטטיסטיקה למתקדמים
4 ש"ס	– מתודולוגיה של עבודת שדה אנתרופולוגית
4 ש"ס	– פרספקטיבות היסטוריות והיסטוריוגרפיות במחקר הסוציולוגי
<u>4 ש"ס</u>	– סדנה בראיונות עומק
14 ש"ס	סה"כ
	שיעורי בחירה
<u>16 ש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 ש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

14 שש"ס

סה"כ

24 שש"ס

שיעורי בחירה

38 שש"ס

סמינריוני בחירה

סה"כ

מגמה לאנתרופולוגיה

תוכנית הלימודים באנתרופולוגיה מיועדת להציג לסטודנט מסגרות תיאורטיות ומתודולוגיות שמתוכנן יוכל הסטודנט לפתח נושא למחקר בתחום האנתרופולוגיה התרבותית-חברתית. עבודת הגמר המחקרית תתבסס על עבודת שדה באמצעות שיטה הנקראת "תצפית משתתפת".

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

4 שש"ס

סוגיות קלאסיות במחשבה האנתרופולוגית

4 שש"ס

קריאה ביקורתית במבחר מן הספרות האתנוגרפית

4 שש"ס

סוגיות נבחרות במחשבה אנתרופולוגית בת זמננו

4 שש"ס

גישות אנלטיות לבעיות אמפיריות במחקר איכותני

3 שש"ס

סוגיות נבחרות בחברה ישראלית

19 שש"ס

סה"כ

שיעורי בחירה

4 שש"ס

חובת בחירה לכל תלמידי המגמה:

8 שש"ס

פרקטיקה ואתיקה במחקר איכותני אתנוגרפי

31 שש"ס

סמינריוני בחירה

סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

19 שש"ס

סה"כ

שיעורי בחירה

20 שש"ס

סמינריוני בחירה

39 שש"ס

סה"כ

מגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית

תכנית הלימודים בסוציולוגיה ארגונית-יישומית מכוונת להכשיר סטודנטים המתמחים בתחום הארגוני, במשמעותו הרחבה, כולל היבטים סוציולוגיים של עולם העסקים ושל שוק העבודה. התוכנית נועדה להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי, מתודולוגי ואמפירי בתחום זה ולפתוח בפניהם אשנב ליישומים אפשריים של הידע הנרכש בפיתוח ארגוני, ביזמות עסקית, בתכנון ובניהול שינויים, בהנחיה, בהדרכה, בהערכה ובייעוץ לארגונים מסוגים שונים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	סמינר מ"א בסוציולוגיה ארגונית (חובה בשנה א')
4 שש"ס	התנהגות ארגונית מיקרו
4 שש"ס	פרקטיקום (דרישת קדם: סמינר מ"א בסוציולוגיה ארגונית)
22 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

<u>8 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
22 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>16 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

קורסי בחירה יהיו כולם בתחום ההתמחות ויעסקו בנושאים כגון: שינוי ופיתוח ארגוני, סוגיות מתקדמות בסוציולוגיה ארגונית, סוציולוגיה יישומית. חובת התלמיד להשתתף בשתי סדנאות יישומיות במהלך התואר, כמו כן חובת התלמיד להשתתף באופן מלא בסמינרים של הפורום לסוציולוגיה ארגונית.

מגמה לקרימינולוגיה וחוק (לא פתוחה להרשמה לשנת הלימודים תשע"א)

מגמת ההתמחות בקרימינולוגיה וחוק מיועדת להקנות לסטודנטים ידע עיוני ומחקרי רחב בתחום הקרימינולוגיה. במסגרת הלימודים תינתן לסטודנטים אפשרות להכיר ולהתעמק בסוגיות הקשורות בתחום הסטייה, הפשיעה, עבריינות נוער, מערכת החוק והמשפט ואכיפתם. הקורסים שילמדו במסגרת התוכנית יעסקו הן בהיבטים התיאורטיים והן בתחומי המחקר והמתודולוגיה.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	סוגיות בקרימינולוגיה – היבטים תיאורטיים ומתודולוגיים*
14 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

<u>16 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
14 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>24 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

(* "סוגיות בקרימינולוגיה" הוא קורס חובה בשנה א' של המגמה.

בהתאם להסדר עם הפקולטה למשפטים יכולים סטודנטים של המגמה להירשם לקורסים בפקולטה למשפטים כשיעורי בחירה, בתיאום עם ראש המגמה לקרימינולוגיה.

מגמה למחקר חברתי-שימושי

תוכנית הלימודים במגמה למחקר חברתי-שימושי נועדה להקנות לסטודנטים ידע ומיומנות בתחומים הבאים: ביצוע סקרים חברתיים מסוגים שונים, מחקרי הערכה של תוכניות חברתיות, ניהול מאגרי מידע דמוגרפי וסוציו-כלכלי, שיטות סטטיסטיות לעיבוד וניתוח נתונים, שיטות לניתוח מדיניות ציבורית והערכתה. במהלך השנה השניה יתנסו סטודנטים של המגמה בארגון ובניהול של מחקרים חברתיים-שימושיים במכוני מחקר שונים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	הערכת תוכניות חברתיות
<u>4 שש"ס</u>	פרקטיקום (דרישת קדם: הערכת תוכניות חברתיות)
18 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

<u>12 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
18 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>20 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

התמחות בטכנולוגיה וחברה

מטרת התכנית היא להעניק לסטודנטים לתואר שני הבנה תיאורטית רחבה של יחסי הגומלין בין טכנולוגיה וחברה, עם דגש על חברות בנות זמננו. הגישה התיאורטית הדומיננטית בתוכנית (Social Construction of Technology) ההתמחות תהיה הבנייה חברתית של טכנולוגיה. במסגרת תוכנית ההתמחות נציג וניישם תיאוריות המתרכזות ב:

- ◆ תפקידו של הסוכן החברתי ושל מבנים חברתיים בתהליך העיצוב והשימוש של טכנולוגיות חדשות.
- ◆ תפקידה של הטכנולוגיה בעיצוב של יחסים ודפוסים חברתיים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
<u>4 שש"ס</u>	טכנולוגיה וחברה
14 שש"ס	סה"כ

	שיעורי בחירה
16 שש"ס	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ
	תכנית הלימודים במסלול ב'
	קורסי חובה
	זהה למסלול א'
14 שש"ס	סה"כ
	קורסי בחירה
24 שש"ס	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

התמחות בסוציולוגיה כלכלית

מטרת תכנית הלימודים בתוכנית ההתמחות סוציולוגיה כלכלית היא לעסוק בלימוד וחקר של הנושאים הבאים:

1. גורמים חברתיים ופוליטיים המשפיעים על מבנה כלכלי והתנהגות כלכלית.
2. האופנים שבהם שזורה הכלכלה במבנים חברתיים, במוסדות ובתרבות.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה: (לכל תלמידי מוסמך)

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות ל-מ.א.
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית למתקדמים
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
10 שש"ס	סה"כ

שיעור ליבה (חובה לתלמידי התמחות)

4 שש"ס	תיאוריות בסוציולוגיה כלכלית
4 שש"ס	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

18 שש"ס	סה"כ שיעורי ליבה+חובה
12 שש"ס	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תוכנית לימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

סמינריוני בחירה

סה"כ

18 שש"ס

20 שש"ס

38 שש"ס

התמחות בפיתוח ארגוני-מערכתי

ראש תוכנית ההתמחות: ד"ר אסף דר

תנאי הגשת מועמדות לתוכנית

- ◆ יכולים להגיש מועמדות בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה, אשר סיימו את לימודיהם במדעי החברה או מדעי ההתנהגות והשיגו ציון 82 לפחות בלימודי התואר הראשון.
- ◆ על מנת להגיש מועמדות לתוכנית, נדרש מהמועמד להיות בעל תואר ראשון למעלה משלוש שנים, כמו כן להיות בעל ניסיון מקצועי של שלוש שנים לפחות בתחומים: ניהול, פיקוד ותפקידי מטה.
- ◆ תהליך המיון לתוכנית, יעשה בהסתמך על השגיו הלימודיים של המועמד, בחינת כניסה באנגלית, 2 המלצות ממעסיקים, קורות חיים וראיון אישי.

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להקנות לתלמידים התמחות בתהליכי שינוי ופיתוח של ארגונים ולהכשיר אותם לעסוק בייעוץ ארגוני. הגישה התיאורטית המנחה תוכנית זו היא מערכתית-מבנית, המדגישה תפיסה כוללת של הארגון והסביבה הארגונית.

תכני התוכנית:

- ◆ התוכנית כוללת לימודים עיוניים, מתודולוגיים ויישומיים.
- ◆ התוכנית כוללת לימודי הרחבה והעשרה במגוון תחומי-ידע.
- ◆ התלמידים יחוו התנסות מעשית במסגרת מעבדות וסדנאות.
- ◆ מועדי הלימודים מותאמים לאנשים עובדים במשרה מלאה.

מבנה הלימודים

ההתמחות המוצעת נועדה להקנות תשתית תיאורטית ומתודולוגית בתורת הארגונים, בד בבד עם התנסות מעשית לשם רכישת מקצוע פרופסיונאלי בתחום הייעוץ הארגוני. ההתמחות תכשיר את הלומדים לעסוק באופן מקצועי בשינוי ובפיתוח של ארגונים למיניהם, ובייעוץ למנהליהם בתחומים ובדרגים שונים. לשם כך, תוכנית הלימודים תכלול קורסים מתקדמים בסוציולוגיה, וכן קורסי העשרה בתחומים קרובים כגון פסיכולוגיה, לכללה, משפטים, יחסי עבודה, מערכות מידע ניהוליות, משאבי אנוש ונושאים נוספים.

הפרק היישומי יכלול התנסות מעשית מודרכת, סדנאות, הדמיות, תרגילים והתנסויות נוספות. ההתמחות תתנהל במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה). תוכנית לימודים מובנית בהיקף של 40 ש"ס ורשימת הקורסים תתפרסם לקראת פתיחת שנת הלימודים תש"ע.

הערה: תלמיד המעוניין לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה) יופנה לראש המגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית לצורך זה.

ציון סופי במסלול א' (עם כתיבת תיזה)

- 10% – לשתי עבודות סמינריוניות
- 40% – יתר הקורסים במ"א
- 50% – עבודת גמר

הרכב ציון מסלול ב'

- 15% – לשלוש עבודות סמינריוניות
- 55% – יתר הקורסים במ"א
- 30% – בחינת גמר.

בחינת גמר: סטודנט במסלול ללא עבודת גמר יידרש לעמוד בבחינת גמר, בנוסף למטלות של השיעורים השונים. הבחינה תתבסס על רשימה ביבליוגרפית שתפורסם מראש. הבחינה תינתן פעם בשנה, במתכונת של בחינת כיתה. הסטודנטים חייבים להירשם מראש במוכרות החוג לבחינה. סטודנט חייב לסיים את כל חובות הקורסים בחוג, כולל קבלת כל הציונים, כתנאי לרישום לבחינה. ציון המעבר של הבחינה יהיה 80 לפחות. סטודנט יוכל לגשת לבחינת הגמר עד פעמיים במהלך לימודיו. הבחינה השנייה תהיה במועד הבא הקרוב. הציון האחרון הוא הציון הקובע. ציון הבחינה יהווה 30% מהציון הסופי לתואר.

סמינריון מחלקתי

בנוסף על הקורסים הנ"ל חייב סטודנט הרשום ללימודי מ"א להשתתף בסמינריון המחלקתי המתקיים בדרך כלל אחת לשבועיים בימי ג' בין השעות 14.00-16.00.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי (דוקטור): **טרם נקבע**

לימודים לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מחייבים עבודת מחקר עצמאית ומקורית בעלת תרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר במסגרת דיסציפלינות הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה, וכתיבת חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית. כמו כן על הסטודנט לעמוד בהצלחה בקורסים שייקבעו ולהשתתף בסדנת הדוקטורנטים ובפורום הדוקטורנטים המתקיימים בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדות ללימודים לתואר דוקטורט בעלי תואר שני בסוציולוגיה ו/או אנתרופולוגיה מאוניברסיטאות בארץ או בחו"ל, אשר חיברו עבודת גמר מחקרית. סף הציונים הנדרש הוא ממוצע של 85 בלימודי התואר השני וציון של 86 לפחות בעבודת הגמר לתואר השני. יתקבלו מספר מצומצם ביותר של מועמדים אשר לימודי התואר השני שלהם היו בתחומים אחרים. במקרה זה יידרש ממוצע של 90 בציוני המועמדים בלימודי התואר השני ובעבודת הגמר המחקרית. מועמדים אלה יידרשו לקחת קורסי השלמה ולעמוד בהם בציון של 88 לפחות.

תהליך הקבלה

המועמדים העומדים בתנאים האמורים יתקשרו למנחה פוטנציאלי מבין חברי הסגל של החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. על המועמד/ת להגיע להסכמה עם המנחה על נושא המחקר ולגבש מסמך "הצהרת כוונות" אשר יוגש לוועדת הדוקטורט החוגית. מסמך זה יציג את שאלות המחקר, את ההקשר התיאורטי שלו, את המתודולוגיה המוצעת ואת החידוש שבפרויקט המחקרי המוצע. על בסיס מסמך זה ירואיינו המועמדים על ידי ועדת הדוקטורט החוגית, אשר תחליט באם להמליץ לרשות ללימודים מתקדמים על קבלת המועמד/ת ללימודים לתואר דוקטורט. רק ועדת הדוקטורט החוגית מוסמכת לקבל החלטה זו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

לימודי דוקטורט

בשלב ראשון של הלימודים לתואר דוקטורט יוגדר הסטודנט כתלמיד מחקר שלב א'. שלב זה נמשך בדרך כלל כשנה. בשנה זו על הסטודנט/ית לכתוב הצעת מחקר אשר תאושר על ידי המנחה ולאחר מכן על ידי ועדת הדוקטורט החוגית. עם אישורה של ההצעה תמליץ ועדת הדוקטורט לרשות ללימודים מתקדמים לאשר את הצעת הדוקטורט. אישור זה מאפשר מעבר משלב של תלמיד מחקר א' לתלמיד מחקר ב'. בשלב זה י/תתמקד הסטודנט/ית בעבודת המחקר ובכתיבת עבודת הדוקטורט.

על הסטודנט/ית, יחד עם המנחה, לגבש תוכנית לימודים המתאימה לצרכי המחקר המתוכנן. תכנית זו תוגש לוועדת הדוקטורט לאישורה. על תלמידי שנה ראשונה חובת השתתפות בסדנת דוקטורנטים. כל הסטודנטים ללימודי דוקטורט ישתתפו בפורום הדוקטורנטים החוגי. פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולבצוע המחקר וכתיבתו הוא ארבע שנים.

סיום לימודי התואר השלישי

עם סיום עבודת המחקר וכתיבתו, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, באישור המנחה, לוועדת הדוקטורט של החוג. ראש הוועדה, בתיאום עם המנחה, ימליצו לדיקן הרשות ללימודים מתקדמים על שופטים להערכת עבודת הדוקטור.

סטטיסטיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אסתר פרוסטיג

**חברי הסגל האקדמי
פרופסור מן המניין:**

פרופ' מנחם ברג (אמריטוס), פרופ' שאול בר-לב, פרופ' שמואל גל
(אמריטוס), פרופ' גדעון ויס, פרופ' נפתלי לנגברג (אמריטוס), פרופ'
זינובי לנדסמן, פרופ' אהוד מקוב, פרופ' אסתר פרוסטיג, פרופ' דוד
פרי, פרופ' דוד פרג'י, פרופ' בנימין רייזר.

פרופסור חבר:

פרופ' אלכסנדר גולדנשלוגר, פרופ' אבנר הלוי.

מרצה בכיר:

ד"ר נויה גלאי, ד"ר אורי דוידוב.

מרצה:

ד"ר יובל נוב, ד"ר ענת ריינר בן-נעים, ד"ר דני שגב.

עמית הוראה:

פרופ' בן ציון בוקעי, גב' דפנה בארי וינד, ד"ר יונית ברוך, ד"ר ניצה
ברקן, ד"ר מירב דהאן בר-יצחק, גב' מיכל דלויה, פרופ' אברהם
זקס, פרופ' שלמיהו זקס, עו"ד יוסי חכם, גב' אפרת ישכיל, גב'
ריבה כהן, ד"ר צבי לביא, ד"ר גיל לוריא, ד"ר דניאל לשם, גב'
דבורה מלניק, רו"ח עוזי מסינגר, ד"ר אבי נוי, גב' אדוה עבדי,
ד"ר ענת קופזון, ד"ר אלכס קופרמן, מר דוד שגיא.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' חנה אברהם**

מזכירת החוג: **גב' עופרה בלום**

מזכירה: **גב' שלי קרדשטיין**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8240932 (מערכת ניתוב שיחות), 04-8240563; פקס: 04-8240204

מיקום: קומה 8, בנין רבין

דואר אלקטרוני: student@stat.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://stat.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

להכשיר אנשי מקצוע אקדמאיים בתחומי הסטטיסטיקה וההסתברות, ולאפשר לתלמידים מחוגים שונים באוניברסיטה לרכוש ידע וכלים הסתברותיים וסטטיסטיים שימשו אותם במסגרת מחקריהם ולימודיהם.

תנאי קבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

לימודי לוגיסטיקה

לוגיסטיקה היא מקצוע אקדמי המקיף תכנון של תהליכי רכש והצטיידות, תכנון וייצור (בדרך כלל במערכת רבת-אתרים), אחסנה, תובלה, הספקה ותמיכה. המשק העולמי מתנהל במערכת מורכבת ורבת-ממשקים של תהליכים אלה.

לימודי לוגיסטיקה כוללים ניהול רכש ומלאי, חקר ביצועים, אופטימיזציה, ניהול ותפעול שרשרות הספקה, ניהול פרויקטים, חשבונאות וכלכלה ושימוש במערכות מידע לוגיסטיות. לתלמידי החוג לסטטיסטיקה במסלול החד חוגי מוצעת מערכת לימודים רחבה ומגוונת שתכשיר אותם כאנשי מקצוע בסטטיסטיקה ובלוגיסטיקה. לבד מקורסי החובה והבחירה בסטטיסטיקה, יתקיימו קורסים בנושאי כלכלה, שיווק וניהול, רכש ומלאי, מערכות מידע, משאבי אנוש ושרשרות הספקה. הבוגרים של תוכנית זו (שיעמדו בתנאי הקבלה) יוכלו להמשיך בלימודי תואר שני בלוגיסטיקה בחוג.

לימודי אקטואריה

מדע האקטואריה דן בבעיות המיוחדות של ענף הביטוח, פנסיה, שירותי בריאות, בנקים וארגונים פיננסיים אחרים, חברות להשקעות ושל קרנות פנסיה, ומשתמש לפתרון בכלים הסתברותיים, סטטיסטיים וכלכליים.

האקטואר עוסק בהערכת סיכונים שחברות ביטוח לוקחות על עצמן בהציען את תוכניותיהן, בחישובי הפרמיות שעל הלוקחות לשלם על מנת לרכוש תוכניות אלה, בקביעת התשלומים והתגמולים של חברי קרנות פנסיה ובהערכת השקעות בתנאי אי-ודאות.

תוכנית הלימודים המלאה במסלול החד-חוגי בסטטיסטיקה כוללת קורסי יסוד במתמטיקה, הסתברות והתפלגויות, מודלים סטטיסטיים, מודלים סטוכסטיים, תכנון מחקרים ודגימה, תורת ההחלטות, הסקה סטטיסטית וקורסי בחירה מגוונים.

תלמידי התוכנית באקטואריה ילמדו קורסים ייעודיים כגון סטטיסטיקה לאקטואריה, ניתוח שרירות, שיטות סטטיסטיות בביטוח, מתמטיקה של מימון וניהול סיכונים.

היחידה לייעוץ סטטיסטי

היחידה לייעוץ סטטיסטי מעוגנת בפקולטה למדעי החברה ונמצאת בפיקוח אקדמי של החוג לסטטיסטיקה. אנשי היחידה הם חברי סגל בחוג לסטטיסטיקה וסטודנטים לתארים מתקדמים בחוג.

היחידה מספקת שרותי ייעוץ סטטיסטי לחוקרים ולסטודנטים באוניברסיטה ולגופים מחוץ לאוניברסיטה. ביחידה פועל מרכז ממוחשב לביצוע סקרים טלפוניים. בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ניתנת האפשרות לתלמידים מצטיינים להשתלב בפרויקט ייעוץ ביחידה לשם צבירת נסיון מעשי בתחום.

מסלול מואץ לתואר שני

תלמיד לתואר ראשון אשר יסיים את כל קורסי החובה בחוג בתוך שנה ב' ללימודיו בציון ממוצע 90 או יותר רשאי להגיש מועמדותו למסלול המואץ לתואר שני.

בתוכנית זו ניתן ללמוד:

- 1) במסלול עם עבודת גמר מחקרית, המחייב השלמת כל המטלות של שני התארים (ראשון ושני) בתוך חמש שנים, כולל הגשה של עבודת גמר מחקרית (תיזה).
- 2) במסלול עם כתיבת עבודה מסכמת, המחייב השלמת כל המטלות של שני התארים (ראשון ושני) בתוך ארבע שנים כולל כתיבת עבודה מסכמת.

תקנון הלימודים

תוכניות הלימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודיו בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח החוג במהלך השנה.

החוג מפעיל שני מסלולי לימוד לתואר בוגר: מסלול חד-חוגי ומסלול דו-חוגי.

החוג רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינוי מסלולים

תלמיד יוכל לשנות מסלול (לעבור ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי וההפך) רק בתחילת שנת הלימודים באמצעות הרישום הממוחשב.

שקלול ציונים לב"א

בקביעת ציונו הסופי של תלמיד יהיה משקלו של כל קורס מתוכנית לימודיו כמספר הנקודות בקורס. כדי שתלמיד יוכל לסיים את לימודיו בחוג עליו להגיע לציון סופי של 60 לפחות.

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר לאגף מינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון סופי משוקלל.

ציוני מעבר

ציון המעבר בכל אחד מהקורסים לב"א הוא 51.

הפסקת לימודים

תלמיד שלא סיים את חובות שנה א' במשך ארבעה סמסטרים יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שייכשל פעמיים באותו קורס חובה (בשני סמסטרים) – יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לוועדת ההוראה של החוג.

דרישות קדם (ק') לקורסים

לרוב קורסי הלימוד בחוג ישנן דרישות קדם. ברשימת הקורסים מופיעות דרישות הקדם בסיומו ק' ועל התלמיד לשים לב אליהן בתכנון את לימודיו בחוג. לא ישתתף תלמיד בקורס אלא אם עמד בדרישת הקדם של הקורס. **מילוי דרישת קדם היא באחריותו של התלמיד.** דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. **תלמיד לא יוכל להרשם לקורס המחייב קורס קדם עד שלא יהיה לו ציוני עובר בכל קורסי הקדם הרלוונטיים.**

תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש למזכירות החוג, עם אישור הרשמתו לאוניברסיטה, אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד ובו פירוט מקצועות הלימוד והציונים שקיבל.

ועדת הקבלה של החוג תדון בבקשת המועמד ותחליט, על סמך המסמכים הנ"ל, על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.

תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות זכות. ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור ישוקללו בציון הגמר אך ורק באישורה של ועדת ההוראה החוגית.

כל קורס של מוסד אחר יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על-פי סעיף 1.8 של תקנון לימודים לתואר ראשון **בקורסי חובה דרג א', שנה א'**. (הכוונה להארכת זמן על-פי סעיף 8 בלבד).

שיפור ציונים

- תלמיד המבקש לשפר ציון בקורס קדם (בין אם קיבל ציון עובר או נכשל), לא יוכל להירשם לקורס הקדם וגם לקורס המתקדם באותו הסמסטר.
- תלמיד אשר יש לו ציון עובר בקורס מתקדם לא יוכל לשפר ציון של קורס קדם.
- הציון האחרון בקורס הוא הציון הקובע.

פרסום ציונים

- ציוני בחינות יפורסמו בעילום שם על לוחות המודעות של החוג לסטטיסטיקה.
- מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועדי פרסומיהם.
- **תלמיד יכול לקבל את ציוניו רק על לוחות המודעות (פיזי ואינטרנטי) או במענה הקולי ישירות, או באמצעות מערכת ניתוב השיחות של החוג.**

ערעורים על ציוני הבחינות

- תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים יהיו בכתב, על טופס המיועד לכך הנמצא במזכירות החוג ובאתר החוג.
- תלמיד המערער על ציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי. הציון האחרון הוא הקובע.

עיון במחברת בחינה

- תלמיד רשאי לעיין במחברת הבחינה שכתב, כדי להפיק לקחים ולשפר יכולות בעתיד.
- העיון במחברת ייעשה בנוכחות חבר סגל בחוג, או על-ידי צילום מחברת הבחינה בדרך שתפורסם על לוחות המודעות של החוג.

זכאות לתואר

- **תנאי זכאות:** תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקפי הקורסים והרכביהם ועמד בכל התחייבויותו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- תלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו, יחושב ציון הגמר שלו וידווח למדור בוגרים. החוג לא ייזום על דעת עצמו הודעה על סיום לימודים לתואר.
- תלמיד אשר ממוצע ציוניו הסופי נמוך מ-60 לא יהיה זכאי לתואר ב"א בחוג לסטטיסטיקה.
- אישור הזכאות יישלח לביתו של התלמיד לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה.
- תאריך הזכאות לתואר ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה או הבחינה האחרונה.
- בקשות לאישור זכאות ניתן לקבל במזכירות החוג ויש להגיש אותן רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- **לבקשה זו יש לצרף גיליון ציונים.** התלמיד יצרף מכתב ובו ירשום איזה קורסים הוא מבקש לא לשקלל בציון הסופי לתואר.
- התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במזכירות החוג לפני שהחוג יודיע לאגף מינהל התלמידים על סיום הלימודים.
- **הציון לתואר הוא סופי.** לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל תלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

תוכניות לימודים

החוג מקיים שבע תוכניות לימודים: חמש מהן במסלול הדו-חוגי ושתיים במסלול החד-חוגי.

התוכניות במסלול החד-חוגי:

1. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה.
2. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה ובלוגיסטיקה.
3. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה ובאקטואריה.

התוכניות במסלול הדו-חוגי (דו חוגי רגיל/מיוחד):

1. צירוף של החוג לסטטיסטיקה ושל כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה, החוג למדעי המחשב והחוג למערכות מידע.
2. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למתמטיקה.
3. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למדעי המחשב.
4. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למערכות מידע.
5. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג לביולוגיה.

תוכנית הלימודים במסלול דו-חוגי (דו-חוגי רגיל/מיוחד)

207101-10-01

צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה, החוג למדעי המחשב והחוג למערכות מידע ניהוליות והחוג לביולוגיה.
(הערה: נ' הוא קיצור ל"נקודות").

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30 נ'	

דרג 2 (שנים ב'–ג')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות

התפלגויות + מבוא לסטטיסטיקה	6	2+4	הסקה סטטיסטית
	4	4	תכנות בסאס
אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות	5	2+4	מודלים סטטיסטיים א'
מודלים סטטיסטיים א'	5	2+4	מודלים סטטיסטיים ב'
30 נ'			סה"כ
60 נ'			סה"כ נ' בקורסי חובה
60 נ'			סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למתמטיקה

קורסי חובה
שנה א'

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	6	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	—
סה"כ		16	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות +מבוא לסטטיסטיקה
	4	4	
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		46 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמתמטיקה בהיקף של 14 נ'.
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

לתלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למדעי המחשב

			קורסי חובה
			דרג 1 (שנה א')
קדם	מס' נ'	ש + ת	שם הקורס
—	6	2+4	מבוא להסתברות
הסתברות	6	2+4	מבוא לסטטיסטיקה
—	4	1+4	תוכנות סטטיסטיות
	16		סה"כ
			דרג 2 (שנה ב')
קדם	מס' נ'	ש + ת	שם הקורס
הסתברות + אינפי ב'	5	2+4	תורת ההתפלגויות
התפלגויות	5	2+4	מבוא לתהליכים סטוכסטיים
התפלגויות+מבוא לסטטיסטיקה	6	2+4	הסקה סטטיסטית
	4	4	תכנות בסאס
אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות	5	2+4	מודלים סטטיסטיים א'
מודלים סטטיסטיים א'	5	2+4	מודלים סטטיסטיים ב'
	30		סה"כ
	46		סה"כ נ' בקורסי חובה

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמדעי המחשב בהיקף של 14 נ'.
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

לתלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למערכות מידע ניהוליות

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	
סה"כ		26 נ'	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות+מבוא לסטט.
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		56 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמערכות מידע ניהוליות בהיקף כולל של 4 נ' (חובה ללמוד לפחות קורס בחירה אחד מהחוג לסטטיסטיקה).

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

207102-10-01

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	—
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	—
אלגברה לינארית	2+3	4	—
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	—
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד 16 נ' קורסי בחירה.
קורסים אלה יש ללמוד לאחר קבלת ציונים סופיים בקורסי החובה.

מיקבצים (קורסים מחוגים אחרים)

בנוסף על קורסי החובה והבחירה ילמד התלמיד 40 נ' מחוגים אחרים (מקבץ), או מהחוג לסטטיסטיקה (אבל לא יותר מ-20 נקודות נוספות).
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 120 נ'.

שימו לב:

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

סטטיסטיקה בשילוב לוגיסטיקה

(207102-10-02)

אנו מציעים לתלמידי התואר הראשון במסלול החד-חוגי בסטטיסטיקה תוכנית לימודים שתכשיר אותם לעבודה בניהול ובתפעול מערכות לוגיסטיות, וכן תכין אותם ללימודי התואר השני במגמת הלוגיסטיקה. בשנתיים הראשונות ילמדו את כל מקצועות החובה של התוכנית החד-חוגית, בסך הכל 64 נקודות. בשנה השלישית מוצעת מערכת קורסים בכלכלה, ניהול, מערכות מידע ולוגיסטיקה בהיקף של 32 נקודות. נותרות לתלמיד 24 נקודות בחירה מחוץ לחוג.

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטימלי א'	2+3	5	—
חשבון אינפיניטימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	—
אלגברה ליניארית	2+3	4	—
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	—
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64 נ'	

בנוסף לקורסי החובה המפורטים לעיל בדרג 1 (שנה א') ובדרג 2 (שנה ב'), בסך כולל של 64 נקודות, חייבים התלמידים בלימודי הלוגיסטיקה לבחור גם בקורסים הבאים:

שם הקורס	מספרו	ש+ת	מס' נקודות	מקצועות קדם
מבוא לכלכלה	207.3510	3 ש'	4	—
מבוא למימון ולחשבונאות	207.3484	3 ש'	3	—
מבוא לשיווק	206.2290		3	—
או	214.3400			
מבוא לניהול	214.1800		3	—
או	206.1380			
ניהול משאבי אנוש	214.2100		3	—
ניהול שרשרת אספקה	214.2400		4	אינפי א', אינפי ב', הסתברות, התפלגויות
נושאים נבחרים בחקב"צ	207.3263		4	אינפי א', אינפי ב', הסתברות, התפלגויות
סדנת סימולציה ללוגיסטיקה	207.3201		4	נושאים נבחרים בחקב"צ
ניהול רכש ומלאי	207.3202	3 ש'	3	—
שיטת אופטימיזציה	207.3409		4	
סה"כ 34				

בנוסף על לימודי החובה הנ"ל (המהווים 98 נק') ילמד התלמיד 22 נקודות בחירה.
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 120 נקודות.

סטטיסטיקה בשילוב אקטואריה

207102-10-03

בשנת הלימודים תשע"א תיפתח בחוג לסטטיסטיקה תוכנית לימודים לתואר ראשון בסטטיסטיקה בשילוב אקטואריה. הלימודים יכשירו את התלמידים לעבודה בסטטיסטיקה וביישומים מיוחדים בענפי הביטוח, השירותים הפיננסיים, ההשקעות ועוד. בוגרי התוכנית שיעמדו בתנאי הקבלה יוכלו להמשיך בלימודים לתואר שני או לתעודה באקטואריה.

קורסי חובה
דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	—
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	—
אלגברה לינארית	2+3	4	—
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	—
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט. +
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64 נ'	

כל קורסי החובה של מסלול הלימודים בסטטיסטיקה לתלמידי המסלול החד-חוגי

בנוסף ילמדו בתוכנית זו:

קורסים ייעודיים: (12-14 שש"ס)

שם הקורס	ש+ת	מס' נקודות	מקצועות קדם
מבוא לביטוח ואקטואריה	4	4	-
סטטיסטיקה בביטוח	4	4	
יישומי מחשב במתמטיקה של מימון	4	4	
סוגיות באקטואריה	2	2	
סה"כ		14 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על לימודי החובה הנ"ל המהווים 78 נקודות, התלמיד ילמד קורסי בחירה בהיקף של 42 נקודות, מהן חובה לבחור 16 נקודות מתוך קורסי הבחירה הבאים (לא כל קורס יינתן בכל שנה): ניתוח שרידות, תורת ההחלטות הסטטיסטיות, ניתוח נתונים קטגוריים, כריית נתונים, סטטיסטיקה בייסיאנית, סדרות עתיות. שאר הנקודות (26) ילקטו מקורסי בחירה בחוג לסטטיסטיקה או מחוצה לו.

מסלול מואץ למ"א בסטטיסטיקה

207240-10-06

מטרת הלימודים

- לאפשר לסטודנטים מצטיינים לסיים תוך שמונה סמסטרים את התארים הראשון והשני. תואר "בוגר" יינתן בתום השנה השלישית ללימוד במסלול זה.
- תלמיד שלא ישיג בתום השנה השלישית ללימודיו זכאות לתואר בוגר לא יוכל להמשיך את לימודיו במסלול זה.
- פרטים נוספים ניתן לראות בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים המופיע בשנתון תחת הפרק "מסלול מואץ למ"א".

תנאי הקבלה

יוכלו להתקבל לתלמידים שבסיום שנה ב' ללימודיהם סיימו את כל קורסי החובה לתואר הראשון בסטטיסטיקה, ממוצע ציוניהם בשנים א'-ב' בחוג הוא 90 ומעלה ויומלצו על-ידי מורי החוג לוועדת המ"א החוגית.

תלמיד במסלול הדו-חוגי ימציא מראש החוג שבו הוא אינו ממשיך למ"א ואישור המציין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.

המבנה

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ"א) ישלים הסטודנט את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך בהתאם למגמת הלימוד או תחום ההתמחות שיבחר ושתאושר לו.
- בשנה ד' ללימודיו (השניה ללימודי המ"א) ישלים הסטודנט את חובותיו בלימודי המ"א על פי המגמה או תחום ההתמחות.
- יגיש הצעת מחקר אשר חייבת לעבור אישור של ועדת המ"א החוגית.
- עד סוף השנה הרביעית ללימודיו חייב הסטודנט לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.

תעודת הוראה במתמטיקה לתלמידי החוג לסטטיסטיקה

תלמידי החוג לסטטיסטיקה הלומדים במסלול החד-חוגי וסיימו שנה ב' או סיימו חובותיהם בחוג לסטטיסטיקה בממוצע של 75 לפחות יוכלו להגיש מועמדותם ללימודי תעודת הוראה במתמטיקה. פרטים אודות ההשלמות הנדרשות ותנאי הקבלה ניתן לקרוא בשנתון בדפי המידע של החוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

ראש הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אסתר פרוסטיג

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק ולהרחיב את הידע, הכלים והשיטות שהתלמידים רוכשים במקצועות הסטטיסטיים והכמותיים בחוג ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בתחומי ההתמחות הנבחרים.

כללי

בחוג לסטטיסטיקה יש שני מסלולי לימוד לתואר מוסמך: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול עם בחינת גמר.

תלמיד במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 32 שש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (בהנחיה). התלמיד ייבחן בבחינת הגנה על עבודת הגמר על ידי צוות הקוראים של עבודתו. בחינת ההגנה תתמקד בנושא העבודה אבל לא תוגבל רק אליו.

תלמיד במסלול עם בחינת גמר יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 40 שש"ס ובכתיבת עבודה מסכמת (בהנחיה) כחלופה לבחינת גמר. ועדת המ"א של החוג תוכל להחליט על ביצוע בחינת גמר בפועל לתלמיד, ובמקרה זה בחינת הגמר תחול על מכלול הידע והכלים שהתלמיד רכש במהלך לימודיו בחוג.

שקלול ציון הגמר

במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית 50% עבודת גמר מחקרית ובחינת הגנה
50% שקלול ציוני הקורסים

מסלול עם כתיבת עבודה מסכמת או בחינת גמר 20% עבודה מסכמת או בחינת גמר
80% שקלול ציוני הקורסים

תחומי התמחות ומגמות לימודים בחוג לסטטיסטיקה

בלימודי תואר שני בחוג לסטטיסטיקה קיימים שלושה תחומי התמחות וארבע מגמות. תחומי ההתמחות הם סטטיסטיקה יישומית, סטטיסטיקה עיונית, הסתברות יישומית. מגמות הלימודים הן ביו-סטטיסטיקה, אקטואריה, לוגיסטיקה ולימודי איכות.

בתחום הסטטיסטיקה היישומית התלמידים רוכשים כלים, שיטות וידע שיאפשרו להם לתכנן, לבצע ולנתח ניסויים סטטיסטיים. הלימודים כוללים בסיס תיאורטי חזק בהסקה סטטיסטית וכלים יישומיים וחשובים מעשיים מתקדמים.

תחום **הסטטיסטיקה העיונית** נועד בעיקרו לתלמידים הרוצים להמשיך במחקר אקדמי תיאורטי בסטטיסטיקה.

תחום **ההסתברות היישומית** נועד לתלמידים המעוניינים ברכישת ידע תיאורטי ומעשי בכלים מתמטיים-הסתברותיים המשמשים בסיס לעבודות הסטטיסטיקאי וחוקר הביצועים.

מגמת הלוגיסטיקה נועדה להכשיר אנשי מקצוע בתחומי התפעול הלוגיסטי של מערכות מורכבות בארגונים גלובאליים, רבי-אתרים או מקומיים.

מגמת הביו-סטטיסטיקה נועדה להכשיר חוקרים וסטטיסטיקאים יישומיים שיעסקו בממשק שבין סטטיסטיקה, רפואה, גנטיקה ומדעי המחשב ויטלו חלק במחקרים קליניים ואחרים.

מגמת האקטואריה נועדה להכשיר אנשי מקצוע שיידעו לתכנן ולבצע ניתוח סיכונים בתחומי הביטוח והכספים השונים – חברות ביטוח, שירותי בריאות, בנקים וחברות השקעה שונות.

מגמת לימודי האיכות נועדה להכשיר אנשי מקצוע מובילים שיידעו להפעיל שילוב של שיטות סטטיסטיות, התנהגותיות, הנדסיות, כלכליות וניהוליות כדי לשפר את האפקטיביות של מוצרים ושירותים במשק ולייעל את תהליכי ההפקה שלהם.

תלמידים המתמחים בתחום הסטטיסטיקה היישומית או במגמת הביו-סטטיסטיקה ישתלבו בעבודתה של היחידה ליעוץ סטטיסטי הפועלת במסגרת החוג וירכשו ניסיון מעשי בעבודת ייעוץ סטטיסטי ללקוחות בהיקף של קורס אחד (4 ש"ס).

תנאי קבלה לחוג

לתוכנית לימודים לתואר מוסמך יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון בסטטיסטיקה שממוצע ציוניהם בכל אחד מחוגי הלימודים שלהם לתואר "בוגר" הוא לפחות 80.

תלמידים שביקשו להתקבל למגמת לימודי האיכות, למגמת האקטואריה או למגמת הלוגיסטיקה ירואיינו בוועדת קבלה בנוסף לתנאי הקבלה הרגילים לחוג.

המועמדות של **בוגרי חוגים אחרים** שיבקשו ללמוד לתואר שני במגמת לימודים או בתחום לימודים בסטטיסטיקה תיבחן על ידי ועדת קבלה של המגמה או תחום ההתמחות המבוקש. ועדת הקבלה תקבע אם נדרשים לימודי השלמה כתנאי לדיון נוסף במועמדות. מהות ההשלמות הדרושות תיקבע על ידי יועץ המגמה או תחום ההתמחות המבוקשים.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

משך הלימודים

- משך הלימודים לתואר שני במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא עד שלוש שנים.
- משך הלימודים לתואר שני במסלול עם בחינת גמר (או חלופה לבחינה) הוא שנתיים.

תוכנית הלימודים

207201-10-01

207202-10-01

א. תחום סטטיסטיקה יישומית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	ניתוח אירועים
4 שש"ס	ייעוץ סטטיסטי
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

או

4 שש"ס	סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
20-22 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

12 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
18 שש"ס	מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת

ב. תחום סטטיסטיקה עיונית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	מודלים לינאריים
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

או

4 שש"ס
16-18 שש"ס

סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
סה"כ

קורסי בחירה

16 שש"ס מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
22 שש"ס מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת

ג. תחום הסתברות יישומית

קורסי חובה

5 שש"ס מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
5 שש"ס הסקה מתקדמת
5 שש"ס תהליכים סטוכסטיים
2 שש"ס סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

או

4 שש"ס
17-19 שש"ס

סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
סה"כ

קורסי בחירה

15 שש"ס מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
21 שש"ס מסלול עם בחינת גמר (או עבודה מסכמת)

ד. מגמת הלוגיסטיקה

207212-10-06

207213-10-06

קורסי החובה

1. שיטות מתמטיות, סטטיסטיות וחישוביות (6 שש"ס).
2. אלמנטים של חקר ביצועים וחיזוי בלוגיסטיקה (4 שש"ס).
3. שיטות אופטימיזציה בלוגיסטיקה ובניהול מלאי (2 שש"ס).
4. הסתברות ותהליכים סטוכסטיים (4 שש"ס).
5. ניהול ותפעול שרשרת אספקה (4 שש"ס).
6. ניהול ושימוש במערכות מידע לוגיסטיות (3 שש"ס).
7. סדנת שימוש בטכנולוגיות מידע ללוגיסטיקה וסימולציה (3 שש"ס).
8. סמינר / סדנא להדרכה בכתיבת עבודה מסכמת בלוגיסטיקה (3 שש"ס).

קורסי בחירה

אשכול 1 (יש לבחור שניים מתוך השלושה)

9. יסודות בניהול רכש, מלאי, הספקה ואחזקה (3 שש"ס).
10. תקצוב, תמחור, מימון וחשבונאות (3 שש"ס).
11. ניהול מערכות תובלה ושינוע (3 שש"ס).

אשכול 2 (יש לבחור שניים מתוך השלושה)

12. ניהול פרויקטים ומדידה ארגונית (2 שש"ס).
  13. פרקים בסחר אלקטרוני, פיננסים, מכרזים ומכירות פומביות (2 שש"ס).
  14. סוגיות משפטיות ביחסי עבודה ובניהול לוגיסטי (2 שש"ס).
- קורסים 8, 11, 13 הם סמינריונים או חלופה לסמינריונים. תלמידי מסלול א' יהיו חייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות ותלמידי מסלול ב' – שלוש עבודות סמינריוניות

תלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית ילמדו קורסים בהיקף של 32 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש התוכנית).

תלמידים במסלול ב' (הכותבים עבודה מסכמת) ילמדו קורסים בהיקף של 40 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

ה. מגמת ביו-סטטיסטיקה

207207-10-06

207208-10-06

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
4 שש"ס	ניתוח אירועים
4 שש"ס	ייעוץ סטטיסטי
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
	או
4 שש"ס	סדנת הנחיה לעבודה מסכמת (במסלול ב')
20-22 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

- 12 שש"ס מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
  - 18 שש"ס מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת
- קורסי בחירה מוצעים מדי שנה לתלמידי המגמה לביו-סטטיסטיקה והם טעונים אישור של יועץ המ"א.

הערה: קורס חובה בתחום אחד יכול להיחשב כקורס בחירה בתחום אחר.

1. מגמת אקטואריה

207204-10-04

207205-10-05

קורסי עזר

הלימודים במגמת האקטואריה מחייבים ידע מוקדם במספר תחומים. תלמידים החסרים את הידע המתאים יכולים להשלימו באמצעות קורסי העזר המפורטים להלן והניתנים בתשלום נוסף באוניברסיטת חיפה או באמצעות קורסים מתאימים הניתנים בכל מוסד אקדמי אחר. מספר קורסי העזר אותם ידרש התלמיד ללמוד ומהותם ייקבעו על פי רקעו האישי ולפי החלטת ועדת הקבלה.

לידיעתכם, קורסים אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר ולא יילקחו בחישוב הציון הסופי לתואר.

שם הקורס

2 שש"ס	מבוא לכלכלה
2 שש"ס	יסודות החשבונאות המימון וההשקעות
4 שש"ס	מתמטיקה של מימון
8 שש"ס	סה"כ

קורסי חובה

4 שש"ס	יישומי מחשב בסיכוני חיים
4 שש"ס	כלכלה פיננסית
4 שש"ס	תיאוריות של סיכוני חיים
4 שש"ס	שיטות סטטיסטיות בביטוח
4 שש"ס	מודלים (תמותה + סטוכסטיים)
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
	או
4 שש"ס	סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
22-24 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

10 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
16 שש"ס	מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת

קורסי בחירה במגמת אקטואריה

מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
הסקה מתקדמת

תהליכים סטוכסטיים
 מודלים סטוכסטיים בכלכלה מימון וביטוח
 סטטיסטיקה בייזיאנית בביטוח
 סיכונים ועקרונות הפנסיה
 סמינר יישומי באקטואריה
 שיטות מחקר באמצעות Splus

ז. מגמת לימודי האיכות

207209-10-06

207210-10-06

קורסי חובה

4 שש"ס	א. סטטיסטיקה ללימודי איכות*
4 שש"ס	ב. יסודות בניהול איכות
4 שש"ס	ג. גורמי אנוש בניהול איכות
4 שש"ס	ד. סטטיסטיקה תעשייתית
4 שש"ס	ה. איכות במערכות שירות
4 שש"ס	ו. בקרה סטטיסטית של תהליכים
4 שש"ס	ז. תכן סטטיסטי של ניסויים
4 שש"ס	ח. חקר התנהגות ארגונית
4 שש"ס	ט. מערכות תקניות לניהול איכות
4 שש"ס	י. אמינות מערכות ומבחני אורך חיים
4 שש"ס	יא. כלים מתקדמים של תכן לאיכות
4 שש"ס	יב. סדנת הנחיה לכתבת עבודה מסכמת *

* קורסים אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר ולא יילקחו בחישוב הציון הסופי לתואר.

תלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית ילמדו קורסים בהיקף של 32 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

תלמידים במסלול ב' (הכותבים עבודה מסכמת) ילמדו קורסים בהיקף של 40 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

מסלול ישיר לדוקטורט

ראה פירוט בפרק "לימודים לתואר שלישי (דוקטור)" להלן.

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג: פרופ' שאול בר-לב

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה בסטטיסטיקה הן בתחום תיאורטי והן בתחום יישומי. יישומי הסטטיסטיקה וההסתברות כוללים בין השאר את התחום הכלכלי עם דגש על תחומי הביטוח, אקטואריה, לוגיסטיקה, אופטימיזציה של ניהול משאבים, ביו-סטטיסטיקה, איכות ואמינות, מודלים הסתברותיים לניתוח מערכות תורים.

תחומי ההסתברות היישומית, האקטואריה, הביו-סטטיסטיקה והאיכות הם תחומים ומגמות לתואר השני, כך שתלמידי התואר השני יוכלו להמשיך לדוקטורט בתחומי התמחויותיהם. מטרת התוכנית היא להכשיר את בוגריה לעבודת מחקר, הוראה ויישום. קיימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמלגות.

תנאי הקבלה לדוקטורט הם בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים המופיע בשנתון האוניברסיטה (גם באתר האוניברסיטה, הרשות ללימודים מתקדמים) תחת הכותרת "לימודים לקראת תואר שלישי".

מסלול ישיר לדוקטורט

תלמידים מצטיינים (ציון ממוצע של 90, לפחות, בכל אחד מחוגי הלימודים לתואר ראשון) שעומדים בתנאי הרשות ללימודים מתקדמים ובדרישות ועדת הקבלה בחוג (ראה תקנון לימודי תואר שלישי, סעיף 9.3) יוכלו להירשם למסלול הישיר ללימודי דוקטורט. במסלול זה אפשר ללמוד ברצף של ארבע שנים, בהן תואר שני יוענק בתום שנתיים ותואר שלישי בתום ארבע שנים.

המסלול הישיר הוא לתלמידי מחקר בלבד.

כדי לקבל את התארים על התלמיד לעמוד בתנאי הישירות במסלול, כמפורט בתקנון לימודי תואר שלישי, סעיף 11.1.

מועמד ללימודי תואר שני המעוניין ללמוד במסלול הישיר לדוקטורט יודיע על כוונתו למוזכירות החוג או לוועדת הקבלה, כדי שיקבל הנחיה במילוי תנאי הלימודים עוד לפני תחילתם. ההרשמה ללימודים, עם אישור ועדת הקבלה בחוג ואישור הרשות ללימודים מתקדמים, תהיה למסלול הישיר לדוקטורט.

פסיכולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דוד אופנהיים

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' בני בית-הלחמי, פרופ' עמנואל ברמן, פרופ' אלכסנדר-זאב גיורא (אמריטוס), פרופ' ברוך נבו (אמריטוס), פרופ' דוד נבון, פרופ' מרילין ספר (אמריטוס), פרופ' אשר קוריאט (אמריטוס), פרופ' רות קמחי, פרופ' שמשון רובין, פרופ' גל ריכטר-ליון, פרופ' סם רקובר (אמריטוס), פרופ' אבי שגיא-שורץ.

פרופסור חבר:

פרופ' זהר אביתר, פרופ' דוד אופנהיים, פרופ' יוחנן אשל (אמריטוס), פרופ' ברי ברגר (אמריטוס), פרופ' יהודית הראל, פרופ' רענן ליפשיץ, פרופ' מיכה לשם, פרופ' עפרה נבו (אמריטוס), פרופ' יואל נורמן (אמריטוס), פרופ' רמזי סלימאן, פרופ' מיכה פופר, פרופ' דני קורן, פרופ' רות שרבני, פרופ' רחל תומר.

מרצה בכיר:

ד"ר משה אלמגור, ד"ר עמית ברנשטיין, ד"ר מורי גולדשמיד, ד"ר יפה ישורון, ד"ר מיכאל כץ, ד"ר אילן פישר, ד"ר ג'ני קורמן, ד"ר לילי רוטשילד, ד"ר ריצ'רד שוסטר (בדימוס), ד"ר סימון שמאי-צורי.

מרצה:

ד"ר אינה גייסלר-סלומון, ד"ר תרצה יואלס, ד"ר ברוך עיטס, ד"ר אירית עקירב, ד"ר עינת פיינסקי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רות פריד**

מרכזת תלמידי תואר שני: **גב' יוני יוחאי**

מרכזת תלמידי תואר ראשון: **גב' הדס ווגמן**

מזכירת לימודי תעודה בפסיכותרפיה פסיכואנליטית: **גב' אורטל חכים**

שעות קבלה במזכירות: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

פקסימיליה: 04-8240966; כתובת אתר באינטרנט: <http://hevr.haifa.ac.il/psy>

מיקום מזכירות החוג: בנין רבין, קומת כניסה, חדרים 7078, 7080.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: ד"ר יפה ישורון

מטרת הלימודים

תכנית ה.ב.א. מציגה בפני תלמידיה טווח רחב של נושאים פסיכולוגיים, ביניהם פסיכופיזיולוגיה, תיאוריות אישיות, תהליכים חברתיים, התפתחותיים וקוגניטיביים ויישומיהם. אנו מצפים מהבוגרים לרכוש הבנה לגבי נפש האדם והתנהגותו. בנוסף לרכישת ידע פסיכולוגי, הכולל הבנה של מושגים בסיסיים בתחומים השונים, התכנית מספקת כלים לחשיבה אנליטית ויצירתית לגבי נושאים תיאורטיים בפסיכולוגיה.

לימוד שיטות מחקר בפסיכולוגיה מודגש במיוחד. אנו מצפים שבוגרינו ירכשו בסיס לתכנון ביצוע וניתוח מחקרים, וירכשו כלים חשיבה ביקורתית לגבי מחקרים בפסיכולוגיה ובמדעים קרובים. ניסיון יישומי מוגבל הן לגבי מחקר פסיכולוגי והן לגבי פסיכולוגיה יישומית מוצע גם כן.

תכנית ה.ב.א. בפסיכולוגיה מאפשרת לימודי המשך לתואר שני באחד מתחומי הפסיכולוגיה ובתחומים טיפוליים נוספים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

מסלולי הלימוד

א. מסלול דו-חוגי

במסלול זה משלב התלמיד לימודים בחוג לפסיכולוגיה עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף. היקף הלימודים במסלול זה הינו 60 נקודות זכות. השיעורים כוללים קורסי חובה ובחירה.

ב. מסלול חד-חוגי

המסלול החד חוגי נועד לאפשר לתלמידים להגיע להיקף למודים רחב יותר בפסיכולוגיה היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 76 נקודות זכות. השיעורים כוללים קורסי חובה ובחירה בפסיכולוגיה וקורסי בחירה כלליים במכסה כוללת של 44 נקודות זכות אשר תהיה מורכבת ממקבץ קורסים מכלל חוגי הלימוד באוניברסיטה, לפי בחירת התלמיד. **חובה** על התלמיד לקבל אישור מהחוג בו נבחר הקורס המבוקש לגבי כל קורס אליו מתכוון להירשם. במסגרת הקורסים הכלליים לא נדרש סמינר מחקר.

נא לשים לב – יש ללמוד כ-20-15 נ"ז בקורסי הבחירה הכלליים בכל שנה.

מבנה הלימודים

משך הלימודים בתוכנית הב.א. הוא 3 שנים. הלימודים בחוג לפסיכולוגיה מתנהלים בשני המסלולים המתוארים לעיל. תלמידי שני המסלולים יקבלו את התואר "בוגר" רק לאחר שיסיימו את כל חובותיהם בחוג לפסיכולוגיה ובחוג השני.

חשוב לציין: תקנוני החוג משתנים מפעם לפעם אך שינויים אלה אינם חלים על תלמידי באופן רטרואקטיבי. על כל תלמיד חל תקנון הלימודים של שנת הלימודים בה החל את לימודיו.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי והדו-חוגי

נא לשים לב: מתש"ע תוכנית הלימודים השתנתה. שינויים אלה אינם חלים על תלמידי שהחלו את לימודיהם בשנים קודמות. תוכנית הלימודים הקובעת לגבי כל תלמיד היא התכנית שהיתה בתוקף בשנה בה החל את לימודיו.

קורסי החובה בשני המסלולים	48 נ"ז (נקודות זכות)
סמינר מחקר בשני המסלולים	4 נ"ז
קורסי בחירה בפסיכולוגיה במסלול הדו-חוגי*	8 נ"ז
קורסי בחירה בפסיכולוגיה במסלול החד-חוגי*	24 נ"ז
קורסי בחירה כללים במסלול החד-חוגי*	44 נ"ז

* התרגילים בקורסים ניתנים פעם בשבועיים למעט בקורסים סטטיסטיקה לפסיכולוגים, יסודות פיזיולוגים של התנהגות בשנה א' ופסיכולוגיה ניסויית בשנה ב' שבהם התרגילים ניתנים מדי שבוע.

* קורסי בחירה בפסיכולוגיה בשני המסלולים פתוחים לתלמידי שנים ב' ו-ג' בלבד!

* קורסי בחירה כלליים במסלול החד-חוגי – יש ללמוד כ-15 נ"ז בכל שנה במשך שלוש שנים.

* פרוט על קורסי הבחירה יימצא בהמשך.

שנה א' - רשימת הקורסים בשני המסלולים

שם הקורס	מס' ש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
מבוא לפסיכולוגיה	2	2	שיעור בלבד - סמסטר א'
סטטיסטיקה לפסיכולוגים	8	4	שיעור ותרגיל - שנתי
יסודות פיזיולוגים של התנהגות	8	4	שיעור ותרגיל - שנתי
פסיכולוגיה התפתחותית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
פסיכולוגיה של הלמידה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
תפיסה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
השתתפות ב-15 שעות ניסוי	-	-	במשך כל שנת הלימודים

תנאי מעבר משנה א' לב' בשני המסלולים

1. ציון "עובר" (51) בסטטיסטיקה לפסיכולוגים ובעוד ארבעה קורסים.
2. אישורים על מילוי מכסת שעות הניסוי כנבדק (15 שעות).
3. השלמת אנגלית שפה זרה – חובה של האוניברסיטה.

שנה ב' – רשימת קורסי חובה בשני המסלולים

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
פסיכולוגיה ניסויית	8	6	שיעור ותרגיל - שנתי
עיבוד נתונים ממוחשב SPSS נא לשים לב: השיעורים ינתנו בקבוצות פעם בשבועיים			
בכיתות מחשב	2	1	שיעור ותרגיל - שנתי
מבחנים פסיכולוגיים	4	2	שיעור ותרגיל - סמסטר א'
שיטות מחקר מתאמיות	4	2	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'

קורסי חובה לשנים ב' ו-ג'

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
פסיכולוגיה חברתית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
תיאוריות אישיות בפסיכולוגיה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר א'
פסיכולוגיה קוגניטיבית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
ניירופסיכולוגיה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
פסיכולוגיה אבנורמלית	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר א'

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' בשני המסלולים

ציון "עובר" (51) בקורסים הבאים:

- פסיכולוגיה ניסויית.
עיבוד נתונים ממוחשב - SPSS.
שיטות מחקר מתאמיות.

שנה ג' בלבד

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
סמינר מחקר	4	4	שנתי
סה"כ נ"ז לתואר במסלול דו-חוגי		60	
סה"כ נ"ז לתואר במסלול חד-חוגי		76	

הסבר על קורסי בחירה בפסיכולוגיה לשנים ב' וג'

1. מוצעים קורסי בחירה לשנה ב' ומעלה קורסי בחירה משותפים לשנה ג' ולמ"א.
  2. במסלול דו-חוגי יש ללמוד בסה"כ 8 נ"ז מתוך קורסי הבחירה בשנים ב' וג' לפי החלטת הסטודנט.
  3. במסלול חד-חוגי יש ללמוד בסה"כ 24 נ"ז מתוך קורסי הבחירה בשנים ב' וג' לפי החלטת הסטודנט.
  4. הרישום לקורסי בחירה משותפים למ.א. ולשנה ג' מותנים באישור המרצה. במידה והרישום לקורס אושר ע"י המרצה יש להעביר את האישור למזכירות החוג והרישום במערכת יתבצע על ידי המזכירות.
  5. **תלמידי התוכנית המשותפת לפסיכולוגיה ולמשפטים** – רשאים ללמוד קורסי הבחירה בהיקף של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים ובתנאי שלקורסים אלה תהיה זיקה לפסיכולוגיה.
- נקודות הזכות יוכרו בחוג לפסיכולוגיה ללא צורך בהשלמתן בקורסי בחירה חלופיים וידווח עליהם "פטור". קורסי בחירה אלה יתואמו בין מזכירויות החוגים פסיכולוגיה ומשפטים בתחילת כל שנת לימודים.

קורסי בחירה משותפים לשנה ג' ולמ"א

קורסי הבחירה המשותפים לשנה ג' ולמ"א תוכנם, שמות המורים ומועדיהם והמגמות אליהם הקורסים משוייכים מפורסמים במידע לרישום מערכת לתלמידי שנה ג' וברשימת הקורסים לשנה ג' המופיעה באתר החוג. **נא לשים לב:** ההשתתפות בקורסים משותפים למ.א. ושנה ג' מותנית באישור המרצה בקורס.

הסבר על קורס במחקר מודרך לתלמידי שנים ב' וג' בשני המסלולים

- ♦ מטרת הקורס הינה להעניק הזדמנות לסטודנטים להתנסות בעבודת מחקר ולהשתלב בפרייקטים מחקריים הנערכים בחוג, כדי להעמיק את הבנתם לגבי הפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית ומחקרית. כמו כן, הקורס מאפשר הכרות מעמיקה יותר בין סטודנטים וחוקרים ואיתור מוקדם של סטודנטים מבטיחים לתארים מתקדמים. הקורס כולל חשיפה לעולם תוכן בו עוסק החוקר דרך קריאה מודרכת וכמו-כן התנסות בביצוע מחקר בפועל דרך מחקר מודרך.

- ◆ הקורס יהיה בנוי משתי יחידות (א' ו-ב'). כל יחידה הינה סמסטריאלית ו**מוזכה בנקודת זכות אחת**. ניתן לשלב את שני הקורסים ברצף וליצור יחידה באורך של שנה.
- ◆ הקורס מונחה על ידי חברי הסגל מהחוג לפסיכולוגיה. בתחילת השנה תפרסם מזכירות החוג רשימה של החוקרים בחוג, ועל התלמידים ליצור קשר עם מורה בחוג ולבדוק איתו את האפשרות של הרשמה לקורס. ההרשמה לקורס אפשרית רק באישור חבר הסגל איתו יעבוד התלמיד.
- ◆ חובות הקורס מנקודת הראות של התלמיד כוללות הקדשת זמן עבור עבודת המחקר מונחית (בהיקף של עד 4 שעות שבועיות) וכן הגשת דו"ח תמציתי בסיום הסמסטר כפי שיוכס מראש בינו/ה לבין מנחה הקורס. מנחה הקורס יעניק לתלמיד מסגרת שבתוכה יוכל התלמיד להחשף לתחום מחקר ופעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו והתפתחותו המקצועית. בסיום הקורס יתן המורה ציון "השלים/לא השלים".

קורס מחקר לתלמידים במסלול החד-חוגי נא לשים לב:

החל מתשע"א יוצע קורס מחקר מודרך מורחב לתלמידים במסלול החד-חוגי, פורמט הקורס שונה במקצת. הקורס יהיה בערך של 4 נ"ז לתלמידי המסלול החד-חוגי. דרישות הקורס גם כן יושנו במקצת: הקדשת זמן עבור עבודת המחקר מונחית תהיה בהיקף של עד 8 שעות שבועיות, ויוגש דו"ח תמציתי בסיום **שנת הלימודים** כפי שיוכס מראש בין התלמיד לבין מנחה הקורס. מנחה הקורס יעניק לתלמיד מסגרת שבתוכה יוכל התלמיד להיחשף לתחום מחקר ופעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו והתפתחותו המקצועית. בסיום הקורס ייתן המורה ציון "מספרי".

הסבר על ביצוע סמינר מחקר

מטרת סמינר המחקר הנה לאפשר לסטודנטים לערוך מחקר שלם. הסטודנטים נחשפים לתחום ידע מסוים, מתוכו הם גוזרים רעיון למחקר, מבצעים אותו וכותבים עבודה סמינריונית. התהליך מתבצע בליווי צמוד של מרצה הסמינר.

א. כל תלמיד חייב להשתתף **בסמינר מחקר (תלמיד אינו יכול ללמוד יותר מסמינר מחקר אחד)**.

ב. רשאים להשתתף בסמינר תלמידי שנה ג' בלבד !

ג. **נא לשים לב:** סמינר מחקר מסומן בראשי תיבות: **ס"מ**.

ד. במסגרת הסמינר חייב כל תלמיד **לכתוב עבודה סמינריונית מחקרית (אמפירית)**.

ה. סמינר המחקר הוא בהיקף של 4 נ"ז.

ו. **ציון המעבר בסמינר הוא 60.**

ז. העבודה הסמינריונית תוגש למזכירות בעותק אחד מודפס. המועד להגשת העבודה הוא במהלך הקורס או בהתאם לדרישות המרצה האחראי לקורס או עד ליום האחרון של חופשת הקיץ, דהיינו **עד היום הראשון של תחילת שנת הלימודים העוקבת**.

ח. יש למסור את העבודה הסמינריונית למזכירות החוג. במזכירות **טוטבע חותמת החוג על גבי העבודה בציון תאריך ההגשה. המזכירות תדאג להעביר את העבודה**

לשיפוט למרצה האחראי על הסמינר. עבודה שלא תעבור את המזכירות ותוגש ישירות למרצה – לא תיבדק.

לידיעתכם: במסגרת סמינרי המחקר המוצעים בחוג ישנם סמינרים העוסקים בניסויים בבעלי חיים, לרבות בחולדות מעבדה. החוג אינו מחייב תלמידים להשתתף בניסויים בבעלי חיים ולפיכך, תלמידים אשר ישתתפו בסמינרי מחקר העוסקים בניסויים בבעלי חיים יחויבו לחתום על מסמך בו הם מביעים הסכמתם להשתתף בסמינר מחקר שכזה ויהיה עליהם לעבור הכשרה למחקר בבעלי חיים במסגרת קורס הניתן באוניברסיטה. הקורס כולל כשני מפגשים ואינו מקנה נקודות זכות. הקורס מקנה תעודה המאפשרת לעסוק בניסויים בבעלי חיים בארץ ומפתח את ההבנה האתית והמעשית בסוג מחקר זה. למידע נוסף ניתן לפנות לוועדת ב.א. של החוג.

תקנון לימודים

להלן הנהלים המסדירים את הלימודים לתואר ראשון בחוג לפסיכולוגיה. במקרים חריגים או בנסיבות מיוחדות שאינן מכוסות ע"י הנהלים שלהלן, ניתן לפנות לוועדת ב.א. **חשוב לציין שתקנוני החוג משתנים מפעם לפעם אך שינויים אלה אינם חלים על תלמידים באופן רטרואקטיבי.** על כל תלמיד חל תקנון הלימודים של שנת הלימודים בה החל את לימודיו.

מתן פטור מקורס

תלמיד רשאי לבקש **פטור מקורס** על סמך התנסות מוקדמת באותו תחום בתנאים הבאים:

1. הקורס נלמד בחוג לפסיכולוגיה במוסד להשכלה גבוהה אחר. במקרה כזה, הציון ידווח 'כפטור' (ללא ציון) ולא ייכלל בחישוב הממוצע המשוקלל. כמו כן מספר נקודות הזכות שמהן הסטודנט יהיה פטור יחושב לפי נקודות הזכות הניתנות בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה על קורס זה, ולא לפי נקודות הזכות שהקורס הקנה במוסד בו נלמד.
2. פטור מקורס, כפוף לאישור והסכמת המרצה בקורס לגביו מבוקש הפטור ולאישור ועדת ב"א.

ציונים בקורסים

א. ציון המעבר בקורסים בחוג לפסיכולוגיה הוא 51.

נא לשים לב: קורסים שנתיים מפוצלים לשני חלקים: חלקו הראשון של הקורס מתקיים בסמסטר א' ומהווה קדם לחלקו השני המתקיים בסמסטר ב'. **הציון בקורס שנתי מותנה בציון עובר (51) בשני הסמסטרים.**

* הציון בקורס שנתי אינו סופי עד לקבלת כל מרכיבי הציון בקורס. (הציון הסופי מורכב משקלול ציוני בחינות בכל סמסטר ומהמטלות של הקורס כמו: תרגילים, עבודות וכיו"ב). הציון הסופי בקורס שנתי יקבע בתום סמסטר ב' וידווח כציון סופי עבור שני הסמסטרים.

- * בקורס סמסטריאלי ציון הסמסטר (על סמך בחינות ושאר מטלות) הוא הציון הסופי.
- ב. **תלמיד לא יוכל לחזור על קורס אם סיים אותו בציון עובר (51).**
- ג. **תלמיד שנכשל בקורס חובה/ בחירה יוכל לחזור עליו פעם נוספת בשנה העוקבת** ויהיה חייב לעמוד בכל הדרישות והחובות של הקורס. **במקרה של כשלון בקורס חובה – התלמיד לא יוכל לעבור לשנה מתקדמת.**
- ד. הציונים מתפרסמים בעילום שם, על פי מס' ת.ז. של התלמידים באינטרנט.
- ה. **מחובות של תלמיד לבדוק את ציוניו** סמוך למועד פרסומם.
- ה. **לא ניתן למסור ציונים בטלפון!** לפיכך אנו מבקשים **להימנע** מלפנות בנושא זה למזכירות החוג.
- ו. תלמיד **חייב לסיים את כל החובות והדרישות של קורס מסוים בשנה אשר בה הוא נרשם אליו**. לא ניתן לפצל לימודים בקורס או למלא חלק מהחובות הנדרשות בקורס על פני שנתיים או יותר.
- ז. **נא לשים לב!** ציונים של קורסים עודפים שנלמדים מעבר לדרישות תוכנית הלימודים, מהווים חלק מהשקלול עד לסגירת התיק ושקלול הציון הסופי לתואר. **לא ניתן להוריד או לא לשקלל קורסים אלה לפני סגירת התואר.**

ערעורים על ציוני בחינות

- * תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסום הציון.
- * ערעור על בחינה יוגש על גבי טופס מיוחד המיועד לכך אשר ניתן לקבל במזכירות החוג.
- * **תלמיד המערער על ציון הבחינה יהיה מודע לכך שהבחינה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהציון המקורי.**
- * תוצאות הערעורים יפורסמו על לוח המודעות ובאינטרנט ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלו הן סופיות ומחייבות תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה, יהיה רשאי לעשות זאת בנוכחות המרצה, תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי תוכנית הלימודים הנדרשת ע"י החוג/חוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

לסיכום – הליך סגירת התואר

- ◆ **כאמור, התלמיד ימסור את העבודה הסופית בסמינר המחקר למזכירות החוג.** במזכירות תוטבע חותמת החוג על גבי העבודה בציון תאריך הגשתה והעבודה תועבר לשיפוט המרצה האחראי על הסמינר.
- ◆ עם קבלת הציון על העבודה, יחושב ציון הגמר של התלמיד.
- ◆ התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו במזכירות החוג, בטרם חתימתו על סגירת התואר.

- ◆ התלמיד יידרש לחתום על טופס בדבר הסכמתו לשקלול ציונו הסופי לצורך סגירת תיקו.
- ◆ ציון הגמר נקבע על פי ממוצע משוקלל של כל קורסי הלימוד שנלמדו בחוג. משקל הקורס כמספר הנקודות בתוכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ **תלמיד שלמד קורסי בחירה מעבר לדרישות התואר (60 נ' במסלול דו-חוגי, 76 נ' בפסיכולוגיה במסלול חד-חוגי חוגי ועוד 44 נ' קורסים מכלל האוניברסיטה), יבחרו עבורו קורסי הבחירה על פי הציון הגבוה ביותר לשקלול הסופי.**
- ◆ **הציון לתואר הוא סופי.** לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.
- ◆ תלמיד לא יקבל תעודת "בוגר" אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות בחוג.
- ◆ תלמידים שסיימו את כל חובותיהם בחוג, אך טרם ביקשו זכאות לתואר, יוסמכו באופן חד-סטרי על-ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מיום קבלת ההודעה. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור.

הפסקת לימודים לצמיתות

החוג רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד לצמיתות באחד מהתנאים הבאים :

- ◆ התלמיד נכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב'.
- ◆ התלמיד נכשל פעמיים בקורס "פסיכולוגיה ניסויית".
- ◆ התלמיד נכשל במשך שנתיים בשני קורסים כל שנה.

שיבה ללימודים

- ◆ תלמיד אשר לא סיים את לימודיו לאחר שש שנים, יופסקו לימודיו ויהיה עליו לעבור הליכי הרשמה רגילים, להתקבל מחדש לאוניברסיטה ולסיים את חובותיו באותה שנה.
- ◆ תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך שנה ומבקש לחדשם, יפנה בכתב לועדת ב"א, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הועדה.
- ◆ תלמידים ותיקים, אשר התקנות שנהגו בעת לימודיהם היו שונות מהמפורט לעיל, יוכלו לפנות לועדת ב"א לצורך בירורים.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

א. תלמידים מחוגים לפסיכולוגיה מאוניברסיטאות אחרות המבקשים לעבור ללמוד בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א בחוג בתנאים הבאים:

- ◆ עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג, ו/או תנאי קבלה אחרים אשר יקבעו ע"י ועדת ב"א.
- ◆ ילמדו מכסת קורסים של לפחות 40 נקודות באוניברסיטת חיפה.

ב. ועדת ב"א תשקול בקשות לפטור מקורסים שנלמדו באוניברסיטה אחרת (בארץ ובחו"ל).
 כאמור בסעיף **מתן פטור מקורסים** בפרק "תקנון לימודים". במידה והתלמיד יבקש
 "פטור" על קורסים – עליו להציג גיליון ציונים רשמי חתום מהמוסד בו למד, בצירוף
 תיאור – סילבוס מפורט של הקורס, והביבליוגרפיה שלו.

מסלול לימודי השלמה לבעלי תארים אחרים

החוג לפסיכולוגיה מקיים מסלול של לימודי השלמה בפסיכולוגיה למועמדים המעוניינים
 בלימודי תואר שני בפסיכולוגיה ואינם בעלי תואר "בוגר" בפסיכולוגיה. המסלול אינו מקנה
 תואר ואף לא זכות יתר בקבלה ללימודי המ"א. הקבלה למסלול השלמות **זהה** לתנאי הקבלה
 למועמד לתואר "בוגר" לשנה א'. תוכנית הלימודים במסלול לימודי השלמה הינם בהיקף של
52 נקודות זכות. הלימודים מתפרשים על פני שנתיים לפחות ועל התלמיד להשלים את כל
 קורסי החובה וחובת הבחירה (למעט הקורסים שעליהם קיבל התלמיד פטור).

בתום הלימודים התלמיד מקבל אישור על סיום חובות שמיעה בחוג לפסיכולוגיה במסלול
 דו-חוגי. אישור זה מקנה את האפשרות להציג את המועמדות לתואר שני באוניברסיטת
 חיפה ללא כל יתרון או חסרון מבחינת המועמדות.

רצוי כי המועמדים ייקחו בחשבון כי בשל ריבוי המועמדים ומעוט המקומות, הקבלה לתואר
 שני הינה תחרותית. כמו כן ראוי לציין כי משך לימודי המ.א. בחוג לפסיכולוגיה הינו שלוש
 שנים, וכי על תלמידים המעוניינים להתמקצע בתחומים היישומיים של הפסיכולוגיה (כגון
 פסיכולוגיה קלינית, חינוכית או התפתחותית) להשלים בנוסף ארבע שנות התמחות.

רשימת השיעורים הנדרשים ללימודי השלמה

- מבוא לפסיכולוגיה
- סטטיסטיקה לפסיכולוגים
- יסודות פזיולוגיים של התנהגות
- פסיכולוגיה התפתחותית
- פסיכולוגיה של הלמידה.
- תפיסה.
- שעות ניסוי על-פי מכסה שתקבע
- פסיכולוגיה ניסויית
- עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS).
- מבחנים פסיכולוגים.
- שיטות מחקר מתאמיות.
- פסיכולוגיה קוגניטיבית.
- פסיכולוגיה חברתית.
- נירופסיכולוגיה.
- תיאוריות אישיות בפסיכולוגיה.

- פסיכולוגיה אבנורמלית.
- סמינר מחקר.

תוכנית משותפת לפסיכולוגיה ומשפטים

- א. תלמיד רשאי ללמוד בתוכנית המשותפת לחוג לפסיכולוגיה ולפקולטה למשפטים החל משנה ל' הראשונה, אם הוא עומד בתנאי הקבלה. התלמיד ילמד במקביל ללימודים בחוג לפסיכולוגיה את התוכנית ללימודי משפטים.
- ב. תלמיד התוכנית המשותפת לפסיכולוגיה ומשפטים יסיים לימודיו בחוג לפסיכולוגיה בתנאי שעמד בכל דרישות האוניברסיטה ותוכנית הלימודים הנדרשת ע"י החוג וצבר 60 נ"ז בחוג לפסיכולוגיה. מתוך 60 נ"ז ניתן ללמוד שיעורי בחירה בערך של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. שיעורים אלה צריכים להיות בעלי עניין וזיקה לשני התחומים. נקודות הזכות יוכרו בחוג לפסיכולוגיה ללא צורך בהשלמתן בשיעורי בחירה חלופיים. רשימת שיעורי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג לפסיכולוגיה.
- ד. לא יינתנו "פטורים" משיעורי חובה בחוג לפסיכולוגיה.
- ה. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התוכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" אחת בחוגים פסיכולוגיה ומשפטים.

הערה: עפ"י החוק, סיום תואר ראשון בפסיכולוגיה אינו מהווה כשלעצמו תנאי מספיק לעיסוק במקצוע. לשם עסוק בפסיכולוגיה כמקצוע יש צורך לסיים את התוכנית ללימודי תואר שני. המעבר מלימודי הב"א למ"א אינו ישיר. כל מועמדי התואר השני, כולל בוגרי התואר הראשון בפסיכולוגיה יחויבו בתהליכי מיון קפדניים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מורי גולדשמיד

מטרת ומבנה הלימודים

מטרת לימודי המ"א בחוג לפסיכולוגיה הינה העמקת הידע העיוני והמחקרי לצד הכשרה מעשית בתחום ההתמחות שבו בחר התלמיד. הלימודים מבוססים על עבודה אינטנסיבית ועל הדרכה אינדיבידואלית. משום כך מספר מקומות הלימוד בכל מגמה מוגבל לשישה עד עשרה אנשים, בהתאם למגמה.

תלמיד המתקבל ללימודי המ"א מתקבל למגמה מסוימת. המעבר ממגמה למגמה מותנה באישורה של ועדת המ"א וכפוף לתנאי הקבלה במגמה שאליה מבקש התלמיד לעבור.

תנאי קבלה

1 זכאי להגיש מועמדותו ללימודי מ"א תלמיד אשר סיים או עומד לסיים את לימודיו בפסיכולוגיה באוניברסיטה מוכרת או במכללה אשר קבלה הכרה והסמכה ממל"ג להעניק תואר ראשון במדעי ההתנהגות.

מועמדים מחוגים למדעי ההתנהגות ומועמדים מהתוכנית למדעי המוח במסלול מדעי ההתנהגות מאוניברסיטת בר-אילן: מתבקשים להעביר שני גיליונות ציונים **נפרדים:**

א. גיליון ציונים של **פסיכולוגיה** (כולל ממוצע משוקלל זמני).

ב. גיליון ציונים של **התחומים האחרים** (כולל ממוצע משוקלל זמני).

2 ציון 80 לפחות בלימודי ה.ב.א. בחוג השני (או ציון 75 לפחות בלימודי BSc) הוא תנאי הכרחי לקבלה ללימודים.

3 מועמדים שציונם הממוצע ב.ב.א בפסיכולוגיה או במדעי ההתנהגות גבוה או שווה לציון הסף הרשום בהמשך, יכללו בתהליך הקבלה של המגמה בה בחרו. **במגמות בהן סף הקבלה הוא 90 לא יינתן בתהליך זה יתרון לתלמידים שציוניהם גבוהים יותר מסף הקבלה של המגמה**

4 מועמדים למגמות ישומיות: קלינית, קלינית חינוכית, קלינית במסלול נוירופסיכולוגיה, פסיכולוגיה ארגונית ופסיכולוגיה התפתחותית **יוגבלו להציג מועמדותם לתואר שני עד 3 פעמים.**

ספי הקבלה יהיו כלהלן:

- ◆ למגמות קלינית, קלינית חינוכית, תעסוקתית-ארגונית קלינית במסלול נוירופסיכולוגיה והתפתחותית - **ציון 90.**
  - ◆ למגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית והנדסת אנוש - **ציון 85.**
  - ◆ למגמה בפסיכוביולוגיה ולמסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית - **ציון 85.**
- נא לשים לב: יתכנו שינויים בסיפי הקבלה.**

במקרים מיוחדים תישקל גם קבלה חריגה של מועמדים שציוניהם נמוכים מסף הקבלה למגמה אליה הם מבקשים להתקבל. בקשות להצגת מועמדות חריגה יש להפנות למזכירות המ.א. עוד בטרם ההרשמה לאוניברסיטה. לקבלת פרטים נא ליצור קשר עם מזכירות המ.א.

4) תלמידים שסיימו את לימודיהם במוסד אקדמי בחו"ל או בשלוחות של אוניברסיטאות בחו"ל הקיימות בארץ ואשר קיבלו היתר פעולה מהמועצה להשכלה גבוהה יידרוש:
א. לעמוד במבחני ה-G.R.E. (או במתא"ם כמוסבר להלן).

ב. להציג את תעודת הבוגר ואישור הציונים לרשות ללימודים מתקדמים, על מנת שתבדוק ותאשר האם המוסד בו למד התלמיד מוכר לצרכי המשך לימודים לתואר שני.
ג. להגיש מסמכיהם לוועדת מ"א של החוג כדי שזו תבדוק אם יש לחייבם בלימודי השלמה.

5) **קריטריוני הקבלה העיקריים הם:**

א. **ציון גמר הב"א בפסיכולוגיה.**

ב. מועמד בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

ג. **מתא"ם** – מבחן לתארים מתקדמים לנרשמים למ"א, מטעם ובאחריות המרכז הארצי לבחינות והערכה. המתא"ם **מהווה קריטריון הכרחי** למגמות: קלינית, קלינית-חינוכית, התפתחותית, תעסוקתית-ארגונית, קלינית במסלול נירופסיכולוגיה, קוגניטיבית וגורמי אנוש, מסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית. מועמדים למגמה **לפסיכוביולוגיה יהיו פטורים** מחובת המתא"ם.

להלן ציוני סף למתא"ם הנדרשים ע"י המגמות:

למגמה בפסיכולוגיה קלינית במסלול נירופסיכולוגיה – 100.

למגמה בפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית – 100.

למגמה הקלינית-חינוכית – 100.

*תוקף ציון המתא"ם הוא 4 שנים.

ד. **המלצות** – שתיים עד שלוש המלצות.

ה. **ראיון אישי** – בשלב המיון הסופי. לראיון זה יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

משך הלימודים

הלימודים לתואר שני מתקיימים רק במסלול א' (עם תיזה). משך הלימודים בתוכנית הוא שלוש שנים כולל עבודת גמר מחקרית.

כל תלמיד חייב ללמוד תכנית מלאה הן בשנה א' והן בשנה ב'. הלימודים בחלק מהמגמות והתכניות כוללים עבודה מעשית (פרקטיקום) בהיקף של יום עד יומיים בשבוע בנושאים הנלמדים במסגרת המגמה. כמו כן נדרשים התלמידים לבצע עבודת גמר מחקרית לצורך סיום לימודיהם. פרטים מופיעים בנהלי עבודת גמר בתקנון לימודי תואר שני.

לימודי החובה בכל המגמות יכללו את השיעורים הבאים:

- שנה א'**
1. מתודולוגיה, סטטיסטיקה ומחשב.
  2. פרקטיקום בתחום ההתמחות.
  3. הגשת הצעת מחקר.

- שנה ב'**
1. פרקטיקום מתקדם בתחום ההתמחות.
  2. הגשת עבודת גמר מחקרית.

מלבד שיעורים אלה קיימת מערכת שיעורי חובה לכל אחת מן המגמות. את יתר השיעורים יבחר התלמיד מתוך רשימת השיעורים בהתאם לתחום התעניינותו ובאישורו של ראש המגמה. סה"כ הלימודים האקדמיים, במשך שלוש שנות הלימוד, יהיה בהיקף הנדרש על ידי כל מגמה ומסלול.

הערכת התלמיד ומעבר משנה א' לשנה ב'

מורי המגמות השונות והוועדה החוגית לתואר שני יערכו מדי פעם דיוני הערכה על התקדמות התלמידים. בדיונים אלה יילקחו בחשבון הצלחתם בפרקטיקום והישגיהם בשיעורים, בתרגילים ובבחינות. במקרים שבהם תתגבש התרשמות חד-משמעית שהתלמיד נכשל בלימודיו או בחלק מהם, רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להטיל עליו חובות לימוד נוספות, או אף להמליץ על הפסקת לימודיו בחוג. תיתכן גם הפסקת לימודים מטעמים של אי-התאמה אישית.

שקלול ציון סופי

כל תלמיד יקבל ציון בכל קורס. הציון ייקבע על סמך עבודות ו/או בחינות, בהתאם להחלטת המרצה.

ציון גמר מ"א יתבסס על שני מרכיבים, לפי משקלם כדלקמן:

1. ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים כולל פרקטיקום – 60%
2. ציון עבודת הגמר המחקרית – 40%

לימודי המ"א מתנהלים במגמות הבאות:

המגמה לפסיכולוגיה קלינית

הלימודים במגמה הקלינית חותרים להכשרתם של פסיכולוגים קליניים בעלי בסיס תיאורטי מעמיק ורחב, שיוכלו לתרום לפיתוח נוסף של התחום וליישם את מושגיו באורח יצירתי למציאות האנושית בשדה. החל משנת תשס"ה, המגמה מציעה מסלול של לימודי תואר שני (מ.א.) עם אפשרות להמשיך לתואר שלישי (ד"ר) בהתאם למידת העניין של התלמיד, להישגיו וכן לאפשרות ההנחייה של סגל המגמה. בנוסף המגמה תהיה מוכנה לשקול, על בסיס אישי, פנייה של תלמידים אשר יביעו עניין במסלול ישיר לדוקטורט (לפי קריטריונים שיקבעו). כמו-כן ניתן לבקש מעבר למסלול זה עד תום השנה הראשונה ללימודים. בקשות של תלמידים אשר לומדים במסלול הרגיל לקראת מ.א. ומעוניינים לעבור למסלול זה לקראת ד"ר חייבים אישור מנחה למחקר שלהם והצהרת כוונות. סטודנטים אחרים יוכלו להתקבל ללימודי דוקטורט לאחר השלמת המ.א. בעיתוי שיתאים להם ולסגל.

מבנה הלימודים מבוסס על ההנחה, כי השילוב בין הכשרה אקדמית (עיונית ומחקרית) ומעשית יאפשר לבוגרי המגמה ליישם ולהעריך שיטות טיפול מגוונות באורח מיועד ומושכל, מתוך הבנה כוללת של בני האדם אשר עמם יעבדו. הבנה זו, המחייבת בעת ובעונה אחת ראייה של מישורים רבים (השפעות חברתיות, תהליכים משפחתיים ובינאישיים, השפעות גופניות ואישיותו של הפרט על צדדיה השונים: מחשבתיים ורגשיים, מציאותיים ודמיוניים, מודעים ולא מודעים), חיונית הן לשם אבחון מקורותיהם ומשמעותם של הסימפטומים והקשיים בשלם הפרט פונה או מופנה לעזרה, והן לשם בחירת דרכי הטיפול או צורות ההתערבות המועילות ביותר עבורו. הנחה נוספת בה אנו מאמינים היא שהעבודה הקלינית דורשת מן המטפל לנצל את אישיותו שלו כמכשיר טיפולי, מעבר לשיטות ספציפיות בהן הוא מיומן. לפיכך, תהליך ההכשרה הקלינית אינו רק תהליך של רכישת ידע ולמידת טכניקות, אלא גם תהליך של התפתחות עצמית שהצד האישי-חוויתי מרכזי בו.

ההכשרה עוסקת בטיפול באנשים לכל אורך טווח החיים, כשהשנה הראשונה מדגישה טיפול בילדים, מתבגרים ומשפחות במסגרות קליניות מתאימות. בשנה השנייה - הדגש בלימודים ובפרקטיקום הוא על עבודה עם מבוגרים. תלמידי המגמה מקדישים לפרקטיקום בפסיכותרפיה ובאבחון כיומיים בשבוע בשנתיים הראשונות, במסגרות קליניות שונות ומגוונות. השילוב של קליניקה עם היבטים מחקריים ואקדמיים מיועד להכשיר קלינאים המעוניינים בראש וראשונה בהיבטים היישומיים של המקצוע.

כחלק מדרשות הקבלה דורשת המגמה מהפונים את הקורסים **פסיכולוגיה אבנורמלית** ו**פסיכולוגיה של האישיות** (במקרים חריגים תינתן אפשרות להשלים את הדרישה הזאת עד סוף השנה הראשונה בתואר השני). כן דורשת המגמה **התנסות בעבודת שדה** (קורס או התנסות שוות ערך) במהלך הב.א.

המגמה לפסיכולוגיה קלינית-חינוכית

ללימודים במגמה זו שני מוקדים: פסיכולוגיה קלינית של הילד ופסיכולוגיה חינוכית. לפי תפיסת המגמה, שני התחומים, חיי הנפש מחד והחיים במסגרת החינוכית מאידך, משלימים ומעשירים זה את זה.

בתחום החינוכי, ייחודה של התכנית במגמה היא התייחסותה למסגרות חינוכיות כאל מסגרות ארגוניות כוללות, בהן משתתף הפסיכולוג בהערכה, אבחון, הגדרה וטיפול בבעיות המתחייבות לתפקוד בית הספר, הכתה, התלמיד הבודד ההורים או המורה.

בתחום הטיפול בילדים, הגישה המרכזית במגמה היא גישה דינמית התפתחותית, הרואה את התפתחות הילד כמתרחשת במסגרת היחסים עם ההורים. בהתאם, מודגשת עבודה עם הורים, במקביל או ביחד עם הילד. לצד תפיסה מרכזית זו, הסטודנטים נחשפים גם לשיטות טיפול אחרות.

העבודה המעשית זוכה למקום מרכזי במגמה. תלמידי המגמה משתתפים בשתי מסגרות של פרקטיקום בכל אחת משתי שנות הלימוד.

הפרקטיקום החינוכי מתבצע בבתי ספר, במסגרת שירותים פסיכולוגיים-חינוכיים בסביבות חיפה. בשנה הראשונה כל סטודנט אחראי על כיתה ובשנייה על שכבה בבית ספר.

כמו כן הסטודנטים משתתפים בישיבות הצוות של התחנה. היקף הפרקטיקום הוא יום שבוע בכל אחת משתי שנות הלימוד.

הפרקטיקום הקליני מתמקד בהכשרת סטודנטים בפסיכותרפיה של הילד. בשנה הראשונה טיפול דינמי מתבצע במסגרת השירותים הפסיכולוגיים החינוכיים. בשנה השנייה תלמידי המגמה משובצים בתחנות קליניות ומבצעים 3-3 טיפולים. בנוסף, הם משתתפים בפעילות שוטפת של התחנה, ונמצאים בה כיומיים בשבוע.

העבודה המעשית, על חלקיה השונים, מלווה בהדרכה אינטנסיבית הן בשדה והן באוניברסיטה. תפקיד ההדרכה ללוות את הסטודנט בעבודתו, תוך הדגשת ההתפתחות האישית שלו או שלה. במהלכה קיימת התמודדות עם תהליכים פנימיים, רגשות וחוויות הכרוכות בעבודה המעשית, מתוך מגמה לסייע לתלמיד בפיתוח ובהבנת עולמו הפנימי.

עם תום לימודיהם, בוגרי המגמה יכולים להתמחות הן בפסיכולוגיה קלינית והן בפסיכולוגיה חינוכית.

המגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית וגורמי אנוש

המגמה נועדה להכשיר חוקרים אקדמיים וישומיים במספר תחומים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. למגמה זו יתקבל בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לתלמידים שתחום עניינם התאורטי והיישומי חופף את התחומים המודגשים על-ידי מורי המגמה. המגמה תחתור להעניק לתלמידים ידע תאורטי מעמיק, כלים מתודולוגיים, והכשרה מחקרית אינטנסיבית, שתאפשר להם לתכנן ולנהל מחקר עצמאי בנושאים בעלי חשיבות תאורטית או יישומית. הכשרה זו תעשה תוך ניצול הפרוייקטים המחקריים של מורי המגמה והמעבדות העומדות לרשותם.

המגמה מציעה תכנית לימודים מלאה עם מגוון קורסים בנושאים של חישה ותפיסה, קשב וביצוע, זיכרון וארגון מידע, קוגניציה חזותית, גורמי אנוש, קבלת החלטות, תקשורת אדם-מחשב, פסיכופיזיקה, פסיכולינגוויסטיקה, ייצוגים מנטאלים, נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית, ועוד. בנוסף לכך ניתן לקחת קורסים משלימים בנושאים שונים כגון, מוח והתנהגות, מבחנים פסיכולוגיים, ופסיכולוגיה פיזיולוגית, מתכנית הלימוד של המגמות האחרות בחוג ובחוגים אחרים. השיעורים של המגמה יהיו משותפים לתלמידי מ"א ולתלמידי דוקטורט. ייעשה מאמץ לשלב את תלמידי המגמה במסגרת הפרוייקטים המחקריים של "המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות" באוניברסיטת חיפה. לרשות המכון מערכת מפותחת של מחשבים וציוד מחקר להרצת ניסויים בכל מגוון הנושאים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית וגורמי אנוש.

תוכנית לימודים מחקרית בנוירוקוגניציה

בשיתוף עם המגמה לנוירופסיכולוגיה. החל משנת הלימודים תש"ע תוצע תוכנית לתלמידי מחקר המעוניינים בשילוב שבין פסיכולוגיה קוגניטיבית ונוירופסיכולוגיה. ככל שיתאפשר הדבר, ובהתאם לתחומי העניין של התלמיד, תונחה עבודת המחקר במשותף על ידי מנחים משתי המגמות. תלמידי התוכנית ילמדו קורסי ליבה משתי המגמות וכן קורסי בחירה על פי תחומי העניין והמחקר שלהם שיקבעו בתיאום עם המנחים. ההרשמה לתוכנית אפשרית באמצעות כל אחת מהמגמות.

המגמה לפסיכוביולוגיה

המגמה נועדה להכשיר חוקרים במספר תחומים של פסיכוביולוגיה/מח והתנהגות. למגמה יתקבלו בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לאלו המעוניינים בלימודי דוקטורט. תוכנית הלימודים בנויה ממקבץ שעורי חובה הכוללים את חובות החוג, מקבץ שעורי בחירת-חובה בתחום הפסיכוביולוגי, הניורוביולוגי, והניורוקוגניטיבי, ושעורי בחירה, והיא כוללת הכשרה פיסיוולוגית מתאימה. נושאים נלמדים כוללים: הבסיס המוחי, הפיזיולוגי, הפרמקולוגי, והביוכימי של התנהגות, התפתחות של התנהגות נורמאלית ופתולוגית, של למידה וזיכרון, דחק (stress) והסתגלות, מוטיבציה, הליכי התמכרות, והתנהגות בבע"ח בכלל.

החל מסוף השנה הראשונה הסטודנט ישתלב במחקר באחת המעבדות לפסיכוביולוגיה ובמסגרת זו יחל ביצוע התיזה המחקרית בהנחיית אחד ממורי המגמה. תחומי המחקר במגמות השונות: מודלים בעלי חיים לדכאון, פוסט-טראומה וסכיזופרניה, ויסות רגשי של למידה, זיכרון ופלטיות סינפטית, השפעה של מצבי עקה (סטרס) על מוח והתנהגות, השפעות בין-דוריות בהתנהגות, מוטיבציה והדוניות אינטיטיבית, השפעת מריחואנה על תהליכי זיכרון וטראומה, השפעת גורמים גנטיים, אפיגנטיים וסיבבתיים על התנהגות, פסיכופרמקולוגיה של הפרעות פסיכיאטריות.

במגמה מושם דגש רב על מעורבות והתפתחות הסטודנט במחקר. הסטודנטים בתוכנית מעודדים לפתח תוכנית מחקר ולהמשיך לתואר שלישי.

המגמה לפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית

המגמה התעסוקתית-ארגונית נועדה לספק לימודים עיוניים, כלי מחקר והכשרה מעשית לתלמידים המבקשים להתמחות בתפקידים הבאים:

- **ייעוץ לבחירת קריירה לפרטים וארגונים** מתוך כוונה לסייע לפרטים ולארגונים בבחירה נכונה של של עיסוקים ובשינוי ופיתוח קריירה ומסלולי קריירה בתוך ארגונים ובין ארגונים.
- **ייעוץ ארגוני** במכונים, בחברות ובארגונים מתוך כוונה להקנות ידע ומתודולוגיות נדרשות לניתוח ושיפור תהליכים פסיכולוגיים ארגוניים מרכזיים כמו קבלת החלטות, תהליכי שינוי, עבודת צוות הנעה וכיו"ב.
- **ברירה ושיבוץ** מועמדים ללימודים, להכשרה, ולעבודה תוך שימוש בכלי הערכה מגוונים.

תכנית הלימודים במגמה מיועדת לספק הכנה משותפת בסיסית אינטגרטיבית (תוך הזנה הדדית בין התחומים) בתחומים השונים של הפסיכולוגיה התעסוקתית-ארגונית, ולאחר מכן לאפשר לכל תלמיד להתפתח בכיוונים ספציפיים לפי בחירתו.

משך הלימודים בשלב המ.א. הוא שלוש שנים, במהלך התלמיד ממקד בהדרגה את התעניינותו באחד או שניים מן התחומים הנ"ל.

שנה א' מוקדשת לקורסי מבוא, לבחירת נושא למחקר התיזה ולהכנת הצעת מחקר התיזה בהדרכה צמודה של מנחה ממורי המגמה. שנה ב' מוקדשת לקורסים מתקדמים וקורסים יישומיים (פרקטיקום והנחיית קבוצות), ולסיום מחקר התיזה. שנה ג' מוקדשת לסיום התיזה לתלמידים שלא הצליחו לסיימה בשנה ב'.

נא לשים לב: ייתכנו שינויים בתחומי ההתמחות בשנת הלימודים תשע"א. על המועמדים לברר זאת סמוך להרשמה

בהתאם להסדר עם החוג לסוציולוגיה, תלמידי המגמה יכולים להירשם לקורסים נבחרים כקורסי בחירה בחוג לסוציולוגיה, בתאום עם ראש המגמה העוסקות-ארגוניות.

המגמה הקלינית במסלול נירופסיכולוגיה

הנירופסיכולוגיה הקלינית הנה תחום התמחות תיאורטי ויישומי העוסק בביטויים ההתנהגותיים והפסיכולוגיים של המרכיבים הנורולוגיים, הנורופתולוגיים, הפתופיזיולוגיים והנורוכימיים של מחלות של מערכת העצבים המרכזית, כמו גם הטווח הרחב של ליקויים הנגרמים במהלך ההתפתחות וכתוצאה מטרואומה מוחית. ההתמחות היישומית (המתבססת על החקר המדעי של הקשר שבין המוח להתנהגות) מתמקדת באבחון והערכה, התערבות טיפולית ושיקום, תוך הסתמכות על עקרונות המעוגנים במחקר המדעי של ההתנהגות האנושית במהלך החיים, והיחס בין דפוסי ההתנהגות והתפקוד התקין או הבלתי תקין של מערכת העצבים המרכזית. הנירופסיכולוגיה הקלינית כוללת הערכה ואבחון של השינויים ההתנהגותיים המאפיינים ליקויים בתפקוד מערכת העצבים המרכזית, וטיפול בקשיים הפסיכולוגיים המתלווים לכך. הנירופסיכולוג חייב אפוא להיות, מצד אחד, בעל ידע המאפשר זיהוי של כל המשתנים הרפואיים, הנורולוגיים, הפרמקולוגיים, הקוגניטיביים, ההתפתחותיים והפסיכו-סוציאליים החשובים להבנת הליקוי הנוכחי, ומצד שני עליו להכיר היטב את השיטות הטיפוליות המתאימות לאותו מקרה. דרישות אלה מדגישות את החשיבות של שיטות הערכה מתוחכמות ומבוססות מבחינה מתודולוגית, שפותחו תוך הסתמכות על הידע העדכני של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית, ואת היישום של שיטות טיפול המתבססות על הכרת אסטרטגיות חילופיות שמטרתן לצייד את החולה במנגנוני התמודדות נאותים.

תוכנית הלימודים במגמה הקלינית במסלול לנירופסיכולוגיה מבוססת על מודל המדען-הקלינאי, שהינו שילוב של מחקר ועבודה טיפולית, פעילויות משלימות המעשירות זו את זו. על פי תפיסה זו, מטרתה הכוללת של התוכנית הנה לספק לתלמידים, בנוסף להכשרה קלינית בסיסית, ידע מקיף בתחומי הפסיכולוגיה הקוגניטיבית ומדעי המוח (neuroscience), שיהווה את הבסיס למרכיב האבחוני של העבודה הנורופסיכולוגית. בלימודי הפסיכותרפיה יושם דגש על הצרכים והאפיונים הייחודיים של אוכלוסייה זו, המחייבים שיטות התערבות ייחודיות. הכשרה מקיפה במחקר תבטיח שהתלמידים יהיו מוכנים לביצוע מחקר הדוקטורט, ובהמשך דרכם, לפעילות מחקרית עצמאית או שיתוף פעולה פורה עם חוקרים אחרים.

תוכנית הלימודים

שעורי החובה בשנתיים הראשונות ללימודים יכללו, בנוסף לשיטות מחקר, קורסים

בסיסיים בנוירופסיכולוגיה ובמדעי המוח (נוירופסיכולוגיה קלינית, נוירופסיכולוגיה שיקומית, נוירואנטומיה, נוירופתולוגיה) ושעורי יסוד בתחומים הקליניים (פסיכופתולוגיה, פסיכודיאגנוסטיקה, יסודות הפסיכותרפיה, אבחון נוירופסיכולוגי).

בנוסף לשיעורי החובה, יבחרו התלמידים שעורים נוספים מתוך השעורים המוצעים במגמה (כגון נוירופסיכולוגיה התפתחותית, החלמה מפגיעה מוחית, הזדקנות ודמנציה ותחומים ספציפיים בנוירופסיכולוגיה כגון שפה, זיכרון, רגש ותפקודים ניהוליים). באישור ראשי המגמה ניתן לבחור גם קורסים רלוונטיים ממגמות אחרות או מחוגים אחרים. בשנה השניה והשלישית ישתתפו התלמידים בפרקטיקום נוירופסיכולוגי וקליני. בנוסף, במהלך לימודיהם יעסקו התלמידים במחקר.

תוכנית לימודים מחקרית במדעי המח הקוגניטיביים בשיתוף עם המגמה הקוגניטיבית: ראה לעיל.

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית רואה את ייעודה בהכשרת פסיכולוגים התפתחותיים בעלי תשתית איתנה בתחומי ידע מחקריים וישומיים מגוונים הקשורים לרווחתם ולטובתם של ילדים, משפחות וקהילותיהם. המגמה רואה קשר אמיץ בין מצוינות אקדמית ומחקרית לבין מיומנויות יישומיות אפקטיביות. ייחודה של המגמה הנו בשילוב בין דגשים מחקרים ויישומיים, בראייה אקולוגית המדגישה התפתחות תקינה כמו גם מצבי סיכון, ובדגש על יישום ברמת הפרט, המשפחה, הקהילה ומערכות וארגונים גדולים בעלי השפעה על התפתחותם ועל שלומם של ילדים. על בסיס גישה זו הלימודים במגמה מיועדים הן לתלמידים המעוניינים בעיקר בתחום המחקרי והן לאלה הרואים את עתידם בעקר בעבודת שדה.

המגמה ההתפתחותית קולטת מספר מצומצם של תלמידים כל שנה ושואפת להעניק הכשרה מעמיקה ויסודית בתחומים הקשורים להתפתחותם התקינה של ילדים וכן למצבי סיכון. המגמה צברה ניסיון בעיקר בתחום ההתפתחות הרגשית-חברתית החל מהינקות המוקדמת ולאורך מעגל החיים, ומתוך ראייה אקולוגית רחבה. חלק אינטגרלי ומרכזי של הלימודים כולל נטילת חלק בפרוייקטים מחקריים שמתנהלים ע"י חוקרים הקשורים ל"מרכז לחקר התפתחות הילד". כדי לסייע בכך עומדת לרשותם של התלמידים תשתית המרכז הכוללת בין השאר חדרי תצפית וראיון, ציוד מדעי משוכלל, חדרי עבודה המצוידים במחשבים עבור התלמידים, סיוע מנהלי וטכני, וטיפוח אישי של התלמיד בהתאם לצרכיו ולתחומי העניין שלו. בנוסף כוללת תכנית הלימודים מגוון רחב של קורסים והתנסויות יישומיות בהם לומדים התלמידים לתרגם תאוריות ומחקר לעבודה מעשית.

מסלול הלימודים במגמה ההתפתחותית מתחיל כמסלול לימודים רגיל לתואר מ.א., תוך עידוד להמשך לימודי דוקטורט. לפיכך בתהליך הקבלה נלקחים בחשבון הכישורים הפוטנציאליים הנדרשים ללימודים מתקדמים הן ברמת מ.א. והן ברמת דוקטורט. המעבר לשלב הדוקטורט מותנה בבחירת התלמיד להמשיך ללימודים לתואר שלישי, בביצוע עבודת תיזה ברמה שמצדיקה המשך לימודי דוקטורט, ובמצאיאת מנחה למחקר הדוקטורט.

המסלול האישי בפסיכולוגיה חברתית

הפסיכולוגיה החברתית היא תחום בעל מעמד ייחודי בתוך הפסיכולוגיה בהיותה גשר בין הפסיכולוגיה לבין מדעים אחרים בתוך מדעי החברה. מעמד זה מוביל לכך שתחום זה תורם משמעותית להבנת תהליכים חברתיים מרכזיים במגוון תחומי ידע ומעש מעבר לפסיכולוגיה גופה. תחומים כגון כלכלה, מינהל עסקים, תקשורת וחינוך בולטים בהקשר זה. אוניברסיטת חיפה מציעה לסטודנטים המתעניינים בפסיכולוגיה חברתית את המסלול האישי-חברתי.

תוכנית הלימודים במסלול האישי-חברתי מיועדת לסטודנטים שיש להם עניין מיוחד בפסיכולוגיה חברתית בכלל, ובתחומי המחקר בהם עוסקים חברי החוג הקשורים בתכנית בפרט. התוכנית מבוססת על סמינר מחקר (פרקטיקום) ומגוון קורסים אחרים בתחום הפסיכולוגיה חברתית. הפרקטיקום הניתן בשנה הראשונה והשניה, פועל כקבוצת מחקר בה כל המשתתפים מציגים את מחקריהם בשלבים שונים של ביצועם. בנוסף לפרקטיקום, כוללת תכנית הלומדים במסלול מגוון קורסים בפסיכולוגיה חברתית הניתנים ע"י מורי המסלול (בהתאם לתוכנית הלימודים המעודכנת של כל שנה). קורסים אלו כוללים: דילמות חברתיות, משא ומתן וקבלת החלטות תחרותיות, קוגניציה חברתית מבט בין-תרבותי על הפסיכולוגיה, יחסים ביו אישיים, פסיכולוגיה של הדת, עצמי וזהות, סדנה בהתנהגות קבוצתית, סדנה בנושא הקונפליקט היהודי ערבי בראי התיאוריה, סדנה מתקדמת בנושא הקונפליקט היהודי ערבי, ואספקטים נבחרים בפסיכולוגיה חברתית. בנוסף, סטודנטים הלומדים בתוכנית יכולים להשתתף במגוון קורסים מתוך אלה הניתנים במגמות אחרות בחוג ובאוניברסיטה, וזאת על פי הצרכים הייחודיים של כל תלמיד ותוך התייעצות עם המנחה או המלווה.

עם כניסת התלמיד למסלול הוא יקבל ליווי והדרכה מאחד המורים הקשורים לתוכנית עד לשלב בו ימצא מנחה לעבודת התזה. בניית תוכנית הלימודים תעשה תוך התייעצות עם המלווה או המנחה.

בהתאם לדרישות הרגילות של לימודי המ.א., תלמידי המסלול האישי-חברתי נדרשים לסיים את הצעת התיזה בסוף השנה הראשונה, ואת מחקר התיזה בסוף השנה השנייה ללימודים. תהליך המיון של המועמדים למגמה שם את הדגש בעיקר על תחומי העניין של המועמד, יכולותיו המחקריות, ההמלצות האקדמיות אותן הגיש, והערכות מראיינים. כמו כן נלקחים בחשבון ציוני התואר הראשון ותוצאות מבחן המתא"ם.

תנאי קבלה ללימודים במסלול הישיר לדוקטורט

1) המסלול הישיר לדוקטורט בחוג לפסיכולוגיה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי התואר השלישי ושהחוג רואה בהם מועמדים מובטחים ללימודי תואר שלישי. תנאי קבלה למסלול כולל סיום לימודים לתואר "בוגר" בציון משוקלל של **90** לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

2) הקבלה למסלול אפשרית רק כתלמיד מן המניין. ניתן להתקבל למסלול לאחר סיום תואר "בוגר" או לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים במ.א. דהיינו בתחילת שנה ב' במ.א. ניתן להתקבל רק בראשית שנה אקדמית. המועמדים ידרשו להציג הסכמה בכתב ממנחה שיאות להנחותם והצהרת כוונות.

- (3) משך הזמן לסיום חובות המסלול הוא **4 שנים**. הארכת לימודים תינתן רק בשנה החמישית, באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- (4) **תכנית הלימודים במסלול הישיר זהה לתוכנית הלימודים בלימודי המ.א. התלמידים ידרשו להגיש במהלך השנתיים הראשונות ללימודיהם, אך לא יאוחר מסוף שנה ב' עבודת מחקר חלוץ. הצעת המחקר תוגש עד סוף הסמסטר הרביעי ללימודים. סיום מכסת הלימודים הנדרשת בציון ממוצע 90, אישור מחקר חלוץ בציון 90 ואישור הצעת הדוקטורט יארכו שנתיים לכל היותר.**
- (5) תלמיד שלא יעמוד בתנאים הללו יעבור למסלול הרגיל במ"א ויידרש להשלים את כל החובות לקבלת תואר שני.
- (6) פרטים נוספים על המסלול ותנאי הלימודים בו, ניתן לראות בתקנון לימודי תואר שני או שלישי של אוניברסיטת חיפה באתר האינטרנט.

הלימודים לתואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' רחל תומר

תוכנית הלימודים לתואר שלישי מיועדת להכשיר את בוגריה לעבודה במחקר, בהוראה ויישום בתחומים שונים של הפסיכולוגיה. החוג לפסיכולוגיה רואה בדוקטורנטים במשך הכשרתם חלק חשוב מהצוות ומצפה מהם להשתלב כפי שידרש בפעילות החוג, בועדותיו, בהוראה ובהדרכה כנדרש.

תנאי קבלה

זכאי להגיש מועמדותו לקבלה כתלמיד לדוקטורט בעל תואר מ"א בפסיכולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל שהשיג לפחות ציון ממוצע 85 בלימודים לתואר שני, וציון 86 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה).

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל, וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-G.R.E.

בקשת הקבלה ללימודי הדוקטורט תוגש בכתב ליו"ר ועדת דוקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן לקבל במזכירות החוג. חלק מרכזי מתהליך הקבלה הוא יצירת קשר של המועמד עם חבר סגל המוסמך להדריך תלמידי מחקר, אשר יאות להדריך את המועמד בעבודת המחקר. על המועמד להמציא מכתב מנומק מהמנחה המיועד באשר להסכמתו.

לאחר קבלת כל החומר הנדרש בחוג, יוזמן המועמד לראיון קבלה שייערך ע"י ועדת הדוקטורט ומי מנציגיה. בראיון יוזמן גם המנחה והועדה תעביר את המלצתה לרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי ההרשמה

ההרשמה לתואר שלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשלושה מועדים בלבד: באוגוסט, בינואר וביוני. עד לתאריכים אלו יש להעביר למזכירות החוג את כל המסמכים הדרושים. רשימת חברי סגל המוסמכים להדריך תלמידי דוקטורט עם ציון תחומי התעניינותם, ניתן לקבל במזכירות החוג. ניתן להירשם לשני הסמסטרים – הן הסמוך להרשמה והן הרחוק יותר.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא **ארבע** שנים.

הלימודים מחולקים לשני שלבים: **שלב א'** – מוקדש לכתיבת הצעת המחקר;

שלב ב' – מוקדש לעריכת וכתיבת המחקר. את הצעת המחקר יש להגיש עד תום השנה הראשונה ללימודים.

שלב מחקר א'

שלב מחקר א' מוקדש לתכנון וכתיבת הצעת המחקר. שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מתחילת הלימודים.

שלב מחקר ב'

א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב מחקר ב' יגיש התלמיד הצעת מחקר שתכלול את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר. הצעה זו תוגש בכתב לועדת הדוקטורט החוגית עם חוות דעתו של המדריך או הוועדה המלווה (על וועדות מלוות ראה תקנון הרשות ללימודים מתקדמים). חוות הדעת תסתמך על בדיקה שתתייחס להצעת מחקר ולכשרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת. כמו כן תתבקש חוות דעת של שני קוראים נוספים מהחוג ומחוצה לו. במקרה של מדריך ללא וועדה מלווה. מומלץ לקרוא היטב אודות תפקידה של הוועדה המלווה. אמנם אין חובה להרכיב וועדה מלווה אולם זו האופציה המומלצת על ידי החוג. התלמיד יתייחס בכתב להערות הקוראים.

ב. בדיקת ההצעה נתונה בידי ועדת הדוקטורט והיא זו אשר תחליט לאשר את ההצעה או לדחותה או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתם של הקוראים והמנחה או לחילופין הוועדה המלווה. הוועדה תזמן את תלמיד המחקר להגן על הצעתו לפני ועדה.

ג. לאחר אישור ההצעה יעבור המועמד לשלב מחקר ב'. כעבור שנה מתאריך אישור הצעת הדוקטורט יגיש התלמיד דו"ח התקדמות מפורט למנחה העבודה, והמנחה יאשר את הדו"ח. דו"ח זה יוגש לחברי ועדת הד"ר אשר היו מעורבים בשלב אישור ההצעה.

אלו האחרונים יבחנו את התקדמות התלמיד ויודאו שאכן מילא את כל התחייבויותיו כפי שהתבקש.

במידה התלמיד והמנחה מבקשים להכניס שינויים משמעותיים בתוכנית המחקר כפי שאושרה ע"י ועדת הד"ר, התלמיד (באישור המנחה) יגיש בכתב פירוט מנומק של השינויים, והשינויים המוצעים יועברו לאישור אותה ועדה שאישרה את ההצעה המקורית.

פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת מחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" הוא שלוש שנים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תיאור לימודי הדוקטורט

- א. המדריך או הוועדה המלווה של עבודת הד"ר יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ב. כל תלמיד יחוייב בשיעורים בהיקף של 16 ש"ס במהלך לימודי הדוקטורט. בחירת השיעורים תיעשה תוך היוועצות בין המונחה למנחה/וועדה מלווה.
- ג. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו בשלב א'.
- ד. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מכסת השיעורים כנדרש בלימודי הדוקטורט.
- ה. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.
- ו. במסגרת לימודיו יידרש כל תלמיד להתנסות בהוראה בחוג או בהדרכה בחוג.
- ז. תלמיד דוקטורט מחויב בהשתתפות "בפורום הדוקטורנטים" המתקיים בחוג.
- ח. מידע לגבי מלגות ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי תעודה בפסיכותרפיה פסיכואנליטית

החוג לפסיכולוגיה מקיים תוכנית תלת-שנתית של לימודי תעודה בפסיכותרפיה המיועד **לתרפיסטים מנוסים**. התוכנית מתמקדת בפסיכותרפיה אינדיבידואלית דינמית, אך כוללת גם סמינרים בגישות אחרות.

מתקיימים שני מסלולים. מסלול אחד מתמקד **בפסיכותרפיה עם דגש על עבודה עם מבוגרים, אך עם התייחסות לתיאוריה ופרקטיקה הקשורים לעבודה עם ילדים ונוער**. מסלול שני מתמקד **בפסיכותרפיה של ילדים ונוער**. הדגש הוא על הבנת יחסי הגומלין בין הילד וסביבתו, והשפעתם על התפתחותו. בשני המסלולים היקף הלימודים הוא 7 שעות בשבוע וכולל הדרכה קבוצתית ואישית. התוכנית מיועדת לפסיכולוגים, עובדים סוציאליים ופסיכיאטרים, וכן לאנשי מקצוע אחרים בתחומי הפסיכותרפיה בבריאות הנפש. פרטים וטופסי הרשמה ניתן להשיג במזכירות החוג ועל האינטרנט.

תקשורת

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר עוזי אלידע

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גבריאל וימן, פרופ' תמר כתריאל, פרופ' רון רובין (חל"ת).

פרופסור חבר: פרופ' רפאל כהן-אלמגור (חל"ת).

מרצה בכיר: ד"ר אלי אברהם, ד"ר עוזי אלידע, ד"ר יונתן כהן, ד"ר יעל משלר, ד"ר יריב צפתי, ד"ר רבקה ריב"ק.

מרצה: ד"ר רועי דוידזון, ד"ר נורית טל אור, ד"ר אורן מאירס (שבתון), ד"ר מישל רוזנטל (שבתון, חל"ת).

עמית הוראה
מורה מן החוג: גב' מיכל אבן, ד"ר קרן אור חן, ד"ר רות אורן, פרופ' דוד אלכסנדר, גב' ענת באלנט, מר אוריאל בן עמי, ד"ר יוסי בר, ד"ר חנן גולן, מר יאיר גיל, עו"ד אילן הורוביץ, ד"ר ברוך חזן, מר טל ינוביצקי, ד"ר חיים כלב, מר ראובן כרמל, ד"ר יוסי מלמד, מר יובל פלג, פרופ' סונדרה רובנשטיין, ד"ר מרי תותרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' נורית נתן**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 8249283, 04-82497121; פקס: 04-8249120

מיקום: חדר 8034, קומה 8, בניין רבין

אתר החוג באינטרנט: communication.haifa.ac.il

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר, תכנית הלימודים וסגל המרצים של החוג, מידע הנוגע לקבלה לחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף, וכן דיווח על פעילות החוג ועל בוגריו.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים לתואר ראשון בחוג נועדו להקנות לתלמידים היכרות יסודית עם התחומים השונים בחקר התקשורת ועם תיאוריות וגישות לניתוח הפעילות התקשורתית ולבחון את מקומה החברתי, הפוליטי והתרבותי. תכנית הלימודים מתרכזת בשלושה נושאים: א. תקשורת המונים – תהליכי ההפקה, המבנה, הארגון והתפקוד של אמצעי תקשורת שונים, השפעותיהם וקהליהם. ב. תקשורת כתרבות – טקסטים, טקסים וסמלים שבאמצעותם יחידים וקהילות יוצרים משמעויות וזהויות. ג. תקשורת בינאישית – הבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת, וחקר שפה ותקשורת. תכלית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי ידע בסיסי בתיאוריה ובמחקר בתחומי התקשורת השונים, ולטפח הבנה ביקורתית ביחס לתהליכי תקשורת וביחס לתפקידיה של התקשורת בחיים החברתיים. את הלימודים העיוניים מלוות סדנאות בתחומים שונים של התקשורת, כגון: פרסום, שוק, יחסי ציבור, רדיו צילום, טל' ועוד.

מסלולי הלימוד

- א. תכנית חד-חוגית
- ב. תכנית דו-חוגית
- ג. תכנית משותפת לתקשורת ומשפטים

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

סוגי הקורסים בחוג

הלימודים נערכים במספר מסגרות המשלימות זו את זו: **קורסי החובה** כוללים הרצאות הסוקרות תחומי עניין רחבים, ו**בתרגילים** המלווים אותם נפגשות קבוצות קטנות יותר כדי להעמיק, להבהיר ולתרגל את החומר שנסקר בהרצאות. **קורסי הבחירה** נסמכים על קורסי המבוא, ובוחנים תחום מחקר מסויים לעומק; **הסמינרים**, שנשענים עליהם, מזמנים התמחות ממוקדת תוך לימוד אינטנסיבי בקבוצות קטנות, והתנסות מחקרית ראשונית ומונחית. לבסוף, **הסדנאות** מפגישות קבוצות קטנות של סטודנטים עם תחומי עשייה בתקשורת, ומאפשרות תרגול של מיומנויות בסיסיות. תלמידי שנה ג' יכולים להשתתף **בתכנית פרקטיקום** שכוללת התנסות מקצועית; ואם ממוצע ציוניהם בחוג הוא 85 ומעלה, באפשרותם להשתלב בעבודה מחקרית פרטנית עם מרצים, במסגרת של **הדרכה אישית**.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

חובות התלמיד בחוג

שנה א' (דרג 1)

שיעורי חובה

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' א')	שו"ת 4 שש"ס	6 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' ב')	שו"ת 4 שש"ס	6 נ'

מבוא לתקשורת בינאישית:

א. היבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת +

1 ש' קבוצת דיון	שו"ת 3 שש"ס	3 נ'
ב. שפה ותקשורת + 1 ש' קבוצת דיון	שו"ת 3 שש"ס	3 נ'

קורס בחירה	שיעור 4 שש"ס	4 נ'
סדנה	סדנה 6-2 שש"ס	2-6 נ'

סה"כ 24-28 נ'

שנה ב' (דרג 2)

שיעורי חובה

שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'

קורסי בחירה	שיעור 21-8 שש"ס	8-21 נ'
סדנה	2 שש"ס	2 נ'

סה"כ 22-26 נ'

שנה ג' (דרג 3)

שיעורי חובה

דיני תקשורת חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת	שיעור 4 שש"ס	4 נ'
	שיעור 2 שש"ס	2 נ'

שיעור בחירה	שיעור 10 שש"ס	10 נ'
3 סמינריונים	סמינר 12 שש"ס	12 נ'
סדנה	סדנה 2 שש"ס	2 נ'

סה"כ 30 נ'

סה"כ: 80 נקודות בחוג

20 נקודות לימודי מקבץ

20 נקודות חובת בחירה מחוץ לחוג: מבואות וקורס בחירה

מדעי החברה (יש לבחור 2 מבאות)

מבוא לסוציולוגיה	5 נק', החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מבוא לאנתרופולוגיה	5 נק', החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מבוא לממשל ופוליטיקה	5 נק', ביה"ס למדע המדינה
מבוא לכלכלה א'	4 נק', החוג לכלכלה

מדעי הרוח (יש לבחור 2 מבאות)*

מבוא לעת החדשה	4 נק', החוג להיסטוריה כללית
מבוא לבלשנות כללית	2 נק', החוג ללשון עברית
מבוא לבלשנות א'	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לבלשנות ב'	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לפרוזה	4 נק', החוג לספרות עברית והשוואתית
מבוא לתחביר	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לספרות עממית	4 נק', החוג לספרות עברית והשוואתית

וכן: קורס בחירה
סה"כ 120 נקודות

* רשימת קורסים נוספים תתפרסם במהלך הקיץ.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

חובות התלמיד בחוג

שנה א' (דרג 1)

שיעורי חובה

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' א')	שו"ת 4 שש"ס	6 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' ב')	שו"ת 4 שש"ס	6 נ'

מבוא לתקשורת בינאישית:

א. היבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת +

1 ש' קבוצת דיון	(סמ' א')	שו"ת 3 שש"ס	3 נ'
ב. שפה ותקשורת + 1 ש' קבוצת דיון	(סמ' ב')	שו"ת 3 שש"ס	3 נ'
סדנה	(סמ' א' או ב')	סדנה 2 שש"ס	2 נ'

סה"כ 20 נ'

שנה ב' (דרג 2)

שיעורי חובה

שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל	(סמס' א')	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל	(סמס' ב')	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל	(סמס' ב')	שו"ת 2 שש"ס	4 נ'
קורסי בחירה	שיעור 4 שש"ס		4 נ'
סדנה	סדנה 2 שש"ס		2 נ'

סה"כ 18 נ'

שנה ג' (דרג 3)

שיעורי חובה

דיני תקשורת	(סמ' א')	שיעור 4 שש"ס	4 נ'
חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת	(סמ' ב')	שיעור 2 שש"ס	2 נ'
שיעור בחירה		שיעור 6 שש"ס	6 נ'
2 סמינריונים		סמינר 8 שש"ס	8 נ'
סדנה		סדנה 2 שש"ס	2 נ'
		סה"כ	22 נ'
		סה"כ	60 נ'

תנאי מעבר

על מנת לעבור לשנה ב' על התלמיד/ה לקבל ציון ממוצע 70 לפחות בשיעורי החובה ולא פחות מ-60 בכל אחד מן השיעורים.
כדי לעבור לשנה ג' על התלמיד/ה לקבל ציון עובר (51 לפחות) במקצועות החובה של שנה ב'.

מבוא לסטטיסטיקה

- סטודנטים שחוגם השני הינו סטטיסטיקה, פסיכולוגיה, שירותי אנוש או סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, אשר לומדים את הקורס בחוג השני יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.
- סטודנטים שחוגם השני הינו מדע המדינה, אשר יבחרו ללמוד את הקורס בחוג השני, יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.

קורסי בחירה

שש נקודות מתוך 10 נקודות לימודי הבחירה חייבות להיות שיעור מדרג 2 בחוג. סטודנטים יכולים להחשיב תרומה חברתית, השתתפות בנבחרת, להקת ריקודים ופעילויות דומות המוכרות על ידי האוניברסיטה כחלק מתכנית הלימודים שלהם בחוג עד להיקף של 4 נק' (סטודנטים בתכנית המשותפת עם משפטים יכולים להחשיב עד 2 נק' של פעילות חברתית).

תעודת הוראה

סטודנטים המעוניינים להכשיר את עצמם לעבודה בתחום הוראת התקשורת יוכלו להתחיל בכך כבר בשנה השלישית ללימודיהם בחוג. הלימודים לקראת תעודת הוראה בתקשורת נערכים בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. ניתן להתייעץ עם מרכזות החוג ללמידה, הוראה והדרכה בדבר הקורסים המומלצים למי שמתעתדים ללמוד הוראת תקשורת. פרטים נוספים על התכנית ניתן למצוא באתר החוג.

תכנית הפרקטיקום

תלמידי שנה ג' המעוניינים בהתנסות מקצועית יכולים לעבוד באחד ממגוון ארגונים העוסקים בתחומי התקשורת השונים בחסות החוג ובליווי אקדמי שלו. יש אפשרות להצטרף

לפרקטיקום במסגרת סמסטריאלית (2 נק' או 4 נק') או שנתית (4 נק') והציון מוגדר כ- השלים/לא השלים.

מחויבות הסטודנטים למקום העבודה היא בהיקף של 4 שעות בשבוע ל-2 נק' או 8 שעות בשבוע ל-4 נק' (ללא תמורה כספית), וכמו כן תתקיימנה מספר פגישות בסמסטר במסגרת קבוצות דיון מונחות באוניברסיטה.

רשימת הארגונים המשתלבים בפרקטיקום תישלח לסטודנטים. הרישום לפרקטיקום ייעשה רק לאחר שהסטודנט/ית פנה/תה והתקבל/ה לאחד מהארגונים הנמצאים ברשימה. תכנית הפרקטיקום מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד.

הדרכה אישית בפרוייקט מחקרי

תלמידי שנה ג' המעוניינים להתנסות בעבודה מחקרית הנערכת בחוג יכולים לפנות למרצים המוכנים לשלב אותם בפרוייקטים שלהם. הפנייה למרצה נעשית ע"י הסטודנט/ית על פי בחירתו/ה. בתאום עם המרצה, הסטודנט/ית ת/ימלא טופס שבהיר מהם חובותיו/ה במסגרת הפרוייקט (מטלות, קריאה, מספר פגישות בסמסטר, מרכיב הציון). ההדרכה האישית תזכה את התלמיד/ה בציון. ההדרכה האישית מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד, שממוצע ציוניהם בחוג 85 ומעלה, ותהיה בהיקף 4 נ"ז (במסגרת סמסטריאלית או שנתית).

תכנית משותפת לתקשורת ומשפטים

א. תלמידים רשאים לראים בתכנית המשותפת לחוג לתקשורת ולפקולטה למשפטים, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר "בוגר" במשפטים או בתקשורת.

ב. התלמידים ילמדו במקביל את התכנית ללימודי משפטים (בהיקף של 112 נ"ז) ואת תכנית הלימודים של החוג לתקשורת במסלול הדו-חוגי (בהיקף של 54 נ"ז).

ג. תלמידי התכנית המשותפת לתקשורת ומשפטים יסיימו את לימודיהם בחוג לתקשורת אם עמדו בכל דרישות האוניברסיטה ותכנית הלימודים הנדרשת על ידי החוג וצברו 54 נ"ז בחוג לתקשורת.

ד. תלמידי התכנית המשותפת יהיו פטורים בחוג לתקשורת מקורס החובה "דיני תקשורת" ומסדנה אחת. התלמידים יידרשו להשלים את מכסת 6 נקודות הזכות הללו בקורסים בעלי עניין משותף לתקשורת ולמשפט במסגרת הפקולטה למשפטים, מתוך רשימה שתימסר במזכירות החוג לתקשורת.

ה. במקרה של הפסקת לימודים בפקולטה למשפטים, החוג לתקשורת יכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה עד 10 נ"ז. התלמידים יחוייבו להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג לתקשורת בהיקף של 60 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת התואר "בוגר" בחוג לתקשורת.

ו. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת "בוגר" בחוג לתקשורת ובפקולטה למשפטים.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יריב צפתי

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בתכנית המחקרית לתואר שני בחוג לתקשורת היא הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתקשורת. התכנית כוללת התבוננות בין-תחומית על תופעות תקשורתיות מגוונות וכוללת מחקר על תכני תקשורת, השפעות תקשורת המונים, תרבות פופולארית, תקשורת בין אישית ולשונית, הקשר בין תקשורת לפוליטיקה, תקשורת שיווקית, אסטרטגיות תקשורת ועוד.

מקומה המרכזי של התקשורת בחברה ובתרבות, וכן הדרישה הגוברת של מערכות מסחריות וציבוריות לבעלי ידע בתחומי התקשורת, הביאו מוסדות אקדמיים רבים בעולם לפתח תוכניות אקדמיות בתחום. ההיכרות עם הצורך במומחים בתחום התקשורת הניבה פיתוח של 3 תוכניות לתואר שני בתקשורת באוניברסיטת חיפה:

- תכנית מ"א מחקרית (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
- תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות ביחסי ציבור ודוברות
- תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בלימודי מדיה

תכנית מ"א מחקרית (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

208201-10-01

מטרת התכנית הרחבת הידע המחקרי בתקשורת, יחד עם התמחות בנושא מחקרי בהנחיה אישית של חוקרי החוג: עבודת תזה. התכנית מקנה כישורים מחקריים המאפשרים לבוגריה להמשיך בקריירה אקדמית באוניברסיטאות או במכללות וכן להשתמש בכישורים אלו בתפקידי מחקר במסגרות אחרות כגון מכוני מחקר, משרדי ממשלה, ארגוני תקשורת וכדומה. משך הלימודים עד שלוש שנים.

תנאי קבלה

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 85 לפחות בשני חוגי הלימוד. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 85 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון ממוצע 86 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני.

ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות וציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקרי באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי.

ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית לימודים

קורסי חובה (12 שש"ס):

4 שש"ס	(סמסטר א')	תיאוריות עכשוויות בתקשורת
		שיטות מחקר למ"א: סוגיות מתודולוגיות
2 שש"ס	(סמסטר א')	במחקר פוזיטיביסטי
2 שש"ס	(סמסטר א')	שיטות מחקר איכותניות: מסמיוטיקה לנרטולוגיה
	שנה א' – סמסטר ב'	סדנת מחקר
4 שש"ס	שנה ב' – סמסטר א')	

סמינריוני בחירה (20-24 שש"ס):

32-36 שש"ס

- ניתן ללמוד עד סמינר אחד מדרג 3.
- ניתן ללמוד עד סמינר אחד מדרג 4 מחוץ לחוג.

סטודנטים אשר ייבחרו ללמוד מעבר לסה"כ 32 שש"ס יוכלו ללמוד סמינר נוסף מדרג 4 מחוץ לחוג.

כתיבת עבודות סמינריוניות

כל סטודנט נדרש לכתוב שתי עבודות סמינריוניות במהלך התואר. הסטודנט יבחר מבין קורסי הבחירה – שניים – בהם הוא יכתוב עבודות סמינריוניות. בשאר הקורסים ישלים הסטודנט את המטלות האחרות שיוגדרו על-ידי המרצה. שני הקורסים בהם יכתוב הסטודנט עבודות סמינריוניות יבחרו מתוך הקורסים המוצעים בחוג בדרג המ"א. הבחירה בקורסים בהם תכתב עבודה סמינריונית צריכה להתבצע עד תום תקופת השינויים.

תנאי מעבר

ציון המעבר משנה א' לשנה ב' הוא 80 בכל אחד מקורסי החובה.

שקלול הציון הסופי

עבודת תיזה	50%
2 עבודות סמינריוניות	20%
שאר הקורסים	30%

סמינר מחלקתי

בנוסף על הקורסים המפורטים, על תלמיד המ"א במסלול המחקרי להשתתף בסמינר מחלקתי, שמתקיים בימי ג' בין השעות 12:00-14:00. וכן בהצגות הצעות התיזה של תלמידי תואר שני.

תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות ביחסי ציבור ודוברות

(ללא תיזה)

208202-10-01

מטרת התכנית הקניית ידע וכלים בנושאי יחסי ציבור אסטרטגיים, יחסי ציבור משבריים אסטרטגיות תקשורת ודוברות. התכנית מיועדת למתעניינים בהסברה ודיפלומטיה ציבורית, קידום מוצרים, חברות וארגונים, קידום קשרי קהילה, מפלגות, אתרי תיירות, אירועי תרבות, ספורט ועוד. משך הלימודים בתכנית הוא שנתיים.

תנאי הקבלה לתכנית

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 85 לפחות בשני חוגי הלימוד. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 85 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון ממוצע 86 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני.

ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות וציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקרי באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי.

ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית הלימודים

קורסי חובה (16 שש"ס)

4 שש"ס	(סמסטר א')	תיאוריות עכשוויות
4 שש"ס	(שנה א' – סמסטר א')	מבוא ליחסי ציבור ומתודולוגיה יישומית
4 שש"ס	(שנה א' – סמסטר ב')	אסטרטגיות תקשורת לטיפול במשברים
4 שש"ס	(שנה ב' – סמסטר ב')	יחסי ציבור ותעשיית התרבות והספורט

סדנאות חובה (4 שש"ס)

2 שש"ס	(שנה א' – סמסטר ב')	כתיבת הודעות לעיתונות, דו"חות וערכות יח"צ – (שנה א' – סמסטר ב')
2 שש"ס	(שנה ב' – סמסטר א')	הכנת תכנית אסטרטגית ביחסי ציבור (שנה ב' – סמסטר א')

סדנאות בחירה/פרקטיקום (8 שש"ס)

קורסים סמינריים (12 שש"ס)

כל סטודנט יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות (לפי בחירת הסטודנט)

סה"כ 40 שש"ס

תנאי מעבר

ציון המעבר משנה א' לשנה ב' הוא 80 בכל אחד מקורסי החובה.

מעבר בין מסלולים

ההרשמה והקבלה לתכנית ההתמחות ביחסי ציבור ודוברות היא למסלול ב' בלבד. אך סטודנטים אשר יהיו מעוניינים לעבור למסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) יוכלו לעשות זאת בתום השנה הראשונה ללימודים ובאישור ועדת מ"א החוגית

שקלול הציון הסופי

50%	ציוני הקורסים
30%	3 עבודות סמינריוניות
20%	פרויקט גמר

תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בלימודי מדיה (ללא תיזה)

208202-10-02

התכנית מיועדת לעוסקים במקצועות התקשורת (עיתונאים, פרסומאים וכד') בעלי ניסיון של שלוש שנים לפחות (בעבודה בתחום) המעוניינים לשלב בין עיסוקם המקצועי ולימודים אקדמיים לתואר שני. התכנית תקנה בסיס ידע מושגי ואמפירי, שיוכל לשמש את העוסקים במקצועות התקשורת לגווניהם, ולשמש כגשר מקשר בין התיאוריה האקדמית לעיסוקם המקצועי.

משך הלימודים הוא שלושה סמסטרים, שילמדו לאורך שנה קלנדארית אחת (סמסטרים סתיו, אביב וקיץ). השיעורים ירוכזו בימי חמישי, מתוך התחשבות בלוח הזמנים העמוס של אנשי תקשורת ומתוך ניסיון לאפשר לימודים במקביל לעבודה. השיעורים יתקיימו בקמפוס הנמל של אוניברסיטת חיפה

תנאי הקבלה לתכנית

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 80 לפחות בשני חוגי הלימוד. ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 80 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה בציון ממוצע 80 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני. על מנת לאפשר למועמדים להתחיל את לימודיהם בתכנית בסמסטר החורף, נשתדל לפתוח את קורסי ההשלמה בקיץ, בכפוף למספר הנרשמים. קורסי ההשלמה יתקיימו בקמפוס הנמל.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות (המלצה אחת אקדמית ואחת מקצועית). מי שסיים את התואר לפני יותר מחמש שנים יגיש 2 המלצות מקצועיות), ציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקר באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי. ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית הלימודים

קורסי ליבה (20 שש"ס)

4 שש"ס	(סמסטר א')	תיאוריות עכשוויות בתקשורת
4 שש"ס	(סמסטר א')	מפת התקשורת בישראל
4 שש"ס	(סמסטר א')	מגמות בהתפתחות התקשורת העולמית
4 שש"ס	(סמסטר ב')	שיטות מחקר לאנשי תקשורת
4 שש"ס	(סמסטר ב')	תקשורת, משפט ואתיקה

קורסי בחירה (16 שש"ס)

יבחרו בסה"כ 4 קורסים. ב-3 מהקורסים יכתבו הסטודנטים עבודות סמינריוניות (סמסטר ב' וסמסטר קיץ)

פרויקט סיום (4 שש"ס)

פרויקט סיום במסגרת סדנה מיוחדת – סמסטר קיץ

סה"כ 40 שש"ס

תנאי מעבר: ציון 80 מהווה תנאי מעבר מסמסטר לסמסטר.

שקלול הציון הסופי

50%	ציוני הקורסים
30%	3 עבודות סמינריוניות
20%	פרויקט גמר

פירוט ועדכון של התכנית באתר החוג: communication.haifa.ac.il

הלימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: **פרופ' גבי וימן**

התכנית ללימודי תואר שלישי בתקשורת נועדה להכשיר חוקרים שיוכלו לתרום לפיתוח האקדמי של לימודי התקשורת בארץ, וישמשו בתפקידי מחקר בארגוני תקשורת פרטיים וציבוריים כאחד.

הפרטים המלאים והמעודכנים באשר לתנאי ההרשמה והקבלה ולתכנית הלימודים, וכן הנחיות נוספות, נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר החוג לתקשורת (communication.haifa.ac.il). הנה תמצית הדברים:

מועדי הרשמה

ניתן להתחיל בלימודים בסמסטר חורף או בסמסטר אביב. סיום מועד ההרשמה לכל סמסטר הוא לפחות שלושה חודשים לפני תחילת הסמסטר. ניתן להרשם לאורך כל השנה. אבל הדין בתיקים ייערך בחודשים יולי ודצמבר.

תנאי קבלה

החוג ישקול את מועמדותם של מי שסיימו את לימודיהם לתואר שני בתקשורת במוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהשיגו ממוצע ציונים של 80 לפחות בלימודי התואר השני וציון של 86 לפחות ("טוב מאד") בעבודת הגמר המחקרית. מועמדותם של מי שסיימו את לימודיהם לתואר שני במסלול ללא תיזה או בתחום שאיננו תקשורת תישקל לאחר לימודי השלמה.

קביעת הכשירות ללימודים

על המועמדים להגיש לוועדה החוגית גיליון קורות חיים בעברית ובאנגלית, גיליונות ציונים, מכתבי המלצה ודוגמת כתיבה, ולעמוד במבחן באנגלית, לשם קביעת כשירותם ללימודים לתואר שלישי בחוג.

לימודי השלמה

מועמדים שהתואר השני (והראשון) שלהם אינו בתקשורת, או מועמדים שהתואר השני שלהם בתקשורת אינו מחקרי, יידרשו לקחת קורסי השלמה (בהיקף של 12-22 נקודות) ואו לכתוב עבודת מחקר. משך הלימודים של קורסי השלמה וכתביבת התיזה הינו שנה אחת. מועמדים אלה יוגדרו כשירים לאחר ששיגו ממוצע של 90 לפחות בקורסי ההשלמה וציון 86 ("טוב מאוד") בעבודת התיזה.

הגשת הצעת הנושא

מועמדים שיימצאו כשירים ייצרו קשר עם מנחים וינסחו תוך תיאום אתם מסמך הצהרת כוונות, שישמש בסיס לראיון אישי בפני הוועדה החוגית. בעקבות הראיון תחליט הוועדה אם לדחות או לקבל את המועמדים לתכנית הד"ר בחוג.

מבנה הלימודים

שלב א' (שנה א'): מיועד לכתביבת הצעת המחקר ואישורה.

שלב ב' (שנים ב'-ד'): מיועד למחקר וכתביבת עבודת המחקר.

במהלך השנתיים הראשונות ללימודיהם ישתתפו התלמידים בשני קורסי חובה (כישורים אקדמיים וכתביבה מדעית, 8 שש"ס), ובשני קורסי בחירה (8 שש"ס) שייקבעו תוך תיאום עם המנחה והוועדה החוגית. כן ישתתפו התלמידים בסמינריון המחלקתי ובפעילות האקדמית של החוג.

כל הדרישות וההנחיות כפופות לתקנון לימודי התואר השלישי של הרשות ללימודים מתק-דמים. עדכונים באתר תכנית הד"ר בדף "הרשמה והליך קבלת המועמדים".

בית הספר לניהול

ראש בית-הספר: פרופ' שיזף רפאלי

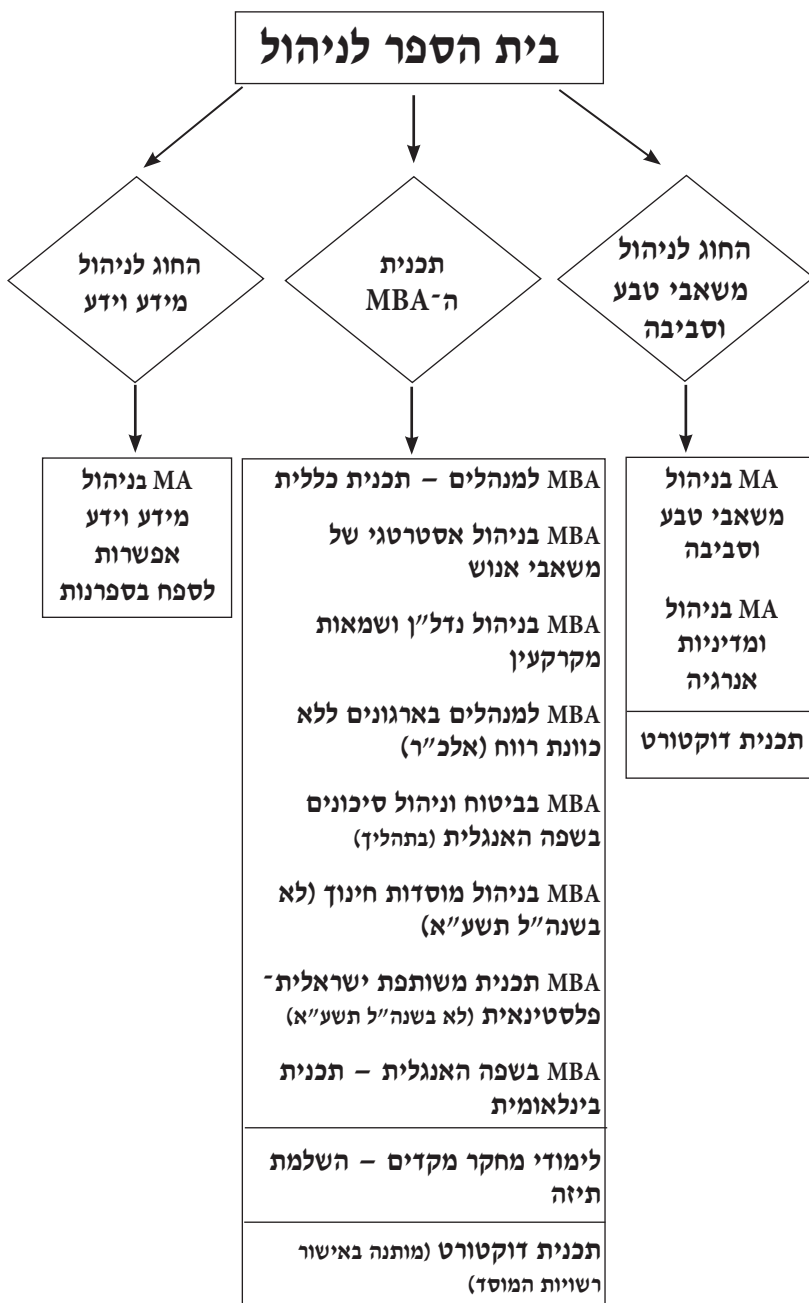
העומדים בראש חברות, מוסדות וארגונים נדרשים למקצועיות בניהול. מקצועיות שכזאת נדרשת ממנהלים בכל תחום, ובעלי כל רקע לימודי שהוא בתואר הראשון. ניהול הוא מקצוע רב תחומי, המושך אליו את מי שהתקדמו מכל תחומי הלימוד והעיסוק.

ניהול של ארגונים ועסקים משלב עיסוק באנשים, נכסים, כספים, ומידע. ביה"ס לניהול כולל תוכניות לימוד למוסמכים (תואר שני) ולדוקטורט (תואר שלישי) בתחומי עיסוק אלה. ביה"ס, במסגרת תכניותיו השונות, שואף לפתח ולהקנות ידע, הבנה, וכלים בתהליכי הניהול.

ניהול נוגע להתנהגות אנושית וארגונית, סוגיות בכלכלה, מימון וחשבונאות, פסיכולוגיה, תקשורת, סוציולוגיה וחקר האסטרטגיה, מערכות מידע, ניהול תפעול, אתיקה ומשפט, ניהול משאבי טבע וסביבה, יזמות וחדשנות, סוגיות בין תרבותיות ובין לאומיות, ביטוח וניהול סיכונים, שמאות, נדל"ן, סטטיסטיקה ושיטות כמותיות, וניהול משאבי אנרגיה. הלימודים מיועדים להקנות לסטודנטים ידע בסיסי רחב ביותר בתחומים רחבים ורבים אלה, וכלים להבנה וביצוע עצמאי של מחקר. הלימודים מקנים ידע וכלים המיושמים כיום בתחומי תעשייה, ממשל, שרותים, ובשדות השונים של ארגונים למטרות רווח וכאלה שאינם למטרות רווח (בארץ ובעולם) בפעילות עסקית וארגונית מקומית וגלובאלית.

ביה"ס לניהול מקיים תוכניות לתואר MBA ו-MA המיועדות למנהלים בדרגי הניהול השונים ובהן תוכניות ייחודיות המתאימות את הידע והכלים הבסיסיים של הניהול לסביבה הייחודית של ארגונים וחברות בעלי אופי ודרישות מגוונות, כמו ניהול אלכ"רים, ניהול משאבי טבע וסביבה, ניהול אנרגיה, ניהול נדל"ן ומשאות מקרקעין, ניהול אסטרטגי של משאבי אנוש, ניהול פעילות בשווקים בינלאומיים, וניהול מידע וידע.

מטרת ביה"ס והתוכניות המתנהלות בו היא הכשרת מנהלים וחוקרי ניהול המקושרים לחזית ממצאי המחקר והחשיבה, היצירה והחדשנות בניהול מצד אחד, ומחוברים היטב לשטח, להתפתחויות ולארגונים קיימים מצד שני.

הלימודים לתואר שני (MBA) יו"ר הוועדה החוגית: פרופ' יוסי יגיל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' נחום ביגר (אמריטוס), פרופ' יצחק הרפז, פרופ' יוסף יגיל, פרופ' אילן משולם (אמריטוס), פרופ' שיוף רפאלי, פרופ' אליעזר שליפר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סטיבן פלאוט, פרופ' אביגדור קפלן.

מרצה בכיר: ד"ר שלמה הראלי, ד"ר אביב שהם.

מרצה: ד"ר שגיא אקרון, ד"ר דוד בודוף, ד"ר מיכל בירון, ד"ר דפנה רבן, ד"ר יעל שטיינהרט.

עמית הוראה ומורה מן החוג: רו"ח יובל אבוחצירא, מר יעקב אודיש, ד"ר כלנית אפרת, ד"ר חנן בן-עוז, ד"ר בועז ברזילי, ד"ר עמוס ברנס, ד"ר ניצה ברקן, ד"ר גרהם ג'קסון, ד"ר דורה זאל, רו"ח אלומית וולפוביץ, ד"ר שמואל חודורוב, ד"ר אליאס זיידן, רו"ח יצחק לב, ד"ר שרה לב, רו"ח אילן להט, ד"ר פאינה מילמן-סיוון, גב' אדווה עבדי, פרופ' בוריס פורטנוב, רו"ח אילן פרוינד, ד"ר דורון קליגר, ד"ר לימור ריזה, ד"ר סנג'וי ריצ'רדסון, ד"ר אריה רשף, ד"ר משה שרעבי.

מזכירות בית-הספר

מינהלנית: **גב' שולה ליבנה**

עוזר מינהלי לראש בית הספר: **גב' טניה ליבשבסקי**

מרכזת תכנית: **גב' ליטל בלוג**

תכנית מוסמך במינהל עסקים – התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכר"ים):

גב' ורד דנה-טרוון, טלפון: 04-8288489

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים התמחות בניהול נדל"ן ושמואות מקרקעין:

גב' אורית אוליאל, טלפון: 04-8288494

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים בשפה האנגלית: **גב' ויקטוריה בראט**

טלפון: 04-8288732

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים בניהול אסטרטגי של משאבי אנוש: **גב' ורד אלון**

טלפון: 04-8249581

שעות הקבלה: ימים ב-ד בין השעות 11:00-13:00

יום ה' 18:00-15:00, יום ו' 11:00-9:00

טלפון: 04-8249193; **פקס:** 04-8249194

מיקום מזכירות בית הספר: בניין ג'יקובס, קומה 6, חדר 605

אתר האינטרנט: <http://management.haifa.ac.il> דואר אלקטרוני: mba@mba.haifa.ac.il

תכנית מוסמך במינהל עסקים (MBA) – תכנית כללית למנהלים

כללי

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. לימודים ועבודה במקביל: הקורסים מרוכזים בשני ימי לימוד: יום חמישי אחרי הצהריים, ויום שישי. סידור זה מאפשר למנהל הלימוד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול קידומו.
2. משך לימודים קצר: הלימודים מתפרשים על פני כ-7 תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. כן מקיים בית הספר סדנאות קצרות וסמינרים. משך הזמן הקלנדרי של הלימודים קצר מתכניות לימוד מקבילות בארץ.
3. תת לימוד נפרדת: תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
4. חוויית לימודים איכותית: הלימודים בקבוצה מגובשת, הרקע האקדמי ההטרונגי של הלומדים והניסיון הניהולי הרב גוני שלהם – מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המורים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחווית הלמידה בתכנית.
5. פורום עסקים: הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא עסקי וקיום דיון בהשתתפות הלומדים. גם מוסמכי התכנית ממחזורים קודמים נוטלים חלק פעיל במפגשים אלה.
6. פיתוח קשרים עסקיים באמצעות מוסמכי התכנית: המפגשים השונים עם תלמידי המחזור והמוסמכים ממחזורים קודמים מסייעים ביצירת קשרים חברתיים ועסקיים, וזהו הזדמנויות תעסוקה ואיתור הזדמנויות עסקיות.

מטרת הלימודים

התכנית מכוונת למנהלים בעלי רקע אקדמי וניסיון ניהולי הרוצים לפתח ולקדם את יכולתם הניהולית.

מטרת התכנית להקנות כלים לשיפור החלטות ניהוליות. התכנית מרחיבה ומעמיקה את הידע הדרוש לפעילות מוצלחת בסביבה תחרותית ומהירת שינוי.

במהלך הלימודים מוצגות גישות עדכניות לניהול, מודלים תיאורטיים ושיטות בנות יישום.

תנאי הקבלה

יכולים להגיש בקשות לקבלה ללימודים מועמדים העונים על כל התנאים הבאים:

– בעלי תואר בוגר אוניברסיטה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון גמר של 80 ומעלה*.

- בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
- עמדו בבחינת ה-GMAT וקיבלו ציון מינימלי שייקבע מעת לעת.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תואר שני מאוניברסיטאות מוכרות, רשאים לבקש פטור מבחינת ה-GMAT**.
- בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
- ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.
- המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה הלימודים

- הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).
- התכנית כוללת כ-24 קורסים וסדנאות.
- הלימודים מתפרשים על-פני 7 או 8 תקופות רצופות, שכל אחת מהן נמשכת בד"כ תשעה שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבוע אחד המיועד לבחינות).
- הקורסים מרוכזים בימי חמישי מהצהריים וימי שישי עד הצהריים.
- חלק מן הקורסים ניתן בשפה האנגלית ע"י מרצים אורחים מאוניברסיטאות בחו"ל ומישראל.
- הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"א.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי ושוקי הון
- שיווק
- מידע עסקי ובקרה
- ניהול ואסטרטגיה

הזכאות לתואר מוסמך

למסיימים יוענק התואר "מוסמך האוניברסיטה במינהל עסקים" (MBA). תואר זה יוענק בתנאים הבאים:

1. התלמיד השלים את לימודיו על-פי דרישות בית-הספר והרשות ללימודים מתקדמים, הן מבחינת המכסה הנדרשת של הקורסים והן מבחינת הרכב הקורסים.
2. התלמיד השיג ציון מעבר בכל אחד מהקורסים (65 לפחות).
3. התלמיד השיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות.
4. הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

80%	ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית
20%	ציון פרויקט הסיום
5. התלמיד הסדיר את כל חובותיו לאוניברסיטה.

תכנית מוסמך במינהל עסקים (MBA) – התמחות בניהול ארגונים (ללא כוונת רווח (אלכ"ר))

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"א.

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. **לימודים ועבודה במקביל:** הקורסים מרוכזים ביום לימוד אחד בשבוע: יום שלישי מהשעה 09.00 ועד 19.00. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול עבודתו השוטפת.
2. **משך לימודים קצר:** משך התכנית כולה הוא כשנה וחצי. הלימודים מתפרשים על פני כשמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. בנוסף, מקיים בית הספר מעת לעת סדנאות קצרות.
3. **כתת לימוד נפרדת:** תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
4. **חויית לימודים איכותית:** הלימודים מתקיימים בקבוצה מגובשת וקטנה יחסית. הרקע האקדמי ההטרוגני של הלומדים והניסיון הניהולי הרב-גוני שלהם מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המרצים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחויית הלמידה בתכנית.
5. **פורום חברה ועסקים:** הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומח"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא וקיום דיון בהשתתפות הלומדים והמוסמכים.

מטרת הלימודים

תכנית ייחודית זו מיועדת למנהלים בארגונים ללא כוונת רווח, המבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול, אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה חברתית וקהילתית מורכבת. ארגונים ללא כוונת רווח כוללים מלכ"רים, עמותות, ארגונים ציבוריים וארגוני חברה וקהילה. ארגונים אלה מרכזים את מרבית הפעילות בתחומים חברתיים כגון: רווחה, בריאות, חינוך, תרבות, איכות הסביבה וספורט. הניהול בארגונים אלה דורש כישורים וידע הייחודיים לסוג פעילות זו.

תנאי הקבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר "בוגר" אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
- בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
- קיבלו ציון מינימאלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ונושאי משרות בכירות יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT**.
- בעלי ידיעה ושלטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
- ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.

ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.

המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי

- שיווק
- ניהול ואסטרטגיה
- קורסי התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.

הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית 80%

ציון פרויקט הסיום 20%

תעודה

המסיימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA).

כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתכנית ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכ"ר).

תכנית מוסמך במינהל עסקים – MBA – התמחות בניהול נדל"ן ושמאות מקרקעין

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר הראשון בשנה"ל תשע"א.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים

מטרת התכנית להכשיר עתודה ניהולית ברמה אקדמית גבוהה עם אופקים מקצועיים רחבים שתוכל להתמודד עם מגוון סוגיות ניהוליות ויישומיות של שערך, מימון, וקבלת החלטות בנושאי ניהול נדל"ן ושמאות.

ייחודיות התכנית היא באימוץ גישה רב-תחומית: הלימודים יתרכזו במגוון רחב של נושאים הקשורים למנהל עסקים ולניהול נדל"ן, כגון: מימון, שיווק, מערכות מידע, משפטים, חשבונאות, מיסוי, שימושי קרקע, מודלים כלכליים בתחום מקרקעין, מערכות לאיסוף ועיבוד מידע מרחבי ושערך מקרקעין. הלומדים יפתחו יכולות מקצועיות בניתוח ואיתור בעיות תיאורטיות ומעשיות. כך יוכלו מוסמכי התכנית לשפר, הן את רמת העיסוק והן את סיכוייהם למציאת תעסוקה מתאימה בארגונים והתחומים הקשורים לענף הנדל"ן, כגון: בנקים למשכנתאות, רשויות מקומיות, משרדי יעוץ, קבלני בנייה, אדריכלות ותכנון.

מבנה התכנית

הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

משך הלימודים הוא כשנה וחצי. הלימודים יתרכזו ביום לימודים אחד בשבוע – יום שלישי. הלימודים מתפרשים על פני שמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות.

תנאי קבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר בוגר אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
  - בעלי 3 שנות ניסיון עיסוקי או ניהולי לאחר סיום התואר הראשון.
  - קיבלו ציון מינימלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT.**
  - בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
  - לאחר ראיון קבלה.
  - * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
  - ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ, נושאי משרות בכירות בניהול ושמאי מקרקעין בעלי ניסיון רב יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה לאוניברסיטה.

הרשמה לאוניברסיטה

את ה"מדריך לנרשמים" בצירוף ערכת הרשמה, ניתן לרכוש בחנות הספרים "אקדמון" באוניברסיטת חיפה.

ניתן גם להרשם באמצעות אתר האינטרנט של אוני' חיפה <http://www.haifa.ac.il>
שאלות בדבר הרשמה וקבלה נא להפנות אל היחידה להרשמה וקבלת תלמידים, טל' – 04-8240663.

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.

הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית 80%

ציון פרויקט הסיום 20%

תעודה

המסיימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA)

מוסמכי התוכנית יהיו זכאים לקבל פטורים מבחינות מוקדמות של מועצת שמאי המקרקעין בישראל (בכפוף לאישור סופי של מועצת השמאים).

כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתכנית ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול נדל"ן ושמהות מקרקעין.

תכנית מוסמך במינהל עסקים – תכנית MBA בשפה האנגלית

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"א.

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים. הקורסים בתכנית ניתנים כולם בשפה האנגלית.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. **לימודים ועבודה במקביל:** הקורסים מרוכזים בימי חמישי משעות הצהריים ובימי שישי עד הצהריים. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול עבודתו השוטפת.
2. **משך לימודים קצר:** משך התכנית כולה הוא כשנה וחצי. הלימודים מתפרשים על פני כשבע או שמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. בנוסף, מקיים בית הספר מעת לעת סדנאות קצרות.
3. **כתת לימוד נפרדת:** תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
4. **חויית לימודים איכותית:** הלימודים מתקיימים בקבוצה מגובשת וקטנה יחסית. הרקע האקדמי ההטרונגי של הלומדים והניסיון הניהולי הרב-גוני שלהם מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המרצים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחויית הלמידה בתכנית.
5. **פורום חברה ועסקים:** הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא וקיום דיון בהשתתפות הלומדים והמוסמכים.

מטרת הלימודים

תכנית ייחודית זו מיועדת למנהלים המבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה רבת-תרבותית בינלאומית בכלל ובמזרח הרחוק בפרט.

בתכנית יינתן דגש על היבטים בינלאומיים בתחומים כגון שיווק, מימון, ניהול, מערכות מידע ואסטרטגיות, וזאת על מנת לסייע ללומדים בתכנית לפתח כישורים ניהוליים בעלי אוריינטציה בינלאומית.

תנאי הקבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר "בוגר" אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
- בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
- קיבלו ציון מינימאלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT**.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ונושאי משרות בכירות יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה גבוהה.
- ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי
- שיווק
- ניהול ואסטרטגיה
- היבטים עסקיים ותרבותיים של המזרח הרחוק

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.

הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית 80%

ציון פרויקט הסיום 20%

תעודה

המסיימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA).

תוכנית מוסמך במינהל עסקים – MBA

התמחות בניהול אסטרטגי של משאבי אנוש

מטרת הלימודים

תוכנית ייחודית זו מייצגת תפיסה חדשנית ועדכנית של ניהול משאבי אנוש בתפקידו כשותף אסטרטגי לניהול, הנוטל חלק חשוב ביצירת יתרון תחרותי לארגון. התוכנית מיועדת למבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול, אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה עסקית דינאמית ומורכבת, המחייבים צורת ניהול שונה המדגישה את הצורך בחשיבה אסטרטגית פרו-אקטיבית ושימוש מושכל במשאבי הארגון לשם הכנת הארגון להתמודדות עם השינויים. ניהול משאבי הארגון להבטחת יתרון תחרותי ארגוני היא שאלה של הישרדות ארגונית.

בית הספר רואה לעצמו שליחות ביצירת סטנדרטים ניהוליים חדשים של משאבי אנוש, מתוך הכרה בצורך להעלות המקצוענות של משאבי אנוש בישראל, וביישום תפיסת תפקיד חדשנית ועדכנית של ניהול משאבי אנוש כשותף אסטרטגי-עסקי.

מטרת התוכנית היא להכשיר עתודה ניהולית במשאבי אנוש ברמה אקדמית גבוהה, עם אופקים מקצועיים רחבים והבנה עסקית ראויה, שתוכל לתפקד בארגון כשותף אסטרטגי-עסקי, ותדע להתמודד עם מגוון הסוגיות הניהוליות שבתחום.

גישת הלימוד הינה גישה בין-תחומית המשלבת ידע מדיסציפלינות שונות, וממוקדת בהטמעת מקצוענות במשאבי אנוש, ומתמחה באופן מעמיק ורחב בתכני הליבה של המקצוע - התוכנית מדגישה את חשיבות הקשר לעולם המעשה, ומשלבת רמה אקדמית גבוהה ביותר יחד עם התמודדות מעשית.

התוכנית נבנתה על פי "מסמך דרישות הידע" של העמותה הישראלית לניהול, פיתוח וחקר משאבי אנוש, ומוכרת על ידי העמותה לצורך קבלת הסמכה במשאבי אנוש.

תנאי הקבלה

יכולים להגיש בקשות ללימודים מועמדים העונים על כל התנאים הבאים:

1. בעלי תואר בוגר אוניברסיטה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בעל ציון גמר של 80 ומעלה*.
  2. בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי לאחר סיום התואר הראשון.
  3. עמדו בבחינת ה-GMAT וקיבלו ציון מינימלי שייקבע מעת לעת.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות, יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תואר שני מאוניברסיטאות מוכרות, רשאים לבקש פטור מבחינת ה-GMAT**.
4. בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
  5. ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.

* מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.

** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול, יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT. ועדת ההוראה של ביה"ס תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה. המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד במהלך לימודיהם בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה התוכנית

הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). משך הלימודים הוא כשנה וחצי. הלימודים יתרכזו ביום וחצי שבוע: ימי שלישי בשעות 15:00-21:00 וימי שישי בין השעות 08:00-14:00. הלימודים מתפרשים על פני כ-18 חודשים ברציפות, סה"כ 7 תקופות לימוד: כל תקופה 8 שבועות, ושבוע נוסף לבחינות. הלימודים יתקיימו בקמפוס החדש של אוניברסיטת חיפה, הממוקם בלב העיר, בצמוד לתחנת הרכבת "חיפה-מרכז השמונה", ונגיש מכל כיוון.

הזכאות לתואר מוסמך

למסיימים יוענק התואר "מוסמך האוניברסיטה במינהל עסקים" (MBA). תואר זה יוענק בתנאים הבאים:

1. התלמיד השלים את לימודיו על-פי דרישות בית-הספר והרשות ללימודים מתקדמים, הן מבחינת המכסה הנדרשת של הקורסים והן מבחינת הרכב הקורסים.
2. התלמיד השיג ציון מעבר בכל אחד מהקורסים (65 לפחות).
3. התלמיד השיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות.
4. הממוצע המשוקלל הסופי ייחשב באופן הבא:

80%	ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התוכנית
20%	ציון פרויקט הסיום
5. התלמיד בסדיר את כל חובותיו לאוניברסיטה.

תעודה

מסיימי התוכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA). כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתוכנית, ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול אסטרטגי של משאבי אנוש.

בית הספר לניהול

ניהול מידע וידע*

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: טרם נקבע

* מותנה באישור מוסדות האוניברסיטה

מטרת הלימודים

הצומת בו נפגשים מידע, טכנולוגיה, ואנשים מרתק מבחינה אינטלקטואלית ומאתגר מבחינה ניהולית. מטרת התוכנית היא להכשיר חוקרים בתחום צעיר ומתפתח במהירות, ולהקנות לעובדי ידע בארגונים מכל המגזרים ידע תיאורטי, כלים ומיומנויות שיאפשרו להם לנהל את משאבי המידע והידע בארגון. תוכנית הלימודים כוללת קורסי בחירה המאפשרים מיקוד בפן הניהולי של מידע וידע והתמחות (ספח) בספרנות המתמקדת בפן המקצועי-ביצועי של התחום. תכנית הלימודים מאופיינת בשילוב של הידע התיאורטי, היכולות המחקריות והמיומנויות האנליטיות הנחוצות לקידום השטחים השונים של מדיניות מידע, איתורו, דלייתו, ארגונו ועשיית שימוש בו, כמו גם הכישורים הטכניים והמקצועיים הדרושים לתכנון מערכות ושירותי מידע במגוון סביבות ומסגרות. המטרה היא להקנות לתלמידים יכולת ניהול ותיווך אפקטיביים של ידע ומידע ברמה הארגונית.

תנאי הקבלה

אוכלוסיית היעד: לתוכנית הלימודים יש שני קהל-יעד עיקריים:

- ◆ בוגרי תואר ראשון מתחומי מדעי הטבע, ההנדסה, מדעי החברה, מדעים מדוייקים, מדעי הרוח ומשפטים, המבקשים להתמחות בנושאים הקשורים למידע וידע, ובארגונו בתחומי ההתמחות המקוריים שלהם.
- ◆ עובדים מקצועיים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה העוסקים בתחום המידע והידע (ספרנים, מידענים, מנהלי ידע, יועצים), שמעוניינים להרחיב, להעמיק ולעדכן את הידע שלהם בתחום מתפתח זה, כמו-גם כדי לקבל כלים ומיומנויות ניהול ידע ומידע, שיאפשרו להם להתקדם במקומות העבודה.

סף קבלה ללימודים בתוכנית:

- ◆ ציון ממוצע של 80 לפחות בתואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
- ◆ בחינת כניסה ללימודי תואר שני בשפה האנגלית המכסה תכנים לשוניים וענייניים מטעם החוג (כגון GRE, GMAT, שילוב של מר"ב ואמיר"ם).

◆ ראיון אישי

◆ ידע וניסיון בעבודה עם מחשב

ועדת ההוראה תחליט לגבי מקרים חריגים באישור הדיקן ללמודים מתקדמים.

תנאי המעבר משנה לשנה

הציון הממוצע הנדרש כתנאי למעבר משנה א' לשנה ב' הוא 76.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בתקופות לימוד בנות שמונה שבועות ועוד שבוע בחינות בכל תקופה, שיתפרסו על פני שנתיים. כל תקופת לימוד תכלול 3-4 קורסים, למעט התקופות שבהן תבוצע התזה המחקרית או העבודה המסכמת. התוכנית תתפרס על פני שני חצאי ימים בשבוע, או יום לימודים מרוכז בתוספת תקופות לימוד מרוכזות, כמקובל בבית הספר לניהול. בתוכנית מסלול א' יבצעו הלומדים תזה מחקרית בהנחיית חבר סגל שיאושר ע"י ועדת המ"א של ביה"ס לניהול.

תחומי הלימוד

החוג הוא בין-תחומי וישנם בו שני מסלולי לימוד (מסלול מחקרי ומסלול עם עבודת גמר) ובנוסף מוצעת התמחות בספרנות שתקנה ספח לתעודה האקדמית. מעבר לקורסי החובה, תלמידים בתוכנית הכללית יכולים לבחור מקצועות בחירה משתי רשימות שתפורסמה.

התמחות בספרנות

בהתמחות זו יהיו מספר קורסים יחודיים כגון שיטות מחקר בספרנות וכן קורסים הנוגעים לניהול ספריות ולהתפתחויות בעולם המידענות. תלמידים המעוניינים בקבלת ספח בספרנות בנוסף לתעודת התואר השני מחויבים לבחור מקצועות בחירה מרשימת מקצועות בחירה בספרנות.

בתוכנית הלימודים יהיו קורסים בכמה מקבצים נושאים, כדלהלן:

1. מקבץ במשאבי מידע ושירותי מידע:

מקבץ זה מכוון ליצירת תשתית תיאורטית ופרקטית ועוסק בנושאים כמו ניתוח מערכות מידע, משאבים וכלים לארגון מידע וגישה למידע, אוריינות מידע ויעף בספריות.

2. מקבץ בחברה ומידע:

מקבץ זה יוצר תשתית להבנת ההקשר החברתי-כלכלי של מידע ונדונים בו נושאים כמו תעשיית המידע, כלכלת המידע, היבטים משפטיים ואתיים של מידע, התנהגות צרכני מידע.

3. מקבץ בניהול ידע :

במקבץ זה מודגשת ההתייחסות למידע וידע כאל משאבים ארגוניים ונלמדים נושאים כגון תיאור מידע, ארגונו ושימורו, אבטחת מידע, מו"לות פנים וחוץ-ארגונית, והממד האנושי בתהליך בניית הידע הארגוני. מן הראוי להתייחס גם לאופני השימוש בידע הארגוני לצורך הפקת לקחים, עריכת שינויים ושיפורים, הגדרת הליכי עבודה חדשים (כמו ניהול תחקירים).

4. מקבץ בארגוני מידע:

במקבץ זה מודגשת ההתייחסות לארגוני מידע כגון ספריות, מרכזי מידע ארגוניים וארכיונים. המקבץ מתמקד בנושאים כגון בניית תקציבים ו/או בקרה תקציבית בארגוני מידע, המשאב האנושי בארגוני מידע ושיווק שירותי מידע.

5. מקבץ בשיטות מחקר:

מקבץ זה מיועד לפתח את הסקרנות המחקרית במקביל לפיתוח היכולת לבצע מחקר באופן עצמאי. הקורסים במקבץ זה עוסקים בשיטות מחקר כמותניות ואיכותניות וכן בניית סטטיסטי בסיסי ומתקדם.

תנאי סיום הלימודים בתוכנית

התוכנית מורכבת משני מסלולי לימוד.

מסלול א' – מסלול הכולל למודים בהיקף 32 שש"ס וכתביב עבודת גמר מחקרית- תזה

מסלול ב' – מסלול הכולל למודים בהיקף 40 שש"ס ועבודה מסכמת.

במהלך הלימודים, כל סטודנט במסלול א' ישתתף לפחות בשני קורסים הדורשים עבודה סמינריונית. במסלול ב' ישתתף כל סטודנט לפחות בשלושה קורסים הדורשים עבודה סמינריונית.

מבנה הציון

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה)		מסלול ב' (עם עבודה מסכמת):	
קורסי חובה ובחירה	40%	קורסי חובה ובחירה	60%
עבודות סמינריוניות	20%	עבודות סמינריוניות	20%
תזה	40%	עבודה מסכמת	20%

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות כדי לקבל MA בניהול מידע וידע. המסיימים בהצלחה את תוכנית הלימודים יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בניהול מידע וידע (MA).

המשתתפים במסלול ההתמחות בספרנות יקבלו ספח ובו יצויין תחום ההתמחות בספרנות.

בית הספר לניהול

ניהול משאבי טבע וסביבה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש חוג: פרופ' אברהם חיים

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר נעם גרינבאום

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרדכי שכטר (אמריטוס)

פרופסור חבר: פרופ' יובל כהן, פרופ' אורי מרינוב (אמריטוס), פרופ' משה ענבר, פרופ' בוריס א. פורטנוב.

מרצה בכיר: ד"ר אופירה אילון, ד"ר נעם גרינבאום, ד"ר ברנדה שפר.

מרצה: ד"ר דפנה דיסני-אשל.

עמית הוראה: ד"ר קרן אור חן, מר גל אריאלי, ד"ר יוסי אזוב, ד"ר דורית באום, גב' שרון גולדזון, ד"ר נעמה גזית, ד"ר אורנה הראל, ד"ר רות זוהר, פרופ' אברהם חיים, עו"ד צבי לוינסון, ד"ר ציפי עשת, ד"ר שלומית פז, ד"ר אריה פיסטינר, ד"ר גילי קוניאק-חכימה, ד"ר רוסלנה פלטיניק, ד"ר ברנדה פליקשטיין, עו"ד חזי קוגלר, ד"ר דברה שמואלי, ד"ר משה שרעבי.

מזכירות החוג

גב' הדס אורן: עוזר מנהלי לראש החוג:

ימים א'–ה', בין השעות 10:00–12:00: שעות הקבלה:

04-8249919, פקס: 04-8249971: טלפון:

nrem@nrem.haifa.ac.il: דואר אלקטרוני:

http://management.haifa.ac.il: אתר החוג באינטרנט:

בניין גייקובס, קומה 5 חדר 518: מיקום:

הלימודים לתואר שני (מ"א)

כללי

תוכנית הלימודים נמשכת ברצף, כ-18 חודשים, במתכונת המקובלת בבתי ספר לניהול. הלימודים מתפרסים על פני 8 תקופות לימוד רצופות, שכל אחת מהן נמשכת בדר"כ תשעה שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבעה שבועות אחת המיועד לבחינות). הקורסים מרוכזים ביום לימודים אחד: יום חמישי. קורסי השלמה יינתנו בימים: חמישי ושישי (בשתי התקופות הראשונות) קורסי בחירה ניתנים גם בימי שישי. בחוג מתקיימות שתי תכניות מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה ותכנית התמחות בלימודי ניהול ומדיניות אנרגיה.

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר כוח-אדם ברמה אקדמית גבוהה לשם התמודדות ופתרון בעיות ניהוליות ויישומיות של קביעת מדיניות וקבלת החלטות בתחום שימור הסביבה ופיתוח בר-קיימא. ייחודו של החוג באימוץ גישה רב-תחומית מאוזנת וכוללת להתמודדות עם בעיות הסביבה. ההכשרה מתבססת על תכנית לימודים רב-תחומית, הכוללת שילוב משלים של קורסים מהתחומים הרלבנטיים במדעי החברה (כלכלה, מינהל ציבורי, מדע המדינה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה) מדעי החיים והטבע, משפטים וטכנולוגיה. להשלמת הלימודים העיוניים משולבים במערך ההוראה מומחים מהסקטור הציבורי והמשקי.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר השני מתנהלים בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (33-31 שש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.
מסלול ב' הכולל כתיבת פרויקט בין-תחומי (41-39 שש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.

במסלול א' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים** וכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) בעלת אופי בין-תחומי. תלמידים שיהיו מעוניינים ויימצאו מתאימים יוכלו להצטרף למסלול זה בתום השנה הראשונה ללימודים בחוג. במסלול ב' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים וכתיבת פרויקט בין-תחומי.

תוכניות הלימודים במסלול א' ו-ב' חייבות אישור של ועדת המ"א החוגית.

* בשני המסלולים (א' ו-ב') קורסי השלמה הם קורסים שאינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר, והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

** מותנה באישור החוג

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון עם ציון ממוצע 80 ומעלה ממוסד אקדמי מוכר. במידת הצורך, תותאם תכנית לימודי השלמה אישית לכל תלמיד, אשר תקבע על-ידי ועדת הקבלה החוגית בהתאם ללימודים בתואר הראשון. מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למוכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים ככל האפשר של לימודיהם הקודמים ומכתב מלווה המפרט את הרקע התעסוקתי שלהם, את הסיבות לבחירת החוג, את תחומי העניין ואת תוכניותיהם לעתיד.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל בתנאי הקבלה הני"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

לכל תלמיד/ה בחוג חייבת להיות כתובת דואר אלקטרוני והוא/היא חייב/ת להיות בעל/ת ידע בסיסי בהפעלת המחשב.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים

במסלול ב' – עד שנתיים

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסים משלוש קבוצות:

1) קורסי השלמה

2) קורסי חובה

3) קורסי בחירה

תכנית הלימודים כוללת סיורים בקורסי השלמה, חובה ובחירה. סיורי חובה אלה אינם מתקיימים בימי הלימוד, אך הם חלק אינטגרלי מהקורסים.

לימודי ההשלמה

לימודי ההשלמה, בהתאם לרקע האקדמי של התלמיד, מורכבים מקורסים ברמת ה"א", ובדרך-כלל לא יעלו בהיקפם על 16 ש"ס (ולא יותר מ-4 קורסים). ועדת הקבלה תקבע את היקף לימודי ההשלמה באותם תחומים שלא נלמדו במסגרת לימודי התלמיד לתואר הראשון.

תלמידים שקורסי ההשלמה שלהם הם בהיקף של עד 8 ש"ס יוכלו, בהמלצת הועדה החוגית ללימודים מתקדמים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמידים "מן

המניין". תלמידים שלימודי ההשלמה שלהם כוללים יותר מ-8 שש"ס יתקבלו כתלמידים "על תנאי" ולאחר סיום חובותיהם בלימודי ההשלמה יוכלו לעבור למעמד של תלמיד "מן המניין". בכל מקרה, סיום ההשלמות בציון הנדרש יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג. תלמידים במעמד מן המניין / על תנאי חייבים להשיג בקורסי ההשלמה ציון ממוצע של 76.

ציון מעבר מינימאלי בקורס השלמה הוא 66. כאמור, קורסי השלמה אינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

מסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א:

בסמכות ועדת הקבלה החוגית לקבל תלמידים ל"השלמות בלבד" ע"פ שיקול דעתה. תלמידים אלה לא נחשבים לתלמידי החוג והם ילמדו במסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א. רק לאחר שיסיימו קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80 יוכלו להירשם שוב לחוג ללימודי תואר שני ולהתקבל כתלמידים "מן המניין". ציון מעבר מינימאלי בקורס השלמה הוא 66. כאמור, קורסי השלמה אינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

תכנית מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה

לימודי ההשלמה כוללים את השעורים הבאים:

שש"ס	שם הקורס
2	1. מבוא לסובב פיזי
2	2. מבוא לאקולוגיה
3	3. יסודות בביוגיה (ש"ת)
3	4. מבוא לכלכלה (ש"ת)
10 שש"ס	סה"כ קורסי השלמה (לא לשקלול)

הערות:

תלמידים במעמד "מן המניין" ובמעמד "על תנאי" יוכלו להשתתף בלימודי החובה של התכנית במקביל לקורסי ההשלמה אשר נקבעו להם – תוכנית הלימודים מותאמת לכך.

קורסי חובה:

זיכוי בשש"ס	שם הקורס
--	1. סטטיסטיקה למדעי הסביבה (ש"ת)*
2	2. הסביבה הגלובאלית
2	3. שיטות מחקר
2	4. מבוא לניהול
3	5. כלכלת סביבה מיקרו**
2	6. שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי***
2	7. דיני איכות הסביבה

8. שימוש במערכות ממ"ג בניהול סביבתי 3
 9. מנהל סביבתי בישראל 2
 10. מערכות ניהול סביבתיות 2
 11. פורום מחקר – פרויקטים יישומיים (מסלול ב')*** --
 12. סמינר חוגי וימי עיון**** 2

22 סה"כ קורסי חובה

פטור על קורס חובה ניתן באישור מורה הקורס בלבד. הדבר מחייב השלמת שש"סים בקורס בחירה.

- * בקורס זה יערך לפני תחילת שנת הלימודים מבחן פטור. תלמידים שיעמדו בהצלחה בבחינה (מנימוס ציון 76) יהיו פטורים מלימודים בקורס.
 ** יש להשלים את השיעור "מבוא לכלכלה" לפני שלוקחים קורס זה.
 *** יש להשלים את השיעור "סטטיסטיקה למדעי הסביבה" לפני שלוקחים קורס זה (או לעמוד בבחינת הפטור).
 **** פורום מחקר – תלמידי מסלול ב' חייבים להיות במעמד "מן המניין" כתנאי להשתתפותם בהכנת הפרויקט. כמו כן חייבים להשלים בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג את הקורסים הבאים: שיטות מחקר, שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי וכלכלת סביבה מיקרו.
 נהלים מפורטים והנחיות להגשת הפרויקטים יינתנו בחוג.
 ***** על כל תלמיד להיות נוכח ב-30 מפגשים לפחות של הסמינר החוגי וב-5 ימי עיון מצטברים במהלך הלימודים, על הסטודנטים להגיש דו"ח על ימי העיון.

מתוך הקורסים להלן יש לבחור 5 קורסים לפחות:

1. סביבה עירונית 2
 2. ניהול משאבי אויר 2
 3. משאבי המים בישראל 2
 4. איכות סביבה ימית 2
 5. כלכלת משאבי טבע 2
 6. אנרגיות מתחדשות 2
 7. תסקירי השפעה על הסביבה 2
 8. משחק מנהלים 2
סה"כ 10
סה"כ קורסי חובה: 32

קורסי בחירה

תלמיד מסלול ב' ישלים קורסי בחירה בהיקף של 9 שש"ס לפחות

הערות: ניתן ללמוד קורס בחירה אחד מחוץ לחוג באישור ראש החוג. קורסי בחירה מסוימים יינתנו רק אחת לשנתיים. פתיחה של קורס בחירה מותנית במספר מינימאלי של משתתפים.

סטודנט יכול להשתתף בקמפוס לימודי אחד במהלך לימודיו.

הערה: ייתכנו שינויים במערכת הקורסים. המערכת המעודכנת תפורסם באתר החוג.

		סה"כ הלימודים לתואר	
<u>שש"ס</u>	32	חובה	מסלול א'
שש"ס	32	סה"כ	
<u>שש"ס</u>	32	חובה	מסלול ב'
<u>שש"ס</u>	7-9	בחירה	
שש"ס	41-39	סה"כ	

תכנית מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה – התמחות בלימודי ניהול ומדיניות אנרגיה

ראש תוכנית ההתמחות: **ייקבע**

לימודי ההשלמה כוללים את השעורים הבאים:

2 שש"ס	מבוא למדעי החיים
2 שש"ס	מבוא לסובב פיסי
3 שש"ס	מבוא לכלכלה
<u>2 שש"ס</u>	מבוא למדעי המדינה
9 שש"ס	סה"כ קורסי השלמה לא לשקלול

קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי החוג:

שם הקורס	זיכוי בשש"ס
1. סטטיסטיקה למדעי הסביבה (ש"ת)*	--
2. אנרגיה וסביבה	2
3. שיטות מחקר	2
4. מבוא לניהול	2
5. כלכלת סביבה מיקרו**	3
6. שיטות סטטיסטיות במחקר סביבת***	2

2	7. משק ומדיניות אנרגיה
2	8. מקורות אנרגיה והפקתם
2	9. כלכלת אנרגיה
2	10. אנרגיות מתחדשות
2	11. אנרגיה ופוליטיקה
--	12. פורום מחקר - פרויקטים יישומיים (מסלול ב')****
<u>2</u>	13. סמינר חוגי וימי עיון****
23	סה"כ קורסי חובה

- * בקורס זה יערך לפני תחילת שנת הלימודים מבחן פטור. תלמידים שיעמדו בהצלחה בבחינה (מינימום ציון 76) יהיו פטורים מלימודים בקורס.
- ** יש להשלים את השיעור "מבוא לכלכלה" לפני שלומדים קורס זה.
- *** יש להשלים את השיעור "סטטיסטיקה למדעי הסביבה" לפני שלומדים קורס זה (או לעמוד בבחינת הפטור).
- **** פורום מחקר – תלמידי מסלול ב' חייבים להיות במעמד "מן המניין" כתנאי להשתתפותם בהכנת הפרויקט. כמו כן חייבים להשלים בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג את הקורסים הבאים: שיטות מחקר, שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי. נהלים מפורטים והנחיות להגשת הפרויקטים יינתנו בחוג.
- ***** על כל תלמיד להיות נוכח ב-30 מפגשים לפחות של הסמינר החוגי וב-5 ימי עיון מצטברים במהלך הלימודים, על הסטודנטים להגיש דו"ח על ימי העיון.

מתוך הקורסים להלן יש לבחור 5 קורסים לפחות:

שם הקורס	זיכוי בשש"ס
1. סביבה עירונית	2
2. ניהול משאבי אור	2
3. כלכלת אנרגיה מתקדמת	2
4. כלכלת משאבי טבע	2
5. קמפוס אנרגיה	2
6. סוגיות נבחרות במשק האנרגיה בישראל	2
7. משחק מנהלים	2
8. שימוש בממ"ג	<u>3</u>
סה"כ	10
סה"כ קורסי חובה	33

קורסי בחירה

תלמיד מסלול ב' ישלים קורסי בחירה בהיקף של 7 שש"ס לפחות.
הערות: ניתן ללמוד קורסי בחירה מחוץ לחוג באישור ראש החוג או ראש התוכנית קורסי בחירה מסוימים יינתנו רק אחת לשנתיים.
 פתיחה של קורס בחירה מותנית במספר מינימאלי של משתתפים.
 פטור על קורס חובה ניתן באישור מורה הקורס בלבד. הדבר מחייב השלמת שש"סים בקורס בחירה.
 סטודנט יכול להשתתף בקמפוס לימודי אחד במהלך לימודיו.

סה"כ הלימודים בהתמחות

מסלול א'	חובה	33 שש"ס
מסלול ב'	סה"כ	33 שש"ס
	חובה	33 שש"ס
	בחירה	7 שש"ס
	סה"כ	40 שש"ס

הפסקת לימודים בחוג תעשה במקרים הבאים:

1. תלמידים שנכשלו בשני קורסי השלמה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנכשלו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.

מעבר למסלול א'

1. עבודת הגמר המחקרית היא בין-תחומית ודורשת הנחייה של שני מנחים לפחות. למסלול א' יתקבלו סטודנטים באישור ועדת ההוראה.
2. סטודנט במסלול א' צריך לסיים את הכנת הצעת התיזה ולקבל עליה אישור, עד סוף תקופה 7.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון ללימודי תואר שני, בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה. לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד. כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/graduate>

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'
קורסי חובה ובחירה	לימודי חובה ובחירה
(לא כולל השלמות)	(לא כולל השלמות)
40%	50%
שתי עבודות סמינריוניות	שלוש עבודות סמינריוניות
10%	20%
עבודת גמר מחקרית	פרויקט בין תחומי
50%	30%
סה"כ	סה"כ
100%	100%

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' בוריס א. פורטנוב

תנאי הקבלה ודרישות

קבלת תלמידים לתכנית הדוקטורט תעשה לפי תקנון הרשות ללימודים מתקדמים באוניברסיטת חיפה ובפיקוח הועדה החוגית לתלמידי תואר שלישי. הדרישות העיקריות הן:

- ◆ תואר בוגר ומוסמך ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
- ◆ ציון 86 ומעלה בעבודת התיזה. וממוצע 84 לפחות, בציוני התואר המוסמך.
- ◆ שני מכתבי המלצה מחברי סגל אקדמיים אשר אחד מהם הוא מנחה תיזה המ"א.
- ◆ הגשת הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע (בהיקף של 5 עמודים, כולל רשימת ביבליוגרפיה, לפחות) מאושרת ע"י המנחה המיועד מסגל החוג.
- ◆ הסכמה בכתב של המנחה מהחוג (בדרגת מרצה בכיר ומעלה) לקבלת המועמד כתלמיד הדוקטורט.

הנחיה

לימודי דוקטורט בחוג הם בינתחומיים במהותם ויונחו ע"י שני מנחים שלפחות אחד מהם חבר סגל בחוג.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתואר "דוקטור" הוא ארבע שנים והוא מחולק לשני שלבים:

- ◆ שלב מחקר א': במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' במשך שנה אקדמית אחת יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר המפורטת, לקבל את אישור המנחים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו. עם אישור הצעת המחקר ע"י הגורמים המוסמכים, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

- ◆ שלב מחקר ב': משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

קורסים

מנחי עבודת הדוקטורט, בתיאום עם יו"ר ועדת הדוקטורט החוגי, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה בהתאם לרקע האקדמי הקודם של התלמיד ובהתאם לנושא המחקר המוצע (בהיקף של 10 שש"ס, לפחות). כל תלמידי הדוקטורט יידרשו להשתתף בסמינר דוקטורנטים מחלקתי (בכל אחת משנות לימודיו) אשר יתקיים פעם בחודשיים.

הפקולטה למדעי הטבע

דיקן הפקולטה: פרופ' גל ריכטר-לויין

ראש מינהל הפקולטה: מר נמרוד להב

המדעים המדויקים עוסקים במערכות הכימיות-פיזיקליות והביולוגיות של הסובב בעולמינו וביקום כולו. המחקר הבין-תחומי הזה תורם להבנת עקרונות הפעולה והקיום במערכות ארגון שונות מרמת החלקיק, המולקולה, הגנום, התא והרקמה ועד לרמת האורגניזם וקהילת בעלי החיים מחד ועד מערכות גלובליות וקוסמיות מאידך. חקר המצב הקיים והדינמיקה השלטת בו עשוי להביא לפיענוח תהליכי עבר כמוצא העולם ותהליכי האבולוציה מחד, ולהבנת מהות החיים ותחזיות ההתפתחות לעתיד מאידך.

המתמטיקה מהווה חוליה מקשרת חיונית בין המדעים בפני עצמם, אך מעצם טבעה עוסקת גם בהיסקים לוגיים, הקושרים אותה לפילוסופיה ולמדעי הרוח.

במסגרת הפקולטה מתבצעים הוראה ומחקר במדעים המדויקים ובמדעי החיים לתלמידי התואר הראשון, השני והשלישי. הפקולטה שואפת להכשיר סטודנטים מצטיינים במחקר רב-תחומי כדי להפכם לחוקרים חדשניים, אשר ינהיגו בעתיד את המחקר וההוראה בארץ ובעולם.

הפקולטה למדעים והוראתם כוללת את היחידות הבאות:

1. החוג לביולוגיה (B.Sc.) – דר-חוגי
2. המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה (B.Sc.) – חד-חוגי
3. החוג למתמטיקה (B.Sc., M.Sc., Ph.D.)
4. החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc., Ph.D.) כולל מקבץ במדעי החיים
5. החוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה (M.Sc., Ph.D.)
6. המחלקה להוראת המדעים – מדעים מדויקים (B.Sc.)
7. החוג לביולוגיה של האדם (M.Sc.)
8. החוג למדעים גיאומטריים (M.Sc.)
9. החוג לביולוגיה ימית* (M.Sc.)
10. החוג לציויליזציות ימיות (M.A. Ph.D.)

ייחודה של הפקולטה בגישור בין המדעים הפיזיקליים-מתמטיים והביולוגיים בדגש סביבתי אבולוציוני ובשילוב גישות עיוניות של מודלים מתמטיים עם ניסויים מחקריים בשדה ובמעבדה.

מבין מוקדי המחקר בפקולטה ניתן לציין:

- ◆ מחקר הגנום – הצמחי, האנימלי והאנושי הכולל מחקרים בשונות הגנטית במיפוי-גנטי והשוואת רצפים גנטיים.
- ◆ הביולוגיה של האורגניזם השלם, התנהגות בעלי החיים, האורגניזם וסביבתו כיחידה תפקודית והבקרה הפיזיולוגית ברמות השונות.
- ◆ מחקר במתמטיקה עיונית ובמתמטיקה שימושית, בפיזיקה תאורטית ובקשרים שבין מדעים אלה למדעי הטבע והחיים. ניתן דגש מיוחד לתחומי ביואינפורמטיקה וביומתמטיקה.
- ◆ מחקר בהבנת הבסיס הניורוביולוגי והמולקולרי ללמידה וזיכרון, התנהגות, דימות מוח האדם, שיטות מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה, בביוכימיה וביולוגיה מולקולרית.
- ◆ ההוראה והמחקר בתחומים אלה נתמכים על-ידי שני מרכזים: המרכז לחקר המוח וההתנהגות ומכון המוח לחקר הרגשות, שהוקמו באוניברסיטה.
- ◆ כמו כן, קיים מרכז למתמטיקה חישובית ומחשוב מדעי, בו שותפים חוקרים מהחוג למתמטיקה ומהחוג להוראת המתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב. מטרת המרכז לתכנן ולתמוך בפעילות אקדמית רב-תחומית בפקולטה למדעי הטבע.
- ◆ מחקר בתחום הביולוגיה של האדם שיתמקד בפענוח התהליכים העומדים בבסיס תפקוד נורמלי וליקויי תפקוד ומצבי מחלה ופגיעה שונים באדם, תוך שימוש בהיבטים שונים כגון: גנטיים, התפתחותיים ונוירו ביולוגיים.
- ◆ החוג למדעים גיאומיים יתמקד בחקר מבנה קרקעית הים ומה שמתחתיה, במדף היבשת, חקר המשקעים הימיים, שינויים בגובה מפלס המים ובתצורות החוף, חיפוש מקורות אנרגיה חלופיים וחקר אוקיאנוגרפיה של המים.
- ◆ החוג לביולוגיה ימית יתמקד במחקר האקולוגי על כל גווניו של מדף היבשת, השפעת שינויי האקלים על מגוון בעלי החיים בים התיכון, נדידת מינים מים סוף ותפוצתם בים, שימור גוף המים והחופים והגנתם מפני ניצול לא מבוקש של האדם במהלך מיזמים להתפתל מי ים, דיג, חקלאות ימית, הזרמת שפכים, תיירות, הביולוגיה והפיזיולוגיה של מגוון בעלי החיים בים, פיזיולוגיה של צלילה בבעלי חיים.
- ◆ החוג לציוויליזציות ימיות מתמקד בלימודי האדם והים ומשלב לימודים מתקדמים לתארים שני ושלישי בתחומים: ארכיאולוגיה ימית וחופית, גיאולוגיה וגאומורפולוגיה חופית וימית, היסטוריה ימית, משאבי ים ומדעי ים.
- ◆ חוקרים מהפקולטה למדעי הטבע משתפים פעולה מחקרית עם חוקרים ממדעי החברה והרוח על מנת לקדם הגישה הרב-תחומית שרק בעזרתה אפשר לקדם פתרון הבעיות הסביבתיות הניצבות בפנינו. הפקולטה שותפה פעילה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה המעוגן בביה"ס לניהול. כמו כן, ממשכה הפקולטה להכשיר מורים לביולוגיה, למתמטיקה ופיזיקה במסגרת קמפוס אורנים.

פרטים ניתן לקבל בטלפונים: חיצוני 04-8288077/8, או פנימי 8077/8.

לימודי תואר שלישי לתלמידי מחקר

לימודי דוקטורט מתקיימים במסגרת החוג למתמטיקה, החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית והחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה. תלמידים המעוניינים במחקר בין-תחומי בחוגים בהקמה יכולים לבצע את עבודת הדוקטורט במסגרת הועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בפקולטה למדעי הטבע מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

בדבר פרטים נא לפנות למרכזת לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים

טל': 04-8240552.

ביולוגיה

חוג לימודים לתואר בוגר במדעים B.Sc. (דו-חוגי)

ראש החוג: פרופ' אדי ברקאי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אברהם חיים, פרופ' עדו יצחקי.
פרופסור חבר:	פרופ' אדי ברקאי, פרופ' קובי רוזנבלום, פרופ' פואד פארס.
מרצה בכיר:	ד"ר עמירם אריאל, ד"ר רפי למפרכט, ד"ר שרית לריש, ד"ר רמי רשף.
מרצה:	ד"ר ליזה ברקיהרינגטון, ד"ר שלמה וגנר, ד"ר דלית ברקן.
עמית הוראה:	ד"ר מלכה הלפרן, ד"ר מיכל נוימן, ד"ר חגית פרנקל-מילרד.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' אבישג וייסה

בניין רבת-תכליתי, קומה 1, חדר 67

טלפון: 04-8288764

פקס: 04-8288763

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 9:00-13:00

דוא"ל: azilber1@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: http://science.haifa.ac.il/biology_du

מטרת הלימודים

המחקר הביולוגי המודרני מצריך התמצאות בתחומי ידע שונים, שבאופן מסורתי לא נחשבו לחלק הכרחי בהכשרתו של חוקר במדעי החיים. כתוצאה מכך נוצר בשנים האחרונות מחסור חמור, בארץ ובעולם, במדענים היכולים לנהל מחקר רב תחומי אמיתי. מטרת החוג היא להכשיר מדענים המצוידים בכלים האינטלקטואליים והמחקריים הנחוצים לקיום מחקר כזה. הלימודים בחוג מיועדים לסטודנטים הרואים את עתידם בחזית המחקר המדעי ובעתשייה עתירת הידע, הרוצים לשלב לימודים לתואר במדעי החיים עם הכשרה מקפת בתחום ידע נוסף. המצטיינים בבוגרי התוכנית יוכלו להשתלב בלימודי תואר שני ושלישי בביולוגיה ובתחום הידע השני אותו בחרו (עשויים להידרש לימודי השלמה, לפי דרישת כל חוג).

תנאי קבלה

לחוג יתקבלו תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג. על המועמד לעמוד בתנאי הקבלה של החוג המשלים בו בחר ללמוד. מועמדים יוזמנו לראיון אישי.

תוכנית הלימודים

1. על התלמיד לבחור באחד מהמסלולים:

א. מסלול לביולוגיה פסיכולוגיה

ב. מסלול לביולוגיה כמותית

2. הלימודים כוללים קורסי חובה וקורסי בחירה. משך הלימודים שלוש שנים.
3. הלימודים כוללים הרצאות, מעבדות, תרגילים וסיורים על פי אופיו של הקורס.
4. בשנת הלימודים הראשונה יילמדו מקצועות היסוד במתמטיקה ובמדעי הטבע וחלק ממקצועות היסוד בביולוגיה.
5. בשנה ב' יושלמו הלימודים במקצועות היסוד בביולוגיה לכל התלמידים, ויחלו הלימודים בקורסי חובה ובחירה הייחודיים לשני המסלולים.
6. בשנה ג' יימשכו לימודי החובה והבחירה בשני המסלולים. בשנה זו יוכלו חלק מהתלמידים לבצע עבודת גמר מחקרית בהיקף של שמונה נקודות זכות בהנחיית אחד מחברי סגל החוג. הקבלה לקורס זה הינה תחרותית, ומותנית בממוצע ציונים שייקבע עם פתיחת ההרשמה לקורס בכל שנה.

א. מסלול ביולוגיה פסיכולוגיה

- ◆ שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 36 שש"ס, 31 נ"ז.
  - ◆ שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 שש"ס, 23 נ"ז.
  - ◆ שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 21 שש"ס, 18 נ"ז.
  - ◆ שנים ב' ו-ג' – קורסי בחירה בהיקף של 22 נ"ז.
- סה"כ 94 נ"ז.

ב. מסלול לביולוגיה כמותית

ביולוגיה מדעי המחשב

ביולוגיה – מתמטיקה

- ◆ שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 34 שש"ס, 29 נ"ז.
  - ◆ שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 שש"ס, 23 נ"ז.
  - ◆ שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 17 שש"ס, 15 נ"ז.
  - ◆ שנים ב' ו-ג' – קורסי בחירה בהיקף של 27 נ"ז.
- סה"כ 94 נ"ז.

מבנה תוכנית הלימודים

שנה א'

שעות סיום	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	שש"ס	שם הקורס
		2	4	שיעור ומעבדה	5	6	כימיה כללית ואי-אורגנית
			4	שיעור	4	4	פיסיקה א' – מכניקה ואופטיקה
	2		4	שיעור ותרגיל	5	6	מתמטיקה
		2	3	שיעור ומעבדה	4	5	כימיה אורגנית מודרנית
	2		2	שיעור ותרגיל	3	4	כימיה פיסיקלית
			3	שיעור	3	3	פיסיקה ב' – חשמל ומגנטיות
	1		3	שיעור ותרגיל	4	4	ביולוגיה של התא
	1		3	שיעור ותרגיל	4	4	מבוא לפיזיולוגיה של בעלי חיים
	2		2	שיעור ותרגיל	3	4	* סטטיסטיקה

* קורס סטטיסטיקה הינו קורס חובה לכל מי שאינו מקבל קורס מקביל בחוג השני

שנה ב'

שעות סיור	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	שש"ס	שם הקורס
		2	4	שיעור ומעבדה	5	6	ביוכימיה א'
		2	4	שיעור ומעבדה	5	6	ביוכימיה ב'
		2	3	שיעור	4	5	גנטיקה כללית
		2	4	ומעבדה שיעור	5	6	מיקרוביולוגיה כללית
			4	ומעבדה שיעור	4	4	מבוא לביולוגיה מולקולרית

שנה ג' – במסלול ביולוגיה-פסיכולוגיה

שעות סיור	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	שש"ס	שם הקורס
			4	שיעור	4	4	אימונולוגיה
		2	2	שיעור ומעבדה	3	4	הנדסה גנטית
			3	שיעור	3	3	פרמקולוגיה
	1	1	4	שיעור, מעבדה	5	6	פיזיולוגיה ב'
	2		2	שיעור ותרגיל	3	4	תכנות

שנה ג' לתלמידי מתמטיקה ומדעי המחשב

שעות סיור	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	שש"ס	שם הקורס
			3	שיעור	3	3	אקולוגיה
		2	2	שיעור ומעבדה	3	4	הנדסה גנטית
			2	שיעור	2	2	ביואינפורמטיקה יישומית – מבוא
			3	שיעור	3	3	וירולוגיה
			4	שיעור	4	4	אימונולוגיה

שנה ב'-ג' בחירה וחובת בחירה

שעות סיור	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	שש"ס	שם הקורס
			3	שיעור	3	3	אקולוגיה
			3	שיעור	3	3	וירולוגיה
			3	שיעור ומעבדה	2	3	ביולוגיה של התא – מעבדה ומיקרוסקופיה
			4	שיעור	4	4	אימונולוגיה
			3	שיעור	3	3	פרמקולוגיה
			8	הדרכה	8	8	פרויקט מחקר – מעבדה
			2	שיעור	2	2	ביולוגיה מולקולארית – מתקדם
			2	שיעור	2	2	מנגנונים מולקולריים של מוות תאי
	1	1	4	שיעור, מעבדה ותרגיל	5	6	פיזיולוגיה ב'
	2		2	שיעור ותרגיל	3	4	תכנות
			2	שיעור	2	2	ביואינפורמטיקה יישומית – מבוא
			4	שיעור	4	4	נירוביולוגיה של תאים ורשתות עצב
			2	שיעור	2	2	נירואנדוקרינולוגיה
			2	שיעור	2	2	מבוא לאתולוגיה
			2	שיעור	2	2	אקולוגיה של אוכלוסיות
		4	3	שיעור ומעבדה	5	7	מבוא לזואולוגיה
			2	שיעור	2	2	פלסטיות של מערכת העצבים
			2	שיעור	2	2	שעונים ביולוגיים
			2	שיעור	2	2	נירוביולוגיה התפתחותית
			3	שיעור	2	3	ביולוגיה של התא מעבדה ומיקרוסקופיה
			2	שיעור	3	2	מבוא לצומח ארץ ישראל

רק לשנה ג' בחירה וחובת בחירה

שעות סיוור	שעות תרגיל	שעות מעבדה	שעות שיעור	סוג הקורס	נ"ז	ש"ס	שם הקורס
			2	שיעור	2	2	אנדוקריטולוגיה השוואתית וסביבתית
		2	2	שיעור ומעבדה	3	4	הנדסה גנטית
			4	שיעור	4	4	מבוא לנוירוביולוגיה תאית ומולקולרית
			2	שיעור	2	2	מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית
			4	שיעור	4	4	ביולוגיה של מנגנוני למידה וויכרון (קורס מתקדם)
			2	שיעור	2	2	נוירוביולוגיה של תקשורת חברתית ביונקים
			4	שיעור	4	4	מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית
			4	שיעור	4	4	דימות המוח: קוגניציה ושפה
			2	שיעור	2	2	פרקים נבחרים בביולוגיה של עופות ויונקים
			2	שיעור	2	2	אתגרים סביבתיים ומענים פיזיולוגיים
			2	שיעור	2	2	מיקרוביולוגיה סביבתית
			2	שיעור	2	2	שעונים ביולוגיים – אספקטים סביבתיים
			4	שיעור	4	4	נוירוביולוגיה של הפרעות במוח
1			3	שיעור	4	4	בעיות באקולוגיה של אוכלוסיות וחברות

ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: טרם נקבע

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אמוץ דפני, פרופ' סולומון ואסר, פרופ' אברהם חיים, פרופ' אדוארד טריפונוב, פרופ' עדו יצחקי, פרופ' ציון פחימה, פרופ' אברהם קורול.

פרופסור חבר: פרופ' אלכסנדר בולשוי, פרופ' ליאון בלאושוטין, פרופ' גיורא חת (אמריטוס), פרופ' גידי נאמן, פרופ' משה ענבר, פרופ' פואד פארס, פרופ' גדי קציר.

עמית מחקר בכיר -

קמ"ע: ד"ר איזבלה גרישקן.

מרצה בכיר: ד"ר מלכה הלפרין, ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר תמר קיסר, ד"ר רמי רשף, ד"ר שניר שגיא, ד"ר אורי שיינס.

מרצה: ד"ר רחל בן-שלמה, ד"ר יורם גרשמן, ד"ר יורם ירושלמי, ד"ר אלה פיק.

מזכירות החוג לתואר M.Sc.

עוזר מינהלי לראש החוג תלמידי M.Sc.: גב' יפעת וודיסלבסקי

כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il

בניין רב-תכליתי, קומה 1, חדר 68

טלפון: 04-8288420

פקס: 04-8240339

כתובת אתר החוג: <http://research.haifa.ac.il/~eeb>

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

מזכירות החוג לתואר דוקטור

מרכזת תלמידי Ph.D: גב' אבישג וייסה

בניין רב-תכליתי, קומה 1, חדר 67

טלפון: 04-8288764

פקס: 04-8288763

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9.00-13.00

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' משה ענבר

תנאי קבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון במדעי החיים (B.Sc.) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שציונם הסופי המשוקלל הוא לפחות 83.

מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למזכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים של לימודיהם הקודמים. כמו כן יגישו למזכירות החוג שני מכתבי המלצה מטעם מורים אשר הכירו אותם בלימודיהם הקודמים ומכתב קצר המפרט את המניעים להשתלבות בחוג ובמידת האפשר את הנושאים אותם הם מעוניינים לחקור.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הוועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים, וזאת לאחר השלמת כל חובות הבוגר והמצאת תעודת בוגר או זכאות לתעודת בוגר.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

התלמידים נדרשים להתקשר למנחה למחקרם לתיזה כתנאי לקבלתם ללימודים בחוג.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג הם במסלול א' בלבד, הכולל כתיבת תיזה.

תוכנית הלימודים כוללת

1. קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 14 שש"ס.
2. קורסי בחירה בהיקף של 16 שש"ס אותם נוטל כל תלמיד באישור המנחה לעבודת התיזה.

3. ביצוע מחקר שיוגש כעבודת גמר מחקרית (תיזה) והצגת העבודה במסגרת סמינריונית.
  4. השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמיעה והרצאה על עבודת הסמינריון.
  5. השתלמות חובה – "בטיחות במעבדה" – תינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.
  6. השתלמות חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבע"ח" – תינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.* (מיועד לתלמידים אשר עבודת התיזה שלהם בחקר בעלי חיים).
- * שעות הלימוד בקורסים המצוינים בסעיפים 4-6 יילמדו בנוסף ל-14 שעות החובה הנדרשות על פי תוכנית הלימודים.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	14 + סמינריון + בטיחות במעבדה + הסמכה למחקר בבע"ח	10 לפחות
ב'		6
סה"כ	14	16

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התיזה – שנתיים.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה

שם הקורס	היקף
תכנון ניסויים, איסוף נתונים וניתוח תוצאות מדעיות	4 שש"ס
פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית	2 שש"ס
יסודות האבולוציה המולקולרית	2 שש"ס
אקולוגיה של אוכלוסיות	2 שש"ס
גנטיקה של אוכלוסיות	2 שש"ס
סמינריון מחלקתי	2 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	14 שש"ס

קורסי חובה ללא זיכוי שעות

פורום תלמידי מחקר
השתלמות בטיחות במעבדה
השתלמות הסמכה למחקר בבע"ח

קורסי בחירה

קורסי הבחירה המפורטים להלן הם בהיקף של 2-4 שש"ס. הסטודנט ירכיב את מערכת השעות בהיקף של לפחות 16 שש"ס. חלק מקורסי הבחירה של 2 שש"ס משותפים לתוכניות נוספות לתואר שני. קיומו של קורס בחירה מותנה במספר מינימלי של נרשמים עפ"י המקובל באוניברסיטה בלימודי מוסמך. תוכנית הלימודים תיערך בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודות התיזה והוועדה לתארים מתקדמים. חלק מהקורסים יוצעו אחת לשנתיים.

רשימת קורסי הבחירה:

שם הקורס	היקף
פרקים נבחרים בביוולוגיה של שמירת טבע	2
התפתחות עוברית ומנגנוני אבולוציה	2
אתגרים סביבתיים ומענים פיסיוולוגיים	2
אקולוגיה של הר הכרמל והחורש היס-תיכוני	3 + 1
יחסי גומלין צמחים ובעלי חיים	3 + 1
קורס מעשי באקולוגיה ניסויית	3 + 1
יחסי פרחים מאביקים – היבטים אקולוגיים והתנהגותיים	2 + 2
מנגנונים מולקולריים של עמידות צמחים למחלות (לא יינתן בתשע"א)	2
אנדוקרינולוגיה השוואתית וסביבתית (לא יינתן בתשע"א)	2
מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית	2
פרוייקט הגנום האנושי: השלכות מדעיות רפואיות ומוסריות	2
ביואינפורמטיקה: אנליזה של רצפים, חיזוי מבנה ופעילות ביוולוגית	2
שעונים ביוולוגיים – אספקטים סביבתיים	2
מיפוי גנטי של תכונות כמותיות	2
מיקרוביוולוגיה סביבתית	2
ביוסטטיסטיקה למתקדמים	4
פטריית קרקע – מגוון אקולוגיה וחשיבות כלכלית	2
מבוא לבניית עצי תורשה	2
אבולוציה מולקולרית	2

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. תלמידים שנשלו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנשלו בקורס חובה יצטרכו לחזור עליו שנית בשנה העוקבת. במידה ויכשלו שוב לא יוכלו להמשיך לימודים בחוג.
3. ציון מעבר בקורס הוא 66.
4. ציון ממוצע מעבר משנה א' לשנה ב' הוא 76.

ציון סופי

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

30% ציוני הקורסים והעבודות הסמינריוניות.

50% עבודת התיזה. התיזה תישלח להערכה גם לבוחן חיצוני.

20% בחינת גמר בע"פ בתחום התמחותו של התלמיד. הבחינה תיערך בהשתתפות המנחה והבוחן החיצוני של התיזה.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון האוניברסיטאי ללימודים לתואר שני לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד.

כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

לימודים לתואר M.Sc. בביולוגיה אבולוציונית וסביבתית עם התמחות בביואינפורמטיקה

מרכז המסלול: ד"ר שגי שניר

טלפון: 04-8288774

ssagi@research.haifa.ac.il

מזכירות המסלול בביואינפורמטיקה

גב' יפעת וודיסלבסקי

בנין רבי-תכליתי, קומה 1 חדר 68

טלפון: 04-8288420

פקס: 04-8240339

ywodislav@univ.haifa.ac.il

לאחרונה פתח החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית מסלול חדש: לימודים לתואר M.Sc. בביולוגיה אבולוציונית וסביבתית עם ספח התמחות בביואינפורמטיקה. ביואינפורמטיקה הינו מקצוע צעיר, מתפתח וחשוב, התופס חלק הולך וגדל בענפי המחקר והתעשייה העתידיים. כמויות המידע הביולוגי המצטברות וההתפתחות המרשימה בענפי הביוטכנולוגיה, הציבו אתגרים חדשים בפני המדע והתעשייה והובילו להתפתחות מקצוע בין-תחומי זה. ביואינפורמטיקה מתמודדת באמצעות אלגוריתמיים מתמטיים עם שאלות ביולוגיות.

תנאי קבלה

התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר ראשון מתחומי המדעים המדויקים (מדעי המחשב, מתמטיקה, פיזיקה, וכיו"ב), מדעי החיים (ביולוגיה, ביואינפורמטיקה, וכיו"ב) או ההנדסה (ביוטכנולוגיה, בירפואה, תעשייה וניהול).

יתקבלו בוגרי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי 85. בנוסף נדרש ציון 80 לפחות בכל אחד מהקורסים הבאים: ביולוגיה מולקולארית, גנטיקה כללית, מתמטיקה דיסקרטית, מבוא למדעי המחשב (ברמה המקובלת בחוג למדעי המחשב), תכנון וניתוח אלגוריתמים ותורת התפלגויות. יתכן וסטודנט שלא עבר קורסים מסוימים במהלך לימודיו לתואר הראשון יידרש להשלימים כתנאי לקבלתו לתכנית. מועמדים יוזמנו לראיון אישי בוועדת קבלה בין חוגית המורכבת מאנשי סגל בחוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית והחוג למדעי המחשב. הועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להקל בתנאי הקבלה הנ"ל. מומלץ לתלמידים ליצור קשר עם מנחים פוטנציאליים עוד בטרם החלו בהליך ההרשמה.

מבנה הלימודים

הלימודים במסלול ההתמחות בביואינפורמטיקה הם במסלול א' בלבד, הכולל ביצוע מחקר וכתבת עבודת גמר מחקרית (תזה). התוכנית היא בהיקף של 32 ש"ס על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) עם מבנה קורסים כדלהלן:

◆ 24 ש"ס קורסי חובה בביואינפורמטיקה.

◆ 8 ש"ס קורסי בחירה מתחומי הביולוגיה, מדעי המחשב ומתמטיקה שימושית. על הסטודנט לבחור את קורסי הבחירה בתאום עם המנחה של עבודת הגמר. יש לקחת לפחות קורס בחירה אחד מתוך תוכנית הלימודים של החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית.

פרוט הקורסים לתלמידי תואר שני במסלול:

קורסי חובה (24 ש"ס)

שם הקורס	מספר קורס	סה"כ שש"ס	שעות שיעור/ סמינריון	שעות תרגיל	שעות מעבדה
ביואנפורמטיקה – פרקים נבחרים למתקדמים	טרם נקבע	4	2		2
ביולוגיה מערכתית: תיאוריה ואלגוריתמים	טרם נקבע	3	2	1	
מבוא לביולוגיה מבנית חישובית	טרם נקבע	2	2		
גנטיקה וגנומיקה סטטיסטית	טרם נקבע	4	2		2
אלגוריתמים בביולוגיה חישובית	טרם נקבע	3	2	1	
פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית	221.4002	2	2		

שעות מעבדה	שעות תרגיל	שעות שיעור / סמינריון	סה"כ שש"ס	מספר קורס	שם הקורס
		2	2	טרם נקבע	סמינר בשיטות פילוגנטיות
		2	2	221.4009	סמינריון מחלקתי (נושא בתחום ביואינפורמטי)
4	2	18	24		סה"כ
			22		סה"כ שעות חובה

קורסי בחירה (8 שש"ס, כשלפחות קורס אחד מביולוגיה אבולוציונית – xxxx.221)

שעות מעבדה	שעות תרגיל	שעות שיעור / סמינריון	סה"כ שש"ס	מספר קורס	שם הקורס
		2	2	221.4102	מערכות דינמיות של גנטיקה אוכלוסייתית
		2	2	221.4400	מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית
				207.4200	הסקה מתקדמת
				203.3412	אלגוריתמים מתקדמים לזיהוי מחרוזות
				חדש	Analysis of high throughput
				221.4412	יסודות האבולוציה המולקולארית
		2	2	טרם נקבע	גנומיקה השוואתית
		4	4	210.3020	אופטימיזציה
		2	2	221.4004	אקולוגיה של אוכלוסיות
		4	4	203.3610	מבוא לבנינה מלאכותית
		3	3	203.4770	מבוא ללמידה ממוכנת
		3	3	203.4480	אלגוריתמים גיאומטריים

הלימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אברהם חיים

תכנית הלימודים מיועדת להכשיר את מסיימיה לעבודה במחקר במדעי החיים. קיימת אפשרות לביצוע מחקרים בשדה ובמעבדה בשיטות מולקולריות מודרניות בשילוב עם מחקרים תיאורטיים הכוללים מודלים בגנטיקה מתמטית, ביואינפורמטיקה, האבולוציה והמגוון של הגנום, במספר מודלים אורגניזמים מבקטריות ליונקים וצמחים עילאיים, יחסי גומלין בין צמחים ובעלי חיים, אנרגטיקה, שמירת טבע, אקופיסיולוגיה וכוונוביולוגיה.

תנאי קבלה

יתקבלו תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc. או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תיזה בתחומי מדעי החיים כגון ביולוגיה, חקלאות, ביוטכנולוגיה, ביואינפורמטיקה או מדעי הרפואה, שהגישו עבודת תיזה שאושרה. יתקבלו תלמידים בעלי ציון כללי ממוצע של 85 לפחות לתואר מוסמך, כאשר הציון על עבודת התיזה הוא 86 לפחות (טוב מאוד). תלמידים שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב־יד שנשלח לפרסום בכתב־עת מדעי בינלאומי, או שהציגו בפועל את מחקרם בכנס בינלאומי יזכו לעדיפות. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

תכנית המחקר והלימודים

◆ משך תכנית המחקר והלימודים יהיה ארבע שנים. לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

מנחה ונושא מחקר

תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה עם קביעות באוניברסיטה) לסכם על נושא למחקר ולקבל אישור בכתב מהמנחה המיועד על הסכמתו להנחות את התלמיד במחקרו. לפני הצגת המועמדות על הסטודנט להגיש תקציר של תכנית המחקר שיכלול הצגה של בעיית המחקר ושל שיטות המחקר העיקריות. במידה ויש צורך לכל תלמיד תמונה ועדה מלווה בנוסף למנחה.

א. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף כדלקמן:

- ◆ כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 שש"ס)
- ◆ ניתוח תוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים (4 שש"ס)
- ◆ פילוסופיה של המדעים (2 שש"ס)

◆ השתתפות בסמינריון החוגי, בו מציגים התלמידים את הצעות המחקר שלהם ואת תוצאות המחקרים. חובת שמיעה של שני סמסטרים במהלך הדוקטורט בסמינריון החוגי.

בנוסף לכך יחויבו התלמידים בלימודי השלמה שיקבעו על ידי ועדת הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה הישיר והוועדה המלווה, זאת על פי תחום המחקר ולימודיהם הקודמים.

ב. תוכנית המחקר ואישורה

◆ במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה על פי הצורך תמנה הרשות ללימודים מתקדמים ועדה מלווה לכל דוקטורנט על בסיס המלצת הוועדה החוגית.

◆ במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את התוכנית המפורטת למחקר הדוקטורט בעברית או באנגלית בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית כולל תוצאות ראשוניות. תכנית המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר.

◆ תוכנית המחקר תוצג על ידי הסטודנט במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לוועדת הדוקטורט החוגית.

◆ הצעת המחקר תבדק על-ידי שופטים ותאושר ע"י ועדת הדוקטורט. לאחר אישור הוועדה יעברו הסטודנטים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ג. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור תכנית המחקר יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה חתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף כתב יד שנשלח לפירסום במידה וקיים.

ד. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות לפי המלצת המנחה והוועדה המלווה:

(1) 3 מאמרים מדעיים לפחות שהתקבלו לפירסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה. המאמרים יהוו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.

(2) חיבור רגיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה עמודים (לא כולל נספחים). לאחר הגשת עבודת הדוקטורט תוצגנה תוצאות המחקר על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

ה. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י המנחה, הוועדה המלווה והוועדה החוגית תועבר עבודת הדוקטורט לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי.

מסלול לימודים ישיר לדוקטורט

למסלול זה יכולים להתקבל תלמידים לאחר סיום לימודי תואר ראשון B.Sc. בהצטיינות. ועדת הדוקטורט תדון בכל בקשה ותקבל בכל שנה את התלמידים הראויים ביותר. כמו כן, תלמידים שסיימו את חובות השמיעה של שנה ראשונה בלימודי תואר שני בביולוגיה אבולוציונית וסביבתית בהצטיינות (ציון ממוצע של 94 לפחות), ונושא המחקר שלהם מוגדר ואושר על ידי מנחה/י העבודה, יכולים להגיש מועמדות לעבור למסלול הישיר לדוקטורט. ועדת הדוקטורט תדון בבקשות אלה ותאשר את קבלת התלמידים המתאימים למסלול. בכל מקרה, על התלמידים משתי האופציות להשלים קורסים ברמת תואר שני בחוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc.) בהיקף של 26 ש"ס לפחות.

מיקבץ במדעי החיים

במסגרת החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית מוצע מיקבץ למדעי החיים לתלמידי החוגים השונים. מיקבץ זה כולל קורסי חובה וקורסי בחירה. הלימודים יתקיימו במסגרת של הרצאות, תרגילים, מעבדות, סיורים וסמינריונים.

יו"ר ועדת המיקבץ: פרופ' אמוץ דפני

מבנה הלימודים

תלמידים המעוניינים ללמוד מיקבץ צריכים ללמוד בהיקף של 22 נקודות כאשר סמינריון אחד הוא חובה. התוכנית מיועדת גם לתלמידים המעוניינים ללמוד קורסים בודדים.

מערכת המיקבץ במדעי החיים

- 710.1001 **מבוא למדעי הטבע** – ד"ר חגית פרנקל-מילרד וד"ר מיכל נוימן (5 נ"ז).
- 710.1002 **מבוא למדעי החיים והתא** – ד"ר אורנה הראל (3 נ"ז).
- 710.1003 **מיקרוביולוגיה וסביבה** – פרופ' ציון פחימה (3 נ"ז).
- 710.1004 **מבוא לצומח א"י** – פרופ' אמוץ דפני (3 נ"ז).
- 710.1005 **מבוא לזואולוגיה** – פרופ' אברהם חיים (3 נ"ז).
- 710.1006 **אבולוציה אורגניזמית** – ד"ר אלכסנדר בהרב (3 נ"ז).
- 710.1011 **גנטיקה של האדם** – פרופ' פואד פארס (2 נ"ז).
- 710.1014 **מגוון מינים: מחקר כולל פטריות כולל רפואיות** – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).
- 710.1009 **אקולוגיה וחברה** – פרופ' אמוץ דפני (3 נ"ז).
- 710.1010 **מבוא להתנהגות בעלי חיים** – ד"ר עפר בהט (2 נ"ז).

מעבדות

710.2007 מעבדה לחקר גידול פטריות רפואיות ומאכל – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).

סמינריונים לבחירה

710.2001 מיקרואורגניזמים כגורמי מחלה – פרופ' ציון פחימה (4 נ"ז) (מותנה בלימוד הקורס 1003).

710.2002 אקולוגיה של יחסי הגומלין בין האורגניזם וסביבתו – פרופ' לאון בלאושטיין (4 נ"ז), הגשת עבודה סופית באנגלית.

710.2041 מגוון מינים – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).

בדבר פרטים ניתן לפנות למזכירות המיקבץ טל' 04-8288052.

ביולוגיה של האדם

M.Sc. חוג לימודים לתואר

ראש החוג: פרופ' אבי קרני

יו"ר הועדה החוגית לתואר שני: ד"ר עמירם אריאל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים.

פרופסור חבר: פרופ' ירון דגן (מומחה)*, פרופ' פואד פארס, פרופ' אבי קרני.

מרצה בכיר: ד"ר עמירם אריאל, ד"ר יורם בונה (מומחה)*, ד"ר שרית לריש, ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר עאדל שאלאטה (מומחה)*.

מרצה: ד"ר ליהה ברקיהרינגטון.

עמית הוראה ומורה מן החוג: ד"ר דניאלה בר-יוסף, ד"ר גרשון גרונפלד, ד"ר דוד מנור, ד"ר תמר שוחט, ד"ר חיים שפירא.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ענת כהן

בניין רב-תכליתי, חדר 69

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288052

כתובת דואר אלקטרוני: anatc@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: http://science.haifa.ac.il/human_biology

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות הכשרה מחקרית לסטודנטים שעניינם הבסיס הביוולוגי של בריאות ותפקוד, מצבי מחלה ולקויות ייחודיות של האדם בראיה רחבה ורב תחומית. דהיינו, להקנות הכשרה והתנסות רחבה לסטודנטים המעוניינים לחקור מנגנונים של מחלות, לקויות תפקוד והתנהגות תקינה ולא תקינה באדם בהיבטים וכלים ביוולוגיים, גנטיים, אקולוגיים והתפתחותיים. במסלול הלימודים מושם דגש על חקר מנגנוני מחלות ספציפיות (כגון: אופטוזיס וסרטן, מחלות ניווניות של מערכת העצבים, סכרת, אלרגיות ותהליכים דלקתיים) אך גם על יכולות אנושיות ולקויות ייחודיות (כגון: לקויות למידה, קבלת החלטות והתמכרויות). נושאים נוספים: השפעות של תרופות, שינה ותהליכי אימון על התפתחות, תפקוד ובריאות האדם; התפתחות וזיקנה; מיפוי גנטי של מחלות ויכולות; פיתוח תרופות.

החוג יאפשר לסטודנטים המעוניינים להכשיר עצמם לחקר נושאים הנמצאים גם במוקד של דיסציפלינות לא ביוולוגיות (כגון התנהגות חברתית, אבולוציה ותמצת האדם או רכישת שפה) בהיבטים וכלים ביוולוגיים - גנטיים, אקולוגיים, התפתחותיים או נוירוביוולוגיים. בנוסף, יינתן דגש לנושאים כגון אפידמיולוגיה של מחלות, גנטיקה של אוכלוסיות, השפעות טוקסינים סביבתיים, מניעת מחלות וחקר גורמי סיכון באדם.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון בביוולוגיה, מדעי הרפואה, מקצועות הבריאות וביוטכנולוגיה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (B.Sc.).
2. ממוצע ציונים משוקלל בתואר ראשון של לפחות: 80 (ולפחות ציון של 80 בקורס סטטיסטיקה או שיטות מחקר).
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה החוגית.
4. סטודנטים שאינם בוגרי לימודי תואר ראשון במקצועות הנ"ל יוכלו להתקבל ללימודי השלמה על פי החלטת ועדת הקבלה החוגית. הועדה תקבע את תוכנית השלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו. סיום לימודי השלמה בציון ממוצע 85 ומעלה, יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

משך הלימודים

התוכנית היא בהיקף של שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות).

מבנה הלימודים

הלימודים העיוניים ירוכזו ברובם בשנה הראשונה, וההמשך יוקדש בעיקר לעבודת המחקר וכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). הלימודים בתוכנית הם במסלול א' בלבד, הכולל ביצוע מחקר וכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). נושאי המחקר לתיזה: חקר האדם בריאותו

ויכולותיו מתוך נקודת הסתכלות ביולוגית - דהיינו, הבסיס הביולוגי לתפקוד, לקויי תפקוד ומצבי מחלה ופגיעה, באדם.

תוכנית הלימודים כוללת (33 ש"ס):

1. קורסי חובה בהיקף של 23 ש"ס. כולל כתיבת עבודה סמינריונית.
2. קורסי בחירה בהיקף של 10 ש"ס. קורסי הבחירה מחולקים לשלושה אשכולות קורסים: א. הבסיס הביולוגי להתנהגות האדם (שפה וקוגניציה). ב. התפתחות האדם. ג. בריאות וחולי, גנטיקה, ואקולוגיה של האדם.
3. השתתפות חובה בסמינריון חוגי במשך שנה (ללא זיכוי שעות).
4. במסגרת קורסי הבחירה חובה להשתתף בסמינריון מחקר אחד הכולל הגשת עבודה.
5. ביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה).
6. קורס עזר חובה – "בטיחות במעבדה" – יינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.
7. תלמידים אשר במסגרת עבודת הגמר המחקרית שלהם יעבדו עם חיות מעבדה, יחויבו בהשתלמות "הסמכה למחקר בבעלי חיים" ללא זיכוי שעות.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים:

שנה	לימודי חובה (ש"ס)	לימודי בחירה (ש"ס)	סה"כ
א'	23	4	27
ב'	-	6	6
סה"כ	23	10	33

תנאי מעבר משנה לשנה

הגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית (תיזה) עד סוף חופשת הקיץ של שנה א'.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה

היקף	שם הקורס
	סמסטר א':
4 ש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית
2 ש"ס	פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית
4 ש"ס	תכנון ניסויים
3 ש"ס	מבוא לפרמקולוגיה
	סמסטר ב':
3 ש"ס	פתופיזיולוגיה של מחלות נבחרות באדם

2 שש"ס	כתיבה וניסוח מדעיים
3 שש"ס	טכנולוגיה ומודלים בחקר ורפואת האדם
2 שש"ס	עקרונות של ביו-אתיקה

קורסי בחירה

הסטודנט ירכיב מערכת שעות בהיקף של 10 שש"ס מתוך הקורסים הניתנים במסגרת האשכולות הבאים:

הבסיס הביולוגי להתנהגות האדם (שפה וקוגניציה)

התפתחות האדם

בריאות וחולי, גנטיקה, ואקולוגיה של האדם

קורסי הבחירה יקבעו בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודת התיזה. חלק מקורסי הבחירה ניתנים בתכניות לתואר שני מחוץ לפקולטה למדעים והוראתם, והתלמידים יוכלו להצטרף אליהם באישור הוועדה החוגית לתואר שני ובהסכמת מורי הקורס וראש החוג הרלוונטי.

לימודי השלמה

קורסים הניתנים במסגרת המקבץ למדעי החיים והחוג לביולוגיה דו-חוגי לתואר ראשון B.Sc.

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	שעות שיעור	שעות תרגיל	שעות מעבדה
*מבוא למדעי הטבע	5	6	4	0.5	1.5
*מבוא למדעי החיים והתא	3	4	2		2
ביולוגיה של התא	4	4	3	1	
ביוכימיה א'	5	6	4		2
ביוכימיה ב'	5	6	4		
ביולוגיה מולקולרית	4	4	4		
הנדסה גנטית	3	4	2		2
גנטיקה של האדם	2	2	2		

*הקורסים מיועדים למועמדים בעלי תואר ראשון במדעים (לא ביולוגיה) או מקצועות הבריאות.

ציון סופי

ציון סופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים ועבודות סמינריונית.
50%	ציון עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
20%	ציון בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל-פה).

בית הספר למדעי־הים

ראש בית־הספר: פרופ' צבי בן־אברהם

הסביבה הימית הפכה בשנים האחרונות לאחד ממוקדי העניין גלובליים בשל חשיבותה המדעית והיישומית וההשלכות הסביבתיות עליה. הים וחופיו הם משאב חיוני להתפתחות מדינות רבות, אך יחד עם זאת הוא משאב מוגבל ובלתי מתחדש. הגידול המתמיד באוכלוסייה מציב לחץ קבוע על הסביבה הימית וניצול המשאבים הביולוגיים והגיאולוגיים המצויים בה כגון דגה, התפלה, גז טבעי ונפט, מלח ומינרלים אחרים. לאלו נגיעה ישירה להיבטים תרבותיים וחברתיים של ציוויליזציות ימיות, בעבר ובהווה. נושאי המחקר בתחום הם רבים וחובקים תחומי ידע מגוונים אשר משפיעים זה על זה, באופן הדורש גישת מחקר הוליסטית.

בית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני, בפקולטה למדעי הטבע, הינו בית ספר לתארים מתקדמים במדעי־הים המשלב מצוינות ומקצועיות מדעית מחקרית עם רב תחומיות אמיתית וגורפת. לשם כך מאגד בית הספר ארבעה חוגים:

1. ציוויליזציות ימיות
2. מדעים גיאומיים
3. ביולוגיה ימית
4. אדם, חברה וים (בהקמה)

תכניות הלימודים המגובשות במסגרת בית הספר שמות דגש על הקניית בקיאות רחבה במדעים הימיים בכללותם תוך הקניית כלים מדעיים רלבנטיים ברמה גבוהה ומקצוענות בשיטות המחקר המעשיות.

בית הספר פועל בשיתוף מחקר וחקר עם המכון לחקר ימים ואגמים לישראל (חיא"ל), עפ"י המודל המוצלח של רבות מתכניות המחקר הימיות המוצלחות בעולם. שיתוף זה מקנה לבית הספר את היכולת המעשית הנמצאת בבסיס פעולתו, תוך איגום משאבי מחקר לאומיים למחקר והוראה תחרותיים ברמה בינלאומית בתחום ייחודי זה.

בית הספר שם לו למטרה להוות מרכז לפעילות המחקרית והאקדמית במזרח הים התיכון, מרצועת החוף ועד למעמקי האגן. בפרט מתמקד בית הספר באזור הכלכלי הישראלי בים התיכון, המשלב בשטחו את שטחה היבשתי של מדינת ישראל והולך והופך לאזור המפתח לעתידה של מדינת ישראל (למשל פיתוח מאגרי גז, התפלת מים, איים מלאכותיים וחקלאות ימית).

מזכירות בית־הספר

מינהלנית בית־הספר: גבי שרון ליפר

כתובת בית־הספר באינטרנט: <http://marsci.haifa.ac.il>

דואר אלקטרוני: sliper@univ.haifa.ac.il

בניין רב־תכליתי, קומה 2, חדר 282

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.30

טלפון: 04-8288790; פקס: 04-8288267

ביולוגיה ימית

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ראש החוג: ד"ר דן צ'רנוב

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ברוך רינקביץ.

מרצה בכיר: ד"ר דן צ'רנוב, ד"ר תמר לוטן*.

מרצה: ד"ר דניאל שר, ד"ר לאורה סטנדלר.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מירי גולדברג**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8240941

פקס: 04-8249011

דואר אלקטרוני: mgoldbe1@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מבוא

בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים ההולכים וגוברים בסביבות חיינו, החל בשינויי אקלים וכלה במשבר אנרגיה ומזון. הים הוא גורם עיקרי המשפיע על שינויים אלו ובו גם מצויים המשאבים להשגת הפתרונות. הכשרת מדענים ברמה הגבוהה ביותר בתחום מדעי הים בכלל ובביולוגיה ימית בפרט חשובה והכרחית על מנת לקדם את ההבנה שלנו בנושא הים. עלינו להוות חלק מחוד החנית במאמץ העולמי למציאת המנגנונים הגורמים לשינויים הגלובליים ולגילוי וחקר המרכיבים הביולוגיים המהווים נידבך מרכזי בתהליכים אלה. מימד נוסף הוא הצורך במציאת משאבי אנרגיה ומזון חלופיים. הכשרת חוקרים מצטיינים בתחום הימי תאפשר קידום נושאים אלו.

ככל שתחומי התכנון הסביבתי והשמירה על איכות הסביבה מקבלים תשומת לב גוברת בישראל ובעולם, עולה הצורך בהכשרת דור חדש של מדענים שיתמצאו במגוון תחומים ויוכלו לראות את התמונה הרחבה בבואם לקבל החלטות מחקריות או יישומיות.

תלמידי החוג לביולוגיה ימית בביה"ס למדעי הים ע"ש ליאון צ'רני באוניברסיטת חיפה, יחשפו למגוון תחומים משלימים מעבר לנושאי ההתמחות והמחקר אותו יבחרו. דבר זה יקנה להם מקצוענות בתחומם, המשולבת ברב תחומיות החובקת את מדעי הים.

תנאי קבלה

1. לחוג יוכלו להתקבל בוגרי תואר ראשון במדעים (B.Sc.) בביולוגיה, במדעי הים, או במדעים הקשורים לתחומים אלה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (ייתכן ויידרשו לימודי השלמה).
2. דרישות הקדם לחוג הינן ברמת ידע של בוגר תואר ראשון בביולוגיה. הידע הנדרש הוא בתחומים הבאים: ביוכימיה, פיזיולוגיה, אקולוגיה, ביולוגיה מולקולרית, אנגלית, מחשב.
3. ציון סופי משוקלל 85 לפחות בכל אחד מהחוגים הנלמדים לתואר ראשון.
4. לצורך קבלה לחוג על המועמד להגיש קורות חיים, מכתב הצהרת כוונות, גיליון ציונים רשמי.
5. מועמד מתאים יוזמן לראיון אישי.
6. במהלך הסמסטר הראשון ללימודיו יידרש התלמיד להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בחוג) ולסכם על נושא המחקר. הודעת המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט בעבודת התיזה שלו עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, תהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג בסמסטר השני.
7. מועמדים בוגרי תואר ראשון במקצועות אחרים או שחסרים להם חלקים מהידע הנדרש, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג במעמד "על תנאי" על פי החלטת הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתנאי שישלימו את הידע החסר עד סוף שנת הלימודים הראשונה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תקבע את תוכנית ההשלמה לכל סטודנט

בהתאם לרקע האקדמי שלו ולדרישות המחקר. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 85 ומעלה יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.

משך הלימודים

הלימודים בחוג נפרסים על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) במשך חמישה ימי לימוד בשבוע. מרבית קורסי החובה יתקיימו במשך שנת הלימודים הראשונה וירוכזו במידת האפשר בשלושה ימי לימוד בשבוע. במהלך השנה הראשונה הסטודנטים ישתתפו בהפלגה לימודית. הפלגה זו תשמש סדנא למספר קורסים והנתונים שיאספו בה יעובדו במסגרתם.

מבנה הלימודים

הלימודים הם במסלול א' בלבד, הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

תכנית הלימודים כוללת:

קורסי חובה בהיקף של 22 ש"ס.

קורסי בחירה בהיקף של 10 ש"ס, שייבחרו לפי ההנחיות הבאות:

1. לפחות 4 ש"ס מלימודי הבחירה בביולוגיה ימית.
2. לפחות קורס אחד של 2 ש"ס מלימודי הבחירה הנוספים או מבין לימודי הבחירה הרב תחומיים.
3. התלמיד יוכל לבחור קורסי בחירה מעבר לקורסים המפורטים: בפקולטות השונות של אוניברסיטת חיפה, במכון הבין-אוניברסיטאי באילת (לא נדרשים סידורי תשלום מיוחדים), בטכניון, באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל. בחירת הקורסים תעשה בהסכמת מנחה עבודת הגמר המחקרית ויו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
4. השתתפות חובה בהפלגה הלימודית ובסמינריונים החוגיים.

הערה: חלק מקורסי החוג (כולל קורסי חובה) עשויים להינתן באנגלית ללא התראה מוקדמת.

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים, כולל שתי עבודות סמינריוניות
50%	עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
20%	בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל-פה)

לימודי תואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

תלמידים המעוניינים בלימודים לתואר שלישי בתחום הביולוגיה הימית יכולים לבצע זאת במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בבית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני ובפקולטה למדעי הטבע מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

224

מדעים גיאו-ימיים

ע"ש ד"ר משה שטראוס

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ראש החוג: ד"ר אורי שטנר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ברק חרות.

מרצה בכיר: ד"ר יצחק מקובסקי, ד"ר גדעון טיבור (מומחה).

מרצה: ד"ר רויטל בוקמן, ד"ר בברלי גודמן, ד"ר מייקל לור, ד"ר אורי שטנר.

מורה מן החוץ: פרופ' צבי בן אברהם, מר ברי גרינקר, ד"ר רגינה כצמן, ד"ר אמיל סוקאן

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' מירי גולדברג

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8240941

פקס: 04-8249011

אתר החוג באינטרנט: <http://marsci.haifa.ac.il/margeo/>

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מבוא

הים וחופיו הם משאב חיוני להתפתחות מדינות רבות, אך יחד עם זאת הוא משאב מוגבל ובלתי מתחדש. הגידול המתמיד באוכלוסיה מציב לחץ קבוע על הסביבה הימית וניצול המשאבים הביולוגיים והגיאולוגיים המצויים בה, כגון דגה, התפלה, גז טבעי ונפט, מלח ומינרלים אחרים. לאלו נגיעה ישירה להיבטים תרבותיים וחברתיים של ציוויליזציות ימיות, בעבר ובהווה. לכן, למרות, ואולי בגלל לחצי הפיתוח הגוברים, ישנה חשיבות רבה לאופן בו מתקבלות ההחלטות בנוגע לשימוש במשאבים אלו ולניצולם – בהווה ובראיה לעתיד.

תכנית הלימודים והמחקר של החוג למדעים גיאומיים כוללת מגוון קורסים בתחומים הבאים: גיאופיסיקה, גיאוכימיה, מיפוי, חישה מרחוק, גיאודינמיקה, סדימנטולוגיה ימית וחופית, אוקיאוגרפיה כימית ופיסיקלית. החוג למדעים גיאומיים מהווה מרכז מצוינות ללימודים מתקדמים הדוגל בגישה רב תחומית אל מדעי הים. המחקרים בחוג מיישמים שיטות איסוף וניתוח נתונים מתקדמות ממדעי הטבע ומהתעשייה לשם הבנת התהליכים ותופעות בסביבה הימית.

דרישות קבלה

הלימודים בחוג הם במסלול א' בלבד, הכולל ביצוע מחקר וכתובת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

לחוג יוכלו להתקבל בוגרי תואר ראשון במדעים (B.Sc.) בגיאולוגיה, בגיאופיסיקה, במדעי הים, או במדעים הקשורים לתחומים אלה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בעלי ידע בתחומים הבאים: מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, גיאולוגיה, אטמוספירה, אנגלית, מחשב, עם ממוצע ציונים משוקלל בתואר ראשון של 80 לפחות. לצורך קבלה לחוג על המועמד להגיש קורות חיים, מכתב הצהרת כוונות ושמות של שני ממליצים. המועמד יוזמן לראיון אישי.

לימודי השלמה

מועמדים בוגרי תואר ראשון במקצועות אחרים או שחסרים להם חלקים מהידע הנדרש, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג במעמד "על תנאי" על פי החלטת הועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתנאי שישלימו את הידע החסר עד סוף שנת הלימודים הראשונה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תקבע את תוכנית ההשלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו ולדרישות המחקר. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 85 ומעלה יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.

תנאי מעבר משנה לשנה

במהלך הסמסטר הראשון ללימודיו יידרש התלמיד להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בחוג) ולסכם על נושא המחקר. הודעת המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט בעבודת התיזה שלו עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, תהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג בסמסטר השני.

מעבר הקורסים הקבועים במערכת השנה הראשונה, על כל מטלותיהם בציון ממוצע של 80 לפחות.

הגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית (תיזה) לפני תחילת הסמסטר השלישי ללימודים בחוג.

תוכנית הלימודים

תכנית הלימודים והמחקר בתוכנית המוצעת יכסו מגוון תחומי הגיאולוגיה, הגיאוכימיה, הגיאופיסיקה הימית והאוקיאנוגרפיה בתחומים העיקריים הבאים: גיאופיסיקה, מיפוי, חישה מרחוק, גיאודינמיקה, סדימנטולוגיה ימית וחופית, פלאואקלים, פלאואוקיאנוגרפיה. בתכנית הלימודים מושם דגש על רב תחומיות במסגרת הכוללת של בית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני.

היקף הלימודים

הלימודים בחוג נפרסים על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) במשך חמישה ימי לימוד בשבוע. מרבית קורסי החובה יתקיימו במשך שנת הלימודים הראשונה וירוכזו במידת האפשר בשלושה ימי לימוד בשבוע. במהלך השנה הראשונה תיערך הפלגה לימודית, בה השתתפות היא חובה. הפלגה זו תשמש סדנא של מספר קורסים והנחונים שיאספו בה יעובדו במסגרתם.

היקף הלימודים בתכנית הינו 32 שש"ס עפ"י הפירוט הבא:

- א. קורסי חובה בהיקף של 22 שש"ס.
- ב. קורסי בחירה בהיקף של 10 שש"ס, שייבחרו לפי ההנחיות הבאות:
  1. לפחות 4 שש"ס מלימודי הבחירה במדעים גיאורמיים.
  2. לפחות קורס אחד של 2 שש"ס מלימודי הבחירה הנוספים או מבין לימודי הבחירה הרב תחומיים.
  3. התלמיד יוכל לבחור קורסי בחירה מעבר לקורסים המפורטים (למשל בפקולטה למדעים והוראתם, בפקולטה למדעי הרוח, בפקולטה למדעי החברה, או בטכניון – קורס אחד בלבד). בחירת הקורסים תעשה בתאום עם מנחה עבודת הגמר המחקרית וי"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
  4. השתתפות חובה בהפלגת הלימודית, בסמינרים החוגיים והבית ספריים וחובת שמיעה בקולוקווים החוגי.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)	סה"כ
א'	20	-	20
ב'	2	10	12
סה"כ	22	10	32

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

ציוני הקורסים, כולל שתי עבודות סמינריוניות	30%
עבודת הגמר המחקרית (תיזה)	50%
בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל-פה)	20%

ציוויליזציות ימיות

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: טרם נקבע

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ושלישי:

פרופ' אהוד שפניר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכל ארצי, פרופ' יוסי מרט (אמריטוס), פרופ' אהוד שפניר.

פרופסור חבר: פרופ' שריאל שלו.

מרצה בכיר: ד"ר אסף יסעור-לנדאו*, ד"ר יעקב כהנוב, ד"ר דורית סיון, ד"ר חסן חלילה.

עמית הוראה: ד"ר דרוו אנג'ל, ד"ר דניאלה בריוסף, ד"ר דני כרם (בכיר), ד"ר נדב קשטן, פרופ' רותם קובנר.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' מירי גולדברג

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8240941

פקס: 04-8249011

החוג לציוויליזציות ימיות מתמקד בלימודי האדם והים ומשלב לימודים מתקדמים לתארים שני ושלישי בתחומים: ארכיאולוגיה ימית וחופית, גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה חופית וימית, היסטוריה ימית, ביולוגיה ימית ומשאבי ים.

לימודי תואר שני

מטרת הלימודים

- 1) להקנות לתלמידים ידע ארכיאולוגי והיסטורי על התרבויות אשר הים היווה ומהווה גורם עיקרי בתולדותיהן ובהתפתחותן, תוך הדגשת התרבויות של הים התיכון.
- 2) להקנות לתלמידים ידע על התנאים האוקיאנוגרפיים, הביולוגיים, האקולוגיים והגיאולוגיים בים הפתוח ובחוף, באיזור הים התיכון והשפעתם של תנאים אלה על התפתחות התרבויות הימיות.
- 3) להקנות לתלמידים בקיאות בשיטות המחקר בים ובחוף בתחומי הארכיאולוגיה, הגיאומורפולוגיה, הגיאולוגיה והביולוגיה.

מבנה הלימודים

בחוג ארבעה נושאי לימוד מרכזיים:

1. ארכיאולוגיה ימית וחופית
2. היסטוריה ימית
3. גיאומורפולוגיה חופית וגיאולוגיה ימית
4. ביולוגיה ימית, אוקיאנוגרפיה ומשאבי ים

תכנית הלימודים משלבת את ההתמחות המיוחדת של כל תלמיד עם לימוד בינתחומי בארבעת הנושאים כוללת:

1. שיעורי השלמה
2. שיעורים מונוגרפיים כלליים
3. סמינריונים
4. פרוסמינריונים
5. סמינריון בין תחומי
6. הכשרה מעשית: שיטות מחקר ימיות, סיורים בחופי הארץ, הפלגה אחת לחו"ל (על חשבון התלמיד) השתתפות במחקרי שדה (כמפורט להלן).

הערה: חובת נוכחות והשתתפות בשעורים בקורסים השונים תימסר לתלמידים ע"י המורה בתחילת כל סמסטר, בכפוף להנחיות הכלליות של הרשות ללימודים מתקדמים. כנ"ל לגבי חובות משלימות בהכשרה מעשית.

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון (ב"א) – בתנאים הבאים:

1. **מסלול א'** עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – ציון סופי של 82 לפחות בלימודי הב"א בכל אחד מחוגי הלימוד. היקף הלימודים במסלול זה: 32 ש"ס (לא כולל לימודי עזר והשלמות)
  2. **מסלול ב'** עם בחינת גמר – ציון סופי של 76 לפחות בלימודי הב"א בכל אחד מחוגי הלימוד.
- היקף הלימודים במסלול זה: 36 ש"ס (לא כולל לימודי עזר והשלמות).

ניתן ללמוד במסלול זה במסגרת יום למודים מרוכז.

משך הלימודים במסלול א' הינו עד 3 שנים.

משך הלימודים במסלול ב' ובתכנית הלימודים המרוכזת הינו שנתיים.

- ◆ נדרשת ידיעת האנגלית ברמה טובה.
- ◆ קורסי השלמה בהתאם להחלטת הוועדה החוגית לתואר שני.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר כתנאי לזכאותו לתואר.

כל תלמיד יידרש בשנה הראשונה ללימודיו לקורסי השלמה בהיקף של עד 4 שש"ס במידה ולא למד קורסים אלה (או שווה ערך להם) בלימודיו לתואר ראשון. לימודי השלמה לא ייחשבו כחלק משעות לימודי החוג עצמם. קורסי השלמה ייקבעו בהתיעצות עם ועדת הקבלה של החוג, הקורסים הם חובה על כל תלמיד מתקבל.

קורסי השלמה הינם:

1. מבוא לתרבויות ימיות
2. מבוא לסביבה הימית

היקף הלימודים

הלימודים בחוג מתקיימים בשני מסלולים: מסלול הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ("מסלול א"), מסלול עם בחינת גמר ("מסלול ב").

א) מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

חובות הסיום		
1. שיעורים מונוגרפיים כלליים	בחינות ו/או עבודות	16 שש"ס
2. פרוסמינריון	רפרט; בחינה ו/או עבודה	8 שש"ס
3. שני סמינריונים	2 עבודות סמינריוניות	8 שש"ס
4. סמינריון בין תחומי (במשך שנתיים)	השתתפות חובה	0 שש"ס

כל סטודנט/ית חייב/ת להרצות על ממצאי מחקר עבודת הגמר המחקרית שלו/ה עם סיומו, במסגרת הסמינריון הבין תחומי.

32 שש"ס

סה"כ

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

ההצעה לעבודת גמר מחקרית, בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, תובא לאישור מועצת החוג בתנאי שהתלמיד סיים את לימודי המבוא בסמסטר א' בציון 80 לפחות בכל אחד מהם. על כל הצעת המחקר לתיזה חייבת להיות חתימת כל מנחי העבודה בה הם מביעים את הסכמתם להנחייה. החתימה תופיע על גבי העמוד הראשון של הצעת המחקר לתיזה. הצעות התיזה תוגשנה בשפה העברית.

שקלול הציון הסופי

20%	סמינריונים
35%	שיעורים כולל קורסי בחירה
45%	עבודת גמר מחקרית

ב) מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב')

1. לימודים בהיקף 36 ש"ס מלימודי החוג. ניתן ללמוד קורסי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 לפחות ובהיקף של עד 4 ש"ס.
2. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות בהתאם לגישתו הבין תחומית של החוג, בנוסף לסמינר הבין תחומי.
3. עמידה בבחינת גמר.
4. התלמיד יעמוד בדרישות לימודי העזר המפורטים לעיל.

שקלול הציון הסופי

30%	סמינריונים
40%	שיעורים כולל קורסי בחירה
30%	בחינת גמר

כל התלמידים מחויבים בלימודי העזר הבאים:

1. **סיורים:** תלמידי מסלול א' השתתפות ב-8 ימי סיור במשך השנתיים בנוסף להפלגה לימודית, כולל הגשת דו"חות סיורים.
  - תלמידי מסלול ב' השתתפות ב-4 ימי סיור במשך השנתיים כולל הגשת דו"חות סיורים.
- ◆ השתתפות בהפלגה לימודית אחת לחו"ל (על חשבון התלמיד).
  - ◆ קורס בשיטות סקר חובה (נכלל במסגרת השיעורים הכלליים).
  - ◆ בקיאות בשפה עתיקה למתמחים בהיסטוריה ימית לפי דרישת המנחים (לתלמידי מסלול א' בלבד (עם עבודת גמר מחקרית)).

לימודים לקראת תואר דוקטור (Ph.D.) – האדם בסביבתו הימית והחופית

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם ללימודי התואר השלישי תלמידים שסיימו את לימודיהם לתואר השני (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) בחוג לציוויליזציות ימיות או בחוגים מתאימים אחרים באוניברסיטאות מוכרות אחרות בארץ ובחול בעלי צביון הקרוב ללמד בחוג לציוויליזציות ימיות. יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר השני בציון ממוצע "טוב" (80) לפחות ואשר השיגו ציון "טוב מאד" (86) לפחות בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכים מחוגים אחרים, העומדים בדרישות הנ"ל אך חסרים רקע מתאים בנושאי האדם והים, יחויבו בלימודי השלמה בחוג ו/או בחוגים אחרים באוניברסיטה, שלא יפחתו מ- 12 שש"ס, לפי שיקול דעתה של ועדת הדוקטורט החוגית בהתיעצות עם מנחה/י העבודה. מועמדת/ת חייבת/ת להגיש לוועדת הדוקטורט החוגית הצהרת כוונות על מחקרו המתוכנן בהנחיית מנחה/י עבודת הדוקטורט המתוכננת בהתאם להנחיות (ראה הנחיות), ציוניו לתארים קודמים, עותק של עבודת המוסמך שלו/ה, רקע אישי קצר הכולל: תמצית ההיסטוריה האקדמית בהדגש על התואר השני (המוסד בו הוענק, נושא עבודת המסטר, המנחה והציון הסופי), רשימת פרסומים (באם קיימת), ואיך הנושא המוצע תואם את מגמות ומטרות החוג וכן מכתבי המלצה מחוקרים.

מבנה הלימודים

לאחר קבלתו/ה של תלמיד/ה למסלול הדוקטורט בחוג הוא/היא יכין/תכין תכנית מחקר מפורטת בהנחיית שני מדריכים, אחד מכל תחום כאשר תחום אחד לפחות הוא ימי/חופי והמדריך הוא איש החוג לציוויליזציות ימיות. במקרים מיוחדים תותר הנחייה על ידי מדריך אחד מהתחום הימי/חופי באישור ועדת הדוקטורט החוגית. תכנית הדוקטורט תהיה קשורה בים או/ו בחוף. תכנית זו יש להגיש לוועדת הדוקטורט תוך השנה הראשונה (שלב א'). אם ועדת הדוקטורט תחליט, תמונה לתלמיד המחקר ועדה מלווה מורחבת. דגש מיוחד יושם על מידת היות העבודה מחקר מעשי בים/חוף או הקשור ישירות לים. עם אישור ההצעה על-ידי וועדת הדוקטורט החוגית יעבור תלמיד המחקר לשלב ב'. מנחה /י העבודה יקבע/ו את מכסת הלימודים של תלמיד המחקר וזו תאושר על ידי ועדת הדוקטורט החוגית. זאת בנוסף לדרישות השלמה ו/או לימודי שפה זרה או רכישת מיומנויות מתאימות בהתאם להתמחות התלמיד. היקף הלימודים יהיה תלוי בהכשרתו/ה הקודמת של תלמיד/ת המחקר. דוקטורנט בעל רקע בין-תחומי ימי מתאים יחויב במכסת לימודים מצומצמת יחסית לסטודנט שגייע עם רקע תחומי שאינו ימי.

כל סטודנט לדוקטורט חייב בנוכחות בסמינר הבין תחומי במשך שנה אחת לפחות במהלך לימודיו.

על כל סטודנט המצוי בשלב ב' של לימודי הדוקטורט להגיש דו"ח התקדמות שנתי לוועדת הדוקטורט החוגית. עם סיום הלימודים ובגמר הכנת עבודת המחקר, לאחר אישור וועדת הדוקטורט והועדה המלווה (אם קיימת), ירצה הסטודנט על מחקרו בפני חברי החוג. לאחר מכן יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת בחתימת המנחה/ים לוועדת הדוקטורט החוגית. זו תבחן את מהלך הלימודים ואת עבודת הגמר ותמליץ על העבודה לשיפוט. עם אישורה של עבודת הגמר על ידי ועדת הדוקטורט החוגית היא תוגש לרשות ללימודים מתקדמים. משך הלימודים לתואר – ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט:

מסלול זה הוא בהתאם לתקנון לימודי תואר שני ושלישי של אוניברסיטת חיפה. והוא מיועד לתלמידים מצטיינים ביותר (בעלי ממוצע ציונים של 90 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד בתואר הראשון) שיש ברצונם, במידה רבה של וודאות, להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. תלמידים מצטיינים אלה יוכלו להתקבל למסלול לקראת סוף שנת הלימודים הראשונה ללימודיהם לתואר השני בחוג בתנאי שהציון הממוצע שלהם באותה שנה הוא 92. הם יצטרפו להגיש את המסמכים הדרושים, לפי המפורט בתקנון האוניברסיטאי, לוועדת הדוקטורט החוגית. הועדה תטיל עליהם חובות לימודים והתנסות מחקרית בהתאם להישיג המועמד/ת והרקע שלו/ה.

מבנה הלימודים במסלול הישיר

- 1) תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 92 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- 2) הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- 3) הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלה הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע התלמיד את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

כל דוקטורנט חייב בנוכחות בסמינר הבין תחומי בהיקף של שנה לפחות במהלך לימודיו.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יוכל לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי-השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט בתום שנתיים (השלמת 26 שש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים בשלב התואר השני.

מתכונת להצהרת כוונות לדוקטורט בחוג לציוויליזציות ימיות

על הצהרת הכוונות להוכיח תאימות לנושאי הים והחוף של החוג, יכולת הגדרה מתומצתת של הנושא, הידע הקיים בו והדרכים בהן הכוונה להתמודד עם מה שעדיין לא ידוע וכן חידוש ותרומה לשטח הנחקר. ההצהרה תכלול:

1. כותרת טנטטיבית של הנושא, המנחה/ים (החייבים לעמוד בדרישות המפורסמות ע"י הרשות ללימודים מתקדמים) והרכב מוצע, במידת הצורך, של וועדה מלווה.
2. תיאור בן מספר שורות של הנושא המוצע וכיצד הוא תואם את מגמות ומטרות החוג..
3. רקע מדעי ממצה ומתומצת של נושא העבודה אשר יכלול שרטוט גבול הידע הקיים ותיאור החדשנות המוצעת. מטרתו של רקע זה היא להבהיר למי שאינו מומחה בתחום במה תעסוק העבודה ומהו החידוש הגלום בה ולמומחים בתחום, שהמועמד מתמצא בנושא ומתווה מסלול ראוי בתוכנו ומעשי בהיקפו. יש לזכור שמדובר בהצהרת כוונות אשר, אם תאושר, תורחב לקראת הגשת ההצעה עצמה.
4. פירוט מטרה(ות), השערות ושאלות מחקר תוך דגש על החדשנות שבהצעה.
5. גישה מתודולוגית עקרונית.
6. רשימת המקורות המוזכרים ברקע ובשיטות.
7. אישור חתום על הסכמת המנחה/ים להנחות את המועמד/ת בתיזה, אם הצהרת הכוונות תאושר.

מתמטיקה

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' ולדימיר חניניץ

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יונתן ארזי (שבתון סמסטר א'), פרופ' עמירם בראון, פרופ' יעקב ברקוביץ (מדען בכיר בגימלאות), פרופ' יונתן גולן (אמריטוס), פרופ' יצחק וייט (שבתון סמסטר ב'), פרופ' אלק ויינשטיין, פרופ' איזו ויסמן (אמריטוס), פרופ' יוסף זקס (אמריטוס), פרופ' רפאל יוסטר, פרופ' גד מורן (אמריטוס), פרופ' יאיר צנזור, פרופ' אלכסנדר קוז'בניקוב, פרופ' משה רויטמן (שבתון), פרופ' שלמה רייזנר (שבתון).

פרופ' שושנה אברמוביץ (אמריטוס), פרופ' דוד בלנק, פרופ' שי גירון (שבתון סמסטר א'), פרופ' ויקטור הרניק (אמריטוס), פרופ' לאוניד זלנקו (עמית מחקר בכיר – קמ"ע בגמלאות), פרופ' ולדימיר חניניץ, פרופ' תופיק מנסור, פרופ' יעקב פתר (פטרזייל), פרופ' ולדימיר רובנסקי (עמית מחקר בכיר – קמ"ע).

פרופסור חבר:

ד"ר לאה אפשטיין, ד"ר אלי ברגר, ד"ר יובל גנוסר, ד"ר אנה מלניקוב.

מרצה בכיר:

ד"ר אורן בן בסט.

מרצה:

ד"ר ג'ק וינשטיין, ד"ר יעל זפקוביץ-מלאכי, ד"ר איתן לפידות, ד"ר אלכסנדר קופרמן, ד"ר איתן רון.

עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל עדה פורטנוב**

מזכירת החוג: **גב' אושרת אברבנאל**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.30

טלפון: 04-8240699, 04-8249294; פקס: 04-8240024

דואר אלקטרוני: mathsec@univ.haifa.ac.il

כתובת החוג באינטרנט: http://math.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

המטרה היא להקנות לתלמיד ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודת מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב. הלימודים בחוג למתמטיקה מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול חד-חוגי במתמטיקה טהורה, מסלול חד-חוגי במתמטיקה עם לימודי מחשב, מסלול חד-חוגי במתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע (פתיחת המסלול מותנית במספר הנרשמים), מסלול דו-חוגי המשלב לימודי מתמטיקה עם לימודים בחוג אחר. בכל המסלולים, התלמידים המצטיינים יכולים להצטרף לתכנית למצויינות (Honors Program).

תנאי הקבלה

לחוג למתמטיקה מתקבלים תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג וכן עמדו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות לימוד וציונם 70 ומעלה, או ברמה של 5 יחידות וציונם 65 ומעלה. או, לחילופין, סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה, או קורס קיץ הניתן מדי פעם בנושא "מבוא למתמטיקה", בציון 70 לפחות, או עמדו בבחינת המיון הארצית במתמטיקה וקיבלו את הציון 100 לפחות.

מבנה הלימודים

- א. הלימודים מתפרסים על-פני שישה סמסטרים המהווים שלוש שנות לימוד. תלמיד יכול להתחיל את לימודיו בסמסטר א' (סמסטר הסתיו) או בסמסטר ב' (סמסטר האביב).
- ב. הקורסים, הסדנאות והסמינרים מסווגים לשלושה דרגים המתאימים לשנות הלימוד: שנה ראשונה (סמסטרים 1 ו-2), שנה שנייה (סמסטרים 3 ו-4) ושנה שלישית (סמסטרים 5 ו-6). עם זאת, יש גמישות ביחס לעיתוי בו התלמיד בוחר ללמוד את הקורסים השונים כפוף למגבלות המתוארות בסעיפים הבאים.
- ג. לכל קורס, סדנא או סמינר הניתן בחוג עשויים להתלוות קורסי קדם וקורסים או תרגילים צמודים. תלמיד הנרשם לקורס חייב להירשם בו זמנית לכל הקורסים והתרגילים הצמודים (כלל זה אינו חל לגבי קורס צמוד אשר הושלם בסמסטר קודם). יורשה להירשם כתלמיד בקורס רק מי שהשלים (ז"א נבחן וקיבל ציון עובר) את כל קורסי הקדם.
- ד. כל קורס יכול להסתמך על קורסי חובה בדרג נמוך יותר, גם אם קורסים אלה אינם מופיעים כדרישות קדם.
- ה. מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך הסמסטר ולא בתחילתו, לכן גם אם אושר (בטעות) רישום ללימודים אשר בו חריגות מדרישות הקדם רשאי החוג לבטל את הרישום במהלך הסמסטר.

- ו. תלמיד תואר ראשון במסלול החד-חוגי החייב בלא יותר מחמישה קורסים, או 20 נקודות, לצורך קבלת התואר (במובן שלמד וקיבל ציון עובר בכל יתר הקורסים), ואשר נרשם לכל הקורסים החסרים לו בסמסטר אחד, יוכל ללמוד בעת ובעונה אחת קורס מתקדם וקורס קדם, באישורו של ראש החוג או יועץ שנים ב'-ג'. אישור דומה יוכל לקבל תלמיד תואר ראשון במסלול הדו-חוגי אם חסרים לו לא יותר משלושה קורסים (12 נקודות) בחוג למתמטיקה, ובתנאי שהוא נרשם לכל הקורסים החסרים לו בשני החוגים בהם הוא לומד בסמסטר אחד.
- ז. בקורסי הבחירה, בסדנאות ובסמינריונים יש מכסה של מספר התלמידים הנרשמים. המכסה בקורסים הנ"ל מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה, והרישום ייעשה על בסיס כל הקודם זוכה.
- ח. קיימת אופציה לקורס קריאה מודרכת באישור ראש החוג.
- ט. החוג מפעיל תכנית לימודים למצויינות לתואר "בוגר במדעים במתמטיקה" (Honors Program). הקבלה לתכנית זו תהיה בסוף הסמסטר הראשון של הלימודים ללימודי התלמיד, לפי הצטיינות בלימודי הסמסטר הראשון של הלימודים וראיון אישי עם ועדת קבלה. לתכנית מתקבלים עד חמישה עשר תלמידים שממוצע ציוניהם 85 לפחות. תלמיד המסיים את לימודיו לפי התכנית למצויינות יקבל ספח מתאים לתעודת הבוגר שלו.

תכנית הלימודים *

- * תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

מסלול מתמטיקה עם לימודי מחשב

קורסי חובה

מס' נ'	ש + ת	
סמסטר 1		
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
סמסטר 2		
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
4 נ'	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	סמסטר 3
3 נ'	2 + 2	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	מבוא לתורת הקבוצות
4 נ'	2 + 3	אלגברה מודרנית א'
4 נ'	2 + 3	אנליזה נומרית
		מבני נתונים

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	סמסטר 4
4 נ'	2 + 3	משוואות דיפרנציאליות
5 נ'	2 + 4	פונקציות מרוכבות
4 נ'	2 + 3	טופולוגיה
5 נ'	2 + 4	מבנה המחשב
4 נ'	2 + 3	תכנון וניתוח אלגוריתמים
		הסתברות וסטטיסטיקה

מס' נ'	ש + ת	
4 נ'	4	סמסטר 5
4 נ'	4	נושאים נבחרים בגיאומטריה
5 נ'	2 + 4	מבוא לאנליזה פונקציונלית
		מערכות הפעלה

סמסטר 6
אין קורסי חובה.

קורסי בחירה	
4 נ'	= קורס בחירה אחד במתמטיקה טהורה
8 נ'	= 2 קורסי בחירה במדעי המחשב
8 נ'	= 2 קורסי בחירה במתמטיקה יישומית

מסלול מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע*

קורסי חובה

סמסטר 1		
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
5 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

* פתיחת המסלול מותנית במספר הנרשמים.

מס' נ'	ש + ת	
		סמסטר 2
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה ליניארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
4 נ'	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות
		סמסטר 3
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
4 נ'	2 + 3	אנליזה נומרית
4 נ'	2 + 3	מבני נתונים
		סמסטר 4
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות
4 נ'	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה
5 נ'	2 + 4	תכנון וניתוח אלגוריתמים
2 נ'	2	סדנא
		סמסטר 5
4 נ'	4	משוואות דיפרנציאליות חלקיות
5 נ'	2 + 4	שיטות במתמטיקה שימושית
4 נ'	4	אופטימיזציה
		סמסטר 6
5 נ'	2 + 4	שיטות נומריות מעשיות

6 קורסי בחירה (24 נקודות) בסמסטרים 5-6 מתוך רשימת קורסי הבחירה שתתפרסם מדי שנה.

מסלול מתמטיקה טהורה

קורסי חובה

סמסטר 1

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה ליניארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
4 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 2
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 3
נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 3	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 2	2	סדנא

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 4
נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 5	2 + 4	טופולוגיה
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית ב'
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 5
נ' 4	4	נושאים נבחרים בגיאומטריה
נ' 4	4	מבוא לאנליזה פונקציונלית
נ' 2	2	סמינריון

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 6
נ' 4	4	קורס מתקדם באנליזה

קורסי בחירה

- 5 קורסי בחירה במתמטיקה = 20 נ'
- 2 קורסי בחירה חופשיים = 6 נ' (לרבות קורסים בחוג למתמטיקה)

המסלול הדו-חוגי

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית

סמסטר 2

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (ברגע שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
3 נ'	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
8 נ'	8	2 קורסי בחירה במתמטיקה

* תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא לא החוג למדעי המחשב, אשר יהיו מעוניינים ללמוד את הקורס "מבוא למדעי המחשב" כקורס בחירה, יוכלו לעשות כן. בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל קביעה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

תכניות דו-חוגיות מתואמות

חובתם של התלמידים הלומדים באחת מהתכניות הדו-חוגיות המתואמות להתייעץ עם יועצי שני החוגים לפני שהם בוניים את מערכת השעות, ולא להסתפק רק בהרשמה האלקטרונית.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לסטטיסטיקה

הפרטים המיוחדים ביחס לתכנית זו נוגעים לקורסים של החוג לסטטיסטיקה בלבד. הפירוט מופיע בשנתון בפרק של החוג לסטטיסטיקה.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לכלכלה

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
4 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (לאחר שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
3 נ'	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'

קורסי בחירה

16 נ"ז (בשני החוגים) מתוך הקורסים בפקולטה למדעי הטבע או בפקולטה למדעי החברה, אשר יכילו לפחות 4 נ"ז בכל אחת משתי הפקולטות. קורסי הבחירה האלה יהיו טעונים אישור של יועצי התואר הראשון בשני החוגים. יודגש כי מומלץ שלפחות חלק מקורסים אלה יהיו מתוך אלה המוצעים על ידי החוג למתמטיקה או החוג לכלכלה.

בחוג למתמטיקה התלמידים רשאים לבחור קורסים מתוך קורסי החובה במדעי המחשב. בחוג לכלכלה קורסי בחירה אלו הינם בנוסף לקורסי בחירה בכלכלה, לפי תוכנית הלימודים המקובלת.

תלמידים שסיימו את לימודיהם בתכנית ויצברו לפחות 60 נ"ז בפקולטה למדעי הטבע או בחוגים המעניקים תואר B.Sc. – יקבלו תואר B.Sc.

בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל בעיה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג למערכות מידע ניהוליות (B.Sc.)

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
4 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (לאחר שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
3 נ'	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות או מבני נתונים*
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
4 נ'	4	קורס בחירה

* לתלמידי התכנית המתואמת תינתן הרשות להחליף את המקצוע "פונקציות מרוכבות" במקצוע "מבני נתונים". זאת במידה ולא למדו את הקורס "מבני נתונים" במסגרת החוג למערכות מידע ניהוליות.

** תלמידי התכנית המתואמת יוכלו, בהסכמת יועצי החוג למערכות מידע ניהוליות, ללמוד בתור קורסי בחירה הנדרשים מהם בחוג למערכות מידע ניהוליות קורסים בחוג למתמטיקה אשר יוכרו ע"י החוג למערכות מידע ניהוליות כרלבנטיים לנושאים בהם עוסק חוג זה. כאלה הם למשל הקורסים "מבני נתונים" ו"תכנון וניתוח אלגוריתמים". לכן, אופציה לתלמיד שאינו רוצה לוותר על הקורס "פונקציות מרוכבות" היא לקחת את "מבני נתונים" כקורס בחירה בחוג למערכות מידע ניהוליות.

*** תלמידים שיבחרו באפשרות של "מבני נתונים" במקום "פונקציות מרוכבות", יורשו לקחת כקורס הבחירה בו הם חייבים בחוג למתמטיקה את הקורס "תכנון וניתוח אלגוריתמים".

התכנית למצויינות

התכנית למצויינות מורכבת מלימודים הניתנים לכלל הסטודנטים בחוג ולימודים המיוחדים לתכנית, לפי הפירוט שלהלן:

- קבוצות תירגול ייחודיות לתכנית זו בשני מקצועות חובה.
- קורסים ייעודיים של 2 שש"ס כל אחד בשנה ב'.
- קורסים ייעודיים נוספים בשנה ג'.
- השתתפות חובה במועדון המתמטי.

לצורך הלימודים המיוחדים לעיל ייהנו הסטודנטים מגמישות מסויימת ביחס לקורסי החובה (באישור מרכז התכנית).

התלמידים בתכנית למצויינות יידרשו לשמור על ממוצע ציונים גבוה (85 ומעלה) במהלך לימודיהם.

תנאי מעבר

- א. בחוג למתמטיקה, הקורסים מסתיימים בבחינה לפי תנאים עליהם מודיע המרצה של הקורס בתחילתו. הציון "עובר" בכל הקורסים הוא 55. בהתאם לתקנון הכללי-אוניברסיטאי תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות בכל חוג בו הוא לומד.
- ב. בנוסף לאמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון באוניברסיטה, יופסקו לימודי תלמיד שנכשל עד סוף שנה א' ב-3 מ' 4 המקצועות: חדו"א א'+ב', אלגברה לינארית א'+ב'.

כללים נוספים

- א. תלמיד המבקש לקבל פטור מקורסים בחוג על סמך לימודים קודמים במוסד להשכלה גבוהה אחר או לימודים בחוג אחר באוניברסיטה, יוכל להגיש בקשה זו עד סוף הסמסטר הראשון ללימודיו בלבד, ולפני תחילת תקופת המבחנים של אותו סמסטר.
- ב. תלמיד שנרשם לקורס מסויים, ולא עמד בדרישות הקורס, ירשם לו ציון "לא השלים" בתדפיס הציונים.
- ג. תלמיד יוכל לחזור על קורס לשם שיפור ציון בתנאי שזה אינו קורס של שנה א'. ניתן לשפר ציון בקורס של שנה א' רק בתנאי שהתלמיד לא שמע קורס מתקדם המסתמך על קורס זה.
- ד. כל קורסי הבחירה יהיו בדרג 3.
- ה. תלמיד שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני, ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מסויים, ובמקום זאת לקחת קורס אחר במתמטיקה על פי שיקול היועץ לתואר שני.
- ו. בנוסף לדרישות החוג, חייב התלמיד להשלים את כל החובות הכללי-אוניברסיטאיים שלו, ובכלל זה להשלים את לימודיו לקראת התואר בלא יותר משש שנים. אם לא יסיים את לימודיו בפרק זמן זה, יופסקו לימודיו.

- ז. תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה במתמטיקה במסגרת החוג לחינוך מתמטי או ב"א בהתמחות בהוראת מתמטיקה במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה (בפקולטה לחינוך), חייבים ללמוד שניים מתוך הקורסים הבאים: תולדות המתמטיקה, תורת המספרים, יסודות המתמטיקה, יסודות הגיאומטריה, תורת הגרפים ואשנב למתמטיקה. נדרש ציון ממוצע של 70 לפחות בשני הקורסים, ולא פחות מציון 60 בכל קורס.
- ח. הקורסים בחוג למתמטיקה פתוחים לכל סטודנט העומד בדרישות, כפוף לאפשרויות החוג.

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים: **פרופ' יעקב פתר (פטרזייל)**

מבוא

החוג למתמטיקה מקיים תוכניות לתואר השני במתמטיקה טהורה ויישומית ובמתמטיקה עם מדעי המחשב, שמטרתן היא התמחות מקצועית גבוהה. לתואר שני קיימים המסלולים הבאים: מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, ומסלול ב' ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית ועם לימודים בהיקף מורחב. בשני המסלולים נדרשת בחינת גמר בעל פה. במסלול עם עבודת גמר מחקרית (תיזה) קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה עם מדעי המחשב, מתמטיקה וחינוך (תכנית משותפת עם החוג לחינוך מתמטי), מתמטיקה למדעי החברה. במסלול ללא כתיבת תיזה קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה עם מדעי המחשב, מתמטיקה וחינוך.

התואר האקדמי שיוענק בסיום הלימודים בכל המגמות הוא M.Sc. התואר מוענק על בסיס לימודים בקורסים בדרג 4, לימודי השלמה (לפי הצורך), כתיבת עבודת גמר מחקרית + בחינת גמר במסלול א' ועמידה בבחינת גמר במסלול ב'.

דרישות קבלה

הקבלה ללימודים בחוג מותנית בציוני המועמד בתואר הראשון (ציון סופי משוקלל 80 לפחות), ובהחלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג. (הקבלה למגמה "מתמטיקה וחינוך" מותנית גם באישור החוג לחינוך מתמטי).

קבלה למסלול א'

1. במגמת "מתמטיקה" ובמגמת "מתמטיקה עם מדעי המחשב":

תלמיד המתקבל ללימודי תואר שני ללא תנאים מוקדמים, לאחר שסיים לימודי תואר ראשון בציון 85 ומעלה, יוכל להתקבל מיד עם הרשמתו כתלמיד מוסמך מן המניין

במסלול א'. יהיה עליו למצוא מנחה לעבודת הגמר תוך שנה מתחילת לימודיו לתואר. שאר התלמידים יתחילו את לימודיהם במסלול ב' והחלטה על מעבר למסלול א' תיעשה לאחר 2 סמסטרים. על מנת להתקבל למסלול א' במגמות אלו חייב התלמיד להשיג ציון ממוצע של 85 לפחות ב-18 ש"ס בלימודיו ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית.

2. במגמת "מתמטיקה וחינוך":

ההחלטה על המסלול (א' או ב') מתבצעת עם הקבלה ללימודים. תלמיד במגמה זו במסלול א' המעוניין לכתוב עבודת גמר מחקרית במתמטיקה יידרש לקבל ציון 85 ומעלה בלפחות 10 ש"ס במתמטיקה ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית.

תלמידים שלא יעמדו בתנאי הקבלה למסלול א' ימשיכו את לימודיהם במסלול ב'.

דרישת שפה

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

1. מגמת מתמטיקה

מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול החד-חוגי בלימודי תואר ראשון. תלמידים אחרים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

הלימודים במגמה הזאת יכללו קורסי יסוד כדלקמן:

תחום א' (אנליזה): אנליזה פונקציונלית, משוואות דיפרנציאליות חלקיות, תורת האופרטורים, אנליזה הרמונית או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

תחום ב' (אלגברה): תורת החוגים, אלגברה קומוטטיבית, אלגברה הומוטופית, אלגבראות לי או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

תחום ג' (גיאומטריה / טופולוגיה): גיאומטריה דיפרנציאלית, טופולוגיה דיפרנציאלית, טופולוגיה אלגברית, חבורות לי או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

היקף הלימודים: 8 קורסים (4 ש"ס כל אחד) + 2 סמינרים (2 ש"ס כל אחד), לפי הפירוט הבא:

3 קורסי יסוד, אחד מכל מכל תחום דלעיל.

5 קורסי בחירה (בין אלה יכולים להימנות גם קורסי יסוד אשר לא נכללו בסעיף הקודם).

2 סמינרים מתקדמים.

סה"כ: 36 ש"ס.

ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

2. מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מטרתה הייחודית של התכנית היא להכשיר אנשי מקצוע בעלי מיומנות גבוהה במתמטיקה עיונית ויישומית בשילוב עם מדעי המחשב. מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול החד-חוגי במתמטיקה עם לימודי מחשב. תלמידים אחרים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

היקף הלימודים: 8 קורסים (4 ש"ס כל אחד) + 2 סמינרים (2 ש"ס כל אחד), לפי הפירוט הבא:

- 2 קורסים במתמטיקה עיונית,
  - 1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית,
  - 3 קורסים במדעי המחשב,
  - 1 קורס בחירה במתמטיקה עיונית או יישומית,
  - 1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית או מדעי המחשב,
  - 2 סמינרים.
- סה"כ: 36 ש"ס.

כמו כן, תלמיד מסלול מתמטיקה עם מדעי המחשב יהיה חייב בקורס ביסודות התיאורטיים במדעי המחשב, עפ"י קביעת יועץ מבין חברי הוועדה ללימודים מתקדמים, במידה וקורס כזה לא נכלל במסגרת לימודיו לתואר ראשון. ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

3. מגמת מתמטיקה וחינוך (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול הדו-חוגי במתמטיקה לפחות. תלמידים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

היקף הלימודים: התלמידים חייבים לעמוד בדרישות המתפרסמות על-ידי החוג לחינוך מתמטי וכן בדרישות הבאות במתמטיקה:

4 קורסים מתקדמים במתמטיקה (4 ש"ס כל אחד). לפחות 3 מבין הקורסים חייבים להשתייך לתחומים שונים מבין התחומים הבאים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/ טופולוגיה, מדעי המחשב.

1 סמינר מתקדם במתמטיקה (2 ש"ס).

סה"כ: 18 ש"ס במתמטיקה.

שאר החובות במגמה זו ייקבעו על-פי דרישות החוג לחינוך מתמטי. ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

4. מגמת מתמטיקה למדעי החברה (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מגמה זו פתוחה לבוגרי מתמטיקה או לבוגרי אחד ממקצועות מדעי החברה. המגמה מיועדת לתלמידים המעוניינים לשלב מחקר מתמטי עם מחקר בתחום מדעי החברה, ואשר קיבלו הסכמת הנחייה ממנחה נוסף מתחום מדעי החברה. תכנית הלימודים תקבע באופן אישי לכל תלמיד בהיקף של 36 ש"ס. בעלי תואר ראשון שלא במתמטיקה יתקבלו לתכנית לימודי השלמות לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. תכנית ההשלמות יכולה לכלול עד 40 נק' מלימודי תואר ראשון. עם סיום תכנית הלימודים על פי הדרישות יוכל התלמיד להירשם ללימודי תואר שני.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

כל תלמיד במסלול א' (עם תיזה) חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית. את המנחה לעבודה זו הוא חייב לבחור עד סוף השנה הראשונה ללימודיו לתואר שני. תוך 3 סמסטרים מתחילת הלימודים חייב התלמיד לקבל אישור לנושא עבודת התיזה. הנחיית עבודות תיזה במתמטיקה או מדעי המחשב נעשית בידי חברי סגל מהחוג למתמטיקה ו/או מהחוג למדעי המחשב. הנחיית עבודות תיזה ב "מתמטיקה למדעי החברה" נעשית במשותף בידי חברי סגל החוג למתמטיקה עם חברי סגל מחוג מתאים אחר במדעי החברה. הנחיית עבודת תיזה במגמה "מתמטיקה וחינוך" נעשית בידי חבר סגל מן החוג למתמטיקה ו/או מן החוג לחינוך מתמטי. במקרה זה עבודת התיזה יכולה להיות לפי אחת מהאפשרויות הבאות:

1. עבודה במתמטיקה.

2. עבודה בחינוך מתמטי.

בכל אחד מהתחומים אפשרית גם הנחייה משותפת עם מומחה מחוץ לאוניברסיטה באישור יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים ודיקן ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

1. מגמת מתמטיקה

היקף הלימודים: 10 קורסים (4 ש"ס כל אחד) + 3 סמינרים (2 ש"ס כל אחד) לפי הפירוט הבא:

6 קורסי יסוד במתמטיקה עיונית, שניים בכל אחד משלושת התחומים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/ טופולוגיה (כפי שהוגדרו במסלול א').

2 קורסים במתמטיקה יישומית, כפוף לאישור הוועדה ללימודים מתקדמים.

2 קורסי בחירה ברמת תואר שני מכלל הקורסים המוצעים בחוג.

3 סמינרים מתקדמים.

סה"כ: 46 ש"ס.

כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד וייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים והבוחנים בתיאום עם התלמיד.

2. מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב

- היקף הלימודים:** 10 קורסים (4 שש"ס כל אחד) + 3 סמינרים (2 שש"ס כל אחד) לפי הפירוט הבא:
- 3 קורסי יסוד במתמטיקה עיונית, אחד בכל אחד משלושת התחומים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/ טופולוגיה (כפי שהוגדרו במסלול א').
- 1 קורס במתמטיקה יישומית, כפי שהוגדר לעיל.
- 4 קורסים מתקדמים במדעי המחשב.
- 2 קורסי בחירה שאחד מהם לפחות במתמטיקה טהורה או יישומית ואחד מהם לפחות במדעי המחשב או מתמטיקה יישומית.
- 1 סמינר במתמטיקה עיונית או יישומית.
- 2 סמינרים במדעי מחשב.
- סה"כ: 46 שש"ס.

כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד וייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים והבוחנים בתיאום עם התלמיד.

3. מגמת מתמטיקה וחינוך (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

- היקף הלימודים:** במתמטיקה – 22-26 שש"ס, כשיתר התכנית – עד היקף 44-48 שש"ס בסך הכל הינה בחוג לחינוך מתמטי. פירוט הדרישות במתמטיקה הוא:
- הלימודים יכללו 5-6 קורסים וסמינר אחד. תוכנית הלימודים תורכב מקורסים אשר יכסו לפחות 3 מהתחומים הבאים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה, מדעי המחשב, לפי אישור היועץ. התלמיד יידרש לכתוב 3 עבודות סמינריוניות במתמטיקה או חינוך מתמטי, כשבכל חוג – לפחות עבודה סמינריונית אחת (ההחלטה באיזה תחום יכתב העבודה הסמינריונית השלישית היא בידי התלמיד).
- הדרישות בחינוך מפורטות בידיעון החוג.
- כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בכל אחד מהחוגים. חומר הבחינה ייקבע לכל תלמיד על-ידי ועדת ה"מוסמך" בשני החוגים.
- מעבר למסלול א' במגמה זו: תלמיד המעוניין לעבור למסלול א' (עם תיזה) יחליט באיזה מן החוגים יכתוב את עבודת התיזה, ויקבל אישור בכתב מאחד ממרצי החוג (מתמטיקה או חינוך מתמטי) על הסכמתו להנחיה. בנוסף – יידרש התלמיד לעמוד בדרישות המעבר של החוג שבו יכתוב את עבודת התיזה. אם החוג הנבחר הוא מתמטיקה – יידרש התלמיד לציון 85 ומעלה בלפחות 10 שש"ס.

הציון הסופי

ציון סופי במסלול א':

במגמות "מתמטיקה" ו"מתמטיקה ומדעי המחשב" יחושב הציון הסופי כך:

- 50% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות).
- 50% – ציון עבודת הגמר המחקרית, כאשר 40% נקבעים על סמך דוחות השיפוט ו-10% ציון הבחינה בעל-פה (ההגנה על התיזה).

במגמת "מתמטיקה וחינוך" יחושב הציון הסופי כך:

- 32% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.
- 32% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) בחינוך מתמטי.
- 36% – ציון עבודת הגמר המחקרית, לפי הפירוט הבא:
 תיזה במתמטיקה – 30% נקבעים על סמך שיפוט עבודת הגמר המחקרית ו-6% ציון הבחינה בעל-פה.
 תיזה בחינוך מתמטי – 36% שיפוט עבודת הגמר.

במגמה "מתמטיקה למדעי החברה" (מסלול א') שיטת החישוב של הציון תקבע על פי תכנית הלימודים שנקבעה לתלמיד ובכפוף לתקנון לימודי תואר שני.
 בכל המגמות – ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).

ציון סופי במסלול ב':

בכל המגמות פרט למגמה "מתמטיקה וחינוך", יחושב הציון הסופי כך:

- 70% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.
- 30% – בחינת גמר.

במגמת "מתמטיקה וחינוך" יחושב הציון הסופי כך:

- 35% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.
- 35% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) בחינוך מתמטי.
- 30% – בחינת גמר.

בכל המגמות – ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.

כללים נוספים

1. בהתאם לתקנון האוניברסיטאי:

א. ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60.

ב. בכדי לעבור משנה א' לשנה ב' – הציון הממוצע של התלמיד חייב להיות 65 לפחות.

2. תלמיד תואר ראשון שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני, ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מסוים ובמקום זאת לקחת קורס אחר במתמטיקה, על פי שיקול היועץ לתואר שני.

3. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודי התואר בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים בנדון.
4. בקורסי הבחירה ובסמינרים יש מגבלות על מספר התלמידים הנרשמים. המכסה המותרת בהם מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה.
5. משך הלימודים הנורמטיבי במסלול א' הוא עד 3 שנים ובמסלול ב' עד שנתיים.
6. ניתן לערער על ציון בחינת גמר במסלול ב' תוך שבועיים מיום פרסום הציון. הערעור יהיה מנומק ויוגש ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בכתב. לא יתקבלו ערעורים בעל-פה. יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים יפרסם את החלטתו תוך שלושה שבועות מיום קבלת הערעור בכתב. החלטתו תהיה סופית ועליה לא ניתן לערער.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

בחוג למתמטיקה מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר לפילוסופיה) בתחומים שונים של המתמטיקה. תנאי הקבלה הם בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי. תכנית הלימודים של כל תלמיד תכלול בדרך כלל 4 קורסים מתקדמים. לפי הצורך יידרש התלמיד ללמוד גם קורסי השלמה. התלמיד יידרש לבצע מחקר מקורי אשר יסתיים בכתובת עבודת ד"ר.

המנחה (או הוועדה המנחה) של התלמיד יקבע את תכנית הלימודים שלו. הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.

קיימת אפשרות להתמחות בכל תחומי המתמטיקה: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה, לוגיקה, קומבינטוריקה וכו'.

ניתן לקבל את רשימת חברי הסגל ותחומי ההתמחות העיקריים שלהם במזכירות החוג ובאתר האינטרנט: <http://math.haifa.ac.il>

קיימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמילגות. המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם, במידה רבה של וודאות, להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

את תנאי הקבלה ומבנה הלימודים ניתן למצוא בתקנון לימודי התואר השני והשלישי בשנתון זה, או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

פעילויות מתמטיות בחוג

הקולוקויום במתמטיקה וסמינרים

בימי שלישי בשעה 16:00, מתקיים קולוקויום במתמטיקה. מתארחים בו מתמטיקאים מישראל ומחוצה לה המרצים על ההתפתחויות האחרונות בתחומי המתמטיקה השונים. על-פי רוב מתקיימת קבלת פנים לאורח ולקהל לפני ההרצאה. כמו כן, מתקיימות בחוג הרצאות בסמינרים תחומיים שונים.

המועדון המתמטי

במסגרת המועדון המתמטי המיועד לכל המעוניין ובמיוחד לסטודנטים, מתקיימת סדרת פגישות העוסקות בנושאים שונים במתמטיקה.

המועדון פועל בשני אופנים במקביל:

- ◆ אחת לשבועיים מתקיימות הרצאות של אנשי סגל מן האוניברסיטה ומחוצה לה, או של תלמידים מהחוג.
- ◆ אחת לשבועיים מתקיימת "סדנא" לעבודה במשותף על בעיות (שאינן דורשות ידע מוקדם).

המועדון נערך בימי שלישי, בשעות 12.00-14.00 בחדר הסמינרים של החוג.

נוירוביולוגיה ואתולוגיה

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' קובי רוזנבלום

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מונא מארון

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר רפי למפרכט

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים, פרופ' גל ריכטר לוי.

פרופסור חבר: פרופ' אדי ברקאי, פרופ' אבי קרני, פרופ' גדי קציר, פרופ' קובי רוזנבלום.

מרצה בכיר: ד"ר רפי למפרכט, ד"ר מונא מארון.

מרצה: ד"ר שלמה וגנר, ד"ר גנלה מוריס.

חוקר: ד"ר רחל אנונו, ד"ר דוד מנור, ד"ר דרורית סער, ד"ר אלינה אלקובי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' יפעת וודיסלבסקי

בניין רב־תכליתי, קומה 1, חדר 68

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8288420; פקס: 04-8240339

כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: <http://neuro-etho.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

222201-10-01

מטרת הלימודים

המסלול המוצע מאפשר לסטודנטים מצטיינים, בוגרי ביולוגיה, מדעי הרפואה או תחומים מקבילים אחרים במדעי החיים להעמיק ידע עיוני אינטגרטיבי יחד עם הכשרה מעשית אינטנסיבית במחקר בתחום הנוירוביולוגיה והאתולוגיה (התנהגות בעלי חיים והאדם בכללם).

מבנה הלימודים מהווה שילוב של הגישה הרדוקציוניסטית להתנהגות מחד עם הגישה האתולוגית מאידך. הגישה הרדוקציוניסטית מתאפיינת בניחות ההתנהגות כמשקפת עקרונות תפקודיים ומבניים של מערכת העצבים ויחידותיה (עד לרמה התת־תאית). הגישה האתולוגית מהווה ניתוח מפורט של התנהגות בעלי חיים במעבדה או בבית הגידול הטבעי ועניינה האינטראקציה שבין האורגניזם לבין הבעיות שמעמידה סביבתו. ההנחה העומדת בבסיס גישה זו היא שמאפייני ומבנה המערכת העצבית יתבטאו ברפרטואר ההתנהגותי.

דגש מיוחד מושם בלימודי התואר על מחקר בין־תחומי המתמקד בהבנת התהליכים הביולוגיים העומדים בבסיס התהליכי למידה וזיכרון, במוח הבריא והחולה, החל משימוש בשיטות מולקולאריות מתקדמות ועד לשימוש בסורקי מוח. מטרת מחקר בין־תחומי זה היא בחינת התרומה של רמות ארגון עצביות וסביבתיות שונות לתהליכי למידה וזיכרון בפרט, ולהתנהגות בכלל.

בנוסף התוכנית תאפשר לסטודנטים להשתלב במחקר מתקדם (Ph.D) או בתעשיות הביוטכנולוגיה והתרופות בתחום הנוירוביולוגיה והביולוגיה.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון בביולוגיה, מדעי הרפואה או בתחומים הקרובים במדעי החיים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (B.Sc.).
2. ציון סופי משוקלל לפחות 80 בכל אחד מהחוגים הנלמדים לתואר ראשון.
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה החוגית.
4. במידת הצורך ועדת הקבלה תקבע את תוכניות ההשלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 80 הוא תנאי להמשך הלימודים בחוג.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התזה הוא שנתיים. התוכנית הינה מרוכזת ודורשת השקעת זמן ומאמץ אינטלקטואלי אינטנסיבי. תלמידי החוג נדרשים למצוא מנחה ולסיים את הצעת התזה עד סוף סמסטר ב' בשנת הלימודים הראשונה.

מבנה הלימודים

הלימודים בתוכנית ל M.Sc. בנוירוביולוגיה ואתולוגיה הם במסלול א' בלבד, הכולל עבודה מחקרית ניסויית וכתובת עבודת התיזה.

תוכנית הלימודים כוללת:

- ◆ קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 16 שש"ס.
- ◆ השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמייעה והרצאה על עבודת הסמינריון.
- ◆ קורסי בחירה בהיקף של 18 שש"ס בהם ישתתף כל תלמיד בהתייעצות עם המנחה שלו לעבודת התיזה.
- ◆ ביצוע עבודת התיזה שתוגש כחיבור וכהרצאה.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "בטיחות במעבדה" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבעלי חיים" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים:

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	16 + 2 סמינריון מחלקתי	4 לפחות
ב'	סמינר חוגי	14
סה"כ	18 שש"ס	18 שש"ס

נוהלי הגשת עבודת התיזה

בתחילת שנת הלימודים יפורסמו תחומי ההתמחות של כל חברי הסגל האקדמי מדרגת מרצה ומעלה. במהלך חופשת הסמסטר הראשון ללימודי, יחליט התלמיד על הכיוון בו הוא בוחר לבצע את עבודת התיזה. במהלך הסמסטר השני ללימודיו יחל התלמיד בלימוד שיטות העבודה במעבדה בה בחר לבצע את מחקרו, ויבצע ניסויים מקדימים. עד סוף הסמסטר השני ללימודי, יגיש התלמיד באישור המנחה, הצעת מחקר שתידון בוועדה החוגית לתואר שני.

לאחר אישור ההצעה ע"י הוועדה, יוכל התלמיד להתחיל בביצוע המחקר. במידה והוועדה תדרוש תיקונים, על התלמיד להגיש הצעה מתוקנת. קיימת אפשרות של בחירת שני מנחים בהתאם לאופייה של עבודת התיזה.

מועד הגשת עבודת התיזה לשיפוט הוא שנתיים מיום תחילת הלימודים.

קורסי חובה

היקף		שם הקורס
מעבדה	שיעור	
	4 שש"ס	תכנון ניסויים וניתוח תוצאות מדעיות
	4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה תאית ומולקולרית
	4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית
1 שש"ס	3 שש"ס	מבוא לאתולוגיה
	2 שש"ס	סמינריון מחלקתי
		הכרת נושאי המחקר בנוירוביולוגיה
1 שש"ס	17 שש"ס	סה"כ
18 שש"ס		סה"כ שעות חובה

קורסי בחירה

הסטודנט ירכיב מערכת שעות בהיקף של לפחות 14 שש"ס מתוך הקורסים הניתנים במסגרת שני האשכולות המפורטים להלן: האשכול בנוירוביולוגיה והאשכול באתולוגיה. ניתן לקחת עד 4 שש"ס נוספות מתוך מבחר הקורסים הניתנים באוניברסיטה. תוכנית הלימודים תיקבע בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודת התיזה. סה"כ היקף קורסי בחירה 18 שש"ס.

חלק מקורסי הבחירה ניתנים בתוכניות נוספות לתואר שני, והתלמידים יוכלו להצטרף אליהם באישור הועדה החוגית לתואר שני ובהסכמת מורי הקורס וראש החוג הרלוונטי. חלק מקורסי הבחירה יוצעו אחת לשנתיים.

אשכול בנוירוביולוגיה

היקף		שם הקורס
מעבדה	שיעור	
		נוירוביולוגיה של מנגנוני למידה וזיכרון (קורס מתקדם)
	4 שש"ס	דימות המוח: קוגניציה ושפה
	4 שש"ס	נוירופיזיולוגיה של תאים ורשתות עצב
	4 שש"ס	מוח האדם תהליכים רגילים וחרגיים
	4 שש"ס	שיטות אלקטרופיזיולוגיות בחקר המוח
	4 שש"ס	שיטות מעבדה בביוכימיה של תאי העצב
	2 שש"ס	הנדסה גנטית
	2 שש"ס	נוירוביולוגיה התפתחותית

היקף	שם הקורס
מעבדה	
שיעור	
2 שש"ס	פלסטיות במערכת העצבים
4 שש"ס	פרוסמינר מוח האדם
4 שש"ס	נוירוביולוגיה של הפרעות במוח
2 שש"ס	שיטות מולקולריות

אשכול בהתנהגות

2 שש"ס	שעונים ביולוגיים – אספקטים מולקולריים וסביבתיים
3 שש"ס	מוטוריקה וכתובה תהליכים רגילים וחריגים (סמינר) *
3 שש"ס	למידת מיומנויות, כתב וכתב *
2 שש"ס	למידה וזיכרון – מודלים פסיכולוגיים
4 שש"ס	נוירוביולוגיה של למידה וזיכרון
2 שש"ס	ניורואנדוקרינולוגיה
4 שש"ס	סמינר מוח והתנהגות
2 שש"ס	נוירוביולוגיה של התנהגות חברתית
	מכניזם מולקולרי של למידת טעם (מעבדה)
	ביופיזיקה מתקדמת של תאים בקליפת מוח הריח (מעבדה)
	חקירה מערכתית ומולקולרית (מעבדה)
	* יינתן לסירוגין בשנים עוקבות

ציון סופי

	ציון סופי יורכב כדלקמן:
30%	ציוני הקורסים והעבודה הסמינריונית.
50%	עבודת התיזה.
20%	בחינת גמר שבמרכזת תחום התמחותו של התלמיד ונושאים הקרובים לתחום אשר ימסרו לתלמיד מראש (הבחינה תיערך בעל-פה).

הלימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר רפי למפרכת

222301-10-01

בחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר).

תוכנית הלימודים מיועדת להכשיר סטודנטים מצטיינים, בוגרי תואר שני תוך שימת דגש על מחקר אינטגרטיבי מהרמה המולקולארית/תאית ועד לרמת הארגון הנוירואנטומי וההתנהגותי.

תוכניות הלימודים והמחקר שמות דגש על מחקר בין-תחומי, החל משימוש בשיטות מולקולאריות וטכנולוגיות מתקדמות דרך שימוש בסורקי מוח ועד אנליזה התנהגותית.

תנאי קבלה

למסלול יתקבלו תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc. או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תזה בתחומי מדעי החיים, ביוטכנולוגיה, ביואינפורמטיקה, מדעי הטבע או מדעי הרפואה, בעלי עבודת תזה מאושרת. תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני מתחומים אחרים אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט. יתקבלו תלמידים בעלי ציון כללי ממוצע של 85 **לפחות לתואר מוסמך**, כאשר הציון על עבודת התזה הוא **86 לפחות** (טוב מאוד). תלמידים שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב-יד שנשלח לפרסום בכתב-עת מדעי בינלאומי, יזכו לעדיפות.

תכנית המחקר והלימודים

משך תכנית המחקר והלימודים יהיה ארבע שנים. לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

א. מנחה ונושא מחקר

קבלה לדוקטורט תלויה בהודעה של המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט ולדאוג לצרכי המחקר שלו. תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה, ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה עם קביעות באוניברסיטת חיפה) ולסכם על נושא המחקר. לפני הצגת המועמדות, על הסטודנט להגיש תקציר של תכנית המחקר שיכלול הצגה של בעיית המחקר ושל שיטות המחקר העיקריות.

ב. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף של (8 ש"ס)

- ◆ כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 ש"ס) – פרופ' לאון בלאושיטין
- ◆ ניתוח תוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים (4 ש"ס) – פרופ' עידו יצחקי

- ◆ פילוסופיה של המדעים (2 שש"ס) – ד"ר אביטל פילפל
- ◆ השתתפות בסמינריון החוגי, בו מתארחים מרצים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובחו"ל והתלמידים מציגים את הצעות המחקר שלהם ואת תוצאות המחקרים.
- תלמיד יוכל לקבל פטור מאחד או יותר מקורסים הנ"ל אם למד אותם או קורסים מקבילים במהלך לימודיו לתארים אחרים. החלטה על הענקת פטור תתקבל על ידי ועדת הדוקטוראט של החוג.
- בנוסף לכך יחויבו התלמידים בלימודי השלמה שיקבעו על ידי ועדת תלמידי הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה הישיר, זאת על פי תחום המחקר ולימודיהם הקודמים.

ג. תוכנית המחקר ואישורה

- ◆ במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תמנה הרשות ללימודים מתקדמים, במידת הצורך, ועדה מלווה לכל דוקטורנט על בסיס המלצת הועדה החוגית. אחד מחברי הועדה המלווה יהיה מאוניברסיטה אחרת בארץ או בעולם.
- ◆ במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את התוכנית המפורטת למחקר הדוקטורט באנגלית בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית, כולל תוצאות ראשוניות. תכנית המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר.
- ◆ תוכנית המחקר תוצג על-ידי הסטודנט במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לשיפוט.
- ◆ הצעת המחקר תיבדק על-ידי קורא/קוראים חיצוניים או הועדה המלווה (במידה והוקמה), ותאושר ע"י ועדת הדוקטוראט. לאחר אישור הועדה החוגית, יעברו הסטודנטים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ד. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור תכנית המחקר יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה, החתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף כתבי יד שנשלח לפרסום במידה וקיים.

ה. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות:

- (1) 3 מאמרים מדעיים לפחות שהתקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה, בהם הייתה לתלמיד תרומה משמעותית, הן בתכנון וביצוע הניסויים והן בכתיבתם. ככלל, תרומתו של התלמיד לעבודה תבוא לידי ביטוי בהיותו ראשון ברשימת המחברים. במקרים מיוחדים תאשר הועדה בקשה מנומקת של המנחה לכלול בעבודה מאמר אחד בו מופיע התלמיד כמחבר לא ראשון. המאמרים יהיו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.
- (2) חיבור רגיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה עמודים (לא כולל נספחים).

תוצאות מחקרי הדוקטורט יוצגו על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

1. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

מסלול ישיר לתואר שלישי

222315-10-02

בחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה מקיים מסלול ישיר לדוקטורט. מסלול זה מיועד לתלמידים מצטיינים בעלי תואר B.Sc. עם ממוצע לפחות 90 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון. ניתן לעבור למסלול ישיר לדוקטורט בתום השנה הראשונה ללימודי המוסמך, וזה בכפוף לתקנון לימודי תואר שלישי.

תלמידים במסלול הישיר לדוקטורט יידרשו להשלים מכסת קורסים בהיקף של 36 שש"ס. תלמידי המסלול יגישו את הצעת המחקר שלהם לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודיהם.

המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג, טלפון: 04-8288420

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה

קמפוס אורנים, קריית טבעון

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)

ראש המחלקה: ד"ר אורי שיינס

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור מן המניין:** פרופ' שמחה לב־ידון, פרופ' אורי צולר (אמריטוס).
פרופסור חבר: פרופ' מאיר ברוזה (אמריטוס), פרופ' ריקרדו טרומפר, פרופ' גדי נאמן, פרופ' גדי קציר.
מרצה בכיר: ד"ר מלכה הלפרן, ד"ר רות זליקסון (גמלאית), ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר תמר קיסר, ד"ר אורי שיינס.
מרצה: ד"ר רחל בן שלמה, ד"ר ערן גפן, ד"ר יורם גרשמן, ד"ר יורם ירושלמי, ד"ר שי מרקמן, ד"ר אלה פיק, ד"ר ניקה צ'ינקוב.
עמית הוראה: ד"ר יוסי אראל, ד"ר עפר בלוס, ד"ר ליאור בלנק, ד"ר עידית בנר, ד"ר אפרת ברק, ד"ר דניאל גטניו, ד"ר מיכל חיון, פרופ' אברהם חיים, פרופ' עדו יצחקי, ד"ר אפרים לוינסון, ד"ר עדי ליבנה, פרופ' יוסי מרט, ד"ר דורון מרקל, פרופ' משה ענבר, ד"ר שרה פאר, פרופ' נתן קרין, ד"ר שי שפיר, ד"ר צביה שפירא.

מזכירות המחלקה

- מרכזת המחלקה: **גב' חגית הונה**
שעות קבלה: ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 10.30-12.00
טלפון: 04-9838819
פקס: 04-9539608
דואר אלקטרוני: hagit_hu@staff.ornanim.ac.il
אתר האינטרנט: <http://biology.ornanim.ac.il>

התארים המוענקים

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה מעניקה תואר בוגר במדעים B.Sc. בביולוגיה במסלול תלת-שנתי. התואר מאפשר המשך לימודים לתואר שני בכל המוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל.

לסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה ניתנת האפשרות לרכוש במסלול ארבע שנתי (B.Sc. בביולוגיה + תעודת הוראה).

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר תלמידי תואר ראשון בביולוגיה תוך מתן בסיס רחב בכל תחומי הביולוגיה, מהרמה המולקולרית ועד לרמת האקוסיסטמה. מתכונת הלימודים במחלקה משמרת את המסורת שטבע יהושע מרגולין, מחלוצי הוראת מדעי הטבע בארץ, שעיקרה הוא שילוב של לימודי הביולוגיה בשדה ובמעבדה עם הוראתה בכיתה. בנוסף, מהווים לימודי הביולוגיה בסיס נרחב לאלו מבין הסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה.

תנאי קבלה

מתקבלים סטודנטים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של אוניברסיטת חיפה בציון פסיכומטרי גולמי של 530 ו-8 יחידות במדעים בבחינות הבגרות לפחות. גיל הקבלה הינו 20 שנה לפחות.

מבנה הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר B.Sc. הינו שלוש שנים. משך הלימודים לתואר B.Sc. + תעודת הוראה הינו ארבע שנים, כאשר לימודי ההוראה מתחילים בשנת הלימודים הראשונה.
- ב. נושאי הלימוד המרכזיים במחלקה הם: התא והאורגניזם, ביולוגיה מולקולרית, גנטיקה, מדעי הצמח, ביוכימיה, מיקרוביולוגיה, אנדוקרינולוגיה, זואולוגיה, פיזיולוגיה, אקולוגיה, התנהגות בעלי חיים, שמירת טבע, אבולוציה ועוד.
- ג. במהלך הלימודים על הסטודנט לצבור 156 נקודות (חובה ובחירה).
- ד. סטודנט רשאי לקחת 4 נקודות בחוגים אחרים (כקורסי בחירה ללא ציון).
- ה. **בשנה א'** לומד הסטודנט מדעי יסוד הכרחיים לפיתוח השכלה רחבה במדעי החיים, כולל מתמטיקה, פיזיקה, כימיה ואנגלית. בקורסי הזואולוגיה והבוטניקה נחשף הסטודנט להיכרות ראשונה עם ענפי הביולוגיה השונים. מטרתם של הקורסים "מבוא לביולוגיה" ו"החי והצומח בסביבתם הטבעית" – סיורים שבועיים לבתי גידול שונים" היא להציג את המנגנונים השונים ברמה האורגניזמית, התאית והמולקולרית המאפשרים את החיים, התאמות אקולוגיות ואבולוציוניות ומהות יחסי הגומלין בין היצורים החיים לבין סביבתם.

בשנה ב' לומד הסטודנט קשת רחבה של קורסי מבוא במדעי החיים, החל ברמת האקוסיסטמה ועד לרמה של מנגנונים ביוכימיים ומולקולריים. התכנית כוללת קורסים במדעי הצמח, מדעי החי, אקולוגיה, פיזיולוגיה, ביוכימיה, אנדוקרינולוגיה, גנטיקה, ביולוגיה מולקולרית, מיקרוביולוגיה, שמירת טבע ואבולוציה. בשנה זו מתקיים סיור

של שבוע ימים לאקוסיסטמה המדברית ולשונית האלמוגים באילת. סיור כזה, המשלב דיסציפלינות שונות הוא ייחודי ברמה ארצית.

החל בסמסטר השני של **שנה ב'** ובמהלך שנה ג', לומד הסטודנט נושאים שונים על-פי בחירתו (רוב הקורסים בשלב זה הם לימודי בחירה). הסטודנט יכול גם להשתתף בקורסים בינאוניברסיטאים שונים. על הסטודנט להיות נוכח בסמינר המחלקתי החושף אותו למחקר ביולוגי עדכני שנערך במעבדות שונות בארץ ובעולם. בשלב זה יכול הסטודנט לבצע עבודת גמר מחקרית (בהיקף של 6 נקודות) בהנחיית אחד ממרצי המחלקה.

תנאי מעבר

- א. סטודנט רשאי להשתתף אך ורק בקורסים אשר אושרו בייעוץ ואשר מצויים במערכת האישית שלו.
- ב. תנאי המעבר בכל מקצוע הוא ציון של 56 לפחות.
- ג. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, סטודנט לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות.
- ד. סטודנט זכאי לעבור לשנת הלימודים הבאה אם יעמוד בתנאים הבאים: (1) ציוני "עובר" במקצועות הלימוד. (2) ציון משוקלל של 60 לפחות.
- ה. סטודנט אשר נכשל ביותר מקורס אחד לא יורשה לעבור לשנה"ל הבאה.
- ו. תלמיד אשר נותרו לו חובות לימודיים המסתכמים ביותר מקורס אחד בכל שנת לימודים, יורשה לעלות לשנת הלימודים הבאה, אם ממוצע ציוניו בשאר המקצועות הוא 65 לפחות. תוך כדי מהלך שנת הלימודים עליו להשלים חובות אלה. **לא יורשה תלמיד לדחות מילוי חובות לימודיים ליותר משנת לימודים אחת.**

תכנית הלימודים

שם הקורס שנה א'	סוג	נקודות זכות
אנגלית	בהתאם לרמה	0
החי והצומח בסביבתם הטבעית	חובה	6
אצות, פטריות וחזזיות	חובה	2
חסרי חוליות מבנה ואבולוציה	חובה	4
אבולוציה, מבנה ותפקוד של בעלי חוליות	חובה	4
כימיה אורגנית	חובה	5
כימיה כללית ואי אורגנית	חובה	8
מבוא לביולוגיה	חובה	3
מתמטיקה 1	חובה	3
מתמטיקה 2	חובה	2
פיזיקה א'	חובה	5
פיזיקה ב'	חובה	5

שם הקורס	סוג	נקודות זכות
שנה ב'		
אנגלית	בהתאם לרמה	0
אבולוציה	חובה	2
אנדוקרינולוגיה 1	חובה	2
אקולוגיה 1	חובה	4
ביוכימיה 1	חובה	8
ביולוגיה מולקולרית	חובה	4
ביולוגיה של שמירת טבע	חובה	2
ביוסטטיסטיקה	חובה	4
גנטיקה כללית	חובה	4
מבנה ואבולוציה של צמחים	חובה	4
מיקרוביולוגיה כללית	חובה	5
סיור נגב: החי והצומח בנגב ובים האדום	חובה	4
פיזיולוגיה של בעלי חיים 1	חובה	4
שנה ג' – לימודי חובה		
אימונולוגיה		3
סמינריון מחלקתי		0
ביולוגיה של התא		2
שנה ג' – לימודי בחירה		
אבולוציה למתקדמים		2
אמבריולוגיה כללית והומנית		4
אנטומולוגיה		4
אקולוגיה התנהגותית		4
אקולוגיה ימית		4
אקולוגיה כימית		4
אקולוגיה של אוכלוסיות		4
אקולוגיה של רבייה		4
אקופיזיולוגיה		3
ביוטכנולוגיה חקלאית – הלכה ומעשה		2
ביוכימיה 2		2

נקודות זכות

שם הקורס

4	ביולוגיה התפתחותית
4	ביולוגיה של עופות
2	הבסיס המולקולרי של מחלת הסרטן
4	גיאובוטניקה ואקולוגיה של הצומח בישראל
4	גנטיקה של אוכלוסיות
4	גנטיקה של האדם
1	פרקים בביולוגיה של חולייתנים (עופות, דגים ודו-חיים)
2	זואוגיאוגרפיה וביולוגיה של חולייתנים (יונקים וזוחלים)
3	מבוא לביואינפורמטיקה יישומית
2	מבוא לגיאולוגיה
4	מבוא להתנהגות בעלי חיים
4	מבוא למערכות מידע גיאוגרפיות באקולוגיה – GIS
4	מיקרוביולוגיה סביבתית – פרקים נבחרים
3	מיקרוביולוגיה רפואית
4	נירוביולוגיה
6	עבודת גמר בביולוגיה
4	פיזיולוגיה של בעלי חיים 2
4	פיזיולוגיה של הצמח
4	פיזיולוגיה של חרקים
4	צמחי תבלין ומרפא
4	צמחים ותרבות האדם
4	רקמות בגוף האדם – מבנה ותפקוד (הסטולוגיה)
4	שיטות בהנדסה גנטית
4	שיטות כמותיות באקולוגיה
2	ביולוגיה של שמירת טבע מתקדמים
4	סדנה: אקולוגיה מולקולרית
4	סדנה: ביולוגיה של אגם הכינרת
4	סדנה: מגוון מינים
4	סדנה: מיקרוביולוגיה
4	סדנה בין-אוניברסיטאית להאבקה בהר מירון
4	סדנה הפרדת חלבונים
2	ביולוגיה התפתחותית של צמחים
2	אלמוגים

המחלקה להוראת המדעים-מדעים מדוייקים

קמפוס אורנים

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)

ומסלול דו-חוגי לתואר בוגר (B.A.)

ראש המחלקה: פרופ' ריקרדו טרומפר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אלכסנדר גורדון, פרופ' רפאל יוסטר, פרופ' יאיר קארו, פרופ' שלמה ריזר (שבתון).

פרופסור חבר: פרופ' אופיר אלון, פרופ' ריקרדו טרומפר, פרופ' וסבולוד (סיווה) לב, פרופ' גלעד ליפשיץ, פרופ' יהושע פיינברג.

מרצה בכיר: ד"ר דורון שלוש.

מורה בכיר: ד"ר בן-ציון קון.

מרצה: ד"ר אייל אקרמן, ד"ר זוהר נאור, ד"ר בוריס צ'ורני.

מדריך דוקטור: ד"ר אילנה לביא.

עמית הוראה: ד"ר מיכאל גורודצקי, מר עמוס כהן, ד"ר עליזה מאלק, מר בוריס מדבד, ד"ר תמר פז, ד"ר יהודה רוט.

מזכירות המחלקה

מרכזת המחלקה: גב' אטי אבני

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 09.00-12.00

טלפון: 04-9838828

פקס: 04-9539608

דואר אלקטרוני: etti_a@staff.ornanim.ac.il

אתר האינטרנט: <http://www.ornanim.ac.il>

מבנה הלימודים

במחלקה ארבעה מסלולי לימוד:

1. מסלול חד-חוגי: **מתמטיקה-פיזיקה** עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
2. מסלול חד-חוגי: **מתמטיקה-מדעי המחשב** עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
3. מסלול חד-חוגי: **פיזיקה-מדעי המחשב** עם תעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
4. מסלול דו-חוגי: **מתמטיקה-מדעי הרוח** (חוג או מקבצים) עם תעודות הוראה במתמטיקה ו/או בחוג הנוסף במדעי הרוח (B.A.)

תנאי קבלה

למחלקה מתקבלים תלמידים אשר נבחנו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות וציונם 70 לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב, 80 לפחות), או תלמידים שנבחנו ברמה של 5 יחידות וציונם 65 לפחות (במסלולים הכוללים מדעי המחשב, 70 לפחות). יתקבלו גם תלמידים אשר סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה בציון 70 לפחות. כמו כן נדרש ציון פסיכומטרי גולמי של 500 נקודות לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב – ציון 550 גולמי לפחות).

למסלול מתמטיקה-פיזיקה מתקבלים תלמידים אשר בנוסף לתנאים הקודמים, נבחנו בבחינת הבגרות בפיזיקה ברמה של 5 יחידות וקבלו ציון 65 ומעלה. לחלופין יתקבלו גם תלמידים אשר למדו מקצועות ריאליים ברמה של 5 יחידות לפחות (כגון כימיה, חשמל, אלקטרוניקה) בבתי ספר עיוניים או מקצועיים או הנדסיים, בהתאם לציוניהם במקצועות אלה ובהתאם לשיקולי החוג.

כל התארים הם תארים של אוניברסיטת חיפה. בכל המסלולים ניתן לשלב את לימודי ה-B.Sc. עם לימודים לתעודת הוראה ממשלתית לביה"ס העל-יסודי בכל המקצועות הנלמדים.

משך הלימודים הוא שלוש שנים לתואר B.Sc., B.A. וארבע שנים לתואר + תעודת הוראה

רשימת השיעורים

מס' השעות (שש"ס)

שנה א'

מתמטיקה

10 (קורס שנתי)	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
8 (קורס שנתי)	אלגברה לינארית
4	גיאומטריה אנליטית
4 (קורס שנתי)	מתמטיקה דיסקרטית
2	תורת הקבוצות

מס' השעות (שש"ס)

מקצועות כלליים

אנגלית 8 (קורס שנתי)

פיזיקה

מכניקה 6
 חשמל 6
 מעבדה בפיזיקה א' 8 (קורס שנתי)
 תורת היחסות המצומצמת 2

מדעי המחשב

הכרת המחשב 2
 מבוא למדעי המחשב 4 (קורס שנתי)
 מדעי המחשב – תכנות 4
 מערכות ספרתיות 4

שנה ב'

מתמטיקה

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב' 8 (קורס שנתי)
 אלגברה לינארית מתקדמת 7 (קורס שנתי)
 משוואות דיפרנציאליות 4
 מבוא להסתברות 4
 סטטיסטיקה 2
 מדעים פיזיקליים (לא למסלול פיזיקה) 6 (קורס שנתי)

פיזיקה

מכניקה אנליטית 5
 תורת הגלים 4
 תרמודינמיקה 4
 מבוא לפיזיקה אטומית וגרעינית 4
 מעבדה בפיזיקה ב' 8 (קורס שנתי)

מדעי המחשב

6	מבני נתונים ואלגוריתמים
4	ארגון המחשב
3	רשתות תקשורת
4	שיטות בתכנות מתקדם

שנה ג'

מתמטיקה

3	מתמטיקה אלמנטרית מורחבת
4 (קורס שנתי)	תורת הפונקציות של משתנה מרוכב
3	אנליזה במרחבים מטריים
2	משוואות דיפרנציאליות חלקיות
3	אלגברה ג'
4	תורת המספרים
4	מבוא לבסיסי נתונים

פיזיקה

4	מכניקה קוונטית 1
4	מכניקה קוונטית 2
4	מעבדה בפיזיקה ג'
2	מבוא למכניקה סטטיסטית
2	סמינר בפיזיקה
3	אסטרופיזיקה
2	תורת היחסות – קורס מתקדם
2	חלקיקים אלמנטריים
4	מצב מוצק

מדעי המחשב

3	תכנות מונחה עצמים
4	מודלים חישוביים
3	מערכות הפעלה
3	אלגוריתמים מתקדמים
3	תורת החישוביות
2	סמינר במדעי המחשב

הפקולטה למשפטים

דיקן: פרופ' ניבה אלקין-קורן

ממלא מקום הדיקן: פרופ' מיכל גל

ראש מינהל הפקולטה: גב' תמרה קרקוביץ

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסף מ' אדרעי, פרופ' ריקרדו בן אוליאל (אמריטוס); פרופ' עמנואל גרוס (מומחה).

פרופסור חבר: פרופ' שולמית אלמוג; פרופ' ניבה אלקין-קורן; פרופ' מיכל גל; פרופ' עלי זלצברגר; פרופ' יונתן יובל; פרופ' אמנון כרמי (מומחה, אמריטוס); פרופ' מרדכי מירוני; פרופ' פנינה עוז-זלצברגר; פרופ' רונן פרי.

מרצה בכיר: ד"ר אורן גול-אייל; ד"ר חאלד גנאים; ד"ר טל ז'רסקי (שבתון); ד"ר דורון מנשה (שבתון); ד"ר אלכסנדר (סנדי) קדר; ד"ר סילביאן קולומבו (שבתון); ד"ר יחיאל קפלן; ד"ר אמנון רייכמן, ד"ר נויה רימלט; ד"ר אבישלוס תור (שבתון).

מרצה: ד"ר יהודה אדר; ד"ר עילי אהרונסון; ד"ר דניאל בן-אוליאל; ד"ר שגית מור; ד"ר פאינה מילמן-סיון; ד"ר אלן מילר; ד"ר אילן סבן; ד"ר עומר קמחי; ד"ר ארנה רבינוביץ-עיני; ד"ר יאיר שגיא.

עמית הוראה: מר שי אוצרי; ד"ר אלעד אורג; מר שאהר אטרש, שופט; ד"ר יריב אילן; גב' רוחמה אלעד-ירום; ד"ר עידו באום; ד"ר תהילה בארי; מר יריב בן דב; מר טל בנד; מר אייל בר-צב; ד"ר יוסף ג'בארין; האב ד"ר אליאס דאו; גב' גבריאלה (דה ליאו) לוי, שופטת (בדימוס); מר דב הלברטל; ד"ר שמואל וולפמן; ד"ר אבישלוס וסטרייד; מר ראמי חזאן; מר לירן חיים; ד"ר חמוזה חמוזה; ד"ר ערן טאוסיג; ד"ר קים טריגר-ברעם; מר רמי כהן, שופט; ד"ר נעמה כרמי; מר איתן לדרר; מר ריצ'ארד לוטי; ד"ר זהר לכטמן; גב' תמר נאות-פרי, שופטת; ד"ר הילה נבו; גב' שירלי נווה; גב' פנינה נויבירט; גב' יהודית קורן; גב' דלית קן דרור; מר בסאם קנדלפאת; גב' מיילה קפלן; ד"ר יעד רותם; ד"ר לימור ריזה; ד"ר אריאן רנן ברזילי; גב' סיגל רסלר-זכאי (שופטת); גב' תחיה שחר; מר ישי שנידור; גב' מיכל שרי, שופטת.

קליניקות משפטיות

גב' כיפאח אחישבון; גב' אורית בר, עו"ד; גב' עביר בכר, עו"ד; מר שרון הורנשטיין, עו"ד; גב' רונית הרמתי-אלפרן, עו"ד; מר רמי כהן, שופט; גב' דנה מירטנבאום, עו"ד; גב' דלית קן-דרור, עו"ד; גב' שרון רינגר, עו"ד.

משפט וממשל: ד"ר אילן סבן – עורך

דין ודברים: פרופ' רונן פרי – עורך

הארת הדין - כתב העת האינטרנטי של הפקולטה: ד"ר אמנון רייכמן – עורך

מינהל הפקולטה:

ראש מינהל

הפקולטה: גב' תמרה קרקוביץ טל' 04-8240633 tkrako@univ.haifa.ac.il

עוזר מינהלי

לראש החוג: גב' מירי בודניוק טל' 04-8249102 mdavid@univ.haifa.ac.il

מרכזת תואר ראשון: גב' רות עופרי טל' 04-8240636 rofry@univ.haifa.ac.il

אחראית פרויקטים

בפקולטה וע' דיקן: גב' לילי פייביש-שור טל' 04-8288606 Lschor@research.haifa.ac.il

מרכזת תארים

מתקדמים: גב' מירי גילוארג אמסלם טל' 04-8249537 mgilvarg@univ.haifa.ac.il

מרכזת: גב' אסתר וינברגר טל' 04-8249429 Estiw@univ.haifa.ac.il

מזכירת מורים: גב' ברכה אדלר טל' 04-8249056 Badler@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תארים מתקדמים: גב' דליה גלזר טל' 04-8240007 gdalia@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תואר ראשון: גב' אורית גל טל' 04-8240452 ogal@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תואר ראשון: גב' עליזה גונן טל' 04-8288266 agonen@univ.haifa.ac.il

מרכזת פורום "פוזן": גב' כלנית קלימר טל' 04-8288486 kkleemer@univ.haifa.ac.il

מתאם מיחשוב: מר גדי עמיחי טל' 04-8249822 gamichai@univ.haifa.ac.il

Webmaster: גב' ענת מרקין-ברלב טל' 04-8288239 amirkin@univ.haifa.ac.il

אחראית חדר

בחינות: גב' ציפי ציגלמן טל' 04-8288202 Tzigelm1@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במזכירות תלמידים: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-13:00.

אתר החוג באינטרנט: <http://weblaw.haifa.ac.il>

ברוכים הבאים לפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה.

לימודי המשפט

המשפט, מערכת המשפט ושלטון החוק מהווים את עמוד השדרה של הדמוקרטיה הישראלית. הזירה המשפטית ממלאת תפקיד מרכזי בעיצוב דמותה של החברה הישראלית: יחסי הפרט והשלטון, חיי המסחר והכלכלה, התרבות והחברה. השיח המשפטי מעצב את המסגרת הנורמטיבית ליצירת האיזונים בין הערכים השונים המהווים את הבסיס לקיומה של החברה הישראלית. המשפט מסדיר את כל תחומי החיים באמצעות מערכת של כללים ועקרונות הנחקקים על ידי המחוקק ומיושמים על ידי בתי המשפט. באמצעותם, נדרשת מערכת המשפט לתת מענה למציאות פוליטית, כלכלית וחברתית דינאמית. לכן כרוך המעשה המשפטי בפיתוח מתמיד של ארגו הכלים המשפטי; פיתוח המחייב הבנת התיאוריה המשפטית, שליטה בדוקטרינות המשפטיות, והבנת המשמעות המוסרית, הכלכלית, הפוליטית והחברתית של כל החלטה משפטית. לימודי המשפט יפתחו בפניכם צוהר לעולם זה.

הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה

מיום היווסדה בשנת 1992 הייתה הפקולטה למשפטים בחיפה חלוצה בתחום החינוך המשפטי והמחקר המשפטי בישראל. ההוראה והמחקר בפקולטה מבוססים על תפיסה רחבה של המשפט. תפיסה זו של המשפט מרכזית לחקר המשפט כמוסד חברתי המעצב התנהגות. תפיסה זו דרושה למשפטן על מנת ליטול חלק פעיל בעיצוב הכללים המשפטיים - כשופט, כעורך דין, וכמקבל החלטות. הבנת המשמעות הרחבה של המעשה המשפטי יכולה להקנות למשפטן את היכולת לעשות שימוש במערכת המשפט על מנת להוביל לשינוי במסגרת שלטון החוק. הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה היא קהילה לומדת, חוקרת, המחויבת לשינוי חברתי.

תוכניות לימוד

תוכנית הלימודים של הפקולטה למשפטים נועדה להכשיר משפטנים מן המעלה הראשונה, לתפקידי מנהיגות בעולם המשפט, בחיי המסחר והכלכלה ובחיים הציבוריים. הבסיס להכשרה זו הוא השכלה אקדמית ברמה הגבוהה ביותר בתחומי התמחות חדשניים.

תוכנית הלימודים משלבת בקיאות וניתוח ביקורתי של ענפי המשפט השונים לצד השכלה אקדמית רב תחומית בתחומים כגון כלכלה, פילוסופיה, רעיון המדיני וסוציולוגיה. לצד מסלולי לימוד משותפים לתואר ראשון במשפטים ומדעי המחשב, פסיכולוגיה, כלכלה ותקשורת, פתוחה בפני תלמידים מצטיינים האפשרות לשלב לימודי תואר ראשון במשפטים ולימודי תואר שני בתחומי התמחות כגון לימודי אסיה, מדע המדינה ופילוסופיה.

הגלובליזציה של מקצוע המשפט מחייבת היכרות עם מערכות משפט נוספות, וחשיפה לחשיבה המשפטית ולמחקר המשפטי באירופה, אמריקה ואסיה. במסגרת ה- Global Law Program מארחת הפקולטה למשפטים מדי שנה מרצים אורחים ממיטב האוניברסיטאות בחו"ל, ומציעה כעשרים קורסים באנגלית במסגרת תוכנית הלימודים השנתית. התוכניות הבינלאומיות מהוות גם אבן שואבת לסטודנטים מחו"ל הלומדים במסגרת מגוון תוכניות לימוד משותפות עם אוניברסיטאות בחו"ל כגון: תוכנית ארסמוס במשפט וכלכלה בתמיכת האיחוד האירופאי, ותוכנית תואר שני משותף עם אוניברסיטת אוטווה. התוכניות המשותפות

מאפשרות לסטודנטים ישראלים ללמוד סמסטר אחד או שניים באוניברסיטאות מובילות בחו"ל, ולסטודנטים זרים ללמוד באוניברסיטת חיפה ובכך גם להעשיר את חוויית הלימוד של ציבור הלומדים בפקולטה.

מחקר ולימודים מתקדמים

הפקולטה למשפטים היא קהילת מחקר אקדמית המתאפיינת בחדשנות בכל תחומי העשייה. חברי הסגל האקדמי, חוקרים מובילים בתחומם בישראל ובעולם, מתמחים בתחומי מחקר חדשניים ורב תחומיים: משפט וטכנולוגיה, משפט וחברה, משפט והיסטוריה, משפט ותרבות, משפט וכלכלה, ולימודי משפט אמפיריים Empirical Legal Studies. פעילות המחקר המגוונת נעשית באמצעות מרכזי מחקר ופורומים כגון: המרכז למשפט וטכנולוגיה, המרכז הבינלאומי לבריאות משפט ואתיקה, המרכז לחקר פשיעה, המשפט וחברה, פורום וזן לחקר מחשבה פוליטית יהודית אירופית וישראלית, פורום משפט וחברה, והפורום לחקר השווקים. תשומת לב מיוחדת ניתנת בשנים האחרונות ללימודי דוקטורט ולתארים מתקדמים תוך שימת דגש על פיתוח מתודולוגיות והקניית כלים למחקר אקדמי מתקדם. אנו מחייבים ליצירת סביבה אקדמית עשירה ומגרה אינטלקטואלית, השואפת תמיד לעמוד בחזית המחקר. תוכניות הלימודים לתואר שני מקנות אפשרות להתמחות בתחומים חדשניים המאפיינים את העבודה והמחקר המשפטי במאה העשרים ואחת: משפט וטכנולוגיה, עריכת פטנטים, משפט בריאות ואתיקה, תורת השפיטה, והמשפט בשירות הציבורי.

המשפט כמכשיר לשינוי חברתי

דגש מיוחד ניתן בהוראה ובמחקר לקשר בין משפט לחברה. המשפט איננו רק מערכת של כללים המטילים איסורים והגבלות, אלא גם מכשיר חשוב להעצמה ולשינוי חברתי. בהקשר זה אנו שוקדים על פיתוח שיח ביקורתי החותר להבין את תפקידו של המשפט בעיצוב החברה, ועל השימוש בכלים משפטיים על מנת לעצב חברה טובה יותר. בדרך זו לומדים את המשפט במסגרת הקליניקות המשפטיות המדגישות אחריות חברתית לצד החשיפה לצדדים המעשיים של העשייה המשפטית. תפיסה זו עומדת גם במוקד פעילות המחקר וההוראה של הפורום למשפט וחברה בפקולטה.

לסיכום

תקופת הלימודים תפתח בפניכם הזדמנויות רבות: ללמוד שפה חדשה, שפת המשפט, ללמוד כלים חדשים לניתוח מצבים, חשיבה ביקורתית והתמודדות עם דילמות מורכבות בתחום העסקי, ובעשייה הפוליטית והחברתית. אנחנו מזמינים אתכם להיפתח אליהן. נעודד אתכם להתמחות ולהעמיק את לימודכם בתחום המשפט, להתנסות בלימודים רב תחומיים וליהנות מן האפשרויות האקדמיות המגוונות בשיתוף עם חוגים אחרים באוניברסיטה. נסייע לכם לעסוק במחקר ובכתיבה מדעית, לעבוד עם חברי הפקולטה, להשתתף במלאכת העריכה של כתבי העת של הפקולטה – דין ודברים, משפט וממשל והארץ הדין, וליטול חלק בפעילות לשינוי חברתי.

פרופ' ניבה אלקין-קורן, דיקן הפקולטה

תקנון הלימודים

פרק א – כללי

1. התקנון

(א) תקנון הלימודים של אוניברסיטת חיפה, לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, יחול גם על תלמידי הפקולטה למשפטים, בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים, כמפורט בהמשך בתקנון הלימודים של הפקולטה (להלן – התקנון).

(ב) התקנון נקבע על-ידי מועצת הפקולטה, וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת.

2. מטרת הלימודים

המטרה העיקרית של הפקולטה למשפטים היא להכשיר משפטנים ומשפטניות מן השורה הראשונה כדי שיוכלו למלא תפקידים של עורכי-דין, יועצים משפטיים, אנשי אקדמיה ותפקידים משפטיים אחרים, וכן תפקידים לא-משפטיים בשירות הציבורי או במגזר העסקי, בארץ ומחוצה לה. לפיכך מאפשרת הפקולטה למשפטים לתלמידיה לרכוש השכלה גם בתחומים אחרים, ואף להשתלב בתהליך הגלובליזציה. שאיפת הפקולטה היא, כי בוגריה ימלאו את תפקידיהם השונים תוך רגישות לשלטון החוק, לערכי יסוד אנושיים ולמעורבות חברתית.

3. קבלת תואר וזכאות להירשם להתמחות

(א) עם סיום הלימודים יקבלו הבוגרים את התואר: בוגר במשפטים (LL.B).

(ב) תלמידי הפקולטה שסיימו את לימודיהם רשאים, לפי חוק לשכת עורכי הדין, להירשם כמתמחים. בסיום תקופת ההתמחות רשאים המתמחים להתייצב לבחינות של לשכת עורכי הדין. מי שעמדו בבחינות זכאים, בתנאים הקבועים בחוק, לקבל רישיון לעריכת-דין.

פרק ב – קבלה לפקולטה

4. הקבלה לפקולטה לתואר ראשון

(א) מספר התלמידים המיועדים להתקבל לפקולטה ייקבע על-ידי מועצת הפקולטה.

(1) תלמידי הפקולטה מתקבלים ללימודים לפי ממוצע משוקלל של ציונים בתעודת הבגרות (או במכינה של אוניברסיטת חיפה, או בתעודת בוגר, או בתעודת מוסמך, לפי הציון הגבוה ביותר) ובבחינת הכניסה הפסיכומטרית. צורת השקלול בין שני מרכיבי היסוד נקבעת ע"י מועצת הפקולטה והיא מתפרסמת במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.

(2) יתקבלו התלמידים בעלי הממוצע המשוקלל הגבוה ביותר מתוך קבוצת המועמדים.

(3) לעניין תעודת הבגרות חלות ההוראות באשר לתנאי הקבלה הכלליים לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה. תעודת הבוגר ותעודת המוסמך, שציוניהן עשויים להחליף את ציוני תעודת הבגרות, הן תעודות של מוסדות המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה, ויחולו בעניין ההוראות הקבועות במדריך לנרשמים.

- (4) מועמדים מעל גיל 03 יכולים להתקבל לפקולטה ללא תעודת בגרות, וזאת על בסיס הניקוד בבחינת הכניסה הפסיכומטרית לבדה.
- (5) עד שישה בעלי תואר דוקטור המוכר על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים, או בוגרי תואר שני, מוכר כאמור, שסיימו אותו בהצטיינות יתרה, יכולים להתקבל לפקולטה בכל מחזור, זאת ללא בחינה פסיכומטרית. הקבלה מותנית בראיון אישי ובבחינת נתוני המועמדים ומידת התאמתם לדרישות הלימודים בפקולטה.
- (6) א) מועמדים הראויים לקידום יוכלו להתקבל לפקולטה, ובלבד שהממוצע המשוקלל שלהם אינו רחוק יותר מ-5% מהממוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה בפקולטה באותה שנה.
- מועמדים ראויים לקידום הם מועמדים ששוויו ככאלה על ידי מי שאמון על כך בעיני האוניברסיטאות. בהווה מדובר ב "האגודה לקידום החינוך", זאת על-פי משתנים אחידים שאושרו ע"י האוניברסיטאות, והם בעיקרם נסיבות חיים קשות שליוו את המועמד עד לגיל 18. מדובר בניקוד של 30 נקודות ומעלה. מספר המועמדים המתקבלים בנתיב קבלה מיוחד זה מוגבל עד 5% מסך המתקבלים בפקולטה.
- ב) בנוסף לכך יתקבלו עד 2 תלמידים מצטיינים באוניברסיטה על-פי הישגיהם, ובלבד שהוכרו כ"ראויים לקידום" בשנת לימודים קודמת, והממוצע המשוקלל שלהם אינו רחוק יותר מ-5% מסף הקבלה לפקולטה בשנה הנבחרת. קבלה מיוחדת זו כפופה לשיקול הדעת של דיקן הפקולטה.
- ג) הליכי קבלה חריגים יחולו רק על מועמדים אשר יפנו אל העמותה לקידום החינוך בבקשה להכירם כראויים לקידום עד לתאריך המפורסם במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.
- ג) תוקף הקבלה לשנה אחת בלבד.
- ד) יתקבלו רק מועמדים אשר הגיעו באנגלית כשפה זרה לרמת "מתקדמים 1" לפחות.
- ה) רמת העברית הנדרשת הינה כמקובל בתנאי הקבלה לאוניברסיטה.
- ו) לא יתקבלו לפקולטה תלמידים שלא מן המניין או תלמידים על תנאי.
- ז) 1) ניתן להתקבל לפקולטה לשנת לימודים מתקדמת.
- 2) א) יתקבלו מועמדים שלמדו בפקולטות למשפטים (באוניברסיטאות ובמכללות למשפטים המוכרות על ידי המועצה להשכלה גבוהה), שסיימו את לימודיהם בשנה א' או בשנה ב' והם עומדים בממוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה לפקולטה באותה שנה, ובלבד שממוצע ציוניהם בלימודיהם הקודמים אינו נמוך מ-75.
- ב) כמו כן, יוכלו להתקבל תלמידים לשנת הלימודים השנייה בפקולטה, אף אם הם אינם עומדים בממוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה לפקולטה באותה שנה, זאת אם סיימו שנה א' סדירה במסלול הרגיל של פקולטה או מכללה למשפטים, וזאת בהצטיינות יוצאת דופן, כשממוצע ציוניהם מצוי בתחום שלושת האחוזים הגבוהים בשנתון אותו סיימו.

ג) עיקרי אמות המידה להכרה בלימודים של תלמידים שהתקבלו לפקולטה לשנה מתקדמת ומבקשים הכרה בלימודים קודמים בפקולטה או במכללה למשפטים:

— תלמידים לא יקבלו הכרה בלימודים קודמים אם ממוצע ציוניהם במוסד בו למדו אינו 70 לפחות.

— שיעורי חובה:

1) מספר נקודות הזכות הנוקפות עבור שיעורי חובה הניתנים גם בפקולטה יהיה כמספר הנקודות הניתן בפקולטה עבור הקורס הנלמד, או כמספר נקודות הזכות הניתן במוסד שבו הקורס נלמד – לפי הנמוך מבין השניים.

2) שיעורים שנלמדו כשיעורי חובה באותו מוסד, ושאינם ניתנים כשיעורי חובה בפקולטה, וכן שיעורי בחירה, יוכרו כקורס בחירה שערכו כהיקף הנקודות שנקבע לו במוסד שבו נלמד.

3) לימודים שהוכרו כאמור ידווחו בגיליון הציונים ללא ציון, ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

4) מועד אחרון להרשמה לשנת לימודים מתקדמת כולל הגשת המיקום במדרג הציונים בשנתון הלימודים במוסד האחר הינו על פי המפורט במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.

מועד הרישום לפקולטה, ככל שלא נקבע במפורש בהוראות שלעיל, הוא על פי המדריך לנרשמים המתפרסם לקראת שנת הלימודים.

פרק ג – מהלך הלימודים (כללי)

5. משך הלימודים

(א) משך הלימודים הוא שלוש שנים וחצי.¹

(ב) תלמידים בעלי תואר בוגר של אוניברסיטה בישראל או של מוסד להשכלה גבוהה אחר שהוכר לצורך זה על-ידי הפקולטה, יהיו פטורים מלימוד של 20 נקודות זכות מבין מקצועות הבחירה (הלא משפטיים), והיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים.

(ג) תלמידים שיזכו להכרה בלימודים קודמים לפי סעיף 9 להלן בהיקף שיביא לצבירתן של 142 נקודות עד סוף שנה ג', יהיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים

6. סף מעבר לשנה מתקדמת

(א) תלמידים יעברו לשנה ב' רק אם ממוצע ציוניהם בשנה א הוא לפחות 65.

לצורך חישוב ממוצע הציונים למעבר לשנה ב' ייחשב ממוצע כל הציונים בשיעורי החובה של שנה א' (ללא ציונים במקצועות הנלמדים מחוץ לפקולטה למשפטים).

1. בתכניית המשותפות לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים משך הלימודים בפקולטה למשפטים יכול להשתנות. נא ראו פרוט תכניות ספציפיות בהמשך.

- (ב) תלמידי שנה ב' ומעלה יעברו לשנת לימודים מתקדמת יותר רק אם ממוצע ציוניהם בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 60 לפחות.
- (ג) על התלמידים לעמוד גם בתנאי הקדם כמפורט בסעיף 20 להלן.
- (ד) תלמידים שנכשלו בשלושה מקצועות חובה או יותר בשנת לימודים לא יוכלו לעלות לשנת לימודים גבוהה יותר.

7. רציפות הלימודים

- (א) תלמידים המבקשים להפסיק את לימודיהם נדרשים לקבל את הסכמת הדיקן לכך בכתב.
- (ב) ככלל, רשות כאמור תינתן רק לתלמידים שסיימו את שנת הלימודים הראשונה לפחות.
- (ג) הפסיק תלמיד את לימודיו ללא רשות, לא יוכל לחדשם אלא אם נרשם מחדש לפקולטה ועמד בתנאי הקבלה כפי שיהיו אותו זמן.
- (ד) בכל מקרה של הפסקת לימודים יודיע התלמיד בכתב על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים.
- (ה) תלמידים הזכאים לחזור ללימודים לאחר הפסקה יידרשו לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- (ו) אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, יוכרו מקצועות הלימוד שאותם למד התלמיד לפני ההפסקה לצורך המשך לימודיו.
- (ז) עלתה תקופת ההפסקה על שנתיים, רשאית הוועדה לענייני תלמידים לחייב את התלמיד לחזור על מקצועות לימוד שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.
- (ח) התלמידים חייבים לסיים את לימודיהם בפקולטה תוך שש שנים וחצי מיום תחילתם. לא סיים תלמיד את לימודיו בפקולטה תוך המועד האמור, יופסקו לימודיו. במקרה של הפסקת לימודים כאמור לא יחודשו הלימודים אלא אם נרשם התלמיד מחדש ועמד בתנאי הקבלה לפקולטה כפי שיהיו באותו זמן. חודשו לימודים כאמור, לא יוכרו הלימודים שנלמדו בפקולטה קודם לכן, כולם או חלקם, אלא באישור הוועדה לענייני תלמידים.

8. המכסה של נקודות זכות בשנת לימודים ובסמסטר לימודים

- (א) המכסה המותרת המרבית של נקודות זכות לתואר בוגר במשפטים מבין מקצועות הלימוד המוצעים בפקולטה או אלו הקבילים להשלמת הלימודים לתואר היא כדלקמן:

(1) מסלול לימודים חד חוגי –

- שנה א: מכסת שיעורי החובה המוצעת לתלמידי שנה א על-ידי הפקולטה בשנת הלימודים הראשונה – 42 נקודות. מכסת לימודים מקסימאלית לשנה זו היא 48 נקודות (כולל קורסי בחירה חוץ משפטיים) ולא יותר מ-26 נקודות בסמסטר לימוד אחד.

שנים ב-ג: 42 נקודות זכות בכל אחת מהשנים; לא יותר מ-26 נקודות בסמסטר אחד בכל אחת מהשנים.

שנה ד: עד 26 נקודות זכות בסמסטר א.

(2) תכניית משותפות – מכסת נקודות שנתיית בפקולטה למשפטים בלבד:

שנה א – עד 38 נקודות זכות.

שנה ב – עד 32 נקודות זכות.

שנה ג – עד 32 נקודות זכות.

שנה ד – 10 נקודות זכות (עד 32 נקודות זכות בשנה).

(ב) הוועדה לענייני תלמידים רשאית לאשר לתלמיד חריגה של עד חמש נקודות ממכסת הנקודות המקסימאלית במהלך לימודיו לתואר.

(ג) אושרה חריגה ממכסת הנקודות המרבית, היא תחול גם על לימודים מקבילי לפי

סעיף 9 (א) (2) להלן.

(ד) חריגה ממכסת הנקודות הסמסטריאלית או השנתית תישקל על-ידי הוועדה במקרים הבאים:

(1) מגיש הבקשה הינו בעל ציון ממוצע של 80 לפחות בשנת הלימודים הקודמת

או בעל הישגים אקדמיים בולטים.

(2) מגיש הבקשה מצוין (בתמיכת אישורים מתאימים) נסיבות חריגות המחייבות

את הגדלת המכסה.

(3) משקל מיוחד יינתן לשאלה אם עצם החריגה ממכסת השיעורים עלולה ליצור

קשיים ולפגוע באיכות הלימודים של התלמיד.

9. הכרה בלימודים קודמים ובלמודים מקבילים

(א) (1) תלמידים המבקשים הכרה או פטור בגין לימודים קודמים (משפטיים או אחרים) שלמדו בפקולטה (לרבות מכללה) אחרת למשפטים או במוסד אחר להשכלה גבוהה, יגישו בקשה לוועדה לענייני תלמידים, בצירוף המסמכים התומכים בבקשתם.

(2) לא יינתן פטור מלימוד מקצועות משפטיים (חובה או בחירה) עבור קורסים

משפטיים שנלמדו שלא בפקולטה או מכללה למשפטים.

(ב) מרב נקודות הפטור בגין לימודים לא משפטיים הוא 24 נקודות זכות.

מתוכן – עד 20 נקודות זכות בגין מקצועות בחירה ועד 4 נקודות זכות בגין מקצועות

חובה מבין המקצועות הבאים: יסודות בכלכלה למשפטים; תולדות הרעיון המדיני; מבוא לסוציולוגיה.

(ג) הוועדה תשקול בחיוב בקשות להכרה בלימודים קודמים לא משפטיים בהתקיים התנאים הבאים:

(1) הוגש אישור לימודים רשמי של מוסד אקדמי המוכר על-ידי האוניברסיטה.

(2) ציון הקורס עברו מוגשת בקשת ההכרה הינו ציון "עובר" לפי המקובל באותו

מוסד, אך לא פחות מציון 75.

(3) הקורס נלמד בתקופה של עד שש שנים מיום הגשת הבקשה להכרה.

- (4) הוועדה תשקול גם את איכותו של המוסד בו למד התלמיד ואת איכותו של הקורס הנדון.
- (5) תלמיד אשר התחיל את הלימודים באחד המסלולים המשותפים של הפקולטה עם חוגים אחרים כאשר את לימודיו בחוג האחר התחיל לפני תחילת לימודיו בפקולטה והפסיק את לימודיו בחוג האחר בשלב כלשהו, יקבל הכרה בלימודיו בחוג האחר לפי המפורט: ההתייחסות ללימודיו שהתקיימו לפני תחילת לימודיו בפקולטה תהיה כמו ללימודים קודמים לא משפטיים.
- התייחסות ללימודיו שהתקיימו בחוג אחר במקביל ללימודיו בפקולטה תהיה בהתאם למפורט בסעיף "אי סיום הלימודים במסגרת התכנית" בתקנון הפקולטה.
- (6) לימודים שהוכחו ושהוכרו ע"י הוועדה כאמור ידווחו בגיליון הציונים ללא פירוט וללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

10. מצטייני דיקן

- (א) הליך בחירת מצטייני דיקן לתלמידי שנה א, ב ו-ג יכלול:
- (1) הגדרת רשימת אוכלוסיית המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הסף כאמור בסעיפים 10(ג) ו-10(ד).
- (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכללו שני הציונים הנמוכים ביותר בקורסי בחירה, אם ציונים אלה נמוכים מהציון הממוצע השנתי.
- (3) חישוב ממוצע משוקלל של שאר הציונים על-פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:
- קורסי חובה: משקל 1.00
  - קורסי בחירה משפטיים: 0.75
  - קורסי בחירה לא משפטיים: לא ישוקללו.
- (4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר (עבור כל שנה אקדמית בנפרד).
- (5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים (לרבות ציונים בסמינרים) שניתנו עד 1 בדצמבר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר לתלמידי שנה א' ו-ב' ועד 15 בינואר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר לתלמידי שנה ג' ו-ד'.
- הערה:** לתלמידי התואר הכפול בתכניות המשותפות, חישוב הממוצע לשנים א, ב ו-ג יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בפקולטה למשפטים בלבד, ולא יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בחוג השני של המסלול המשותף.
- (ב) הליך בחירת מצטייני דיקן מתלמידי שנה ד יכלול:
- (1) קביעת המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הסף כאמור בסעיפים 10(ג) ו-10(ד).
- (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכללו הציון הנמוך ביותר של קורס בחירה אם ציון זה נמוך מהציון הממוצע השנתי של התלמיד (לצורך חישוב הממוצע יתחשבו בציונים בקורסי בחירה משפטיים ולא משפטיים, וכן כל הקורסים מהחוג השני בתכניות משותפות).

- (3) חישוב הממוצע המשוקלל של שאר הציונים ייעשה על-פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:
 – קורסי חובה: 1.00
 – קורסי בחירה משפטיים: 0.75
 – קורסי בחירה לא משפטיים: לא ישוקללו.
- (4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר (עבור כל שנה אקדמית בנפרד).
- (5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים של סמסטר א בלבד.
- הערה:** לתלמידי שנה ד בתואר הכפול בתכניות המשותפות, חישוב הממוצע יכלול את הציונים של שני החוגים בסמסטר א.
- (ג) מספר הנקודות המינימאלי שיש להשלים על-מנת להיכלל ברשימת מצטייני הדיקן:
- (1) תלמידי הפקולטה למשפטים בלבד:
 (1) תלמידי שנה א – 34 נקודות זכות.
 (2) תלמידי שנים ב ו-ג – 38 נקודות זכות (לכל שנת לימודים).
 (3) תלמידי שנה ד – 16 נקודות זכות.
 (2) תלמידי התואר הכפול בתכניות המשותפות:
 (1) תלמידי שנה א – 20 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 34 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
 (2) תלמידי שנים ב ו-ג – 18 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 38 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
 (3) תלמידי שנה ד – 6 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 16 נקודות זכות בסמסטר א בשני החוגים יחד.
- (ד) הערות:**
 (1) ציוני "עובר" ו"פטור" ייכללו בסך הנקודות לצבירה, אך לא ייכללו בחישוב הממוצע.
 (2) ציוני "כישלון" מספריים ייכללו בחישוב הממוצע, אך לא ייכללו בסך כל הנקודות לצבירה. לא ייכללו ציוני "כישלון" מילוליים (כמו "לא השלים", "נכשל", "נפסל" וכדומה).

11. סיום הלימודים

- (א) תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 142 נקודות זכות והוא בעל ציון ממוצע של 60 לפחות במקצועות שלמד.
- (ב) (1) תלמיד שסיים את לימודיו בפקולטה יקבל מן האוניברסיטה תעודת בוגר במשפטים (LL.B.).
 (2) בתעודת בוגר יצוין כדלהלן:
 (א) בהצטיינות יתרה: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו 95 לפחות; אם אף תלמיד

במחזור לא השיג ממוצע 95, יצוין כ"מצטיין המחזור" התלמיד שממוצע ציוניו הינו הגבוה במחזורו.³

(ב) בהצטיינות: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו ב-15% עליונים של השיגי התלמידים במחזורם, ואינו נמוך מ-85.

(3) מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מנ"ז לתואר בחוג למשפטים באוניברסיטת חיפה. בנסיבות מיוחדות רשאי דיקן הפקולטה לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד אינו עומד בתנאי זה.

(4) רשימת התלמידים שסיימו לימודיהם בהצטיינות או בהצטיינות יתרה תפורסם בטקס חלוקת התעודות, ותישלח אל בתי-המשפט, משרד המשפטים ולשכת עורכי-הדין.

(5) סיים תלמיד לימודי מקבץ במסגרת לימודיו בפקולטה, יצוין הדבר בתעודת הבוגר.

(ג) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וכלכלה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 109 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-33 נקודות זכות לפחות בחוג לכלכלה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וכלכלה.

(ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ומדעי המחשב יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג למדעי המחשב. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ומדעי המחשב.

(ה) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ופסיכולוגיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לפסיכולוגיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ופסיכולוגיה.

(ו) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ורפואה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בפקולטה לרפואה בטכניון. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותעודת דוקטור ברפואה.

3. בתוקף עבור התלמידים אשר התקבלו לפקולטה למשפטים החל משנה"ל תשס"ג ואילך.

(ז) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וסיעוד יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לסיעוד. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וסיעוד.

(ח) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ותקשורת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לתקשורת. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותקשורת.

(ט) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ולימודי אסיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג ללימודי אסיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ולימודי אסיה.

(י) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותעודת הוראה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותעודת הוראה.

(יא) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ואופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בתכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה.

(יב) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ובעבודה סוציאלית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לעבודה סוציאלית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ובעבודה סוציאלית.

(יג) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ומערכות מידע יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות

זכות לפחות בחוג למערכות מידע. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ומערכות מידע.

(יד) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בפילוסופיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לפילוסופיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בפילוסופיה.

(טו) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וסוציולוגיה ואנתרופולוגיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

(טז) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בתכנית ליחסים בינלאומיים. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים.

(יז) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני במינהל ומדיניות ציבורית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בתכנית למינהל ומדיניות ציבורית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני במינהל ומדיניות ציבורית

(יח) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בלימודי אסיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה.

(יט) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בחוג להיסטוריה כללית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג להיסטוריה כללית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בהיסטוריה כללית.

פרק ד – מבנה הלימודים

12. הרכב תכנית ההוראה

- (א) תכנית ההוראה מורכבת ממקצועות חובה וממקצועות בחירה.
 (ב) מקצועות הבחירה כוללים: סמינרים, שיעורי בחירה וסדנאות.

13. מקצועות חובה – כללי

מקצועות החובה נלמדים בשנים א-ד. שנה א כוללת מקצועות חובה בלבד. רשימת מקצועות החובה לפי שנות הלימוד השונות מובאת בהמשך, והיא עשויה להשתנות מעת לעת לפי החלטת מועצת הפקולטה.

14. מקצועות בחירה – כללי

- (א) תלמידים רשאים להשתתף בשיעורי בחירה ובסדנאות החל משנה ב. עם זאת, בשנה א ניתן לבחור בלימוד של מקצועות חובה מורחבים הנלמדים בשנה זאת.
 (ב) ועדת ההוראה תקבע הנחיות באשר לקדימויות ברישום תלמידים למקצועות בחירה. ההנחיות יובאו לידיעת התלמידים.
 (ג) תלמיד חייב ללמוד לפחות שני סמינרים. השתתפות בסמינרים היא החל משנה ג. במקרים מיוחדים, בכפוף לאישור המורה ולקיומם של מקומות פנויים בסמינר, יותר גם לתלמידי שנה ב להשתתף בו.
 (ד) אשכול במשפט וטכנולוגיה: תלמידים שהשלימו לפחות קורס מבוא, שני קורסי בחירה וסמינר אחד מן הקורסים שבאשכול במוצע של 70 לפחות, יירשם האשכול, ובאישור מרכזי האשכול, בתדפיס הציונים שלהם.
 (ג) (1) לחלופין, תלמידים שאינם לומדים בתואר הכפול בתכניות משותפות רשאים לבחור קורסים וסמינרים הניתנים בחוגים השונים באוניברסיטה שלא במסגרת אחד המקבצים המוזכרים לעיל, ובמכסה שלא תעלה על 02 נקודות זכות. לא ילמדו קורסים וסמינרים הנלמדים במסגרת לימודי תעודה או לימודים שאינם לתואר, או סדנאות, או קורסים בעלי תוכן משפטי. כמו כן סמינר שיילמד מחוץ לפקולטה לא יהווה תחליף לסמינר משפטי

16. חובת לימוד אנגלית

- (א) חובת לימוד אנגלית באוניברסיטה:

- (1) תלמידי האוניברסיטה חייבים להגיע לשליטה בשפה האנגלית ברמה שנקבעה על-ידי רשויות האוניברסיטה. התלמידים יהיו פטורים מלימודים אלו באם הגיעו ל"רמת פטור" אשר הוגדרה על ידי האוניברסיטה ומפורטת להלן. תלמידי הפקולטה למשפטים ימלאו חובה זו באמצעות השלמת הקורסים הבאים:
 (א) **מתקדמים 1** – לעניין תלמידים שציונם בבחינת אמי"ר מצוי (או בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית) בתחום של 105-119 נקודות: תלמידים אלה ילמדו את המקצוע "אנגלית מתקדמים 1" בהיקף של 4 שעות שבועיות במשך הסמסטר

הראשון במסגרת המחלקה לשפות זרות. אם יעמדו בבחינת המעבר, ימשיכו לימוד "אנגלית מתקדמים 2" במהלך הסמסטר השני, כמפורט להלן.

(ב) **מתקדמים 2** – לעניין תלמידים שציונם בבחינת אמ"ר (או בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית) מצוי בתחום של 120-133 ואינם נכללים בהגדרת "רמת פטור" להלן, וכן תלמידים שסיימו בהצלחה את הקורס "מתקדמים 1": תלמידים אלה ילמדו את המקצוע "אנגלית מתקדמים 2" בהיקף של 4 שעות שבועיות במשך סמסטר אחד בשנה א.

(ג) התלמידים מחויבים לסיים את לימוד האנגלית באוניברסיטה עד תום השנה הראשונה ללימודיהם. תלמידים אשר לא יעמדו בדרישה זו, לא יוכלו להמשיך ללמוד מקצועות משנה ב', אלא אם קיבלו את אישור הדיקן. ככל מקרה תלמידים שלא עמדו בדרישה הנ"ל לא יוכלו ללמוד בשנה ג'.

(ב) חובת לימודי אנגלית בפקולטה למשפטים:

(1) תלמידי הפקולטה יהיו חייבים עד תום השנה השניה לימודיהם בפקולטה להשלים את הקורס אנגלית משפטית בהצלחה.

"רמת פטור": (1) ציון 630 ומעלה בבחינה הפסיכומטרית וציון 130 ומעלה בפרק

האנגלית בבחינה זו, או במבחן אמ"ר או אמיר"ס, או

(2) ציון 431 ומעלה בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית, או במבחן אמ"ר או אמיר"ס.

17. איסור חפיפה

(א) תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת ההוראה של מקצוע לימוד אחר שאותו הם לומדים באוניברסיטה.

(ב) תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר שלמדו במהלך לימודיהם לתואר.

18. השתתפות בתכניות לימוד משפטיות בחו"ל

תלמידים רשאים להשתתף בתכניות לתלמידי משפטים של אוניברסיטה בחו"ל אם תכנית זו אושרה על-ידי ועדת ההוראה של הפקולטה. ההכרה בכל מקצוע, לרבות משקלו של מקצוע זה בנקודות זכות, טעונה אישור הדיקן. מידע על תכניות המאושרות על-ידי הפקולטה יובא לידיעת התלמידים.

19. מקצועות בחירה עודפים

(א) בגיליון הציונים הסופי של תלמיד יופיעו כלל מקצועות הבחירה שלמד, להוציא אלה שבהם נכשל ובמקומם למד מקצועות בחירה אחרים.

(ב) בחישוב ממוצע הציונים הסופי של תלמיד יילקחו בחשבון כלל מקצועות הבחירה שבגיליון ציוניו הסופי, אלא אם יודיע התלמיד אחרת למזכירות באשר לשיעורי הבחירה ולסמינר העודפים.

20. דרישות קדם

(א) למקצועות לימוד מסוימים נקבעו דרישות קדם כתנאי להשתתפות בהם. דרישות אלה מפורטות ברשימת המקצועות.

(ב) (1) דרישות קדם ללימוד מקצועות משפטיים בשנה ב (לא כולל מקצועות החובה של שנה א): ציון "עובר" ב"מקורות המשפט הישראלי" וציון "השלים" ב"מיומנויות משפט ומידע" (סעיף זה חל רק על תלמידים שלמדו שנה א בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, ולא על תלמידים שעברו ללמוד במוסדנו ממוסדות אחרים).

(2) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישות קדם לפי פיסקה (ב)1 לעיל, ללמוד מקצועות משפטיים של שנה ב (חובה ובחירה) בהיקף שלא יעלה על 15 נקודות זכות, בתנאי שעברו בהצלחה את אחד משני המקצועות המפורטים בפסקה האמורה.

(ג) (1) דרישות קדם ללימוד מקצועות החובה בשנה ג: ציון "עובר" בכל מקצועות החובה של שנה א, ולפחות בארבעה מקצועות מבין מקצועות החובה המשפטיים בשנה ב.

(2) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישות הקדם לפי פיסקה (ג)1 לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג. יועץ אקדמי של תכנית משותפת של הפקולטה למשפטים עם חוג אחר רשאי להתיר לתלמידים הלומדים במסלול משותף, שלא עמדו בדרישת קדם לפי פסקה (ג)1 לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג.

(ד) (1) תלמידים שלא השלימו את לימודיהם בקורס חובה בשנת הלימודים הקודמת חייבים להירשם לקורס חובה זה לפני הרישום לתכנית הלימודים בשנה הנוכחית.

(2) תלמידים המבקשים לחזור וללמוד בקורס חובה לצורך שיפור ציון חייבים להירשם לתכנית הלימודים לשנת הלימודים הנוכחית, ורק לאחר מכן לפנות לעוזר המנהלי לראש החוג לצורך רישום ידני של הקורס המבוקש.

(3) בכל מקרה, הרישום לקורסים חוזרים כפוף למכסת נקודות הזכות המותרת בשנה ובסמסטר.

פרק ה – רשימת מקצועות החובה

21. להלן רשימת מקצועות החובה

		(א)	
מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה א	
4	תורת המשפט		
2	תולדות הרעיון המדיני		
3	מקורות המשפט הישראלי		
8	משפט ציבורי		
6	משפט פלילי		
6	דיני חוזים		
2	מבוא למשפט עברי		
4	יסודות בכלכלה למשפטנים		
2	מבוא לסוציולוגיה		
1	אנגלית משפטית		
1	מיומנויות מידע ומשפט		
3	שיטות משפט זרות – היבטים היסטוריים והשוואתיים		
42 נקודות	סה"כ		

נוסף למקצועות אלה תינתן לתלמידים הדרכה ביבליוגרפית בספרייה.

		(ב)	
מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ב	
4	דיני תאגידים		
4	דיני קניין		
3	דיני משפחה		
3	מבוא לדיני מיסים		
4	דיני נזיקין		
18 נקודות	סה"כ		

		(3)	
מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ג	
4	דיון אזרחי*		
3	דיון פלילי		
2	אתיקה מקצועית		

3	דיני עבודה
2	משפט עברי**
(2)	משפט מוסלמי**
	משפט קאנוני
(2)	(דיני המעמד האישי של העדות הנוצריות בישראל)***
2	משפט בינלאומי פומבי
16 נקודות	סה"כ

* לתלמידי התכניות המשותפות מומלץ לדחות הקורס לשנה ד'.

** חובה ללימוד אחד משלושת מקצועות אלה; ניתן ללמוד את המקצועות האחרים כקורסי בחירה.

(4)

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ד
3	דיני ראיות	
3 נקודות	סה"כ	

הקורס מיועד רק לתלמידי שנה ד שלא השלימו אותו לפני כן, ולתלמידים אחרים הזכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בשנת הלימודים הנוכחית.

בנוסף תלמיד חייב ללמוד לפחות שני סמינרים כפי שמצוין בסעיף 14 (ג).

פרק ו – מקצועות בחירה

22. סמינרים

(א) אם לא נכתב אחרת, סמינר יתקיים במכונת סמסטריאלית, בהיקף של 4 נקודות זכות. משך כל מפגש שבועי - 021 דקות. ככלל, סמינר יתנהל במתכונת הבאה: בתחילת הסמינר המורים יקדישו כארבע עד חמש פגישות שבועיות להרצאות מבוא שלהם, וכן לתאום נושאי העבודות של התלמידים ותאריכי הרצאותיהם. בהמשך יוצגו הנושאים על-ידי התלמידים. בכל מפגש יוצגו ארבעה נושאים על-ידי ארבעה תלמידים, אלא אם ייקבע אחרת. לאחר הצגת העבודות יכתבו התלמידים את עבודתם במתכונתה השלמה. העבודה תימסר למורה לצורך הערכה וקבלת ציון.

(ב) כללים להגשת עבודה סמינריונית:

- (1) העבודה תיכתב באופן עצמאי. אין להסתמך, לצטט או להעתיק מכל מקור בלא ציון מפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
- (2) העבודה תימסר בשני עותקים למזכירות תלמידים. המזכירות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. לאחר בדיקתו יחזיר המורה עותק לתלמיד בצירוף הערות והערכה.

- (3) בסמינרים הניתנים בפקולטה מספר שנים ברציפות, תעביר מזכירות התלמידים למורה רשימת נושאים שאושרו לתלמידים בשנים קודמות.
- (4) תלמידים המבקשים לכתוב עבודה סמינריונית בנושא הדומה לנושא בסמינר אחר או בעבודת-בית אחרת שכתבו, יידעו על כך את המורים הנוגעים בדבר ויקבלו הסכמתם מראש ובכתב.
- (5) בכתבת העבודה יוקפד על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים.
- (6) אושרה בקשה לעבודה משותפת, תוגש העבודה במשותף תוך ציון שמות התלמידים שהכינוה.
- (7) מועדי הגשת סמינרים בפקולטה למשפטים הינם:
- א) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר א יגישו עבודתם לא יאוחר מיום העבודה האחרון של מזכירות התלמידים בסמסטר ב העוקב.
- ב) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר ב יגישו עבודתם לא יאוחר מיום הראשון ללימודים בשנת הלימודים העוקבת.
- ג) דחייה במועד ההגשה של עבודה סמינריונית תאושר על-ידי הדיקן או על-ידי ממלא מקומו בלבד.
- ד) ככלל לא תינתן דחייה במועד הגשת העבודה אלא במקרים חריגים ביותר.
- ה) תלמידים המסיימים לימודיהם אשר לא יגישו עבודתם במועד, לא יוכלו לקבל תעודת בוגר יחד עם בני המחזור שלהם. אם נמצאו נסיבות המאפשרות דחיית הגשת העבודה, והדחייה תאושר, הגשת העבודה באיחור תגרור תשלום שכר לימוד בהתאם לתקנון האוניברסיטאי.
- ו) (1) תלמידים שלא הגישו את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחויבו לחזור על השתתפותם בסמינר. הרישום החוזר לסמינר יותנה באישור בכתב מהמורה ובתשלום בהתאם לתקנון.
- (2) ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר ב של תלמידי שנה ג הזכאים לסיים את לימודיהם תוך שלוש שנים, וכן ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר א ובסמסטר ב של תלמידי שנה ד, יינתנו תוך 60 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה. ציוני הסמינרים של שאר התלמידים יינתנו תוך 75 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה.
- (3) עבודה סמינריונית תוגש למורה כשהיא מודפסת ברווח כפול ובמגבלות כפי שקבע המורה.
- (4) אין לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה. חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינרים שונים. ביקש תלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינר ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר לדיקן.
- (5) הציון הסופי בסמינר ייקבע כמפורט בסעיף 36 להלן.

23. מקבצים

- (1) לכל מקבץ יהיה מרכז מטעם הפקולטה.
- (2) פירוט המקצועות בכל אחד מהמקבצים מופיע ברשימת מקצועות הלימוד המתפרסמת בהמשך.
- (3) באישור מרכז המקבץ יוכלו תלמידים שבחרו במקבץ ללמוד במסגרת המקבץ גם מקצוע שבחוג גם אם אותו מקצוע אינו מופיע ברשימת המקצועות שבמקבץ.
- (4) הלימודים במקצועות שבמקבץ (לרבות כל הנוגע לבחינות, אך למעט נקודות זכות) יהיו לפי הכללים הנהוגים בחוג הנוגע בדבר.
- (5) תיאור מלא של המקצועות שבמקבץ ופרטים נוספים עליהם מופיעים בתכנית הלימודים של החוג הנוגע בדבר ומפורסמים בהתאם. דרישות המיוחדות לכל מקבץ יפורטו בהמשך הידיעון ובחוג הנוגע בדבר.
- (6) השלים תלמיד לימודיו במקבץ, יצוין הדבר בתעודת הבוגר שלו.
- (7) תלמידים שבחרו במקבץ, אך לא סיימו את לימודיהם בו, ייחשבו המקצועות שלמדו במסגרת המקבץ כמקצועות בחירה לא משפטיים, ובתעודת הבוגר לא יצוין דבר לימודיהם במקבץ.

פרק ז – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

24. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. המורים יודיעו על דרכי האכיפה של החובה במפגש הראשון.

25. בדיקת נוכחות בסדנה ובסמינר

- (1) על אף האמור בסעיף 24 לעיל, המורים יבדקו ויוודאו את נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסדנה ובסמינר.
- (2) היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבות מתן הודעה למורה הסדנה או הסמינר מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.
- (3) סטודנטית הנמצאת בשמירת הריון רשאית להעדר בכל התקופה לגביה יש אישור על שמירת הריון.

26. הפרת החובה

- (1) מורים רשאים להרחיק תלמידים מקורס, למנוע מהם לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מן הציון⁴, אם הפרו התלמידים את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על החלטת המורה תימסר לתלמידים ולמוזכירות.
- (2) תלמיד רשאי לערער בפני הדיקן על החלטתו של מורה לפי סעיף (א).

4. ראו סעיף 37(ב) להלן.

פרק ח – בחינות ועבודות בית**27. בחינות – כללי**

- (1) ככלל מתקיימות הבחינות בכתב. אין מתקיימות בחינות בעל־פה, אלא באישור ועדת ההוראה לבקשת המורה.
- (2) בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמידים לא יבצעו כל פעולה העלולה לחשוף את זהותם לבודקי הבחינה.
- (3) מורים רשאים לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסרו הודעה מוקדמת על כך לדיקן. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על-ידי התלמידים להבטחת הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם היא, כולה או חלקה, במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקנית").
- (4) בידיעון הפקולטה יפורסם אם הבחינה תתקיים עם או בלי חומר־עזר (להלן: "מתכונת הבחינה"). לא יוכנס שינוי במתכונת הבחינה אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – הדיקן. הודעה על שינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד.
- (5) הבחינות בכל המועדים ובדיקתן יהיו במתכונת וברמה דומות ככל שניתן.
- (6) על התלמידים להקפיד על כתב־יד קריא. לא ייערכו פעולות שכתוב של בחינות עקב כתב־יד לא קריא. תלמידים שיש בידיהם אישור על ליקוי כתיבה יוכלו לכתוב את הבחינה על מעבד תמלילים בפקולטה. בחינה שנכתבה בכתב־יד לא קריא לא תיבדק אלא באישור הדיקן.

28. בחינות – פירוט

- (א) המורים יודיעו לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר – ולא יאוחר משבועיים לפני השבוע האחרון הקודם לבחינה – מה החומר עליו תיערך הבחינה.
- (ב) המורים יודיעו לתלמידים לקראת הבחינה מהו משך זמן הבחינה, ויציינו שיקולים מיוחדים לגבי חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה. כמו כן יודיעו המורים לתלמידים מה תהיה מתכונת השאלות בבחינה: ניתוח אירוע, הרצאת דברים על נושא נתון וכדומה.
- (ג) ציונים חלקיים (למעט ציון מיטיב*), המהווים חלק מן הציון הסופי במקצוע, כגון ציונים עבור עבודות בית ובחינות ביניים, יימסרו על-ידי המורה למזכירות ויפורסמו לא יאוחר ממועד פרסום הציונים של בחינת המעבר במקצוע.
- (ד) מורה או עוזר הוראה יהיו נוכחים באולם הבחינה (בכל המועדים) מתחילתה, לפחות במשך השעה הראשונה לבחינה. המורה או עוזר ההוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה, כדי להשיב לשאלות הבהרה.
- (ה) (1) הבחינה מיועדת רק לתלמידים הזכאים לגשת לבחינה. המורה רשאי לשלול זכאות להיבחן אם התלמיד לא עמד במהלך הקורס במטלות הנדרשות.
- (2) הבחינות במועדים א־ב מתקיימות בתאריכים שפורסמו בידיעון הפקולטה.

* ראו להלן סעיף 37 א.

בנסיבות מיוחדות ובאישור הדיקן או ועדת הוראה ישונה מועד הבחינה. הודעה על המועד החדש תימסר על-ידי מזכירות התלמידים מבעוד מועד.

(ו) משך הבחינה שצוין בבחינה לא יוארך אלא לגבי תלמידים בעלי צרכים מיוחדים ובהתאם לסעיף-קטן (ז) להלן. המורים יתכננו את השאלון בקפידה בהתאם לאורך הבחינה שנקבע.

(ז) הארכת זמן מיוחדת בבחינה תינתן במקרים הבאים:

(1) עולים חדשים במשך שש השנים הראשונות בארץ וכן תלמידים ששפת אמם אינה עברית, שלא סיימו את לימודיהם בבית-הספר או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו היא עברית, יהיו זכאים כמפורט:

(א) הארכת זמן של רבע שעה לכל שעת בחינה ולא יותר מחצי שעה לכל הבחינה, במשך השנה הראשונה (הכרונולוגית) ללימודיהם.

(ב) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה במשך השנה השנייה (הכרונולוגית) ללימודיהם. לא תינתן הארכת זמן החל מהשנה השלישית (הכרונולוגית) ואילך.

(ג) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה תינתן לתלמידים, אשר לפני תחילת לימודיהם בפקולטה למדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנה אחת בלבד. לא תינתן הארכת זמן לתלמידים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנתיים ויותר.

אישור זכאות יינתן לכל תלמיד בנפרד על-סמך הצגת האישור הרלוונטי (תעודת עולה / אישור בית הספר על שפת ההוראה בו). זכאות לפי פיסקה זאת אינה חלה על בחינות בשפות, במקצועות הכלולים במקבצים, ובמקצועות לא משפטיים הניתנים במסגרת לימודים לתואר משותף עם חוגים אחרים.

מורה המתנגד להארכת זמן במקצוע אותו הוא מלמד יודיע על כך לדיקן, שיעביר את העניין להכרעת ועדה מקצועית הפועלת במסגרת דקנאט הסטודנטים. הודעה לתלמידים תפורסם בהתאם.

(2) תלמידים הזכאים להארכת זמן בחינה בשל מוגבלות מטעמים רפואיים או מטעמי ליקויי למידה על-פי קריטריונים הנהוגים באוניברסיטה ורק על סמך אישורים מתאימים שיומצאו לדקנאט הסטודנטים. הזכאות לפי פיסקה זו תיקבע על-ידי דיקן הסטודנטים או על-ידי מי שיוסמך על-ידיו.

(ח) (1) מורים רשאים למנות עוזרי הוראה לעזרה בבדיקת הבחינות.

(2) האחראיות על בדיקת הבחינות ומתן ציונים מוטלת על המורה.

(3) הבחינות ייבדקו על-ידי עוזרי ההוראה בהתאם להנחיות המורה. הבודקים ירשמו על-גבי גיליון הבחינה את הערותיהם לגוף הדברים, ציון מספרי לכל שאלה וציון מספרי (כולל) של הבחינה. ציון "נכשל" בבחינה מחייב אישור המורה, לאחר שעבר על מחברת הבחינה.

(ט) נבדקה הבחינה בידי מספר עוזרי הוראה, יוודאו המורים שקיימת התאמה סבירה בין הציונים של הבודקים.

(י) מורים אחדים המלמדים אותו מקצוע יתאמו ביניהם, עד כמה שאפשר, את ממוצע הציונים בכל אחת מהכיתות. ייעשה מאמץ שלא יהא פער משמעותי בממוצע הציונים בין כיתות כאמור.

(יא)

(1) בדיקת הבחינות תסתיים לא יאוחר מן המפורט בסעיף-קטן (2) להלן. המורים אחראים לכך שהבחינה תיבדק והציונים יימסרו למזכירות במועד. איחור במסירת הציונים מחייב אישור הדיקן.

(2) משך זמן בדיקת הבחינות יהיה 15 ימים קלנדריים לכל הקורסים. באישור הדיקן יתאפשר משך זמן בדיקה של 21 יום בקורסים הדורשים זאת, ובתנאי שההודעה על כך נכללה בסילבוס הקורס המופיע בידיעון הפקולטה.

(3) המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישור המורה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.

(4) המזכירות תודיע לתלמידים על איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לפרסומם באיחור.

(יב) הציונים יפורסמו בעילום שם, לפי מספרי הזיהוי של התלמידים, על לוח המודעות של הפקולטה ובאמצעות אתר הפקולטה. המזכירות לא תמסור ציונים בטלפון.

(יג) בנוסף לציונים של הנבחנים תפרסם המזכירות את הממוצע של הנבחנים בבחינה במועד שבו מדובר.

(יד) לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

29. ערעור על בחינה

(א) זכות ערעור:

תלמידים רשאים להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:

(1) מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.

(2) לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.

(3) המערערים יפרטו את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.

(4) הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עשוי להיות נמוך מן הציון המקורי.

(5) מבחן שבו יש שאלון רב ברירתי (אמריקאי), התלמידים לא יוכלו לצלם את מחברות הבחינה, אלא להגיע למועד הסברים בלבד שם יקבלו הסברים על הבחינה ויוכלו להיווכח שלא נפלה טעות בבדיקה.

(ב) הסברים לאחר הבחינה, קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון הבחינה:

(1) פתרון כתוב יועלה לאתר הפקולטה ביום פרסום הציונים.

(2) במקצוע בו המורה יבקש מועד הסברים, מועד ההסברים יקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על-ידי המורה או על-ידי עוזרי ההוראה. רשימת מועדי ההסברים תפורסם על-ידי מזכירות התלמידים.

- (3) המרצה או עוזרי ההוראה ימסרו את מחברות הבחינה למזכירות התלמידים (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.
- (4) תלמידים יכולים להגיש ערעור על ציון בבחינת מועד א עד סוף יום העבודה השני (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים; ועל הציון בבחינת מועד ב עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצוינת.
- (5) תלמידים המבקשים לערער ידאגו להשיג צילום של מחברת הבחינה. בשום מקרה לא תימסר מחברת הבחינה לתלמיד.
- (6) הערעור יוגש בעילום שם לאחראי חדר חלוקה על-גבי טופס הערעור, ואם ביקש זאת התלמיד, בצירוף צילום מחברת הבחינה. נפגמה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
- (7) הערעורים (טופס הערעור ועותק מקורי של הבחינה) יועברו לבדיקת המרצה, בבוקר של היום השלישי מיום פרסום הציונים.
- (8) חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על-ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.
- (9) ההחלטות בערעורים יימסרו על-ידי המורה עד שלושה ימים לפני מועד ב ועד שבועיים מיום קבלת הערעורים על בחינות מועד ב.
- (10) לא פורסמה ההחלטה בערעור עד שלושה ימים לפני המועד הבא של הבחינה והתלמיד ניגש לבחינה במועד הבא, ייזקף לזכותו הציון הגבוה מבין הציונים בשני המועדים.
- בכל מקרה אין אפשרות לקבל את מחברת הבחינה המקורית אלא את צילומה. ניתן לקבל את צילום מחברת הבחינה עד לפרסום ההודעה על העברת מחברות הבחינה של הסמסטר הרלוונטי לגריסה.
- (11) נפלה טעות בחישוב סך כל הנקודות המרכיבות את ציון המבחן, יוכל התלמיד להגיש בקשה לתיקון הטעות עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. למען הסר כל ספק, על הבקשה הנ"ל לא יחול סעיף 29(ב)(10) לעיל. מגבלת הזמן לא תחול אם הבחינה היא הבחינה האחרונה שהתלמיד נבחן בה באותו מקצוע.
- (12) א) אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לפני קבלת הציון: במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור הדיקן: על ידי בחינה מחדש; או על ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או עפ"י ממוצע הציונים של כל לימודי אותו סמסטר או באותה שנה.
- ב) אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לאחר קבלת ציון: במקרים אלו ישתנה ציונו של התלמיד בבחינה לפי ממוצע הנקודות שהועלו בערעורים באותו מקצוע ובאותו מועד, או ע"י בחינה מחדש. (לאחר הבחינה לא ניתן יהיה לשנות את הבחירה).

30. מועד חריג

- (א) לעניין סעיף זה "מועד חריג" - לרבות מטלת סוף קורס או בחינה במהלך סמסטר מאוחר למועד בו למד התלמיד את הקורס.
- (ב) מועד חריג יתקיים רק בבחינות מעבר בסוף הקורס.
- (ג) הזכאות למועד חריג תיקבע על-ידי הוועדה לענייני תלמידים (להלן בסעיף זה: "הוועדה").
- (ד) ככלל, לא תאשר הוועדה מועד חריג לתלמיד שבחר שלא להיבחן במועד א', גם אם נבצר ממנו - נבצרות מוחלטת - להבחן במועד ב'. יחד עם זאת, הוועדה רשאית לאשר מועד חריג במקרים נדירים לתלמידים שנבצר מהם לגשת לשני מועדי הבחינה הסדירים בקורס, הכל בהתאם לאמור בסעיף זה.
- (ה) במקרים הבאים (ולמרות האמור בס"ק (ד)) יהיו תלמידים זכאים להיבחן במועד חריג:
- 1) תלמידים שנבצר מהם לגשת לאחד המועדים בקורס מחמת שירות מילואים פעיל בעת מועד הבחינה;
  - 2) תלמידים ששירתו במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות במהלך הסמסטר, כאשר תאריך הבחינה באחד המועדים חל במהלך השבועיים שלאחר השחרור משירות המילואים או תלמידים ששירתו שרות מילואים רצוף של יותר משמונה ימים אך לא יותר מעשרים יום כאשר תאריך הבחינה באחד המועדים חל במהלך השבוע שלאחר שחרורם. לעניין סעיף זה, "במהלך הסמסטר" – לרבות בתקופה בה מתקיימות הבחינות במועדים הרגילים.
  - 3) תלמידים שלהם נקבעו שתי בחינות באותו התאריך. יודגש, כי במקרה זה הזכאות למועד חריג מותנית בכך שהתלמיד ייבחן באחת משתי הבחינות.
  - 4) תלמידים הלומדים באחת התכניות המשותפות, ונקבעו להם שתי בחינות בקורסי חובה ו/או חובת בחירה באותו יום או יום אחרי יום, יהיו זכאים למועד חריג בקורס חובה משפטי אם ייבחנו בקורס החובה השני במועד הרגיל. בכל מקרה בכל מקצוע יהיה מועד חריג אחד לכל היותר.
  - 5) תלמידות בשמירת הריון.
  - 6) תלמידות שילדו במהלך 21 הימים הקודמים למועד בחינה בקורס.
  - 7) תלמיד שבת-זוגו ילדה במהלך שלושת הימים הקודמים למועד בחינה בקורס.
  - 8) תלמידים שעברו אשפוז או שחלו במחלה ממושכת היוצרת נבצרות בעת מועד הבחינה וניתן בגינה אישור רופא מומחה.
  - 9) תלמידים להם נפטר קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה (בן/בת זוג, הורה, ילד/ה, אח/ות) בתקופה במשך 30 הימים הקודמים למועד בחינה בקורס.
  - 10) בנוסף לכל האמור לעיל, שמור לוועדה שיקול הדעת להחליט על זכאות למועד חריג במקרים נוספים, שהינם יוצאי דופן, אשר אינם מנויים בסעיף זה.
  - 11) בקשה למועד חריג תוגש למזכירות התלמידים בליווי האישורים המתאימים לביסוסה.

- (1) יכול מרצה להחליט כי הציון בקורס יהיה ע"פ מטלת סיום שאינה בחינה הנערכת באוניברסיטה תחת פיקוח.
- (2) מטלת הסיום תפורסם בסמוך לסיום הקורס ותוגש תוך זמן קצר שיקבע ע"י המרצה.
- (3) פרסום ציוני מטלת סיום יהיה תוך 21 ימים קלנדריים.
- (4) לא יהיה מועד שני להגשת מטלת הסיום.

31. עבודות בית

- (א) המורים יפרסמו בתחילת הלימוד במקצוע את מועדי ההגשה של כל העבודות. אסהדבר אינו אפשרי, יודיעו המורים על מועד ההגשה תוך זמן סביר להכנת העבודה. הודעה בדבר מועדי הגשת העבודות תימסר למרכז של שנת הלימוד.
- (ב) עבודת בית תיעשה באופן עצמאי, ללא שיתופם וללא עזרתם של אחרים, תוך הקפדה על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים, והכול כפי שייקבע על-ידי המורה; בכל מקרה אין להעתיק או להשתמש במקורות כלשהם ללא ציון הדבר כמקובל בעבודות אקדמיות.
- (ג) העבודות תוגשנה מודפסות, בעילום שם, נושאות את ת.ז. של התלמיד בלבד. עבודה שהוגשה בכתב יד ו/או ללא ת.ז. של התלמיד על-גביה ו/או תכלול פרטים מזהים של התלמיד (למעט ת.ז.), לא תיבדק. דינה של העבודה כאילו לא הוגשה.
- (ד) ציונים על עבודות בית יועברו למוזכרות ויפורסמו לכל המאוחר 30 יום לאחר הגשת העבודות על-ידי התלמידים, ובלבד שתאריך פרסום הציונים לא יהיה מאוחר ממועד הפרסום של ציוני הבחינה הסופית. תלמידים שהגישו עבודה וציונה לא פורסם, יהיו רשאים לטעון זאת, בצירוף העתק העבודה, תוך 14 ימים מיום פרסום הציונים. הציונים יתפרסמו רק ביום שהמחברות הועברו לחלוקה.
- (ה) (1) תלמיד ששירת במילואים ונדרש להגיש עבודות בית בתקופת המילואים או במועד מאוחר יותר – יוארך המועד להגשת כל עבודה במספר ימים השווה למספר ימי המילואים שבין יום תחילת המילואים עד המועד המקורי להגשת העבודה.
- (2) תלמיד הזכאי למועד בחינה חריג ונדרש להגיש עבודת בית בתאריך הנופל בהפרש של עד שלושה ימים ממועד הבחינה, יידחה מועד ההגשה של העבודה במספר ימים השווה להפרש שבין מועד הגשת העבודה המקורי לבין מועד הבחינה.
- (3) במקרה שבו אין טעם להגשת העבודה לאחר המועד המקורי, המרצה רשאי להחליף את העבודה בעבודה אחרת.
- (4) הדיקן, לפי המלצת המרצה, רשאי לבטל את חובת הגשת העבודה. במקרה כזה יקבע המרצה את הרכב הציון.
- (ו) ככלל אין ערעור על ציון העבודות, אלא אם נקבע אחרת על-ידי מורי הקורס.

32. חזרה על קורס(א) חזרה על קורס חובה לאחר כישלון:

- (1) תלמידים שנכשלו בקורס חובה חייבים ללמוד אותו שוב.
- (2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').

(ב) חזרה על קורס בחירה לאחר כישלון:

- (1) תלמידים שנכשלו בקורס בחירה יכולים – אך לא חייבים – להירשם אליו שוב (הרישום על סמך מקום פנוי).
- (2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').

(ג) חזרה על קורס שלא לאחר כישלון:

- (1) תלמידים שניגשו לבחינה הסופית, קיבלו ציון עובר והמעוניינים לנסות לשפר את הציון, יכולים ללמוד את הקורס שוב (בקורסי בחירה הרישום על סמך מקום פנוי). תלמידים שלמדו קורס חובה אך לא ניגשו לבחינה הסופית חייבים ללמוד אותו מחדש.
- (2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. באישור המרצה ניתן לגרור ציון חלקי שנתקבל באותו מקצוע בפעם הקודמת או חלק ממנו.
- (3) שונה משקלו היחסי של הציון החלקי בשנה בה לומד התלמיד את המקצוע מחדש, ישוקלל משקלו של הציון החלקי בהתאם לשיקול דעת המרצה.
- (4) לא ניתן לחזור על קורס "מקורות המשפט הישראלי" למעט במקרה של כישלון.
- (5) במקרה זה קובע הציון.
- (ה) על תלמידים שנכשלו במקצוע חובה, חזרו עליו ונכשלו בו שוב, יחולו הוראות סעיף 33.

- (ו) תלמידים לא יורשו ללמוד כל מקצוע שמועד הוראתו חופף באופן מלא או חלקי את מועד ההוראה של המקצוע שעליהם ללמוד מחדש.
- (ז) נכשל תלמיד במקצוע חובה או לא ניגש לבחינה והמקצוע לא ניתן בפקולטה בשנה שלאחר מכן – יובא העניין לידיעת הדיקן כדי שימצא פתרון הולם.
- (ח) תלמידים לא יוכלו לחזור על לימוד קורס מסוים לצורך שיפור ציון אם למדו בינתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא.

33. מניעת המשך לימודים עקב כישלון

- א. תלמיד שנכשל בקורס חובה, חזר ולמד בו או בקורס שהוא תחליף אותו (קורס), ונכשל פעם נוספת, יופסקו לימודיו בפקולטה. לעניין סעיף זה, בקורסים בהם מתקיימת

- בחינה סופית תלמיד לא ייחשב כמי שנכשל בקורס אם הוא לא נבחן באף אחד ממועדי הבחינה הסופית.
- ב. לצורך טיפול בערעורים על החלטה להפעיל סעיף זה תוקם ועדה שתורכב מיו"ר ועדת הקבלה, יו"ר הוועדה לענייני תלמידים ושלושה חברי סגל אקדמי נוספים שימונו על ידי הדיקן.
- ג. במקרים חריגים מאד ולפי בקשת התלמיד תהיה רשאית הוועדה לאשר חזרה נוספת אחת על הקורס. הוועדה תורשה גם להתנות את החזרה על הקורס בתנאים, ובכלל זה בצמצום היקף הקורסים אותם רשאי התלמיד ללמוד בכל סמסטר.
- ד. התלמיד בעניינו מתנהל הדיון בוועדה רשאי להיות נוכח בדיון, כמו כן ניציג מועצת הסטודנטים של הפקולטה רשאי לייצג את התלמיד בדיון אם התלמיד מעוניין בכך.
- ה. הופסקו לימודיו של תלמיד עקב כישלון כפול, יוכל לפנות בבקשה לחידוש לימודיו רק לאחר שלוש שנים. הדיקן או ממלא מקומו רשאים, במקרים חריגים, לאשר את חידוש הלימודים לפני שחלפו שלוש השנים. תלמיד יוכל לחדש את לימודיו כאמור רק אם עמד בתנאי הקבלה לפקולטה בשנת חידוש ההרשמה. במקרה כזה ניתן להכיר בקורסים שלמד בפקולטה בעבר ושציונם אינו נמוך מ-75.

פרק ט – ציונים

34. הציון הסופי

- א. ציון סופי במקצוע לימוד יכלול את כלל המרכיבים שנקבעו על-ידי המורה, וביניהם בחינת מעבר בסוף הקורס, בחינות ביניים, עבודות בכתב, מבדקים בכתב ובעל-פה, וציון מיטיב על נוכחות והשתתפות.
- ב. מרכיבי הציון יפורסמו בידיעון הפקולטה. לא יוכנס שינוי במרכיבי הציון כפי שפורסמו אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – באישור הדיקן. הודעה על השינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד בכתב, עם העתק לדיקן, ובעל-פה.
- ג. ציון מעבר בקורסים הינו 60 (אם לא צוין אחרת).

35. מקצועות חובה ושיעורי בחירה

- א. במקצועות חובה ושיעורי בחירה תתקיים בחינת מעבר בכתב בסוף הקורס.
- ב. במקצוע שנתי יהיה משקלה של בחינת המעבר 60% לפחות מהציון הסופי ובמקצוע סמסטריאלי – 70% לפחות מהציון הסופי, אלא אם כן יאושר אחרת על-ידי ועדת ההוראה.
- ג. כל סטייה מהוראות אלו מחייבת אישור מראש של ועדת ההוראה.
- ד. יערך תיקון ציונים בפקולטה. במידה וייבחנו 25 תלמידים לפחות ממוצע הציונים יהיה בין 77 ל-81. הדיקן רשאי לאשר סטייה מטווח הציונים המתוקן על פי בקשה מנומקת של המרצה.

36. סמינרים

- (א) הציון בסמינר מורכב מנוכחות במפגשים, מהשתתפות פעילה, מהצגת העבודה בעל-פה ומרמת העבודה בכתב, והכול כפי שייקבע על-ידי המורה.
- (ב) ניתן לקיים גם מבחני ביניים או בחנים.
- (ג) משקל העבודה בכתב יהיה 60% לפחות מהציון הסופי.
- (ד) אישר המורה הגשתה של עבודה משותפת, כאמור בסעיף 22(ב)(6) לעיל, יבהיר לתלמידים מהם הקריטריונים להערכתה של עבודה כזו.

37. מרכיבי הציון

(א) ציון מיטיב:

- (1) ניתן לקבוע ציון מיטיב בין מרכיבי הציון הסופי.
- (2) ציון מיטיב יינתן על השתתפות פעילה ואיכותית במיוחד במפגשים, ובלבד שיקויים רישום שוטף בדבר התלמידים שהתבלטו כאמור.
- (3) ציון מיטיב לא יעלה על 8 נקודות.
- (4) על המורה להעביר למזכירות התלמידים את הציונים המיטיבים לכל המאוחר יום אחד לפני בחינת מועד א של המקצוע.

(ב) ציון חלקי:

ניתן לקבוע ציון חלקי, ובכלל זה הפחתת נקודות, עקב סיבות שונות, לרבות: אי-נוכחות; אי-מוכנות לשיעור; או אי-קיום דרישות הקורס כפי שהוגדרו על-ידי המורה.

38. ממוצע ציונים

בחישוב ממוצע ציוניו של תלמיד יינתן לכל אחד מהמקצועות שלמד משקל יחסי בהתאם למספר נקודות הזכות של אותו מקצוע (שקלול).⁷

פרק י – נקודות זכות שלא בגין לימוד מקצוע**39. משפט מבויים שנתי**

השתתפות במשפט המבויים השנתי מיועדת לתלמידים מצטיינים, והיא מקנה 4 נקודות זכות. בהסכמת המורה האחראי על המשפט המבויים יוכלו להיחשב 4 נקודות הזכות

7. נקודות הזכות בגין מקצועות הלימוד הן בהתאם למספר הנקודות שהוקצו לכל אחד מהם בעת שנלמד על-ידי התלמיד בפועל, גם אם משקל המקצוע היה שונה עת החל התלמיד לימודיו בפקולטה.

כסמינר, ובלבד שהתלמיד ילמד לפחות סמינר אחד נוסף בפקולטה. השתתפות במשפט המבויים השנתי תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

40. השתתפות במערכת כתב-עת

- (א) השתתפות במערכת כתב-עת משפטי של הפקולטה מיועדת לתלמידים מצטיינים והיא מקנה לתלמיד 4 נקודות זכות לשנה.
- (ב) הודעה על הענקת נקודות זכות לפי סעיף זה תועבר לדיקן מדי שנה.
- (ג) מספר הנקודות המרבי שתלמיד יוכל לצבור במהלך לימודיו בפקולטה על-פי סעיף זה הינו 8 נקודות זכות.
- (ד) השתתפות במערכת לפי סעיף זה תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

41. פרסום בכתב-עת

- (א) עורכי כתב-עת משפטי של הפקולטה, יחד עם המורים בתחום הרלוונטי, רשאים להעניק 2-4 נקודות זכות לתלמידים שרשימה מפרי עטם פורסמה בכתב-עת משפטי בעל מוניטין.
- (ב) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר רב יותר.

42. עבודת מחקר

- (א) הדיקן, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.
- (ב) העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 נקודות זכות לפי החלטת המורה, ו-3-4 נקודות זכות לפי החלטת המורה בהיוועצות עם הדיקן.
- (ג) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר נקודות זכות רב יותר.

43. פעילות התנדבותית

- (א) הפקולטה למשפטים מעודדת מעורבות של סטודנטים בפעילויות חברתיות כחלק בלתי נפרד מהחינוך המשפטי.
- (ב) תלמידים המשתתפים בפעילויות התנדבותיות של מעורבות חברתית שאושרו על-ידי דקנאט הסטודנטים זכאים לפטור בהיקף של עד 4 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה הלא משפטיים. תלמידי תכניות משותפות יהיו זכאים לפטור בהיקף של שתי נקודות זכות.
- (ג) תלמידים המשתתפים בפעילות התנדבותית כאמור בסעיף (א), שאושרה על-ידי דקנאט הסטודנטים, המאושרת על-ידי דיקן הפקולטה למשפטים כהתנדבות בעלת אופי משפטי, זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה

המשפטיים. רשימת הפעילויות המאושרות כהתנדבותיות משפטיות תימצא במזכירות התלמידים בתחילת שנת הלימודים.
 (ד) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר.

44. השתתפות במקהלה, בתזמורת ובנבחרות הייצוג של האוניברסיטה

(א) תלמידים המשתתפים במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.
 (ב) אישור על השתתפות לפי סעיף-קטן (א) יימסר לפקולטה על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.

פרק יא – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וכלכלה

45. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללימוד בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לכלכלה, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
 (ב) תלמידים הולמדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: יסודות בכלכלה למשפטנים (4 נקודות זכות); מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות. התלמידים יהיו חייבים ללמוד את הקורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".
 (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לכלכלה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בכלכלה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לכלכלה.
 (ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת למשפטים ולכלכלה יהיו חייבים בלימוד הקורס "יסודות הסטטיסטיקה למשפטנים".
לתלמידים השוקלים לעסוק בתחומים של משפט פרטי או עסקי מומלץ לבחור בקורס "אמצעי תשלום", קורס יסוד שבחלק מבת-הספר האחרים למשפטים הוא שיעור חובה.

46. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג לכלכלה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות שבהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).⁸

8. ראה להלן הבהרות לעניין ההכרה בשיעורים במסגרת התוכנית, שניתנים במקביל כשיעורי חובה בפקולטה למשפטים.

פרק יב – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ומדעי המחשב

47. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג למדעי המחשב, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג למדעי המחשב ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורים וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג למדעי המחשב במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר במדעי המחשב, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג למדעי המחשב.

(ד) החל מהשנה השנייה ללימודים, לתלמידי התכנית תינתן עדיפות בהרשמה למקצועות בתחום של משפט וטכנולוגיה, בהתאם לרשימת קורסים שתיקבע מעת לעת על-ידי מרכזי התכנית בפקולטה למשפטים.

(ה) תלמידים בתואר כפול בתכנית המשותפת למשפטים ולמדעי המחשב יהיו חייבים בלימוד שלושה קורסי בחירה משפטיים לפחות מאשכול "משפט וטכנולוגיה".

48. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג למדעי המחשב במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יג – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ופסיכולוגיה

49. התכנית

(א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לפסיכולוגיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לפסיכולוגיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לפסיכולוגיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בפסיכולוגיה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לפסיכולוגיה.

50. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לפסיכולוגיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יז – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ורפואה**51. התכנית**

(א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולפקולטה לרפואה (בטכניון), החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והפקולטה לרפואה ובתנאי שאינם בעלי תואר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של הפקולטה לרפואה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי הפקולטה לרפואה.

52. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה לרפואה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בפקולטה לרפואה כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק טו – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וסיעוד**53. התכנית**

(א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לסיעוד החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לסיעוד ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות ומקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לסיעוד לתואר בוגר בסיעוד, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לסיעוד.

54. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לסייעוד במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק טז – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ולימודי אסיה

55. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג ללימודי אסיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג ללימודי אסיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) התלמידים ילמדו במקביל את התכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התכנית של החוג ללימודי אסיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר.

(ג) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ד) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מחלק משיעורי הבחירה (8 נקודות זכות) בחוג ללימודי אסיה.

מומלץ לתלמידי התואר הכפול בתכנית ללמוד קורס של גב' ענבל ינקו "מבוא למשפט סיני".

56. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג ללימודי אסיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יז – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותקשורת

57. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לתקשורת החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) התלמידים ילמדו במקביל את התכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התכנית לתואר בוגר בתקשורת במסלול הדו-חוגי.

(ג) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ד) תלמידים הלומדים בתכנית לא ילמדו קורסים משפטיים בחוג לתקשורת.

58. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לתקשורת במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יח – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותעודת הוראה

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד משפטים העשויים להשתלב בלימוד מקצועות האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום החינוך.

מבנה התכנית:

* התכנית תכלול לימוד סך של 112 נקודות שילמדו במסגרת הפקולטה למשפטים (הכוללות הקורסים:תולדות הרעיון המדיני,קורס על המיעוט הערבי בישראל), 36 נ"ז שילמדו בחוג ללמידה,הוראה והדרכה ו-10 נ"ז לימודי השלמה ספציפיים לנושא האזרחות שילמדו בחוג למדע המדינה.

* השלמת התכנית במלואה תקנה לסטודנטים תואר משולב במשפטים, ותעודת הוראה. הלימודים ימשכו 4 שנות לימוד זולת אם קיבל הסטודנט אישור מהפקולטה למשפטים לסיים את לימודיו מוקדם או מאוחר יותר.

פרק יט – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותכנית "אופקים"-תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה**59. התכנית**

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ותכנית "אופקים"-תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה, החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של תכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי תכנית "אופקים".

(ד) תלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של תכנית "אופקים", אך לא יוכלו ללמוד קורסים משפטיים שלא במסגרת הפקולטה למשפטים.

60. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות). הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בפקולטה למשפטים בהם קיבל ציונים כמקצועות בחירה בתכנית אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כ – תכנית משותפת במשפטים ועבודה סוציאלית

61. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל בית הספר לעבודה סוציאלית ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או תואר בעבודה סוציאלית.

(ב) תלמידים הלומדים בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מבוא לסוציולוגיה (2 נקודות זכות); מקצועות בחירה לא משפטיים בהיקף של 20 נקודות זכות; חלק מסדנאות ושיעורי בחירה משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות ומהקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).

(ג) התלמידים ילמדו במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של בית הספר לעבודה סוציאלית, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי ביה"ס לעבודה סוציאלית.

(ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת למשפטים ולעבודה סוציאלית יהיו חייבים בלימוד הקורס "יסודות הסטטיסטיקה למשפטים".

62. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית לעבודה סוציאלית במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בביה"ס לעבודה סוציאלית כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כא – תכנית משותפת במשפטים ומערכות מידע ניהוליות

63. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג למערכות מידע ניהוליות, החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג למערכות מידע ניהוליות ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

- (ב) תלמידים הלומדים בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לתואר בוגר במערכות מידע ניהוליות, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג למערכות מידע ניהוליות.

64. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג למערכות מידע ניהוליות במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כב – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בפילוסופיה

65. רציונל

- (א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא-פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.
- מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה פילוסופית רחבה, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית.
- (ב) במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני בפילוסופיה החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.
- (ג) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג לפילוסופיה. במשבצת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג לפילוסופיה מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון בפילוסופיה.
- (ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג ו-ד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני בפילוסופיה (במסלול א או במסלול ב).

66. תנאי קבלה לתכנית

- (א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע של 80.

- (ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה בפילוסופיה בסך 22 שש"ס כמפורט להלן.
 (ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני בפילוסופיה יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים בציון סופי של 80 לפחות.

67. מבנה הלימודים

- (א) תכנית זו, כמו התכנית הקיימת לתואר שני בפילוסופיה, תילמד במסלול א (בהיקף של 32 שש"ס) או במסלול ב (בהיקף של 44 שש"ס), בכפוף לאישור החוג בפילוסופיה.
 (ב) מועמדים ללימודים בתכנית (בזוהת למועמדים אחרים לתואר שני בפילוסופיה שהתואר הראשון שלהם אינו בפילוסופיה) יהיו חייבים בקורסי השלמה בסך של 22 שש"ס הכוללים: פילוסופיה יוונית, פילוסופיה חדשה, לוגיקה, תורת ההכרה, אתיקה (4 שש"ס כל אחד), וסדנת כתיבה (2 שש"ס). הם יוכלו לקחת קורסים אלה החל משנה ב לימודיהם בפקולטה, והם יחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").
 (ג) סיים המועמד את קורסי השלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל משנה ג ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג לפילוסופיה.
 (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
 (ה) למד המועמד קורסים בפילוסופיה בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 שש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות בפילוסופיה. במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 שש"ס במסלול א, וב-40 שש"ס במסלול ב.
 (ו) קבלת התואר השני בפילוסופיה כללית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כג – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

68. התכנית

- (א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
 (ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 8 נקודות זכות ומהקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).
 (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

69. אי סיום הלימודים במסגרת התכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לסוציולוגיה ולאתרופולוגיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כד – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים (במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים – ביה"ס למדעי המדינה)

70. רציונל

(א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא-פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.

(ב) מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה רחבה ביחסים בינלאומיים, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית.

(ג) במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני ביחסים בינלאומיים במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים בבית הספר למדעי המדינה, החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ד) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג ליחסים בינלאומיים במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים בבית הספר למדעי המדינה. במשבצת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג ליחסים בינלאומיים מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון ביחסים בינלאומיים.

(ה) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג וד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני ביחסים בינלאומיים (במסלול א או במסלול ב).

71. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע של 80.

(ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה ביחסים בינלאומיים בסך 22 ש"ש כמפורט להלן.

(ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני ביחסים בינלאומיים יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים בציון סופי של 80 לפחות.

72. מבנה הלימודים

- (א) תכנית זו, כמו התואר הכפול בתכנית הקיימת לתואר שני ביחסים בינלאומיים, תילמד במסלול מחקרי (בהיקף של 82 שש"ס בתוספת תיזה לתואר מאסטר) או במסלול לא-מחקרי (בהיקף של 44 שש"ס), בכפוף לאישור החוג ליחסים בינלאומיים.
- (ב) המועמדים ללימודים בתכנית (בהיות למועמדים אחרים לתואר שני ביחסים בינלאומיים שהתואר הראשון שלהם אינו במדע המדינה) יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 28 שש"ס הכוללים: קורסי חובה בשנה א' בתואר ביחסים בינלאומיים (סה"כ 8 שש"ס), גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס), סדנת מחקר (שנה א', 4 שש"ס). הם יוכלו לקחת קורסים אלה החל משנה ב ללימודיהם בפקולטה, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").
- (ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג'** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג ביחסים בינלאומיים.
- (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
- (ה) למד המועמד קורסים ביחסים בינלאומיים בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 שש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות ביחסים בינלאומיים.
- (ו) במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 שש"ס במסלול א, וב-40 שש"ס במסלול ב.
- (ז) קבלת התואר השני ביחסים בינלאומיים מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כה – תכנית משותפת במשפטים ובמדיניות ציבורית

73. רציונל

- (א) הדיסציפלינה המשפטית, מעצם טיבה, עוסקת בסמכויות השונות המוענקות לרשויות הציבוריות בישראל, ובכללים החלים על אופן הפעלת סמכויות אלו (כגון כללי ההליך ההוגן, המחויבות להגנה על זכויות אדם, וכיו"ב). תחום המדיניות הציבורית והמינהל הציבורי, כענף מענפי מדעי המדינה, חוקר את דרכי גיבושה ויישומה של מדיניות ציבורית. הקניית ידע הן בשדה המשפט והן בשדה המדיניות הציבורית מאפשרת לתלמידים לרכוש כלים ייחודיים המשלבים את נקודות המבט והתובנות המחקריות באשר לדרכי פעולת השלטון והפוליטיקה בישראל.
- (ב) במסגרת התכנית ילמדו התלמידים לקראת תואר שני במינהל ומדיניות ציבורית החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.
- (ג) במסגרת לימודיהם בשנים א' וב' יתאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים ללמוד את הקורסים אשר נדרשים על-ידי בית הספר למדע המדינה כתנאי לתחילת לימודי התואר השני במינהל ומדיניות ציבורית. היקף לימודי ההשלמה הנ"ל הוא עד 20 נ"ז, והם ייחשבו במסגרת מכסת קורסי הבחירה הלא-משפטיים אותם רשאים תלמידי הפקולטה למשפטים ללמוד במסגרת לימודי התואר הראשון.
- (ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה ובכפוף לעמידה בתנאים המפורטים להלן, יתאפשר לתלמידים בתכנית ללמוד, במקביל ללימודיהם בשנים ג ו-ד בפקולטה למשפטים,

את הקורסים הנדרשים לקבלת תואר שני במינהל ומדיניות ציבורית (במסלול א או במסלול ב). לאחר שיעמדו בהצלחה בדרישות הפקולטה למשפטים ובית הספר למדע המדינה כמפורט יהיו התלמידים זכאים לתואר ראשון במשפטים ולתואר שני במינהל ומדיניות ציבורית.

(ה) קבלת התואר הראשון במשפטים והתואר השני במינהל ומדיניות ציבורית תפתח בפני בוגרי התוכנית את האפשרות להשתלב במחקר אקדמי או בעשייה בתחום הציבורי, כעורכי דין, כעובדי ציבור או כנבחרי ציבור.

74. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, במוצע של 80.

(ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה במדע המדינה בסך 20 ש"ס כמפורט להלן.

(ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר במינהל ומדיניות ציבורית יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים..

75. מבנה הלימודים

(א) התוכנית לתואר שני במינהל ובמדיניות ציבורית תילמד (במקביל לשנים ג' וד' בפקולטה למשפטים) במסלול א (בהיקף של 32 ש"ס) או במסלול ב (בהיקף של 44 ש"ס), על פי כללי בית הספר למדע המדינה.

(ב) המועמדים ללימודים בתכנית יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 20 ש"ס הכוללים: מבוא לממשל ופוליטיקה; המערכת הפוליטית הישראלית; מבוא למנהל ציבורי; שיטות מחקר. תלמידים שיבחרו במסלול לא מחקרי (מסלול ב') יהיו פטורים משיטות מחקר. הקורסים הנ"ל ילמדו במסגרת בית הספר למדע המדינה.

(ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בתוכנית למינהל ומדיניות ציבורית.

(ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".

(ה) קבלת התואר השני במינהל ומדיניות ציבורית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

76. תעודת בוגר במשפטים ומוסמך במינהל ומדיניות ציבורית

קבלת תעודת בוגר במשפטים ותעודת מוסמך במינהל ומדיניות ציבורית תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. לא השלים התלמיד את דרישות התוכנית במינהל ומדיניות ציבורית, יהיה התלמיד זכאי לקבלת תעודת בוגר במשפטים אם עמד בכל הדרישות לתואר ראשון במשפטים. במסגרת זו יובאו בחשבון עד 20 ש"ס שנלמדו מחוץ לפקולטה למשפטים ויוכרו כשיעורי בחירה לא-משפטיים.

פרק כו – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה

77. רציונל

(א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא־פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.

(ב) מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה רחבה בלימודי אסיה, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית, תוך הרחבה והעמקת הידע והבנת תרבותה של אסיה המודרנית, להקנות ידע ושיטות עבודה ומחקר בנושאים שנמצאים על סדר היום באסיה (ובעולם), כגון יחסי חוץ, חברה ודמוגרפיה, צבט וביטחון, תהליכי דמוקרטיזציה, בעיות אנרגיה, סוגיות הקשורות למיעוטים ולהגירה ועוד. במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני בלימודי אסיה, החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ג) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג ללימודי אסיה. במשבצת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג ללימודי אסיה מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון בתחום.

(ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג ו־ד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני בלימודי אסיה (במסלול א או במסלול ב).

78. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, במוצע של 80.

(ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה בלימודי אסיה בסך 22 ש"ס כמפורט להלן.

(ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני בלימודי אסיה יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים.

79. מבנה הלימודים

(א) תכנית זו, כמו התכנית הקיימת לתואר שני בלימודי אסיה, תילמד במסלול א' מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 שש"ס), או במסלול ב' לא־מחקרי (כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס), או במסלול ג' לא מחקרי – שפה מורחב (סה"כ 36 שש"ס), בכפוף לאישור החוג ללימודי אסיה.

(ב) המועמדים ללימודים בתכנית (בזהות למועמדים אחרים לתואר שני בלימודי אסיה שהתואר הראשון שלהם אינו בתחום) יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 28 שש"ס באחת משלוש ההתמחויות הבאות: פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית,

- תרבות וחברה באסיה המודרנית או התמחות במיקוד אזורי: סין ומרכז אסיה/ תת היבשת ההודית/ יפן וקוריאה. הם יוכלו לקחת קורסים בנושאים אלה החל משנה ב ללימודיהם בפקולטה, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").
- (ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג בלימודי אסיה.
- (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
- (ה) למד המועמד קורסים בלימודי אסיה בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 ש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות בלימודי אסיה.
- (ו) במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 ש"ס במסלול א, וב-40 ש"ס במסלול ב.
- (ז) קבלת התואר השני בלימודי אסיה מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כז - תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בחוג להיסטוריה כללית

80. רציונל

- (א) ההיצע והביקוש בתחומי הלמידה השונים מנותבים כיום יותר ויותר לכיוון החקר והלמידה הבין-תחומיים והרב-תחומיים, המשלבים תחומי ידע שונים אשר מקיימים דיאלוג פורה ביניהם. צרכי השוק החדשים מחייבים את הבוגרים בהתמקצעות רב-תחומית ולא יחידנית, צרה, כפי שהיה בעבר. השילוב בין לימודי משפטים ותחומי ידע אחרים, לרבות מדעי הרוח, מאפשר לבוגרים לצאת אל עולם המקצוע כשבידיהם כלים מגוונים להתמודדות עם ביקושי השוק והאתגרים המקצועיים הגלובאליים הניצבים בפניהם. יותר ויותר נדרשים בשוק העבודה וההשכלה מועמדים בעלי רקע רחב ותחומי התעניינות מגוונים, בשלים ובעלי כישוריים אנליטיים ולשוניים.
- (2) לימוד ההיסטוריה האירופאית והאמריקאית לתואר שני עשוי לצייד את תלמידי המשפטים בכלים וברקע מעמיק העשויים לתרום משמעותית ליכולתם לנתח תופעות ותהליכים עולמיים מנקודת מבט על-תקופתית, ולהבין טוב יותר את הגורמים והנסיבות שתרמו יותר מכל לעיצוב מערכות המדינה והמשפט במדינות שונות ובקהילה הבינלאומית, כמו גם לעלייתן של מגמות משתנות בתחומים כגון המשפט הבינ"ל ותורת המשפט.
- (ג) מטרת התכנית במשפטים עם מסלול מואץ לתואר שני בהיסטוריה כללית היא לאפשר לתלמידים מצטיינים במשפטים המתעניינים בהיסטוריה לרכוש, במסגרת שיעורי בחירה חוץ-פקולטטיים, השכלה היסטורית מעמיקה אשר תרחיב את אופקיהם. הם ירכשו כישורים לפרש ולנתח באופן עצמאי טקסטים מורכבים, ויעמדו על הקשרים היסטוריים אשר יעשירו את הבנתם המשפטית הרחבה.
- (ד) המועמדים ללימודים במסגרת תכנית זו יהיו חייבים בהשלמת קורסי השלמה מדרגים א' ב' ו-ג' של התואר הראשון בחוג להיסטוריה כללית בסך 22 ש"ס, כמפורט בסעיף 33 להלן.

(ה) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג' ו-ד' בפקולטה למשפטים, יוכלו התלמידים בתכנית ללמוד את הקורסים הנדרשים לתואר שני בהיסטוריה (במסלולים א' ו-ב').

81. תנאי הקבלה לתכנית

- (א) תלמיד שהשלים לפחות 70 נקודות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע 80.
 (ב) על המועמד להשלים קורסים בתואר ראשון בהיסטוריה בסך 22 ש"ס כמפורט להלן.
 (ג) המעבר לסמסטר רביעי בחוג להיסטוריה יותנה באישור זכאות לתואר הראשון במשפטים.

82. מבנה הלימודים

- (א) תכנית זאת, כמו התוכנית הקיימת לתואר שני בהיסטוריה כללית, תילמד במסלול א' (היקף של 28 ש"ס) או במסלול ב' (היקף של 36 ש"ס), בכפוף לאישור ועדת המ.א של החוג להיסטוריה ולמועצת הפקולטה למשפטים.
 (ב) במידה שהמועמד השלים במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים קורסים בהיסטוריה בדרג א' או ב', או, למד שני קורסים במשפטים בעלי תכנים היסטוריים, הוועדה החוגית לתואר שני בחוג להיסטוריה כללית תהיה רשאית להכיר ב-4 ש"ס מקורסים אלה כחלק מהלימודים הנדרשים כהשלמות לקראת הקבלה לתואר השני בהיסטוריה כללית. במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-18 ש"ס כשעות השלמה. קבלת התואר השני בהיסטוריה כללית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.
 (ג) המועמדים ללימודים בתכנית (באופן זהה לתלמידים אחרים לתואר שני בהיסטוריה כללית הבאים מחוגים אחרים, לא היסטוריים), יהיו חייבים בקורסי השלמה בסך של 22 ש"ס כדלקמן: שיעורים למתחילים בדרג א' (2 ש"ס 2 נ"ז כל אחד) + סדנה למיומנויות מחקר (2 ש"ס 2 נ"ז); פרוסמיניון (4 ש"ס 5 נ"ז) מדרג ב'; ו-2 סמינריונים (של 4 ש"ס כל אחד) מדרג ג, על-פי עניין אישי בתחום מסויים (למשל, היסטוריה כלכלית, צבאית, תולדות המדע, הדת וכו'), ע"פ עקרון אזורי (ארה"ב, אמל"ט, אנגליה, צרפת וכו'), או על-פי עקרון תקופתי.

הנחיות והבהרות

לגבי נושאים הנדונים בתקנון הלימודים

I. זכאות לפטור מקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים"

חומר הלימוד בקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים" דומה בחלקו בלבד לחומר הלימוד בקורסי מבוא אחרים במיקרו כלכלה. מטעם זה, ככלל, תלמידים שלמדו בעבר מבוא לכלכלה (מיקרו), אף אם בהיקף לימוד דומה, אינם זכאים לפטור מלא מהלימודים בקורס זה.

א. זכאות לפטור מלא

1. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, את לימודיהם בקורס "מבוא לכלכלה א" בהיקף של 4 יחידות לפחות **בחוג לכלכלה** של אוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא מן הקורס.
2. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, **במסגרת החוג לכלכלה** באוניברסיטה אחרת, קורס מקביל בהיקפו ובתכנית לימודיו ל"מבוא לכלכלה א" של החוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא.

ב. זכאות לפטור חלקי

1. תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, **בציון 70 לפחות**, קורס אחר במבוא לכלכלה (מיקרו) בהיקף לימוד של 4 יחידות לפחות, זכאים לפטור חלקי מחלק מהחובות בקורס בכפוף לאישור המרצה, לאחר בדיקת תכנית הלימודים בקורס שעל בסיסו מוגשת הבקשה לפטור.
  2. תלמידים שזכאים לפטור חלקי פטורים מהגשת תרגילים וכן פטורים מבוחן הביניים בקורס. ציונם של תלמידים שביקשו לממש את זכותם לפטור מבוחן הביניים יקבע על פי המבחן הסופי בלבד.
  3. תלמיד המעוניין בפטור חלקי יגיש בקשה בכתב לד"ר לימור ריזה, בצירוף תכנית הלימוד בקורס על בסיסו מוגשת הבקשה ואישור על הציון בקורס זה. תוקף ההנחיה: לתלמידי שנה א' בתש"ס ואילך.
- תלמידים שיהיו פטורים מלימודי "יסודות בכלכלה למשפטנים" יהיו חייבים להשלים את הקורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".

II. הקלות ופטור ממשלוח בקורסים (הבהרות לסעיף 26 לתקנון הפקולטה):

- א. הקלות במטלות (כגון: דחיית מועד הגשה של עבודה) הינן בתחום שיקול הדעת של המורה.
- ב.
  1. פטור ממשלוח: כל בקשה לפטור שאושרה על-ידי מורה הקורס, תועבר להחלטת הוועדה לענייני תלמידים אשר תפעיל שיקול דעת בנושא.
  2. הוועדה תאשר פטור במקרים חריגים ביותר.
  3. הוראה זאת תחול גם לגבי דרישות סף במקצוע.

III. אישור זכאות לתואר

1. תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיות על-פי תקנון הלימודים של הפקולטה למשפטים ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטת חיפה.

2. ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למוכירות תלמידים על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו לפני קבלת אישור זכאות לתואר ויאשר בחתימתו על נכונות הנתונים שבתדפיס. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

3. אישור לצורך הרשמה להתמחות

לתשומת ליבם של תלמידי שנה ז': על-פי חוק לשכת עורכי הדין, נדרש אישור זכאות לתואר לצורך הרשמה לבחינות של לשכת עורכי הדין.

תלמיד זכאי לקבל אישור לצורך הרשמה להתמחות בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיות (לרבות חובות השמייעה, בחינות והגשת עבודות סמינריוניות) גם אם טרם קיבל עד שני ציונים להשלמת התואר.

IV. בחינות עם ספרים פתוחים

כל מורה רשאי לקבוע אם הבחינה עם "ספרים פתוחים". ניתן להשתמש רק בחקיקה, או גם בפסיקה, בקבצי מקורות, ואף במחברות. הודעה על כך תימסר במהלך הלימודים.

משפט וממשל

עורך: ד"ר אילן סבן

כתב-עת העוסק בנושאים מתחומי המשפט הציבורי והמינהל הציבורי. כתב העת מיועד למשפטנים, לממלאי תפקידים שונים במסגרת הממשל והמינהל הציבורי וכל מי שיש לו עניין בתחום המשפט הציבורי והתחומים הקרובים לו. כתב העת יוצא לאור פעמיים בשנה.

דין ודברים

עורך: פרופ' רונן פרי

כתב-עת שיעסוק בנושאים משפטיים כלליים וכן בנושאים רב-תחומיים. כתב-העת ייועד למשפטנים, לאנשי מדעי הרוח והחברה, ולכל המתעניינים בתחומי המשפט ובמשקים שבין משפט ומדעי הרוח והחברה.

הארת דין – כתב העת הדיגיטאלי של הפקולטה למשפטים

עורך: ד"ר אמנון רייכמן

באתר האינטרנט של הפקולטה יתפרסמו הערות חקיקה ופסיקה, פרי עטם של סטודנטים וחוקרים.

פרסי הצטיינות ומלגות

א. תלמידים ראויים לשבח:

1. מועצת הפקולטה תעניק פרס לתלמיד ראוי לשבח על שם השופט פרופ' יצחק זמיר.
2. – הקריטריונים על פיהם תשקול הוועדה את בחירתה הינם: עזרה לזולת; דוגמה אישית; התמודדות יוצאת דופן עם קשיים ומגבלות; תרומה חברתית לאוניברסיטה ולפקולטה; התמודדות עם הלימודים. הרשימה הינה מדגמית ולא סגורה. בבחירה חייב להתקיים לפחות קריטריון אחד.
  - ההצעה למועמדים תוגש ביוזמת קבוצה של תלמידים שימליצו על חברם ולא על ידי התלמיד עצמו ביוזמה אישית.
  - מורים יוכלו גם הם להציע מועמד.
  - מספר התלמידים שייבחרו בכל שנה לא יעלה על 3.
3. המועמד יהיה בוגר שנה ב' לפחות.
4. – החלטה בדבר הענקת הפרס תיערך על ידי ועדה לבחירת "תלמיד ראוי לשבח" המרוכבת מ-3 מרצים.
- הענקת הפרס תבצע על ידי הדיקן בטקס של "מצטייני דיקן", או בטקס אחר שייקבע. במקרים מיוחדים, ועל פי בקשת התלמיד, יוענק הפרס לא בטקס פומבי.
- הוועדה תהיה מוסמכת להזמין את הממליצים לשיבת הוועדה.
- אין ערעור על החלטת הוועדה.

– מתן הפרס הינו חד פעמי בלבד. אין מניעה שתלמיד שמקבל "תלמיד ראוי לשבח" יקבל גם "מצטיין דיקן".

ב. עם גיוס תקציב למלגות/פרסים נוספים תפורסמה הודעות בהתאם.

ג. הפקולטה תציע מלגות על בסיס מצב כלכלי אך ורק לתלמידים שפנו בבקשות לסיוע לדקנאט הסטודנטיים, מילאו טפסים מתאימים במועד, וזכאים לסיוע על-פי הקריטריונים של דקנאט הסטודנטיים.

תכנית לתואר שני במשפט וכלכלה מטעם האיחוד האירופאי

התכנית אורכת שנת לימודים אחת ומורכבת מ-3 טרימסטרים, כל אחד באוניברסיטה אירופאית אחרת. בטרימסטר השלישי כותבים הסטודנטיים תיזת מסטר. מועמדות לתכנית יכולה/ה להגיש כל בוגר/ת הפקולטה בעל/ת נתונים מתאימים.

Global Law Program

הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה היא גם חלוצה בהשתלבות במרחב המשפטי הבינלאומי וזאת באמצעות Global Law Program.

במסגרת זו מארחת הפקולטה מדי שנה כ-20 מרצים מאוניברסיטאות מובילות בחו"ל המלמדים קורסים במתכונת מרוכזת המיועדים לתלמידי הפקולטה ולסטודנטיים אורחים מחו"ל. כל סטודנט רשאי ללמוד עד שלושה קורסים מתוכנית ה-GLP כחלק ממכסת נקודות בפקולטה. בנוסף, מקיימת הפקולטה תכניות חילופין עם בתי ספר למשפטים באירופה, בצפון אמריקה ובמדינות נוספות, במסגרתן יכולים תלמידי הפקולטה ללמוד סמסטר או שנת לימודים בחו"ל, ללא תוספת שכר לימוד, כשהקורסים שלמדו בחו"ל מוכרים לצורך צבירת הנקודות לתואר.

ברמת הלימודים המתקדמים מקיימת הפקולטה כמה תכניות משותפות עם מוסדות בחו"ל המקנים זכאות לתארים כפולים.

הפקולטה הייתה הראשונה בישראל שהתקבלה כחברה מלאה בתכנית ארסמוס של האיחוד האירופאי למשפט וכלכלה.

הלוואות לסטודנטיים

רשויות האוניברסיטה מנהלות משא ומתן להשגת הלוואות נוחות לסטודנטיים. פרטים ופורסמו במהלך שנת הלימודים.

לימודי התואר השני

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' מיכל גל

פרק א' – כללי

1. אופיה של התוכנית ומטרותיה

תוכנית לימודי תואר שני מחויבת בראש וראשונה לקידום, העמקה והתפתחות תובנות ביקורתיות וידע משפטי של מוסמכי. התוכנית שואפת להציב את מוסמכיה בשורה הראשונה של משפטנים בעלי כישורים וידע מתקדמים, תוך הכרות מעמיקה עם מורכבויות המשפט בעולם המודרני ומתן אפשרויות לחשיבה והתפתחות אישית תוך ניצול מסגרות לימוד ייעודיות, קטנות ומאתגרות. התוכנית תאפשר לתלמידיה הכרות קרובה עם תכניות מחקר של אנשי הסגל המלמדים במסגרתה. בנוסף, התוכנית משקפת את התפיסה הרב-תחומית המאפיינת את הפקולטה מאז היווסדה. דבר זה מתבטא בשני מישורים שונים: ראשית, בתוכן של מקצועות רבים הנוגעים לנושאים כגון פוליטיקה, סוציולוגיה, כלכלה, פסיכולוגיה, רפואה ועוד; שנית, במתן אפשרות לתלמידים ללמוד קורסים הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. התוכנית המוצעת היא ללימודי תואר שני כללי המאפשרת בחירה בין מקצועות בהתאם לתחומי ההתעניינות האישיים והמקצועיים.

מסלול א': באוריינטציה מחקרית. במסגרת מסלול זה יהיה על הסטודנטים להגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב': ללא תיזה. מסלול זה מחייב תוכנית קורסים ושני סמינריונים.

במסגרת התוכנית יוכלו הסטודנטים לבחור בקורסים מתקדמים, בקורסים ייחודיים לתלמיד מוסמך וכן בקורסים מתקדמים מחוגים אחרים.

2. התקנון

1. תקנון לימודי תואר שני של אוניברסיטת חיפה, לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, חל על תלמידי תואר שני של הפקולטה למשפטים, למעט בנושאים המוסדרים בתקנון זה והמחמירים את דרישות התקנון האוניברסיטאי.
2. תקנון לימודי תואר שני של הפקולטה למשפטים נקבע על-ידי מועצת הפקולטה, וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת, בתנאי שאינו מקל על הנאמר בתקנון תואר שני של אוניברסיטת חיפה.
3. בתקנון זה התייחסות בלשון זכר משמעה גם לשון נקבה.

פרק ב' – תנאי קבלה

3. הקבלה לפקולטה לתואר שני

א. רשאים להתקבל לתוכנית בעלי תואר ראשון במשפטים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, שהשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות. מבין מועמדים אלו יבחרו המתקבלים

- על בסיס ציון הגמר שלהם בתואר הראשון וכן על בסיס קורות חיים. ועדת הקבלה רשאית לבקש מהמועמדים חומר נוסף.
- ב. בעלי תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטאות מוכרות בחו"ל שלדעת הוועדה הישיגיה בלימודים מקבילים להישגים המצוינים בסעיף קטן (א) לעיל.
- מועמדים אלו ידרשו לעמוד בדרישות שיקבעו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- ג. משיקולים אקדמיים הוועדה רשאית להמליץ לקבל ללימודים גם תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שציונם הממוצע נופל מן המפורט לעיל אך אינו נופל מ-76.
- ד. (1) במקרים חריגים ביותר תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שאינם עומדים בקריטריונים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורט בסעיף 3א' ו 3 ג') אולם השיגו בלימודי התואר הראשון ציון סופי הנע בין 70 ל 75 יוכלו להציג מועמדותם ללימודי השלמות לקראת התואר השני. המינימום הנדרש להשלמות במסגרת זו הוא 3 קורסי חובה משפטיים בהיקף כולל שלא יפחת מ 14 שש"ס בציון סופי של 80 לפחות בכל אחד מהם.
- תוכנית ההשלמות היא שנתית החל מסמסטר א' בלבד. עם סיום ההשלמות יוכל התלמיד להגיש את מועמדותו לתואר שני .
- (2) סטודנט שהתקבל לתוכנית ההשלמות רשאי לקבל פטור מהגשת עבודות בקורסים, לפי שקול דעת המרצה בקורס. במצב כזה ציון המבחן ייחשב לציון הסופי.
- ה. מועמד רשאי להירשם גם אם חסר ציון סופי בסמינריון אחד בלבד להשלמת התואר הראשון, בכפוף להמצאת אישור על הגשת העבודה. מעמדו של מתקבל עם ציון חסר יהיה של תלמיד "על תנאי" כל עוד לא הומצא הציון, ובלבד שהציון יומצא לפני תחילת הלימודים של הסמסטר השני ללימודיו.
- ו. כעקרון, כל הסטודנטים מתקבלים למסלול ב', ובסיום השנה הראשונה על פי בקשת הסטודנט, על פי הישגים בלימודים ובצירוף נושא ואישור מנחה, תדון ועדת מוסמך בבקשה ותחליט אם להיענות לבקשה ובאילו תנאים.
- לוועדה שיקול דעת לקבלת סטודנט ישירות למסלול עם תיזה.
- ז. סטודנטים יוכלו להגיש לוועדה בקשה למעבר ממסלול למסלול במהלך הלימודים. לוועדה שיקול דעת אם להיענות לבקשה ובאילו תנאים.
- 4. הקבלה לפקולטה למסלול מחקר מקדים**
- מועמד המבקש להירשם ללימודי השלמות לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:
1. הינו בעל תואר "מוסמך" במשפטים ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר השני ציון משוקלל של 85 לפחות.
  2. קיבל אישור בכתב על הסכמת מנחה ונושא מחקר מוצע מאושר על-ידי המנחה המיועד.
  - אין קבלת תלמידים ללימודי השלמות לתואר שלישי במעמד "על תנאי".
  3. הצהרת כוונות מתלווה בראשי פרקים וביביליוגרפיה ראשונית.
  4. תלמיד שהתקבל ללימודי מחקר מקדים ולא למד בתואר שני סדנת הכנה לתיזה יידרש להשתתף בסדנא זאת על פי המלצת המרצה.

פרק ג' – מהלך הלימודים (כללי)

5. משך הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר שני במסלול א' הדורש כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא שלוש שנים, מתוכן שנתיים של השתתפות בקורסים. משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.
- ב. באישור יושב ראש הוועדה ניתן יהיה לקצר את משך הלימודים, ובלבד שמשך הלימודים הכולל לא יפחת משנה. הארכת משך הלימודים טעונה אישור הוועדה והדיקן ללימודים מתקדמים.

6. סף מעבר לשנה גבוהה

- תלמיד יעבור לשנת לימודים שנייה רק אם ממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 65 לפחות.

7. רציפות הלימודים

א. הפסקת לימודים

- תלמיד המעוניין להפסיק לימודיו יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים עם עותק לוועדה.
- תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על-ידי הוועדה ו/או הרשות ללימודים מתקדמים (ראו סעיף 7), תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו ואם ביוזמת הפקולטה או ביוזמת הרשות ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה בבקשה לחדש את לימודיו לכל המוקדם לאחר שנה מיום הפסקת הלימודים, הוועדה תשקול אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט אם לאשרה.

ב. חידוש לימודים

- תלמיד המבקש לחדש לימודיו לתואר שני יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו.
- תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים יהיה רשאי לחדש לימודיו על סמך תנאי הקבלה של האוניברסיטה ושל הפקולטה. כל הקורסים שנלמדו בעבר יזקפו לזכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה והרשות ללימודים מתקדמים.
- תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על שנתיים (אבל לא יותר מחמש שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה רשאית הוועדה להטיל על התלמיד לימודי רענון ובכל מקרה יוכרו רק ציונים מעל 80.

4) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה תטיל על התלמיד לימודי רענון ובכל מקרה יוכרו רק ציונים מעל 75.

5) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש הלימודים.

ג. חופשת לימודים

1) תלמיד לתואר שני המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיושב ראש הוועדה. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.

2) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט אם לאשרה או לדחותה.

3) חופשת לימודים מאושרת אינה נחשבת כתקופת לימודים.

4) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין.

8. תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

א. נכשל ביותר משני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, וביניהם מקצוע החובה.

ב. נכשל בקורס אחד בלימודי התואר השני פעמיים.

ג. לא סיים את חובות השמיעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו אורכה.

ד. סטודנט אשר במסלול א' לא אושרה לו הצעת מחקר על ידי הוועדה עד תום השנה השנייה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, ולא אושרה לו אורכה.

ה. תלמיד במסלול א' לתואר שני אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו אורכה.

ו. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.

ז. לא השיג ציון מינימאלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה).

ח. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.

ט. לא חזר ללימודים בתום תקופה מאושרת ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.

י. תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו.

יא. תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו.

יב. תלמיד שמצב לימודיו אינו תקין, יופסקו לימודיו.

9. הכרה בלימודים קודמים

יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני רשאי, לפי בקשת התלמיד, להכיר בקורסים שנלמדו במסגרת תוכנית תואר שני אחרת, ובלבד שלא קיבל עליהם הכרה בעבר, שלא יוכרו קורסים בהיקף של יותר מ-14 ש"ס, ושהרכב הלימודים הכולל של התלמיד (לרבות הקורסים שנלמדו בתוכניות אחרות) לא יחרוג ממבנה הלימודים כמפורט בסעיף 9). ציון הקורס שבו ניתן יהיה לבקש להכיר יהיה ציון "עובר" לפי המקובל באותו מוסד, אך לא פחות מציון 76.

יושב ראש הוועדה רשאי לקבוע כי מספר השעות שיוכרו בגין קורס שנלמד במסגרת תוכנית אחרת יהיה פחות השעות שניתן באותה תכנית. כל בקשה להכרה בלימודים קודמים טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

10. מצטייני דיקן (הפקולטה למשפטים)

א. רשימת מצטייני דיקן הפקולטה תכלול תלמידים מצטיינים בכל שנה, ובלבד שממוצע ציוניהם בשנת הלימודים שבה מדובר הוא 85 לפחות, כך שמספרם הכולל של מצטייני דיקן הפקולטה בכל שנה לא יעלה על 8% מכלל התלמידים באותה שנה. הצטיינות זו אינה קשורה לדרגות ההצטיינות של סיום לימודי התואר השני כפי שמפורטות בתקנון לימודי תואר שני.

ב. ברשימת מצטייני דיקן ייכללו תלמידים שהשלימו את מכסת מקצועות החובה בשנה המתאימה והשלימו מכסה מינימאלית של ש"ס כמפורט להלן:

בשנה א' – 14 ש"ס

בשנה ב' – את יתרת השעות הדרושות לסיום התואר.

חישוב הציונים לצורך הצטיינות בשנה ב' יכלול את כל הקורסים שנלמדו באותה שנה, סטודנט שלמד מעל המכסה הדרושה לתואר יכול להודיע עד תאריך 15.12 על הקורסים שאותם הוא מבקש לא לכלול בשקלול.

ג. לצורך סעיף זה יילקחו בחשבון ציונים (לרבות ציונים בסמינריונים) שניתנו עד ליום 15 בדצמבר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר.

ד. תלמיד שנכלל ברשימת מצטייני הדיקן יקבל תעודה חתומה על ידי דיקן הפקולטה ויו"ר ועדת מוסמך.

ה. הורשע תלמיד בעבירת משמעת, רשאי הדיקן להורות שהתלמיד לא ייכלל ברשימת מצטייני הדיקן.

ו. הצטיינות דיקן אינה קשורה למלגות ההצטיינות הניתנות על ידי הרשות ללימודים מתקדמים, (ואף לא לדרגות ההצטיינות כפי שמופיעות בתעודת המוסמך). הצטיינות דיקן הפקולטה אינה מופיעה על גבי תעודת מוסמך.

פרק ד' – מבנה הלימודים

11. תוכנית הלימודים

11.1 מסלול א'

- א. היקף הלימודים הוא 28 ש"ס וכן השתתפות בסמינר מחקר.
 ב. הרכב הלימודים הוא:

- (1) לשיעור חובה – "תורת המשפט – תופעת המשפט בפרספקטיבות תיאורטיות", יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 ש"ס.
 (2) סדנת הכנה למחקר בהיקף 2 ש"ס תלמד בשנה ראשונה.
 (3) שעורי בחירה בהיקף של 14 ש"ס מתוך השיעורים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או שיעורים נבחרים מתואר הבוגר ו/או שיעורים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. לפחות 12 ש"ס ילמדו בפקולטה למשפטים.
 (4) שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים המוצעים לתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 ש"ס.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	ש"ס
שיעורי בחירה	4-6	ש"ס
סמינר	4	ש"ס
סדנת הכנה	2	ש"ס
סה"כ	14-16	ש"ס

שנה שנייה

שיעור בחירה	8-10	ש"ס
סמינר	4	ש"ס
סה"כ	12-14	ש"ס

באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

11.2 מסלול ב'

- א. היקף הלימודים הוא 32 ש"ס.
 ב. הרכב הלימודים הוא:

- (1) שיעור חובה – "תורת המשפט – סוגיות מתקדמות", יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 ש"ס.

2) שעורי בחירה בהיקף של 20 שש"ס מתוך השיעורים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או שיעורים נבחרים מתואר הבוגר ו/או שיעורים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה. לפחות 12 שש"ס יילמדו בפקולטה למשפטים.

3) שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים נבחרים מתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 שש"ס.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	שש"ס
שיעורי בחירה	10-8	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	16-18	שש"ס

שנה שנייה

שיעורי בחירה	10-12	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	14-16	שש"ס

באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

12. איסור חפיפה

- תלמיד אינו רשאי ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת הוראה של מקצוע לימוד אחר אותו לומד התלמיד באוניברסיטה.
- תלמיד אינו רשאי לבחור מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר אותו למד במהלך לימודיו לתואר הנוכחי או לתואר הקודם.

פרק ה' – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

13. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. כל מורה יחליט על דרכי האכיפה ויודיע על כך הן בכתב והן בשיעור הראשון.

14. בדיקת נוכחות בסמינריון

- על אף האמור בסעיף 12 לעיל, מורה יבדוק ויוודא נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסמינריון.
- היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבת מתן הודעה למורה הסמינריון מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.

15. הפרת החובה

- א. מורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מציון התלמיד, אם הפר התלמיד את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על איסור הגישה תימסר לתלמיד ולמזכירות.
- ב. מורה ירחיק תלמיד מסמינריון, אם התלמיד הפר חובתו לפי סעיף-קטן א'. הודעה על ההרחקה תימסר לתלמיד ולמזכירות.
- ג. תלמיד רשאי לערער בפני יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני על החלטתו של מורה לפי סעיפים-קטנים א'-ב' לעיל.

פרק ו' – בחינות ועבודות

16. בחינות

- א. בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינת מעבר.
- ב. ציון המעבר בקורס הנלמד במסגרת לימודי תואר שני הוא 60.
- ג. תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי וועדת מוסמך (מילואים, אשפוז בבית-חולים, לידה או אבל), יהיה רשאי להגיש בקשה להבחן במועד מיוחד. את הבקשה יש להגיש לוועדת מוסמך במזכירות החוג.
- ד. ניתן לשפר ציון בקורס על ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה הציון האחרון קובע.
- ה. תלמיד שנכשל בקורס (למעט שיעור השלמה) רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה. אם בחר בקורס אחר, יירשם הציון "נכשל" בגיליון הציונים, אך לא יחושב בממוצע הכללי.
- ו. תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שנים בקורס מחייב הפסקת לימודים.
- ז. תלמיד שנכשל בשני קורסים ימצא במצב לימודים לא תקין ויופסקו לימודיו.
- ח. מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך חמישה עשר ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו מן הדיקן.
- ט. במבחן בית מועד מסירת הציונים תוך 30 יום.
- י. מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת בית תוך שלושים ימים מיום הבחינה.

17. ערעור על בחינה

א. זכות ערעור

1. תלמיד רשאי להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:
1. מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.
2. לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.
3. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.

4. הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עלול להיות נמוך מן הציון המקורי.

ב. הסברים לאחר הבחינה, קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון הבחינה

1. מועד ההסברים ייקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על ידי המורה או על ידי עוזר ההוראה.
2. במקצוע בו המורה יקבע לפרסם פתרון כתוב לא יתקיים מועד הסברים. הפתרון הכתוב יימסר עם החזרת הבחינות.
3. המרצה ימסור את מחברות הבחינה למזכירות התלמידים (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.
4. תלמיד יכול להגיש ערעור על ציון הבחינה עד סוף יום העבודה העשירי (שעה 14:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצוינת.
5. הערעור יוגש בעילום שם למזכירות התלמידים על גבי טופס ערעור. נפגעה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
6. חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.

18. סמינריונים

- א. כללים להגשת עבודה סמינריונית:
- 1) תלמיד יחבר בעצמו את עבודתו ולא יסתמך, יצטט או יעתיק ממקור אחר, אלא אם כן ציין זאת במפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
  - 2) תלמיד ימסור את עבודתו הסמינריונית בשני עותקים למזכירות תארים מתקדמים. המזכירות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. עותק נוסף יועבר לספריית המורים שבפקולטה.
  - 3) מועדי הגשת הסמינריונים שבפקולטה למשפטים הינם:
    - (א) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר א', יגיש את עבודתו לא יאוחר מיום האחרון ללימודים בסמסטר ב' העוקב.
    - (ב) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר ב', יגיש את עבודתו לא יאוחר מהיום הראשון ללימודים בשנה העוקבת.
    - (ג) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר קיץ יגיש עבודתו בהתאם לתקנון הלימודים ושכר הלימוד.
    - (ד) מורה אינו רשאי לאשר דחייה במועד הגשת העבודה הסמינריונית. במקרים חריגים ביותר ניתן להגיש בקשה לדחיית מועד ההגשה של עבודה סמינריונית ליו"ר ועדת תואר שני של הפקולטה, בהסכמת המורה.
  - 4) המורה יסיים בדיקתה של עבודה סמינריונית תוך 60 ימי עבודה מיום שנמסרה למזכירות תארים מתקדמים. דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.

- 5) אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה.
 6) חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינריונים שונים. ביקש התלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינריון ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר ליושב ראש הוועדה.

19. זיכוי שלא בגין לימוד מקצוע

השתתפות במערכת כתב-עת

- (א) השתתפות במערכת כתב-עת משפטי של הפקולטה מיועדת לתלמידים מצטיינים והיא מקנה לתלמיד עד 4 שש"ס לשנה.
 (ב) השתתפות במערכת לפי סעיף זה תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.
 (ג) השתתפות במערכת כתב עת משפטי מהווה תחליף לקורס בלבד.

עבודת מחקר

- (א) הדיקן, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.
 (ב) העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 שש"ס לפי החלטת המורה, ו-3-4 שש"ס לפי החלטת המורה בהיוועצות עם הדיקן.
 (ג) תלמיד יוכל לצבור עד 4 שש"ס לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של שש"ס רב יותר.

השתתפות בכנסים

השתתפות בחמישה ימים מצטברים של כנסים מדעיים / ימי עיון תזכה את התלמיד ב-2 שש"ס. הזכאות מותנית באישור הכנס על-ידי ראש התכנית עבור סטודנטים הלומדים בתכניות סגורות או על-ידי יו"ר ועדת מוסמך והצגת אישור השתתפות בכנס על גבי הטופס הנמצא במזכירות תארים מתקדמים, חתום בידי מארגני הכנס.
 זכאות זאת אינה רלוונטית לסטודנטים שנמצאים במסלול ישיר לדוקטורט.

פרק ז' – עבודת גמר מחקרית (תיזה)

20.

- א. כל תלמיד יבחר מנחה עם אפשרות לצרף מנחה שותף או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל הסכמת המנחה או המנחים. עד סוף שנה א' על התלמיד למסור לוועדה את שמות המנחה או המנחים, בלוויית הסכמתם בכתב להנחותו וציון נושא העבודה. המנחים יאשרו סופית על-ידי הוועדה ועל-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. אם התלמיד לא הצליח למצוא מנחה, יודיע על כך לוועדה ללימודי תואר שני, שתסייע במציאת מנחה מתאים.
 ב. לפי התקנון ללימודים מתקדמים של אוניברסיטת חיפה, יכולים להנחות עבודת גמר: מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' (מומחה) באוניברסיטת חיפה או ממוסד אקדמי מוכר אחר.

חריגים: אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. במקרים חריגים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצה מנומקת של הוועדה, לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש כמנחה יחיד לעבודת הגמר.

למנחה יהיה מנוי בהיקף של חצי משרה לפחות בפקולטה בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאינו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.

ג. כל תלמיד שאושר לו מנחה יגיש לוועדה לא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה הצעת מחקר מודפסת, בהיקף של עד 10 עמודים בשני עותקים. ההצעה תאושר ותיחתם על-ידי מנחה העבודה. ההצעה תכלול:

(1) תיאור הנושא.

(2) סקירה של הספרות (לרבות חקיקה ופסיקה) הקיימת בנושא.

(3) פירוט מטרות המחקר (לרבות תיזה מוצעת – אם קיימת, ותרומה מחקרית צפויה).

(4) ראשי פרקים מפורטים.

(5) רשימה ביבליוגרפית ראשונית.

ד. הוועדה תשקול אם להעביר את ההצעה לחוות-דעת של שופט יחיד. עם קבלת חוות-הדעת תחליט הוועדה אם לאשר את ההצעה, לדרוש תיקונים או לדחותה. הגושה הצעה מתוקנת – תחליט הוועדה אם לאשרה. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה לרשות ללימודים מתקדמים.

ה. עבודת הגמר המחקרית תוגש מודפסת וכרוכה ב-5 עותקים לוועדה, כשהיא מאושרת וחתומה על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים והמנחה, לא יאוחר מתום שנה מיום אישור הצעת המחקר. חריגה מתקופה זאת טעונה אישור מראש של יושב-ראש הוועדה. בקשה מנומקת להארכה תוגש בכתב, כשהיא חתומה על-ידי המנחה, לא יאוחר מחודש לפני תום המועד.

ו. אורך העבודה יהיה בין 100 ל-180 עמודים מודפסים ברווח כפול. הערות השוליים (שמות להדפיס ברווח קטן יותר) ייכללו במניין העמודים. חריגה מהיקף זה טעונה אישור של יושב-ראש הוועדה. בקשת האישור המנומקת תיחתם על-ידי מנחה העבודה. לעבודה יצורפו תמצית ורשימה ביבליוגרפית מלאה.

ז. עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על-ידי:

(1) מנחה העבודה. (2) שופט נוסף, לפי החלטת הוועדה.

הוועדה תמסור את העבודה לשופט נוסף מהפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה או מחוצה לה על פי שיקול דעת הוועדה. העברת חוות-הדעת של השופטים בחלקן או

בשלמותן לידיעת התלמיד תעשה בעילום שם או שלא בעילום שם, בהתאם לבקשת השופט.

- ח. הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים: ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה הנוסף, וציון השופט הנוסף.
- ט. כאשר ההפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט הנוסף לעבודה עולה על 15 נקודות, תמנה הוועדה, בהיוועצות עם המנחה/ים, שופט נוסף. הציון של עבודת הגמר יחושב במקרה כזה כממוצע של ציוני כל השופטים.
- י. ניתן לערער על ציון עבודת גמר רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור תמנה הוועדה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

פרק ח' - ציון סופי לתואר

21.1 הציון הסופי לתואר במסלול א' יורכב כדלקמן:

- א. ציון עבודת גמר: 50%. ציון מינימום – 76.
  - ב. ציוני שיעורים וסמינריונים: 50%. ציון מינימום – 60.
- תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 28 שש"ס והוא בעל ציון ממוצע של 76 לפחות במקצועות שלמד.
- תלמיד יודיע למזכירות מוסמך על סיום לימודיו תוך 30 יום, מיום קבלת הציון האחרון הנדרש לתואר. עם קבלת הודעה זו, תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו ויאשר בחתימתו את נכונות הנתונים שבתדפיס. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.
- המזכירות רשאית לזיום את סגירת התואר.

טופס אישור הזכאות לתואר ישלח לתלמיד בדואר רשום לכתובת אשר הוא מסר ככתובתו הרשמית בעת הרישום לתואר, אלא אם כן שינה אותה בהודעה מסודרת בכתב למדור שגר לימוד במהלך התואר. התלמיד יהא זכאי לערער על פרטי טופס אישור הזכאות שישלח אליו, תוך 30 יום מתאריך משלוח הטפסים. היעדר תגובה יהווה אישור והסכמה של התלמיד לאמור באישור הזכאות ולא ניתן יהיה לערער עליו.

21.2 הציון הסופי לתואר במסלול ב':

- א. ציוני שיעורים: 70%.
  - ב. מטלת סיום: השלמת 2 סמינריונים שמשקלם יחד 30% בציון התואר הסופי. וממוצע ציוני שתי העבודות הוא מעל 76.
- תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 32 שש"ס והוא בעל ציון ממוצע של 76 לפחות במקצועות שלמד.

תלמיד יודיע למזכירות מוסמך על סיום לימודיו תוך 30 יום, מיום קבלת הציון האחרון הנדרש לתואר. עם קבלת הודעה זו, תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו ויאשר בחתימתו את נכונות הנתונים שבתדפיס. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו. המזכירות רשאית לזוּם את סגירת התואר.

טופס אישור הזכאות לתואר ישלח לתלמיד בדואר רשום לכתובת אשר הוא מסר ככתובתו הרשמית בעת הרישום לתואר, אלא אם כן שינה אותה בהודעה מסודרת בכתב למדור שגר לימוד במהלך התואר. התלמיד יהא זכאי לערער על פרטי טופס אישור הזכאות שישלח אליו, תוך 30 יום מתאריך משלוח הטפסים. היעדר תגובה יהווה אישור והסכמה של התלמיד לאמור באישור הזכאות ולא ניתן יהיה לערער עליו.

21.3 הענקת תעודת מוסמך בדרגות הצטיינות שונות

הפקולטה תמליץ לרשות ללימודים מתקדמים על 10% מצטיינים מכלל המוסמכים בפקולטה על פי רשימת זכאים אשר השלימו את לימודיהם במסגרת הזמן התקנית. הרשות ללימודים מתקדמים תקבע בתוך 10% האלה מהו אחוז התלמידים בכל דרגת הצטיינות, ותעניק תעודות הצטיינות לפי דרגות הצטיינות כמפורט בתקנון לימודי תואר שני המתפרסם על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

תוכנית לימודים במשפט עברי – היבטים היסטוריים ותרבותיים (בשיתוף עם החוג להיסטוריה של עם ישראל)

מטרת הלימודים

התרבות היהודית העתיקה על גילגוליה ההלכתיים, המטה הלכתיים והספרותיים, נמצאת ביסודן של דילמות רבות המעסיקות את החברה הישראלית והיהודית בימינו. הקיטוב והמתח הנוצרים במהלך הדיון בדילמות אלה נובעים במקרים רבים מהבורות במקורות היהודיים של חלק מהציבור ומהביקאות, ללא ביקורת, של החלק האחר.

תחומים אלה: משפט, היסטוריה ותרבות, מזינים זה את זה וראויים לאינטגרציה של מחקר והוראה אקדמיים. שכן, המשפט העברי ויסודותיו במקרא ובעיקר בספרות חז"ל מצויים במשך מאות שנים במרכז מציאות החיים והיצירה התרבותית של העם היהודי.

המסלול המוצע בזאת ללימודי תואר שני, מבקש לשלב בין שתי הדיסציפלינות, זו המשפטית וזו ההיסטורית-תרבותית. מטרת תוכנית הלימודים היא לספק כלים לרכישת ידע במקורות התרבות היהודית והמשפט העברי, ולפתח יכולת ללמוד ולחקור אותם בדרך ביקורתית, ועל פי מתודה המדגישה את ההתפתחות ההיסטורית של ההלכה. המסלול יכלול תכנית גרעינית ובה 6 קורסי חובה וכן 5 קורסים נוספים בתולדות ומחשבת ישראל ו/או במשפטים לפי בחירת התלמיד.

תנאי קבלה

כדי להתקבל ללימודים בתכנית המוצעת על התלמידים לעמוד בתנאי הקבלה הבסיסיים של אוניברסיטת חיפה לתואר שני. תואר ראשון במדעי היהדות, או במשפטים, ממוסד

מוכר בארץ או בחו"ל, בממוצע ציונים משוקלל שאינו נופל מ-80, עם שיקול דעת גם לגבי מועמדים עם ממוצע נמוך מזה אך שאינו נמוך מ-76.

בוגרי תואר ראשון במדעי היהדות ירשמו ללימודי תואר שני בחוג לתולדות ישראל.

בוגרי תואר ראשון במשפטים ירשמו ללימודי תואר שני בפקולטה למשפטים.

לימודי השלמה:

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי משפטים יידרשו להשלים שני קורסים אחד בן 4 שש"ס במבוא למשפט והאחר בן 4 שש"ס במבוא למשפט העברי. מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי היהדות ידרשו להשלים קורס בן 4 שש"ס במבוא לתורה שבעל פה.

חובות הלימוד

התוכנית תהיה דו שנתית. לבוגרים של תולדות ישראל הלימודים יהיו בהיקף של 36 שש"ס במסלול המחקרי ו-44 שש"ס במסלול הלא מחקרי. לבוגרים של משפטים הלימודים יהיו בהיקף של 28 שש"ס במסלול המחקרי ו-32 שש"ס במסלול הלא מחקרי.

כל התלמידים ידרשו לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסי החובה, אחת בתולדות ישראל, ואחת במשפטים.

תלמידי מסלול ב' יכתבו עבודה סמינריונית נוספת במסגרת קורסי הבחירה.

תלמידי מסלול א' יחוייבו בכתיבת עבודת גמר מחקרית.

מוסמכי התכנית בכל חוג יקבלו ספח התמחות המעיד על התמחותם במשפט עברי – הבטים היסטוריים ותרבותיים.

היקף הלימודים יהיה כדלקמן:

מסלול ב' (לא מחקרי)		מסלול א' (מחקרי)		
לבוגרי מדעי הרוח	לבוגרי מדעי הרוח	לבוגרי משפטים	לבוגרי מדעי הרוח	
20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	20 (5 קורסים)	לימודי חובה
12 (3 קורסים) סה"כ 32	24 (6 קורסים) סה"כ 44	8 (2 קורסים) סה"כ 28	16 (4 קורסים) סה"כ 36	לימודי התמחות

שקלול הציונים

50%	עבודת גמר	הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:
50%	שאר הקורסים	
100%	סה"כ	

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

30%	ממוצע הציון בשני הסמינריונים
70%	שאר הקורסים
100%	סה"כ

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט הפקולטתית: פרופ' שולמית אלמוג

תנאי הקבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטורט בעל תואר מוסמך עם תזה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שהשיג לפחות ציון "טוב מאוד" (85) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

1. תוכנית הלימודים תקבע עבור כל תלמיד מחקר במסגרת מסלול אישי בהמלצת מנחה הדוקטורט ובאישור ועדת הדוקטורט, בהתחשב ברקע האקדמי של המועמד ובנושא המחקר המוצע. סה"כ היקף הקורסים לתלמיד דוקטורט לא יעלה על 4 קורסים (16 שש"ס).
2. משך הלימודים לדוקטורט לא יעלה על ארבע שנים, ויחולק לשני שלבים כמפורט להלן:
  - א. שלב מחקר א': במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר המפורטת, לקבל את אישור המנחים להצעה, ואת אישור ועדת הדוקטורט. עם אישור הצעת המחקר ע"י הגורמים המוסמכים, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
  - ב. שלב מחקר ב': משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים, אשר במהלכן יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט.
  - ג. תהליך אישור הצעת המחקר ואישור הדוקטורט ינוהלו בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים באוניברסיטת חיפה.
3. תלמידי המחקר (לרבות סטודנטים הכותבים תזה במסגרת לימודי מחקר מקדים) ידרשו להשתתף בסמינר דוקטורנטים אשר יתנהל במתכונת של קולוקוויום בהנחיית איש סגל בכיר בפקולטה למשפטים. מטרת הסמינר להעמיק את יכולת המחקר של הדוקטורנטים וליצור מסגרת תמיכה ומעקב לתלמידי הדוקטורט. הסמינר ידון בסוגיות מתודולוגיות מתקדמות ובתיאוריה משפטית.

מבנה ומהלך לימודי הדוקטורט בפקולטה יפורסם בידיעון הפקולטה למשפטים.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

דיקן הפקולטה: פרופ' שי לין

ראש מינהל הפקולטה: גב' טובה גרימברג

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות אושרה להקמה על-ידי מוסדות האוניברסיטה והמועצה להשכלה גבוהה בשנה"ל תשנ"ו. הסיבות להקמתה נעוצות בעיקר במגמות ההתמקצעות אשר החלו להתפתח בכל האוניברסיטאות בעולם וגם בישראל. כמו כן קיים גם צורך בולט בצפון הארץ למסגרת לימודית אקדמית לשורת מקצועות בתחומי הרווחה והבריאות. הקמת הפקולטה מאפשרת, בין השאר, הידוק שיתוף הפעולה עם הטכניון ובעיקר עם הפקולטה לרפואה שבו. זאת משום שבחלק ניכר ממקצועות הבריאות דרושה התמחות במדעי ההתנהגות והמינהל מחד ובתחומי הרפואה מאידך.

בית-הספר לבריאות הציבור:

בבית הספר 4 התמחויות במסגרת הלימודים לתואר MPH: בריאות הקהילה, קידום בריאות, אפידמיולוגיה, מנהל מערכות בריאות.

מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית המעניקה גם כן תואר MPH תואר זה מכשיר מומחים בבריאות ציבור, קידום בריאות, אפידמיולוגיה, בריאות סביבתית ותעסוקתית, ומינהל מערכות הבריאות. תואר שני זה מקנה מיומנויות מחקריות ברפואה קלינית ובבריאות הציבור ובנוסף מכשיר חוקרים כבסיס ללימודים מתקדמים.

מגמת לימודים בניהול מערכות בריאות המעניקה תואר MHA התוכנית נותנת רקע רחב בתחומים הקשורים לניהול. ייחודה של התוכנית הוא בגישה כוללת, בין תחומית, המשלבת לימודי ניהול עם דגש על היבטי מדיניות האירגון, הניהול העסקי והכלכלה, תוך הדגשים חברתיים ובריאותיים-רפואיים. התוכנית נבדלת ממגמת המנהל לתואר MPH בהדגשים שהיא שמה על הצדדים התיאורטיים והמעשיים של ניהול.

מגמת לימודים בתזונה, בריאות והתנהגות המעניקה תואר MAN הלימודים במגמה משלבים בין תזונה ומדעי ההתנהגות בבריאות הציבור ומקנה ידע והבנה של התנהגות תזונתית במצבי בריאות וחולי לאורך מעגל החיים.

- ב. **בית הספר לעבודה סוציאלית** כולל לימודים חד-חוגיים לתואר ראשון, שני ושלישי. היעד העיקרי של בית הספר הוא פיתוח בסיס קבוע של המקצוע והכשרת עובדים סוציאליים, תוך קיום קשר רציף עם שירותי הרווחה והבריאות בקהילה. בפיתוח המדע וההכשרה המקצועית ניתן דגש להיבטים רב תרבותיים בחברה הישראלית ולשונות של קבוצות אוכלוסייה מבחינת לאום, דת, מבנה חברתי וערכים.
- ג. **החוג לבריאות נפש קהילתית** לתואר שני, המכשיר חוקרים ואנשי מקצוע מומחים בתחום בריאות נפש קהילתית שימלאו תפקידים בכירים בשירותי הרווחה והבריאות, ויפתחו גופי ידע לקידום שירותי בריאות נפש קהילתית.
- ד. **החוג להפרעות בתקשורת** התוכנית לתואר ראשון במסלול חד-חוגי, שלוש וחצי שנים, נועדה להכשיר אנשי מקצוע עם ידע מדעי, תיאורטי וקליני וכישורים עדכניים לעבודה כקלינאים בתחום השפה, הדיבור, השמיעה והפרעות בתקשורת.
- התוכנית לתואר שני נועדה לקדם את המחקר הבסיסי והקליני בתחום ההפרעות בתקשורת; להעמיק את הידע המקצועי של קלינאי התקשורת באחד משלושת התחומים הבאים: מדעי השמיעה ושינוי המשקל, שפה דיבור ותקשורת, מוח קוגניטיבית ולמידה ולהכשיר עתודה למחקר, הוראה והדרכה.
- ה. **החוג למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה**, לתואר שני ושלישי המכשיר עתודה לסגל אקדמי בהוראה ובמחקר וכח-אדם מקצועי ומיומן להתערבות, ניהול וטיפול ומנהיגות בכירה בשירותי הרווחה והבריאות לזקנים.
- ו. **החוג לסייעוד** חד-חוגי, ארבע שנות התוכנית לתואר ראשון – המשותפת לפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון, מכשירה את סגל הסייעוד במכלול התפקידים אשר יידרשו בתחומי המינהל והטיפול הבריאותי.
- התוכנית לתואר שני מכוונת להרחבת הידע אודות סוגיות מרכזיות בסייעוד ולפיתוח של מיומנויות מחקריות בקרב אנשי מקצוע בכירים בתחום. התוכנית מאורגנת סביב שני צירים מרכזיים: ציר התוכן שבמרכזו טיפול וקידום איכות חיים במצבי בריאות וחולי מורכבים תוך התמקדות במחלות כרוניות וסופניות והציר המתודולוגי שמטרתו פיתוח חשיבה ביקורתית ואנליטית וכישורי מחקר מתקדמים.
- ז. **החוג לפיזיותרפיה** חד-חוגי, ארבע שנות לתואר ראשון - מטרת החוג להכשיר אנשי מקצוע בעלי ידע, מיומנויות וכישורים הנחוצים למתן שירות פיזיותרפיה ברמה גבוהה ולקידום המחקר האקדמי בתחום.
- הלימודים לתואר שני יפתחו בשנה"ל תשע"א במטרה להכשיר עתודה לתפקידי מחקר, ניהול והוראה בתחומי המקצוע.
- ח. **החוג לריפוי בעיסוק** חד-חוגי, שלוש וחצי שנים לתואר ראשון – המשותף לפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון. מטרת הלימודים להכשיר אנשי מקצוע בעלי ידע וכישורים עדכניים בתחומי הריפוי בעיסוק.

תואר שני בריפוי בעיסוק – המכשיר עתודה לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות וכוח אדם מיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

לימודים לקראת תואר שלישי בריפוי בעיסוק – תכנית הלימודים תאפשר לסטודנטים מצטיינים בעלי תואר שני בריפוי בעיסוק או בתחומים נוספים הרוצים ללמוד לתואר שלישי, לבצע מחקר בתחום מדע בסיסי ו/או יישומי בתחומים המהברים בין שני סוגי המדע (translational research). הלימודים לתואר שלישי יתמקדו באספקטים שונים של התפקוד/העיסוק האנושי בקרב אוכלוסיות בריאות וגם אלו עם חסרים עקב מגבלה/מחלה ו/או עיכוב התפתחותי. בנוסף, התחומים בהם ייבצעו הסטודנטים את מחקרם קשורים לנושאים כמו שיקום, לימודי מוגבלות, מדעי הבריאות והרפואה, חקר הנוירי-עיסוק, טכנולוגיה מסייעת, ואף ישתפו פעולה, במסגרת הנחיה משותפת, עם חוקרים מרכזיים בטכניון, בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטות אחרות באוניברסיטה, במחקרים הנמצאים בקדמת הידע.

ט. **החוג לשירותי אנוש** דו-חוגי לתואר ראשון – החוג מקנה ידע העומד ביסוד פעולות ארגוניים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש, אופיים הייחודי של ארגוני שירות והיבטים ארגוניים ובין-אישיים של תהליכי שירות והבנת תהליכים בתחום.

החוג לשירותי אנוש מציע תכנית לימודים לתואר שני שהינה ייחודית באקדמיה בישראל. תכנית הלימודים כוללת קורסים המתייחסים להיבטים ארגוניים (תיאוריות ארגוניות, התנהגות עובדים ולקוחות. תרבות ואקלים שירות, ניהול משאבי אנוש, ארגוניים שלא למטרות רווח), אבחון וניהול תהליכי שירות בארגונים, סוגיות בתכנון ומתן שירותים, זהו ופיתוח צרכים ושירותים מיוחדים לקבוצות אוכלוסיה שונות ועוד.

בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות המשותף עם הפקולטה לחינוך – ראה עמוד 1177.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות המרכז הקליני הבין-תחומי

מטרת המרכז הקליני הבין-תחומי לספק שירותי הוראה קלינית ולטפל בצרכים הבריאותיים, ההתפתחותיים, הרגשיים והחברתיים בקהילה באמצעות אבחון, מניעה, ייעוץ, טיפול והדרכה מקצועיים.

יעדי המרכז:

1. מתן שירות לקהילה בתחומים כגון: הפרעות בתקשורת, שמיעה, טיפול פסיכותרפואטי, ריפוי בעיסוק ועוד.
2. הדרכת סטודנטים והתנסות לימודית ברמה גבוהה.
3. ייעוץ והדרכה לאנשי מקצוע.
4. עריכת מחקר קליני בתחום הערכת הטיפול ובתחומים נוספים.
5. בניית מודלים של שירותים חדשניים בליווי מחקר.

המרכז כולל מסגרות מקצועיות, קליניקות וגופי ייעוץ בהתאם לחוגי הפקולטה (עבודה סוציאלית, בריאות הציבור, הפרעות בתקשורת, סיעוד, ריפוי בעיסוק, שירותי אנוש, גרונטולוגיה, פיזיותרפיה ובריאות נפש קהילתית).
הטיפולים ניתנים ברמת הפרט, המשפחה, הקבוצה והארגון.

בית הספר לבריאות הציבור

לימודים לתואר שני בבריאות הציבור - MPH

Master of Public Health

לימודים לתואר שני בניהול מערכות בריאות - MHA

Master of Health Administration

לימודים לתואר שני בתזונה, בריאות והתנהגות - MAN

Master in Applied Nutrition

ראש בית הספר: פרופ' מנפרד גרין

ראש מגמת בריאות הקהילה והסביבה: פרופ' שמואל רשפון

ראש מגמת קידום בריאות: פרופ' אורנה בראון-אפל

ראש מגמת אפידמיולוגיה: ד"ר ליטל קינן בוקר

ראש מגמת בריאות סביבתית ותעסוקתית: פרופ' רפי כראל

ראשי מגמת מינהל מערכות בריאות וראשי תכנית MHA:

ד"ר יצחק זיידס וד"ר מאיר פוגטש

ראש תכנית תזונה, בריאות והתנהגות: פרופ' יעל לצר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מנפרד גרין, פרופ' רפאל כראל, פרופ' שי לין.

פרופ' אורנה בראון-אפל, פרופ' יעל לצר, פרופ' שמואל רשפון (מומחה) פרופסור חבר:

ד"ר ליאורה אור (מומחה), ד"ר רונית אלמוג* (מומחה), ד"ר מיכה ברחנא מרצה בכיר:

(מומחה), ד"ר יצחק זיידס (מומחה), ד"ר מאיר פוגטש (מומחה).

ד"ר רונית אנדוולט (מומחה), ד"ר שולי ברמלי-גריןברג, ד"ר ענת מרצה:

גסר-אדלסבורג, ד"ר שירה זלבר-שגיא, ד"ר סלמן זרקא (מומחה), ד"ר

מיכל כהן-דר* (מומחה), ד"ר דיאן לוין זמיר (מומחה), ד"ר בת עמי סדן

(מומחה), ד"ר ליהה רובין (מומחה), ד"ר ליטל קינן-בוקר.

**עמית הוראה
ומורה מן החוץ:**

גב' רוחמה אלעד-ירוס, פרופ' שמואל אידלמן, פרופ' צבי בורוכוביץ,
ד"ר נאוה בלום, ד"ר ניסים בן דוד, ד"ר בשארה בשארת, ד"ר עדי
גונן, ד"ר דליה גיא, ד"ר יהונתן דובנוב, ד"ר מרינה דיאמנט, ד"ר
שלמה הראלי, רו"ח אמיר ויימן, גב' נטע לוטרמן, גב' לילך מלוויל,
ד"ר בנימין מלנקי, ד"ר גילה מרקוביצי, פרופ' בוריס פורטנוב, פרופ'
דוד פרג'י, ד"ר שי צפרי, ד"ר דני קורן, ד"ר יעקב רוזנפלד, פרופ'
שמעון רייסנר.

גב' כרמית סטרן, עו"ד מאיה פלד-רו.

תלמיד מחקר א':

* דרגה מוצעת

מזכירות ביה"ס

מינהלן: **גב' גילה אסס**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288675, פקס: 04-8288637

מיקום: קומה 21, מגדל אשכול, חדר 2102

אימייל: gassas@univ.haifa.ac.il

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

מזכירות: **גב' לימור לנמן (יאירי)**

טלפון: 04-8288597

אימייל: lyairi@univ.haifa.ac.il

מטרת הלימודים

הצטרבות המידע על גורמים המשפיעים על בריאות וחולי הביאו לכך, שאם פעם התייחסו בעיקר לגורמים ביולוגיים ורפואיים, הרי עתה מכירים בגורמים התנהגותיים, חברתיים, סביבתיים, ביולוגיים, גנטיים, ארגוניים, מדיניים וכלכליים, כמשפיעים על מצב הבריאות של פרטים ואוכלוסיות. בריאות הציבור הנה משאב מרכזי של חברה פעילה ומתפתחת, ושמירה על בריאות הציבור במובן הרחב ביותר הנה בסיס חיוני לכל מדינה וחברה. מכאן, שפעילות לקידום בריאות הציבור צריכה לכלול לא רק פיתוח אמצעי אבחון וטיפול במסגרות רפואיות, אלא בעיקר פיתוח סביבה וחברה, התומכות באיכות חיים גבוהה. גם אם אופי הפעילויות של בריאות הציבור ותוכן משתנה במהירות בשל השתנות הטכנולוגיה ובשל שינויים בערכים חברתיים, הרי מטרות פעילות כזו נשארות כשהיו: לשפר את הבריאות של אוכלוסייה על ידי פעילות מאורגנת של האוכלוסייה עצמה ומוסדותיה.

בית הספר לבריאות הציבור הינו מסגרת רבת-תחומית להכשרת אנשי מקצוע בתחומים הנ"ל.

מבנה הלימודים

לבית הספר שני מסלולים:

מסלול א': כולל 36 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) וביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב': כולל 44 ש"ס במסלול עבודה מסכמת (46 שעות בתכנית MHA – ניהול מערכות בריאות) וכתובת עבודה מסכמת הלימודים כוללים נוכחות בפורום "בית ספרי"*.

כל סטודנט יהיה חייב להשתתף במפגש להכרת הספרייה, שיתקיים לפני תחילת הלימודים ואשר בלעדיו, לא ניתן יהיה לבצע רישום מערכת לימודים לשנה א'.

במסלול א' הכולל כתיבת עבודת תזיה תהייה חובת השתתפות בקורס "שיטות מחקר לתיזה".

במסלול ב' הכולל כתיבת עבודה מסכמת תהייה חובת השתתפות בקורס "הדרכה לעבודה מסכמת".

הלימודים כוללים שני ימי לימוד בשבוע, במשך שנתיים.

* ביה"ס רשאי לדרוש הצגת התיזה בפורום של ביה"ס או של מגמת הלימוד.

בבית הספר 4 התמחויות במסגרת הלימודים לתואר MPH: בריאות הקהילה, קידום בריאות, אפידימיולוגיה, מנהל מערכות בריאות.

בביה"ס מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית המעניקה תואר MPH

בביה"ס מגמת לימודים בניהול מערכות בריאות המעניקה תואר MHA

בביה"ס מגמת לימודים בתזונה, בריאות והתנהגות המעניקה תואר MAN

פירוט תכנית ההתמחות לתואר MPH:

1. בריאות הקהילה:

ראש המגמה: פרופ' שמואל רשפון

המגמה עוסקת בבריאות הציבור מהשטח ומניעת מחלות בעיקר בתחומים שלהלן: מדיניות בריאות הציבור ברמת העולמית, הלאומית והמקומית, מדיניות חיסונים, ניטור מצבי בריאות ומחלה, פיקוח על שירותי בריאות, בריאות האם והילד, מחלות מין, שחפת ואיידס, בריאות הסביבה, גנטיקה קהלתית והיבטים חוקיים של בריאות הציבור. מגמה זו מספקת לתלמידיה כלים להבנת שירותי הבריאות בקהילה, להפעלתם ולפיתוחם.

2. קידום בריאות:

ראש המגמה: פרופ' אורנה בראון-אפל

קידום בריאות הנו תהליך המאפשר לאנשים להגדיל את שליטתם על מצב בריאותם ולשפרו.

- העקרונות הבאים הינם הבסיס של קידום בריאות האוכלוסייה:
- התייחסות כוללת ולא ממוקדת דווקא באוכלוסיית חולים.
  - תפיסה אקולוגית הדוגלת ביצירת סביבה המאפשרת בריאות מרבית לאוכלוסייה.
  - שימוש בשיטות רב תחומיות לעידוד בריאות (תקשורת, חינוך, חקיקה, הקצאת משאבים, שינויים ארגוניים, פיתוח קהילתי).
  - העצמה ברמת הפרט והקהילה.
- קידום בריאות הינה פעילות חברתית ובריאותית, המופעלת באמצעות בנית מדיניות ציבורית תומכת בריאות, בנית סביבה תומכת בבריאות, בנית מיומנויות אישיות, חיזוק הפעילות הקהילתית, והכוונה של שירותי הבריאות לקהילה ולמניעה. במגמה זו הדגש הוא על הכשרת מומחים בקידום בריאות בעלי מיומנויות של תכנון, הפעלה והערכה של תוכניות קידום בריאות בכל האסטרטגיות. ההכשרה תכלול גם עבודה מעשית.

3. אפידמיולוגיה:

ראש המגמה: ד"ר ליטל קיין בוקר

האפידמיולוגיה היא שיטה בסיסית למחקר בכלל ולמחקר בתחום בריאות הציבור בפרט. היא מבוססת על מספר שלבים – תצפיות שיטתיות המשמשות לתיאור ותופעות בריאות שונות או מאפייני תחלואה ותמותה; ניסוח השערות שעשויות להסביר את התצפיות; ביצוע מחקרים המיועדים לבחון את ההשערות שהועלו; יישום תוצאות המחקר על ידי תכנון התערבויות המיועדות להפחית תחלואה או לקדם את בריאות הציבור.

האפידמיולוגיה עוסקת בתפוצת מחלות ובסיבות שהביאו לכך, מעורבת בקבלת החלטות קליניות על ידי מומחים במערכת הבריאות בחיי היום יום, מרכזית בהערכת טכנולוגיות רפואיות ושירותי בריאות וחיונית בהערכת פיתוחים חדשניים בתחום הטיפול התרופתי (כולל ניסויים קליניים).

יעדי ההוראה במגמה זו יהיו להכשיר מומחים בעלי ידע בתחום המונחים והשיטות האפידמיולוגיות, תוך הקניית יכולת ביצוע של מחקרים אפידמיולוגיים והערכה ביקורתית שלהם. במידה ונבחר מסלול תואר שני עם תזה, תכלול ההכשרה גם התנסות בביצוע מחקר אפידמיולוגי בתחומי ההתעניינות ו/או העיסוק של הסטודנט.

מורי המגמה הם בעלי ידע והתמחות באפידמיולוגיה על תחומיה השונים. מערך הלימודים משלב קורסי חובה כלל בית ספריים, קורסי חובה למגמה, קורסי בחירה למגמה וקורסי בחירה כלל בית ספריים המחולקים לאשכולות.

4. מינהל מערכות בריאות:

ראשי המגמה: ד"ר יצחק זיידס וד"ר מאיר פוגטש

מערכת הבריאות הנה אחת מהגדולות והמורכבות במדינה המודרנית. בישראל צורכת המערכת כ-8.5% מן התוצר הלאומי ו-12% מכוח העבודה. ארגוני הבריאות, קופות החולים ובתי החולים מנהלים תקציבים גדולים וכוח אדם ניכר. המגמות בתחום מוכרות: הוצאה גוברת לבריאות, העמקת הידע והגדלת היכולת הטכנולוגית הרפואית, ביזור, ותחרות מבוקרת. הללו מחייבים הכשרת כוח אדם ניהולי בעל ראייה כוללת בתחומי הרפואה, הבריאות, המשפט, הניהול והכלכלה.

המגמה מיועדת למנהלים בכל שטחי הבריאות, לרופאים מתמחים במנהל רפואי, ולכאלו המכשירים עצמם לניהול בשטחי הבריאות. בנוסף מיועדת המגמה לאנשי מחקר משטחי מדעי החברה והרפואה הרוצים להכשיר את עצמם לעיסוק בתחומי המדיניות, הארגון והניהול של מערכת הרפואה הישראלית ומוסדותיה.

התכנית שמה דגש על הכשרת אנשי מקצוע מתחומי הבריאות לתפקידי ניהול במישורים שונים. הלימודים ישלבו מיומנויות ניהוליות, מחקריות ויכולת מעשית לפעול במוסדות הבריאות והקהילה בתחומים הנלמדים.

המגמה מוכרת על ידי המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית ומהווה חלק מתכנית ההתמחות במנהל רפואי לרופאים.

מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית לתואר MPH

ראש המגמה: פרופ' רפאל כראל

המגמה תכשיר אנשי בריאות הציבור בתחום של בריאות סביבתית ובריאות העובד. זאת במטרה להכשיר כוח אדם מקצועי, הבא מרקעים שונים, כנאמני בריאות האוכלוסייה בכל הקשור לפגיעה באיכות הסביבה או עקב תנאי התעסוקה של אוכלוסיות עובדים שונות. הגישה הכללית להקניית ידע בתחומים אלו תהיה מושתתת על הערכה והבנה אפידמיולוגית של בעיות (אקטואליות) בתחום בריאות הסביבה והעובד, תוך הדגשת מנגנונים ודרכי מניעה.

ההוראה תינתן ע"י צוות מורים בעלי התמחות בכל אחת מן הנושאים העיקריים (אפידמיולוגיה סביבתית, איכות אוויר, מים, קרקע, טפול בשפכים, הכרת סיכונים סביבתיים והערכתם, עקרונות בריאות העובד, מחלות מקצוע/ תעסוקתיות, תקינה, בטיחות וגהות).

מערך הלימודים בנוי משלושה מקבצים - מקבץ קורסי חובה של ביה"ס לבריאות הציבור (קורסי יסוד), מקבץ קורסי חובה למגמה ומקבץ קורסי בחירה המותאמים לנושאי העניין המיוחדים של הסטודנט.

הצפי הוא שבוגרי המגמה יקלטו במגוון מקומות שבהם נדרש ידע מקצועי כזה, כגון - רשויות מקומיות, אגודי ערים ותעשייה, משרדי ממשלה, חברות כלכליות, שרותי בריאות, מערכות בריאות ותקינה. מערך הלימודים בנוי משני מסלולים - מסלול ללא תזה ומסלול עם תזה.

מגמת לימודים MHA בניהול מערכות בריאות

ראשי התוכנית: ד"ר יצחק זיידס וד"ר מאיר פוגטש

תכנית ה-MHA נותנת רקע רחב בתחומים הקשורים לניהול. מערכת הבריאות הנה אחת מהגדולות והמורכבות במדינה המודרנית. בישראל צורכת המערכת כ- 8.5% מן התוצר הלאומי ו- 12% מכוח העבודה. ארגוני הבריאות, קופות החולים ובתי החולים, מנהלים תקציבים גדולים וכוח אדם ניכר. המגמות בתחום מוכרות: הוצאה גוברת לבריאות, העמקת הידע והגדלת היכולת הטכנולוגית הרפואית, ביזור, ותחרות מבוקרת. הללו מחייבים הכשרת כוח אדם ניהולי בעל ראייה כוללת בתחומי הרפואה, הבריאות, המשפט, הניהול והכלכלה. מורי התוכנית באים מן המגזר הרפואי, המנהלי, הכלכלי, החברתי והמדיני. מיועד לתלמידים ממקצועות הבריאות כגון רופאים, אחיות, אנשי ניהול וכד', בעלי הכשרה אקדמית אחרת, המתעדת להיכנס לתפקידי ניהול במערכת הבריאות. ייחודה של התוכנית לניהול מערכות בריאות, במסגרת בית הספר לבריאות הציבור באוניברסיטת חיפה, הוא בגישה כוללת, בין תחומית, המשלבת לימודי מינהל על היבטי המדיניות האירגון, הניהול העיסקי והכלכלה שבהם עם הדגשים חברתיים ובריאותיים-רפואיים והקשר למדעי החברה והסביבה. התכנית נבדלת ממגמת המנהל לתואר MPH בהדגשים שהיא שמה על הצדדים התיאורטיים והמעשיים של הניהול.

הערה: תכנית ה-MPH עם התמחות במנהל מערכות בריאות וכן תכנית ה-MHA מוכרות על ידי המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית, כחלק מתכנית ההתמחות במנהל רפואי לרופאים.

תכנית MPH מוכרת על ידי המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית, כחלק מתכנית ההתמחות בבריאות הציבור.

מגמת לימודים MAN בתזונה, בריאות והתנהגות

ראש התכנית: פרופ' יעל לצר

תזונה מאוזנת בהתאם לדרישות התזונתיות תוך יישום של התנהגות תזונתית בריאה היא בעלת חשיבות רבה ומשמעותית במניעה ובטיפול במחלות שונות ובעיקר הכרוניות המאפיינות את המאה האחרונה. יש יתרון רב לדרכי ההתערבות המשלבות טיפול תזונתי תוך התייחסות לממד ההתנהגותי, אישיותי, חברתי ומשפחתי של הפרט, תוך בניית מערכות תמיכה ומוטיבציה. החידוש בתוכנית זו הוא ההתייחסות לצד ההתנהגותי של התזונה, ולתפקיד אותו הוא ממלא הן באטיולוגיה, במניעה והן בטיפול. התוכנית באה להקנות לתזונאים ידע נרחב הן ברמת המיקרו והן ברמת המקרו לצורך מחקר תכנון, ביצוע והערכת התערבויות בפרט ובקהילה

מטרות התוכנית העיקריות כוללות לימוד והבנה מעמיקה של ההתנהגות התזונתית במצבי בריאות וחולי לאורך מעגל החיים, ובעיקר במחלות כרוניות, הבנת התנהגות תזונתית בקרב אוכלוסיות מיוחדות והקניית יסודות מחקר והדרכה בתחום המשלב התנהגות תזונתית עם היבטים חברתיים ותרבותיים ופסיכולוגיים.

המרצים של התוכנית יהיו בעלי ידע והתמחות במדעי ההתנהגות, מדעי התזונה ומדעי החברה והשילוב ביניהם. מערך הלימודים ישלב קורסי חובה ובחירה של ביה"ס לבריאות הציבור וקורסי חובה ובחירה של המגמה. מערך הלימודים יהיה בנוי משני מסלולים האחד עם תיזה והשני ללא תיזה. התוכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון בתזונה. המסיימים יקבלו תואר שני בתזונה בריאות והתנהגות. (MAN (Master in Applied Nutrition

תנאי הקבלה לכל תכניות הלימוד בביה"ס

- ◆ בוגרי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל ממדעי הבריאות, החיים, הרווחה והחברה בציון ממוצע של לפחות 80, ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.
- ◆ לבוגרים אשר לא למדו במהלך לימודי התואר הראשון שלהם קורסים בסוציולוגיה או ביולוגיה, תידרשנה השלמות במקצועות אלו. הציון הנדרש בקורסים אלו לפחות 80. קורסי ההשלמה אינם במניין שעות הלימודים לתואר.
- ◆ תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בעבודה.
- ◆ בחינת כניסה באנגלית בציון 80 ומעלה.
- ◆ שני מכתבי המלצה.
- ◆ ידע בסיסי במערכות מידע ושימושי מחשב.
- ◆ מועמדים יזומנו לראיונות קבלה לפי דרישות ביה"ס.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לזכאותו לתואר.

תנאי קבלה ייחודיים במגמת תזונה, בריאות והתנהגות (MAN)

בוגרי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או מחו"ל במדעי התזונה בציון ממוצע של 76 לפחות, לאחר סיום הכשרה מעשית כמקובל ואשר מתחייבים להשתלב בעבודה קלינית כלשהי עוד במהלך הלימודים. יחד עם זאת יוכלו להתקבל ללא נסיון של שנתיים במקצוע סטודנטים אשר סיימו תואר ראשון במדעי התזונה בהצטיינות (ציון ממוצע של 87 לפחות אשר סיימו סטאג' כמקובל).

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים בכל מגמה כוללת לימודי חובה לכל בית הספר, לימודי חובה של כל מגמה, ולימודי בחירה. את לימודי הבחירה, יש לבחור ע"י ההנחיות בכל מגמה כפי שיפורסמו לקראת הכנת מערכת הלימודים לאחר אישור ראש המגמה.

במהלך הלימודים יש לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות במסלול עם תיזה ושלוש עבודות סמינריוניות במסלול עבודה מסכמת. העבודות הסמינריוניות צריכות להיות אצל

מרצים שונים, במסגרת קורסי המגמה, ובאופן אינדיבידואלי (עבודה ביחידים). (הנחיות מפורטות ניתן למצוא באתר האינטרנט של ביה"ס).
תוכנית הלימודים הקובעת היא לפי השנה בה החל הסטודנט את לימודיו.

שנה א':

קורסי חובה (לכל המסלולים וכל המגמות)

שש"ס	הקורס
2 שש"ס	* מבוא לבריאות הציבור
2 שש"ס	אפידמיולוגיה
2 שש"ס	פיענוח נתונים אפידמיולוגיים
2 שש"ס	ביוסטטיסטיקה א'
4 שש"ס	**ביוסטטיסטיקה ב'
2 שש"ס	שיטות מחקר

סה"כ: 8-14 שש"ס

* לא חובה למגמת ניהול מערכות בריאות בתכנית MHA
**סטודנטים במסלול תיזה בכל המגמות וכל הסטודנטים במגמת אפידמיולוגיה

שנה ב':

קורסי חובה לכלל תלמידי ביה"ס (לא במניין השעות של המסלול)

קורס חובה למסלול עבודה מסכמת:

0 שש"ס	קורס הדרכה לעבודה מסכמת
	קורס חובה למסלול כתיבת תיזה:
0 שש"ס	קורס שיטות מחקר לתיזה

קורסי חובה לפי מגמות שנים א'+ ב':

1. בריאות הקהילה:

בהיקף 4 שש"ס	חיסונים – שנה א'
<u>בהיקף 4 שש"</u>	מדיניות בריאות הציבור – שנה א'

סה"כ: 8 שש"ס

2. קידום בריאות:

בהיקף 2 שש"ס	יסודות קידום בריאות – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס	אספקטים התנהגותיים של בריאות
<u>בהיקף 4 שש"ס</u>	הפעלה והערכה של תוכניות בקידום בריאות – שנה ב'

סה"כ: 8 שש"ס

3. אפידמיולוגיה:

- ביוסטטיסטיקה למתקדמים – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס
- אפידמיולוגיה למתקדמים – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- אפידמיולוגיה קלינית למתקדמים – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- סה"כ: 8 שש"ס**

4. בריאות סביבתית ותעסוקתית

- מבוא לבריאות הסביבה – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- אפידמיולוגיה של מחלות ממאירות – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- עקרונות מערכתיים של בריאות הסביבה והעובד – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- מבוא לבטיחות וגהות תעסוקתית וסביבתית – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- טוקסיקולוגיה – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- סה"כ: 10 שש"ס**

5. מינהל מערכות בריאות:

- יסודות הכלכלה – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס
- מערכות בריאות בעולם – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס
- מערכת הבריאות בישראל – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- מערכות מידע בארגוני בריאות – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- כלכלת בריאות – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- סה"כ: 14 שש"ס**

קורסי חובה בתכנית המאסטר בניהול מערכות בריאות MHA

- יסודות הכלכלה – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס
- מערכות בריאות בעולם – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס
- מערכת הבריאות בישראל – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- מערכות מידע בארגוני בריאות – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס
- משפט ואתיקה בבריאות – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- כלכלת בריאות – שנה ב'
בהיקף 2 שש"ס
- סה"כ: 16 שש"ס**

סטודנטים במסלול עבודה מסכמת בשתי התכניות חייבים ללמוד בנוסף במהלך לימודיהם בקורסים הבאים:

- חשבונאות
בהיקף 2 שש"ס
- מימון ותמחור
בהיקף 2 שש"ס
- אירגונים וניהולם
בהיקף 4 שש"ס

קורסי חובה בתכנית המאסטר בתזונה, בריאות והתנהגות MAN

יסודות הראיון – שנה א'	בהיקף 2 שש"ס
תיאוריות של אישיות – שנה א'	בהיקף 2 שש"ס
היבטים פסיכולוגיים של גדילה והתפתחות – שנה א'	בהיקף 2 שש"ס
סוגיות התנהגותיות במצבי בריאות וחולי א' וב' – שנה ב'	בהיקף 4 שש"ס
פסיכופתולוגיה – שנה ב'	בהיקף 2 שש"ס

סה"כ 12 שש"ס

* בנוסף יש ללמוד 8 שש"ס לפחות (בתזונה 6 שש"ס) מתוך קורסי הבחירה של המגמה בה בחרת להתמחות, ולהשלים את מסכת השעות בקורסי בחירה מתוך כלל קורסי ביה"ס. באישור מיוחד ניתן לקחת קורסים גם ממגמות אחרות.

ייתכנו שינויים במערכת הלימודים

תנאי מעבר משנה לשנה:

- ◆ השלמת כל תנאי המעבר ממעמד "על תנאי" למעמד "מן המניין" (עבור הסטודנטים הרלוונטיים)
- ◆ ממוצע ציונים של 65 לפחות בשלושת הקורסים הבאים: ביוסטטיסטיקה א', שיטות מחקר, ואפידמיולוגיה ולא פחות מ-60 בכל קורס.
- ◆ מעבר לשנה שנייה במסלול עם כתיבת תזיה מחייב ממוצע ציונים של 85 לפחות בקורסים הבאים: ביוסטטיסטיקה א', שיטות מחקר ואפידמיולוגיה.
- ◆ על סטודנטים להגיש נושא הצעת המחקר המאושר ע"י המנחה עד תום סמסטר ב' של שנה א'.
- ◆ מעבר לשנה ב' במסלול תזיה מותנה באישור ראש המגמה. אי הגשתה במועד הנ"ל של נושא למחקר בתזיה המאושר ע"י המנחה וקבלת אישור ראש המגמה משמעותם מעבר ללימודים בשנה ב' במסלול ללא תזיה.

שקלול הציונים

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה):

עבודת התזה	35%
קורסי חובה ובחירה	50%
שתי עבודות סמינריוניות	15%

מסלול ב': עם עבודה מסכמת:

עבודה מסכמת	20%
קורסי חובה ובחירה	60%
שלוש עבודות סמינריוניות	20%

לפרטים נוספים ומעודכנים על התכנית, יש לפנות למזכירות ביה"ס או לאתר האינטרנט של בית הספר שכתובתו: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

בית-הספר לעבודה סוציאלית

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית-הספר:	פרופ' פייסל עזאיזה
ראש תכנית ב"א:	ד"ר פנינה (פיצי) רון
ראש תכנית מ"א:	ד"ר שרון גיל
ראש תכנית ד"ר:	פרופ' אורה גילבר
ראש תכנית השלמות:	ד"ר גיא אנוש
ראש תכנית מבח"ר:	ד"ר ענת פרוינד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צבי איזקוביץ, פרופ' דוד גוטמן (אמריטוס), פרופ' אורה גילבר, פרופ' יחזקאל טלר (אמריטוס), פרופ' רחל לב, פרופ' אריק רימרמן, פרופ' שלמה שרלין (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' אמנון בהם (מומחה), פרופ' עדיטל בן ארי, פרופ' חסידה בן-צור (שבתון סמ' ב'), פרופ' אירית הרשקוביץ, פרופ' זאב וינשטוק, פרופ' אליעזר זומר (מומחה), פרופ' יורם יובל (מומחה), פרופ' בן-ציון כהן (אמריטוס), פרופ' מרים כהן, פרופ' יואב לביא, פרופ' יעל לצר, פרופ' פייסל עזאיזה, פרופ' מיכל שמאי.

מרצה בכיר: ד"ר גיא אנוש, ד"ר אלי בוכבינדר (שבתון), ד"ר שרון גיל, ד"ר אילנה דבדבני (שבתון סמ' ב'), ד"ר ישראל דורון, ד"ר רבקה יהב (מומחה), ד"ר אמנון לזר (שבתון סמ' א'), ד"ר ענת פרוינד (שבתון סמ' ב'), ד"ר נינה קורן-קריא, ד"ר פנינה רון.

מרצה: ד"ר קרן אור חן, ד"ר רוני סטריאר, ד"ר טל ארטן-ברגמן.

עמית הוראה ומורה מן החוץ:

גב' רונה אבוהב, ד"ר חיה אבנת, ד"ר עופר אדלשטיין, גב' עירית איזנברג, ד"ר גיל אלקן, ד"ר ריבי אפרת, מר אשל איתן, ד"ר טלי בוסתנאי, גב' סופי בנימין, מר ישי בסוק, פרופ' ארנון בראון, ד"ר דבורית גלעד, ד"ר פנחס גרבר, גב' רבקה גרון-שביב, ד"ר רודיינא ג'רייסי, ד"ר דהאן ניקול, גב' דישון דליה, ד"ר תמר דרוויש, גב' ויזמן אביבה, ד"ר סמיר זועבי, מר איל זק, ד"ר נסרין חג יחיא, ד"ר אריאל חן, מר רן טלץ, מר אורן יורקביץ, מר צבי יעקובי, מר אלי ירום, פרופ' חנוך ירושלמי, ד"ר יעל כספי, ד"ר חנה לאופר, גב' ציפי לוי, גב' רונית לזר, גב' אורית מועלם, ד"ר קרן מייקל, ד"ר אמנון מיכאל, מר דוד מלהאוזן-חסון, מר יוחאי נדן, ד"ר שרון נחמני, ד"ר עפרה סגל, גב' אירית סולטמן, גב' צפורה עמית-סולודר, גב' עדי פכטר-אלט, ד"ר נירית פליבצקי, מר פריי הארי חיים, ד"ר ליאת פסח, ד"ר דנה פרילוצקי, ד"ר עופר פרצ'ב, מר ארז צברלינג, גב' צוקר דבורה, גב' אפרת צינגלאוב, ד"ר דנה צחר-רובין, מר דני קורן, ד"ר חיה קורן, גב' טל קרויטרו, מר יצחק רוזנר, ד"ר אושרת שורצמן, גב' אמירה שטרן, גב' מיכל שלו, גב' ורד שנער-גולן, ד"ר נחמן שרון.

מזכירות החוג

מינהלן ביה"ס: **גב' שושי מנספלד**

חדר 514, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240800, פנימי 2800

עוזר מנהלי לראש ביה"ס: **גב' נאוה זק**

חדר 510, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249775, פנימי 3775

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: nzak@univ.haifa.ac.il

מרכזת לימודי תואר ראשון: **גב' תמר גילינסקי**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249543, פנימי 3543

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: gtamar@univ.haifa.ac.il

מזכירת לימודי השלמות ותוכניות מיוחדות: **גב' עליזה אייל**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8288023, פנימי 8023

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: aeyal@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים: **גב' מרגי אנשר**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240808, פנימי 2808

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: mansher@univ.haifa.ac.il

מרכזות תכנית מבח"ר לחרדים ולחרדיות: **גב' לילך דץ**

חדר 611, קומה 6, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240804, פנימי 2804

פקס: 04-8288327 דואר אלקטרוני: ldatz@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במזכירות תלמידים: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

אתר האינטרנט: <http://hw.haifa.ac/social>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

ראש תכנית ב"א: **ד"ר פנינה (פיצי) רון**

תנאי הקבלה

מועמדים לשנה א'

1. מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי בית הספר.
  2. מועמדים בעלי תואר ב"א מתחום אחר יתקבלו בתנאי שממוצע ציוניהם הוא 80 ומעלה ולאחר ראיון אישי/קבוצתי.
  3. מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא מבקש להתקבל.
  4. בוגר מכון להכשרת עובדים סוציאליים, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא פונה.
  5. מועמד שהחל לימודי עבודה סוציאלית באוניברסיטה אחרת, חייב בראיון קבלה. קבלתו מותנית במציאת מקום הכשרה בלימודי שדה. במידה ויתקבל, עליו למלא אחר נוהל מעבר ממוסד אקדמי. נוהל מעבר ממוסד אקדמי מצוי במזכירות.
  6. מועמדים מעל גיל 42 הפטורים מן הבחינה הפסיכומטרית נדרשים לעמוד גם בראיון. למתקבלים עם לימודים קודמים ישלח אישור בכתב המאשר פטור מקורס/ים מקבילים. רק אישור בכתב החתום ע"י ראש תכנית ב"א מחייב את בית-הספר. בקשות להכרה זו יש להפנות לראש תוכנית ב"א, בצירוף גיליון ציונים וסילבוס.
- סטודנטים הפונים בבקשה להכרה בלימודים קודמים לאחר תואר ראשון, יוכרו להם לא יותר מ-12 נ"ז.**

תקנון הלימודים בבית-הספר

משך ומבנה הלימודים

משך הלימודים שלוש שנים. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בבית-הספר וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו.

לימודים עיוניים

במהלך שלוש השנים מתקיים רצף לימודים תאורטיים, פרקטיקה ומחקר.

שנה ראשונה

התוכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: מבוא לעבודה סוציאלית, מבואות במדעי החברה וההתנהגות, מבואות למחקר ולסטטיסטיקה (ראה מערכת השעורים באינטרנט).

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט השנה לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

- ◆ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
- ◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
- ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
- ◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה (הכרוך בתשלום), שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).
בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

בשנה א' מעורבות חברתית לימודית צמודה לקורסים: מבוא תיאורטי ויסודות ההתערבות בע"ס א.ב.

שנה שניה

התכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: ידע בסיסי תיאורטי ומעשי בתחום הפרטני, הקבוצתי, והקהילתי (ראה מערכת השעורים באינטרנט).
בשנה ב' לימודי השדה צמודים לקורסים: שיטות התערבות א+ב, עבודה קהילתית א+ב.

שנה שלישית

התכנית מורכבת מקורסי חובה ו-8 נ"ז בחירה: לימודים תיאורטיים ומעשיים המתמקדים באחת ממערכות השירותים החברתיים להלן:

- **רווחת המשפחה:** שירותים לטיפול בילדים, לנוער, לזקנים ולמשפחה.

- **תקון:** שירותי מבחן, בתי-סוהר.

- **בריאות חברתית:** בתי חולים, מרכזי גמילה.

- **ארגון וקהילה:** מתנ"סים, לשכות רווחה, עמותות.

כמו כן מתקיים **סמינר מחקר שנתי** בנושאי עבודה סוציאלית ושיעורים עיוניים כללים. לימודי השדה הינם צמודים לקורסים: סוגיות בהתערבות בשרותים ושיעור עיוני הצמוד לתחום.

לימודי שדה

לימודי שדה מתקיימים בשנה ל' השניה והשלישית כ-19 שעות שבועיות, בדרך כלל בין יומיים עד שלושה. הסטודנט לומד ליישם שיטות התערבות פרטניות, קבוצתיות וקהילתיות בעבודה סוציאלית, באמצעות הדרכה אישית וקבוצתית. לימודי השדה מתקיימים בסוכנויות שונות הפרושות בכל אזור צפון הארץ עד נתניה בדרום כמו: לשכות לשירותים חברתיים, מוסדות שיקום, מוסדות ילדים ונוער, בתי חולים, תחנות לבריאות הנפש, בתי סוהר, בתי אבות, מרכזי גמילה מסמים ואלכוהול, מרכזים לטיפול באלומות במשפחה ומרכזים קהילתיים. בתום השנים הראשונה והשניה חייב סטודנט למלא "שאלון שיבוץ ללימודי שדה". **במידה ושאלון זה אינו מוגש ליחידה ללימודי שדה במועד שנקבע באותה השנה, לא יובטח לסטודנט מקום בלימודי שדה בשנה שלאחר מכן.**

לסטודנטים בעלי לקויות רפואיות יערך שיבוץ מיוחד בהתאם לנוהל המפורט בדף האוריינטציה ללימודי שדה.

במספר שרותים בהם יערכו לימודי שדה, הסטודנטים יחויבו לקבל חיסונים בהתאם לנוהלי השירות והוראות משרד הבריאות.

הוצאות הנסיעה ללימודי שדה חלות על הסטודנט.

המדריך מעריך את עבודתו הטיפולית של הסטודנט פעמיים בשנה. תהליך ההערכה נעשה על ידי המדריך בשיתופו של הסטודנט. ההערכה מועברת לאישור ראש היחידה ללימודי שדה. הציון בלימודי שדה ינתן ע"פ הערכה זו ע"י היחידה ללימודי שדה (עובר/נכשל).

לימודי השדה מתקיימים במהלך שנת הלימודים. **במקרים חריגים בהם יתקיימו לימודי שדה בקיץ, מימון לימודי השדה יחול על התלמיד.**

תואר בוגר משותף בעבודה סוציאלית ובמשפטים

תלמיד בית הספר לעבודה סוציאלית יוכל ללמוד לקראת תואר בוגר משותף במשפטים ובעבודה סוציאלית.

מבנה התכנית המשותפת

היקף הלימודים הנדרש לתואר המשותף יהיה לפחות 213 נ"ז, מהם לפחות 112 נ"ז במשפטים ולפחות 101 נ"ז בעבודה סוציאלית (מתוכן 20 נ"ז של הכשרה מעשית).

תנאי קבלה לתכנית

יתקבלו לתכנית זו על פי תנאי הקבלה של שני החוגים ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או תואר בעבודה סוציאלית. נדרש ראיון קבלה.

תעודת בוגר בתכנית המשותפת

בוגרי התכנית יקבלו 2 תעודות נפרדות, אשר בכפוף לכללים של לשכת עורכי הדין ושל מועצת העובדים הסוציאליים יאפשרו להם לעסוק בכל אחד מהתחומים.

תקופת הלימודים בתכנית המשותפת

סטודנט בעל נתוני קבלה גבוהים שיתקבל לתכנית המשותפת כבר בשנה א', לימודיו יימשכו לפחות ארבע שנים.

יובהר כי אין אפשרות לתאם מראש בין המערכות של שני החוגים בשנה נתונה, לפיכך תיווצר לפעמים חפיפה בין קורסי החובה במשפטים לבין קורסים/הכשרה מעשית בע"ס. אנו נעשה כל מאמץ כדי לסייע בפתרון הבעיות. עם זאת, על הנרשמים לדעת מראש, כי תידרש גמישות רבה מצידם בעת התאמת המערכת בשתי הפקולטות, לרבות נכונות לבצע עבודה מעשית בימי שישי.

באשר לשיעורים במשפטים, הסטודנט ילמד את השעורים שנועדו לתלמידים בתכניות המשותפות, בהתאם להוראות המפורטות בשנתון הפקולטה למשפטים.

תוכנית מבח"ר – תוכנית לימודים לתואר ראשון בעבודה סוציאלית עבור חרדים וחרדיות

תוכנית ייחודית זו, השייכת לבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה נפתחה בשנה"ל תשס"ו. זוהי תוכנית המותאמת לצרכי הקהילה הדתית והחרדית אך מקבילה לתוכנית הרגילה המתקיימת באוניברסיטת חיפה וזהה לה בדרישות האקדמיות.

הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק, ובנויים כך שמתקיימת הפרדה מוחלטת בין נשים וגברים. הנשים לומדות במכללה בשעות הבוקר והגברים לומדים בשעות אחר הצהרים והערב.

תלמידי התוכנית לחרדים הנם חלק בלתי נפרד מתלמידי בית הספר לעבודה סוציאלית והנם סטודנטים של אוניברסיטת חיפה לכל דבר ועניין. תעודת הב"א שתוענק לבוגרי התוכנית היא תעודת ב"א בעבודה סוציאלית של אוניברסיטת חיפה.

אנגלית שפה זרה

סטודנט שלא קיבל פטור מלימודי אנגלית חייב ללמוד אנגלית שפה זרה. מי שלא השלים את חובותיו באנגלית אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה ג'.

נוכחות בפעילויות ביה"ס

הנוכחות בקורסים נקבעת על פי הכתוב בסילבוס הקורס. החל משנה"ל תש"ע, ביה"ס לוקח חלק פעיל בשבוע ההתנדבות והמעורבות החברתית. במסגרת זו, הסטודנטים יוצאים יום אחד בשנה, לפעילות שתיקבע ותוחלט בשיתוף בין ארגוני ההתנדבות, הארגונים הזקוקים למתנדבים ונציגי הסטודנטים. ההשתתפות ביום זה היא חובה כחלק מתוכנית הלימוד והנוכחות בשיעורים. סטודנטים שיעדרו מיום זה (אף אם יגיעו למקום ההכשרה המעשית) הדבר יחשב כהיעדרות מקורס מתודה בהתאמה לשנת הלימוד (שנה א – יסודות ההתערבות, שנה ב – שיטות התערבות, שנה ג – סוגיות בהתערבות).

סטודנטים שיעדרו מפעילות היום הבית ספר, יחשב להם יום זה כהיעדרות מקורס מתודה בהתאמה לשנת הלימוד (שנה א – יסודות ההתערבות, שנה ב – שיטות התערבות, שנה ג – סוגיות בהתערבות).

מבחנים ועבודות

תקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון מחייב את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית.

בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים עד קבלת ציון סופי באותו הקורס.

תנאי מעבר לשנים מתקדמות

המעבר משנה א' לשנה ב' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל שנתי 70 (לפחות) וציון עובר 51 (לפחות) בכל הקורסים.

המעבר משנה א' לשנה ב' על תנאי:

1. סטודנט שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים (ויש לו ממוצע מעבר של 70 לפחות) חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.

המעבר משנה ב' לשנה ג' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל שנתי 70 (לפחות) וציון עובר 51 (לפחות) בכל הקורסים.
2. ציון "עובר" בלימודי שדה.

מעבר משנה ב' לשנה ג' במעמד על תנאי

1. מי שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים העיוניים חייב לחזור על הקורסים בשנה העוקבת.

לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.

2. סטודנט שנכשל באחד או שניים מהקורסים הצמודים להלן: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1" ו"עבודה קהילתית 2" יהיה חייב לחזור על הקורס שנכשל בו, על הקורס הצמוד, ועל לימודי שדה בשנה העוקבת, גם אם קיבל ציון עובר בלימודי שדה. במקביל יוכל התלמיד להמשיך לימודיו בשנה השלישית, **למעט לימודי השדה וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית.**

סטודנט שנכשל בלימודי שדה ולא הופסקו לימודיו, וקיבל ציון עובר בקורסים: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1", "עבודה קהילתית 2", יוכל להמשיך לימודיו בשנה שלישית, למעט לימודי השדה, וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית. המגשר לענייני סטודנטים ידון ויחליט אם לחייבו לחזור על הקורסים הנלווים בשנה ב'.

סיום לימודים

סיום לימודים בבית-הספר לעבודה סוציאלית לקראת קבלת תואר ב"א בעבודה סוציאלית מותנה ב:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצויינו לעיל.
2. ציון ממוצע משוקלל 60 (לפחות) בקורסים העיוניים בתכנית הלימודים בשנה ג'.
3. ציון "עובר" בלימודי שדה.
4. מילוי כל החובות בבית-הספר בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת הסטודנט

סטודנט המבקש להפסיק זמנית את לימודיו או את לימודי השדה, חייב לפנות בכתב לראש תכנית ב"א. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל יודיע הסטודנט על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים וליחידה ללימודי שדה.

הפסקה ביוזמת רשויות בית-הספר

1. ראש תכנית ב"א רשאי להפסיק לימודיו של סטודנט שנמצא בלתי מתאים למקצוע העבודה הסוציאלית במסגרת לימודי הקורס "יסודות ההתערבות בע"ס" בשנה א', או במסגרת לימודי השדה בשנים ב' ו/או ג', או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ראש תכנית ב"א יתייעץ לצורך זה עם המורים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר וכן ישקול את המלצת המגשר לענייני סטודנטים של בית-הספר.
2. יופסקו לאלתר לימודיו של סטודנט לאחר שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר פעם שניה (בשנה עוקבת) בקורס חובה כלשהו מהתכנית בשלושת השנים.
3. יופסקו לאלתר לימודיו של תלמיד בבית-הספר לאחר שלא עמד בדרישות המעבר בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת.

חידוש לימודים

1. סטודנט שאושרה לו הפסקת לימודים חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- 1.1 אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני ההפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.

- 1.2 אם תקופת ההפסקה היתה בת שנתיים ויותר, רשאי בית-הספר לחייב את הסטודנט לחזור על קורסים שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.
2. למי שלא אושרה הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה כפי שיהיו באותה עת.
3. סטודנט שלימודיו הופסקו בשל אי התאמה למקצוע ללא הקצבת זמן, יוכל לפנות לאחר ארבע שנים בבקשה לחזור ללימודים ועניינו יובא לדיון בפני המגשר לענייני סטודנטים.
4. מי שלימודיו הופסקו עקב כישלון או אי עמידה בתנאי מעבר (סעיפים 2-3 ב"הפסקת לימודים") יוכל להרשם מחדש ללימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית, רק בתום שלוש שנים ממועד ההפסקה.

פיצול לימודים

- סטודנט המבקש לפצל לימודיו, חייב למלא אחר נוהל פיצול לימודים. נוהל פיצול לימודים מצוי במזכירות תלמידים של בית-הספר לעבודה סוציאלית וניתן לקבלו לפי פנייה.
- תנאי המעבר לתלמיד המפצל לימודיו זהים לאלו של כלל התלמידים. אין אפשרות לפצל לימודים בשנה הראשונה.

תוכנית לימודים כללית:

שנה ראשונה: כל הקורסים חובה	ש	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לע"ס א'+ב' (תיאורטי)	ש	6 שש"ס	6 נ'
יסודות ההתערבות בע"ס א'+ב'	ש	2 שש"ס	2 נ'
עקרונות בפילוסופיה ויישומן בע"ס	ש	2 שש"ס	2 נ'
פסיכולוגיה לע"ס	ש	2 שש"ס	2 נ'
היבטים חוקיים של ע"ס בישראל	ש	2 שש"ס	2 נ'
כלכלת רווחה	ש	2 שש"ס	2 נ'
שיטות מחקר א'	ש	2 שש"ס	2 נ'
שיטות מחקר ב'	ש	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לסוציולוגיה	ש	2 שש"ס	2 נ'
מערך שירותי רווחה בישראל	ש	2 שש"ס	2 נ'
סוגיות חברתיות בע"ס	ש	2 שש"ס	2 נ'
הכלה תרבות	ש	2 שש"ס	2 נ'
סטטיסטיקה יישומית לע"ס א'	ש	2 שש"ס	2 נ'
סטטיסטיקה יישומית לע"ס ב'	ש	2 שש"ס	2 נ'
פסיכולוגיה חברתית	ש	2 שש"ס	2 נ'
כתיבה מדעית	ש	2 שש"ס	1 נ'
מעורבות חברתית לימודית א'+ב'	ש	3 שש"ס	3 נ'

סה"כ שנה א': 40 נ'

שנה שנייה: כל הקורסים חובה

ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	לימודי שדה א'
ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	לימודי שדה ב'
ס	3 שש"ס	3 נ'	שיטות התערבות א'
ס	3 שש"ס	3 נ'	שיטות התערבות ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	עבודה קבוצתית א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	עבודה קבוצתית ב'
ש	2 שש"ס	3 נ'	עבודה קהילתית א'
ש	2 שש"ס	3 נ'	עבודה קהילתית ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכופתולוגיה א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכופתולוגיה ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	הכלה תרבותית
ש	2 שש"ס	2 נ'	התפתחות האדם ילדות והתבגרות
ש	2 שש"ס	2 נ'	התפתחות האדם בגרות וזיקנה
ש	2 שש"ס	2 נ'	מושגי יסוד במשפחה
ש	2 שש"ס	2 נ'	מצבי לחץ ומשבר
סה"כ שנה ב': 40 נ'			

שנה שלישית

חובה

ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	לימודי שדה א'
ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	לימודי שדה ב'
ס	2 שש"ס	3 נ'	קורס סוגיות בהתערבות א' בהתאם לתחום
ס	2 שש"ס	3 נ'	קורס סוגיות בהתערבות ב' בהתאם לתחום
ש	2 שש"ס	2 נ'	קורס עיוני בהתאם לתחום
ש	2 שש"ס	2 נ'	ע"ס בשעת חירום
ש	2 שש"ס	2 נ'	הערכת תוכניות התערבות
ש	2 שש"ס	2 נ'	אתיקה וערכים
ש	2 שש"ס	2 נ'	טיפול ממוקד
ש	2 שש"ס	2 נ'	ילדים בסיכון
ס	4 שש"ס	4 נ'	סמינר מחקר (יש לבחור אחד מהרשימה)
ש	8 שש"ס	8 נ'	שיעורי בחירה
סה"כ שנה ג': 40 נ'			

סה"כ בשלושת השנים: 120 נ'

שיעורי בחירה:

במסגרת שיעורי הבחירה יש לבחור 8 נ"ז מתוך רשימת הקורסים העיוניים בתחומי עבודה סוציאלית שמופיעים במערכת השיעורים (באינטרנט). לחילופין, במהלך שלושת השנים ניתן לבחור קורסים בהיקף של עד 6 נקודות זכות מכל חוג (רישום לקורסים אלה מצריך אישור החוג הנוגע בדבר).

חברי סגל היחידה ללימודי שדה

ראש היחידה ללימודי שדה:	פרופ' אמנון בהם
מתאמת לימודי שדה:	ד"ר נאוה ארקין
מתאמת לימודי שדה:	גב' ענת בן אלי אביב
מרכזת לימודי שדה:	גב' אריקה לינק
מתאם לימודי שדה במבח"ר:	מר יהושע קפלן
מתאמת לימודי שדה במבח"ר:	גב' מלכי רוזנבוים
מרכזת לימודי שדה תוכנית מבח"ר:	גב' לילך דץ

בורנשטיין מעיין, אבו אלעסל רהאם, אבו תנהא בסמה, אבוריא חלאילה אנתיסאר, אבוריא ראידה, אבן חיים טליה, אברבונך חיה, אברהם רחל, אנבאריה מאג'ד, אנגריה נואל, אנמון רותי-ס, אורן-זילברמן ענת, אורן חנה, אורן גל, אורנשטיין ניצה, איידלשטיין בלה, איתן דורית, אלקובי צביה, אלמלח אמיליה, אמיר עבדי לילך, אמרה שושנה, אסכנדר קרסטין, אסעד סוהא, ארליך פזית, ארנפלד שרית, ארקין נאוה, ארשיד רים, בניץ ישראלה, בדארנה חאלדה, בדארנה פדוא, בינה רינה, בנימין סופי, בן אהרון כרמית, בן ארי אושרת, בן אמוץ רותי, בן גד ענת, בן יהודה שרה, בן יוסף שלומית, בן נר מיכל, בן עטר סיגל, בן שבת סרי מיירי, בן שמעון תמר, בנימין סופי, בסני ענת, בר און תמיר אסנת, בר יוסף מיירי, בר משיח רונית, ברגר ראובן, ברזל אוסנת, ברנע אהרלה-ס, ברקאי מלי, ברקוביץ' לילך, ברקוביץ' רותי, ברנס רותי, גבאי אביטל, ג'בארין אחמד, ג'מאל עבוד רומאן, גאנו אליזבטה, גברא איילת, גדעון תכלת, גוטליב פרומי, גולדברג תמר, גולן ענת, גונדה כוכב, גז גלית, גיגי דפנה, גיל רבקה, גיל לב אירית, גינובורג הילה, גליקמן רחל, גלעדי גילה, גמליאל מיכל, גמס אסתר, גרייפנר שבי, דאוד סחר, דבי זוהרית, דגן ישראלה, דגן עדי, דהאמשה רולא, דוידי אלגרה, דחלה מייאס, דיקמן הדס, דישון דליה, דניאל תמר, דרום סגלית, דרליוק דורניה, הדס דיקמן, הובר צפורה-ס, הירשנוון ליאת, הראל רונית, ואנו סימונה, וורנובה מרינה, וילינסקי גרבר יבנגיה, וילקו לרנר זויה, ויסמן מוסקוביץ מאיה, ולד הכט איה, ולך נעה, וסרמן גידי, וקסלר אלישבע, וקנין בלה, וקשי אורלי, ורדית קסל, ורמפלש עינבל, זאבי שושי, זוסמן אלה, זועבי אינאס, זיגלבוים אסתר, זיצר דוד, זכרין צביה, זמסקי מרינה, ח'טיב אגא אחלאם, חאג' איליא, חג'אזי באסם, חדאד סכניני אינאס, חוסרי ראדיה, חורף אילנה, חיים אהובה,

חליליה סגיר מנאר, חמיש אורית, חמרה ח'יירה, חן אריאל, טבעון ענבל, טבעון הגר, טוסון רחל, טליאס גל, טרב קרינה, יאור עאידה, יאיר מימון סיון, יאסין אינאס, יגאל מלכה, יודלביץ ליאורה, יוספזון יפעת, יחיא ראמי, יפה גביש, יעבץ עדי, ירדני מיה, כהן שלומית, כהן גרטי, כהן ציפי, כהן אורטל, כהן דורון, כהן סיגלית, כהן קרנית, כנאנה סאמר, כסיס דליה, לאה שובל, לבנוץ סבטלנה, לביא אורלי, לביא מירב, לביא מרים, לביא צמרת, לוי יפה, לויין יעל, לוינגר נועה, לויין דורית, לוינסון אלן, לסצ'ינסקי טטיאנה, לרמן שגית, לרנר אלבו מירי, מאירי אפרת, מגן יעל, מדרשי גלית, מחאג'נה אוסיימה, מחאג'נה לינה, מחאמיד היאם מלק, מחול חורי סואר, מיכאל רחל, מילר ארד ענת, מליחי נעמה, מלכה חיותה, מלכניסון רוני, מלק דניאלה, מלכה אריאל, מלר שרה, מנדיל נעמי, מנס פנינה, מרגלית חנה, מרגלית שמואל, מרטון אורנה, מרקמן גפן רענן, נוימן רן, נוע- ליעז דפנה, נסרה בשארה פאתנה, , נפתלי חגית, נתן יהודית, נתן בנימין, סבח לאה, סגל סמדר, סואסאן אליאס, סולומון מרים, סורפין אילת, סייג בן שמעון דלית, סינדר פסי, סליבא ג'ומאנה, סלימאן יוסרא, סלע כרמית, סלע אתי, סמדר דרור רונית, סנדר דליה, סעיד סיהאם, עבודי לאה, עדוי חמוזה מג'ד, עדוי סאמי, עובד ויסאם, עיני גילה, עמירה פני, עקיבה אור-לי, עראף רים, פארן ציפי, פדידה הדס, פולסקי אינה, פוקשנסקי ז'ניה, פורליט נטלי, פיגוביץ חיה, פיינשטוק ברוריה, פלג הדומי לירון, פלג יונת, פליבצקי נירית, פליסר הודיה, פנחסי מירי, פרבר אולגה, פרילוק בת שבע, פרל רחל, פרסמן ברכה, פרקש טלי, צברי טופז גילי, צוקר דבי, צור קרספילו - ס גלי, ציטונה יהודית, צרפתי כרמית, קדרי אביה, קוויט בנימין נורית, קוטיק אליס, קולטן ישראלי סיגל, קונץ גולדמן עדי, קורנפלד מיכל, קוקיס חיה, קורקוס שושי, קורנמן ולנטינה, קיברי שושנה, קינן ארנה, קיפרמן מאירה, קלטי דליה, קליגר יוסי, קליין מלי, קליין מאיר שרון, קלמן אילן, קנדל ענת, קסאהון בריהון חנה, קפל טל, קפלן אלון, קסל ורדית, קרבל עדי, רבינוביץ חני, רבינוביץ רויטל, רודיך ורד, רוזנצוויג רחל, רוזנבאום אבישג, רוזנפלד שרה, רוזנקר רחלי, רוני נורית, רז זוי, רז קובי סמדר, ריינר יעל, שבת שפרה, שוורץ מילה, שוקייר-חורי סוזי, שורץ קלי, שטיינמן ילנה, שטיינמן סטלה, שטרנבך טלי, שטרק חיה, שיינברג רבקה, שינה טלי, שירזי זיוה, שלנג אורלי, שלו מיכל, שטרנר ורדה, שפי רבקה, שרייבר אברהם, שרייבר הינדה, ששון ענת, תורג'מן רוחמה

לימודים לתואר שני (מ"א) יו"ר הוועדה לתואר שני: ד"ר שרון גיל

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר שני בעבודה סוציאלית מבוססת על המטרות הבאות:
1. לחזק את הזהדהות התלמידים עם ערכי המקצוע.
  2. להקנות מיומנויות מחקריות על מנת להרחיב את הכישורים האקדמיים ואת מאגר הידע המקצועי.
  3. להעמיק את הידע המקצועי ואת יכולת והעצמאות המקצועית בתחום העבודה הסוציאלית.
  4. לאפשר לתלמידים לרכוש השכלה והכשרה נוספת לחיזוק יכולתם לעבוד במסגרות שונות של אוכלוסיות במצוקה, כעובדים מקצועיים וכמפצי ידע (מדריכים ומורים)
  5. להכשיר את התלמידים למלא תפקידי ניהול.

תנאי קבלה

- הגשת מועמדות ללימודי מ"א בעבודה סוציאלית מחייבת עמידה בתנאים הבאים:
- א. תואר ב"א בעבודה סוציאלית (או סיום תכנית השלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית).
  - ב. ממוצע ציוני הב"א בעבודה סוציאלית – 76 ומעלה.
  - ג. ניסיון של שנתיים לפחות בעבודה סוציאלית לאחר קבלת תואר ב"א.
  - ד. ציון 75 לפחות במבחן כניסה באנגלית.
  - ה. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
1. בוגרים שסיימו לימודיהם בציון ממוצע 90 ומעלה ומוכיחים עניין ומחויבות אקדמית מחקרית יכולים להציג מועמדות ללא ניסיון בעבודה סוציאלית. מספר המקומות במסלול זה מוגבל.
  2. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

החלטות בעניין קבלת מועמדים שהגישו את כל החומר הדרוש והעונים על התנאים המוקדמים (ציון ב"א, ניסיון בעבודה, בחינה באנגלית) מתקבלות בוועדת קבלה המורכבת מחברים בוועדה החוגית למ"א. נימוקי הוועדה אינם מתפרסמים. ערעורים על החלטות ועדת הקבלה ניתן להגיש לוועדת ערעורים באמצעות מזכירות התלמידים בבית-הספר. ועדת הערעורים מורכבת מחברי סגל שאינם חברי ועדת הקבלה לתכנית המ"א.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולים בלימודי מ"א בעבודה סוציאלית:

מסלול א' – תכנית המבוססת על לימודי מחקר, לימודים עיוניים ולימודי הפרקטיקה בעבודה סוציאלית. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 32 שש"ס ולהגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – התכנית מבוססת על לימודים עיוניים ולימודי פרקטיקה בעבודה סוציאלית. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 42 שש"ס ולעמוד בדרישות של בחינה מסכמת. בשני המסלולים קיימים תחומי לימוד כדלהלן: קלינית, טראומה, משפחה, ילד ונוער, שיקום ובריאות, ארגון ומינהל, תקון.

1. לימודים קליניים מתמקדים בהרחבת הידע התיאורטי והקליני בהתפתחות והתנהגות נורמטיבית ואבנורמלית, בשיטות טיפול מתקדמות, וכן בפיתוח מיומנויות טיפוליות.
2. לימודי משפחה מתמקדים בתפקודי המשפחה על היבטיה השונים. התכנית מיועדת להרחיב את הידע התיאורטי והפרקטי בתהליכים משפחתיים ובטיפול משפחתי.
3. לימודי ילד ונוער מתמקדים בהקניית ידע ומיומנויות התערבות בעבודה עם ילדים ונוער אשר חווים קשיים בהתפתחותם.
4. לימודי שיקום ובריאות מתמקדים בידע התיאורטי והפרקטי בנושאי השיקום והבריאות על תחומיהם השונים.
5. לימודי ארגון ומינהל מתמקדים בסוגיות תיאורטיות ויישומיות הקשורות בארגון, ניהול, מדיניות, תכנון שירותי רווחה ועבודה סוציאלית.
6. לימודי תקון מתמקדים בהקניית ידע ובמיומנויות שיאפשרו לתלמידים להיות בעלי מקצוע באיכות גבוהה בנושאי התקון על תחומיו השונים.
7. לימודי טראומה מתמקדים בטיפול בנפגעי הטראומה ובני משפחותיהם במגוון רחב של מסגרות טיפוליות (בתי חולים כלליים ופסיכיאטריים, לשכות רווחה, ביטוח לאומי, מסגרות צבאיות, פרקטיקה פרטית ועוד).

הסטודנט מתקבל לאחד מתחומי הלימוד ועליו לעמוד בתכנית הלימודים של תחום זה. במסגרת קורסי הבחירה הכלליים ניתן לקחת קורסים מתחומים שונים. **אין אפשרות לשנות תחום לימוד לאחר הקבלה למ"א.**

בתום הלימודים יצורף לשקלול הזכאות למ"א ספח התמחות ובו יצויין התחום הנלמד.

פרקטיקום

בשנת הלימודים השנייה בתוכנית המ"א, על כל סטודנט להשלים התנסות בשדה במסגרת לימודי הפרקטיקום, בסה"כ 100 שעות.

מטרת הפרקטיקום להעשיר ולהעמיק את המיומנויות המקצועיות ולאפשר אינטגרציה בין התאוריה והפרקטיקה בתחום בו לומד הסטודנט. הפרקטיקום מתחיל עם תחילת שנת הלימודים ומסתיים עם סיום שנת הלימודים. הסטודנטים יעשו את הפרקטיקום במקום עבודתם למעט תלמידי השלמות, תלמידי מסלול ישיר במידה ואינם עובדים, ותלמידי תחום משפחה. כל סטודנט יבחר קבוצה או 5-6 מטופלים בהתאם לתחום ההתמחות ובהתאם לנושא

או סוגיה מיוחדים בתחום זה. ההתנסות צריכה להיות שונה מזו שנעשית במהלך העבודה. ההדרכה על הפרקטיקום תינתן בקבוצות קטנות של 5-6 סטודנטים בהתאם לתחומי הלימוד. ההדרכה תתקיים בימי ב' או ד' (בהתאם לימי הלימוד של התחום) בין השעות 18:00-20:00.

תכנית הפרקטיקום נקבעת בתיאום עם הגב' מרים בן-עוז ובאישורה.

תכנית הלימודים

הלימודים מתפרסים על פני שלושה ימים בשבוע (כולל יום ו'). לא ניתן ללמוד יותר מ-8 שעות ביום. במסלול א' על התלמיד לזבור 32 שש"ס, ובמסלול ב' – 42 שש"ס.

מסלול ב'	מסלול א'	
10 שש"ס	10 שש"ס	קורסי חובה של המגמה
		סמינר תיאורטי של המגמה (סמסטר א, שנה א) (4 שש"ס)
		סמינר קליני של המגמה (סמסטר ב, שנה א)(4 שש"ס)
		דילמות בטיפול של המגמה (שנה ב) (2 שש"ס)
2 שש"ס	2 שש"ס	פילוסופיה של מדעי החברה (חובה לכולם)
		מדיניות חברתית (חובה לכולם אחד מהקורסים המוצעים בתחום)
2 שש"ס	2 שש"ס	פרקטיקום (חובה לכולם בשנה ב)
4 שש"ס	4 שש"ס	קורסי מחקר
8 שש"ס	איכותני 10 שש"ס	כמותי 10 שש"ס
		שיטות מחקר 1 (2 שש"ס איכותני בלבד + מסלול ב')
		שיטות מחקר 2 (2 שש"ס לכמותני בלבד מסלול א')
		שיטות מחקר איכותני (2 שש"ס איכותני בלבד מסלול א)
		סטטיסטיקה 1 (4 שש"ס)
		סטטיסטיקה 2 (2 שש"ס לכמותני בלבד מסלול א)
		סמינר הכנה לתיזה (2 שש"ס מסלול א)
		בחינה מסכמת (2 שש"ס מסלול ב)
16 שש"ס	4 שש"ס	קורסי בחירה
42 שש"ס	32 שש"ס	סה"כ לתואר

מעט לעת מוצעים קורסים שונים בחוגים אחרים אשר יכולים להיחשב כקורסי התמחות. האישור ניתן על-ידי ראש התמחות בתאום עם ראש תכנית מ"א.

לתלמידי תחום בריאות ושיקום מוצעים קורסים הנלמדים במסגרת ביה"ס לבריאות הציבור. לסטודנטים בתחום ארגון ומנהל מוצעים קורסים הנלמדים במסגרת התכנית ניהול שירותי רווחה.

ניהול שירותי רווחה

בית הספר לעבודה סוציאלית בשותפות קרן רש"י משרד העבודה והרווחה ומרכז השלטון המקומי מקיים תכנית ייחודית לניהול שירותי רווחה. התכנית מיועדת לבניית עתודת מנהלים מצטיינת לשירותי הרווחה בישראל. היא מבוססת על הידע והניסיון של חוקרים ומנהלים מובילים בתחום מנהל בכלל ומנהל שירותי רווחה בפרט. התוכנית מאופיינת בחדשנות, יצירתיות והקניית כלי ניהול מתקדמים. היא משלבת ידע תיאורטי וניסיון בשדה, תוך שימת דגש על יזמות ויישום ידע ארגוני מצטבר. משך הלימודים הינו ארבעה סמסטרים. התכנית נלמדת במסגרת לימודי תואר שני של ביה"ס לעבודה סוציאלית.

מספר השעות הכולל להשלמת התכנית – 36 שש"ס. הלימודים יהיו מורכבים מהרצאות פרונטליות וסידורים בסוכנויות. מסיימי התכנית זכאים לתעודה בתחום ניהול שירותי רווחה. התלמידים יהיו זכאים לקבלת תואר מוסמך האוניברסיטה בעבודה סוציאלית רק לאחר שישלמו 12 שעות לימוד נוספות. הקורסים מוצעים במרוכז בימי שני.

מטרת הלימודים

1. להקנות למשתתפים כלי חשיבה וניתוח, כמו גם מיומנויות ניהול המתאימות לשירותי רווחה ציבוריים ופרטיים, מלכ"רים ועסקים וכן עמותות העוסקות בנושאי חברה ורווחה בישראל.
2. להקנות למשתתפים יכולת ניהולית גבוהה, המסתמכת על שילוב של ידע תיאורטי ויישומי בתחומי הניהול והרווחה. שיפור ומיצוי כושר הניהול האישי.

מבחנים ועבודות

הכללים של תקנון הלימודים לתואר שני מחייבים את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית. בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים במיוחד עבודה מסכמת ועבודת תיזה, עד לקבלת ציון סופי.

שקלול הציונים

מסלול א'	
קורסים	65%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	35%
מסלול ב'	
קורסים	80%
עבודה מסכמת	20%

תכנית ההשלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית

ראש התכנית: ד"ר גיא אנוש

תנאי קבלה

התכנית מיועדת לבוגרי תואר אקדמי. יכולים להירשם לתכנית זו רק אלו שבידם כבר אישור זכאות לתואר (לאחר קבלת תעודת ב.א.) המעוניינים להמשיך בלימודים גבוהים בעבודה סוציאלית. רשאי להגיש מועמדות בעל תואר ב.א. בעת ההרשמה, מאוניברסיטה או מוסד אקדמי מוכר בארץ בציון ממוצע לפחות 88 או תואר שני בציון ממוצע 85 או פסיכומטרי 680.

עדיפות תינתן לבוגרים מצטיינים או לחילופין לבוגרים הנמנים על העשירון העליון בחוגם.

מילוי דרישות הקדם לקבלה לתוכנית היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. גם אם אושרה (בטעות) קבלה לתוכנית אשר בה חריגות מדרישות הקבלה, רשאי בית-הספר לבטל את החלטתו. עדיפות לרושמים את התוכנית כעדיפות ראשונה.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מבוססת על ההנחה שהתלמיד השלים במהלך לימודיו הקודמים קורסי יסוד בהתנהגות והתפתחות האדם, וכן לימודי יסוד במחקר. על התלמיד יהיה להשלים קורסי יסוד החסרים לו, אם יש כאלה, במסגרת קורסי הב"א בבית-הספר לע"ס או בחוגים אחרים. (רשימת הקורסים ניתן לקבל במזכירות תלמידים).

שנה ראשונה

הסטודנטים ילמדו קורסי יסוד בעבודה סוציאלית וכן לימודי שדה. עמידה בתנאי השנה הראשונה אינה מקנה קבלה אוטומטית לתכנית המ"א, היא מקנה אפשרות להגיש מועמדות ללימודי התואר השני.

תנאי מעבר משנה ראשונה לשניה

המעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השלמות מותנה בסיום כל קורסי הב"א בעבודה סוציאלית בממוצע של 85 לפחות. (ראה הערה ג' להלן).

שנה שניה

התלמידים ילמדו קורסי השלמה (במסגרת לימודי ב"א) בעבודה סוציאלית ולימודי שדה במקביל לתחילת הלימודים בתכנית המ"א, והיו במעמד של תלמידי מ"א על תנאי. עם סיום תכנית ההשלמות (שנה ב') בציון ממוצע של 85 לפחות יעברו התלמידים למעמד של תלמידים מן המניין בתכנית המ"א.

הערות:

א. השלמת תכנית ההשלמות אינה מקנה תואר ראשון בעבודה סוציאלית.

- ב. מסיימי שנה א' בהשלמות המעוניניים לעבור מתכנית ההשלמות ללימודי תואר ראשון, מועמדותם תישקל בהתאם להישגיהם ולראיון קבלה.
- ג. המועמדות לתואר שני וכן תחום ההתמחות בתכנית זו תישקל על-פי אותן אמות מידה כמו של מועמדים מקרב בוגרי בתי-הספר לעבודה סוציאלית.
- ד. סטודנט שעבר מתכנית ההשלמות לתכנית לימודי תואר ראשון, יוכל להגיש מועמדותו ללימודי תואר שני בהתאם לכללים המקובלים לגבי מועמדי תואר שני, כולל שנתיים ניסיון מקצועי לאחר קבלת תואר ראשון.
- ה. כשירות בעבודה סוציאלית – מסיימי תכנית ההשלמות יקבלו את כשירותם לעסוק בעבודה סוציאלית רק לאחר סיום לימודי המ"א וכפי שאושר ע"י שר העבודה והרווחה.

לימודים לקראת תואר השלישי (דוקטורט)

יו"ר ועדת הדוקטורט: פרופ' אורה גילבר

מטרת התכנית להכשיר חוקרים, אנשי אקדמיה ומנהיגות מקצועית בעבודה סוציאלית.

תנאי קבלה לבעלי תואר מוסמך בעבודה סוציאלית. רשאי להגיש מועמדותו ללימודים לתואר דוקטורט כל בעל תואר מ"א או ב"א בעבודה סוציאלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ אשר השיג ציון ממוצע לפחות 86 בלימודים לתואר שני וציון לפחות 90 בעבודת גמר מחקרית (תיזה). מועמדים בעלי תואר מוסמך במדעי הרווחה והבריאות, מדעי החברה ומשפטים עם ממוצע של 86 לפחות בלימודי מ"א וממוצע של 90 לפחות בתיזה. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

בקשת הקבלה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הודקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן להוציא מאתר האינטרנט של ביה"ס לעבודה סוציאלית. כחלק מתהליך הקבלה יידרש המועמד:

1. הסכמת מרצה המוסמך להנחות תלמיד מחקר.
2. להכין הצהרת כוונות (נושא עבודת המחקר)
3. להמציא 2 מכתבי המלצה (לא כולל המנחה המיועד) של אנשי סגל באקדמיה היכולים להעיד על יכולתו של המועמד. אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה בלימודי מ"א.

ועדת קבלה

ועדת הקבלה לתכנית הדוקטורט תשקול ותחליט על קבלת המועמדים לתכנית הדוקטורט על פי רמת הציונים בלימודי המ"א, בעבודות ובתיזה, ההמלצות, הצהרת הכוונות, ציוני המועמדים בקורסי המחקר (שיטות מחקר וסטטיסטיקה), ובגורמים נוספים, עפ"י שקול הוועדה.

מועדי הרשמה לתואר שלישי

ההרשמה לתואר שלישי נעשית בשני מועדים:

1. סמסטר א' עד ה-31.5.10

2. סמסטר ב' עד ה-16.1.11

חומר ההרשמה במלאו צריך להגיע למזכירות תלמידים בביה"ס לעבודה סוציאלית עד ל-31 במאי לסמסטר א' ועד ה-16.1.11 לסמסטר ב'.

לימודים לתואר שלישי

הלימודים לתואר שלישי מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

שלב מחקר א'

בשלב זה על התלמיד להכין את הצעת המחקר המורחבת ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו (כגון, קורסים הקבועים בתכנית הלימודים). לרשות התלמיד עומדת שנה אחת להגשת הצעת המחקר לוועדת הדוקטורט.

בסמוך לסיום שלב זה ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית, בתאום עם המנחה יקבעו אם להקים לסטודנט ועדה מלווה. במידה ולא הוקמה ועדה מלווה, ועדת הדוקטורט תבחן את הצעת המחקר ותיעזר גם בחוות קוראים חיצוניים. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים תתבסס על חוות דעת אלו. משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר לשלב מחקר ב'.

שלב מחקר ב'

שלב זה מתאפיין בביצוע המחקר וכתיבת עבודת הדוקטורט. כמו-כן, הסטודנט ימשיך ללמוד בהתאם לצורך, בקורסים הנדרשים בתכנית הלימודים. פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת המחקר הוא שלוש שנים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית הלימודים

א. כל סטודנט יחוייב בקורסים בהיקף של 16 שש"ס במהלך לימודי הדוקטורט. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו בשלב מחקר שלב א'.

ב. מנחה עבודת הדוקטורט או הוועדה המלווה (אם מונתה ועדה כזאת) יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו. המנחה ו/או הוועדה המלווה רשאים להטיל על

- התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל־פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ג. תלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מלוא שעות הלימוד הנדרשות.
- ד. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לנושא העבודה ולתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

קורסי חובה

1. סמינר דוקטורנטים – 4 שש"ס (פעם בחודש בשלב מחקר א', פעם בחודש בשלב ב'). יש להשתתף בסמינר בכל שנות הלימוד עד הגשת עבודת הדוקטורט לשיפוט.
2. אפיסטמולוגיה בעבודה סוציאלית – 2 שש"ס.
3. סמינר מתודולוגי מתקדם (איכותני או כמותני) – 2 שש"ס.
4. הכנה לקראת שילוב באקדמיה – 2 שש"ס.
5. קורסים המיועדים לדוקטורנטים וניתנים אחת למספר שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול זה מיועד למועמדים מצטיינים בעלי תואר ב"א בעבודה סוציאלית (מספר המקומות מוגבל). ההרשמה למסלול זה תתקיים פעם אחת בשנה בלבד בחודש מאי.

תנאי קבלה

ממוצע של 90 לפחות, בלימודי ב"א וממוצע של 90 לפחות בקורסי מחקר.

מבנה הלימודים

לימודי מ"א בהיקף 32 שש"ס (ממוצע 88 לפחות) ייערכו במסגרת אחד מתחומי ההתמחות של המ.א. בנוסף לכך, הסטודנט יחויב בלימודי מחקר במסלול תיזה (ממוצע 90 לפחות), עליו להגיש 2 עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהם ציון 90. סטודנט שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר אשר תאושר ע"י הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך.

בריאות נפש קהילתית

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: פרופ' דיויד רועה

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור חבר:** פרופ' מרק גלקופף, פרופ' חנוך ירושלמי (מומחה), פרופ' דיויד רועה.
מרצה בכיר: ד"ר מקס לכמן (מומחה).
מרצה: ד"ר אורית קרניאלי מילר, ד"ר גליה מורן, ד"ר ערד קודש (מומחה)
עמית הוראה: ד"ר דפנה כצנלסון-בנק, ד"ר עופר גרוסברד, ד"ר רחלי דהן-חיים, ד"ר אנואר חטיב, ד"ר מוטי מרק, ד"ר מיכל משיח-איזנברג.

מזכירות החוג

- עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טלי רן-פריאל**
מיקום: קומה 11, חדר 1116, מגדל אשכול
שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 9:00-12:00
טלפון: 04-8288496
פקס: 04-8288723
דואר אלקטרוני: tran@univ.haifa.ac.il
אתר החוג באינטרנט: http://hw.haifa.ac.il/mentalhealth/hebrew

הלימודים לתואר שני

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' מרק גלקופ

על לימודי בריאות נפש קהילתית

החוג לבריאות נפש קהילתית הוקם בשנת 2005 על מנת לענות על הצורך בהכשרת אנשי מקצוע בתחום בריאות נפש בקהילה, לאור המגמה של העברת כובד המשקל ממטן שרותי בריאות נפש בבתי חולים למסגרות בקהילה ושל כינון שירותי שיקום ייחודיים לבריאות נפש בתוך הקהילה. שירותים אלה מקדמים איכות חיים עבור צרכניהם ומסייעים לשילובם במסגרת קהילתית, תוך שיתופם ושיתוף בני משפחותיהם בתכנון ובהגשת עזרה זו. כל זאת נעשה תוך הרחבת האפשרויות לבחירה חופשית, לאוטונומיה אישית ולתפקוד בקהילה, תוך מתן כבוד לתרבותם, למסורתם ולערכיהם של הצרכנים ותוך שימוש בהתערבויות מבוססות על ראיות. לאור צרכים משתנים אלו, פועל החוג לבריאות נפש קהילתית להכשיר את בוגריו כאנשי מקצוע בתחום בריאות הנפש והשיקום הפסיכיאטרי.

ההכשרה בחוג מתבצעת באמצעות הקניית ידע תיאורטי, מחקרי ויישומי לאנשי מקצוע מתחומי החברה, הרווחה והבריאות. הלימודים מתמקדים בהקניית ידע על מושגים מרכזיים בתחום בריאות הנפש ובהנחלת ערכים והנחות יסוד לבריאות נפש קהילתית שעוסקים בשיקום, שילוב בקהילה והחלמה.

ליבת הלימודים האקדמיים בחוג כוללת את התכנים הבאים: ערכים והנחות יסוד של בריאות נפש קהילתית, שיקום, שילוב קהילתי והחלמה; מיפוי אפיונים וצרכים קהילתיים; היכרות עם החקיקה ומערכות בריאות הנפש; רכישת ידע במניעה ובהתערבויות בשיקום; התמודדות עם מצבי משבר וטראומה; ידע ומיומנויות בתכנון מדיניות; ניהול ומחקר.

תנאי קבלה

1. תתואר אקדמי ממוסד מוכר להשכלה גבוהה מתחומי: עבודה סוציאלית, רפואי בעיסוק, סיעוד, חינוך, פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, שירותי אנוש, הפרעות בתקשורת, פיזיותרפיה, רפואה. מועמד בעל תואר ראשון מתחום אחר יובא לדיון חריג בפני הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
2. ממוצע ציוני תואר ראשון – 80 ומעלה ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר בוגר.
3. ציון של לפחות 70 בבחינת הכניסה באנגלית.
4. שני מכתבי המלצה, כאשר אחד חייב להיות אקדמי. ההמלצות ישלחו על ידי הממליצים אל החוג במעטפה סגורה וחתומה. את טפסי ההמלצות ניתן למצוא באתר החוג תחת "טפסים". ניתן לקבל מכתבי המלצה אקדמיים שנכתבו על גבי טפסים של חוגים אחרים לתואר שני באוניברסיטת חיפה
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו.

6. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE.
7. בנוסף, בעת ההרשמה על המועמד לשלוח אל מזכירות החוג:
– שאלון אישי למועמד (בצירוף תמונה).
– קורות חיים מודפסים.

העדפה מתקנת

בהמשך לקידום ערכי שילוב של אנשים עם מוגבלות בקהילה וזכותם לסיוע מהחברה בכך, נוהגת הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות מדיניות העדפה מתקנת לגבי אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית. לפיכך, מועמדים המתאימים להגדרה של אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית, שאינם עומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו הגישו מועמדותם, אך עומדים בתנאי המינימום הכלל אוניברסיטאיים לקבלה, יהיו זכאים לפנות בכתב לוועדת הקבלה החוגית ולפרט את נימוקיהם לבקשתם. הוועדה תבחן כל בקשה לגופה ותהיה רשאית לקבל מידע נוסף מהמועמד/ת, לערוך ראיונות אישיים או קבוצתיים. לאחר בחינת מכלול המידע הקשור למועמד/ת יכולתו/ה ומוגבלותו/ה, תחליט הוועדה אם לקבלו/ה, עם או ללא תנאי או לדחות את הבקשה. הוועדה תודיע על החלטתה בכתב למועמד/ת. שיעור המועמדים שהוועדה מוסמכת להחליט על קבלתם לא יעלה בכל מקרה על 5% מכלל הסטודנטים שהתקבלו לחוג באותה שנה. החלטה זו אינה מתייחסת למועמדים עם מוגבלות העומדים בתנאי הקבלה הפורמלים של החוג אליו נרשמו.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתקיימים בימי רביעי (8:00-20:00) ובשישי (8:00-14:00) לפי התיאור הבא:

סמסטר א' שנה ראשונה – ימי רביעי ושישי – חובה
סמסטר ב' שנה ראשונה – ימי רביעי חובה לכולם, ימי שישי חובה למסלול תיזה בלבד, ובחירה לאחרים
סמסטרים א' ו-ב' שנה שנייה – ימי רביעי חובה, ימי שישי בחירה

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (10-01-285201)

במסגרת מסלול זה הסטודנטים יפתחו מומחיות והבנה מקיפה של תחום תוכן מסוים שיוגדר יחד עם מנחה התיזה. מטרה זו תושג על ידי חקירה מדעית של הנושא, תוך שימוש בשיטות המחקר הנהוגות בתחום זה, ניתוח ממצאי מחקר באופן עצמאי וכתיבת עבודת גמר מחקרית על פי אמות המידה המקובלים. במסלול זה יורשו התלמידים להגיש את התיזה לשיפוט רק לאחר שסיימו את כל חובות השמיעה והגישו את כל עבודותיהם לתואר. מסלול עם כתיבת תיזה מבוסס על לימודי מחקר ולימודים עיוניים.

על הסטודנטים ללמוד קורסים בהיקף של 34 ש"ס, שבמסגרתם הם נדרשים לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה). משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שלוש שנים.

הערה: בסיום השנה הראשונה (תום סמסטר ב') הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תבדוק אם השיגו הסטודנטים הרשומים במסלול א' (מסלול עם כתיבת תיזה) ממוצע של 85, ויש בידיהם טופס חתום של התקשרות ראשונית עם מנחה. במידה ושני תנאים אלה לא מולאו יועברו הסטודנטים למסלול ב' (מסלול ללא כתיבת תיזה). מקרים חריגים יובאו לדיון בוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

מסלול ב' – מסלול עם בחינת גמר – ללא תיזה (02-10-285202)

תכנית במסלול זה מבוססת על הדגשת הלימודים העיוניים. על הסטודנטים ללמוד קורסים בהיקף של 40 ש"ס ולכתוב שלוש עבודות סמינריוניות. משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שנתיים.

סטודנטים במסלול ללא תיזה ידרשו לעבור בחינת גמר אינטגרטיבית לאחר שסיימו בהצלחה את כל חובות השמייעה של המסלול (40 שעות לימוד) במהלך שנתיים והגישו את כל עבודותיהם לתואר.

מטרת המבחן הנה לבדוק את יכולת הסטודנטים לענות על שאלות בתחומי המחקר של בריאות נפש קהילתית באופן מקיף ואינטגרטיבי, בהתבסס על לימודיהם בקורסים. השאלות תהיינה מכוונות לנושאים של מחקר, תיאוריות, מדיניות ופרקטיקה וכן יתבססו על 6-8 מאמרים קלאסיים בתחום. רשימת המאמרים מתפרסמת שלושה חודשים לפני מועד הבחינה.

הבחינה מתקיימת, מידי שנה, באחד מימי השישי של חודש נובמבר. הבחינה דורשת מענה על 3 שאלות מתוך 4. משך הבחינה הנו 4 שעות (כשעה עבור כל שאלה והפסקות קצרות בין השאלות). ניתן לגשת לבחינה עם חומר פתוח.

הערה: חובה לסיים את חובות השמייעה בשני המסלולים עד תום השנה השנייה!

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני עד סוף השנה הראשונה בלבד! סטודנטים שמעוניינים לעבור ממסלול ב' למסלול א' יצטרכו לעשות זאת עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, כיוון שהם יידרשו להצטרף לקורסי המחקר. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש. הקורסים שלמד במסלול הישן ייחשבו לו כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

תוכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה, קורסי מחקר, סמינריונים, שיטות התערבות ומקורסים השייכים לשני תחומים עיקריים שהחוג רואה אותם כמשולבים זה בזה: א. קידום הבריאות הנפשית ב. שיקום והחלמה מהפרעות נפשיות קשות.

מבנה תוכנית הלימודים

סטודנטים במסלול א' – מסלול עם כתיבת תיזה

3-4 קורסי חובה	(10-6 שש"ס)
7 קורסי מחקר	(10 שש"ס)
2 סמינריונים	(6 שש"ס)
4-6 קורסי בחירה	(12-8 שש"ס)
סה"כ	34 שש"ס

סטודנטים במסלול ב' – מסלול עם בחינת גמר

3-4 קורסי חובה	(10-6 שש"ס)
2 קורסי מחקר	(4 שש"ס)
3 סמינריונים	(12 שש"ס)
7-9 קורסי בחירה	(18-14 שש"ס)
סה"כ	40 שש"ס

קורסי חובה

פסיכופתולוגיה

מבוא לשיקום פסיכיאטרי

מבוא לבריאות נפש קהילתית

מיומנויות בניית קשר ותקשורת

*כל קורסי החובה נלמדים בשנה א'

קורסי מחקר

סטטיסטיקה א' (כולל תרגול בכיתת מחשבים)

שיטות מחקר כמותיות

סטטיסטיקה ב' – חובה למסלול תיזה

שיטות מחקר איכותניות – חובה למסלול תיזה

הכנה לכותבי תיזה א' – חובה למסלול תיזה

הכנה לכותבי תיזה ב' – חובה למסלול תיזה

מיומנויות מחקר למתקדמים א' – חובה למסלול תיזה

מיומנויות מחקר למתקדמים ב' – חובה למסלול תיזה

סמינריונים

חווית העצמי של מתמודדים
משבר וצמיחה
פרויקטים קהילתיים
היחסיות שבשפיות
טראומה וקהילה
אתיקה, משפט וזכויות מתמודדים

קורסי בחירה - התערבויות

מבוא לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי
סטיגמה ושילוב חברתי
הנעה לשינוי
IMR והפחתת סטיגמה עצמית
קידום פרקטיקה מכוונת החלמה
Playback
התערבויות מבוססות ראיות
עבודה עם משפחות
עבודה עם קבוצות
מיומנויות ראיון והתערבות
הדרכה בשיקום פסיכיאטרי

קורסי בחירה כלליים

התמודדות עם המטופל המאתגר
היבטים חברתיים ונפשיים של התמכרויות
פסיכולוגיה חיובית והחלמה
מניעה וקידום בריאות נפשית

שקלול הציונים לתואר

מסלול א'

45%	ממוצע הציונים בקורסים השונים
15%	עבודות סמינריוניות
40%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

60%	ממוצע הציונים בקורסים השונים
20%	עבודות סמינריוניות
20%	בחינת גמר

הערות

1. לאורך שנת הלימודים, בימי רביעי (בשעות שייקבעו) תתקיים בחוג פעילות חוגית מחלקתית כגון הרצאות אורח, סדנאות, מפגשי סטודנטים וכו'. **השתתפות הסטודנטים בפעילות זו הינה חובה.**
2. בהתאם לתקנון האוניברסיטאי:
ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60.
הנוכחות בכל השיעורים היא חובה!
בכדי לעבור משנה א' לשנה ב' – הציון הממוצע של הסטודנטים חייב להיות 70 לפחות.
3. תכנית הלימודים המחייבת את הסטודנט היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודי התואר בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים בנדון.

הפרעות בתקשורת

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, 3.5 שנים)

וחוג לימודים למ"א*

ראש החוג: פרופ' יוסף אטיאס

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסף אטיאס.

פרופסור חבר: פרופ' שמעון ספיר.

מרצה בכיר: ד"ר רחל יפעת, ד"ר עירית מאיר.

מרצה: ד"ר מיכל בירן, ד"ר טלי ביתן, ד"ר קרן בנאי, ד"ר ברכה ניר, ד"ר

רפאל שמש.

עמית הוראה: ד"ר דורון אורבך, מר עמוס גואטה, ד"ר נורית גור יעיש, ד"ר אפרת

דגן, גב' שגית דוידזון, גב' אסנת יפה מנור, ד"ר לסלי כהן, ד"ר רות

כהן מימרן, גב' ורדה לביא, גב' לימור לביא, ד"ר טלי לבל, פרופ' מיכל

לונץ, גב' מאיה מנחמי, גב' אסנת סגל, ד"ר סיגל עוזיאל קרל, גב'

שרון פרידמן, גב' עדנה קובי, ד"ר ג'ודי קופרסמיט, מר דני קרפ, גב'

שרון קורונה, ד"ר אדיתה רוואי, גב' רותי ריינר, גב' יהודית שאול.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מירי מועלם**

מזכירת היחידה לחינוך קליני: **גב' שירלי טל**

חדר 812 קומה 8, מגדל אשכול

טל': 8288564, 8240517 פקס: 8249507

שעות קבלה: ימים א'–ה' בין השעות 11:00–13:00

אתר החוג באינטרנט: <http://nw.haifa.ac.il>

* מותנה באישור מוסדות האוניברסיטה

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

"הפרעות בתקשורת" – מהות המקצוע

הפרעות בתקשורת הוא תחום העוסק בהיבטים תיאורטיים, מדעיים וקליניים של תהליכים תקינים ובלתי תקינים, התפתחותיים ונרכשים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על מחקר בדיציפלינות השונות של התחום, ופיתוח ויישום שיטות אבחון, טיפול ושיקום בני אדם מיינקות עד זקנה. המושג "הפרעות בתקשורת" כפי שמוצג כאן מקביל למושג Communication Sciences and Disorders והעוסקים בתחום זה עובדים כחוקרים, אקדמאים, קלינאים, או שילוב של אלו.

מטרת הלימודים

- ◆ להקנות ידע תיאורטי, מדעי וקליני מעמיק ואינטגרטיבי בהיבטים פיזיולוגיים, קוגניטיביים, לשוניים, רגשיים, חברתיים, התפתחותיים, נוירולוגיים, פסיכולוגיים ופתולוגיים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על יישום ידע זה במחקר, הוראה ועבודה קלינית (אבחון, טיפול, מניעה, שיקום, חינוך, ייעוץ והדרכה).
- ◆ לתת הכשרה בסיסית בנושאי מחקר רלוונטיים לתחום לשם עידוד תלמידים מצטיינים להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה כקלינאים בתחום של הפרעות שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה קלינית עם ילדים ומבוגרים אשר שפתם הראשונה אינה עברית, כגון אלו ממגזר דוברי הערבית ואוכלוסיית העולים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לפתח וליישם טכנולוגיה מתקדמת בתחום המחשבים למטרות אבחון, שיקום ומחקר.
- ◆ לעודד מחקר בין תחומי תוך דגש על הבנת תהליכים תקינים של דיבור, שפה, שמיעה ותקשורת, פיתוח שיטות קליניות יעילות ואמינות לאבחון וטיפול בהפרעות בתקשורת; ופיתוח טכנולוגיה ממוחשבת לצורכי מחקר, אבחון, טיפול ושיקום.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת יעוץ והנחיה.

תנאי קבלה

- ◆ לחוג להפרעות בתקשורת מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר עומדים בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג, וברמת "מתקדמים 1" לפחות באנגלית.

- ◆ תנאי קבלה למועמדים בעלי תואר בתחום אחר הם: ממוצע משוקלל לתואר 93 לפחות, ממוצע משוקלל 90 ומעלה בקורסים רלוונטיים ללימודי החוג וראיון אישי.
- ◆ מעבר מחוג אחר או מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת מותנה בציון ממוצע של 94 ומעלה, בראיון אישי ובמספר המקומות הפנויים.

משך הלימודים

החוג לתואר בוגר בהפרעות בתקשורת (B.A.) הוא חד-חוגי. משך הלימודים הינו שלוש וחצי שנים. התלמיד מחוייב לתוכנית הלימודים בשנה בה החל את לימודיו, וכן לשינויים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו. ייתכנו שינויים במערכת הלימודים במשך שנת הלימודים.

תכנית הלימודים*

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור, השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת ייעוץ והנחיה, שתלווה את התלמידים במהלך כל שנות הלימודים. עם השלמת הלימודים האקדמיים ועמידה בכל החובות והקריטריונים יהיה הסטודנט זכאי לתואר ב"א בהפרעות בתקשורת. על מנת לקבל הסמכה קלינית לעסוק במקצוע, חייב הבוגר לעבוד שנת עבודה תחת השגחה של קלינאי תקשורת במקום עבודה מאושר. תוכנית הלימודים כוללת קורסים בתחומים הבאים:

מקצועות הבריאות ומדעי החיים

חינוך, חברה והתנהגות

מחקר

מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, והפרעות בתקשורת ושיקום

התנסויות קליניות

להלן פירוט הקורסים על פי התחומים השונים

א. מקצועות הבריאות ומדעי החיים

גנטיקה

ניורואנטומיה

מחלות אף אוזן גרון

ניורואוטולוגיה

ניורואנטומיה וניורופיזיולוגיה – מערכות חישה

ב. חינוך, חברה והתנהגות

מבוא לפסיכולוגיה

פסיכולוגיה התפתחותית

ניורופסיכולוגיה ומבחני הערכה

היבטים פסיכולוגיים וחינוכיים בעבודת קלינאי תקשורת

ג. מחקר

מבוא לסטטיסטיקה
מבוא למחקר וכתובה מדעית
מיומנויות מחשב
יישומי מחשב בחקר שפה ודיבור
סמינריונים מחקריים – שפה ודיבור ותקשורת
יישומי מחשב לקלינאי תקשורת
סמינריון מחקרי – אודיווגיה קלינית ומדעי השמיעה

ד. מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, הפרעות בתקשורת ושיקום

מבוא להפרעות בתקשורת
אנטומיה כללית
מבוא למדע השמיעה
מבוא לבלשנות
פונטיקה
התפתחות הדיבור
התפתחות תקינה של שפה, דיבור ותקשורת
אנטומיה ופיזיולוגיה של הדיבור
אקוסטיקה ותפיסה של הדיבור
פסיכואקוסטיקה
מבוא לנוירוקוגניזיה
אודיולוגיה בסיסית
ליקויים ברכישת שפה
יישום קליני של דילמות טיפוליות בתחומי הדיבור והתקשורת (cp, פיגור)
אודיולוגיה קלינית
עקרונות העבודה הקלינית
יישומים קליניים לתיאוריות למידה
הפרעות דיבור מוטוריות וקול – מבוגרים
תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים
תפיסה ועיבוד אותות דיבור
הפרעות שפה נרכשות ותסמונות גנטיות
אבחון וטיפול בלקויות למידה
ליקויים ברכישת דיבור – ילדים
גמגום והפרעות אחרות בשטף הדיבור
לקויות למידה
תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים – אינטגרציה
אינטגרציה קלינית – שפה דיבור ותקשורת
אינטגרציה קלינית – אודיולוגיה

הפרעות תקשורת באוכלוסיה רב-לשונית
 הפרעות תקשורת אצל ליקויי שמיעה
 שיקום קוגניטיבי
 תקשורת תומכת וחליפית
 מכשירי שמיעה ושיקום שמיעתי
 תפקיד קלינאי תקשורת במערכת החינוך
 נירופיזיולוגיה קלינית

ה. התנסויות קליניות

שנה א': תצפיות מונחות, התנסות בקהילה

שנה ב': תצפיות מונחות ועבודה מעשית מודרכת, למידה מהמשפחה, דינמיקה
 קבוצתית

שנה ג': עבודה מעשית מודרכת, תרומה לקהילה

שנה ד': עבודה מעשית מודרכת

**כל הקורסים בחוג בכל שנות הלימוד הינם קורסי חובה. בהתאם לתקנון האוניברסיטה.
 שעות הלימודים באוניברסיטה הן: 08:00 – 20:00, ייתכנו לימודים גם בימי שישי.**

* ייתכנו שינויים במבנה הלימודים

לימודים קליניים

מטרת ההתנסויות הקליניות היא לפתח מיומנויות של איסוף נתונים, אבחון וטיפול המבוססות על הידע התיאורטי, המדעי והקליני הנרכש בלימודים ולפתח אישיות טיפולית עם היבטים שיקומיים וחינוכיים. במהלך ההתנסויות יעסקו הסטודנטים באבחון וטיפול בילדים ומבוגרים עם מגוון ליקויים. התנסויות אלה יהיו בהדרכת קלינאי תקשורת מוסמכים.

ההתנסויות הקליניות מתקיימות במרכז הטיפולי האוניברסיטאי הרב-תחומי, וכן בבתי חולים, מכוניס אודיולוגיים, מרכזי שיקום, מרכזים חינוכיים, מרכזי למידה, בתי-ספר, גני ילדים, מכוניס, ובקהילה. סוכנויות אלה פרושות על פני הארץ כולה. שיבוץ הסטודנטים להתנסות נעשה על-פי קריטריונים הנקבעים ביחידה לחינוך קליני.

פרישת תקופת ההתנסות הינה ברובה בכפוף לשנת הלימודים ובחלקה בחופשות בין הסמסטרים. לפני כל תקופת ההתנסות מתקיים יום היערכות להתנסות הקלינית. יום ההיערכות מתקיים תמיד במהלך השבועיים שלפני תחילת הסמסטר.

הוצאות הנסיעה למרכזי ההתנסות חלות על התלמיד.

הערכה בלימודים קליניים:

1. השתתפות מלאה ועמידה במטלות הנדרשות בהתנסות הקלינית הינן חובה.
2. הערכת ההתנסות הקלינית תבצע ע"י המדריכות הקליניות והסגל האקדמי האחראי על הלימודים הקליניים.

3. מטלות הסטודנטים מתואמות לכל שנת לימודים (תצפיות, כתיבת דוחות טיפולים, אבחונים).

חובות התלמידים

- ◆ חלה חובת השתתפות של הסטודנט בכל השיעורים שבקורסי החוג ובכל מטלות המעבדה וההתנסויות הקליניות, כמפורט להלן. סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית, להגיש עבודה לציון סופי, או לקבל אישור על מילוי החובות הקליניים (בקורסים הקליניים), ויחוייב לחזור על הקורס.
- ◆ קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים. סטודנט שלא נוכח בכל ההתנסויות הקליניות לא יוכל לקבל אישור על מילוי חובותיו הקליניים. בהעדף אישור זה, הסטודנט לא יוכל לעבור לשנת לימודים נוספת.
- ◆ חובת הנוכחות בקורסי החוג ובמטלות מעבדה מפורטת בסילבוס של כל קורס ובשנתון האוניברסיטה.
- ◆ סטודנטים בעלי תואר אקדמי קודם, אשר קיבלו פטור לקורסים שלמדו בחוגים אחרים באוניברסיטה או במוסד אקדמי אחר, חייבים ללמוד קורסים חלופיים לקורסי הפטור וחייבים בתשלום עבור קורסים אלו. לא ניתן לקבל פטור מהלימודים הקליניים המעשיים.
- ◆ סטודנטים המעוניינים ללמוד קורסים נוספים מחוץ לתוכנית הלימודים של החוג רשאים לעשות זאת, בתנאי שהקורסים הנוספים לא יהיו בניגוד לחובת ההשתתפות בקורסים, במטלות המעבדה ובהתנסות הקלינית של החוג.
- ◆ על מנת הסר ספק – חובתו של הסטודנט ליידע את מזכירות החוג בכתב לגבי קורסים הנלמדים בנוסף לקורסי החוג, להוכיח שאכן הקורסים הנוספים אינם עומדים בסתירה לחובת ההשתתפות בקורסי ומטלות החוג, ולקבל אישור בכתב מראש החוג על הקורסים הנוספים.
- ◆ על התלמיד מוטלת החובה להציג למזכירות היחידה לחינוך גופני עד סוף שנה"ל הראשונה אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים: MMR; Td; Ipv/Opv; חצבת; אדמת; הפטיטיס B ובדיקת מנטו. אי עמידה בחובה זו לא תאפשר לסטודנט להשתתף בהתנסות הקלינית בשנה ב' דבר אשר יאריך את משך סיום הלימודים.
- ◆ על התלמיד מוטלת החובה להכין את המסמכים והאישורים הבאים עד תחילת סמסטר א' שנה ג': אישור מרופא תעסוקתי; תיעוד של 3 מנות חיסון להפטיטיס B (בנוסף למה שהוגש בתום שנה א') או בדיקת דם חיובית לנוגדנים; בדיקת מנטו עדכנית לחצי השנה האחרונה; תיעוד על חיסון כנגד חצבת ואדמת או בדיקת דם חיובית לנוגדנים. אי עמידה בחובה זו לא תאפשר לסטודנט להשתתף בהתנסות הקלינית באודיולוגיה בשנה ג' דבר אשר יאריך את משך סיום הלימודים.
- ◆ על הסטודנט לידע את מזכירות היחידה להתנסויות קליניות בתחילת השנה האקדמית על קושי או מגבלה רפואית שיש להם השלכות לגבי השיבוץ בהתנסויות הקליניות. מידע זה הכרחי כדי לאפשר את ההתנסויות הקליניות בכל שנות הלימוד. במקרה

של מחלה, קושי או מגבלה אקוטית אשר עלולים להשפיע על השתתפות הסטודנט בהתנסויות הקליניות, יש להודיע על כך לאלתר למזכירת ההתנסויות הקליניות ולצרף מסמכים רפואיים בנידון.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש הוא את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. מומלץ להגיש את הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, מומלץ להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- ◆ ציון ממוצע משוקלל שנתי של 75 (לפחות) וציון עובר (70) לפחות בכל הקורסים.
- ◆ ציון עובר בלימודים הקליניים (כולל מילוי כל החובות).

מעבר על תנאי

- ◆ מי שלא השיג ציון 70 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים, ויש לו ממוצע של 75 (לפחות), חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.
- ◆ מילוי דרישת הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים. תלמיד שנרשם לקורס ושילם, למרות שאינו רשאי ללמוד בו, בגין אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס. גם אם נבחן וקיבל ציון, ציון זה לא יוכר.

פיצול לימודים

החוג אינו מאפשר פיצול לימודים.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

- ◆ ועדה אקדמית בראשות ראש החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט: ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל הקורסים בתכנית הלימודים ועמידה בדרישות ההתנסויות הקליניות. הועדה רשאית להחליט על הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. ההחלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.
- ◆ תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה, יופסקו לימודיו לאלתר.
- ◆ תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת, יופסקו לימודיו לאלתר.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וימקם את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר:

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלימודים הקליניים).

מדריכים בלימודים קליניים:

אורך נעמה, גרינבלט ברברה, דוידסון יניב, האוספטר צופיה, חולוד מטאנס סכס, ישעיה אנליה, לדרר חן, מחול שאהין רובא, מנביץ ג'ני, מנחמי פלקוב מאיה, משעור סנא, נעם דינה, סלובוטסקי ולטנינה, סלויין אסטל, סקליטר עירא, עודה נאסר סוהיר, פלד מרים, פרוביז אירנה, ראבווחין לינה, שטסמן הדס, שרבט אלה, נתיב ספראי אורית, רוזנברג עדי, בורל גלבע דורית, חורי סיגל, גורלי רויטל, הייק דרורה, בדארנה עולא, שוורץ רלי, ניר מיכל, חודיס אינה, קפלן שירלי, קאוור חלוב, טרדלר מרינה, מיכאליס רמון חוה, גבריאלי דקלה, ינון מאיה, קידר נעה, טננבאום רז, רוה ברגמן ורד, אתרוג עדנה, נאור נאווה, אסעד חנאן, מבגוש חורי עולא עאזר וורה, מוקדס אילה, נמירובסקי אילה, בלוורסקי טניה, גלברד ויוי, קורונה גאון שרון, חנוכוב נטליה, שולקוב קירה, כהן מימון רות, ורד מיכל, פלדמן ילנה, לב אורלי, שאהין ניוון, חסקין אילת, קרין עינת, שראוב ברכה, גלוסקין שלומית, לבצ'נקו טטיאנה, עואד חורי נסרין, ח'טיב יסמין, נוימן אורלי, שינוטר סמדר, זליט צפרא, ד"ר כרמלי שרה, נסאר מונתהא. אוקסנפלד גלי, אסס אורנה, אנגל מירב, ארבלי גלית, בכרי נוהא, גדרון עדי, הבר יעל, זק יעל, כהן ענבר, יונס סייף מהא, מיק אורנה, נבו עינת, נעאמנה-רבאח סוהא, סלמאן אינאס, סעיד מרווה, עתאמלה אדהם, פוריץ אולגה, פיק אפרת, צאיג שרון, רימל עדי, רינג הלן, בן ברק הדס.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' שמעון ספיר

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לתואר מוסמך בהפרעות בתקשורת מבוססת על המטרות הבאות:

- ◆ קידום המחקר הבסיסי והקליני בתחום ההפרעות בתקשורת
- ◆ העמקת הידע המקצועי של קלינאי התקשורת באחד מהתחומים הבאים:
  - ◆ מדעי השמיעה ושיווי המשקל
  - ◆ שפה, דיבור ותקשורת
  - ◆ מח קוגניציה ולמידה
  - ◆ הכשרת עתודה למחקר, הוראה והדרכה.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
  2. ממוצע הציונים בתואר הראשון 85 לפחות
  3. ציון 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית
- בנוסף על תנאים ראשוניים אלה, יתבקשו המועמדים למלא טופס שאלון אישי ולהמציא שני מכתבי המלצה מאדם המסוגל להעריך את כישוריו האקדמיים והקליניים של המועמד. זימון לראיון אישי יעשה בהתאם להחלטות וועדת הקבלה לתואר שני. מועמדים שהתארים הקודמים שלהם הם ממוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית יהיו חייבים לעבור בחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד, האחד כולל ביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה) והשני כולל כתיבת עבודה מסכמת. בשני המסלולים ניתן לבחור אחד משלושה אשכולות לימוד: מדעי השמיעה (אודיולוגיה) ושיווי משקל, מדעי השפה, קול ודיבור ומדעי המוח והתקשורת.

א. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

1. השלמת קורסים בהיקף של 33 ש"ס. על הסטודנט לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
2. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות בהיקף של 8 ש"ס
3. הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). יש לקבל את אישור המנחה עד תום סמס' ב' של שנה א'.

הגשת תיזה לשיפוט תתאפשר רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות.

שקלול הציונים במסלול א':

60% קורסים (מתוכם 25% עבודות סמינריוניות)
 40% עבודת גמר מחקרית (תיזה).
 משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלש שנים.

ב. מסלול ב' - עם כתיבת עבודה מסכמת

1. השלמת קורסים בהיקף של 41 ש"ס. יש לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השניה ללימודים.
2. כתיבת 3 עבודות סמינריוניות בהיקף של 12 ש"ס
3. הגשת עבודה מסכמת. הסטודנט יוכל להגיש את העבודה רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות.

שקלול הציונים במסלול ב':

70% קורסים (מתוכם 25% עבודות סמינריוניות)
 30% עבודה מסכמת.

משך הלימודים במסלול זה הוא שנתיים.

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו יתאפשר באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחוייב התלמיד בכל דרישות המסלול החדש.

מבנה והיקף תכנית הלימודים

הלימודים יתקיימו בימי שני ורביעי.

מסלול ב' עם עבודה מסכמת	מסלול א' עם תיזה	תכני לימוד
11 ש"ס	11 ש"ס	קורסי יסוד חובה
6 ש"ס	6 ש"ס	קורסי חובה מקצועיים מתקדמים
12 ש"ס	8 ש"ס	קורסי בחירה מתקדמים
12 ש"ס	8 ש"ס	סמינריונים
41 ש"ס	33 ש"ס	סה"כ לתואר

מדעי הזיקנה – גרונטולוגיה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מירי כהן

חברי הסגל האקדמי

פרופ' פרלה ורנר, פרופ' אריאלה לבנשטיין (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' יצחק בריק (מומחה), פרופ' יעקב גינדין (מומחה), פרופ' מירי כהן.	פרופסור חבר:
ד"ר ישראל דורון.	מרצה בכיר:
ד"ר טובה בנד וינטרשטיין, ד"ר גרי סינוף (מומחה), ד"ר דנה פרילוצקי (מומחה), ד"ר יובל פלג*.	מרצה:
ד"ר רחל בן חיון, ד"ר נתן דורסט, גב' מירי יבין, רו"ח אילן להט, ד"ר סוניה לצטר-פאו, גב' ליליה מרינוב, פרופ' ארזה צ'רצ'מן, פרופ' אברהם רוניק, ד"ר יוסי רם.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' לילך סודרי**

חדר 1016, קומה 10, מגדל אשכול

שעות הקבלה: ימים א', ב', ה': בין השעות 10:00-12:00

יום ד': 12:00-14:00

טל. חיצוני: 04-8240815, 04-8248815 פנימי 2815, 8151

אתר החוג: <http://hw.haifa.ac.il/gero/hebrew>

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לקראת תואר מ"א במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה מבוססת על המטרות הבאות:

1. לפתח את דור העתיד בהוראה ובמחקר אקדמי בגרונטולוגיה.
2. להכשיר כוח אדם מקצועי ומיומן בעבודה, בטיפול, בניהול ומנהיגות בכירה בשירותי הבריאות והרווחה לקשישים.

התכנית מכוונת לפתח ולהעמיק:

1. גופי ידע בגרונטולוגיה תוך שימוש בגישות רבת-תחומיות ורב-מקצועיות עם אוריינצטיה רבת-תרבותית.
2. מיומנויות וכישורים להבנת תהליכים פיזיולוגיים, חברתיים, פסיכולוגיים, כלכליים, פוליטיים וסביבתיים בזיקנה.
3. היכרות עם מערכות שירותי הבריאות והרווחה לזקנים והערכת חקיקה ומדיניות חברתית בזיקנה.
4. היכרות עם תחומי הטיפול הרב מקצועי בזקן ומשפחתו.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון במקצועות הבריאות, עבודה סוציאלית, סיעוד, מדעי ההתנהגות והחברה, רפואה, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, מינהל ציבורי, חינוך, מדעי החיים (במקרים מיוחדים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים).
- ◆ ציון ממוצע משוקלל בב"א של 80 ומעלה ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר בוגר.
- ◆ ציון 70 ומעלה בבחינת הכניסה באנגלית.
- ◆ 2 מכתבי המלצה מאנשי מקצוע ו/או אנשי אקדמיה.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו לתואר.

מבנה הלימודים

לחוג למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה שני מסלולי לימוד, מסלול א* כולל ביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה) ומסלול ב', הכולל בחינת גמר מסכמת.

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

התכנית מבוססת על לימודי מחקר, לימודים עיוניים ופרקטיקום בהתאם להתמחות. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 32 ש"ס, לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודת תיזה מחקרית.

*מסלול התיזה מותנה בציון משוקלל של 85 לפחות בקורס שיטות מחקר הנלמד בשנת הלימודים הראשונה.

עבודת התיזה נעשית בהנחייה של חבר סגל בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים. על הסטודנט להשתתף בסמינר הכנה לכתובת תיזה. משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלוש שנים.

מסלול ב' – כולל בחינת גמר מסכמת

התכנית מבוססת על לימודים עיוניים ולימודי מחקר בהתאם להתמחות, פרקטיקום ובחינת גמר מסכמת.

על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 40 ש"ס, לכתוב לפחות שלוש עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודה מסכמת.

בסיום הלימודים תתקיים בחינת גמר (במתכונת בחינת בית).

על התלמיד להירשם מידי שנה, כולל תלמידים שסיימו לשמוע קורסים וכותבים עבודת תזה.

הרישום למערכת של הסטודנטים יעשה בייעוץ עם העוזרת המינהלית לראש החוג.

בחוג למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה קיימות שלוש התמחויות בכל אחד ממסלולי הלימוד:

התמחות במדיניות ומינהל

התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

התמחות בהיבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה (בשיתוף עם ביה"ס להיסטוריה)

מסיימי התואר במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה יקבלו בצירוף לאישור הזכאות לתואר גם ספח התמחות עפ"י תחום ההתמחות בו יבחרו.

* לסטודנטים במסלול א' קיימת אפשרות לסיים במסלול מחקר כללי, ללא התמחות.

התמחות במדיניות ומנהל

מסלול א' עם תזה

מסלול ב' ללא תזה

ראש ההתמחות: **ד"ר ישראל דורון**

בהתמחות זו הלימודים יתמקדו בהיבטים של מדיניות, שירותים, מנהל וכלכלה בהקשר של זקנה ובהקשר של תהליכי הזדקנות של האוכלוסייה.

התוכנית תכשיר סטודנטים למחקר בתחומים אלו וכן תהווה מסגרת אקדמית להכשרת אנשי ניהול, אנשים לעבודה בארגונים המטפלים בקשישים, ותכשירם לפיתוח שירותים לאוכלוסייה הקשישה וכן לעיצוב מדיניות חברתית.

התמחות במדיניות ומינהל מזכה בהכרה מטעם משרד העבודה לניהול מעוונות לקשישים.

התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

מסלול א' עם תזה

מסלול ב' ללא תזה

ראש ההתמחות: פרופ' מירי כהן

בהתמחות זו הלימודים יתמקדו ביסודות הערכה, אבחון, דרכי תקשורת ודרכי טיפול והתערבות עם קשישים.

להתמחות זו יתקבלו סטודנטים הבאים ממקצועות הטיפול (עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק והפרעות בתקשורת) בלבד.

התוכנית תכשיר סטודנטים למחקר ותשמש גם מסגרת אקדמית אשר תכשיר אנשי טיפול לטיפול בזקנים ובבני משפחתם. ההתמחות תעשיר את הידע של הסטודנטים בתחום הטיפול והעבודה עם זקנים ותאפשר קידום הטיפול של אנשי המקצוע השונים באוכלוסיית הזקנים.

התמחות בהיבטים פסיכו-חברתיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף ביה"ס להיסטוריה

מסלול א' עם תזה

מסלול ב' ללא תזה

ראש ההתמחות: פרופ' מירי כהן

התמחות זו תתמקד בלימוד ופיתוח מתודולוגיות לחקר משותף של השואה מההיבטים ההיסטוריים והפסיכו-חברתיים. הסטודנטים ילמדו את תולדות מלחמת העולם השנייה והשואה במלוא מורכבותה ואת ההשלכות הפסיכו-סוציאליות שלה על ניצולי השואה ועל בני הדור השני והשלישי, ועל השפעתה של טראומת השואה על מדינת ישראל והעם היהודי. דגש מיוחד יושם על האופן בו חוו ניצולי השואה את חיי היומיום במהלך המלחמה והתמודדותם עם המצוקות האישיות על רקע עיצוב העולם הבתר-מלחמתי, הקמתה של מדינת ישראל והאתגר של שיקום האישי.

תכנית הלימודים

הלימודים מרוכזים ביום לימודים אחד בשבוע.

תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה בהיקף של 20 ש"ס אותם ילמדו כל הסטודנטים (בשני המסלולים) בשנת הלימודים הראשונה.

סטודנטים במסלול תזה ילמדו בסמסטר השני בשנה הראשונה ללימודים סמינר הכנה לתזה. בשנה השנייה ללימודים יילקחו קורסי חובה ובחירה בהתמחות, קורסי בחירה כלליים של החוג בהיקף הנדרש וקורס פרקטיקום, שיתקיים לאורך כל שנת הלימודים השנייה.

סטודנטים במסלול ללא תזה ילמדו בשנה השנייה ללימודים קורסי חובה ובחירה של ההתמחות, קורסי בחירה כלליים של החוג בהיקף הנדרש, וקורס פרקטיקום, שיתקיים לאורך כל שנת הלימודים השנייה.

מבנה תוכנית הלימודים

מסלול א' מסלול ב'

20	20	1. קורסי חובה
	0	2. סמינר לתזה
8	8	3. קורסי חובה להתמחות
4	4	4. פרקטיקום
2-4	0-2	5. קורסי בחירה התמחות
4-6	0-2	6. קורסי בחירה
40	32	סה"כ שש"ס

הערה: סטודנטים במסלול הכללי יקחו קורסי בחירה בהיקף של 14 שש"ס ממבחר קורסי החובה והבחירה בחוג.

פירוט קורסי החובה

4 שש"ס	שיטות מחקר
2 שש"ס	פסיכולוגיה של הזיקנה
2 שש"ס	היבטים חברתיים של הזיקנה
2 שש"ס	זיקנה וחוק
2 שש"ס	מדיניות חברתית
2 שש"ס	שרותי בריאות לקשיש:
	מבנם, תפקודם והשפעתם עליו
2 שש"ס	סטטיסטיקה
2 שש"ס	שינויים מנטליים התנהגותיים בזיקנה
2 שש"ס	היבטים פיזיולוגיים של הזיקנה
	ביולוגיה של הזיקנה
20 שש"ס	סה"כ

פירוט קורסי התמחות במדיניות ומינהל

2 שש"ס	תיאוריות בניהול המשאב האנושי
2 שש"ס	תיאוריות וגישות לבטחון סוציאלי ופנסיה בזיקנה
2 שש"ס	סוגיות בחיי דיירי בתי אבות
2 שש"ס	בקרה ניהולית בארגוני רווחה ובריאות הציבור:
	היבטים תיאורטיים ומעשיים
4 שש"ס	פרקטיקום במוסדות לזקנים
12 שש"ס	סה"כ קורסי חובה להתמחות

פירוט קורסי התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

2 שש"ס	גישות תיאורטיות ויישומיות להערכה ואבחון של הזקן ומשפחתו
2 שש"ס	לחץ והתמודדות בזיקנה
2 שש"ס	תיאוריות ומודלים של גישות טיפול מותאמות לזקנים
2 שש"ס	רשת התמיכה הבלתי פורמלית: היבטים קליניים
4 שש"ס	פרקטיקום: התנסות עם קשישים
12 שש"ס	סה"כ קורסי חובה להתמחות

פירוט קורסי התמחות בהיבטים פסיכו-חברתיים של השואה (יפורסם בהמשך)

שקלול ציונים

מסלול א'

50%	קורסים
40%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
10%	2 סמינריונים

מסלול ב'

65%	קורסים
25%	בחינת גמר
10%	3 סמינריונים

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג: פרופ' פרלה ורנר

תכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה. מטרתיה להכשיר אנשי אקדמיה, מחקר ואנשי מקצוע, בעלי ראייה מחקרית רבת תחומית ואינטגרטיבית ובעלי יכולת לפתח מחקר בחקר הזיקנה, וכן לעודד מצוינות בתחום והקניית מיומנויות לבצע מחקר על תהליכי זקנה והזדקנות מנקודת מבט רבת-תחומית, ומחקר המתבסס על תיאוריות (Theory driven research), תוך הבנת הייחודיות והטבע הדינאמי של זקנה והזדקנות בקונטקסט המיוחד של החברה הישראלית.

מועדי הרשמה

הדיון בקבלת מועמדים חדשים נערך פעמיים בשנה – לקראת סמסטר א' ולקראת סמסטר ב'. לפיכך יש להגיש את כל חומר המועמדות עד לתאריך 1 באוגוסט (לקבלה לסמסטר א') או עד לתאריך 1 בדצמבר (לקבלה לסמסטר ב').

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשלושה מסלולים:

- 1. מסלול רגיל:** התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר שני במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה, עבודה סוציאלית, ומוסמכים ממקצועות הבריאות, החברה, או תחומים רלבנטיים אחרים (כמו משפטים, ביולוגיה) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל. סטודנטים מתחומים אחרים אשר יתקבלו למסלול הרגיל, יידרשו לקחת קורסי השלמה, מעבר לקורסי החובה.

מועמד המבקש להירשם כתלמיד לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:

1. ממוצע 86 לפחות בלימודי המ"א ו-90 בתיזה.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מנחה עבודת הגמר המחקרית.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדרוך לעבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מדרוך עבודת הד"ר המיועד.

תוכנית הלימודים

כל תלמיד יחויב בלימודי חובה (בהיקף של 8 ש"ס) לפי הפירוט שלהלן:
 סמינר מחקר לדוקטורנטים (מחלקתי) – 4 ש"ס (שני קורסים סמסטריאליים)
 פילוסופיה של המדע – 2 ש"ס

שיעור ספציפי בתחום הקשור לנושא הדוקטורט שיקבע באופן אישי על-ידי מדריך עבודת הד"ר – 2 שש"ס

משך הלימודים לכתובת עבודת הדוקטורט הוא ארבע שנים.

2. מסלול ישיר לדוקטורט: לימודים במסלול זה מיועדים לסטודנטים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה למסלול זה:

1. ציון 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדריך לעבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מדריך עבודת הד"ר המיועד.
5. אישור הועדה החוגית.

תכנית הלימודים

- ◆ השתתפות בקורסים בהיקף של 32 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ◆ הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה יל ידי החוג. ואושרה ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ◆ תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ◆ הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתובת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים. תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

3. מסלול לימודי מחקר מקדים

מסלול זה מיועד לשתי אוכלוסיות סטודנטים: 1. סטודנטים שאינם מוסמכי חוגים למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה, אך עומדים בתנאי הקבלה, יתבקשו להשלים קורסים מלימודי הגרונטולוגיה. תוכנית הלימודים תותאם לסטודנט בהתאם לרקע שלו, מתוך הקורסים הבאים: היבטים חברתיים של זקנה/תיאוריות בגרונטולוגיה, פסיכולוגיה של הזקנה, היבטים פיזיולוגיים של הזקנה (בהתחשב בתכנית הלימודים שנלמדה בתואר שני). מדריך עבודת הד"ר יכול לבקש שיעורי השלמה נוספים והוא יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים. ועדת הדוקטורט החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. התלמידים יידרשו לעמוד בכל מטלות הקורסים. תוכנית הלימודים תיקבע בכתב בהסכם עם מדריך עבודת הד"ר בזמן ההתקשרות. 2. סטודנטים אשר סיימו לימודי תואר שני ללא תיזה, בציון 90 לפחות, יוכלו להתקבל למסלול זה אם הם עומדים בתנאי הקבלה ובהתאם להחלטת הועדה החוגית. הסטודנטים יידרשו להשלים עבודת תיזה.

290

סיעוד

ע"ש צ'ריל ספנסר

תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)

וחוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר דורית פוד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר:

פרופ' דפנה בירנבוים-כרמלי, פרופ' עדה שפיצר.

מרצה בכיר:

ד"ר הדס גולדבלט, ד"ר מיכל גרנות, ד"ר אפרת דגן, ד"ר ענת דרך-זהבי, ד"ר דורית פוד, ד"ר תמר שוחט.

מרצה:

ד"ר טובה וינטרשטיין, ד"ר אנה זיסברג, ד"ר אפרת שדמי, ד"ר גליה שמי (מומחה).

עמית הוראה:

גב' אורלי אדלמן, ד"ר יהודית אבנון, ד"ר קרן אור-חן, מר סרגיי אלטונין, מר אלדד ארונוביץ, פרופ' צבי' בורוכוביץ, ד"ר צבי בן-ישי, גב' גמר בן-משה, ד"ר גלית ברנשטוק, ד"ר נורית גור-יעיש, גב' עירית דלל, גב' מיכל הרשור, גב' דלית וילהלם, מר שרון זיו, ד"ר אנואר חט'אב, מר מוחמד ח'טיב, ד"ר אפרים לב, ד"ר אבי לייטמן, ד"ר עומר לנס, גב' רונית מירקין, גב' סיביה סוסונוב, גב' כרמית סטרן, מר נסים עאסי, ד"ר תחיה עשת, ד"ר גילי פלג, מר דני פרידלנדר, ד"ר חגית פרידמן-ורדינון, מר דני קרפ, גב' קרול רביד, ד"ר רינה רחמני-רבינוביץ, ד"ר שרית רשקוביץ, גב' שרה שחף, מר וליד שלעטה, ד"ר אורלי שפירא.

הסגל האקדמי של הפקולטה לרפואה בטכניון המלמד בתכנית:

פרופ' שמעון מרום, פרופ' ג'ון פינברג.	פרופסור מן המניין:
פרופ' עמי אהרנהיים, פרופ' ניצה להט, פרופ' ליבנה אריאלה,	פרופסור חבר:
פרופ' זיאד עבאסי, פרופ' ג'קי שילר.	
פרופ' נחול פריד, פרופ' דן אלדד.	פרופסור חבר קליני:
ד"ר אנה וייס.	מרצה בכיר:
ד"ר זאהר עזאם, ד"ר רוני שאול, ד"ר אירית אביבי.	מרצה בכיר קליני:
ד"ר ישראלה ברדיצ'בסקי, ד"ר פטר יעקובי, ד"ר מרים דוד.	חבר הוראה בכיר נלווה:
ד"ר יעקב בכר, ד"ר אדית ראווי.	מרצה נלווה:

מזכירות החוג

מגדל אשכול, קומה 8, חדר 802

פקס: 04-8288017

שעות הקבלה במזכירות החוג: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל קויפמן**

טלפון חיצוני: 04-8288004, פנימי: 8004

דוא"ל: mgur@univ.haifa.ac.il

מרכזת מזכירות תלמידים: **גב' רבקה פדר**

טלפון חיצוני: 04-8249136, פנימי: 3136

דוא"ל: rfeder@univ.haifa.ac.il

מזכירת לימודים קליניים: **גב' אירית שחר**

טלפון חיצוני: 04-8288021, פנימי: 8021

דוא"ל: ishachar@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/nursing/hebrew>

הלימודים לתואר ראשון

(בוגר למדעים בסייעוד)

החוג לסייעוד מתמקד בפיתוח ובהקניית ידע אקדמי ומקצועי ובהכשרת אחיות ואחים לתפקידי סיעוד חדשים המתפתחים במערכת הבריאות של המאה ה-21. מטרת תכנית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי כישורים בתחומים הבאים:

- ◆ מתן טיפול ישיר ותמיכה בלקוח ובמשפחתו.
- ◆ פיתוח מיומנויות מחקר, חשיבה ביקורתית, למידה עצמית, קבלת החלטות קליניות והתערבויות ניהוליות הנחוצות למתן טיפול מקצועי איכותי ובטוח.
- ◆ פיתוח חשיבה מערכתית והבנה כלכלית לגבי הקשר בין הלקוחות לבין מערכות הבריאות שונות.
- ◆ עבודה בצוות רב-מקצועי לקידום מטרות הלקוח והמערכת ולפיתוח פרויקטים לקידום תחומי בריאות שונים.
- ◆ קידום הבריאות של לקוחות, מטפלים ומשפחתם בכל רמת המנע, הדרכה ויצירת סביבה בריאה ברמת הפרט והמערכת.

תנאי קבלה

לחוג לסייעוד יתקבלו מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחנתך הקבלה הנדרש על ידי החוג. החוג שומר לעצמו את הזכות לזמן מועמד לראיון קבלה עם ראש החוג/ראש תכנית הלימודים.

מועמדים בעלי תואר אקדמי

מועמדים בעלי תואר ב.א. ממוסד אקדמי מוכר, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג לסייעוד על סמך הישגיהם בלימודי התואר: א. ציון סופי משוקלל 86 לפחות. כמו כן, במידת הצורך לאחר ההרשמה יוזמן המועמד לראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים. ב. סטודנטים שיתקבלו לתכנית לימודים זו ילמדו את תכנית הלימודים המלאה של ארבע שנים.

קבלה לשנה מתקדמת

יוכלו להירשם לשנה מתקדמת (שנה ב' בלבד) מועמדים שלמדו בחוגים לסייעוד באוניברסיטאות אחרות. כתנאי קבלה לחוג המועמדים הנ"ל יהיו חייבים:

- א. בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחנתך הקבלה הנדרש ע"י החוג באותה שנה.
- ב. באישור ציונים המוכיח זכאות להמשך לימודים (עיוניים וקליניים מעשיים) באוניברסיטה שבה למדו. האישור יישלח ישירות למזכירות החוג.
- ג. בציוני הערכת הלימודים הקליניים המעשיים.

- ד. בראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים.
ה. תכנית הלימודים הסופית תקבע לאחר קבלת אישור של החוג שהקורסים אותם למדו באוניברסיטה האחרת תואמים את תכני הקורסים של החוג לסייעוד באוניברסיטת חיפה.

הכרה בלימודים קודמים

- ◆ עיין בתקנון לימודי תואר ראשון המתפרסם בשנתון האוניברסיטה.
- ◆ החוג אינו מכיר בהתנסויות קליניות שהתבצעו מטעם מוסדות אקדמיים אחרים.

מבנה תכנית הלימודים לתואר ראשון

משך הלימודים הינו ארבע שנים. התלמיד מחויב לתכנית הלימודים המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודיו בחוג, וכן לעדכונים אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום למערכת לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד.
תכנית הלימודים מורכבת מלימודים עיוניים, מלימודים קליניים ומלימודים קליניים מעשיים. התכנית הינה אינטגרטיבית ומכוונת לקידום יכולותיו האקדמיות והמקצועיות של הבוגר.

1. לימודים עיוניים

א. **מדעי הטבע, החיים והרפואה:** כימיה, ביוכימיה, מבוא למדעים, ביולוגיה של התא, מיקרוביולוגיה, אנטומיה, פיזיולוגיה, גנטיקה, אימונולוגיה, פתולוגיה, פרמקולוגיה, המטולוגיה ואנדוקרינולוגיה.
הערה: החוג שומר לעצמו את הזכות להקדים את הקורס "מבוא למדעים". הקורס יתקיים כחודש לפני תחילת הלימודים (ספטמבר 2009) במתכונת לימודים מרוכזת של שבוע.

ב. **מדעי החברה:** פסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית וחברתית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, סטטיסטיקה, ושיטות מחקר, כתיבה מדעית.

ג. **סיעוד:** יסודות הסיעוד, מבוא למיומנויות, מיומנויות בין-אישיות, מיומנויות ראיון ותקשורת, אפידמיולוגיה, מבוא לחשיבה ניהולית, ניהול במערכות בריאות, כלכלת בריאות, ניהול הטיפול, חוק ואתיקה, יסודות בקידום בריאות, פרויקט קידום בריאות, סמינר מחקר, פרמקולוגיה קלינית בסיעוד.

2. לימודים קליניים עיוניים

מבוא למצבי חולי, מצבי חולי, סוגיות בהתערבות בקהילה וחשיבה קלינית. הלימודים יכללו חשיפה גם לקורס המתוקשב "סיעוד בגינקולוגיה ובמיילדות".

3. **לימודים קליניים מעשיים (התנסות קלינית) התנסויות מעשיות המתרחשות בארגוני בריאות ומסגרות טיפוליות.**

הקורסים הנלמדים במסגרת הלימודים הקליניים הם: התערבות במצבים קליניים הדורשים אשפוז, התערבות במצבים קליניים באשפוז ובקהילה והתערבות במצבים קליניים – אימון מתקדם.

הלימודים הקליניים המעשיים מתקיימים במרפאות הקהילה כגון: קופות החולים: "מכבי שירותי בריאות", "שירותי בריאות כללית" ו"קופת חולים לאומית", לשכת הבריאות ומרכזי אשפוז באזור הצפון והמרכז: בי"ח לגליל מערבי-נהריה, מזרע (עכו), העמק (עפולה), רמב"ם (חיפה), כרמל (חיפה), בני ציון (חיפה), טירת הכרמל, הלל יפה (חדרה), שער מנשה (פרדס חנה), שהם – מרכז גריאטרי (פרדס חנה), מרכז גריאטרי תנניה, איכילוב (תל אביב), תל השומר (תל אביב).

הלימודים הקליניים המעשיים כוללים 8 התנסויות בתחומים הבאים: קהילה, רפואה פנימית, כירורגיה, רפואה דחופה, ילדים, בריאות האישה, בריאות הנפש ואימון מתקדם (סטאז').

הלימודים הקליניים המעשיים מתקיימים החל מסמסטר ב' של שנה ב' ועד תום שנה ד'. משך ההתנסות: 24 שעות שבועיות (3 ימי התנסות בשבוע) ובתקופת האימון המתקדם (שנה ד') 32 שעות שבועיות (4 ימי התנסות בשבוע). לימודים אלו מנוהלים על ידי מדריכים שהם אחים/יות אקדמיים מנוסים.

בסיום תקופת כל התנסות בתחום מסוים מעריך המדריך/ה את הישגיו ויכולותיו של הסטודנט בנוכחות ובשיתוף הסטודנט. ציון המעבר בהתנסות מותנה בהערכת מדריך, בעמידה בדרישות מבחן ידע של החוג ובאישור סופי של היחידה ללימודים קליניים.

- ◆ קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים (סטודנט שיעדר מסיבה כלשהי מההתנסות יחויב להשלים את כל השעות החסרות).
- ◆ כל סטודנט מתנסה במהלך הלימודים הקליניים במספר מוסדות בריאות ברחבי הארץ (כמפורט בסעיף 3 לעיל).
- ◆ במידת הצורך, ההתנסות בלימודים קליניים מעשיים תתקיים: במשמרות שונות, בחופשת סמסטר, ובמהלך חופשת הקיץ.

השיבוץ להתנסויות נעשה על פי הקריטריונים הבאים:

1. דרישות משרד הבריאות
2. המחלקות בהן מתאפשרת התנסות
3. מצבו הסוציו אקונומי של הסטודנט על פי דיווח הדיקנאט
4. התאמה לצרכי הסטודנט

הערות:

1. הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים המעשיים והוצאות רכישת מדים, סטטוסקופ וציוד נוסף חלות על הסטודנט.
2. במהלך כל ההתנסויות, כולל אימון מתקדם, הסטודנטים אינם זכאים לדרוש שכר עבור תקופת ההתנסות.
3. סטודנט שחייב להשלים את חובותיו באנגלית, ילמד אנגלית רק בימים שאינו מתנסה בקליניקה.

דרישות משרד הבריאות

1. על פי הנחיות משרד הבריאות, **כל סטודנט לסייעוד חייב להתחסן בחיסונים הבאים עד סוף שנה א' ללימודיו:** חיסון נגד דלקת כבד נגיפית (מסוג B), חיסון משולש נגד אדמת, חצבת וחזרת (MMR), השלמת חיסון נגד טטנוס ודיפטריה, מבחן מנטו לשחפת, חיסון נגד פוליו. הנחיות מפורטות ניתן לקבל במזכירות החוג.
עד סוף שנה א' על הסטודנט להציג למזכירות היחידה ללימודים קליניים אישור משרד הבריאות על קבלת כל החיסונים.
2. **סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה לא יתחיל את ההתנסות הקלינית בשנה ב' ללימודיו.**
על הסטודנט מוטלת החובה לבדוק את דרישות משרד הבריאות כתנאי להגשת מועמדות למבחן הממשלתי לתואר אח/ות מוסמך/ת ולרישום בפנקס הסגל הסייעודי. ניתן לקבל את נהלי משרד הבריאות במזכירות החוג.

סגל היחידה ללימודים קליניים

- ראש היחידה ללימודים קליניים: **גב' זלית וילהלם**
 מתאמות לימודים קליניים: **גב' קרול רביד, גב' מלי בן אדיבה, גב' נאוה זוארץ**
 מזכירת היחידה: **גב' אירית שחר**

טפסים

1. המתקבלים לחוג לסייעוד חייבים להמציא למזכירות החוג את הטפסים "הצהרת בריאות" חתום על ידי רופא ו"כתב ויתור על סודיות רפואית", עד תחילת שנת הלימודים תש"ע אם הנך סובל/ת מבעיה בריאותית, אנה הצטייד/י באישורים מתאימים.
2. בסיום הלימודים יידרש התלמיד להצהיר על העדר רישום פלילי על מנת שיוכל לגשת למבחן הממשלתי.

חובות התלמידים

1. על התלמידים לסיים חובת אנגלית שפה זרה כתנאי מעבר לקורסים בדרג 3 (שנה ג').
2. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס שאותו לומד התלמיד, אלא אם כן הודיע המרצה אחרת בכתב.
3. קיימת חובת הכנה מוקדמת של חומר לימודי כפי שנקבע על ידי המרצה לקראת מפגש; על התלמידים למלא את כל הדרישות הלימודיות שיוטלו עליהם במהלך המפגשים.
4. קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים ובקורסים מלווי הקליניקה.

קורס במיומנויות מחשב בשנה א'

על כל סטודנט בשנה א' להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור.

בעת הרישום לתוכנית הלימודים, יש להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שניתן יהיה לגשת לבחינה.

◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו).

◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו).

◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ (הכרוך בתשלום) אשר תציע הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתקשבת (Highlearn).

בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס, יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. מומלץ להגיש את הבקשה לפני תחילת הלימודים. כמו כן מומלץ להשתתף בשיעורים בקורס הרלוונטי עד לקבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

◆ ציון עובר – 70 בקורסים: יסודות הסיעוד.

סטודנט שנכשל בקורס "יסודות הסיעוד" בסמסטר א' לא יוכל ללמוד את הקורס בסמסטר ב' ויהיה עליו לחזור על הקורס בשנה עוקבת.

◆ ציון עובר – 60: בכל קורסי מצבי חולי, מבוא לסיעוד קליני א'+ב', היבטים סיעודיים במצבי חולי, חשיבה קלינית.

סטודנט שנכשל בקורסים אלו לא יוכל ללמוד ולהשתתף בהתנסות הקלינית בסמסטר העוקב.

◆ ציון עובר – 60 בקורסי האוניברסיטה: שימושי מחשב, שיטות מחקר, מבוא למיומנויות בין אישיות, כתיבה מדעית, מושגי יסוד בסוציולוגיה, סטטיסטיקה, מבוא לפסיכולוגיה, אפידמיולוגיה, הקשר במפגש הטיפולי, חשיבה ניהולית בארגוני בריאות, קורסי ניהול,

חוק ואתיקה, יסודות בקידום בריאות, סמינרי מחקר, אלימות במשפחה, פרמקולוגיה קלינית.

◆ ציון עובר – 55 בקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון: מבוא לביופיזיקה ונוירופיזיולוגיה, כימיה, ביולוגיה של התא, אנטומיה, ביוכימיה, פיזיולוגיה, מבוא לאימונולוגיה, מיקרוביולוגיה, פתולוגיה, פרמקולוגיה, גנטיקה.

כשלוש באחד מקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר א' יחסום רישום לקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר ב'. כשלוש באחד מקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר ב' ימנע רישום לקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בשנה עוקבת.

◆ ציון עובר בלימודים קליניים מעשיים 70. בחלק מההתנסויות יידרש גם מבחן מסכם קליניקה. עמידה בבחינה מהווה תנאי לסיום לימודיו הקליניים של הסטודנט.

◆ סטודנט הנכשל בשנה א' באחד מהקורסים החוסמים לימודים קליניים (אנטומיה א', כימיה, ביולוגיה של התא, מבוא לפיזיולוגיה, ביוכימיה, פיזיולוגיה של מערכת הגוף, מבוא לאימונולוגיה, מיקרוביולוגיה, אנטומיה ב') לא יוכל להתחיל את הקורס "מיומנויות בין אישיות" בשנה ב' סמסטר א'.

◆ כשלוש בקורס מצבי חולי 3 יחסום רישום לקורס היבטים סיעודיים במצבי חולי בשנה ג'.

◆ הרישום לסמינרים בשנה ד' (מחקר וקידום בריאות) מותנים במעבר בהצלחה של הקורסים בשנה ג' ובקורס כתיבה מדעית.

* התקנון של הפקולטה לרפואה יחול בכל הנוגע לקורסים הנלמדים מטעם הפקולטה לרפואה בטכניון (מצבי חולי, מדעי הטבע, החיים והרפואה).

ההחלטות האקדמיות והמקצועיות, בכל הקשור לסטודנטים במהלך ההתנסות, מתקבלות על סמך ביצועיו האקדמיים של הסטודנט, התנהגותו המקצועית והאישית, כפי שהם באים לידי ביטוי בהערכות המתבצעות ע"י המדריך בשדה, סגל היחידה ללימודים קליניים ומבחיני הידע. סטודנט שנכשל בהתנסות קלינית לא יוכל להמשיך לימודיו בקורסים מלווי הקליניקה: "מיומנויות בין-אישיות" ו-"חשיבה קלינית".

הערה: פירוט הדרישות והמטלות הכרוכות בהתנסויות הקליניות יימסר בכתב לתלמיד בתחילת כל שנת לימודים.

סטודנט אשר לא יעמוד בדרישות תנאי המעבר שפורטו לעיל יהיה במעמד על תנאי.

תלמיד במעמד על תנאי

◆ תלמיד הנכשל בקורס אחד או שניים – חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.

◆ תלמיד הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם – לא יורשה להשתתף בקורס ההמשך.

התלמיד יברר מהן דרישות הקדם לקורסים השונים וידאג למלאן. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. מזכירות תלמידים תבדוק את מילוי דרישות הקדם השונות הנדרשות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. לכן, תלמיד שנרשם לקורס שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה ושילם, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

- ◆ תלמיד שלא עבר בהצלחה את הלימודים הקליניים ימשיך בלימודיו העיוניים המתוכננים למעט קורסים המלווים את הלימודים הקליניים (חשיבה קלינית, מיומנויות בין אישיות ומבוא לראיון ומיומנויות טיפול וניהול). התלמיד ילמד את הלימודים הקליניים שבהם נכשל, בשנה העוקבת.
- ◆ תלמיד שנכשל בשני קורסים, המעבר לשנת לימודים מתקדמת יותר בהמלצת הוועדה לענייני תלמידים ובהחלטת ראש החוג.
- ◆ **תלמיד שנכשל בקורס קדם ועוכבו לימודיו נדרש להרכיב את תכנית הלימודים בתאום מראש עם מזכירות החוג.**
- ◆ **תכנית לימודים ללא חתימת מזכירות החוג – לא תאושר.** (לדוגמא: תלמיד שלומד קורסים משנים ב' ו'ג' באותה שנה).

זכאות להתחלת התנסויות קליניות

- ◆ תלמיד הנכשל בקורסים: מצבי חולי 1, יסודות הסייעוד, בכל אחד מקורסי הטכניון, מבוא לסייעוד קליני א'+ב', לא יוכל להתחיל התנסות בלימודים הקליניים של שנה ב'.
- ◆ תלמיד הנכשל בקורס מצבי חולי 2, לא יוכל להתנסות בלימודים הקליניים בשנה ג'.
- ◆ תלמיד הנכשל בקורס מצבי חולי 3, לא יוכל להמשיך בהתנסות הקלינית בסמסטר העוקב.
- ◆ תלמיד הנכשל באחת מההתנסויות הקליניות ו/או לא עבר בהצלחה את קורסי מצבי חולי הבאים: היבטים סיעודיים במצבי חולי, מצבי חולי 4, מצבי חולי 5 – לא יוכל להתחיל את האימון המתקדם.

הפסקת לימודים

הפסקה לימודים ביוזמת רשויות החוג

- ◆ תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר לשנה מתקדמת - תידון הפסקת לימודיו. הוועדה לענייני תלמידים או ראש החוג יכולים להחליט על הפסקת לימודים או על המשכם. הוועדה לענייני תלמידים תדון בסטודנטים שמצב הלימודים מצריך החלטה מיוחדת.
- ◆ הוחלט על המשך לימודים – תקבע לסטודנט תכנית סמסטריאלית למשך סמסטר אחד או למשך שנה אחת. בתום הסמסטר או השנה ייבדקו:
- ◆ ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל המקצועות בתכנית שנקבעה לו. לא עמד התלמיד בדרישות – תידון הפסקת לימודיו שנית.
- ◆ ראש החוג רשאי להפסיק לאלתר לימודיו של תלמיד שנמצא בלתי מתאים למקצוע מהלך לימודיו, או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ההחלטה תתקבל בעצה אחת עם המרצים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר ועפ"י המלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

- ◆ תלמיד שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר בקורס חובה כלשהו פעם שניה (בשנה עוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.
- ◆ תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת או שנכשל שנית בלימודים קליניים – יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שלימודיו הופסקו ביוזמת החוג רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג שייקבעו לשנה בה יירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל, יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים. תלמיד יוכל להפסיק את לימודיו הקליניים רק למשך שנה.

חידוש לימודים

- ◆ תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – יערוך רישום לאוניברסיטה כמקובל. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- ◆ תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

תנאים לקבלת תואר ב"א

קבלת התואר מותנית:

- ◆ בעמידה בכל תנאי המעבר;
- ◆ בציון 70 (לפחות) בלימודים הקליניים;
- ◆ בסיום כל חובות הלימודים בחוג בתקופה שלא תעלה על שש שנות לימוד רצופות.

תנאים לקבלת תואר אח/ות מוסמך/ת

- ◆ עמידה בבחינה הממשלתית לתואר אח/ות מוסמך/ת – ציון עובר 60.
- על הסטודנט מוטלת החובה לבדוק את דרישות משרד הבריאות כתנאי להגשת מועמדות למבחן הממשלתי לתואר אח/ות מוסמך/ת ולרישום בפנקס הסגל הסיעודי.
- ניתן לקבל את נהלי משרד הבריאות במזכירות החוג.

תכנית לימודים כללית

שנה ראשונה

ש' 10 שש"ס 9 נ'	אנטומיה ומעבדה
ש' 4 שש"ס 3 נ'	כימיה ותרגיל
ש' 2 שש"ס 2 נ'	ביולוגיה של התא
ש"ת 6 שש"ס 6 נ'	יסודות הסיעוד א'
ש' 4 שש"ס 4 נ'	מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית
ש' 4 שש"ס 4 נ'	מבוא לסוציולוגיה ואתרופולוגיה
ש' 2 שש"ס 0 נ'	שימושי מחשב
ש' 8 שש"ס 7 נ'	פיזיולוגיה
ש' 4 שש"ס 3 נ'	ביוכימיה כללית ותרגיל
ש' 4 שש"ס 4 נ'	מבוא למיומנויות בין-אישיות
ש' 3 שש"ס 3 נ'	מבוא לאימונולוגיה
ש' 4 שש"ס 4 נ'	מיקרוביולוגיה
ש' 2 שש"ס 2 נ'	מבוא לסיעוד קליני – א'
ש' 3 שש"ס 3 נ'	סטטיסטיקה ותרגיל
ש' 2 שש"ס 2 נ'	שיטות מחקר
סה"כ שנה א' 56 נ'	

שנה שנייה

ש' 2 שש"ס 2 נ'	גנטיקה
ש' 2 שש"ס 2 נ'	פתולוגיה
ש' 4 שש"ס 4 נ'	פרמקולוגיה
ע"מ 1 שש"ס 0 נ'	עזרה ראשונה
ש' 4 שש"ס 4 נ'	מבוא לסיעוד קליני ב'
ש' 8 שש"ס 8 נ'	מצבי חולי 1
ש' 6 שש"ס 6 נ'	מצבי חולי 2
ש' 4 שש"ס 4 נ'	הקשר הטיפולי ומיומנויות בין-אישיות (מבוא לראיון)
ש' 2 שש"ס 2 נ'	אפידמיולוגיה
ש' 2 שש"ס 2 נ'	היבטים מערכתיים של העבודה הסיעודית
	הקשר הטיפולי ומיומנויות בין-אישיות
ש' 2 שש"ס 2 נ'	(התנסות בקהילה ואשפוז)
ש' 2 שש"ס 2 נ'	חשיבה קלינית
ש' 1 שש"ס 1 נ'	כתיבה מדעית*

לימודים קליניים: חקירה ואבחון בקהילה,

ע"מ	1 שש"ס	1 נ'	קליניים באשפוז
ש'	1 שש"ס	1 נ'	המטולוגיה
ש'	1 שש"ס	1 נ'	אנדוקינולוגיה
סה"כ שנה ב'		42 נ'	

* הקורס יינתן החל משנת הלימודים תשע"ב

שנה שלישית

ש'	2 שש"ס	2 נ'	מבוא לניהול הטיפול
ש'	6 שש"ס	6 נ'	מצבי חולי 3
ש'	4 שש"ס	4 נ'	חשיבה קלינית
ש'	2 שש"ס	2 נ'	יסודות בקידום בריאות
ש'	4 שש"ס	4 נ'	המפגש הטיפולי (דילמות וקשיים)
ש'	6 שש"ס	6 נ'	מצבי חולי 4
ע"מ	6 שש"ס	6 נ'	לימודים קליניים באשפוז
ש'	2 שש"ס	2 נ'	היבטים סיעודיים במצבי חולי
ש'	2 שש"ס	2 נ'	חוק ואתיקה

חובת בחירה קורס אחד בתחום ניהול (רשימת הקורסים תפורסם בהמשך):

ש'	4 שש"ס	4 נ'	ניהול
סה"כ חובה		34 נ'	
סה"כ חובת בחירה		4 נ'	
סה"כ שנה ג'		38 נ'	

שנה רביעית

ש'	4 שש"ס	4 נ'	שינוי ארגוני
ש'	4 שש"ס	4 נ'	פרוייקט קידום בריאות
ש'	4 שש"ס	4 נ'	מצבי חולי 5
ס"מ	4 שש"ס	5 נ'	סמינר מחקר
ש'	1 שש"ס	1 נ'	פרמקולוגיה קלינית בסייעוד
ת'	1 שש"ס	0 נ'	פרוייקט קידום בריאות – תרגיל
ע"מ	2 שש"ס	1 נ'	לימודים קליניים באשפוז בקהילה
ע"מ	2 שש"ס	2 נ'	לימודים קליניים: אימון מתקדם
ש'	6 שש"ס	0 נ'	תרגול במצבים קליניים מתקדמים
ש'	1 שש"ס	1 נ'	אלימות במשפחה במערכת הבריאות

ש' 2 שש"ס 2 נ' 24
 סה"כ שנה ד' 24 נ'
 סה"כ לתואר 160 נ'

לימודים בתכנית המשותפת לחוג לסייעוד ולפקולטה למשפטים

מועמדים העומדים בדרישות הקבלה של החוג לסייעוד ושל הפקולטה למשפטים יוכלו להשלים תואר ראשון בשני התחומים בתכנית משולבת המאפשרת סיום הלימודים בחמש שנות לימוד. התכנית מתמקדת בהכשרת בוגרים עם מיומנויות בתחומי הבריאות והמשפט, כולל סוגיות חוק ואתיקה ודילמות מוסריות בעולם הרפואה.

לימודים בתוכנית השלמה לתואר "בוגר בסייעוד" לאחיות ואחים מוסמכים

בחוג לסייעוד מתקיימת תכנית השלמה לתואר ראשון לאחיות ואחים מוסמכים. היקף הלימודים הוא 60 נקודות זכות. התכנית מתפרסת על פני שלושה סמסטרים. הלימודים יתקיימו ביומיים מרוכזים בכל שבוע.

ראש התכנית – **גב' שרה שחף**

במכללת מבחר"ר בבני ברק פועלת תכנית השלמה לתואר ב"א לאחיות מוסמכות מהמגור החרדי.

המרכזת האקדמית של התכנית ד"ר **גליה שמי**.

שכר הלימוד שישלמו הלומדים בתכנית עומד על 200%.

תנאי הקבלה

1. מועמד/ת לתכנית ההשלמה חייב/ת להיות אח/ות מוסמך/ת, הרשומ/ה בפנקס האחיות במשרד הבריאות.
2. תעודת בגרות, או לחלופין ציון עובר בבחינות הבגרות במתמטיקה ובאנגלית.
3. מבחן פסיכומטרי בציון הנדרש ע"י החוג.
4. רמת אנגלית של "טרום מתקדמים". המתקבלים לתכנית יהיו חייבים לסיים את חובת לימוד האנגלית עד לסיום לימודיהם.
5. אחות מוסמכת בעלת תואר ממוסד אקדמי מוכר תתקבל לאחר ראיון אישי.
6. ניתן להתקבל לתכנית זו על סמך תואר אקדמי. מועמדים בעלי תואר אקדמי מוכר יתקבלו ללימודים על סמך הישגיהם בלימודי התואר הראשון ללא צורך בבחינה הפסיכומטרית תוך עמידה בתנאים הבאים: א. ציון סופי משוקלל של 86 לפחות; ב. במידת הצורך יתקיים ראיון קבלה עם ראש החוג/התוכנית; ג. סטודנטים שיתקבלו לתוכנית לימודים זו ילמדו את תכנית הלימודים המלאה של שלושה סמסטרים (שנה וחצי).
7. בתוכנית זו לא ניתן לקבל "פטורים" גם אם הסטודנט למד במסגרת חלקית או מלאה במוסד אקדמי מוכר אחר.

תכנית הלימודים הכללית לתואר ב"א לאחיות מוסמכות

ציון "עובר" בכל הקורסים הנ"ל – 60.

מדעי החיים והרפואה

2 נ'	2 שש"ס	ש'	גנטיקה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	היבטים בחקר מחלות וירליות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	תורשה וסרטן
2 נ'	2 שש"ס	ש'	התפתחות בחקר המוח
2 נ'	2 שש"ס	ש'	נירופסיכיאטריה קהילתית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מיניות ומגדר
2 נ'	2 שש"ס	ש'	פרמקולוגיה קלינית

קורסי ניהול ובריאות

2 נ'	2 שש"ס	ש'	חשיבה ניהולית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	כלכלת בריאות

סיעוד

2 נ'	2 שש"ס	ש'	הכאב – הסימפטום והמחלה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	דיון עיוני בסיעוד
2 נ'	2 שש"ס	ש'	חשיבה משפטית ברפואה וסיעוד
2 נ'	2 שש"ס	ש'	החולה הנוטה למות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	הגישה ההוליסטית בסחעוד ושיקום
2 נ'	2 שש"ס	ש'	תסמונת פוסט-טראומתית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	פצעים קשיי ריפוי
2 נ'	2 שש"ס	ש'	המטפל במפגש הטיפול
2 נ'	2 שש"ס	ש'	בריאות ותזונה

קידום בריאות

2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לקידום בריאות
2 נ'	2 ש"שס	ס"מ	סמינר קידום בריאות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	היסטוריה של הרפואה

מיומנויות מחקר

2 נ'	2 שש"ס	ש'	יישומים קליניים באפידמיולוגיה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	שיטות מחקר
2 נ'	2 שש"ס	ש'	סטטיסטיקה
2 נ'	2 שש"ס	ש'	כתיבה מדעית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מיומנויות מחשב
4 נ'	4 שש"ס	ס"מ	סמינר מחקר

מדעי החברה

2 נ'	2 שש"ס	ש'	התפתחות האישיות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	סוגיות ברפואה תעסוקתית

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' דפנה כרמלי

מטרת הלימודים

תוכנית המ.א. מכוונת להרחבת הידע אודות סוגיות מרכזיות בסייעוד ולפיתוח של מיומנויות מחקריות בקרב אנשי מקצוע בכירים בתחום. התכנית מאורגנת סביב שני צירים מרכזיים: הציר המתודולוגי שמטרתו פיתוח חשיבה ביקורתית ואנליטית וכישורי מחקר מתקדמים, וציר התוכן שבמרכזו טיפול וקידום איכות חיים במצבי בריאות וחולי מורכבים.

בוגרי התכנית יוכלו למלא תפקידים בכירים במערכת הבריאות, לבצע ולנהל מחקרים ואף להשתלב במסלולים שונים של הוראה ומחקר באקדמיה. שילובן של מיומנויות מחקר מתקדמות עם בסיס ידע קליני נרחב יעמידו את בוגרי התכנית בקו הראשון של פיתוח יישומי ואקדמי של תחום הסייעוד.

תנאי הקבלה

אחים ואחיות מוסמכים בוגרי תואר ראשון בסייעוד או בתחום אחר מאוניברסיטה בארץ, בעלי ממוצע של 85 ומעלה. המועמדים שיעברו סינון ראשוני יוזמנו לראיון קבלה אישי.

כל המועמדים יידרשו לעבור בחינה באנגלית בציון 70 ומעלה.

בנוסף על תנאים ראשוניים אלה, יתבקשו המועמדים למלא טופס שאלון אישי ולהמציא שני מכתבי המלצה מאדם המסוגל להעריך את כישוריו האקדמיים של המועמד.

מועמדים שהתארים הקודמים שלהם הם ממוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית יהיו חייבים לעבור בחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – מסלול עם כתיבת עבודה מחקרית – תיזה

מסלול זה מבקש להקנות לתלמיד ידע מעמיק בתחום התמחות מסויים, שליטה בשיטות מחקר הרלוונטיות לתחום זה וכן לפתח את כישוריו לנתח ממצאי מחקר באופן עצמאי. כתיבת עבודת גמר מחקרית תסכם ותגלם ידע וכישורים אלה. חובות התלמיד במסלול א':

1. השלמת קורסים בהיקף של 30 ש"ס. על התלמיד לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
2. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות.
3. הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). יש לקבל את אישור המנחה עד תום סמסטר ב' של שנה א'. הגשת התיזה לשיפוט תתאפשר רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות.

הערה: בתום סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה בתכנית, תבדוק הוועדה החוגית ללימודי תואר שני את הישגי התלמידים ותוכל להמליץ על העברת תלמיד ממסלול א' למסלול ב'.

שקול הציונים – מסלול א':

45%	קורסים
15%	עבודות סמינריוניות
40%	עבודת תיזה

מסלול ב' – מסלול עם בחינת גמר מסכמת (ללא תיזה)*

התכנית במסלול זה מבוססת על לימודים עיוניים.

חובות התלמיד במסלול ב':

1. השלמת קורסים בהיקף של 38 ש"ס. יש לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
  2. כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.
  3. עמידה בבחינת גמר מסכמת. התלמיד יוכל לגשת לבחינה המסכמת רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר.
- * תיתן עדיפות למועמדים המעוניינים ללמוד במסלול א'.

שקלול הציונים – מסלול ב':

60%	קורסים
20%	עבודות סמינריוניות
20%	בחינה מסכמת

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו יתאפשר באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני עד סוף השנה הראשונה בלבד. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחוייב התלמיד בכל דרישות המסלול החדש.

השלמות לקראת רישום לתואר שני בסייעוד

א. אחים ואחיות מוסמכים שסיימו תואר ראשון בתחום אחר ו/או באוניברסיטה זרה יידרשו בלימודי השלמה **בטרם** יתקבלו לתואר שני. מכסת שיעורי ההשלמה תקבע באופן פרטני ע"י הוועדה החוגית לתואר שני.

על מנת להגיש מועמדות יידרשו מסיימי ההשלמות ל:

1. ממוצע של 85 ומעלה בתואר הראשון/שני.
2. ממוצע של 80 ומעלה בלימודי ההשלמה.
3. שאר הדרישות החלות על מועמדים ללימודים, ר' להלן.

מועמדים **שאינם אחים מוסמכים** ויש להם תואר ראשון/שני **לא בסייעוד** – כל מקרה יידון לגופו.

פיזיותרפיה

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)
 וחוג לימודים לב"א

ראש החוג: פרופ' רות דיקשטין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רות דיקשטין.

פרופסור חבר: פרופ' יוכבד לויפר.

מרצה: ד"ר גלי דר, ד"ר מיכל כפרי, ד"ר עינת קודש.

מדריך שאינו ד"ר: גב' אסנת עטון-עיני, גב' הילה שריג-בהט.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: ד"ר ולדימיר איקנפייב, ד"ר יהודית אבנון, מר אלדד אהרונוביץ, גב' נטע ברזילי, ד"ר אורית בראון, ד"ר שלומי בן-משה, ד"ר גדעון

ברגר, ד"ר ירון ברק, ד"ר נורית גור יעיש, ד"ר גולדשטיין שאול,

גב' זיווה גינוסר, מר ולדימיר גרמן, ד"ר חנן דוד, גב' דוידוב זהבה,

ד"ר אילנה זילברשטיין, גב' חנינה מירי, גב' אילונה יגר, ד"ר אבירן

יצחקי, ד"ר כהן דוד, ד"ר לוי דניאל, גב' אורלי סגל, מר גל סלע,

גב' ענת קריסטל, ד"ר נתי קרין, ד"ר פנינית משען שקד, גב' דפנה

סיני, ד"ר תחיה עשת, פרופ' מנחם נהיר, גב' עפרה נצר, ד"ר איילת

עציון, גב' אירנה פאיוק, ד"ר בני פרסון, ד"ר אדיתה רוואי, גב' נירית

רותם, גב' לוזיה רייזר, ד"ר דורון שפיגל, גב' שרי רבינו.

תלמיד מחקר: גב' מיכל אלבוים, גב' טל אשכנזי, גב' מיה קלה בנצור.

עוזר הוראה: גב' ססקיה בלוס-דראט, גב' מירי להב, גב' באדרה נעאמנה,

מר ספירו בולוס.

מתאמת לימודים

קליניים: גב' זהבה דוידוב.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' נטלי עמר

מזכירה: גב' סיגל סיסו

חדר 910, קומה 9, מגדל אשכול

טל' חיכוני: 04-8249461, טל' פנימי: 3461, פקס: 04-8288140

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת תואר ראשון בפיזיותרפיה היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום הפיזיותרפיה בעלי הבנה מעמיקה בתפקוד האדם מבחינה ביולוגית, נפשית וחברתית, המסוגלים ליישם הבנה זו בצורה ביקורתית לצורך התערבות מקצועית הולמת. לשם כך מתמקדת תכנית הלימודים בהקניית ידע רחב בתחומי מדעי הפיזיותרפיה, הטבע, הבריאות, החברה וההתנהגות, יחד עם מומחיות מקצועית במיומנויות המקצוע.

תאור כללי של תכנית הלימודים

על מנת לפתח כישורים ותפיסות עולם אשר יעודדו יכולת לפתרון בעיות וחשיבה קלינית, ולהמשך לימודים והתפתחות לאורך חייהם המקצועיים של הבוגרים, מדגישה התוכנית שילוב הדוק בין המקצועות העיוניים והמעשיים תוך שימוש בשיטות הוראה המעודדות למידה עצמית.

התכנית מאופיינת על ידי:

- ◆ שילוב של מדעי הטבע, החברה וההתנהגות עם מקצועות הפיזיותרפיה החל מהסמסטר הראשון,
- ◆ שילוב הוראה חזיתית עם סדנאות, תיאורי מקרה, ותרגול בקבוצות קטנות אשר יפתחו מיומנויות בתקשורת, בפתרון בעיות, ובטכניקות טיפוליות,
- ◆ הקניית מיומנויות בטכניקות טיפוליות בשלב מוקדם של הלימודים,
- ◆ שילוב הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע החל משלבים מוקדמים של תוכנית הלימודים.

תנאי קבלה

הקבלה לחוג לפיזיותרפיה מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג ובראיון לפי צרכי החוג. ההרשמה למועמדים מגיל 20 ומעלה בלבד. נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית, ו-4 יחידות במתמטיקה לפחות, ציון עובר במבחן יע"ל. ליהיה התייחסות לסדר העדיפויות בהרשמה. מעבר מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת בחוג מותנה במקום פנוי, בציון ממוצע בשנה א' של מינימום 80 ובוועדת קבלה. מועמדים בעלי רקע אקדמי קודם חייבים לעמוד בדרישות הקבלה לחוג. ניתן להחליף ממוצע הבגרות במוצע התואר.

משך הלימודים

משך הלימודים הינו ארבע שנים. יתכנו שינויים במערכת השעורים במשך שנת הלימודים.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לפיזיותרפיה בנויה כדלהלן:

בשנה הראשונה נלמדים קורסים בסיסיים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה.

בשנה השנייה נלמדים קורסים מתקדמים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה. בסמסטר ב' הלימודים יתקיימו במשך 10 שבועות בלבד ולאחר מכן יצאו הסטודנטים ל-6-8 שבועות לימודים קליניים.

בשנה השלישית והרביעית מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים ובלימודים הקליניים.
 כל קורסי החוג בשנה הראשונה, השנייה והשלישית הם קורסי חובה. בשנה הרביעית יהיו מספר קורסי בחירה מבין קורסי החוג. בנוסף, על התלמידים ללמוד קורסי בחירה מכלל הקורסים האוניברסיטאיים בהיקף של 4 נקודות זכות.
 שעות הלימודים באוניברסיטה הן 08:00-20:00, יתכנו גם לימודים בימי שישי בין השעות 08:00-13:00. הנוכחות בשיעורים הינה חובה.
 *יתכנו שינויים במבנה תוכנית הלימודים!

הלימודים הקליניים

הלימודים הקליניים הם חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים. מטרת הלימודים הקליניים היא לפתח מיומנויות טיפול המבוססות על הידע התיאורטי שנרכש בקורסים העיוניים. במהלך הלימודים הקליניים מעניקים הסטודנטים טיפולי פיזיותרפיה מגוונים בהדרכת פיזיותרפיסטים מוסמכים. לימודים אלו נערכים בבתי חולים, מכונים, מרכזי שיקום ובקהילה, מרביתם בצפון הארץ ובמרכזה.

הלימודים קליניים מתבצעים ב-4-5 תקופות אשר משולבות במהלך הלימודים, החל מהשנה השנייה ללימודים. משך כל תקופת לימודים קליניים 6-8 שבועות (סה"כ כ-30 שבועות). חלק מהלימודים הקליניים מתקיימים בחופשות שבין הסמסטרים ובחופשות הקיץ.

חובת ההשתתפות בלימודים הקליניים היא של 100%. בתום כל תקופת לימודים קליניים יוערך התלמיד ע"י המדריך במקום ההכשרה. ההערכה הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג. המשך לימודיו של תלמיד שנכשל בלימודים הקליניים, או שהועלו ספקות לגבי התאמתו למקצוע, יובא לדיון בפני ועדה מיוחדת לצורך זה. סיום הלימודים מותנה בסיום מוצלח של כל תקופות הלימודים הקליניים.

הלימודים הקליניים מתקיימים בהתאם לסדרי ושעות העבודה המקובלים במקום העבודה. הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים והוצאות רכישת מדים יחולו על הסטודנט.

השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.

– סטודנט הנכשל בהתנסות על בסיס ידע, חייב לחזור על התנסות זו באותו התחום ולעבור וועדה לענייני סטודנטים תדון בהמשך לימודיו.

– סטודנט הנכשל בהתנסות על בסיס ידע, חייב לחזור על התנסות זו באותו התחום ולעבור אותה בהצלחה לפני שיוכל לבצע את ההתנסות הבאה.

– סטודנט אשר לא יצא להתנסות מכל סיבה שהיא, חייב לבצע התנסות זו באותו התחום ולעבור אותה בהצלחה לפני שיוכל לבצע את ההתנסות הבאה.

– סטודנט אשר הפסיק את ההתנסות במהלכה או אשר הופסקה לו ההתנסות, משמעותה שנכשל באותה ההתנסות.

– סטודנט אשר נכשל בהתנסות או לא ביצע התנסות מכל סיבה שהיא, לא ימשיך את לימודיו העיוניים עד אשר ישלים ויעבור את ההתנסות אותה לא ביצע או שנכשל בה.

– סטודנט אשר יצא מסדר ההתנסויות הרגיל של המחזור שלו, ישובץ להתנסויות הבאות על בסיס מקום פנוי בלבד. הדבר כולל סטודנט אשר לא יצא להתנסות מכל סיבה שהיא, סטודנט שנכשל בהתנסות, וסטודנט אשר הפסיק / הפסיקו לו את ההתנסות במהלכה מכל סיבה שהיא.

סטודנט אשר לא נוכח בכל הפגישות של הקורס "הכנה להתנסות" לא יצא להתנסויות. סטודנט הנכשל בלימודים קליניים וקיבל היתר להמשיך בלימודיו – יוכל לצאת להתנסות עוקבת בדרג מתקדם רק לאחר שיעבור בהצלחה את ההתנסות בה נכשל. יציאה להתנסות חוזרת היא על בסיס מקום פנוי בלבד.

תרגול מעשי

חלק מההוראה כוללת תרגול מעשי, כאשר כל סטודנט מתבקש לשמש מודל לחברו הן בעת התרגול והן בזמן הבחינות המעשיות בכל שנות הלימוד. **חלק מהלימודים בחוג לפיזיותרפיה כרוכים במאמץ גופני מסוים. הלימודים כרוכים בחשיפה גופנית ובמגע פיסי של הסטודנטים זה בזה.**

תוכנית הלימודים כוללת סיורים במרכזים שונים. עלות הנסיעה למרכזים אלו חלות על הסטודנט.

חובות התלמידים

1. על התלמיד מוטלת החובה להציג למזכירות היחידה ללימודים קליניים עד סוף שנת הלימודים הראשונה, אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים וטפסים מלאים: א. חיסון נגד דלקת כבד נגיפית (מסוג B), ב. חיסון משולש נגד אדמת, חצבת וחזרת (MMR), ג. השלמת חיסון נגד שעלת טטנוס ודיפטריה, ד. מבחן מנטו לשחפת, ה. חיסון נגד פוליו, ו. חיסון נגד אבעבועות רוח, ז. חיסון נגד שפעת. הנחיות מפורטות ונוהל "חיסון תלמידי מקצועות הבריאות" ניתן להוריד מאתר החוג באינטרנט. סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה לא יצא להתנסות קלינית.
2. על התלמידים לסיים חובת אנגלית כשפה זרה כתנאי מעבר לקורסים של שנה שלישית וליציאה להתנסות ראשונה.
3. קורס עזרה ראשונה – כקדם ליציאה להתנסות קלינית.
4. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס אותו לומד התלמיד, סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית או להגיש עבודה לציון סופי ויחויב לחזור על הקורס.
5. בכל הקורסים, בהם חלה חובה להגיש עבודה, תוגש עבודה מודפסת. על הסטודנט לשמור לעצמו העתק מהעבודה.
6. על המתקבלים לחוג לפיזיותרפיה לשלוח למזכירות החוג טופס "הצהרת בריאות" ממולא וחתום כדין. הביצוע של מהלך זה הוא תנאי ללימודים בחוג.

פטור מהשתתפות בקורס

קבלת פטור מקורס הוא בתנאי שלא חלה התיישנות על פי כללי האוניברסיטה. סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש את הפטור. מרצה הקורס בחוג ידון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. במידה וניתן, מומלץ להגיש הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, מומלץ להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

– בשנה א' ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל סמסטר בנפרד (סמסטר א' וסמסטר ב').

ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל הקורסים של כל שנה.

– סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 1 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 2.

– סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 2 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 3.

– סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 3 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 4.

– בקורס המורכב גם מבחינה מעשית וגם מבחינה עיונית, חייב הסטודנט לעבור כל אחת מהבחינות.

– ציון מעבר בבחינה המעשית 70, ובבחינה העיונית 60.

– ציון המעבר בכל קורסי החוג – 60, אלא אם כן צויין אחרת.

– סטודנט הנכשל בקורס אחד או יותר – חייב לחזור עליהם בשנה עוקבת.

– סטודנט הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם לקורסים מתקדמים – לא יורשה להשתתף בקורסי המשך.

– ציון מעבר בלימודים קליניים 70.

– תנאי מעבר הקשורים ללימודים קליניים ראה סעיף לימודים קליניים.

תקנון בחינות מעשיות בחוג

בקורס בהם מתקיימות בחינות מעשיות ציון "עובר" בבחינה המעשית הוא תנאי למעבר בקורס.

סטודנט המעוניין לגשת למועד ב' בבחינה מעשית חייב להירשם לכך במזכירות החוג, לפחות 10 ימים לפני המועד.

בבחינות המעשיות לא קיימת זכות הויתור.

כל סטודנט ישמש במהלך לימודים כמודל בבחינות מעשיות.

כל סטודנט, משני המינים, עשוי להיבחן על מודל משני המינים.

בקשה למועד חריג בבחינות

סטודנט יכול להגיש בקשה למועד חריג בגין מחלה הנמשכת לפחות שבוע. אישור הרופא יהיה תואם לתאריך אישור המחלה. ניתן לראות מידע מפורט בתקנון תואר ראשון, מועד חריג.

פיצול לימודים

החוג אינו מעודד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות יש להפנות בכתב לראש החוג.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

ועדה אקדמית של החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט. תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר בקורסים או בלימודים קליניים – הוועדה תדון במצבו האקדמי בכל שנות לימודיו. רשאית הוועדה להורות:

- חזרה על קורסים / לימודים קליניים.
- דחיית לימודיו של הסטודנט לתקופה שתקבע על ידי הוועדה.
- הפסקת לימודים לסטודנט

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה בכתב לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל יהיה התלמיד אחראי להודיע על ההפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר בתום ארבע שנות לימוד

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלימודים הקליניים).

עם סיום הלימודים והענקת התואר יהיה הבוגר רשאי להיבחן בבחינת רישוי של משרד הבריאות. עמידה בבחינה זו מהווה תנאי לקבלת רישיון לעסוק בפיזיותרפיה בישראל.

תכנית הלימודים

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט השנה לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

◆ **הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.**

- ◆ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
  - המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה (הכרוך בתשלום), שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.
- המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).
- בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.
- *שמירת עותק של הסילבוסים של הקורסים הנלמדים היא באחריות הסטודנט.

קדמים

שנה א' סמסטר א'

מבוא לפיזיותרפיה	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'
אנטומיה א' כללית	ש"ת	6 שש"ס	4 נ'
כימיה כללית ואורגנית	ש"ת	3 שש"ס	1 נ'
ביולוגיה של התא	ש'	3 שש"ס	3 נ'
פיסיקה א'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'
יסודות העזרה הראשונה	סדנא		0 נ'
ביופיסיקה של התא	ש'	4 שש"ס	2 נ'
אנטומיה – עמוד שדרה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
*מבוא לפסיכולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
*מבוא לסוציולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מיומנויות מחשב	ש'	2 שש"ס	0 נ'

קדמים

שנה א' סמסטר ב'

הערכה וטיפול: טכניקות שיקומיות בסיסיות +	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'
אנטומיה טופוגרפית			
אנטומיה ב' – גפים	ש"ת	6 שש"ס	4 נ'
אנטומיה – עמוד שדרה			

מבוא לביכימיה	ש"ת	2 שש"ס	1 נ'	כימיה כללית ואורגנית
פיזיולוגיה כללית	ש'	4 שש"ס	4 נ'	ביופיזיקה של התא
פיסיקה ב'	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	פיסיקה א'
ביומכניקה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	פיסיקה א', אנטומיה א' כללית
סטטיסטיקה	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	
נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה א'	ש'	2 שש"ס	1 נ'	
**קורס בחירה מחוגים אחרים		4 שש"ס	4 נ'	
*** אנגלית				
סה"כ		63 שש"ס	42 נ'	

* קורס משותף לריפוי בעסוק.

** רצוי לקחת את כל הנ' בקורסי הבחירה בשנה א'

*** חובה אונברסיטאית. לימודי האנגלית צריך ללמוד רק מי שבפסיכומטרי ציונו נמוך מ-134 (פטור)

קדמים

שנה ב סמסטר א'

נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה א'	ש'	3 שש"ס	2 נ'	נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה א'
אורתופדיים א'	ש"ת	3 שש"ס	3 נ'	אנטומיה גפיים, טכניקות שיקום בסיסיות, ביר-מכניקה
מערכת הנשימה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	אנטומיה כללית, ביופיסיקה של התא
אלקטרותרפיה	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'	פיסיקה
פתופיזיולוגיה וקליניקה: ראומטולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	אנטומיה – גפיים, פיזיולוגיה כללית
אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב א'	ש"ת	5 שש"ס	3 נ'	טכניקות שיקומיות בסיסיות, אנטומיה גפיים
קינזיולוגיה ופתו-קינזיולוגיה א'	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'	אנטומיה – עמוד שידרה, ביר-מכניקה, פיסיקה 2, אנטומיה – גפיים
הערכה וטיפול:				
מדידות והערכה	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	טכניקות שיקומיות בסיסיות, אנטומיה – גפיים

פתופיזיולוגיה כללית	ש'	3 שש"ס	3 נ'	אנטומיה גפיים, ביופיסיקה של התא
אבחון וטיפול ברקמות רכות	ש"ת	3 שש"ס	1 נ'	
גניקולוגיה ומיילדות	ש"ת	1 שש"ס	1 נ'	

שנה ב' סמסטר ב'

קדמים

טיפול נשימתי	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'	מערכת הנשימה
קינזיולוגיה ופתופיזיולוגיה ב'	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'	קינזיולוגיה א'
תרמותרפיה	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	פיסיקה 2, אנטומיה גפיים
הערכה וטיפול:	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'	קינזיולוגיה א', אורתופדיה א'
שיקום בתנועה				
אורתופדיה ב'	ש'	3 שש"ס	3 נ'	אורתופדיה א', אבחון וטיפול א'
אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב ב'	ש"ת	4 שש"ס	3 נ'	אורתופדיה א', קינזיולוגיה א', אבחון וטיפול שלד א', הערכה וטיפול: מדידות והערכה
כרורגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	פתופיזיולוגיה כללית, אורתופדיה א', גניקולוגיה
מבוא לפרמקולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	ביופיסיקה של התא, ביוכימיה, פתופיזיולוגיה כללית
הכנה להתנסות	ש'	2 שש"ס	0 נ'	אבחון וטיפול שלד א', תרמותרפיה, הערכה וטיפול: מדידות והערכה
התנסות בב"ח אקוטי/מכון	עבודה מעשית	4 נ'		טיפול נשימתי, מד"א, הכנה להתנסות, אורתופדיה ב', אלקטרו, אבחון טיפול שלד ב', הערכה וטיפול: שיקום בתנועה, הערכה וטיפול: מדידות והערכה, קינזיולוגיה ב', פרמקולוגיה, כירורגיה, פתו פיזיולוגיה כללית, פתופיזיולוגיה וקליניקה ראומתולוגיה, גניקולוגיה

שנה ג' סמסטר א'	קדמים
ניתוח הליכה	ש' 1 שש"ס 1 נ'
אבחון וטיפול שלד שריר ג'ד'	ש"ת 3 שש"ס 2 נ'
הערכה וטיפול:	ש"ת 2 שש"ס 1 נ'
תרגילים רפואיים (PNF)	בתנועה, הערכה וטיפול: מדידות והערכה
טיפול בפצע בכוויה	ש"ת 2 שש"ס 1 נ'
פתרון בעיות קליניות	ש"ת 1 שש"ס 2 נ'
נירולוגיה	ש' 2 שש"ס 2 נ'
לימודי זיקנה א' – גיריאטריה	ש' 2 שש"ס 2 נ'
התפתחות הילד א': תקינה	ש' 2 שש"ס 2 נ'
תקשורת בין-אישית	ש' 2 שש"ס 2 נ'
התפתחות הילד ב':	
פסיכולוגיה התפתחותית	ש' 1 שש"ס 1 נ'
ההשלכות הפסיכולוגיות	
של מוגבלות ושיקום	ש' 2 שש"ס 1 נ'
שנה ג' סמסטר ב'	קדמים
מבוא לשיטות מחקר	ש"ת 2 שש"ס 2 נ'
פיזיולוגיה מאמץ	ש' 2 שש"ס 2 נ'
שיקום בפגיעות נוירולוגיות	ש"ת 5 שש"ס 4 נ'
	טיפול נשימתי, קינזיולוגיה ב' שיקום בתנועה
פדיאטריה	ש' 2 שש"ס 2 נ'
	התפתחות הילד ב': פסיכולוגיה התפתחותית, התפתחות הילד א': תקינה
שיקום לאחר קטיעה	ש"ת 2 שש"ס 2 נ'
	אורתופדיה ב', אבחון וטיפול שלד שריר ב', קינזיולוגיה ב', הערכה וטיפול: שיקום בתנועה

התפתחות הילד ג': אבנורמלית ש' 4 שש"ס 3 נ' התפתחות הילד א': תקינה
 התפתחות הילד ב': פסיכולוגיה
 התפתחותית
 לימודי זיקנה ב' –

גרינטולוגיה ש' 1 שש"ס 1 נ' גריאטריה
 לימודים קליניים בב"ח/מכון 4 נ' אבחון וטיפול שלד – שריר
 ג'+ד', פתרון בעיות קליניות,
 התנסות בי"ח/מכון, הערכה
 וטיפול: תרגילים רפואיים
 (PNF)

39 שש"ס 37 נ'

סה"כ

שנה ד' סמסטר א'	קדמים
סימנריון מחקר א' ס' 1 שש"ס 1 נ' שיטות מחקר	
טיפול בנפגעי חוט שידרה ש' 1 שש"ס 1 נ' שיקום בפגיעות נוירולוגיות	
התפתחות הילד ד': ש' 2 שש"ס 2 נ' שיקום בפגיעות נוירולוגיות,	
הערכה ועקרונות טיפול	התפתחות הילד ג': אב-נורמלית
טיפול קבוצתי בפיזיותרפיה ש"ת 2 שש"ס 1 נ'	
היבטים בשיטות אימון 3 שש"ס 3 נ'	
קורס בחירה ש' 2 שש"ס 2 נ'	
לימודים קליניים /ילדים 4 נ'	התנסות בי"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, ניתוח הליכה, התפתחות הילד ג': אב-נורמלית
לימודים קליניים /שיקום 5 נ'	התנסות בי"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, ניתוח הליכה,
פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה ש' 2 שש"ס 2 נ'	קינזיולוגיה ב', פיזיולוגיה כללית

קדמים		שנה ד' סמסטר ב'
	ש"ת 2 שש"ס 2 נ'	טכנולוגיה מסייעת
פיזיולוגיה של המאמץ	ש' 2 שש"ס 2 נ'	פגיעות ספורט
פיזיולוגיה של המאמץ	ש' 1 שש"ס 1 נ'	שיקום לב
סמינריון מחקר א'	ס' 2 שש"ס 2 נ'	סמינריון מחקר ב'
	ש' 2 שש"ס 2 נ'	ארגונומיה
	ש' 1 שש"ס 1 נ'	אתיקה ומשפט ברפואה
אבחון וטיפול שלד + שריר ג'+ד',	ש' 1 שש"ס 1 נ'	כף יד
	ש' 2 שש"ס 2 נ'	קורס בחירה
	ש' 1 שש"ס 1 נ'	תזונה
התנסות ב"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, ניתוח הליכה, התפתחות הילד ד': הערכה ועקרונות טיפול	נ' 4	לימודים קליניים / ילדים
התנסות ב"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, ניתוח הליכה	נ' 5	לימודים קליניים / שיקום

28 שש"ס 35 נ'

סה"כ

M.Sc. – לימודים לתואר שני

מטרת הלימודים

1. לפתח ולהעמיק את המחקר הבסיסי והיישומי בתחומי הפיזיותרפיה ובתחומי ידע קרובים.
2. להכשיר עבודה לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות.
3. לעודד חשיבה מערכתית-קהילתית, רב-תחומית ורב-תרבותית והטמעתה בעבודה קלינית ומחקרית.
4. להעמיק ולהרחיב את הידע התיאורטי והיישומי של פיזיותרפיסטים באבחון, הערכה ושיטות טיפול ושיקום מסורתיות וחדשניות.
5. לעודד פיתוח תפיסות חדשניות ויישומן בטיפול במגבלות ובנכויות במערכות התנועה, הנשימה וקרדיו- וסקולרית.
6. לאתר ולהצביע על מוקדי בעיות בבריאות וחולי בקהילה, הדורשים תכנון פעולות מניעה ו/או הפעלת אמצעי התערבות.
7. להגדיל את המעורבות והמסוגלות של פיזיותרפיסטים לסייע לשיפור בריאותם ותנאי חייהם של אוכלוסיות חלשות כמו קשישים, ילדים עם מוגבלויות ונכים בכל קשת הגילים.
8. להכשיר כוח אדם מקצועי ומיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון בפיזיותרפיה ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל.
2. ממוצע הציונים בתואר הראשון 85 לפחות.
3. ציון 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
4. שני מכתבי המלצה.
5. שיקולי וועדת קבלה וראיון לפי צרכי החוג.

בחוג לפיזיותרפיה מתקיימות שתי תוכניות לימודי מוסמך:

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

מסלול ב': עם כתיבת עבודה מסכמת

היקף הלימודים

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה): 30 ש"ס

מסלול עם כתיבת עבודה מסכמת: 40 ש"ס

קביעת ציון סופי לתואר

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

הציונים במקצועות הלימוד: (50%), כאשר הציון המשוקלל של שתי העבודות הסמינריוניות יהווה 20% (2/5 מתוך ציוני כל הקורסים) וציוני שאר הקורסים מהווה 30% (3/5 מציוני הקורסים).

ציון עבודת התיזה: (50%)

מסלול ב' – עם עבודה מסכמת

הציונים במקצועות הלימוד: (70%), כאשר הציון המשוקלל של שלוש העבודות הסמינריוניות יהווה 50% מתוך הציונים בקורסים (35% מהציון הסופי) וציוני שאר הקורסים מהווה 50% (35% מהציון הסופי).

ציון עבודה מסכמת: (30%)

ריפוי בעיסוק

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

תכנית לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר שרה רוזנבלום

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:

פרופ' תמר וייס.

פרופסור חבר:

פרופ' נעמי יוסמן.

מרצה בכיר:

ד"ר בתיה אנגל-יגר, ד"ר דליה זק"ש, ד"ר שרה רוזנבלום.

מרצה:

ד"ר עינת גל, ד"ר רחלי קיצוני, ד"ר צמרת ריקון, ד"ר אלינור שניידר (מומחה), ד"ר נעמי שרויאר.

תלמיד מחקר

המועסק בהוראה:

גב' ענת אלבוז-שניידרמן, גב' רינתיה מערבי-הישג.

מורה בכיר:

ד"ר זהבה גולדשטיין.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר גרשון גרונפלד, גב' ויסמן מיכל, גב' שרון זלוטניק, גב' ליאת חן, ד"ר חנן דוד, גב' עדי טולדנו, גב' דינה כהן, גב' טלי לביא, גב' לייטמן יפית, גב' אלכסנדרה סעד, ד"ר תחיה עשת, גב' אורית פלמון, גב' סנדרה צוקרמן, גב' רונית רביב.

חברי סגל אקדמי – הפקולטה לרפואה

פרופסור מן המניין:

פרופ' עופר בינה, פרופ' יוסף וינבר, פרופ' שמעון מרום.

פרופסור חבר:

פרופ' זיאד עבאסי, פרופ' נועם זיו, פרופ' אברהם רוניק.

פרופסור חבר קליני:

פרופ' ויקטור ביאליק, פרופ' סילביה הוניגמן, פרופ' שלום שטהל.

מרצה בכיר נלווה:

ד"ר מריאנה מוניצור.

חבר בכיר הוראה נלווה: ד"ר אראלה ליבנה, ד"ר אהובה דברת.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ליאת אבידן-סגל
דוא"ל: lavidan@univ.haifa.ac.il

מזכירות תואר ראשון: גב' אפרת נחמני
דוא"ל: enahmani@univ.haifa.ac.il

מזכירות תואר שני: 04-8288387
מזכירות תואר שלישי: 04-8249973

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
מגדל אשכול, קומה 9, חדר 902
טל.: 04-8240364
פקס: 04-8249753

תכנית ריפוי בעיסוק לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק, כל יום בין השעות
08.30-17.00

תוכנית הלימודים נמשכת שלוש וחצי שנים (8 סמסטרים) וכוללת קורסים במדעי הרפואה, מדעי החברה והתנהגות וריפוי בעיסוק. התכנית כוללת לימודים אקדמיים לצד הכשרה מעשית. התכנית הינה זהה לתכנית האקדמית הקיימת באוניברסיטת חיפה וכוללת את כל החובות האקדמיים על פי התקנים הבין לאומיים, עם התאמה לצרכים המיוחדים של האוכלוסייה החרדית. בתום הלימודים הסטודנטיות תהיינה זכאיות לתואר B.O.T מאוניברסיטת חיפה.

על המרצים בתכנית נמנים חברי סגל סדיר של החוג לריפוי בעיסוק לצד עמיתי הוראה בעלי ניסיון וידע נרחב בתחומי התמחות שונים בריפוי בעיסוק.

ראש אקדמי – פרופ' תמר וייס

המתאמת האקדמית – גב' שלי מרכוס

גב' זהבה גרנובסקי – אחראית הרשמה, טל. 03-5030578

גב' אפרת נחמני – מזכירות תואר ראשון, החוג לריפוי בעיסוק אוניברסיטת חיפה,

טל. 04-8240364

ניתן להתרשם מתוכנית הלימודים באתר הכללי של החוג לריפוי בעיסוק –

<http://hw.haifa.ac.il/occupa/hebrew/about.html>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת התואר הראשון היא להכשיר מרפאים בעיסוק ברמה מקצועית גבוהה בתחומי הריפוי בעיסוק. תוכנית הלימודים משלבת לימודים תיאורטיים ומעשים ממדעי החברה וההתנהגות, ממדעי הרפואה ומהריפוי בעיסוק. במהלך הלימודים משולבת הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע. הלימודים בתחום מדעי החברה וההתנהגות מכוונים להבנת תהליכי התפתחות תקינה וליקויה בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי. הלימודים בתחום הרפואה מכוונים להבנת תהליכים פיזיולוגיים של בריאות וחולי. הלימודים בתחום הריפוי בעיסוק מכוונים להבנה ויישום תיאוריות וטכניקות של אבחון, טיפול ומניעה.

משך הלימודים

תכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 8 סמסטרים המתפרשים על-פני 3.5 שנים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג לריפוי בעיסוק מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

ההרשמה למועמדים מגיל 20 ומעלה בלבד.

נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית. לאלה מהמועמדים שיעמדו בתנאים הנ"ל ייערך מיון נוסף על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בחוג לריפוי בעיסוק יציגו ציון ממוצע של 85 לפחות בתואר ראשון. מועמדים אלה יוזמנו לראיון.

מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב לעמוד בתנאי הקבלה הנדרשים בחוג לריפוי בעיסוק באותה השנה בה הוא מבקש להתקבל.

מעבר מלימודי ריפוי בעיסוק באוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת מותנה בראיון אישי ובמספר המקומות הפנויים.

העדפה מתקנת

בהמשך לקידום ערכי שילוב של אנשים עם מוגבלות בקהילה וזכותם לסיוע מהחברה בכך, נוהגת הפקולטה מדיניות העדפה מתקנת לגבי אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית. לפיכך, מועמדים המתאימים להגדרה של אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית, שאינם עומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו הגישו מועמדותם, אך עומדים בתנאי המינימום הכלל אוניברסיטאיים לקבלה, יהיו זכאים לפנות בכתב לוועדת הקבלה החוגית ולפרט את נימוקיהם לבקשתם. הוועדה תבחן כל בקשה לגופה ותהיה רשאית לקבל מידע נוסף מהמועמד/ת, לערוך ראיונות אישיים או קבוצתיים. לאחר בחינת מכלול המידע הקשור למועמד/ת יכולתו/ה ומוגבלותו/ה, תחליט הוועדה אם לקבלו/ה, עם או ללא תנאי או לדחות את הבקשה. הוועדה תודיע על החלטתה בכתב

למועמד/ת. שיעור המועמדים שהוועדה מוסמכת להחליט על קבלתם לא יעלה בכל מקרה על 5% מכלל הסטודנטים שהתקבלו לחוג באותה שנה. כמו כן, החלטה זו אינה מתייחסת למועמדים עם מוגבלות העומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו נרשמו.

דרישת משרד הבריאות

על התלמיד מוטלת החובה להציג אישור על ביצוע כל החיסונים הנדרשים על-ידי משרד הבריאות.

השלמת כל החיסונים הינה תנאי מפורש ליציאה ימי למידה וליציאה להכשרה מעשית. סטודנט שלא ישלים את הליך החיסונים לפני מועד היציאה לימי הלמידה ולהכשרות המעשיות – לא יוכל לצאת להכשרה מעשית/ימי למידה הנחיות על ביצוע החיסונים הנדרשים תישלחנה למתקבלים ע"י מזכירות החוג.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לריפוי בעיסוק בנויה כלהלן:

בדרג 1 נלמדים קורסים בסיסיים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק.

בדרג 2 נלמדים קורסים מתקדמים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק.

בדרג 3 מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים.

בדרג 4 מתמקדים הלימודים באינטגרציה בין קורסים וסמינרים קודמים. במסגרת ההכשרה המעשית בדרג זה הסטודנטים מבצעים פרויקט גמר.

כל אחד מהדרגים מלווה בתקופות הכשרה מעשית המסתכמות בסה"כ של 28-30 שבועות, בהתאם לפירוט להלן. (ראה הכשרה מעשית).

כל הקורסים בדרג 1, 2, 3 ו-4 הם קורסי חובה, פרט ל-2 קורסי בחירה מתוך 5 קורסים בדרג 3. קורס אחד מתוך שניים – מודעות באומנות או תרפיה בתנועה, וקורס אחד מתוך שלושה בסמינר מחקר.

בנוסף, במהלך שנה א' על התלמידים ללמוד קורס בחירה מכלל הקורסים האוניברסיטאיים: קורס בחירה בדרג 1 (2 נקודות בסה"כ).

שעות הלימוד באוניברסיטה הם 08.00 עד 20.00 ומתקיימים לימודים גם בימי שישי בין השעות 08.00-13.00, נוכחות בכל השיעורים הינה חובה

**ייתכנו שינויים במבנה הלימודים!

פיצול הלימודים

החוג אינו מעודד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות בנדון יש להפנות בכתב לעוזרת המנהלית של החוג.

הגשת בקשה לפטור על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי מוכר בלבד
 ניתן להגיש בקשה לפטור מקורסים על סמך לימודים אקדמיים קודמים, בהצגת סילבוס וגיליון ציונים חתום על ידי המוסד בו למד/ה הסטודנט/ית.
את הבקשה לפטור יש להגיש למזכירות החוג לא יאוחר מ-14 יום לפני תחילת שנה"ל.
כל בקשה אחרת שתוגש לאחר מכן- לא תידון.

מתן הפטור מותנה באישור מרצה הקורס. הסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג.

חובות התלמידים

1. על התלמידים להשיג ציון עובר בכל הקורסים. (ציון 70 בקורסי ריפוי בעיסוק, ציון 60 בקורסי מדעי החברה, וציון 54 בקורסי רפואה) וכתנאי מעבר משנה אקדמית אחת לבאה אחריה.
2. תנאי מעבר לסמסטר ב' בדרג 1 הוא קבלת ציון 70 בקורס מבוא לריפוי בעיסוק- שיעור, ומבוא לריפוי בעיסוק – תרגיל
3. על התלמידים לסיים חובת אנגלית שפה זרה במהלך סמסטר א' ו-ב' בשנה א' כאחד מתנאי המעבר לקורסים בדרג 2.
4. תנאי מעבר לקורסים בדרג 2 הוא קבלת ציון 70 בסמסטר ב' בדרג 1 בקורס אדם-עיסוק-סביבה ובקורס אדם-עיסוק-סביבה – תרגיל וקבלת ציון עובר בשאר הקורסים כפי שפורט בסעיף 1.
5. תנאי מעבר לקורסים בדרג 3 הם: קבלת ציון 54 בקורסי הרפואה, ציון 60 בקורסי מדעי החברה, ציון 70 בקורסי ריפוי בעיסוק לרבות ציון 70 בקורס יישום ידע בעשייה טיפולית בדרג 2 וציון עובר בקורס הכשרה מעשית ראשונה.
6. תנאי מעבר לקורסים המתקיימים בשנה רביעית: סיום כל חובות דרג 3 בציון 70 לרבות קבלת ציון עובר בהכשרה מעשית שלישית וציון 70 בקורס יישום ידע בעשייה טיפולית בדרג 3.
7. תנאי מעבר מדרג 1 לדרג 2, מדרג 2 לדרג 3, מדרג 3 לדרג 4 וקבלת תואר בריפוי בעיסוק הוא עמידה בדרישות ההכשרה המעשית וציון 70 לפחות בקורסים יישום ידע בעשייה הטיפולית א', ב', ג'. אי עמידה בתנאי זה תגרוור השעיה מהלימודים.
8. לא יורשה תלמיד שנכשל בקורס במהלך לימודיו להשתתף בקורסים בהם הקורס בו הוא נכשל מהווה דרישת קדם.
9. מילוי דרישת הקדם הוא באחריות התלמיד, דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות.
10. ברשימה מפורטים גם ציוני המעבר בכל קורס בתכנית הלימודים.
11. תלמיד שנרשם לקורס ושילים, למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגין אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס, גם אם נבחן וקיבל ציון – ציון זה לא יוכר.
12. באחריות הסטודנט להירשם לכל הקורסים במסגרת הרישום הממוחשב ולבדוק כי אכן נרשם לכל הקורסים.

13. סטודנט אשר לא יירשם כהלכה לקורס מסוים ונכח בקורס, אך לא דאג להסדיר את ההרשמה בו לרבות תשלום שכר לימוד – נוכחותו וציונו בקורס לא יוכרו.
14. על הסטודנט לחתום על הצהרת בריאות. ההצהרה תשלח בדואר ועל הסטודנט לחתום על הצהרה זו ולהעבירה למזכירות החוג עד תחילת סמסטר א'.

מיומנויות מחשב

החל משנה"ל תשע"א ניתן יהיה להיבחן ולהוכיח את הידיעות בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור מהקורס.

הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.

המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).

סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).

סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או ג' ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות (הכרוך בתשלום), שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתקשבת (Highlearn).

בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף יתפרסמו קישורים לאתרים רלוונטיים.

*תכנית הלימודים

ש"ש	נק'	שם הקורס
		שנה א'
3	3	מבוא למדעים 1
3	3	מבוא למדעים 2
6	6	פיזיולוגיה
3	3	מבוא להיסטולוגיה ואנטומיה
3	3	אנטומיה הומנית
2	2	מבוא לפסיכולוגיה
2	2	מבוא לסוציולוגיה
4	4	פסיכולוגיה התפתחותית
2	2	מבוא לריפוי בעיסוק

שש"ס	נק'	
2	1	מבוא לריפוי בעיסוק – תרגיל
2	2	אדם עיסוק סביבה
2	1	אדם עיסוק סביבה – תרגיל
2	2	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה
2	0	הדרכה בקריאה ביבליוגרפית
1	0	פעילויות טיפוליות – הכנה
3	2	פעילויות טיפוליות
0	0	מפגש עם אדם בארגונים בקהילה א'
0	0	מפגש עם אדם בארגונים בקהילה ב'
3	3	נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה
2	2	נקודות בחירה מחוג אחר
47	41	

שנה ב'

2	2	נירולוגיה ונירופתולוגיה א'
2	2	נירולוגיה ונירופתולוגיה ב'
2	1	נירולוגיה התפתחותית
2	2	פסיכיאטריה א'
2	2	קינזיולוגיה
3	3	פתולוגיה/מחלות פנימיות
2	2	כירורגיה ושיקום של כף יד
2	2	אורתופדיה
2	2	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה
2	0	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה – תרגיל
3	3	נירופסיכולוגיה
2	2	ריפוי בעיסוק בתחום הפזיקלי-גריאטרי
2	1	התפתחות נורמלית
2	2	גישות ואבחונים
2	2	גישות ואבחונים – תרגיל
2	2	יסודות ההתערבות הטיפולית בריפוי בעיסוק
2	1	קינזיולוגיה מעשי
2	2	גרונטולוגיה וגריאטריה
2	2	פסיכיאטריה ב'
2	2	פדיאטריה
2	2	התפתחות אבנורמלית
2	2	עיסוק וסביבה לאורך מעגל החיים

ש"ס	נק'	
2	3	ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות
3	2	ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים
2	2	עקרונות הטיפול והשיקום ברב"ע פסיכוסוציאלי
2	2	אבחון וטיפול בליקויים קוגניטיביים
0	3	הכשרה מעשית א'
0	3	שילוב ידע בעשייה הטיפולית א'
2	1	עזרה ראשונה
2	1	סדים
63	62	

שנה ג'

4	2	תיאוריות ויישום של קבוצות פעילות
4	2	אספקטים פסיכוסוציאליים של מצבי מחלה ונכות
2	2	מינהל שירותי ריפוי בעיסוק בישראל
4	2	מיומנויות התערבות
4	2	היבטים אתיים ומשפטיים בריפוי בעיסוק
4	2	תפקוד ואי תפקוד של מערכות חושיות
2	2	נגישות סביבה וטכנולוגיה א'
2	2	נגישות סביבה וטכנולוגיה ב'
2	2	שיקום בעבודה
0	4	הכשרה מעשית ב'
0	3	יישום ידע בעשייה הטיפולית ב'
2	2	מיומנות התערבות בגישה של פתרון בעיות
2	2	מודעות באמצעות אמנות
2	2	מודעות בהרפיה
2	1	עיבוד סטטיסטי לסמינר מחקר
2	2	הדרכה בתהליך ההתפתחות המקצועית
2	3	סמינר מחקר – סמסטר א'
2	2	סמינר מחקר – סמסטר ב'
2	2	יישום התערבות טיפולית בילדים ובנוער
44	43	

שנה ד'

0	4	הכשרה מעשית ג'
0	3	יישום ידע בעשייה הטיפולית ג'
0	7	
154	153	

* עד תחילת שנה"ל תשע"א יתכנו שינויים בתכנית הלימודים לרבות מועדים ו /או בשמות הקורסים ומס' נ"ז

סיום לימודים

סיום לימודים לקראת תואר ב"א בריפוי בעיסוק מותנה בעמידה בהצלחה בכל הדרישות של דרג 1, 2, 3 ו-4, וציון עובר בכל ההכשרות המעשיות.

הפסקת הלימודים

ביוזמת רשויות החוג

ראש החוג רשאי להחליט על הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. ההחלטה על הפסקת הלימודים תעשה על סמך אי עמידה בדרישות הלימודים ו/או ההכשרה המעשית, קורס הדרכה בתהליך ההתפתחות המקצועית או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. החלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

ביוזמת התלמיד

כל סטודנט המבקש להפסיק לימודיו, חייב לפנות בכתב לראש החוג. הפסקת הלימודים תאושר בכתב.

הכשרה מעשית*

תכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 30 שבועות הכשרה מעשית תוך קבלת הדרכה ממרפאות בעיסוק מוסמכות. ההכשרה המעשית מתקיימת במסגרות השונות של הריפוי בעיסוק – במרכזי בריאות, בתי-חולים, מרפאות, מוסדות שיקום, במוסדות חינוך ועוד. ההכשרה המעשית מהווה מפגש של הסטודנט עם האוכלוסיות המטופלות השונות והתנסות ביישום הידע התיאורטי ושיטות הטיפול.

השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.

חובת ההכשרה המעשית מורכבת מימי למידה בשנה א' ו-3 תקופות הכשרה החל משנה ב'.

חלה חובת נוכחות של 100% בהכשרות המעשיות.

- ימי למידה – בסמסטר א' ובסמסטר ב' בדרג 1 מתקיימים ימי למידה.
- הכשרה מעשית א' – 8 שבועות עם סיום שנה"ל בדרג 2 ולפני תקופת המבחנים.
- תקופת הכשרה מעשית ב' – 9 שבועות עם סיום סמסטר א' בדרג 3.
- תקופת הכשרה מעשית ג' – 13 שבועות, סמסטר א' בדרג 3.
- לקראת כל יציאה להכשרה מעשית יתקיים מפגש הכנה, כמו כן מפגש נוסף יתקיים באמצע תקופת ההכשרה. הנוכחות בשני המפגשים הינה חובה.

יתכנו שינויים בפרישת תקופות ההכשרה המעשית.

על כל סטודנט לעבור הכשרה מעשית אחת לפחות בכל אחד מתחומי ההתמחות הבאים: ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות ו/או בתחום הגריאטרי; ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים וריפוי בעיסוק בתחום ההפרעות הפסיכו-סוציאליות. אין אפשרות לחזור על הכשרה מעשית באותו מקום הכשרה בשתי תקופות הכשרה שונות.

סדרי ההכשרה המעשית

- **ההכשרה המעשית כפופה לתקנון ההכשרה המעשית של החוג לריפוי בעיסוק ומתקיימת בהתאם לסדרי ושעות העבודה במקום בו מתקיימת ההכשרה המעשית.**
- ההכשרות המעשיות מתקיימות במוסדות בהם קיימים שירותי ריפוי בעיסוק בכל הארץ. השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה ע"י מתאמת ההכשרה המעשית. יש לקחת בחשבון שיבוץ למקומות רחוקים מאוניברסיטת חיפה וממקום מגורי הסטודנט/ית.
- הוצאות הנסיעה למקום ההכשרה המעשית חלות על הסטודנט/ית.
- בכל תקופת הכשרה מעשית יוערך הסטודנט ע"י המדריך/ה במקום ההכשרה. ההערכה הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג.
- ההחלטות האקדמיות והמקצועיות במהלך ההכשרות המעשיות, הן על סמך ביצועי האקדמיים של הסטודנט והתנהגותו המקצועית והאישית כפי שהן מוערכות על-ידי המדריכים/ות במקומות ההכשרה וסגל היחידה להכשרה מעשית בחוג. ההחלטה הסופית והקובעת בנוגע למעבר תקופת הכשרה בציון עובר, הינה של סגל היחידה להכשרה מעשית בחוג לריפוי בעיסוק.
- סטודנט שלא עמד בתנאי המעבר ונכשל בהכשרה מעשית, יצטרך לעבור הכשרה נוספת בשנה העוקבת. סטודנט שנכשל בהכשרה מעשית בפעם שנייה (בשנה עוקבת או בכלל), יופסקו לימודיו ולאחר. סיום הלימודים מותנה בציון עובר של כל תקופות ההכשרה המעשית.

ראש היחידה להכשרה מעשית ומתאמת הכשרה מעשית: **גב' ליאת חן**

מקשרת הכשרה מעשית: **גב' יעל פוגל, גב' רות שוהם**

מזכירות היחידה להכשרות מעשיות: 04-8240977

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

אבונימר חסן, אביגדול מרים, אברהמי לימור, אגם ענת, אופנהיים ענת, אורן-בוסידין עירית, איבצקי נורית, איטש דורית, אילוז דנה, אלון נעמי, אלפסי יעל, אנוך עירית, אמדו מירי, ארגמן יעל, ארז נטע, בוים מלי, בן-ארי נועה, בן יונה הלנה, בן-נבט אפרת, בנימיני צאלה, בירני-חלבי רים, בסל דליה, בר אורלי, בר-ניר מיה, בר ישראל אורית, בראון-רובין חגית, ברטמן ענת, ברוך אורלי, ברקין נעמי, גאון טלי, גוטפריד נעה, גוטפריד צורית, גולדשטיין יפעת, גולן מיכל, גור כמי, גזית אוסי, גזית אילת, גילת רונית, גלס סופי, גנאמה ראפאת, גנאיים יזיד, גרסטן יפה, דה-לה-וגה מיכל, דהמוש מרים, דולה מוסטפא, דהן איילת, דוד לימור, דייסי שני, דינרמן שרה, דינרמן אלונה, דילר רוני, דסה-אמון יעל, דמרי אפרת, דרובינר ליאורה, דרימר עדנה, הודס הודיה, הירשמן דפנה, הר-אבן תמר, הרטל ניצן, הרמן דורית, הרשקוביץ פטריסיה, וייס שושי, וייסמן דפנה, וסרלאוף נעמי, זילבר דבורה,

זעירא אופירה, זרייק סוהא, חביב־מזאוי סאוסן, חובב שרה, חוף אסתר, חורי־שאהין רינה, חייט אשרף, חנוכה איילה, חאזם אמאני, חסן עולא, טוכמן סוזן, טימור מעיין, יבזורי יונת, יגדל ענת, ינאי קרינה, יעלי תמר, יערי ורד, יעקב גולדמן סוזאנה, כ"ץ נטע, לאמש לירון, להב דבי, לובצקי חסי, לוי נועה, לוי אורנה, לוי יואב, להב נירית, לחמן חוה, ליאור נורית, ליבנה מירה, ליכטהווי נעה, לינדר נטע, ליפניק דגנית, מילר ענבר, מובשין בתיא, מזרחי נגה, מטלון פדרמן הדס, מיכאלי ענת, מינץ ענת, מרגלית אוסנת, מרום בתיא, נחשון אולי, ניב אביב, ניסן יעל, נצרי־צחק מיכל, סאסר סמדר, סיבוני אדוה, סבוראי סיגל, סופר דקלה, סירקין שירי, סטולר מיטל, סטולרו ענבל, סטולצקי נעמי, סיגל אוסנת, סיגלר רינה, סלע ליאת, סלע ליסה, סמואל מרגלית, סמעאן אנג'אם, עאסי־מרג'יה ג'ומאנה, עוזרי לאה, עניב פישמן לי, פאר דנה, פלג ליאת, פורטינסקי הדסה, פלינט שירה, פנחס שרה, פריש כרמית, צימרמן דולי, קאופמן מירב, קגנוביץ יהודית, קולב דליה, קוגן עדה, קורנמל־עסיס דורית, קושניר אביטל, קפלן גל עונגי, קסטן אביבה, קסיס אמאני, קציר רקפת, רבין ילנה, רבינוביץ סבטלנה, רובנוביץ אירנה, רוהני פריבה, רווח ענת, רוזן רונית, רו ליאת, רו מינה, רו רחל, רייפן עדי, שביט נעמי, שגב יעל, שלום רינת, שולמן לודמילה, שטראוס גלית, שחר תמר, שמאי פנינה, שמואלביץ יעל, שמלצר רוני, שמעוני מיכל, שניר רותי, שקירוב יוליה, שר גלית, תדמור לילך, תורג'מן אזולאי נטלי, תורן דפנה.

** (רשימת המדריכים נתונה לשינויים)

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' תמר וייס

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר מוסמך בריפוי בעיסוק מבוססת על המטרות הבאות:
1. לפתח ולהעמיק את תחום הידע של הריפוי בעיסוק באמצעות מחקר בסיסי ויישומי.
  2. להעמיק ולהרחיב את הידע התיאורטי והיישומי של מרפאים/ות בעיסוק בתחומי ההתמחות של המקצוע, באבחון, הערכה, שיטות טיפול ושיקום חדשניות.
  3. לעודד פיתוח ויישום תפיסות חדשניות לטיפול במגבלות מוטוריות, קוגניטיביות, סנסוריות ואחרות.
  4. לאתר ולהצביע על מוקדי בעיות בבריאות וחולי הדורשים תכנון והתאמת טכנולוגיה מסייעת לרווחת המטופלים.
  5. להכשיר עתודה של סגל צעיר לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות.
  6. להכשיר כח אדם צעיר ומיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

תנאי הקבלה

התואר השני בריפוי בעיסוק הינו תואר אקדמי במקצוע, והלימודים לקראת תואר זה הינם המשך לתואר הראשון. מועמדים ללימודי מוסמך חייבים להיות בעלי תואר בוגר בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי מוכר בארץ ובעולם, שהשיגו ציון סופי משוקלל "טוב" - 08 לפחות.

בוגרי תואר ראשון לא בריפוי בעיסוק יוכלו להתקבל בתנאי שילמדו קורסי השלמה. תוכנית ההשלמה נקבעת באופן אישי לכל מועמד ע"י הוועדה החוגית לתואר שני בנוסף, על המועמדים:

1. למלא טפסי קורות חיים
2. להמציא שני מכתבי המלצה, אחד ממרצה בסמינר מחקר או תיאורטי בלימודי בוגר ואחד מאחראי או ממדריך במקום העבודה.
- בוגרי החוג בריפוי בעיסוק מאוניברסיטת חיפה ימציאו רק מכתב אחד ממקום העבודה.
3. עמידה בבחינת כניסה באנגלית

מועמדות/ בעלות תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבות/ לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתן/ה ללימודים.

הערה: תכנית הלימודים בחוג נקבעת בהתאם לשנתון השנה הראשונה ללימודי הסטודנט.

בחוג לריפוי בעיסוק מתקיימות שתי תוכניות ללימודי מוסמך:

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב': עם פרוייקט

מבנה תכנית הלימודים – מסלול תיזה, מסלול פרויקט

תכנית הלימודים בשני מסלולי הלימוד המוצעים בחוג, מורכבת מקורסי חובה ובחירה השייכים לשלושה אשכולות מרכזיים:

1. מוח, קוגניציה, חישה ועיסוק

2. טכנולוגיה בשיקום

3. מנהל והדרכה – יזמות

הערה: קורסי בחירה ניתן לקחת בכל מסלולי המוסמך של הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות.

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) מבנה תכנית הלימודים

משך הלימודים הוא עד שלוש שנים.
התכנית המוצעת כוללת:

- 1) קורסי חובה, כולל 2 סמינריונים
- 2) קורסי בחירה
- 3) כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

היקף הלימודים הוא 30 שעות סמסטריאליות, וביצוע עבודת גמר מחקרית. במסגרת התכנית ילמדו קורסי חובה בתיאוריות מתקדמות, כלי מדידה והערכה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וקורסי בחירה וסמינריונים בנושאים מקצועיים מגוונים. במסגרת הלימודים יש להשלים 2 עבודות סמינריוניות. בנוסף, ניתן לבחור קורסים וסמינריונים מכלל הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים השונים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטה לחינוך באוניברסיטה ובפקולטה לרפואה בטכניון. קורסים אלה חייבים באישור הוועדה החוגית לתואר שני.

תכנית הלימודים

סה"כ	שיעורי בחירה	שיעורי חובה	
20 שש"ס	4 שש"ס	16 שש"ס	שנה א'
10 שש"ס	8 שש"ס	2 שש"ס	שנה ב'
30 שש"ס	12 שש"ס	18 שש"ס	סה"כ

*ניתן לבחור קורסי בחירה בפריסה נוחה יותר בין שנה א' לב'.

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר א'

שם הקורס

שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

תיאוריות, מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
שיטות מחקר וסטטיסטיקה
תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים

סמסטר ב'

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

טיפול על בסיס ראיות
כלי מדידה והערכה (סמנריון)
סמינר תיזה

סמינריונים לבחירה:

2 שש"ס	המח ותפקוד האדם או
2 שש"ס	פיתוח והערכת תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק או
2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד או
2 שש"ס	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים – תהליכי הערכה והתערבות או
4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
2 שש"ס	עיבוד סנסורי, היבטים נירוי פיזיולוגיים וקליניים

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
2 שש"ס	ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות

שנה ב'

קורסי חובה

סמסטר ב'

2 שש"ס	מדיניות וניהול שרותי בריאות רווחה ושיקום
--------	--

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
2 שש"ס	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים – הגדרות תיאוריה וריפוי בעיסוק
2 שש"ס	פיתוח והערכת תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
2 שש"ס	ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
2 שש"ס	האדם האוטיסט לאורך מעגל החיים: ליקויים עוצמות והשתתפות
2 שש"ס	הנחיית קבוצות
2 שש"ס	פיתוח ויזמות של עסק קטן

סמינריונים לבחירה

2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
	או
2 שש"ס	פיתוח והערכה של תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק
	או
2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד
	או
	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים –
2 שש"ס	תהליכי הערכה והתערבות
	או
4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים

* פתיחת קורס בחירה מותנית במס' הנרשמים. חלק מקורסי הבחירה יתקיימו אחת לשנתיים.

שקלול ציונים

עבודת גמר מחקרית (תיזה)	40%
ציוני קורסים	40%
עבודה סמינריונית	10%
עבודה סמינריונית	10%

הגשת הצעת התיזה

תלמיד במסלול א' נדרש להגיש הצעת תיזה לאישור הוועדה החוגית לתואר שני עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו, כולל חופשת הסמסטר, על מנת להימצא במצב אקדמי תקין. בסיום הלימודים ייערך יום הצגת עבודות הגמר במסגרתו יידרשו התלמידים להציג את עבודת התיזה.

*מעבר ממסלול א' ל-ב' מחייב סיום חובות הלימודים כולל עבודת הגמר, תוך שנתיים (4 סמסטרים).

מסלול ב': עם פרויקט

מבנה תוכנית הלימודים

התוכנית המוצעת מבוססת על תוכנית הלימודים בחוג, תוך הרחבה של קורסים בתחומי ההתמחות המקצועיים ובארגון ומנהל של שירותי בריאות, רווחה וחינוך. המודל שבבסיס התוכנית מתמקד בהתפתחות האדם מינקות לזקנה, במניעים לתפקוד, בלמידה של מיומנויות ודפוסי התנהגות עיסוקית במצבי בריאות וחולי והשפעת הסביבה עליהם. מיקוד זה מדגיש את ההתעניינות הייחודית של הריפוי בעיסוק באיכות חיי האדם ומייצג את המומחיות המקצועית בפיתוח ובהקניית מיומנויות ובהתאמת הסביבה לשיפור התפקוד במצבי בריאות וחולי.

היקף הלימודים

היקף תוכנית הלימודים הוא 40 שש"ס וכן הגשת פרויקט גמר. התכנית המוצעת כוללת:

1. קורסי חובה, במסגרת הלימודים יש להשלים 3 עבודות סמינריוניות.
2. קורסי בחירה
3. פרויקט גמר

בנוסף, ניתן לבחור קורסים וסמינריונים מכלל הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים השונים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטה לחינוך באוניברסיטה ובפקולטה לרפואה בטכניון על מנת להשלים ל-40 שש"ס כפי שנדרש במסלול ב'. קורסים אלה חייבים באישור הוועדה החוגית לתואר שני.

סה"כ	שיעורי בחירה	שיעורי חובה	
20 שש"ס	8 שש"ס	12 שש"ס	שנה א'
20 שש"ס	18 שש"ס	2 שש"ס	שנה ב'
40 שש"ס	26 שש"ס	14 שש"ס	סה"כ

*ניתן לבחור קורסי בחירה בפריסה נוחה יותר בין שנה א' לב'.

רשימת קורסי החובה והבחירה:

	שנה א'
	קורסי חובה
	סמסטר א'
	שם הקורס
שש"ס	תיאוריות, מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
2 שש"ס	שיטות מחקר וסטטיסטיקה
2 שש"ס	

סמסטר ב'

2 שש"ס	טיפול על בסיס ראיות
2 שש"ס	סמינר הכנה לפרויקט

סמינריונים לבחירה:

*חובה לבחור לפחות סמנריון אחד מהרשימה הבאה במהלך שנה א'	
2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
או	
2 שש"ס	פיתוח והערכת תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק
או	
2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד
או	
2 שש"ס	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים – תהליכי הערכה והתערבות
או	
2 שש"ס	כלי מדידה והערכה
או	
4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
2 שש"ס	תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים
2 שש"ס	עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
2 שש"ס	ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות

שנה ב'

קורסי חובה

סמסטר א'

2 שש"ס	מדיניות וניהול שרותי חינוך בריאות רווחה ושיקום
2 שש"ס	קורס פרויקט גמר

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים –
2 שש"ס	הגדרות תיאוריה וריפוי בעיסוק

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
2 שש"ס	ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
2 שש"ס	האדם האוטטיסט לאורך מעגל החיים: ליקויים עוצמות והשתתפות
2 שש"ס	הנחיית קבוצות
2 שש"ס	פיתוח ויזמות של עסק קטן

סמינריונים לבחירה

2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
	או
2 שש"ס	פיתוח והערכת תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק
	או
2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד
	או
2 שש"ס	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים –
2 שש"ס	תהליכי הערכה והתערבות
	או
4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
	או
2 שש"ס	כלי מדידה והערכה

* פתיחת קורס בחירה מותנית במס' הנרשמים. חלק מקורסי הבחירה יתקיימו אחת לשנתיים.

שקלול ציונים

50%	ציוני קורסים
20%	ציון עבודת הגמר או הבחינה
10%	עבודה סמינריונית
10%	עבודה סמינריונית
10%	עבודה סמינריונית

הערה: תכנית הלימודים בחוג נקבעת בהתאם לשנתון השנה הראשונה ללימודי הסטודנט.

עבודת גמר

עבודת הגמר תבטא את האינטגרציה שיבצע/תבצע הסטודנט/ית בין הידע, המיומנויות והכלים שרכש/ה במסגרת לימודיו/יה לתואר השני ולבין ניסיונו/ה הקליני.

מטרות עבודת הגמר

- לתרום תרומה משמעותית לשדה הקליני.
  - לפתח יכולת עבודה עצמאית המתבססת על החומרים שנלמדו ועל ההתנסויות שחווה/תה הסטודנט/ית בלימודי התואר השני
  - לאפשר התנסות באינטגרציה בין חומר תיאורטי לבין צורך קיים בעולם הקליני
  - לאפשר התנסות בתכנון, יישום וניתוח אופן היישום של הנושא שייבחר ע"י הסטודנט/ית.
- בעבודת המסכמת מתבקש הסטודנט לכתוב עבודה אינטגרטיבית תוך בחירה באחת מארבע אפשרויות:
1. סקירת ספרות מעמיקה על נושא מסוים וקישורו לצרכי הקליניקה. הצגת עיקרי סקירת הספרות וההשלכות האפשריות להתערבות הטיפולית, בפני צוות הקליניקה.
  2. הכנת הצעת מחקר לאור צרכי הקליניקה (אין צורך לבצע את המחקר).
  3. הצעה של תוכנית טיפול לאוכלוסייה מטופלת בקליניקה מסוימת ותיאור דרכים להערכת יעילות ההתערבות.
  4. איסוף נתונים לצורך פיתוח כלי מחקר.
- בסיום הלימודים ייערך יום הצגת עבודות גמר במסגרתו יידרשו התלמידים להציג את פרויקט הגמר.

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטורט)

מ"מ יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: ד"ר דליה זק"ש

המסלול המוצע באוניברסיטת חיפה

המסלול יאפשר לסטודנטים מצטיינים בעלי תואר שני בריפוי בעיסוק או בתחומים נוספים הרוצים ללמוד לתואר שלישי, לבצע מחקר בתחום מדע בסיסי ו/או יישומי בתחומים המחברים בין שני סוגי המדע (translational research). הלימודים לתואר שלישי יתמקדו באספקטים שונים של התפקוד/העיסוק האנושי בקרב אוכלוסיות בריאות וגם אלו עם חסרים עקב מגבלה/מחלה ו/או עיכוב התפתחותי. בנוסף, התחומים בהם יבצעו הסטודנטים את מחקרים קשורים לנושאים כמו שיקום, לימודי מוגבלות, מדעי הבריאות והרפואה, חקר הנייר-עיסוק, טכנולוגיה מסייעת, ואף ישתפו פעולה, במסגרת הנחיה משותפת, עם חוקרים מרכזיים בטכניון, בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטות אחרות באוניברסיטה, במחקרים הנמצאים בקדמת הידע.

קהל היעד

למסלול יתקבלו תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc). או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תזה בתחומי הריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, הפרעות בתקשורת, או תחומים קרובים. תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני מתחומים אחרים (שאינם מדעי הבריאות) אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט.

תנאי קבלה

1. ממוצע כללי של 85 לפחות לתואר מוסמך, וציון 90 לפחות בעבודת הגמר המחקרית.
2. המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדריך לעבודת הדוקטורט
4. תלמידים שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב-יד שנשלח לפרסום בכתב-עת מדעי בינלאומי, יזכו לעדיפות.

תכניות הלימודים

בתוכנית הלימודים קיימים שלושה מסלולים:

1. מסלול רגיל
2. מסלול ישיר
3. מסלול לימודי מחקר מקדים

תכנית המחקר והלימודים

1. מסלול רגיל

משך הזמן הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים.

לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

א. מנחה ונושא מחקר

הקבלה ללימודי תואר שלישי תלויה בהודעה של המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט ולדאוג לצרכי המחקר שלו. תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה, ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' עם קביעות באוניברסיטת חיפה) ולסכם על נושא המחקר. עם הצגת המועמדות, על הסטודנט להגיש מסמך הצהרת כוונות. במסמך קצר זה יציג המועמד את הנושא, בעיית המחקר ושיטות המחקר העיקריות המוצעות.

ב. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף של 6 ש"ש.

- ◆ ניתוח ותוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים (2 ש"ש)
- ◆ השתתפות בסמינריון הדוקטורט, בו מציגים הדוקטורנטים את הצעות המחקר שלהם ותוצאות המחקרים כמו כן מתארחים בסמינריון זה מרצים מאוניברסיטאות אחרות מהארץ ומחו"ל. (4 ש"ש קורס שנתי)
- ◆ תלמיד יוכל לקבל פטור מאחד או יותר מהקורסים הנ"ל (פרט לסמינריון הדוקטורט) אם למד אותם או קורסים מקבילים במהלך לימודיו לתארים אחרים. החלטה על הענקת פטור תתקבל על ידי ועדת הדוקטורט של החוג.
- ◆ בנוסף לכך יומלץ לתלמידים לקחת קורס בלימודי השלמה ו/או קורס בנושא התוכן שיקבעו על ידי ועדת הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה זאת על פי תחום המחקר ולימודים הקודמים. (2 ש"ש).
- ◆ בין השאר, יומלץ לתלמידים לבחור קורס כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 ש"ש)

ג. הצעת המחקר ואישורה

- ◆ במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תמנה הרשות ללימודים מתקדמים, ועדה מלווה לדוקטורנט על בסיס המלצת הוועדה החוגית. אחד מחברי הוועדה המלווה יהיה מאוניברסיטה אחרת בארץ או בעולם.
- ◆ במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את הצעת המחקר המפורטת בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית, כולל תוצאות ראשוניות אם קיימות. הצעת המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר ובעלת סיכוי סביר לביצוע.
- ◆ הצעת המחקר תוצג על ידי הסטודנט במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לשיפוט.
- ◆ הצעת המחקר תיבדק ותאושר ע"י הוועדה המלווה ולאחר מכן ע"י ועדת הדוקטורט. לאחר אישור הוועדה החוגית, יעברו הסטודנטים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ד. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור הצעת המחקר, יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה (במידה והוקמה) או לוועדת הדוקטורט החוגית, החתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף מאמר שנשלח לפרסום במידה וקיים.

ה. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות:

(1) שלושה מאמרים מדעיים שהתקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות המקצועית הבינלאומית ברמה גבוהה, בהם הייתה לתלמיד תרומה משמעותית, הן בתכנון וביצוע הניסויים והן בכתיבתם. ככלל, תרומתו של התלמיד לעבודה תבוא לידי ביטוי בהיותו ראשון ברשימת המחברים. במקרים מיוחדים תאשר הוועדה בקשה מנומקת של המנחה לכלול בעבודה מאמר אחד בו מופיע התלמיד כמחבר לא ראשון. המאמרים יהיו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.

(2) חיבור גיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה וחמישים עמודים (לא כולל נספחים).

תוצאות מחקר הדוקטורט תוצגנה על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

ו. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

2. מסלול ישי

320315-10-02

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים, בעלי תואר בוגר בציון של לפחות 90 שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א וסיומם בציון משוקלל של לפחות 90 וכמו כן, הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות באחת משתי העבודות הסמינריוניות. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית.

הגשת הצעת המחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. עם הגשת הצעת המחקר ועמידה בכל החובות המפורטות למעלה, יעבור התלמיד למעמד של דוקטורט שלב ב', יבצע את המחקר ויכתוב את הדו"ח.

(יתר הפרטים בהקשר למסלול זה ניתן לראות בתקנון לימודים מתקדמים).

3. מסלול לימודי מחקר מקדים

320350-10-01

מועמד המבקש להירשם למסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית, חייב למלא את התנאים הבאים:
 אישור בכתב ממנחה שמסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
 השלמת כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
 עמידה בתוכנית לימודים שתוטל עליו ע"י הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.
 משך הלימודים הנורמטיבי במסלול זה הינו שנה אחת בלבד.
 השלמת הלימודים במסלול זה אינה מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי, המועמד יגיש את מועמדותו כמקובל במסלול הרגיל.

שירותי אנוש

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)
 וחוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר ריטה מנו

חברי הסגל האקדמי

פרופ' אמנון בהם (מומחה), פרופ' רות כץ (שבתון סמסטר ב).	פרופסור חבר:
ד"ר אורנה בלומן, ד"ר עידו גל, ד"ר דנה יגיל, ד"ר ריטה מנו, ד"ר שי צפירי.	מרצה בכיר:
ד"ר גיל לוריא, ד"ר אסף לבנון.	מרצה:
ד"ר זידאן אליאס, ד"ר אפרת בראל מר צחי ברונשטיין, ד"ר רוחמה גוסינסקי, גב' הילה חלוץ בן גל, מר איתן טמיר, השופט חיים סומך, מר ארי רוזנטל, ד"ר יוסף רם, ד"ר אריה רשף.	עמית הוראה ומורה מן החוץ:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ישראלה ברנד זילברשטיין
 מזכירה: גב' זהבית מאיר
 חדר 718, קומה 7, מגדל אשכול
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00
 טלפון חיצוני: 04-8249135, פנימי: 3135, פקס: 04-8249282
 לוח המודעות של החוג: קומת ה-600, בנין ראשי

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים באה להקנות ידע בסיסי העומד ביסוד פעולת ארגונים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש. מטרת החוג היא להיות הגוף המוביל במחקר, הוראה והטמעה של ידע בהיבטים חברתיים, ארגוניים ואישיים הקשורים לצדדים השונים של השירות. התכנית מתמקדת בהקניית רקע עיוני ומחקרי במדעי ההתנהגות, תהליכים חברתיים בתחום השירות, הכרת מערכות ועקרונות פעולה בארגונים נותני שירות, הבנת הצרכים והמאפיינים של אוכלוסיות שונות והיבטים מדעיים ויישומיים של תחום שירותי אנוש.

תיאור כללי של תוכנית הלימודים

החוג לשירותי אנוש הוא דו חוגי. תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה ובחירה ובונה תשתית רחבה במושגי יסוד בתחומים שונים במדעי החברה וההתנהגות (מבוא לשירותי אנוש, *סוציולוגיה בשירותי אנוש, ** פסיכולוגיה בשירותי אנוש, כלכלה, התנהגות ארגונית, תיאוריות ארגוניות, נותני שירות ולקוחות), כבסיס להבנת תהליכים חברתיים וארגוניים. בשנה הראשונה הקורס מבוא לשירותי אנוש מקנה לתלמיד רקע בנושאים של מגמות ותהליכים בתחום שירותי אנוש. בשנה השנייה התלמיד יפתח יכולות לניתוח מצבים ארגוניים ודינמיים במתן שירות. בנוסף תועמק היכולת להבין תופעות חברתיות, קהילתיות וארגוניות מורכבות בעולם השירות. שנה זו כוללת 6 קורסי חובה: התנהגות ארגונית, שיווק, צרכים במעגל החיים, שיטות מחקר, סטטיסטיקה*** אתיקה וכלכלה. בשנה השלישית מועברים שני קורסי חובה: ניהול משאבי אנוש ותיאוריות ארגוניות; קורסים במסגרת שלוש התמקדויות בנושאים הבאים: שירותים לקידום חברתי, פיתוח עובדים וניהול תהליכי שירות; סמינר מחקרי בתחומים שונים. במהלך שלושת השנים ניתנים קורסים העוסקים בהיבטים שונים של ידע תיאורטי ומחקרי בתחום של שירותי אנוש.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה לחוג זהים לתנאי הקבלה הכלליים באוניברסיטה וברמה הנדרשת על-ידי החוג. מועמדים בעלי תואר אקדמי או בעלי רקע אקדמי קודם יהיו חייבים בציון המשוקלל הנדרש על-ידי החוג באותה שנה בה הם מבקשים להתקבל.

- * הקורס סוציולוגיה בשירותי אנוש יועבר במקום הקורס מבוא לסוציולוגיה. לא יינתן פטור מקורס זה.
  - ** הקורס פסיכולוגיה בשירותי אנוש יועבר במקום הקורס מבוא לפסיכולוגיה. לא יינתן פטור מקורס זה.
  - *** הקורס סטטיסטיקה בשירותי אנוש – לא יינתן פטור מקורס זה.
- הקורס שיטות מחקר בחוג לשירותי אנוש – לא יינתן פטור מקורס זה

חובות התלמיד

משך הלימודים שלוש שנים. על התלמיד לצבור 60 נקודות. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד ואת החוג היא זו המתפרסמת בשנתון האוניברסיטה בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג וכן בהודעות עדכון, אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד. חובה על התלמיד לעקוב בתדירות אחר הודעות החוג. התכנית כוללת שני סוגי קורסים: קורסי חובה (אותם יש לקחת במלואם, אלא אם כן ניתן פטור) וקורסי חובת בחירה (בהם יש לבחור אחד מבין מספר קורסים המקובצים תחת תחום מסוים. קורסים כאלו קיימים בשנים ב' וג'). בנוסף, חייב כל תלמיד לעמוד בדרישות הכלליות באנגלית.

תכנית לימודים כללית

שנה ראשונה

חובה:

מבוא לשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'
מבוא לשירותי אנוש – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
פסיכולוגיה בשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'
סוציולוגיה בשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט השנה לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

- ◆ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
- ◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
- ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
- ◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה (הכרוך בתשלום), שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתקשבת (HighLearn).

בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך השניים)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	צרכים ושירותים במעגל החיים
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ארגונים ודפוסי תעסוקה
סה"כ שנה א': 19 נ'			

שנה שנייה

חובה:

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	סטטיסטיקה
ת' 2	שש"ס 2	נ' 0	סטטיסטיקה – תרגיל
ש' 4	שש"ס 4	נ' 5	התנהגות ארגונית
ת' 1	שש"ס 1	נ' 0	התנהגות ארגונית – תרגיל
ש' 4	שש"ס 4	נ' 5	שיטות מחקר
ת' 2	שש"ס 2	נ' 0	שיטות מחקר – תרגיל

חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך שלושה)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	תכנון ופיתוח מערכות הדרכה בארגונים
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	שיטות מיון וראיון
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	מבוא לדיני עבודה

קורס בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	פתוח ושיווק מלכר"ם
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ניהול קריירה
ש"ס 4	שש"ס 4	נ' 4	מבוא להנחיית סדנאות וקבוצות

סה"כ שנה ב 22 נ'

שנה שלישית

חובה:

ס"מ 4	שש"ס 4	נ' 6	סמינר מחקר
ש' 4	שש"ס 4	נ' 5	ניהול משאבי אנוש

חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך הארבעה)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	סוגיות בשיקום ושיפור תהליכי שירות
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ניהול ותכנון
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	אתיקה וערכים
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	חשבונאות ניהולית

קורס בחירה

ש'	4 שש"ס	4 נ'	אקלים ותרבות שירות
ש'	4 שש"ס	4 נ'	השיח והסיפור הארגוני
ש'	4 שש"ס	4 נ'	יזמים צעירים (לקורס יזמים צעירים ניתן להירשם לאחר ראיונות)
סד'	4 שש"ס	4 נ'	מודעות ותקשורת תהליכים בקבוצה ארגונים וניהול חברתי
ש'	4 שש"ס	4 נ'	(לקורס ניתן להירשם לאחר ראיונות) קונפליקט ואיזון בין עבודה ומשפחה:
ש'	4 שש"ס	4 נ'	קריאה מודרכת
סה"כ שנה ג 19 נ'			

אנגלית שפה זרה

כל תלמיד חייב ללמוד אנגלית כשפה זרה, אלא אם קיבל פטור. לא השלים את חובותיו באנגלית – אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה השלישית או לקחת קורסי דרג 3.
לא ניתן ללמוד יותר מ-26 נקודות בשנה בחוג.

נוהל עיון במחברת בחינה

תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. מזכירות החוג תקבע תאריך לעיון (תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים) לכל בחינה שתיערך בסיום כל סמסטר. העיון במחברת הבחינה ייערך בנוכחות ממונה מטעם החוג וללא נוכחות המרצה/מתרגל.

נוהל ערעור על ציון בבחינה

תלמיד רשאי לערער על ציון (תוך 10 ימים מפרסומו) **רק** במהלך העיון במחברת הבחינה. הערעור יופנה למרצה על טופס ערעור באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערעור ידווחו למערער.

מחברת הבחינה תושמד חודשיים לאחר מסירת הציון. הערעור ייבדק עד למועד הבא של הבחינה. אם ייגש התלמיד למועד הבא ותוצאות הערעור לא פורסמו, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.

נוהל הגשת עבודות וערעור על ציון בעבודה

עבודה אשר הציון עליה מהווה את הציון הכולל בקורס או משקלה עולה על 50% מהציון הכולל בקורס, יש להגיש במזכירות החוג. ערעור על ציון בתרגיל או בעבודה אשר משקלה עד 25% מהציון הכולל בקורס יוגש תוך עשרה ימים מיום החזרת העבודה לתלמיד. הערעור יהיה בכתב ומנומק, ויוגש למזכירות החוג, אשר תפנה אותו למרצה. המרצה יבדוק את הערעור וישיב עליו תוך 14 ימים מיום הגשתו. (המרצה יוכל להאריך את מועד הבדיקה

והתשובה כאשר הערעור הוגש בתקופת חופשה). המזכירות תפרסם את תוצאות הערעור בדרך המקובלת. התלמיד המערער יחתום שמדובר בעבודתו המקורית ומודע לכך שהעבודה כולה תיבדק והציון הסופי עלול להיות נמוך מן המקורי. הציון בתום הערעור יהיה ציון סופי ולא ניתן יהיה לערער עליו שנית. החלטת המרצה תהיה מנומקת.

ערעור על עבודה שמשקלה עולה על 25% מציון הקורס יעשה על פי "נוהל ערעורים על ציוני עבודות" המופיע בתקנון לימודים לתואר ראשון – תלמיד רשאי לערער על ציון בעבודה תוך חודש מיום הזנת הציון במערכת הממוחשבת. את הערעור יש להגיש על טופס ערעור בצירוף העבודה בתא הסגור של המרצה. המרצה יבדוק את הערעור תוך חודש מיום הגשתו.

חובה על התלמיד לשמור עותק מהעבודה/סמינריון שהגיש.

על התלמיד המערער להיות מודע לכך שהבחינה/עבודה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.

תוצאות הערעור על הציון הן סופיות ומחייבות.

סמינר מחקר בשנה ג' – סמינר מחקר מחייב קריאה, איסוף ועיבוד נתונים, הצגת וכתבת עבודה מסכמת בהתאם להנחיות המורה. תנאי קדם לרישום לסמינר הוא מעבר הקורסים בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר. עמידה בדרישות הסמינר מחייבת ציון 60 לפחות. תלמיד אשר לא ישיג ציון 60 לפחות יצטרך לחזור על סמינר מחקר בשנה עוקבת (אצל מורה אחר).

תנאים לקבלת תואר ב"א

סיום כל החובות בחוג בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

תלמיד יעבור משנה א' לשנה ב' רק אם עמד בכל בתנאים הבאים:

- נרשם לקורס "מבוא לשירותי אנוש" וקיבל בו ציון סופי 70 לפחות
  - נרשם לקורסים "סוציולוגיה בשירותי אנוש" ו"פסיכולוגיה בשירותי אנוש" וקיבל בהם ציון סופי 60 לפחות.
  - נרשם לקורסי חובה אחרים של שנה א' וקיבל בהם ציון עובר רגיל (51 לפחות).
- תלמיד שלא יעמוד בתנאים אלה לא יעבור לשנה ב' בחוג. התלמיד יוכל לחזור על קורסים/ים שלא עמד בתנאי המעבר בשנה העוקבת. בכל מקרה לא יוכל לקחת במקביל כל קורס אחר (מדרג 2 או 3) בחוג, כל זמן שלא השיג את ציוני המעבר המפורטים בתנאים הנ"ל.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

- הגיע לרמת פטור באנגלית

הפסקה לימודים

- תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה (בשנה העוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כשלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של 3 שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי 3 שנים התלמיד נחשב לתלמיד חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו.
- תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו - יפנה בכתב לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל, יודיע התלמיד על הפסקה למינהל תלמידים.

חידוש לימודים

- תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים את לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

לחידוש לימודים בעקבות הפסקתם, בין אם ביוזמת החוג או ביוזמת התלמיד, יש לפנות למזכירות החוג לקבלת פרטים עדכניים לגבי התנאים לחידוש לימודים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה: פרופ' רות כץ

על לימודי שירותי אנוש

תחום הידע של שירותי אנוש הינו ייחודי באקדמיה בישראל. התחום מתייחס לחקר והבנה של פעילות הארגונים המספקים שירותי אנוש במגזר העסקי, הציבורי והמגזר השלישי (החברה האזרחית). תכנית הלימודים בתואר שני מקדמת את המחקר והרחבת הכישורים בתחומים של ארגוני שירותים, הבנת תהליכים מכוונים למתן שירות, זיהוי ופיתוח צרכים ושירותים מיוחדים לקבוצות אוכלוסיה שונות.

מטרת הלימודים

מטרתה של התוכנית לתואר שני היא הרחבת הידע הקיים בחקר שירותי אנוש על ידי פיתוח תיאורטי ובדיקת המושגים בתחום הידע בשירותי אנוש, והתהליכים המאפיינים את הארגונים לשירותי אנוש. על כן, התכנית המוצעת לתואר שני אשר תתמקד בהיבטים רחבים של החברה, הארגונים ותהליכי שירות, מהווה תרומה משמעותית בקידום במחקר וההוראה בתחום מתפתח זה. ייחודיותה של התכנית המוצעת היא בהגדרה הרחבה של שירותי אנוש ואופייה האינטרדיסציפלינארי של תכנית הלימודים.

אוכלוסית יעד

חלק מאוכלוסיית היעד ללימודי התואר השני מקורו בבוגרי התואר הראשון בחוג. מספר לא מבוטל מהבוגרים של החוג כבר השתלב בהצלחה מלאה בתכנית לימודי תואר שני במוסדות האקדמיים המובילים בארץ ובחו"ל. רבים נוספים אשר השתלבו בשוק העבודה בתפקידים מגוונים ובכלל זה גם תפקידים ניהוליים, מתעניינים במסגרת לימודים בה יוכלו להרחיב ולהעמיק את השכלתם, ולפתח כלים עיוניים ומחקריים מתקדמים. בנוסף, התואר השני בשירותי אנוש מיועד לבוגרי תואר ראשון במדעי החברה וההתנהגות (פסיכולוגיה, סוציולוגיה, מדע המדינה, סטטיסטיקה), במדעי הרווחה והבריאות (עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, הפרעות בתקשורת) ובחינוך.

תנאי קבלה

החוג יקבל מועמדים בהתאם לרקע ובהתאם לקיבולת האפשרית בלימודי התואר השני. ככלל, יתקבלו מועמדים העומדים בתנאים הבאים:

- ◆ בעלי תואר בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שציונם הסופי הינו 85 ומעלה.
- ◆ עמידה בבחינת כניסה באנגלית בציון 70 (כל מועמד חייב בבחינת כניסה באנגלית).
- ◆ 2 המלצות. מועמדת/ששיים/ה לימודיו/ה לתואר ראשון בחמשת השנים האחרונות נדרשת להביא המלצה אחת לפחות מהאקדמיה והשנייה ממוסדות אחרים.

◆ מועמד/ת בעל/ת תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב/ת לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו/ה לתואר.

מועמד/ת בוגר/ת אוניברסיטה מחו"ל והן בוגר/ת אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייב/תחוייב לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

לימודי השלמה לקראת תואר שני

מועמד/ת שאינו/ה בוגר/ת בשירותי אנוש יידרש/תידרש להשלים את הקורס "מבוא לשירותי אנוש" שאינו כולל במניין השעות. מועמד/ת לתואר שני שלא למד/ה את הנושאים: סטטיסטיקה ושיטות מחקר, יידרש/תידרש לקחת קורסים אלה כקורסי השלמה בחוג לשירותי אנוש. הוועדה האקדמית של החוג יכולה להוסיף קורסים במידת הצורך, בהתאם לרקע האקדמי של המועמד/ת. ציון ממוצע בלימודי השלמה יהיה 80 לפחות. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, במידה וסך כל נקודות השלמה הנדרשות עולה על 8 שעות (ולא מעבר ל-16 שעות) יידרש/תידרש המועמד/ת לשנת השלמה במהלכה ישלים/תשלים את הקורסים החסרים. מועמד/ת שיצטרך/תצטרך להשלים עד 8 שעות, יידרש/תידרש להשלימן תוך כדי שנת הלימודים הראשונה בתכנית.

ימי והיקפי הלימודים

הלימודים יתקיימו בימי ד', בין השעות 08:00–20:00. זמנים אלו לא כוללים קורסי השלמה שהמועמד עשוי להיות מחוייב בהם. לימודי השלמה נערכים בימים אחרים ויחייבו הגעה לאוניברסיטה יום אחד נוסף לפחות.

מבנה הלימודים ומסלולי לימוד

החוג לשירותי אנוש מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תזה (01-10-289201)

מסלול זה משלב בין לימודים עיוניים לבין הכשרה בשיטות מחקר וביצוע מחקר עצמאי תחת הנחיה, כולל כתיבת והגשת עבודת גמר מחקרית (תזה) על פי אמות מידה מקובלות. במסלול זה על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 28 שש"ס לפי החלוקה הבאה: 4 קורסי חובה (16 שש"ס), קורסי בחירה (8 שש"ס), סמינר בחירה (4 שש"ס), וכן להגיש עבודת גמר מחקרית. משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שלוש שנים, כלומר בתוך שלוש שנים על התלמיד לסיים את שמיעת הקורסים הנדרשים במסלול, לבצע את מחקר התזה, ולהגיש את עבודת התזה לשיפוט לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר. בתום סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה, תבדוק הוועדה החוגית לתואר שני אם השיג הסטודנט הרשום במסלול א' (מסלול עם כתיבת תזה) ממוצע של 85 לפחות בלימודי שנה א', ואם יש בידו טופס חתום של התקשרות ראשונית עם מנחה לתואר שני (המנחה צריך לקבל את אישור הוועדה החוגית ללימודי מ.א.). במידה ושני תנאים אלה לא מולאו, יועבר הסטודנט ללימודים במסלול ב' (מסלול ללא כתיבת תזה) ויסיים את שמיעת הקורסים במסלול זה בשנת הלימודים השנייה. מקרים חריגים יובאו לדיון בוועדה החוגית לתואר שני. בכל מקרה, קבלה למסלול א' היא עפ"י החלטתה של הוועדה החוגית לתואר שני.

מסלול ב' – ללא כתיבת תזה (10-01-289202)

במסלול זה על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 36 ש"ס לפי החלוקה הבאה: 3 קורסי חובה (12 שש"ס), קורסי בחירה (20 שש"ס), סמינר בחירה (4 שש"ס), ולעבור בחינת גמר בנושאים שיקבעו על ידי החוג. משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שנתיים, כלומר בתוך שנתיים על התלמיד לסיים את שמיעת כל הקורסים במסלול זה.
הערה: יש לסיים את חובות השמיעה בשני המסלולים עד תום השנה השנייה !

מבנה תכנית הלימודים

מסלול א'

קורסי חובה:

- ◆ שיטות מחקר וסטטיסטיקה מתקדמות – כמותני (4 שש"ס)
- ◆ שיטות מחקר מתקדמות – איכותני (4 שש"ס)
- ◆ מדיניות רווחה ושירותים מתקדמים (4 שש"ס)
- ◆ סוגיות מתקדמות בניהול משאבי אנוש (4 שש"ס)

סה"כ 16 שש"ס

סמינר (יש לבחור אחד מתוך שניים)

- ◆ יחסי עובדים ולקוחות (4 שש"ס)
- ◆ סמינר איזון עבודה-חיים (4 שש"ס)

סה"כ 4 שש"ס

קורסי בחירה (יש לבחור אחד מתוך ארבע)

- ◆ היבטים פסיכולוגיים בשירות לקוחות (4 שש"ס)
- ◆ שימושיות, נגישות ואיכות שירות בעולם טכנולוגי (4 שש"ס)
- ◆ ניהול עובדים ואמון בארגונים (4 שש"ס)
- ◆ ניהול והערכת פרויקטים – יישום פרויקט לשינוי אקלים ארגוני (4 שש"ס)
- ◆ יעוץ ארגוני תהליכי לארגוני שירות ציבוריים ומלכ"רים (4 שש"ס)
- ◆ שיוויין הזדמנויות בעבודה (4 שש"ס)

סה"כ 8 שש"ס

סה"כ במסלול: 28 שש"ס

מסלול ב'

קורסי חובה:

- ◆ שיטות מחקר וסטטיסטיקה מתקדמות – כמותני (4 שש"ס)
- ◆ שיטות מחקר מתקדמות – איכותני (4 שש"ס)
- ◆ מדיניות רווחה ושירותים חברתיים (4 שש"ס)

סה"כ 12 שש"ס

סמינר (יש לבחור אחד מתוך שניים)

- ◆ יחסי עובדים ולקוחות (4 שש"ס)
- ◆ סמינר איוון עבודה-חיים (4 שש"ס)

סה"כ 4 שש"ס

קורסי בחירה

- ◆ היבטים פסיכולוגיים בשירות לקוחות (4 שש"ס)
- ◆ שימושיות, נגישות ואיכות שירות בעולם טכנולוגי (4 שש"ס)
- ◆ ניהול עובדים ואמון בארגונים (4 שש"ס)
- ◆ ניהול והערכת פרויקטים - יישום פרויקט לשינוי אקלים ארגוני (4 שש"ס)
- ◆ יעוץ ארגוני תהליכי לארגוני שירות ציבוריים ומלכ"רים (4 שש"ס)
- ◆ שוויון הזדמנויות בעבודה (4 שש"ס)
- ◆ סוגיות מתקדמות בניהול משאבי אנוש (4 שש"ס)

סה"כ 20 שש"ס

בחירת גמר

סה"כ במסלול: 36 שש"ס

שקלול הציונים לתואר

מסלול א'

- ממוצע הציונים בקורסים השונים 40%
- שתי עבודות סמינריוניות 20%
- עבודת גמר מחקרית (תיזה) 40%

מסלול ב'

- ממוצע הציונים בקורסים השונים 50%
- שלוש עבודות סמינריוניות 30%
- בחינה מסכמת 20%

הערות

תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה, קורסי בחירה וסמינריוניים. יש לסיים את חובת השמיעה בשני במסלולים עד תום השנה השנייה! המעבר בין מסלול אחד למשנהו ייתאפשר אך ורק באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני במקרים מיוחדים! במקרה ויאושר מעבר בין מסלול אחד למשנהו, תחול על הסטודנט חובת ההשלמה ועמידה בכל דרישות המסלול החדש. הוועדה החוגית לתואר שני תיידע את הרשות ללימודים מתקדמים בדבר המעבר.

הפקולטה לחינוך

דיקן הפקולטה: פרופ' עפרה מייזלס

ראש מינהל הפקולטה: גב' קורינה הרשקוביץ

אתר האינטרנט של הפקולטה: <http://construct.haifa.ac.il>

לימודים בפקולטה לחינוך הם ההזדמנות שלכם לבוא ולתרום – ללמוד מקצוע במסגרת הפקולטה, להשתתף במחקרים בתחומי החינוך, לסייע לגבש מדיניות חינוכית או לסייע לפעילות במרכזי מחקר או במרכזי עשייה ופיתוח בשדה. הלימוד, המחקר והעיסוק בחינוך מבטאים את התפיסה האופטימית שלנו שניתן לגעת ולהשפיע על נפשם של בני-אדם – על שלכם, תודעתם, תובנותיהם ועל ליבם.

הפקולטה לחינוך חותרת לשלושה יעדים עיקריים המשולבים זה בזה:

א) עיון ומחקר לשם הבנה עמוקה יותר של תהליכי החינוך ופיתוח חידושים מועילים בחינוך.

ב) הפצה ויישום של חידושים בחינוך לשם שיפור המעשה החינוכי במדינה.

ג) הכשרת כוח אדם מקצועי לקשת רחבה של עיסוקים בחינוך ולתפקידי מנהיגות במגזרים השונים של החינוך.

היבטים אלו באים לידי ביטוי בתוכניות הלימוד שהפקולטה וחוגיה מציעים, במחקר המעמיק והמרתק של חברי הסגל בפקולטה, ובפרויקטים יישומיים רבים שחברי הפקולטה וגופים שונים בתוכה עוסקים בהם.

לאחר מהלך משמעותי של רפורמה, יש כיום בפקולטה שישה חוגים ובית ספר: ארבעה חוגים הכוללים לימודי תואר ראשון, שני ושלישי – החוג לחינוך מיוחד, החוג ללימודי חוגים והתפתחות האדם, החוג ללמידה, הוראה והדרכה, והחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, ושני חוגים ובית ספר שיש בהם לימודים מתקדמים בלבד – החוג ללקויות למידה, החוג לחינוך מתמטי וביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות (בשיתוף עם הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות). הפקולטה לחינוך מעניקה גם תארי ד"ר בחוגים השונים.

בחוג **ללמידה, הוראה והדרכה** הלימודים לב"א מאורגנים בשתי התמחויות: התמחות בתכנון לימודים והדרכה, והתמחות בהוראה. במסגרת ההתמחות בהוראה ניתן ללמוד לתואר ראשון יחד עם מקצוע דיסציפלינרי אותו מלמדים בבתי הספר ולקבל תואר ראשון יחד עם תעודת הוראה בשלוש שנים. לימודי המ"א כוללים ארבע מגמות: המגמה לפיתוח מערכות חינוך, המגמה לטכנולוגיות בחינוך, המגמה להוראת האנגלית כשפה זרה והמגמה

לחינוך גופני. כמו כן מציע החוג שלוש התמחויות – התמחות בהדרכה, בחינוך אסתטי, ובמחשבים בחינוך. בחוג קיימות תוכניות לימודים לקראת תעודת הוראה במקצועות הדיסציפלינריים השונים הנלמדים בבתי הספר כגון אנגלית, הסטוריה, ערבית, ספרות, לשון, של"ח וכד'. במסגרת זו ניתן ללמוד במסלול הדו-שנתי בהוראה (לתלמידי שנה ג' ב"א באחד ממקצועות ההוראה), או במסלול החד שנתי בהוראה (לבעלי ב"א באחד ממקצועות ההוראה).

הלימודים בחוג **לייעוץ והתפתחות האדם** מיועדים לסטודנטים המעוניינים להבין את הפסיכולוגיה של בני-אדם בשלבי החיים השונים, ולרכוש דרכי התערבות לסייע להם בהתפתחותם התקינה והחריגה גם יחד. לימודי המ"א מחולקים לחמש מגמות/תוכניות לימוד: ייעוץ חינוכי, טיפול באמנויות – ביבליותרפיה, חינוך והתפתחות האדם, מגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים, תוכנית רב תחומית לחינוך והתפתחות בגיל הרך וכן שתי התמחויות: התמחות בהנחיית קבוצות והתמחות בגיל הרך. בחוג ניתן ללמוד גם לימודים דו-שנתיים וחד-שנתיים לתעודת הוראה בפסיכולוגיה החל מהשנה השלישית ללימודי הב"א.

החוג לחינוך מיוחד מכשיר אנשי מחקר ואנשי מעשה בכל תחומי החינוך המיוחד. במסגרת החוג ניתן ללמוד לתואר ראשון בחינוך מיוחד ולתעודת הוראה בחינוך המיוחד, אותה מתחילים ללמוד החל מהשנה השלישית ללימודי הב"א. בארבע שנים ניתן לסיים תואר ראשון עם תעודת הוראה בחינוך המיוחד. בחוג התמחויות שונות למ"א ובכללן התמחות באוטיזם ולקויות התפתחותיות, התמחות בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות, התמחות בגיל הרך והתמחות במחשבים בחינוך.

החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך מציע ב"א בניהול ומדיניות בחינוך, שתי מגמות בלימודי המ"א: המגמה לניהול מערכות חינוך, שמכשירה בין השאר לקראת ניהול בתי-ספר והמגמה לחינוך, חברה ותרבות, שעוסקת בחינוך הלא פורמלי.

החוג ללקויות למידה מאפשר לימודים תיאורטיים מחקרניים ויישומיים באבחון, טיפול ומחקר של לקויות למידה. בחוג נפתחה השנה מגמה למוח ולמידה שמתמקדת בקשר בין תהליכי למידה ומוח האדם. בחוג גם קיימת תוכנית לימודים אישית בתחום מוח והתנהגות הממוקדת במוח האדם, המשותפת למרכז לחקר המוח וההתנהגות שבאוניברסיטה. בחוג התמחויות בלקויות למידה לגיל בית הספר ולמבוגרים וכן התמחות בלקויות למידה בשפה הערבית.

החוג לחינוך מתמטי מכשיר סגל בכיר שיעסוק במחקר בחינוך מתמטי, מקדם את הוראת המתמטיקה בכל הגילאים והמערכות, ועוסק בפיתוח תכניות לימודים והכשרת מורים למתמטיקה. בחוג גם מגמת לימודים (מתמטיקה וחינוך) שמשלבת לימודים בחוג למתמטיקה עם לימודים בחוג לחינוך מתמטי. החוג מאפשר גם תעודת הוראה, במסלול חד או דו-שנתי, במטרה להכשיר מורים למתמטיקה לבתי-הספר העל-יסודיים.

במסגרת זו פועלים שני **מרכזי המורים הארציים למתמטיקה** – האחד **בחינוך היסודי** והשני **בחינוך העל יסודי**. מרכזים ארציים אלו נועדו לתרום להתפתחותם המקצועית של העוסקים בחינוך המתמטי בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים, ולטפח קהילה ומנהיגות מקצועית של המורים בתחום. המרכז משרת את כל המגזרים.

ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות

ביה"ס הראשון בארץ לטיפול באמצעות אמנויות. נפתח לפני שנתיים בשיתוף עם הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות. בביה"ס ניתן ללמוד לתואר שני במגמות: טיפול באמצעות אמנות פלסטית, דרמה תרפיה וטיפול באמצעות תנועה ומחול.

המחלקה ללימודי המשך מעוגנת בפקולטה לחינוך. לימודי המחלקה מיועדים להרחבת השכלה ולפיתוח מיומנויות וכישורים מקצועיים של מפקחים, מנהלים, בעלי תפקידים, מחנכים, מורים, יועצים חינוכיים ויועצים פסיכולוגיים ובעלי תפקידים נוספים הקשורים לביה"ס ולמערכת החינוך. לימודי המשך למטפלים באמצעות אמנויות, תוכנית הכשרה לביבילותרפיה, תוכניות חדשניות בגישות רוחניות והוליסטיות, אימון לליקויי קשב ולמידה, הרחבת "ארגו הכלים" של המורה, טנטולוגיה – התמודדות עם אבדן ושכול, וקורסים בשיתוף עם משרד החינוך.

בין חברי הפקולטה לחינוך שני חתני פרס ישראל: פרופ' מרים בן פרץ ופרופ' גבי סלומון, וכן סגל מעולה בתחומי המחקר השונים בארץ.

בפקולטה לחינוך שתי קתדראות: הקתדרה לחינוך וחברה ע"ש חנן בר נצר שמתמקדת בתיאטרון ילדים ונוער, והקתדרה לחינוך מיוחד ע"ש קונין לוננפלד.

הפקולטה מדגישה את שילוב המחקר, הפיתוח, ההתנסות והיישום של תלמידיה במעבדות ובמרכזים השונים: מל"ה – מעבדות למידה הוראה, מרכז מישא"ל – המרכז הישראלי האוניברסיטאי לנכויות – חינוך, העצמה ומחקר, המרכז לחקר החינוך לשלום, המרכז הבינתחומי לחקר רגשות, המרכז לחינוך יהודי בישראל ובתפוצות, מרכז י. אדמונד ספרא לחקר המוח של לקויות למידה, מרכז חמ"ה – חינוך מחוננות והצטיינות, המרכז למנהל ולהערכה בחינוך, המכון לאלטרנטיבות בחינוך, המעבדה לחקר דרמה ותיאטרון בחינוך, המעבדה לחקר תהליכים קוגניטיביים של למידה, המעבדה למחקר ניירוקוגניטיבי, המעבדה לחקר הלמידה התרבותית והבין תרבותית, המעבדה לחקר בין תרבותי של גורמי אישיות והבדלים אינדיבידואלים, המעבדה לחקר הקריאה, השפה וליקויי למידה, המעבדה לחקר תקשורת תומכת וטכנולוגיה מסייעת, מעבדת תצפיות לחקר התפתחות האדם וחינוך, המעבדה לספרות ילדים, המעבדה לחשבון, המעבדה לחקר מנהיגות ומוסר ע"ש ורבה.

בפקולטה לחינוך קיימת יחידה לאבחון ותמיכה בסטודנט לקוי הלמידה (יה"ל). יחידת יה"ל ממוקמת בבניין חינוך, קומה 2, חדר 206. טלפון: 04-8249022 (פנימי: 3022). סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה, מחוייבים לעבור אבחון מטעם האוניברסיטה. האבחון נערך ביה"ל, כרוך בתשלום ומתבצע בתיאום מראש (ראה פרק דיקנאט הסטודנטים – שירותי רווחה).

בנוסף, במסגרת הפקולטה, פועלת הקליניקה האוניברסיטאית לאבחון לקויות למידה. הקליניקה נותנת שירותי אבחון לאוכלוסיה בגיל הרך לתלמידים בבתי ספר שונים ולתמידי מוסדות להשכלה גבוהה ולכלל הקהילה.

חינוך מיוחד

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג לימודים למ"א

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: ד"ר מרק לייקין

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: פרופ' סלים אבו רביעה

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' יוסי גוטמן

יו"ר הוועדה החוגית לדוקטורט: פרופ' שונית רייטר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' שונית רייטר (פטמ"ה סמסטר א').

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבו רביעה, פרופ' יוסף גוטמן, פרופ' חיה קורץ (מומחית-אמריטוס).

מרצה בכיר: ד"ר אורית חצרוני, ד"ר אורן לס, ד"ר מרק לייקין, ד"ר פול מילר, ד"ר תמי קציר (שבתון).

עמית הוראה

ומורה מן החוץ: גב' הדס אבלס, ד"ר אפרת אלרון, ד"ר יורם בונה, גב' חגית ברלינסקי, ד"ר ורד וקנין, ד"ר אדוה זילברשטיין-חכם, ד"ר בת שבע חדד, ד"ר רות חשמונאי, ד"ר נלי מלג'אק, ד"ר איריס מנור-בנימיני, ד"ר חנן רוני, ד"ר מיכל שיינין.

תלמיד מחקר

המועסק בהוראה: גב' ג'ומאן טנוס, גב' עדי נאמן, גב' טלי רביב.

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' שרה עלמני**

מזכירת החוג: **גב' סיון כהן**

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טלפונים: 04-8249356, 04-8249083; פקס: 04-8249353

חדר: 442, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: salmany@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג באינטרנט: <http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א) יו"ר ועדת ב"א: פרופ' סלים אבו רביעה

תיאור כללי

חינוך מיוחד הוא תחום העוסק בהיבטים תיאורטיים, מחקריים וטיפוליים של תהליכי למידה, חינוך והתפתחות של ילדים שלהם צרכים מיוחדים, תוך הדגשת תחומי המחקר, הפיתוח והיישום, כולל חינוך, לימוד, מניעה, אבחון וטיפול. תחומים נבחרים כוללים לקויות חושיות, לקויות התפתחותיות, בעיות רגשיות ובעיות התנהגות, לקויות למידה ולקויות תקשורת.

מטרת הלימודים

- א. הקניית ידע בסיסי בתהליכים התפתחותיים בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי.
  - ב. הקניית ידע וגישה ביקורתית בשיטות חינוך, אבחון וטיפול באוכלוסיות עם ליקויים התפתחותיים, חושיים, תקשורתיים, רגשיים, ולקויי למידה.
  - ג. הקניית ידע בסיסי ומתן הזדמנות להתנסויות ראשוניות בשיטות ובגישות שונות בחינוך מיוחד.
  - ד. הקניית תשתית תיאורטית בהבנת צרכים מיוחדים של אוכלוסיות שונות, ודרכי הטיפול והחינוך המתאימים לסייע למילוי צרכים אלה.
- יש לבחור תוכנית לימודים המתמקדת באחד מחמשת האשכולות: לקויות חושיות, לקויות התפתחותיות, בעיות רגשיות ובעיות התנהגות, ליקויי למידה או לקויות תקשורת. יש לתכנן תכנית לימודים מתוך מכלול הקורסים בנושא הנבחר.

הערה: הלימודים לתואר ראשון בחינוך מיוחד אינם מעניקים זכאות לתעודת הוראה. כדי לעבוד במסגרת מערכת החינוך נדרשת תעודת הוראה. לימודים לתעודת הוראה ניתן ללמוד במסגרת החוג (ראה מידע בנושא להלן ופירוט תכנית הלימודים בהמשך).

הוראות כלליות

תנאי קבלה

- א. על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
  - ב. החוג שומר לעצמו את הזכות לדרוש מהמועמד/ת נתונים נוספים בכתב ובעל-פה.
  - ג. ראיונות קבלה יתקיימו לפי הצורך על-פי החלטת החוג.
- הלימודים בחוג לחינוך מיוחד הם במסגרת דו-חוגית. ניתן ללמוד במקביל בשני חוגים במסגרת הפקולטה לחינוך.

חובות:

1. על התלמיד לצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו.
2. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

1. ממוצע שנתי 80 לפחות, של הקורסים בשנה א'.
2. ציון 85 לפחות בקורסים: "סוגיות בחינוך מיוחד" ו"מבוא ללמידה".
3. 20 נקודות בשנה א'.
4. ניתן לחזור על קורס פעם אחת בלבד.
5. ציון עובר במבחן מיומנויות מחשב (ראה להלן).

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' וסיום:

המעבר משנה לשנה וסיום הלימודים בחוג, מותניים בעמידה בקריטריונים של התאמה לעבודה במסגרת החינוך המיוחד וציון 80 לפחות בקורסי החובה של החוג לחינוך המיוחד.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך. הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 319.1661 ההרשמה היא באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד בקורס המתוקשב ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.wde.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר. למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

עבודות סמינריוניות

על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בשנה השנייה ואחת בשנה השלישית, אחת מהן לפחות מתוך האשכול שנבחר על-ידי הסטודנט. העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד תחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'. אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה. נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון. יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יישאר בידי התלמיד.

פרקטיקום בחינוך מיוחד

הפרקטיקום מתקיים בשנה ג' ללימודים. הוא כולל קורס "המורה בחינוך המיוחד" ומפגשי הדרכה שיערכו כחלק מתכנית הלימודים במהלך שני הסמסטרים. חלק מהמפגשים נערכים בקבוצות קטנות. ההתנסות המעשית של הסטודנט עם התלמיד כוללת 2-3 שעות שבועיות המתקיימות לאורך כל שנת הלימודים (כולל חופשת סמסטר).

תכנית לימודים מחייבת

תכנית הלימודים המחייבת, היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנת הלימודים בה התחלתם את הלימודים.

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסוים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע.

בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע. ניתן לחזור על קורס פעם אחת בלבד.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות, בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך ובאתר האינטרנט של החוג לחינוך מיוחד.

הפסקת לימודים

1. תלמיד שנכשל פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו בחוג.
2. תלמיד שנכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו בחוג.
3. תלמיד שיופסקו לימודיו יוכל להירשם ללימודים לאחר שלוש שנים של הפסקה*.
4. תלמיד שנכשל בשלושה או יותר קורסים של שנה א', רשאי החוג להפסיק לימודיו לצמיתות בחוג.
5. תלמיד המבקש להפסיק לימודיו, יגיש על כך בקשה לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד להמשך לימודיו.
6. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
7. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב חידוש לימודים של התלמיד, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקוליו.
8. תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, יתבקשו לחזור על כל לימודיהם, ללא כל התחשבות בנסיבות הפסקת הלימודים.

* תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

מידע לתלמידים בחוג המועידים עצמם להוראה

התלמידים בחוג לחינוך מיוחד המועידים עצמם להוראה בתחום החינוך המיוחד חייבים בקורסים הבאים:

308.2004	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה	נ' 4
319.1405	ליקויי למידה	נ' 2
319.2534	מבוא לשפה ודיבור	נ' 4
308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית	נ' 2
319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	נ' 2

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדויות הנבחרות):

319.2502	פיגור שכלי	נ' 2
319.2503	אוטיזם	נ' 2
319.1608	מבוא ללקויות שמיעה	נ' 2
318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית	נ' 2

הציין הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

תנאי קדם

יש קורסים הדרושים תנאי קדם. מילוי דרישות הקדם הוא באחריות התלמיד. דרישות מפורטות בשנתון בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות.
כל הקורסים שסטודנט מעוניין להשתתף בהם מחוץ לחוג מותנים באישור ראש החוג והמרצה בחוג באותו קורס.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב', שיוכלו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון להתחיל את לימודי המ.א. בחוג לחינוך מיוחד. מועמדים שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים להתחיל במסלול המואץ יפנו למרכזת החוג, טל': 04-8249356 עד 01.04.2011 ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תלמידים אלו ידרשו לעמוד בבחינת הקבלה באנגלית לתואר שני.

תוכנית הלימודים תקבע על ידי החוג, בתאום עם יו"ר וועדת המ.א. החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג.

תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה לחוג לחינוך מיוחד של אוניברסיטת חיפה. המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג לחינוך מיוחד באוניברסיטת חיפה.

לקבלת עלון מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-7780881

כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג בטלפון: 04-8249356

מידע על אפיק מעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik>

חובות שנה א'

מערכת שנה א' מובנית. לא ניתן לקחת קורסים נוספים על קורסי החובה המפורטים להלן:

להלן רשימת קורסי החובה בשנה א':

2 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד
1 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד – תרגיל
2 נ'	313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א' – שיעור
1 נ'	313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א' – תרגיל
2 נ'	313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך – שיעור
1 נ'	313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך – תרגיל*
2 נ'	318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך – שיעור
1 נ'	318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך – תרגיל*
2 נ'	316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך – שיעור
1 נ'	316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך – תרגיל*
2 נ'	318.1008	מבוא לייעוץ חינוכי – שיעור
2 נ'	313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה

*התרגילים יינתנו אחת לשבועיים

קורסים חופפים

סטודנטים שלומדים את קורסי החובה הנלמדים בחוג, במסגרת חוג הלימודים השני שלהם, יהיה עליהם ללמוד קורסים אלו רק באחד מן החוגים.

להלן טבלה המרכזת קורסים חופפים שנלמדים בחוגים השונים. תלמידים שהחוג השני שלהם הינו אחד מהחוגים המצויינים בטבלה, והיו מעוניינים ללמוד את קורסי החובה

בחוג השני, יבחרו במקומם שיעורי בחירה בחוג בהיקף הנקודות של הקורס/ים שממנו יהיו פטורים.

את קורסי הבחירה ניתן לבחור מתוך רשימת קורסי הבחירה שמפורטים בהמשך, או לחילופין להעביר בקשה כתובה למזכירות החוג ללמוד קורס נוסף מחוג אחר בפקולטה לחינוך.

רשימת קורסים חופפים שיש לבחור מראש בשנה א' באיזה חוג יילמדו בתיאום מראש עם החוגים.

שם הקורס	החוג שני	מס' נקודות
מבוא לפסיכולוגיה	שירותי אנוש, פסיכולוגיה	3
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	3
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת, שרותי אנוש	3
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת, שרותי אנוש	3
שיטות מחקר איכותניות+תרגיל*	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, תקשורת	3

*חפיפה תוכר רק לתלמידים שילמדו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי-א'" (204.1014) ו"שיטות מחקר איכותניות(204.1019)".

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, הלומדים במסגרת החוג לחינוך מיוחד את הקורסים פסיכולוגיה אבנורמלית, מבחנים פסיכו דיאגנוסטיים, תיאוריות אישיות ופסיכולוגיה קונטיביטית מתבקשים לא להירשם לקורסים אלו כשיעורי בחירה/חובה בחוג לחינוך מיוחד.

תלמידים שלומדים במסגרת דו-חוגית בתוך הפקולטה לחינוך ילמדו קורסים אחרים כחלק מקורסי הבחירה שבאשכול (ראה רשימת קורסי בחירה בכל אשכול בהמשך).

רשימת קורסי הבחירה שמהם ניתן לבחור קורסים חלופיים בשנה א':

2 נ'	316.2002 מערכת החינוך בישראל
2 נ'	313.2510 לשון דבורה ולשון כתובה (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות
2 נ'	313.2512 דו לשונית: גישות ומודלים להקניית שפה
2 נ'	313.2500 טקסטים כמשקפים מודלים תרבותיים (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
2 נ'	313.2502 פנטזיה דמיון ופדגוגיה
2 נ'	308.2008 מבוא למוח וקוגניציה
	* מותנה באישור המרצה והחוג

חובות שנה ב'

2 נ'	319.2510	הכרת מסגרות החינוך המיוחד (קדם 319.1609)
2 נ'	313.2000	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב' – שיעור
1 נ'	313.2000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה ב' – תרגיל
2 נ'	316.2001	שיטות מחקר איכותניות – שיעור
1 נ'	316.2001	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל*

* התרגילים יינתנו אחת לשבועיים

חובות שנה ג'

1 נ'	319.2507	פרקטיקום בחינוך המיוחד א'*
1 נ'	319.2508	פרקטיקום בחינוך המיוחד ב' (המשך של 319.2507)
2 נ'	319.2546	המורה בחינוך המיוחד: מודעות אישית ואינטראקציה

* ראה הסבר לעיל בסעיף "פרקטיקום".

בחירה

על הסטודנט ללמוד 12 נקודות חובה ו-8 נקודות בחירה מתוך אחד האשכולות

אשכול א' – לקויות חושיות

חובה

2 נ'	319.1607	מבוא ללקויות ראייה – לא יינתן בתשע"א
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה
2 נ'	319.2531	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה (קדם 319.1406)

בחירה

4 נ'	319.2527	היבטים נוירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)
2 נ'	319.2545	מבוא לשיטות טיפוליות
2 נ'	318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים
2 נ'	319.2562	תכנון לימודים בחינוך המיוחד
2 נ'	319.2568	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
2 נ'	319.2533	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"א)
4 נ'	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

נ' 2	צוות רב מקצועי	319.1401
נ' 4	תיאוריות אישיות	318.2215
נ' 4	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
נ' 2	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"א)	319.2538
נ' 2	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

אשכול ב' – לקויות התפתחותיות

חובה

נ' 2	פיגור שכלי	319.2502
נ' 2	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)	319.2568
נ' 2	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
נ' 4	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
נ' 2	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512

בחירה

נ' 2	אוטיזם	319.2503
נ' 4	תיאוריות אישיות	318.2215
נ' 4	היבטים נורופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)	319.2527
נ' 2	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
נ' 2	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
נ' 2	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	319.2562
נ' 2	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"א)	319.2538
נ' 2	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"א)	319.2533
נ' 4	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
נ' 2	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553
נ' 2	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)	319.2531
נ' 2	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
נ' 2	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
נ' 2	צוות רב מקצועי	319.1401

אשכול ג' – בעיות רגשיות ובעיות התנהגות

חובה

נ' 2	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
נ' 4	תיאוריות אישיות	318.2215
נ' 2	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514

2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
2 נ'	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553

בחירה

2 נ'	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
2 נ'	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512
2 נ'	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"א)	319.2533
4 נ'	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
2 נ'	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	319.2562
2 נ'	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)	319.2568
2 נ'	אוטיזם	319.2503
4 נ'	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
4 נ'	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
2 נ'	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
2 נ'	צוות רב מקצועי	319.1401

אשכול ד' – ליקויי למידה

חובה

2 נ'	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
4 נ'	היבטים נירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)	319.2527
4 נ'	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
2 נ'	ליקויי למידה (קדם 319.1406)	319.1405

בחירה

4 נ'	תיאוריות אישיות	318.2215
2 נ'	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512
2 נ'	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"א)	319.2533
2 נ'	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553
2 נ'	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)	319.2568
2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית*	308.2005
4 נ'	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)*	308.2004
2 נ'	מבוא למוח וקוגניציה*	308.2008
2 נ'	פסיכולוגיה אבנורמלית*	318.2203
2 נ'	צוות רב מקצועי	319.1401

*במידה וסטודנט מסיים אשכול ליקויי למידה בחוג, לומד את הקורסים האלה ומתקבל לתוכנית ללקויות למידה באוניברסיטת חיפה, לא יהיה מחויב בהשלמות.

אשכול ה' – לקויות תקשורת

חובה

2 נ'	319.2503	אוטיזם
2 נ'	319.2568	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	308.2008	מבוא למוח וקוגניציה

בחירה

4 נ'	318.2215	תיאוריות אישיות
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
4 נ'	319.2527	היבטים נוירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)
2 נ'	319.2545	מבוא לשיטות טיפוליות
2 נ'	318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים
2 נ'	319.2562	תכנון לימודים בחינוך המיוחד
2 נ'	319.2531	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)
2 נ'	319.2538	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
4 נ'	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה
4 נ'	308.2004	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)
2 נ'	319.1401	צוות רב מקצועי

סמינריונים שנים ב' וג'

לאחר סיום חובות האנגלית כשפה זרה על התלמיד לבחור שני סמינריונים, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג' מתוך הרשימה להלן, (לפחות סמינריון אחד חובה בחינוך מיוחד על פי האשכול אותו בחר הסטודנט ללמוד):

	319.3558	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש
4 נ'		(אשכול א', ה')*
4 נ'	319.3516	ליקויי למידה של מתבגרים (לא יינתן בתשע"א) (אשכול ג', ד')
	319.3559	היבטים נוירו פסיכולוגיים של קשב והפרעות קשב (בכל האשכולות)
4 נ'	319.3531	סוגיות בספקטרום האוטיסטי (קדם 319.2501) (אשכול ב', ה') (לא יינתן בתשע"א)
4 נ'	319.3511	התפתחות שפה באוכלוסיות מיוחדות (אשכול א', ב', ה') (לא יינתן בתשע"א)
4 נ'	319.3533	הפרעות התנהגות בביה"ס (אשכול א, ב', ג')

- 4 נ' 319.3534 קריאה ולקויות קריאה ואורטוגרפיות שונות (אשכול א', ד')
 4 נ' 319.3505 המשפחה הפוסט מודרנית: ספרות ומחקר* (אשכול ג')
 4 נ' 319.3509 המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים (בכל האשכולות)
 (לא יינתן בתשע"א)
 * סמינריון זה מיועד לתלמידי שנה ג' בלבד ומותנה באישור המרצה.

סמינריונים מחוץ לחוג (מותנה באישור ראש החוג)

- 4 נ' 313.3153 חקר תהליכי למידה
 4 נ' 313.3151 אוריינטציות קוריקולריות והשלכותיהן ללמידה
 (לא יינתן בתשע"א)
 4 נ' 313.3155 רב תרבותיות ותכנון לימודים
 4 נ' 313.3154 דילמות בהוראה והדרכה
 4 נ' 318.3221 פסיכולוגיה חיובית ורווחת האדם: סוגיות נבחרות

לימודים לתעודת הוראה בחינוך מיוחד

הלימודים לתעודת הוראה מתקיימים במסגרת ארבע תוכניות, האחת – חינוך מיוחד בלבד, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד, אשר חוג לימודיהם כל חוג דיסציפלינארי אחר. משך הלימודים שנתיים.

השנייה – חינוך מיוחד ומקצוע דיסציפלינארי, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד וחוג דיסציפלינארי כרשום ברשומה שלהם*. משך הלימודים שנתיים.

השלישית – הסבת אקדמאיים, התכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון המעוניינים בהסבת אקדמית לקבלת תעודת הוראה בחינוך המיוחד*. משך הלימודים שנתיים.

הרביעית – חינוך מיוחד – חד-שנתי, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד*.

התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

*פתיחת מסלולים אלו מותנים במספר מינימאלי של נרשמים.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר מורים לחינוך מיוחד לעבודה במסגרות החינוך המיוחד וכמורים בבתי ספר המשלבים ילדים מהחינוך המיוחד במסגרות הרגילות. המתקבלים לתכנית הלימודים יוכלו ללמוד במהלך לימודיהם בשתי התמקדויות*, אחת בשנה הראשונה ללימודים והשנייה בשנה השנייה ללימודים: אוטיזם, לקויות התפתחותיות, לקויות שמיעה והפרעות רגשיות ובעיות התנהגות.

* בתכנית הלימודים במסלול החד-שנתי, ההתמקדויות נלמדות בשנה אחת.

התנסות מעשית

על הסטודנטים הלומדים בתכנית לבחור שני תחומים מתוך ההתמקדויות. אחת בכל שנת למודים. תלמידים הלומדים במסלול החד שנתי ילמדו שתי התמקדויות בשנה כולל התנסות מעשית בשני מקומות הכשרה. ההתנסות תכלול פעילויות חינוך והוראה בבתי ספר שונים במתכונת של יום בשבוע במהלך שנות הלימוד (יומיים בשבוע בתכנית חינוך מיוחד+מקצוע ובתוכנית החד שנתי). השיבוץ למסגרות השונות ייקבע בהתאם לתחומים השונים על פי שיקולים ענייניים ולא בהכרח לפי קרבה למקום המגורים או לאוניברסיטה. השיבוץ ייעשה על-ידי מרכזת ההכשרה המעשית. ההתנסות בשדה תהיה בהתאם לתכנית הלימודים במסגרות השונות גם במהלך חופשת הסמסטר. לא תהיה התנסות מעשית במקום העבודה של הסטודנט.

סטאג'

תלמידים שהתקבלו ללימודי תואר ראשון ותעודת הוראה, משנת הלימודים תשס"ג ואילך, יחויבו בשנה של התמחות בבית הספר (סטאג') לאחר סיום לימודיהם לתעודת הוראה. הסטאג' הוא חוק שאושר בכנסת ומחייב את כל המכללות והאוניברסיטאות. עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג (לימודים תיאורטיים והתנסות בשדה). את רשיון ההוראה ממשרד החינוך יוכל לקבל רק לאחר שנת התמחות בביה"ס. במהלך שנת התמחות ילווה את הסטודנט בביה"ס מורה מיוחד שייסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת התמחות חלה על הסטודנט. תיחשב כל עבודת הוראה במשרה של 8 ש"ש ומעלה במקצוע בו למד הסטודנט לתעודת הוראה. בשנת התמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה. במהלך שנה זו יחוייב הסטודנט להשתתף בסדנת התמחות (סדנת סטאג') שמיקודה ליווי הסטודנט בביה"ס ותמיכה בתהליך ההתמחות.

הסדנא תמומן ע"י הסטודנטים ותקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868 או 04-8240208).

התיישנות

אם התקבל התלמיד לחוג לכל אחד מן המסלולים, תהיה קבלה זו בתוקף באותה שנה בלבד. אם יפנה לאחר מכן, יתבקש התלמיד לעמוד שוב בתהליך הקבלה. תלמיד שהפסיק את לימודיו למשך 6 שנים ויותר, חלה התיישנות על לימודיו. אם קיים פער של למעלה מעשר שנים בין לימודי התלמיד לתעודת הוראה או אף בין סיום החובות בחוג וסיום החובות בחוג הדיסציפלינארי שבו התמחה, זכאותו לתעודת הוראה או הקורסים שלמד בטלים. הפסיק התלמיד למשך שנתיים ויותר, תעודכן תכנית לימודיו בהתאם לתכנית הנלמדת בשנה בו ישוב ללימודים.

הערה: תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד (במסלול דו-שנתי)

תנאי קבלה

- א. מתקבלים תלמידים שסיימו לפחות שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך).*
- ב. הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרים), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

4 נ'	308.2004	אספקטים נויורופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
3 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד + תרגיל
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	319.2503	אוטיזם
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים, (ניתן להתחיל בלימודי תעודת ההוראה כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון) במהלכם לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית בכל שנה (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שילוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

1. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
2. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
3. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
  - ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.
- הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

319.1403 סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד 2 נ' 2

קורסי חובה שנה ב'

319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד 2 נ' 2
 319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון 2 נ' 2

קורסי חובת בחירה שנה א'-יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון 2 נ' 2
 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א) 2 נ' 2
 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א) 2 נ' 2
 319.1401 צוות רב מקצועי 2 נ' 2
 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה 4 נ' 4

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים 2 נ' 2
 313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר 2 נ' 2
 313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי 2 נ' 2
 313.3155 רב-תרבותיות ותכנון לימודים 4 נ' 4

2 נ'	313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים
4 נ'	313.2102	ישום תפיסות ועקרונות קוריקולאריים (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	316.2002	מערכת החינוך בישראל
2 נ'	313.2510	לשון דבורה ולשון כתובה (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	313.2512	דו לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
2 נ'	313.2500	טקסטים כמשקפים מודלים תרבותיים (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	313.2501	בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
2 נ'	313.2502	פנטזיה דמיון ופדגוגיה
2 נ'	316.2007	גיבוש ופתוח צוות
2 נ'	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
2 נ'	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	319.1401	צוות רב מקצועי
4 נ'	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

2 נ'	319.2406	אוטיזם – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2503)
2 נ'	319.2407	אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2406)

II תחום

2 נ'	319.2408	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2502)
2 נ'	319.2409	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2408)

III תחום

2 נ'	319.2412	לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"א)
2 נ'	319.2413	לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה* (לא יינתן בתשע"א)

IV תחום

2 נ'	319.2414	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית (קדם 318.2203)
2 נ'	319.2415	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2414)

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה (בשנה א' ובשנה ב')

נ' 4	אימונים בהוראה – א'	319.1407
נ' 4	אימונים בהוראה – ב'	319.1408

**לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד
ומקצוע דיסציפלינארי (במסלול דו-שנתי)**

פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימאלי של נרשמים.

תנאי קבלה (לתנאי הקבלה של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי)

- מתקבלים תלמידים שסיימו לפחות שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד ובחוג הדיסציפלינארי, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך).*
  - הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרים), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

פתיחת התוכנית מותנית במספר נרשמים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

נ' 4	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה	308.2004
נ' 2	ליקויי למידה	319.1405
נ' 3	סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל	319.1609
נ' 4	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
נ' 2	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
נ' 2	מבוא ללמידה	319.1406
נ' 2	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

נ' 2	פיגור שכלי	319.2502
נ' 2	אוטיזם	319.2503
נ' 2	מבוא ללקויות שמיעה	319.1608
נ' 2	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים (ניתן להתחיל בלימודי תעודת ההוראה כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון), במהלכם לומד התלמיד 58 נקודות שמתוכם 26 נקודות (קורסים) ו-16 נקודות התנסות מעשית בכל שנה (32 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצועות ולימוד סוגיות יסוד בתחומים השונים – תהליך ההשתלבות – הכלה של התלמיד עם הצרכים המיוחדים, איבחון והערכה, שפה ותקשורת, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

1. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
2. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
3. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה (לתנאי הקבלה של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי)

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
  - ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.
- הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

319.1403 סוגיות הוראה בחינוך מיוחד 2 נ'

קורסי חובה שנה ב'

319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד 2 נ'

319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון 2 נ'

קורסי חובת בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון 2 נ'

319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'

319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'

- נ' 2 319.1401 צוות רב מקצועי
- נ' 4 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק')::

- נ' 2 313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים
- נ' 2 313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר
- נ' 2 313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי
- נ' 4 313.3155 רב-תרבותיות ותכנון לימודים
- נ' 2 313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים
- נ' 4 313.2102 ישום תפיסות ועקרונות קוריקולאריים (לא יינתן בתשע"א)
- נ' 2 316.2002 מערכת החינוך בישראל
- נ' 2 313.2510 לשון דבורה ולשון כתובה (לא יינתן בתשע"א)
- נ' 2 313.2512 דו לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
- נ' 2 313.2500 טקסטים כמשקפים מודלים תרבותיים (לא יינתן בתשע"א)
- נ' 2 313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
- נ' 2 313.2502 פנטזיה דמיון ופדגוגיה
- נ' 2 316.2007 גיבוש ופתוח צוות
- נ' 2 308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
- נ' 2 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
- נ' 2 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א)
- נ' 2 319.1401 צוות רב מקצועי
- נ' 4 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

- נ' 2 319.2406 אוטיזם – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2503)
- נ' 2 319.2407 אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה
(המשך של 319.2406)

II תחום

- נ' 2 319.2408 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2502)
- נ' 2 319.2409 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה
(המשך של 319.2408)

תחום III

- 319.2412 לקוויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
 319.2413 לקוויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה* 2 נ'
 (לא יינתן בתשע"א)

תחום IV

- 319.2414 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית (קדם 318.2203) 2 נ'
 319.2415 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2414) 2 נ'

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה בחינוך מיוחד (בשנה א' ובשנה ב')

- 319.1407 אימונים בהוראה – א' 4 נ'
 319.1408 אימונים בהוראה – ב' 4 נ'

תחומי הדידקטיקה במקצוע הדיסציפלינארי*

- * ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה בפסיכולוגיה, בחוג לייעוץ והתפתחות האדם בפקולטה לחינוך.
 * ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה באנגלית, בחוג ללמידה, הוראה והדרכה בפקולטה לחינוך.
 * ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה במתמטיקה, בחוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.
 * **לתוכנית הלימודים של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי**

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד – הסבת אקדמאיים (במסלול דו-שנתי)

תנאי קבלה

- מתקבלים תלמידים בעלי תואר ראשון במוסד אקדמי מוכר בציון ממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר בכפוף להשלמת קורסים כנדרש על-פי התכנית להסבת אקדמאיים (ראה בהמשך)*.
- לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

*קורסי השלמה הם:

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

- 308.2004 אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה 4 נ'
 319.1405 ליקויי למידה 2 נ'

נ' 3	319.1609 סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל
נ' 4	319.2534 מבוא לשפה ודיבור
נ' 2	308.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית
נ' 2	319.1406 מבוא ללמידה
נ' 2	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
	<u>וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):</u>
נ' 2	319.2502 פיגור שכלי
נ' 2	319.2503 אוטיזם
נ' 2	319.1608 מבוא ללקויות שמיעה
נ' 2	318.2203 פסיכולוגיה אבנורמלית

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 במוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנה, במהלכה לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה, והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שלוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

1. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
2. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
3. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
- ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.

הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

319.1403 סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד 2 נ'

קורסי חובה שנה ב'

319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד 2 נ'

319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון 2 נ'

קורסי חובת בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

- 308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון 2 נ'
- 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 319.1401 צוות רב מקצועי 2 נ'
- 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה 4 נ'

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

- 319.1401 צוות רב מקצועי 2 נ'
- 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה 4 נ'
- 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים 2 נ'
- 313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר 2 נ'
- 313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי 2 נ'
- 313.3155 רב-תרבותיות ותכנון לימודים 4 נ'
- 313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים 2 נ'
- 313.2102 יושם תפיסות ועקרונות קוריקולאריים (לא יינתן בתשע"א) 4 נ'
- 316.2002 מערכת החינוך בישראל 2 נ'
- 313.2510 לשון דבורה ולשון כתובה (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 313.2512 דר-לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה 2 נ'
- 313.2500 טקסטים כמשקפים מודלים תרבותיים (לא יינתן בתשע"א) 2 נ'
- 313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים 2 נ'
- 313.2502 פנטזיה דמיון ופדגוגיה 2 נ'
- 316.2007 גיבוש ופתוח צוות 2 נ'
- 308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון 2 נ'

**תחומי הדיקטטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

נ' 2	319.2406 אוטיזם – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2503)
נ' 2	319.2407 אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2406)

II תחום

נ' 2	319.2408 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2502)
נ' 2	319.2409 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2408)

III תחום

נ' 2	319.2412 לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	319.2413 לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה* (לא יינתן בתשע"א)

IV תחום

נ' 2	319.2414 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית (קדם 318.2203)
נ' 2	319.2415 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה (המשך של 319.2414)

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה (בשנה א' ובשנה ב')

נ' 4	319.1407 אימונים בהוראה -א'
נ' 4	319.1408 אימונים בהוראה-ב'

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד (במסלול חד-שנתי)

תנאי קבלה

1. מתקבלים תלמידים שסיימו תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך).*
2. הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
3. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

4 נ'	308.2004	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
3 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	319.2503	אוטיזם
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנה, במהלכה לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה, והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שלוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

- א. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
  - ב. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
  - ג. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.
- הלימודים במסלול נמשכים שנה. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה

נ' 2	319.1403	סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד
נ' 2	319.2562	תכנון לימודים בחינוך מיוחד
נ' 2	319.2403	נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון

קורסי חובה בחירה – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

קורסי בחירה – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים
נ' 2	313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר
נ' 2	313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי
נ' 4	313.3155	רב־תרבותיות ותכנון לימודים
נ' 2	313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים
נ' 4	313.2102	ישום תפיסות ועקרונות קוריקולאריים (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	316.2002	מערכת החינוך בישראל
נ' 2	313.2510	לשון דבורה ולשון כתובה (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	313.2512	דו־לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
נ' 2	313.2500	טקסטים כמשקפים מודלים תרבותיים (לא יינתן בתשע"א)
נ' 2	313.2501	בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
נ' 2	313.2502	פנטזיה דמיון ופדגוגיה
נ' 2	316.2007	גיבוש ופתוח צוות
נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

נ' 2	319.2406	אוטיזם – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2503)
	319.2407	אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה
נ' 2		(המשך של 319.2406)

II תחום

נ' 2	319.2408	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית (קדם 319.2502)
	319.2409	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה
נ' 2		(המשך של 319.2408)

III תחום

נ' 2	319.2412	לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"א)
	319.2413	לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה*
נ' 2		(לא יינתן בתשע"א)

IV תחום

	319.2414	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית
נ' 2		(קדם 318.2203)
	319.2415	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש –
נ' 2		התנסות בכתה (המשך של 319.2414)
		*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה

נ' 8	319.1409	אימונים בהוראה – א'
נ' 8	319.1410	אימונים בהוראה – ב'

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' יוסי גוטמן

מטרות ומבנה

המטרה המרכזית של לימודי תואר שני היא ליצור תשתית רחבה של ידע, חשיבה ומיומנויות, שיאפשרו לתלמיד למלא תפקידים בכירים בתחומים של מחקר וחינוך של אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים על בסיס לימודי תואר ראשון בחינוך מיוחד (או תכנית השלמות המשמשת כתנאי קדם).

המטרות הספציפיות של הלימודים:

1. העמקת הידע, הגישה הביקורתית והיכולת המחקרית בתחומי האבחון והטיפול החינוכי באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
  2. העמקת הידע ובחינה מחקרית של דרכי אבחון והתערבות בקרב אוכלוסיות אלו.
  3. העמקת הבנת האינטגרציה בין התחום הקוגניטיבי, הרגשי, והחברתי.
- במסגרת החוג ניתן ללמוד בנוסף ללימודי תואר שני כללי, באחת מארבע ההתמחויות: התמחות **באוטיזם ולקויות התפתחותיות**, התמחות **בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות**, התמחות **בגיל הרך** והתמחות **במחשבים בחינוך**.

תנאי קבלה

- א. 1. תואר ראשון חד-חוגי בחינוך מיוחד או בשני חוגים, שאחד מהם חינוך מיוחד בממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
  2. תלמידים שסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים, אישור רשמי לממוצע הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר ראשון.
  3. בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך מיוחד העומדים בתנאי הקבלה לאחר השלמת לימודים בקורסי השלמה (ראה בהמשך).
  4. בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
  5. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.
- ב. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ג. ציון 75 בבחינת כניסה באנגלית במסגרת החוג לחינוך מיוחד.
- ד. שתי המלצות לגבי יכולת המועמד, המלצה אחת אקדמית והמלצה אחת מקצועית הכוללת התייחסות למרכיבים מקצועיים ואישיים (נספח 4ב' ו-4ג') יש לשלוח ישירות לחוג.

מפאת החיסיון לא נוכל למסור לידי המועמדים את ההמלצות.

- ה. טופס פרטים אישיים (נספח 4) יש לשלוח ישירות לחוג.
- ♦ ועדת הקבלה של החוג תדון אך ורק במועמדים שהעבירו מראש את כל החומר הרלוונטי כמפורט בתנאי הקבלה.
- ♦ בחוג לחינוך מיוחד מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למסלול לימודי שביקש (להלן), גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.
- ♦ על סמך הנתונים שיוגשו יוזמנו חלק מהמועמדים לראיון אישי ו/או קבוצתי.

תנאי מעבר משנה לשנה

תנאי המעבר הינם בהתאם לתנאי המעבר שנקבעו על-ידי תקנון לימודי תואר שני.

לימודי השלמה במסגרת לימודי התואר השני

1. לבעלי תואר ראשון, שסיימו לימודיהם בתחומי לימוד המקוריים לחינוך מיוחד ושאינם תואמים לתנאי הקבלה לחוג לחינוך מיוחד, ייקבעו לימודי השלמה שונים (עד 16 שעות שבועיות סמסטריאליות, מקסימום 4 קורסים) לפי תכניות ההשלמה של החוג. פטור מלימודי השלמה יינתן אך ורק על בסיס הצגת מסמכים רשמיים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר.
  2. על מנת לקבל אישור מעבר למעמד של תלמיד "מן מהמניין" והרשמה לשנה השנייה יש לסיים את לימודי ההשלמה בשנת הלימודים הראשונה בציון 80 לפחות בכל קורס.
  3. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה, שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות במסגרת לימודי תואר ראשון, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחויבו בקיץ תש"ע (פתיחת הקורסים בקיץ מותנית במספר הנרשמים) או בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בקורסי השלמה כלהלן:
השלמות בשיטות מחקר
השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
שיטות מחקר איכותניות
  4. לגבי כל קורס עברו מבוקש פטור, יש להמציא את המסמכים הבאים: סילבוס, ציון (80 לפחות) היקף הקורס (שעות), נקודות זכאות, שם ותואר המרצה, יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום.
  5. בקשות לפטור מלימודי השלמה (על סמך קבלת ציון סופי בלימודי התואר הראשון) יש להגיש עד היום הראשון לפתיחת שנת הלימודים. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים.
- לא יידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

מועמד שאינו עומד ברמת הקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני, להתקבל לשנת לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני, בכפוף לתקנון לימודים לתואר שני סעיף 8.12.

עם סיום ההשלמות, על התלמיד להירשם מחדש ולהציג את מועמדותו ללימודי תואר שני.

רשימת קורסי השלמה לכל המועמדים

(ייתכנו קורסים נוספים או שונים בהחלטת ראש החוג)

2 שש"ס	סוגיות בחינוך מיוחד	319.1609
1 שש"ס	סוגיות בחינוך מיוחד- תרגיל	319.1609
2 שש"ס	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
4 שש"ס	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה	308.2004
2 שש"ס	ליקויי למידה*	319.1405
2 שש"ס	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553

לימודי השלמה נוספים למועמדים להתמחויות

אוטיזם ולקויות התפתחותיות:

2 שש"ס	אוטיזם	319.2503
2 שש"ס	פיגור שכלי	319.2502
2 שש"ס	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות:

2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
4 שש"ס	תיאוריות אישיות	318.2215

הגיל הרך/מחשבים בחינוך:

2 שש"ס	אוטיזם	319.2503
2 שש"ס	פיגור שכלי	319.2502

או:

2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
4 שש"ס	תיאוריות אישיות	318.2215

*על-פי החלטת ועדת קבלה חלק מהסטודנטים יחויבו בקורס קדם: "מבוא ללמידה" – 319.1406 (2 שש"ס)

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל לימודים בקורסים שונים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). במסגרת המסלול יש ללמוד היקף של 36 שש"ס במשך ארבעה סמסטרים. שנה נוספת במסלול זה מיועדת לכתיבת התיזה. המסויימים במסלול א' זכאים להמשיך לתואר שלישי בעתיד בכפוף להישגים בלימודי המ"א. הקבלה למסלול א' תלויה בהחלטה של ועדת הקבלה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגים, בו, שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות והתקשרות עם מנחה (מתוך מרצי החוג) המורשה להנחות עבודת גמר מחקרית עד תחילת שנת הלימודים השנייה.

רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל סטודנט או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו. את רשימת המורשים להנחות ואת ההנחיות לכתיבת עבודת הגמר (תיזה) ניתן לקבל במזכירות החוג או באתר החוג (במדריך לתלמידי התואר השני תשע"א).

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים ועמידה בבחינה מסכמת. במסגרת מסלול זה יש ללמוד היקף של 44 שש"ס במשך ארבעה סמסטרים. סיום במסלול ב' איננו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מסלול אישי (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים הנהוגה בחוג. במסלול זה התלמיד מחויב במסכת שעות לימוד כמו במסלול א' (36 שש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שילווח תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה / מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שניה בחוג, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים ללמוד במסלול זה ייפנו למרכז החוג עד תאריך 1.4.11 ויזומנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי החוג, בתאום עם יו"ר ועדת מ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בווהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים ובמסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום לימודי השנה הראשונה ללימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה תקנון לימודי תואר שני).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים בכל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר.

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים, בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או לחוג שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

הגשת עבודות:

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות בחוג.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת החוג. דרישות נוספות מפורטות בהמשך.
- אין להגיש עבודה משותפת.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- השתתפות בסמינריון לשם הגשת רפרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. התלמיד רשאי, בהסכמת המורה, להגיש את העבודה במהלך הסמסטר העוקב ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה. (אם ישנה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר- אויר רשום).
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג ולחתום על טופס הצהרה על הגשת עבודה סמינריונית.
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידי.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון או באישור המרצה.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את ההצעה הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג המורשים להנחות עבודת גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג או מחוצה לו במגבלות מסוימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה.

הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ובאתר החוג.

נוהל עבודה מסכמת במסלול ב'

רשאים להבחן בבחינת הגמר אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר הראשון, לאחר סיום כל החובות לתואר.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי **במסלול א' או מסלול אישי או מסלול מואץ למ"א** מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
30%	2 עבודות סמינריוניות
30%	שאר הקורסים
סה"כ 100%	

הציון הסופי **במסלול ב'** מורכב כלהלן:

20%	בחינת גמר
40%	עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים
סה"כ 100%	

תוכניות הלימודים למ"א כוללות תכנית לימודים כללית או בחירה של אחת מארבע תכניות ההתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
	קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס) כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)	שנה א' חובה
	הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)	
3 קורסי בחירה מהחוג (12 שש"ס)	4 קורסי קורס בחירה מהחוג (16 שש"ס)	שנה א' בחירה
2 קורסי בחירה מהחוג (8 שש"ס)	3 קורסי בחירה מהחוג (12 שש"ס)	
2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג (6 שש"ס)	3 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג (10 שש"ס)	שנה ב' בחירה
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
הליכי מחקר יחידניים (חובה למסלול א' בלבד)	319.4586*

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תזה).

קורסי בחירה

קורסי בחירה בחוג

חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	319.4588
רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	319.4521
המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	319.4509
היבטים נורופסיכולוגיים של הפרעות הקשת האוטיסטית	319.4544
זיכרון בקשת האוטיסטית (קדם 319.4544)	319.4536
(לא יינתן בתשע"א)	
עיבוד רגש בקשת האוטיסטית (קדם 319.4544)	319.4559
(לא יינתן בתשע"א)	
קוגניציה ותפיסה בספקטרום האוטיסטי	319.4539
(קדם 319.2501)	
תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות	319.4501
תקשורתיות (לא יינתן בתשע"א)	
המתבגר והבוגר עם המוגבלות (לא יינתן בתשע"א)	319.4597
המטפל בעבודה טיפולית	319.4598
המשפחה הפוסט-מודרנית: ספרות ומחקר	319.4505

319.4534	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"א)	שיעור	4 שש"ס
319.4587	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	שיעור	4 שש"ס
319.4522	CBT טיפול קוגניטיבי-התנהגותי	שיעור	4 שש"ס
319.4528	ניתוח יישומי של התנהגות (לא יינתן בתשע"א)	שיעור	4 שש"ס
319.4524	הפרעות רגשיות: אבחון ודרכי טיפול	שיעור	4 שש"ס
319.4519	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	סמינריון	4 שש"ס

קורסי בחירה בפקולטה לחינוך (מותנה באישור המרצה והחוג)

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לחוג.

318.4217	אינטליגנציה ועיבוד מידע:		
	קוגניציה, רגש ונירוביולוגיה	סמינריון	4 שש"ס
318.4101	התפתחות ולמידה בגיל הרך	שיעור	4 שש"ס
313.4607	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
313.4608	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	שיעור	2 שש"ס
313.4500	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	שיעור	4 שש"ס
313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך (לא יינתן בתשע"א)	סמינריון	4 שש"ס
318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית (קדם 318.4101) (לא יינתן בתשע"א)	שיעור	2 שש"ס
318.4269	פסיכולוגיה של המבוגר: מגיל 20 עד סוף החיים	סמינריון	4 שש"ס
318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תוכניות והערכת יעילות (קורס קדם 318.4101)	סמינריון	4 שש"ס
318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות (קורס קדם: רקע במחקר איכותני 316.2001)	סמינריון	4 שש"ס
318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	סמינריון	4 שש"ס
318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	שיעור	2 שש"ס
318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך	שיעור	2 שש"ס
316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4016	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	שיעור	4 שש"ס
316.4018	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	סמינריון	4 שש"ס
316.4020	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס

שיעור 4 שש"ס

316.4036 פיתוח ארגוני במערכות חינוך

שיעור 4 שש"ס

316.4057 ניהול קונפליקטים במערכת החינוך

התמחויות במסגרת לימודי תואר שני

הקבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יכול סטודנט לקבל אישור [ספח] לגבי ההתמחות, עם תום לימודיו). כדי לקבל ספח המאשר את הלימודים בהתמחות בתום הלימודים לתואר שני, על התלמידים ללמוד לפחות 4 קורסי חובה (סה"כ לפחות 16 שש"ס בהתמחות) ופרקטיקום בתחום ההתמחות (בהתמחויות הרלוונטיות). תלמיד במסלול א' חייב לבחור בנושא לתיזה בתחום ההתמחות.

התמחות באוטיזם ובלקויות התפתחותיות

ראש ההתמחות: ד"ר אורית חצרוני

ההתמחות "אוטיזם ולקויות התפתחותיות" נועדה לפתח ולקדם את הידע וההבנה התיאורטיים, המחקריים והיישומיים בתחומי אוטיזם ולקויות התפתחותיות תוך אפשרות להתמקדות בקשרי הגומלין בין התהליכים חינוכיים, תהליכי הלמידה ותהליכי ההוראה. ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של תחומים אלו.

תוכניות הלימודים בהתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס) כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)		שנה א' חובה
הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)		
1 קורס חובה מתוך ההתמחות (4 שש"ס)		
2 קורסי בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	3 קורסי בחירה מההתמחות (12 שש"ס)	שנה א' בחירה
פרקטיקום בשדה + 1 קורס חובה מלווה את הפרקטיקום (4 שש"ס)		שנה ב' חובה
1 קורס חובת בחירה מתוך ההתמחות (4 שש"ס)	1 קורס חובת בחירה מתוך ההתמחות (4 שש"ס)	
2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (6 שש"ס)	4 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (14 שש"ס)	שנה ב' בחירה
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

שעור ותרגיל 4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
סדנא 2 שש"ס	כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
שיעור 4 שש"ס	הליכי מחקר יחידניים (חובה למסלול א' בלבד)*	319.4586
* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).		

קורסי חובה בהתמחות

קורסי חובה בשנה א'

שיעור 2 שש"ס	הערכה, התערבות וסוגיות מתקדמות בספקטרום האוטיסטי	319.4511
שיעור 2 שש"ס	הערכה והתערבות בלקויות התפתחותיות	319.4512

קורס חובה בשנה ב'

סדנא 2 שש"ס	מן התיאוריה לשדה באוטזים ולקויות התפתחותיות א' (קורס עם פרקטיקום)*	319.4513
סדנא 2 שש"ס	מן התיאוריה לשדה באוטזים ולקויות התפתחותיות ב' (קורס עם פרקטיקום)*	319.4516
*קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים בנוסף לקורס בן 4 שש"ס שיינתן באוניברסיטה		

קורסי חובת בחירה בהתמחות

שיעור 2 שש"ס	היבטים נוירופסיכולוגיים של הפרעות הקשת האוטיסטית	319.4544
שיעור 2 שש"ס	זיכרון בקשת האוטיסטית (קדם 319.4544) (לא יינתן בתשע"א)	319.4536
סמינריון 4 שש"ס	עיבוד רגש בקשת האוטיסטית (קדם 319.2501) (לא יינתן בתשע"א)	319.4559
שיעור 2 שש"ס	קוגניציה ותפיסה בספקטרום האוטיסטי (קדם 319.2501)	319.4539
שיעור 4 שש"ס	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	319.4521
שיעור 4 שש"ס	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות (לא יינתן בתשע"א)	319.4501
שיעור 4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	319.4587

קורסי בחירה

קורסי בחירה בחוג

319.4509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	סמינריון 4 שש"ס
319.4597	המתבגר והבוגר עם המוגבלות (לא יינתן בתשע"א)	סמינריון 4 שש"ס
319.4588	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	סמינריון 4 שש"ס
319.4598	המטפל בעבודה טיפולית	סמינריון 4 שש"ס
319.4519	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	סמינריון 4 שש"ס
319.4534	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"א)	שיעור 4 שש"ס
319.4524	הפרעות רגשיות: אבחון ודרכי טיפול	שיעור 4 שש"ס

קורסי בחירה בפקולטה לחינוך (מותנה באישור המרצה והחוג)

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לחוג.

318.4101	התפתחות ולמידה בגיל הרך*	שיעור 4 שש"ס
318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית (קדם 318.4101) (לא יינתן בתשע"א)	שיעור 2 שש"ס
318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות והערכת יעילות (קדם 318.4101)	סמינריון 4 שש"ס
318.4158	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים – חלק א' (לא יינתן בתשע"א)	שיעור 2 שש"ס
318.4159	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים – חלק ב' (לא יינתן בתשע"א)	שיעור 2 שש"ס
318.4129	למידה ותוכניות בגיל הרך	שיעור 2 שש"ס
318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	סמינריון 4 שש"ס
318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	שיעור 2 שש"ס
318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך	שיעור 2 שש"ס
313.4607	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	שיעור 2 שש"ס
313.4608	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	שיעור 2 שש"ס
313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך (לא יינתן בתשע"א)	סמינריון 4 שש"ס
318.4101	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	סמינריון 4 שש"ס

שיעור	4 שש"ס	316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך
		316.4016	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים
שיעור	4 שש"ס	316.4018	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות
סמינריון	4 שש"ס	316.4020	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך
שיעור	4 שש"ס	316.4036	פיתוח ארגוני במערכות חינוך
שיעור	4 שש"ס	316.4057	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך

קורסי בחירה מחוץ לפקולטה (מותנה באישור המרצה והחוג)

		320.4236	האדם האוטיסט לאורך מעגל החיים: ליקויים, עוצמות והשתתפות
שיעור	2 שש"ס	320.4157	עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים

*ניתן לקחת קורסים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך באישור ראש ההתמחות. תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לשיעורי החוג.

התמחות בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות

ראש ההתמחות: פרופ' יוסי גוטמן

ההתמחות "הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות" נועדה לפתח ולקדם את הידע וההבנה התיאורטיים, המחקריים והיישומיים בתחומי הוראה, למידה, הדרכה וחינוך בקרב יחידים במערכת החינוכית שמאובחנים כבעלי הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות. ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של תחומים אלו ולעורר עניין, ידע והבנה בתחומים אלו.

תוכניות הלימודים בהתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
	קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס)	שנה א' חובה
	כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)	
	הליכי מחקר יחידיניים (4 שש"ס)	
	1 קורס חובה מתוך ההתמחות (4 שש"ס)	
2 קורסי חובת בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	3 קורסי חובת בחירה מההתמחות (12 שש"ס)	שנה א' בחירה
	פרקטיקום בשדה + 1 קורס חובה מלווה את הפרקטיקום (4 שש"ס)	שנה ב' חובה

מסלול א'	מסלול ב'	
1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	שנה ב' בחירה
2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (6 שש"ס)	4 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (14 שש"ס)	
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000	שעור ותרגיל 4 שש"ס
כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137	סדנא 2 שש"ס
הליכי מחקר יחידיניים (חובה למסלול א' בלבד)*	319.4586	שיעור 4 שש"ס

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).

קורסי חובה בהתמחות

קורס חובה בשנה א'

הערכה, התערבות – הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות	319.4514	שיעור 4 שש"ס
---	----------	--------------

קורס חובה בשנה ב'

מן התיאוריה לשדה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – א' (קורס עם פרקטיקום)*	319.4515	שיעור 2 שש"ס
מן התיאוריה לשדה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – ב' (קורס עם פרקטיקום)*	319.4517	שיעור 2 שש"ס

*קורס חובה בשנה ב'. קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים בנוסף לקורס בן 4 שש"ס שיינתן באוניברסיטה.

קורסי חובת בחירה בהתמחות

CBT טיפול קוגניטיבי-התנהגותי	319.4522	שיעור 4 שש"ס
ניתוח יישומי של התנהגות (לא יינתן בתשע"א)	319.4528	שיעור 4 שש"ס
הפרעות רגשיות: אבחון ודרכי טיפול	319.4524	שיעור 4 שש"ס
קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	319.4519	סמינריון 4 שש"ס
המטפל בעבודה טיפולית	319.4598	סמינריון 4 שש"ס

קורסי בחירה
קורסי בחירה בחוג

		מחקר ופסיכופתולוגיה – מבט ביקורתי (לא יינתן בתשע"א)	319.4523
4 שש"ס	שיעור		
4 שש"ס	שיעור	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"א)	319.4534
4 שש"ס	שיעור	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)	319.4587
4 שש"ס	סמינריון	המתבגר והבוגר עם המוגבלות (לא יינתן בתשע"א)	319.4597
4 שש"ס	סמינריון	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	319.4509
4 שש"ס	סמינריון	המשפחה הפוסט-מודרנית: ספרות ומחקר	319.4505
4 שש"ס	שיעור	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	319.4521

קורסי בחירה בפקולטה לחינוך (מותנה באישור המרצה והחוג)

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לחוג

		ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית (קדם 318.4101) (לא יינתן בתשע"א)	318.4163
2 שש"ס	שיעור		
		אינטליגנציה ועיבוד מידע:	318.4217
4 שש"ס	סמינריון	קוגניציה, רגש ונירוביולוגיה	
4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של המבוגר: מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
		התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תוכניות והערכת	318.4117
4 שש"ס	סמינריון	יעילות (קדם 318.4101)	
		אנתרופולוגיה של ילדות (קדם: רקע במחקר איכותני	318.4113
4 שש"ס	סמינריון	(316.2001)	
		טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך (לא יינתן בתשע"א)	313.4029
4 שש"ס	סמינריון		
4 שש"ס	שיעור	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	313.4500
4 שש"ס	שיעור	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	316.4001
		מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	316.4016
4 שש"ס	שיעור		
4 שש"ס	סמינריון	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	316.4018
4 שש"ס	סמינריון	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	316.4020

שיעור 4 שש"ס

316.4036 פיתוח ארגוני במערכות חינוך

שיעור 4 שש"ס

316.4057 ניהול קונפליקטים במערכת החינוך

*ניתן לקחת קורסים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך באישור ראש ההתמחות. תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לשיעורי החוג.

התמחות במחשבים

(בשיתוף עם החוג למידה, הוראה והדרכה)

ראש ההתמחות: ד"ר דני בן-צבי

ההתמחות "מחשבים בחינוך" נועדה לקדם את ההבנה בנוגע להיבטים של קשרי הגומלין בין תהליכים חינוכיים, תהליכי למידה והוראה ובין טכנולוגיות חדשניות (כגון מחשבים, תקשוב ואינטרנט). ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של נושאים הקשורים לחינוך וטכנולוגיות חדשניות, וכן לעודד אותם למלא תפקיד פעיל בהתמודדות של מערכות חינוכיות עם תהליכי הטמעה של טכנולוגיות אלו.

תוכניות הלימודים בהתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס) כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)		שנה א' חובה
הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)		
2 קורסי חובה מתוך ההתמחות (8 שש"ס)		
1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי חובת בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	שנה א' בחירה
1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי חובת בחירה מתוך החוג (8 שש"ס)	שנה ב' חובת בחירה
3 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (10 שש"ס)	4 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (14 שש"ס)	שנה ב' בחירה
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

ש"ס 4	שעור ותרגיל	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
ש"ס 2	סדנא	כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
ש"ס 4	שיעור	הליכי מחקר יחידניים (חובה למסלול א' בלבד)*	319.4586

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).

קורסי חובה של ההתמחות

ש"ס 4	שיעור	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	313.4500
ש"ס 4	שיעור	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	319.4587

קורסי חובת בחירה של ההתמחות

ש"ס 4	סמינריון	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	318.4104
ש"ס 4	סמינריון	מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי	313.4605
ש"ס 2	שיעור	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	313.4607
ש"ס 2	שיעור	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	313.4608
ש"ס 4	סמינריון	חינוך בישראל במבט וירטואלי	313.4615
ש"ס 4	סמינריון	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית בסביבה עתירת טכנולוגיה	317.4019
ש"ס 4	סמינריון	למידת באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	313.4601
ש"ס 4	סמינריון	חשיבה ולמידה דרך מודלים ממוחשבים	313.4033
ש"ס 4	סמינריון	למידה ניידת	313.4035
ש"ס 4	שיעור	עיצוב סביבות למידה עתירות טכנולוגיה (קורס מתקדם)	313.4104
ש"ס 4	שיעור	סוגיות נבחרות בתכנון לימודים	

קורסי בחירה בחוג

ש"ס 4	סמינריון	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	319.4509
ש"ס 4	סמינריון	המתבגר והבוגר עם המוגבלות (לא יינתן בתשע"א)	319.4597
ש"ס 4	סמינריון	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	319.4588
ש"ס 4	סמינריון	המטפל בעבודה טיפולית	319.4598
ש"ס 4	סמינריון	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	319.4519

		מחקר ופסיכופתולוגיה – מבט ביקורתי	319.4523
שיעור	4 שש"ס	(לא יינתן בתשע"א)	
שיעור	4 שש"ס	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"א)	319.4534
שיעור	4 שש"ס	הפרעות רגשיות: אבחון ודרכי טיפול	319.4524
שיעור	4 שש"ס	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	319.4521
שיעור	4 שש"ס	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות (לא יינתן בתשע"א)	319.4557

התמחות בגיל הרך

(בשיתוף עם החוג ליעוץ והתפתחות האדם)

ראש ההתמחות: פרופ' ענת שר

ההתמחות בגיל הרך כוללת מקבץ קורסים עם הדגשים תיאורטיים, מחקריים ויישומיים שנועדו להרחיב ולהעמיק יידע בנושאים התפתחותיים וחינוכיים בינקות ובילדות המוקדמת.

כל תלמיד המתקבל להתמחות חייב בדרישות החוג או התכנית שבמסגרתה התקבל ללימודי המ"א.

תוכניות הלימודים בהתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
		שנה א' חובה
קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס)		
כתיבה אקדמית בחינך המיוחד (2 שש"ס)		
הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)		
2 קורסי חובה מתוך ההתמחות (8 שש"ס)		
1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי חובת בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	שנה א' בחירה
2 קורסי חובת בחירה מתוך ההתמחות (6 שש"ס)		שנה ב' חובה
1 קורס בחירה מתוך החוג (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה מתוך החוג (8 שש"ס)	שנה ב' בחירה
1 קורס בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (8 שש"ס)	
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

שעור ותרגיל 4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
סדנא 2 שש"ס	כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
שיעור 4 שש"ס	הליכי מחקר יחידיניים (חובה למסלול א' בלבד)*	319.4586
* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).		

קורסי חובה בהתמחות

קורס חובה

שיעור 4 שש"ס	התפתחות ולמידה בגיל הרך*	318.4101
	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות	318.4163
שיעור 2 שש"ס	חינוכית (קדם 318.4101) (לא יינתן בתשע"א)	
שיעור 4 שש"ס	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	319.4521
סמינריון 4 שש"ס	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	319.4509
* הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 318.4101 משמש תנאי קדם לכל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.		

קורסי חובת בחירה בהתמחות

שיעור 4 שש"ס	טכנולוגיה סיועית ויישומי מחשב בחינוך המיוחד	319.4587
שיעור 2 שש"ס	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	318.4124
	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים	318.4158
סמינריון 2 שש"ס	וסביבתיים – א' (לא יינתן בתשע"א)	
	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים	318.4159
סמינריון 2 שש"ס	וסביבתיים – א' (לא יינתן בתשע"א)	
שיעור 4 שש"ס	ניורופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית	308.4132
שיעור 2 שש"ס	למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך	318.4129
סמינריון 2 שש"ס	הקריירה ההורית א'	318.4277
סמינריון 2 שש"ס	הקריירה ההורית ב'	318.4278
	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות	319.4501
שיעור 4 שש"ס	תקשורתיות (לא יינתן בתשע"א)	
סמינריון 4 שש"ס	המשפחה הפוסט מודרנית: ספרות ומחקר	319.4505
	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע	318.4104
סמינריון 4 שש"ס	בגיל הרך	
סמינריון 4 שש"ס	המטפל בעבודה טיפולית	319.4598

		318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות והערכת יעילות (קורס קדם 318.4101)
סמינריון 4 שש"ס			
סמינריון 4 שש"ס		318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים
		318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות
סמינריון 4 שש"ס		(316.2001)	(תנאי קדם – רקע במחקר איכותני)
שיעור 2 שש"ס		318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך
שיעור 2 שש"ס		318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך

קורסי בחירה מחוץ לחוג

		308.4096	התפתחות המח והקוגניציה מינקות ועד בגרות
שיעור 4 שש"ס			
שיעור 4 שש"ס		308.4095	התפתחות קריאה וכתובה בגיל הרך
		308.4134	לקויות למידה בחשבון: היבטים קוגניטיביים
			נירו פסיכולוגיים התפתחותיים וחינוכיים
שיעור 2 שש"ס			(לא יינתן בתשע"א)
		313.0000	הערכת וכניות ופרוייקטים בחינוך

תכנית הלימודים לדוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' שונית רייטר

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטור בפילוסופיה" (Ph.D). מטרתה להכשיר את בוגריה לעבודה במחקר, בהוראה וביישום בתוכניות חינוך וטיפול בתחום החינוך המיוחד ובתחומים נלווים.

הפרטים המלאים המעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי תואר השלישי באתר החוג לחינוך מיוחד (כניסה מתוך אתר החוג <http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed>) תמצית הדברים מובאת להלן, אך המעוניינים בלימודי הדוקטורט בחוג לחינוך מיוחד מתבקשים להיעזר באתר לקבלת הפרטים במלואם.

- 1. תנאי קבלה:** בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחינוך מיוחד תתקבלנה מתלמידים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 86 לפחות וציון של 90 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני (תיזה). לא ניתן להתקבל ללימודי דוקטורט ללא עבודת גמר מחקרית (תיזה) במסגרת לימודי תואר שני. על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.
- 2. ההרשמה מותנית בתיאום מוקדם עם מנחה אישי (מקרב מנחי הדוקטורט בחוג) אשר מעוניין להנחות את המועמד בנושא המיועד.**
- 3. תלמיד תואר שלישי בחוג נידרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי קביעת המנחה ואישור וועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשנה א' (בשלב א' ללימודים). קורס החובה" מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" יינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:**
  - 01.ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח
  - 02.ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח
- 4. מנחה עבודת הד"ר והוועדה המלווה, במידה ומונתה ועדה מלווה, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים והיקפה, והדבר טעון אישור ועדת הדוקטורט החוגית. על התלמיד להשתתף בקורסים, למלא את חובותיו על-פי דרישות כל קורס (כולל בחינה או עבודות). המנחה יוכל לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף 3, בהתאם לצרכי עבודת המחקר, באישור ועדת הד"ר ובלבד שלא תעלה על 16 ש"ס ולא יותר מ-4 קורסים.**
- 5. מומלץ כי תכנית הלימודים המאושרת על-ידי המנחה והוועדה (כולל לימודי השלמה) תושלם עד תום השנה הראשונה ללימודים.**

6. כל תכתובת של התלמיד עם ועדת הדוקטורט בעניינים אקדמיים חייבת להתבצע בידיעת המנחה ובאישורו בכתב.
7. דרישות אקדמיות נוספות הינן בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים.
8. על מנת להגיש מועמדות ללימודי דוקטורט יש לקנות ערכת הרשמה לתארים מתקדמים לפני הגשת תיק המועמדות בחוג. את הערכה ניתן לרכוש בחנות "אקדמון" באוניברסיטה או בחנויות ברשת "סטימצקי" ולשלם בבנק הדואר את ספח ההרשמה או שניתן להירשם דרך האינטרנט. לאחר מכן, יש לפנות למדור הרשמה באוניברסיטה לפתיחת תיק מועמדות, כשאליו יש לצרף את שובר התשלום וגיליון ציונים של תואר ראשון ושני. בנוסף, יש למלא את הטפסים הנדרשים על-ידי החוג, וכן להגיש קדם-הצעת מחקר לדוקטורט. הטפסים וההנחיות נמצאים להורדה באתר החוג. ויש להגישם בארבעה עותקים לחוג לגב' שרה עלמני, מרכזת החוג.
9. המעוויינים במלגת השתלמות מתבקשים לפנות לאתר הרשות ללימודים מתקדמים לקבלת פרטים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא ארבע שנים.

שלב מחקר א': משך הלימודים לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר/קיץ). במהלך הלימודים יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה להצעה, להגיש לוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי לעיון ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': משך הלימודים לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים יידרש התלמיד להשלים את המחקר ואת כתיבת עבודת הדוקטורט.

*פרטים על הליכי ומועדי הרשמה ניתן למצוא במזכירות החוג ובאתר האינטרנט:

[/http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed/](http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed/)

חינוך מתמטי

חוג לימודים לתואר שני (M.A. ו- M.Sc.)

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: פרופ' אנה ספרד

יו"ר הוועדה לתעודת הוראה: פרופ' אנה ספרד

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אירית פלד

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' רוזה לייקין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן-המניין: פרופ' מיכל ירושלמי (בשבתון בסמסטר א'), פרופ' פרלה נשר (אמריטוס), פרופ' אנה ספרד.

פרופסור חבר: פרופ' רוזה לייקין.

מרצה בכיר: ד"ר דני בן-צבי, ד"ר אירית פלד.

עמית הוראה: ד"ר ברברה בנטל, ד"ר ורדה טלמון.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' שרה קרפיק

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8249122; פקס: 04-8249354

מיקום: חדר 433, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: skarpik@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://mathed.haifa.ac.il>

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

תעודת הוראה במתמטיקה

יו"ר הועדה לתעודת הוראה: פרופ' אנה ספרד

בחוג לחינוך מתמטי מתקיימים לימודי תעודת הוראה לבית הספר העל יסודי.

מטרת הלימודים ומהותם

לימודי תעודת ההוראה מיועדים לסטודנטים, אשר סיימו לפחות את החובות של שנה ב' בחוג למתמטיקה.

הסטודנטים בחוג לחינוך מתמטי ירכשו ידע תיאורטי משולב עם ידע מעשי בתחום הוראת מתמטיקה.

הידע התיאורטי: ידע זה כולל נושאים כמו מיומנויות חשיבה מתמטית, קשיי למידה במתמטיקה ושימושי מחשב בלמידת מתמטיקה. כמו כן, נלמדים נושאים כלליים כמו היבטים פסיכולוגיים, חינוכיים ופילוסופיים של למידת והוראת מתמטיקה.

הידע המעשי: ידע זה מבוסס על צפייה של הסטודנטים בבתי-ספר בשיעורים של מקצוע המתמטיקה, התנסות מודרכת בהוראה, הכנת חומרי לימוד, מעורבות בחיי בית-הספר וניתוח מצבי למידה מגוונים.

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנה או שנתיים במהלכם לומד הסטודנט שיעורים בהיקף של 40 נקודות. כמו כן, הסטודנט חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות (במידה ויש לו כאלו). מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על הסטודנט לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תכנית הלימודים

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים: מסלול דו-שנתי ומסלול חד-שנתי. על הסטודנט לצבור 40 נקודות באמצעות הקורסים המפורטים בטבלה. בתכנית דו-שנתית יתקיימו הלימודים לפי החלוקה המוצגת בטבלה. בתכנית חד-שנתית יילמדו כל הקורסים בשנה אחת.

חובות שנה א' (20 נקודות)

מספר	שם	סוג	נקודות
317.2511	תהליכי הוראת מתמטיקה	תרגיל דידקטי	4
317.2503	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה א' – חלק א'	התנסות מעשית	1
317.2505	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה א' – חלק ב'	התנסות מעשית	1
317.2504	אספקטים פסיכולוגיים בהוראת מתמטיקה	שיעור	4
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	שיעור	2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	שיעור	2

2	שיעור	313.1102 חושבים ויוצרים למידה
2	שיעור	313.2250 פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'
2	שיעור	313.2251 פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'

חובות שנה ב' (20 נקודות)

4	סמינר דידקטי	317.3500 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א'
4	סמינר דידקטי	317.3501 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה ב'
1	התנסות מעשית	317.3502 התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה ב' – חלק א'
1	התנסות מעשית	317.3504 התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה ב' – חלק ב'
2	שיעור	317.3503 ניתוח תהליכים בכיתת המתמטיקה
2	שיעור	313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי
2	שיעור	313.2151 לקויות למידה
2	שיעור	313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר
2	שיעור	313.2153 חלופות בהערכת השגי לומדים

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות Office, חיפוש מידע באינטרנט, ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 1.א.1661.317. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.wde.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר. למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

תנאי קבלה

- ◆ לתכנית יתקבלו סטודנטים של החוג למתמטיקה, שסיימו לפחות את כל החובות של שנה ב'.
- ◆ למסלול הדו-שנתי מתקבלים סטודנטים, אשר סיימו לפחות שנה ב' של הב"א בחוג למתמטיקה ולפחות שנה ב' של הב"א בחוג לסטטיסטיקה חד-חוגי. למסלול חד-שנתי מתקבלים סטודנטים, שסיימו את כל חובות הב"א בחוג למתמטיקה ובחוג

לסטטיסטיקה חד-חוגי. ממוצע ציוניהם צריך להיות 75 לפחות (אלו דרישות מינימום שאינן מבטיחות קבלה).

- ◆ במקרים מסויימים יזומנו מועמדים לראיונות קבלה.
- ◆ בדרך כלל יועדפו הסטודנטים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- ◆ סטודנטים, שעברית היא לא שפת האם שלהם, נדרשים להשיג ציון של 115 לפחות בבחינת ידע בעברית (יע"ל).

השלמות

כדי לאפשר לסטודנט בתעודת הוראה להרחיב את ידיעותיו בתכנים של מקצועות הלימוד בבית הספר התיכון (כמפורט בתכנית הלימודים של משרד החינוך), ואם לא למד נושאים אלו בלימודי התואר הראשון שלו, עליו ללמוד שיעורים משלימים במתמטיקה לפי הפירוט שלהלן.

שיעורים משלימים במתמטיקה

הסטודנטים ילמדו במסגרת החוג למתמטיקה שניים מתוך השיעורים הבאים:

שם הקורס

יסודות הגיאומטריה (לא יינתן בתשע"א)

תורת המספרים

יסודות המתמטיקה (לא יינתן בתשע"א)

תורת הגרפים

אשנב למתמטיקה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

במקרים מסויימים תחייב ועדת הקבלה השלמות נוספות בהתאם ללימודי הקודמים של הסטודנט. **השיעורים המשלימים אינם נחשבים במנין נקודות הזכות של הלימודים בחוג לחינוך מתמטי.** על כל חריגה מתכנית ההשלמות המוצעת, יש לקבל אישור מראש החוג. יש לשים לב לדרישות לגבי הציונים בשיעורים הללו.

השלמות נוספות לסטודנטים של החוג לסטטיסטיקה חד-חוגי, כלכלה, מערכות מידע

ומדעי המחשב

שם הקורס

מתמטיקה דיסקרטית

מבוא לתורת הקבוצות האינסופיות

אלגברה מודרנית א'

טופולוגיה

גיאומטריה אנליטית

תורת הגרפים

אשנב למתמטיקה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

נהלים

נהלים הקשורים בתכנית הלימודים

1. תכנית הלימודים המחייבת את הסטודנט היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל הסטודנט את לימודיו בחוג לחינוך מתמטי (ולא השנה בה החל ללמוד בחוג למתמטיקה).
2. החוג רשאי להכניס שינויים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת. שינויים, הודעות באתר החוג, פרסומים על לוח המודעות, ופירסומים אלקטרוניים במהלך השנה מחייבים את הסטודנט.
3. סטודנט שהפסיק לימודיו וחזר ללמוד כעבור תקופה העולה על שנתיים, ילמד לפי תכנית הלימודים של השנה בה חידש לימודיו. תכנית הלימודים שלו תעודכן בהתאם לשינויים שחלו במהלך השנים. אם חלפו שש שנים ומעלה מאז הפסיק הסטודנט את לימודיו, תחול התיישנות על השיעורים שלמד.
4. אם יחולו שינויים בחוג למתמטיקה, ואחד מן השיעורים שנקבעו כחובת השלמה לא יתקיים, הסטודנט יחוייב בקורס אחר על פי הודעת החוג לחינוך מתמטי.
5. כאשר בקורס השלמה מתקיים תרגיל, הסטודנט יחוייב בו כחלק מדרישות ההשלמה.
6. כל שינוי או חריגה מתכנית הלימודים (כמו מעבר ממסלול למסלול, שיעורים חלופיים) יעשה אך ורק על ידי פנייה בכתב לראש החוג ובאישורו.
7. סדר לימוד הקורסים כפי שהוא מופיע בשנתון מחייב את הסטודנט. אין להקדים וללמוד קורסים שלא לפי הסדר הקבוע בתכנית הלימודים אלא באישור ראש החוג. גם במקרה זה לימוד השיעורים הוא על אחריות הסטודנט בלבד. כל שינוי שיחול בתכנית הלימודים יחול גם עליו.
8. הציון הנדרש בכל אחד מהקורסים הבאים: תהליכי הוראת מתמטיקה, תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א' ו-ב', חייב להיות 70 לפחות.

נהלים הקשורים בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה

1. הסטודנטים יתנסו בפעילויות חינוך והוראה בבתי ספר במחוזות חיפה והצפון (כרמיאל, נצרת, נהריה, עכו) במתכונת של יום בשבוע, במסלול הדו-שנתי ויומיים בשבוע במסלול החד שנתי. לשם כך הסטודנטים מתבקשים לפנות בוקר עד שני בקרים בשבוע לשיבוץ בהתנסות מעשית, בהתאם למסלול הלימודים.
2. סטודנטים ישובצו בבתי הספר השונים לפי שיקולים ענייניים, שאינם בהכרח שיקולי הקרבה לאיזור מגוריהם או הקרבה לאוניברסיטה. השיבוץ יעשה באמצעות מרכזת ההתנסות המעשית ולא בצורה עצמאית.
3. הסטודנטים יתאמנו בהוראה גם במהלך החופשה בין הסמסטרים.
4. הסטודנטים לא יתאמנו בבתי הספר בהם הם מועסקים כמורים או כממלאי מקום מורים.
5. מורים שהם קרובי משפחה של הסטודנטים לא יוכלו לשמש כמנחים. אימונים כאלה לא ייחשבו. חובה על הסטודנט לדווח למרכזת ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה

- על שיבוצו בטעות לבית הספר בו הוא עובד, בכדי שתוכל לשבצו אצל מנחה אחר או בבית ספר אחר.
6. סטודנטים לא ישובצו פעמיים באותו בית ספר במהלך לימודיהם לתעודת הוראה. חובה על הסטודנט לדווח אם שובץ בטעות לבית הספר בו התאמן בעבר.
7. פטור מהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה א': סטודנטים שעבדו כמורים שבע שנים לפחות, מעל חצי משרה, בהוראת המתמטיקה בכתות ז'-י"ב יוכלו לבקש פטור מהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה א'. את הבקשה בצרוף מסמכים מאגף כח אדם במשרד החינוך, יש להגיש בכתב לראש החוג.
8. במהלך ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה על כל סטודנט ללמד 10 שיעורים מלאים. מחציתם בשנה הראשונה ומחציתם בשנה השניה במסלול הדרשנות, ובמסלול החדשנות מחציתם בסמסטר א' ומחציתם בסמסטר ב'.
9. הציון בכל סמסטר בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה חייב להיות 70 לפחות.
10. הנוכחות בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה היא חובה. הסטודנטים שיחסירו שיעורים יחוייבו בהשלמות בתאום עם מרכזת ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה.
11. סטודנטים שחלה עליהם חובת השלמה בשנת הלימודים העוקבת יחוייבו להרשם מחדש לקורס התנסות מעשית בהוראת המתמטיקה ויחוייבו בתשלום.
12. על כל שינוי במהלך ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה חובה על הסטודנט לדווח למרכזת ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה (העדרות ממושכת, הפסקת לימודים, אי התאמה, וכו').
13. חובה על הסטודנט להתאמן בהוראת המתמטיקה במקביל ללימודיו את הוראת המקצוע (תהליכי הוראת המתמטיקה, תיאוריה ומעשה בהוראת המתמטיקה, ניתוח תהליכים בהוראת המתמטיקה).
14. במקרים מיוחדים ידרש הסטודנט לצפות בשיעורים נוספים, מעבר לנדרש ולהעביר שעורי מבחן נוספים, כפי שיקבע על ידי ראש החוג ומומחי התחום.

סטאז' בהוראה

עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג (לימודים תיאורטיים והכשרה מעשית). כדי ללמד בבית ספר על הסטודנט לקבל את רשיון ההוראה ממשרד החינוך, ואותו יוכל לקבל רק לאחר שנת ההתמחות בבית הספר (עבודת הוראה במתמטיקה בבית ספר על יסודי), המלווה בסדנת התמחות (סדנת סטאז'). במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בבית הספר מורה מיוחד, שיסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על הסטודנט. עבודה זו תהיה בהוראת מתמטיקה בבית ספר על יסודי בהיקף של 8 ש"ש ומעלה, או על פי דרישות עדכניות של משרד החינוך. בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה, בכפוף להנחיות משרד החינוך. סדנת התמחות (סדנת סטאז') מתקיימת באוניברסיטת חיפה ומיקודה ליווי הסטודנט בבית הספר ותמיכה בתהליך

ההתמחות. **הסדנה תמונן על ידי הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה** (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868, או 04-8240208).

בקשות פטור

סטודנט רשאי לבקש פטור משיעור על סמך לימודים או התנסות קודמת באותו תחום. בקשתו תשקל בהתייעצות עם מרצה השיעור. סטודנט שלמד שיעורים מקבילים בחוגים אחרים וסיים בציון 70 לפחות זכאי לפטור בהיקף של עד 8 נקודות. הבקשות תתקבלנה בצרוף תדפיס ציונים וסילבוסים של הקורסים שלמד. ללא מסמכים לא תדון הוועדה בבקשה. שיעורים שיוכרו כפטור לא ישוקללו בציון הגמר וידווחו במערכת השיעורים כפטור.

- ◆ לא ניתן לקבל פעמיים "פטור" על סמך אותו הקורס.
- ◆ את בקשות הפטור יש להגיש עד תחילת שנת הלימודים.

נוכחות

ככלל, הנוכחות בקורסים הניתנים במסגרת החוג לחינוך מתמטי הינה חובה, אלא אם כן, נמסר אחרת על ידי המרצה.

עיון בבחינה

סטודנט רשאי לעיין במחברת המבחן בשעת קבלה של המרצה ובנוכחותו. עיון בבחינה אינו מחייב הגשת ערעור.

ערעור על ציון

ערעור על ציון יש להגיש תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים על טופס המיועד לכך. הבחינה תיבדק מחדש והציון האחרון ידווח למחשב גם אם הוא נמוך מהקודם. תוצאות הערעור הן סופיות ומחייבות.

סיום חובות לימודים

סטודנט המגיש עבודה סמינריונית, או כל עבודה אחרונה אחרת לסיום חובותיו לתעודה, ירשום ויחתים את העבודה במזכירות החוג, כמו כן, ימלא את "טופס היושרה האקדמית" המיועד לכך ויצרפו לעבודה. עבודות ניתן למסור במהלך הקורס, או לא יאוחר מסוף החופשה שלאחר הסמסטר בו נלמד הקורס, אלא אם כן המרצה מסר תאריך מוקדם יותר. סטודנט שלא סיים חובותיו בזמן הנ"ל ירשם שנית לקורס או לקורס חלופי.

שקלול

עם קבלת הציון האחרון יודיע הסטודנט על סיום חובותיו למזכירות החוג. לאחר קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו לתעודה והסטודנט יוזמן לחתום על השקלול. אם הסטודנט לא יגיע לחתום תוך חודש מיום ההזמנה, ישלח השקלול למדור בוגרים ותיקו יסגר. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים הסטודנט את חובתו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, השיפור או החזרה על הקורס.

נהלים הקשורים להערכה

1. ניתן לקבל ציונים באמצעות האינטרנט, או על גבי לוח המודעות של החוג. ציונים לא ימסרו באמצעות הטלפון.
2. עבודות תחולקנה לסטודנטים בשעת קבלה על ידי המרצה או עוזר ההוראה ולא באמצעות מזכירות החוג.
3. הסטודנטים מתבקשים להשאיר אצלם עותק מכל עבודה המוגשת למרצה או למזכירות.

תנאי מעבר משנה לשנה

- ככדי לעבור משנה לשנה בתעודת ההוראה (ואף כדי לסיים את הלימודים, כמפורט גם בפיסקה הבאה) על הסטודנט לעמוד בתנאים הבאים:
1. ממוצע ציוניו בלימודי התעודה יהיה 70 לפחות, ובכל אחד מהשיעורים: תהליכי הוראת מתמטיקה, תיאוריה ומעשה א' ו-ב' והתנסות מעשית בהוראה הציון יהיה 70 לפחות.
  2. ממוצע ציוניו בתחום הדעת, מתמטיקה, יהיה 75 לפחות. אם תנאי זה אינו מתקיים יופסקו לימודי הסטודנט לתעודת ההוראה.

דרישות לקראת השלמת לימודים

1. דרישות המעבר משנה לשנה חלות גם בשלב סיום הלימודים, ובכלל זה הדרישה לגבי ממוצע הציונים, הציונים בשיעורי הוראת המקצוע והציון בחוג למתמטיקה. לא ניתן לקבל תעודת הוראה אם אחד מהתנאים (או יותר) אינו מתקיים.
2. במקרים בהם הסטודנט נרשם לשיעורי בחירה מעבר לנדרש, שיעורים אלה לא ילקחו בחשבון.
3. סטודנט שנרשם לשיעור למרות שאינו רשאי ללמוד בו, רישומו לשיעור יבוטל גם אם נבחן וקיבל ציון.
4. סטודנטים חייבים להשלים את חוק לימודיהם תוך פרק הזמן הקצוב בכל מסלול.

קבלת תעודת הוראה

- סטודנט יקבל תעודת הוראה לאחר שעמד בתנאים הבאים:
1. זכאי לתואר ב"א.
  2. סיים בהצלחה את לימודיו לתעודת הוראה בכל השיעורים, כולל שיעורי ההשלמה הנדרשים במתמטיקה (בציון הנדרש).
  3. ממוצע משוקלל בלימודי תעודת הוראה של 70 לפחות.
  4. ממוצע ציוניו בחוג למתמטיקה הוא 75 לפחות.
  5. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו לתעודת ההוראה.
  6. עמד בכל הדרישות לקראת השלמת לימודים (לעיל).

הפסקת לימודים

◆ הפסקת לימודים ביוזמת החוג

החוג רשאי להפסיק לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים להוראה במסגרת ההתנסות המעשית ולימודי ההוראה, או בשל התנהגות בלתי הולמת חמורה. כמו כן, תשקל הפסקת לימודיו של סטודנט בשל גרירה מתמשכת של הלימודים מעבר לזמן הקצוב ובשל התנהלות בלתי סדירה של הלימודים. ההחלטה על הפסקת לימודים תיעשה על סמך חוות דעת של חברי הסגל והמורים המאמנים. סטודנט שנכשל פעמיים (או לא השלים לימודיו) בשיעור חובה, או ב"תהליכי הוראת מתמטיקה" או "תאוריה ומעשה בהוראת המתמטיקה" א' ו'ב' או בהכשרה מעשית, לא יוכל לסיים לימודיו. כמו כן יופסקו לימודיו (לתעודת הוראה) של סטודנט, שממוצע ציוניו במתמטיקה נמוך מ-75.

סטודנט שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. הסטודנט יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

◆ הפסקת לימודים ביוזמת הסטודנט

- סטודנט שהתקבל ללימודי החוג אך לא מימש לימודיו ומבקש ללמוד בחוג בשנה שלאחר שנת קבלתו חייב להירשם מחדש.
- סטודנט שביקש להפסיק את לימודיו במשך השנה הראשונה, ומבקש לחדש את לימודיו בשנה שלאחריה, חייב להירשם מחדש.
- סטודנט המפסיק לימודיו לאחר תום שנת לימודיו הראשונה חייב להודיע על כך בכתב לראש החוג.
- סטודנט המבקש לחדש לימודיו אחרי שנתיים ויותר חייב לפנות בכתב לראש החוג, שישקול את קבלתו מחדש ועשוי לחייבו בשיעורי רענון.
- סטודנט שהפסיק את לימודיו למשך שש שנים ויותר, חלה התיישנות על לימודיו.
- סטודנט שסיים את לימודיו לתעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי ולא סיים את החוג למתמטיקה במשך שש שנים, זכאותו לתעודת הוראה בטלה.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

סטודנטים מחוגים להוראה או מחלקות להכשרת מורים, שהם בעלי תואר ראשון במתמטיקה המבקשים להשלים לימודי תעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי באוניברסיטת חיפה, תישקל קבלתם על ידי ועדת הקבלה של החוג. דרישות הסף לקבלה כסטודנטים מן המניין הן:

1. יעמדו בתנאי הקבלה הרגילים לחוג ו/או בתנאי קבלה אחרים.
2. ילמדו מכסה של 26 נקודות לפחות במסלולים לתעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי באוניברסיטת חיפה.

הלימודים לתואר שני (מ"א ו-M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אירית פלד

מטרות הלימודים ומהותם

מטרת הלימודים לתואר שני היא להכשיר סגל בכיר, שיעסוק במחקר בחינוך מתמטי, יקדם את הוראת המתמטיקה בכל הגילאים והמערכות, יעסוק בפיתוח סביבות למידה ותכניות לימודים ובהכשרת מורים למתמטיקה.

תוכנית לימודים

החוג לחינוך מתמטי מציע שתי תכניות לימוד לתואר שני:

1. **חינוך מתמטי (ח"מ).** בתכנית מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). המסיימים יהיו מוסמכי הפקולטה לחינוך ויהיו זכאים לתואר M.A. בחינוך מתמטי.

2. **מתמטיקה וחינוך (מו"ח).** התוכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג למתמטיקה (<http://math.haifa.ac.il>). היא יכולה להלמד בשני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית - תיזה) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). המסיימים יהיו מוסמכי שתי פקולטות: הפקולטה למדעי הטבע והפקולטה לחינוך, ויהיו זכאים לתואר M.Sc.

במקביל ללימודי תואר שני, סטודנטים בעלי רקע מתאים במתמטיקה יכולים ללמוד לתעודת הוראה במתמטיקה לבתי הספר העל יסודיים.

תנאי קבלה

◆ מועמדים לתוכנית מתמטיקה וחינוך (מו"ח) יעמדו בדרישות הקבלה בשני חוגים: החוג לחינוך מתמטי והחוג למתמטיקה. דרישות הקבלה בחינוך מתמטי מפורטות להלן ודרישות הקבלה בחוג למתמטיקה מפורטות על ידי החוג למתמטיקה שבפקולטה למדעי הטבע.

◆ על המועמדים לתואר שני בחינוך מתמטי להיות בעלי רקע בחינוך מתמטי או במתמטיקה, דהיינו להיות בוגרי מתמטיקה או מחלקות להוראת מדעים, או בוגרי מדעים מדויקים עם ניסיון בחינוך מתמטי, או בוגרי חינוך (או הוראה) עם התמחות בחינוך מתמטי.

◆ מועמדים יהיו בעלי תואר בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון ממוצע 80 ומעלה בחינוך או הוראה וציון ממוצע 76 ומעלה במתמטיקה, או בוגרי תואר ראשון בעלי ציון ממוצע 80 ומעלה בהוראת המדעים (או תחום מקביל על פי שיקול הדעת של החוג).

◆ ועדת הקבלה בחוג תדון בתיקי המועמדים ותהיה רשאית לזמן לראיון אישי כל מועמד שייראה לה.

◆ אין אפשרות להתחיל את לימודי התואר השני ללא סיום חובות שמיעה בתואר הראשון.

- ◆ בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE, או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.
- ◆ על המועמדים לעמוד בבחינת כניסה באנגלית ולקבל בה ציון של 75 לפחות.

לימודי השלמה

1. ועדת קבלה רשאית להטיל קורסי השלמה על מועמדים בעלי רקע אקדמי חסר. הקורסים יהיו ברמת תואר בוגר והם ייבחרו מתוך אלה המפורטים להלן. קורסי ההשלמה לא יימנו במספר השעות לתואר.

שם	סוג	נקודות
313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	שיעור	2
313.2903 השלמות בשיטות מחקר	שיעור	2
316.2001 שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	שו"ת	3
317.3500 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א'	סמינר דידקטי	4
317.3501 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה ב'	סמינר דידקטי	4
317.2003 אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה	שיעור	4

2. תוכנית ההשלמה תיקבע על ידי ועדת הקבלה על פי הרקע של כל מועמד.
3. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי ההשלמה במהלך שנה א' ללימודיהם בציון 80 לפחות. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.
4. סטודנטים שלמדו שיטות מחקר כמותניות או איכותניות לפני יותר מ-10 שנים, יחויבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר שני בקורסי השלמה במקצועות אלו.
5. אם היקף ההשלמות הינו עד 16 נקודות (בדרך כלל 4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א במעמד של סטודנט על תנאי.

נהלים

מסלולי לימודים

במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: (1) מסלול א' (2) מסלול ב' (3) מסלול אישי (4) מסלול ישיר לדוקטוראט.

1. מסלול עם עבודת גמר מחקרית – תיזה (להלן מסלול א')

מסלול א' כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך והגשת תיזה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו ומחייב עמידה בתנאים נוספים: ציון של 85 לפחות בקורס החובה האינטגרטיבי, ציון של 80 לפחות בקורסי המתודולוגיה (מחקר כמותי וסטטיסטיקה ושיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי), ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית של שנה א', התקשרות בתום שנה א' עם מנחה מתוך מרצי החוג, שמורשה להנחות עבודות גמר, והגשת הצעה לתיזה בתום הסמסטר השלישי ללימודים. העברת סטודנטים, שלא יעמדו בלוח זמנים זה, למסלול ב', או הפסקת לימודיהם, יישקלו על-ידי ועדת המ"א החוגית.

רישום למסלול א' איננו מבטיח מראש שהסטודנט יזכה במנחה או שיוכל לעשות מחקר בכל נושא המעניין אותו.

2. מסלול עם עבודת גמר (להלן מסלול ב' ללא תיזה)

מסלול ב' כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך. מסלול זה הוא ללא כתיבת תיזה. המשך לימודים במסלול זה מחייב ציון של 75 לפחות בקורס החובה האינטגרטיבי.

לסטודנטים המסיימים עם מטלת גמר מתקיים הנוהל הבא: יגש למטלת הגמר רק מי שסיים את חובות השמייעה והגיש את כל העבודות. במידה ויתברר לאחר ביצוע מטלת הגמר, עם סיום בדיקת העבודות, כי הסטודנט לא עמד בדרישות העבודות תוצאות הבחינה יבוטלו.

מעבר ממסלול א' למסלול ב' נתון לשיקולה של ועדת המ"א החוגית. על הסטודנט למלא בקשה מנומקת ולהגישה ליו"ר הוועדה באמצעות מרכזת החוג. סטודנט אשר לא עומד בדרישות הלימודים במסלול א' ולא ייצא מתאים להמשך לימודיו במסלול ב', לימודיו יופסקו.

3. מסלול אישי

מטרתו של המסלול האישי לאפשר לסטודנט ללמוד תחום אינטרדיסציפלינרי, אותו הוא מעוניין לחקור ולכתוב עליו עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולכן מחייב לימוד קורסים מחוגים שונים. תוכנית הלימודים תבנה בהתאם לתחום המחקר, ותכלול לכל הפחות ארבעה קורסים מתחום ההתמחות הספציפי של הסטודנט. התכנית תיבנה על ידי הסטודנט ומנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה), ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים. במסלול זה מחויב הסטודנט במסגרת לימוד כמו במסלול א'. משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלוש שנים.

4. **מסלול ישיר לדוקטוראט** – הנהלים במסלול זה הם כפי שמפורט בתקנון לימודי דוקטורט אוניברסיטאי.

משך הלימודים ומהלכם

על הסטודנטים במסלול א' ומסלול ב' לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. סטודנטי מסלול א' יירשמו לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר. תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. במהלך הלימודים ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על הסטודנט הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

עבודות סמינריוניות

- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריוני.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- אין להגיש עבודה משותפת אלא במקרים מיוחדים ולאחר קבלת אישור מיוחד מועדת המ"א.
- המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר א' הוא 20 ביולי של אותה שנה. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר ב' הוא תום השבוע הראשון של שנת הלימודים העוקבת. ייתכנו מועדי הגשה מוקדמים יותר על פי החלטת המרצה בקורס.
- לפני הגשת העבודה על הסטודנט לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג. על הסטודנט לחתום על טופס הצהרה על הכנה עצמית של העבודה. על הסטודנט לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידיו.
- מספרי עבודות סמינריוניות במהלך הלימודים הוא כמפורט בטבלה להלן.

עבודות סמינריוניות בתוכנית חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול א	מסלול ב
שתי עבודות סמינריוניות בחינוך מתמטי	שלוש עבודות סמינריוניות: ♦ שתי עבודות בחינוך מתמטי ♦ עבודה אחת בחוג אחר בפקולטה לחינוך, או במתמטיקה

עבודות סמינריוניות בתוכנית מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול א	מסלול ב
<p>שתי עבודות סמינריוניות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי ◆ עבודה סמינריונית אחת בחוג למתמטיקה 	<p>שלוש עבודות סמינריוניות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי ◆ שתי עבודות סמינריוניות בחוג למתמטיקה או להיפך

סיום הלימודים

נוהל סיום הלימודים בכל אחת מהתוכניות והמסלולים מפורט בטבלה להלן.

סיום לימודים בתוכנית חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול א	מסלול ב
תיזה בחינוך מתמטי	<p>בחינה בעל פה על אחת מהעבודות הסמינריוניות שנכתבו במהלך הלימודים (בחירת העבודה תעשה ע"י ועדת מ"א)</p>

סיום לימודים בתוכנית חינוך מתמטי מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול א	מסלול ב
<p>תיזה שתיכתב בחוג לחינוך מתמטי, או בחוג למתמטיקה, לפי בחירת הסטודנט</p>	<p>בחינה בחוג לחינוך מתמטי ובחוג למתמטיקה</p>

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) במסלול א

- עבודת הגמר תונחה על ידי אחד ממרצי החוג המורשים להנחות עבודת גמר. רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת באתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג לחינוך מתמטי או מחוצה לו במגבלות מסוימות.
- על הסטודנט לחתום על טופס התקשרות.
- את ההצעה לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום השבוע הראשון של סמסטר ב' בשנה השנייה ללימודים. ההצעה תוגש למזכירות ועדת מ"א.
- את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.

- לאחר שהעבודה תקרא על-ידי שופטים יתקיים אירוע "ההגנה" בהשתתפות מנחה העבודה ואנשי סגל אחרים ואורחים מוזמנים (למשל משפחה). הסטודנט יציג את הפרוייקט ולאחר מכן תתקיים שיחה שבעיקבותיה תתכנה דרישות לתיקונים. על הסטודנט יהיה להגיש את הנוסח המתוקן של התיזה בזמן שייקבע.
- לאחר אישור העבודה יוזמן הסטודנט להציג את עבודתו בקולוקוויום החוגי "חושבים מתמטיקה".

נוהל סיום במסלול ב

רשאים לגשת להליכי סיום אך ורק סטודנטים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות וקבלת ציונים. על הסטודנטים לעמוד בבחינה על אחת מהעבודות הסמינריוניות שכתבו במהלך לימודיהם. ועדת המ"א תבחר את העבודה הסמינריונית עליה יתקיים המבחן.

הציון הסופי

הציון ניתן עבור:		חינוך מתמטי (ח"מ)		מתמטיקה וחינוך (מו"ח)	
		מסלול א	מסלול ב	מסלול א	מסלול ב
תיזה					
שיפוט תיזה		40%		30%	
בחינת מ"א			20%	6%	
עבודות סמינריוניות		30%	30%		
בחינת גמר				30%	
קורסים		30%	50%		
הציון הסופי בחוג לחינוך מתמטי				32%	35%
הציון הסופי בחוג למתמטיקה				32%	35%

היקף הלימודים

	חינוך מתמטי (ח"מ)		מתמטיקה וחינוך (מו"ח)	
	מסלול א'	מסלול ב'	מסלול א'	מסלול ב'
שנה א'	קורס במחקר כמותי וסטטיסטי למ"א (313.4000)			
	קורס בשיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי (317.4003)			
חובה	יסודות החינוך המתמטי (317.4002)		יסודות החינוך המתמטי (317.4002)	
	קורס אינטגרטיבי (317.4001)		או: קורס אינטגרטיבי (317.4001)	
בחירה	1 מחקר בחינוך מתמטי (6)		1 מחקר בחינוך מתמטי (6)	
	1 עיון מתמטי (7)		2 מתמטיקה (1)	
	1 עיון מתמטי (7)		2 מתמטיקה (1)	
	2 מתמטיקה (1)		2 מתמטיקה (1)	

מתמטיקה וחינוך (מו"ח)		חינוך מתמטי (ח"מ)		
מסלול ב'	מסלול א'	מסלול ב'	מסלול א'	
–	–	–	1 שיטות מחקר מתקדם ⁽³⁾	שנה ב'
1 מחקר בחינוך מתמטי ⁽⁶⁾		1 מחקר בחינוך מתמטי ⁽⁶⁾		
4 מתמטיקה ⁽¹⁾	3 מתמטיקה ⁽¹⁾	1 עיון מתמטי		
		3 בחירה ⁽²⁾	–	סה"כ קורסים ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾
12	10	11	9	
6 בחינוך מתמטי+ 6 במתמטיקה	5 בחינוך מתמטי+ 5 במתמטיקה			
48	40	44	36	סה"כ שש"ס ⁽⁴⁾

הערות לטבלה

- (1) קורסים המתקיימים בחוג למתמטיקה
- (2) במסגרת קורסי בחירה מומלץ ללמוד קורסים מדרג 3 ומעלה בחוג למתמטיקה, בחוג למדעי המחשב (לבעלי תארים מתאימים) או בחוגים אחרים לפי אישור יו"ר ועדת המ"א. יש לבחור קורסים שלא נלמדו בתואר הראשון.
- (3) קורס מתודולוגי מתקדם יבחר בתאום עם המנחה של התיזה.
- (4) אם נלקחה מכסת הקורסים הרשומה בטבלה, אך הסטודנט לא למד את מינימום השש"ס שצוין לעיל, עליו לקחת קורס נוסף.
- (5) הסטודנט יחליט האם הוא יכתוב עבודה סמינריונית בשני סמינרים בחינוך מתמטי או רק באחד (האלטרנטיבה היא לסיים עם רפרט בלבד). במקרה של רפרט הוא יעשה שתי עבודות סמינריוניות במתמטיקה.
- (6) קורסים בחינוך המתמטי יבחרו מתוך הרשימה המופיעה בטבלת תכנית הלימודים (ראה בהמשך), בהתאם לתכנית הלימודים שתקבע בשנת הלימודים ובייעוץ עם המנחה או ראש החוג.
- (7) כל סטודנט בחינוך מתמטי (ח"מ) חייב ללמוד שני קורסים מהמקבץ "עיון מתמטי" במהלך לימודיו אצל שני מרצים שונים. הקורסים אינם סמינריוני מחקר בחינוך מתמטי. כל סטודנט ממסלול ב' מהמגמה למתמטיקה וחינוך יהיה חייב ללמוד קורס אחד בלבד מהמקבץ "עיון מתמטי".

קורסים

רוב הקורסי הבחירה שברשימה להלן ניתנים מדי שנתיים.

מס' הקורס	שם	סוג	שעות	יינתן בתשע"א
קורסי חובה בשנה א'				
313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שיעור	2	כן
313.4000	תרגיל במחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	תרגיל	2	כן
317.4001	חינוך מתמטי: קורס אינטגרטיבי	שיעור	4	כן
317.4002	יסודות החינוך המתמטי	שיעור	4	כן
317.4003	שיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי	שיעור	4	כן
קורסי מחקר בחינוך מתמטי				
317.4005	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית			
	בסביבה עתירת טכנולוגיה			
317.4006	חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות	סמינריון	4	כן
	במתמטיקה			
317.4007	חשיבה מתמטית	סמינריון	4	לא
317.4008	משפה טבעית אל שפה מתמטית	סמינריון	4	לא
317.4009	קשיי למידה במתמטיקה	סמינריון	4	כן
317.4010	תהליכים קוגניטיביים והתפתחותיים			
	בלמידת מתמטיקה			
317.4011	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	סמינריון	4	לא
317.4012	יחסי גומלין בין המציאות והמתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4013	יצירתיות של מורים למתמטיקה ותלמידיהם	סמינריון	4	לא
317.4014	סמינר מתקדם בתהליכי מודלינג	סמינריון	4	לא
317.4015	היבטים לשוניים בהוראת המתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4016	למידה והוראה של תלמידים בעלי יכולת גבוהה במתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4017	למידה תוך כדי הוראה של מורים ומורי מורים למתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4018	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	סמינריון	4	לא
317.4019	למידה באמצעות פרוייקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	סמינריון	4	כן
317.4020	שיח לימודי	סמינריון	4	לא
317.4021	למידה מדוגמאות וחשיבה אנלוגית	סמינריון	4	לא

לא	4	סמינריון	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך	317.4027
			תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת למידה ממוחשבת	317.4028
כן	4	סמינריון		
לא	4	שעור	המחשה ועצמי למידה בהוראת מתמטיקה	317.4037
לא	4	סמינריון	מחוננות ויצירתיות של מורים ותלמידים	317.4038
כן	4	סמינריון	תיאוריות למידה מתמטית	317.4039
			ידע והתפתחות מקצועית של מורים למתמטיקה	317.4040
כן	4	סמינריון		

עיון מתמטי

כן	4	שיעור	היבטים אפיסטמולוגיים בגיאומטריה	317.4023
לא	4	שיעור	אתגרים מתמטיים בחינוך	317.4024
			בעיות מתמטיות קלאסיות במבט טכנולוגי –	317.4025
לא	4	שיעור	חקר מתמטי בחינוך מתמטי	
לא	4	שיעור	מעברי מפתח במתמטיקה	317.4026
כן	4	שיעור	מבוא לפילוסופיה והיסטוריה של המתמטיקה	107.4590
כן	4	שיעור	אשנב למתמטיקה	210.3373

הערה: כל סטודנט לתואר שני ישתתף במהלך לימודיו בשש הרצאות מהסדרה "חושבים מתמטיקה" (הקולוקוים החוגי) לפחות.

לימודים לתואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' רוזה לייקין

המסמך שלהלן בא להשלים את תקנון לימודי הדוקטורט האוניברסיטאי שאותו ניתן למצוא בכתובת האינטרנט:

http://research.haifa.ac.il/~graduate/html/html_heb/phd/phd_harshama.html

מטרת הלימודים ומהותם

התוכנית מיועדת לבעלי תואר שני (מ"א, או תואר מקביל) ממוסד להשכלה גבוהה מוכר, במסלול עם כתיבת תזיה (עבודת גמר מחקרית).

קהל היעד הם העוסקים בנושאי חינוך מתמטי או בתחומים קרובים: מורים למתמטיקה בכל רמות מערכת החינוך, מפתחי תוכניות וסביבות למידה, עוסקים בהוראת מתמטיקה במסגרת החינוך המיוחד ולקויות למידה. קהל יעד נוסף הוא בין אלו העוסקים במתמטיקה והם בעלי תואר במתמטיקה או במדעי המחשב, אשר מתעניינים בהרחבת תחום המחקר שלהם לחינוך מתמטי. סטודנטים בעלי תואר שני בתחומים אחרים (כמו מדעים מדויקים אחרים, הנדסה, פסיכולוגיה קוגניטיבית), אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט.

תוכנית לימודים

מסלול רגיל

משך הלימודים הינו כארבע שנים והוא מחולק לשני שלבים:

שלב מחקר א': משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל הסטודנט (כולל חופשת הסמסטר/קיץ) וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. במהלך הלימודים בשלב א' יידרש הסטודנט להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית לתלמידי מחקר ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': עם אישור הצעת המחקר, על ידי הגורמים המוסמכים לכך, יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש הסטודנט להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה.

כל תכתובת של הסטודנט עם החוג בעניינים אקדמיים חייבת להיות בידיעת המנחה ובאישורו בכתב.

במסגרת לימודי הדוקטורט על התלמיד/ה ללמוד **שלושה** קורסים לפחות, מתוכם אחד חובה בשלב א': "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח", בו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים. הקורס יינתן בשתי קבוצות ויש להרשם לאחת מהן:

318.5600, 318.5600.ב.02

חובת השתתפות בקולוקווים החוגי "חושבים מתמטיקה"

דוקטורנט ישתתף במהלך לימודיו **בתשע** הרצאות מהסדרה "חושבים מתמטיקה" (הקולוקווים החוגי) לפחות.

תנאי קבלה ונהלים

תנאי קבלה ונהלי דוקטורט בחוג לחינוך מתמטי יהיו בהתאם לתקנון התואר השלישי של אוניברסיטת חיפה. להלן נהלים ייחודיים לחוג לחינוך מתמטי.

מסלול רגיל

בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחוג לחינוך מתמטי תתקבלנה רק מסטודנטים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 86 לפחות, וציון של 86 לפחות בעבודת התיזה למ"א.

בקשת קבלה ללימודים חייבת לכלול אישור בכתב על הסכמת איש סגל בכיר של החוג לחינוך מתמטי להנחות את עבודת הדוקטור, הצעה קצרה של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע המאושרת על ידי המנחה המיועד, ותוכנית לימודים מומלצת המאושרת על-ידי המנחה המיועד.

את פרטי המנחים ותחומי ההנחיה שלהם ניתן למצוא באתר החוג לחינוך מתמטי. מועמד המבקש להגיש את מועמדותו ללימודי תואר שלישי בתחום החינוך המתמטי, מתבקש לרכוש ערכת הרשמה לאוניברסיטה ולהעבירה אל מזכירות החוג בארבע תיקיות הכוללות, כל אחת מהן, את המסמכים הבאים:

- ◆ צילום גליונות ציונים לב"א ומ"א וצילום תעודות
  - ◆ קורות חיים בעברית ובאנגלית
  - ◆ הסכמת מנחה העומד בקריטריונים
  - ◆ צילום תקציר עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
  - ◆ מכתב מהמנחה המיועד בדבר נושא המחקר, חשיבותו וחדשנותו
  - ◆ שני מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה. המלצה אחת תינתן ממנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
  - ◆ הצהרת כוונות חתומה על ידי המנחה המיועד
  - ◆ תקציר נושא המחקר באנגלית
- רצוי כי הממליץ הנוסף לא יהיה המנחה המיועד לעבודת הדוקטורט.

מסלול ישיר

מסלול לימודים זה מיועד לסטודנטים מצטיינים, בעלי תואר בוגר בציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד, שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

לימודי השלמה (מחקר מקדים)

מועמד המבקש להירשם להשלמה למסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר מחקרית, חייב למלא את התנאים הבאים:

- ◆ להיות בעל ציון סופי 90 במסטר.
- ◆ ימציא אישור בכתב ממנחה, אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית ושהנהייתו ישלים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
- ◆ במידת הצורך יעמוד בתכנית הלימודים, אשר תוטל עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

משך הלימודים הנורמטיבי במסלול זה הינו שנה אחת בלבד. סיום הלימודים במסלול אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

מלגות

האוניברסיטה מעניקה מלגות ותמיכות לתלמידי התואר השלישי. לפרטים, יש לפנות למדור מלגות ברשות ללימודים מתקדמים. בנוסף, תלמידי מחקר רשאים להגיש בקשות למענקי מחקר מקרנות שונות, בארץ ובחו"ל. באוניברסיטה רשימה של כל הקרנות הרלוונטיות וניתנת הדרכה בדבר הגשת בקשות למענקים.

ייעוץ והתפתחות האדם

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג לימודים למ"א

תוכנית לחרדיות במכללת מבח"ר בני ברק

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: פרופ' צפורה שכטמן

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' ענת שר

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' עזי ברק

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' עמנואל ברמן (מומחה, שבתון), פרופ' עזי ברק, פרופ' משה זיידנר, פרופ' אדיר כהן (אמריטוס), פרופ' רות לין, פרופ' רחל סגינר (אמריטוס), פרופ' אביגדור קלינגמן (אמריטוס), פרופ' צפורה שכטמן.

פרופסור חבר: פרופ' הדס ויסמן, פרופ' עפרה מייזלס, פרופ' שפרה שינמן, פרופ' ענת שר.

מרצה בכיר: ד"ר דבורה גולדן, ד"ר מיכאל כץ (שבתון), ד"ר אנית סומך (שבתון), ד"ר מירי שרף.

מרצה: ד"ר דנה אמיר, ד"ר מיה בניש-וייסמן, ד"ר שרונה ט. לוי.

מורה בכיר: ד"ר אילנה סבר.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר דניאלה אריאלי, גב' תמר באומר-פרנקל, גב' עליזה בוכניק, ד"ר גבי בוקובה, ד"ר מירן בוניאל-ניסים, ד"ר יוסי בר, גב' ענת בר, ד"ר ענבל קיבנסון בר-און, ד"ר מיכל בת-אור, גב' ציפי ברק, ד"ר אפרת הדר, ד"ר לינור הדר, ד"ר יאיר זיי, ד"ר איוה חגי ניב, ד"ר שי חן-גל,

ד"ר רות חשמונאי, גב' יפה טטרו, ד"ר עירית יניר, גב' יעל לביא, גב' נורית ליכט, גב' עילית לכטמן, ד"ר שרונה מיטל, ד"ר נלי מאייסי-מלג'אק, ד"ר נועה נבות, גב' זהבה ספיר, ד"ר קרלוס פייזר, ד"ר רובי פרידמן, ד"ר רחל צורן, גב' יהודית קלנר, ד"ר אסנת רובין, ד"ר אלון רוז, ד"ר רונית שלזינגר, ד"ר ענבל שני, גב' גילה שקד, ד"ר צביקה תורן.

גב' תמר אהרונסון, גב' נגה בן ששון, גב' נורית ברזניץ, גב' לימור גולדנר, גב' יוני הראל, גב' דינה כהן, גב' אפרת סטולרסקי, גב' פנינית רוסי-נצר, גב' עינת קרן.

תלמיד מחקר:

אתר החוג באינטרנט: באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף: <http://edu.haifa.ac.il/couns-ed>

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' דליה אורון**

דוא"ל: doron@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: **גב' קרן וולקן**

דוא"ל: kvulkan@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: **גב' עדי סגל**

דוא"ל: adashti@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8249150/04-8249726

פקס: 04-8288008

חדר 437, קומה 4, בניין חינוך

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים בחוג

מטרת התואר הראשון בחוג לייעוץ והתפתחות האדם להעניק בסיס תיאורטי ומחקרי רחב בתחום התפתחות האדם ובתחום הייעוץ החינוכי. תכנית הלימודים מושתתת על לימודי יסוד במדעי ההתנהגות עם דגש על התהליכים ההתפתחותיים בטווח החיים, בגיל הרך, הילדות, ההתבגרות והבגרות. הסטודנטים ירכשו ידע על התנהגות אנושית, על התפתחות נורמטיבית של ילדים, נוער ומבוגרים, על קשיי הסתגלות ועל אוכלוסיות בסיכון. כל זאת תוך הבנת תרומת המשפחה, היחסים עם קבוצת בני הגיל, המערכת הבית-ספרית, וההקשר התרבותי לתפקוד נורמטיבי או בעייתי. הסטודנטים יפתחו תובנות שיאפשרו להם

להבין ולזהות כוחות וקשיים של ילדים, מתבגרים ומבוגרים, וירכשו ידע על התערבויות מתאימות שמטרתן לסייע לרווחתם הנפשית ולמימוש הפוטנציאל האינטלקטואלי והרגשי של אוכלוסיות היעד. הלימודים משלבים התנסות של עשייה חינוכית בקהילה עם דגש על תהליכים נורמטיביים ומצבי מעבר התפתחותיים ובין-תרבותיים (למשל, עולים חדשים) במסגרות חינוכיות-קהילתיות.

הוראות כלליות

לימודי החוג מתנהלים במסלול דו חוגי בלבד. אפשר ללמוד בשני חוגים מהפקולטה לחינוך במקביל.

תנאי קבלה

1. על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. כתיבת קורות חיים על פי טופס הנחיות המופיע בנספח מס' 6 בסוף המדריך לנרשם.
3. ראיונות קבלה או בקשה לנתונים נוספים לפי הצורך על פי החלטת החוג.

חובות

1. על התלמיד לצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו.
2. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3. לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים.
3. תלמיד לא ילמד בקורסים בדרג 2 ודרג 3 אם לא עבר את כל הקורסים של שנה א' (דרג 1).
4. תלמיד שנכשל בקורס יוכל לחזור עליו פעם נוספת אחת בלבד.
5. תלמיד שנה א' שלומד קורסים בדרג 2 (שחוגו השני פסיכולוגיה או סוציולוגיה), חלים עליו כל תנאי המעבר לשנה ב'.
6. עמידה בהצלחה במבחן מעשי במיומנויות מחשב (ראה להלן)

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים.
3. תלמיד שנכשל בקורס מדרג 2 או דרג 3 יוכל לחזור עליו פעם אחת נוספת בלבד.
4. חוות דעת מורי החוג.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 318.1661. ההרשמה תבצע באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.wde.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר. למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964

עבודות סמינריוניות

על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בשנה השניה ללימודיו ואחת בשנה השלישית.

העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד לתחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'.

אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.

יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יישאר בידי התלמיד.

נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון.

תכנית לימודים מחייבת

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון הלימודים בשנה בה התחיל הסטודנט את לימודיו

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסוים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע.

בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שייחשב לצורך חישוב הממוצע.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות, בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא 1/60 מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך ובמידע ושירותים לסטודנט באתר האינטרנט של אוניברסיטת חיפה.

הפסקת לימודים

1. תלמיד שנכשל פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו בחוג.
2. תלמיד שנכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו בחוג.
3. תלמיד שיופסקו לימודיו יוכל להירשם ללימודים לאחר שנת הפסקה.
4. תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.
5. החוג רשאי להחליט על הפסקת לימודים לצמיתות בחוג לייעוץ והתפתחות האדם, לתלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר של שנה א'.
6. תלמיד המבקש להפסיק לימודיו, יגיש על כך בקשה לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד להמשך לימודיו.
7. בתום שש שנות לימוד יופסקו אוטומטית הלימודים בחוג.
8. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
9. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב חידוש לימודים של התלמיד, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקוליו.
10. בכל מקרה תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, חלה התיישנות על כל לימודיהם.

תנאי קדם

יש קורסים הדורשים תנאי קדם. מילוי דרישות הקדם הוא באחריות התלמיד. דרישות מפורטות בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב', שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול זה. תלמיד שיתקבל למסלול זה יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ללמוד שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 שש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.

המעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למזכירות החוג עד 1.4.2011 ויוזמנו לראיון אישי. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא חמש שנים במסלול א' לכותבי תיזה (עבודת גמר מחקרית) וארבע שנים לתלמידים במסלול ב' (ללא תיזה).

קורסים חופפים

סטודנטים שלומדים את קורסי החובה הנלמדים בחוג, במסגרת חוג הלימודים השני שלהם, יהיה עליהם ללמוד קורסים אילו רק באחד מן החוגים.

להלן טבלה המרכזת קורסים חופפים שנלמדים בחוגים השונים. תלמידים שהחוג השני שלהם הינו אחד מהחוגים המצוינים בטבלה, ויהיו מעוניינים ללמוד את קורסי החובה בחוג השני, יבחרו במקומם שיעורי בחירה בחוג בהיקף הנקודות של הקורסים שממנו יהיו פטורים.

את קורסי הבחירה ניתן לבחור מתוך רשימת קורסי הבחירה שמפורטים בהמשך, או לחילופין להעביר בקשה כתובה למזכירות החוג ללמוד קורס נוסף מחוג אחר בפקולטה לחינוך.

שם הקורס	החוג שני	מס' נקודות
מבוא לפסיכולוגיה	שירותי אנוש, פסיכולוגיה	4 נק'
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	3 נק'
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת, שירותי אנוש	3 נק'
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת, שירותי אנוש	3 נק'
פסיכולוגיה קוגניטיבית	פסיכולוגיה	2 נק'
תיאוריות אישיות	פסיכולוגיה	4 נק'
פסיכולוגיה התפתחותית א' (בלבד)	פסיכולוגיה	2 נק'
שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה*, תקשורת	3 נק'

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, הלומדים במסגרת החוג לפסיכולוגיה את הקורסים פסיכולוגיה אבנורמלית ומבחנים דיאגנוסטיים, מתבקשים לא להירשם לקורסים אלו כשיעורי בחירה בחוג לייעוץ והתפתחות האדם.

*חפיפה תוכר רק לתלמידים שילמדו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי א'" ו"שיטות מחקר איכותניות".

תכנית הלימודים

חובה שנה א'

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך+תרגיל	318.1000	4 נק' (תרגול שבועי)
מבוא לסוציולוגיה של החינוך+תרגיל	316.1002	3 נק' (תרגול אחת לשבועיים)
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'+תרגיל	313.1003	3 נק'
מבוא לפילוסופיה של החינוך+תרגיל	313.1004	3 נק' (תרגול אחת לשבועיים)
מבוא לסביבת למידה, הוראה והדרכה	313.1005	2 נק'

2 נק'	מבוא לייעוץ חינוכי	318.1008
2 נק'	מבוא לחינוך מיוחד	319.1008
2 נק'	תקשורת ומיומנויות בינאישיות	318.1050

21 נק'

חובה שנה ב'

3 נק'	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'+תרגיל	313.2000
3 נק' (תרגול אחת לשבועיים)	שיטות מחקר איכותניות+תרגיל	316.2001
2 נק'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
4 נק'	תיאוריות אישיות	318.2215
	התנסות מחקרית בהקשרים חינוכיים	318.2202
2 נק'	וקהילתיים – חלק א'	
	התנסות מחקרית בהקשרים חינוכיים	318.2204
2 נק'	וקהילתיים – חלק ב' (המשך ל-2202)	
2 נק'	פסיכולוגיה התפתחותית חלק א'	318.2244
2 נק'	פסיכולוגיה התפתחותית חלק ב' (המשך ל-2245)	318.2245

20 נק'

חובה שנה ג'

2 נק'	התפתחות בבגרות	318.3202
2 נק'	הדרכה על התנסות בשדה א'	318.3203
2 נק'	הדרכה על התנסות בשדה ב' (המשך ל-3203)	318.3204

6 נק'

קורסי בחירה מתוך החוג

2 נק'	פסיכולוגיה חברתית	318.1203
2 נק'	ויסות אקלים כיתה – חלק א'	318.2714
2 נק'	ויסות אקלים כיתה – חלק ב' (המשך ל-2714)	318.2715
	ילדים ונוער באינטרנט: השלכות ויישומים	318.2905
4 נק'	לעבודת היועץ (לא ינתן בתשע"א)	
2 נק'	תיאוריית ההתקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות	318.2906
2 נק'	ייעוץ להורים במסגרת ביה"ס – חלק א'	318.2907
	ייעוץ להורים במסגרת ביה"ס – חלק ב'	318.2908
2 נק'	(המשך ל-2907)	
2 נק'	למידה וחשיבה בקרב ילדים	318.2909
4 נק'	מסורות רוחניות בעידן החדש ויישומן בחינוך	318.2002

קורסי בחירה מתוך החוג לשנה ב' וג' בלבד

318.2207	התנסות במחקר (התקשרות עם מרצה מהחוג וסיוע במחקר תחת הדרכה)	2 נק'
318.2208	התנסות במחקר (התקשרות עם מרצה מהחוג וסיוע במחקר תחת הדרכה)	4 נק'
318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	2 נק'
318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית	2 נק'

קורסי בחירה מהחוג לחינוך מיוחד ((על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

319.2502	פיגור שכלי	2 נק'
319.2534	מבוא לשפה ודיבור	4 נק'
319.2503	אוטזים	2 נק'
319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	2 נק'
319.2514	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	2 נק'
319.2547	מבוא לשיטות טיפוליות	2 נק'
319.2548	מבוא לשיטות טיפוליות (המשך לקורס 2547)	2 נק'
319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	4 נק'
319.1608	מבוא ללקויות שמיעה	2 נק'
319.2531	*ללמוד עם חוש חסר	2 נק'
	(*)חייב קורס קדם 319.1608 במבוא ללקויות שמיעה)	
319.1405	*ליקויי למידה	2 נק'
	(*)חייב קורס קדם מבוא ללמידה (319.1406)	

קורסי בחירה מהחוג ללמידה הוראה והדרכה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2 נק'
313.2101	למידה הוראה והדרכה בעולם הדיגיטלי	2 נק'
313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות	2 נק'
	בראי היסטורי פילוסופי	
313.2502	פנטזיה, דמיון ופדגוגיה	2 נק'
313.2152	בעיות הסתגלות בביה"ס	2 נק'
313.2151	לקויות למידה:יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	2 נק'

קורס בחירה מהחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך (באישור המרצה והחוג)

316.1004	אנתרופולוגיה של החינוך	2 נק'
----------	------------------------	-------

קורס בחירה מהחוג ללקויות למידה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

308.2004 אספקטים נזירו פסיכולוגיים של הלמידה 4 נק'

סמינריונים – יש לבחור שניים מתוך רשימה זו (ללימודים בשנים ב' וג')

318.3207	לחץ פסיכולוגי: היבטים קוגניטיביים, הנעתים ונזירוביולוגיים	4 נק'
318.3209	קשיים ביחסים בינאישיים	4 נק'
318.3212	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	4 נק'
	(לא ינתן בתשע"א)	
318.3221	פסיכולוגיה חיובית ורווחת האדם:	4 נק'
	סוגיות נבחרות	
318.3224	טיפול במשחק	4 נק'
318.3225	היבטים חברתיים ותרבותיים בחינוך בני נוער	4 נק'

תעודת הוראה בפסיכולוגיה

בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מתקיימים לימודים לקראת קבלת תעודת הוראה בפסיכולוגיה בשני מסלולי לימודים*:

1. מסלול דו-שנתי

2. מסלול חד-שנתי

*פתיחת המסלולים מותנית במספר מינימאלי של נרשמים.

מטרת התכנית הינה להכשיר בעלי תואר ראשון בחוגים: פסיכולוגיה, ייעוץ והתפתחות האדם, מדעי ההתנהגות ובעלי תואר שני בייעוץ חינוכי להוראת הפסיכולוגיה בבית הספר התיכון.

תנאי קבלה

1. יתקבלו תלמידים בעלי תואר ב"א בחוג לפסיכולוגיה, ייעוץ והתפתחות האדם ומדעי ההתנהגות בציון גמר של 80 בייעוץ והתפתחות האדם בציון של 80 לפחות.
2. קבלת התלמידים לתכנית, תיעשה על סמך ממוצע ציונים, קורות חיים, המלצות וראיון קבלה אישי. רק חלק מן המועמדים יוזמנו לראיון קבלה.

מבנה הלימודים

במהלך הלימודים ילמד הסטודנט 20 נ' חובה, השלמות בהתאם ללימודי הקודמים (כפי שתקבע ועדת הקבלה), והתנסות מעשית בהיקף של 8 נ' בכל שנה. לימודים במסלול החד-שנתי יתאפשרו באישור ועדת הקבלה, במקרים בהם התלמיד סיים את כל חובות הב"א ובמידה והתוכנית מתקיימת באותה שנה.

*תלמידי תואר ראשון שלא ימשיכו לתואר שני בייעוץ (למעט תלמידי פסיכולוגיה) יתבקשו להשלים 3 קורסים נוספים בתאום עם ראש התוכנית (בנוסף על השלמות הנדרשות מכל התלמידים הלומדים למ"א בייעוץ חינוכי).

קורסי ההשלמה הם:

- 318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א' (התפתחות רגשית חברתית בילדות)
- 318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (התפתחות רגשית חברתית בהתבגרות)
- 318.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית
- 318.1203 פסיכולוגיה חברתית
- ניתן לקבל פטור על בסיס של לימודים קודמים באישור ראש התוכנית (יש להגיש סילבוסים מפורטים).
- הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 75 ולא פחות מ-75 בכל קורס.**

תוכנית לימודים

שנה א'

- 318.2700 תרגיל דידקטי בפסיכולוגיה – א' 2 נ'
- 318.2701 תרגיל דידקטי בפסיכולוגיה – ב' (המשך ל-2700) 2 נ'
- 318.2703 התנסות מעשית חלק א' 4 נ'
- 318.2705 התנסות מעשית חלק ב' (המשך ל-2703) 4 נ'
- 318.2704 פיתוח כישורי הוראה 4 נ'

שנה ב'

- 318.3700 סמינר דידקטי בפסיכולוגיה – א' 2 נ'
- 318.3701 סמינר דידקטי בפסיכולוגיה – ב' (המשך ל-3700) 2 נ'
- 318.2707 התנסות מעשית – חלק א' 4 נ'
- 318.2708 התנסות מעשית – חלק ב' (המשך ל-2707) 4 נ'
- 318.2714 ויסות אקלים כיתה – חלק א' 2 נ'
- 318.2715 ויסות אקלים כיתה – חלק ב' (המשך ל-2714) 2 נ'

שיעורי בחירה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

יש לבחור קורסים בהיקף של 4 נ' מתוך הרשימה הבאה: (ייתכנו שינויים).

2 נ'	מערכת החינוך בישראל	316.2002
4 נ'	אתיקה וצדק בחינוך – סמינריון	316.3001
2 נ'	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	313.2100
2 נ'	פנטזיה, דמיון ופדגוגיה	313.2502
2 נ'	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2 נ'	לשון דבורה ולשון כתובה (לא ינתן בתשע"א)	313.2510
2 נ'	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
4 נ'	היבטים נזירי פסיכולוגיים של קריאה	319.2527
2 נ'	חלופות בהערכת הישגי לומדים	313.2155
4 שש"ס	שיח לימודי	317.4020

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' ענת שר

מטרות ומבנה

הלימודים מתנהלים במסלולים מחקריים (הכוללים כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית).

הלימודים מתקיימים בתוכניות הלימוד הבאות. במסגרת התוכנית ישנה אפשרות להתמחויות שונות (התמחות בהנחיית קבוצות והתמחות בגיל הרך). אין חובה לבחור התמחות.

א. המגמה לייעוץ חינוכי

1.א המגמה לייעוץ חינוכי בהתמחות בגיל הרך

2.א המגמה לייעוץ חינוכי בהתמחות בהנחיית קבוצות

ב. תוכנית ייעודית בייעוץ חינוכי לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

ג. המגמה לטיפול באמנויות-ביבליותרפיה

1.ג המגמה לטיפול באמנויות-ביבליותרפיה בהתמחות בהנחיית קבוצות

ד. המגמה לחינוך והתפתחות האדם

1.ד המגמה לחינוך והתפתחות האדם בהתמחות בהנחיית קבוצות

ה. התכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך

ו. המגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים

תנאי קבלה

(ראה גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות)

א. 1. תואר ראשון חד-חוגי בתחומי החינוך או מדעי ההתנהגות או בשני חוגים, שאחד מהם בתחומי החינוך או מדעי ההתנהגות (ציון מינימאלי מפורט בסעיף תנאי קבלה של כל מגמה).

2. תלמידים שסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים, אישור רשמי למוצק הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר הראשון.

3. תישקל גם קבלתם של בעלי תואר ראשון שאינו בתחומי החינוך. סטודנטים אלו ידרשו להשלים קורסים נוספים מעבר לתכניות ההשלמה של המגמות.

4. בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו להיבחן בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

5. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון (ראה עמוד 132 בשנתון זה).

ב. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית.
 בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה של כל מגמה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה או למסלול לימודי שביקש, גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. לבעלי תואר ראשון בחינוך שסיימו לימודיהם בתחומי לימוד שאינם תואמים למגמה המבוקשת, וכן לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון בחינוך, יקבעו לימודי השלמה שונים. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי השלמה במהלך שנה א' ללימודיהם בציון 85-80, על פי הדרישות הספציפיות של המגמה. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

2. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה, שיטות מחקר, ומחקר איכותני במסגרת לימודי תואר ראשון, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מחמש שנים, יחוייבו בקיץ תש"ע, או בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א, בשלושה קורסי השלמה כלהלן:

313.2903 השלמות בשיטות מחקר.

313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה.

316.2001 שיטות מחקר איכותניות

3. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 ש"ס, ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א, במעמד של תלמיד על תנאי.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

סעיף 8.12 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים <http://research.haifa.ac.il>

מסלולי לימוד בחוג לייעוץ והתפתחות האדם

במסגרת התואר השני בחוג לחינוך קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', מסלול אישי ומסלול ישיר לדוקטורט.

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). במסגרת המסלול יש ללמוד ארבעה סמסטרים בהיקף של 32 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) במגמה לחינוך והתפתחות האדם, במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים, ובתכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך; 36 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) במגמה לטיפול באומנויות-ביבליותרפיה ובמגמה לייעוץ חינוכי, בה משך הלימודים חמישה סמסטרים בהיקף של 48 שש"ס. שנה נוספת במסלול זה מיועדת לכתיבת התיזה. המסיימים במסלול א' זכאים להמשיך לתואר שלישי בעתיד בכפוף להישגים בלימודי המ"א. הקבלה למסלול א' תלויה בהחלטה של ועדת הקבלה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות, בו, שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, והתקשרות עם מנחה (מתוך מרצי החוג) המורשה להנחות עבודת גמר מחקרית עד תחילת שנת הלימודים השניה.

אין רישום למסלול א' מבטיח מנחה לכל סטודנט או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

הנחיות לכתיבת עבודת הגמר (תיזה) ניתן לקבל במזכירות החוג וכן הן מופיעות באתר החוג.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים ועמידה בבחינה מסכמת או כתיבת פרויקט גמר. במסגרת מסלול זה יש ללמוד ארבעה סמסטרים בהיקף של 44 שש"ס במגמה לביבליותרפיה, 40 שש"ס במגמה לחינוך והתפתחות האדם, 36 שש"ס בתכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך ו-40 שש"ס במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים. במגמה לייעוץ חינוכי, משך הלימודים חמישה סמסטרים בהיקף של 56 שש"ס. סיום במסלול ב' איננו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 שש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג לייעוץ והתפתחות האדם והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילווה תכנית אישית זו. תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה/מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב' (תואר ראשון), שמוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול זה. תלמיד שיתקבל למסלול זה יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ללמוד שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 שש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א. המעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למזכירות החוג עד 1.4.2011 ויוזמנו לראיון אישי. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא חמש שנים במסלול א' לכותבי תיזה (עבודת גמר מחקרית) וארבע שנים לתלמידים במסלול ב' (ללא תיזה).

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום שנה ראשונה של לימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה הנחיות בעמוד 158 בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים, למעט במגמה לייעוץ חינוכי, בה נמשכים הלימודים שנתיים וחצי. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. גם תלמידי המגמה לייעוץ חינוכי אמורים להגיש את עבודת הגמר לשיפוט בתום שלוש שנים (6 סמסטרים). לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר.

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה החל הסטודנט את לימודיו. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

קורסים שנתיים

כל הקורסים הניתנים בשני חלקים (חלק א' וחלק ב') הינם למעשה קורס אחד שנתי, שהציון הסופי בו יינתן בסוף שנה"ל (על הסטודנט להירשם לכל חלק בנפרד; אין אפשרות לקחת חלק אחד בלבד).

לימודים מתודולוגיים חוגיים

תלמידי המ"א בחוג לייעוץ והתפתחות האדם חייבים להשתתף בקורס "מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א".

בנוסף לכך, תלמידים יכולים לבחור קורסים מתודולוגיים נוספים בהתאם לדרישות המגמה בה הם לומדים.

עבודות סמינריוניות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה. דרישות נוספות מפורטות לגבי כל מגמה ראה להלן.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- לעבודה משותפת נדרש אישור המרצה.
- השתתפות בסמינריון לשם הגשת פרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מרצה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך הקורס. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל אחראי לכך שעבודתו תוגש למרצה. (אם ישהה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- לפני הגשת העבודה, על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג ולחתום על טופס הנמצא באתר החוג.
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידי.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את ההצעה לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג לייעוץ והתפתחות האדם המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים, ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג לייעוץ והתפתחות האדם או מחוצה לו. במגבלות מסויימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה.

נוהל בחינה/פרויקט גמר במסלול ב'

רשאים להבחן בבחינת הגמר אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר, לאחר סיום כל החובות לתואר. לגבי כל מגמה, ישנם נהלים והנחיות נוספות לבחינת הגמר או לפרויקט הגמר.

שקלול הציון סופי

הרכב ואופן שקלול הציון הסופי מפורסם בכל אחת מהמגמות על פי נוהלי המגמה.

א. המגמה לייעוץ חינוכי

ראש המגמה: ד"ר אילנה סבר

מטרת המגמה לייעוץ היא להעמיק את הבסיס התיאורטי שנרכש בלימודי התואר הראשון בנושאי הייעוץ החינוכי והפסיכולוגי-התפתחותי. הדגש הוא על העמקת היסודות העיוניים של הייעוץ, הרחבה באוריינטציה המערכתית בגישות קבוצתיות ופרטניות, הבנה של סוגיות במחקר היישומי, הכנה לתפקידי ריכוז והנחייה, והתייחסות הערכתית וביקורתית לעבודת הייעוץ. המגמה מיועדת לסטודנטים המעוניינים לעסוק בסיוע לילדים ונוער בתהליכי הגדילה וההתפתחות הנורמטיביים, כמו גם לסייע לתלמידים עם קשיי הסתגלות ולתלמידים המתנסים במצבי משבר/לחץ ובבעיות שונות בתהליך הצמיחה האישי.

משך הלימודים לתואר שני במגמה לייעוץ הוא 5 סמסטרים (שנתיים וחצי). במגמה שני מסלולים, מסלול א' עם דגש מחקרי ומסלול ב' עם דגש יישומי. במסלול הלימודים עם דגש מחקרי (הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית), התלמיד יכוון בנוסף גם לקורסים המדגישים במיוחד את טיפוח יכולתו המחקרית. במסגרת זו יכיר כלי מחקר ושיטות מחקר תוך הדגשת ההשלכות וההשתמעויות שלהם לייעוץ. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה 48 ש"ס.

המסלול עם דגש יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית) כולל כתיבת עבודה מסכמת (פרוייקט). הפרוייקט כולל ביצוע תכנית התערבות ייעוצית בשדה והערכתה. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הוא 56 ש"ס.

התכנית כוללת קורסים בתחומים הבאים: ייעוץ פרטני, ייעוץ להורים, ייעוץ קבוצתי, ייעוץ בפיתוח קריירה לימודית-מקצועית, ייעוץ מערכתית.

במסגרת מגמה זו ניתן ללמוד גם בהתמחות הגיל הרך או בהתמחות בהנחיית קבוצות. התמחות כוללת מקבץ של מספר קורסים (4 לפחות) המאפשרים לתלמיד להתמקד בנושא ההתמחות בצורה מובנית. נושא ההתמחות מצוין בספח התמחות בצמוד לאישור הזכאות לתואר. (לפרטים נוספים ראה עמודים 1047, 1049 בשנתון זה).

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- א. תואר ראשון בהתפתחות האדם או בייעוץ חינוכי.*
- ב. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בתואר הראשון.
- ג. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה של החוג באנגלית.
- ד. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים.
- ה. שתי המלצות, אחת על הכישורים האקדמיים ואחת על הכישורים המקצועיים והאישיים.
- ו. טופס קורות חיים.

* מועמדים שסיימו תואר ראשון בחוג אחר, יהיו רשאים להגיש את מועמדותם אך יהיו חייבים בתכנית השלמות אישית בשנה א'. פטור מלימודי השלמה יינתן כנגד מסמכים (תעודות וסילבוסים) המעידים על עמידה בקורסים זהים בציון הנדרש.

יש להמציא מסמכים אלו במועד הרישום. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 4 קורסים (16 שש"ס), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. במידה והיקף לימודי ההשלמה נרחב יותר – המועמד יוכל בהמלצת הועדה החוגית לתואר שני להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני.

בשל מספר המקומות המוגבל ייבחרו המועמדים הטובים ביותר.

לימודי השלמה

נ' 2	318.2203 פסיכולוגיה אבנורמלית
נ' 4	318.2215 תיאוריות אישיות
נ' 2	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
נ' 2	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244)
נ' 2	318.1050 תקשורת ומיומנויות בינאישיות
או	
נ' 2	318.3201 תקשורת בינאישית ומודעות עצמית
נ' 2	319.1405 ליקויי למידה
נ' 2	318.2553 מבחנים דיאגנוסטיים

תנאי מעבר מתכנית ההשלמה ללימודי ייעוץ חינוכי בתואר שני וכן תנאי לסיום הלימודים במגמה הם:

א. ציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל אחד מהקורסים בתכנית ההשלמה.
 ב. עמידה בדרישות ההכשרה המקצועית (המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו של התלמיד במגמה).

משרד החינוך מאפשר לעסוק בייעוץ בבית הספר לבעלי תואר שני בייעוץ שיש להם תעודת הוראה. ניתן ללמוד במסגרת החוג לייעוץ והתפתחות האדם תעודת הוראה בפסיכולוגיה במקביל ללימודי התואר השני (לפירוט ראה עמוד 1035).

כל תלמיד במגמה חייב לפנות יום אחד בשבוע לצורך עבודה מעשית בבית-הספר (בנוסף ללימודים באוניברסיטה) במשך שנתיים וחצי.

תוכנית לימודי המגמה במ"א

מסלול עם תיזה		מסלול ללא תיזה
שנה א' חובה	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)	
	פרקטיקום א' (4 שש"ס 2 לשקלול)	
	ייעוץ פרטני למתקדמים (שיעור והדרכה-6 שש"ס)	
	פיתוח ארגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך (4 שש"ס)	
סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ (4 שש"ס)		
שנה א' בחירה	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)
	1 סדנה (2 שש"ס) לבחירה מרשימת סדנאות	
שנה ב' חובה	פרקטיקום ב' (4 שש"ס 2 לשקלול)	
	הנחיית פרויקט (4 שש"ס) –	
	ייעוץ קצר מועד (4 שש"ס)	
	1 סדנה (2 שש"ס) לבחירה מרשימת סדנאות	
	הנחיית קבוצות (4 שש"ס)	
	קריירה מקצועית – סדנה (2 שש"ס)	
שנה ב' בחירה	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)
	פרקטיקום ג': הדרכה אינטגרטיבית (2 שש"ס)	
שנה ג' חובה	1 סדנה (2 שש"ס) לבחירה מרשימת סדנאות	
	סמסטר א'	
סה"כ שש"ס	48 שש"ס	56 שש"ס

רשימת שיעורי חובה

שנה א'

4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום א' – חלק א' (1 שש"ס לשקלול)	318.4203
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום א' – חלק ב' (המשך ל-4203)	318.4206
2 שש"ס	שיעור	ייעוץ פרטני למתקדמים – חלק א'	318.4242
1 שש"ס	הדרכה	תרגיל בייעוץ פרטני למתקדמים – חלק א'	318.4259
2 שש"ס	שיעור	ייעוץ פרטני למתקדמים – חלק ב' (המשך ל-318.4242)	318.4253
1 שש"ס	הדרכה	תרגיל בייעוץ פרטני למתקדמים – חלק ב' (המשך ל-4259)	318.4275
4 שש"ס	שיעור/סמינריון	פיתוח ארגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך	318.4215
4 שש"ס	שיעור	סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ (למסלול א' בלבד)	318.4232

שנה ב'

2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום ב' – חלק א' (1 שש"ס לשקלול)	318.4205
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום ב' – חלק ב' (המשך ל-4205)	318.4207
2 שש"ס	שיעור	ייעוץ קצר מועד – חלק א'	318.4233
2 שש"ס	שיעור	ייעוץ קצר מועד – חלק ב' (המשך ל-4233)	318.4243
2 שש"ס	סמינריון	הנחיית קבוצות – חלק א'	318.4214
2 שש"ס	סמינריון	הנחיית קבוצות – חלק ב' (המשך ל-4214)	318.4218
2 שש"ס	סדנה	קריירה מקצועית	318.4204
2 שש"ס	שיעור	הנחיית פרויקט – חלק א' (למסלול ללא תיזה)	318.4297
2 שש"ס	שעור	הנחיית פרויקט – חלק ב' (המשך ל-4297)	318.4298

שנה ג' (סמסטר א' בלבד)

2 שש"ס	שיעור	פרטיקום ג': הדרכה אינטגרטיבית אחת מהסדנאות הבאות:	318.4241
2 שש"ס	סדנה	האינטרנט בייעוץ וייעוץ באינטרנט	318.4220
2 שש"ס	סדנה	ייעוץ באמצעות אמנות	318.4263

2 שש"ס	סדנה	בטיפול קוגניטיבי ויישומיים	318.4257
		(לא ינתן בתשע"א)	
2 שש"ס	סדנה	שימוש ביצירות ספרות בתהליכי ייעוץ וטיפול	318.4256

במסגרת **הפרקטיקום** יקדיש כל תלמיד יום בשבוע, (שש שעות לפחות, החל משעות הבוקר) לצורך עבודה מעשית בבית-הספר. העבודה המעשית מתפרשת על פני כל שנת הלימודים בבתי-הספר וכוללת גם השתתפות בישיבות בית-הספר אחר הצהריים ו/או בערב.

תלמידי מסלול עם תיזה חייבים בכתיבת עבודת גמר מחקרית לסיום התואר.

תלמידי מסלול ללא תיזה חייבים בהגשת פרוייקט מסכם לסיום התואר.

קורסי בחירה במסגרת המגמה

3 שש"ס	שיעור	שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	318.4200
4 שש"ס	סמינריון	מחקר בתהליכי שינוי בייעוץ ובפסיכותרפיה	318.4201
4 שש"ס	סמינריון	זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	318.4236
4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
		אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה רגש	318.4217
4 שש"ס	סמינריון	ונוירוביולוגיה	
4 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	318.4216
4 שש"ס	סמינריון	ילדים ונוער בסיכון	318.4210

קורסי בחירה שלא יינתנו בתשע"א

2 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוצים בעזרת האינטרנט – א'	318.4234
		יישומים ייעוצים בעזרת האינטרנט – ב'	318.4250
2 שש"ס	שיעור	(המשך ל-4234)	

קורס בחירה אחד בלבד ניתן לקחת מתוך רשימת הקורסים הבאה:

4 שש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך *	318.4101
		התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות,	318.4117
4 שש"ס	סמינריון	והערכת יעילות	
2 שש"ס	שיעור	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	313.4607
		הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	313.4608
		(המשך ל-4607)	
2 שש"ס	שיעור		
4 שש"ס	סמינריון	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	318.4138
4 שש"ס	סמינריון	הבנאליות של הרוע (לא ינתן בתשע"א)	318.4119
4 שש"ס	סמינריון	העדויות והנפש: תעתועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140

* הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 318.4101 משמש תנאי קדם לכלל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.

סדנאות

יש לבחור בשלוש סדנאות מרשימה זו, אחת בכל שנה משנות הלימוד:

2 שש"ס	שימוש באינטרנט ביעוץ	318.4216
2 שש"ס	ייעוץ באמצעות אמנות	318.4263
2 שש"ס	היבטים תיאורטיים ויישומיים בטיפול קוגניטיבי (לא ינתן בתשע"א)	318.4255
2 שש"ס	שימוש ביצירות ספרות בתהליכי ייעוץ וטיפול	318.4256

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית
30%	עבודות סמינריוניות
<u>30%</u>	שאר הקורסים

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

20%	פרויקט גמר
40%	עבודות סמינריוניות
<u>40%</u>	שאר הקורסים

סה"כ 100%

א.1 התמחות בגיל הרך

ראש ההתמחות: **פרופ' ענת שר**

ההתמחות מיועדת לתלמידי החוג ליעוץ והתפתחות האדם במגמת יעוץ חינוכי (כפי שיפורט להלן) ולתלמידי החוג לחינוך מיוחד (פרוט תכנית הלימודים ראה עמודים _ בשנתון זה) המעוניינים להרחיב ידע בנושאים הקשורים להתפתחות וחינוך בגיל הרך. תכנית לימודי ההתמחות כוללת מקבץ קורסים, בהיקף של 16 שש"ס, העוסקים בסוגיות תיאורטיות, מתודולוגיות ויישומיות הקשורות להתפתחות וחינוך בשנות החיים הראשונות. קורסים אלה כוללים קורסי חובה בשנה א' וקורסי בחירה בשנים א' וב'. על התלמידים להגיש לפחות עבודה סמינריונית אחת מתוך קורסי ההתמחות. שניים מתוך קורסי ההתמחות יוכרו כקורסי בחירה בחוג או במגמה אליה התקבל הסטודנט, ואילו שניים מתוך קורסי ההתמחות ילמדו מעבר למכסת השיעורים הנדרשים בחוג או במגמה אליה שייך הסטודנט,

בתשלום נוסף. קבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות. זכאות לספח לתעודת מ"א המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלפחות 4 קורסי התמחות (בהיקף של לפחות 16 שש"ס) ועמידה בכל דרישותיהם (ציון 80 לפחות בקורסי החובה וציון 75 לפחות בקורסי הבחירה).

דרישות קבלה להתמחות: (מעבר לדרישות הקבלה ללימודי המ"א במגמה לייעוץ חינוכי)

1. פסיכולוגיה התפתחותית

2. ראיון אישי

חובה

שיעור	4 שש"ס	318.4101	התפתחות ולמידה בגיל הרך
שיעור	2 שש"ס	318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך

שעורי בחירה

		318.4163	ליקויים התפתחותיים: אתור מוקדם והתערבות חינוכית
			(תנאי קדם: 318.4101 התפתחות ולמידה בגיל הרך)
שיעור	2 שש"ס		(לא ינתן בתשע"א)
		318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות, והערכת יעילות
סמינריון	4 שש"ס		
שיעור	2 שש"ס	318.4129	למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך
		318.4159	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים
סמינריון	4 שש"ס		(לא ינתן בתשע"א)
סמינריון	4 שש"ס	318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים
סמינריון	2 שש"ס	318.4216	הקריירה ההורית
סמינריון	4 שש"ס	318.4210	ילדים ונוער בסיכון
		318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע
סמינריון	4 שש"ס		בגיל הרך
		318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות
סמינריון	4 שש"ס		(תנאי קדם: מחקר איכותני 316.2001)
שעור	4 שש"ס	319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים
שעור	2 שש"ס	308.4082	ניורופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית
שעור	4 שש"ס	319.4501	תקשורת תומכת וחליפית (לא ינתן בתשע"א)

2.א התמחות בהנחיית קבוצות*

ראש ההתמחות: פרופ' ציפורה שכטמן

מטרתה של ההתמחות בהנחיית קבוצות היא להכשיר אנשי מקצוע להנחות קבוצות משימה, קבוצות ייעוץ וקבוצות טיפול, בקשת רחבה של נושאים: התפתחות אישית ובין אישית, התפתחות רגשית של ילדים ומתבגרים, הנחיית הורים, קבוצות מורים. ההתמחות תכשיר מומחים המסוגלים לשלב בין פרקטיקה ומחקר. היא תכלול שני מסלולים: אנשי שדה שמעוניינים בהכשרה והתמחות מעמיקה יותר בהיבט היישומי וכן אנשי מחקר המתמחים בהנחיית קבוצות. זכאות לספח לתעודת מ.א המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלימוד 4 קורסי התמחות (בהיקף של לפחות 16 שש"ס) ועמידה בכל דרישותיהם.

תנאי קבלה

1. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בתחומים רלוונטיים כגון פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית, חינוך וכו'. (מועמדים שלא למדו את התכנים שנלמדים בקורסים הרשומים ברשימת קורסי ההשלמה שלהלן יידרשו להשלימם במסגרת קורסי ההשלמה).
2. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון, בהתאמה לדרישות המגמה אליה רשום הסטודנט.
3. שתי המלצות.
4. ציון 80 בבחינת כניסה באנגלית במסגרת החוג.
5. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים על פי החלטת ועדת הקבלה.
6. ציון של 85 לפחות בכל קורס בלימודי ההשלמה* לתלמידים שידרשו.

*שימו לב! **תלמידי המגמות לייעוץ חינוכי וטיפול באמנויות-ביבליותרפיה** המעוניינים ללמוד בהתמחות זו יחויבו בהיקף של 16-8 שש"ס מעבר למכסת השעות לתואר השני (בתלות בקורסי הבחירה אותם לקחו). קורסים אלו ניתן ללמוד בתשלום נוסף במסגרת המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך. המעוניינים אמורים לפנות לראש ההתמחות מבעוד מועד.

עבור תלמידי המגמה לחינוך והתפתחות האדם, 4 הקורסים הנדרשים להתמחות מהווים חלק מקורסי הבחירה של המגמה.

לימודי השלמה

נ' 4	318.2215 תיאוריות אישיות
נ' 2	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
נ' 2	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244)
נ' 2	318.1203 פסיכולוגיה חברתית
נ' 2	318.2003 פסיכולוגיה אבנורמלית
נ' 4	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א

קורסי החובה בהתמחות בהנחיית קבוצות:

4 שש"ס	318.4301 הנחיית קבוצות: גישה בין אישית
4 שש"ס	318.4723 גישות דינמיות בהנחיית קבוצות
4 שש"ס	318.4302 ייעוץ קבוצתי
4 שש"ס	318.4303 טיפול בקבוצות בשילוב אמצעים אמנותיים

* קיום ההתמחות מותנה במספר הנרשמים

**ב. תוכנית לתואר שני בייעוץ חינוכי לחרדיות במכללת מבח"ר,
בני ברק**

ראש אקדמי: ד"ר מירי שרף

המתאמת האקדמית: ד"ר רונית שלזינגר

מרכזת לימודי השדה: ד"ר אסנת רובין

תוכנית ייחודית זו נפתחה בשנה"ל תשס"ח. תוכנית הלימודים היא תלת שנתית (3 סמסטרים מדי שנה כולל סמסטר קיץ) וכוללת לימודים אקדמיים לצד הכשרה מעשית בבתי הספר. התוכנית זהה לתוכנית הקיימת באוניברסיטת חיפה תוך התאמה לצרכים המיוחדים של האוכלוסיה החרדית. בתום הלימודים הסטודנטיות תהיינה זכאיות לתואר מ"א במגמה לייעוץ חינוכי בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מאוניברסיטת חיפה. הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק בימי שלישי בין השעות 17:00-15:08

הכשרה מעשית

מתאמת הכשרה מעשית במגמה לייעוץ חינוכי: **גב' מרים גור**

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

מר פואד אבר-להיגא, גב' מיכל איזנברג, גב' מרים איפרגן, גב' נעמי אברהם, גב' גלי אלבוז, גב' רחל אלקון, גב' סוכר ארכאב, גב' מיכל אשור, גב' נסרין ג'בארין, גב' הגר גלעדי, גב' דורית דמס, גב' רחל הדני, גב' מרלן הלון, גב' שולי ודש, גב' אורלי חזן-לוי, גב' איילת טייב, גב' ענת יצחקי-שימון, גב' שירלי כהן, גב' מרגלית לוי, גב' אילנית מועלם-אביב, גב' ענת מלכה, גב' בתיה מנדל, גב' עינת מנדל, גב' שגית מרמלשטיין, גב' חיה ספיר, גב' ג'יזל עבסאוו, גב' איילת פוסטלניק, גב' רחלי צורף, גב' דינה קוגלמן, גב' שרון רוזנטל, גב' איילה רוכברגר, גב' טל רייס, גב' הילה שבו, גב' אריאלה שרון.

*רשימת המדריכים נתונה לשינויים

ג. המגמה לטיפול באומנויות-ביבליותרפיה

ראש המגמה: פרופ' הדס ויסמן

הביבליותרפיה היא שיטת טיפול באמצעות ספרות. מטרתה לסייע להבנה עצמית, להתפתחות תקינה, להתמודדות יעילה עם מצבי לחץ ולגדילה אישית. הלימודים במסגרת המגמה משלבים רקע תיאורטי בתחום הטיפול בכלל וביבליותרפיה בפרט, עם התנסות מעשית בפרקטיקום וסדנאות.

התוכנית מיועדת לתלמידים בעלי תואר ראשון בחינוך, ספרות, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, מדעי ההתנהגות ומדעי החברה. באמצעות לימודי ההשלמה יגיעו תלמידים בעלי רקע שונה לבסיס ידע משותף.

במסגרת לימודיהם ישתתפו התלמידים בפרקטיקום המחייב אותם לפנות עבורו יום בשבוע, בו יתנסו התלמידים בעבודה טיפולית במסגרות חינוכיות וטיפוליות בהנחיה של ביבליותרפיסט מוסמך: בשנה א' – יום בשבוע של עבודה מעשית שעיקרה צפייה מודרכת, ובשנה ב' – יום בשבוע של עבודה מעשית שעיקרה התנסות טיפולית שתלויה בשעת הדרכה אישית. בתום לימודי המ"א תינתן אפשרות להתמחות בביבליותרפיה במסגרת המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך. לימודי המשך אלה אינם לימודי מ.א., אלא לימודים אשר יושתתו על לימודי המ"א וימשכו שנה אחת.

במועד פרסום השנתון, לא חלה מגבלה על עיסוק במקצוע גם ללא תעודת הכרה/רישיון מטעם משרד הבריאות וזאת על פי פסיקת בג"צ, אשר קבע כי משרד הבריאות אינו מוסמך להעניק תעודות הכרה/רישיונות. בימים אלה תלויה ועומדת לאישור הכנסת הצעת חוק לפיה עיסוק במקצוע במוסדות רפואיים יהיה מותנה בקבלת תעודת הכרה/רישיון מאת משרד הבריאות. הננו מפנים תשומת לבכם כי נוסח הצעת החוק טרם אושר ועשויים לחול בו שינויים, הן באשר לסוגי הרישיונות הנדרשים והן לגבי סוגי המעבידים בהם ידרשו הרישיונות, כתנאי להעסקה.

כיום, בוגרי המגמה שסיימו בהצלחה את השנה הנוספת בלימודי המשך רשאים לעבוד כביבליותרפיסטים במערכת החינוך.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים)

1. ממוצע של 85 לפחות בכל אחד משני חוגי הלימוד בתואר הראשון.
2. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה של החוג באנגלית.
3. שלוש המלצות (לפחות אחת אקדמית) שתשלחנה ישירות על ידי הממליץ לגבי יכולת המועמד מבחינה אקדמית, מקצועית ואישית.
4. קורות חיים אישיים מודפסים בהיקף של עד 3 עמודים.
5. טופס פרטים אישיים.
6. כתיבה אישית של שירים או סיפורים קצרים.
7. ראיון.

בשל מספר המקומות המוגבל יוזמנו לראיונות רק חלק מן המועמדים.

לימודי השלמה

לימודי השלמה בפסיכולוגיה (חובה לסיים בשנת הלימודים הראשונה)	
מבוא לפסיכולוגיה	318.1000
4 נ'	
פסיכולוגיה התפתחותית א'	318.2244
2 נ'	
פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-318.2244)	318.2245
2 נ'	
תיאוריות אישיות	318.2215
4 נ'	
פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
2 נ'	

לימודי השלמה בספרות (חובה לסיים עד סיום שנת הלימודים השנייה)

מבוא לפרוזה	122.1001
4 נ'	
מבוא לשירה	122.1002
4 נ'	
מבוא בתולדות הדרמה והתיאטרון	122.1700
4 נ'	
עיון בזרמים ומגמות בספרות המערב	122.1004
4 נ'	
קורס בחירה נוסף בהתאם לשקול דעת ראש המגמה.	
4 נ'	

לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון בספרות. מומלץ להשלים 320 שעות אקדמיות

בספרות טרם הגשת המועמדות לתוכנית.

יתכנו קורסי השלמה נוספים, על פי קביעת ראש המגמה.

היקף הלימודים

מסלול א' – (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) 36 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות בשנתיים.

רצוי לסיים במועד זה את עבודת התיזה, אך ניתן לסיים את עבודת התיזה במשך השנה השלישית.

מסלול ב' – (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) 44 שש"ס, כולל 3 עבודות סמינריוניות במגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות ובחינת גמר בשנתיים.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום חובות הקורסים העיוניים, ההתמחות המעשית, כתיבת עבודת גמר (מסלול א') או מבחן גמר (במסלול ב').

תכנית הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'	
שנה א' חובה	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)	
	המחקר האיכותני – סוגים ושיטות חקר (4 שש"ס)	
	חויית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי (4 שש"ס)	
	או	
	היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים בעבודת הביבליותרפיה (4 שש"ס)	
	פסיכותרפיה (4 שש"ס)	
	ביבליותרפיה בקבוצה (4 שש"ס)	
	פרקטיקום א' (4 שש"ס לא לשקלול)	
מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיקן עצמי כקורא (4 שש"ס לא לשקלול)		
מחקר בתהליכי שינוי בייעוץ ובפסיכותרפיה (4 שש"ס)		
שנה א' בחירה*	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)
שנה ב' חובה	פסיכופתולוגיה ופסיכיאטריה (4 שש"ס)	
	תעודת זהות טקסטואלית – סדנה (4 שש"ס לא לשקלול)	
	כתיבה תרפיה – סיפור משפחתי – סדנה (4 שש"ס לא לשקלול)	
	פרקטיקום ב' (4 שש"ס לא לשקלול)	
שנה ב' בחירה	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	3 קורסי מגמה לבחירה (12 שש"ס)
סה"כ שש"ס 36		44 שש"ס

*החלוקה של קורסי הבחירה בין שנה א' לשנה ב' הינה בגדר המלצה (ניתן לחדות קורס אחד לשנה ב' גם במסלול א' וגם במסלול ב')
את הסמינריונים ניתן לכתוב גם במסגרת קורסי החובה

רשימת קורסי חובה:

4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
4 שש"ס	שיעור	המחקר האיכותני – סוגים ושיטות חקר	318.4735
4 שש"ס	סמינריון	חויית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי (לא ינתן בתשע"א)	318.4746

א

		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים בעבודת הביבליותרפיה – חלק א'	318.4740
2 שש"ס	סמינריון	היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים בעבודת הביבליותרפיה – חלק ב'	318.4743
2 שש"ס	סמינריון	(המשך ל-4740)	
2 שש"ס	שיעור	פסיכותרפיה – חלק א'	318.4703
2 שש"ס	שיעור	פסיכותרפיה – חלק ב' (המשך ל-4703)	318.4704
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק א'	318.4701
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק ב' (המשך ל-4701)	318.4702
		מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא (סדנה לא לשקלול) – חלק א'	318.4730
2 שש"ס	סדנה	מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא (סדנה לא לשקלול) – חלק ב' (המשך ל-4730)	318.4731
2 שש"ס	שיעור/סמינריון	ביבליותרפיה בקבוצה – חלק א'	318.4752
2 שש"ס	שיעור/סמינריון	ביבליותרפיה בקבוצה – חלק ב' (המשך ל-4752)	318.4753
4 שש"ס	שיעור/סמינריון	מחקר בתהליכי שינוי ביעוץ ובפסיכותרפיה (מסלול א')	318.4201

רשימת קורסי חובה שנה ב'

4 שש"ס	שיעור	פסיכופתולוגיה ופסיכיאטריה	318.4729
2 שש"ס	סדנה	כתיבת תרפיה – סיפור משפחתי חלק א' (לא לשקלול)	318.4708
2 שש"ס	סדנה	כתיבת תרפיה – סיפור משפחתי חלק ב' (לא לשקלול) (המשך ל-4708)	318.4711
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) – חלק א'	318.4706
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) – חלק ב' (המשך ל-306.4706)	318.4707
2 שש"ס	סדנה	תעודת זהות טקסטואלית – חלק א' (לא לשקלול)	318.4717

		תעודת זהות טקסטואלית – חלק ב' (לא לשקלול)	318.4722
2 שש"ס	סדנה	(המשך ל-4717)	

רשימת קורסי בחירה במסגרת המגמה

		טקסט – תיאטרון והבניית המציאות	318.4750
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
		חוויית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי	318.4746
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
		אבני דרך בהתפתחות הטיפו ל הדינמי	318.4738
2 שש"ס	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
		אומנות מספרי הסיפורים	318.4745
2 שש"ס	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
4 שש"ס	שיעור	הנפש כמרחב לירי	318.4739
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4740
2 שש"ס	סמינריון	בעבודת הביבליותרפיה – חלק א'	
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4743
		בעבודת הביבליותרפיה – חלק ב'	
2 שש"ס	סמינריון	(המשך ל-4740)	
		אמצעים נרטיביים למטרות טיפוליות: היבטים	318.4725
4 שש"ס	סמינריון	קליניים ומחקריים	

קורס בחירה אחד בלבד ניתן לקחת מתוך רשימת הקורסים הבאה:

רשימת קורסי בחירה מחוץ למגמה

4 שש"ס	שיעור	יישומים ייעוציים באינטרנט (לא ינתן בתשע"א)	318.4234
4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
		אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה, רגש	318.4217
4 שש"ס	סמינריון	ונירוביולוגיה	
4 שש"ס	סמינריון	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	318.4138
4 שש"ס	סמינריון	הבנאליות של הרוע (לא ינתן בתשע"א)	318.4119
4 שש"ס	סמינריון	המטפל בעבודה הטיפולית	319.4598
4 שש"ס	סמינריון	זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	316.4236
2 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	318.4216
4 שש"ס	סמינריון	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
4 שש"ס	סמינריון	העדות והנפש: תעודת הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140
4 שש"ס	סמינריון	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	318.4121

לימודי המ"א של מגמת הביבליותרפיה במסגרת החוג לייעוץ והתפתחות האדם ירוכזו במשך 2 ימים בשבוע, ויום נוסף של פרקטיקום.

במסגרת הפרקטיקום יקדיש כל תלמיד יום בשבוע (בשנה א' 5 שעות לפחות ובשנה ב' 8 שעות).

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

40% עבודת גמר מחקרית

30% עבודות סמינריוניות

30% שאר הקורסים

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

20% מבחן גמר

35% עבודות סמינריוניות

45% שאר הקורסים

סה"כ 100%

1.ג התמחות בהנחיית קבוצות*

ראש ההתמחות: פרופ' ציפורה שכטמן

מטרתה של ההתמחות בהנחיית קבוצות היא להכשיר אנשי מקצוע להנחות קבוצות משימה, קבוצות ייעוץ וקבוצות טיפול, בקשת רחבה של נושאים: התפתחות אישית ובין אישית, התפתחות רגשית של ילדים ומתבגרים, הנחיית הורים, קבוצות מורים. ההתמחות תכשיר מומחים המסוגלים לשלב בין פרקטיקה ומחקר. היא תכלול שני מסלולים: אנשי שדה שמעוניינים בהכשרה והתמחות מעמיקה יותר בהיבט היישומי וכן אנשי מחקר המתמחים בהנחיית קבוצות. זכאות לספח לתעודת מא המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלימוד 4 קורסי התמחות (בהיקף של לפחות 16 ש"ס) ועמידה בכל דרישותיהם.

תנאי קבלה

1. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בתחומים רלוונטיים כגון פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית, חינוך וכו'. (מועמדים שלא למדו את התכנים שנלמדים בקורסים הרשומים ברשימת קורסי ההשלמה שלהלן יידרשו להשלמם במסגרת קורסי ההשלמה).
2. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון, בהתאמה לדרישות המגמה אליה רשום הסטודנט.
3. שתי המלצות.
4. ציון 80 בבחינת כניסה באנגלית במסגרת החוג.

5. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים על פי החלטת ועדת הקבלה.

6. ציון של 85 לפחות בכל קורס בלימודי ההשלמה* לתלמידים שידרשו.

***שימו לב!** המעוניינים ללמוד בהתמחות זו יחויבו בהיקף של 8-16 שש"ס מעבר למכסת השעות לתואר השני (בתלות בקורסי הבחירה אותם לקחו). קורסים אלו ניתן ללמוד בתשלום נוסף במסגרת המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך. המעוניינים אמורים לפנות לראש ההתמחות מבעוד מועד.

עבור תלמידי המגמה לחינוך והתפתחות האדם, 4 הקורסים הנדרשים להתמחות מהווים חלק מקורסי הבחירה של המגמה.

לימודי השלמה

4 נ'	318.2215	תיאוריות אישיות
2 נ'	318.2244	פסיכולוגיה התפתחותית א'
2 נ'	318.2245	פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244)
2 נ'	318.1203	פסיכולוגיה חברתית
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
4 נ'		סמינריון מחקר מלימודי ה"ב"א

קורסי חובה

4 שש"ס	318.4301	הנחיית קבוצות: גישה בין אישית
4 שש"ס	318.4723	גישות דינמיות בהנחיית קבוצות
4 שש"ס	318.4302	ייעוץ קבוצתי
4 שש"ס	318.4303	טיפול בקבוצות בשילוב אמצעים אמנותיים

* קיום ההתמחות מותנה במספר הנרשמים

הכשרה מעשית

מתאמת הכשרה מעשית במגמה לטיפול באמנויות – ביבליותרפיה: **גב' ציפורה ברק**

מתאמת הכשרה מעשית במגמה לטיפול באמנויות – ביבליותרפיה: **גב' תמר באומר-פרנקל**

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

גב' יעל בורג-חליווה, ד"ר אורלי בכר, גב' נעמי גוברין-מאיר, גב' לילך וייס, גב' לאה חייקין, גב' תמר טלמור-כהן, גב' מורן יניב-פלג, גב' דפנה מילר, גב' רבקה ניר-שפירי, גב' טלי סדנאי, גב' חגית פולק, גב' נטע פלג, גב' ריבה פרי, גב' יעל קדר, גב' עליזה קרבן, גב' ברי רוזן רוטנברג, גב' יונת שפירא

*רשימת המדריכים נתונה לשינויים

ד. המגמה לחינוך והתפתחות האדם

ראש המגמה: פרופ' ציפורה שכטמן

המגמה לחינוך והתפתחות האדם מציעה תכנית ייחודית המתמקדת בתהליכים התפתחותיים והקשריהם החינוכיים בטווח החיים. המגמה חותרת להעמקת הידע אודות הגורמים והתהליכים המשפיעים על תפקודו והסתגלותו של הפרט בסביבות התפתחותיות שונות, כגון, המשפחה, המסגרת החינוכית. המגמה מתמקדת בלימוד תקופות התפתחותיות שונות, בהיבטים של ההתפתחות לאורך טווח החיים והאינטגרציה ביניהם, תוך התייחסות למחקר עדכני ויישומי בתחומי החינוך. הלימודים במגמה מרחיבים ומעמיקים את הידע אודות ילדים, מתבגרים והוריהם בהקשרים חינוכיים וקהילתיים. במסגרת המגמה ניתן להתמקד בגיל הרך ולהתמחות בנושאים התפתחותיים וחינוכיים הנוגעים לשנות החיים הראשונות.

תכנית הלימודים מתבססת על תחומי ידע הכוללים את הפסיכולוגיה ההתפתחותית, החברתית והחינוכית, ובוחנת היבטים רגשיים, חברתיים, מוסריים וקוגניטיביים בהתפתחות מינקות לבגרות. ייחודה של התכנית בהדגשת גישה התפתחותית-אקולוגית המעמידה במרכז את בחינת יחסי הגומלין בין מאפייני הילד, משפחתו והקשרים החינוכיים.

הלימודים במגמה מספקים בסיס עיוני, מחקרי ויישומי למעוניינים להשתלב במחקר והוראה באוניברסיטאות ובמכללות, למכינים עצמם לקראת תפקידי הדרכה, יעוץ וריכוז פרויקטים חינוכיים, כמו גם לתפקידים חינוכיים בעריות וברשויות המקומיות.

במסגרת המגמה ניתן להתמחות בהנחיית קבוצות – (ראה פירוט בעמוד 1061).

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
2. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה באנגלית.
3. ראיון אישי.
4. לימודי השלמה (במידת הצורך).

לימודי השלמה

2 נ'	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
2 נ'	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244)
2 נ'	318.1203 פסיכולוגיה חברתית
2 נ'	308.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית
4 נ'	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א

תתכן דרישה לקורסי השלמה נוספים, על פי החלטת ראש המגמה.

היקף הלימודים

מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, לפחות 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.

מסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר, לפחות 40 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, לפחות שתי עבודות במסגרת הסמינריונים במגמה.

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם – מסלול א'

חובה

313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	ש"ת	4 שש"ס
318.4115	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	שיעור	2 שש"ס
318.4131	שאלות ושיטות במחקר התפתחותי (בשנה א')	שיעור	2 שש"ס

קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה:*

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור	4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב' (המשך ל-4003)	שיעור	2 שש"ס

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים ו-85 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

בחירה

שעורים בהיקף של 20 שש"ס (שנה א' וב')

הגיל הרך

318.4101	התפתחות ולמידה בגיל הרך	שיעור	4 שש"ס
318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	שיעור	2 שש"ס
318.4158	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים – חלק א' (לא ינתן בתשע"א)	סמינריון	2 שש"ס
318.4159	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים – חלק ב' (לא ינתן בתשע"א)	סמינריון	2 שש"ס
318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	סמינריון	4 שש"ס
318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות	סמינריון	4 שש"ס
	(תנאי קדם: שיטות מחקר איכותני 318.2001)		

סמינריון 4 שש"ס	318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים
שיעור 2 שש"ס	308.4082	נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית

מהתבגרות לבגרות

סמינריון 4 שש"ס	318.4269	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים
	318.4217	אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה רגש וניורוביולוגיה
סמינריון 4 שש"ס	318.4116	בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות ובגרות מתהווה
סמינריון 4 שש"ס		(לא ינתן בתשע"א)
סמינריון 4 שש"ס	318.4216	הקריירה ההורית
סמינריון 4 שש"ס	318.4210	ילדים ונוער בסיכון
סמינריון 4 שש"ס	318.4138	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים
סמינריון 4 שש"ס	318.4119	הבנאליות של הרוע (לא ינתן בתשע"א)
סמינריון 4 שש"ס	318.4140	העדויות והנפש: תעתיקי הזכרון לאורך טווח החיים

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם – מסלול ב'

חובה

שו"ת 4 שש"ס	318.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל
שיעור 2 שש"ס	318.4115	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים

בחירה

שיעורי בחירה בהיקף של 34 שש"ס מתוך קורסי המגמה המצוינים ברשימת הבחירה המופיעה בתיאור מסלול א'.
ניתן לשלב קורסי בחירה בהיקף של עד 12 שש"ס מתוך קורסים במגמות אחרות בחוג לייעוץ והתפתחות האדם, ו/או בחוגים אחרים בפקולטה.
תנאי מעבר לשנה ב' – ציון של 75 לפחות בכל אחד מקורסי החובה.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית
30%	עבודות סמינריוניות
<u>30%</u>	שאר הקורסים

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

20%	מבחן גמר
40%	עבודות סמינריוניות
<u>40%</u>	שאר הקורסים

סה"כ 100%

1.1. התמחות בהנחיית קבוצות

ראש ההתמחות: **פרופ' ציפורה שכטמן**

מטרתה של ההתמחות בהנחיית קבוצות היא להכשיר אנשי מקצוע להנחות קבוצות משימה, קבוצות ייעוץ וקבוצות טיפול, בקשת רחבה של נושאים: התפתחות אישית ובין אישית, התפתחות רגשית של ילדים ומתבגרים, הנחיית הורים, קבוצות מורים. ההתמחות תכשיר מומחים המסוגלים לשלב בין פרקטיקה ומחקר. היא תכלול שני מסלולים: אנשי שדה שמעוניינים בהכשרה והתמחות מעמיקה יותר בהיבט היישומי וכן אנשי מחקר המתמחים בהנחיית קבוצות. זכאות לספח לתעודת מ.א המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלימוד 4 קורסי התמחות (בהיקף של לפחות 16 ש"ס) ועמידה בכל דרישותיהם.

4 הקורסים הנדרשים להתמחות מהווים חלק מקורסי הבחירה של המגמה.

תנאי קבלה

1. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בתחומים רלוונטיים כגון פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית, חינוך וכו'. (מועמדים שלא למדו את התכנים שנלמדים בקורסים הרשומים ברשימת קורסי ההשלמה שלהלן יידרשו להשלים במסגרת קורסי ההשלמה).
2. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון, בהתאמה לדרישות המגמה אליה רשום הסטודנט.
3. שתי המלצות.
4. ציון 80 בבחינת כניסה באנגלית במסגרת החוג.
5. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים על פי החלטת ועדת הקבלה.
6. ציון של 85 לפחות בכל קורס בלימודי ההשלמה* לתלמידים שידרשו.

לימודי השלמה

4 נ'	318.2215 תיאוריות אישיות
2 נ'	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244) 2 שש"ס
2 נ'	318.1203 פסיכולוגיה חברתית
2 נ'	318.2203 פסיכולוגיה אבנורמלית
4 נ'	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א

* וכל קורסי ההשלמה הנדרשים במגמה לחינוך והתפתחות האדם.

היקף הלימודים

מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, לפחות 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.

מסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר, לפחות 40 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, לפחות שתי עבודות במסגרת הסמינריונים במגמה.

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם - מסלול א'

חובה

4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	313.4000
2 שש"ס	שיעור	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	318.4115

קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה*:

		שיטות מתקדמות במחקר כמותי:	313.4102
4 שש"ס	שיעור	משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	
2 שש"ס	שיעור	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	316.4003
		מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב'	316.4004
2 שש"ס	שיעור	(המשך ל-4003)	

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים 851 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

הקורסים הייחודיים להתמחות בהנחיית קבוצות:

קורסי חובה

4 שש"ס		הנחיית קבוצות: גישה בין אישית	318.4301
4 שש"ס		גישות דינמיות בהנחיית קבוצות	318.4723
4 שש"ס		ייעוץ קבוצתי	318.4302
4 שש"ס		טיפול בקבוצות בשילוב אמצעים אמנותיים	318.4303

קורסי בחירה

4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
		אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה רגש	318.4217
4 שש"ס	סמינריון	ונוירוביולוגיה	
		בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות ובגרות מתהווה	318.4116
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
4 שש"ס	סמינריון	זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	318.4236
4 שש"ס	סמינריון	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים	318.4138
4 שש"ס	סמינריון	הבנאליות של הרוע (לא ינתן בתשע"א)	318.4119
4 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	318.4216
4 שש"ס	סמינריון	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
4 שש"ס	סמינריון	העדות והנפש: תעודת הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140

ד. התכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך

ראש המגמה: פרופ' ענת שר

תכנית הלימודים מעניקה בסיס ידע רחב ועדכני בנושאים הקשורים להתפתחות וחינוך בגיל הרך, מהלידה ועד 8 שנים. התכנית מושתתת על גישה רב-תחומית, כפי שבאה לידי ביטוי בארגונה של תוכנית הלימודים על פי ארבעה אשכולות נושאים: (א) תהליכים התפתחותיים: התפתחות תקינה וחריגה (ב) חברה, מדיניות, וניהול (ג) תכניות וסביבות למידה (ד) התערבות חינוכית, אשר יחד מציעים התייחסות לתהליכים בתוך הפרט, תוך זיקה אל ההקשר הרחב יותר – משפחתי, חינוכי, ניהולי-ארגוני, ותרבותי.

התכנית מיועדת לעוסקים בגיל הרך במסגרת החינוך הפורמאלי המעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע בתחום, כמו גם למטפלים ולאנשי מקצוע בתחומים שונים המעוניינים להתמחות בגיל הרך. לתוכנית הלימודים הדגש מחקרי המתאים למעוניינים לעסוק במחקר בתחום הגיל הרך. התכנית מתאימה גם למכינים עצמם לקראת תפקידי הדרכה, יעוץ וריכוז פרויקטים חינוכיים, כמו גם לתפקידים חינוכיים בתחום הגיל הרך בעיריות וברשויות המקומיות.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
  2. ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
  3. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה באנגלית של החוג.
  4. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים על פי החלטת ועדת הקבלה.
  5. טופס קורות חיים (נספח 6ה).
- במידת הצורך**, יידרשו לימודי השלמה. את לימודי השלמה יש לסיים בציון של 80 לפחות בכל קורס.

לימודי השלמה

קורסים בפקולטה

השלמות בשיטות מחקר	נ' 2
השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	נ' 2
שיטות מחקר איכותניות	נ' 3

קורסים בחוג

פסיכולוגיה התפתחותית	נ' 2
פסיכולוגיה התפתחותית	נ' 2
פסיכולוגיה חברתית	נ' 2
פסיכולוגיה קוגניטיבית	נ' 2
סמינריון מחקרי מלימודי הב"א בחוג	נ' 4

תתכן דרישה לקורסי השלמה נוספים על פי, המלצות ועדת הקבלה, החלטת ראש המגמה.

מבנה הלימודים

הלימודים יתנהלו בשני מסלולים: מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (32 ש"ס + עבודת תיזה) ומסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר (36 ש"ס + מבחן גמר). הלימודים יכללו קורסי חובה המציגים בסיס ידע תיאורטי ומקשרים אותו לשדה, קורסי חובה מתודולוגיים, וקורסי בחירה מתוך ארבעה אשכולות נושאיים (פירוט בהמשך).

לימודי חובה

שנה א'

313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	שו"ת	4 ש"ס
318.4131	שאלות ושיטות במחקר התפתחותי		
	(חובה למסלול א' בחירה למסלול ב')		
318.4115	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	שיעור	2 ש"ס
318.4101	התפתחות ולמידה בגיל הרך	שיעור	4 ש"ס
318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	שיעור	2 ש"ס
318.4129	למידה, סביבות למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך		
	(חובה למסלול ב' + בחירה למסלול א')		
		שיעור	2 ש"ס
	סה"כ שנה א' 14 ש"ס		

שנה ב'

318.4130	מתיאוריה למעשה – (חובה למסלול ב' +		
	בחירה למסלול א') – חלק א'	ש"ע	2 ש"ס
318.4132	מתיאוריה למעשה – (חובה למסלול ב' +		
	בחירה למסלול א') – חלק ב'	ש"ע	2 ש"ס
	סה"כ שנה ב' 4 ש"ס		

על תלמידי מסלול א' לבחור קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה*:

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי:		
	משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור	4 ש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	שיעור	2 ש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב'		
	(המשך ל-4003)	שיעור	2 ש"ס

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים ו-85 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

*** תנאי מעבר לשנה ב': ציון של 70 לפחות בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

לימודי בחירה

במסלול א' לימודי הבחירה (14 שש"ס) כוללים שיעורים מלפחות שלושה אשכולות, ונדרשות 2 עבודות סמינריוניות.

במסלול ב' לימודי הבחירה (18 שש"ס) כוללים שיעורים מארבעת האשכולות, ונדרשות 3 עבודות סמינריוניות (לפחות 2 במגמה)

אשכול 1: תהליכים התפתחותיים: התפתחות תקינה וחריגה

318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	סמינריון 4 שש"ס
318.4216	הקריירה ההורית	סמינריון 4 שש"ס
318.4210	ילדים ונוער בסיכון	סמינריון 4 שש"ס
318.4158	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים	
	(לא ינתן בתשע"א)	סמינריון 4 שש"ס

ניתן לבחור קורס אחד מתוך השיעורים הבאים:

319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	שיעור 4 שש"ס
308.4082	ניירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית	שיעור 2 שש"ס
308.4096	התפתחות המוח והקוגניציה מינקות ועד בגרות	שיעור 4 שש"ס
308.4095	התפתחות קריאה וכתובה בגיל הרך	שיעור 4 שש"ס

אשכול 2: חברה, מדיניות, וניהול

318.4148	חינוך בגיל הרך – מבט אתנוגרפי (תנאי קדם: מחקר איכותני 316.2001)	
	(לא ינתן בתשע"א)	סמינריון 4 שש"ס
318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות (תנאי קדם: מחקר איכותני 316.2001)	סמינריון 4 שש"ס
316.4027	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך (מיועד לתלמידי שנה ב')	סמינריון 4 שש"ס
318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך	שיעור 2 שש"ס

אשכול 3: תכניות וסביבות למידה

318.4129	למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך	שיעור 2 שש"ס
318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	סמינריון 4 שש"ס

אשכול 4: התערבות חינוכית

		ליקויים התפתחותיים: אתור מוקדם	318.4163
		והתערבות חינוכית (תנאי קדם: התפתחות ולמידה בגיל הרך 318.4101)	
שש"ס 2	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
		הערכה התפתחותית בהקשרים חינוכיים	318.4149
שש"ס 2	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
		התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות, והערכת יעילות	318.4117
שש"ס 4	סמינריון	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות (לא ינתן בתשע"א)	319.4501
שש"ס 4	שיעור		

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

מבחן גמר	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	40%
סה"כ	100%

המגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים

ראש המגמה: פרופ' רוזה לייקין

התכנית לחינוך מחוננים ומצטיינים מיועדת למתעניינים במחקר על התפתחות, למידה והוראה של תלמידים בעלי יכולת גבוהה, למבקשים הכשרה לתפקיד של מנחי מורים למחוננים, למתעניינים בפיתוח תוכניות לימודים וסביבות למידה המיועדות לתלמידים אלה, בחשיבה על מדיניות ותכנון לאומי בנושא, בפיתוח כלי אבחון בתחום המחוננות לסוגיה, ובסיוע לתלמידים מחוננים ומצטיינים ולמשפחותיהם. הלומדים הפוטנציאלים

בתוכנית הם, בין השאר, מורים למקצועות שונים ואנשי חינוך, המעוניינים בהרחבה והעמקה של השכלתם בתחום, הרוצים להשתלב בהוראה לתלמידים מחוננים ומצטיינים, בכתיבת תוכניות לימוד עבורם, בסיוע ויעוץ למשפחותיהם, או בקריירה של מחקר בנושא. התכנית בנויה כך שאנשי חינוך בתחומי דעת שונים יוכלו להעשיר באופן הדדי את המשתתפים בתכנית. התכנית תכין קשת רחבה של מורים, יועצים, פסיכולוגים והורים לטיפול מחוננות ומצוינות כללית וספציפית.

משך זמן הלימודים לתואר שני במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים הוא 6 סמסטרים (שלוש שנים) במסלול עם דגש מחקרי (מסלול א') או 4 סמסטרים (שנתיים) במסלול עם דגש יישומי (מסלול ב').

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- א. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל עם ממוצע משוקלל של 85 ומעלה בלימודי התואר הראשון.
- ב. ציון 75 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
- ג. מילוי טופס קורות חיים.
- ד. ראיונות למועמדים.
- ה. ציון של 80 לפחות בכל קורס בלימודי השלמה (במידה ונדרשים).

לימודי השלמה

4 נק'	318.1000 פסיכולוגיה של החינוך
2 נק'	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
2 נק'	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב'
2 נק'	308.2001 פסיכולוגיה קוגניטיבית
3 נק'	313.1004 פילוסופיה של החינוך

תנאי המעבר משנה לשנה

תנאי המעבר כפי שמפורטים בתקנון לימודי תואר שני של אוניברסיטת חיפה.

תנאי סיום הלימודים בתכנית

- א. על-פי דרישות התקנון ללימודי תואר שני באוניברסיטת חיפה.
- ב. 32 שש"ס במסלול א' – מסלול עם עבודת גמר מחקרית (תיזה); 40 שש"ס במסלול ב' – עם מבחן גמר.
- ג. ציון המעבר המינימאלי בכל קורס הוא 70. למסלול א' נדרש ציון 80 לפחות בקורסי החובה של שנה א', ובעבודות סמינריוניות – לפחות 85.
- ד. הגשת תיזה במסלול א', עמידה במבחן גמר במסלול ב' וסיומם בציון המינימאלי שנקבע על-ידי תקנון לימודי תואר שני.

ה. שקלול הציון הסופי לתואר – מסלול א' מורכב כדלהלן:

עבודת גמר מחקרית-תיזה	40%
עבודות סמינריונית	30%
שאר הקורסים	30%

סה"כ 100%

שקלול הציון הסופי לתואר – מסלול ב' מורכב כדלהלן:

מבחן גמר	20%
עבודות סמינריונית	30%
שאר הקורסים	50%

סה"כ 100%

מספר השש"ס הנדרש לקבלת התואר בהתאם לתכנית הלימודים

מסלול א' – 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – 40 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה ועמידה במבחן גמר.

מבנה התכנית

הלימודים במגמה יתנהלו בשני מסלולים: מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (32 שש"ס + עבודת תיזה), ומסלול לימודים לתואר שני ללא תיזה (40 שש"ס + מבחן גמר). בתכנית הלימודים יכללו קורסי חובה מתודולוגיים, קורסים בתחום מחוננות וקורסי בחירה.

מסלול א'	מסלול ב'	
<p>1 מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל 4 שש"ס</p> <p>1 מבוא אינטגרטיבי: מושגי יסוד במחוננות (4 שש"ס)</p>		<p>שנה א' חובה</p>
2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	
<p>פרקטיקום קשרים בין היבטים תיאורטיים ומעשיים בחינוך מחוננים (2 שש"ס)*</p>		<p>שנה ב' חובה</p>
2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	
2 קורסים בתחום דעת (4 שש"ס)	1 קורס בתחום דעת (4 שש"ס)	

מסלול ב'	מסלול א'	
1 קורס בחירה (חינוך או תחום דעת) (4 שש"ס)		בחירה
10	8	סה"כ קורסים ⁽⁷⁾
40	32	סה"כ שש"ס

*קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים וכן השתתפות בקורס שינתן באוניברסיטה

א. לימודים מתדולוגיים – בהיקף 4 שש"ס. "מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א"

שיעור	2 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	318.4000
תרגיל	2 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	318.4000

ב. מחוננות – שעורי חובה של המגמה

שיעור	4 שש"ס	מבוא אינטגרטיבי: מושגי יסוד במחוננות – חובה בשנה א'	318.4500
שיעור	2 שש"ס	פרקטיקום – קשרים בין היבטים תיאורטיים ומעשיים בחינוך מחוננים – חובה בשנה ב'	318.4501

ג. שעורי בחירה

מערכת הלימודים תבנה כך שהסטודנטים ילמדו אספקטים שונים ומגוונים הקשורים למחוננות. כמו כן, הקורסים יעסקו בכלים לטיפול וסיוע למחוננים והוריהם. רוב הקורסים היום קורסים מחקרניים וסטודנטים יוכלו להתנסות במחקר בתחום, וללמוד גישות שונות למחקר.

מתוך רשימה זו יש לבחור 3-4 קורסים בתחום המחוננות: בסך הכל מוצעים 9 קורסים - כל קורס יינתן פעם בשנתיים.

סמינריון	4 שש"ס	סוגיות בתחום חקר מחוננות (לא ינתן בתשע"א)	318.5410
סמינריון	4 שש"ס	אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה רגש	318.4217

4 שש"ס	סמינריון	יצירתיות ומחוננות (לא ינתן בתשע"א)	318.4515
		פיתוח יכולות קוגניטיביות של מחוננים ומצטיינים: למוד ממיציגים רבייציגים בעולם ויזואלי	318.4517
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
		הוראת מחוננים: למידה, חשיבה ופתרון בעיות	318.4520
4 שש"ס	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
4 שש"ס	שיעור	תכניות לימודים למחוננים ומצטיינים בארץ ובעולם	318.4521
		מחוננות, מצוינות וצדק חברתי	318.4525
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
		ייעוץ למחוננים ולהוריהם בתחום הרגשי והחברתי	318.4527
4 שש"ס	סמינריון	(לא ינתן בתשע"א)	
4 שש"ס	סמינריון	חינוך בחברה רב-תרבותית	316.4009
4 שש"ס	סמינריון	היבטים נורופסיכולוגיים של מחוננים	308.4117

ז. קורסים בתחום הדעת

קורסים אלו יילקחו במחלקות הרלוונטיות באוניברסיטה בהתאם לתחומי ההתמחות של המורים מבין היצע קורסים לתואר שני במחלקות אלו ולאחר תיאום עם ראש המגמה והחוגים הרלוונטיים.

תחומים רלוונטיים

אומנות, מוסיקה, מתמטיקה, אנגלית, ספרות, היסטוריה, משפטים, פילוסופיה, כלכלה, מדעי המדינה, גיאוגרפיה, מדעי המוח, ארכיאולוגיה.

כוונת תכנית הלימודים היא שמורים העובדים עם מחוננים יידרשו להעשיר את השכלתם ע"י למידה של קורסים ברמה של תואר שני באותם תחומים בהם הם מלמדים את המחוננים והמצטיינים.

סטודנטים אחרים שאינם מייעדים עצמם להיות מורים של תלמידים מחוננים יוכלו לבחור באפשרות לקחת קורסי בחירה בפקולטה לחינוך במגמות אחרות לתואר שני או לבחור קורסים נוספים מרשימת הקורסים שמתמקדת בחינוך מחוננים

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' עזי ברק

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטור בפילוסופיה" (Ph. D.)

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטור) מיועדים לסטודנטים נבחרים, בעלי תואר מ"א (במסלול עם תיזה), המעוניינים בהתמחות בנושא ספציפי הקשור לתחומי הייעוץ והתפתחות האדם ובביצוע מחקר מקיף ומעמיק בנושא זה. לימודי הדוקטורט כוללים השתתפות במספר מצומצם של קורסים ועיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצוע ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי – כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי-דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ללא צורך בביצוע תיזה מ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

רשאים להירשם בעלי תואר מ"א במדעי החינוך ובתחומים קרובים רלוונטיים אשר ממוצע ציוני המ"א שלהם 90 לפחות וציון עבודת המ"א (תיזה) שלהם 90 לפחות. תלמידים ללא רקע לימודי במדעי החינוך המעוניינים בלימודי תואר שלישי בחוג יידרשו ללימודי השלמה (באחריות ועדת המ"א של החוג). על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות לעמוד בבחינת ה-GRE כחלק מתנאי הקבלה. לא ניתן להרשם ללימודי דוקטורט בחוג ללא תואר מ"א במסלול לימודים עם תיזה.

בשלב ראשון, על המעוניין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודת דוקטורט ולקבל את הסכמתו להנחות אותו (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם במזכירות החוג או באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שיש התקשרות מראש עם מנחה. בשלב שני, יש לקבל אישור להרשמה ממרכז לימודי הדוקטורט בחוג. בשלב שלישי יש לרכוש ערכת הרשמה לאוניברסיטת חיפה בחנות "אקדמון" בקמפוס או ברשת חנויות סטימצקי. יש למלא בצורה מלאה ומדויקת את טופס ההרשמה, כולל שמות ופרטים אישיים של שני ממליצים (מרצים בלימודי התואר השני), שאחד מהם הינו מנחה עבודת המ"א (ניתן להוסיף ממליצים נוספים). יש לקבל מראש את הסכמתם של הממליצים לכתוב מכתב המלצה. בשלב רביעי, יש לכתוב קדם-הצעה למחקר הדוקטורט, שתיכתב בהנחיית המנחה המיועד. קדם-ההצעה תתאר בקווים כלליים את שאלות המחקר, הרקע התיאורטי, ההשערות הכלליות, ותיאור שיטת המחקר – כל זאת באורך של 3 עמודים (למעט ביבליוגרפיה), לפי ההנחיות המפורטות באתר החוג. את חומר ההרשמה – הכולל את טופס ההרשמה המלא, קדם-ההצעה (מאושר על-ידי המנחה), טופס

הסכמה של המנחה להנחיית המועמד, ועותק מעבודת התיזה מלימודי המ"א – יש להגיש למרכזת לימודי תואר השלישי בחוג.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה עד ל-1 ביוני (לקראת סמסטר א') ועד ל-1 בינואר (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד בסמוך למועד הדיון.

תוכנית הלימודים

על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי האוניברסיטאי, התלמיד מתחיל בלימודי שלב א', שזהו שלב כתיבת הצעת המחקר והשתתפות בקורסים. שלב זה נמשך שנה, מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר-קיץ), וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. עם אישור הצעת המחקר, על-ידי מספר שופטים-מומחים מהאוניברסיטה ומחוצה לה, עובר התלמיד לשלב ב'. שלב זה נמשך שלש שנים ובמהלכו מבצע התלמיד את המחקר וכותב את החיבור הסופי שלו. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה. העבודה הסופית נשפוט על-ידי מספר שופטים-מומחים מחוץ לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

תלמיד תואר שלישי בחוג נידרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי קביעת המנחה ואישור ועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשלב א'. קורס החובה "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" יינתן בשתי קבוצות מקבילות ויש להירשם לאחת מהן 318.5600.ב.01
318.5600.ב.02

מומלץ מאד לסיים את חובת ההשתתפות בכל הקורסים בשלב א', כדי לפנות את מרב הזמן והמאמץ למחקר בשלב ב'.

הפרטים המלאים והמעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר החוג לייעוץ והתפתחות האדם: <http://edu.haifa.ac.il/couns-ed>

למידה, הוראה והדרכה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי) חוג לימודים למ"א לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: ד"ר לילי אורלנד-ברק

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' עזי ברק

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' חנן אלכסנדר, פרופ' רחל הרץ-לזרוביץ (אמריטוס), פרופ' מרים

בן-פרץ (אמריטוס), פרופ' עזי ברק, פרופ' גבי סלומון (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבו-רביעה, פרופ' פרימה אלבז-לוביש, פרופ' אילן גור-זאב, פרופ' שפרה שינמן.

מרצה בכיר: ד"ר לילי אורלנד-ברק, ד"ר דני בן צבי, ד"ר רינה בן שחר (שבתון, סמסטר ב'), ד"ר בילי עילם, ד"ר חגי קופרמינץ, ד"ר ריבקי ריבק.

מורה בכיר: ד"ר תמר אלמוג, ד"ר זהבה גולדשטיין, ד"ר אריה קיזל*, ד"ר עדנה שוהם (חל"ת), ד"ר נעמי שילוח.

מרצה: ד"ר צפריה גולדברג, ד"ר שרונה לוי.

עמית הוראה מורה מן החוץ עובד הוראה ועוזר הוראה: גב' איילת בכר, ד"ר גלית בוצר, מר נועם בן-זאב, ד"ר יוסי בר, גב' נאוה בר, ד"ר לינור הדר, גב' דלית וילהלם, ד"ר ירון ונסובר, ד"ר יותם חותם, ד"ר ריקי טסלר, ד"ר אריה כהן, ד"ר מחמוד כיאל, פרופ' רוני לידור, ד"ר שושנה לשם, ד"ר שרה מאיר, ד"ר האני מוסא, ד"ר דוד מצר, גב' אורלי סגל, ד"ר חני עפרוני, ד"ר יפעת אשרת-פינק, גב' צפורה קליין, ד"ר יגאל רוזן, ד"ר רונית שלזינגר, גב' חנה שמעון, ד"ר נורית תורן-קפלן.

מורי התוכנית המשותפת עם המכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינמן במכון וינגייט:

ד"ר איתן אלדר, פרופ' אלון אליקים, פרופ' דוד בן סירא, פרופ' מיכאל בר-אלי, ד"ר יאיר גלילי, ד"ר ישעיהו הוצלר, פרופ' רוני לידור, ד"ר יעל נץ, ד"ר חיים קאופמן.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג:

עוזר מינהלי לראש החוג ומרכזת ב"א ותעודות הוראה: **גב' כרמלה שמר**

טלפון: 04-8249086

דואר אלקטרוני: kshemer@univ.haifa.ac.il

מרכזת מ"א ודוקטורט: **גב' כוכבה סג"ל**, טלפון: 04-8288380

דואר אלקטרוני: ksegal@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: **גב' סמדר פוריאן**, טלפון: 04-8240889

דואר אלקטרוני: sporian@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

פקס: 04-8249354

מיקום: בנין הפקולטה לחינוך, קומה 4, חדר 431

כתובת האתר: <http://edu.haifa.ac.il/learn>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג משלב תכנים בהוראה, למידה והדרכה תוך דגש על הקשר בין תיאוריה, מחקר ומעשה, על פדגוגיות חדשניות, ועל התפתחות אישית ומקצועית של אנשי חינוך. תלמידי החוג ירכשו ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה לצד ראייה רחבה בינתחומית של תהליכי הוראה, תכנון ופיתוח סביבות למידה, תהליכי הדרכה והתפתחות פרופסיונאלית.

מסלולי הלימודים

החוג ללמידה, הוראה והדרכה מציע שתי התמחויות לתואר ב"א לפי הפרוט הבא:

א. התמחות בתכנון לימודים והדרכה.

ב. התמחות בהוראת תחום דעת (כולל תעודת הוראה).

בנוסף,

1. תוכנית להסבת אקדמאיים להוראת האנגלית כשפה זרה.
2. תוכנית אקדמיזציה – ב"א בהתמחות בהוראה (כולל תעודת הוראה).
3. תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' באמצעות הפרטל - קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 01א.313.1662.. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', תתקיים בחינת פטור בכיתות המחשבים בבניין חינוך. יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות באתר הפקולטה לחינוך (<http://www.edu.haifa.ac.il>).

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

א. ההתמחות בתכנון לימודים והדרכה

ההתמחות מאפשרת הכרות מעמיקה עם היסודות המחקריים, העיוניים והיישומיים של פיתוח תוכניות לימודים, סביבות למידה והדרכה. הלימודים בהתמחות מקנים לתלמידים, בשלב הראשון, בסיס מקיף בפילוסופיה, סוציולוגיה ופסיכולוגיה של החינוך. בהמשך, התלמידים מתמקדים בתחומים של תוכניות לימודים, הדרכה וסביבות למידה. **תלמידים בהתמחות זו יוכלו להשתלב בלימודי תעודת הוראה במסלול הדו-שנתי, החל מהשנה השלישית ללימודי התואר, במקצוע הוראה הקשור לחוג לימודיהם השני לב"א. (מידע מפורט בסעיף "לימודי תעודת הוראה").**

תנאי קבלה

הקבלה להתמחות זו תעשה על-פי תנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים, ברמה הנדרשת ע"י החוג ללמידה, הוראה והדרכה. ראיונות יתקיימו לפי הצורך.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא 3 שנים, במהלכם לומד הסטודנט 60 נק', 22 נק' בשנה א', 22 נק' בשנה ב' ו-16 נק' בשנה ג'. במהלך הלימודים התלמיד מחוייב ללמוד 2 סמינריונים. מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, מופיע בהמשך בעמ' 1095-1098. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

שנה א'

נקודות	שעות	סוג		
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך*	318.1001
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לסוציולוגיה של החינוך*	316.1002
3	3	שיעור ותרגיל	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	313.1003
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לפילוסופיה של החינוך*	313.1004
2	2	שיעור	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	313.1005
2	2	שיעור	מבוא לייעוץ	318.1008

2	2	שיעור	מבוא לחינוך מיוחד	319.1008
2	2	שיעור	מושגי יסוד בתכנון לימודים	313.1101
2	2	שיעור	חושבים ויוצרים למידה	313.1102
22	22			סה"כ

שנה ב'

נקודות	שעות	סוג		
3	3	שיעור ותרגיל	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'*	313.2000
3	3	שיעור ותרגיל	שיטות מחקר איכותניות*	316.2001
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2	2	שיעור	היסטורי-פילוסופי	
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
4	4	שיעור/סמינריון	רב-תרבותיות ותכנון לימודים	313.3155

אחד מבין שלושת השיעורים הבאים:

4	4	שיעור/סמינריון	דילמות בהוראה ובהדרכה	313.3154
4	4	שיעור/סמינריון	חקר תהליכי הלמידה	313.3153
4	4	שיעור/סמינריון	אתגרי החינוך במאה ה-21	313.3156
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה	313.3101
22	22			סה"כ

* התרגילים ניתנים אחת לשבועיים

שנה ג'

נקודות	שעות	סוג		
2	4	שיעור ותרגיל	חלופות בהערכת הישגי לומדים	313.2155
2	2	עבודה מעשית	גישות בהדרכה: התנסות במודלים הדרכתיים-א'	313.2106
2	2	עבודה מעשית	גישות בהדרכה: התנסות במודלים הדרכתיים-ב'	313.2107
			שניים מבין הסמינריונים שלא נלמדו בשנה ב':	
4	4	סמינריון	דילמות בהוראה ובהדרכה	313.3154
4	4	סמינריון	חקר תהליכי הלמידה	313.3153
4	4	סמינריון	אתגרי החינוך במאה ה-21	313.3156
4	4	סמינריון	תהליכי למידה בשפה ראשונה ושנייה	313.3157
2	2	שיעור	אשכול בינתחומי*	
16	18			סה"כ

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור קורס אחד מתוך האשכולות הבינתחומיים לפי תחומי הדעת:

מדעי הרוח	סוג	שעות	נקודות
313.2501	בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומניים	שיעור	2
313.2502	פנטזיה, דמיון ופדגוגיה	שיעור	2
313.2513	רטוריקה	שיעור	2
313.2522	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	שיעור	2
313.3160	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	שיעור	2
313.3161	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*	שיעור	2

שפות	סוג	שעות	נקודות
313.2510	לשון דבורה ולשון כתובה (לא ינתן בתשע"א)	שיעור	2
313.2511	ספרות ילדים ונוער בישראל: סוגים וסגנונות (לא ינתן בתשע"א)	שיעור	2
313.2512	גישות ומודלים להקניית שפה	שיעור	2
313.2513	רטוריקה	שיעור	2
313.2514	ניווט וקידום למידה בכיתה	שיעור	2
313.2522	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	שיעור	2
313.3160	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	שיעור	2
313.3161	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*	שיעור	2

מדעי החברה	סוג	שעות	נקודות
313.2521	פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	שיעור	2
313.2514	ניווט וקידום למידה בכיתה	שיעור	2
313.2522	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	שיעור	2
316.2007	גיבוש ופיתוח צוות	שיעור	2
316.2015	נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	שיעור	2
316.2002	מערכת החינוך בישראל	שיעור	2
313.3160	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	שיעור	2

313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה

שיעור 2 2

הישראלית – חלק ב'*

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

ב. התמחות בהוראה

ההתמחות מיועדת לתלמידים במסלול דר-חוגי, שהחוג השני שלהם הוא תחום דעת הנלמד בבית הספר העל-יסודי. ההתמחות מאפשרת קבלת תעודת הוראה בתחום דעת מסויים. תלמיד הלומד בתוכנית ירכוש ידע מעמיק ומקיף בתחומים המהווים בסיס לכל העוסק בחינוך, כמו היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וסוציולוגיים של החינוך, ותחומים כלליים של הוראה. בנוסף לכך הסטודנט יקבל הכשרה תיאורטית ומעשית להוראה בתחום הדעת הספציפי, המקנה לו תעודת הוראה בתחום הדעת אותו לומד כחוג השני שלו.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה*: אמנות (אמנות יצירה ותולדות האמנות), אנגלית, גיאוגרפיה, היסטוריה (היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח התיכון ולימודי א"י), לשון עברית, סוציולוגיה, אזרחות ומדעי המדינה (מדעי המדינה), מוזיקה, מתמטיקה, מקרא, ספרות, עברית כשפה שנייה (לשון עברית וספרות עברית והשוואתית), ערבית שפת אם, של"ח וידיעת הארץ (לימודי ארץ ישראל, גיאוגרפיה וארכיאולוגיה), תקשורת, תיאטרון.

* פתיחת תוכניות הלימוד בתחומי הדעת השונים מותנית במספר המתקבלים.

תנאי קבלה

1. הקבלה להתמחות זו תעשה על-פי תנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים, ברמה הנדרשת ע"י החוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. יתקבלו תלמידים בני 19 לפחות שהתקבלו ללימודים בחוג נוסף (חוג דיסציפלינארי) המוכר כמקצוע הוראה בבתי הספר העל-יסודיים ומופיע ברשימת תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה לעיל.
3. לגבי תלמידים ותיקים יכללו תנאי הקבלה גם את ממוצע ציוניהם בחוג דיסציפלינארי (החוג השני בו הם לומדים שלגבי המקצוע שלו הם אמורים לקבל תעודת הוראה), במקרה הזה, חובה על המועמד לספק אישור עדכני על מספר הנקודות והממוצע.
4. הציון הממוצע הנדרש בחוג הדיסציפלינארי הוא 78 לפחות.
5. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
6. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
7. מועמדים לב"א בהוראת עברית כשפה שנייה שהתקבלו לחוגים לשון עברית וספרות עברית והשוואתית ושפת האם שלהם אינה עברית מחויבים בציון של 125 לפחות בבחינת יע"ל בנוסף לציון הפסיכומטרי הכללי.
8. לשאר תעודות ההוראה נדרש ציון של 115 לפחות בבחינת יע"ל.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא 3 שנים, במהלכם לומד הסטודנט 60 נק', שנה א' – 22 נ', שנה ב' – 20 נ', שנה ג' – 18 נ'.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

שנה א'	סוג	שעות נקודות
318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך*	3 3
316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך*	3 3
313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	3 3
313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך*	3 3
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	2 2
318.1008	מבוא לליעוץ	2 2
319.1008	מבוא לחינוך מיוחד	2 2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	2 2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2 2
סה"כ		22 22

שנה ב'	סוג	שעות נקודות
313.2000	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	3 3
316.2001	שיטות מחקר איכותניות*	3 3
313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	2 2
313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים	2 4
313.2151	לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	2 2
313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר	2 2
313.2800	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית א' – חלק א'	4 4
313.2801	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית א' – חלק ב'	1 6
סה"כ		20 32

*התרגילים ניתנים אחת לשבועיים

שנה ג'	סוג	שעות	נקודות
313.3101	שיעור	4	4
אחד מבין הסמינריונים הבאים:			
313.3155	רבת-רבותיות ותכנון לימודים	4	4
313.3154	דילמות בהוראה ובהדרכה	4	4
313.3153	חקר תהליכי הלמידה	4	4
313.3156	אתגרי החינוך במאה ה-21	4	4
313.3157	תהליכי למידה בשפה ראשונה ושנייה	4	4
313.2157	כלים לניהול שיעור בבית הספר	2	2
	אשכול בינתחומי*	2	2
	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת	4	4
313.3800	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות		
	מעשית ב' – חלק א'	5	1
313.3801	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות		
	מעשית ב' – חלק ב'	5	1
	סה"כ	26	18

הערה: תלמידים המתמחים בהוראת מתמטיקה ילמדו:

- את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה – 317.2003 (4 ש"ס, 4 נ') במקום קורס באשכול הבינתחומי (2 ש"ס, 2 נ').
- את הקורס "ניתוח תהליכים בכיתה מתמטית" 317.3503 (2 ש"ס, 2 נ') במקום "סטודיו ללמידה ב'" (4 ש"ס, 4 נ').

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוזיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

שעות	סוג	נקודות
2	שיעור	2
2	שיעור	2
2	שיעור	2
2	שיעור	2
	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	
2	שיעור	2
	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	
2	שיעור	2
	הישראלית – חלק א'*	
	הישראלית – חלק ב'*	

תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	לשון דבורה ולשון כתובה (לא ינתן בתשע"א)	313.2510
			ספרות ילדים ונוער בישראל: סוגים וסגנונות	313.2511
2	2	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
2	2	שיעור	גישות ומודלים להקניית שפה	313.2512
2	2	שיעור	רטוריקה	313.2513
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'	

הערה: תלמידי שפות יוכלו לבחור גם מאשכול מדעי הרוח.

תלמידי מדעי החברה (גיאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה	316.2015
2	2	שיעור	בקהילה	
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'	

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

הסבת אקדמאים להוראת האנגלית כשפה זרה

התוכנית מיועדת לבעלי תואר ב"א שידעית השפה האנגלית שלהם היא ברמת שפת אם או קרובה לכך. משך התוכנית עד שנתיים.

תנאי הקבלה

ראיון עם ראש החוג בשפה האנגלית.

קורסי ההשלמה הנדרשים בחוג לאנגלית בנוסף על קורסי ההוראה הם:

1. מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה או מבוא לתחביר – 4 שש"ס
  2. דקדוק פדגוגי – 4 שש"ס
  3. קורס נוסף בבלשנות כגון: בלשנות שימושית או סוציולינגוויסטיקה – 4 שש"ס
  4. קורס אחד בספרות: מבוא לצורות ספרותיות, או קורס אחר בספרות אנגלית בהתייחסות עם ראש החוג לאנגלית.
- למועמדים בעלי תעודת הוראה במקצוע אחר העומדים בתנאים הנ"ל, תוצע תוכנית לימודים אישית בתאום עם ראש החוג.
- הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 80 ולא פחות מ-78 בכל קורס.**

תוכנית אקדמיזציה – ב"א בהתמחות בהוראה (כולל תעודת הוראה)

התוכנית מיועדת לקידום מורים שכבר עובדים במערכת החינוך ואין להם תואר אקדמי או תעודת הוראה. התוכנית מאפשרת הכרה בלימודים קודמים עד 30 נ' על סמך קורסים שנלמדו במסגרות שונות ועל סמך ניסיון בהוראה. התוכנית כוללת תעודת הוראה במקצוע דיסציפלינארי.

תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה הפתוחה לחוג ללמידה, הוראה והדרכה של אוניברסיטת חיפה. אפיק המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה.

לקבלת עלון מידע מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-778088.

כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה: טלפון - 04-8249389 מידע על אפיק המעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik>.

הוראת ההיסטוריה

מסלול מואץ ואישי לתואר ראשון ושני (כולל תעודת הוראה)*

(*פתיחת התוכנית מותנית באישור רשויות האוניברסיטה)

מטרת הלימודים

התוכנית משותפת לחוג להיסטוריה כללית ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה. המסלול ייחודי ומאפשר לימודים לתואר ראשון ושני בארבע או חמש שנים. במהלכו ילמדו התלמידים לתואר ראשון במסלול דו-חוגי בחוג להיסטוריה כללית ובחוג ללמידה הוראה והדרכה (כולל תעודת הוראה בהיסטוריה). בשנה השלישית, במידה ויעמדו בדרישות, יוכלו התלמידים להתקבל למסלול מואץ ואישי בנושא הוראת ההיסטוריה.

מטרת הלימודים היא הרחבה והעמקה בתחומי הדעת הייחודיים לכל חוג לצד רכישת ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה, הקניית כלים הדרושים לחקר סוגיות פדגוגיות העולות מהוראת ההיסטוריה ולעיסוק בהן.

תנאי הקבלה לב"א

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. ראיון אישי.
3. קבלת מועמדים לב"א שלא עמדו ברמת הסף של החוג ללמידה, הוראה והדרכה תישקל על סמך הראיון האישי, ותותנה בציון ממוצע של 85 בסוף שנה א' בשני החוגים.

תנאי הקבלה למ"א

- ללימודי התואר השני יתקבלו מועמדים שסיימו לפחות ארבעה סמסטרים במסגרת לימודי התואר הראשון בתוכנית המשולבת, ושיעמדו בקריטריונים הבאים:
1. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
  2. ראיון אישי.
- תלמיד שלא יעמוד בתנאי הסף למ"א יסיים בתום שנה ג' את לימודיו בתוכנית, ויהיה זכאי לתואר בוגר בחוגים היסטוריה כללית ולמידה, הוראה והדרכה, וכן לתעודת הוראה בהיסטוריה.
3. התלמיד יסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון במהלך שנה ג', ויצגי את אישור הזכאות לתואר ראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני (סמסטר א' של שנה ד'), כתנאי להמשך לימודיו בסמסטר ב'.
  4. ללימודי המוסמך במסגרת התוכנית יוכלו להצטרף גם בוגרי חוגים היסטוריים אחרים, שיעמדו בתנאי הסף הנזכרים למ"א. תלמידים אלה יחויבו בהשלמות על פי הרקע האקדמי שלהם.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון ושני יהיה שמונה עד עשרה סמסטרים (כולל תעודת הוראה).

ב"א ותעודת ההוראה

הלימודים יתקיימו במתכונת דו-חוגית במסגרת החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויכללו גם הכשרה לתעודת הוראה.

משך הלימודים הוא שישה סמסטרים. בסמסטר החמישי (שנה ג') יוכל התלמיד להתחיל בלימודי המוסמך בהיקף של 4-8 שש"ס מבין קורסי הבחירה למ"א, על סמך הישגיו האקדמיים, ובהתאם לעמידה בדרישות הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי המ"א

הלימודים לתואר מוסמך יתקיימו בשני המסלולים: במסלול א' (כתיבת תיזה) ובמסלול ב' (בחינת גמר).

במסלול א' יכתוב התלמיד שתי עבודות סמינריוניות, אחת בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, וכן עבודת תיזה בהוראת ההיסטוריה. משך הלימודים במסלול זה יהיה עד ארבעה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 30 שש"ס ויגיש את עבודת הגמר לשיפוט.

במסלול ב' יכתוב התלמיד שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויבחן בבחינת גמר. משך הלימודים במסלול זה עד שלושה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 36 שש"ס ויבחן בבחינת הגמר.

תוכנית הלימודים

שנה א'

החוג להיסטוריה כללית

נקודות	שעות	סוג
8	8	4 שיעורים תקופתיים
12	12	3 תרגילים תקופתיים
4	4	תרגיל ייעודי
<u>2</u>	<u>2</u>	סדנא למיומנויות מחקר
26	26	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

9	9	3 מבואות בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה, בפילוסופיה
3	3	קורס מבוא במחקר כמותי א'
6	6	3 מבואות בלמידה והוראה
<u>2</u>	<u>2</u>	2 מבואות לייעוץ וחינוך מיוחד
20	20	סה"כ

שנה ב'

החוג להיסטוריה כללית

10	8	2 פרוסמינרים
4	4	שיעור משלים- שיעור מבוא בחוג לתוע"י/לימודי א"י
<u>4</u>	<u>8</u>	שפה זרה ברמת מתחילים
18	20	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

3	3	קורס במחקר כמותי ב'
3	3	קורס במחקר איכותני
8	8	4 קורסים בלמידה והוראה
4	4	קורס בהוראת המקצוע א'
<u>3</u>	<u>8</u>	התנסות מעשית
21	26	סה"כ

שנה ג'

החוג להיסטוריה כללית

12	8	2 סמינרים
<u>3</u>	<u>2</u>	שיעור היסטוריוגרפי
15	10	סה"כ קורסים לב"א
—	4-8	קורסי בחירה למ"א (*)
—	4-8	סה"כ קורסים למ"א
	14-18	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

4	4	סמינריון מחקרי
4	4	סטודיו
4	4	שיעור משלים
4	6	סמינר דידקטי
3	8	התנסות מעשית
19	26	סה"כ

* הערה: קורסי הבחירה למ"א יילקחו מבין הקורסים מדרג 3-4 של החוג ללמידה, הוראה והדרכה ו/או מבין קורסים בדרגים אלו, התואמים את תוכנית הלימודים בבתי הספר, והניתנים בחוגים ההיסטוריים.

לימודי המ"א: שנה ד'-ה'

מסלול א'	מסלול ב'	
סמינר התמחות 4 שש"ס	2 סמינרי התמחות 4 שש"ס כ"א	החוג להיסטוריה כללית
2 סמינרים מתודולוגיים 4 שש"ס 2 שש"ס כ"א	2 סמינרים מתודולוגיים או סמינר מתודולוגי וק"מ 2 שש"ס כ"א	
ק"מ 2 שש"ס	קורסי בחירה בחוג 4 שש"ס	
קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	
סמינר בחקר הוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	קורס דידיקטי מתקדם 4 שש"ס	החוג ללמידה, הוראה והדרכה
לימודים מתודולוגיים 4 שש"ס	—	
לימודים בהוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	לימודים בחקר הוראת תחום הדעת ההיסטורי 8 שש"ס	
קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	
30 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ

(* ניתן להשלים את מכסת לימודי הבחירה בחוג להיסטוריה כללית (8-4 שש"ס) כבר בשנה ג'.

קביעת הציון הסופי במסלול א':

כלל הקורסים בשני החוגים	50%
שתי עבודות סמינריוניות	25%
עבודת הגמר המחקרית (תיזה)	25%

קביעת הציון הסופי במסלול ב':

כלל הקורסים בשני החוגים	35%
שלוש עבודות סמינריוניות	35%
בחינת הגמר	30%

זכאות לתואר

תלמיד שיעמוד בכל המטלות והחובות יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה "בהוראת ההיסטוריה" המשותף לפקולטה למדעי הרוח ולפקולטה לחינוך.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות החוג להיסטוריה כללית טל': 04-8240907

ולמזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה טל': 04-8249086

הלימודים לתעודת הוראה

בחוג ללמידה, הוראה והדרכה מתקיימים גם לימודים לקראת קבלת תעודת הוראה בשני מסלולי לימודים:

א. מסלול דו-שנתי

ב. מסלול חד-שנתי

– חלק מהתוכניות תנתנה אחת לשנתיים.

– פתיחת תוכניות הלימודים לתעודת הוראה במקצוע מסויים מותנית במספר המתקבלים.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' באמצעות הפורטל - קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 01א.313.1662. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', תתקיים בחינת פטור בכיתות המחשבים בבניין חינוך. יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות באתר הפקולטה לחינוך (<http://www.edu.haifa.ac.il>).

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

המסלול הדו-שנתי

מטרת הלימודים

המסלול מיועד לאפשר לסטודנטים אשר סיימו את כל חובות הב"א או סיימו חובות שנה ב' ללמוד לתעודת הוראה במקצועות הדיספלינאריים המוזכרים להלן.

תנאי קבלה

1. מתקבלים תלמידים בני 19 לפחות שסיימו שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בפקולטות למדעי הרוח או למדעי החברה בחוגים דיסציפלינאריים שנושאייהם נלמדים בבית הספר העל-יסודי ומופיעים ברשימה המפורטת בהמשך. כמו כן, יתקבלו תלמידי הפקולטה למשפטים ללמודי תעודת הוראה באזרחות. בעלי ב"א שלא למדו בחוגים הדיסציפלינאריים הנזכרים בהמשך יוכלו ללמוד לימודי השלמה ולוונטיים בתיאום עם מזכירות החוג.

2. הקבלה למסלול הדו-שנתי מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרס), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 78 לפחות בחוג שבתחומו מבקש המועמד ללמוד לתעודת הוראה.
3. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
4. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
5. ללימודי תעודת הוראה בעברית כשפה שנייה נדרש ציון של 125 לפחות בבחינת ידע בעברית (יע"ל). לשאר תעודות ההוראה נדרש ציון של 115 לפחות בבחינת יע"ל.

הערות:

— משך הלימודים הוא שנתיים. התלמידים נדרשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

— **תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה:** אמנות (אמנות יצירה ותולדות האמנות), אנגלית, גיאוגרפיה, היסטוריה (היסטוריה של עם-ישראל, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח התיכון ולימודי א"י), לשון עברית, סוציולוגיה, אזרחות ומדעי המדינה (מדעי המדינה ומשפטים), מוזיקה, מקרא, ספרות, עברית כשפה שנייה (לשון עברית וספרות עברית והשוואתית), ערבית שפת אם, של"ח וידיעת הארץ (לימודי ארץ ישראל, גיאוגרפיה וארכיאולוגיה), תקשורת, תיאטרון.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בפסיכולוגיה, בחוג לייעוץ והתפתחות האדם בפקולטה לחינוך.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בחינוך מיוחד בחוג לחינוך מיוחד בפקולטה לחינוך.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה במתמטיקה בחוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים החל מן השנה השלישית לתואר הב"א או בסימו. במהלכם לומד התלמיד שעורים בהקף של 40 נק', 20 נק' בכל שנה. כמו כן, התלמיד חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות במידה ונדרש ללמוד בסעיף ההשלמות. במסלול זה ניתן ללמוד לתעודת הוראה באחד או בשני מקצועות (בכפוף לשיקול דעת ראש החוג).

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תכנית הלימודים

שנה א'	סוג	שעות	נקודות
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	שיעור	2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	שיעור	2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	שיעור	2
313.2250	פסיכולוגיה חינוכית — חלק א'	שיעור	2

2	2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	313.2251
2	4	שיעור ותרגיל	חלופות בהערכת השגי לומדים	313.2155
2	2	שיעור	אשכול ביתחומי*	
4	4	תרגיל דידקטי	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2800
1	6	עבודה מעשית	מעשית – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2801
1	6	עבודה מעשית	מעשית – חלק ב'	
20	30			סה"כ

נקודות	שעות	סוג	שנה ב'	
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2	2	שיעור	היסטורי-פילוסופי	
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
			לקוויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות	313.2151
2	2	שיעור	פדגוגיות	
2	2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
2	2	שיעור	כלים לניהול שיעור בבית הספר	313.2157
4	4	סמינר דידקטי	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת	
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה	313.3101
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3800
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3801
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק ב'	
20	26			סה"כ

*אשכול ביתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוזיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

נקודות	שעות	סוג		
			בין שינון להוראת חשיבה במקצועות	313.2501
2	2	שיעור	ההומניים	
2	2	שיעור	פנטזיה, דמיון ופדגוגיה	313.2502
2	2	שיעור	רטוריקה	313.2513

2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א* [*]	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב* [*]	
תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:				
			לשון דבורה ולשון כתובה	313.2510
2	2	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)	
			ספרות ילדים ונוער בישראל:	313.2511
2	2	שיעור	סוגים וסגנונות (לא ינתן בתשע"א)	
2	2	שיעור	גישות ומודלים להקניית שפה	313.2512
2	2	שיעור	רטוריקה	313.2513
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א* [*]	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב* [*]	
הערה: תלמידי שפות יוכלו לבחור גם מאשכול מדעי הרח.				
תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:				
			פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת	313.2521
2	2	שיעור	מדעי החברה	
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה	316.2015
2	2	שיעור	בקהילה	
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א* [*]	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב* [*]	
* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.				

המסלול החד-שנתי

מטרת הלימודים

המסלול מיועד לאפשר לסטודנטים שסיימו את כל חובות הב"א ללמוד לתעודת הוראה במקצועות הדיסציפלינאריים המוזכרים בהמשך בשנה אחת בלבד.

מבנה הלימודים

משך הלימודים שנה אחת. במהלך השנה לומד התלמיד שעורים בהקף של 40 נק' והשלמות במידה ונדרש בסעיף ההשלמות.

במסלול החד שנתי ניתן ללמוד לתעודת הוראה אחת בלבד.

התלמידים נדרשים לסיים חובותיהם בזמן הקצוב.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תנאי הקבלה

1. מתקבלים תלמידים בעלי תואר ראשון במקצועות הנלמדים בבתי הספר העל-יסודיים (ונמצאים ברשימה שבהמשך), וסיימו את החוג הדיסציפלינארי בציון ממוצע של 78 לפחות.

2. מתקבלים תלמידים שסיימו חובותיהם ונותר להם להגיש עד שתי עבודות לסיום הב"א.

במקרה זה, חובה לצרף אישור על הממוצע ועל החובות שנותרו מזכירויות החוגים בהם למדו.

3. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.

4. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

5. הלימודים במסלול החד-שנתי נמשכים שנה אחת. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

6. הלימודים במסלול החד-שנתי יתקיימו רק בחלק מתעודות ההוראה, ראה טבלה להלן.

7. אין חובה לקבל את התלמיד גם אם מילא את תנאי המינימום הנדרש לקבלה לחוג.

8. תלמיד לא יוכל לקבל תעודת הוראה אם לא סיים את לימודי התואר הראשון במקצוע הדיסציפלינארי בציון ממוצע של 78.

9. במקרים בהם התלמידים נדרשים ללמוד מספר רב של השלמות או קיימות חפיפות בין זמני ההשלמות ומערכת הלימודים של המסלול החד שנתי, התלמידים יתבקשו לעבור למסלול הדו-שנתי.

הערה: פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית בהרשמת מספר מינימלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים שנה אחת. במהלך השנה לומד התלמיד שעורים בהקף של 40 נק' והשלמות במידה ונדרש בסעיף ההשלמות.

במסלול החד שנתי ניתן ללמוד לתעודת הוראה אחת בלבד.

התלמידים נדרשים לסיים חובותיהם בזמן הקצוב.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך בעמ' 1095. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 40 נקודות

נקודות	שעות	סוג		
2	2	שיעור	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	313.1005
2	2	שיעור	חושבים ויוצרים למידה	313.1102
2	2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	313.2250
2	2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	313.2251
2	4	שיעור ותרגיל	חלופות בהערכת השגי לומדים	313.2155
2	2	שיעור	מושגי יסוד בתכנון לימודים	313.1101
2	2	שיעור	אשכול בינתחומי*	
2	2	שיעור	כלים לניהול שיעור בבית הספר	313.2157
4	4	תרגיל דידקטי	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2800
1	6	עבודה מעשית	מעשית א' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2801
1	6	עבודה מעשית	מעשית א' – חלק ב'	
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	313.2100
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
2	2	שיעור	לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	313.2151
2	2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
4	4	סמינר דידקטי	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת	
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה ב'	313.3101
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3800
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3801
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק ב'	
40	60			סה"כ

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוזיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

נקודות	שעות	סוג	
			313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומניים
2	2	שיעור	
			313.2502 פנטזיה, דמיון ופדגוגיה
2	2	שיעור	
			313.2513 רטוריקה
2	2	שיעור	
			313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*
2	2	שיעור	
			313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	

הערה: תלמידי שפות יוכלו לבחור גם מאשכול מדעי הרוח.

תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך

הרשימה שלהלן:

			313.2510 לשון דבורה ולשון כתובה
2	2	שיעור	(לא ינתן בתשע"א)
			313.2511 ספרות ילדים ונוער בישראל:
2	2	שיעור	סוגים וסגנונות (לא ינתן בתשע"א)
			313.2512 גישות ומודלים להקניית שפה
2	2	שיעור	
			313.2513 רטוריקה
2	2	שיעור	
			313.2514 ניווט וקידום למידה בכיתה
2	2	שיעור	
			313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*
2	2	שיעור	
			313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

			פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת	313.2521
2	2	שיעור	מדעי החברה	
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות	316.2015
2	2	שיעור	התמיכה בקהילה	
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'	

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

אימונים בהוראה במסגרת תכנית ה-PDS

(Professional Development School, בית הספר להתפתחות מקצועית)

האימונים בהוראה מהווים נדבך מרכזי בתהליך ההכשרה להוראה בהיותם מכוונים לבחינה, מימוש ומיזוג של בסיסי ידע תיאורטיים שנלמדו במסגרת האקדמית במערכת ההתנסות הפרקטית (המוסד החינוכי), על מרכיביה הדיסציפלינאריים הארגוניים והפדגוגיים.

מטרות האימונים בהוראה

1. יישום גישות תיאורטיות הלכה למעשה בהוראה בפועל בתחום הדיסציפלינארי ובניהול כיתה.
2. פיתוח ותרגול מיומנויות של עבודת צוות דרך מפגשים מסוגים שונים עם הצוות הבית ספרי.
3. מפגש עם מורכבות המערכת הבית ספרית ומורכבות תפקידו של המורה דרך תצפיות ולקיחת חלק פעיל בפעילויות ופרוייקטים בית ספריים.
4. היכרות עם המבנה הארגוני של בית הספר, תרבותו, מסגרותיו, ממלאי תפקידים וקשרי הגומלין ביניהם ובין הגורמים הפועלים בתוך המוסד ומחוצה לו.

מבנה יום האימונים בהוראה

האימונים בהוראה הינם חובה, יחלו עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית ויתקיימו בכל ימי ג' בהם מתקיימים לימודים במערכת החינוך במהלך השנה. משך יום האימונים הינו עפ"י החלוקה הבאה:

אימונים בהוראה שנה א'

3 שעות – לצפייה והתנסות בשיעורי המורה המאמן/ת בתחום הדעת, שיח הדרכתי שוטף עם המורה המאמן/ת בנושאים פדגוגיים כלליים ובנושאי הוראה-למידה, בזיקה לצפייה וההתנסות בשיעורים, סיוע למורה המאמן/ת במטלות חינוכיות שונות (בדיקת דפי עבודה, הכנת חומרי למידה ועוד).

1 שעה – לעבודה פרטנית עם תלמיד או לעבודה עם קבוצה קטנה של תלמידים.
1 שיעור אקדמי (2 שעות) – מפגש קבוצתי שבועי עם רכז/ת ה-PDS: לניתוח סיטואציות ודיון בנושאים שונים העולים מתוך המפגש עם ביה"ס על מרכיבי השונים ולהכרת המערכת הבית ספרית על תחומיה השונים, דרך מפגש עם גורמים בית ספריים שונים בנושאים המפורטים להלן.

אימונים בהוראה שנה ב'

4 שעות – לצפייה והתנסות בשיעורי המורה המאמן/ת בתחום הדעת, שיח הדרכתי שוטף עם המורה המאמן/ת בנושאים פדגוגיים כלליים ובנושאי הוראה-למידה, בזיקה לצפייה וההתנסות בשיעורים, להפעלת פרויקט בתחום הדעת, סיוע למורה המאמן/ת במטלות חינוכיות שונות (בדיקת דפי עבודה, הכנת חומרי למידה ועוד).

1 שעה – לעבודה פרטנית עם תלמיד, או לעבודה עם קבוצה קטנה של תלמידים, או למשימה הוראתית/חינוכית קבועה.

תקנון לימודים

לכלל הסטודנטים – לתואר ראשון ולתעודת הוראה:

- א. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
- ב. החוג רשאי להכניס שינויים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת. שינויים, הודעות ופרסומים על לוח המודעות במהלך השנה מחייבים את התלמיד.
- ג. תלמיד שהפסיק לימודיו וחזר ללמוד כעבור תקופה העולה על שנתיים, ילמד לפי תכנית הלימודים של השנה בה חידש לימודיו. תכנית הלימודים שלו תעודכן בהתאם לשינויים שחלו במהלך השנים. אם חלפו 6 שנים ומעלה, מאז הפסיק התלמיד את לימודיו, תחול התיישנות על השיעורים שלמד.
- ד. כל שינוי או חריגה מתכנית הלימודים (כמו מעבר ממסלול למסלול, שיעורים חלופיים) יעשה אך ורק על ידי פנייה בכתב לראש החוג ובאישורו.
- ה. סדר לימוד הקורסים כפי שהוא מופיע בשנתון מחייב את התלמיד. אין להקדים וללמוד קורסים שלא לפי הסדר הקבוע בתוכנית הלימודים אלא באישור ראש החוג. גם במקרה זה לימוד השיעורים הוא על אחריות התלמיד בלבד. כל שינוי שיחול בתוכנית הלימודים יחול גם עליו.
- ו. **נתיא מעבר משנה לשנה** – מילוי כל החובות בשיעורים, תרגילים, ובהתנסות בשדה בציונים הנדרשים בכל שיעור. ממצוע ציוניו של התלמיד חייב להיות 78 לפחות, בחוג הדיסציפלינרי ובחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

- ז. תלמיד שנרשם לשיעור למרות שאינו רשאי ללמוד בו, רישומו לשיעור יבוטל גם אם נבחן וקיבל ציון.
- ח. תלמידים חייבים להשלים את חוק לימודיהם תוך פרק הזמן הקצוב בכל מסלול.
- ט. **נוכחות** – ככלל, הנוכחות בקורסים הניתנים במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה הינה חובה, אלא אם כן, נמסר אחרת ע"י המרצה.
- י. **עיון בבחינה** – תלמיד רשאי לעיין במחברת המבחן בשעת קבלה של המרצה ובנוכחותו. עיון בבחינה אינו מחייב הגשת ערעור.
- יא. **ערעור על ציון** – ערעור על ציון יש להגיש תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים על טופס המיועד לכך. הבחינה תיבדק מחדש והציון האחרון ידווח למחשב גם אם הוא נמוך מהקודם. תוצאות הערעור הן סופיות ומחייבות.
- יב. **סיום חובות לימודים** – תלמיד המגיש עבודה סמינריונית או כל עבודה אחרונה אחרת לסיום חובותיו לתואר/תעודה, ירשום ויחתים את העבודה במזכירות החוג, כמו כן, ימלא את הטופס המיועד לכך ויצרפו לעבודה. עבודות ניתן למסור במהלך הקורס או לא יאוחר מסוף החופשה שלאחר הסמסטר בו נלמד הקורס אלא אם כן המרצה מסר תאריך מוקדם יותר. תלמיד שלא סיים חובותיו בזמן הנ"ל ירשם שנית לקורס או לקורס חלופי.
- יג. **שקלול** – עם קבלת הציון האחרון יודיע התלמיד על סיום חובותיו למזכירות החוג. לאחר קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו לתואר/תעודה והתלמיד יוזמן לחתום על השקלול. במידה והתלמיד לא יגיע לחתום תוך חודש מיום ההזמנה ישלח השקלול למדור בוגרים ותיקו יסגר. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובותו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, השיפור או החזרה על הקורס.
- יד. **הפסקת לימודים ביוזמת החוג:**
  1. תשקל הפסקת לימודיו של תלמיד בשל אי התאמה למקצוע ההוראה ובשל גרירה מתמשכת של הלימודים מעבר לזמן הקצוב והתנהלות בלתי סדירה של הלימודים. ההחלטה על הפסקת לימודים תיעשה על סמך חוות דעת של חברי הסגל, המורים המאמנים והמלצת ועדת המעקב לענייני תלמידים.
  2. תלמיד שנכשל פעמיים (או לא השלים לימודיו) בשיעור חובה, או בהוראת המקצוע א' ו-ב' ו בהתנסות בשדה, לימודיו בחוג יופסקו.
  3. תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

ט"ו. הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד:

1. תלמיד שהתקבל ללימודי החוג אך לא מימש לימודיו ומבקש ללמוד בחוג בשנה שלאחר שנת קבלתו חייב להירשם מחדש.
2. תלמיד שביקש להפסיק את לימודיו במשך השנה הראשונה, ומבקש לחדש את לימודיו בשנה שלאחריה, חייב להירשם מחדש.
3. תלמיד המפסיק לימודיו לאחר תום שנת לימודיו הראשונה חייב להודיע על כך בכתב לראש החוג.
4. תלמיד המבקש לחדש לימודיו אחרי שנתיים ויותר חייב לפנות בכתב לוועדת התלמידים. על-פי שיקול דעתה תשקול הוועדה תנאי הקבלה מחדש ותחייבו בשיעורי רענון. בכל מקרה, תלמיד שהפסיק את לימודיו 6 שנים ויותר חלה התיישנות על לימודיו.
5. תלמיד שסיים את לימודיו בחוג ולא סיים את החוג הדיסציפלינארי במשך 6 שנים, זכאותו לתעודת הוראה (או ב"א בהוראה) בטלים.

ט"ז. מעבר מאוניברסיטאות אחרות:

- א. תלמידים מחוגים להוראה או מחלקות להכשרת מורים המבקשים לעבור ללמוד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א ותעודת הוראה או תעודת הוראה בלבד אם:
    1. יעמדו בתנאי הקבלה הרגילים לחוג ו/או בתנאי קבלה אחרים אשר יקבעו על ידי ועדת התלמידים.
    2. ילמדו מכסה של 40 נקודות לפחות במסלול לב"א ו-26 נקודות לפחות לתעודת הוראה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה.
  - ב. תלמידים מאוניברסיטאות אחרות המבקשים להשלים לימודיהם בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אך לקבל את התואר ו/או התעודה ממוסד אחר, יוכלו להשתתף בלימודי החוג באישור ועדת התלמידים.
  - ג. תלמידים שלמדו לימודים דיסציפלינאריים באוניברסיטאות אחרות ומבקשים ללמוד לתעודת הוראה באוניברסיטת חיפה יעבירו לאחר הרישום, צילום של מסמכיהם (תעודת ב"א ותדפיס ציונים) למזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה.
  - ד. **בקשות פטור** – תלמיד רשאי לבקש פטור משיעור על סמך לימודים או התנסות קודמת באותו תחום. בקשתו תידון בוועדת התלמידים ובהתייעצות עם מרצה השיעור. תלמיד שלמד שיעורים מקבילים במוסדות חינוך אקדמיים שונים וסיים אותם בציון של 78 לפחות זכאי לפטור בהיקף של עד 8 נק'. הבקשות תתקבלנה על גבי טופס המיועד לכך בצרף תדפיס ציונים וסילבוסים של הקורסים שלמד. ללא מסמכים לא תדון הוועדה בבקשה. שיעורים שיוכרו כפטור לא ישוקללו בציון הגמר וידווחו במערכת השיעורים כפטור.
- לא ניתן לקבל פטור מקורס על סמך קורס שדווח בו "פטור" "עובר" או "השתתף" כתוצאה משביתות. לא ניתן לקבל פעמיים "פטור" על סמך אותו הקורס. את בקשות הפטור יש להגיש עד תחילת שנת הלימודים.

י"ח. לידיעת התלמיד:

1. ניתן לקבל ציונים באמצעות האינטרנט או על גבי לוח המודעות של החוג. ציונים לא ימסרו באמצעות הטלפון.
2. עבודות תחולקנה לתלמידים בשעת קבלה ע"י המרצה או עוזר ההוראה, לא באמצעות מזכירות החוג.
3. התלמידים מתבקשים להשאיר אצלם עותק מכל עבודה המוגשת למרצה או למזכירות.
4. לקבלת מידע וברורים, התלמידים מתבקשים להתקשר מחוץ לשעת הקבלה.

תקנון – ספציפי ללמודי ב"א התמחות בהוראה וכן לתעודת הוראה:

- א. אם יחולו שינויים בתכניות הלימודים של החוגים הדיסציפלינאריים השונים, ואחד מן השיעורים שנקבע כחובת השלמה לא יתקיים או שחלו בו שינויים, יודיע החוג על השינוי בדרישות בשנתון או בלוח המודעות באינטרנט.
- ב. קורס השלמה בו מתקיים תרגיל גם אם לא יצויין בשנתון, התלמיד יחוייב בו, כנדרש בחוג הדיסציפלינארי.
- ג. לתלמידים הלומדים לתעודת הוראה במסלול החד שנתי: במקרים בהם התלמידים נדרשים ללמוד מספר רב של השלמות או קיימות חפיפות בין זמני ההשלמות ומערכת הלימודים של המסלול החד שנתי, התלמידים יתבקשו לעבור למסלול הדו-שנתי.
- ד. **תנאי מעבר משנה לשנה** –
  - ממוצע ציוניו של התלמיד בחוג הדיסציפלינארי בכל שנות לימודיו חייב להיות 78 לפחות.
  - הציון המינימלי הנדרש בהוראת המקצוע א' ו-ב' ובהתנסות בשדה הוא 78 לפחות.
  - הציון הממוצע בהוראה חייב להיות 78 לפחות.
- ה. **הפסקת לימודים בהוראה** – ועדת מעקב לענייני תלמידים רשאית להפסיק לימודיו של תלמיד, אשר נמצא בלתי מתאים להוראה במסגרת האימונים בהוראה ולימודי ההוראה או בשל התנהגות בלתי הולמת מורה.
  - ו. **קבלת תעודת הוראה** – תלמיד יקבל תעודת הוראה לאחר שעמד בתנאים הבאים:
    - א. זכאי לתואר ב"א.
    - ב. סיים בהצלחה את לימודיו בחוג ללמידה, הוראה והדרכה בכל השיעורים, כולל שיעורי ההשלמה הנדרשים על-פי מקצוע ההוראה (בציון הנדרש).
    - ג. ציוניו בהוראת המקצוע ובהתנסות בשדה הם 78 לפחות בכל קורס.
    - ד. ממוצע משוקלל בלימודי הוראה של 78 לפחות.
    - ה. ממוצע ציוניו בחוג הדיסציפלינארי הוא 78 לפחות.
    - ו. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג להוראה.

נהלים הקשורים לאימונים בהוראה והוראת המקצוע:

1. האימונים בהוראה הינם חובה.
2. האימונים בהוראת תחום הדעת יתקיימו במקביל ללימודי הסטודנט את הוראת המקצוע.
3. האימונים בהוראה אינם חלים על סטודנטים הלומדים שנה א' ב"א בהוראה.
4. פטור מאימונים בהוראה א' יינתן לתלמידים שעבדו כמורים 7 שנים לפחות, מעל חצי משרה, בהוראת הדיסציפלינה בה התמחו בכתות ז'-י"ב במסגרת משרד החינוך. את הבקשה בצרוף מסמכים מאגף כח אדם במשרד החינוך, יש להגיש בכתב לראש החוג.
5. שנת האימונים בהוראה מתחילה עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית.
6. האימונים בהוראה מתקיימים בכל ימי ג' בהם מתקיימים לימודים במערכת החינוך במהלך השנה, כולל ימי החופשה שבין הסמסטרים.
7. סטודנטים להוראה במסלול החד שנתי מחוייבים לשני ימי אימונים בהוראה בשבוע – יום ג' ויום ו'.
8. משך יום האימונים בהוראה הינו 6 שעות בשנה א' ו-5 שעות בשנה ב'.
9. הנוכחות באימונים בהוראה הינה חובה. סטודנט שייעדר יחוייב בימי השלמה.
10. האימונים בהוראה מתקיימים בבתי ספר במחוז חיפה וצפון. השיבוץ הינו עפ"י שיקולים ענייניים של החוג ולא מתוך שיקולים של קירבה גיאוגרפית לאזור מגוריהם של הסטודנטים.
11. מועדי השיבוץ לאימונים בהוראה יורסמו ע"י החוג.
12. הסטודנטים לא ישובצו לאימונים בהוראה בבתי הספר בהם הם מועסקים כמורים או כממלאי מקום מורים. התנסות שכזו לא תחשב! החובה לדיווח על שיבוץ של סטודנט, בטעות, בבי"ס בו הוא עובד, על מנת שישונה שיבוצו, חלה על הסטודנט.
13. סטודנטים לא ישובצו פעמיים באותו בי"ס במהלך לימודיהם לתעודת הוראה. החובה לדיווח על שיבוץ של סטודנט, בטעות, בבי"ס בו התאמן בעבר, חלה על הסטודנט.
14. במסגרת האימונים בהוראה חלה חובה על הוראת 7 שיעורים בתחום הדעת בכל שנה, סה"כ 14 שיעורים במהלך שנתיים.
15. על הסטודנטים מהמסלול החד שנתי חלה חובה על הוראת 7 שיעורים בתחום הדעת בכל אחד משני בתי"ס. סה"כ 14 שיעורים במהלך השנה.
16. הציון העובר באימונים בהוראה, בכל סמסטר, הינו 78.
17. על סטודנט שלא סיים חובותיו באימונים בהוראה להרשם מחדש לאימונים בהוראה. הסטודנט יחוייב בתשלום.
18. פתיחת השיעורים בהוראת המקצועות מותנית בהרשמת מספר מינימלי של תלמידים כנדרש באוניברסיטה.
19. לימודי הוראת המקצוע א' בכל תחומי הדעת הם קורסי קדם לאלו של שלב ב'.
20. הציון הנדרש בכל אחד מקורסי הוראת המקצוע א' וב' חייב להיות 78 לפחות.

תעודת הוראה שניה

תלמידים המעוניינים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בחוג הדיסציפלינארי השני בו הם לומדים* יחוייבו בנוסף ללימודיהם בקורסים הבאים:

הוראת המקצוע א' (בחוג השני)

התנסות בשדה א' (בחוג השני)

הוראת המקצוע ב' (בחוג השני)

התנסות בשדה ב' (בחוג השני)

בנוסף יחוייבו בשיעורי השלמה לפי תחומי הדעת כנדרש בשנתון בסעיפי ההשלמות.

* קבלה לתעודת הוראה שניה מותנית באישור ראש החוג.

סטאז' בהוראה (התמחות)

תלמידים שהתקבלו ללימודי ב"א בהתמחות בהוראה ותעודת הוראה משנת הלימודים תשס"ג ואילך יחוייבו בשנה של התמחות בביה"ס (סטאז') לאחר סיום לימודיהם בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג

(לימודים תיאורטיים והתנסות בשדה). את רשיון ההוראה ממשרד החינוך יוכל לקבל רק לאחר שנת ההתמחות בביה"ס.

במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בביה"ס מורה מיוחד שיסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על הסטודנט.

תיחשב כל עבודת הוראה במשרה של 8 ש"ש ומעלה ככתות ז'-יב' במקצוע בו למד הסטודנט לתעודת הוראה.

בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה.

במהלך שנה זו יחוייב הסטודנט להשתתף בסדנת התמחות (סדנת סטאז') באוניברסיטת חיפה שמיקודה ליווי הסטודנט בביה"ס ותמיכה בתהליך ההתמחות.

הסדנא תמומן ע"י הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868 או 04-8240208).

השלמות וזרישות יחודיות

כדי לאפשר לתלמיד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה להרחיב את ידיעותיו בתכנים של מקצועות לימוד בבית הספר התיכון (כמפורט בתכנית הלימודים של משרד החינוך) עליו ללמוד שיעורים משלימים בחלק מהמקצועות. במקרים מסויימים תחייב ועדת הקבלה השלמות נוספות בהתאם ללימודיו הקודמים של התלמיד. **השיעורים המשלימים אינם נחשבים במנין נקודות הזכות של הלימודים בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.** על כל חריגה מתכנית ההשלמות המוצעת, יש לקבל אישור מראש החוג.

הציון הנדרש בכל אחד משעורי ההשלמה הוא 75 לפחות.

אמנות

תלמידי **תולדות האמנות** המועידים עצמם להוראת אמנות חייבים ללמוד השלמות בחוג לאומנות יצירה כמפורט להלן:

1. **רישום א'** (שנתי) 4 שש"ס
2. **ציור א'** (שנתי) 8 שש"ס
3. **פיסול א'** (שנתי) 8 שש"ס

סה"כ 20 שש"ס

הבחירה מבין השיעורים שהתלמיד **לא** למד במסגרת לימודיו לתואר ב"א במדור לתולדות האמנות, כולל תלמידי חד-חוגי.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם **להוראת אמנות** חייבים בהשלמות, בחוג לתולדות האמנות, כמפורט להלן:

- 2 מבאות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 שש"ס
- תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב 2 שש"ס
- סמינר באחת מארבע התקופות 4 שש"ס

הבחירה היא מבין השיעורים שהתלמיד לא למד במסגרת לימודיו במדור ליצירה, כולל תלמידי חד-חוגי.

(התלמיד חייב לעמוד בדרישות של תרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

אנגלית

תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה **באנגלית** חייבים בכל החובות של החוג לאנגלית. במהלך לימודיהם בחוג לאנגלית חייבים תלמידים אלה ללמוד **שיעורים בתחום השפה** (סה"כ 20 נקודות) לפי הפירוט הבא:

1. מבוא בבלשנות 2 שש"ס
2. מבוא לפונטיקה 2 שש"ס
3. מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה 2 שש"ס
4. מבוא לתחביר 2 שש"ס
5. הדקדוק הפדגוגי 4 שש"ס
6. שני שיעורי בחירה בבלשנות (או סמינריונים) 8 שש"ס
7. הבעה בעל-פה לצורכי הוראה (בחוג ללמידה, הוראה והדרכה) 2 שש"ס

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

היסטוריה

(תלמידי החוג ללימודי א"י יכולים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בשל"ח וידיעת הארץ ראה סעיף תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ).

א. תלמידי החוג **להיסטוריה של עם ישראל**, הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו השלמות בהסטוריה כללית בהיקף של 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה והעת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ב. תלמידי החוג **להיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: שיעור בחוג ללימודי א"י בעת החדשה בהיקף של 4 שש"ס ושיעור בחוג להסטוריה של עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס **באחת** משלוש התקופות: בית שני, ימי הבניים, העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ג. תלמידי החוג **להיסטוריה של המזרח התיכון** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג לתולדות עם ישראל קורס בהיקף של 4 שש"ס בעת החדשה ובחוג להסטוריה כללית קורסים בהיקף של 4 שש"ס מתוך שתי תקופות: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ד. תלמידי החוג **ללימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג להסטוריה כללית השלמות בהיקף של 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ה. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה **בהיסטוריה** ילמדו: שיעור בחוג ללימודי א"י בהיקף של 4 שש"ס בעת החדשה ושיעור בתולדות עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס באחת משלוש התקופות: בית שני, ימי הבניים או העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ו. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו בחוג להיסטוריה כללית קורסים בהיקף 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ז. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו קורסים בהיקף של 6 שש"ס בהיסטוריה כללית, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ח. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה אינם חייבים בהשלמות.

ט. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: שיעור בחוג להיסטוריה של עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס באחת מהתקופות: בית שני, ימי הביניים, העת החדשה.

סה"כ 4 שש"ס.

הציון הנדרש בשיעור זה הוא 75 לפחות.

י. תלמידי החוגים **ללימודי ארץ-ישראל ותולדות עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג להיסטוריה כללית 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה והעת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: חובה ללמוד שיעורים בלבד. לא תינתן אפשרות ללמוד תרגיל.

ספרות עברית והשוואתית

תלמידי החוגים הלומדים לתעודת הוראה בספרות חייבים לכלול במסגרת לימודי הב"א קורסים מהתחומים הבאים:

דרמה, רומן, סיפור עברית, שירה עברית חדשה, שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה (סיפור עממי). תלמידים שלמדו קורסים מהתחומים הנ"ל ועמדו בציון של 75 לפחות בכל שיעור יוכלו לקבל פטור בתאום עם מזכירות החוג.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 לפחות בבחינת יע"ל. דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שניה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שעורי השלמות בחוג לספרות עברית והשוואתית.

השלמות בספרות ולשון לתלמידים מהמגזר הערבי

תלמידי המגזר הערבי המכשירים עצמם להוראת עברית כשפה שנייה (שפה וספרות) ילמדו את שיעורי ההשלמה הבאים:

א. תלמידים שלמדו ספרות עברית והשוואתית ילמדו

1. 16 ש"ס השלמה בלשון לפי הפירוט הבא:

4 שש"ס	תורת הניקוד
4 שש"ס	תחביר הלשון העברית
4 שש"ס	תורת ההגה של הלשון העברית
2 שש"ס	תורת הצורות של העברית החדשה
2 שש"ס	מבוא לסמנטיקה

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: את קורסי הקדם חובה ללמוד כנדרש בחוג ללשון. הקורסים: "תורת ההגה" ו"סמנטיקה" הם קורסי קדם לקורס "תורת הצורות של העברית החדשה".

2. יכללו במסגרת לימודי הב"א קורסים מהתחומים הבאים:

דרמה, רומן, סיפורת עברית, שירה עברית חדשה, שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה (סיפור עממי). תלמידים שלמדו קורסים מהתחומים הנ"ל ועמדו בציון של 75 לפחות בכל קורס יוכלו לקבל פטור בתאום עם מזכירות החוג.

ד. תלמידים שלמדו בחוג ללשון עברית ילמדו 20 שש"ס השלמה במסגרת החוג לספרות עברית והשוואתית לפי הפרוט הבא: שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה, שירה עברית חדשה, סיפורת עברית חדשה ורומן.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 "בבחינת יע"ל". דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שניה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שיעורי השלמה בספרות עברית והשוואתית.

מתמטיקה

תלמידים העתידים להורות מתמטיקה ילמדו במסגרת החוג למתמטיקה שניים מתוך השיעורים הבאים*:

4 שש"ס	תולדות המתמטיקה
4 שש"ס	יסודות הגיאומטריה

4 שש"ס	תורת המספרים
4 שש"ס	יסודות המתמטיקה
4 שש"ס	תורת הגרפים
4 שש"ס	אשנב למתמטיקה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

*התלמידים מתבקשים לעמוד בדרישות הקדם של כל קורס.

תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ

תלמידי החוגים: **לימודי א"י, ארכיאולוגיה וגאוגרפיה** יכולים ללמוד לתעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ.

תלמידי החוג **ללימודי א"י** יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **לגאוגרפיה** אחד מבין השיעורים:

3 שש"ס	מבוא לגיאולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לגיאומורפולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לאקלים – שו"ת

תלמידי החוג לארכיאולוגיה יחוייבו בשיעור השלמה **לגאוגרפיה** אחד מבין השיעורים:

3 שש"ס	מבוא לגיאולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לאקלים – שו"ת

תלמידי החוג לגאוגרפיה יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **לארכיאולוגיה** אחד מבין השיעורים:

2 שש"ס	הזמנה לארכיאולוגיה
4 שש"ס	מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופה המקראית
2 שש"ס	אדם ונוף (ארכיאולוגיה ומדעי הטבע) – חלק א'

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תעודת הוראה באזרחות ובמדעי המדינה

1. לתלמידי מדעי המדינה

2. לתלמידי משפטים

א. **תלמידי החוג למדעי המדינה** יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדע המדינה".

הסטודנטים יחוייבו ללמוד במסגרת שיעורי ההשלמה

1. קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל.

2. קורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" או "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים

אלה ניתנים בחוג ללימודים רב-תחומיים). במידה והתלמידים למדו קורסים אלה

במסגרת לימודי הב"א והציון בכל קורס הוא 75 לפחות, יהיו פטורים מהשלמות

(בתאום עם מזכירות החוג).

הציון הנדרש בכל קורס הוא 75 לפחות.

ב. תעודת הוראה באזרחות ובמדעי המדינה במסלול משותף לחוג למשפטים ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מטרת התכנית:

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד חוקרים אקדמאים שיבחנו את דיני החינוך בארץ כמו גם את מבנה החינוך המשפטי בארץ, ולהשתלב בלימוד מקצוע האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום המעשה.

מבנה הלימודים

היקף הלימודים לתעודת הוראה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה – 36 נקודות.

בנוסף, השלמות בביה"ס למדעי המדינה –

1. מבוא לממשל ופוליטיקה* – שו"ת 5 נ'

2. המערכת הפוליטית הישראלית – שו"ת 5 נ'

* הקורס הינו קדם לקורסים: הוראת המקצוע א' והתנסות בשדה א'.

התלמיד חייב לכלול במהלך לימודי משפטים את הקורסים:

1. תולדות הרעיון המדיני

2. קורס על המיעוט הערבי בישראל

במידה ולא נכללו קורסים אלה בלימודי משפטים יהיה עליו ללמוד אותם בביה"ס למדעי המדינה בנוסף על כל חובותיו.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תוכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 36 נקודות על-פי החלוקה הבאה:

שנה א' – 18 נקודות

שנה ב' – 18 נקודות

שנה א'	סוג	שעות	נקודות
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	2	2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2	2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	2	2
313.2250	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	2	2
313.2251	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	2	2
313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים	2	2
313.2800	הוראת המקצוע א' – אזרחות תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	4	4
	עבודה מעשית	6	1

			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית א' – חלק ב'	313.2801
1	6	עבודה מעשית		
18	28			סה"כ
		סוג	שנה ב'	
		שעות		
		נקודות		
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	313.2100
2	2	שיעור		
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
			לקויות למידה: יסודות עיוניים	313.2151
2	2	שיעור	והשלכות פדגוגיות	
2	2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
4	4	סמינר דידקטי	הוראת המקצוע ב' – אזרחות	
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה ב'	313.3101
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית ב' – חלק א'	313.3800
1	5	עבודה מעשית		
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית ב' – חלק ב'	313.3801
1	5	עבודה מעשית		
18	24			סה"כ

אשכול בינתחומי*

תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, אזרחות, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

			פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
2	2	שיעור		
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות	313.2522
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	316.2015
2	2	שיעור		
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	313.3160
2	2	שיעור		
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*	313.3161
2	2	שיעור		

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרות ומבנה

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג ללמידה, הוראה והדרכה היא הרחבה והעמקה של הידע המחקרי והמעשי בתחומי הלמידה, ההוראה וההדרכה וכן דיון בסוגיות חינוך רלוונטיות על סדר היום הציבורי. השאיפה היא להכשיר בוגרים שיקדמו מחקר בתחומי הלמידה, ההוראה וההדרכה ואת העשייה החינוכית בתחומים אלה בארץ. הלימודים מנתהלים במסלול הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') ובמסלול ללא עבודת גמר מחקרית (מסלול ב').

הלימודים מתקיימים במגמות הבאות:

המגמה לפיתוח מערכות חינוך

המגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי

המגמה לטכנולוגיות בחינוך

המגמה לחינוך גופני

המגמה להוראת האנגלית כשפה זרה

במסגרת מספר מגמות יש התמחויות. התמחות כוללת מקבץ של מספר קורסים (4 לפחות) הנוגעים לנושא מרכזי, ומאפשרים לתלמיד להתמקד בנושא ההתמחות בצורה מובנית. תחום ההתמחות אינו מצוין בעבודת המוסמך אלא בספח התמחות בצמוד לאישור הזכאות לתואר.

תנאי קבלה

- א. 1. *תואר ב"א בחינוך, בממוצע של 76 לפחות בכל חוג.
2. מועמדים בעלי תואר ראשון שאינם באחד מתחומי החינוך, יידרשו להשלים קורסים במסגרת החוג ובהתאם לתכניות השלמה ייחודיות של המגמה.
3. תלמידים שמסיימים את לימודיהם לתואר בוגר בשנה"ל הנוכחית נדרשים להגיש גיליון ציונים וממוצע (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובות לב"א.
4. בעלי תואר ב"א ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו להיבחן בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.
- ב. 1. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית למגמה לפיתוח מערכות חינוך ולמגמה לחינוך גופני.
2. ציון של 80 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית למגמת טכנולוגיות בחינוך.
3. למגמה להוראת האנגלית כשפה זרה נדרשת בחינת כניסה בחוג לשפה זרה ולספרות אנגלית.

* ראה גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות.

מאחר ומספר המקומות בחוג מוגבל, אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה ולמסלול שביקש, גם אם נתמלאו תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי השלמה (ראו "תנאי קבלה" סעיף א' 2.) במהלך שנה א' ללימודיהם בציון 85-80, על פי הדרישות הספציפיות של המגמה. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

2. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחוייבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בקורסי השלמה כלהלן:

313.2903 השלמות בשיטות מחקר.

313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה.

316.2001 שיטות מחקר איכותניות – שיעור+תרגיל

3. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס (בדרך כלל 4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א במעמד של תלמיד על תנאי.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

מועמד שאינו עומד ברמת הקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני, להתקבל לשנת לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני, בכפוף לתקנון לימודים לתואר שני סעיף 8.12.

עם סיום ההשלמות, על התלמיד להירשם מחדש ולהציג את מועמדותו ללימודי תואר שני.

מסלולי לימוד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה

במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א, מסלול ישיר לד"ר.

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הינו 36-32 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס). בחלק מן המגמות מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. המסיימים במסלול א' יכולים בהתאם להישגיהם להמשיך לתואר שלישי.

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון ממוצע של 80 לפחות בקורסי המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגיים, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית והתקשרות עם אחד ממרצי החוג. את טופס ההתקשרות יש להגיש למזכירות החוג בשבוע הראשון של תחילת הסמסטר השלישי ללימודים. רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל תלמיד או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב'

מסלול זה כולל השלמת קורסים ופרויקט גמר. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הינו 40-44 ש"ס. בחלק מן המגמות מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. סיום במסלול ב' איננו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 ש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג לחינוך והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילוה תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

מסלול מואץ למ"א (כולל כתיבת תיזה)

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג לחינוך, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שניה בחינוך מיוחד, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים ללמוד במסלול זה ייפנו למרכזת החוג עד תאריך 01.04.2011 ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי החוג, בתאום עם יו"ר ועדת מ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמוזכרות החוג. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים ובמסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום לימודי השנה הראשונה ללימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה הנחיות בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמייעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר.

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה החלו הסטודנטים את לימודיהם. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

הגשת עבודות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במגמה.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה. דרישות נוספות מפורטות בחלק של כל מגמה בהמשך.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- אין להגיש עבודה משותפת אלא במקרים מיוחדים ולאחר קבלת אישור מיוחד מוועדת המ"א.
- עבודה סמינריונית תבצע במהלך הקורס. תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. אלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה (אם ישנה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג ולחתום על טופס.
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידי.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את ההצעה הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג לחינוך המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג או מחוצה לו במגבלות מסוימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות החוג.

נוהל פרויקט גמר במסלול ב'

הפרויקט יינתן בסמסטר האחרון ללימודים לתואר השני. רשאים להצטרף לפרויקט תלמידים אשר ישלימו את כל חובות התואר בסמסטר זה. הפרויקט יהווה מעין סיכום של הידע והמיומנויות שנרכשו במסגרת הלימודים בחוג. ידע, מיומנויות וכלים חסרים, ירכשו במשותף או יחוזקו במהלך הפרויקט. לגבי כל מגמה בנפרד ישנם נהלים והנחיות לפרויקט הגמר אותם ניתן לקבל במזכירות החוג.

שקלול הציון הסופי

הרכב האחוזים של כל חלק מפורסם בכל אחת מהמגמות על פי ההרכב הקיים באותה המגמה.

המגמה לפיתוח מערכות חינוך

כתובת אתר המגמה: <http://edu.haifa.ac.il/learn/>

ראש המגמה: ד"ר בילי עילם

מטרת הלימודים במגמה היא להעמיק בחקר יסודות עיוניים ומעשיים של תכנון לימודים, הדרכה, סביבות למידה ומערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות. הלימודים במגמה מעוגנים בתפיסה הומניסטית ואינטרדיסציפלינרית רחבה ומספקים בסיס אקדמי, מחקרי והתנסותי לעבודה במסגרות חינוכיות שונות.

תכני הלימודים כוללים: תכנון, פיתוח והערכה של תכניות לימודיות - חינוכיות; עיצוב סביבות למידה מגוונות, כולל סביבות עתירות טכנולוגיה; פיתוח תפיסות וכישורים בהדרכה, תפיסות לימודיות, פדגוגיות, חברתיות וביקורת החינוך. ניתן לבחור בקורסי המגמה על פי תחומי העניין של הסטודנט. כמו-כן ניתן להתמחות בהדרכה (אין חובה לבחור התמחות).

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון.

לימודי השלמה נועדו לסטודנטים חסרי רקע קודם בנושא וייקבעו על בסיס אישי (ייתכנו קורסים נוספים להשלמה)

2 שש"ס	313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים
2 שש"ס	313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 שש"ס	313.2903 השלמות בשיטות מחקר
2 שש"ס	316.2001 שיטות מחקר איכותניות – שיעור
1 שש"ס	תרגיל

תכנית הלימודים במגמה כוללת קורסי חובה וקורסי בחירה, כמפורט בטבלה:

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
שנה א' – חובה	סוגיות נבחרות בתכנון לימודים – 4 שש"ס	
	מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים – 4 שש"ס	
שנה א' או ב' חובה קורסים מתודולוגיים	התמחות במחקר איכותני או כמותי – 4 שש"ס – בחירה מהרשימה	טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר – 4 שש"ס
שנה א' או ב' בחירה ללא התמחות	5 קורסי בחירה של המגמה (1-2) מכל מקבץ קורסים (כמפורט ברשימה) – 20 שש"ס	7 קורסי בחירה של המגמה (1-2) מכל מקבץ קורסים (כמפורט ברשימה) – 28 שש"ס
א		
שנה א' או ב' – בחירה עם התמחות	4 קורסי התמחות	
	קורס בחירה אחד מתוך המגמה – מכלל הקורסים שבמקבצים	3 קורסי בחירה – אחד מכל מקבץ שברשימה
סה"כ שש"ס סמינריונים	32 שש"ס לפחות 2 סמינריונים אצל מרצים שונים	40 שש"ס לפחות 3 סמינריונים אצל מרצים שונים
פרויקט גמר		חובת השתתפות בקורס "סביבות למידה והדרכה" לא לשקלול
חובה בשנה א' ו-ב' חובת השתתפות בכל שנה	פורום לדין בסוגיות חינוכיות (6 מפגשים) לא לשקלול	

סטודנט שהשלים את מכסת הקורסים הרשומה בטבלה אך לא למד את מספר השש"ס הכולל כמצוין בטבלה, חייב ללמוד קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות כנדרש.

המלצה: כדאי לתכנן את הלימודים מראש, בהתאם למסלול הלימודים (א' או ב') מועדי הקורסים ואפשרויות הסטודנט.

התמחות: בחירה בהתמחות מחייבת לימוד של 4 קורסי בחירה (לפחות 16 שש"ס) מרשימת קורסי ההתמחות.

פורום לדין בסוגיות חינוכיות: תלמידי המ"א נדרשים להשתתף בפורום זה הכולל 6 פגישות בשנה, בהשתתפות מרצי החוג ומרצה אורח, כשכל מפגש יתמקד בנושא אחר ובו יועלו סוגיות נבחרות הרלוונטיות לתחומי הלימוד בחוג.

שנה א' חובה – מסלול א'+ב'

313.4104	סוגיות נבחרות בתכנון לימודים	שיעור	4 שש"ס
313.4211	מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים	שיעור	4 שש"ס

שנה ב' חובה – מסלול ב'

313.4106	טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר	שיעור	4 שש"ס
313.4219	סביבות למידה והדרכה – פרויקט גמר - חלק א'	סמינר מגמה	לא לשקלול
313.4220	סביבות למידה והדרכה – פרויקט גמר - חלק ב'	סמינר מגמה	לא לשקלול

קורס מתודולוגיה יחיד מהרשימה הבאה - לבחירת תלמידי מסלול א' בהתאמה לתיזה או מסלול אישי:

313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שו"ת	4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות איכותניות – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות איכותניות – חלק ב' (קורס המשך ל-4003)	שיעור	2 שש"ס
313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור	4 שש"ס
313.4400	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	שיעור	4 שש"ס
319.4586	הליכי מחקר יחידניים	סמינריון	4 שש"ס
313.4107	מדידה במחקר יישומי במדעי החברה	שיעור	4 שש"ס

מקבצי קורסי הבחירה של המגמה:

ניתן ללמוד הן שיעורים והן סמינריונים, אך ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק בקורס המוגדר כסמינריון.
לימוד קורס המוגדר כסמינריון בתור שיעור ייתכן רק בהסכמת המרצה ובתיאום עימו לגבי הדרישות.
במהלך לימודי הסטודנט יבחר לפחות קורס אחד מכל מקבץ.

מקבץ 1: ההקשר הגלובאלי והמקומי של תכנון לימודים

313.4400	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	שיעור	4 שש"ס
313.4401	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות	שיעור	4 שש"ס

313.4212 האנטישמיות החדשה: תכנון למודים לאור אתגריה

סמינריון 4 שש"ס	החינוכיים
סמינריון 4 שש"ס	313.4218 חינוך לאזרחות

מקבץ 2: תכנון ועיצוב תכניות לימודים

סמינריון 4 שש"ס	313.4217 משימות ומיומנויות בחומרי למידה
סמינריון 4 שש"ס	313.4214 דרכי ידע תיאטרוני בתכנון לימודים

מקבץ 3: יישום תכניות לימודים בהקשרים מגוונים

סמינריון 4 שש"ס	313.4201 ייצוגים ויזואליים בחומרי למידה
סמינריון 4 שש"ס	313.4202 פסיכולוגיה ותכנון לימודים בחברה רבת-תרבותית
סמינריון 4 שש"ס	313.4207 אוטוביוגרפיה ולמידה פרופסיונאלית
סמינריון 4 שש"ס	313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי

פרויקט גמר – מסלול ב'

313.4219 סביבות למידה והדרכה – פרויקט גמר - חלק א' סמינר מגמה לא לשקלול
 313.4220 סביבות למידה והדרכה – פרויקט גמר - חלק ב' סמינר מגמה לא לשקלול
 עבודת חקר מולטימדיאלית. הקורס נועד להוות סיכום וחזוק של הידע והמיומנויות שנרכשו במסגרת לימודי התואר השני. במסגרת הקורס יכתבו הסטודנטים מאמר עיוני בהיקף 10-15 עמודים, המלווה בתמונות ממחישות. הבסיס למאמר יהיה תיעוד של תופעה ייחודית בתחום הלמידה וההדרכה במוסדות חינוך ובארגונים מסוגים שונים: בתי-ספר, גני ילדים, מתנ"סים, בתי אבות, מחלקות הדרכה של חברות הי-טק, בנקים וכדו'. התיעוד של תופעה לימודית הדרכתית שמעניינת את הסטודנט/ית, תאפשר לו/לה לקשר בין "השטח" לבין הלימודים העיוניים. ידע, מיומנויות וכלים חסרים, ירכשו במשותף או יחוזקו במהלך הקורס.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

פרויקט גמר*	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	40%

סה"כ 100%

* השתתפות חובה בקורס "סביבות למידה והדרכה – פרויקט גמר".

התמחות בהדרכה במסגרת המגמה לפיתוח מערכות חינוך

ראש ההתמחות: ד"ר לילי אורלנד-ברק

ההתמחות בהדרכה מאפשרת לסטודנטים לפתח כישורים ייחודיים לתחומי ההדרכה וההערכה, יחד עם הבנה מעמיקה של מערכות חינוך, תכנון לימודים ופיתוח פדגוגי. הלימודים בהתמחות עוסקים בגישור בין תיאוריה לפרקטיקה מקצועית ובהבנת תהליכי הדרכה והערכה מונחי ראיות. בנוסף לקורסים התיאורטיים, ההתמחות מאפשרת התנסות מונחית בשדה שהינה מרכיב בלתי נפרד מהתכנית.

ההתמחות מיועדת למדריכים בפועל ולמתעתדים להיות מדריכים במערכת החינוך הפורמלית והבלתי-פורמלית ובמסגרת הדרכה בארגונים מגוונים.

הקבלה להתמחות בהדרכה מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יוכל הסטודנט לקבל אישור-ספח, לגבי ההתמחות בתום לימודיו). קבלת ספח ההתמחות מותנית בלימוד 4 קורסים (16 ש"ס לפחות) מתוך רשימת הקורסים של המגמה.

קורסי חובה של ההתמחות:

קורס חובה לשנה א' + שנה ב':

שיעור	2 שש"ס	313.4312 הנחייה אקדמית בשדה – חלק א' שנה א'
שיעור	2 שש"ס	313.4313 הנחייה אקדמית בשדה – חלק ב' שנה א' (קורס המשך ל-4312)
שיעור	2 שש"ס	313.4306 הנחייה אקדמית בשדה – למתקדמים – חלק א' שנה ב'
שיעור	2 שש"ס	313.4307 הנחייה אקדמית בשדה – למתקדמים – חלק ב' שנה ב' (קורס המשך ל-4306)

קורס חובה בשנה א':

שיעור	4 שש"ס	313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
-------	--------	---

קורסי חובה בשנה ב':

יש לבחור קורס אחד מבין השניים הבאים:

שיעור	4 שש"ס	313.4304 הדרכה בראי המערכת
סמינריון	4 שש"ס	313.4305 חקר תהליכי הדרכה

המגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי

כתובת אתר המגמה: <http://edu.haifa.ac.il/learn/>

ראש המגמה: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרת הלימודים במגמה היא חקר ולימוד ביקורתי של פדגוגיות אלטרנטיביות בנות זמננו, בהתייחס לשלושה אשכולות מרכזיים: חינוך דמוקרטי, חינוך בדגש רוחני, וחינוך ביקורתי. בחקר ולימוד כל אחד מהאשכולות יודגשו ההיסטוריה של האלטרנטיביות החינוכיות הכלולות בהן, הפילוסופיה החינוכית שבבסיסן והפרקטיקה המיוצרת על ידן. מטרה משנית של המגמה היא לעודד, על ידי הדיון בהיבטים אלה, מובילי שינוי במסגרות אלטרנטיביות ובמסגרות ממלכתיות.

תכני הלימוד כוללים את **יסודות החינוך האלטרנטיבי** (היבטים פילוסופיים, היסטוריים וסוציולוגיים של התפתחות החינוך האלטרנטיבי בתקופות שונות), **וחקר הידע הפרופסיונאלי בחינוך** (הניסיון המעשי-אישי של אנשי חינוך העוסקים באלטרנטיביות בחינוך כפי שזה נחקר בשלושים השנים האחרונות בעזרת כלים מתודולוגיים מגוונים - איכותניים וכמותיים). בלימודים ישולבו בין למידה תיאורטית, רכישת כלים מתודולוגיים, חשיפה לפרקטיקה בשדה האלטרנטיבי והתבוננות בה תוך עבודה בקבוצת למידה מגובשת ("קהילת למידה"). התכנית גם תאפשר רכישת כלים ומיומנויות לפתוח יצירתיות, חדשנות, ואלתור בתהליכי הלמידה תוך התייחסות לאסתטיקה, לאומנויות, וליכולות הבעה גופניות. על בסיס תהליך לימוד זה ידרשו הסטודנטים לאגד את תהליכי הלמידה התיאורטיים, ההתנסות בשדה, ורכישת הכלים המתודולוגיים במסגרת פרויקט אישי.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחינוך או בתחומים רלוונטיים אחרים. (מועמדים מתחומים אחרים ידרשו לקורסי השלמה, לפי הצורך).
2. ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון.
3. פניה בכתב, המסבירה את העניין של התלמיד בתחום
4. ראיון אישי ו/או קבוצתי

לימודי השלמה נועדו לסטודנטים חסרי רקע קודם בנושא וייקבעו על בסיס אישי (ייתכנו קורסים נוספים להשלמה)

2 שש"ס	313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 שש"ס	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
2 שש"ס	316.2001	שיטות מחקר איכותניות
1 שש"ס		תרגיל

לימודי המגמה

מסלול עם תזה	מסלול בלי תזה	
התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי (א')	4 שש"ס -	שנה א' – חובה
הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (א')	4 שש"ס -	
התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי (ב')	4 שש"ס -	שנה ב' – חובה
הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (ב')	4 שש"ס -	
מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	4 שש"ס -	שנה א' חובה,
קורס מתודולוגי נוסף (למסלול א'), בחירה מהרשימה	4 שש"ס -	שנה ב' בחירה - קורסים מתודולוגיים
* קורסי בחירה של המגמה 8 שש"ס	קורסי בחירה של המגמה 16 שש"ס	שנה א' או ב' - בחירה
32 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס
עבודת גמר מחקרית (תזה)	פרויקט גמר**	
2 סמינריונים אצל מרצים שונים	3 סמינריונים אצל מרצים שונים	סמינריונים
***פורום בנושא סוגיות חינוכיות (4-5 מפגשים, לא לשקלול)		חובה בשנה א' ו-ב'

* **קורסי בחירה מחוץ למגמה** – בהתאם לתחומי העניין סטודנטים יוכלו לבחור קורסי בחירה מחוץ למגמה או מחוג אחר, באישור ראש המגמה.

** **פרויקט גמר – מסלול ב'** – פרויקט הגמר במסלול ב' נועד להוות סיכום וחיזוק של הידע והמיומנויות שנרכשו במסגרת לימודי התואר השני. במהלך הלימודים, במסגרת הקורס "הנחיה אקדמית בשדה ופרויקט אישי" הסטודנטים יעבדו על פרויקט אישי (נושא אחד או רצף של נושאים) ופרויקט הגמר יהווה סיכום העבודה שנעשתה במהלך השנתיים. פרויקט הגמר יוכל להיות בעל אופי עיוני, מעשי, התערבותי ו/או יצירתי בהתאם לנושא ולרצונו של הסטודנט. המתכונת המתאימה לפרויקט הגמר תקבע בהתייעצות עם מורי הקורס.

*** **פורום חוגי:** תלמידי המגמה ייטלו חלק בפורום כלל חוגי שיתמקד בחינוך בהקשר הישראלי בדגש על מגוון סוגיות פרקטיות. הקורס אינו נחשב בשקלול השעות.

קורסי חובה שנה א – מסלול א (כולל תזה) + מסלול ב (ללא תזה):

313.4403	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי –	
	חלק א שנה א	שיעור 2 שש"ס
313.4404	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי –	
	חלק ב שנה א	שיעור 2 שש"ס
313.4401	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (שנה א')	
		שיעור 4 שש"ס
313.4400	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	שיעור 4 שש"ס
	למסלול א בלבד – קורס מתודולוגי נוסף מהרשימה שלהלן	4 שש"ס

קורסי חובה שנה ב – מסלול א (כולל תזה) + מסלול ב (ללא תזה):

313.4405	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי	שיעור	2 שש"ס
	חלק א שנה ב		
313.4406	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי –	שיעור	2 שש"ס
	חלק ב שנה ב		
313.4402	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (שנה ב')	שיעור	4 שש"ס

קורסים מתודולוגיים – (תלמידי מסלול א יבחרו קורס אחד בהתאם לנושא התזה.

ניתן לבחור בקורס נוסף מהרשימה, כקורס בחירה):

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב־רמות	שיעור	4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך – חלק א' (לכותבי תזות איכותניות)	שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך – חלק ב'	שיעור	2 שש"ס
313.4103	מחקר נרטיבי בהקשר רב־תרבותי (לא ינתן בתשע"א)	סמינריון	4 שש"ס
316.4010	גישות ביקורתיות לניתוח השיח החינוכי (לא ינתן בתשע"א)	סמינריון	4 שש"ס
313.4211	מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים	שיעור	4 שש"ס

קורסי בחירה

313.4302	מודלים וגישות בהדרכה	שיעור	4 שש"ס
313.4615	חינוך בישראל במבט וירטואלי (קורס מקוון)	סמינריון	4 שש"ס
313.4212	האנטישמיות החדשה:		
	תכנון לימודים לאור אתגריה החינוכיים	סמינריון	4 שש"ס
316.3004	חינוך ביקורתי	שיעור	4 שש"ס
313.4201	ייצוגים ויזואליים בחומרי למידה	סמינריון	4 שש"ס
313.4202	פסיכולוגיה ותכנון לימודים בחברה רב־תרבותית	סמינריון	4 שש"ס
313.4214	דרכי ידע תיאטרוני בתכנון לימודים	סמינריון	4 שש"ס

קורסי בחירה - יינתנו בשנה"ל תשע"ב

313.4407	חינוך לשוני בחברה רב־תרבותית	שיעור	4 שש"ס
313.4408	פדגוגיות פמיניסטיות: מגדר, גוף והעצמה בחינוך	סמינריון	4 שש"ס
313.4410	אל-אדם-טבע: אקולוגיה, סביבה ורוחניות בחינוך המודרני	סמינריון	4 שש"ס

סמינריון 4 שש"ס	רוחניות וחינוך	313.4411
סמינריון 4 שש"ס	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך	313.4029
	פרקטיקות נהוגות בבתי ספר אלטרנטיביים:	313.4409
שיעור 4 שש"ס	דמוקרטי, פתוח וחינוך ביצירה	
סמינריון 4 שש"ס	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	318.3124

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:	
עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:	
פרויקט גמר*	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	40%
סה"כ	100%

*פירוט נמצא תחת לימודי המגמה

המגמה לטכנולוגיות בחינוך

אתר המגמה: <http://edtech.haifa.ac.il>

ראש המגמה: ד"ר דני בן-צבי

מטרות המגמה וקהל היעד

בשנים האחרונות חלה התפתחות מסחררת של טכנולוגיות למידה, מידע ותקשורת. טכנולוגיות אלו הפכו זמינות במערכות חינוך בארץ ובעולם, אך הפוטנציאל הגלום בהן לתמיכה בתהליכי למידה והוראה לא מוצה במלואו. המגמה לטכנולוגיות בחינוך פועלת לקדם את ההבנה וההשכלה הרחבה של תלמידיה בנוגע למכלול ההיבטים ההגותיים, המחקריים והיישומיים של קשרי הגומלין בין טכנולוגיות חדשניות לבין תהליכי למידה והוראה בכל הרמות של מערכות החינוך. המגמה מכשירה את תלמידיה לעסוק במחקר, הערכה, עיצוב ויישום של תהליכי למידה, הדרכה והוראה בסביבות עתירות טכנולוגיה; להנהיג תהליכי שינוי חינוכי / קהילתי בעזרת פיתוח והטמעה של טכנולוגיות חדשניות, תוך רכישת כלים יישומיים לעשייה בתחום.

מגמת מ"א זאת מיועדת למעוניינים לחקור, ליזום, לפתח, לעצב, להפעיל, להעריך ולהנהיג תוכניות חינוכיות בסביבות עתירות טכנולוגיה במערכות חינוכיות, קהילתיות, ארגוניות,

תעשייתיות, או ממשלתיות; וכן למעוניינים לפתח קריירה אקדמית כחוקרים וכמורים בתחום של טכנולוגיות מתקדמות בחינוך באוניברסיטאות ובמכללות. בוגרי המגמה צפויים להשתלב במגוון תחומי תעסוקה, לדוגמה: מחקר, הנחייה, ריכוז והדרכה של שינוי חינוכי בסביבות עתירות טכנולוגיה במערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות; עבודה במחלקות הדרכה של ארגונים, כגון תעשיות הידע (תעשיות הי־טק); עיצוב, פיתוח והערכה של סביבות למידה והדרכה עתירות טכנולוגיה, תוכנות, ומשחקים חינוכיים; הוראה במוסדות להשכלה גבוהה, במכללות למורים, וכן בבתי־ספר שמלמדים נושאים הקשורים לטכנולוגיות חינוכיות; קריירה מחקרית אקדמית בתחום של טכנולוגיות חינוכיות. סגל המגמה שואף לטפח את כל אחד מהתלמידים ואת הקשר האישי עימם.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה)

- תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בשני חוגים שאחד מהם חינוך. יידונו גם מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך. תלמידים אלו ידרשו ללימודי השלמה.
- ציון ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
- ציון של 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
- ציון של 80 לפחות בכל קורס השלמה (לימודי השלמה ייקבעו במידת הצורך על בסיס החסרים בלימודים הקודמים על פי הראיון האישי ודרישות המגמה).

מיון המועמדים

מיון המועמדים יתבסס על שאלון אישי, המלצות, כתיבת מאמר קצר, ציוני התואר הראשון, בחינת הכניסה באנגלית וראיון אישי.

מסלולי לימוד

הלימודים מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול עם תיזה (מסלול א')

מסלול עם תיזה כולל לימודים בהיקף של 36 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) וביצוע של עבודת גמר מחקרית (תיזה). יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה, המאפשרות התנסות מחקרית כהכנה לקראת ביצוע מחקר אמפירי בעבודת התיזה. בנוסף, קיימת חובת השתתפות בסמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך.

מסלול ללא תיזה (מסלול ב')

מסלול ללא תיזה כולל לימודים בהיקף של 40 שש"ס וביצוע של פרויקט גמר. יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה. בנוסף, קיימת חובת השתתפות בסמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום הקורסים העיוניים ופרויקט הגמר במסלול ב', או התיזה במסלול א', בציון 76 לפחות, על פי תקנון הלימודים לתואר שני

משך הלימודים

על התלמידים במסלול ב' לסיים את כל חובותיהם במשך שנתיים, כולל הגשת דו"ח על פרויקט הגמר. תלמידי מסלול א' יסיימו את כל חובות הלימודים בשנתיים הראשונות ויכתבו את התיזה בשנה השלישית, בסיומה יגישו אותה לשיפוט, על פי תקנון הלימודים לתואר שני.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי מורכב כלהלן:

מסלול עם תיזה (מסלול א')

40%	תיזה
30%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	שאר הקורסים
100%	סה"כ

מסלול ללא תיזה (מסלול ב')

30%	פרויקט גמר
30%	שתי עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים
100%	סה"כ

לימודי השלמה

לימודי השלמה יידרשו במקרה הצורך, על בסיס החסרים בהשכלה של המועמד/ת. הדרישות והתנאים המדויקים של לימודי השלמה יהיו על פי הנהוג בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. כל קורסי השלמה הנדרשים יינתנו במסגרת קורסים קיימים באוניברסיטת חיפה.

תוכנית הלימודים במגמה

תכנית הלימודים במגמה כוללת קורסי חובה, קורסי בחירה והשתתפות בסמינר המגמה, כמפורט בטבלה להלן.

מסלול לימודים עם תזה (מסלול א')		מסלול לימודים ללא תזה (מסלול ב')		שנה	סוג
ש"ש	שם הקורס	ש"ש	שם הקורס	הקורס	חובה
4	למידה והוראה בסביבה מתקשבת היברידית (לתלמידי פרויקט נצרת)	4	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	חובה	א'
	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות - לתלמידי מסלול ב' - כללי				
4	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	4	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א		
4	פרויקט גמר חלק א' – פיתוח	2	סוגיות מחקר בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק א'		
	השתתפות בסמינר המגמה "אדם, חינוך וטכנולוגיה" (לא לשקלול)		השתתפות בסמינר המגמה "אדם, חינוך וטכנולוגיה" (לא לשקלול)		
8	שני קורסי בחירה	8	שני קורסי בחירה	בחירה	
20		18	סה"כ שש"ס בשנה א':		
4	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך	4	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך	חובה	ב'
2	פרויקט גמר חלק ב' – הפעלה	2	סוגיות מחקר בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק ב'		
2	פרויקט גמר חלק ג' – הערכה וכתבה	4	קורס מתקדם בשיטות מחקר		
	השתתפות בסמינר המגמה "אדם, חינוך וטכנולוגיה" (לא לשקלול)		השתתפות בסמינר המגמה "אדם, חינוך וטכנולוגיה" (לא לשקלול)		
12	שלושה קורסי בחירה	8	שני קורסי בחירה	בחירה	
20		18	סה"כ שש"ס בשנה ב':		
40		36	סה"כ שש"ס בשנתיים:		

*"אדם, חינוך וטכנולוגיה": סמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך

סדרת מפגשי הסמינר המדעי של המגמה (קולוקוויים) מפגישה את חברי הסגל והסטודנטים עם מחקרים וטכנולוגיות מתקדמות, במטרה להרחיב את הידע על למידה עתירת טכנולוגיה מזוויות מבט מגוונות. למפגשים אלו מוזמנים חוקרים ממגוון אוניברסיטאות וחברות בארץ ובעולם. מפגשים אלו מתקיימים באופן קבוע בימי רביעי בשעות אחר הצהריים, אחת למספר שבועות, במהלך הסמסטר א' ו-ב'. את הפעילות מובילים חברי הסגל האקדמי של המגמה בסיוע של דוקטורנטים.

רשימת הקורסים במגמה

קורסי חובה בשנה א'

מסלול לימודים עם תיזה

313.4500	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	שיעור	4 שש"ס
313.4502	סוגיות מחקר בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שו"ת	4 שש"ס
313.4505	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק א'	סמינר מגמה	לא לשקלול
313.4506	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ב'	סמינר מגמה	לא לשקלול

מסלול לימודים ללא תיזה

313.4504	למידה והוראה בסביבה מתוקשבת היברידית (מיועד לתכנית הייעודית לאנשי הוראה מנצרת ומנצרת עילית)	שו"ת	4 שש"ס
313.4500	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות מיועד לתלמידי מסלול ב' – כללי	שיעור	4 שש"ס
313.4030	פרויקט גמר חלק א' – פיתוח	שו"ת	4 שש"ס
313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שו"ת	4 שש"ס
313.4108	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א – חלק א' (מיועד לתכנית הייעודית לאנשי הוראה מנצרת ומנצרת עילית)	שו"ת	2 שש"ס
313.4109	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א – חלק ב' (המשך לקורס 313.4108)	שו"ת	2 שש"ס
313.4505	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק א'	סמינר מגמה	לא לשקלול
313.4506	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ב'	סמינר מגמה	לא לשקלול

קורסי חובה בשנה ב'

מסלול לימודים עם תיזה

313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך (לא יינתן בתשע"א)	סמינריון	4 שש"ס
313.4503	סוגיות מחקר בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק ב' (המשך לקורס 313.4502)	שיעור	2 שש"ס
	קורס מתודולוגי מתקדם (לבחירה מהרשימה למטה בתיאום עם מנחה התיזה)	שיעור	4 שש"ס

סמינר מגמה	לא לשקלול	313.4507	אדם, חינוך וטכנולוגיה (לא יינתן בתשע"א)
סמינר מגמה	לא לשקלול	313.4508	אדם, חינוך וטכנולוגיה (לא יינתן בתשע"א)

מסלול לימודים ללא תיזה

סמינריון	4 שש"ס	313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשרות החינוך (לא יינתן בתשע"א)
שו"ת	2 שש"ס	313.4031	פרויקט גמר חלק ב' – יישום (לא יינתן בתשע"א)
שו"ת	2 שש"ס	313.4032	פרויקט גמר חלק ג' – הערכה וכתובה (לא יינתן בתשע"א)
סמינר מגמה	לא לשקלול	313.4507	אדם, חינוך וטכנולוגיה (לא יינתן בתשע"א)
סמינר מגמה	לא לשקלול	313.4508	אדם, חינוך וטכנולוגיה (לא יינתן בתשע"א)

קורסי בחירה

סמינריון	4 שש"ס	318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך
שיעור	2 שש"ס	313.4607	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א' (קורס מקוון)
שיעור	2 שש"ס	313.4608	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב' (קורס מקוון, המשך ל-313.4607)
סמינריון	4 שש"ס	313.4605	מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
סמינריון	4 שש"ס	313.4615	חינוך בישראל במבט וירטואלי (קורס מקוון)
סמינריון	4 שש"ס	313.4601	חשיבה ולמידה דרך מודלים ממוחשבים
סמינריון	4 שש"ס	317.4005	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית בסביבה עתירת טכנולוגיה
סמינריון	4 שש"ס	317.4019	למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה
סמינריון	4 שש"ס	313.4033	למידה ניידת
סמינריון	4 שש"ס	313.4035	עיצוב סביבות למידה עתירות טכנולוגיה (קורס מתקדם)
סמינריון	2 שש"ס	313.4036	מבוא למשחקים ולמידה – חלק א' (מיועד לתכנית הייעודית לאנשי הוראה מנצרת ומנצרת עילית)
סמינריון	2 שש"ס	313.4037	מבוא למשחקים ולמידה – חלק ב' (קורס המשך ל-313.4036)
שיעור	4 שש"ס	313.4104	סוגיות נבחרות בתכנון לימודים

קורסי בחירה שלא יינתנו בתשע"א

סמינריון 4 שש"ס	למידה על מערכות מורכבות	318.4610
סמינריון 4 שש"ס	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	317.4011
	עיצוב משחקי למידה	313.4040
סמינריון 4 שש"ס	(המשך לקורסים 313.4036 ו-313.4037)	
סמינריון 4 שש"ס	למידה ומדיה חברתיות	313.4038
סמינריון 4 שש"ס	טכנולוגיה והערכה מעצבת	313.4039
	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן	319.4501
סמינריון 4 שש"ס	לקיוות תקשורתיות	

קורסים מתודולוגיים מתקדמים (לתלמידי מסלול לימודים עם תיזה)

שיעור 4 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי	317.4003
	שיטות מתקדמות במחקר כמותי:	313.4102
שיעור 4 שש"ס	משוואות מבניות וניתוח רב-דרמות	
	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	316.4003
שיעור 2 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב' (קורס המשך ל-316.4003)	316.4004
שיעור 2 שש"ס	הליכי מחקר יחידניים	319.4586
שיעור 4 שש"ס	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	313.4400

הערות לרשימת הקורסים

- ◆ מיומנויות מחשב: במסגרת קורסי המגמה ישתמשו התלמידים במגוון טכנולוגיות מתקדמות. לא יינתנו קורסים מיוחדים להוראת מיומנויות מחשב והתלמידים יידרשו ללמוד אותן בכוחות עצמם. השיעור "מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי" מספק מבוא לטכנולוגיות למידה ולשימושים בהן במערכת החינוך.
- ◆ תלמידי מסלול א' יבחרו קורס מתודולוגי מתקדם בתאום עם המנחה של עבודת הגמר המחקרית שלהם.
- ◆ שתי העבודות הסמינריוניות חייבות להתבצע במסגרת קורסים של המגמה לטכנולוגיות בחינוך. אין לבצע שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.

קורסי חובה וציון המינימום הנדרש בהם

- תלמידי מסלול לימודים עם תיזה (מסלול א') חייבים לקבל ציון של 85 לפחות בכל קורסי החובה של שנה א'.
- תלמידי מסלול לימודים ללא תיזה (מסלול ב') חייבים לקבל ציון של 80 לפחות בכל קורסי החובה של שנה א'.

המגמה לחינוך גופני

(לימודים לקראת מ"א בחינוך גופני במסלול א' עם עבודת גמר מחקרית (תיזה) בשיתוף עם המכללה ע"ש זינמן במכון וינגייט)

ראש המגמה: פרופ' רוני לידור

מטרות הלימודים במגמה הן: העמקה ביסודות העיוניים של החינוך הגופני; הכרת הכלים המחקריים והתמחות במגוון היבטים של התחום; קידום עובדי הוראה וחינוך בחינוך העל-יסודי והעל-תיכוני בתחומי החינוך הגופני והספורט; הכשרת סגל בכיר לתפקידי ניהול, פיקוח, הדרכה וייעוץ בתחומי החינוך הגופני בתי-הספר, ברשויות מקומיות ובמסגרות של מוסדות הספורט בישראל; בניית רקע מתאים כהכנה לשיקום בתנועה לאוכלוסיות נזקקות.

תנאי הקבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- ◆ תואר ראשון בחינוך גופני ותעודת הוראה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובחול.
- ◆ ציון משוקלל של לפחות 80 בלימודי התואר הראשון אך לא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ ראיון אישי במידת הצורך.

לימודי השלמה

מועמדים בעלי תואר ראשון שלא מתחומי החינוך ו/או החינוך הגופני יחויבו בנוסף להשלמות בחינוך גופני גם בהשלמות חוגיות ותחומיות בחינוך כמקובל וכפי שייקבע על ידי ראש המגמה. השלמות אלה נלמדות ברמת תואר ראשון, לכן אינן נכללות בתכנית המ"א.

לימודי השלמה בחינוך – מתקיימים באוניברסיטת חיפה.

לימודי השלמה בחינוך גופני מתקיימים במכללה במכון וינגייט וכוללים את הקורסים

הבאים:

4 שש"ס	◆ אנטומיה
4 שש"ס	◆ התפתחות ולמידה מוטורית
4 שש"ס	◆ כימיה- ביוכימיה
4 שש"ס	◆ ביומכניקה
4 שש"ס	◆ פיסיולוגיה כללית
4 שש"ס	◆ פיסיולוגיה של המאמץ
2 שש"ס	◆ קינזיולוגיה
4 שש"ס	◆ כושר גופני – סמינריון

במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס (לא יותר מ-4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. כאשר היקף לימודי ההשלמה גדול יותר - המועמד יוכל בהמלצת הועדה החוגית לתואר שני, להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. בכל אחד מקורסי ההשלמה נדרש ציון של 80 לפחות.

לימודי המגמה

וינגייט	חיפה
1 קורס מגמה	שנה א' מחקר כמותי וסטטיסטיקה
	1 קורס מתודולוגי
2 קורסי בחירה	1 קורס בחירה*
1 קורס מגמה	שנה ב' 2 קורסי בחירה*
	סה"כ 36 שש"ס

*קורסי בחירה – ראה רשימת קורסים במגמות החוג השונות. ניתן ללמוד קורס בחירה מחוץ לחוג – באישור ראש המגמה בלבד.
במידה שמכסת הקורסים הרשומה בטבלה הושלמה אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות.

הערות:

1. לימודי המגמה מתמקדים במדעי החינוך ובמדעי ההתנהגות.
2. על התלמיד להשלים את כל חובות השמייעה תוך שנתיים. את עבודת התיזה יוכל להגיש בשנה השלישית, על פי נוהלי החוג ללמידה, הוראה והדרכה.
3. הלימודים מתקיימים במכללה במכון וינגייט בימי א' ו/או ה'. באוניברסיטת חיפה קורסי החובה מתקיימים בימי ב' ו-ד' וקורסי הבחירה גם בימים נוספים.
4. יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות – אחת בכל מוסד ואצל מרצים שונים.

קורס מתודולוגי חובה

313.4000 מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א שו"ת 4 שש"ס

רשימת קורסים מתודולוגיים לבחירה:

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-זרמות	שיעור 4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תזיות – חלק א'	שיעור 2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תזיות – חלק ב'	שיעור 2 שש"ס
313.4400	קורס המשך ל-4003)	שיעור 4 שש"ס
	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	שיעור 4 שש"ס

קורסי המגמה המתקיימים בווינגייט:

מדעי ההתנהגות

סמינריון 2 שש"ס	313.4700	טיפוח ראשוני של כשרונות בספורט – תיאוריה מחקר ויישום – חלק א'
סמינריון 2 שש"ס	313.4709	טיפוח ראשוני של כשרונות בספורט – תיאוריה מחקר ויישום – חלק ב'
סמינריון 4 שש"ס	313.4701	פעילות גופנית שיקומית: חקר התערבות
סמינריון 2 שש"ס	313.4703	השפעת הפעילות הגופנית על תפקוד פסיכולוגי – חלק א'
סמינריון 2 שש"ס	313.4711	השפעת הפעילות הגופנית על תפקוד פסיכולוגי – חלק ב'
סמינריון 4 שש"ס	313.4704	מוטיבציה למידה ולפעילות גופנית – עקרונות והליכים בניתוח יישומי
שיעור 2 שש"ס	313.4705	ספורט פוליטיקה והמדינה
שיעור 2 שש"ס	313.4706	קווי יסוד להתפתחות הספורט הבינלאומי והישראלי במאה ה-20
סמינריון 2 שש"ס	313.4707	סוגיות נבחרות בניהול ספורט – חלק א'
סמינריון 2 שש"ס	313.4708	סוגיות נבחרות בניהול ספורט – חלק ב'

***סמינריון סגל – 15 מפגשים שנתיים במכללת וינגייט** – בהם יציגו אנשי סגל, סטודנטים ואורחים מחוץ למכללה עבודות מחקר, פרויקטים או הרצאות בנושאים נבחרים. סטודנטים לתואר השני מוזמנים להשתתף בפגישות הסמינריון הן כשומעים והן כמצגים. סטודנטים שישתתפו בכל הפגישות יוכלו לקבל קרדיט של 2 ש"ס על חשבון מכסת הלימודים.

ייתכנו שינויים בהיצע הקורסים

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית (תיזה)	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%
סה"כ	100%

הוראת האנגלית כשפה זרה

תכנית משותפת לחוג ללמידה, הוראה והדרכה

לחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני:

פרופ' בתיה לאופר ופרופ' פרימה אלבז-לובביש

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בהוראת האנגלית כשפה זרה היא להעמיק את השכלת התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות והבלשניות המנחות תהליכים אלו ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקרי ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת האנגלית כשפה זרה ולמחקר בסוגיות הרלוונטיות של התחום.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת האנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר בשפה וספרות אנגלית ובלמידה, הוראה והדרכה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי ב"א בשפה וספרות אנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה באנגלית בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לשפה וספרות אנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 בחוג לשפה וספרות אנגלית במידה והם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסוימים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת האנגלית בביה"ס על יסודי.
5. במקרים מסוימים יידרשו התלמידים להשלמות.
6. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, יחויבו בהשלמה בתחום זה.

7. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לריאיון אישי.
8. מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.
9. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. הם יחויבו בבחינת כניסה בחוג לשפה וספרות אנגלית. במידה ויעמדו בה, יחויבו בתכנית ההשלמות שתתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
10. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
11. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

משך הלימודים

- במסלול א' הוא עד שלוש שנים.
במסלול ב' הוא שנתיים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ובו צובר התלמיד 32 שש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה ואחד בחוג לשפה וספרות אנגלית) ומסלול ב' הכולל בחינת גמר ובו צובר התלמיד 40 שש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אחד בחוג לשפה וספרות אנגלית והשלישי לפי בחירת התלמיד).

מסלול א' :

- א. **קורס חובה מתודולוגי לשנה א'** – 4 שש"ס
313.4106 טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר
- ב. **קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית** (יש לבחור שניים מתוך שלושה מתוך הרשימה הבאה)
109.4431 רכישת מילים בשפה זרה (שיעור)/
109.5431 רכישת מילים בשפה זרה (סמינריון)
109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)/
109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
109.4551 תורת התרגום או 109.4019 חקר השיח

- ג. **קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (יש לבחור שניים מתוך שלושה)
 308.4092 מבוא לפסיכולוגיה – קריאה וליקויי קריאה
 308.4113 מבוא לשפה
 308.4086 אנגלית כשפה זרה – פרספקטיבה קלינית
 313.4800 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"א)
- ד. **2 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמתי
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
- ה. **קורס בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים
- ס"ה"כ 32 שש"ס

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לועדת המ"א של החוג בו בחר לכתוב את עבודת הגמר המחקרית שלו, במהלך השנה השניה, ועליה להיות מאושרת עד תחילת שנה ג'. נושא העבודה צריך להיות רלוונטי לתחום הוראת האנגלית כשפה זרה. ההצעה תוגש בשלושה עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. הנחיות לכתובת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים ובאתר של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול ב':

- א. **קורס חובה לשנה א' –**
 313.4106 טקסטים אקדמיים: משמעויות ושיטות מחקר
- 4 שש"ס

8 שש"ס

ב. קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית

109.4431 רכישת מילים בשפה זרה

109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)

109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)

109.4019 חקר השיח או 109.4551 תורת התרגום

ג. קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה

8 שש"ס

(יש לבחור שניים מתוך שלושה)

308.4092 מבוא לפסיכולוגיה – קריאה וליקויי קריאה

308.4113 מבוא לשפה

308.4086 אנגלית כשפה זרה – פרספקטיבה קלינית

313.4092 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה

(לא יינתן בשנה"ל תשע"א)

313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית

(לא יינתן בשנה"ל תשע"א)

ד. 3 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית

12 שש"ס

(מתוך הרשימה המצ"ב)

109.4061 ניתוח מעמת

109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440

109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')

109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')

109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321

109.5441 לשון ומגדר או 109.4441

ה. 2 קורסי בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה

8 שש"ס

(מתוך הרשימה המצ"ב)

313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים

313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר

313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי

313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים

40 שש"ס

סה"כ

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו.

התלמיד יבחן לפי ביבילוגרפיה שיקבל מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה ומהחוג לשפה וספרות אנגלית.

תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

שקלול ציונים

מסלול א'

25%	2 עבודות סמינריוניות
35%	קורסים אחרים
40%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

35%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים אחרים
25%	בחינת הגמר

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. זכאי לתואר מ"א הוא תלמיד שהשיג ציון ממוצע של 76 לפחות.

הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני.

תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות.

אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו.

הרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בטיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית ופרופ' פרימה אלבז-לוביש בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' עזי ברק

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטורט בפילוסופיה" (Ph. D.)

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטורט) מיועדים לסטודנטים נבחרים, בעלי תואר מ"א (במסלול עם תיזה), המעוניינים בהתמחות בנושא ספציפי הקשור לתחומי למידה, הוראה והדרכה ובביצוע מחקר מקיף ומעמיק בנושא זה. לימודי הדוקטורט כוללים השתתפות במספר מוצמם של קורסים ועיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצוע ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי - כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי-דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ללא צורך בביצוע תיזה מ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

רשאים להירשם בעלי תואר מ"א בחינוך ובתחומים קרובים רלוונטיים אשר ממוצע ציוני המ"א שלהם 90 לפחות וציון עבודת המ"א (תיזה) שלהם 90 לפחות. תלמידים ללא רקע לימודי במדעי החינוך המעוניינים בלימודי תואר שלישי בחוג יידרשו ללימודי השלמה (באחריות ועדת המ"א של החוג). על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.

בשלב ראשון, על המעוניין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודות דוקטורט ולקבל את הסכמתו להנחות אותו (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם במזכירות החוג או באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שיש התקשרות מראש עם מנחה. בשלב שני, יש לקבל אישור להרשמה ממרכז לימודי הדוקטורט בחוג. בשלב שלישי, יש לרכוש ערכת הרשמה לאוניברסיטת חיפה בחנות "אקדמון" בקמפוס או ברשת חנויות "סטימצקי". יש למלא בצורה מלאה ומדוייקת את טופס ההרשמה, כולל שמות ופרטים אישיים של שני ממליצים (מרצים בלימודי התואר השני), שאחד מהם הינו מנחה עבודת המ"א (אפשר לרשום ממליצים נוספים). יש לקבל מראש את הסכמתם של הממליצים לכתוב מכתב המלצה. בשלב רביעי, יש לכתוב קדם-הצעה למחקר הדוקטורט, שתכתב בהנחיית המנחה המיועד. קדם-ההצעה תתאר בקווים כלליים את שאלות המחקר, הרקע התיאורטי, ההשערות הכלליות, ותיאור שיטת המחקר – כל זאת באורך של 6 עמודים (למעט ביבליוגרפיה), לפי ההנחיות המפורטות באתר החוג. את חומר ההרשמה – הכולל את טופס ההרשמה המלא, קדם-ההצעה (מאושר על-ידי המנחה), טופס הסכמה של המנחה להנחיית המועמד, ועותק מעבודת התיזה מלימודי המ"א – יש להגיש למרכז לימודי התואר השלישי בחוג.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה עד ל-1 ביוני (לקראת סמסטר א') ועד ל-1 בינואר (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד בסמוך למועד הדיון.

תוכנית הלימודים

על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי האוניברסיטאי, התלמיד מתחיל בלימודי שלב א', שזהו שלב כתיבת הצעת המחקר והשתתפות בקורסים. שלב זה נמשך שנה קלנדארית, וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. עם אישור הצעת המחקר, על-ידי מספר שופטים-מומחים מהאוניברסיטה ומחוצה לה, עובר התלמיד לשלב ב'. שלב זה נמשך שלש שנים ובמהלכו מבצע התלמיד את המחקר וכותב את הדו"ח הסופי שלו. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה. העבודה הסופית נשפטת על-ידי מספר שופטים-מומחים מחוג לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

תלמיד תואר שלישי בחוג נידרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי קביעת המנחה ואישור וועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשלב א'. קורס החובה "המשגה ופיתוח במחקר חינוכי" יינתן בשתי קבוצות מקבילות ויש להירשם לאחת מהן:

318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

313.5000 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

מומלץ מאד לסיים את חובת ההשתתפות בכל הקורסים בשלב א', כדי לפנות את מרב הזמן והמאמץ למחקר בשלב ב'. כמו כן, תלמידי הדוקטורט נדרשים להשתתף ב"פורום הדוקטורנטים" הכולל מספר מפגשים בכל סמסטר, בהשתתפות מרצי החוג ומרצה אורח, כשכל מפגש יתמקד בנושא אחר ובו יועלו סוגיות נבחרות הרלוונטיות לתחומי הלימוד בחוג.

הפרטים המלאים והמעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר החוג ללמידה, הוראה והדרכה: <http://edu.haifa.ac.il/learn>.

לקויות למידה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דוד שר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר רפיק אברהים

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אבי קרני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צביה ברזניץ (שבתון סמסטר ב'), פרופ' יוסף שימרון (אמריטוס), פרופ' דוד שר.

פרופסור חבר: פרופ' אוסיד ח'טיב*, פרופ' אבי קרני.

מרצה בכיר: ד"ר מרק לייקין, ד"ר תמי קציר (חל"ת).

מרצה בכיר מומחה: ד"ר מיכל שני.

מרצה: ד"ר רפיק אברהים, ד"ר שלי מילר-שאול, ד"ר ענת פריאור, ד"ר אורלי רובינשטיין.

עמית הוראה ומורה מן החוג: גב' חנאן אסעד, ד"ר הייתם טהאא, ד"ר בהאא מח'ול, ד"ר רונית ניצן-סלע, ד"ר מילה שוורץ.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' אילנה רונן

דואר אלקטרוני: ironen@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8249083, 04-8240858

פקס: 04-8249353

חדר 442 קומה 4 בנין חינוך

מטרת הלימודים

הלימודים מתנהלים במסלול א' (הכולל כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול ב' (ישומי – ללא עבודת גמר מחקרית).

הלימודים מתקיימים בתכניות הלימוד הבאות:

1. לקויות למידה (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)
2. לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)
3. לקויות למידה ללא ספח קליני
4. מגמה למוח ולמידה

תנאי קבלה

(ראה גם תנאי קבלה ייחודיים לתכניות השונות)

1. תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (ציון מינימלי מפורט בסעיף תנאי הקבלה של כל תכנית).
  2. סטודנטים שיסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים אישור רשמי לממוצע הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר ראשון (אין אפשרות להתחיל את לימודי התואר השני ללא סיום חובות שמיעה בתואר הראשון).
  3. בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, ידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
  4. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.
  5. מבחן כניסה חוגי באנגלית (ציון מינימאלי מפורט בסעיף תנאי קבלה של כל תכנית).
  6. ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק המועמדים המתאימים.
- בחוג ללקויות למידה מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למסלול לימודי שביקש (להלן), גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה

קבלה לתכניות השונות מותנית בקבלת ציון של 85 לפחות בכל אחד מהקורסים

קורסי השלמה אופציונאליים שיקבעו על סמך לימודי התואר הראשון עד 8 שש"ס

308.2004	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה	4 שש"ס
313.2903	השלמות בשיטות מחקר	2 שש"ס
308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית	2 שש"ס
313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	2 שש"ס

לגבי כל קורס עבורו מבוקש פטור, יש להמציא את המסמכים הבאים: סילבוס, ציון 85 לפחות, היקף הקורס (שעות), נקודות זכאות, שם ותואר המרצה, יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום.

בקשות לפטור מלימודי השלמה (על סמך קבלת ציון סופי בלימודי התואר הראשון) יש להגיש עד היום הראשון לפתיחת שנת הלימודים. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים. לא יידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

מסלולי לימוד בחוג ללקויות למידה

בחוג קיימים שלושה מסלולים:

מסלול א' (כתובת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מסלול זה כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך, הגשת 2 עבודות סמינריוניות והגשת תיזה.

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו שכן על הסטודנט לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי; ממוצע של 85 לפחות בקורסי החובה בסמסטר א'; ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית של שנה א'; התקשרות עם מנחה מתוך מרצי החוג שמרשה הנחות עבודות גמר בתום שנה א' והגשת הצעה לתיזה בתום סמסטר שלישי ללימודים.

סטודנטים שלא יעמדו בלוח זמנים זה יועברו למסלול ב'.

הערה: רישום למסלול א' איננו מבטיח מראש מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהסטודנט מעוניין בו.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד קורסים שונים, הגשת 3 עבודות סמינריוניות ועמידה בבחינה מסכמת.

המסיימים מסלול ב' אינם יכולים להמשיך ללימודי התואר השלישי.

מסלול אישי

באוניברסיטת חיפה קיים מרכז "מוח והתנהגות" המשותף לחוג ללקויות למידה, לחוג לפסיכולוגיה ולחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה. במסגרת מרכז זה ניתן ללמוד תכנית לימודים אישית במסלול מחקר בנושא "מוח והתנהגות" המתמקדת במוח האדם.

מטרתו של המסלול היא לאפשר לסטודנט ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ואינו מוגבל לתכנית לימודים מסוימת בחוג. במסלול זה הסטודנט מחויב במכסת שעות של 30 ש"ס במשך שנתיים ובכתבת תיזה (מסלול א'). תכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת התיזה ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני של החוג ללקויות למידה והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שינחה וילווה אותו בתכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון; ציון 85 לפחות בבחינה באנגלית; הסכמת מנחה/מלווה להנחות את הסטודנט. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

לוח זמנים זה מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה.

התכנית ללקויות למידה (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)

התכנית מקנה תואר שני בלקויות למידה עם התמחות קלינית יישומית הכוללת ספח התמחות.

תכנית הלימודים הינה בת 5 סמסטרים. שילוב המקבץ המחקרי והיישומי מחייב לימודים על פני רוב ימות השבוע.

הלימודים בחוג ללקויות למידה מתמקדים בלמידה מעמיקה בהיבטים תיאורטיים ומחקריים של לקווי למידה, וכן באבחון וטיפול בהם. תכנית הלימודים כוללת לימודים עיוניים והתמחות מחקרית. בנוסף ניתן במסגרת התכנית ללמוד התמחות קלינית-יישומית באבחון ובטיפול בלקווי למידה. התמחות זו כוללת את גיל הילדות (ביה"ס היסודי) ובוגרים צעירים (חט"ב ותיכון) וכן, בתלות אילוצי תקציב, בחירה בחטיבת גיל נוספת: הגיל הרך (גן – כיתה ב') או מבוגרים. ההתמחות היישומית נערכת בקליניקות באוניברסיטה ובמסגרות חינוכיות. מטרת התכנית ללקווי למידה להכשיר מומחים למחקר, הוראה, אבחון וטיפול קבוצתי ופרטני ועבודה מערכתית בתחום לקויות הלמידה.

ניתן לסיים את הלימודים לתואר מוסמך במסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית) או במסלול ב' (ללא עבודת גמר מחקרית). מספר המקומות במסלול א' הינו מוגבל. (יש להדגיש שהרישום למסלול א' אינו מבטיח הישגרות בו. כמו כן אין הקבלה למסלול א' מבטיחה מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהסטודנט מעוניין בו). בכל המסלולים ניתן לשלב את ההתמחות היישומית. בתעודת הגמר יצוין שהלומד סיים את לימודיו בחוג. ספח לתעודת המ"א יינתן לסטודנט שמסיים התמחות ליבה יישומית ובו ירשם: "סיים התמחות באבחון ובטיפול בלקווי למידה בילדים 18-6 (בית הספר היסודי עד תיכון) ובמבוגרים".

סטודנטים אשר יסיימו בהצלחה את לימודי התואר השני יוכלו להתקבל לעבודה במרכזים לאבחון וטיפול בלקויות למידה. המעוניינים להשתלב בתחום זה במערכת החינוך בתפקיד מת"ל (מעריך תפקודי למידה) חייבים גם בתעודת הוראה. (ראה סעיף תעודת הוראה).

תנאי קבלה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות. על המלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.

משך הלימודים

תכנית לימודים בת שנתיים וחצי – 5 סמסטרים.

במסגרת מסלול א' נלמדים 48 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות), ובמסגרת מסלול ב' נלמדים 54 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).

סטודנטים במסלול א' יכולים ללמוד סמסטר נוסף, במסגרתו יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט.

הערה: בשל עומס בלימודים בחוג, ידרשו הסטודנטים להקדיש את עיקר זמנם ללימודים.

הרכב תכנית הלימודים בלקויות למידה:

מסלול ב'	מסלול א'	
<ul style="list-style-type: none"> - מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - כתיבה מדעית 2 שש"ס - מבוא לשפה 2 שש"ס - מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה 2 שש"ס - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - מבוא לקשב 2 שש"ס - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון לקויות למידה 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: 2 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים <p>סה"כ 24 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <ul style="list-style-type: none"> - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס - תרגיל בכלי אבחון 2 שש"ס - וטיפול (נלווה לקורס מבוא קליני לאבחון לקויות למידה) 	<ul style="list-style-type: none"> - מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - כתיבה מדעית 2 שש"ס - מבוא לשפה 2 שש"ס - מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה 2 שש"ס - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - מבוא לקשב 2 שש"ס - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון לקויות למידה 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: 2 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים <p>סה"כ 24 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <ul style="list-style-type: none"> - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס - תרגיל בכלי אבחון 2 שש"ס - וטיפול (נלווה לקורס מבוא קליני לאבחון לקויות למידה) 	<p>שנה א' קורסי חובה</p>
<ul style="list-style-type: none"> - אבחון לקויות למידה, 4 שש"ס - היבטים תיאורטיים וקליניים - טיפול לקויות למידה, 4 שש"ס - היבטים יישומיים <p>סה"כ 8 שש"ס</p>	<ul style="list-style-type: none"> - סמינר תיזה 2 שש"ס - אבחון לקויות למידה, היבטים 4 שש"ס - תיאורטיים וקליניים - טיפול לקויות למידה, 4 שש"ס - היבטים יישומיים <p>סה"כ 10 שש"ס</p>	<p>שנה ב' קורסי חובה</p>

מסלול ב'	מסלול א'	
<p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום קבוצתי: כלי אבחון וטיפול 4 שש"ס</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס במבוגרים</p> <p>- פרקטיקום מבוגרים: 3 שש"ס כלי אבחון וכתובה</p> <p>- אבחונים בקליניקה ובביה"ס</p>	<p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום קבוצתי: כלי אבחון וטיפול 4 שש"ס</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס במבוגרים</p> <p>- פרקטיקום מבוגרים: 3 שש"ס כלי אבחון וכתובה</p> <p>- אבחונים בקליניקה ובביה"ס</p>	
<p>- שילוב עיון ומעשה: 2 שש"ס התערבות בשדה בלקויות למידה</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מבוגרים</p>	<p>- שילוב עיון ומעשה: 2 שש"ס התערבות בשדה בלקויות למידה</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מבוגרים</p>	שנה ג' חובה
<p>- שיעורי בחירה בהיקף של 8 שש"ס (1 בחירה שנה א'+ 1 בחירה שנה ב')</p> <p>- 3 סמינריונים בהיקף של 12 שש"ס (1 סמינריון שנה א'+ 2 סמינריונים שנה ב')</p>	<p>- שיעורי בחירה בהיקף של 4 שש"ס (1 בחירה שנה א')</p> <p>- 2 סמינריונים בהיקף של 8 שש"ס (1 סמינריון שנה א'+ 1 סמינריון שנה ב')</p>	בחירה
<p>54 שש"ס</p>	<p>48 שש"ס</p>	סה"כ שש"ס

התכנית ללקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)

ראש התכנית: ד"ר רפיק אברהים

תכנית לימודים אקדמית וקלינית ייעודית בנושא לקויות למידה בשפה הערבית. התכנית מונחת עפ"י גישה אבחונית מקיפה ורב תחומית. מטרת התכנית להכשיר מומחים לחקר, אבחון, טיפול פרטני ועבודה מערכתית בתחום לקויות הלמידה בשפה הערבית, שפת האם של המאובחנים ו/או המטופלים.

משך הלימודים והיקפם זהה לתכנית ללקויות למידה בתוספת קורסים ייעודיים ללקויות למידה בשפה הערבית.

תנאי קבלה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
- נדרש ידע בערבית ברמה של שפת-אם.

משך הלימודים

תכנית לימודים בת שנתיים וחצי – 5 סמסטרים.

במסגרת מסלול א' נלמדים 48 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) ובמסגרת מסלול ב' נלמדים 54 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).

סטודנטים במסלול א' יכולים ללמוד סמסטר נוסף, במסגרתו יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט.

הערה: בשל עומס בלימודים בחוג, ידרשו הסטודנטים להקדיש את עיקר זמנם ללימודים.

מבנה הלימודים

מלבד קורסי החובה בתכנית הלימודים הרגילה של החוג ללקויות למידה,

◆ קורסי חובה שנה א' (24 שש"ס).

◆ שנה ב' לתלמידי מסלול א' – סמינר תיזה (2 שש"ס).

◆ קורס חובה שנה ג' (2 שש"ס).

סה"כ 28 שש"ס מסלול א', ו-26 שש"ס מסלול ב'.

הסטודנטים מחויבים ללמוד קורסים ספציפיים בלקויות למידה בשפה הערבית:

308.4200 בלשנות בשפה הערבית – שנה א' 2 שש"ס

308.4203 טיפול בלקויות למידה במגזר הערבי: היבטים תיאורטיים

ומחקריים + התנסות במגזר הערבי – שנה ב' 4 שש"ס

308.4208 אבחון לקויות למידה במגזר הערבי – שנה ב' 4 שש"ס

308.4207 היבטים קוריקולריים והערכה כיתתית בחינוך במגזר הערבי –

שנה ב' 2 שש"ס

סה"כ 12 שש"ס

סמינריונים בהתמחות בשפה הערבית

מסלול א': השתתפות ב-2 סמינריונים בהיקף של 8 שש"ס:

סמינריון אחד לבחירה מהרשימה בהמשך.

סמינריון נוסף יש לבחור באחד משני הסמינריונים הבאים (במהלך כל תקופת הלימודים):

308.4205 אבחון ליקויים קוגניטיביים במגזר הערבי

308.4131 עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות

מסלול ב': השתתפות ב-3 סמינריונים בהיקף של 12 שש"ס:

2 סמינריונים לבחירה מהרשימה בהמשך.

סמינריון נוסף יש לבחור באחד משני הסמינריונים הבאים (במהלך כל תקופת הלימודים):

308.4205 אבחון ליקויים קוגניטיביים במגזר הערבי

308.4131 עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות

הרכב תכנית הלימודים לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

מסלול א'	מסלול ב'	
<p>- מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - כתיבה מדעית 2 שש"ס - מבוא לשפה 2 שש"ס - מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה 2 שש"ס - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - מבוא לקשב 2 שש"ס - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון לקויות למידה 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים 2 שש"ס - בלשנות בשפה הערבית 2 שש"ס סה"כ 26 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס - תרגיל בכלי אבחון וטיפול (נלווה לקורס מבוא קליני לאבחון לקויות למידה) 4 שש"ס</p>	<p>- מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - כתיבה מדעית 2 שש"ס - מבוא לשפה 2 שש"ס - מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה 2 שש"ס - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - מבוא לקשב 2 שש"ס - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון לקויות למידה 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים 2 שש"ס - בלשנות בשפה הערבית 2 שש"ס סה"כ 26 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס - תרגיל בכלי אבחון וטיפול (נלווה לקורס מבוא קליני לאבחון לקויות למידה) 4 שש"ס</p>	<p>שנה א' קורסי חובה</p>
<p>- סמינר תיזה 2 שש"ס - אבחון לקויות למידה במגזר הערבי 4 שש"ס - טיפול בלקויות למידה במגזר הערבי 4 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים התנסות במגזר הערבי - היבטים קוריקולריים והערכה כיתתית בחינוך במגזר הערבי 2 שש"ס סה"כ 12 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) - פרקטיקום קבוצתי: כלי אבחון וטיפול 4 שש"ס - סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים 2 שש"ס - פרקטיקום מבוגרים: כלי אבחון וכתיבה 3 שש"ס - אבחונים בקליניקה ובביה"ס</p>	<p>- אבחון לקויות למידה, במגזר הערבי 4 שש"ס - טיפול בלקויות למידה במגזר הערבי 4 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים התנסות במגזר הערבי - היבטים קוריקולריים והערכה כיתתית בחינוך במגזר הערבי 2 שש"ס סה"כ 10 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול) - פרקטיקום קבוצתי: כלי אבחון וטיפול 4 שש"ס - סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים 2 שש"ס - פרקטיקום מבוגרים: כלי אבחון וכתיבה 3 שש"ס - אבחונים בקליניקה ובביה"ס</p>	<p>שנה ב' קורסי חובה</p>

מסלול א'	מסלול ב'	
שנה ג' חובה - שילוב עיון ומעשה: התערבות בשדה בלקויות למידה פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מבוגרים	2 שש"ס - שילוב עיון ומעשה: התערבות בשדה בלקויות למידה פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מבוגרים	2 שש"ס
בחירה - 2 סמינריונים בהיקף של - 8 שש"ס (1 סמינריון שנה א'+ 1 סמינריון שנה ב')	1 בחירה (בשנה ב') בהיקף 4 שש"ס - 3 סמינריונים בהיקף של 12 שש"ס (1 סמינריון שנה א'+ 2 סמינריונים שנה ב')	4 שש"ס 12 שש"ס
סה"כ שש"ס	48 שש"ס	54 שש"ס

קורסי חובה לסטודנטים (לתכניות לקויות למידה ולקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית)

שנה א':

I מחקר

מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	313.4000	4 שש"ס
כתיבה מדעית (חובה לכל המסלולים)	308.4035	2 שש"ס
מבוא לשפה	308.4113	2 שש"ס
מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה	308.4092	2 שש"ס

II לקויי למידה רקע תיאורטי

נירוביולוגיה מערכתית	308.4038	4 שש"ס
מבוא לקשב	308.4114	2 שש"ס
מבוא ללקויות למידה	308.4115	2 שש"ס
עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים	308.4116	2 שש"ס

III לקויי למידה רקע קליני

מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	308.4129	2 שש"ס
אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	308.4084	2 שש"ס
ליקויי למידה בקרב ומבוגרים	308.4103	2 שש"ס

שנה ב'

I מחקר

סמינר תזוה (חובה למסלול א')	308.4099	2 שש"ס
-----------------------------	----------	--------

III ליקויי למידה רקע קליני

לתכנית לקויות למידה

4 שש"ס	308.4130	אבחון לקויות למידה, היבטים תיאורטיים ומחקריים
4 שש"ס	308.4008	טיפול לקויות למידה, היבטים יישומיים
		<u>לתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית</u>
4 שש"ס	308.4208	אבחון לקויות למידה במגזר הערבי
	308.4203	טיפול בלקויות למידה במגזר הערבי: היבטים תיאורטיים ומחקריים + התנסות במגזר הערבי
4 שש"ס		
2 שש"ס	308.4046	סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים לשתי התכניות

שנה ג'

III ליקויי למידה רקע קליני

2 שש"ס	308.4125	שילוב עיון ומעשה: התערבות בשדה בלקויות למידה
--------	----------	--

סמינריונים

מסלול א': 2 סמינריונים

מסלול ב': 3 סמינריונים

רשימת הסמינריונים לכל התוכניות

4 שש"ס	308.4053	מוח האדם תהליכים רגילים ולוקים
4 שש"ס	308.4131	עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות
4 שש"ס	308.4205	אבחון ליקויים קוגניטיביים במגזר הערבי
4 שש"ס	308.4117	היבטים נורו פסיכולוגיים של ילדים מחוננים
4 שש"ס	308.4090	סוגיות אקטואליות בפסיכולוגיה של הקריאה
4 שש"ס	308.4119	הבסיס הנורוקוגניטיבי של מיומנויות בחשבון: סמינר מחקר
4 שש"ס	308.4120	נורו פסיכולוגיה קלינית של ליקויים חזותיים נרכשים.
4 שש"ס	308.4122	פרופילים קוגניטיביים בקרב לקויות למידה

שיעורי בחירה

בתכנית לקויות למידה

מסלול א' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 4 שש"ס

מסלול ב' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 8 שש"ס

בתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

מסלול א' – אין שיעורי בחירה

מסלול ב' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 4 שש"ס

4 שש"ס	308.4132	נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית
2 שש"ס	308.4086	אנגלית כשפה זרה: פרספקטיבה קלינית
4 שש"ס	308.4109	דימות א' וב' – ERP
4 שש"ס	313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות
4 שש"ס	308.4112	fMRI ניתוח
4 שש"ס	308.4095	התפתחות הקריאה והכתיבה בגיל הרך
4 שש"ס	308.4096	התפתחות המוח והקוגניציה מינקות ועד בגרות
4 שש"ס	308.4121	טקסטים נבחרים ממחקרי דימות המוח על קריאה, דיבור וליקויי קריאה
2 שש"ס	308.4135	המורפולוגיה העברית רכישתה בשפה הדבורה והכתובה

פרקטיקום (הכשרה קלינית יישומית)

התמחות במסלול הקליני יישומי (הן במסלול א' והן במסלול ב') מחייבת עמידה בכלל תכנית הפרקטיקום. התכנית כוללת שעורים קליניים והתנסות מעשית, ומטרתה - הקניית מיומנויות מקצועיות בתחומי האבחון והטיפול בלקויי למידה, תוך יצירת אינטגרציה בין ידע תיאורטי ומחקרי לבין ההתנסות. לימודי הפרקטיקום כוללים התמחות בשלוש חטיבות גיל: גילאי ילדות, מתבגרים ומבוגרים. בתלות באילוצים תקציביים תוצע למעוניינים התמחות בגיל הרך במקום ההתמחות במבוגרים. התמחות זו טעונה אישור של המוסדות האקדמיים של האוניברסיטה.

א. פרטים ונהלים הקשורים בתכנית הפרקטיקום

בשנה א' לא נערך פרקטיקום. שנה זו מוקדשת למבואות אשר מקנים את הבסיס התיאורטי והמחקרי להתמחות הקלינית. בשנה א' נלמד קורס "מבוא קליני לאבחון לקויות למידה" המלווה בסדנא להכרת כלי אבחון ולהתנסות בהעברה, ציינון וכתבת ממצאים.

סטודנט שלא יסיים את הקורס הקליני בציון 80 ואת התרגיל כלי האבחון בציון 85 לא יוכל להתחיל את הפרקטיקום בשנה ב'.

בשנה ב' – התמחות באבחון ובטיפול, ביה"ס היסודי חט"ב ותיכון, ומבוגרים.

בשנה ג' – המשך התמחות באבחון ומבוגרים.

1. ההתמחות באבחון ובטיפול מלווה בהדרכה הניתנת במסגרת קבוצתית ובמסגרת פרטנית. הסטודנט שותף בתהליך ההערכה על התקדמותו.

2. הפרקטיקום באבחון נערך במסגרת הקליניקות באוניברסיטה. ימי האבחונים לגילאי יסודי, חט"ב ותיכון הם ב' או ה'. כל אבחון מתבצע בין השעות 8:00-15:00. יום נוסף נדרש להנחיה בכתיבת דוח ולמפגש משוב עם הורים. בשנה ב' מבוצעים 6 אבחונים. ימי האבחונים בקליניקה למבוגרים – על פי קביעה עם המאבחנות בקליניקה בסמסטר א' בשנה ג'.

הפרקטיקום הטיפולי נערך בבתי ספר יומיים בשבוע לאורך כל שנה ב וכולל טיפול פרטני בתלמיד מתקשה וטיפול קבוצתי ב-4 תלמידים מתקשים, סה"כ 5 שעות שבועיות, כולל הנחייה בבתי הספר. ימי הפרקטיקום הטיפולי הם ב' או ה' וכן יום נוסף אותו בוחר הסטודנט. מדריכות הפרקטיקום מלוות את התהליך הטיפולי בבתי הספר.

השיבוץ נעשה על ידי רכזות הפרקטיקום לפי שיקולים ענייניים, שאינם בהכרח שיקולי הקרבה לאזור המגורים לאוניברסיטה.

3. הפרקטיקום הטיפולי במבוגרים נערך בקליניקה יה"ל באוניברסיטה במהלך כל שנה ב'. הטיפול מתקיים פעמיים בשבוע – כל מפגש שעה – במועד ובהתאם לקביעה עם הסטודנט המטופל.

4. הסטודנטים יגיעו למסגרות הפרקטיקום גם במהלך החופשה בין הסמסטרים ועד סוף שנת הלימודים במשרד החינוך ובאוניברסיטה.

5. על כל שינוי, חובה על הסטודנט לדווח לרכזת הפרקטיקום (היעדרות ממושכת, הפסקת לימודים, אי התאמה של הילד המטופל לסטודנט, היעדרות ממושכת של ילד הגן/ביה"ס). היעדרות של סטודנט מעל ל-20% ממסגרות השיבוץ לפרקטיקום כמות כציון "לא עובר".

6. החוג שומר את הזכות להחליט כי סטודנט אינו עומד בדרישות הפרקטיקום וכי עליו להפסיק את ההתמחות. במצב כזה יידוע הסטודנט לגבי מצבו עד סוף שנה ב'.

7. ציון 80 לפחות או "עובר" בכל קורסי החובה הקליניים והמסגרות המעשיות הינו תנאי מעבר בכל שנה לצורך המשך ההתמחות.

ד. הפסקת לימודי פרקטיקום ביוזמת החוג

ועדת מעקב לענייני סטודנטים רשאית להפסיק לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים לעיסוק בתחום האבחון ו/או הטיפול במסגרת הקורסים הקליניים ו/או מסגרות הפרקטיקום ו/או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. הוועדה תתייעץ לצורך כך עם ראש התחום הקליני וצוות ההדרכה בשיתוף עם ראש החוג.

הפרקטיקום הקליני מלווה בתהליכי הערכה ובמשוברים הניתנים בכתב ומתויקים בתיק הסטודנט. כל משוּב כולל ביקורת על יכולות ועל נקודות הטעונות שיפור. במהלך הלימודים תוערך ממועד למועד מידת השיפור ביחס למוקדי הקושי של הסטודנט, תוך שיתוף הסטודנט בתהליך ההערכה. בהתאם לאיכות המשוב ותוכנו עשויה להירשם אזהרה בתיק הסטודנט לגבי המשך לימודי הפרקטיקום.

החלטה על הפסקת הפרקטיקום יכולה להינתן בכל מועד במהלך השנתיים הראשונות ללימודים, אך לא בסמסטר חמישי. במידה ומוחלט כי סטודנט אינו מתאים, אפשרויות הפסקת הפרקטיקום הן כלהלן:

1. הפסקה מוחלטת של ההתמחות פירושה **אי מתן ספח התמחות**.
2. הארכת פרקטיקום פירושה מתן הזדמנות נוספת לחזרה על תכנית פרקטיקום, באחת או יותר מחטיבות הגיל, המותנית בתשלום שכ"ל נוסף. תשלום שכ"ל זה הוא יחסי בהתאם להיקף ההשלמה הנדרשת.

3. באם ימצא הסטודנט בלתי מתאים לאחר תקופת ההארכה יופסקו לימודי הפרקטיקום ולא יינתן ספח התמחות.

כלל ההחלטות המתבצעות בנוגע לפרקטיקום מתקבלות ע"י וועדה חוגית, בהמלצת ראש התחום הקליני, מדריכי הפרקטיקום ובשיתוף עם ראש החוג.

התמחות קלינית – יישומית באבחון וטיפול בלקויי למידה

ספח התמחות יוענק לתלמידים שסיימו בהצלחה את קורסי ההתמחות. קורסי ההתמחות כוללים שתי קבוצות של קורסים. קבוצה אחת הינה קורסים שנלמדים בכל מקרה במסגרת לימודי החובה של כל הסטודנטים.

להלן רשימה של קורסים אלו:

2 שש"ס	מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	308.4129
2 שש"ס	אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	308.4084
2 שש"ס	שילוב עיון ומעשה: התערבות בשדה בלקויות למידה	308.4084
	<u>לתכנית לקויות למידה</u>	
4 שש"ס	אבחון לקויות למידה, היבטים תיאורטיים ומחקריים	308.4130
4 שש"ס	טיפול לקויות למידה, היבטים יישומיים	308.4008

לתכנית לקויות למידה בשפה הערבית

4 שש"ס	אבחון לקויות למידה במגזר הערבי	308.4208
	טיפול בלקויות למידה במגזר הערבי: היבטים תיאורטיים ומחקריים + התנסות במגזר הערבי	308.4203

ובנוסף קורסים בהתמחות (פרקטיקום) כרשום לעיל *:

2 שש"ס	לקויי למידה בקרב מבוגרים	308.4103
2 שש"ס	סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים	308.4046
3 שש"ס	פרקטיקום במבוגרים: כלי אבחון וכתובה	308.4011
	פרקטיקום קבוצתי: כלי אבחון וטיפול פרקטיקום פרטני שמונה אבחונים בחטיבות הגיל השונות	308.4085
	3 טיפולים	

*במידה ותאושר ההתמחות בגיל הרך יוחלפו עבור הבוחרים בה, במקום ההתמחות במבוגרים חלק מקורסים אלו בקורסים ייעודיים לגיל הרך.

תעודת הוראה

עבודה במערכת החינוך הפורמלית בתחום לקויות למידה מחייבת בתעודת הוראה. ניתן לשלב במקביל ללימודי התואר השני, במסגרת החוג לחינוך מיוחד, לימודי תעודת הוראה בחינוך מיוחד.

התשלום עבור תעודת הוראה הוא בנוסף ללימודי התואר ובעלות של שכר לימוד לשנת לימודים מלאה.

לקויות למידה ללא ספח קליני

התכנית מיועדת למאבחים דידיקטיים בעלי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר שצברו הכשרה וניסיון באבחון ו/או טיפול בלקויות למידה ומעוניינים לרכוש תואר שני בלקויות למידה ללא הכשרה קלינית/מעשית.

על פי חוק לקויות הלמידה החדש תעודת מאבחן מוכר תינתן לבעלי תואר שני בלבד.

התואר הוא במסלול ב' ללא תיזה וללא פרקטיקום בתחומי האבחון של ילדים, מתבגרים ומבוגרים.

עם זאת התכנית תכלול 2 קורסים באבחון מבוגרים כולל הכרת המערכת הממוחשבת באבחון המת"ל (מורה מאבחן תפקודי למידה).

תנאי קבלה

- ניסיון בהוראה ואבחון ו/או בטיפול בילדים ומתבגרים עם לקויות למידה במוסדות מוכרים. דרושה המלצה מהשדה.
- נדרש תואר ב"א בציון ממוצע של 80 לפחות.
- ציון 80 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים.

משך הלימודים

הלימודים הינם במסלול ב' במשך שנתיים – 4 סמסטרים בהיקף של 40 שש"ס. על התלמידים לסיים את חובותיהם במשך שנתיים כולל מבחן גמר.

הרכב תכנית הלימודים בלקויות למידה ללא ספח קליני:

שם הקורס	סה"כ שש"ס
- מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	4 שש"ס
- עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים	2 שש"ס
סמינריון	
- אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	2 שש"ס
סמינריון	
- מבוא לשפה	2 שש"ס
- מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה	2 שש"ס
- נוירו ביולוגיה מערכתית	4 שש"ס
- מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	2 שש"ס
- מבוא ללקויות למידה	2 שש"ס
- מבוא לקשב	2 שש"ס

סה"כ שש"ס

4 שש"ס

4 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

2 שש"ס

4 שש"ס

40 שש"ס

שם הקורס

- אבחון לקויות למידה: היבטים תיאורטיים וקליניים

- טיפול בלקויות למידה, היבטים יישומיים **סמינריון**

- אבחון לקויות למידה בקרב מבוגרים

- כלי אבחון וכתובה: מבוגרים

- כתיבה מדעית

- 1 שיעור בחירה

סה"כ

המגמה למוח ולמידה

ראש המגמה: פרופ' צביה ברזניץ

מגמת לימודים חדשה "מוח ולמידה" נפתחה במסגרת החוג ללקויות למידה ומרכז אדמונד י. ספרא שבאוניברסיטת חיפה במטרה לתת מענה לצורך בהכשרה מדעית מחקרית ולימודים מתקדמים לסטודנטים המבקשים להתמחות ברמת מערכות המוח (systems approach) בתחום לקויות הלמידה ותהליכי למידה תקינים.

התכנית מיועדת לתלמידי מחקר לתואר שני שלהם עניין במבט רב-מערכתי על האדם כיצור לומד ובנוכחות לקויות התפתחותיות ומצבי חוסר.

תכנית הלימודים מאפשרת העמקה תיאורטית ומחקרית בטווח החיים:

1) בתחום ההתנהלות הניורית-התנהגותית בשלב המוכנות ללמידה (הגיל הרך). במיקוד על תהליכים מוטורים, קשב, תפיסה זיכרון והשפעת סביבה ותורשה על קשיי למידה והתפתחות למידה תקינה.

2) התנהלות הניורית-התנהגותית של מיומנויות הלמידה הפורמאליות (מכתה א' ועד מבוגרים). במיקוד על התפתחות לקויה ותקינה של מיומנויות קריאה, כתיבה, חשבון, פתרון בעיות ושפה שנייה וביטוי רגשי.

הכשרת הסטודנטים והפעילות המחקרית מתנהלים גם בשילוב כלי מחקר עדכניים המצויים במעבדות המחקר שבחוג ובמרכז אדמונד י. ספרא כמו מכשור אלקטרו־פזיולוגי (EEG-ERP, fNIRS), מכשור לניטור תנועות עיניים, מכשור לבחינת הפעילות המוטורית ודימות מוח (fMRI) בשילוב עם הקריה הרפואית רמב"ם.

תלמידי המגמה משולבים במעבדות המחקר בכל ימות השבוע. התואר הוא במסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה.

תנאי קבלה

- ממוצע ציוני תואר ראשון של 85 לפחות.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- 2 המלצות.
- התקשרות מנחה/מלווה לתיזה.

משך הלימודים

הלימודים הינם במסלול א' במשך שנתיים – 4 סמסטרים בהיקף של 30 שש"ס. עם זאת, התלמידים יכולים ללמוד שנה נוספת שבמסגרתה יסיימו את כתיבת עבודת הגמר המחקרית-תיזה ויגישו אותה לשיפוט.

הרכב תכנית לימודים במגמה מוח ולמידה

סה"כ שש"ס	שם הקורס	
4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	חובה שנה א'
4 שש"ס	ניורוביולוגיה מערכתית	
2 שש"ס	מבוא לפסיכולוגיה של קריאה וליקויי קריאה.	
2 שש"ס	מבוא לשפה	
2 שש"ס	פרוסמינר מוח האדם (חלק א)	
2 שש"ס	פרוסמינר מוח האדם (חלק ב')	
4 שש"ס	דימות א' וב' – ERP	
2 שש"ס	כתיבה מדעית (לא לשקלול)	
2 שש"ס	סוגיות אתיות בניסויים בבני אדם (לא לשקלול)	
20 שש"ס	סה"כ	
2 שש"ס	פרוסמינר מוח האדם (לא לשקלול)	חובה שנה ב'
8 שש"ס	2 סמינריונים בהיקף של	
2 שש"ס	שעור בחירה בהיקף של	
	(ניתן לקחת סמינר 1 בשנה א' סמסטר ב')	
10 שש"ס	סה"כ	
30 שש"ס	סה"כ	

שקלול ציונים בכל התכנית

הציון הסופי במסלול א' או מסלול אישי מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

בחינה מסכמת	30%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>40%</u>
סה"כ	100%

שקלול ציונים במגמה מוח ולמידה

הציון הסופי מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	50%
עבודות סמינריוניות	20%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

לימודי דוקטורט

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אבי קרני

תנאי הקבלה

1. תואר בוגר ומוסמך ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחינוך, מדעי ההתנהגות והחברה, מדעי החיים, המקצועות הפרה-רפואיים ומדעי הרוח*.
- על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.
2. ציון 86 ומעלה בעבודת התזה וממוצע 85 בציוני תואר מוסמך.
3. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, שאחת מהן היא ממנחה תזת המ"א.
4. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה – איש סגל של החוג ללקויות למידה המוסמך להנחות לתואר דוקטור. (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם המזכירות החוג או באתר החוג).
5. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
6. הגשת הצהרת כוונות כתנאי קבלה (עד 5 עמודים). כמו כן, תקציר נושא המחקר בשפה האנגלית.

מבנה הלימודים

תלמידי הדוקטורט יחויבו בהשלמת קורסים בהיקף של עד 16 ש"ס (ולא יותר מארבעה קורסים):

1. קורס "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הינו קורס חובה שיש להשתתף בו בשנה א' (שלב א' ללימודים). הקורס יינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:

313.5600.ב.01 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח	4 ש"ס
---	-------
  - א
  2. 313.4102 – שיטות מתקדמות במחקר כמותי:

318.5600.ב.02 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח	4 ש"ס
משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	4 ש"ס
  3. 308.5003 – סמינר מחקר לדוקטורנטים בלקויות למידה (חלק א') 2 ש"ס
(חובה להשתתף בסמינר לאורך כל שנות הלימוד).
  - 308.5004 – סמינר מחקר לדוקטורנטים בלקויות למידה (חלק ב') 2 ש"ס
(חובה להשתתף בסמינר לאורך כל שנות הלימוד).
  4. שעור בתחום הקשור לנושא הדוקטורט שיקבע בתאום אישי על ידי המנחה.
- * הערה: בהתאם לרקע הסטודנט, ועדת הקבלה יכולה לדרוש שיעורי השלמה או שנת השלמות. תכנית הלימודים תקבע בכתב בהסכם עם המנחה בזמן ההתקשרות.

**לימודי הדוקטורט אינם מקנים אישור והכשרה לעסוק בתחום
האבחון והטיפול בלקויות למידה.**

חובות

- א. הגשת הצעת מחקר עד תום השנה הראשונה (כ-20-15 עמודים)
ב. הגשת חיבור הדוקטורט לא יאוחר מ-4 שנות לימוד.
משך הלימודים לתואר השלישי הוא עד ארבע שנים, והוא מחולק לשני שלבים:
שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

שלב מחקר א': משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל הסטודנט (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש הסטודנט להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש הסטודנט להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

הרשמה

על מנת להגיש מועמדות ללימודי דוקטורט ניתן להירשם דרך האינטרנט או לקנות ערכת הרשמה לתארים מתקדמים. יש לצרף גיליון ציונים של תואר ראשון ושני.
בנוסף, יש למלא את הטפסים הנדרשים על-ידי החוג: המלצות, אישור התקשרות עם מנחה, גיליון ציונים, קורות חיים וקדם-הצעת מחקר בארבעה עותקים למזכירות החוג.
ההרשמה לתואר השלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשני מועדים בלבד.

תחילת חודש ספטמבר עבור מועמדים לסמסטר חורף, עליהם להעביר את כל המסמכים

הנדרשים עד לתאריך 31.8.2011

תחילת חודש ינואר עבור מועמדים לסמסטר אביב, עליהם להעביר את כל המסמכים

הנדרשים עד לתאריך 31.12.2011

מנהיגות ומדיניות בחינוך

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי) בניהול ומדיניות בחינוך

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' רבקה איזיקוביץ'

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר זהבה רוזנבלט

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: ד"ר קלרה סבג

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רבקה איזיקוביץ', פרופ' תמר כתריאל.

פרופסור חבר: פרופ' אילן גור-זאב.

מרצה בכיר: ד"ר יאיר ברזון, ד"ר דבורה גולדן, ד"ר קלרה סבג, ד"ר אנית סומך

(שבתון), ד"ר זהבה רוזנבלט.

מרצה: ד"ר אימן אגבריה.

עמית הוראה: ד"ר יוסי בר, עו"ד ניבי גל-אריאלי, ד"ר נעמי דיקמן, מר אהרון זבידה,

ד"ר גילת כהן, ד"ר ניר מיכאלי, ד"ר אסטפן מרון, ד"ר רנדה עבאס,

גב' דבורה פלג, ד"ר יגאל רוזן, ד"ר אריה רשף.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' מירי טאטי**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8249067; פקס: 04-8249375

מיקום: חדר 433, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://edu.haifa.ac.il/lead-ed/>. באתר זה מופיע מידע אודות

תחומי המחקר וסגל המרצים בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות

המתעדכן באופן שוטף.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בחוג היא לפתח בלומד פרספקטיבות רחבות להבנה של מערכת החינוך המקומית (בישראל) והגלובלית (בינלאומית), מתוך חשיבה אנליטית, ביקורתית וחדשנית, שתהווה בסיס לפיתוח מנהיגות חינוכית בחברה משתנה. הלימודים יפגישו את התלמיד/ה עם הידע שהצטבר בתחום חקר תהליכים חינוכיים, תוך הדגשת פרספקטיבה ניהולית ארגונית ומתוך התייחסות להקשר החברתי-תרבותי של החינוך. הלימודים מכוונים לפתח חשיבה מדעית ולטפח בחינה ביקורתית של עמדות, ערכים ודרכים בחינוך.

במישור התיאורטי – הכרת יסודות עיוניים הדרושים לפיתוח גישה מדעית לחקר מערכות חינוך ברמת המאקרו והמיקרו, הצגת כלים לניתוח מדעי של תהליכי למידה וחיברות, והבנת התרומה של מדעים שונים לחינוך.

במישור המעשי – פיתוח מיומנויות וכישורים הדרושים למילוי תפקידים מובילים בשדה החינוך, הכשרת עתודה של מנהיגים חינוכיים בעלי כלים מקצועיים לפיתוח ולקידום מערכת החינוך ומסגרות החינוך הבלתי-פורמלי.

הערה: הלימודים בחוג אינם מעניקים תעודת הוראה.

הוראות כלליות

תנאי קבלה

הקבלה לחוג נעשית על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

ועדת הקבלה של החוג רשאית לדרוש נתונים נוספים בכתב ובעל-פה.

לימודי החוג מתנהלים במסלול דו-חוגי בלבד.

ניתן ללמוד במקביל בשני חוגים השייכים לפקולטה לחינוך.

חובות

1. על התלמיד/ה לצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו.
2. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3, לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

3. מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך. הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמשפרו 316.1661. ההרשמה היא באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.wde.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר. למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 75 לפחות במוצע של כל הקורסים בשנה א', כתנאי מעבר לשנה ב'.
3. 18 נקודות בשנה א'.
4. למידה בקורסים בדרג 2 ודרג 3 מותנית במעבר כל הקורסים של שנה א' (דרג 1).
5. ניתן לחזור על קורס מדרג 1 פעם אחת בלבד.
6. לגבי תלמיד/ה שנה א' שלומד/ת קורסים בדרג 2, במקום קורס חובה שקיבל/ה עליו פטור, יחולו כל תנאי המעבר לשנה ב'.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

1. קבלת ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 70 לפחות במוצע של כל הקורסים בשנה ב'.
3. ניתן לחזור על קורס מדרג 2 או דרג 3 פעם אחת בלבד.

תנאי סיום הלימודים בחוג

1. יש להשלים 60 נקודות בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך ולעמוד בדרישות החוג השני.
2. ציון עובר של 60 לפחות בכל הקורסים של לימודי התואר הראשון.

עבודות סמינריוניות

על התלמיד/ה לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, שתיהן בשנה השלישית ללימודים. העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד לתחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'. **אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.**

יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יוחזר לתלמיד/ה.

נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון.

תכנית הלימודים המחייבת, היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה התחילה/ה הסטודנט/ית את לימודיו/ה בחוג למנהיגות ומדיניות בחנוך.

שיפור ציון

בכל מקרה של ניסיון לשיפור ציון על-ידי חזרה על קורס, הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך, ובאתר האינטרנט של החוג בלשונית הודעות.

הפסקת לימודים

1. תלמיד/ה שנכשל/ה פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו/ה בחוג.
2. תלמיד/ה שלימודיו/ה הופסקו בשל כישלון בקורס חובה י/י/תוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון בתנאי שי/תעמוד בתנאי הקבלה של החוג בעת ההרשמה מחדש. לא יוכרו קורסים שנלמדו בחוג לפני תקופת הצינון.
3. תלמיד/ה שנכשל/ה פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו/ה בחוג.
4. לאחר הפסקת לימודים תינתן אפשרות להירשם מחדש ללימודים לאחר שנת המתנה.
5. תלמיד/ה שנכשל/ה בשלושה או יותר קורסים של שנה א' רשאי החוג להפסיק את לימודיו/ה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך לצמיתות.
6. בקשה להפסקת לימודים תוגש לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד/ה להמשך לימודים.
7. חזרה ללימודים לאחר הפסקה מחייבת לעבור הליכי הרשמה רגילים.
8. תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, יתבקשו לחזור על כל לימודיהם, ללא כל התחשבות בנסיבות הפסקת הלימודים.
9. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב את חידוש הלימודים, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקולי ראש החוג.

תנאי קדם

יש קורסים הדורשים תנאי קדם. מילוי דרישות-הקדם הוא באחריות התלמיד/ה. דרישות מפורטות בשנתון בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם של תלמידים מצטיינים בשנה ב', שיוכלו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון להתחיל את לימודי המ"א בחוג. מועמדים שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול המואץ יפנו למרכזת ועדת המ"א, טל': 04-8249067 עד

1.4.2011 ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תלמידים אלו ידרשו לעמוד בבחינת הקבלה באנגלית לתואר שני ותוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה בה בחרו, בתאום עם יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו מופיעים בנוהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג.

לימודי הב"א

חובת שנה א' (18 נקודות)

מערכת שנה א' מובנית. לא ניתן לקחת קורסים נוספים בנוסף לקורסי החובה המפורטים להלן:

313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	שיעור	2 נ'
313.1003	תרגיל בסטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	תרגיל	1 נ'
313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך	שיעור	2 נ'
313.1004	תרגיל במבוא לפילוסופיה של החינוך		
	(תרגול אחת לשבועיים)		
316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך	שיעור	2 נ'
316.1002	תרגיל במבוא לסוציולוגיה של החינוך		
	(תרגול אחת לשבועיים)		
316.1004	אתרופולוגיה של החינוך	שיעור	4 נ'
316.2002	מערכת החינוך בישראל	שיעור	2 נ'
318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך	שיעור	2 נ'
318.1001	תרגיל במבוא לפסיכולוגיה של החינוך		
	(תרגול אחת לשבועיים)		
		תרגיל	1 נ'

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא **פסיכולוגיה** או **שירותי אנוש** פטורים מהקורס "מבוא לפסיכולוגיה", אך חייבים ללמוד קורסים אחרים בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך באותו היקף נקודות (ראה להלן).

תלמידי החוגים: **פסיכולוגיה, מדע המדינה, שרותי אנוש, תקשורת וסוציולוגיה** ילמדו את כל קורסי החובה במחקר כמותני וסטטיסטיקה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך א בחוג הלימוד השני. לא יינתן פטור חלקי מקורסים אלה.

שנה ב' (קורסי חובה 20 נקודות)

313.2000	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	שיעור	2 נ'
313.2000	תרגיל בסטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	תרגיל	1 נ'
	(תרגול אחת לשבועיים)		
316.2001	שיטות מחקר איכותניות	שיעור	2 נ'
316.2001	תרגיל בשיטות מחקר איכותניות		
	(תרגול אחת לשבועיים)		
		תרגיל	1 נ'

שיעור	נ' 4	316.2009	התנהגות ארגונית
סדנה	נ' 2	316.2014	סדנה ברטוריקה
שיעור	נ' 2	318.1008	מבוא ליעוץ חינוכי
שיעור	נ' 2	319.1008	מבוא לחינוך מיוחד
שיעור	נ' 4	316.1010	מבוא למדיניות החינוך (לא יינתן בתשע"א)

סטודנטים **בשנה ב'** שהחלו לימודיהם בשנה"ל תש"ע **חייבים** לקחת את הקורס:

שיעור	נ' 2	316.2002	מערכת החינוך בישראל
-------	------	----------	---------------------

תלמידי **החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה** שילמדו את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי" (204.1014) ו-"שיטות מחקר איכותניות" (204.1019) בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, יהיו פטורים מהקורס "שיטות מחקר איכותניות" (316.2001) בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, אך חייבים ללמוד קורסים (אחרים) מתוך רשימת קורסי הבחירה בחוג באותו היקף נקודות.

תלמידים שהחוג השני שלהם **תקשורת** פטורים מהקורס "שיטות מחקר איכותניות" והתרגיל בקורס זה (316.2001) אך חייבים ללמוד קורסים (אחרים) באותו היקף נקודות.

קורסי בחירה שנים ב'-ג' (14 נקודות)

גיבוש ופיתוח צוות	316.2007	סדנה	נ' 2
נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	316.2015	שיעור	נ' 2
טכסים בתהליכי חיברות	316.2017	שיעור	נ' 4
השכלה וחינוך בחברות דמוקרטיות	316.2018	שיעור	נ' 4
יוזמות חינוכיות ובתי ספר אלטרנטיביים	316.2020	שיעור	נ' 2
פוליטיקה של זהות וחינוך	316.2021	שיעור	נ' 4
הטמעת חדשנות ותהליכי שינוי בארגוני חינוך	316.2010		
(לא יינתן בתשע"א)		שיעור	נ' 4
דפוסי תרבות בתקשורת (לא יינתן בתשע"א)	316.2019	שיעור	נ' 4

קורסי בחירה שנה ג' בלבד (לתלמידים מצטיינים)

המנהל כמנהיג פדגוגי	316.4060	שיעור	נ' 2
מנהיגות חינוכית (קורס מרוכז בשפה האנגלית)	316.4061	שיעור	נ' 2

קורסים מומלצים מחוגים אחרים בפקולטה לחינוך

כל תלמיד רשאי לבחור כקורס בחירה **קורס אחד** מתוך רשימת הקורסים הבאים שניתנים בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

מתוך החוג ללמידה, הוראה והדרכה (באישור המרצה והחוג)

313.2502	פנטזיה, דמיון ופדגוגיה	שיעור	2 נ'
313.2512	גישות ומודלים להקניית שפה	שיעור	2 נ'

מתוך החוג לחינוך מיוחד (באישור המרצה והחוג)

319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	שיעור	2 נ'
----------	---	-------	------

שנה ג'

חובה: 2 סמינריונים מהרשימה הבאה (8 נקודות)

316.3001	אתיקה וצדק בחינוך	סמינריון	4 נ'
316.3003	מנהיגות וניהול במערכת החינוך	סמינריון	4 נ'
316.3004	חינוך ביקורתי	סמינריון	4 נ'
316.3006	המורה במערכת החינוך	סמינריון	4 נ'

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר זהבה רוזנבלט

מטרות ומבנה

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך היא הרחבה והעמקה של הידע המחקרי והמעשי בתחומי המנהיגות החינוכית, מדיניות החינוך, חינוך בלתי פורמלי וסוגיות חברתיות בחינוך. השאיפה היא להכשיר בוגרים שיקדמו מחקר חינוכי בתחומים האמורים ואת העשייה החינוכית בארץ. הלימודים מתנהלים במסלולים מחקריים (הכוללים כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית).

הלימודים מתקיימים במגמות הבאות:

- א. המגמה לחינוך, חברה ותרבות (כולל התמחות בהדרכה בחינוך הבלתי-פורמלי)
- ב. המגמה לניהול מערכות חינוך

תנאי קבלה

(ראו גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות)

א. תואר ראשון

1. ממוצע: תואר ראשון בממוצע של 80 לפחות בכל חוג.
2. השלמות: מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בתחום מנהיגות ומדיניות בחינוך, יידרשו להשלים קורסים במסגרת חוגית ובהתאם לתכניות השלמה ייחודיות של המגמות.
3. מסמכים: תלמידים המסיימים את לימודיהם לתואר בוגר בשנה"ל הנוכחית יידרשו להגיש גיליון ציונים וממוצע (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת החובות לתואר ראשון.
4. עברית: בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו להיבחן בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

ב. בחינה באנגלית

ציון של 75 לפחות במבחן כניסה באנגלית.

מאחר ומספר המקומות בחוג מוגבל, אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה והמסלול שביקש/ה, גם אם התמלאו תנאי המינימום הנדרשים. ייבחרו המועמדים בעלי הציונים הטובים ביותר.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי השלמה (ראו "תנאי קבלה" לעיל) במהלך שנה א' ללימודיהם בציון התוארם לדרישות הספציפיות של המגמה. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים

(לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

2. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותניות ו\או איכותניות, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחויבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בשלושה קורסי השלמה כלהלן:

313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
313.2903	השלמות בשיטות מחקר
316.2001	שיטות מחקר איכותניות + תרגיל (רק לתלמידי המגמה לחינוך, חברה ותרבות)

3. במידה והיקף ההשלמות איננו עולה על 16 ש"ס (4 קורסים לכל היותר), תישקל כבלה של המועמד ללימודי המ"א במעמד של תלמיד/ה על תנאי.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

ראו סעיף 8.12 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט

<http://research.haifa.ac.il>

מסלולי לימוד בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך

במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א ומסלול ישיר לדוקטורט

מסלול א' (כולל כתיבת תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים בהיקף של 32 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). המסיימים במסלול א' יכולים, בהינתן תנאים מסוימים (כגון רמה גבוהה של ציונים והסכם עם מנחה), להמשיך לתואר שלישי. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, והתקשרות עם אחד ממרצי החוג למטרת הנחייה בתיזה. במגמה לניהול מערכות חינוך נדרש גם לעמוד בציון של 80 לפחות בקורסי מתודולוגיה וסטטיסטיקה. את טופס ההתקשרות עם מנחה לתיזה יש להגיש למזכירות החוג בשבוע הראשון של תחילת הסמסטר השלישי ללימודים. רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל תלמיד או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב' (ללא כתיבת תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים בהיקף של 40 ש"ס. במגמה לניהול מערכות חינוך ובמגמה לחינוך, חברה ותרבות יש לעמוד בבחינת גמר. סיום לימודים במסלול ב' איננו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך באוניברסיטת חיפה.

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאינו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א', ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר, ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני של החוג למנהיגות ומדיניות בחינך והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שילווח תכנית אישית זו. תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינת כניסה חוגית באנגלית והסכמת מנחה/מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג למנהיגות ומדיניות בחינך, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שנייה בתואר הראשון בחוג למנהיגות ומדיניות בחינך, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומועוניינים ללמוד במסלול זה ייפנו למרכז ועדת מ"א עד הראשון באפריל בשנת הלימודים השנייה, ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה, בתאום עם יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות ועדת מ"א. מסלול זה אפשרי הן לכותבי תיזה והן לסטודנטים שיבחרו במסלול ב' (ללא תיזה). משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני, יחד עם כתיבת תיזה, הוא חמש שנים וללא כתיבת תיזה הוא ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לימודים ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. ראו סעיף 7.7 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט <http://research.haifa.ac.il>.

מהלך הלימודים

הקביעה הסופית לגבי מסלול הלימודים (עם תיזה או ללא תיזה) של כל סטודנט תעשה בסוף שנת הלימודים הראשונה. על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ובמסלול אישי לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר. תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. אם חלו שינויים בתקנון, או אם

אושר במהלך הלימודים מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד/ה הם בהתאם לשנתון של השנה בה החל לימודיו או בה אושר המעבר.

לימודים מתודולוגיים חוגיים

- כל תלמידי המ"א בחוג חייבים להשתתף בקורסים מתודולוגיים עפ"י הפירוט הרצ"ב:
- במגמה לחינוך, חברה ותרבות: מחקר אתנוגרפי בחינוך (חלק א' וחלק ב') לכותבי תיזות איכותניות, ושיטות כמותיות וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל - לכותבי תיזות בשיטות מחקר כמותיות.
- במגמה לניהול מערכות חינוך: קורס בשיטות כמותיות וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל. לכותבי תיזה חובה לקחת קורס נוסף מתקדם בסטטיסטיקה כמותית.

הגשת עבודות סמינריוניות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במסגרת המגמה. התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריוני, או בקורס אחר באישור מיוחד של המרצה.
- מועדי ההגשה ייקבעו בכל מגמה בנפרד (ראו להלן).
- הגשה משותפת של סמינריון (יותר מסטודנט אחד) מותנית באישור המרצה.
- השתתפות בסמינריון לשם הגשת רפרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות אליה הוא שייך ולחתום על טופס. על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידי.
- במצורף לעבודה יש להגיש טופס יושרה אקדמית. ניתן לקבל טופס זה במזכירות בכל עת.

נוהל כתיבה של עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את הצעת המחקר הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום השבוע הראשון של סמסטר ב' בשנה השנייה ללימודים. ההצעה תוגש למזכירות ועדת מ"א. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג, המורשים להנחות עבודות גמר. רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות המ"א. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך או מחוצה לו. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים לכתיבה ולהגשה של עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.

נוהל בחינת גמר ועבודה מסכמת/פרוייקט במסלול ב'

לגבי כל מגמה בנפרד ישנם נהלים והנחיות לבחינת הגמר או לפרוייקט הגמר, אותם ניתן לקבל במזכירות של כל מגמה.

לבחינת הגמר רשאים לגשת אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תקיים בחודש נובמבר הראשון לאחר סיום כל החובות לתואר.

שקלול הציון הסופי

הרכב הציון הסופי **במסלול א'**, **מסלול אישי** או **מסלול מואץ למ"א** (שכולל תיזה) **בשתי המגמות** הוא כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%
סה"כ	100%

הרכב הציון הסופי **במסלול ב'** או **במסלול מואץ למ"א** (שאיננו כולל תיזה) **בשתי המגמות** הוא כלהלן:

בחינת גמר או פרויקט גמר	20%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	50%
סה"כ	100%

המגמה לחינוך, חברה ותרבות

ראש המגמה: **פרופ' רבקה איזיקוביץ'**

המגמה עוסקת בקשרי הגומלין שבין חינוך, חברה ותרבות, תוך שימת דגש מיוחד על החינוך הבלתי-פורמלי. המגמה חושפת את הסטודנטים ללימודים בתחומי הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה, הפילוסופיה והתקשורת, שמטרתם לפתח למידה וראייה ביקורתית של תהליכים חינוכיים במסגרות חירות שונות (למשל, בתי-ספר, מוזיאונים, ארגוני נוער ומשפחה). המגמה משלבת בסיסים תיאורטיים ומיומנויות אקדמיות ומחקריות סביב נושאים כגון חינוך והגירה, אנתרופולוגיה של ילדות ונעורים, מגדר וחינוך, חינוך ורבות-תרבותיות, הפוליטיקה של החינוך וצדק חברתי. היא מיועדת לתלמידים בעלי תודעה חברתית ואחריות קהילתית, המעוניינים להשתלב במחקר והוראה אקדמיים באוניברסיטאות ומכללות; למכינים עצמם לקראת תפקידי ניהול ופיקוח, ריכוז, הנחייה, ייעוץ, מחקר והערכה בארגוני חינוך פורמלי ובלתי-פורמלי (כגון: חינוך חברתי בבתי-ספר (רכזים חברתיים) ומתנ"סים, ניהול פרויקטים חינוכיים במשרדי ממשלה ועליית הנוער). כמו כן, המגמה מיועדת למעוניינים בייזום והפעלת תכניות התערבות חינוכיות במסגרות שונות (משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, עמותות, ארגונים כלכליים וכד'). הלימודים במגמה גם מכשירים רכזים חברתיים בבתי ספר על-יסודיים.

תנאי קבלה: בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים לתואר מ"א בחוג, יזומו מועמדים מתאימים לראיון אישי.

לימודי השלמה

במידת הצורך, ייקבעו לימודי השלמה על פי הרקע האישי ולפי דרישות המגמה. קורסים ברמת התואר הראשון בשיטות מחקר איכותניות ובשיטות מחקר כמותניות וסטטיסטיקה הנם דרישת קדם ללימודים במגמה.

תכנית הלימודים

על התלמיד ללמוד שניים מתוך שלושה קורסי החובה* (להוציא את הקורס המתודולוגי) המוצעים בשנה א' או ב'.

ניתן לקחת את שלושת הקורסים המסומנים כחובת בחירה, ואז קורס אחד ייחשב כקורס בחירה.

מסלול א'	מסלול ב'	
תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך (4 שש"ס)		שנה א' או ב' – חובת בחירה (שניים מתוך שלושה)
חינוך בלתי-פורמלי (4 שש"ס)		
חינוך בעידן פוסט-מודרני (4 שש"ס)		
חקר תהליכי הדרכה (4 שש"ס)		שנה א' או ב' – חובה – קורס מתודולוגי
פורום מגמה (לא לשקלול)		שנה א' ו-ב' – חובה
מחקר אתנוגרפי בחינוך (חלק א' וחלק ב') לכותבי תזוות איכותניות (4 שש"ס)	או מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א – לכותבי תזוות כמותיות (4 שש"ס)	שנה ב' – חובה – קורס מתודולוגי לכותבי תזוות
3 קורסי מגמה (12 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	3 קורסי מגמה (12 שש"ס)	שנה א' – בחירה
4 קורסי מגמה (16 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	2 קורסי מגמה (8 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	שנה ב' – בחירה
40 שש"ס (10 קורסים) (+פורום מגמה - לא לשקלול)	32 שש"ס (8 קורסים) (+פורום מגמה – לא לשקלול)	סה"כ שש"ס

הגשת עבודות

המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר א' הוא **10 ביוני** של אותה שנה. המועד האחרון בקורס שנתי או קורס שנלמד בסמסטר ב' הוא **1 בספטמבר** של אותה שנה.

חובה

על התלמיד/ה ללמוד שניים מתוך שלושה קורסי החובה* (להוציא את הקורס המתודולוגי) המוצעים בשנה א' או ב'. באם לוקחים את שלושת הקורסים המסומנים בכוכבית, קורס אחד ייחשב כקורס בחירה.

שנה א' או ב' - חובת בחירה

316.4001	* תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4002	* חינוך בלתי-פורמלי	סמינריון	4 שש"ס
316.4008	* חינוך בעידן פוסט-מודרני	סמינריון	4 שש"ס

שנה א' או ב' - חובה

313.4305	קורס מתודולוגי (למסלול ללא תיזה) חקר תהליכי הדרכה	סמינריון	4 שש"ס
----------	--	----------	--------

שנה א' ו-ב' - חובה

316.4006	פורום מגמה (לא לשקלול)		
----------	------------------------	--	--

במסגרת פורום המגמה ישתתף כל סטודנט במספר פעילויות שמטרתן טיפוח כישורים אקדמיים (כמו דיון בהצעות תיזה, השתתפות בפורום הארצי של מגמות חברתיות, השתלמויות מתקדמות בספריה וכדומה).

שנה ב' - חובה

קורס מתודולוגי (לכותבי תיזות בלבד)

316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך –		
	לכותבי תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך –		
	לכותבי תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק ב'	שיעור	2 שש"ס
	(קורס המשך ל-316.4003)		

או

313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א –		
	לכותבי תיזות כמותיות	שו"ת	4 שש"ס

קורסי בחירה

מסלול א'

על התלמיד ללמוד 5 קורסי בחירה במהלך הלימודים, ארבעה (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן.

מסלול ב'

על התלמיד ללמוד 7 קורסי בחירה במהלך הלימודים, חמישה (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן.

		חינוך בחברה רבת-תרבותית	316.4009
		(תנאי קדם 316.4001)	
4 שש"ס	סמינריון		
4 שש"ס	סמינריון	תרבויות נעורים	316.4054
4 שש"ס	סמינריון	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	316.4055
4 שש"ס	סמינריון	צדק במשפחה	316.4063
4 שש"ס	סמינריון	אנתרופולוגיה של ילדות	318.4113
4 שש"ס	סמינריון	יחיד וחברה בזירות חינוך (לא יינתן בתשע"א)	316.4007

ניתן גם לבחור כקורס מגמה באחד מתוך הסמינריונים הבאים (דרג 3) של החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך:

4 שש"ס	סמינריון	אתיקה וצדק בחינוך	316.3001
4 שש"ס	סמינריון	חינוך ביקורתי	316.3004

ניתן לבחור קורס אחד (מסלול א') ושני קורסים (מסלול ב') מחוץ למגמה מתוך רשימת קורסי הבחירה המומלצים שלהלן:

א. בתוך החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך:

		מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	316.4016
4 שש"ס	שיעור		
4 שש"ס	שיעור	כלכלת החינוך	316.4017
4 שש"ס	סמינריון	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	316.4018
4 שש"ס	שיעור	אתיקה בחינוך	316.4026
2 שש"ס	שיעור	המנהל כמנהיג פדגוגי	316.4060
		מנהיגות חינוכית	316.4061
2 שש"ס	שיעור	(קורס מרוכז בשפה האנגלית)	

ב. או קורסים לפי בחירת הסטודנט, באישור ראש המגמה ומרצה הקורס, בדרג 4 לפחות.

התמחות בהדרכה במסגרת המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות"

תוכנית זו מיועדת לסטודנטים המעוניינים להכשיר עצמם לתפקידי ניהול, ריכוז, ייזום והפעלת תכניות התערבות, הנחייה, והדרכת מדריכים בתחום החינוך הבלתי-פורמלי. הסטודנטים הלומדים בתכנית יעמדו בדרישות לימודי החובה של המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (שני קורסים), ילמדו שלושה קורסי בחירה מתוך ההיצע של מגמה זו, וכן ילמדו חמישה קורסי חובה בתחום ההדרכה בחוג ל"למידה, הוראה והדרכה". שניים מקורסי ההדרכה יוקדשו להדרכה בשדה (פרקטיקום), אשר תעניק לסטודנטים היכרות רחבה עם שדה החינוך הבלתי-פורמלי והכשרה ייעודית להדרכה ולהדרכת מדריכים בתחום זה.

מבנה תכנית הלימודים יהיה כדלהלן:

א. קורסי חובה (שניים מתוך שלושה) במגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (8 ש"ס)

316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 ש"ס
316.4002	חינוך בלתי-פורמלי	סמינריון	4 ש"ס
316.4008	חינוך בעידן פוסט-מודרני	סמינריון	4 ש"ס

ב. הנחייה אקדמית בשדה עם דגש על חינוך בלתי-פורמלי

316.4058	הנחייה אקדמית בשדה* 2 – חלק א'	שיעור	1 ש"ס
316.4059	הנחייה אקדמית בשדה* 2 – חלק ב'	שיעור	1 ש"ס

* הקורס כולל התנסות מעשית. הסטודנטים יידרשו ל-2 שעות נוספות בשדה.

ג. ארבעה קורסי בחירה מתוך המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (16 ש"ס)

316.4009	חינוך בחברה רבת-תרבותית		
	(תנאי קדם 316.4001)		
316.4054	תרבויות נעורים	סמינריון	4 ש"ס
316.4055	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	סמינריון	4 ש"ס
316.4063	צדק במשפחה	סמינריון	4 ש"ס
318.4113	אנתרופולוגיה של ילדות	סמינריון	4 ש"ס

ניתן ללמוד כקורס בחירה כל אחד מן הקורסים בסעיף א' שלא נלמד כקורס חובה.

ד. קורסי חובה במסלול להדרכה (מתוך החוג ל"למידה, הוראה והדרכה" (14 ש"ס)

313.4300	הנחייה אקדמית בשדה* 1 – חלק א'	שיעור	1 ש"ס
313.4301	הנחייה אקדמית בשדה* 1 – חלק ב'	שיעור	1 ש"ס
313.4302	מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר	שיעור	4 ש"ס
313.4304	הדרכה בראי המערכת	שיעור	4 ש"ס
313.4305	חקר תהליכי הדרכה	סמינריון	4 ש"ס

* הקורס כולל התנסות מעשית. הסטודנטים יידרשו ל-2 שעות נוספות בשדה.

המגמה לניהול מערכות חינוך

ראש המגמה: ד"ר יאיר ברזון

המגמה לניהול מערכות חינוך מיועדת להקנות ידע והתנסות בתחום הארגון, הניהול והכלכלה, תוך התמקדות במערכות חינוך פורמליות ובלתי פורמליות. מסגרת הלימודים מאפשרת לסטודנטים להיחשף לידע מתחומי הפסיכולוגיה הארגונית, הסוציולוגיה והכלכלה, ולהתמחות בנושאים הקשורים לחקר ארגונים, ניהול ומשאבי אנוש. בנוסף לבסיס התיאורטי, ירכשו התלמידים כישורים ומיומנויות ניהוליות. המטרה היא להכשיר עתודה מנהיגותית מובילה, שתוכל לסייע לארגונים להסתגל לשינויים סביבתיים ולשפר אפקטיביות ארגונית.

התכנית מוכרת על-ידי משרד החינוך לצורכי מועמדות לתפקיד ניהול בתי ספר.

לימודי השלמה (ידרשו בהתאם ללימודים קודמים):

2 נ'	313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 נ'	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
	316.2002	מערכת החינוך בישראל
2 נ'		(לסטודנטים שלא למדו חינוך לתואר ראשון)
4 נ'	316.2009	התנהגות ארגונית

תיתכן דרישה לקורסים נוספים במסגרת לימודי השלמה.

תכנית הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'	
	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים (4 ש"ס)	שנה א' – חובה
	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 ש"ס)	
	פורום מגמה (לא לשקלול)	
	קורס מתודולוגי מתקדם (4 ש"ס) (מתוך הרשימה שלהלן)	שנה א' או ב' חובת בחירה
2 קורסי מגמה (8 ש"ס)	3 קורסי מגמה (12 ש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה, כמפורט למטה)	שנה א' – בחירה
	חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה* (4 ש"ס)	שנה ב' – חובה
3 קורסי מגמה (12 ש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה, כמפורט למטה)	4 קורסי מגמה (16 ש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה, כמפורט למטה)	שנה ב' – בחירה
32 ש"ס (+ פורום מגמה – לא לשקלול)	40 ש"ס	סה"כ ש"ס

רשימת קורסים מתודולוגיים (מתוכם ניתן לבחור את הקורס המתודולוגי, בהיוועצות עם מנחה התיזה)

		שיטות מתקדמות במחקר כמותי –	313.4102
4 שש"ס	שיעור	משוואות מבוניות וניתוח רב-רמות	
4 שש"ס	סמינריון	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי	313.4103
		מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי	316.4003
2 שש"ס	שיעור	תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק א'	
		מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי	316.4004
		תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק ב'	
2 שש"ס	שיעור	(קורס המשך ל-316.4003)	

קורסי המגמה:

שנה א' חובה:

4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
		מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	316.4016
4 שש"ס	שיעור	פורום מגמה (לכותבי תיזות, לא לשקלול)	316.4021

שנה ב' חובה:

		חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה –	316.4022*
2 שש"ס	פרקטיקום	חלק א' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	
		חדשנות במערכת החינוך: מתיאוריה למעשה –	316.4023*
		חלק ב' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	
2 שש"ס	פרקטיקום	(קורס המשך ל-316.4022)	

* הקורס כולל התנסות מעשית בשדה.
הסטודנטים יידרשו ל-4 שעות נוספות בשדה.
+ מפגשים אישיים / קבוצתיים עם המרצה.
הקורס פתוח לתלמידי מסלול ב' בלבד.

קורסי בחירה:

4 שש"ס	שיעור	כלכלת החינוך	316.4017
4 שש"ס	סמינריון	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות	316.4018
4 שש"ס	סמינריון	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	316.4020
4 שש"ס	סמינריון	ניהול משאבי אנוש	316.4024
4 שש"ס	שיעור	ניהול בסביבה עתירת טכנולוגיה	316.4025
4 שש"ס	שיעור	אתיקה בחינוך	316.4026
2 שש"ס	שיעור	משפט וחינוך	316.4028

2 שש"ס	שיעור	תהליכי הערכה במערכת החינוך	316.4029
4 שש"ס	שיעור	פיתוח ארגוני במערכות חינוך	316.4036
4 שש"ס	שיעור	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך	316.4057
2 שש"ס	שיעור	המנהל כמנהיג פדגוגי	316.4060
		מנהיגות חינוכית	316.4061
2 שש"ס	שיעור	(קורס מרוכז בשפה האנגלית)	
		התנהגות והנעת עובדים במערכת החינוך	316.4037
4 שש"ס	סמינריון	(לא יינתן בתשע"א)	
		מנהיגות ומימוניות ניהול במערכות חינוך	316.4038
4 שש"ס	שיעור	(לא יינתן בתשע"א)	

קורסי בחירה מחוץ למגמה

במסלול א' ניתן לבחור קורס אחד בלבד מתוך הרשימה ובמסלול ב' ניתן לבחור שני קורסים בלבד מתוך הרשימה שמופיעה להלן:

4 שש"ס	שיעור	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	318.4001
4 שש"ס	סמינריון	חינוך בלתי-פורמלי	316.4002
4 שש"ס	סמינריון	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	316.4055
4 שש"ס	סמינריון	צדק במשפחה	316.4063

מספר הסטודנטים בקורס סמינריוני מוגבל ל-20 משתתפים.
 במידת הצורך ניתן לקחת סמינריון שייחשב כשיעור (באישור המרצה וראש המגמה).
 הסטודנטים מחוייבים להגיש לפחות שני סמינריונים אצל שני מרצים שונים במגמה.
 מומלץ ללמוד לפחות קורס אחד, אצל כל אחד משלושת מורי המגמה (ד"ר יאיר ברזון, ד"ר אנית סומך וד"ר זהבה רוזנבלט).

הגשת עבודה בקורס סמסטר א' – בתום סמסטר ב'.
הגשת עבודה בקורס סמסטר ב' – תחילת שנת הלימודים העוקבת.

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר קלרה סבג

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטור Ph.D) מיועדים להכשרתו של חוקר או מרצה במסגרות ההשכלה הגבוהה בעלי תואר מ"א (במסלול עם תיזה), ומבוססים על עבודת מחקר עצמאית והשתתפות בשלושה קורסים לפחות. עיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצוע ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי – כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי־דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ללא צורך בביצוע תיזה למ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך תתקבלנה מתלמידים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 90 לפחות וציון של 90 לפחות בעבודת התיזה למ"א. לתלמידים בעלי תואר מוסמך בנושאים שלא בתחום החינוך תקבע ועדת הדוקטורט תכנית השלמה אישית מותאמת לרקעם האקדמי.

בשלב ראשון, על המעוניין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודות דוקטור ולקבל את הסכמתו להנחות אותו (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם במזכירות החוג או באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שיש התקשרות מראש עם מנחה. בשלב שני, יש לרכוש ערכת הרשמה בחנות "אקדמון" בקמפוס או ברשת חנויות סטימצקי. יש למלא בצורה מלאה ומדוייקת את טופס ההרשמה, כולל שמות ופרטים אישיים של שני ממליצים בדרגת מרצה בכיר ומעלה מאוניברסיטה בארץ או בחו"ל, שלפחות אחד מהם מנחה עבודת התיזה, היכולים להעיד על הפוטנציאל של המועמד למחקר אקדמי וללימודי דוקטורט. **ועדת הדוקטורט תפנה ישירות** אל המרצים לקבלת המלצה בטופס מיוחד. יש לקבל מראש את הסכמתם של הממליצים לכתוב מכתב המלצה. בשלב שלישי, יש לכתוב קדם־הצעה למחקר הדוקטורט, שתיכתב בהנחיית המנחה המיועד. קדם־הצעה תתאר בקווים כלליים את שאלות המחקר, הרקע התיאורטי, ההשערות הכלליות, ותיאור שיטת המחקר – כל זאת באורך של עד 4 עמודים (למעט ביבליוגרפיה). את חומר ההרשמה – הכולל את טופס ההרשמה המלא, קדם־ההצעה (מאושר על־ידי המנחה), טופס הסכמה של המנחה להנחיית המועמד, ועותק מעבודת התזה מלימודי המ"א – יש להגיש לעוזרת המנהלית לראש החוג, שהנה מרכזת לימודי התואר השלישי בחוג.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה **עד ל־1 ביוני** (לקראת סמסטר א') ו**עד ל־1 בינואר** (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד עד לסוף החודש בו התקיים הדיון.

תוכנית הלימודים

משך הלימודים לתכנית הדוקטורט הוא ארבע שנים.

הלימודים מחולקים לשני שלבים:

שלב מחקר א': על פי תקנון הלימודים האוניברסיטאי לתואר שלישי, התלמידים מתחילים בלימודי שלב א', שהוא שלב כתיבת הצעת המחקר והשתתפות בקורסים. משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ) וניתן להאריך במידת הצורך ואם יש לכך הצדקה מיוחדת. במהלך הלימודים בשלב מחקר א' יידרשו להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': עם אישור הצעת המחקר, על ידי מספר שופטים – מומחים מהאוניברסיטה ומחוצה לה, עוברים התלמידים לשלב ב'. משך הלימודים בשלב ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב ב', יידרשו התלמידים להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך ובמידה ויש לכך הצדקה מיוחדת. העבודה הסופית נשפוט על ידי מספר שופטים-מומחים מחוץ לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

במסגרת לימודי הדוקטורט על התלמיד/ה ללמוד **שלושה** קורסים לפחות, מתוכם אחד חובה בשלב א' – "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח", בו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים. הקורס ינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:

1.01 ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

2.02 ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

כמו כן, על התלמיד/ה להשתתף בסמינר החוגי המתקיים פעמיים בשנה (פעם בכל סמסטר). מנחה עבודת הד"ר והוועדה המלווה, במידה ומונתה, יקבעו לתלמיד/ת המחקר את תכנית הלימודים והיקפה. התוכנית תאושר ע"י ועדת הדוקטורט החוגית. על התלמיד/ה להשתתף בקורסים, למלא את חובותיו/ה על פי דרישות כל קורס (כולל בחינה או עבודות) ולסיים ברמת הישגים שאינה נופלת מציון 85 בכל קורס. המנחה רשאי לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למסכת המינימום הנדרשת בסעיף ב', בהתאם לצורכי עבודת המחקר, באישור ועדת הד"ר של החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, ובלבד שלא יעלו על 16 ש"ס ולא יותר מ-4 קורסים.

מומלץ כי תכנית הלימודים המאושרת על ידי המנחה והוועדה (כולל לימודי השלמה) תושלם **עד תום השנה הראשונה ללימודים**.

כל תכתובת של התלמיד/ה עם ועדת הדוקטורט בעניינים אקדמיים חייבת להיות בדיעת המנחה ובאישורו בכתב.

דרישות אקדמיות נוספות תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים ותקנון החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך.

הפקולטה לחינוך

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

300

בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות

חוג לימודים למ"א

ראש ביה"ס: פרופ' רחל לב-ויזל

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' רחל לב-ויזל

ראש מגמת טיפול באמצעות אמנות פלסטית: ד"ר תמי בר-און

ראש המגמה לטיפול באמצעות תנועה ומחול: ד"ר דיתה פדרמן

ראש המגמה לטיפול באמצעות דרמה: ד"ר רינת פניגר-שאל

ראש היחידה ללימודי שדה אקדמיים: מר הוד אורקיבי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רחל לב-ויזל

מרצה: ד"ר תמי בר-און (מומחה), ד"ר דן יניב, ד"ר רינת פניגר-שאל

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר אסתי אבנון, מר הוד אורקיבי, פרופ' צבי איזיקוביץ, ד"ר גיא אנוש, ד"ר ריבי אפרת, ד"ר מיכל בת אור, גב' תמי גברון, ד"ר הילדה ונגרובר, ד"ר צפי זהר, ד"ר דבורה חפץ, ד"ר תלמה כהן, ד"ר דקלה כרם, ד"ר נאוה לוטן, ד"ר אתי סימן טוב, גב' קרן פז, גב' נאוה פיין, ד"ר דיתה פדרמן, ד"ר עתי ציטרון, ד"ר לודמילה קריבוש, ד"ר דפנה רגב, ד"ר אלון רוז, ד"ר מיכל שיינין.

מזכירות ביה"ס

מינהלן ביה"ס: גב' מרים לוי

דואר אלקטרוני: mlevin@univ.haifa.ac.il

מזכירת ביה"ס: גב' לירון הרשקוביץ

דואר אלקטרוני: lhershko1@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8249750 טלפקס: 04-8288685
מיקום: משכן לאמנויות, חדר 318

מזכירות היחידה ללימודי שדה: גב' מיכל רז
דואר אלקטרוני: mraz@univ.haifa.ac.il
טלפון: 04-8288824
משכן לאמנויות, חדר 306

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://artherapy.haifa.ac.il>

לימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר שני בטיפול באמצעות אמנויות מבוססת על המטרות הבאות:
1. קידום המחקר בתחומי הטיפול באמצעות אמנות תוך פיתוח תיאוריה ומתודולוגיה מחקרית ספציפיות.
  2. הכשרת אנשי מקצוע לטיפול באמצעות אמנויות בתחומי המגמות השונות של המקצוע, במסגרות טיפוליות (בשירותי רווחה, בריאות, חינוך ושיקום) במגוון אוכלוסיות בעלות רקע אתני ותרבותי שונה.
  3. הכשרה וקידום חוקרים וסגל אקדמי לתפקידי הוראה והדרכה במסגרות אקדמיות.
  4. הכשרת מומחים בטיפול באמצעות אמנויות בעלי השכלה אקדמית מתאימה שיוכלו להורות ולהדריך בתחום הטיפול באמצעות אמנויות בשירותים טיפוליים במערכות רווחה, בריאות, חינוך ושיקום.

תנאי הקבלה לתכנית הלימודים הרגילה בכל המגמות

התואר השני בטיפול באמצעות אמנויות הינו תואר אקדמי בתחום. מועמדים ללימודי מוסמך חייבים להיות בעלי תואר בוגר ממוסד אקדמי מוכר בארץ ובעולם שהשיגו ציון סופי משוקלל של 85 לפחות. מועמד בעל תואר ראשון שלא למד את הקורסים הבאים במסגרת התואר, יחויב בהשלמות הנלמדות ברמת התואר הראשון. השלמות אלה אינן נכללות בתוכנית המ"א: מבוא לפסיכולוגיה (4 שש"ס), פסיכולוגיה התפתחותית (4 שש"ס), פסיכופתולוגיה או פסיכולוגיה אבנורמלית (4 שש"ס), תיאוריות אישיות (2 שש"ס), שיטות מחקר (2 שש"ס), סטטיסטיקה (2 שש"ס).

קורס אקדמי תיאורטי (4 שש"ס) וקורס מעשי (4 שש"ס) בתחום האמנות בהתאם למגמה אליה מבקש המועמד להתקבל.
בנוסף, על המועמדים:

1. לעמוד בבחינת כניסה באנגלית לתואר שני בציון 75
2. להמציא מכתב המלצה מגורם אקדמי
3. לשלוח קורות חיים
4. למלא טופס הצהרת כוונות
5. ראיון על פי שיקול דעתה של ועדת הקבלה

מועמדים בעלי תואר מוכר ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלה ללימודים מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולים. בשני המסלולים 3 מגמות לימוד: טיפול באמצעות אמנות פלסטית, טיפול באמצעות תנועה ומחול, טיפול באמצעות דרמה ופסיכודרמה.

מסלול א': כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) וחובה של הגשת שני סמינריונים. היקף הלימודים הוא 34 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).

מסלול ב': כולל מבחן מסכם וחובה של הגשת שלושה סמינריונים. היקף הלימודים הוא 38 שש"ס.

מטפלים מנוסים: כולל מבחן גמר וחובה של הגשת שלושה סמינריונים. היקף הלימודים הוא 38 שש"ס.

לימודי שדה

לצד הלימודים האקדמיים יתקיימו לימודי שדה והדרכה אליהם ירשם הסטודנט בנפרד ובתשלום נוסף.

לימודי השדה מהווים מסגרת להכשרה מעשית והדרכה בכל אחד ממסלולי התוכנית: טיפול באמצעות אמנות פלסטית, תנועה, או דרמה. לימודי השדה נועדו להרחיב, להעשיר ולהעמיק את מיומנויות הסטודנט ולאפשר אינטגרציה בין הידע התיאורטי והמחקרי לפרקטיקה. בנוסף לשני ימי הלימוד באוניברסיטה, סטודנט שנרשם ללימודי שדה נדרש לשריין יום נוסף בשבוע לצורך פרקטיקום והדרכה. בשנה א' לימודי השדה מתקיימים במתכונת של סמינר קליני כאשר הסטודנטים משובצים בקבוצות קטנות על ידי היחידה במסגרת הכשרה או שירותים שנבחרו על ידי היחידה. הסמינר הקליני משלב צפייה פעילה בעבודתו של מטפל בכיר, התנסות הדרגתית בטיפול והדרכה קבוצתית. בשנה ב' לימודי השדה מתקיימים במתכונת של התנסות עצמאית במוסדות הקשורים לחינוך, רווחה ובריאות, ושיקום, תוך קבלת הדרכה קבוצתית ופרטנית.

למסיימים את לימודי השדה יוענק ספח שיתלווה לתעודת המ"א "התמחות קלינית בטיפול באמצעות אמנויות במגמת אמנות פלסטית/דרמה/תנועה", בהתאם למגמה בה התמחו. מספר שעות לימודי השדה הכולל במהלך שנתיים של לימודי התואר יהיה 500 שעות (כולל שעות הדרכה).

במועד פרסום השנתון, לא חלה מגבלה על עיסוק במקצוע טיפול באמצעות אמנויות גם ללא תעודת הכרה/רישיון מטעם משרד הבריאות וזאת על פי פסק הדין שניתן בבג"ץ - 2921/03, בתאריך 29.4.04, אשר קבע כי משרד הבריאות אינו מוסמך להעניק תעודות הכרה/רישיונות.

הנפקת התעודות/רישיונות תחודש אם וכאשר יוסדר המקצוע בתיקון שהוצע לחוק הסדרת מקצועות הבריאות התשס"ח-2008, לפיו עיסוק במקצוע במוסדות רפואיים יהיה מותרת בקבלת תעודת הכרה/רישיון ממשרד הבריאות. לכן, ועל-פי פסק בג"ץ 1423/05 מתאריך 20.6.2005, כיום רשאים מעסיקים ציבוריים ואחרים להעסיק גם את מי שאין בידיו תעודת הכרה במעמד/רישיון ממשרד הבריאות.

הננו מפנים תשומת לבכם כי נוסח הצעת החוק טרם אושר ועשויים לחול בו שינויים, הן באשר לתנאי הכשירות לקבלת תעודה/רישיון, והן באשר לסוגי הרישיונות הנדרשים וסוגי המעבידים בהם ידרשו הרישיונות, כתנאי להעסקה. מידע זה לקוח מתוך אתר האינטרנט של האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות (18/04/2010),

<http://www.health.gov.il>

תכנית התמחות קלינית מתקדמת

לאחר סיום התואר ניתן להשלים שעות התמחות קלינית נוספות במסגרת תוכנית התמחות קלינית מתקדמת המוצעת ע"י המחלקה ללימודי המשך של הפקולטה לחינוך בשיתוף עם ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות, המשותף לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרווחה והבריאות.

שנת ההתמחות נועדה לאפשר השלמת שעות הכשרה מעשית תחת הדרכה בהתאם לדרישת משרד הבריאות, נכון למועד פרסום מידע זה. הקבלה לתוכנית לאחר סיום שתי שנות הלימוד אינה אוטומטית ומותנית בציון "עובר" בלימודי השדה בתוכנית התואר השני ובראיון אישי, ע"פ שיקול דעתה של וועדת הקבלה. בתום שנה זו, לאחר השלמת כל החובות, מסיים התכנית יהיה זכאי לאישור על השלמת 400 שעות לימודי שדה.

תקנון לימודי שדה

מטרת לימודי השדה: ליצור מסגרת להתנסות מעשית בכל אחד ממסלולי התכנית אשר תרחיב, תעשיר ותעמיק את מיומנויות הסטודנט ותאפשר אינטגרציה בין הידע התיאורטי והמחקרי לפרקטיקה.

מסגרת לימודי השדה כוללת התנסות בפועל לאורך שתי שנות הלימודים בהיקף של עד 6 שעות שבועיות של התערבות ישירה תחת הדרכה פרטנית, השתתפות בישיבות צוות ועוד, זאת בנוסף להדרכה קבוצתית וסדנאות הניתנים במסגרת האוניברסיטה. הפרקטיקום יערך במסגרת שירותים ומוסדות הקשורים לחינוך, רווחה ובריאות ויקיף טווח רחב של נושאים.

הערכה לגבי התקדמות הסטודנט תעשה במשותף על ידי המדריך והסטודנט בסיום כל סמסטר. על מנת לקבל את הספח יש לקבל ציון עובר בהדרכה הקבוצתית ובהדרכה הפרטית בכל סמסטר במהלך לימודי שדה.

חובת נוכחות – נוכחות סדירה בלימודי השדה הינה חובה והואיל ומתקיים קשר טיפולי בין הסטודנט למטופליו. סטודנט הנעדר בגין מחלה נדרש להמציא אישור רפואי מתאים. סטודנט המשרת במילואים רשאי במהלך שירותו להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה. סטודנטית יולדת רשאית להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה במהלך שלושה שבועות לאחר הלידה.

הוצאות נסיעה לפרקטיקום על חשבון הסטודנט.

ראש היחידה ללימודי שדה: **מר הוד אורקיבי**

תוכנית למטפלים מנוסים

תוכנית זו הינה תכנית מובנית של תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות למטפלים באמצעות אמנויות מנוסים. הכתה למטפלים מנוסים לא מחולקת על פי מגמות אלא כוללת מטפלים מכל התחומים. כלומר, תוכנית הלימודים תתקיים במסגרת משולבת של כתה אחת לכל המטפלים המנוסים. התוכנית תרוכז ביום אחד בשבוע במשך שנתיים, ותכלול קורסים ייעודיים שמתאמים לאנשי שדה בעלי ניסיון קליני, ולא תכלול לימודי שדה. מסלול זה הוא ללא תזה.

שכר הלמוד לתוכנית זו יהיה בגובה 150% משכ"ל הרגיל לתואר שני.

תנאי הקבלה לתכנית למטפלים מנוסים:

- ◆ תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 85 לפחות, המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
- ◆ תעודה של מטפל באמצעות אמנות באחד מתחומי האמנות, שניתנה להם ע"י מוסד מוכר.
- ◆ ניסיון מעשי של שנה אחת לפחות של עבודה בשטח בטיפול באמצעות אמנויות.
- ◆ עמידה במבחן קבלה באנגלית בציון 75.
- ◆ ראיון על פי שקול דעתה של ועדת קבלה.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

שקלול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
20%	2 עבודות סמינריוניות
<u>40%</u>	יתר הקורסים
100%	סה"כ

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

25%	בחינת גמר מסכמת
30%	3 עבודות סמינריוניות
<u>45%</u>	יתר הקורסים
100%	סה"כ

בחינת הגמר

בחינת הגמר תבחן את האינטגרציה שיבצע הסטודנט בין הידע, המיומנויות והכלים שרכש במהלך הלימודים לתואר השני ובין הניסיון הקליני.

מעבר משנה א' לשנה ב'

רישום למסלול א' (עם תזה) אינו מבטיח הישגות בו שכן על הסטודנט לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 90 לפחות בקורסי החובה המתודולוגיים, ציון 85 לפחות בשיעורי החובה של ביה"ס, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, התקשרות עם מנחה מתוך מרצי ביה"ס (או הפקולטות) המורשה להנחות עבודות גמר, בתום שנה א' והגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית-תזה בתום הסמסטר השלישי ללימודים. סטודנטים שלא יעמדו בלוח זמנים זה יועברו למסלול ב'.

אין רישום למסלול א' מבטיח מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהסטודנט מעוניין בו.

זכאות לתואר

עם סיום לימודיו, על הסטודנט לפנות למזכירות ביה"ס בבקשה לקבל אישור זכאות לתואר וקבלת הציונים על כל מטלות הלימודים, לרבות קבלת ציון בעבודת הגמר המחקרית (תזה) או בבחינת הגמר. הסטודנט יבדוק ויאשר במזכירות ביה"ס את פרטיו האישיים, ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו ותאריך הזכאות לתואר. האוניברסיטה תזום סגירת תואר לתלמיד שלא פנה למזכירות ביה"ס להסדרת אישור הזכאות. לסטודנט זה ניתנת האפשרות לערער על פרטי אישור הזכאות שנשלח אליו עד 30 יום מתאריך קבלת האישור בדואר. חוסר תגובה יתקבל לאישור והסכמה.

תיאור התעודה

תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות בתחומי המגמה בה למדו.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בכל מגמה כוללת קורסי חובה לכל המגמות, קורסי חובה במגמה וסמינרים.

הקורסים הנלמדים בתכנית: תיאוריות מתקדמות, כלי אבחון והערכה, שיטות מחקר כמותי ואיכותני, קורסי מיומנויות וסמינריונים בנושאים מקצועיים מגוונים, קורסי התנסות והכשרה מעשית (במסלול הרגיל עם פרקטיקום). בנוסף, ניתן לבחור סמינריונים מכלל הקורסים הניתנים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות והפקולטה לחינוך.

תכנית הלימודים הקובעת היא לפי השנה בה החל הסטודנט את לימודיו.

שנה א'

קורסי חובה (לכל הסטודנטים בביה"ס)

שם הקורס	מספר שש"ס
גישות בפסיכותרפיה	2
יצירה אמנות ופסיכותרפיה	2
גישות לאבחון	2
שיטות מחקר איכותניות	3
שיטות מחקר כמותיות	3
כתיבה מדעית (לא לשקלול)	2

מגמת אמנות פלסטית

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

שם הקורס	מספר שש"ס
מושגי יסוד בטיפול באמצעות אמנות פלסטית	4
תרגיל במושגי יסוד בטיפול באמצעות אמנות פלסטית (לא לשקלול)	4
קורס בחירה (סמינר מחקר)	4
גישות השלכתיות באמנות	2
סדנא (לא לשקלול)	

שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה) – סמינר אחד, מסלול ללא תזה – 2 סמינרים)

טיפול קבוצתי	4
טיפול באמצעות אמנות מתקדמים	4
סדנא (לא לשקלול)	
קורס בחירה (סמינר מחקר)	4 או 8

מגמת תנועה ומחול

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס

שם הקורס

4	מושגי יסוד בטיפול באמצעות תנועה סדנא בתנועה (לא לשקלול)
2	גישות השלכתיות – גישת לאבאן
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)
שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה	
2	טיפול קבוצתי
4	טיפול באמצעות תנועה מתקדמים גישות לאבחון תנועה עפ"י קסטנברג (לא לשקלול)
2	אבחון והערכה עפ"י גישת קסטנברג סדנא – לאבאן (לא לשקלול)
4 או 8	סדנא – פרויגמה עפ"י שחר לוי (לא לשקלול) קורס בחירה (סמינר מחקר)

מגמת דרמה תרפיה

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס

שם הקורס

4	מושגי יסוד בדרמה תרפיה מושגי יסוד בדרמה תרפיה תרגיל (לא לשקלול)
	סדנא – דרמה תרפיה (לא לשקלול)
2	גישות השלכתיות בדרמה
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)
שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה – סמינר אחד, מסלול ללא תזה – 2 סמינרים)	
2	מבוא לפסיכודרמה
2	טיפול קבוצתי
	סדנא בדרמה תרפיה (לא לשקלול)
4	טיפול באמצעות דרמה תרפיה מתקדמים סדנא (לא לשקלול)
	שיטת בואל (לא לשקלול)
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)

תכנית מטפלים מנוסים

שנה א' – קורסי חובה

מספר שש"ס	שם הקורס
4	גישות בפסיכותרפיה
2	גישות לאבחון
2	שיטות מחקר איכותניות
2	שיטות מחקר כמותניות
4	סמינר מחקר
2	מבוא לטיפול אקזיסטנציאליסטי
	קורסי בחירה – יש לבחור קורס בחירה אחד מבין השניים
	סדנא – טיפול באמצעות תנועה (לא לשקלול)
	סדנא – טיפול דיאדי (לא לשקלול)

שנה ב'

קורסי חובה

4	טיפול קוגניטיבי-ביהיוריסטי באמצעות אמנויות
2	מוח יצירתיות וטיפול
2	מבוא לטיפול במוסיקה
4	טיפול אקזיסטנציאליסטי
8	סמינר מחקר 2 X

קורסי בחירה – יש לבחור קורס בחירה אחד מבין השניים

מספר שש"ס	שם הקורס
	סדנא – נרטיב, מציאות סובייקטיבית – שקר או אמת (לא לשקלול)
	סדנא – טיפול דיאדי (לא לשקלול)

חברי סגל היחידה ללימודי שדה:

מר הוד אורקיבי, גב' תמי גברון, ד"ר צפי זוהר, גב' גלית זנה, גב' דפנה נגלר, גב' נאווה פיין, גב' אילנה קרוא, אבוהב אביב, אלופי אורלי, בכר אורלי, בלוס דב, בליטי אורית, בלקין פנינה, בן יהודה מיה, בר בסטר רויטל, גבע אורלי, גבע עפרה, גיל אבישג, דומני יעל, דרום סיגלית, הדרי אבי, הובר מיכל, הירשפלד רות, הלוי זיוה, וינבר ענת, זוהר צפרירה, זיו שרה, חבס שנהב נועה, חופי מיכל, טביב סימון, טל סיון, ינאי רינת, ירון שלומית, יריב מירי, כהן חיה, כרמון פזית, לנדאו איריס, לשם עדנה, מנדלסון ענת, מרכוס עתליה, מרנין ענת, נבון אילת, נחמיאס הילה, סוסקין גייל, סלעי עמליה, פורקש אסתי, פינסקי דפנה, פרדי יעל, צבי נגה, קידר יעל, קרבן עלזיה, רביד בכר נעמה, רוזן כרמית, רולניצקי אורנה, רוזן נעה, רז אלון, שאל חגית, שי כרמלה, שי עדי, שילה עפרה, שכטר גליה, שפר סיגל.

תכניות מיוחדות לתואר ראשון

תכנית חבצלות

מפקד תכנית חבצלות	ראש התכנית:
טרם נקבע	יועץ אקדמי:
מזכירות החוג להסטוריה של המזרח התיכון	מזכירות החוג:
התכנית תתואם על ידי החוג להסטוריה של המזרח התיכון	ניהול התוכנית:
בשל היותה תחום לימוד משותף לכלל מסלולי הלימוד בתכנית	

רקע

תכנית **חבצלות** הינה תוכנית הדגל היוקרתית של אגף המודיעין בצה"ל ומטרתה הכשרה של קציני מודיעין איכותיים לתפקידי ליבה (באמ"ן), ויצירת עתודה לדור העתיד של המנהיגות המודיעינית.

לגיבוש קבוצת האיכות פועל אגף המודיעין בצה"ל לאתר צעירים בוגרי בתי הספר התיכוניים, תלמידים בעלי מוטיבציה לאומית ומקצועית בתחום מדעי החברה, מדעי הרוח והמדעים המדויקים.

לאחר תהליך מיון קפדני פועל אמ"ן להכשירם בתחומים הצבאיים והמודיעיניים לעסוק בתפקידים מובילים בתחום המחקרי מודיעיני באמ"ן, ולהיות חלק מהגורמים המעצבים והמשפיעים על הערכת המצב המודיעינית, אשר לה משמעות מרחיקת לכת באשר להערכות צה"ל ומדינת ישראל.

אוניברסיטת חיפה נבחרה להיות המוסד האקדמי המעניק תואר ראשון במסגרת הכשרה זו, האורכת שלוש שנים אקדמיות ומורכבת מהכשרות אקדמיות וצבאיות המשולבות זו בזו והכל במימון מלא של צה"ל.

במסגרת הלימודים האקדמיים מוכשרים החניכים במסלול זר-חוגי שתכליתו, מחד להרחיב את בסיס הידע שלהם באמצעות לימודים בחוג להסטוריה של המזרח התיכון כולל לימודי ערבית, בתוספת קורסים נבחרים מחוגים נוספים, ומאידך להקנות להם "כלים" שתכליתם פיתוח יכולות אנליטיות בתחומי החשיבה, הניתוח והסקת מסקנות באמצעות לימודים בחוג נוסף, אשר יבחרו החניכים מתוך היצע מוגדר: **פילוסופיה, כלכלה, מדעי המחשב ומתמטיקה.**

תכנית חבצלות נחשבת כאחת מתכניות המצויינות לתואר ראשון באוניברסיטה. ככזו חניכי חבצלות יוכלו ללמוד בין השאר בקורסים מתכניות המצויינות האחרות שבאוניברסיטה.

בתום ההכשרה האקדמית מוענק **תואר ראשון דו-חוגי** בהתאם לחוג שבחר החניך כגון: מזה"ת+כלכלה וכד'. **תואר זה יאפשר לחניך, בבוא הזמן, לימודי המשך לתואר שני בכל אחד מהחוגים שלמד ללא השלמות, זאת בתנאי שציונו הסופי לא יהיה נמוך מהמינימום הנדרש על ידי החוג ללימודי תואר שני.**

הלימודים לתואר ראשון מורחב

הלימודים לתואר ראשון יהיו במסגרת דו-חוגית בהיקף של 120 נ"ז על פי האפשרויות המפורטות להלן:

- הסטוריה של המזרח התיכון +פילוסופיה
- הסטוריה של המזרח התיכון+כלכלה
- הסטוריה של המזרח התיכון+מדעי המחשב
- הסטוריה של המזרח התיכון+מתמטיקה

מעבר לחובות הנדרשות במסלול הדו-חוגי, חניכי חבצלות לומדים קורסי בחירה בהיקף של כ-30 נ"ז כמפורט להלן:

סמסטר א' – לימוד קורסי יסוד מתוך ארבעת חוגי הבחירה של חבצלות.

סמסטר ב' – פילוסופיה של המודיעין.

סמסטר ג' – גיאופוליטיקה של המזה"ת.

סמסטר ד' – עימותים ביחסי ישראל-ערב.

סמסטרים ה'-ו' – קורסים מקצועיים מתוך כלל הפקולטות, לבחירת החניך ובאישור מפקד חבצלות.

בנוסף, חניכי חבצלות לומדים מעבר לתכנית המתוארת לעיל קורסים פנימיים בתחומי הצבא והמודיעין בהיקף של 24 שש"ס.

תנאי הקבלה

התכנית מיועדת לחיילי צה"ל בלבד עפ"י קביעת אגף המודיעין בצה"ל וזאת בהתאם למעבר מוצלח של מבחני המיון לתכנית.

כמו כן נדרשים החניכים לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוגים בהם הם מבקשים ללמוד.

מבנה הלימודים

הלימודים לתואר ראשון נמשכים 3 שנים (6 סמסטרים) במהלכן על התלמידים לעמוד בכלל ההתחייבויות הנדרשות ולהגיע להשגים הנדרשים בכל חוג.

כלל הלימודים האקדמיים מתקיימים במסגרת החוגים הקיימים באוניברסיטה עם שאר הסטודנטים הלומדים בחוגים אלה.

על החניכים במסגרת תוכנית חבצלות חלות כלל החובות והזכויות החלות על שאר הסטודנטים.

להלן פרוט מטרות הלימודים בחתך חוגים:

החוג למזרח תיכון – לימודים בהיקף 60 נ"ז

המטרה להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבחר נושאים בתחומי ההסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. במסגרת הלימודים יוכשרו החניכים גם בתחום השפה הערבית וכן ישולבו סיורים לימודיים.

החוג לכלכלה – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בחוג לכלכלה להקנות לתלמידים ידע עיוני וכלים מתאימים לניתוח והבנה של בעיות כלכליות ברמת הפירמה הבודדה וברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג יכשיר את התלמיד להמשך הלימודים לתואר מתקדם בכלכלה, או במינהל עסקים.

החוג למדעי המחשב – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בתכנית הינה להקנות לתלמידים ידע מגוון ומעמיק בנושאי מחשב אשר יכשיר הבוגרים לעסוק ב:

עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).

לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.

עבודה בנושאים בין תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

החוג למתמטיקה – לימודים בהיקף 70 נ"ז

מטרת הלימודים להקנות לתלמידים ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודת מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב.

החוג לפילוסופיה – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים להכיר את השיטות הפילוסופיות וההיסטוריה של הפילוסופיה מאפלטון ועד ימינו: לדון בבעיות מרכזיות במחשבה האנושית בתחומים שונים (פילוסופיה של הנפש, מוסר, מדע, לשון, לוגיקה, מטאפיזיקה, הכרה, אסתטיקה) ולפתח חשיבה ביקורתית, שיטתית ויוצרת בכל תחום מקצועי.

הזכאות לתואר

חניך יהיה זכאי לקבלת תואר רק לאחר שהשלים חובותיו האקדמיות על פי דרישת החוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל דרישות האוניברסיטה.

תכניות מיוחדות לתואר שני

המרכז ללימודי גרמניה ואירופה

216

תכנית בלימודי גרמניה ואירופה המודרנית

תכנית לימודים למ"א

ראש התכנית: פרופ' בנימין בנטל

חברי הסגל האקדמי

פרופ' בנימין בנטל.	פרופסור חבר:
ד"ר גלעד מרגלית, ד"ר חאלד גנאים.	מרצה בכיר:
ד"ר יוליה מטבייב.	מרצה:
פרופ' קרל היינץ שניידר.	מרצה אורח:
פרופ' וינפריד שומאכר.	מורה מטעם ה-DAAD:

מזכירות התכנית

עוזר מנהלי לראש התכנית: **גב' רלי יוריסט**
שעות קבלה: יום ה', בין השעות 08:00-16:00
טלפון: 04-8249424
מיקום: חדר 641, קומה 6, בניין חינוך
דואר אלקטרוני: ryurist@univ.haifa.ac.il

תכנית לימודים למ"א

מטרת הלימודים

תכנית לימודים ייחודית זו לתואר השני מכשירה תלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם אודות גרמניה ותפקידה המרכזי באירופה המאוחדת. תכנית הלימודים בנויה במתכונת של לימודי איזור (area studies). מיוצגים בה תחומי ידע שונים מתוך מדעי החברה, הרוח והמשפטים. כמו כן נלמדות במסגרתה השפה והתרבות הגרמנית. התכנית תאפשר לבוגריה להשתלב במגוון רחב של תפקידים הקשורים לגרמניה ולאירופה בתחום העסקי, בתיירות, בתקשורת, במנהל התרבות או במנהל הציבורי. תכנית הלימודים תעוגן במרכז ללימודי גרמניה ואירופה ותהיה כפופה לרשות ללימודים מתקדמים.

תנאי קבלה

- א. התכנית מיועדת בעיקרה לבוגרי הפקולטה למשפטים והחוגים לסוציולוגיה, כלכלה, מדעי המדינה בפקולטה למדעי החברה וחוגי ביה"ס להיסטוריה בפקולטה למדעי הרוח מכל המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה בארץ ובעולם.
- ב. יוכלו להגיש את מועמדותם בוגרי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחוגים הנ"ל בעלי ציון ממוצע של 80 לפחות.
- ג. התכנית שומרת לעצמה את הזכות לקיים ראיון קבלה.
- ד. מועמדותם של בוגרי חוגים אחרים תישקל בהתאם לציויניהם ולמידת ההתאמה של הרקע שלהם עם תכני הקורסים המוצעים בתכנית.

מסלולי הלימוד

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) בהיקף של **28 ש"ס**, במסגרת שיעורי חובה בלבד. סטודנטים חייבים להשלים שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הקורסים המוגדרים כשיעור/סמינר.

משך הלימודים בתכנית הוא שנתיים. השנה השלישית תוקדש לכתיבת התזה.

מסלול ב' (עם בחינת גמר) בהיקף של **36 ש"ס**. משך הלימודים הוא שנתיים.

היקף שיעורי החובה – 28 ש"ס

היקף לימודי הבחירה – 8 ש"ס

מבנה הלימודים

סטודנטים הלומדים בתכנית יחויבו לקחת בשנה הראשונה את שני הקורסים "גרמנית למתחילים" ו"גרמנית למתקדמים" הניתנים ע"י המחלקה לשפות זרות בהיקף של 4 ש"ס כל אחד. סטודנטים שיעברו את בחינות הפטור בקורסים אלה יהיו פטורים מדרישה זאת.

שיעורי חובה לשני המסלולים

שנה א'

החברה הגרמנית – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

כלכלת גרמניה – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

גרמניה במאות ה-19 וה-20 – שיעור/סמינר – 4 שש"ס

שיעור/סמינר מתודולוגי (ראה פירוט בהערות) – 2 שש"ס

שנה ב'

עקרונות יסוד של המשפט הגרמני - שיעור/סמינר – 3 שש"ס

האיחוד האירופי – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

מגמות בתרבות גרמניה – שיעור/סמינר – 4 שש"ס

קורס מתקדם בשפה הגרמנית – שיעור 4 שש"ס (סטודנטים הפטורים מקורסי היסוד בגרמנית יוכלו לקחת קורס זה בשנה א')

גרמנית מדוברת - שיעור – ללא ניקוד (סטודנטים הפטורים מקורסי היסוד בגרמנית יוכלו לקחת קורס זה בשנה א')

נושאים בלימודי גרמניה ואירופה – שיעור – 2 שש"ס.

הערות:

1. **תלמידי מסלול ב'** בוגרי מדעי הרוח יבחרו קורס העוסק בגרמניה בהיקף של 4 שש"ס בדרג סמינר הניתן בפקולטה למדעי הרוח. בנוסף יבחרו הסטודנטים בקורס בהיקף 4 שש"ס בדרג שיעור או סמינר הניתן בפקולטה למדעי הרוח.

בוגרי מדעי החברה או משפטים יבחרו קורסים בדרג ג' בתחום המקצועי שלהם המוצעים בחוגים המתאימים בהיקף של 8 שש"ס.

2. **תלמידי מסלול א' ו-ב'** חייבים ללמוד שיעור/סמינר מתודולוגי על פי הפירוט הבא:

א. שיעור/סמינר מחקרי בכלכלה

שיעור/סמינר זה מיועד לסטודנטים בעלי רקע במדעי הרוח. המפגשים הראשונים יוקדשו להבהרת שיטות המחקר הבסיסיות המקובלות בכלכלה תוך הבאת דוגמאות מתוך מחקרים בהיסטוריה כלכלית. המשתתפים יוכלו לבחור בהמשך באם לכתוב עבודת מחקר קצרה כסמינר, או להשלים את חובות המקצוע בכתביב בחינה מסיימת.

ב. שיעור/סמינר מחקרי בהיסטוריה

שיעור/סמינר זה מיועד לסטודנטים בעלי רקע במדעי החברה. המפגשים הראשונים יוקדשו להבהרת שיטות המחקר הבסיסיות המקובלות בחקר ההיסטוריה תוך הבאת דוגמאות מתוך מחקס ההיסטוריה החברתית. המשתתפים יוכלו לבחור בהמשך באם לכתוב עבודת מחקר קצרה כסמינר, או להשלים את חובות המקצוע בכתביב בחינה מסיימת.

שקלול הציונים

מסלול א':

40%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
34%	שתי עבודות סמינריוניות
26%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

מסלול ב':

20%	בחינת גמר
42%	שלוש עבודות סמינריוניות
38%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

לימודי תעודה

130

לימודי מידענות וספרנות

לימודי תעודה

ראש התכנית: ד"ר רחל בן-כנען

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר: פרופ' רפי כהן-אלמגור.

מדריך: ד"ר רחל בן-כנען.

עמית הוראה: ד"ר רות אורן, ד"ר אבישג גורדון, ד"ר יהושע גלעד, ד"ר גבריאלה

דותן, ד"ר רות הנדזל, ד"ר אתי הרמן, גב' עדינה צור-גי'ני.

מזכירות התכנית

מרכזת התכנית: גב' יהב רוזן

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

מגדל אשכול, קומה 20, חדר 2012

טלפון: 8249033

פקס: 8249836

אתר הלימודים: www.lib-stu.haifa.ac.il או דרך אתר אוניברסיטת חיפה

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להכשיר מידענים וספרנים שיתפסו עמדות מפתח בתחומי המידע השונים על צדדיהם הטכניים והמדעיים במגוון סביבות, החל בסביבות מסורתיות, כגון: ספריות אקדמיות, ספריות מחקר, ספריות מיוחדות, מרכזי מידע, ספריות ציבוריות וספריות מתנ"סים ובתי ספר, וכלה בסביבות חדשות, דוגמת המגזר הציבורי, הפרטי והעסקי, תעשיית ההיי-טק, בתי חולים ועוד.

הכשרת המידענים והספרנים שומרת על איזון בין החינוך הטכני לחינוך ההומניסטי, כדי להקנות להם תפיסה רחבה של תפקידם. אי לכך במהלך הלימודים יושם דגש מיוחד על הקניית העקרונות העיוניים של המקצוע תוך הבלטת תפקידי הספרייה כגורם חברתי, וכן על פיתוח הכושר לניתוח מערכות מידע לסוגיהן.

הלימודים שמים להם למטרה להנהיר לתלמידים את מהות המידע ותפקידי חברה, להקנות להם יכולת שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת, יכולת לניתוח מבני מידע, יכולת פיתוח מערכות לדליית מידע והפצתו ויכולת פיתוח אסטרטגיות חיפוש ומערכות ניהול מידע.

בסיום הלימודים מוענקת תעודת מידען וספרן מוסמך.

תנאי קבלה

1. תואר ב"א בציון 80 ומעלה לפחות באחד החוגים.
2. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין; ידיעת שפה זרה נוספת רצויה.
3. ראיון אישי שבו יתחשבו, בנוסף על הדרישות שנמנו לעיל, גם בנסיון מעשי במידענות ו/או בספרנות ובהתרשמות מהתאמת המועמד לעסוק במקצוע.
4. ידע וניסיון בסיסי בשימוש במחשב.

תכנית הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים. ניתן להאריך את תקופת הלימודים לשלוש שנים. על התלמיד לצבור במשך לימודיו 52 נקודות. הלימודים כוללים שיעורי חובה, שיעורי בחירה, סמינריונים, התמחות (פרקטיקום) וסמינר מחלקתי (מזכה בשתי נ"ז בכל שנה). ניתנת אפשרות לבחור קורסים בהיקף של עד 4 נ"ז מבין כלל הקורסים המוצעים ע"י החוגים השונים באוניברסיטה.

על תלמידי שנה א' מוטלת החובה להשתתף בסיור חד-פעמי להכרת הספרייה וכן במפגש חד-פעמי לפני תחילת שנת הלימודים להכרת קטלוגי הספרייה ומאגרי המידע שלה.

תנאי מעבר

המעבר משנה לשנה מותנה בסיום ובהגשה של כל חובות שנה א' בממוצע ציונים שנתי של 80 לפחות. במקרים מסוימים ובאישור ראש התכנית תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 78 יחויב בקורס בחירה נוסף. תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 76 יחויב בשני קורסי בחירה נוספים.

החוג שומר לעצמו את הזכות להפסיק לימודיו של תלמיד עקב שיקולים של אי-התאמה, ובלא קשר לרמת הישגיו בלימודים. חובת השתתפות נדרשת בכל השיעורים.

עבודות

יש למסור את העבודות במזכירות החוג.

הגשת עבודות – עבודה בקורס בחירה תוגש עד חודשיים מסוף הסמסטר שבו נלמד הקורס.

עבודה סמינריונית תוגש לכל המאוחר בסוף הסמסטר העוקב.

במקרים מיוחדים ניתן לבקש דחייה מראש-התכנית. מסירת עבודה באיחור גוררת תשלום (ראה תקנון שכר לימוד), גם אם הדחייה אושרה על-ידי החוג.

אי הגשה של עבודות בזמן, ללא אישור, תחייב חזרה על הקורס.

ערעור על ציון – יש למלא טופס במזכירות ולהגישו לא יאוחר מ-10 ימים מתאריך פרסום הציון.

לימודי מידענות וספרנות בשיתוף עם לימודים אחרים

1. תואר ראשון – במסגרת לימודי מידענות וספרנות ניתן ללמוד מיקבץ לב"א, כחלק מהחובות של סטודנטים לב"א בחוג ללימודים רב-תחומיים, או בחוגים אחרים.

לימודים במיקבץ הנ"ל הינם בהיקף של 20 או 40 נקודות זכות (מיקבץ מצומצם או מורחב).

2. תואר שני – תלמידים לתואר שני יוכלו ללמוד לימודים צמודים במסגרת לימודי מידענות וספרנות, באישור החוג שלהם.

הערה: החוג רשאי לדרוש מסטודנטים, שהתקבלו מחדש ללימודים לאחר הפסקה של שנתיים ומעלה, ללמוד לפי מתכונת הלימודים הנוכחית.

סטודנטים אלה יצטרכו לחזור על מקצועות או להשלים מקצועות חסרים, גם אם יתבטא הדבר בצבירת יותר נקודות.

מוזיאולוגיה

לימודי תעודה

ראש התכנית: ד"ר אירית מילר

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום עבודת המוזיאון על רבדיה השונים. בוגרי התכנית יוכשרו לשמש כמנהלים, אוצרים, אנשי תיעוד ורישום, פרסום ויחסי ציבור במוזיאונים שונים כגון: מוזיאונים לארכיאולוגיה, אמנות, אנתרופולוגיה, היסטוריה, טבע, מדע, טכנולוגיה וכו'. הם יוכלו לעסוק גם בתפקידי חינוך בתחום המוזיאון או בהעברת מושגים ורעיונות באמצעים חזותיים, וזאת במסגרת גלריות, גלריות בית-ספריות, מתנ"סים וכו'.

תכנית הלימודים מורכבת משיעורים עיוניים ומעשיים, סיורים במוזיאונים, התמחות מעשית במוזיאון, הכנת תערוכה ופרוייקט סיום. תכנית הלימודים כוללת את הנושאים הבאים: הגדרת המוזיאון, מטרותיו ותוכניתו, ניהול המוזיאון, האוספים, שימור ושיחזור; המוזיאון כמרכז חינוכי; תכנון והקמת תערוכות; תולדות המוזיאון, אדריכלות מוזיאונים, בעיות המוזיאון העכשווי; טכנולוגיות מתקדמות בשירות המוזיאון.

הלימודים נמשכים במשך שנה, בימים ב'-ג', ולימודי קיץ (3 סמסטרים). בשני הסמסטרים הראשונים מתקיימים לימודים עיוניים ומעשיים. בסמסטר הקיץ מתמחים התלמידים באחד המוזיאונים, ומגישים את פרויקט הגמר.

בתום הלימודים תוענק למסיימים תעודת מוזיאולוג.

פתיחת התכנית למוזיאולוגיה מותנית במספר הנרשמים.

תנאי קבלה

1. יתקבלו סטודנטים בעלי תואר ראשון בארכיאולוגיה, אמנות, לימודי א"י, היסטוריה, אנתרופריה, אנתרופולוגיה, גיאוגרפיה וחינוך. אחרים יתקבלו על-פי שיקול דעת ועדת הקבלה.
2. התלמידים יחויבו בהשלמות בהתאם לצורך.
3. במקרים מיוחדים תישקל מועמדותם של עובדי מוזיאונים בעלי ניסיון (שאינם בעלי תואר ב"א).
4. ידיעת השפות עברית ואנגלית. ידיעת שפה זרה נוספת רצויה.

ועדת ההוראה שומרת לעצמה את הזכות להפסיק לימודיו של תלמיד עקב שיקולים של אי-התאמה ללימודי מוזיאולוגיה ובלא קשר לרמת הישגיו בלימודים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתחלקו לכמה יחידות יסוד:
ההיסטוריה והפילוסופיה של מוזיאונים
אירגון ותיפעול מוזיאון
מדיניות אירגון ותיפעול אוספים
תערוכות
חינוך במוזיאונים
תקשורת, הסברה ויחסי ציבור

דרישות מסלול הלימודים

התלמידים יחוייבו לעמוד בדרישות הבאות:

1. השתתפות בכל השיעורים, התרגילים והסדנאות.
2. הגשת פרויקט מחקרי עם סיום הלימודים.
3. התמחות – עבודה מעשית במשך 12 יום באחד המוזיאונים.
4. השתתפות בימי סיור מונחים במוזיאונים ברחבי הארץ.
5. בלימודי השלמה בהתאם לצורך.

מזכירות התכנית

מרכזת התכנית: **גב' שרה מרדכי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 8240748

כתובת אתר התכנית: www.museology.haifa.ac.il

יחידות אחרות

701

המחלקה ללימודי שפות

ראש המחלקה: גב' באני בן-ישראל

השפות הנלמדות באוניברסיטה הן: איטלקית (באדיבות שגרירות איטליה), אנגלית, גרמנית, יוונית עתיקה ומודרנית, יידיש, לטינית, ספרדית (באדיבות שגרירות ספרד) ורוסית. כמו כן, נלמדות יפנית וסינית (במסגרת החוג ללימודי אסיה), ערבית ותורכית (במסגרת החוג למזרח התיכון). הוראת השפות נועדה להכשיר את התלמיד לקריאת טקסטים אקדמיים ביבליוגרפיים בשפות השונות. הציון בלימודי השפות (למעט אנגלית) ייכנס לשקלול הסופי של הציונים בחוגים השונים. הניקוד בשפות אלו כדלקמן: רמת מתחילים – 2 נק' שנתיות, רמת מתקדמים – 4 נק' שנתיות, אלא אם נקבע אחרת ע"י החוגים. לשפות לטינית, יוונית עתיקה, איטלקית, צרפתית, גרמנית ורוסית ניתן קורס לקריאה מודרכת רמה ג. לרשות התלמידים עומדות המעבדה האור-קולית והמעבדה הממוחשבת.

אנגלית כשפה זרה

התלמידים יירשמו לקורסי אנגלית בהתאם לרמה שנקבעה להם בהודעת הקבלה: טרום-מתקדמים, מתקדמים 1, מתקדמים 2. הקורסים לאנגלית במחלקה לשפות זרות מתנהלים במתכונת סמסטריאלית וההשתתפות בהם חובה; ציון מעבר – 60. פירוט הקורסים ראה להלן.

מעבדה אור-קולית (חדרים 604, 604 א')

מעבדה אור קולית מיועדת לקדם למידת שפות ולטפח מחקר בלשני. המעבדה האור-קולית משרתת את כל חוגי האוניברסיטה כולל המכינה האוניברסיטאית וביה"ס לתלמידי חו"ל. היא משמשת גם לבחינות עבור סטודנטים בעלי ליקויי למידה וכמו כן, לבחינות בפונטיקה של החוג לשפה וספרות אנגלית.

מעבדה זו משמשת להוראת אנגלית, עברית, ערבית, רוסית, איטלקית, צרפתית, גרמנית, ספרדית ותורכית. כמו כן, קיימות קלטות לרמת מתחילים באנגלית, יוונית, אינדונזית, יפנית, לטינית, רוסית, תאי, טורקית ויידיש מדוברת.

המעבדה האור קולית כוללת שני חדרים:

א. כיתת לימוד (604) המיועדת ל-24 סטודנטים כאשר לכל סטודנט קלטת אישית ומוניטור וידיאו. השיעור מתקיים בהדרכת מורה.

ב. המעבדה לגישה עצמית, הכוללת 12 תחנות, עומדת לשימוש אישי לכל תלמידי האוניברסיטה וגם לסגל האקדמי והמנהלי. כמו כן, מאפשרת מעבדה זו תרגול בפונטיקה והבעה בע"פ מהחוג לאנגלית ושמיעת מוסיקה לסטודנטים מהחוג לחינוך והאזנה להרצאות מוקלטות מכל החוגים.

ג. לנוחות התלמידים במעבדה קיימים 14 מחשבים לעבודה עצמית. כמו כן, קיים חומר לימוד של קורסים באנגלית כשפה זרה בשלוש רמות. החומר ניתן להקראה באמצעות קלטות ותוכנות מחשב – Read Please, Natural Reader.

המעבדה פתוחה בכל ימי השבוע לפי לוח זמנים המתפרסם באתר המעבדה:

<http://hcc.haifa.ac.il/Chairs/audio-visual>

מל"מ – מעבדה לשונית ממוחשבת (חדר 562)

מעבדה לשונית ממוחשבת מיועדת לקדם למידת שפות ולטפח מחקר בלשני. המעבדה משרתת את כלל אוכלוסיית הסטודנטים והמרצים, ובנוסף היא משמשת לבחינות עבור סטודנטים בעלי ליקויי למידה.

המעבדה מכילה 40 מחשבי P.C. עם תוכנות:

- ◆ מילון רב-לשוני "Babylon"
- ◆ אנציקלופדיות "MS Bookshelf" ו-"MS Encarta"
- ◆ Concordance
- ◆ דפדפן "Internet Explorer", תוכנות MS Office, Acrobat Reader
- ◆ תוכנות הקראה והגדלה (Read Please, Natural Reader, Magnifier).

לרשות המשתמשים עומדות תוכנות לימוד ייחודיות באנגלית, גרמנית וצרפתית, שמפותחים ע"י צוות המעבדה עבור הקורסים של המחלקה לשפות זרות.

הסטודנטים עובדים הן במסגרת שיעורים בהדרכת מורה והן בצורה עצמאית. כמו כן יש תרגילים ללמידה מרחוק באתר: <http://call.haifa.ac.il>. המעבדה פתוחה בכל ימי השבוע לפי לוח זמנים שבועי שמתפרסם באתר.

היחידה ללימודי המשך – הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

מנהלת היחידה: גב' מרים בן-עוז

היחידה ללימודי המשך בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות עוסקת בפתוח מערך תכניות לימודים המיועד להרחבת ידע והקניית מיומנויות מקצועיות לעובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, בוגרי חוג לשירותי אנוש, בוגרי חוג לסייעוד ואנשי מקצוע אחרים העוסקים בנושאי רווחה ובריאות.

תכניות הלימוד כוללות נושאים חברתיים אקטואליים, כגון טיפול באוכלוסיות בסיכון, ילדים, קשישים ונכים.

השתלמויות מתקיימות במתכונת תלת-שנתית, דו-שנתית, חד-שנתית, וכן סמסטריאלית, לצד סדנאות וימי עיון.

להלן רשימה חלקית של התכניות המוצעות בשנת הלימודים תשע"א:

◆ תכנית תלת-שנתית:

– לימודי פסיכותרפיה: תכנית זו הינה תכנית ייחודית המבוססת על לימוד ויישום בעבודה קלינית של גישות דינמיות בשילוב שיטות נוספות לטיפול בפרט ובמשפחה.

◆ תכנית דו-שנתית:

– תכנית הכשרה בהנחיית קבוצות: תכנית זו נועדה להכשיר אנשי מקצוע מתחומי רווחה ובריאות להנחית קבוצות, כגון: קבוצות טיפול, קבוצות ייעוץ, קבוצות משימה, כמו כן ללמד הנחיה קבוצתית במספר גישות תיאורטיות ויישומיות תוך שימת דגש על גישות פסיכודינמיות, גישות אקזיסטנציאליות ועוד.

◆ תכנית חד-שנתית:

– הדרכה בפסיכותרפיה למדריכים

– מועדון מנחים צפון

– מפגש בלתי אמצעי עם נפש האדם ע"י סדרות:

◆ מפגש האומנויות

◆ יופיו של החטא – בראי הקולנוע

◆ תכנית סמסטריאלית:

– GCP וניהול ניסויים קליניים.

– העשרה באנגלית למועמדים למ"א

◆ ימי עיון וסדנאות בתחומי בריאות, בריאות הנפש ואוכלוסיות במצוקה.

לפרטים נוספים ולהרשמה יש לפנות ליחידה ללימודי המשך בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות מגדל אשכול, קומה 7, חדר 701, טל' 04-8240801, 04-8240457, בימים א'-ה', בין השעות 08:00-13:00. או באתר האינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/dce>

דואר אלקטרוני: draize@univ.haifa.ac.il

המחלקה ללימודי המשך בחינוך

ד"ר אילנה סבר, ראש המחלקה

ייעודה של המחלקה ללימודי המשך הוא להעשיר אנשי מקצוע בתחום החינוך, תוך דיאלוג מתמשך בין האקדמיה לבין צרכי השדה. לשם כך, המחלקה מציעה מגוון תוכניות, קורסים והשתלמויות לעוסקים בחינוך ובמקצועות המסייעים לתהליך החינוכי. המחלקה מקיימת קשר הדוק עם סגל הפקולטה לחינוך ורבים מהמרצים תורמים ידע וניסיון, יוזמות ורעיונות לתוכניות השונות של המחלקה.

בין התכניות המוצעות:

- ◆ אימון ללקויי קשב ולמידה
  - ◆ גישות רוחניות והוליסטיות בטיפול – חד שנתי
  - ◆ טיפול דיאדי באמצעות אמנות – מתחילים
  - ◆ טיפול דיאדי באמצעות אמנות – מתקדמים
  - ◆ טנטולוגיה - התמודדות עם אובדן ושכול
  - ◆ תוכנית דו שנתית להכשרת מנהלים
  - ◆ הכשרת מנהיגות חינוכית בתחום אוריינות ומידענות מתוקשבת
  - ◆ מת"לים – הכשרת מורים מומחים בתפקודי למידה
  - ◆ תכנית הכשרה לבוגרי מ.א. בביבליותרפיה
  - ◆ סדרות מדעיות לתלמידי חט"ב ותיכון בשיתוף עם עמותת קדם-עתידים
  - ◆ התמחות בהוראה (סטאז') למורים מתחילים
  - ◆ קורס התמחות מקצועית למורים בשנתם הראשונה
- פתיחת הקורסים מותנית במספר הנרשמים.

הנכם מוזמנים להתעדכן בהיצע המתחדש של התכניות באתר פרטים והרשמה במזכירות המחלקה, בניין הפקולטה לחינוך חדר 549 ובטלפון 04-8240208/868.

אתר המחלקה להשתלמויות ולימודי המשך בפקולטה לחינוך:
<http://edu.haifa.ac.il/continue-ed>

תכניות לימוד מיוחדות

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ

ראש היחידה: מר הנרי בן-שימול

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ הציבה לעצמה מטרה להרחיב את ציבור הלומדים והרוכשים השכלה כללית ומקצועית בקרב כלל האוכלוסייה. מתוך אמונה שלמידה מרחיבה את האופקים, משפרת את מיומנויות הפרט ומביאה להעלאת רמת החיים ואיכותם – מציעה היחידה מגוון רחב של לימודי תעודה, אשר מתמחים בתחומים שונים:

שם המגמה	שם התכנית	מס' שעות	שם המגמה	שם התכנית	מס' שעות
לימודי שוק ההון ומנהל עסקים:	* מינהל עסקי בכיר	400	לימודי מנהלים:	* פיתוח מנהלים	80
	* מנהלי הסדרים	280		* ניהול ופיתוח משאבי אנוש	180
	* מינהל עסקים	400		* הפקת אירועים	140
	* יועץ השקעות ומנהל תיקים	400		* ניהול בכיר ברשויות המקומיות	120
	* חשבות וניהול כספים	120		* ניהול לוגיסטיקה	150
	* שמאות מקרקעין	700		* דירקטורים	60
	* ניהול, שיווק פרסום ומכירות פנסיוניים	160		* ניהול מערכות בריאות בכיר (לרופאים ולאקדמאים)	180
	* חדשנות בשיווק	60		* מבקרים פנימיים	710
	* יזמות עסקית	60			
	* תרבות עסקית בסין	40			
פיתוח ארגוני:	* ייעוץ ארגוני לבעלי תואר שני	500	לימודי מנהל:	* ניהול לשכה, פיתוח אישי, מקצועי וניהולי	120
	* הנחיית קבוצות	120		* מנהל שירותי בריאות	400
	* הנחיית קבוצות למתקדמים	100		* מנהל בשלטון המקומי	400
	* Coaching - אימון אישי וקבוצתי	120			
	* גישור - התכנית להכשרת מגשרים	60	לימודי ביטחון:	* התכנית להכשרת קציני ומנהלי ביטחון	190
	* אינטליגנציה רגשית ותקשורת בין אישית	60			

שעות	שם המגמה	שם התכנית
400	אימון מנטלי:	פסיכולוגיה של הספורט
80	לימודי אנגלית:	* אנגלית מתחילים
80		* אנגלית מתקדמים
80		* אנגלית עסקית ומסחרית

שעות	שם התכנית	שם המגמה
140	* עיתונאות	לימודי
120	* יחסי ציבור, דוברות	תקשורת
*	והסברה	ועיתונאות:
56	מקצועות הרדיו	
	שדרנות וקריינות	
	(בשיתוף רדיו חיפה)	
112	* עריכה לשונית	
56	* עריכה לשונית למתקדמים	
100	* כתיבה יצירתית	
56	* מבוא לבלשנות	

ניקוד אקדמי

חלק מהתכניות מוכרות לצבירת ניקוד אקדמי לתואר ראשון בחוגים שונים באוניברסיטת חיפה, בכפוף לתנאי הקבלה לאוניברסיטה ולחוג הרלוונטי.

משרדי היחידה

משרדי היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ נמצאים בבית סאלה, קומה 1.

טלפונים: 04-8240398, 8240440

קבלת מידע, הרשמה וייעוץ אישי בימים א'-ה', בין השעות 08:00-18:00.

המכינה האוניברסיטאית

פרופ' אורה גילבר, ראש המכינה האוניברסיטאית
גב' גלית נהרי, ראש מינהל המכינה האוניברסיטאית

מטרות המכינה

מטרת העל של המכינה האוניברסיטאית היא להכין את המועמד, אשר אינו עומד בתנאי הקבלה הנדרשים לאוניברסיטה, לקראת לימודים אקדמיים. זאת, על ידי חיזוק הידע במקצועות הבסיסיים (אנגלית, הבעה בעברית, מתמטיקה, כתיבה מדעית) וכן במקצועות מדעי הרוח והחברה. המכינה מקנה לתלמידיה דרכי חשיבה ולימוד באוניברסיטה. בנוסף לכך, במכינה מערך ייעוץ בבחירת חוג הלימוד, בהתאם לנטיות התלמיד וכשרונותיו. כל זאת במטרה לאפשר לתלמיד לשפר את סיכוייו להתקבל ללימודים גבוהים בחוגים נבחרים.

אוכלוסיית היעד: בוגרי י"ב כיתות, חסרי תעודת בגרות, או המעוניינים לשפר את ציוניהם לקראת הכניסה לחוגים באוניברסיטה.

סוגי המכינות

1. מכינות יום

א. מכינת יום

משך הלימודים: הלימודים במכינת יום מתקיימים במשך 9 חודשים (אוקטובר-יולי).
ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.

ב. מכינת אביב

משך הלימודים: הלימודים במכינת אביב מתקיימים במשך 6 חודשים (פברואר-יולי).
ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.
פתיחת הלימודים: פברואר 2011.

2. מכינת ערב

אוכלוסיית היעד: מכינת הערב הוקמה במטרה לתת מענה למועמדים אשר עובדים ביום ובכל זאת רוצים ללמוד באוניברסיטה. הלימודים במכינת הערב מקנים תעודה המחליפה את תעודת הבגרות באוניברסיטת חיפה, ומאפשרת הרשמה לכל החוגים. במהלך השנה יוכלו תלמידי המכינה להשתתף בקורסי הכנה לבחינה הפסיכומטרית בתשלום מוזל.

משך הלימודים: הלימודים במכינת ערב מתקיימים במשך 10 חודשים (אוקטובר-אוגוסט).

ימי הלימוד: א', ג', ה', בין השעות: 17.00-22.00. וביום ו' בין השעות: 08.30-13.30
תלמידים הלומדים 4 יחידות לימוד במתמטיקה* ילמדו גם ביום ב' בין השעות:
18.30-19.30

* פתיחת קורס ברמת 4 יח"ל תלויה במספר הנרשמים.

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

3. מכינה ללקויי למידה

אוכלוסיית היעד: בוגרי י"ב כיתות, חסרי תעודת בגרות, או המעוניינים לשפר את ציוניהם לקראת הכניסה לחוגים באוניברסיטה.

המכינה מלווה על ידי המרכז לליקויי למידה באוניברסיטת חיפה יה"ל. מרכז זה מכשיר גם את סגל המורים המלמד במכינה זו. כמו כן, מכינה זו מלווה ע"י יועצת, מומחית בלקויות למידה.

הליווי הלימודי כולל פגישות פרטניות להקניית אסטרטגיות למידה ודרכים להתמודדות עם הקשיים. כמו כן ניתן מענה לשאלות כלליות בנושא לקויות למידה והשלכותיהן. התוכנית כוללת מיומנויות כמו: ארגון ותכנון זמן, ארגון חומרי למידה ומערכת לימודים, הכנה לבחינות, ייעול הזיכרון, כתיבה, אסטרטגיות לקריאת מאמרים ולסיכום חומר, קריאה והבנה של שאלות והוראות.

ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

4. מכינת עולים

אוכלוסיית היעד: עולים, בעלי תעודת בגרות מחו"ל.

מטרת המכינה: העלייה שמגיעה לישראל כוללת בתוכה צעירים וצעירות בעלי יכולות להשתלבות בלימודים אקדמיים. לא אחת השתלבות זו קשה יותר מאשר לילידי הארץ. על מנת שמחסומי השפה והתרבות לא ימנעו מהעולים להשתלב בלימודים גבוהים ולמצות את כישוריהם, הוקמה מכינה המיועדת להם בלבד. קצב ואופן הלימוד במכינה זו מותאם לרמתם הלימודית, תוך הרחבה של לימודי עברית. זאת, במטרה לסייע בהמשך הדרך האקדמית. מכינה זו מלווה ביעוץ והכוון מקצועי.

מימון הלימודים: ניתן לזכאים ע"י מינהל הסטודנטים ומשרד הקליטה.

משך הלימודים: הלימודים במכינת עולים מתקיימים במשך 9 חודשים (אוקטובר יולי).

ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.

המכינה מיועדת לבעלי תעודת בגרות מחו"ל (מועמדים עולים אשר אין בידם תעודת בגרות מלאה מחו"ל, יוכלו לגשת לוועדת קבלה אוניברסיטאית שתבחן את זכאותם ללמוד במכינת עולים).

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

5. מכינה ל-30+

אוכלוסיית היעד: מכינת +30 הינה עבור בני 30 ומעלה המעוניינים להתקבל ללימודי התואר הראשון באוניברסיטה ואין בידם תעודת בגרות. עמידה בהצלחה בכל דרישות התכנית מקנה תעודה המאפשרת קבלה לאוניברסיטת חיפה ללא תעודת בגרות. בנוסף לכך, בוגרי התוכנית רוכשים כלים בסיסיים להתמודדות עם דרישות האקדמיה.

ימי הלימוד: א', ג', ה', בין השעות: 17.00-20.30.

משך הלימודים: סמסטר אחד.

התעודה: תלמיד יוכל להירשם ללימודים בפקולטה למדעי הרוח, ללא פסיכומטרי, בתנאי שהשלים 2 קורסי מבוא בפקולטה. ביתר הפקולטות, יש לעמוד בתנאי הקבלה הרגילים.

6. מכינת בוגרים (לבגרות)

אוכלוסיית היעד: מכינת הבוגרים (לבגרות) של אוניברסיטת חיפה, נועדה לסייע לתלמידים, שלמדו לפחות 10 שנים, לסיים בהצלחה לימודים לתעודת בגרות מלאה, אשר מאפשרת קבלה ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה. כמו כן, סיום מכינה זו מקנה תעודה אשר מהווה תחליף לתעודת בגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה. הלימודים מתנהלים באווירה תומכת ומאתגרת מבחינה אישית, חברתית ואינטלקטואלית. במכינה מסגרת לימודים מסודרת ומאורגנת. צוות המורים ותיק, מקצועי ומנוסה, מסור ואכפת, בעל מודעות חברתית גבוהה ויכולת להעניק לתלמידים ליווי צמוד ואישי, על מנת לסייע להם להתמודד עם קשיים המתעוררים במהלך הלימודים.

משך הלימודים (שנתיים):

פתיחת שנה"ל – ספטמבר

סיום שנה"ל – יוני

הלימודים מתקיימים במשך 10 חודשים, בימים א'-ה', בשעות 08:30-16:00 בכל סמסטר נלמדים 3-4 מקצועות.

סמסטר א': ספטמבר עד ינואר, בחינות במועד חורף

סמסטר ב': פברואר עד יוני, בחינות במועד קיץ.

ניתן ללמוד במסגרת מכינת הבוגרים מקצועות בודדים.

תנאי הקבלה למכינות השונות עשויים להשתנות.

7. קורס הכנה לבחינת פטור בעברית – סיום הקורס בציון 70 ומעלה יפטור מבחינת יע"ל (ידע בעברית לשפות זרות).

בלעדי לבוגרי המכינה – אוניברסיטת חיפה ממתינה לציוני המכינה ולציוני הבחינה הפסיכומטרית עד סוף אוגוסט.

8. קורסי הכנה באנגלית ללימודים באוניברסיטה

הקורס מומלץ לתלמידים אשר רמתם באנגלית אינה עומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטה. כמו כן, מיועד הקורס להכשיר את התלמידים להתמודד עם המבחן באנגלית במסגרת הבחינה הפסיכומטרית. מטרת הקורס היא פיתוח יכולת הבנה וניתוח מאמרים מדעיים מתחום מדעי הרוח והחברה. כמו כן, מושם דגש על הכרת צורות דקדוק הכרחיות ללמידת חומר מדעי והקניית שיטות לקריאה עצמית.

אנגלית בינוני 1

הקורס מיועד לתלמידים שהתקבלו לאוניברסיטה וחויבו להשלים את ידיעותיהם באנגלית. ההשתתפות כרוכה בתשלום שכר לימוד. ההרשמה מתבצעת בחדר 130, בניין הרב-תכלית.

קורסי הכנה במתמטיקה

מומלצים למועמדים הזקוקים להכנה ורענון ידיעות במתמטיקה.

מהלך הלימודים בכל המכינות

הלימודים במקצועות-היסוד מתקיימים בקבוצות, לימודי אנגלית ומתמטיקה נלמדים על-פי רמת ידיעותיהם של התלמידים. הנוכחות בשיעורים, בתרגילים ובשאר הפעילויות היא חובה. על-פי תקנון האוניברסיטה רשאי המורה לסרב לאשר השתתפות בבחינות לתלמיד שלא נכח בשיעורים במידה מספקת. עמידה בבחינות ועבודות הן חלק בלתי נפרד ממהלך הלימודים, ועל כן הן חובה על כל תלמיד. תלמיד אשר לא ימלא את כל חובות המכינה לא יורשה לגשת לבחינות הסיום. עמידה בכל חובות המכינה והצלחה בבחינות הסיום הן תנאי לקבלת תעודת סיום מכינה ולהגשת מועמדות ללימודים סדירים באוניברסיטה. כל המועמדים יידרשו לעמוד בדרישות הקבלה האוניברסיטאיות והחוגיות.

מועדי הרשמה

ההרשמה לשנה"ל תשע"א החלה ותסתיים ביום 1.9.10. לאחר מועד זה ההרשמה תמשך על בסיס מקומות פנויים. ההרשמה מתבצעת במזכירות ההרשמה של המכינה האוניברסיטאית, חדר 131, בניין רב-תכלית.

מלגות

ייתנו מלגות שכ"ל ומלגות קיום חודשיות – לזכאים עפ"י משרד החינוך.

תנאי התשלום

התשלום עבור כל מכינה ייקבע על-ידי הנהלת האוניברסיטה.

הערות

הנהלת המכינה שומרת לעצמה את הזכות לאשר או לדחות את קבלתם של תלמידים על-פי תעודת הבגרות ו/או ציוניהם בבחינות הכניסה.

לפרטים ניתן לפנות למרכז המידע של המכינה בטל' 04-8247999. או באתר:

<http://mechina.haifa.ac.il>

מרכז הספורט

מר מיכה רב, מ"מ מנהל המרכז

שירותיו ניתנים לתלמידים, לאנשי סגל הוראה ולמיינהל האוניברסיטה, לאורחים ולציבור בכלל. היצע הפעילויות מכוון לאפשר טיפוח מודעות, פיתוח כושר גופני, לימוד מיומנויות ורענון. פעילות במסגרת זו מחייבת תשלום על-פי תעריפים שייקבעו מעת לעת. *סטודנטים שמקבלים מלגת סיוע רשאים להגיש בקשה להנחה.

המרכז מקיים פעילויות מודרכות וקהילתיות במסגרת הבאות:

- מועדון טניס (קורסי טניס)
- מועדון סקווש (קורסי סקווש)
- מועדון בריאות וכושר גופני (לנוער ולמבוגרים)
- השתלמויות, קורסים וסדנאות ואירועי ספורט עממי לשעות הפנאי והנופש. היצע מפורט יפורסם בנפרד.

נבחרות ייצוג

מיועדות לתלמידים מכל שנות הלימוד באוניברסיטה ובשלוחותיה וכן לתלמידי המכינה האוניברסיטאית. זכאים להתקבל לתלמידים אשר יעמדו במבדקי הסינון בחודש הראשון לשנה"ל. פעילות ייצוגית מוכרת במרבית החוגים כלימוד בחירה המקנה 4 נקודות זכות (2 נקודות לכל חוג). ספורטאים פעילים העומדים בקריטריונים מקבלים סיוע המרכז לקבלת מלגות לימודים ולדיוור במעונות.

הפעילות הייצוגית מתקיימת במסגרת פנימיות, באס"א (איגוד ספורט אקדמי), באירועים אזוריים, ארציים ובינלאומיים. מידע מפורט יפורסם במועדי הייעוץ וההרשמה במרכז הספורט.

מזכירות מרכז הספורט

מנהלנית מרכז הספורט: גב' פנינה רבהון

קבלת קהל: מרכז הספורט א'–ה' 13:00–10:00

טלפונים: 8240578, 8240578; בשעות אחה"צ והערב: 04-8240579

(אולם הספורט)

פקסימיליה: 04-8246552

דואר אלקטרוני: sport@research.haifa.ac.il

מידע מפורט בדבר סדרי ההרשמה, תקנות ונהלי השתתפות ניתן לקבל באתר האוניברסיטה ובעת ההרשמה במזכירות מרכז הספורט.

בית-הספר לתלמידי חו"ל

ראש אקדמי: פרופ' חנן אלכסנדר

מנהלת: גב' תמר ויטל

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים הלומדים באוניברסיטאות בחו"ל המעוניינים לשהות בישראל במוסד אקדמי במסגרת שנתית או סמסטריאלית. סטודנטים מן המניין מאוניברסיטת חיפה רשאים להשתתף בקורסים המוצעים בתיאום עם חוגי הלימוד שלהם.

מטרת הלימודים

הקניית ידע תיאורטי, עובדתי ומושגי בנושאים הקשורים בחברה הישראלית, המזרח התיכון, יהדות, ארכיאולוגיה ופסיכולוגיה וכן הקניית ידע בשפה העברית והערבית (ספרותית ומדוברת) ברמות שונות.

במסגרת הלימודים מתקיימים גם סיורים לימודיים וכמו כן מוצעת תכנית חברתית עשירה הכוללת טיולים, סמינרים והרצאות העשרה.

מבנה הלימודים

הקורסים בנויים במקביל למבנה הקורסים הניתנים באוניברסיטאות בארה"ב ובקנדה, ומזכים את הסטודנט בנקודות זכות באוניברסיטת-האם שלו. סטודנט מחו"ל בעל רמת עברית נאותה רשאי גם ללמוד בקורסים בעברית באוניברסיטה (בכפוף לתנאים הנדרשים על-ידי החוג).

תנאי קבלה

לתכנית מתקבלים מועמדים שסיימו בהצלחה לפחות שנה אחת במוסד מוכר להשכלה גבוהה בחו"ל ואשר הינם בעלי שליטה בשפה האנגלית.

משרדי בית הספר נמצאים בבניין הרב-תכליתי, חדר 177, ופתוחים לקהל הרחב בימים א'-ה', בין השעות 8.30-15.30.

טלפונים: 8240766, 04-8246584. פקסימיליה: 04-8240391

דואר אלקטרוני: info@mail.uhaifa.org

אתר באינטרנט: www.uhaifa.org

לוח שנת הלימודים תשע"א

2010/2011

סמסטר א' – סמסטר חורף

יום ראשון, ט' חשוון, 17.10.10	תחילת הלימודים:
יום ראשון, כ"ח כסלו, 5.12.10	חופשת חנוכה:
יום ראשון, י"א שבט, 17.1.11	סיום סמסטר א':
מועד א': מיום שני, י"ב שבט, 17.1.11	בחינות סמסטר א':
עד יום ראשון, ב' אדר א', 6.2.11	
מועד ב': מיום שני, ג' אדר א', 7.2.11	
עד יום שני, י"ז אדר א', 21.2.11	

סמסטר ב' – סמסטר אביב

יום שלישי, י"ח אדר א', 22.2.11	תחילת הלימודים:
יום חמישי, י"א אדר ב', 17.3.11	תענית אסתר:
(הלימודים מסתיימים בשעה 18:00)	
יום ראשון, י"ד אדר ב', 20.3.11	חופשת פורים:
מיום חמישי, י' ניסן, 14.4.11	חופשת פסח:
עד יום שישי כ"ה ניסן, 29.4.11	
הלימודים יתחדשו ביום ראשון, כ"ז ניסן, 15.5.11	
יום שני, ה' אייר, 9.5.11	יום הזיכרון לחללי צה"ל:
(בערב יום הזיכרון הלימודים יופסקו בשעה 18:00)	
יום שלישי, ו' אייר, 10.5.11	חופשת יום העצמאות:
ייקבע	יום הסטודנט:
ימים שלישי-רביעי, ה'-ו' סיון, 7-8.6.11	חופשת שבועות:
יום שלישי, י"ב סיון, 14.6.11	סיום סמסטר ב':
מועד א': מיום רביעי, י"ג סיון, 15.6.11	בחינות סמסטר ב':
עד יום שלישי, ג' תמוז, 5.7.11	
מועד ב': מיום רביעי, ד' תמוז, 6.7.11	
עד יום רביעי, י"ח תמוז, 20.7.11	

עונת לימודי הקיץ: מחצית חודש יולי – מחצית חודש ספטמבר 2011

מועדי הבחינות נתונים לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי במועד בחינה יפורסם על לוח המודעות ויחייב את ציבור התלמידים.

* במהלך שנת הלימודים תשע"א יתקיימו אירועי תרבות לתלמידי תואר ראשון בימי ד',

משעה 11.45 ועד השעה 12.30. לצורך קיום האירועים,

השיעורים יתחילו בשעה 12.30 ויסתיימו בשעה 14.00.

שנה"ל תשע"ב – יום תחילת הלימודים: יום ראשון 30.10.2011

ימי מנוחה למוסלמים, לצ'רקסים, לדרוזים ולנוצרים

לשנה"ל תשע"א 2010/2011

חגי המוסלמים והצ'רקסים

11.8.2010	30-29 ימים החל מ-	1 רמדאן (חודש הצום)
10.9.2010	3 ימים	עיד-אלפיטר (חג הפסקת הצום)
16.11.2010	4 ימים	עיד-אלאדחה (חג הקורבן) שנת ההג'ירה 1426
7.12.2010	יום אחד	1 מוחרם (ראש השנה ההג'ירית)
15.2.2011	יום אחד	יום הולדת הנביא מחמד
27.6.2011	יום אחד (בחירה)	ליל אלאסרא' ואלמעראג' (עלית הנביא השמימה)

הערה: היות וראש החודש בשנה ההג'ירית נקבע על-פי הלבנה, עשויים לחול שינויים במועדי החגים המוסלמים והצום, בגבול של יום ואפילו יומיים.

חגי העדה הדרוזית

6.11.2010	10 ימים	אלעשור
16.11.2010	4 ימים	חג הקורבן (עיד-אלאדחה, ערב החג)
25.1.2011	יום אחד	חג הנביא אליהו ("אלח'דר")
25.4.2011	4 ימים	חג הנביא שועיב
10.9.2011	יום אחד	יום נביא סבלאן

חגי העדות הנוצריות

ארמנים	אורתודוכסים	פרוטסטנטים	קתולים
19.1.2011	7.1.2011	25.12.2010	חג המולד
20.1.2011	8.1.2011	26.12.2010	יום שני לחג המולד
14.1.2011	14.1.2011	1.1.2011	ראש השנה
19.1.2011	19.1.2011	6.1.2011	חג ההתגלות
20.4.2011	7.4.2011	25.3.2011	יום הבשורה
17.4.2011	17.4.2011	17.4.2011	חג הדקלים
22.4.2011	22.4.2011	22.4.2011	יום ששי הטוב
24.4.2011	24.4.2011	24.4.2011	פסחא
25.4.2011	25.4.2011	25.4.2011	יום שני לפסחא
2.6.2011	2.6.2011	2.6.2011	עלייה השמימה
12.6.2011	12.6.2011	12.6.2011	שבועות
13.6.2011	13.6.2011	13.6.2011	יום שני לשבועות

הערות:

1. סטודנטים, בני העדות הלא-יהודיות, יוכלו לפנות חודש מראש למזכירות החוג להסדרת מועד חלופי לבחינות שתתקיימנה בתאריכי החגים המפורטים לעיל.
2. סטודנטים לא יהודים יהיו רשאים להיעדר משיעורים בימי חגם בהתאם לתאריכים הנ"ל.

ראשי תיבות וקיצורים

פרוסמינריון	פ"ס	סמסטר א'	א'
קורסים צמודים	צ'	אופן ההוראה	א"ה
קורס קיץ / דרישות קדם	ק'	סמסטר ב'	ב'
קבוצת הדרכה	ק"ה	בחינת פטור	ב"פ
קריאה מודרכת	ק"מ	בחינת גמר	ב"ג
קמפוס	ק"פ	הדרכה אישית	ה"א
סיור	ר'	הדרכה מעשית	ה"מ
שיעור	ש'	קורסים זהים	ז'
שיעור בחירה	ש"ב	לימודי שדה	ל"ש
שיעור וסדנה	ש"ד	מעבדה	מ'
שיעור ומעבדה	שו"מ	מכינה	מכ'
שכר לימוד	שכ"ל	נקודות זכות	נ'
שיעור מונוגרפי	ש"מ	סמינר/סמינריון	ס'
שיעור וסמינריון	ש"ס	סדנה	סד'
שנת הלימודים	שנה"ל	סדנה דידיאקטית	ס"ט
שיעור ועבודה מעשית	ש"ע	סמינריון כתיבה	ס"כ
שיעור וקריאה מודרכת	שק"מ	סמינריון מחקר	ס"מ
שיעור תרגיל וסיור	ש"ר	סמינריון עיוני	ס"ע
שעות שבועיות	ש"ש	סמינריון דידיאקטי	ס"ד
שעות שבועיות סמסטריאליות	שש"ס	סמינריון שמיעה	ס"ש
שיעור ותרגיל	ש"ת	סמינריון תרגיל	ס"ת
תרגיל	ת'	עבודה מעשית	ע"מ
תרגיל דידיאקטי	ת"ד	עבודה סוציאלית	ע"ס
תרגיל מעבדה וסיור	תמ"ס	פרוייקט גמר	פ"ג